ч. 318 (13.517). Львів, пятниця 1. грудня 1933. Pouzłową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чи буде війна між Совітами та Японією?

Головна причина признання СРСР Америкою. — Де подіти і як прогодувати японських дітей? — Китайська медвежа шкура й політика „відчинених дверей". — Ключ до Пацифіку. — Царський генерал, фахівець східних справ, про виглядн японсько-совітської війни: програна Совітів не підлягає сумнівові! — Совіти войовничо настроєні, але війни не вестимуть!

Головним джерелом признання Америкою СРСР є — як про це була вже в „Ділі" мова — загострення проблеми Пацифіку та взагалі проблеми Далекого Сходу.

В чомуже суть тієї тихоокеанської проблеми?

В осередку того питання стоїть питання японське. Річ іде тут, загально кажучи, про залишення чи зміну сьогоднішнього status quo на Пацифіку. Цю проблему викликало перенаселення Японії та її зріст в останніх десятиліттях. Щороку в Японії прибуває коло мільона душ свіжого населення. Територіяж Японії не поширяється. Правда, перенаселення є і в Китаї, але Китай не великодержава в модерному значінні, тому і питання його перенаселення не таке актуальне.

Фактично, японське питання можна рішити тільки двома способами. А то по думці японців, чи по думці англо-саксонців. Обидві рецепти в корінні ріжні. На думку японців Азія та Новий Світ досить великі для того, щоб прохарчувати кілька мільонів зайвого його населення. Зате англо-саксонці вважають, що це моглоб статися тільки на рахунок зниження їхнього сьогоднішнього високого життевого рівня. І тому мріють японці про заволодіння все новими землями особливо в Полінезії, або хоч допущення туди японської еміграції, а з своєї „раці" стану все прикріше нагадують англо-саксонці японцям, що виходом з положення є тільки регуляція народин. Тому, що до держав американських (до Зл. Держав від 26. травня 1924) як і европейських японська імміграція заборонена, а про регуляцію народин японці і думати не хочуть, лишається покищо Японії мирний вихід зі становища. Це — розбудова свого промислу і експорт, експорт, експорт. Тільки так моглаб вона прогодувати своє населення.

І справді релятивно беручи під цю пору Японія є найбільшою експортовою державою світа. Навіть за сучасної крізи вона ще вивозить 60 проц. своїх індустріяльних виробів. Яка цього причина? Найперше дешева домашня робоча сила та — дальше — близькість ринків Східної Азії. Менша себевартість товарів та дешевий фрахт працюють для Японії. Одначе новітні автаркії, отавська конференція, китайський бойкот та валютові „дампінги" — (британські та американські) — грозять і цей спосіб прокормлення японського населення знищити остаточно.

Отже що лишається Японії діяти, коли не схоче просто вбивати своїх дітей? Вихід один: коли не можна по злагоді, треба силою приспособити собі рідкозаселені території. Тому війна на Пацифіку неминуча.

Та Японія не від нині веде війну за своє поширення. Щоб цю експансивну політику могти вести та щоб забезпечити собі становище Англії на Атлянтійськім Океані, найперше подбала Японія, щоби ніяка великодержава не осіла в її сусідстві. Вимінявши Курили за Сахалін у Росії в 1875 р., а потім південну половину Сахаліну також забрала собі. І так крок за кроком придбала собі Японія всі острови здовж Китаю та висунену проти себе Корею, аж по Формозу. Скористувавшись світовою війною здобули собі японці у Версалі мандат Ліги Націй на Каролі, Маріяни та Маршальські острови. А на наших очах, зручно використовуючи російську революцію, світову кризу та імпотенцію Америки — створили Манджурію як державу номінально незалежну, але включену до японської офензивної системи.

Та для Японії всіх цих територіяльних придбань замало. Догадуються, що Японія має апетит на Полінезію та Каліфорнію — Нову Японію, де тепло та природні багацтва. Одначе по дорозі стоять Маніля та Сінгапур — найбільші бази фльот світа. Діставшись по світовій війні аж під Екватор, Японія перший удар Філіпінам нанесла уже тим, що перерізала їх сполучення через Гаваї з Америкою.

Незалежність Філіпін безперечно булаб на руку японцям, колиб не застереження, що конституцію Філіпін має потвердити президент Зл. Д. Одначе незалежність Філіпін для американців значить тільки виключення Філіпін з митної спілки, — політикаж за Філіпіни буде й далі робитись у Вашингтоні. Філіпін американці аж надто потрібують, бо тільки фльота в Манілі надає значіння американським теоріям „відчинених дверей" у Китаї. А Америка впродовж 1930—1932 збільшила свій експорт до Китаю на 50 проц. (п'ятина всієї східно-азійської торговлі)! Не слід також забувати і військових теорій, що Каліфорнію боронить Маніля! Мало того, торік пройшла газетами поголоска, що Америка хоче купити від СРСР Камчатку для створення там бази для своєї повітряної фльоти. Проти кого, нащо?

І тут ми доходимо до питання участи СРСР в тихоокеанській проблемі. Чим заінтересовані Совіти в Пацифіку? Совіти потрібують виходу до теплого моря передовсім тому, що Владивосток дуже довго замерзає. У своїй статті Das „Mittelmeer der Welt" (Die neue Rundschau 11/1933) Фріц Мільх просто каже, що Совітам залежить на Кантоні та Гонконгу. В роках 1925—1927 про ці цілі отверто говорилося, а в 1925 навіть здавалося, що ціль буде осягнена. Це були часи Бородіна та ген. Галена, „високих дорадників" китайських генералів. Від тоді ситуація в Китаї справді змінилася, а проте якісь рештки комуністичних банд і впливів і досі там є: особливо в середнім Китаю та у совітській Монголії. Ці недобитки приневолюють кремлівських верховодів до своєї остаточної мети — здобуття Китаю і вільного виходу у світ — не зрікатися. Зновже на думку проф. Н. Н. Головіна, кол. начальника петербурської Академії генштабу (висловлену прибливно перед тижнем на викладі в Парижі), більшовики мають іншу ціль: вирвати Китай з його кольосальним імпортом із системи світової господарки і тим посередньо захитати капіталізм та довести отак до світової революції.

Японія, зновже таки приготовляючи війну за Пацифік для жовтої раси, потрібує Китай таксамо для своїх цілей. Для війни потрібно сировців як вугля, руди, нафти і т. д., на які японські острови бідні; а всеж Японія довозить 15 проц. ризу, 40 проц. пшениці, 90 проц. цукру! Це все можна з Китаю взяти. Через здобуття одної Манджурії має нині Японія до розпорядження три міліярди тон вугля — тільки добувай!

Отже саме на тому ґрунті — хто володітиме Китаєм — перехрещуються імперіялізми совітський з японським. Щоби відрізати СРСР від Китаю створила Японія Манджурію. Але в руках Москви є ще інші двері в Китай — Урга. Нині гра йде саме за цей кусок світа. Американці, що ще 1910 р. старалися прогнати як москалів так і японців з Манджурії, після захоплення Манджурії Японією переходять на бік Совітів. Самі американці нічого не вдіють Японії, бо навіть, як твердить проф. Н. Н. Головін, і американські спеціялісти признають, що у випадку збройного конфлікту Зл. Держав з Японією — вигляди на побіду має Японія. Нині по умові відношення японської фльоти до американської є 3:5 (тонажем). В дійсності-ж японці перехитрили і витворили фльоту, яка при дозволеному тонажі дає їм перевагу в тактичних одиницях в помірі 5:4, а не треба при тому забувати, що фльота не сміє відплисти далі як 500 миль від своєї бази!

Тільки тому, що сьогодня Японія небезпечніша Америці, вона помагає Совітам вибити японців з Манджурії. Але американці є, були і залишаться прихильниками теорії „відчинених дверей" і помагатимуть СРСР тільки так довго, доки становище Японії в північнім Китаю не буде ослаблене. Потім черга буде за Совітами.

На думку Н. Головіна, черговий удар японців мусить наступити в Монголії. Тому СРСР, Америка та Англія з таким пильним зацікавленням слідкують за цією землею, а відомий і у Львові англійський політик Ріс Дейвіс назвав оце минулого місяця в однім англійськім місячнику цю землю азіятською Україною!

Ріжні люди ставлять прогнози можливого вислідку совітсько-японського зудару. Для нас буде цікавий знов-таки погляд тогож самого проф. Н. Головіна. На думку цього військового фахівця СРСР може зосередити або у районі Владивостоку максимально 6, або в Забайкалі—12 дивізій. Разом і там і там війська зосередити не можна, бо кожну дивізію треба забезпечити двома парами поїздів на добу. Японці мають в Манджурії 17 дивізій, а маючи до розпорядження 36 пар поїздів, можуть там зосередити ще 17; на охорону потрібують 2—3 дивізії. Отже вислід зудару не підлягає ніякому сумнівові, особливо коли взяти під увагу ще й вартість обох військ. Деяку небезпеку для Японії представляє повітряна фльота СРСР з базою у Владивостоці. Тепер там є 70 літаків. Ця скількість має бути збільшена на 200. З Владивостоку до Токія — 900 км. а промінь впливу літака — 1000 км. Одначе по дорозі зустріне ескадра протилітакові гармати японської фльоти, та в самій Японії є (на підставі офіц. звіту) 833 літаки. Одначе більшовики твердять, що японці мають 1600 літаків, а проф Головін каже, що їх може бути 3600! Якби там справа не стояла, є знов таки річю певною, що Токіо не допустить, щоб у нього під боком справді існувала реальна для нього небезпека — повітряна совітська фльота у Владивостоці.

Українське громадянство цікавиться можливим зударом СРСР з Японією зі зрозумілих причин. Москва робить також все можливе, щоб у підлеглих їй українських провінціях викликати „гура-настрій" проти Японії. Памятаючи зі світової війни, що кожна модерна війна мусить числитися передовсім з трьома факторами: мілітарною силою, економічною силою та настроєм мас, Москва у великій мірі покладається на революцію у Японії. В навечеря жовтня (6. листопада) ц. р. в Москві демонстративно поховали у Кремлі японського комуністичного провідника Катаяму, при чім труну несли „самі" Сталін, Молотов, Каганович та інші вершки комуністичного московського Олімпу. Після оголошення трьох документів про манджуризацію совітсько-китайської залізниці і признання Америкою, Совіти тепер надзвичайно войовничо настроєні. Одначе надіятись на якусь більшу поміч від Америки Совіти не можуть. Америка рада би їх на японців нацькувати, а ще радше бачилаб, якби вони обоє розбили собі в тому зударі лоби, але здається, що війни з Японією СРСР не заризикує.

Шандше зречеться амбітних планів про китайську революцію, швидше відступить від Сибіру, ніж поведе війну, яка грозить катастрофою Совітському Союзові та московському більшовизмові!

Тому весь шум довкола японсько-совітського конфлікту хоч як оправданий — повинен зупинитися перед словом „війна"

К. Р.

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ЩО НАЙДАЛЬШЕ ДО 25. ГРУДНЯ Ц. Р

мусите викупити свою будинкову полісу на 1934 рік у приналежній агенції

ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

Нині премієра в кіні АТЛЯНТІК. — Геніяльний ВЛАСТА БУРІЯН у своїй новій креації, як Хлестаков у знаменитій комедії п. н.

Ревізор з Петербурга

на основі відомого архитвору М. Гоголя. Знаменита сатира на російське хабарництво з часів царату. Піспарт: і нільні білети вестимуть.

Теперішній стан „Рідної Школи".

Що почули представники української преси на анкеті в справі положення „Рідної Школи".

Головна Управа „Рідної Школи" у Львові скликала на день 28. ц. м. представників української преси, щоби їх познайомити з теперішнім станом „Р. Ш." та почути й від них думку про вихід з тяжкого матеріяльного положення. На анкеті явилися представники майже всіх українських пресових органів у Львові.

Отворив анкету заст. голови Гол. Управи „Р. Ш." посол. *Дм. Великановичч*, що привитавши зібраних, вказав на тяжкий матеріяльний стан „Р. Ш.", з якого вона мусить найти якийсь вихід. Місячно потребує „Р. Ш." кругло 17.000 зол., а тимчасом вплави в жертв не доходять навіть до 5.000 зол., а шкільні оплати не приносять навіть 8.000 зол., так, що „Р. Ш." має місячного недобору ок. 5.000 зол. Через те рідношкільне вчительство в переважно від вересня ц. р. без поборів, тимбільше, що „Р. Ш." має ще 177.000 зол. старих довгів, від яких мусить платити відсотки. Залягає „Р. Ш." також сильно з виплатами до фонду суспільних обезпечень і ін.

Після того теперішній стан „Р. Ш." представив зібраним організаційний референт п. *Лев Ясінчук*. Промовець зазначив на вступі, що не зважаючи на тяжкі часи, „Р. Ш." не звинула ніодної своєї школи. Зате влада відмовила 7 рідношкільним учителям свого затвердження з причини зниженої нельояльности, а 6 учителям „з педагогічних мотивів". Інтервенції нічого не помогли.

В цьому році удержує „Р. Ш." 33 пар. школи, в яких є 5.597 дітей і 153 учителів. Крім того є ще 36 шкіл з домашнім навчанням (девятковою системою), в яких є 1002 дітей і 36 учителів. Шкіл середніх є 13, з того 10 гімназій і 3 учит. семинарії. Учнів у них 1.805, учителів (разом з доходячими) 105. — Фахово-доповняючих шкіл є 5 з 414 учнями і 48 учителями. В мин. році покінчило ті школи понад 300 ремісників.— Діточі садки наслідком інтенсивної пропаганди існували підчас мин. ферій у 265 місцевостях в 36 повітах; було в них 10.580 дітей і 265 учительок. — Для фахової освіти існує Торговельна Школа у Львові, в якій є тепер 151 учнів і 14 учителів. Школа та переноситься з днем 1. ц. м. з вул. Корнякт в до власного дому „Р. Ш." при вул. Хшановської ч. 9. — Бурс має „Р. Ш." всього три: у Львові, Чорткові й Городенці: в них приміщено 134 учнів.\— Для повноти треба ще згадати, що при „Р. Ш." існує як окрема секція Порадня для вибору звання, яка дає інтересантам поради устно й писемно.

Щодо Кружків „Р. Ш.", то в їх 1395: всіх членів має „Р. Ш." 54.500, крім того є ще 83 членів-добродіїв, що зложили одноразово найменше 50 долярів. В останньому часі адміністрація влада робить великі перепони при основуванні нових Кружків, а старі Кружки розвязує під різними приводами. Діяльність Кружків дуже різнородна і всесторонія: широку працю розвинули теж секції дорослих. Повітові Союзи Кружків існують досі тільки у Львові, Станиславові і Чорткові.

На увагу заслуговує особливо плебісцитова акція Кружків. Плебісцит за українською школою перевело кругло 2.500 громад; декларації підписало ок. 250.000 батьків за поверх 300.000 дітей.

На північно-західних землях не вдалося досі з причини становища влади поширити ніде „Р. Ш." Тепер внесений статут Кружка „Р. Ш." в Ковлі і за затвердження його владою йде саме боротьба.

Щодо жертвенности громадянства, то за минулий адміністраційний рік (до кінця серпня ц. р.) вплинуло до каси Гол. Управи „Р. Ш." 100.259 зол. З того сама Галичина зложила 104.529 зол., а на решту злożились: заточенці 4.112 зол., Волинь 664 зол., Полісся 52 зол. Сама коляда принесла 67.584 зол. 1 відс. від поборів (доходів) призіє „Рідній Школі" 80.388 зол., але з того до централі вплинуло мало, бо аж 77.102 зол. лишилося на потреби Кружків. Зі своїх бюджетів зложили 34 громади 1.389 зол., а міські Кружки (11) дістали від своїх магістратів або Повітових Рад 8.589 зол. Замітне, що 446 українських кооператив прислало на „Р. Ш." 27.010 зол., з чого сама „Будучність" з Тернополя 8.509 зол. Великі жертви на потреби „Р. Ш." зложили теж кооперативи Яворівщини, Копичинеччини й ін.

Жертвенність американської еміграції на „Р. Ш." така: зі Зл. Держав Півн. Америки прийшло в м. р. 3.585 дол., з того від самого Об'єднання 2.500 дол., а від У. Н. Союзу 1.000 дол. З Канади дістала „Р. Ш." 985 дол., від невідомих добродіїв 18 дол. Разом 4.588 дол.

З інших держав дістала „Р. Ш." дуже мало: з ЧСР 304 зол. і 47 ч. к., з Австрії 1.076 зол., з Франції 122 зол. і 15 фр., з Бразилії 8 зол., з Китаю 19 зол.

Щодо видатків „Р. Ш.", то сам Львів спотребовує річно 233.000 зол., на що вже з шк. оплатами дають львовяни всього 105.000 зол. Решту мусить Гол. Управа докладати.

При кінці зааангажував промовець до представників преси, аби вони взяли справу „Р. Ш." за свою і повели відповідну акцію у своїх органах. „Рідна Школа" потребує негайно видатної матеріяльної підтримки, аби могла виконати наложені на неї завдання. Українське громадянство повинно піддержати всі починн „Р. Ш." та помогти їй у виховані цілого нашого народу.

По тому рефераті розвинулася широка дискусія, в якій присутні піддавали різні думки про те, як „Р. Ш." могла би придбати потрібні їй фонди незалежно від дотеперішнього способу збірок. В дискусії забирали слово: їзяк. Барачко, д-р І. Німчук, проф. д-р Сімович, ред. А. Курдидик, ред. Д. Паліїв, ред. Пасіка й ін. Закінчив дик. ред. Д. Паліїв, ред. Пасіка й ін. Закінчив анкету пос. Д. Великанович, що обіцяв іменем Гол. Управи розглянути все піднесене в дискусії та подякував присутнім за участь.

ДАРОМ

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Австрія перепрошує.

БЕРЛІН. 29. 11. ПАТ. У звязку з вчорашнім демаршем Німеччини у Відні аґенція Вольфа комунікує, що канцлер Дольфус виповнив німецькому послові д-рові Ріттові свій жаль з приводу інциденту на австро-німецькій границі. Зазначив притім, що видав відповідні приказн задля швидкого і повного вияснення події, застерігаючи собі заняти становище щодо відповідальности аж як одержить реляцію про вислід слідства. Також австрійський посол в Берліні д-р Тавшіц заложив в імені австрійського уряду на руки німецького міністра закордонних справ висловлення співчування. Посол Тавшіц поручив учора ген. австрійському консулеві в Нірнберзі, щоби взяв участь у похоронах вбитого волкъ Райхсвери і зложити вінок на домовині

——o——

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 1. ГРУДНЯ 1933.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

ЦВИНТАРИЩА І ПОЛЯ.

Як я тільки приїхала в Юнан, мене зачував вид безмежних цвинтарних загонів, що тягнуться довкола міста, іноді на кілька кільометрів, прививаючи цілі узгіря своїми зеленими могилами.

На тих цвинтарах гріб стоїть оподалік від гробу, кожний у затишку, кожний під широким покривалом трави, а то й тінню дерев. Там стільки запашного простору і свободи, стільки місця, що кожний дух, без страху зустрінути свого сусіда, може спокійно бродити довкола свого гробу.

Живі люди тут не мають і половини тих видів, що мерці. Стільки мають вони місця, тоді, як по містах китайці душаться вкупі від надміру життя.

Дивлячись на ці цвинтарні загони, на цю люксусову витрату місця, можна би посудити китайців у марнотратности, в неощадности та неумінню використати цінну землю, що я пояснила собі їхнім східним лінивством, або їхнім релігійним фанатизмом до культу вмерлих.

Бо і справді, як інакше пясувати собі таку неймовірну витрату землі на цвинтарі, що стоять неорані, вкриті застарілими гробами тоді, коли Китай над усе потрібує землі, тоді коли тисячі людей гинуть від голоду.

Довго я не могла найти правдивої причини цієї загадкової марнотратности землі, хоч незабаром я забула про це і стала захоплюватися китайським культом краси, їхнім великим смаком у виборі чарівного місця спочинку для своїх покійників, врешті їхнім незвичайним відчуттям у виборі декоративного положення своїх святинь, не згадуючи вже про саму архітектуру, повну вирафінування та фантазії.

Найчастіше китайські святині стоять серед зелених лісів, оточені тишею і романтизмом пейзажу, на самих вершках гір, звідки вид розтягається далеко до місця, де зливаються дві безконечности, землі й небес.

А коли ще взяти на увагу китайські салочки посеред найнужденніших подвірів, їхні квіти часом навіть саджені на смітниках, на дахах, а то й на похилих стінах, їхню любов до птахів і до концертів пташиного цвірінкання, то нема сумніву, що в кожному китайцеві дрімає поет.

Я навіть посувала ці спостереження до абсурду й рішила, що китайці воліють над усе поезію, більш як повний шлунок, бо вони взамін за красу і за культ своїх предків платять власною нуждою, власним голодом.

Щойно пізніше я зрозуміла заскільки мій осуд був поверховний, скажу чисто романтично-туристичний. Але це я зрозуміла щойно тоді, коли стала їздити вглиб країни, коли ближче пізнала тубильців та юнанські гори, його неужиточні узгіря та хліборобські долини, поперерізувані сіткою рік, каналів та канальчиків.

Безумовно, що китайці поети, вони навіть ліниві, вони високо шанують своїх предків та свято сповняють цей культ, але китайці над усе шанують свою землю — скупі, захланні на кожний шматок її плодовитої ріллі.

Трудно уявити собі з якою дбайливістю вони виробляють землю, скільки труду коштує їх виправа рижових піль. Щоби це збагнути, треба сягнути до їхніх перших зусиль, які вони покладали, щоби вирівняти землю, щоби вироблти її на рижові поля, та розложити їх по горах каскадами, щоби наводнити, притягти до них ту необхідну воду, яка тепер пливе скрізь по помях, перетинаючи юнанські долини густою сіткою рік, потоків і рівчаків.

Тепер, коли глянеш з літака на юнанфійську долину, де з озера, мов зі серця розпливається навколо ріками й каналами вода, якою годується найменший шматок землі, то мимохіть насувається порівнання з артеріями, жилами та жилками у людському тілі, що розносять зі серця необхідну для організму кров. Справді, вода для китайців це кров, бо від неї залежить їхнє життя чи смерть.

Не вода з неба, як у нас, бо вона тут найчастіше приносить тільки безпощадні повені, переповняючи поза верх береги каналів, а вода із землі, та що рівномірно, невпинно пливе ріками з гір до каналів, з каналів по рівчаках, вже з рівчаків на грядки неначитної землі.

Необхідність води для рижових піль врешті дала мені пояснення щедроти китайців щодо неораних обшарів, що стоять вкриті цвинтарними загонами, де серед просторів затишно спочивають їхні предки. До тих, завсіди на узгір'ях положених цвинтарів, китайці ніяк не могли привезти води, — ні з гір, ні набрати її з долини, з каналів. Без води китайці не розуміють жадного засіву, навіть садження бараболі...

Вони вважають, що краще плекати якнайменшу скількість землі, з якої плід звернеться їм удесятеро, ніж виправляти ненаводнені простори, з яких засів не варт труду.

А проте земля під тими цвинтарями гарна — на мою думку — чудова під ячмінь або овес, хоч китайці вважають, що вона у своїм безвідмінно годиться тільки для покійників.

Таким робом в Юнані багато нерганої землі під лісками або цвинтарями, зате земля добре, хоч і дуже примітивним способом, виправлена незвичайно дбайливо, мов городець, куди китайці щодень млинками притягають з рівнин необхідну воду. Городовину, то вони таки поливають з відер, щоденно корінь по корінчикові дістає свою вечірню порцію загнойної води. Зате городовина в них виростає буйна, весела багата, аж радісно дивитись на грядки моркви, капусти, бульби або цибулі, що ростуть, якби ставали до перегонів.

Радісно, інколи і сумно, коли згадаю. Наші у китайців багато дечого можна навчитись.

Норвеський премієр до українських дітей.

Діти української захоронки в Подебрадах написали збірний лист до норвеського премієра міністрів і міністра закорд. справ Мовінкля. Писали його власноручно, по українськи, як уміли і дякували в ньому міністрові за те, що перед цілим світом станув в обороні голодуючих на Великій Україні. Маленькі українські громадяни просили великого громадянина Норвегії, щоби й на будуче не забував про Україну. Премієр Мовінжель відповів дітям ось-таким письмом:

Міністерство закордонних справ.
Міністр.

Осльо, 16. листопада 1933.

Любі діти!

Ваш милий, маленький лист, що Ви мені прислали, дуже мене зворушив. Я Вам за нього дуже дякую і Ви можете бути певні, що я завжди думаю про український нарід з найбільшою симпатією. Ваш приятель

П. Мовінкель.

До дітей української захоронки в Подебрадах.

Великий день харбінської кольонії.

Сконфісковане майно перейшло знову в руки українців.

Наша кольонія в Харбіні радіє: уряд нової манджурської держави при підтримці Японії віддав їй актом з 15. ц. м. величний будинок „**Український Національний Дім**" при Новоторговій вулиці. Цей будинок збудовано колись заходом і коштом української кольонії, але через суперечки і ворожнечі вона його стратила.

Акт уряду Маньджу-Го, який віддав це поважне майно українцям на руки пп. д-ра Барченка, П. Марчишина (галичанина), І. Світа і П. Яхна має для організації українців у Манджурії **величезне значіння.** Уже в звязку з тим плянують там велику культурну і господарську акцію, як: засновання нижчої і середньої школи з українською мовою навчання, організацію спеціяльних педагогічних курсів, для підготовки вчителів, організацію захоронки для сиріт й бурси для білих дітей, споживчої кооперативи і кредитової установи (банку) і т. і. Задумують там поширити міцно організаційну мережу по периферіях міста, влаштовувати ще частіше концерти і реферати, а також розбудувати пресу. „Манджу. Вістник", з якого беремо ці вісти, заповів уже, що виходитиме **двічі в тиждень** (досі появляється тільки раз у тиждень).

Ми гратулюємо нашій харбінській кольонії за цей успіх, бажаємо їй, щоби заповіджену працю могла вона справді провадити в найбільшій злагоді у своєму нутрі, без тих ідеольогічних чи тактичних ріжниць, що досі проявлялись яскраво в житті тамошніх українців.

Наш харбінський кореспондент в окремому листі до нашої редакції заповідає, що швидко прийде нам цікаві і ширші інформації про цю справу.

Шкільний плєбісцит.

Як наладнати і перевести шкільний плебісцит за українською мовою навчання на підставі закону з 31. липня 1924. Д. З. Р. П. ч. 79. поз. 766.

(Докінчення).

V. ПІДПИСУВАННЯ ШКІЛЬНИХ ДЕКЛЯРАЦІЙ І ПОТВЕРДЖУВАННЯ ПІДПИСІВ.

1) Кожний батько української дитини вносить окрему декларацію за свою дитину або й за більше число дітей у шкільному віці.

ЗАВВАГА: При виповнюванні шкільних деклярацій **не вичеркувати** польських слів: „ruskeй, rusińskeй", „owszechneй" та „ruskо, rusińska", щоби не давати аритоки до уневажнення тих деклярацій.

2) Правильно виповнені шкільні декларації підписують батьки (матері або опікуни) в громадському уряді. Міністер Внутрішніх Справ обіжником з 19. лютого 1925. ч. III. 1254 („Gazeta Administracji i Policji Państwowej" ч. 8. з дня 21. лютого 1925) наказав громадським урядам безумовно (безвзглендне) безплатно потверджувати підписи батьків чи їх заступників на шкільних деклярациях за українською мовою навчання*).

*) Dnia 19. lutego 1925. L. Sz. 1254 Minister Spraw Wewnętrznych wystosował do Województw we Lwowie, Stanisławowie, Tarnopolu, Łucku, Brześciu, Nowogródku, Białymstoku i p. delegata rządu w Wilnie pismo następującej treści:

„Doszło do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że urzędy gminne powołane w myśl postanowień § 8. rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7. I. 1925 (Dz. U. R. P. N. 3. poz. 33), do stwierdzenia własnoręczności podpisów na deklaracjach zawierających żądanie zmiany języka nauczania w publicznych szkołach powszechnych, nakładają opłaty w wysokości od 1 do 2 zł. od każdego stwierdzonego podpisu, a w wielu wyjadkach wręcz odmawiają wspomnianego stwierdzenia własnoręczności podpisów.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, że związki komunalne mogą na zasadzie art. ustawy z 11. VIII. 1923. o tymcz. ureg. fin. kom. (Dz. U. R. P. N. 94. poz. 747), pobierać opłaty za poświadczenia urzędowe, winne to jednak uczynić na podstawie formalnych uchwał, które jak to wynika z p. 3. cyt. art. podlegają kontroli władz nadzorczych.

O ile chodzi o wspomniane opłaty za stwierdzenie własnoręczności podpisu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa, że wobec konstytucyjnie zagwarantowanej bezpłatności nauczania oraz wobec tego, że opłaty dotykają w znacznej mierze ludność, pobierania ich należałoby zaniechać.

O ile zaś chodzi o stwierdzenie własnoręczności podpisów, tę czynność należy uważać za obowiązek prawny, któremu urzędy gminne bezwzględnie winne czynić zadość.

Pan Wojewoda zechce przeto zarządzić dochodzenia w celu stwierdzenia, w których gminach położonych w obrębie podległego Panu Województwa pobiera się opłaty za stwierdzenie własnoręczności podpisu na deklaracjach i w jakiej wysokości, ewentualnie uchwały w sprawie pobierania powyższych opłat znieść, wydać odpowiednie polecenie niniejszego reskryptu i donieść Ministerstwu Spraw Wewnętrznych w szczegółowym sprawozdaniu o wydanych zarządzeniach."

(„Gazeta Administracji i Policji Państwowej" N 8 z dnia 21. lutego 1925).

Nieписьменні дають у громадському уряді знак хреста на деклараціях при 2 свідках, з яких один підписує неписьменного і себе, а другий підписує себе також як другий свідок.

VI. ПРОТЕСТИ ПРОТИ САМОВОЛІ.

1) Якщо громадський уряд не хотів би потверджувати підписів та шкільних деклярацій або домагався оплати, то в кожному випадку треба вносити скаргу до Староства, Воєвідства і Міністерства Внутрішніх Справ, найкраще телеграфічно (до Міністерства з огляду на закон про мову з 31. липня 1931. у польській мові).

Зразок телеграми:

Начальник громади Пикуловичі львівського повету Ян Мушиньскі не хоче потвердити підписів на шкільних деклараціях. Прохаємо відповідного наказу. Василь Барабаш, Пикуловичі п. Борщовичі.

Після того висилати ще й потрібну письменну жалобу до Староства, Воєвідства й Міністерства з наведенням дати, місцевости, осіб і свідків, а відпис переслати до Правної Оборони при Головній Управі Р. Ш. у Львові, вул. Словацького 14.

2) Якщо це не помогло би, то підписи потверджувати у нотаря, в суді, або старості.

VII. КОМУ І ЯК ДОРУЧУВАТИ ШКІЛЬНІ ДЕКЛЯРАЦІЇ.

1) Якщо громадський уряд потвердив підписи батьків або їхніх заступників на шкільних деклараціях за українською мовою навчання, тоді треба їх доручити приналежному окружному шкільному інспекторові. Ані шкільний закон з 31. липня 1924 р. ані виконний розпорядок з 7. січня 1925. не забороняють, щоби ті шкільні декларації доручувати разом. Тому бажаючи мати контролю над цілою плебісцитовою акцією та щоби не допустити до надужиття шкільних інспекторів, треба шкільні декларації вносити збірно і долучити до них супровідне письмо такого змісту:

До Пана Окружного Шкільного Інспектора
в . . . . . .

Підписаний мешканець громади . . . . . повіту . . . . . і товариші, всі батьки (матері, опікуни) дітей української народности в шкільному віці вносять . . . . . (подати число) шкільних деклараций за . . . (подати число) дітей у шкільному віці з домаганням української викладової мови в школі.

Про рішення справи просить згідно з постановою § 12. виконного розпорядку повідомити інтересованих батьків до рук підписаного.

. . . . . (місцевість) дня . . . . . 19 . . .

Ім'я і прізвище підписаного і точна адреса.

2) Батьки мусять мати доказ у руці, що і коли внесли шкільні декларації. Таким доказом є напис (рубрум), на якому шкільний інспектор має потвердити доручення шкільних деклараций. Напис (рубрум) пишеться на половину аркуша так:

Напис (рубрум).

До Пана Окружного Шкільного Інспектора
в . . . . . .

Батьки (матері, опікуни) українських дітей в громаді . . . . повіту . . . . . складають . . . . (подати число) шкільних деклараций за . . . . (подати число) дітей у шкільному віці з домаганням української мови навчання в школі.

. . . . . (місцевість) дня . . . . . 19 . . .

Такий напис треба остемплювати стемплем за 20 сот. і при передачі шк. деклараций вимагати від шк. інспектора або його урядника в подавчім протоколі потвердження на тім написі, коли саме доручено ті деклараций. Якщо інспектор не хотів би того зробити, то внести проти нього жалобу до приналежної Шкільної Кураторії і до Міністерства Освіти, а шкільні деклараций пересилати до Окружного шкільного інспектора поручним листом і (квит) рецепіс дбайливо переховати.

Все це треба долучити чи післати почтою поручено так, щоби вплинуло до Повітової Шкільної Ради найдалі до 31. грудня 1933.

VIII. ПІДСУМКИ ШКІЛЬНОГО ПЛЄБІСЦИТУ.

Після скінчення шкільного плебісциту виповнять Місцеві Плебісцитові Комітети „Звіти"*) з переведеного шкільного плебісциту за українською мовою навчання і перешлють приналежному Повітовому Плебісцитовому Комітетові до 5. січня 1933 р., а Повітові Плебісцитові Комітети складуть списки за цілу свою область і перешлють до Головної Управи Рідної Школи, вул. Словацького 14 найдальше до 15. січня 1934 р.

Друки таких „Звітів" вишле — на бажання — Головна Управа Р. Ш.

ДОДАТКОВІ ЗАВВАГИ:

1) Комітети пороблять для себе відписи осіб, хто і за які діти вніс шкільні деклараций і взагалі з кожного письма у справі шкільного плебісциту, яке висилається кудинебудь, треба робити докладний відпис з усіми підписами і дбайливо переховати у себе.

2) Шкільні деклараций по ціні 3 сот. за штуку і брошурки: Володимира Целевича: „Про нові шкільні закони" (ціна 50 сот.) та Льва Ясінчука „Рідна Школа в ідеї і житті" (ціна 2 зол.) можна дістати в **Книгарні Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська ч. 20 та в Головній Управі, вул. Словацького 14.**

Правна Оборона
при Головній Управі Рідної Школи.

*) Зразок „Звіту" поданий в підручнику **„Рідна Школа" в ідеї і житті".** Там також подані зразки жалоб і рекурсів

Лещатарські убрання.

Найновіші крої, найнижчі ціни, лише просто з вивіски „ЦЕНТРУМ", У ЛЬВОВІ, ВУЛ. СКАРБКІВСЬКА 4 (напроти кіна Атлантік). Тел. 72-84.

Чого домагається Німеччина

ЛЬОНДОН, 29. 11. ПАТ. На основі інформацій „Дейлі Телеграфу" Гітлер у розмові з амбасадором Поксетом мав виступити з такими домаганнями: 1) побільшення чисельного стану Райхсвери до 300.000 людей. 2) Райхсвера дістає всі типи зброї, дозволені іншим арміям. 3) знесення бомбових літаків і дозвіл мати літаки розвідчі. Німеччина булаб готова прийняти гнусь системи контролі зброєнь. Дальше Гітлер домагався вороту басейну Сари без плебісциту.

На думку міродатних кол, порозуміння з Гітлером буде дуже важке. На вороті басейну не згодиться ніяк Франція, хоч рішення в тій справі лежить радше в Женеві, ніж в Парижі. Преса згадує теж про визначення Еріота до безпосередніх розмов з Гітлером.

—o—

Маніфестаційний похорон.

В Нірнберзі відбувся похорон німецького воїна, застріленого австріяцями на австро-баварській границі. В похороні взяли участь: канцлер Гітлер, міністр райхсвери ген. Бльомберг і інші військові та цивільні достойники.

Канцлер Гітлер виголосив над могилою промову, яку закінчив словами: „Аж з цієї смерти повстане те, до чого всі тужимо. Одно знаю, що вбивники цієї жертви не є тотожні з мільонами наших земляків по тамтім боці австрійської границі. Якби ті земляки могли голосно промовити, випереднсяб рішучо вбивників та ідеї, з якої вирісь цей злочин". На могилі зложено вінки від президента Гінденбурга і канцлера Гітлера.

НА ДОПОМОГУ ІНВАЛІДАМ УГА УКТОДІ
потребує 10.000 зол. місячно. Гроші ці повинно зложити Українське Громадянство.

До українського жіноцтва.

Комунікат Союзу Українок у справі участи жіноцтва у виборах до міських рад.

Головний Виділ Союзу Українок доручає філіям Союзу Українок, які находиться у містах, де мають відбутися вибори до міських рад:

1) Подбати, щоби місцеві українські виборчі комітети зберегли інтереси українського жіноцтва через виставлення жіночих кандидатур на українських листах;

2) Подбати, щоби українське жіноцтво взяло масову участь у виборчому акті.

ЗА ГОЛ. ВИДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК У ЛЬВОВІ: *Мілена Рудницька* голова. *Ірена Луцева*, секр.

—o—

КОНТРОЛЯ НАД КООПЕРАТИВАМИ.

У вівторок відбулося у Варшаві засідання ради міністрів, на якому м. ін. ухвалили нові приписи про кооперативи. Приписи ті вводять більшу контролю над кооперативами за посередництвом ревізійних союзів.

Приписи ті управильнюють також відношення мешканевих кооператив до їх членів. Нові приписи постановляють виразно, щоби в статутах кооператив означувано справу звороту членам вплат, призначених на будову мешкань. Досі справа ця була предметом спорів між кооперативами та їх членами.

—o—

Виборча кампанія в Румунії.

Ліберальна партія рішила з ніким не робити ніяких виборчих картелів. Вона думає всупереч загальній думці в Румунії, що їй удасться й без картелів дістати вимаганих до більшости в парляменті 40 прц. голосів.

Ліберальна партія, що відпочилася й стала під провід проф. Жоржа Братіяну, дуже жалується на переслідування з боку уряду. Унеможливляють їм усяку виборчу боротьбу. За редакторами жоржістами слідять, а друкарні відмовляються друкувати ґазету жоржістів. Мабуть пануюча партія таки докаже, що жоржісти не осягнуть 2 прц. голосів і не матимуть депутатів у парляменті.

Консерватисти й аверескапці злучилися у виборчий картель. Вони завязали були переговори і з УНП, але не могли договоритися, хотяй без українців їх кандидатура в чернівецькім повіті безвиглядна. Взагалі можна сумніватися, чи в цілій державі матимуть ці обидві партії 2 прц. голосів.

Соціял-демократична партія має причини побоюватися, що не здобуде в цілій Румунії вимаганих 2 прц. усіх голосів і лишиться без ніяких депутатів у парляменті. Тому її провідники всіми силами напирали, аби всі ліві (лівіші від с.-д., отже більшовицькі) партії обєдналися в один фронт. Це не вдалося й соціял-демократи ставлять усюди чисто соціял-демократичні листи.

Злука двох пресових аґенцій

БЕРЛІН, 29. 11. ПАТ. Появився комунікат про фузію двох найбільших німецьких телеграфічних аґенцій: бюра Вольфа і Телеграфічної Унії в одну аґенцію під фірмою „Дойтшес Нахріхтенбіро". Директором нової аґенції став Отто Маєр, дотеперішній директор Уніону, заступником д-р Альбрехт, директор бюра Вольфа. Телеграфічна Унія, заснована перед 20 роками, була одним з найбільших того роду підприємств і мала великий вплив на німецьку пресу. Бюро Вольфа існувало від 1849 р. і було півурядовою пресовою аґенцією.

НОВИНКИ

— **З ДНЕМ 25. ц. м. переймаю знову провід фризієрського заведення при вул. Бляхарській ч. 11. — Теодор Кутковський.** 641 3—5

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Дкала, Львів, Хорущина 5, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 15-100

— **Смакун** правдивих чаїв не тільки чай марки „ІНДОХІНА". Ручимо за його якість, смак і аромат тільки в оригінальному опакуванні фірми „Індохіна" по 1, 2, 5, 10 і 50 дкг. Жадайте і пробуйте чай „ІНДОХІНА". Заступство і склад: Львів, Вязова 14, I пов. 635 4—10

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 2. грудня н. р. о год. 19. відбудеться в домівці Товариства реферат д-ра Ю. Кордюка: Кальмет. 667

— **Концерт балад.** Сповіщають нас, що 6. грудня н. р. відбудеться в салі Музичного Т-ва ім. М. Лисенка у Львові концерт балад, який уладжує Т-во „Львівський Бовн" при співучасти мужеського хору „Сурма", хору й камерної му-

Льоидон хоче контакту з Берліном.

На засіданні англійської палати громад після дебати над відповіддю над престольною промовою мін. Саймон заявив, що ніяка фетола не могла би так болюче вразити Німеччину, як заява, що без огляду на виступлення Німеччини з розбройної конференції конвенція буде таки заключена та що Німеччину запросять до підпису. Міністр додав, що Німеччина не є підданим, якому можна диктувати, тільки товаришем дискусії та що В. Британія рішилась зробити все можливе, щоби намовити Німеччину до участи в дискусії. Уряд В. Британії видав уже розпорядження, щоби улекшити ті дипльоматичні розмови, і комунікувався вже у тій справі з французьким урядом та канцлером Гітлером. Міністр закінчив заявою, що він вважає тісного контакту між Берліном, Римом і Парижем, уважаючи це одиноким способом приготовити основи до нових нарад у Женеві. Своїй виводи міністр закінчив заявою, що головним зусиллям британського уряду та британської публичної опінії буде ввести регламентацію зброєнь.

За невиконення громадянського обовязку.

В однім селі у Сх. Прусах вели вулицею серед окликів товпи двох мешканців, яким умістено на грудях і плечах великі плякати з написом: „Ich habe aus Niedertracht nicht gewählt" (Я не голосував з нікчемности). Так напятнувала їх влада тому, що один з них здержався від голосування, а другий відмовився приносити відзнаку „Ja", що означувала виконення виборчого обовязку.

—o—

Невдоволені престольною промовою.

ЛЬОНДОН, 29. 11. ПАТ. Вчора вночі палата громад приняла відповідь на престольну промову, відкинувши внесення групи лібералів сер Самуеля. Внесення лібералів вислоучує таль, що престольна промова не згадала про ніякі заходи, які мали би на меті оздоровити світову господарку й піднести господарку національну.

—o—

Франція не може порозумітися з більшовиками.

ПАРИЖ, 29. 11. ПАТ. Радикальна „Ер Нувель" повідомляє, що французько-радянські торговельні переговори, які ведуться від довшого часу в Парижі, не тільки будуть перервані, але навіть занехані. Часопис зазначує з жалем, що, бодай тепер, нема надії заключити з Радянщиною торговельне порозуміння або торговельну умову.

Турецько-югославянська умова.

БІЛГОРОД, 29. 11. ПАТ. Вчора підписано турецько-югославянську умову, що мав готовує остаточно претенсії горожан обох країв, які випливають із стосування закону про аграрну реформу та колонізацію. Умова перетягує відшкодування і способи виконання умови, маючи на увазі інтереси обох сторін.

—o—

Щоби дати працю безробітним.

ПАРИЖ, 29. 11. ПАТ. Ґенеральна конфедерація праці оголосила відозву, домагаючись від нового уряду виконання широкої програми публичних робіт, щоби дати працю безробітним. Відозва заявляється проти дефляційної політики, вважаючи, що закроєні на широку скалю публичні роботи ожівлять промисл та уможливлять мобілізацію укритих капіталів. Відозва домагається 40-годинного тижня праці і застерігається проти обнижки заробків.

Торговельні зносини літаками.

В Москві одержали повідомлення, що три американські летуни: Патрідж, Сонор і Фініш вилетять незабаром з Ню Йорку кріз Бермуди, Азори, Берлін до Москви 18-особовим двомоторовим літаком. Привезуть до Москви прибки американських товарів і заберуть назад радянські прибки, приготовані торговельною палатою.

—o—

визники Вищого Музичного Інституту та солістів пп. М. Вишницької і проф. Р. Прокоповича-Орленка. В хорових виступах сольової партії відспівають п-і Согор-Воронка й Кузьмівна. З уваги на стилевий характер і добірну програму, складену з українських і чужих композиторів, можна надіятися, що наше громадянство явиться громадно на цьому концерті, щоби зазнайомитися з отсею цікавою, а в нас мало знаною ділянкою музичної творчости й мило перевести час. Ближчі подробиці в афішах і програмах.

— **Святочне засідання з нагоди 100-ліття уродин Омеляна Огоновського** відбудеться заходом фільольогічної секції Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові дня 3. грудня в 12. год. у салі музею НТШ, вул. Чарнецького 24 з такою програмою: І. Свенціцький: Вступне слово. Василь Лев: О. Огоновський як граматик. К. Чехович: О. Огоновський як історик літератури.

— **Загальний зїзд Т-ва Рідна Школа** у Львові відбудеться 25. а не 24. грудня н. р., як це помилково подано вчора в комунікаті органу цього товариства.

— **„Український Міщанин"**, тижневик, присвячений справам фаховим, економічним, культурно-освітнім і політичним українського міщанства, виходитиме в найближчому часі у Станиславові, як виходить з присланого до нас проспекту. Нову газету видаватиме Теодозій Комісарчук. Адреса „Українського Міщанина": Станиславів, вул. Короля Яна ч. 43.

— **У статті д-ра А. Річинського** в ч. 313 „Діла", 2 сторінка, середня шпальта 5-ий рядок знизу, трапилась друкарська помилка, яка змінює діяметрально зміст. Має бути: „Йде до неї (історичної місії) своїм окремішнім шляхом" (вставлено помилково „не").

— **Виїзд п. Антона Крушельницького до УСРР.** Довідуємося, що п. Антін Крушельницький, колишній міністр УНР, а потім директор кількох середніх шкіл Рідної Школи в Галичині і наконець редактор совітофільських „Нових Шляхів" і „Критики", приняв совітське громадянство і в найближчому часі виїздить з родиною до УСРР.

— **Т-во св. Вінкентія а Павльо,** що опікується вбогими, має в Польщі 145 станиць („конференцій"), з того в самій Варшаві 28. У цілому світі

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

є 14.000 станиць того корисного й заслуженого товариства. На нашім, українськім грунті маємо щойно початки того товариства, а саме доми Сестер св. Вінкентія а Павльо у Львові і Станиславові.

— **Львівська хроніка.** Ректор політехніки припинив у правах трьох студентів, що в часі газової атаки розкидали комуністичні летючки. — Карний суд у Львові засудив на півтора року вязниці 20-літнього Яна Гегеля, що заманив молоду дівчину Станіславу Б. до ліску за Янівською рогачкою і знасилував під загрозою ножа. — В Ґдині скочила до моря 45-літня Ванда Кустова зі Львова, не маючи з чого жити. Її добули з води і відрятували.

— **Нелюдський батько.** Діонізій Савицький з Городиславич (пов. Бібрка), батько семеро дітей, скатував тяжко свого 4-літнього синка, тому що він хотів купатися в потоці. На другий день хлопчик помер. Суд засудив Савицького на чотри роки вязниці.

— **Засудили ученика.** Суд у Бучачі засудив 16-літнього гімназиста Людвика Чорного на три місяці вязниці за те, що намагався тяжко зневажити професора математики. Професор усунув був Чорного зі салі тому, що відмовився шкільну задачу від товариша.

— **Шлюб дітей.** В Варшаві відбувся шлюб 13-літнього Сруля Ломжинера, сина надрабіна з Острови, з 12-літньою Рухлею Фінкельштайн, дочкою рабіна з Борисова. Після шлюбу відбувся пир, у якому взяло участь так багато гостей, що порядок мусіло втримувати кілька поліційних патруль.

— **Небіжка збудилася підчас похорону.** В присілку Карушішки на Виленщині хворувала 24-літня Олександра Фунєц і врешті перестала рухатися. Родина думала, що вона вмерла і рішила її поховати. Вложили її до домовини і розпочався похоронний молебен. Нараз дівчи-

БІЛЬШОВИКИ ВІДПРАВИЛИ 3000 СЛУЖБОВЦІВ-УКРАЇНЦІВ.

З Москви прийшли вістки про ґенеральну чистку на Рад. Україні. В комісаріяті освіти викрили тайну українську організацію. Видалили з урядів і притягнули до відповідальности 2.000 українців. Споміж професорів у ріжних установах і вищих школах видалили 300 службовців. У господарських установах і кооперативах усунули около 3.000 українців, які належали до комуністичної партій, а вели „сепаратистичну" акцію.

на підвелася з домовини і почала говорити. Всі присутні перелякались і кинулися тікати. Але знайшлися відважніші, що винесли її з домовини і перенесли до ліжка. Мала щастя, бо мало бракувало, а була би за пізно збудилась.

— **Означування польських виробів.** Рада міністрів ухвалила проект закону про означування польських виробів. Вироби ті означуватимуть спеціяльним написом, а порушення тих приписів каратимуть арештом двох років і грівною до 10.000 зол.

— **Робітники проти уряду чищення м. Львова.** Районові міські робітники, шофери і т. д., заняті в уряді чищення міста Львова внесли 70 скарг проти того уряду. В скаргах твердять, що працювали по 100—122 год. понад законну норму. Готівкову заплату за ці години недавно робітникам перестали виплачувати, а надчасові години тревають далі.

— **Поїзд наїхав на віз.** На шляху біля Бродів залізничний поїзд наїхав на віз, яким їхала жидівська пара новоженців. Льокомотива збила одного коня на місці, візника зранила тяжко, а новоженці вийшли ціло.

— **Знову грошеві зловживання.** В окружнім суді в Ґдині розпочався процес шістьох обвинувачених у зловживаннях на шкоду держави за перекупстві урядовців. На процес, що потревае два місяці, покликано поверх 100 свідків.

— **Олівейра положив Штекера.** В міжнародніх атлетичних дужаннях у Відні португалець Олівейра переміг 28. ц. м. польського світового змагуна Штекера. Хід дужання був незвичайно драматичний. Після завзятої боротьби Штекер положив Олівейру на обі лопатки, однак судді не признали тієї перемоги, бо це не сталося на дивані. Штекер запротестував проти цього рішення і не хотів дальше боротися, але згодом дався намовити. Змагання тревало 57 мінут, аж врешті Олівейра положив Штекера. Тому два роки тойсам Олівейра положив Штекера у Львові.

— **Інтелігентська злодійська шайка.** Студ. Розенберґ виявив перед рум. слід. суддею всіх своїх спільників. Усі вони походять з добрих домів, мають бакалавреат, є студентами або фахівцями. Ось деякі з них: Сало Ліберман, Йосиф Фрідман, Бернгард Шайович, зубний технік, Рудольф Круліковський, зубний технік і т. д. Два роки вони вломлювалися й викрадали сотки тисячів і міліони левів, їздили по всій Европі, жили в люксусі і ніхто не знав, відки вони беруть гроші.

— **Американський самосуд.** В Ст. Джозеф (стейт Місурі) юрба мешканців добулася до місцевої вязниці, де доконала самосуду над арештованим мурином, що знасилував білу дівчину. Мурина повісили, після чого його тіло спалили.

— **Боголюбов-Альохін.** Шаховий мистець Німеччини вислав світовому мистцеви шахів Альохінові заклик розіграти реванжову стрічу. Альохін зажадав 4 тисячі долярів і цю суму рішилися заплатити міста Баден-Баден і Кельн. Стріч абуде розіграна на весну 1934 р. в Німеччині.

— **Найнебезпечніший газ.** Ген. Коопіе заявив, що англійський уряд має трійлявий газ, який є найнебезпечнішим з усіх досі знаних. Поза Англією тільки одна держава виробляє його. Вчені не змогли досі придумати маски проти нового газу.

— **Злінчували військових старшин.** З Гавани повідомляють, що озброєна юрба добулася до вязниці, в якій находяться арештовані підчас останніх заворушень військові старшини, і зломивши опір сторожі, витягла пятьох із них на вулицю, де їх злінчували. Злінчовані були прихильниками б. президента Куби Машада.

— **Смерть великого актора.** У Парижі помер один із найбільших французьких акторів і режисер Фірмін Жеміє у 63 р. життя, у розквіті сил і розгоні праці. Він був організатором „Театрального союзу народів" і його президентом; після війни перший дав почин до висилання чужинних артистів у Парижі і таких самих французьких артистів у Німеччині та Австрії. У Парижі віддавався йому, що чатують на нього скритовбивці. торія і нові ідеї сценічної техніки. Став він наслідником славного Антуана, від якого перебрав його театр, потім був директором другого державного паріського театру „Одеон". Деякі креації Жеміє були зразком сили та оригінальности. Залишив він теж кілька прецікавих книжок з теорії театру і про акторське мистецтво.

— **Д'Анунціо умово хворий.** Італійська преса повідомляє, що славний письменник Д'Анунціо, який перебуває у своїм замку над озером Гарда, захворів на умі після сильної нервової атаки. Цілими днями й ночами ховається перед духами, що його переслідують, то знову здається йому, що чатують на нього скритовбивці. До хворого приїхали з Риму визначніші психіятри.

— **Арештування торговців людським товаром.** Слідчий суддя в Ля Плята наказав поліції окружити віллю Симеона Черняка й арештувати всіх людей, які там находяться. Поліція увійшла до середини в часі, коли там відбувався бенкет при участи 200 осіб. На вид поліції всі кинулися тікати, але все таки арештовано 62 особи. Як виказало дохождення, всі арештовані знані в Аргентині як торговці людським товаром, який справаджували теж з Польщі. Між ними є кільканацять членів злочинного товариства „Ці Мігдал", яке розвязала свого часу влада.

— **Збірка на Український Город** у Львові в дні 26. XI. ц. р. дала квоту 550.70 зол.

— **В театрі або в кіні.** В театрі або в кіні, у світлі кінкетів або в авдиторіюму вживай все пудер 5 Fleurs-Forvil, який має незрівняний запах.

—o—

З нових видань.

Іван Зілинський: КАРТА УКРАЇНСЬКИХ ГОВОРІВ, з поясненнями. Варшава 1933. Праці Українського Наукового Інституту.

Ця гарно виконана карта могла би висіти не тільки в кожній нашій школі. У часі, коли люди часто заводять балачки про правильність деяких мовних форм, добре мати перед очима такий наглядний приклад. Рішальною літературною нормою є східно-українські діялекти, полтавський і південно-київський, що стали підставою розвитку нашої літературної мови. На карті бачимо 14 смуг, які дають огляд довгої низки наших говорів; це такі говори: північні (поліські), перехідні на північній основі, східні говори, південно-волинський, подільський, надністровський, надсянський, лемківський, бойківський, середньо-закарпатський, гуцульський, покутсько-буковинський, перехідні говори до чужих мов, мішані.

Карта ця попереджена вступом, що пояснює характеристичні ознаки говорів. Докладніше описані ці говори у праці автора проф. І. Зілинського „Нарис української діялектольогії" (т. XIX праць Українського Наукового Інституту). За підставу цієї праці автор узяв мовні матеріяли і етнічний український населення.

Відгуки дня.

День жаху.

Від трьох днів жив Львів за решіткою. Був наказ позаліплювати папірчиками вікна і вийшов криміял. Хто перед газовою атакою жалував вікна і дав тільки паперовий хрест, той під виливом страшних потолосок, доклював ще дві поперечки і виходила навіда.

Коли мрачна субота влинула на Львів — перестрашені лиця львовян дивилися на світ через крати. Не для кожного була це новина. Добра половина Львова оглядала в той спосіб світ і не через слабі папірчики.

Другій половині теж не пошкодило. Мала вражіння без прикрости, а дехто й остороги на будуче. Напевно вечорні завернув у тім дні зі слизької дороги, яка могла завести його за правдову решітку.

Магістрат був закритований як — не при печі згадуючи — Вронки. Свенти Кшиж, чи інші Бригідки. Уявляю собі хід думок деяких урядовців. Хто знає — може це буде мати добрі наслідки...

Я мав білу опаску на рукаві з написом „Преса", і тому не боявся газів. Вийшов відважно на вулицю і думав відважно перейти до редакції.

Але в дорозі захопив мене алярм. Одна сирена загуділа протяжно, десь наби на Цитаделі, а друга надбігла напроти мене і благальним голосом закричала:

— На мілосьць боском! Цех се пан хова!!

Я глянув довірчиво на свою опаску і хотів зігнорувати остороги, але за сиреною надігнався якийсь достойник від газу (хотя опаска і місце за газову маску!).

— Я пану щось радзе — сказав по приятельськи. — Юж сом коло почти.

— Хто? — питаю. — Літаки?

— Ґази.

— А літаки?

Достойник подивився по небі, й також наставив вухо, але небо було тільки... захмарене.

— Відочне так високо лецом, же не слихать.

Фактично мусіли летіти десь у стратосфері, або ще вище. Не дурно радіо полавало, що тільки найчутливіший підслуховий апарат може схопити гуркіт мотору. А що у Львові такого апарату не було...

Вулицею постелився якийсь жовтий дим. Зовсім як під слоту вуглиний з будки на складі дерева. Злегка перестрашений вскочив я до брами, де видівся напис: „Схрон".

— Ґаз? — спитав я достойника від газу.

Достойник моргнув одним оком і завдяки моїй опасці зрадив урядову тайну:

— Звикли дим!... Так зване димне сьвеце.

І я пішов до редакції, раз тільки закацляв-ши від... папіроски. Було тих димів досить і на Академічній і на Галицькій і на Ринку, але жертв у людях не було. Непрямо кажу! Була одна. Якийсь громадянин спотикнувся на димну свічку і розбив собі ніс. Його посипали білим порошком і повезли „відґазувати".

У Варшаві, по газових криївках мала бути добра забава. Люди собі незнайомі, криївка соб. темна, на дворі ґаз, а в середині підґазований австрій. У Львові, наскільки мені відомо, нічого подібного не було. Одна громадянка розповідала мені потім про це майже зі сльозами в очах.

— Я до криївки, а там якийсь старий жид, дві перекупки і середновинний інвалід.

Прикро...

Вечором був я в одного свого приятеля на бріджі. Все одно — думаю — як душитися, то бодай у більшій компанії.

Алярм!...

Ми загасили електрику й засвітили свічку і хоч з трудом, але ліцитуємо. Приходить нагая з надвору: загасити. Ми свічку за крісло, ще й капелюхом заставили. Знову нагая, тим разом від сторожихи: Погасити, бо через стору ще трохи блимає. Погасили, сидимо в темряві.

Нараз: гук, бренькіт шкла... бомба!

Найвідважніший виглянув кріз вікно

Сторож сусідньої камениці вернувся з суботньої забави і по пяному вибив шибу своїй жінці.

Атака скінчилася...

Галактіон Чіпка.

Правдиві килими Хамули це сполука краси і тревалости. Мистецькі і вічні!
Головний склад: Львів — Рутовського 1
(біля Марійської площі).
Взори килимові висилаємо на бажання!

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ВАТЕРЛЬО", комедія на 3 дії *Раоря*.

Сатира на сучасні літературні відносини. Старий, заслужений письменник, від якого починається нова доба в літературі, не має а чого жити і мусить заробляти на прожиток перекладами зовсім підрядних письменників. Під натиском рідні голиться він дати до кабарету свою пєсу про Наполеона і там режисер цієї веселої оцінки переробив її так, що на полі біля Ватерльо танцює модерний балет. Старий письменник переходить зовсім ту саму еволюцію, що відомий „Топаз" Паньоля: з божського, чесного, працьовитого старця став відмолодженим, енергійним, немилосерним гешефтсманом.

Вістря цієї пєси притупляється тому, що таких відносин і таких типів нема. Пєса складена під впливом ріжних інших творів, а не продиктована життєвою обсерваційою. Шість дія, де бачимо театр у театрі, повторяє надто часто вживані ефекти і комізм її рветься. „Ватерльо" має веселі сцени, кілька добрих дотепів і взагалі дає собі раду зі сценічною технікою. Літературних прикмет пєса не має, це тільки менш-більше вдатне театральне видовище дотепного фейлетоніста, що дебютує на сцені.

м. р.

—o—

З судової салі.

СПРАВА БРАТІВ ПАДКОВСЬКИХ ПЕРЕД НАЙВИЩИМ СУДОМ У ВАРШАВІ.

Великого розголосу набрала перед 2-ма місяцями справа братів Володимира і Степана Падковських з Красного к. Буська, проти яких відбувався в дні 29. вересня ц. р. карна розправа перед судом присяжних у Золочеві за приналежність до ОУН та переховування видавництв цієї організації. Ця розправа покінчилася дуже важким присудом, а саме Володимира Падковського, 18-літнього учителя торговельної школи, разом з Красного коло Буська, засуджено на 6 літ вязниці, а його старшого брата Степана Падковського, 21-літнього селянина у Красній, на 5 літ вязниці, хоч безпосередніх доказів вини обох засуджених не було.

Дня 19. квітня ц. р. відкрив випадково 14-літній сільський хлопець Марійн Гугала (римо-католик) на підданні церкви в Красній сховані два револьвери, пачку набоїв і невеличкий склад брошур та летючок ОУН. Револьвери були завинені в якусь бронзову шмату, летючки в білий паперовий папір. Між брошурами було

її бюлетенів крайової екзекутиви ОУН. Перевезені до приміщення вернули підозріння щодо переховання цих револьверів і видавництв ОУН проти обвинуваченних братів Падковських. тому що в їх хаті та на їх обійсті, положеній біля церкви, найшли останки такої самої шмати, якою були завинені револьвери, найдені на церковнім подвір'ї. Арештовані брати Падковські від першої хвилини заперечували свою вину, одначе переслухуваний на розправі в характері свідка поліційний розвідчик Адольф Преслер із Золочева зізнав, що він має „конфіденціональні" відомости, що оба брати Падковські є членами ОУН, що вони виголошують протидержавні реферати та що кусники шмати, найдені на обійсті і в хаті Падковських, а також пакувковий папір, є такої самої, як шмата і папір, в яких були сховані револьвери та видавництва ОУН. Не зважаючи на рішне заперечення вини обвинуваченими, яких на розправі перед присяглими в Золочеві боронив адв. д-р Серуселич із Золочева, присяглі дали повну віру свідкові Преслерові й 11 голосами потвердили вину обох братів Падковських, після чого суд під проводом окр. судді Березовського видав наведений вгорі присуд.

Дня 27. листопада ц. р. відбувався на підставі касації, внесеної від цього присуду, касаційна розправа перед Найвищим Судом у Варшаві. Як відомо, Найвищий Суд як касаційний розглядає лише формальні хиби судової процедури і не входить у мериторичний стан справи, себто справи вини не розглядає. Тому-то прокуратор Найвищого Суду, що зреферувавши цієї справи предсідником Сенату суддею Н. Суду Рогальським, поставив внесення відкинути касацію з причини відсутности якихнебудь формальних хиб.

Оборони братів Падковських перед Найвищим Судом підняв **посол д-р Степан Білик**, адвокат у Городку. Тому, що суд першої інстиції в Золочеві не допустив до безпосереднього переслухання перед судом деяких свідків, покликаних обороною, а лише відчитав їх зізнання, оборонець д-р Білик у першу чергу отю обставину розвинув до першорядного значіння для судового поступування перед присяглими, вказуючи на притому психольогію присяглих суддів, а саме, що лише безпосередня поява свідка і його зізнання перед судом можуть мати рішаючий вплив на витворення переконання присяглих про вину чи безвинність о'скаржених. Це своє становище мотивував оборонець цитатами цілої низки оречень Найвищого Суду в тій матерії. Та головну частину своєї промови присвятив оборонець вартости та значіння всяких поліційних конфідентів і їх доносів, бо в цьому процесі головний свідок обвинуваченя Преслер покликувався на конфіденційні інформації, яким присяглі дали віру. Оборонець скритикував безпощадно інституцію конфідентів, а що акт обвинуваченя був опертий головно на зізнаннях поліційного розвідчика Преслера, який постійно покликувався на свого конфідента, то д-р Білик домагався внесення присуду та заряджения нової розправи, щоби переслухати безпосередньо перед присяглими недопущених судом свідків оборони.

Сенат Найвищого Суду, у склад котрого входили с. н. С. Рогальський як предсідник та с. с. Мізер і Вальфіш як вотанти, по півторагодинній нараді проголосив присуд, яким **уважавши присуд золочівського суду за доручає тому судові в Золочеві перевести нову розправу перед присяглими.**

СПРАВА ЛЕТЮЧОК ОУН ПЕРЕД НАЙВИЩИМ СУДОМ У ВАРШАВІ.

В часі цьогорічних Йорданських Свят підчас перекомної процесії розкинено в селі **Маркова**, підлещицького повіту, летючки ОУН у справі нападу на почту в Городку. Три примірники таких летючок найшли підчас ревізії у 24-літнього тамошнього **селянина Миколи Метанчука**. З тої причини відповідав М. Метанчук перед судом присяглих у Бережанах, який 24. травня ц. р. засудив його за проступок зі ст. 155. § 1 і 2 карного кодексу на **4 роки вязниць**. Проти цього присуду вніс адв. д-р М. Заєдний з Бережан касацію і в дні 23-го XI. ц. р. відбувався перед Найвищим Судом касаційна розправа, на якій обв. М. Метанчука заступав **пос. д-р Степан Білик**.

Підчас розправи виявилося, що в складі трибуналу, який судив Метанчука в Бережанах, засідав суддя д-р Мляницький, котрий попереднью в тій самій справі, в часі слідства як слідчий суддя переслухував Метанчука. Найвищий Суд переніс цю справу на нелине засідання, яке відбудеться ще таки того самого дня, і на цьому засіданні **уважавши присуд суду присяглих у Бережанах** з причини заборонені карним законом участи в трибуналі, що вирішував справу, слідчого судді тої справи.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер. 30. XI. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Пятниця. 1. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Різнородностей.

Четвер. 30. XI. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Пятниця. 1. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Концертове Бюро Тірка.

Пятниця. 1. XII. сала Вел. Театру: **Броніслав Губерман**, скрипак.

Кіна.

АДРІЯ: „Бен Гур".
АПОЛЬО: „Драйфус".
АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властою Буріяном (на оси. Гоголя).
ВАНДА: „Неміта, повітка Гавани".
КАСІНО: „Бастер навчив пива".
КОПЕРНИК: „Золоті сильця" (Любич). „Таємні сили".
КОЛЬОСЕЙ: „Син джунглі" і ревія „Гавьо. Америка!"
МАРУСЕНЬКА: „Золоті сильця" (Любич), „Таємні сили".
МІРАЖ: „Пісня сердець" і додатки.
МУЗА: „Куртизана" (Грета Гарбо).
ПАЛЯС: „Гіркий чай ген. Єн".
ПАЛЯС: „Пат і Патахон у жіночому вансівнті".
ПАСАЖ: „Життя за золото" (Том Мікс) „Кон і Келлі в тарапатах".
ХИМЕРА: „Кавалькада".
СТИЛЕВЕ: „Мумія", ревія „Львів під газом".
УТІХА: „Острів пропавших душ".

Закордонне радіо.

Четвер, 30. листопада 1933.

Відень (517.2) 12.00, 13.10 Концерт, 17.15 Солісти, 18.55 „Аіда" оп. Верді; **Братислава** (279.3) 18.10 Веселі оповідання з нар. життя. 18.25 Легка музика; **Атльона** (413) 21.00 Спів (Гефнрнен, сопран); **Ковно** (1935) 15.20, 21.10 Спів; **Гайльсберг** (276.5) 16.00 Концерт, 20.10 Веселий вечір; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 19.00. 20.45 Концерт; **Ляйпціг** (389,6) 16.00 Концерт; **Мінхен** (533) 18.05 Нар. пісоньки; **Будапешт** (550.5) 17.30 Цнг. музика. 19.30 Спів. 20.45 Еспанська музика; **Мілянo** (331.5) 20.30 „Ля Джорната ді Марчеліна" лір. комедія з муз. Пареллі; **Рим** (441,2) 17.15 Камер. концерт (музика. спів), 20.15 Спів (Каполіно, сопран).

Пятниця, 1. грудня 1933.

Льондон (355,9) 20.55 „Травіята" оп. Верді; **Відень** (517,2) 17.25 Пісні й арії; **Братислава** (279.3) 17.05 Концерт; **Прага** (488,6) 19.40 Музика; **Атльона** (413) 21.30, 22.15 Спів; **Ковно** (1935) 18.20, 21.20 Спів; Ляйпціг (389.6) 20.00 „Дер Вільдшіц" оп. Льорцінга; **Мінхен** (533) 16.30 Концерт; **Букарешт** (394.2) 18.15 Концерт; **Будапешт** (550.5) 12.05 Цнг. музика. 18.40 Фортепян, 19.30 Опера; **Рим** (441.2) 21.15 „Ля Джоконата ді Марчеліна" лір.-муз. комедія.

Львівське радіо.

Четвер, 30. листопада 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Пісні (Ада Сарі та Грушинський — з грамофону); 12.55 Концерт (музика, спів); 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вісти; 15.40 Сальонова орхестра; 16.45 Осінні рими (поет. рецитації); 16.55 Арії та пісні (Стан Вишатицький); 17.10 Фортепян; 17.50 Жіночі часописи; 18.00 Читач - книжка; 18.20 Легка музика з грамофону; 19.00 Тиждень книжки; 19.25 Відчит; 19.40 Спортові вістки; 20.00. 21.55 Оркестр спів (П'єр Равенна); 21.00 Техн. почт. скринька; 22.00 Циганська музика, 23.05 Авд. „За кермом!"

Пятниця, 1. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05. 12.38 Сальонова орхестра; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Орхестра Богеми (грамофон); 16.10 Дуети (Слонська, сопран. Лодзь, сопран); 16.55 Камер. концерт; 18.00 Наукова книжка; 18.20 Музика; 19.05 Всячина, 19.25 Фейлетон; 19.40 19.45 Спортові вістки; 20.00 Муз. бальчка; 20.15, 21.15 Симф. концерт; 21.00 Жінка та книжка; 22.40 Грамофон; 23.05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в середу в приватних оборотах платили за долара 5.54, Банк Польський платив рано 5.53, а закінчив курс 5.48 зол.

Золото: соляри 9.05—9.07; франки фр. 36.40—36.60; дукати 83.40—83.60; рублі 46.70—47.20; корони 37.50—37.70.

Срібло. корони 0.25; рублі 1.20; фльорени 0.70.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.33, Париж 34.96, Берлін 212.55, Цюріх 172.35, Амстердам 354.85, Нюйорк кабель 5.60, Нюйорк чеки 5.58.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни з. Підволочиська льокс Львів

Бараболя пром.	4.50— 5.00
Висівки пшен.	9.50—10.00
Висівки ячмінні	8.75 — 9.25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 29. XI.: масло зол. 2.80, молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця зол. 4.50—5.00 за копу. Тенденція на масло, молоко і яйця удержана, на сметану слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу" за 1 кг. від дня 27. XI. до 2. XII. 1933 р.

Рід:	Добірні: I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.55	1.35	1.45
Кури на росіл	1.65	1.55	1.45
Качки	1.35	1.25	1.15
Гуси	1.25	1.15	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55
Павтарки (за штуку)	2.80		

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Заходом Гуртка Студентів Українців відбудеться в неділю 3 грудня ц. р. в год. 10. рано в читальні Н. Т. Ш **друга лекція нового українського правопису.** Вступ за добровільними датками. Гостям дуже раді.

На Рідну Школу зложили в золотих: Українці в Любині в листопаді ц. р. 26.30; Складка молодих членів Р. Ш. у Цапівцях на їхній забаві 23, із сот. фонду 2. К. і Л. Лужницькі, Львів 10. замість вінця на домовину бл. п. Ольги Кархутової; Союз У. Власників реальностей, Львів 31, замість вінка на могилу Голови бл. п. Радн. Іллі Конорудзи; Взаїмна Поміч У. Вчительства, Львів 50 замість вінка на домовину бл. п. о. А. Стефановича. — Всім Добродіям складає щиру подяку Головна Управа Р. Ш. 663 1—1

ЗАЗДРІСТЬ НЕ ДАЄ ЗАСНУТИ

сотням фабрикантів. Наслідують вони марку нашого славного на весь світ пудру, однак не можуть підробити його гатунку ні запаху.

Звертаємо увагу на коробку
— і конечний напис —

5 FLEURS FORVIL-PARIS

Цей пудер виробляють лише в Парижі.

5 fleurs POUDRE FORVIL

У ТРІУМФАЛЬНІМ ПОХОДІ
по цілому світі йдуть
ПЕРФУМИ І ТОАЛЕТОВІ ВОДИ
5 FLEURS FORVIL - PARIS

Щоби остерегтись підрібок, продаємо їх лише в оригінальних пляшечках, а не на вагу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 5.60, філе ручної роботи за безцінь. Коцдри 9.80, брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80, ручні таблетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660а 1—?

ДВОПОВЕРХОВА каменица, комфортова, в дуже гарнім положенні, з вільним чотирокімнатним мешканням корисно продається. Ігнат, Львів. Куркова 24. 654 3—3

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсмана. Львів. Пасаж Гавсмана. 596 8—15

ЛЕЩЕТАРСЬКІ черевики солідно виконую по найдешевших цінах. Качмарський, Сапіги 57. 666 1—1

ІДАЛЬНЮ, віденську, дубову продам. Листопада 45 м. 5. між 2—4. 664 1—1

НАФТУ, БЕНЗИНУ, ОЛІЙ, ПАРАФІНУ, як рівнож ВУГОЛЬ, КОКС І ДЕРЕВО поручає фірма
„М Е Т А Н", Львів, ул. Сенкевича 9, крамниця площа Векслярська 3.
612 1 проц. зниску на Рідну Школу. 5 - 5

ПОДЯКА.

Невблагання смерть забрала нам дня 25. п. м. найдорожчу сестру Ванду Стефанію Котанч Калинович, ем. учительку школи ім. М. Шашкевича у Львові. Горем прибиті почуваємося до обовязку подякувати Всеч. о. Яросевичеві та його Дружині за батьківську опіку в часі недуги нашої сестри, високовідомому рад. Кучинському, котрий своїм гарним хором зволічав наш обряд у часі похорону. Дякуємо Всеч. оо. Духовичеві, Чемеринському і Яросевичеві за участь у похороні, а також усім своякам і знайомим, що віддали Покійній останню прислугу. Дякуємо також заведенню похоронному „Харіс", котре так дбайливо та величаво а при цьому дешево вивязалося зі свого обовязку.

Евгенія з Калиновичів Тарнавська, сестра, Володимир Калинович, брат.

ЛІКАР ЗАГ. ШПИТАЛЯ У ЛЬВОВІ
Д-р Осип Любчак
ординує від 3—5
ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА, ВУЛ. 3-ГО МАЯ 19
646 I. пов. 2—?

ВЖЕ ВИЙШЛА XII. КН.
„ВІСТНИКА"
ЗМІСТ: Юрій Клен: Кортес; О. Теліга: Поезії; Б. Кравців: З сонетів; Р. Келер: Мікельанджело; Жан Боммар: Під охороною Аллаха; Е. Чехович; Совітське кіно; А. А. Фрідріксен: Евангелії як історичні джерела; Ганс Штайнер: Астрольогія; М. Мухин: Драгоманов без маски; В-ль: Висліди пятилітки; * * * Освальд Шпенглер про „білу революцію"; з В. Тенети: Засніб до поезии; Евген Маланюк: З Закарпатського Парнасу; з М. Рильського: З „Адоніс і Афродита"; Д. Д.: Болячка демократизму; Д-р В. Галян: Київська катастрофа; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія; Від Адміністрації; Нові книжки.
Нова адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, Чарнецького 26 м. 21. Чекове конто П. К. О. 500.371.

У Варшаві

МОЖЕТЕ КУПИТИ „ДІЛО" В ТАКИХ МІСЦЯХ:

ВУЛ. МАРШАЛКІВСЬКА 30
ВУЛ. МАРШАЛКІВСЬКА 46
ВУЛ. МАРШАЛКІВСЬКА 77
ВУЛ. МАРШАЛКІВСЬКА 89
ВУЛ. МАРШАЛКІВСЬКА 101
РІГ ВУЛ. ЗОЛОТОЇ І МАРШАЛКІВСЬКОЇ
ВУЛ. МАРШАЛКІВСЬКА 127
ВУЛ. МАРШАЛКІВСЬКА 132
„НАУКОВА КНИГАРНЯ"
Вул. НОВОГРОДЗКА 2
АЛ. УЯЗДІВСЬКІ РІГ ПЛ. ТРЬОХ ХРЕСТІВ
ВУЛ. БРАЦКА 21
ВУЛ. ШПИТАЛЬНА 8
КРАКІВСЬКЕ ПЕРЕДМІСТЯ 12
ПЛОЩА ТЕАТРАЛЬНА РІГ ВЕРБОВОЇ
ПРАГА НАПРОТИ КОСТЕЛА СВ. ФЛЬОРІЯНА.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 319 (13.518). Львів, субота 2. грудня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00.
ЗА КОРДОНОМ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Японський уряд про москалів.

Що постановила нарада пятьох японських міністрів.

Харбінська японська газета, що виходить там московською мовою п. н. „Харбинское Время", в числі з 13. листопада ц. р. друкує таку телеграму з Токіо з дати 12. XI. від власного кореспондента:

На нараді пятьох японських міністрів було доставлене питання про відношення до СРСР. Нарада ця прийшла до висновку, що в СРСР є правдивих комуністів, на котрих спирається влада, тільки 1,600.000, коли всього населення є там більше як 160 міл. Тому можна поважно сумніватися, чи така влада довго продержиться.

У звязку з цим японському урядові слід найти мирний шлях до вирішення далекосхідних справ та зліквідувати причини конфліктів між Японією і СРСР на Далекому Сході. Тому необхідно всякими засобами уникати компліхацій між Японією і СРСР.

Особливо необхідно мирно вирішити ріжні спірні питання між Японією і СРСР, бо комун. стратегія спрямована на те, аби воювати й порушувати спокій та порядок у державі й користаючи з того, досягати успіхів. Одночасно існує думка-погляд про необхідність зосередити „білих росіян" на Сибірі та допомогти їм сформувати власну державу і тимсамим розбити СРСР. Одначе міністр закордонних справ уважає, що дуже непевна річ, нібито „білі росіяни" цілий час будуть іти разом з Японією проти СРСР. Адже Мілюков, що фактично кермує рухом „білих росіян", недавно у своїй промові в Парижі сказав, що на випадок наступу Японії на Росію ми мовчки не можемо на не дивитись.

Таким чином міністр закордонних справ уважає, що над питанням про оформування держави з „білих росіян" не варто поважно застановлятись.

Щож торкається заяви Молотова з 7. листопада, що червона армія дуже сильна, то треба памятати, що в СРСР є всього 1.600.000 комуністів, з котрих до армії взяли тільки 200.000. В разі поранення воїнів їх не буде ким поповнити і тому можна вважати, що СРСР в даному разі не може виступати назовні. Влада в СРСР вже давно невідповідна для народу й населення нею дуже незадоволене. Тому влада СРСР навмисно ображує Японію та веде пропаганду в тому дусі, що нібито червона армія сильніша ніж армія за царських часів і таким чином пробує ліквідувати незадоволення населення. Японія не має ніяких причин воювати з СРСР, коли СРСР виявить щирість у справі про переступлення східно-манж. залізниці. Тоді СРСР зовсім не потребуватиме стягати військові сили на Далекий Схід.

Звідси виходить, що взаємовідносини Японії і СРСР можуть поліпшитись у звязку з розвязанням питання про залізницю. Японський уряд здає собі справу, що та залізниця в тому положенні, в якому вона нині находиться, є сильним знарядлям для пропаганди комунізму. Японський уряд бажає, щоби СРСР довірив мирній політиці Японії, устійненій на нараді пятьох міністрів, і показав зі свого боку охоту до розвязання спірних справ.

(Українська Прес. Служба в Харбіні.)

Що діється зі Сохацьким?

МОСКВА, 30. XI. ПАТ. „Радзецка Трибуна" оголошує офіціяльний комунікат центрального комітету польської комуністичної партії про усунення з партії б. посла на польський сойм Сохацького. Про арештування чи розстріл Сохацького комунікат не згадує. Зачувати, що Сохацький находиться тепер у слідчій вязниці ДПУ на Лубянці. Ще не рішено, чи Сохацького поставлять перед публичний суд, чи судитиме його колегія ДПУ.

За летючки — варти.

Пишуть нам:

В деяких селах **борщівського повіту** хтось розкинув летючки ОУН. Також розкинено їх у самому Борщеві. У звязку з цим поліція переводила численні труси та арештувала деяких людей, котрих відтак випустила. В **Борщеві** таких ревізій було 9, очевидно у самої молоді.

У звязку з цими летючками влада зарядила м. ін. майже в кожному селі варту днем і вночі. Напр. у селі **Більче Золоте** днем і вночі 120 селян тримає варту, хоча там нікому нічого не доказали. В інших селах тримають селяни варту в числі від 10—50 осіб. Ту варту відчуває мужеське населення дуже сильно.

Історія славянських літератур у львівському університеті

Д-Р ІЛЯРІОН СВЕНЦІЦЬКИЙ ДОЦЕНТОМ ПОРІВНЯНОЇ ІСТОРІЇ СЛАВЯНСЬКИХ ЛІТЕРАТУР У ЛЬВІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Довідуємося, що д-рові Іларіонові Свенціцькому відновили цього року у львівському університеті право викладів (доцентуру) з 1913 р. з порівняної історії славянських літератур з особливим узглядненням східно- і полудневославянських літератур. Давніше мав д-р І. Свенціцький право викладу в українській мові, а тепер може викладати тільки в польській мові. На цей рік заповів д-р Іл. Свенціцький виклади про російську літературу XIX. віку. Він буде викладати по три години тижнево, в чому одна година припаде на вправи. Перед війною мав він 5 годин тижнево викладу. Перший виклад відбудеться в суботу 2-го грудня ц. р.

Чеський сенатор Кльофач не хоче підтримувати москвофілів.

„Русскій Земледѣлецъ", що виходить як додаток до словацьких „Газдовских Новин" у Кошицях, приносить сензаційну вістку того змісту, що старий чеський незалежницький діяч, член празького сенату Кльофач, змінив своє відношення до москвофілів, до яких ставився досі з беззастережною симпатією, і не хоче їх дальше підтримувати. Особливо критично ставиться тепер сен. Кльофач до москвофілів на Підкарпатті. До зміни поглядів на москвофілів дійшов сен. Кльофач, як ходять слухи, під впливом міністра закордонних справ д-ра Бенеша, який ставиться до них здавна з належним критицизмом.

Бацилъ туберкульози відкритий?

Німецький лікар Стефан Мягер мав відчит перед 1800 лікарями про свої досліди, які дозволили йому виводувати бацила, що зможе вбивати бацилі туберкульози. Ученний предложив докази, що його відкриття дозволить лікувати туберкульозу негайно і радикально.

У Відні арештували 8-ох чужинних комуністів.

Вісьмох людей, про яких походження і державну приналежність віденська поліція досі ще не зібрала точних даних, попало до австрійської вязниці. Вони мали фальшиві паспорти й організували потайне інформаційне бюро.

Чи король Альфонс поверне на еспанський престол?!

ПОГРОМ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ЛІВИЦІ Й ПОБІДА ПОБОЖНОЇ ЖІНКИ ПРИ ПАРЛЯМЕНТАРНИХ ВИБОРАХ В ЕСПАНІЇ.

Найбільшою трудністю малих „кабалєрос" на шкільних лавках романтичної країни торреадорів є вивчити в хронольогічному порядку всі перевороти, які пережила їх батьківщина та вичислити по черзі, скільки разів потрій король тікав з престолу — і на нього вертав. І тому Альфонс XIII., який у квітні 1931 року, забравши ноги електризованих еміґрантів — хисткі „державного мужа" проявив у двох напрямках: 1) що віддавна був приготований на можливість такого звороту у своїй монаршій долі (доказ: перенесення авадалегідь, тихцем-лишком, усіх своїх капіталів до закордонних банків) і 2) що і на революцію не реметвував і монархії еспанській „вічная" ще не співав. І хоча ці державно-політичні прикмети останнього еспанського монарха були мабуть єдині, якими він може похвалитися, — хоча своїм правлінням крім горя і злиднів він нічого не приспорив своєму народові, — а проте безумовно тиждень тому цей екскороль і всі еспанські монархісти пережили радісний день і в піднесеному настрою вичікують ще дня 3. грудня.

Це були вибори до другого парляменту „Республики Працюючих", якою офіціяльно стало королівство Еспанії тому 2 з половиною року, 14. липня 1931 року найшлось було у тому парляменті 145 республиканців, 114 соціялістів, 56 комуністів, 42 катальонців, 23 лібералів і 1 (!) монархіст. А 19. листопада 1933 року війшло туди 92 католиків і аграріїв, 13 баскійських католиків, 10 фашистів, 8 монархістів і 6 консерватистів (разом 129 мандатів правиці); 48 радикалів (міщансько-ліберальна партія останнього премієра Леру, який сам перепав у виборах!), 4 т. зв. республ. акції, 3 незалежних республиканців, 1 „поступовець" і 30 катальонців (разом 86 ніби центру) і 27 скрайньої лівиці, з того 19 соціялістів і 1 (один!) комуніст. Вибрано лише 242-ох нових послів. Вибори урял перервав, подаючи як мотив брак відповідного спокою в краю, та відложив вибір 226 дальших послів до 3. грудня. Нема сумніву, що головною причиною перервання виборів була паніка, яка огорнула правлячі кола й бажання рятувати свою ситуацію при доповняючих виборах. Але навіть при деякій поправі нового стану посідання (м. і. через блюк радикалів і соціялістів) — остаточний вислід виборів уже перерішений: Він має розторощуючу мову для теперішніх ліво-соціялістичних правителів Еспанії.

Кожний експеримент небезпечний, але подвійно мститься політичний експеримент, ведений доктринерами на зовсім непідготованому

14 дешевих днів

40% знижка цін на всілякі товари блаватні і білизняні - - - -

Для приміру подаємо:

Фланеля біляна.	0.60	Полотна	0.60
Фланеля піджам.	0.75	Димка на підшт.	0.70
Фланеля в пайн. і зорі	1.—	Сирівка	0.60
Бая двостороння	1.70	Зефір на сорочки	0.80
Вельвети з штрукси	1.75	Попеліна	1.30
Ваталіна	1.50	Простирала 140 цм.	1.20
Шевіоти на мундурки	2.25	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники вафлені	0.32
Вовна на сукні	3.—	Ручники кушел.	0.65
Сукна лешт.	3.25	Пошевки	2.40
Плащові	5.—	Капи і обруси	2.75
Пледи	5.50	Подушки колдр. мер.	5.50
Коци	5.50	Колдри сатинові	9.—

ПОЗІР! При закупні товару від 5 зол. даром білет до кін: „Палляс", „Аполло", „Атлянтік" і інших

Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

суспільному ґрунті. На Альфонсі XIII, й цілому монарх. устрою Еспанії жорстоко пімстились анахронічні військово-феодальні експерименти диктаторських генералів. На керманичах двохлітньої республики мститься соціялістичні експерименти, ведені в країні, в якій ще покутували залишки феодалізму. Контроля робітників над продукцією фабрик; проект земельної реформи по зразкам совітської колективізації; переслідування церкви, і то у таких формах, як палення святинь і зачинювання всіх освітніх і добродійних церковних установ; врешті надзвичайно строга пресова цензура й драконські засуди на масових політичних процесах — усе це стало кепським засобом для поправи добробуту громадян у країні, що й так тонула в економічному хаосі. Втеча великих капіталів пішла впасті зі зростом невдоволення селян. Антирелігійна політика уряду викликала неприхильну міжнародню опінію. Врешті реформа виборчого права, яка допустила до виборчої урни консервативно і релігійно настроєних жінок. — звернулася проти законодавців.

Розміри виграної еспанської правиці такі великі, що появились у закордонній пресі поголоски про можливість реставрації монархії. Ці поголоски напевне — щонайменше — передчасні. Мабуть буде тільки покладений край лівосоціялістичним експериментам, які промощували рівненький шлях — комунізмові.

—o—

Назустріч хаосові.

Женева, дня 23. листопада 1933.

Европа опинилась у стані небувалої політичної непевности, при якій ніодин з державних мужів не може сказати, що станеться за кілька місяців. В Европі нема тепер ані певно означених груп великих держав, які забезпечували їй політичну рівновагу, ані інтернаціональних органів, які стоялиб на сторожі точно означених засад мира. Мирові умовини зосереджені у версайськім договорі фактично вже давно не мають значіння, але на їх місце не створено теж ніяких інших поважних міжнародніх умов.

Самі органи міжнароднього порозуміння, Союз Народів та конференція розброєння перебувають в аґонії. Економічна конференція у Льондоні була кінцем економічного та політичного співробітництва Злучених Держав Америки та Англії, від яких інші держави сподівались впорядкування політичних відносин в цілій Европі. Цяж конференція стала вихідною точкою для цілої низки умов про ненапад зі Совітами, умов, які відділили Европу від єдиного можливого виходу з господарської кріси та політичного хаосу.

Але одночільно протинімецький характер цих договорів про ненапад розбила італійсько-совітська угода, до тої ж самої мети прямують очевидно і німецько-польські переговори. Французько-совітську кооперацію на політично-мілітарнім терені перекреслило визнання Совітів Америкою, бо двом панам більшовики очевидно служити не зможуть, до того ж панам, що мають досить відмінні, а то й протилежні цілі економічної та політичної експансії.

Визнання Совітів Злученими Державами Америки, за яким може піти і їх визнання іншими державами Північної та Південної Америки, до вияснення політичної ситуації в Европі та заспокоєння її ані трохи не причинилося. Навпаки, воно збільшило небезпеку війни та загальне занепокоєння. Даючи зброю в руки невідповідальної людини, ніколи не можна бути певним, в який бік вона її використає. А успіхи п. Літвінова в Америці безперечно збільшують ресурси всякого роду в руках більшовиків, а тім числі і збройні.

Не є річю випадковою, що поруч з остаточним занепадом старих органів міжнароднього порозуміння, бачимо знову заходи активізувати пакт чотирьох держав. Можна думати, що ні заходи не зустрінуть тепер того опору збоку Польщі та Малої Антанти, що раніше. Почвірне порозуміння є по правді останньою надією Европи омминути загальний хаос. Одначе уважати його поважним чинником витворення нового політичного ладу в Европі при сучасних французько-німецьких відносинах поки що ще не можна.

Непевність сучасних політичних відносин в Европі збільшує внутрішня політична кріза у Франції, а почасти і в Англії. Світовий хаос незвичайно утруднює і завдання внутрішньої політики кожної держави, тому нема дива, що населення різних европейських держав щораз частіше виявляє своїм урядам невдоволення та викликає нові міністеріяльні кризи.

Світова кріза сприяє безумовно і розвиткові авторитативних форм правління, які найшли свій найбільший вияв в Італії та Німеччині. Але устійнення зміцненого ладу в окремих державах ще не забезпечує ладу в політичних відносинах цілої Европи. Фашизм гарантує в деякій мірі більш рівномірний поділ злиднів, але ні в якім разі не оборону власного населення від татарів світової кріси. Про ліквідацію світової кризи шляхом її індивідуальної ліквідації в поодиноких державах не може бути й мови. Дотичні заходи в Німеччині дали поки що не кращі наслідки, ніж у Злучених Державах Америки, хоч методи уживані в одній та другій країні були цілком відмінні.

Значіння фашизму в усіх його відмінах обмежене внутрішніми відносинами тої чи іншої держави. Подібність політичних форм з поодиноких державах ще зовсім не забезпечує одностайність їх акції на міжнароднім полі. Отже перебрати на себе оборону Европи від дальшого зросту хаосу, держави з авторитативним ладом не можуть.

Для орієнтації в хаосі, назустріч якому йде очевидно Европа, не зайвим буде стверднти, що не кожний хаос є абсолютним злом і не кожний лад є добром. Оскільки сучасний нелад руйнує лад, створений мировими договорами, його можна лише витати. Лад в Европі, при якім можливі ті речі, що діються нині на Україні, заслуговує лише на те, щоби бути зруйнованим до пня. Лад, що викликав світову кріву і не дав нікого виходу з неї, може ніччитися лише цілковитим хаосом.

До недавнього часу існували ще поважні сумніви щодо того, яким шляхом піде Европа: шляхом повільних політичних змін, чи шляхом потрясень, загального замішання та несподіваних звороті: тепер майже нема сумніву, що вона попрямує другим із зазначених шляхів.

А що Совіти є джерелом світової кріси — що до чого не повинні мати українці найменшого сумніву — українці є більш, ніж хто небудь, заінтересовані у великій сагалі світових відносин.

Завданням-же тих українців, що перебувають поза межами Радянщини, є зробити все від них залежне, щоб Україна не анеспилась передчасно. Той подіт злиднів, який переводять їхні нації твердою державною владою, щоб захистити і найменшу частину нації від загину, мусять українці перевести самою лише національною єдністю та свідомістю. Протиголодова акція, яку розпочали тепер українці та до якої пристали поважні міжнародні чинники, мусить розвинутися до розмірів поважного національного чину, коли українці не хочуть, щоб вона обернулась в тяжку поразку української справи на міжнароднім терені.

З того хаосу, назустріч якому йде Европа, вийдуть побідниками лише нації міцні.

М. Данько.

Знамениті обіди і вечері

Для смакунів — ПИВО ОКОЦІМСЬКЕ — одиноке у Львові і знані кишечки власного виробу поручає

РЕСТОРАН: БІЗАНЦ і ПІКАВС

(ДАВН. НАЙСАРЕК)

ЛЬВІВ, РИНОК 17.

Кара позорища заборонена.

БЕРЛІН, 30. XI. ПАТ. Пруське м-ство внутрішніх справ видало обіжник, яким заборонило стосувати кару позорища, або пятнування в часописах поодиноких осіб і фірм. Обіжник остерігає, що в таких практиках можна доглянути публичні зневаги, а навіть свідоме змушування і тому цього не можна терпіти. Заборонено теж водити під ескортою людей по вулицях міста, щоби їх напятнувати публично

—o—

Людендорф інтернований?

З Праги повідомляють, що в тамошніх німецьких колах кружляє поголоска, що ген. Людендорфа арештувала німецька влада перед кількома тижнями і запроторила в концентраційнім таборі в Дахав. Часопис „Фольксварте", виданий Людендорфом, закрито, а майно Людендорфа сконфісковано.

—o—

Лещатарські комплєти на склад!

Фабрика одягів РОТ І РУГДЕРФЕР

уладжує посезонову продажу ФУТЕР, ОДЯГІВ І ПАЛЬТ

НИЖЧЕ ФАБРИЧНИХ ЦІН

у ф-мі „Aquacoat", Львів, пл. Марійська ч. 5.

ТА У ФАБРИЦІ ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ З. І. П. (над кіном Паляс).

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 2. ГРУДНЯ 1933.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА

ЛИСТ З КИТАЮ.

РИЖ І ПТАШКИ.

Крім незвичайних труднощів як заводити рижові поля з огляду на воду, від якої поле зовсім залежне, сама управа ряжу це праця неймовірної терпеливости, витревалости, зручности, а навіть скажу фаталізму.

Передовсім на весну треба скопати стерину, глибоко перевертаючи грудку за грудкою, потім по перших дощах китайці погноївши поля биками орють землю йдучи у воді за плугом вище колін у болоті. Зоравши це болото, вирівнявши його, вони врешті мусять засіяти риж до пересаджування.

Три тижні пізніше, китаянки висмикають молодий риж, вяжуть його снопками та розкидають ці снопки по виправлених під риж полях. Коли ці снопки рівномірно прикрили все наводнене поле, тоді гурт жінок входить по коліна в болото, стає вряд і розсаджує одну по одній билинці зелену рижову розсаду. Ця робота трівае цілими тижнями, а коли риж насаджений, тоді треба млинками притягнути на поля воли, щоби вона хоч на пять сантиметрів прикрила ненаситну землю, що все всякає.

Здавалось би, що це вже врешті кінець китайській праці та їхній витревалости, але де там! Після засадження рижу приходить невпинне підливання піль, виполювання з рижу трави, а вкінці, коли риж уже гарно піднесеться вгору, несподівано прийде повінь і на тижні затопить поля, де риж гние і душиться без повітря.

Хоча китайці гноять поле, то ще поливають уже високий риж ріжними ферментами, а то й людським гноем.

У них нічого не марнуеться. Наприклад, у кожному селі стоять публичні кльозети, що збирають цінну приправу для землі. На одним кльозетовім мурі прочитали ми такий напис: „Хто поступить сюди, той причиниться до гарного врожаю". Чиж існують миліші запросини?

Як вийду за місто, глянў на зелені, буйні поля рижу, що тягнуться до самих гір мягко зеленою смугою, то й зразу забуду, що по містах панує нужда, що бувають голодні люди. Хоч і тут їх зустрічаю, бо неодин з тих нуждарів приходить сюди шукати забуття, шукати обіцянки на кращі, ситі дні у майже дозрілих, заколосених полях.

Під захід сонця приходять також на високі каналові береги самі власники піль, полюбуватися своєю працею та послухати пташиного цвірінкання на деревах, що ростуть густою алеєю вздовж каналів; ці дерева скріплюють своїм корінням береги на випадок повені.

Сама незвичайно люблю бродити по тих затишних, безконечних алеях каналами і вздовж зелених озер рижових піль, що заливають цілі простори.

Ще інші китайці приносять сюди своїх пташків у клітці, завішують їх на галузці, а самі приграваюють їм на мандоліні дивачних мелодій або співають одноманітних пісень.

Іноді, ті китайці, аматори пташків, влаштовують під деревами справжні концерти, змаги цвірінкання.

Броджу над каналами, збираючи жадно живі вирази їхніх поетичних настроїв, на жаль тільки полохаю їх в їхніх розривках, бо у своїй несмілявости вони над усе бояться осміщитися в очах чужинців.

Я вже було пробувала переодягнутися за китайку, щоби тільки не турбувати їх моєю появою та стати непомітною, хоч це мені не зовсім вдалося, бо в мене за довгі ноги на китайку, не вмію ходити по їхньому і вони пізнавали мене навіть по очах. Замість непомітности я стягнула цілу процесію цікавої дітвори, що бігла за мною, мов за церковним кльовносом.

Китайців трудно перехитрити... Вони навіть своїх власних богів перехитрують.

—o—

СВЯТО ЄДНАННЯ У ПЕРЕМИШЛІ.

КОНСОЛІДАЦІЯ ВСІХ ЖИВИХ НАЦІОНАЛЬНИХ СИЛ.

З перемиського тижневика „Бескид" довідуємося, що в Перемишлі відбулося дня 25. листопада дуже симпатичне свято тамошньої грекого владики Кир Йосафата. Між перемиською українською громадою і владикою заіснували були свого часу прикрі, навіть напружені відносини. З ходом часу вони повільно, але послідовно укладались на краще і вкінці цілковито зрівнялись на добро національної справи і нашої греко-кат. церкви. Кінцевим актом цього повільного процесу був саме цьогорічний день імянин Преосв. Йосафата Коциловського, коли го все зорганізоване громадянство Перемишля взяло участь у святі імянин владики. „Бескид" пише про це дослівно так: „Дня 25. листопада, як день імянин Й. Е. Кир Йосафата, відправив благодарственне богослуженнє Преосв. еп. Григорій у сослуженні всього духовенства. По Службі виголосив проповідь до шк. молодї. Співав хор учнів укр. гімн. На богослуженні явилися представники громадянства з пос. д-ром Загайкевичем на чолі і молодіж усіх українських шкіл з учит. зборами. Богослуженнє закінчилося відспіванням многоліття і гимну „Боже Великий"...

В навечерія Імянин явились у владичій палаті представники зорганізованого громадянства і зложили свої побажання на руки Впр. о. канцлера М. Гриневяка". Далі вичислені поіменно делегати кількадесяти перемиських громадських установ під проводом посла Загайкевича. У цій загальній делегації не були заступлені тільки три установи, а саме: Т-во „Надія", „Сирітський Захист" і „Учительська Громада". Правдоподібно ці три установи не обіслали цієї загально-громадської делегації з чисто технічних причин.

Таким чином перемиське свято 25-го листопада стало правдивим святом зединення перемиської української громади зі своїм владикою. Одночасно воно стало тріюмфом великої ідеї національної консолідації Перемиської Землі. Такі прояви нашого внутрішнього життя в теперішніх важких для нашого народу часах треба тільки щиро повитати та побажати Перемиській Землі вже в найкоротшому часі якнайкращих успіхів у практичній праці, веденій під прапором консолідації всіх живих національних сил.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО ДОЛЮ ІНВАЛІДІВ УГА!

В повені карних оречень.

В ЯКИХ УМОВИНАХ ПРАЦЮЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ В БУЧАЧЧИНІ.

Від якогось часу ціла повінь карних оречень та всякого роду заборон пливе з повітового староства в Бучачі, через що спинений всякий культурний розвій українського громадянського життя в повіті. Ось жменька документів, які найкраще говорять самі за себе:

1) Starosta Buczacki Nr. B. 42. Buczacz, dnia 19. września 1933. Kierownictwo Oddziału Stow. „Ridna Szkoła" na ręce p. Ilka Kozyry w Bielawińcach. Zgłoszeniu Kierownictwa z 23. 8. 1933 w sprawie założenia w Bielawińcach Oddziału Tow. „Ridna Szkoła" nie przyjmuję do wiadomości i na zasadzie art. 14. ustawy o stowarzyszeniach z 27. 10. 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 94. poz. 808 — zakazuję założenia tegoż Towarzystwa, przyczem z mocy art. 75 ustęp 3. rozporz. Prezydenta Rzpltej Polskiej z 22. 3. 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. Rz. P. Nr. 36 poz. 341) decyzji niniejszej nie uzasadniam. — Przeciw powyższej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14. licząc od dnia następującego po dniu jej doręczenia. Starosta Powiatowy. Fedorowicz w. r.

2) Starosta Buczacki Nr. B. 42. Buczacz dnia 7. września 1933. Do Kierownictwa Oddziału Tow. „Ridna Szkoła" w Koropcu na ręce ks. Antoniego Borsy. Zgłoszenia z dnia 31. 7. 1933 o zawiązaniu w Koropcu „Kružka Ridnoji Szkoły" nie przyjmuję do wiadomości i na zasadzie art. 14 ustawy o stowarzyszeniach z 27. 10. 1932 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 94. poz. 808 — zakazuję zawiązania tegoż oddziału z uwagi na okoliczność, że osoby, które weszły w skład kierownictwa oddziału, nie dają należytej gwarancji przestrzegania postanowień przedłożonego do legalizacji statutu. — Przeciw powyższej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu za mojem pośrednictwem w ciągu 14 dni, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia decyzji. Starosta Powiatowy: Fedorowicz w. r.

3) Starosta Buczacki Nr. B. 42. Buczacz, dnia 14. września 1933. Do Kierownictwa Oddziału T-wa „Ridna Szkoła" na ręce Josyfa Jurkiwa w Ostrej. Na zasadzie art. 14. Rozporz. Prezydenta Rzpltej z 27. 10. 1932 Dz. U. R. P. Nr. 94. poz. 808 (ustawa o stowarzyszeniach) zakazuję założenia w gminie Ostra oddziału Stowarzyszenia „Ridna Szkoła" z tem, że decyzji tej nie uzasadniam z mocy art. 75. rozp. Prezydenta Rzpltej z dnia 22. 3. 1928 Dz. U. R. P. Nr. 36. poz. 341. Przeciw powyższej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu za mojem pośrednictwem w ciągu 14 dni, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia tejże decyzji. — 2 zał. Starosta Powiatowy: Fedorowicz w. r.

Це вже 15-а з черги заборона осягнути кружки „Рідної Школи" в повіті з узасадненням і без узасаднення. Замітне, що в децизії без узасадненння покликається староство на два собі протилежні артикули. Арт. 14. закону про товариства виразно говорить, що відмова децизія адм. влади в справі заснування т-ва — можна децизія адм. влади в справі заснування т-ва — мусить бути належно умотивідлену статутового т-ва — мусить бути належно умотивідлену, а вонзна. Тимчасом староство говорить про заборону, а дальше пристосовує арт. 75 зак. про адміністраційне поступування, який тут ніяким чином приворонити не дається.

4) Starosta Buczacki Nr. KL./35. Orzeczenie. Po przeprowadzeniu rozprawy Starosta Powiatowy w Buczaczu wydał następujące orzeczenie: Przyjmuje za udowodnione, że dnia w r. 1884 w Fi- ke ks. Łuszpiński Ilarjon, urodz. dnia w r. 1884 w Fi- lipkowcach p. Borszczów, wdowiec, gr.-kat. prob., zam. w Pomorcach, dnia 3. 9. br. pod pozorem procesji w czasie święta „U. M. CH." wbrew uwadze, zwracanej mu przez org. Pol. P., urządził pochód ze sztandarami, w czasie którego zebrani (osobno kobiety — młodzież — i mężczyźni) uszerowali rażnym krokiem, a nadzór nad zebranemi miel wyznaczeni mężczyźni z opaskami na rękach — maszerując obok szeregów. — Czynem tym naruszył przepis art. 2. ust. 2. ust. z dnia 11. 3. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 450) Wobec tego skazuję go na zasadzie art. 25. ust. b. ust. z dnia 11. 3. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 450) na karę grzywny w wysokości 100 zł. z zamianą w razie zaistnienia warunków, przewidzianych w art. 10 prawa o wykroczeniach z 11. lipca 1932 r., na karę aresztu zastępczego przez dwa dni. Winę stwierdzono na podstawie zeznań świadka, oraz doniesienia Post. P. P. Ukarany może wnieść do Starostwa buczackiego bezpośrednio lub za pośrednictwem Zwierzchności gminnej (magistratu) w terminie 7-miu dni od dnia ogłoszenia, wzgl. doręczenia niniejszego orzeczenia, żądanie skierowania sprawy do Sądu Okręgowego w Stanisławowie z powodu orzeczenia co do winy i kary. Data ogłoszenia: 29. 9. 1933, Starosta Powiatowy. Zgodność z oryginałem potwierdzam. Buczacz 12. Paz. 1933. Kierownik kancelarji: Lisowski w. r.

5) Starosta buczacki. Nr. KM./151. Orzeczenie. Po przeprowadzeniu rozprawy Starosta Powiatowy w Buczaczu wydał następujące orzeczenie: Przyjmuje za udowodnione, że Mocyk Piotr, urodz. dnia 14. 6. 1908 w Nowostawcach, wolny, rolnik zam. w Nowostawcach, dnia 3. 9. br. pod pozorem urządzenia procesji w czasie święta U. M. Ch. — wbrew uwadze, zwróconej mu przez org. Pol. P., zorganizował pochód ze sztandarami, w czasie którego zebrani osobno mężczyźni, kobiety i młodzież maszerowali rażnym krokiem, a nadzór nad niemi miał obwiniony wraz z tow., którzy z opaskami na rękach maszerowali również obok szeregów. Czynem tym naruszył przepis art. 2. ust. 2. ust. z dnia 11. 3. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 48 poz 450). Wobec tego skazuję go na zasadzie art. 25. b. ust. z dnia 11. 3. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 450) na karę aresztu bezwzględnego przez dni 14. Krótkie uzasadnienie: Winę stwierdzono na podstawie zeznania obwinionego, oraz świadka. Ukarany może wnieść do Starostwa buczackiego bezpośrednio lub za pośrednictwem Zwierzchności gminnej (Magistratu) w terminie 7-miu dni od dnia ogłoszenia, wzgl. doręczenia niniejszego orzeczenia, żądanie skierowania sprawy do Sądu Okręgowego w Stanisławowie z powodu orzeczenia co do winy i kary. Data orzeczenia: 5. 10. 1933. Starosta Powiatowy: Zgodność z oryginałem potwierdzam. Buczacz 8. paź. 1933. Kierownik kancelarji: Lisowski w. r.

6) Starosta buczacki. Nr. KF./80. Orzeczenie. Po przeprowadzeniu rozprawy Starosta Powiatowy w Buczaczu wydał następujące orzeczenie: Przyjmuje się za udowodnione, że ks. Franczuk Włodzimierz, urodz. 1897 r. w Przemyślu, żonaty, grek.-kat., zam. w Nowostawcach, dnia 3. 10. 1933. pod pozorem urządzenia procesji w czasie święta „U. M. Ch." wbrew uwadze, zwracanej mu przez org. Pol. P., zorganizował pochód ze sztandarami, w czasie którego zebrani osobno mężczyźni, kobiety i młodzież maszerowali rażnym krokiem, a nadzór nad zebranymi mieli wyznaczeni mężczyźni z opaskami na rękach, maszerując również obok szeregów. Czynem tym naruszył przepis art. 2. ust. 2. ust. z dnia 11. 3. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 450). Wobec tego skazuję go na zasadzie art. 25 ust. b. ust. z dnia 11. 3. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 450) na karę w wysokości 100 zł. z zamianą w razie zaistnienia warunków, przewidzianych w art. 10 prawa o wykroczeniach z 11. lipca 1932 r. na karę aresztu zastępczego przez dni 2. Krótkie uzasadnienie: Winę stwierdzono na podstawie zeznania obwinionego oraz świadka. Ukarany może wnieść do Starostwa buczackiego bezpośrednio lub za pośrednictwem Zwierzchności gminnej (Magistratu) w terminie 7-miu dni od dnia ogłoszenia wzgl. doręczenia niniejszego orzeczenia żądanie skierowania sprawy do Sądu Okręgowego w Stanisławowie z powodu orzeczenia co do winy i kary. Data orzeczenia: 5. 10. 1933. Starosta Powiatowy: Zgodność z oryginałem potwierdzam Buczacz 8. paź. 1933. Kierownik kancelarji: Lisowski w. r.

Того роду кари оречення хістали майже всі священики буч. повіту, всі брали участь у стичі „У. М. Х." в Бучачі, всіх їх присудило головою в висоті 100 зол. та

ЛІТЕРАТУРНІЙ КУТОК.
Перлов з паст, не знають люди,
Хлорамі був, і є, і буде...
CHLORAMI
Білить зуби та усуває наступний наліт.

заміною на два дні арешту. Багатьох селян покарало староство під приводом порушення арт. 2. уст. 2. закону про збори карою безоглядного арешту на час 2 тижнів.

7) Starosta buczacki. Nr. Ka/31. Orzeczenie. Po przeprowadzeniu rozprawy Starosta Powiatowy w Buczaczu wydał następujące orzeczenie. Przyjmuję za udowodnione, że Ataman Michał, urodz. 1904 r. w Medwedowcach, żonaty, rolnik zam. w Medwedowcach, dnia 16. 8. br. w czasie pożaru na zagrodzie polaka M. Wicherka mimo wezwania odmówił pomocy przy pożarze i w sposób prowokacyjny i wrogi dla Narodu polskiego począł przeszkadzać podczas akcji ratunkowej. — Czynem tym naruszył przepis 1) §: 40, 44, 46 ust. budowl. ogn. z 28. 7. 1876. 2) art. 18. ust. z dnia 11. 7. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 60 poz. 572). Wobec tego skazuję na zasadzie rp. gub. z 28. 12. 1823 L. 63159 i §. 27 i 57 ust. gm. z 12. 8. 1866 Dz. U. Kr. Nr. 19 i art. 18. ust. z dnia 11. 7. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 60 poz. 572) na karę aresztu bezwzględnego przez dni 14. Krótkie uzasadnienie: Winę stwierdzono na podstawie zeznania świadków. Ukarany może wnieść do Starostwa buczackiego bezpośrednio lub za pośrednictwem Zwierzchności gminnej (Magistratu) w terminie 7-miu dni od dnia ogłoszenia wzgl. doręczenia niniejszego orzeczenia żądanie skierowania sprawy do Sądu Okręgowego w Stanisławowie z powodu orzeczenia co do winy i kary. Data orzeczenia: 5. 10. 1933. Starosta Powiatowy: Zgodność z oryginałem potwierdzam. Buczacz 8. paź. 1933. Kierownik kancelarji: Lisowski w. r.

Такими самими карними ореченнями покарало повітове староство в Бучачі 7 селян з Медведовець карою безоглядного арешту на час 2 тижнів. 3 селян покарало арештом на час 7 днів, 1 на час 3 днів, а останнього на 24 години. Староство покарало: Атамана Михайла, Ганкевича Івана, Матвіївського Миколу, Михалкова Теодора, Михалкова Гриня, Кловака Івана, Бабяка Івана (по 14 днів), Івасіва Антона, Слободяна Федя (по 7 днів), Слободяна Андрія (3 дні) і Захарка Атамана (24 години). Засуджені боронять тим, що з винятком одного або двох зпоміж покараних, всі вони з нараженням життя ратували майно п. Віхерка, а за це дочекалися карно-адміністраційних оречень. Від всіх згаданих карно-адміністраційних оречень внесено відклик до окружного суду у Станиславові.

Готовий! — а тепер
NIVEI
Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.
Зол. 0·40 — 2·60

Німецькі жиди в Югославії.

БІЛГОРОД, 30. XI. ПАТ. Агенція Авраса повідомляє, що жидівські емігранти з Німеччини закупили в околицях Загребу великі земельні добра. Представники жидівських емігрантів ведуть дальше переговори в справі купна великих земельних маєтків, на яких мають повстати оселі для жидів.

По широкому світі.

— Перед будинком німецької амбасади в Парижі демонструвало півтора сотні маніфестантів, кричучи: Геть з Гітлером! Увільнити Димітрова!

— Бюро Вольфа повідомляє урядово, що предсідник німецького Райхстагу, мін. Геринґ, скличе Райхстаг на 12. грудня ц. р.

— З берлінської адвокатури усунено по кінець жовтня ц. р. 600 адвокатів жидів.

— Американське м-ство торговлі вибудує 2000 летовищ, щоб підтримати розвій цивільного летунства. Це дасть заробіток 50.000 людям.

— Японське м-ство внутрішніх справ хоче до трьох літ очистити край від комуністів; досі є там арештованих 60.000 комуністів.

— Італія заплатить 15. грудня 1 мілїон доларів Зл. Державам на рахунок воєнного довгу.

— Німецький уряд дав знову доступ швейцарській пресі до Німеччини.

— У мексиканськім місті Юрекуаро поліція підчас заворушень з приводу виборів застрілила 9 провідників селянської партії.

— У Бомбаю арештували жінку Ґандія за спротив владі: сидить вона у вязниці вже шостий раз.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ-ФУНДАТОРИ Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ!

Мусоліні поширює пакт чотирьох.

ПАРИЖ, 30. XI. ПАТ. Британський амбасадор в Римі Дрюмонд був на послуханні у Мусоліні. Про їхню розмову повідомляє італійська преса, що вона торкалася таких справ: 1) Німеччина мусить предложити пропозиції, які зясували би виразно її становище в справі розброєння; 2) можливість негайного скликання конференції сигнатарів пакту чотирьох; 3) розслідити ситуацію, яка витворилась би, якби Німеччина крім справи розброєння порушила також інші справи.

Передбачують, що Мусоліні відбуде подібні розмови з амбасадорами Франції та Німеччини. Деякі кола кажуть, що Мусоліні задумує поширити пакт чотирьох, втягаючи до нього Радянщину, Зл. Держави та Японію. На випадок створення того блюку 5 европейських держав одним з головних його завдань булаб після управильнення розбройної проблеми радикальна реорганізація Союзу Народів.

—o—

Анґлія не хоче бути слабою в пов'трі.

ЛЬОНДОН, 30. XI. ПАТ. В палаті громад і лордів велася дискусія в справі морських і повітряних сил В. Британії. В палаті лордів міністр Льойдджордері заявив, що якщо В. Британія не може осягнути паритету редукцією повітряних сил інших держав, мусить розпочати будову нових літаків, щоби тим способом осягнути паритет, однак стараючись одночасно дальше довести до міжнароднього порозуміння, яке стабілізувалоб паритет на нижчому рівні. Не можемо, говорив промовець, залишитись в теперішньому стані повітряної слабости.

Еспанські вибори будуть уневажнені.

МАДРИТ, 30. XI. ПАТ. Соціялістичний часопис „Ель Соціяліста" довідується, що на сьогоднішньому засіданні ради міністрів міністр справедливости Ботелля виступить з внесенням уневажнити парляментарні вибори з 19. ц. м., тому що вони не відповідають волі населення. Крім того Ботелля заголосить димісію на знак протесту проти виборчих практик деяких політичних партій.

Еспанський уряд стане перед новими Кортезами 8. грудня ц. р.

—o—

Еспанські монархісти при роботі.

МАДРИТ, 30. XI. ПАТ. „Ель Соціяліста" оголосив revelяції на тему проклямованого монархістами державного замаху на республиканський лад. Плян полягав на тім, щоби в опінії світа здискредитувати республику а останні вибори представити як виразний зворот еспанської опінії на право, дальше опанувати становище державного секретаря в міністерстві війни і закордонних справ, щоб опісля зажадати повноти влади. Виборчу перемогу правиці часопис пояснює великими грошевими сумами, які вплинули від монархістів.

Катастрофа більшовицького літака.

МОСКВА, 30. XI. ПАТ. До Москви надійшли подробиці трагічної катастрофи літака „К 7", які держано досі в тайні. На основі тих інформацій в літаку вибухнув мотор і апарат станув в огні, будучи ще в повітрі, після чого впав на велику стирту сіна. Поза 14 особами, які згинули на місці, дальших 6 осіб умерло в шпиталі, а 4 легко ранені й попарені вертаються до здоровля.

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОРАДНІ ДЛЯ ВИБОРУ ЗВАННЯ У ЛЬВОВІ.

Дня 27. листопада ц. р. відбулися загальні збори Української Порадні для вибору звання у Львові при вул. Словацького 14, в домівці Порадні. Присутніх було 28 громадян, членів Порадні. Голова Порадні **д-р Олена Степанів-Дашкевич** відкрила збори короткою промовою, подаючи присутнім порядок дня. Опісля вибраний зборами секретар п. **Ковальчук В.** відчитав протокол з попередніх основуючих загальних зборів, що відбулися 4. лютого ц. р.

З черги **інж. Лучишин,** як секретар Поради, відчитав звіт з її діяльности за час від 4. лютого до 27. листопада ц. р. Першим завданням Управи було приєднати якнайбільше членів Порадні і зпоміж фізичних і зпоміж правних осіб. Пропаганду за приєднанням членів та з метою інформування широкого загалу українського громадянства про фахове порадництво вела Управа через пресу та рефератами. Дня 11. березня ц. р. скликали анкету з представників культурно-освітніх, станових та економічних установ, на якій інж. Білинський виголосив реферат про фахове порадництво. Виголошено інформаційні реферати про Порадню в Ліжарському Т-ві, дальше реферат на зїзді „Р. Ш.", переведено відповідну пропаганду на зїзді українських природників і лікарів, на зїзді „Союзу Українок", поміщено статті та замітки про Порадню по українських часописах. Для навязання якнайтіснішого звязку з нашими місцевими школами та батьками влаштовано цілу низку рефератів для батьків та дітей львівських шкіл про фахове порадництво та школи. Для зібрання й обробки матер'ялів, потр'бних для ведення фахового порадництва, поділено працю між чотири секції: педагогічну, економічно-статистичну, лікарську й фахового шкільництва. Педагогічна секція мала завдання студіювати й розробляти основні педагогічні і психотехнічні питання в цілі підготовки матеріялів, потрібних для кваліфікування й оцінки психічних здібностей і нахилів української молоді. Головою педагогічної секції є проф. Б. Мечник. Економічно-статистична секція має збирати статистичні матеріяли про стан і можливости праці в поодиноких ділянках культурного і економічного життя. Головою цієї секції є ред. А. Жук. Лікарська секція займається питанням обслідування стану здоровля шкільної молоді. Є це найменша організаційна клітинка Порадні, бо складається лише з двох лікарів, обох членів Управи Порадні: д-ра І. Добрянського і д-ра В. Щуровського та студ. мед. Р. Василяка. Секція фахового шкільництва має завдання збирати інформаційні матеріяли про існуючі фахові школи й курси, про умовини студій і приняття до тих шкіл. Крім того секція має обовязок збирати інформаційний матеріял про ріжні ремісничо-промислові й торговельні фірми, навязувати з ними контакт та дбати про приміщення в них кандидатів-термінаторів(ок). Головою секції є інж. Лучишин.

Вже 21. лютого ц. р. Управа вирішила відкрити на один місяць Порадню для стопів. Святочне відкритт Порадні відбулося 14. травня ц. р. Порадня урядувала від 15. V. до 16. VI. що вівторка і пятниці від 16—18 год., а по вакаціях у днях 15—17. серпня також в годинах 16—17. Разом було 13 урядових днів, себто 26 годин призначених на поради. За той час звернулося особисто за порадою 27 осіб, а того 17 дівчат. Тестові досліди переведено з 13 петентами, лікарські з 12. Обовязки психотехніка виконував голова Педагогічної Секції проф. П. Мечник, фахового дорадника — інж. І. Лучишин. Крім того за час істнування Порадні дістали сторони 21 писемних інформацій і порад у справі вибору звання. Цьогорічне відкриття Порадні мало в першу чергу значіння експериментальне: Управа дістала цікавий матеріял і безпосередній досвід з ділянки професійного порадництва.

По тім звіті д-р Щуровський подав касовий звіт до дня 16. листопада 1933 р.

П. дир. Константина Малицька зреферувала працю проф. Степана Конрада „Про нахили". Праця ця — це опрацювання анкети, яку переведено у трьох школах „Р. Ш." у Львові. Збори ухвалили поділити дискусію на дві частини, одна торкалася звіту, а друга реферату. В дискусії забирали голос д-р Тисовський, проф. Гнат Павлюх, ред. Жук, п. Пашкевич, д-р Витанович та інші.

На внесок проф. Павлюка збори одноголосно ухвалили абсолюторію уступаючому виділові. Комісія-матка предложила опісля спис кандидатів до нового виділу Порадні. Збори потвердили вибір в такому складі: *д-р Олена Степанів-Дашкевич*, голова, члени: інж. Роман Білинський, проф. Ярослав Кузьмів, д-р Володимир Щуровський; заступники: Всеволод Метельський та Олександер Тарнович.

Вибрана Управа Порадні доповнює свій склад — згідно з правильником Порадні — по одному пільнорученикові від Українського Технічного Т-ва, Головної Управи „Рідної Школи" та голосами (референтами) поодиноких секцій.

Підчеркнути треба безкорисну працю виділу, поодиноких секцій, які не жалували ні часу ні труду для з'ясування цієї нової української станиці. На шляху дальшого розвитку Порадні повинні стрічати всі ті, яким лежить на серці добро українського народу.

Пильний

—o—

ALOE

УКРАЇНСЬКА ХЕМІЧНО - КОСМЕТИЧНА ФАБРИКА АЛЬОЕ — ЛЬВІВ, ГЕНІНҐА 16, ТЕЛ. 6-24.

ПАПА НЕ ПРИЙМЕ ЛІТВІНОВА.

Умовини Ватикану.

Чутки про задумману авдієнцію Літвінова в папи, або кардинала Пачелі, виявилися неправдивими. Всеж зачувати, нібито Муссоліні буде старатися довести до стрічі Літвінова з одним із церковних достойників. Передтим Літвінов мусітиме зложити пореченння, що СРСР готов признати своїм горожанам релігійну свободу. Можливо, що Літвінов згодиться на це домагання, бо таке пореченння зложив він уже президентові Рузвельтові.

—o—

ЗА ВБИВСТВО ЯПОНСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

ТОКІО, 30. XI. ПАТ. При кінці розправи 20 обвинуваченних за участь в убивстві премієра Інукаї, якого вбили в травні ц. р., прокуратор зажадав кари досмертної тюрми для двох обвинуваченних і кари від 7—15 літ тюрми для решти обвинуваченних.

—o—

УСУНУЛАСЯ ГОРА.

НЕАПОЛЬ, 30. XI. ПАТ. Наслідком обсунення частини гори Окія завалився дім, що був на узбіччі. Три особи згинули, 17 було ранених.

—o—

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм лентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 674 1—4

— **Папучі — пантофлі — берлячі — фільцові чоботи** поручає і виконує робітня „ІВІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 679 1-10

— **Наша Служба Божа в радіо.** В понеділок 4. ц. м. в свято Введення, львівське радіо трансмітуватиме Службу Божу з Успенської церкви. Початок: год. 9.45. Проповідь виголосить о. д-р Костельник. Хор під управою проф. Прокоповича.

— **Нове число „Жорен" (2-е),** що вийшло нині приносить дотепну ілюстрацію на тему газової війни у Львові з політичним підкладом. Вступний вірш „Червоний олівець" це свого роду архитвір; написати про цензора так, щоб він тільки всміхнувся і пропустив вірш. Новелька „Женись або гинь!" якби взята з найкращого чужинного журналу. З ілюстрацій маємо сатиру на целібат учительок, на долю Вітоса, на сезонові лови на заяців і на журі літературної премії „Т-ва письменників і журналістів". До останньої карикатури доданий злобний фейлетон. Галактіон Чіпка присвятив „Курієрові Цолєнному" вірш на тему його зоольогічної політики. Інший вірш оспівує кооперативний рух на Волині. Число має кількадесять дрібних гострих дотепів. І це число знову підпало конфіскаті за один рисунок.

— **Пера „Рідної Школи".** Сьогодні принесли нам до редакції сталеві пера з написом „Рідна Школа". Зроблені з найліпшого матеріялу можуть сміло конкурувати з усіми краєвими, а навіть заграничними. Сподіємось, що наша суспільність писатиме від тепер тільки перами з написом „Рідна Школа", без шкоди для себе, а з великою користю для своєї установи. Тим,

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — **Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО.** — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Krzeszowa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник **„БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ".** — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

„ЖОРНА“

ЖУРНАЛ ГУМОРУ І САТИРИ

Ч. 2.

ВЖЕ ПОЯВИЛОСЯ.

ДІСТАНЕТЕ У ВСІХ ТРАФІКАХ І КІОСКАХ.

ЦІНА ТІЛЬКИ 20 СОТИКІВ.

які евентуально не мали б довіря до рідного промислу, зрадимо тайну: ці пера є ті самі і з тої самої фабрики, яких ми всі вживаємо, тільки фабрикант згодився дати інший напис, а „Рідна Школа“ дістане з продажі гарний відсоток.

— **Літературний вечір д-ра Василя Сімовича.** Т-во письменників і журналістів інавгурує цього річний цикль відчитів і ін. імпрез літературним вечором д-ра Василя Сімовича, який відчитає зразки своїх перекладів класичної літератури (м. і. Аристофана). Читанню творів попередить короткий відчит про характер даних творів і труднощі того рода перекладів. Відчит буде цікавий не лише для спеціялістів (філольогів, письменників і студіюючої молоді), але й для широкої публики. Вечір відбудеться в суботу 2. XII. в 6 год. попол. в салі „Бесіди“. Вступ за добровільними датками.

— **Подяка.** До нашої Редакції прислали таку подяку з проханням помістити її: Тимчасовий Литовський Виленський Комітет складає цією дорогою подяку п. Сенаторові і Голові Надзірної Ради Р. С. У. К. інж. Павликовському, Дирекції Р. С. У. К., Директорові Статистичного Відділу п. А. Жукові, Дирекціям: Центробанку, Народньої Торговлі, Центросоюзу, Маслосоюзу й іншим за память та опіку над студентом А. Бурокасом, котрий підчас мин. ферій збирав матеріяли про українську кооперацію. — **За Тимчасовий Виленський Литовський Комітет: К. Сташис,** голова.

— **Магістратська панама.** Слідчий суддя апеляційний д-р Ліндерт закінчив слідство в справі ріжних зловживань у міській адміністрації у Львові. Справи відомих зловживань секретаря технічного виділу в магістраті Рибакова, управителя міського арешту Кропивницького і коменданта міської пожежної сторожі Цецькевича находяться вже в руках прокураторії, яка й виготовляє акти обвинувачення. Крім того скінчено слідство проти інкасента з електричного бюра Седлячка, що злефравдував 6.000 зол., будучи в змові з відомим інкасентом Пшисенжним, який присвоїв собі аж 10.000 зол. Предметом доходжень є теж справа службовця міської електрівні Лясковського за ошуканство з квітами. В останньому часі потягнено до судової відповідальности інж. Бляйма, звільненого зі служби в технічному відділі магістрату за зловживання задля зиску.

— **Конфіската грошей.** Жінку львівського зоотника Ціпера приловили в Відні на перепачкуванні 197.000 французьких франків. За це засудили Ціперову на 12.600 зол. гривни, три місяці арешту та конфіскату 197.000 франків.

— **Львівська хроніка.** В мешканні при вул. Вічній на Оболоні відобрав собі життя студент III. року медицини Тадей Кляревич, підрізавши собі горло та жили в руках. — На політехніці арештовано якогось Адама Ковля, родом із Чехословаччини, що крав від довшого часу студентам плащі та футра. — Фірму І. Бонка при вул. Колонтая ограбили вломники, розбивши касу, з якої забрали кількасот зол. — Городське старосто сконфіскувало брошуру д-ра М. Годемана п. з. „Чи дійсно приносить нас бузько?“ Цю книжку, призначену для дітей, цензура признала порнографічною, тому весь наклад, 1.800 примірників сконфіскували. Видало брошуру в-о „Святло“. — Проти 21-літнього студента університету Тад. Фр. Будзінського почалася судова розправа за це, що він обіцяв одружитися з вдовою по годинникарі Амалією Даевською та вимантив від неї 500 зол. готівкою, золотий годинник, чек на 1000 зол. і біжутерію вартости 400 зол. — На Личаківському цвинтарі невідомі злочинці отворили багато гробниць, порозбивали домовини та повикривали мерцям золоті щоки.

Лише один ґатунок направду найкращий

ЦЕ ҐАТУНОК ТУТОК

ПРІМА АІДА

150 шт. за 35 сот.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Вигода, чи ні?!

Я вмисне не пішов на посвячення птахомясарського відділу „Маслосоюзу“, щоби потім хтось не казав, що пишу про курку — за курку. Нинішні часи тяжкі і тому дуже тяжко зрезигнувати з запросин на конференцію, яка легко може закінчитися меншим чи більшим гостинцем. Але я все таки зрезигнував. За добрі мої знайомі і дир. Палій і інж. Томашевський, щоби могли мені дати такий самий гостинець як усім іншим, а я за добрий знайомий їх, щоб міг брати більший. Тому посвячення відбулося без мене, а обскубана курка одвако прийшла до мене.

Прийшла і хоч мала перетятий язик (новий, а хитрий спосіб різання!) говорила про себе всім: і виглядом, і аложеними штудерно тлінними останками, і опакуванням... Вигляд казав: „Ось як мене підготовують!“ Штудерно аложені ноги, крила і голова: „Ось як зі мною обходяться!“, а опакування: „Ось як мене шанують!“

Досі я мав дуже мало з курми до діла. Раз кинув пригорщу зерна, кілька разів розтоптав курятко, а кільканацять разів зганяв курч з городу. Тому маю себе майже за ляїка і рідко коли забираю авторитативний голос у справі хову курей, птахомясарства і лічарства.

Але в тім випадку мусів.

Тепер, пані — кажу до одної знайомої — будете мати вигоду. Курка добірна і дешева, а головне: зарізана й обскубана.

— Помиляєтесь мій пане. Це для господині ніяка приємність. Чи ви уявляєте собі, що значить для нас узяти курку в руки, підгицнути нею, дмухнути під піря, курка кричить, тріпається, часом дзьобне в руку...

— А потім — додаю від себе — різання, один ніж за тупий, другий руку скалічить, скубання, піря повна кухня, решта на фризурі.

— Не говоріть про те, про що не маєте зеленого поняття. Ви, мужчини, загалом мало на чім розуміється.

— А на гусках?!

— Чимраз їх менше на світі. Зате чимраз більше гусаків.

— Розумний нарід, цілого стада стереже

— І перший тікає.

— Показує дорогу рятунку.

Не знаю, чи не булоб дійшло й до горячішої перепалки, якби не якась стара жидівка.

— Може пані куплять? — і наставила до моєї знайомої курку.

Знайома взяла в руки, підгицнула, дмухнула під піря, подивилася на ноги, обернула скодитуди і купила.

— Прошу вас завтра на обід! — сказала до мене. — Буде саме ця курка. Сама приладжу.

Я прийшов.

І була саме ця курка.

Трохи була суха, трохи тверда, але зате... важена на руці і скубана дома.

А я, ляїк, думав собі, що птахомясарський відділ — вигода для господинь.

Галактіон Чіпка.

Студентські плащі, мундури

військ. присп. і пластові КАЗКОВО ДЕШЕВО лише у виробі

„ЦЕНТРУМ“, У ЛЬВОВІ, ВУЛ. СКАРБКІВСЬКА 4

Телефон 72-84, напроти кіна Атлянтік.

— **Експльозія ґазу** склалася в мешканні Стефанії Костюшкової в Бориславі. Костюшкова хотіла вранці затопити в кухні і запалила сірник. В цю мить експльодував ґаз, що виходив з нещільно заткнаної рури і в мешканні вибухла пожежа. Покликано пожежну сторожу, що добула з вогню Костюшкову та її 8-літнього сина. Тяжко попарених відставлено до дрогобицького шпиталю. Експльозію було чути кілька кільометрів довкола.

— **Митний службовець — пачкарем.** Конфідент бригади для поборювання пачкарства в Перемишлі Франц Квасьни робив часто доносення на купців нібито вони потайно торгують сахариною. За це одержав нагороди кілька тисяч золотих. Тимчасом прикордонна сторожа ствердила, що Квасьни виїзджав правильно раз у місяць на Гор. Шлеськ, де купував сахарину, перевозив її або присилав до Перемишля та за посередництвом своєї родини продавав місцевим купцям, яких назвища опісля подавав владі. Прокуратор приказав арештувати Квасьного.

ВЖЕ НИНІ ВЕЧОРОМ

У ЛІНТНЕРА.

— **Польський священик проти польської армії.** Городський суд у Ряшеві розглядав справу кс. Антона Зьобра, вікарія і шкільного катехита в Пшибишівці, за провину з арт. 127 к. з. Кс. Зьобро зневажив 2. березня ц. р. публично польське військо, вживаючи між іншим таких слів: „Якби я знав, що польський вояк конає, то не подав би йому ложки води“... „Я був би гарним зрадником, якби німці прийшли до Польщі... Якби я мав батька або брата при війську, сказав би німцям, де він перебуває, і сказав би, ідіть, беріть, мордуйте!“ Після переведеної розправи суд признав вину кс. Зьобра доказаною і засудив його на гривну у висоті 30 зол. та на заплату судових коштів.

— **Смертний присуд.** В Ряшеві відбувся нагий суд проти Яна Куниша і Мих. Чарноти за грабіжковий напад на дім Пельців у Гандзівці біля Ланьцута. Наслідком їх стрілянини згинув Еміль Пельц і один з бандитів. Куниша засуджено на кару смерти, а справу Чарноти передано звичайному судові. Куниша президент не помилував, тому його повісили.

— **Арештування в спортовому клюбі.** Поліція перевела ревізію в комуністичному спортовому клюбі в Варшаві „Блискавіца“. Арештували там 24 особи, м. ін. директора того клюбу д-ра Крука.

— **65 годин при кавярнячих столиках.** У двох варшавських кавярнях застрайкували кельнери та сидять при столиках уже третю добу. Кельнери з інших кавярень приносять їм харчі.

— **Краєва хроніка.** У Волсвині пов. Сокаль поліцай пострілив тяжко у голову чоловіка, що тікав перед ним. — У Волчишах пов. Станиславів селянин Проць Парцин застрілив у сварці свого тестя Василя Филипчука. — В Ярославщині і Перемищині ширіться пошесть плямистого тифу. — Анну Федикову з Доброгостова пов. Дрогобич засуджено на 6 місяців арешту за те, що в часі екзекуції коморника Стан. Неся, то зневажила польський уряд. — У Стрию повісилася 23-літня жінка купця Н. Рапова.

— **Лет до висоти 40.000 метрів.** Американець Рідж задумує летіти у стратосферу до висоти 40.000 метрів. Задля цього збудував спеціяльну кабіну, з якою випробував уже тисненя, яке панує на висоті 27 тисяч метрів. Лет відбудеться в Англії.

— **Ріжні вісти.** Біля Констанци в Румунії відкрито руїни старо-римського міста Томіс. — Над французькою місцевістю Пен-Мірабо з причини густої мряки налетіли на себе два літаки, причому один пільот вискочив і урятувався, а два інші летуни погибли. — Радянський балюн „Осоавіохім“ вилетить 10. грудня ц. р. з місцевости Славянськ у стратосферу. — Між кригами Шпіцберґу і Ґренляндії найшли Амундсеновий корабель „Мод“, що загинув перед кількома роками. — У пристані в Констанці якийсь моряк убив румунського боксера-чемпіона Бельчіча. — Одна нью-йоркська фірма купила на ліцитації твір італійського різьбаря з 16 віку Франческа Лявріна за небувалу досі ціну півтора мільона ліврів: твір є мармуровим бюстом арагонської княжни. — У Кишеневі страйкують грабарі, домагаючись вищої плати. — В Італії біля Монте Ротондо Марітімо відкрили сильне джерело бораксу.

— **Не найгірше заняття.** Цими днями зголосилась до державного банку в Чернівцях жебрачка, щоби вимінять старі банкноти на нові. Саме тепер вийшов у Румунії розпорядок, що давні банкноти на 1000 лей тратять свою силу до якогось речинця тому, що за багато поширилось фальшивих. Бідна жебрачка, яку портіяр спершу не хотів пустити до середини, вимінляла таких 170 банкнотів, разом на гарну суму 170.000 лей.

— **Небуденна подружа пара.** В югославянському селі Клікова пара селян Стоян і Йолка Дмитрієвич святкували 100-ліття свого подружого життя. Обоє мають вони по 118 літ, досі здорові і працюють у господарстві.

— **Для вшанування Наполеона** рішило „Лондонське товариство опікунів острова св. Олени“ власними фондами відновити дім, де вмер Наполеон. Дім відновлять на підставі рисунків і вказівок свідків так, щоб він виглядав зовсім так, як за життя, коли „бог війни“ доживав там свої останні дні.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

— **Як вибрати радіовий відбірник.** Хоча радіові відбірники зістандаризовані, бо фабрики виробляють серіями більші скількости відбірників, в продажі знаходиться ще така велика скількість всяких укладів, що не тільки пересічний радіослухач, але і досвідчений радіоаматор нелегко може рішитися на вибір. Не кожний може порадитися з помочі фахівця, а більшість полягає на запевненнях продавців. Зокрема тепер, в часі фінансової кризи, питання ціни відбірника відограє велику ролю. Тому передовсім треба усвідомити собі, яку саме суму можемо видати на придбання апарату. Потім треба спреціалізувати ті вимагання, які ставимо нашому відбірникові. Належить памятати, що відбірник кришталевий служить виключно для прийому місцевої станції. Коли нам ходить виключно про прийом одної станції на слухавки, то найліпшим і найдешевшим, бо невимагаючим жадних експльоатаційних коштів, буде відбірник кришталевий. Коли хочемо приймати авдиції одної станції на голосник, то найліпший прийом дасть нам кришталевий відбірник зі зміцнювачем та голосником. Але коли хочемо приймати закордонні станції і більшу увагу звертаємо на якість авдиції, а не скількість станцій, то виберемо собі дволямповий або трьохлямповий відбірник з голосником. При виборі лямпового відбірника відограє ролю властиво не скількість лямп, а скількість строєних обводів, які рішають про селективність. Коли можемо призначити на придбання апарату більшу суму (600—1000 зол.) і хочемо приймати можливо більшу кількість станцій, то виберемо собі суперрегеродину, яка має 7—10 строєних обводів і гарантує максимальну селекцію при великій чистоті прийому та при великім засягу. Якщо маємо в помешканні електричне освітлення, то наш відбірник буде заслюзований струмом з сіті. Коли ж електрики нема, то будемо заслювати відбірник струмом із сухих батерій або акумуляторів. В останнім випадку належить вибрати відбірник з меншим числом лямп, щоби вичерпувати батерії протягом довшого часу і таким чином заощаджувати на коштах експльоатації.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

Д-р Осип Турянський: РІК ЛЮДИ ПРИЙМАЛИ ХРИСТА. Різдвяна легенда. Самбір, 1933. Ціна 1 зол. У Б. А. М. Р. ст. 16.

ЖУРНАЛИ.

ПРОМИСЛОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІСТНИК. Варшава, листопад 1933, ч. 5.

СЛОВАНСКИ ПРЕГЛЕД. листопад, ч. 8—9. Зміст: Н. А. Цуріков: На конгресі славянських студентів у Празі у 1908 р. В. Григорієв: Скількість і територія українців за Радянським Союзом. П. Пата: Альманах болгарських студентів, виданий у Празі у 1883 р. Зі славянської поезії: Ст. Михайловський (З сонети, переклад з болгарської мови. Славянська хроніка і рецензії.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

П'ятниця, 1. XII. год. 7.30 веч. Концерт губернина.

Субота, 2. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Різнородностей.

П'ятниця, 1. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Субота, 2. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Кіна.

АДРІЯ: „Бен Гур".
АПОЛЬО: „Драйфус".
АТЛЯНТИК: „Ревізор зі Петербурга" з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).
ВАНДА: „Неніта, цяцька Гавани".
КАСІНО: „Бастер наварив пива".
КОПЕРНИК: „Золоті сильця" (Любич). „Темні сили".
КОЛІСЕЙ: „Серце вічно молоде", рев.: „Веселий рейд".
МАРУСЕНЬКА: „Золоті сильця" (Любич). „Темні сили".
МІРАЖ: „Пісня серденьк" і додатки.
МУЗА: „Куртизанка" (Грета Гарбо).
ПАЛЯС: „Пекий чай ген. Єн".
ПАЛЯС: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті".
ПАН: „Їх ексцеленція субект" і рев.
ПАСАЖ: „Життя за золото" (Том Мікс) „Кон і Келлі в тарапатах".
ХІМЕРА: „Кавалькада".
СТИЛЕВЕ: „Генерал Чень", рев. „Знову салата".
УТІХА: „За його гріхи", Ревія Аморса.

Закордонне радіо.

П'ятниця, 1. грудня 1933.

Льондон (355.9) 20.55 „Травіята" оп. Верді; **Відень** (517,2) 17.25 Пісні й арії; **Братислава** (279.3) 17.05 Концерт; **Прага** (488,6) 19.40 Музика; **Атльона** (413) 21.30, 22.15 Спів; **Ковно** (1935) 18.20, 21.20 Спів; **Лаймір** (389.6) 20.00 „Дер Вільшіц" оп. Льорцінга; **Мінхен** (533) 16.30 Концерт; **Букарешт** (394.2) 18.15 Концерт; **Будапешт** (550,5) 12.05 Цит. музика, 18.40 Фортепян, 19.30 Опера; **Рим** (441,2) 21.15 „Ля Джоконата ді Марчеліна" лір.-муз. комедія.

Субота, 2. грудня 1933.

Відень (517,2) 12.00 Музика, 18.45 Нар. лісоньки; **Братислава** (279,3) 19.25 Скрипка, 20.40 Потпурі; **Прага** (488,6) 16.00 Концерт, 22.15 Веселий вечір; **Париж** (1725) 21.00 „Осудження Фавста" оп. Берліоза; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 23.00 Музика; **Мінхен** (533) 16.30 Концерт; **Букарешт** (394,2) 20.45 Спів; **Будапешт** (550,5) 17.30 Арії в супроводі орхестри

Львівське радіо.

П'ятниця, 1. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Сальонова орхестра; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Орхестра Богеми (грамофон); 16.10 Дуети (Словська, сопран. Лілль, сопран); 16.55 Камер. концерт; 18.00 Наукова книжки; 18.20 Музика; 19.05 Всячина, 19.25 Фейлєтон; 19.40 19.45 Спортові вістки; 20.00 Муз. балачка; 20.15, 21.15 Симф. концерт; 21.00 Жінка та книжка; 22.40 Грамофон; 23.05 Танкова музика

Субота, 2. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Симфонічні твори (з грамофону); 15.25 Грамофон; 15.30 Господарські вістки; 16.00 Авдиція для хорих; 16.20 Муз. загадки; 16.40 Лекція фр. мови; 18.00 Тайна старих книг; 18.20 Концерт; 19.00 Югославянське свято; 19.25 Літер. квартьогодина; 19.40 Спортові вістки; 20.00 Легка музика, спів; 21.00 Почт. техн. скринька; 21.20 Шопеніяцький концерт; 22.15 Забуті шлягери; 23.05 Концерт мандолінистів.

БІРЖА.

ГРОШІ

В четвер у приватних оборотах долар 5.60, Банк Польський платив за долара 5.50.

На міжнародніх біржах зачинилася дальша зміцка долара. У пятницю платили за долара у відношенню до золотого по 5.67.

Золото: долари 9.05—9.07; франки фр. 36.40—36.60; дукати 83.40—83.60; рублі 46.70—47.20; корони 37.50—37.70.

Срібло: корони 0.28; рублі 1.20; фльорени 0.70.

У Варшаві долар при сильнішій тенденції був рано 5.61, Банк Польський платив за дрібніші банкноти 5.51, за більші 5.52.

Льондон 29.38—29.40, Париж 34.85, Берлін 212.55, Ціріх 172.15, Амстердам 358.05, Нюйорк кабель 5.63, Нюйорк чеки 5.67 і пів.

Акцій.

Банк Польський 79 і пів.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни з Підволочиської льоко Львів

Бараболя пром. 4.75— 5.00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 30. XI.: масло зол. 2.90, молоко 22 сот. сметана 90 сот. яйця 4.80—5.00 зол. за копу. Тенденція на масло, молоко і яйця удержана, на сметану слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу" за 1 кг. від дня 27. XI. до 2. XII. 1933 р.

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.55	1.45
Кури на росіл	1.65	1.55	1.45
Качки	1.35	1.25	1.15
Гуси	1.25	1.15	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55
Пантарки (за штуку)	2.90		

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Ширші Сходини членів Кружка ім. Ганни Барвінок відбудуться в суботу 2. грудня ц. р. в 6-ій годині вечора в домівці при вул. Мохнацького 12. На денним порядку: відчит Др. Софії Парфанович: „Від Гдині до Нордкап" — враження з подорожі на північ. З світлинами образами. — Гостям рад. Старшина. 660

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ під управою Михайла Рибака у Львові при вул. св. Зофії 25 виконує кравецькі роботи по найновіших взорах солідно і дешево на час. 675 1—5

ВЗУТТЯ і всілякі направи — найдешевше і найсолідніше у КАЧМАРСЬКОГО Санти 37. 666 1—1

ЛИШЕ у аптеці ФРАЙЛІХА фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь, ковдри 9.80, брокати від 2.90, Львів, Сикстуська 21. 660 5 1—?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ

Д-р Осип Галущак

отворив адвокатську канцелярію

В ЯВОРОВІ.

670 1-3

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА „БАТЬКІВСЬКИЙ КРУЖОК ПРИ ПУБЛИЧНІЙ ВСЕЛЮДНІЙ ШКОЛІ ІМ. МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА У ЛЬВОВІ"

відбудуться дня 10. грудня ц. р. в год. 9.30 по Службі Божій у гімнастичній салі школи з таким порядком:

1) Відкриття Зборів і звіт з підготовної праці
2) Пояснення статуту.
3) Вибір голови, членів виділу і ревізійної комісії.
4) Внески й запити.

У Зборах мають право й повинні взяти участь батьки учнів школи ім. М. Шашкевича.

ЗА КОМІТЕТ ОСНОВНИКІВ:
Іван Бабій в. р. Ольга Целевичева в. р. Д-р Володимир Рибак в. р.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.
ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — тридільні від

Присилайте передплату!

ФІРМА

Г. ГАНДЕЛЬМАН

Львів, Леґіонів ч. 27.

подає до ласк. відома П. Т., що подібно як у минулих літах уладжує

від дня 27. ц. м. до 4. грудня ц. р.

традиційний білий тиждень

виробів білизняних, постелевих і т. п. в ріжнородних гатунках і великім виборі

ПО ЦІНАХ ДО 40% ЗНИЖЕНИХ

ДЛЯ ПРИКЛАДУ:

У ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ	Зол.	У ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ	Зол.
Полотно 70 шир.	0.55	Всип шир. 90 — м.	1.30
Полотно 80 шир.	0.70	Всип шир. 150 — м.	1.90
Полотно 90 шир.	0.80	Імлет рожевий шир. 90 — м.	1.40
Шифон 80 шир.	0.95	Імлет рожевий шир. 150 — м.	2.10
Маданолям 80 шир.	0.85	Веба червона шир. 90 — м.	3.—
Перкаліна колірова	0.65	Веба червона шир. 150 — м.	5.25
Перкаліна колірова прима	1.05	На ручники кухонні — м.	0.50
Перкаліна в квітки	1.05	На ручники дамастові — м.	0.90
Сирий шовк колір.	1.35	На ручники пікові — м.	0.80
Зефір. на муж. сорочки	0.75	Ручники вафлеві, штука	0.95
Зефір шовк. на муж. сорочки	1.—	Ручники дамаст. з мереж. шт.	1.90
Попеліна на муж. сорочки	1.50	Ручники купелеві від 0.50 до	1.50
Димка на підштанці	0.75	Стирки, штука	0.45
Димка на підштанці „Прима"	0.95	Стирки льняні, штука	0.85
Дамаст на постіль 90 шир.	1.30	На обруси шир. 140 — м.	2.25
Дамаст на постіль 160 шир.	2.40	Обруси білі дамаст. штука	2.90
На простирала 140 шир.	1.25	Обруси колірові 150/150 шт.	3.50
На простирала 160 шир.	1.75	Гарнітури з серв. колір. на 6 осіб	6.—
Простирала на ліжка штука	2.25	Гарнітур з серв. „Прима" на 6 осіб	8.75
Простирала 2 м. довж. на ліжка штука	2.75	Фланелі білизняна за м.	0.55
Простирала конверт. на ліжка	4.50	Фланеля на піжами за м.	0.85
Простирала конверт. мережкувані	6.—	1/4 туз. жін. хустинок за	0.50
Простирала конверт. коровкові	6.—	1/4 туз. муж. хустинок за	0.75
Пошевки розм. 80/90	2.30	Порохівки, штука	0.20
Пошевки розм. 90/100	3.25	Серветки, 2 штуки	0.45
		Ковдри ватові, штука	10.90

ЗАМОВЛЕННЯ З ПРОВІНЦІЇ ПОЛАГОДЖУЄМО ЗА ПОЧТОВОЮ ПІСЛЯПЛАТОЮ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З почкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ч. 220 (13.519). Львів, неділя 3. грудня 1933. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ГРУДЕНЬ — МІСЯЦЬ „ПРОСВІТИ".

Українська Громадо!

Надходить грудень... і в ньому восьмий день — пропамятна дата в історії життя народу, — день народин „Просвіти", що повних 35 літ стоїть непохитно на сторожі духа Українського Народу!

Із духа народу вона народилася. Щирою працею, свідомою жертвенністю уже трьох поколінь вона виростає, але — роля її в народі не скінчилася. Від нашого славного Вчора — через важке і тверде Сьогодні має вона повести наш нарід до великого і світлого Завтра.

І коли хочемо, щоби те Завтра було направду наше, мусить бути нашим теж і Сьогодні. І за нього саме відповідальні ми і тільки ми — тепер живуче покоління. Адже кожна людина і кожен нарід передусім сам собі виковує свою долю. Не забуваймо ніколи, що тільки те, що добудемо власним зусиллям, — тільки те, що здобудемо своїми власними руками, на що не пожалуємо навіть найбільших матеріяльних жертв, і тільки те, що освятимо пожертвуванням власної вигоди й життя, — тільки те буде справді наше.

Тож і „Просвіта" у цей свій великий ювілейний день, — в імени минулих поколінь, в імени надлюдської напруги тривожного сьогодня та в ім'я добра і щастя бодай хоч грядучих поколінь кличе до Тебе, Український Громадянине і Громадянко,

до Тебе, Українська патріотична й чесна Родино,

до Тебе, цілий Український Народе:

У день мій піднеси свого духа на висоту завдань теперішньої такої дуже важної хвилини!

Будьмо самі ковалями народнього щастя і кращої нашої долі!

Масовою підтримкою, зокрема поголовними датками на „Дар Просвіті", датками гідними нашого імени — даймо тривкі основи розвиткові й незалежности нашого культурно-освітньо-виховного руху!

Засвідчимо ділом, що власними зусиллями добудемо перемогу нашій Великій Ідеї!

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА"
У ЛЬВОВІ:

Д-р Іван Брик, голова. Михайло Таранько, секретар.

Румунські вибори й українці.

Українська Національна Партія заключила блок з радикально-цараністичною партією Юніяна.

З найновішого числа (з 1. грудня ц. р.) черновецького „Часу" довідуємося, що Українська Національна Партія рішилася йти до виборів у картелі з румунською радикально-цараністичною (селянською) партією Юніяна. З допису нашого черновецького кореспондента виходить, що цей картель для українців дуже корисний, бо таким чином українське населення має виглядн здобути цим разом поважне національне представництво в обох румунських палатах. На основі заключеного порозуміння кандидував би **в черновецькому повіті** як провідник листи сам Юніян, як другий, дотеперішній сенатор д-р Залозецький, як третій голова буковинської радик.-цараністичної організації проф. університету д-р Костеану. Тому, що Юніян фунгує як провідник листа також в інших округах, має він на випадок свого вибору в одній з тих округ відступити своє місце д-рові Залозецькому. В **сторожинецькому повіті** виступає як провідник листи д-р Залозецький, як другий дотеперішній посол Ю. Сербинюк. У тому повіті буде виставлена під знаком радик.-цараністичної партії чисто українська ліста. В **радовецькому** повіті провідником листи буде проф. Костеану, дальші місця займуть майже самі українці. В черновецькому повіті кандидуватиме **до сенату** д-р Залозецький і дотеперішній сенатор д-р Денис Михальський. Також в інших округах будуть виставлені до сенату кандидати-українці. Всі листи будуть окончено уложені в найближчих годинах.

Зізд соц.-дем. партії на Закарпатті.

Гостра критика теперішнього режиму. — Справа автономії. — На українському становищі.

В мин. суботу (25) і неділю (26. XI.) відбувся в Ужгороді VI. зізд соціяльно-демократичної партії на Підкарпатті. З тих вісток, які маємо про той зізд під рукою, виходить, що було на ньому 124 делегатів. Головою вибрали знову посла **Ю. Гусная,** заступником **Ю. Ревая.** Почесним предсідником був колишній соц.-дем. посол зі Збаращини **Яцко Остапчук,** що по війні поселився на Закарпатті, де бере далі живу участь у громадському житті.

На зізді піддали **гострій критиці теперішній режім на Підкарпатті.** У звязку зі святом 10-літньої діяльности краєвого президента Розсипала, якому з тої нагоди ріжні місцевости надали почесне громадянство, було на зізді велике невдоволення. Підношено, що свято це роблять саме в пору, коли **ціла Верховина опинилася в незвичайно тяжкому економічному положенні.** Щодо автономії, то зізд уважає введення її в життя неактуальним, бо в теперішньому політичному й економічному положенні краю автономія не принеслаб користи. Зізд станув уповні **на українському становищі,** і приняв м. ін. вимогу ввести офіціяльно до урядів, шкіл і т. д. фонетичний правопис. Закінчився зізд ухваленням цілої низки резолюцій.

Відкликання польського консуля в Ужгороді.

З Варшави повідомляють, що дотеперішній польський консуль в Ужгороді **Михайло Сьвержбінський** відкликаний із Закарпаття до централі в міністерстві закордонних справ. Його місце в Ужгороді займе **Мечислав Халупчинський.**

Вістка ця викличе без сумніву неабияку сензацію на цілому Закарпатті.

Голяндія теж обороняться.

Голяндський уряд приготовив проект, який має на меті загострити деякі закони супроти агітаторів, що виступають проти державного ладу. Відомо, що Голяндія стала захистом для численних чужинців, які користуються повною свободою і що назагал громадянські права її мешканців дуже широкі.

Новий лет у стратосферу.

Лондон буде свідком нового лету у стратосферу, що хоче побити дотеперішні осяги. Приготовляє його американець Марк Ріджс, що будує балюн власного проекту. Він покористується олівом, що зможе витримати натиск повітря і великий холод. Новий аппарат зможе підтримувати постійний контакт з повітрям. Ріджс обіцює собі подорож приблизно до висоти 40.000 метрів.

НЕ ВИСТАРЧИТЬ,
що Ви виповіли в ПЗУВ обезпечення 1/3 части ни вартости своїх будинків і обезпечили її в
ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.
Ви ще мусите найдальше до 25. грудня ц. р. закупити свою будинкову полісу на 1934 рік у приналежній агенції Т-ва Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР".

14 дешевих днів
40% знижка цін на всілякі товарі блаватні і білизняні - - - -
Для приміру подаємо:

Фланелі біляч.	0.60	Полотна	0.60
Фланелі піджам.	0.75	Димка на підшт.	0.70
Фланелі в найн. взори	1.—	Сирівка	0.60
Бай двосторонна	1.70	Зефір на сорочки	0.80
Вельвети і штрукси	1.75	Пополіна	1.30
Ваталіна	1.50	Простирала 140 см	1.30
Шевіоти на мундурки	2.25	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники вафлеві	0.35
Вовна на суки	3.—	Ручники купел.	0.65
Сукна лещат.	3.25	Пошевки	2.40
Плашові	5.—	Капи і обруси	2.75
Пледи	5.50	Подушки колдр. мер.	5.50
Коци	5.50	Колдри сатинові	9.—

ПОЗІР! При закупні товару від 5 зол. даром білєт до кін: „Паляс", „Аполло", „Атлянтік" і інших
Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Голод лютує...

Останніми часами в західньо-европ. пресі почали проскакувати вістки, що ніби-то „чутки" про голод на Україні значно перебільшені, а деякі французькі часописи твердили, що ці чутки про голод, це, мовляв, одни зі засобів німецької пропаганди, спрямованої до підбурення опінії проти Совітів...

Характер цих вісток ясно вказує на безпосереднє джерело їх і завдання прицькати суспільність культурного світу особливо тепер, коли більшовикам так дуже залежить на визнанні цілим капіталістичним світом. Ще вчора вони опльовували цілу Західню Европу та Америку, виливаючи на них весь бруд своєї люті, а нині, безрадні внутрі, завдяки своїй безглуздій експериментації, обббивають усі пороги найбільших „клясових ворогів", неначе просяться в наймити та стараються за „визнання". Така вже очевидно „соціялістична" мораль московського більшовизму. Але нема чого дивуватися. Такою вона все була і за часів Андрія Боголюбського, і за Івана Калити, і за Івана Грозного, Петра, Катерини і т. д.

Тепер ми стоїмо за передодні „хрестин", властивого перехрещення більшовизму на „руський націоналізм", точніше кажучи: найшовіністичнішим, московським гуранаціоналізм, який вже навіть зовсім не вважає потрібним критися зі своїм розперезаним імперіялізмом...

Якже тепер виглядають життєві відносини на Україні? Про це ми вже писали і подавали кілька уривків з автентичних листів з України. Але ось цими днями приїхала зі СРСР пані Д. дружина інженіра. Зовнішній її вигляд подібний до кістяка. Це не від недуги, а таки зі страшенного голодування.

— У нас так виглядає більшість людей, — неначе просячи вибачення за свій вигляд, признається пані Д.

— Мене сюди не хотіли пустити і тільки тому, що я чужа громадянка, мені пощастило дістати паспорт і дозвіл на виїзд... Але мого чоловіка сюди не пустили... Ради Бога, я не смію

нічого казати, щоби чогось лихого не вдіяли чоловікові... Але те, що я бачила на власні очі, та що пережила я вам мушу сказати... В К., як тільки стемніє, ніхто не сміє вийти на вулицю: можуть не тільки обдерти з усього, але й убити під воротами дому та вкрасти на мило... Ні не вигадки... А коли б ви поглянули, що діється в столовці... Їжа, яку там подають робітничкам, куди гірша, ніж була їжа свиней у звичайного хазяїна до війни... Тай цієї мало... Хліб — це суміш чорних остяків, які тяжко проковтнути... В день, на вулиці, коло „столовок", де повно бруду та всякої нечистоти, плентається багато залишених напівголих дітей з кістлявими обличчями... З глибоких ямок тільки очі поблискують напівбожевільним блиском... а руки протягнені... діти благають: дайте, хоч трошки дайте поїсти... Як тільки робітники залишають таву „столовку", ті діти, як шакалі кидаються туди й злизують все, що залишається після робітників... Коли б ви побачили цю картину..."

При цьому очі пані Д. залилися сльозами...

— Я мусіла йти на стацію коло 5-ої години ранку... За якої пів години дороги я бачила на вулиці аж девять мерців, які, як стояли попід стінами, просячи милостині, так і залишилися не порушно, вмерши з голоду та холоду...

— У державних лавках (крамницях) ніби можна дещо на книжку дістати по дешевій ціні. Але всього така обмаль, що через чергу голі щось дістати. На ринках, з приватної руки можна все купити за значно дорожчу ціну; за чужу валюту —все куди дешевше. Біда, що тої валюти ніде взяти. Так наприклад, картоплі на базарі з вільної руки коштують 2 руб. за фунт: приблизно стільки робітник заробляє в день. Але щоби дуже бідно прожити треба найменше 3 руб. на день!..

— Гроші, якіб вони не були, звідтам тяжко вивезти, прямо неможливо. Я мала прекрасний персіяновий кожух, вивезла ще з дому. Туди провезла, але назад мусіла розпороти на шматки та зашити під підшивку... Оце і все, що мені пощастило звідтам цінного вивезти. Тепер це мушу продати на лікування".

Стільки з розмови з тією жінкою. А ось кавалійський громадянин, Г., який тільки-що повернув з Одеси каже, що більшість робітників, які дістали в державних крамницях якусь погану одежину, чи взуття, мусять обробляти й по пять до десять років... Деякі робітники ухитрюються і взявши одежу в одному місті, тоді втікають під чужим прізвищем у друге, щоби не відробляти. Таким чином, мовляв, думають обезсилити ненависну більшовицьку владу, бо ні зброї ні жадної іншої можливости розрахуватися з нею вони не мають... Найкраще з усіх живе армія та члени ком. партії, які ситі, одягнені та узброєні добре з ніг до голови... Армія і в ночі стоїть табором поза містами, готова все до атаки, на випадок якогось найменшого заворушення. . Населення не має ані трішечки симпатії до влади та її „порядків". Але супроти зброї все безрадне...

Цих кілька ілюстрацій вистарчить на те, щоби належно відповісти на питання, чи чутки про голод на Україні не перебільшені. Ясно, що вони ще далеко не передають тої, повної жаху, картини лихоліття, спричиненого московським пануванням на Україні.

Хтож нам допоможе? В таких умовинах, коли теперішній світ залишається у своїй переважаючій більшости байдужим до цього тріпного положення нашого народу нам залишається єдина можливість — напружити всі свої сили та спрямувати їх в одно річище негайного порятунку, шляхом взаємної допомоги. *Т. М.*

Нове пресове право в Німеччині.

Важкі обовязки журналіста і його відповідальність

(ВУНІ) У Німеччині оголошено закон про оснування державної палати для справ культури, з обовязуючою силою від дня оголошення. Цей закон постановляє:

Державний міністр народнього освідомлення й пропаганди зобовязаний обєднати в корпораціях публичного права всіх приналежних до тих галузей діяльности, які належать до круга завдань цього міністра. У силу цієї постанови основано шість корпорацій, а саме державні палати: 1) для справ письменства, 2) преси, 3) радія, 4) театру, 5) музики, 6) пластичного мистецтва. Створення цих корпорацій має бути переведене відповідно до загальних напрямних, що їх центральний уряд визначив для професійно-станової розбудови. Згадані корпорації мають бути обєднані в державній палаті для справ культури, яка має бути під наглядом міністра пропаганди і має осідок у Берліні.

У коментарі до цього закону сказано м. і., що „завданням держави є поборювати шкідливі сили, що проявляються в культурній творчості, а піддержувати вартісні. Підставою для оцінки, що вартісне, а що шкідливе — є почуття відповідальности за народню спільноту. В цьому значінні залишається культурна творчість особистою й свобідною. Всеж, аби вести політику німецької культури, треба обєднати творчі сили на всіх ділянках під проводом держави — для одностайного оформлення волі. А це власне можна перевести через станову організацію, що має охопити кожну одиницю.

Згідно зі загальним законом оголошено в перших днях жовтня новий закон про пресове право. Він виходить з того, що преса, як засіб морального впливу на націю, є по своїй природі публичною інституцією.

Головні постанови такі:

Постійне співробітництво, виконуване як професія або на основі покликання на становище головного редактора в газетах і політичних журналах, що виходять в Німеччині, є публичним завданням. Всі, що виконують те завдання, називаються журналістами. Журналістом може бути лише особа: 1) що має німецьку державну приналежність, 2) має всі громадянські права і є гідна бути публичним урядовцем, 3) що є арійського походження й не є одружена з особою неарійського походження. 4) що скінчила 21 рік життя, 5) що має здібність до правних дїлань, 6) що має професійну освіту, 7) і має всі ті прикмети, що їх вимагає завдання впливати морально на суспільність. Право виконувати свою професію дістає журналіст аж після впису на професійну листу журналістів. Професійні обовязки журналіста є: предмет, про який пише, представляти в правдивому світлі і що може краще; в газеті оминати: все, що могло баламутно мішати егоістичні справи з загально-корисними, все, що могло ослабити силу німецької держави й народню єдність, оборонну спроможність, культуру чи господарство, а також все, що могло ображувати релігійні почування, що булоб противне честі й достойнству німця, що беззаконно нарушує честь чи добро іншої особи, шкодить її імені чи робить її смішною або наражує на погорду, врешті все, що з інших причин є неморальне. У дальших постановах закону находимо, що за текст газети відповідальний цивільно й карно так головний редактор як і співробітник — автор статті, а навіть інші співвинні особи. В кінцевих постановах закону є приписи щодо станової організації журналістів і карні приписи, досить суворі (напр. рік тюрми за виконування журнал. професії всупереч постановам закону). Закон не торкається наукових і фахових журналів.

ПРИ БЛІДІЙ, СІРАВО-ЖОВТІЙ ЦЕРІ, при гаслих очах, злім самопочуванні, зменшеній охоті до праці, загальнім пригнобленні, тяжких снах, шлункових болях, мізковім тиску і хоробливім подразненні поручаємо пити кілька днів рано натще склянку гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA.** Поручають її лікарі

В Чехословаччині ліквідують нім. нац. соціялістів.

Після розвязання німецької національно-соціялістичної партії в Чехословаччині стратили з днем 11. листопала ц. р. свої мандати всі посли й сенатори тої партії. Їх відклик до Найвищого Адміністраційного Трибуналу не вдався нінащо, бо Трибунал признав на днях рішення, що представники партій, розвязаних з уваги на їх небезпеку для держави і демократії, мусять зложити свої мандати до обох парляментарних тіл. Таким робом фракція нім.-нац. соціялістів у ЧСР, що складалася з 7 послів і 4 сенаторів, перестала істнувати.

Жиди у будапештенському університеті.

Студенти університету у Будапешті, що ведуть від довгих місяців боротьбу з товаришами-жидами передали ректорові меморіял, в якому домагаються, щоби він знову відчинив університет. Пишуть вони, що причиною безладдя є не студенти, а університетська влада. Вони домагаються, щоби жиди дістали окремо визначені місця у викладових салях, покликуючись на те, що у політехніці вже таке відокремлення перевели. Сенат відповів відмовно, заявляючи, що не може погодитись на те, щоби молодь вмішувалась в організаційні справи університету Внотупи проти студентів-жидів повторяються далі.

—o—

Лещатарські комплети на складі.

Фабрика одягів РОТ І РУГДЕРФЕР

уладжує посезонову продажу ФУТЕР, ОДЯГІВ І ПАЛЬТ

НИЖЧЕ ФАБРИЧНИХ ЦІН

у ф-мі „Aquacoat", Львів, пл. Марійська ч. 5.

ТА У ФАБРИЦІ ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ З. І. п. (над кіном Паляс).

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 3. ГРУДНЯ 1933.

С. ГАЙДУЧОК.

ЛЕЩАТАРСЬКА НЕДІЛЯ.

Вже йдуть балачки, куди їхати. Згадую одну минулорічну неділю. На заповіджену лещатарську мандрівку стануло нас двох. Інших стримали вечерниці. Навіть молодих. Як колись, коли на фронт треба було йти.

Посапував тяжко потяг, як минав колишні стрілецькі стоянки під Синевом, прискорено вкочувався у Старе Село, минав Будьків з його „волохами", як їх у подальших селах звали колись, а там у Підмонастирі викинув нас на сніг.

Окутане сніговими кожухами ще дрімало. Хоча це неділя, то навіть старший брат обертався на другий бік, бо церква замкнена. А ми булиб вступили. Перерізали наші лещата село впоперек і біля школи стали чатиною пястися на горбок.

А де далі попали за сліди серн, що серед ліса минали чуже сіно зі стога, впустили нас гнучкі берези поміж себе, завалі граби вступалися нам при зїзді в дорогу.

Випали ми на битий шлях до Вібрки, перетяли його і стали посуватися лісом на Холм. Сніг добрий, сонце пробивське поміж дерева. І довгий залісений хребет так і вивів нас прямо над Гривів. Присипані сніговим пухом сосни підпровадили нас на сам щовб Холму. Чистенький блакит небозводу, тиша як у карпатських борах і без лещат виліали ми на тріянгуляційну вежу. Мриц на сам верх. Оком охопили ми цілу низину від Грибовичі, Винник десь аж по Камінку і Буськ. А на схід і південь ліси і ліси.

Спинюється зір на поблизькім Звенигороді, Романові, Камяній Горі і селі у підніжа. Так хвилею з дна душі насливає повінь спогадів і рефлексій. З тих околиць малим хлопцем подивляв я жіночі завивала голови на відпустах у Шоломиї. Такі вони схожі були з коронами наших княгинь.

Цей околиця, де княжили наші князі і княжа дружина мусіла на тім верху сторожею стояти, глядіти за знаками з городища в Грибовичах. Згадуються і найновіші знахідки з Гринева, що у стін Холму розложився. Ними так пишався д-р Пастернак.

Потягає легенький вітрець і ми вже йдемо далі. Мчимося попри поблизький каменолім лісом усе вниз і опинилися аж під Мостищем. А вітер змігся. Дме з півночі. Що хвилини закрутить над снігом, позбирає його в жменю і хлясне в лице. Забавно і тепло. Що якусь годину тішив нас.

Серед сонця й буків, кільометровим зїздом пнемося дальше в засипані снігом ліси Потоцьких, щоб дістатися на Камулу. Лагідне, горбковате поземелля. Поскрипують буки у своїх вершках, один розчахнувся в половину і ляг у яр. Заяці помотали стежки на всі сторони. Ми раз в яр, то знову вверх пнемося. Камули як нема, так нема. Самі знаємо, що найпевніше до неї з Романова, але ми так з другого боку захотіли, а вона нічим не замітна. „Хай вам Мриц, Камула присниться" кидаю і завертаємо. Вітром злетів він під Мостище, а я, надумуючись, за ним.

Там уже почалася боротьба з вітром, що бо нас по своїй волі і охоті. Чимраз жвавіше-напрасніше. Знову ми під Холмом, а з нього зїзд і біг, що відпиху не стає. Це Мриц мене тренує, щоб потяг мені не втік.

Заверуха аж свище, а потяг таки втік. Попадаємо на двірець. З тої нагоди палять там в печі, що рідко бувае. Повні чотири години маємо змогу переживати наші вражіння, аж поки не надійшов другий потяг. У Давидові всів цілий гурт лещатарів поляків, яким уже за тісно на львівських горбах.

Другої днини я в школі, потяги поставали в снігах, а Мриц два дні з перин не вилазив.

На жаль, мабуть ми з українських лещатарів на Холмі були певні і лосі останні.

Справа угорського престола.

БУДАПЕШТ, 1. XII. ПАТ. Відповідаючи на інтерпеляцію Палавічінія, який протестував проти доходжень з приводу бенкету в честь Оттона Габсбурга, міністр внутрішніх справ заявив, що поведення влади згідне з обовязуючими приписами, бо бенкет був політичним збором, не зголошеним як вимагає закон.

Переходячи до династичних справ, міністр заявив, що всі члени теперішнього уряду, подібно як і попередніх, є тої думки, що давна форма королівських урядів на Мадярщині залишилася без зміни, однак справи, хто займе престіл, не можна обмірковувати з огляду на ситуацію в краю та за границею.

Клопіт із одежою.

Японський комунікат повідомляє з Харбіна, що в селі недалеко Су-Юнь-Кая, на відділ 30 япон. вояків напав відділ повстанців. Японці боронилися, одначе мусіли уступити після того, як вистріляли всю муніцію. Японці на місці оставили 11 убитих і ранених. Які втрати мали повстанці, невідомо. Далі в комунікаті сказано, що положення вояків у Манджурії тепер тяжче, що там настала гостра зима, а японські вояки непривикли до студіні. Воякам мусять давати таку теплу одежу, що вони в ній ледви-ледви ворушаться. Це анхісновують повстанці, які привикли до тамошнього підсоння. Що хвилини нападають гуртками на японських вояків, які сидять по хатах, побудованих із бревен і укріплених касарнях.

Свобідний сміх!

Якщо постійно чистите зуби Кальодонтом, можете бути спокійні, що вони будуть здорові, гарні і завсіди вільні від назубного каміня, який є найчастіше причиною передчасного випадання зубів. Кальодонт одинока у Польщі паста, що має в собі Сульфорицинолеат на підст. д-ра Брайніха. Цей засіб усуває поступенно назубний камінь і не дає йому творитись.

Щоби мати здорові зуби, треба: Двічі річно відвідувати свого дентиста. Двічі денно чистити зуби Кальодонтом.

KALODONT

УСУВАЄ НАЗУБНИЙ КАМІНЬ

Завершений похід Москви проти України.

Повний текст протиукраїнських резолюцій, прийнятих 22. листопада ц. р. на спільному засіданні Центрального Комітету і Центральної Контрольної Комісії Комуністичної Партії більшовиків України у Харкові.

Приняті тиждень тому резолюції КП(б)У („Комун. Партія більшовиків України" — регіональна експозитура РКП — Російської Комуністичної Партії), викликали голосний відгук у новосовітській пресі з огляду на свій справді небувалий характер. А саме, всі ці доволі резолюції, приняті на підставі „експозе" генерального секретаря партії Косіора (поляка з походження), є звернені виключно проти українського національного життя і руху та фактично відкидають останній сервапок з російської („всесоюзної") політики супроти українців. Як перший, негайний і безпосередній наслідок тих резолюцій, була генеральна „чистка" совєтських установ в УСРР в українського елементу, про що теж ми вже повідомляли: ок. 3.000 українців, совітських службовників, усунули з посад і зарештували!...

Резолюції складаються з двох частин: негативної (лайки) і позитивної (плян „чистки"). Тому, що ці резолюції є безперечно історичним документом, передаємо їх в цілости, при чому спершу подамо згадану першу частину та згодом — не менш цікаву — частину другу. Для точности зазначуємо, що не маючи ще дотичних чисел харківської преси, яка доходить до нас з великим опізненням, користаємо з польського джерела варшавської агенції (ВУ). Нічого в тексті не змінюючи, дозволимо собі лише на підтитули — для кращої орієнтації читачів.

АВТОРЕКЛЯМОВИЙ ЛІРИЧНИЙ ВИСТУП: СОВІТСЬКІ ДОБРОДІЙСТВА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА.

„1) На підставі більшовицької індустріялізації та соціалістичної перебудови сільського господарства, на підставі послідовного переведення генеральної лінії партії — безоглядної боротьби проти опортунізму й націоналізму, — добуто в останніх роках рішаючі успіхи в справі остаточної ліквідації давнього колоніяльного стану України та звязаного з тим станом культурного назадництва. Могутній розвій української металюргії і вуглевого промислу (здвоєння нових фабрик і шибів, реконструкція давніх), створення цілого ряду могутніх гігантів будови машин (харківська фабрика тракторів, крематорське заведення, луганська фабрика будова залізничих машин, харківські турбіни й ін.), зріст хемічного промислу, розвиток легкого і споживчого промислу, збудування величезних електричних станцій (Дніпрельстан, Штерівка, Зуїка), — означало не лише значне збільшення промислової продукції промислової України, яка зросла майже 2 і пів разів підчас першої пятилітки. Це означало також величезний якісний зріст характеру і структури того промислу (механізація в ділянці металюргії і копальні вугля, в будівництві, нова техніка будови машин і ін.). Це означало також величезний зріст міст, створення нових промислових осередків і велике поширення старих. Дальше, значило це втягнути до промислової продукції великі маси робітників з українського села та збільшити питоме значіння українців у складі пролетаріяту й міського населення України.

Введення на селі колхозного устрою, ліквідація кулацької кирині і широкий розвиток М. Т. С. (?) та совхозів (сов. господарств) означало основну революцію у сільському господарстві України, перебудови її на соціялістичних засадах, механізацію заскорузлого ще вчора й розпорошеного сільського господарства, величезний зріст його доходовости (який цинічний глум! — Прим. Ред.) та початок ліквідації суперечностей між містом і селом. Соціялістична перебудова сільського господарства означала також привлекання мільонів селян і робітників до культурного в національнім вигляді та в соціялістичним змістом. У часах капіталізму розвиток промислу на Україні приносив українським працюючим масам дальше зубожіння, дальше соціяльне і національне поярмлення. Розвиток індустріялізації соціялістичної совітської держави — це підстава могучого зросту соціялістичного хліборобства, це підстава соціяльного і національного визволення українських працюючих мас".

„НЕЧУВАНИЙ ЗРІСТ РАДЯНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ".

„Ось саме темпо більшовицької індустріялізації і колективізації здійснював партією у безоглядній боротьбі з класовим ворогом і його опортуністичною агентурою, створило сильну базу для нечуваного ще в історії поярмлених народів зросту української радянської культури і для переведення державного апарату на рідну мову населення, як скріплення української совітської державности. Створено сітку українських шкіл, в яких у літі 1933 нараховано понад 4 мільони 200.000 дітей (98 відс. всіх дітей української національности у шкільному віці). Розвинено велике число вищих курсів і технік та робітничих факультетів в українській мові, в яких учиться тепер 350.000 осіб, а з них 3/4 — це діти робітників і селян. Добуто величезний розвиток української преси, науки, літератури й мистецтва. Здійснено засилання на завдання повної ліквідації аналфабетизму міського і сільського населення України (?!). Могутній господарський зріст, в який увійшла Україна в ділянці промислу і сільського господарства, створює базу (!) для дальшого (?!) зросту добробуту (!!) працюючих мас для могутнього розквіту української совітської культури.

Партія осягнула ті великі успіхи, переводячи ленінську національну політику на Україні і скрізь розбиваючи затії російських великодержавницьких шовіністів (!!), які впливали на поодинокі комірки партії, щоби шкодити справі більшовицької українізації.

„СПРОБИ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ".

Свого часу партія розгромила спроби українських націоналістів і їх агентури внутрі партії, роблені на те, щоби використати більшовицьку українізацію для скріплення позицій української буржуазії і відірвання України від Совітського Союзу, що означалоб капіталістичну реставрацію. В роках 1926-28 Комуністична Партія України викрила протипартійну групу Шумського, яка комуністичною фразеольогією прикривала свою буржуазійно-реставраційну тактичність (!), здійснюючи по суті директиви чужинецьких імперіялістів, що змагали до відбудови влади капіталістів і обшарників та перетворення України на свою кольонію через відділення України від Совітського Союзу. Вже тоді партія кваліфікувала шумськізм, який пропагував, щоб Україна зірвала з осередком міжнародньої пролетарської революції — Москвою, — як прояв українського фашизму. Успішне переведення національної політики було і залишилось для партії могутнім знаряддям скріплення пролетарської диктатури, скріплення комуністичного впливу на маси, виховання їх в дусі пролетарського інтернаціоналізму, скріплення взаємного довіря робітників і працюючих мас різних національностей, скріплення їх єдиного фронту проти визискувачів усіх народів.

„Знаменною питомістю жовтневої резолюції є факт, що вона перевела в СРСР ті національно-кольоніяльні революції не під прапором національної ворожости і міжнаціональних конфліктів, але під прапором взаємного довіря і братерського зближення робітників і селян народів СРСР, не в імя націоналізму, а в імя інтернаціоналізму". Ось ці слова тов. Сталіна торкаються не лише жовтневої революції, але й цілої національної політики нашої партії."

(Продовження буде.)

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

„ЖОРНА"

ЖУРНАЛ ГУМОРУ І САТИРИ

Ч. 2.

ВЖЕ ПОЯВИЛОСЯ.

ДІСТАНЕТЕ У ВСІХ ТРАФІКАХ І КІОСКАХ.

ЦІНА ТІЛЬКИ 25 СОТИКІВ.

Протилетунська оборона Анґлії.

ЛЬОНДОН, 1. 12. ПАТ. В дискусії, переведеній в палаті льордів над справою протилетунської оборони Анґлії, промовляв учора один з найвизначніших консервативних політиків, б. державний підсекретар авіяції князь Савтерленд. Промовець змалював ситуацію Льондону в часі війни так:

Границі Франції є тепер одним великим ланцюхом підземних фортів, що тягнуться на довжині сотки миль. Оборозу В. Британії, якою був колись англійський канал і море, змінено тепер наслідком новочасної военної техніки на повітряну оборону Льондону та важніших промислових осередків. Подібно як у Франції, також границі Бельгії та Швайцарії творитимуть лінію фортів, зате границі В. Британії находяться тепер дослівно в повітрі. Хто знищить Льондон, той знищить Анґлію, бо знищить серце і мозок краю.

Промовець порівнюючи теперішне число анґлійських літаків з числом з часів війни, навів цікаві дані, які свідчать про ослаблення летунських сил В. Британії в порівнанні з іншими державами. При кінці війни британська армія мала 3.300 апаратів, французька 3.600, німецька 5.900. Тепер британські летунські війська мають 706 апаратів, Франція 1.687, Америка 1.752, Японія 1.385, Італія 750. Щодо Радянщини не знати, але, на думку промовця, більшовики мають більше боєвих літаків, ніж В. Британія. Щодо Німеччини, то князь Савтерленд звернув увагу на такі факти: Німеччина має найшвидші на світі пасажирські літаки типу Генкель 70. Устійнено, що загальна вага бомб, кинених на Льондон у часі світової війни була 30 тон. Тепер 10 літаків німецького типу може кинути стільки бомб у часі одного тільки райду. Промовець закінчив свої виводи домаганням, щоби В. Британія не була дальше безборонною як досі, та щоби побільшила негайно свою повітряну силу.

Европа в горячці переговорів.

„Журналь де Деба" пише, що Европу охопила справжня горячка переговорів. Це ознака великого замішання в політичних взаєминах. Одночасно закривають старанно дипльоматичну акцію, побоюючись реакції публичної опінії. Навязання французько-німецького контакту держать теж з тієї причини в тайні.

Переходячи до обмірковання цілей візити Літвінова в Римі, часопис зазначує, що Муссоліні хоче перевести зближення між Радянщиною і Німеччиною. В Льондоні панує ще гірша ситуація: уряд удекшує маневри Гітлера, а 200 послів заявляється за знищенням трактатів, особливо за ревізією мирового трактату з Угорщиною. Льорд Ротмер проповідує вправді союз з Францією, за що французька преса хвалить його, але не знає вона, що цей союз має служити до знищення трактатів у користь Німеччини й Угорщини. Анґлійська преса приносить статті, в яких Гітлера представляють гарантом миру, а справа німецької експансії находить на сторінках „Дейлі Мейль" прихильне прийняття.

Вкінці „Журналь де Деба" запитує, що робить Франція, і відповідає: Франція співпрацює у витворюванні цього замішання, яке є фатальне для неї самої та для справи миру.

Машини причиною безробіття.

Німецький уряд виладжує проект нового податку від машин, що буде вжитий на боротьбу з безробіттям у промислі. З цього джерела надіються добути значні суми. Одночасно уряд буде протидіяти надмірній механізації, що є одною з головних причин надпродукції. В багатьох підприємствах заборонено вживати машини, що позволяють на масову продукцію товарів.

Обмеження смертної кари в Чехословаччині.

Правнича комісія чехословацького сенату затвердила проект закону, що зміняє постанови карного кодексу в справі смертньої кари та досмертньої вязниці. Трибунал, який хоче вимірити кару смерти на основі вердикту присяглих суддів, має тепер звернутися наперед до лави присяглих з запитом, чи вважає кару смерти вказаною, і щойно одержавши позитивну відповідь, видати смертний присуд. Якщо присяглі судді смертного присуду не затвердять, тоді мають вирішити більшістю голосів, на яку кару вязниці перемінити смертний присуд.

15-ті роковини злуки Буковини з Румунією.

ЧЕРНІВЦІ, 1. 12. ПАТ. Відбулося тут велике свято з нагоди 15-их роковин прилучення Буковини до Румунії. В рямцях того свята відбулися збори в історичній синодальній салі резиденції митрополита, в якій тому 15 літ буковинська національна рада ухвалила постанову про прилучення Буковини до Румунії. Промовляв м. ін. ген. Задік, командант військового відділу, який в 1918 році заняв Чернівці. На святі був польський консуль Узловський та делеґація польського населення, яке тому 15 літ заявилося без застережень за прилученням Буковини до Румунії.

ЛЕЩАТА, ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ВИРЯД, СОВГИ И САНКИ по найнижчих цінах поручає КСОП. „П Л А С Т", ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 96.

По широкому світі.

— Дрезденська торговельна палата заборонила жидівським фірмам продавати святочні та ялинкові прикраси.

— Німецьке міністерство залізниць усунуло зі служби всіх жидів і німців, оженених з жидівками.

— Данцігський сенат завів на терені Вільного Міста обовязок стерилізації для всіх, хто терпить на ріжні ідіотичні хороби.

— Німецька влада сконфіскувала все майно колишнього видавця найбільшої берлінської газети „Берлінер Тагеблят" Теодора Вольфа за його вороже становище до теперішнього уряду.

— У Парижі півтора сотні комуністів, у цьому багато чужинців, демонструвало перед німецькою амбасадою. 12-ох арештували; є там двох болгарів і один італієць.

— Буджет Італії на найближчий рік означений на 23 міліярди лірів.

— У Вірцбурзі арештовано 25 комуністичних агітаторів.

— Анґлійська преса домагається від уряду будови 10 тисяч нових військових літаків замість двох, трьох военних кораблів, вказуючи на більшу користь і менші кошти.

— В Кельні страчено 6 комуністів, засуджених за вбивство двох штурмовців.

— Міністр закордонних справ Фінляндії Гакзель на запрошення латиського уряду приїде до Риги. Обговорять торговельно-господарські справи.

— Безробітних у Зл. Держави у жовтні було 10.076 тисяч осіб. У вересні було їх 10.067.000.

Гітлєр у Гінденбурґа.

БЕРЛІН, 1. 12. ПАТ. Президент Гінденбурґ приняв вині передполудням канцл. Гітлєра. Обговорювали справи внутрішньої та закордонної політики.

ДАРОМ

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Конфлікт через Палестину.

ЛЬОНДОН, 1. 12. ПАТ. „Дейлі Геральд" повідомляє, що між британським урядом і високим комісаром Ліги для справ жидівських еміґрантів із Німеччини прийшло до конфлікту в справі висилки еміґрантів до Палестини. Анґлійський уряд поставив як умовину своєї участи в прибічній раді, яка має співпрацювати з комісарем, що Палестину вилучать із діяльности комісаря, як терен для утікачів із Німеччини. Анґлійський уряд мав зробити залежним від того іменування льорда Сесіля як представника В. Британії в раді. Секретаріят Ліги Націй годиться з принципом, поставленим британським урядом, хоч високий комісар, Мекдональд, настоює, щоби еміґрація до Палестини, яка дає найбільшу можливість розвязки поручених йому завдань, остала в рямцях його діяльности. Він жадав від британського уряду означити число сертифікатів. Справу цю поставлять як найпильнішу на денний порядок засідання прибічної ради, що збереться в Льоґані.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає Народня Торговля, Львів.

Мурини вт кають перед лінчем.

ЛЬОНДОН, 1. 12. ПАТ. Нова хвиля лінчів в Америці викликає переполох серед мурінів. Вони втікають з менших міст, де не мають достаточної оборони влади. З міста Прінсес Анні в стейті Мейріленд, де тому кілька днів був випадок лінчу, мурини втекли вчора, як фармері викопали тіло злінчованого мурина, відрізали голову та післали її губернаторові стейту Мейріленд, протестуючи проти арештування чотирьох людей, обвинуваченних в участі в лінчу. Положення мурінів у деяких стейтах жахливе. По дорозі стрічають цілі каравани мурінів, що втікають із північно-східних стейтів до більших осередків над Атлянтиком.

Війна в Арабії.

Як повідомляють з Каіро, дві арабські держави, Геджас і Ємен виповіли собі війну. Прийшло до поважних боїв між військами Ібн-Сіда та Імама Джагіна. Не помогло посередництво нового короля Іраку Ґазія. Причиною війни є непорозуміння з приводу граничної території.

КОНФЕРЕНЦІЯ ВІРИТЕЛІВ У НІМЕЦЬКОМУ БАНКУ.

БЕРЛІН, 1. 12. ПАТ. На найблизчий вівторок скликали в Німецькому Банку конференцію з представниками держав-віритслів Америки, Анґлії, Швеції, Швайцарії та Голяндії в справах трансферу належитостей з Німеччини. На конференцію приїде 12—15 делеґатів. Провідником нарад буде директор Банку д-р Шахт.

КЛОПІТ ІЗ ПАЛЯЧАМИ „ПОЛЬОНІЇ".

У Констанці є тепер польський корабель „Польонія", щоби там перевести ремонт. Капітан корабля хотів відіслати одного хорого палича задля лікування до шпиталю. Хорий цьому спротивився а з ним солідаризувалося 20 його товаришів палячів. Капітан замовив усім палячам працю та в порозумінні з польським консулем у Букарешті відіслав тих палячів до Сплтиці. На місце тих палячів привязли інших.

ЗМОВА В ПОРТУҐАЛІЇ.

Паризькі часописи повідомляють із Лісбони про викриття змови проти кабінету д-ра Салязара. Арештували летуна Сермента, при якому найшли обтяжуючі документи. Змовники хотіли після переведення перевороту сконфіскувати майно міністрів і відомих монархістів та вжити їх на підшкотування для жерт диктатури. Крім того змовники хотіли знищити добра духовенства й удержавнити деякі літаники продукції. У краю, як зачувати, напружене положення. Уряд увів цензуру часописів і телеґрам вислиних за кордон.

ПОЛОТНА НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ
КОВДРИ, МАТРАЦИ, ДЕРКИ СОЛІДНІ І ДЕШЕВІ
ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ
ЛЬВІВ, РИНОК 30.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС. 674 2—4

— З ДНЕМ 25. ц. м. переймаю знову провід фризієрського заведення при вул. Бляхарській ч. 11. — Теодор Кутковський. 641 4—5

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 18. II. пов. Тел. 54-46.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоругви 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 16-100

— Смакуй правдивих чаїв не тільки чай марки „ІНДОХІНА". Ручимо за його якість, смак і аромат тільки в оригінальному опакуванні фірми „Індохіна" по 1, 2, 5, 10 і 50 дкг. Жадайте і пробуйте чай „ІНДОХІНА". Заступство і склад: Львів, Валова 14, I. пов. 635 5—10

— **На сьогоднішній прощальний концерт Марії Сокіл,** який влаштовує Головний Виділ „Союзу Українок", залишилося ще зовсім обмежене число запрошень, які ще можна дістати до 1-ої год. в „Союзі Українок" (Підвалля 7/I). Початок концерту в 8-ій веч. В програмі незвичайно цікаві, неспівані досі у Львові пісні й оперові арії.

— **Гостра зима.** Від кількох днів настали в Польщі сильні морози, що зростають з дня на день. Найнижчу температуру нотують у східних Карпатах. В ночі на 1. ц. м. спадок температури доходив: в Трускавці — 15, в Коломиї — 20, у Ворохті — 25 ст. Цельзія. Про значну студінь повідомляють з цілої Европи. В північній та середущій Італії падуть великі снігги. Страшна студінь панує в середущій Сибірі, де температура впала до 35 ст. нижче зера. В робітничих бараках позамерзало тисячі людей. Також на дорогах і полях згинуло від морозу багато людей.

— **Частинна обнижка телефонічної тарифи.** Управа польської телефонічної спілки веде розмови з міністерством почт і телеграфів у справі обнижки телефонічної тарифи. Обнижка має торкатись тільки деяких категорій телефонічних оплат, а саме абонентів, що платять 32 і 42 зол. місячно. Тому з обнижки скористали би бюра, лікарі, адвокати, склепи, ресторани і цукорні. Ціни місячного абонаменту будуть встановлені правдоподібно на 22 зол.

— **„Розвуй" розвязаний.** Варшавський воєвода Яросевич, як урядовий комісар м. Варшави, розвязав антисемітську організацію „Розвуй", що обіймала цілу Польщу. В мотивах зазначено, що діяльність тієї організації загрожувала публичній безпеці.

— **Скреслення позичок.** Рада міністрів приняла, як повідомляє польська преса, проект закону про скреслення позичок, затягнених у державнім скарбі на відбудову будинків, які знищила повінь в 1927 р. у воєвідствах львівськім, тернопільськім і станиславівськім. Вилучено позички, вжиті на іншу ціль. Суми, які довжники вже сплатили, не будуть звернені.

— **Вітос у Польщі?** Є поголоски нібито Ліберман приїхав із Парижа до Праги, а Кернік, Вітос і Багінський живуть у пансіонаті в Станіславі (біля Щавниці).

ЯК КУРИМО ТО ЛИШЕ СВОЇ найкращі ПАПЕРЦІ І ТУТКИ „КАЛИНА"

— **Львівська хроніка.** При вул. Пілсудського ч. 8. струївся світильним газом студ. III. року медицини Артур Шинагель, син власника дібр із Жовківщини. — Арештували адвокатського кандидата Ел. Рубіна, який городському суді відривав стемплі, усував печатки та продавав. Робив це тому, що потребував гроші для якоїсь жінки, що шантажувала його.

— **Краєва хроніка.** В Надвірній поліцай Вінк. Махняр пробив смертельно багнетом Мих. Мельника, що ставив опір при арештуванні. — На дорозі за Садками пов. Бібрка напали два бандити на Панька Бахтая і зобабували товари, які він віз до кооперативи в Дулібах. — На Поліссі появилися масово водні щурі, що нищать в ріках нарибов, а на полях зясви. Влада влаштовує загальне нищення шкідників. — Варшавського гінекольога д-ра Штерна засуджено на 5 літ вязниці за недозволену операцію на одній жінці, наслідком чого вона вмерла. — В Снятині арештували 37-літнього інжинєра хемії та магістра фармації Зеліга Візенфельда. Обвинувачують його, що переводив жінкам недозволені операції. Одна з тих жінок померла. — У Снятині-Залучі арештували торговця живим товаром із Антверпії Арона Ґрубера. При ньому найшли 32 фотографії молодих жінок.

— **Ріжні вістки.** На Моравії у Требітч-Боровині згоріла фабрика, заснована покійним фабрикантом обуви Батя і місцевий театр; причина пожежі невідома; шкода на чверть міл. корон. — Згорів у Ротердамі голяндський пасажирський пароплав „Індрапоера"; шкода на пів міл. гульденів. — Колишній славний австрійський цирк Ренц оживає у Відні: у половині грудня пічнуться циркові вистави у будинку, переробленім з давнього, де останніми роками було „варіете". — Одна австрійська громадянка вибралась на прощу пішки до Риму і йшла 1000 км. 37 днів сама до папи.

по пільна
грудних кармельків
„з 3 ялицями"
охоронить певно від простуди, кашлю і хрипки.
Торбинка 60 сот.
KARMELKI PIERSIOWE
Z 3-mo JODŁAMI

МЕШКАННЯ МОЖНА ПРИКРАСИТИ РІЖНО!
Гарні мешкання прикрашують килимами Хамули.
Склад у Львові — Рутовського 1 (біля Марійської площі).
Взори килимів висилаємо на бажання.

Лещатарські убрання.
Найновіші крої, найнижчі ціни, лише просто з вулиці
„ЦЕНТРУМ", У ЛЬВОВІ, ВУЛ. СКАРБКІВСЬКА 4
(напроти кіна Атлянтік). Тел. 72-84.

Торбинка 60 сот.

— **Черновецька сензація.** Зїхав туди один із найбільших жидівських рабінів з самого Брукліна, щоб бути на шлюбі своєї донъки. Рабін Ізак Ляйфер — великий багатій, має домм в Америці і помаранчевий сад у Палестині. Його доньку посватали галицькі посередники з сином черновецького рабіна Розенбавма. Згідно з умовою чи законом шлюб мусів відбутись у Чернівцях. Готель „Під чорним Орлом" мав довго сензацію. Дарма, що рабін приїхав інкогніто, жиди годинами вистоювали перед готелем. Пара наречених не бачила себе перед шлюбом, тільки листувалась. Донька Ляйфера гарна дівчина, що володіє німецькою, французькою та англійською мовою. У розмові з фризієркою заявила вона, що буде притримуватись суворо талмуду і дасть собі на другий день після шлюбу обстригти голову і надягне перуку. Коли рабін Ляйфер сходив по сходах готелю, де зібралася юрба цікавого жіноцтва, служба мусіла прокласти йому дорогу, бо не міг вийти.

— **„Власополиск" утримує волосся при здоровлю!** Привертає він волоссю все наново природну свіжість і молодечу еластичність після кожного миття голови „Власополиск" допакований до кожної торбинки шампону „Czarnogłówka — Extra", найліпшого засобу до пекання волосся.

— **Заперти.** Лікарські досліди виказали, що при недугах органів підчеревя природна гірка вода Franciszka-Józefa запевнює лагідне випорожнення.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 2. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Неділя, 3. XII. год. 3.30 попол. „Фрайманн Доктор".

Неділя, 3. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 2. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Неділя, 3. XII. год. 3.30 попол. „Моя сестра та я".

Неділя, 3. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Український Театр ім. Тобілевича.

УГНІВ: 3. XII. Батурин.

СОКАЛЬ: 4. XII Пепіна; 5. XII. Гра на замку; 6. XII. Фрасіта; 7. XII. Батурин.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА: 8. XII. Мотря; 9. XII. Батурин.

Кіна.

АДРІЯ: „Бен Гур".

АПОЛЬО: „Дрейфус".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Вавстою Буріяном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Ненята, цвітка Гавани".

КАСІНО: „Бастер наварив пива".

КОПЕРНИК: „Золоті сильця" (Любич), „Таємні сили".

КОЛІСЕЙ: „Серце вічно молоде", ревія: „Веселий рейд".

МАРУСЕНЬКА: „Золоті сильця" (Любич), „Таємні сили".

МІРАЖ: „Пісня серденъ" і додатки.

МУЗА: „Куртизанка" з Ґрета Ґарбо.

ПАЛЯС: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті".

ПАН: „Їх ексцеленція субект" і ревія.

ПАСАЖ: „Їздець без голови"

ХІМФРА: „Кавалькада".

СТИЛЕВЕ: „Генерал Чень", ревія „Зимова салята".

УТІХА: „Пречудна брехня" і ревія Аморса.

Закордонне радіо.

Субота, 2. грудня 1933.

Відень (517,2) 12.00 Музика. 18.45 Нар. піснъки; **Братислава** (279,3) 19.25 Скрипка. 20.40 Потпурі; **Прага** (488,6) 16.00 Концерт. 22.15 Веселий вечір; **Париж** (1725) 21.00 „Осуджения Фавста" оп. Берліоза; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 23.00 Музика; **Мінхен** (533) 16.30 Концерт; **Букарешт** (394,2) 20.45 Спів; **Будапешт** (550,5) 17.30 Арії в супроводі орхестри.

Неділя, 3. грудня 1933.

Відень (517,2) 12.00, 21.45 Концерт. 15.30 Камер. музика. 19.00 Скрипка; **Братислава** (279,3) 10.30 Гумор, 12.15 Концерт; **Прага** (488,6) 19.05 Концерт військ. орхестри. 20.15 Спів; **Париж** (1725) 21.00 „Жидівка" оп. Галєвія; **Ковно** (1935) 18.50, 21.20 Спів; **Гайльсберг** (276,5) 11.30 Фортепян, 18.00, 19.25 Камер. музика; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.15 Меч „Німеччина — Польща", 21.20 „Вальдфріден" комедія Л. Томи; **Мінхен** (533) 20.00 Концерт; **Букарешт** (394,2) 20.00 Спів; **Будапешт** (550,5) 12.25, 15.45 Концерт. 20.15 Популярні мельодії; **Рим** (441,2) 17.00 Музика, спів. 20.45 Стенгерельо оп. Кюнді

Львівське радіо.

Субота, 2. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05. 12.38 Симфонічні твори (з грамофону); 15.25 Грамофон; 15.30 Господарські вістки; 16.00 Авдиція для хорих; 16.20 Муз. загадки; 16.40 Лекція фр. мови; 18.00 Тайна старих книг; 18.20 Концерт; 19.00 Югославянське свято; 19.25 Літер. квартьгодинка; 19.40 Спортові вістки; 20.00 Легка музика, спів; 21.00 Почт. техн. скринька; 21.20 Шопенівський концерт; 22.15 Забуті шлягери; 23.05 Концерт мандолінистів.

Неділя, 3. грудня 1933.

9.00—10.00 Ранішня авдиція; 11.35 Місії в Родезії; 12.15, 13.12 Муз. поранок (рос. музика); 13.00 Кооперативні праці; 14.00 Меч „Німеччина — Польща"; 14.10 Рільнича скринька; 14.25 Ринки рільних продуктів; 14.30 Курпіївські пісні; 15.00 Балачка „Саньми чи возом?"; 15.20 Фінал мечу „Німеччина — Польща", Сальонова музика (з грамофону); 16.00 Весела трансмісія для дітей від 5 до 90 літ; 16.30 Чвертьгодина славних артистів (грамофон); 16.45 „Маратон" Кор. Уейського; 17.00 Апель до людських серденъ; 17.15 „Ганусине весілля" нар. авдиція (селянський хор); 17.55 Репертуар театрів, грамофон; 18.00 Авдиція „Ф'рма"; 18.40 Спів, фортепян; 19.00 Три знаки запиту; 19.15 Всячина; 19.50 Легка музика, спів; 21.00 Відчит. 21.15 На веселій львівській хвилі (хвиля для жінок); 22.15. 22.16 Спортові вістки; 22.25. 23.05 Танкова музика.

Ширіть наш часопис!

БІРЖА.

ГРОШІ.

У пятницю у Львові в приватних оборотах платили за доляра 5.54 до 5.55 зол. Банк Польський платив 5.58 зол.

Золото: доляри 9.04—9.06; франки фр. 36.30—36.60; дукати 83.40—83.60; рублі 46.60—47.10; корони 37.30—37.70.

Срібло: корони 0.28, рублі 1.20, фльорени 0.70.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.40, Париж 34.86, Берлін 212.50, Цюріх 172.34, Голяндія 358.25, Нюйорк кабель 5.59—5.60, Нюйорк чеки 5.57.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни л. Підволочиська льокс: Пшениця Баравола пром. 5.00— 5.25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 1. XII.: масло зол. 2.90, молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця 4.80—5.00 зол. за копу. Тенденція на масло, яйця і молоко удержана, на сметану слаба.

Ціни битої птиці з птахомасарні „Маслосоюзу" за 1 кг. від дня 27. XI. до 2. XII. 1933 р.

Рід:	Добірні: I а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.55	1.45
Кури на росіл	1.65	1.55	1.45
Качки	1.35	1.25	1.15
Гуси	1.25	1.15	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55
Пантарки (за штуку)	2.90		

ОПОВІСТКИ

Де оголошення редакція не відповідає

Заходом Жіночої Секції Кружка Р. Ш. ім. Т. Шевченка відбудеться в неділю дня 3. грудня год. 5 попол. в домівці Кружка (Супінського 21) організаційний реферат п. дир. Домбровського. Просимо численно явитись. 684 1—1

Товариство Українських Дозорців і домашньої прислуги „Воля" у Львові має честь отсим запросити П. Т. Українське Громадянство міста Львова на посвячення трубної орхестри, що відбудеться в неділю дня 3. грудня 1933. о годині 1. в полудне, в салі „Сокола Батька" вул. Руська ч. 20. Посвячення довершить Преосвященний Епископ По посвяченню відіграє орхестра концерт. Програма концерту: 1. Всі вперед — марш. 2. Моя королева — увертура. 3. Минулося кохання — вязанка народніх пісень. 4. Королева лісів — увертура. 5. Скиталець — марш. — Диригент: п. Я. Взщук. 689 1—1

Інж. Лев Шепарович, Львів, зложив в Адміністрації 10 зол. на Рідну Школу.

Комунікат. (Важне для родичів і шкільної молоді). Нова 4-клясова гімназія є одиноким помостом, що лучить Вселюдну Школу зі школами ліцеального рівня; ліцеєм педагогічним, загальноосвітнім (вищими 7. і 8. кл. гімн.) або школами промисловими чи торговельними ліцеального типу та дає доступ до деяких державних та приватних урядів (якби кому на цьому залежало). Позатим дає вона то мінімум середньої освіти таке нині необхідне для кожної одиниці, на якімнебудь полі вона хотілаби працювати. Тому і вважаємо, що покінчення нової школи, а саме 4-клясової гімназії річ для кожної людини конечна, якщо вона в будуччині має бути здана тільки на працю рук. Одначе з огляду на те, що доступ до тої гімназії є для мешканців наших сіл значно утруднений, бо вимагається скінченої 6-клясової Вселюдної Школи або відповідної підготовки, — вважаємо дуже вказаним, а подекуди і конечним отварати при істнуючих заведеннях довші (бодай піврічні курси), що помогли би цю перешкоду усунути, а ініціятиву в цім напрямку за дуже влучну. — Тому дооцінюючи вагу такого курсу рішила **Управа Жіночої Семинарії і гімназії СС. Василіянок у Станиславові отворити піврічний підготовний курс до 1. кл. гімн.** (якщо зголоситься відповідна скількість учасниць). Курс буде тревати **від 23. січня до 15. червня 1934 р.** і закінчиться вступним іспитом до 1. кл. гімн. Оплата за науку та за удержання в інтернаті буде 50 зол. місячно. Ближчі пояснення дає і зголошення (до 15. січня) приймає **Управа Жіночої Семинарії і Гімназії СС. Василіянок у Станиславові, вул. Петра Скарги ч. 17.** 683 1—2

Кружок Союзу Українок на Личакові просить усіх пань, замешкалих у тій дільниці сповнити свій громадянський обовязок вписуючись у члени Кружка Союзу Українок на Личакові. Ширші сходини всіх членок цього Кружка відбуваються кожного четверга год. 6 вечором при вул. Крушпарській ч. 15. Вже найвищий час, щоби українське жіноцтво Личаківської дільниці отряслось з байдужности і зрозуміло конечність і хосен своєї організації та почавши від найближчого четверга масово брало участь у сходинах Кружка Союзу Українок. 682 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРОКАТИ від 2.90, накидки 7.80, фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Ковдри 9.80, таблетки різного роду — ціни сотикові. Вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21 660г 1—?

ПОСТІЙНЕ заняття у світовій інституції найдуть на терені Східньої Галичини особи, які надаються до акізиції. Зголошення під „Дохід 273" „Нова Реклама" Львів, Шайнохи 3 657 2—2

ЛЕЩАТАРСЬКУ обуву та вязанки купуємо, замовляємо у джерелі АРКА, ХОРУЩИНА 11. Тел. 21-10. Рівнож виконуємо вибагливу обуву всілякого роду. 687 1-5

НАКРАЩИМ дарунком на Миколая — лещатарські та сонгові черевики з робітні КАЧМАРСЬКОГО. Сапіги 37. 366 1-1

ГЛУХОТА, шум, витік з ух лікувальні. Домагайтеся безплатної повчаючої брошури. Адреса „Eufonja", Liszki. koło Krakowa

ДВІ КІМНАТИ З КУХНЕЮ, повний комфорт, недалеко центру, до винайму від 1. січня. Інформації в Адміністрації „Діла". 690 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Ми, нижче підписані бувші політичні вязні складаємо отсим щиру подяку Вп. д-рові Тарасові Коритовському і д-рові Іванові Сохацькому, адвокатам з Калуша за успішні інтервенції у судовій владі і всім товаришам і Вп. Панни, а зокрема Вп. Анні Рубчаковій за збайдужну постійну опіку в часі побуту в тюрмі в Калуші. **Вол. Богдан Підлісецький, Степан Климишин, Михайло Когут, Василь Чижевський, Степан Петик, Іван Мокуль, Михайло Долинюк.**

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

ПЯКІНА першорядні по зниженних цінах: на догідних умовинах. Купно продажа: заміна уживаних інструментів. 935

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21

Читайте „Діло"!

Лише в хемічній пральні **„A LA PARIS"**

Львів, Пасаж Гавсмана 6

Тел. 6'-80.

пере і чистить свою гардеробу ВИБАГЛИВА ПУБЛИКА.

Присилайте передплату!

ФІРМА

Г. ГАНДЕЛЬМАН

Львів, Легіонів ч. 27.

повідомляє, що з нагоди свят св. Миколая продовжує час

„Традиційного Білого Тижня"

до дня 11. XII. 1933.

Ціни виробів білизняних, постеливих і т. п. дальше

ДО 40% ЗНИЖЕНІ.

ДЛЯ ПРИКЛАДУ:

У ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ	Зол.	У ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ	Зол.
Полотно 70 шир	0.55	Всип шир. 90 — м.	1.30
Полотно 80 шир.	0.70	Всип шир. 150 — м.	1.80
Полотно 90 шир.	0.80	Інлет рожевий шир. 90 — м.	1.40
Шифон 80 шир.	0.95	Інлет рожевий шир. 150 — м.	2.10
Маланолян 80 шир.	0.85	Веба червона шир. 90 — м.	3.—
Перкалінa колірова	0.65	Веба червона шир. 150 — м.	5.25
Перкалінa колірова пріма	1.05	На ручники кухонні — м.	0.50
Перкалінa в квітки	1.05	На ручники дамастові — м.	0.90
Сирий шовк колір.	1.35	На ручники пікові — м.	0.80
Зефір. на муж. сорочки	0.75	Ручники вафлеві, штука	0.35
Зефір шовк. на муж. сорочки	1.—	Ручники дамаст. з мереж. шт.	1.50
Попеліна на муж. сорочки	1.50	Ручники купелеві від 0.50 до	3.50
Димка на підштанці	0.75	Стирки, штука	0.45
Димка на підштанці „Пріма"	0.95	Стирки льняні, штука	0.85
Дамаст на постіль 90 шир.	1.30	На обруси шир. 140 — м.	2.25
Дамаст на постіль 160 шир.	2.40	Обруси білі дамаст. штука	2.90
На простирала 140 шир	1.25	Обруси колірові 130/150 шт.	3.50
На простирала 160 шир.	1.75	Гарнітури з серв. колір. на 6 осіб	6.—
Простирала на ліжка штука	2.25	Гарнітур з серв. „Пріма" на 6 осіб	8.75
Простирала 2 м. длаж. на ліжка штука	2.75	Фланеля білизняна за м.	0.55
Простирала коперт. на ліжка	4.50	Фланеля на піжами за м.	0.85
Простирала коперт. мережкована	6.—	1/4 туз. жін. хустинок за	0.50
Простирала коперт. коронкові	6.—	1/4 туз. муж. хустинок за	0.75
Пошевки розм. 80/90	2.30	Порохівки, штука	0.20
Пошевки розм. 90/100	3.25	Серветки, 2 штуки	0.45
		Ковдри ватові, штука	10.50

ЗАМОВЛЕННЯ З ПРОВІНЦІЇ ПОЛАГОДЖУЄМО ЗА ПОЧТОВОЮ ПІСЛЯПЛАТОЮ.

ВСІ МОЖУТЬ УЖЕ НАБУТИ ВИДАННЯ

„ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

ПЕРЕДСВЯТОЧНА ЗНИЖКА ЦІН

Найкраща нагода доповнити читальняні, кооперативні та приватні бібліотеки. Найгарніший Миколаївський і святочний дарунок для рідні та знайомих. ЗНИЖКА ВАЖНА ЛИШЕ НА МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ.

АНТІН ВІЛЬШЕНКО: **Життя й пригоди Цапки Скоропада.** Віршована історія про пор. У. С. С Цапки, ст. 270	4.50—1.50
М. ГОЛУБЕЦЬ: **Історія Львова від найдавн. часів,** ст. 179	3.00—1.25
БОГДАН ЛЕПКИЙ: **От так собі,** ст. 131	1.50—0.70
Слота, ст. 27	0.90—0.30
Зірка, повість, ст. 181	4.00—1.75
Вадим, повість, ст. 227	4.50—2.00
ВАСИЛЬ СОФРОНІВ: **Грішник,** ст. 172	1.50—0.60
ХАЛІДА ЕДІБ: Повість **В огні,** ст. 257	4.50—3.50
Берестейський мир — спомини і матеріали ст. 320	8.00—3.50
РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ: **У зворах Бескиду**	3.90—3.90
ФЕДІР ДУДКО: **Чорторий,** ст. 180	3.50—3.00
Квіти і кров, ст. 192	4.00—2.00
На згарищах, ст. 168	4.00—2.00
Глум, оповідання, ст. 56	1.20—0.50
Ген. ВСЕВОЛОД ПЕТРІВ: **Спомини з часів української революції**	
I. До Берестейського миру, ст. 180	3.50—1.50
II. До занятя Київа, ст. 184	3.50—1.50
III. Кримський похід, ст. 164	3.50—1.20
IV. Доба Гетьманщини, ст. 117	3.00—1.20
ЮРА ШКРУМЕЛЯК: **Чета крилатих,** пригод. з недав. часів, ст. 262	5.00—2.00
М. БРИЛИНСЬКИЙ: **Хрестний огонь,** воєнні нариси, ст. 184	3.50—1.50
В. ЛОПУШАНСЬКИЙ: **Перемога,** опов. з 2-х т. з визв. війни	6.00—2.75
Д-р СТЕПАН ШУХЕВИЧ: **Спомини:**	
II. Від квітня 1919 до липня 1919	4.00—2.50
III. Від липня 1919 до січня 1920	4.00—2.50
IV. Від січня 1920 до квітня 1920	4.00—2.00
V. Від квітня 1920 до серпня 1920	4.00—2.00
СТ. ШУХЕВИЧ: **Видиш брате мій** (8 міс. серед У. С. С.)	4.50—2.60
МИКОЛА ГАЛАГАН: **З моїх спомнів.**	
I. 80-ті роки до світ. війни ст. 203	4.00—1.00
II. Світ. війна — розвал царату — укр. револ. ст. 196	4.00—1.80
III. 3-тий військовий зїзд — делегація на Кубань — більшовицька навала. — Прихід німців, ст. 176	4.00—1.00
IV. Дипльоматична місія в Румунії. Дипльоматична місія на Угорщині, ст. 296	6.00—2.00
Д. ДОРОШЕНКО: **Мої спомини** II. III. IV. по 1.50	4.50
ОЛЕНА СТЕПАНІВНА: **На передодні великих подій.** Переживання і думки 1912—1914	2.00—0.70
МИХАЙЛО КОСТІВ: **Джін-гіс-хан гряде** ст. 102	3.00—1.20
Д-р АНДРІЙ ЧАЙКІВСЬКИЙ: **Чорні рядки.** Спомини за час від 1. XI. 1918 — 13. V. 1919	3.00—1.20
Д-р ІВАН МАКСИМЧУК: **Кожухів** — трагічна доля решток УГА, ст. 100	2.80—1.10
МИКОЛА МЕЛЬНИК-МАТІВ: **На чорній дорозі,** оповід.	3.50—1.50
А. КРЕЗУБ: **Партизани** — спомини ст. 358, т. I. і II.	8.00—3.50
ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО: **Щоденник** (1907—1917) ст. 496	14.00—6.00
Д-р ГАНС КОХ: **Договір з Денікіном** — причинки до трагедії УГА на Вел. Україні 1. XI. — 17. XII. 1919	1.80—0.80
ІЛЬКО БОРЩАК: **Великий Мазепинець Григорій Орлик,** генерал Людовіка XV, ст. 208	7.00—3.00
І. КАЛІЧАК: **Записки четаря** — спом. з Хирівського фронту 1918—1919	2.80—1.20
Д-р К. ЛЕВИЦЬКИЙ: **Великий зрив** — ст. 150	6.00—2.50
Т. Г. МАСАРИК: **Світова революція,** I. II. 540 ст.	21.50—8.00
В. ПРИХОДЬКО: **Під сонцем Поділля** ст. 250	6.00—2.50
В. ЮРЧЕНКО: **Шляхами на Соловки**	5.00—4.00
Пекло на землі	5.00—4.00
В. ЛЕОНТОВИЧ: **Хроніка Гречок.**	3.50—1.75
О. БАБІЙ: **Перші стежі,** повість зі стрілецького життя	6.00—2.50
І. БОРЩАК: **Мазепа,** життя й пориви Великого Гетьмана	5.80—4.50
О. ПОПОВИЧ: **Відродження Буковини**	2.60—1.00
А. КРЕЗУБ: **Нарис історії українсько-польської війни**	3.50
Календар — Альманах на рік 1934	2.00

Продажа книжки тільки за готівку. При замовленні комплету облекшуємо сплати. Гроші слати переказом або чеками П. К. О. ч. 152.514. — При замовленнях покликуйтеся на наше оголошення. Замовлятя можна також по всіх книгарнях

„ЧЕРВОНА КАЛИНА" ЛЬВІВ, ЗІМОРОВИЧА 3.

За редакцію відповідає **Олександер Костик.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10

ч. 321 (13.520). Львів, понеділок 4. грудня 1933. Pocztowa opłata zaiszczono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полудием.
Рукописів не вертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Президент Масарик про міжнароднє положення.

РОЗМОВА ПРЕЗИДЕНТА З РЕДАКТОРОМ АМЕРИКАНСЬКОГО ЩОДЕННИКА „НЮ ЙОРК ТАЙМС".

У недавній своїй розмові з редактором американського щоденника „Ню Йорк Таймс" дав президент Чехословаччини проф. Т. Г. Масарик таку оцінку міжнародного положення:

„Не дивлячись на мілітаризацію німецького народу і внутрішні відносини в Німеччині я війни не боюся. Ми мусимо бути терпеливими. Самозрозуміло, що ми повинні бути готовими на всякі можливости. Німеччина дуже добре знає, також як знають і інші держави, що до війни треба багато дечого більше ніж самої зброї. Війна коштує багато грошей, яких ніхто не має. Версайський договір може бути доскональним як усяке інше людське діло. Є можливість ревізії, але про ту ревізію не можна говорити на вістрю меча. Европейські народи повинні якнайтісніше до себе зблизитись, навчитися взаїмного довіря, а потім як приятелі ми можемо говорити про ревізію. Народи і держави в усіх випадках повинні бути супроти себе льояльними".

Про Австрію президент сказав, що вона не бажає обединуватись з Німеччиною, бо хоче дати продовжувати свою стару традицію. За кілька літ буде там спокій. През. Масарик не вірить у наддунайську федерацію, але припускає, що відносини наладнаються при допомозі системи торговельних договорів і порозумінь, згідних із принципами Малої Антанти. Для Европи необхідна загальна програма. Та про неї треба говорити явно і по правді. Для цієї справи Ліга Націй, не зважаючи на всі труднощі, є відповідною основою. „Демократія — казав президент — не завела і не обманула. Демократію обманули радше деякі пани правителі. І монархії і диктатури найшлися теж у трудношах. Президент вірить в остаточну перемогу демократії. Шож до Німеччини, то ваймарська конституція написана тільки на папері, але не в серцях німецького народу. Тепер панує інша скрайність. Німеччина не хоче повіряти, що війну в 1918 р. програв пруський дух. Хто програв ту війну? Демократія чи монархізм диктаторського характеру? Здається, що диктатори забули відповісти на це питання, коли поборюють демократичну систему".

Одинокий успішний при гемороїдах ГЕМОРИН кляве HEMORIN

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ (у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности. Конто ПКО. ч. 143.467.

МИ признаємо лише з найдешевших ... найліпші звійки (гільзи) HERBEWO

Майно Народнього Дому на ліцитації!

Дня 11. грудня ц. р. в годині 13-ій передпол. в канцелярії Зигмунта Гроблевського у Львові, при вул. Рутовського ч. 3, будуть продавати на ліцитації добра Народнього Дому у Львові, а саме реальности обн. вгч.: 233 і 215. грунтових книг Білка, при Окружнім Суді в Бережанах, за 748.390 зол. і реальність обн. вгч.: 217 грунтових книг Костенів при Окружнім Суді у Бережанах за 35.040 зол.

Коли в тому дні не буде набувців, то на слідуючій ліцитації маєтки ці будуть продані за квоту, яку позичив комісар Народнього Дому в „Товаристві Кредитовім Земськім" — себто за безцінь.

Ось доля інституції, яка опинилася в руках одної москвофільської групки!

ЛЕЩАТА, ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ВИРЯД, СОВГИ И САНКИ по найнижчих цінах продукує КООП. „П Л А С Т", ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 96.

Селяни — фільмові артисти.

ПЕРША ЗВУКОВА УКРАЇНСЬКА ФІЛЬМА З ПІДКАРПАТТЯ.

Праця жне тепер у великій сенсації. Празькі газети приносять кожного дня сенсаційні вісти: „Докінчується трагедія підкарпатського села". „Фільмова звізда, що не була ще в біографі". „Фільма неартистів, що вперше опинилася у світлі фільмових рефлекторів". „Навіть французька фільмова звізда прийшла подивитися на свою конкурентку". „Не видержав також режисер Прежан і Туржанський, щоб не придивитися природним підкарпатським грачам". І т. д.

Так, дійсно у фільмових ателіє на Барандові напружений настрій. Всі приходять і цікавляться нашими грачами. Редактор за редактором приходить і ріжні питання ставить режисерові д-рові Ванчурі і письменникові Іванові Ольбрахтові. А ті з усміхом відповідають: Дотепер їх грою і працею ми вдоволені. Хоча наші неграчі ніколи ще ателіє не бачили, не мають страху і, на диво, легко приспособилися до гри. Є то добрий спосіб вірно схопити підкарпатське життя!

В цій першій звуковій українській фільмі з Підкарпаття п. н. „Марійка зрадниця", якої либретто написав знаний прихильник нашого народу Іван Ольбрахт, а якої режисером є д-р Ванчура, головну ролю Марійки грає 18-літня дівчина, верховинська красавиця Анця Шкелебей. Зовсім красно і природно грає, а її гра (а може й вона сама!) всім дуже подобається і всі її хвалять. Можливо, що найдеться яка фільмова спілка, що візьме її за свою артистку. Дуже гарно ще грає селянин з Колочави-Лаз Мішка Дербак, що є заразом провідником тих грачів.

Як виходить, фільма буде дуже красна і, як зазначують празькі газети, „тен фільм слібує бігі візначнім ділем наші домаці фільмове продукце". На жаль, мова буде мати за багато чеських слів, бо режисер каже по чеськи, що грач має говорити, а той, не встигаючи собі нараз перекласти, до української мови вкладає чеські слова.

Цими грачами заопікувалися наші студенти зі „Союзу Підкарпатських Студентів". Вони також звертають у потребі увагу режисерові.

Стефан Росоха.

14 дешевих днів
40% знижка цін на всілякі товарі блаватні і білизняні . . . .
Для приміру подаємо:

Фланеля білизн.	0.60	Полотна	0.60
Фланеля піджак.	0.75	Димка на підшт.	0.70
Фланеля в найн. зори	1.—	Сирівка	0.60
Бая двостороння	1.70	Зефір на сорочки	0.80
Вельвети і штрукси	1.75	Пополіна	1.30
Ваталіна	1.50	Простирала 140 см	1.30
Шевіоти на мундурки	2.25	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники вафлеві	0.35
Вовна на суки	3.—	Ручники купел.	0.65
Сукна лещат.	3.25	Пошевки	2.40
Плащові	5.—	Капи і обруси	2.75
Пледи	5.50	Подушки колдр. мер.	5.50
Коци	5.50	Колдри сатинові	9.—

ПОЗІР! При закупні товару від 5 зол. даром білет до кін: „Паляс", „Аполло", „Атлянтік" і інших
Галицький Магазин Новостей ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Як вороги миряться...

ПЕРЕЛОМЛЮВАННЯ ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ВОРОЖОЇ АТМОСФЕРИ.

„Перед польсько-німецькими змаганнями репрезентаційних дружин копаного мяча розвинулась у Німеччині величезна пресова й пропагандова акція, яка має на меті генеральне перегрупування симпатій до Польщі. Це нелегка справа. А проте здисциплінований німецький громадянство починає вже привикати до того, щоби глядіти на поляків, як на сусідів, вартих довіря і симпатій, іншими словами — як на початкуючих приятелів."

Таку замітку вичитали ми два дні тому в одній польській львівській газеті, славній зі свого „соковитого" стилю взагалі та зокрема супроти — Німеччини і німців. Дещо знову читали ми згадку, що розіграти мечі з поляками дав дозвіл німецькій дружині „сам Гітлер", та не є виключене, що й ідея такого мечу вийшла не від спортових кол. а від „Аусценамту", як ніби зовсім аполітична імпреза, яку проте можна використати для переломлювання широких настроїв потрібного для чисто політичних цілей...

І справді повіяло по німецькій пресі іншим вітром. Нема ще там компліментів як компліменти Радека і не посилає ще головний редактор

Куди втікають люди перед більшовиками.

ХАРБІН (УПС). Останніми днями багато втікає з Приморщини біженців, що добираються до Харбіна, де шукають собі захисту та кусня хліба. Серед цих біженців — більшість українців. Інші не тільки з Зеленого Клина, а також і з Великої України та ріжних сибірських земель. Всі вони дуже добре освідомлені щодо національних українських ідей та вдячні місцевій владі за те, що вона їх бере під свій захист.

—o—

Англія озброюється в повітрі.

ЛЬОНДОН, 2. XII. ПАТ У звязку з домаганнями, висловленими в часі дебати в обох парляментарних палатах у справі дозброєння британських повітряних сил, подають такі подробиці:

Дозброєння має обіймати 10 ескадр по 12 машин кожна, разом 120 апаратів, з чого 70 машин кожна, разом 120 апаратів, з чого 70 бойових літаків і 50 до бомбардування. Кошт бойового літака обчислено на 5 тисяч фунтів. Крім того буде побільшене число летовищ, варстатів і пільотів, механіків і т. п. на 3.000 людей. Тепер начисляють 32.000 людей в англійськім військовім летунстві. Видатки, передбачені в майбутнім буджеті, осягнуть суму 2 до 3 мільонів фунтів. Досі видатки британських летунських військ доходили до 17 мільйонів 100 тисяч фунтів.

знаменита кольонська вода
найвибагливіше мило
HENRYK ŻAK POZNAŃ

„Фелькіпер Беобахтер" вступної статті для „Ґазети Польскої", — але й нема в Німеччині Радеків. Далеко теж у польській пресі до того тону супроти Німеччини й гітлерівського режиму, що супроти Совітів і „досягнень радянського будівництва" (напр. у ділянці культури — гляди оспівуване число „Вядомосьці Літерацкіх"). Але й тут іде переоцінка дотеперішніх метод пресової акції, який впродовж літ тон авторитетно надавав крак. „Курєрок". Ось хочби зацитована на вступі замітка: адже в отих кількох рядках висловлено навіть куртуазійний комплімент під адресою німецької дисциплінованости — річ ще два тижні тому в такому часописі абсолютно неможлива! Тут і там маємо ще іронічні вигуки про вартість німецьких миролюбних заяв. Особливо насторожилась ендецька преса, яка лякається небезпеки для свого побідного русофільства. В обличчю ще більшої небезпеки найшлася свобода слова жидівської преси і розсіяних по польських редакціях жидів-публіцистів, які можуть опинитися у тій ситуації, в якій від недавна опинилася українська національна преса при обмірковуванні совітських справ. Тому вони найбільш заінтересовані в тому, щоби перелім настроїв прийшов якнайпізніше і якнайслабше. А проте — і вони не спинять його, якщо він лежатиме в інтересах політики: політики польсько-німецького наближення.

На яких підставах і з якими цілями має бути те наближення — нікому покищо невідомо. Суттєвий зміст плянованого наближення нікому, за виїмком кількох одиниць, незнаний. Які мають бути його розміри, чи маленькі, чи великі цілі, чи будуть вони обмежуватися до взаємних, так мовити, льокальних і внутрішньо-сусідських справ, чи обхоплять великі міжнародні проблеми, від яких залежить доля і будучність Европи —про це ніде ще ні чичирк. А проте віє вже іншим вітром і сам факт розвитку подій в напрямку до наближення — не підлягає вже сумнівові.

Після авдієнції польського посла Ліпського у Гітлера, заяви Гітлера та заяви мін. Бека, зрешті після нарад німецького посла фон Мольтке в міністерстві закордонних справ та торгу й промислу у Варшаві — фон Мольтке був принятий маршл. Пілсудським. Сам маршал про всі ці справи словом ще не відізвався. Як довго кермував внутрішньою політикою — говорив і писав до схочу. Відколи займається закордонною політикою — мовчить. Не прийшла ще хвилина для виявлювання всіх карт, які перестають бути тайною щойно в історичних переломових моментах. Нині щонайвище йде підготовка до такого моменту, і то підготовка серед відносин „досконалого" европейського хаосу...

Що було вчора кепське — завтра може бути добре. В цьому й суть політики, яка є завжди пливка, завжди змінлива, оперта на тих трівких підвалинах, які ставити в силі лише провідні державні мужі, що визначують націям шляхи їхньої історичної місії. Трудність орієнтації у польсько-німецьких відносинах у тому, що по одному і другому боці ми маємо все ще пливкий стан кристалізації історичної політичної думки: там іде все ще гігантська революція устою і світогляду, тут — після первісних величезних військових і дипльоматичних успіхів — гарячкове шукання можливостей закріплення всіх здобутків, при випробовуванні впродовж 15-ти літ діяметрально-протилежних способів. І вже ці польські прецеденси потверджують стару правду, що вчорашні вороги можуть ставати завтрішніми союзниками.

На наших очах доконується прецінавий процес ще одної переоцінки цінностей: взаємної польсько-німецької прихильної опінії.

Магазин жіночої конфекції
АДОЛЬФ БАРТ
Львів, ул. Галицька ч, 10.
І. поверх. Тел. 26-91
Поручає сукні вечорові, — балеві та плащі — найновіших зразків. 1-3

Наймодніші матеріяли НА КАРНАВАЛ
Візитові сукні — Вовни та матеріяли на мужеські убрання
ДІМ МОДИ
по цінах надзвичайно низьких.
ЛЬВІВ, ПЛ. Марійська 4.
Просимо оглянути наші вистави.

Австрія без національної преси.

Від нашого кореспондента.

Від кількох днів (від 23. 11.) появляється у Відні новий щоденник „Таґеспрессе". Ціна примірника тільки 6 ґрошів, чим нове видавництво хоче побити навіть ті ґазетки по 7 ґрошів, що писані ніби-то для „малих людей". Не хочемо тут пророкувати, чи вдасться це новому, зрештою дуже добре редаґованому орґанові, чи ні, а бажаємо тільки ствердити, що і через те в загальному характері австрійської преси ніщо не змінилося. Навпаки, нова ґазета це ще одно кільце більше в ланцюху жидівських ґазет, що взяли публичну опінію Австрії по правді під свою диктатуру. І видавець, чи пак головний редактор нової ґазети Павло Семере, котрий досі визнавав прихильний урядові тижневик „Вінер Віртшафтс Вохе", є заступником тої мадярсько-жидівської журналістики, з рядів якої таку немилу „славу" здобули собі свого часу пп. Бекеші, Шандор Вайс і інші. Через Відень і Прагу здобули собі ті мадярські жиди також у журналістиці Берліна перед революцією Гітлера неабияку позицію, опановуючи там зовсім т. зв. „Асфальтову пресу". І тепер, як кажуть, ґроші, за які видається новий щоденник, походять з кишень німецьких „еміґрантів".

Вистарчає тільки поверховний перегляд, аби ствердити, що ця „асфальтова преса" в Австрії та особливо у Відні ще зрінко живе. Між тими понад 20 віденськими і більше-менше стільки щоденниками на австр. провінції маємо нині по заборонї національно-соціялістичної преси найбільше 10—12 таких, що не є в жидівських руках. Та що більше! Щодня ротаційні машини віденських друкарень повикидають круґло 600 тисяч примірників ґазет, а з них хіба яких 100 тисяч, отже ледви пята або шеста частина, є ін-

Лещатарські комплєти на складі.
Фабрика одягів РОТ І РУГДЕРФЕР
уладжує посезонову продажу ФУТЕР, ОДЯГІВ І ПАЛЬТ
НИЖЧЕ ФАБРИЧНИХ ЦІН
у ф-мі „Aquacoat", Львів, пл. Марійська ч. 5.
ТА у ФАБРИЦІ ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ З. І. п. (над кіном Паляс).

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ГРУДНЯ 1933.

С. ГАВДУЧОК.

НА ЛИЧНУ І ВИСОКУ.

Ви не хотіли валізти зі своєї ґаври в 5-ій зранку і перемірять пішки разом з нами Львів поперек. Пішки кажу, бо це латинський Великдень, і трамваї такі мудрі, що не ходили.

А жалуйте. Булиб поїхали з нами до Завалова за цілу днину, а там (вічним у Славську!) цілу днину на лещатах. Голубе небо, легкий приморозок, а сніґу! Вже на переставку Завалів завив Мриц сіроманцем з радости і в потопі сонячного світла, блакиту небес понесли нас лещата по примеральім сніґу в ліси і задумані бори Росточа.

Ще не вірите? У вашій уяві камінні, безсніжні хідники Львова. Жалуємо вас. Бо сніґ гимразом був ліпший, як у Славську.

Отак повад замеральй ручай підніслися ми легесенько за перший горбок, вкритий чуприною молодої грабини. Поміж неї переливалося струями, потічками золотом сонячне світло, єдиноманітно шарудів під дошками сніґ й дзвонила розрухана кров у наших бочках серед лісової тиші.

Побаталися ми небавки з буками, що стануди мовчалливими каменями. Впустили нас поміж себе. А при ізлазах, то вони нам виступалися з дороги, то ми їх вимінали, перетинаючи вузенькими лінійками синкий сніґ поміж ними. І тільки памятки по нас, що ті виписані еліпи. Як в житті по кожній людині. Зчасом еліп розплівається під добрячим сонцем, колись і по тих, що його писали не стане еліпів.

Вже й на Личній ми спинилися, а там і кинулися вниз тай силили вузенькою струйкою на північ до Високої.

— Ані руш не можна нікого заманити на такі прогульки — вкидає Мриц у мертвечину ліса.

— Екзотизм нас тягне, бачте, і це прокляття відбивається навіть на практичнім житті — відповідаю.

— Спитайте скільки-то львовян чи навіть молоді бачило дзвін „Кирило" на вежі волоської церкви? Зате вміють розказувати, що бачили на Ваґелі, чи де там інде.

Тимчасом підійшли ми вигідно на саму Високу чи радше Високу Гору. Верх, нічим праліс у Карпатах.

Застелений викротами, частина смерек завмерла, чатиння пообліталo. Прикре враження такої лісової смерти. Хочби частинки ліса.

Відпочинок, відпинаємо лещата і по коліна попадаємо в сніґ.

Хоча машинка спіртова є, розкладаємо ватру, бо спірт залишили у Львові. А там уже бульготить чай. Хвалимо, що має багато вітамін. Доволі в ньому шпильок зі смереки.

Мриц як доктор каже, що добрий і на груди.

А як підпірки під ідунною валторіли, то вона двома наворотами зробила правильний переворот і ми на дальше обішлися смаком, збігли на край ліса і довгенько водили очима по горах над Полянами і Рокитном.

І при повороті дорога не довжилася, а о лісом зовсім ми зросли.

Попали на сліди ґавового й ще раз ми ствердили, що мова в нас найскорше приймається, а не практичні речі. Все тими самими слідами ґавєвий ходив по глибокому сніґу. Коби так на лещатах, то був би заглянув і на Високу, з якої бука йому викрали тільки вовк залишили. За собою мусів тягнути вина його пень той, що його потрібував, бо ні сліду довкола, лиш корито в сніґу, яким їхав пень. Вже й „христіянія" моя, яка заімпонувала навіть Мрицові (з якої ледви я встав).

Ідемо до Брюхович — плянує Мриц, — голодуся. Гонимо заяци на леваді, стрімко пнемося в підхід і як два носорожці сопемо, лісовою лінією гонимо вина, а віття корінь немилосердно січе по лиці, якщо не вспіли глибоко присісти.

Що хвилини нові терени, не даром вибралися раз на північ зі Львова, хоча не ще не Перегінь. Та тішимося новою околицею, новими зіллями (підхолом одним менше) й обіцюємо частіше при здорових ногах і голові туди заглядати.

Вже й переховуємося через Брюховичі, а Мриц зачинає тягнути незбиняк. Мені духу не стає. Не дивуюся. У нього з колишнього пласту залишився пластовий ніс, а того йому не заборонять. Занюхав потяг — та обманув себе й мене. Це потяг на Раву, а не до Львова.

За порадою залізничників потягнули ми до Рісни, бо звідтам скорше потяг відходить. Минали ми торговицю в Брюховичах, про яку не напишу. Боюсь, що „Хвиля" закине мені знов антисемітизм.

Поплянули на Кортумівку, зійшли для різниці з півночі і знова пішком робили 4 км. впоперек Львова.

Якийсь добродій запитав нас: A czy jest jeszcze śnieg? — на що Мриц йому відповів — pan sam z Kulparkowa.

І що нам з того, що були за містом?

Сонце в душі і серці, заплив енергій до пілотяжневої праці, перезимний день з приводом.

За ним випливатиться вісім чотирьохсотих днів. Львів цінки зробити.

ШОВКИ
ФРАНЦУСЬКІ І КРАЄВІ
НА МОДНІ ЖІНОЧІ СТРОЇ
поручає дешево
ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА
ЛЬВІВ, Ринок 30.

ного кольору, як жидівсько-ліберального, коли взагалі немарксистського, явно чи тайно комуністичного напрямку.

А ще до того — як мізерно виглядає ота слабенька жидівська преса Австрії! Мамо „Райхспост", орган католицизму, пануючої в Австрії партії християнських суспільників, голос так званого „австрійського" напрямку, чи то габсбурсько-легітимістичного чи дунайсько-федеративного кольору. Чи ця газета, хитаючись вічно між теоріями демократизму та фашизму гаймверів, кланяючись раз папі римському, а потім жидівській мамоні, заступав дійсно інтереси і волю німецько-християнського населення Австрії? Або її помічниця, „Кляйнес Фольксблят? Чи може той призначений для широкого загалу щоденник ріжниться в суті річи так дуже від інших? Адже він хапається за опінії мас такими самими засобами, які і соціалістичний „Кляйнес Блят" або жидівсько-ліберальна „Кронен-Цайтунг"... Тільки що під оглядом національної невиразности та догматичности змісту не вайти йому так скоро рівного. Крім того бракує християнсько-суспільним органам Австрії того журналістичного розмаху, який саме треба признати т. зв. асфальтовій пресі. Вони таксамо, як орган австрійського уряду, нудна та бюрократична „Вінер Цайтунг", цілком нездалі і не в силі одушевити своїх читачів до якоїсь ідеї, до якогось живішого руху.

Цього не могли доконати навіть ті газети, що їх донедавна вилавав т. зв. „Фатерляндішер Пресферайн". Були це виливані гаймверами Штаремберга три органи: „Естеррайхішес Морґенблят", „Міттаґблят" і „Абендблят". Лишилася должні з них тільки мізерна вечірня газетка, від коли субвенцію уряду у висоті 800.000 шилінгів (інші говорять про 2 мільони) витрачено до решти за 4 місяці та ще й затягнено неабиякі довги. До такого кінця дійде, як кажуть, і видавана галицьким жидом Натаном Рандом „гаймверівська" полудньова газета „Фрайгайт".

А що там ще дальше лишається? — Великонімецькі „Вінер Навсте Нахріхтен", антисемітсько-християнська „Вінер Цайтунг" з „12-Урблят"-ом, „Нает Вінер Монтаґблят", католицькі газети видавництва „Стірія" в Ґрацу та „Тіролія" в Інсбруку і ще кілька нечисленних німецько-громадянських газет. Вони пригадують „воліючого у пустині"", тимбільше, що не мають ні моральної ні матеріальної підмоги від могутніх, щоби боротися з успіхом проти назагал ліберальної та марксистської преси в жидівських руках.

Німецько-християнське населення Австрії таким чином майже зовсім віддане на поталу невеликій, але могутній горстці анаціональних журналістів-жидів, що не мають ніякого твердого політичного переконання і яким у суті річи доля Австрії — нічим, а їх особистий добробут — всім. До того всього треба ще додати, що вони є дійсними диктаторами публичної опінії в Австрії, вони опанували всі професійні організації австрійських журналістів і таким чином творять державу в державі. Нещасливим впливам тих потентатів завдячує Австрія у немалій мірі те загострення, ту трагіку у взаєминах до братньої держави Німеччини, яка настала сьогодні.

Відлетець.

Снігівці, кальоші, вибагливу обуву
та різного рода пантофлі — поручає
МАРІЯ ПСТРУХОВА
697 Львів, ул. Галицька 11 1-10

Шкільництво на Закарпатті.

Українці все ще на останньому місці!

На Закарпатті є тепер 448 народніх шкіл українських, 160 чехословацьких, 110 мадярських, 17 німецьких, 4 румунські і 4 жидівські. На українське населення припадає там по даним перепису з 1930 р. 446.916 душ (крім того є до 200.000 українців на Словаччині), на чехів 212.25 чехословаків, 995.2 мадяр, 779 німців. З словаків 33.961, на мадяр 109.472, на німців 13.249, на румунів 12.641. Таким чином одна національна школа припадає на 997.5 українців, видно, що в ділянці шкільництва українського населення на Закарпатті стоїть 3.5 рази гірше, як угорське населення, чехословацьке

Завершений похід Москви проти України.

Повний текст протиукраїнських резолюцій, прийнятих 22. листопада п. р. на спільному засіданні Центрального Комітету і Центральної Контрольної Комісії Комуністичної Партії більшовиків України в Харкові.

(Продовження).

„НЕБЕЗПЕКА ВОЄННОЇ НАПАСТИ НА СРСР".

II. Перехід нашої партії до політики інтегральної колективізації і ліквідації куркулів, як класи, та викорчування останніх коріння капіталізму стрімко шалений спротив буржуазійно-націоналістичних елементів, особливо українських куркулів і їхніх агентур у партії. Відірвані від своєї робочої підстави буржуазійно-куркульські елементи вели дальше боротьбу проти совітської влади і комуністичної партії, стосуючи у змінених умовинах нову тактику тихого спротиву та проникаючи до наших підприємств і установ, совхозів, М. Т. С., колхозів і навіть партійних організацій, маючи на меті розбити їх, при чому вживали методів обману, дволичности і маскування себе. Цю нову тактику інспірували старіватажки української контрреволюції. — Винниченко, Грушевський, Шаповал і інші.

Кінець розмірної стабілізації капіталізму, перехід до нового періоду революцій і воєн та японська окупація Манджурії і північного Китаю — означало небезпеку воєнної напасти на СРСР. У звязку з цим ставка на інтервенцію стала засадничим підходом усіх контрреволюційних організацій, викритих на Україні в останніх роках, тісно звязаних з німецьким і польським фашизмом (!), починаючи від „Спілки Визволення України", якою кермували давні петлюрівські міністри Єфремов, Чеховський і Ніковський та кінчаючи на Організації Українських Націоналістів, якою керує агент німецьких фашистів, кат київських робітників Коновалець.

Встановлення фашистівської диктатури в Німеччині, безпосередня підтримка російських і українських білогвардійців від німецьких фашистів і англійських „твердоголових" (?!), отверта пропаганда відірвання України від Совітського Союзу в німецькій фашистівській пресі, прилюдні виступи відповідальних польських фашистівських кол (Сапега, Мацкевич) з протисовітським блоком Польщі з фаш. Німеччиною, вкінці боротьба між фашистівськими польськими і німецькими колами за гегемонію в таборі української контрреволюції — все це безперечно підсичувало контрреволюційну активність решток розгромлених капіталістичних чинників на Радянській Україні. Ті самі причини викликали шалений зріст протисовітської активности західно-української буржуазії, решток давніх українських дрібноміщанських партій соціялістів-революціонерів, соціял-демократів і інших, які запродалися польським обшарникам і німецьким капіталістам та завсіди мали найтіснішні звязки з куркульсько-петлюрівськими елементами на Совітській Україні і вели свою контрреволюційну роботу за гроші чужоземних контрроввідок. Одна частина тих українських націоналістів хоче видати працюючі маси Радянської України в неволю польських обшарників і капіталістів (А. Лівицький, Д. Левицький, О Луцький, Ганкевич, Старосольський), друга (Коновалець, Донцов) хоче знову накинути Україні ярмо німецького імперіялізму, яке працюючі маси України скинули в 1918 році..."

„ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТИЧНА КАМПАНІЯ".

У розпереваній інтернаціоналістичній кампанії, яка йде за кордоном, головно на західньо-українських землях, обєдналися недобитки петлюрівщини (з т. зв. урядом Андрія Лівицького на чолі), агенти польського фашизму (!) з УНДО (українські обшарники А. і Д. Левицькі, Луцький і С-ка), гітлерівські наймити з УВО Коновалець і С-ка, як також усі відміни українського соціял-фашизму: радикали, галицька С-Д., решткн українських ес-ер'ів і есдеків, — Ганкевичі, Григорієви, Мазепи, Фединки. — шумськісти Волинці і Крайківські, — найогидніші і найпідліші зрадники українського народу, які запродувалися за кожну ціну обшарникам і капіталістам будь-якого краю (!). Всі ці, частинно спольщені (!), частинно знімечені (!) прислужники обшарників і капіталістів разом з православними й уніятськими попами митрополитом Шептицьким і Хомишином, разом з чорносотенними монархістами з табору гетьмана Скоропадського, обєдналися проти робітників і селян України, які будують своє соціялістичне господарство, свою українську радянську культуру, свою українську радянську державність (?!).

Зріст активности протисовітських елементів, підтримуваних імперіялістичними кругами ріжних буржуазійних країв, вимагав і вимагає від компартії України особливої гостроти у боротьбі на два фронти: проти державницького (?!) російського і українського націоналізму та проти нац. ухилів внутрі партії. — вимагав і вимагає скріплення партійної уваги у практичній реалізації національної політики.

„ПРЕОЧИЛИ".

КП(б)У переочила і не викрила в пору скріпленого проникання українських націоналістичних елементів, недобитків розгромленого класового ворога, до ріжних совітських хліборобських і культурних організацій, до провідних органів колхозів, ба навіть до партійних організацій, для контрреволюційного шкідництва і саботажу супроти діяльности партії і совітської влади. Контрреволюційні елементи, насліпком ослаблення більшовицької чуйности партійних організацій, потураючи та подекуди сприяючи деяким „комуністам", порозташовували свої сили для організування саботажів і шкідництва та — користаючи з прапору українізації — реалізували буржуазійно-націоналістичні методи взаємно сепарувати працюючих ріжних національностей і розбурхувати нац'ональну ворожнечу. Витворилися цілі гурти контрреволюційних агітаторів у рядах народніх комісаріятів (освіти, хліборобства, судівництва), в наукових установах (Всеукраїнська Асоціяція Марксо-ленінських Інститутів, Академія Наук, Рільнича Академія, Інститут Шевченкознавства), ба навіть у партійнім проводі окремих районів. Буржуазно-націоналістичні елементи, які проникли до совітських — навіть партійних — органів, позискали безпосередню підтримку від українських націоналістично-ухильних елементів, які получилися з ними у своїй праці над підірванням партії. Ослаблення більшовицької чуйности влекшило контрреволюційним елементам розвинути широку акцію і спричинити великі шкоди справі соціялістичного будівництва на Україні, отже стало поважним промахом компартії України і ЦК КП(б)У як керуючого органу.

КИМ І ЧИМ БУВ СКРИПНИК?!

Комуністична партія більшовиків України і її ЦК, які кілька літ тому побідно розгромили шумськізм, в останніх часах — насліпком ослаблення більшовицької боротьби проти українського націоналізму — переочили поведення нового націоналістичного ухилу в рядах партії, керованого М. О. Скрипником. Ще в 1923 році, коли обмірковувано справи обєднання радянських республик у союзну державу, Скрипник, під натиском націоналістичних елементів, зробив найгрубшу помилку (!!), висловлюючися проти створення одної союзної держави з одною законодатною політикою і т. д. Адже тоді Скрипник домагався заступити боротьбу на два фронти (проти великодержавницького російського шовінізму і проти шовінізму місцевого) — лише боротьбою проти великодержавницького шовінізму, що означало безпосереднє підтримування українського націоналістичного руху (!). Вже тоді українські націоналісти почали оточувати Скрипника й домагатися, щоби його лінію протиставити лінії партійній. В останніх роках, в атмосфері шаленого спротиву решток капіталістичних елементів проти нашого побідного соціялістичного наступу, під безпосереднім впливом тих

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
ХАРІС
у Львові при вул. Корнякт'в 3. (Нар. Дім)
Тел. 14-64
уладжує похорони від найскромніших до найбагатших; перепроваджує ексгумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.
Ціни найдешевші.
Для селян вічні і заїзд безплатний.

Памятай, що найдосконаліші лише ТУТКИ
ПРІМА АІДА
150 шт. за 35 сот.

елементів промахи Скрипника виросли в цілу систему націоналістично-опортуністичних поглядів, з яких випливала угода супроти українського націоналізму, що переходила в безпосередню злуку з ним. Позиція Скрипника була відзеркаленням невдоволення вимушених кляс України супроти режиму пролетарської диктатури. Та позиція об'єктивно означала поклик віддалити чи відійти від СРСР, де будується соціялізм, і звернутися лицем до Галичини, де український нарід поневолюють і визискують обшарники й капіталісти. До Скрипника й кермованої ним групи націонал-ухильників застосовано в цілій широті те, що сказав тов. Сталін на XVI партійнім з'їзді про історію ухилу місцевого українського націоналізму:

„Істота ухилу місцевого націоналізму полягає на бажанні поділитися та замкнутися в рямцях своєї національної шкаралупки, в бажанні боронитися перед всеросійським шовінізмом в той спосіб, щоби відійти від загальної течії соціялістичного будівництва, в бажанні недобачувати те, що наближує і погоджує працюючі маси народів СРСР, та добачувати тільки те, що може їх взаємно відділити". „Ухили супроти місцевого націоналізму відзеркалює невдоволення вимушених кляс давніше гноблених народів — з режиму пролетарської диктатури, їх бажання відділитися у власну національну державу і встановити в себе класове панування. Небезпека такого ухилу полягає на тім, що він культивує буржуазійний націоналізм, ослаблює єдність працюючих народів СРСР і грає на дудку інтервенціоністам".

(Продовження буде.)

На допомогу „Просвіті".

Громадяни!

Сповнім усі свій громадський і національний обовязок супроти „Просвіти"! У перших днях грудня ц. р. дамо їй відповідно до своєї спроможности ленту-дар. Власним прикладом і живим словом викличемо серед свого окруження відповідний **настрій, піднесення духа, захоплення.** До жертвенности на „Просвіту" **заохотимо,** бо навіть вплинемо на всіх наших знайомих. Масовими датками на свою всенародню, багато заслужену „Просвіту", не тільки забезпечимо їй незалежність і дальший розвиток, але й докажемо свою внутрішньо-ідейну спаяність та національну силу. Наш клич: **Усі українці** — без огляду на стан, походження, вік, пол, партійну приналежність тощо — **дадуть негайно свій „Дар Просвіті"!**

Для улекшення цього висилаємо в сьогоднішньому числі нашого часопису чеки Товариства з кріпкою вірою, що з відповідними жертвами **повернуться** всі вони знову до „Просвіти".

На кооперативному фронті.

Заочні кооперативні курси Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

Розпочаті перед трьома роками заочні кооперативні курси найшли відгомін в осіб, зацікавлених організацією і веденням кооперативних установ. Програми навчання обіймають у першу чергу відомости необхідні для тих, що вже практично працюють у кооперативних установах, чи то в характері членів управ, чи службовиків (крамарів); в останньому році зложено навіть програми для членів надзірних рад. Добір та уклад лекцій поодиноких наукових предметів зроблені так, що науку можна зачинати у кожному часі і продовжувати її можна також довільний час, як хто успіє скорше або довше — час необмежений. Оплати за поодинокі курси, яких є аж шість, від 8 до 30 зол., в залежности від скількости лекцій, яких є на кожнім курсі різно — від 10 до 39. Треба зазначити, що в оплату включено вже й почтову оплату за висилку нових лекцій і зворот перевірених вправ.

Крім того можна набувати навіть поодинокі лекції, які коштують по 65 сотиків одна, за винятком лекцій книговодства і рахунків, які коштують по 90 сотиків.

Зима — *не найдогідніший* час для набуття, поширення або й відновлення знання. Тому кожний, хто лише має змогу, повинен користати з науки на тих курсах. Адреса Управи курсів така: Ревізійний Союз Українських Кооператив, Львів, Міцкевича 12.

ВЗИВАЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН НИЩИТИ УКРАЇНСТВО.

У харківській радіостанції ввели спеціяльну годину для поборювання українського „націоналізму". Щодня передають агітаційні промови в російській мові про „небезпеку українського шовінізму" та про „божевілля" петлюрівців, яких в тих авдиціях називають агентами німецького фашизму. Авдиції кінчаться зазивом до українських робітників і селян, щоби чинно помагали знищити „гидру української контрреволюції" та щоби скріпили більшовицький устрій на Україні.

Горівка для Америки.

ЛЬОНДОН, 2. XII. З Ґлезго відплив перший корабель від часу знесення прогібіції в Злуч. Державах, навантажений шкотською горівкою. На кораблі накладиться 30.000 скринь віскі, що містять 370 000 літрів. Горівка призначена на Різдво. Із 78 шкотських дестиляренъ, що припинили працю з причини крізи, половина відновила тепер свою продукцію в надії на збут в Америці.

ЛІТВІНОВ В ІТАЛІЇ.

НЕАПОЛЬ, 2. XII. ПАТ. Нині рано приїхав тут комісар Літвінов. Негайно вибрався у дальшу дорогу до Риму.

—o—

Критична ситуація у Франції.

ПАРИЖ, 2. XII. ПАТ. Французька правиця розпочала завзяту кампанію проти теперішнього уряду. Деякі кола домагаються розвязання палати депутованих і розписання нових виборів. На мурах м. Парижа появилися величезні афіші, що домагаються розвязання парляменту. Вчора роздано 250 тисяч летючок з подібним змістом. Тимчасом кабінетна рада затвердила фінансовий проект уряду. В урядовій заяві буде стверджене, що уряд хоче осягнути бюджетову рівновагу. Щодо закордонної політики, то уряд стверднть, що Франція залишиться вірною політиці, яку ведено в рамах Союзу Народів.

—o—

Мирні настрої на Балкані.

Турецький міністр внутрішніх справ Ружді Бей заявив представникам болгарської преси, що переговори між поодинокими балканськими державами йдуть з успіхом. Їх метою є наблизити Грецію та Югославію до Болгарії і злагіднити дотеперішні конфлікти. Ружді Бей заперечує якінебудь договори балканських держав, спрямовані проти Болгарії. Сама Туреччина не домагається ревізії мирових договорів і хоче мирно жити зі своїми сусідами.

ДАРОМ
3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

По широкому світі.

— Литовський уряд ратифікував конвенцію, що означує поняття чапасника, заключену в Льондоні 5. липня ц. р. між Литвою і Радянщиною. Ратифікаційні документи будуть обмінявні в найблизчому часі.

— „Журналь де Деба" довідується, що Муссоліні буде намовляти Літвінова, щоби Радянщина вирекласся всяких прав до Бесарабії.

— Німецька преса заповідає видання в найблизчому часі розпорядку у справі примусу фізичного виховання в Німеччині. Фізичне виховання буде обовязувати німецьку молодь подібно як шкільний примус.

— Політична поліція в Дрездені викрила тайну організацію соціялістів і комуністів, що стояла у звязку з німецькими еміґрантами за границею і сироваджувала звідтам летючки. Арештовано поверх 300 осіб.

— В Касель запав присуд у справі проти 53 комуністів із Франкфурту. Засуджено їх на загальну кару 62 роки вязниці.

— З лічничих заведень у Берліні усунено 518 жидівських лікарів.

— На мешкання англійського конзула і німецького посла в Римі напала жидівська молодь і повибивала вікна.

— В Баварії арештували кількох священиків за поширювання фальшивих вісток про переслідування католиків і відіслали в концентраційнім таборі в Дахав.

— Чвстка московської комуністичної партії скінчилася. До 21. листопада ц. р. зверифіковано 220.000 комуністів.

—o—

ALOE
УКРАЇНСЬКА ХЕМІЧНО - КОСМЕТИЧНА ФАБРИКА АЛЬОЕ — ЛЬВІВ, ГЕНІНГА 16, ТЕЛ. 6-24.

„Реформи" у київській опері.

Репертуар та інсценізації у київській опері будуть у сезоні 1933-34 значно реформовані. Головну увагу звернуть на... суспільно-політичний зміст кожної опери. З нових опер виставлять: „Партизани" Смекліна, „З історії домашньої війни" та „Лейді Макбет" Шостаковича. З кляси. ків піде опера „Гугеноти" тому, що представляє боротьбу реформованих з католиками, а причини цієї боротьби „слід шукати у змині суспільно-економічних відносин". Від 1. листопада ц. р. диригує в опері Курт Адлер, б. диригент берлінської та віденської опери, декоратором став Соколов з Москви, режисером Форґґер. Директором є Джаман. Реорганізацію опери переводять наслідком шаленої атаки совітської преси, поведеної на оперу нібито за її націоналістичні ухили, безідейність, еклектизм і недостачу мистецької фізіономії.

—o—

КОРИСНИКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС. 674 3—4

— Папучі — пантофлі — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує роботи „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вороновська). 679 2-10

— **Чергове число „Діла"** вийде з причини понеділкового свята у вівторок вранці.

— **35-ліття сценічної праці Й. Стадника.** У половині цього місяця святкуватиме у Львові довголітній директор і артист нашого театру Йосиф Стадник 35-ліття своєї праці. З цієї нагоди Театр ім. Тобілевича, що прийде на кілька вистав до Львова поставить песу Мольнара „Гра на замку", якої вистава буде бенефісом для ювилята. Ніхто не сумівається, що ювилей нашого заслуженого артиста зустрінеться з загальною симпатією громадянства.

— **Надзвичайні загальні збори „Кооперативи Український Театр у Львові** відбудуться дня 4. ц. м. в год. 5. попол. у домівці Кооперативи при вул. Шашкевича 5, партер. На денім порядку дуже важна справа, як використати майно Кооперативи. Всі члени Кооперативи, зацікавлені цією справою, повинні прийти, щоб забрати голос у дискусії.

— **У програму „Вечора баляд"**, що відбудеться 6-го ц. м., увійдуть між хоровими точками: Шевченкова баляда „Калина" із сопрановими солями в супроводі фортепіяну, дві баляди, основані на нар. піснях Людкевича: „Про Петруся й вельможну паню" і „Бондарівна", та Новака: **„Нещасна війна"**, основана на словацьких нар. піснях. Хор Т-ва „Сурма" виконає дві німецькі баляди: Райнера: „Лицар і русалка" та Цельнера: „Валтазар" і романсу Кельдорфера „Царенята" до слів Гайного. Відома піяністка п. М. Вишницька виконає серію фортепіянових баляд Брамса, Шопена та Ґріґа. Врешті артистсівак Прокопович-Орленко відспіває незнані досі у нас баляди, а саме М. Лисенка „У тієї Катерина хата на помості", М. Вериківського „Чорноморська баляда" і Ф. Айленбурґа „Пісня про князя Ерика". З уваги на дуже богату й добірну програму треба надіятися, що громадянство прибуде громадно на концерт. Білети можна набути раніше в „Союзному Базарі", вул. Руська ч. 20. Подробиці в афішах і програмках.

— **Статистика українського купецтва і промислу.** Шановні українські установи, організацій, парохіяльні уряди та всі українські громадяни доброї волі! Просимо вас, подайте ласкаво спис українських купців і промисловців у вашому місті чи селі як у Польщі, так і за кордоном у цілому світі. 1) Імя і назвище купця або промисловця? 2) Місцевість, вулиця, почта, повіт, край? 3) Чим торгує або що продукує (виробляє)? 4) Чи власник торговельного або промислового підприємства, відємець, управитель, помічник, чи працівник? (В якому характері, в якій фірмі?) Чи в даній місцевості є торговельна або промислова школа і скільки числом українських учнів, студентів? У десятилітні роковини праці станового товариства у українських купців і промисловців необхідно перевести статистику. Зокрема все українське купецтво і промисл закликаємо подати свої адреси. Згори дякуємо за ласкаву поміч! — **Виділ „Союзу Українських Купців" у Львові. Ринок 10.**

— **Пат таки виступає.** З Копенгаги повідомляють, що вістка про недугу Карла Шенстрема, який у фільмах виступає під псевдонімом Пат, неправдива. Він зовсім здоров. Більше навіть приготовляється до нової фільми із своїм невідлучним товаришем Мадсеном (Патахоном). Накручуватимуть фільму після 1. січня. Вістка про недугу Пата була настільки помилкова, що нездужав не високий Пат, а маленький Патахон тай то не так, щоби його аж мусіли віддавати до заведення для божевільних.

— **Пропентова обнижка щадничих вкладок.** М-ство скарбу оголосило розпорядок про найвищі границі відсотків від вкладів та інших грошевих льокат в касах ощадности. Розпорядок устійнює найвищий відсоток 5.5 річно від вкладів у комунальних касах ощадности і кооперативах, отже: в Галицькій Касі Ощадности, Центральній Касі Рільничих Спілок, Українській Щадниці в Перемишлі і Краєвій Касі Позичковій в Познані, а 6.5 проц. річно в менших комунальних касах ощадности, отже в таких, де сума щадничих вкладок не переходить пів мільона зол.

— **Зріст безробіття.** На основі урядової статистики число безробітних у Польщі, зареєстрованих дня 25. м. м., дійшло до 246.577 осіб, значить, побільшилося в однім тижні на 16.905. На Шлеську було безробітних 81.343, тижневий зріст 2.281.

— **Арештування в шпиталі.** Поліція одержала вістки, що в магістратському шпиталі „стероза-вітників" на Чистому в Варшаві йде переворотова робота серед служби та персоналу. Поліція окружила нічю шпиталь і перевела докладну ревізію. Найшли багато матеріялу, що стверджує переворотову діяльність серед шпитальної служби. Арештували 200 осіб, головно студентів медицини, що в шпиталі виконували службу санітарів і доглядачок, а також 9 лікарів. Сконфіскований матеріял, це переважно переписка й бібула непольського походження. Арештованих передадуть до розпорядження сл. судді для політичних справ.

— **Катастрофа авта з труною.** На розі вул. Кадетської та Пелчинської у Львові авто м. похоронного заведення, що везло труну з померлим сином французького консуля у Львові Шастана, вимінаючи таксівку наїхало на мур ремізи. При цьому поранило тяжко три особи. Раненух відвезли до шпиталю. Тому, що похоронне авто ушкодилося також, похоронне заведення вислало друге авто, яке відвезло труну на чернівецький двірець.

— **Львівська хроніка.** При вул. Інвалідів вискочила з І. п. М. Урбанок і тяжко потовкласся. Причина: родинні невгодини. — При вул. Длугоша пробувала отруїтись 22-літн. Ан. Жилінська, яку відставлено до шпиталю. — При вул. Зиблікевича ч. 52, в пансіонаті „Заліше" отруїлася дюмінатом вдова по лікареві Давидовичева. Постановила покінчити з життям із жалю за чоловіком і тому, що „добрі" люди не хотіли віддавати їй грошей, які порозпозичала. — На кущця Лазара Райзера напав вечором на вулиці Охоронок молодий дрібуга і вирвав з рук течку, в якій находилося 205 штук векслів на 90 тис. зол. Прохожі зловили напасника, яким був Мих. Завідовський і оправдувався, що зробив це з нужди.

— **Кривава стріча поліцаїв з бандитами.** На дорозі до села Зблево біля Торуня постерунькові державної поліції Джевецький і Матушек глядаючи за злодіями, стрінули двох людців, від яких зажадали, щоби вилегітимували. Тоді один з придержаних добув револьвер і влучним стрілом положив Матушка трупом. Підчас погоні поліцай Джевецький стрілив і тяжко ранив другого стрічного, якострілив і тяжко ранив другого стрічного, якого виявилось Мушинського. Тимчасом перший напасник утік.

— **Грабіжницький напад.** На дорозі між Потельниками і Ясеницею Сільною пов. Дрогобич напали грабіжники на 72-літнього Германа Зольмана. Мих. Рибала і зрабували йому 16 зол. та пачку тютюну. Рибалу арештовано.

— **Грабунковий напад.** На дорозі Калобаболинь (п. Калуш) два замаскувані бандити напали на Мозеса Гальперна з Калуша. Вони звалили його на землю і відобрали йому 36 зол. та срібний годинник. Опісля втікли до ліса.

— **Селянський віз під колесами потягу.** На залізничій лінії Ліза-Рильно біля місцевости Бастуни наїхав особовий потяг на селянський віз, яким їхало кілька осіб. Сконтужені коні повіз, яким їхало кілька осіб. Сконтужені коні повели віз під локомотиву. Селянин Пендзович разом з возом і конем дістався під колеса локомотиви і пробув смерть на місці. Четирьох інших селян і селянок тяжко потовкласся.

— **Вибух вулькану.** На острові Кюсю в Азії вибухнув вулькан Сіт-Кін в супроводі землетрусу.

— **Зріст масонства у Чехословаччині.** Як повідомляє „Дойтше Прессе", чеські масони виявляють в останньому часі широку діяльність. Свідчить про це також міжнародній зїзд ма-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Козак і хан.

(Присяга „Курієрові Подзеному".)

Раз трапилася була
Історія така:
Застукали в коршмонці
Татари козака.
Застукали, побили,
Звязали мотузком
І далі всі до хана —
Хвалитись козаком.
„Нас було тільки двацять,
А він цілий один,
Та ми не побоялись.
Ішли у бій, як в дим!
Кажи, що з ним вробити:
На паль його? На гак?
Хай чує, що вмирає!..."
А хан говорить так:
„Ще закн смертний присуд
На нього вилам я,
Хай перед тим заблисне
Відвага вся моя.
Уся моя відвага.
Лицарськість, сильний дух,
Щоб знав, що в нас долоня
І слово — як обух.
А ви — до слуг звернувся —
в гору держіть шаблі.
Як тільки ворухнеться,
То зараз по чолі!"
І підступив відважно,
Взяв козака за вус,
Підскочив і рукою
Помежи очі: лус!
Потім під ребра штурхнув
І плюнув у лице...
Козак лиш усміхнувся
І так сказав на це:
„Пропало,... Сам я винен.
Пошкодив клятий хміль...
А тоб я був не кинув
Так легко рідних піль.
Не штука храбрувати,
Як я не маю рук,
А в тебе є і руки
І тисячі шаблюк!
Спробуй мене звільнити.
Дай шаблю, спису, кріс.
Побачимо, чи будеш
Так шхатися під ніс!"
Хан мовчки ковтав, ковтав
Слова ці як полин,
А далі застидався,
Хоч був лиш — татарин...

(„Жорна".) **Галактіон Чіпка.**

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, Тел. 28-10, поручає матеріяли вовняні — на шкільні мундури, костюми, муж. убрання та всякі шовки 1-?
702

сонських льож, що відбувся цієї осени у Празі та основування щораз-то нових льож у цілій Чехословаччині.

—Чи всі ми радіоактивні? Французький учений Арман Жівелє мав у Парижі виклад, на якому демонстрував незвичайно чутливий гальванометр, що схоплює флюід, який міститься в кожній людині. Він твердить, що найсильніше проявляється радіоактивна сила людського організму через руки. Так званий „секс-апіль" не є нічим іншим як промінюванням тої біольогічної радіоактивности ріжної у кожної одиниці відповідно до полу, віку, характеру та здоровля. Гальваномето Жівелє стверджує, чи людина зовсім здорова чи ні. Є великі ріжниці між алькоголіками і аматорами чаю або тютюну. Ці останні проявляють велику радіоактивну силу. Якщо цей новий винахід виправдає свої надії, тоді його вживатимуть певно у порадних для кандидатів подружого стану.

— **Вбили двох комуністів на румунській границі.** Румунська гранична сторожа в місцевости Кріолен над Дністром біля Кишинева побачила чотирьох людей, що хотіли дістатись на більшовицький бік. Коли втікачі на заклик сторожі не задержалися, граничники дали до них салву, від якої погибли дві особи. Два інші втікачі переплили ріку і дісталися на більшовицький бік. При вбитих найдено листи від румунських комуністів до централі бесарабських революціонерів, що находиться в Одесі. З тих листів виходить, що комуністичних курієрів висилано в Радянщину по гроші для румунської комуністичної партії.

— **Новий практичний винахід** зробив німецький лісничий Альфред Крайц із Східної Пруссії; він придумав таку дотепну конструкцію, що дозволяє кожному наколесникові зїхати з суші на воду і їхати водою наче на суходолі. На воді колесо може їздити зі швидкістю 20 км. на годину.

— **Катедра науки про расову чистоту.** У берлінському університеті призначили на катедру науки про расу проф. мінхенського університету д-ра Фріца Ленца. Цей професор є теж членом державного комітету, що радить над справами скількости та якости населення.

— **Збирачі марок непочитальні?** Перед судом у Буенос Айресі відповідало кількох збирачів марок, обвинуваченых у крадежі марок. Оборонець доказував, що збирання почтових марок це манія, отже й анормальність, тому ті збирачі невідповідальні перед каяким законом. Суддя згодився з тим становищем і всіх обвинувачених уважано як непочитальних.

— **Війна проти туберкульози.** У вчорашньому числі подали ми звістку, про відкриття війни проти туберкульози. У заголовку цієї новинки пропущено слово „проти" так, що могло би видатись непорозумінча буцімто бацилі туберкульози досі невідкритий.

— **Одна артистка высказала:** Щоби мати собі відвагу перед премієрою, натираюся значительною дозою з Fleurs-Forvil. І завдяки цьому почуваюся зовсім добре. Даю Вам і пудрицю.

ЛІКАР ДЕНТИСТ
Ірена Рибачек-Кисілевська
б. лікар дент. Стоматольогічної Клініки У. І. К. та Укр. Поради Матерей і Дітей у Львові
ординує
у Львові, вул. Потоцького ч. 45 партер від год. 4—6. попол. Тел. ч. 32-87.
Прецизійна дентистична техніка.

З судової салі.

ЧИ ВІЛЬНО СКЛИКАТИ КООПЕРАТИВНУ АНКЕТУ БЕЗ ДОЗВОЛУ СТАРОСТВА.

В дні 14. січня ц. р. скликано кооперативну нараду в льохалі читальні „Просвіти" в церковній домівці в місточку Будзанів пов. Теребовля в цілі відновлення, згляднo основання місцевої кооперативи, про що не повідомлено староства. На збори, котрим проводив місцевий адвокат д-р Ставоселець, прибув як референт від поручник Пов. Союза Кооператив в Теребовлі Петро Палійчук, але тих зборів не покінчено, бо розвязав їх комендант місцевого постерунку Ян Керепка. Люди зачали розходитися, а тоді прийшов один із аранжерів тих зборів чи там анкети, місцевий парох о. Михайло Галабурда і частину виходячих завернув назад до льокалю читальні, обняв провід і зачав референтувати про кооперацію. В справу вмішався знову шкодовник Керепка, вимахуючи промовця, щоби перестав говорити і розвязав збирання, бо його не зголошено в старості. На це візвання заявив о. Галабурда, що тут зголошення не треба і докінчив свій реферат, почім збори розвязав.

Керепка зробив донесення до старостава в Теребовлі, а воно передало справу прокуратурі в Чорткові для потягнення о. Михайла Галабурди за проступок зі ст. 129 к. к., котрий говорить, що хто уживає насильства або безправної погрози в цілі змушення урядника або особи должної до помочі урядникові до занехання правної урядової чинности, підпадає карі вязниці до трьох літ або карі арешту до трьох літ. Керепка написав у своєму донесенні, що він других зборів не розвязав тому, що боявся реакції зі сторони присутніх тим більше, що о. Галабурда говорив подразненим тоном.

Прокуратура потягнула до відповідальности о. Галабурду за проступок зі ст. 129 к. к. і у судових доходженнях переслухано під присягою Керепку і присутнього на зборах Луця Лакомого. Остаточно чортківський прокуратор на основі тих зізнань не знайшов знамен проступку зі ст. 129 к. к. і приняв доходження, відступаючи рівночасно акти староству в Теребовлі для укарання о. Галабурди в адміністраційній дорозі за переступство закону про збори (незголошення публичного збирання) і староство укарало його гривною двіста золотих або чотирома днями арешту.

В наслідок відклику відбувався у тій справі карно-адміністраційна розправа в окружнім суді у Тернополі дня 27. листопада 1933, на котрій обвинуваченого о. Галабурду боронив посол д-р Степан Баран. Оборонець підніс, що тут не було публичних зборів, але нарада (анкета) по думці ст. 18 закону про збори, на котрій були присутні запрошені о. Галабурдою і йому особисто знані його власні парохіяни, з противника Керепки зовсім не вдався — отже брак тут зовсім ества карігідного вчинку. Згідно з внеском оборонця д-ра Ст. Барана ведучий розправу окр. суддя Мешковський укинув в цілости присуд теребовельського старостава і о. Галабурду уїльнив зовсім від вини і кари.

Лописи.

РОГАТИН

Святойосафатівський концерт. В неділю 26. листопада ц. р. заходом Марійської Дружини шкільної молоді відбувся концерт у честь подвижника унії св. Йосафата, в програму котрого входили точки хорові, декламації, реферат і ін. Із виконавців поодиноких точок слід підчеркнути виступ мужеського хору під проводом п. Т. Юрійчука, що зовсім бездоганно відспівав низку пісень, з котрих найкраще випали: Дм. Котка „Лірники"

Найелєґантніші ПЛАЩІ-СУКНІ-
ЦІНИ ПОСЕЗОНОВІ

ДІСТАНЕТЕ ЛАСКАВА ПАНІ
ЛИШЕ В НОВОВІДКРИТІМ
ДОМІ МОДЕЛІВ

АДОЛЬФ ЕБЕЛЬ
давніше
МІХАЛ ОБОГІ
ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 7.

(Дума про Страшний Суд) і Бортнянського „Услыши Господи". Зокрема в останній пісні захоплювала публіку своїм пречарним глибоко ліричним голосом п. К. Герасимович, що як соліст вібрав ґураганні оплески. Дещо слабше представлявся жіночий хор, одначе вповні відав те, що можна було від нього бажати, беручи під увагу його слабий голосовий матеріял і скількість співаків. Гарними словами й мистецькими засобами декламаторства відозвався на концерті п. Федик поезією У. Кравченка п. н. „Осіяна хвиля", за що вповні заслужено збрав оплески всієї публики. Не гірше можна висловитися про деклямацію о. Труха „Під хрестом Ісуса", що — хоч сама досить невдячна — в майстернім виголошенні п. Потящинникової виглядала імпозантно. Теж гарно вийшов скрипковий квартет Мендельсона п. н. „На воді" з п. Угринівною, що своєю тонкістю й дотепністю у виконанні зробив на слухачів помітне враження. Досить добре опрацьована й виголошена промова дострою валася до загального характеру концерту, хоч була може дещо за коротка. На закінчення промовив зі сцени опікун Марійської Дружини о. дир. Т. Кудрик, а присутні повставанням з місць та відспіванням католицького гимну „О спомагай нас"... закінчили цей гарний концерт.

Т. К-та.

СПОРТ.

ПОЛЬЩА — НІМЕЧЧИНА.

В неділю 3. ц. м. відбудуться у Берліні міждержавні змагання в копаному м'ячі Польща — Німеччина, до яких обі держави привязують велику вагу. Започатковуваши остаток офіціяльних змагання з Польщею, гітлерівська Німеччина хоче тепер показати, що вона має сильну волю до замирення зі своїм східним сусідом і не має супроти нього ніяких агресивних планів. Польська публіка опінію поставилася до тих змагань в загальному теж прихильно.

До суботи розпродали в Берліні на мач 40.000 білетів.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ҐЛЄЗҐО. 29. XI. п. р. **Австрія — Шотляндія 2:2 (1:1).**

Склад Австрії: Пляцер (ФАЦ); Янда (Адміра), Сеста (ВАЦ); Вагнер, Смістік (обоа Рапід), Наш (Австрія); Цішек (Вакер), Бікан (Рапід), Сінделяр (Австрія), Шаль (Адміра), Фіртель (Австрія). 70.000 видців слідило з напруженням хід змагань двох найліпших одинадцяток світу. Виспід змагань був до останньої мінути непевний. Раз одна, раз друга сторона загрожувала воротам противника. Назагал гра віденців була краща, їх комбінаційна гра плинніша. Шотляндці грали твердше і практичніше. Ворота для австрійців добули Цішек і Шаль, для шотляндців правий помічник (з вільного) і середняк на нападу. Слід згадати, що перші змагання у Відні в 1931 році виграли віденці у відношенні 5:01

ТОРҐОВЛЯ ФУТБОЛІСТАМИ.

Відомого мадярського футболіста Кальмана охочно відступили французькому клюбові „Рубе" за 15.000 франків. Небаром Кальман відіде до Франції.

За іншого футболіста, Баратія, жадає його клюб „Ґунгарія" 10.000 фр. відступного від швайцарського клюбу „Крісана"

Листування Редакції.

Д. Г. Угнів: Піде у найближчих днях

Всч. о. М. Гіль, Яргорів: У такому вигляді помістити не можемо, бо не хочемо йти на судову дорогу. Зрештою винесення цієї справи помістили ми вже давно.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО МІСЯЦЬ ҐРУДЕНЬ Є МІСЯЦЕМ „ПРОСВІТИ"!

Театри.

Великий Міський Театр.
Неділя, 3. XII. год. 3.30 попол. „Фрайлейн Доктор".
Неділя, 3. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".
Понеділок, 4. XII. год. 8.15 веч. Концерт Губермана.
Вівторок, 5. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все" (Закупл. вистава).

Театр Ріжнородностей.
Неділя, 3. XII. год. 3.30 попол. „Моя сестра та я".
Неділя, 3. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".
Понеділок, 4. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".
Вівторок, 5. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо"

Кіна.

АДРІЯ: „Бен Гур".
АПОЛЬО: „Дрейфус".
АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурґа" з Властою Бурівном (на осн. Ґоголя).
ВАНДА: „Немта, цвітка Гаваїв".
КАСІНО: „Бастер наварив пива".
КОЛЄРИЇК: „С. О. С." („Лезяна гора").
КОЛІСЕЙ: „Серце вічно молоде", ревія: „Веселий рейд".
МАРУСЕНЬКА: „С. О. С." („Лезяна гора").
МІРАЖ: „Пісня серденьк" і дожтьк.
МУЗА: „Куртизанка" (Грета Ґарбо).
ПАЛЯС: „Пят і Патахон у жіночому пансіонаті".
ПАН: „Їх ексцеленція субкіт" і ревія.
ПАСАЖ: „Їдемо без тривоги" (Том Кін), додаток та Батаяйкова труна.
ХІМЕРА: „Кавальєрія".
СТИЛЄВЕ: „Ґенерал Чень", ревія „Зимова сальта".
УТІХА: „За його ґріхи", ревія „Всміхнися!"

Закордонне радіо.

Неділя, 3. ґрудня 1933.

Відень (517.2) 12.00, 21.45 Концерт, 15.30 Камер. музика, 19.00 Скрипка; **Братислава** (279.3) 10.30 Ґумор, 12.15 Концерт; **Прага** (488.6) 9.05 Концерт військ. орхестри, 20.15 Спів, **Париж** (1725) 21.00 „Жизелька" оп. Галєві; **Ковно** (1935) 18.50, 21.20 Спів; **Ґайльсберґ** (276.5) 11.30 Фортепян, 18.00, 19.25 Камер. музика; **Кенїгсвустергавзен** (1634.9) 17.15 Меч „Німеччина — Польща", 21.20 „Вальфрідєн" комік'я Л. Томи; **Мінхен** (533) 20.00 Концерт; **Букарешт** (394.2) 20.00 Спів; **Будапешт** (550.5) 12.25, 15.45 Концерт, 20.15 Популярні мельодії; **Рим** (441.2) 17.00 Музика, спів, 20.45 „Стенґерезьо" оп. Кучія.

Понеділок, 4. ґрудня 1933.

Відень (517.2) 20.05 Симф. концерт; **Братислава** (279.3) 12.35 Концерт, 19.10 „Малина" авд.; **Штрасбурґ** (345.2) 18.00 Легка музика; **Ґайльсберґ** (276.5) 13.05 Оперетькові мельодії; **Мінхен** (533) 20.30 „Лісбет" оп. Долінґера; **Бреслян** (325) Пісні; **Букарешт** (394.2) 18.15, 20.45 Спів; **Будапешт** (550.5) 19.40 Концерт; **Мілянo** (331.5) 17.10 Музика, 17.40 Орхестра; **Рим** (441.2) 17.30, 20.45 Концерт.

Вівторок, 5. ґрудня 1933.

Відень (517.2) 15.15 Солєсти, 19.25 „Навини" оп. Д'Альбера; **Штрасбурґ** (345.2) 19.30 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта; **Ковно** (1935) 19.30 „Дон Хуан" оп. Моцарта; **Кенїгсвустергавзен** (1634.9) 21.00 Фортепян; **Мінхен** (533) 17.50 Солєсти; 20.30 „Зимова казка" пєса Шекспіра; **Букарешт** (394.2) 20.00 Пісні; **Будапешт** (550.5) 13.30 Військ. орхестра, 17.30, 22.03 Циганська музика; **Мілянo** (331.5) 21.00 „Фіґлка з Монмартру" оп. Кальмана; **Рим** (441.2) 21.00 Бетовен.

Львівське радіо.

Неділя, 3. ґрудня 1933.

9.00—10.00 Ранішня авдиція; 11.35 Місії в Родезії; 12.15, 13.12 Муз. поранок (рос. музика); 13.00 Кооперативи праці; 14.00 Меч „Німеччина — Польща"; 14.10 Рільнича скринька; 14.25 Ринки рільних продуктів; 14.30 Курпіовські пісні; 15.00 Балачка „Саньми чи возом?"; 15.20 Фінал мечу „Німеччина — Польща", Сальонова музика (з ґрамофону); 16.00 Весела трансмісія для дітей від 5 до 90 літ; 16.30 Чвертьгодина славних артистів (ґрамофон); 16.45 „Маратон" Кора. Уейського; 17.00 Апель до людських серденьк; 17.15 „Ґамусине весілля" нар. авдиція (сельский хор); 17.55 Репертуар театрів, ґрамофон; 18.00 Авдиція „Фірма"; 18.40 Спів, фортепян; 19.00 Три знаки заліту; 19.15 Всячина; 19.30 Легка музика, спів; 21.00 Відчит, 21.15 На веселій львівській хвилі (хвиля для жілок); 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25, 23.05 Танкова музика.

Понеділок, 4. ґрудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 9.40 **Богослужіння з Волоської церкви у Львові;** 12.05, 12.38 Популярна музика з ґрамофону; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.55 Пісні, Поиєдь (ґрамофон); 16.10 Вольончеля; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Легка музика, спів (Ол. Маковська); 17.50 Стенографія; 18.00 Спорчнок ростин; 18.10 Фізіол. „Психольоґія муз. пережиття"; 19.25 Спортові вістки; 19.40 Симф. концерт; 21.45 З країни есп. басків, 22.05 Танк. музика; 23.05 Ґрамофон.

Вівторок, 5. ґрудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Народня музика з ґрамофону; 12.38 Симф. музика; 15.25 Збіжева біржа; 15.40 Джез; 16.40 Куток мови; 16.55 Фортепян; 17.25 Арії та пісні; 18.00 Театр у Польщі; 18.20 Муз. скринька; 18.35 Авдиція; 18.50 З малов домих опер (ґрамофон); 19.00 Клюби; 19.25 Фейлетон, 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 „Дочка пані Анго", оп. Лекоки; в перерві: Літерат. чвертьгодина; 22.15 Танкова музика; 23.05 Найгарніші тори з ґрамофону.

БІРЖА.

ҐРОШІ.

У суботу в приватних оборотах платили у Львові за долляр по 5.58—5.59 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 29.18, Париж 34.85, Берлін 212.60, Прага 172.45, Амстердам 358.65, Нюйорк кабель 5.68, Нюйорк чеки 5.66.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни з Підволочиської дільниці Львів Яремче на мливо 9.75—10.09 11.09—11.25 Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам на 2 XII.: масло зол. 2.90, молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця зол. 4.80—5.00 за копу. Тенденція на масло, молоко і яйця сильна, на сметану удержана.

ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає.

Заходом Жіночої Секції Кружка Рільної Школи ім. Тараса Шевченка на Галицькій дільниці, відбудеться другий у цьому сезоні курс трикотарства. Курс-тривати-ме 6 тижнів. Ближчі інформації дає С. Мар'ічакова, Коперника 42 з II. пов. тел. 72-18, в днях 5. і 6. ґрудня м. ж. год. 1—3 попол. 691

ВІЯКИЙ АРҐУМЕНТ...

Не зможе вже Вас внеохотити Пані, щоби не купити пудру із тривким, ніжним і вибагливим запахом
5 Fleurs FORViL PARIS
якщо пізнаєте його приметн. — Просимо домагатися пудру марки
5 FLEURS FORVIL PARIS
що є гарантією якости.
Просимо не підлаватись намовам продавців, що стараються пудри в подібних опакуваннях і назвах продавати замість оригінального пудру.
5 Fleurs FORV L PARIS
Продаємо світової слави тоалетові води і перфуми 5 Fleurs Forvil Paris та інші пахощі. 9-11

Домагайтеся знаменитої, правдивої, щодня свіжої
грецької халви „КАВУРАСА"
ВСЮДИ МОЖНА ДІСТАТИ
ФАБРИКА — ЛЬВІВ — ШПИТАЛЬНА 42. — ТЕЛ. 57-37.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає

КОЦДРИ 9.80 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80. Одинокі виробна ФРАНЦІХА, Сикстуська 21. 660 1—?

НЕҐАЙНО продається одно-поверхову каменицю, на фундаментах для двохтрьох поверхів, при вул. Заздрівнськ. 10. Річний дохід 4.500 зол. 20 убікацій. Ціна 45.000 золотих. Інформації між год. 18 і 20 на м'сці. 630 1—2

САНКИ, лещата та совги по дешевих цінах поручає А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 696 1—3

НАЙСОЛІДНІШЕ, НАЙДЕШЕВШЕ і найточніше всілякі роботи виконує шевська робітня КАЧМАРСЬКОГО, Сапіги 57. 666 1—1

ПЕРШОРЯДНА ПРАЛЬНЯ „АМЕРИКАНСЬКА", Львів, Собіського 13, телеф. 71-39 виконує найкраще всякі замовлення, прання рідного білля та хемічне чищення. Урядникам та студентам велика знижка. 701 1—1

Д. ШЛЯЙХЕР — А. КЕССЛЄР оптик, Львів, вул. Руська 16. 695 1—3

УРЯДНИК VII ранги, літ 46, майно 7.000 долярів, шукає заґдної подруги, властительки реальности. Листи Адміністрація під „Дискреція". 708 1—1

УНЕВАЖНЮЮ військову книжечку П. К. У. Станиславів Ґнат Вирста. 737 1—1

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо енергійним особам. Інформації дає Т-во Банкове, Grodno ul. Hoovera 9. 1-15

ЛЕЩАТАРСЬКУ обуву та виливня жужмо, замовлення у джерелі АРКА, ХОРУЖИНА 11, Тел. 21-10. Рівнож виконуємо лещатарську обуву всякого роду. 687 2-3

ЖАРІВКИ та всілякі нітерії ґальванізовані найдешевше у фірмі Е. Іванман, Львів, Шпиталь 13, 556 9—15

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ під управою Михайла Рибака у Львові при вул. св. Зофії 25 виконує кравецькі роботи по найновіших взорах солідно і дешево на час. 675 2—3

ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ
Д-р Осип Галущак
отворив адвокатську канцелярію
670 В ЯВОРОВІ. 2—3

НА ЯЛИНКУ!! НОВИНА! — Автомат Бровнінґ 6-ти мм. що викидає сам ґільзи після вистрілу, орат. опатентований на цілім світі сист. „LONGINES", стрілає до мети металевими кульками, або шротом до птахів, гарно оксидований, плоский, зручне повну особисту безпеку, приготовляючий гук. — Ціна лише 8.95 зол., 2 штуки 16.50 зол., 10-стрїл. 22 зол. — Сотка куль 3.75. — Шточку до чищення люфи додаємо задурно. Дозвіл зайвий. Висилаємо за почт. і експлатою. Кошти пересилки оплачує покупець. Адресувати: **Przedstaw. Fabr Broni „Strzala", Warszawa, ul. D-ra Zamenhofa 1z. Odds. 21 d**
Поспіх! Для кожного, що замовить дарма дарунок на Ялинку. 69 1—1

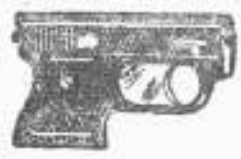

КАПЕЛЛЬО
вул. Кентшинського ч. 18
переробляє КАПЕЛЮХИ мужеські та жіночі
ЗА 1.50 ЗОЛ.

ДОКТОР
МАЦІЦЬКИЙ
Перекладає із французьк. мови М. Рудницького — Ціна 3 — зол., з пересилкою 3.30 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 322 (13.521). Львів, середа 6. грудня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Допомога голодній Україні.

Дальша акція кард. Інніцера.

На пресовій конференції у Відні кард. д-р Інніцер говорив 1. п. м. про завдання міжконфесійного й понадваціонального комітету допомоги голодним Україні, до якого належать представники всіх державно акредитованих релігійних організацій. Промовець зазначив, що не чисто гуманітарна акція, яка з політикою не має нічого спільного. Треба сповнити тільки обовязок людяности. Голоси львівського митрополита Шептицького та інших осіб, що закликали світ занятися долею мільонів людей, загрожених катастрофою голоду, спонукали кардинала передати ті заклики дальше. Факти масового голоду на Рад. Україні і в підкавказьких землях такі жахливі, що допомога всього культурного світу доконечна. Питання тільки, як доставити зібрані датки в землі, навіщені голодом. В найближчому часі збереться у Відні конференція заступників ратункових комітетів з різних держав, щоби вирішити цю справу. Опісля промовляли заступник президента Червоного Хреста *Р. Міллекер* і секретар *д-р Амейде*, закликаючи присутніх ужити всіх зусиль, щоби ратункова акція принесла якнайбільшу допомогу жертвам голодової катастрофи.

—o—

Організація українських ремісників.

Краєвий зїзд делєгатів філій Т-ва „Зорі".

В неділю 3. п. м. відбувся 1-ий краєвий зїзд віпоручників філій Т-ва українських ремісників „Зоря" у Львові. Було присутніх 54 осіб — делєгатів 14-ти філій. В 8-ій год. ранку Прасв. еп. д-р І. Бучко відправив у Преображенській церкві Богослуження, після чого в 11. год. розпочалися у домівці „Зорі" наради делєгатів під проводом голови Т-ва дир. Ю. Сидорака. Реферати виголосили *інж. Евген Храплівий* і *інж. М. Творидло. Дуже* ділова й цікава дискусія тривала з обідшім перервою до 7-ої год. вечора. Вечором у великій салі власного дому відбувся бенкет у присутності 130-ти осіб. Весь зїзд мав дуже поважний і діловий характер та започаткував безумовно новий етап в плановій організації українського ремісництва. Докладний звіт подамо з технічних причин завтра.

—o—

Посвячення трубної орхестри Т-ва „Воля".

Львів, 3. XII. 1933.

Товариство українських дозорців і домашньої прислуги „Воля" у Львові, яка розвиває свою коршсну діяльність лєдви півтора року, святкувало в неділю 3. п. м. своє нове гєлике досягнення: посвячення власної трубної орхестри (24 інструменти). На це свято звізлося в салі Сокола-Батька кількасот членів Т-ва, представники українських установ, преси то-що.

Чину посвячення орхестри довершив *Прасв. Н. Будка* в асисті о. кан. *Лопатинського* й *о. Горчинського*. Після посвячення Прасв Будка виголосив прегарну промову, в якій сложив Т-ву „Воля" щирі побажання з приводу того досягнення. Промова та зробила на всіх глибоке враження.

На закінчення відіграла посвячена орхестра гимн „Боже великий", а потім дала цілий концерт з увертюр, маршів і т. д. Не зважаючи на розмірно коротку підготовку, орхестра „Волі", яку вєде *п. Я. Вєщук*, грала зовсім складно, збираючи заслужено грімкі оплески усієї публики. В антракті промовив ще коротко адв. *д-р О.з. Марічак*, що витав Т-во „Воля" з його здобутком від Нар. Організації Українців м. Львова.

Нова орхестра — це друга українська орхестра у Львові, бо першу завело в себе по війні Т-во „Зоря". Відтепер обі вони братимуть участь у наших національних і релігійних святах.

—o—

У 100-ліття уродин Омеляна Огоновського.

3-го грудня в полудне в салі Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка відбулось святочне засідання з нагоди 100-ліття уродин Омеляна Огоновського, влаштоване філольогічною секцією НТШ. Почалось воно вступним словом голови цієї секції *д-р І. Свєнціцького*, що згадав заслуги Покійного. Реферати мали д-р *Вас. Лев* про О. Огоновського як граматика і д-р *К. Чехович* про О. Огоновського як історика літератури. Оба реф. були призначені для ширшої публики і своїм інформаційним характером надавались би до поширення між загалом, що зовсім не знає про працю нашого визначного ліча та вченого. Можна би тільки поставити питання, чи не слід було би присвяцьку літературі зовсім не відбирають сили допоручі ідей таких знавців, як Франко та Драгоманів. Крім цього деякі факти наведені буцім-то проти Драгоманова — неправдиві і фрази про „космополітизм" або його симпатії для росій-глядам цього справжнього европейця і великого критика.

Ніяким робом не можемо погодитись на сам підхід і висновки реферату д-ра К. Чеховича, який в обороні заслуг Огоновського полємізував широко з поглядами Франка та Драгоманова. Голосів осіб, яких він протиставляв Франкові та Драгоманову, попросту не слід наводити в науковім рефераті; не здібільша особи зовсім некомпетентні в питаннях методи літературного досліду. Компліменти з часописних статейок або фраз з похоронної промови не можна ставити поруч ідей таких знавців, як Франко та Драгоманів. Крім цього деякі факти наведені буцім-то проти Драгоманова — неправдиві і фрази про „космополітизм" або його симпатії для росій-

Доповняючі вибори в Еспанії.

Минулої неділі відбулися доповняючі вибори до еспанського парляменту. Хід виборів був незвичайно бурливий, в багатьох місцевостях видано бомби. Вибрано 93 послів до Кортесів, але вислід невідомий. Щойно в ночі на неділю міністерство внутр. справ оголосило вислід з виборів впереді двох тижнів. На основі урядових обчислень правиця здобула 181 мандатів, центр 145, лівиця 61

Хуртовина на Чорному Морі.

МОСКВА. ПАТ. Прийшли потрібні про хуртовину на Чорному та Каспійському Морі. В новоросійській пристані зірвався з якоря і розбився об молю та потопув англійський корабель „Польчелл". Залогу врятували. В чорноморських пристанях зірвалося з якорів багато кораблів. Їх понесло на море. Між Поті і Батумом викинуло на беріг два розбиті більшовицькі кораблі „Полвнг" і „Сергій". Залогу врятували. На Каспійському Морі осіло на мілині кілька кораблів. Найбільше лишення заподіяв буревій в околиці Баку, де перервав залізничну комунікацію та праці на просторі Баку-Батум.

—o—

Ширіть наш часопис!

З відчитової салі.

„Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові. Виклад д-ра В. Сімовича: „Переклади класичної літератури". (2-го грудня салі „Бесіди).

Заголовок відчиту міг перелякати неодного, для якого „класичні переклади" викликують спомини гімназійних часів. Цим треба пояснити собі таку малу скількість учасників на салі. Прелєгент підійшов до теми дуже широко; читані ним переклади з Аристофана „Жаби" були тільки прикладами до головної тези виkладу. Д-р В. Сімович, опираючись на студіях авторитетних знавців, звернув увагу на те, що наша література мусить подбати про яко мога вірні переклади грецької та латинської літератури. Вірність означає спробу відтворити якнайповніше форму твору в ґеніо языка нрзписами, розмір, поетичні образи, при одночасній передачі духа твору засобами нашої літературної мови. Без зразків класичного мистецтва наша література затрачує звязок з вікового літературною традицією великих народів і зрікається одного із найсильніших джерел для обнови поезії. Наші сучасні поети нехтують цією спадщиною, не хотять її знати і тимсамим не знають навіть секретів власного мистецтва: вживають ритму, незнайомлені з його законами і родами. Наша література незвичайно вбога на класичні переклади, що старалась би приблизно відтворювати оригінал: „Одисея" Рудянського або „Антигона" Нїщинського при всіх своїх великих прикметах є тільки переспівами за мотивами народньої поезії, а не за грецьким оригіналом.

Д-р В. Сімович переклав сїльно з проф. Артимовичем „Жаби" Аристофана, зберігаючи ритміку оригіналу на доказ, що наша мова може передати своєрідну мельодію грецької поезії. Такі переклади відкривають перед нашою поезією можливості нових форм.

Відчит, на перший погляд, чисто фаховий торкнув сїльки актуальних питань у звязку з нашою мовою та літературою, що зїг би був зацїкавити не тільки письменників, але і ширшу публику. У дискусії дуже оживлений забирали голос: д-р І. Копач і М. Рудницький, яким відповідав прелєгент.

Українське Технічне Товариство:

Інж. В. Маркус: „Неонове світло".

Українське Технічне Товариство почало свій зимовий відчитовий сезон рефератом інж. Маркуса про поширене тепер у рекламі неонове світло. Прелєгент, згадавши історичний розвиток явища електричних розряджень у розріджених газах, обговорив рурки з розрідженим шляхотним газом (неон, гель, аргон) і фізикальні процеси, що заходять у них рурках при електричних розрядженнях (йонізація газу, свічення, і т. і) В опісовій частині подав він процес фабрикації рурок зі шляхотним газом, обговорив справу їх кольорів і кольорів світла в залежности від газу (оранжева, блакитна, зелена, жовта). Форми рурок є або довільні, або спеціяльно приспособлені до окремих цілей. Є теж знормалізовані букви чи знаки і їх монтують на блящаних плитах або на релєфних накладах (буквах). До погону рурок уживають спеціяльних неонових трансформаторів з великим розпорошенням і магнетним бічником.

Рурок зі шляхотним газом уживають перш усього для реклями. Їхні прикмети: яскраве світло, малий блеск (себто світло сконцентроване), ощадність (в разі економічніше від звичайного світла). Поза рекламою вживають неонового світла для сигналізації, летунської комунікації і для інших світляних ефектів

Після реферату відбулась дискусія. З 22 присутніх її забирало голос.

В Українському Технічному Т-ві намічена на найближчий час низка цікавих рефератів, зокрема серія про реклями.

Н.

СОЙМ

Перше засідання сойму після 30-денної перерви відбудеться 7. грудня. На денному порядку перші читання урядових проектів законів. На тімже засіданні маршал повідомить сойм про присуд суду в справі бувших берестейських нвазнів, на основі якого відібрано їм посольські мандати.

ПОХІД ГОЛОДНИХ НА ПАРИЖ.

ПАРИЖ, ПАТ. Із північної округи Франції вибрався до Парижа, похід голодних, кілька гуртів безробітних. Комуністи вихіснували це та взивали приняти похід. Небаром стадіон у Ст. Дені запомнило 10.000 маніфестантів. Як прийшли голодні, відбулися обори.

Нове законодавство у справах хліборобського стану.

Низка інформацій про хліборобські справи в Німеччині.

I.

(ВУНІ) Скоро і рішуче приступив націонал-соціялістичний уряд до реалізації своїх програмових тез відносно селянсько-хліборобського стану. Квінтесенція тих тез міститься в славнозвісному вислові Гітлера: „Третя імперія буде або державою хліборобів, або вона впаде, як впали імперії Гогенштавфів і Гогенцолернів."

Поняття — хлібороб („бауер") в ідеольогії нац. соціялізму спрощено коротко: Хлібороб — це той, хто в ідиличнім звязку свого роду з землею обробляє свою ріллю, а цю свою діяльність уважає своїм життєвим завданням супроти свого роду й народу. Не хліборобом, а господарем („ляндвірт") є той, хто працею на ріллі займається лише задля матеріяльного зиску.

Оці програмові заложення й лягли в основу ґрунтовної перебудови німецького хліборобського стану, що її започаткував останніми часами німецький уряд, видаючи в тому напрямі цілу низку законів.

Постанови цих законів ідуть у двох напрямках: 1) Скріплення матеріяльних підстав хліборобського стану. 2) Створення середняцьких — на німецькі умовини — самовистарчальних і продуктивних селянських господарств та забезпечення їх перед шкідливими впливами грошової господарки.

Перше із цих завдань поставлене у цілій ширині на денний порядок законами з дня 13. і 15. вересня ц. р. Перший-з них — закон „про тимчасовий устрій стану жйвителів держави („Райхснерунгсштанд") та про розпорядки відносно регуляції ринку й цін земленлодів" — дає міністрові хліборобства й вижившення („Райхсернерунгсміністер") та корпоративно зорганізованим обединанням хліборобського стану дуже широкі, можна сказати диктаторські права, відносно опіки й завідування хліборобством, огородництвом, лісництвом, ловецтвом та риболовством, зокремаж відносно регуляції продукції й збуту, цін і їх розтяжности, маючи на увазі, як каже закон — „вимоги державної господарки й загального добра". На основі того закону міністр вижившення має право переводити потрібні зміни чи реорганізацію хліборобських товариств, кооператив і т. п.

Другий з наведених законів дає міністрові вижившення неменше широкі компетенції щодо визначування й регуляції праці млинів на території цілої держави. Оба ці закони вказують, що уряд вступив на шлях планової господарки в хліборобстві. Головним завданням такої господарки є безсумнівно досягнення повної хліборобської вистарчальности Німеччини. Хоч як ця країна переіндустріялізована — особливо по війні — то хліборобська самовистарчальність не є недосяжною мрією. Щодо збіжа, то вже обчислення цьогорічних жнив виказали, що Німеччина не потребуватиме аж до найближчих жнив ввозити ані фунта збіжа зпоза границі (усього збіжа випродукувала Німеччина в цьому році круго 25 мілюнів тон). Тепер на черзі властиво вже лише досягнення самовистарчальности відносно інших продуктів сільського господарства.

Приготовляється ще закони відносно організації збуту худоби й набілу.

Планова господарка мимо своїх специфічних трудноші та небезпек, є в нинішньому господарському положенні Німеччини найліпшим виходом із тяжкої ситуації, у яку попало німецьке селянство. Нема причин сумніватися, що ця нова господарська система буде переведена з німецькою методичністю й ґрунтовністю, отже й може числити на успіх. Планову господарку заводить уряд не як тимчасовий рятунковий засіб, а як постійну господарську систему, що виходить з ідеольогічних заложень нац. соціялістичної партії. У хліборобських кругах акцію уряду стрінули прихильно, хочби тому, що уряд гарантує хліборобству тверді й рентовні ціни на його продукти. Щоправда, хлібороб тратить господарську незалежність, але вона завжди була лише ілюзорична, бо фактично хліборобство було залежне від спекуляційного капіталу. Тепер ця залежність перейшла на державу.

Завершенням акції матеріяльного скріплення хліборобства має бути закон про відділження, який, як це недавно заявив міністр хліборобства Дарре, вже готовий, а не оголошує його уряд лише з огляду на деякі тимчасові перепони. План відділження селянства, передбачений цим законом, зроблений на основі досвідів з пруським рентовим банком, який в половині мин. століття перевів звільнення селянства від т. зв. „реальних тягарів" (останків панщини) тим способом: Згаданий банк відкупував претенсії вірителів, платючи за них гарантованими державою „рентовними грамотами", що мали високий курс на біржі — отже були рівновартні з готівкою. Претенсію до селянина змінював на довгоречинцевий, низькопроцентовий кредит. Подібним способом хоче уряд покористуватися й тепер — очевидно в приміненні до теперішніх обставин. Тому, що ці обставини дуже скомпліковані — а задоволення виносить кілька мілярдів — уряд поступає дуже обережно.

Згадатиб вкінці недавно видані закони про знижку податків ґрунтового й оборотового; ці закони мають також на меті матеріяльне скріплення селянства.

І. В.

ЧИ ВИ СТАЛИ ВЖЕ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО Т-ВА ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ? МІСЯЧНА ВКЛАДКА 50 СОТИКІВ.

В справі кольонізації Парани.

Записування рільничих родин на виїзд на кольонії в Парані, яке переводить Еміграційний Синдикат відбувається дальше. Родини мусять складатися щонайменше з двох осіб спосібних до важкої праці на рілі. В склад родини можуть входити також дальші свояки. Родини діставать наділи землі, положені в північній частині Парани. Наділ треба спершу вичистити в лісу і щорічно тоді можна приступити до садження земляних плодів.

Провінція Парана в закордонній торгівлі займає шесте місце між іншими провінціями Бразилії. Головним продуктом експорту є чай „гервамате". Рік в Парані підостатком, є великі водопади, а клімат Парани для европейців відповідний. Через те Парану замешкують представники всіх народів.

Кольонія „Маркез Абрантес", на котрій тепер осаджують переселенців, є власністю бразилійського уряду.

Заінтересовані у виїзді до Парани можуть звертатися за ближчими інформаціями до Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові, (вул. Вишневецьких ч. 4.).

Ректори Українських Високих Шкіл у Чехословаччині

ДО УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ В СПРАВІ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ.

Музей Визвольної Боротьби України фактично став уже центральною музейною й архівною установою українською закордоном. Таке значіння признав йому в своїх постановах і 2. Український Науковий Зїзд. Це накладає на Музей дуже важливі обовязки, які він у силі виконувати лише пон певних умовах.

Музей Визвольної Боротьби України зорганізувався й розвинувся до значіння загальнонаціональної установи завдяки праці самих українців і завдяки матеріяльній підтримці виключно українських чинників. Чужими засобами й підмогою Музей засадничо не користувався й ні перед ким чужим ніяких зобовязань не має. Свої багаті збірки й колекції він придбав виключно завдяки жертвенности українського громадянства й зберігає їх, як національний скарб, як добро української нації.

Українські високі школи в Чехословаччині завсіди дбайливо підтримували Музей від самого початку його істнування. Скрутні обставини останнього часу позбавляють Музей колишньої допомоги української еміграції. Це утруднило становище Музею, який розріс вже до таких розмірів, що для дальшого істнування й розвитку потрібує власного музейного дому.

З огляду на велике наукове й національно-культурне значіння Музею нижчепідписані ректори українських високих шкіл уважають своїм обовязком звернутися до українських установ і організацій, науково-просвітніх, економічних і взагалі до всього громадянства з проханням своїми пожертвами підтримати дальшу працю й розвиток Музею, а також допомогти Музеєві Визвольної Боротьби України збудувати Український Дім у Празі.

Ректор Українського Університету в Празі Акад. Проф. Д-р **І. Гообачевський** в. р.
Ректор Української Господар. Академії в ЧСР. Проф. Інж. **Б. Іваницький** в. р.
Ректор Українського Високого Пед. Інституту в Празі Проф. Д-р **В. Сімович** в. р.

П. С. Пожертви надсилати на адресу Директора Музею Проф. Д. Антоновича:

Prof. D. Antonovyč, Praha—Nusle, 245. Czechoslovakia.

Управа Музею просить усі українські часописи не передрукувати.

Конфіската приватних маєтків.

БЕРЛІН, ПАТ. Тайна поліція сконфіскувала приватне майно б. соціял-демократичного посла Брайтшайда, відомого німецького письменника Гайнріха Мана, комуністичного провідника Мінстенберґа, публіцистів Шварцшіле, редактора „Тагебух" і Еміля Людвіґа, дальше членів управи соц.-демокр. партії, комуністичної організації „Червона Поміч", республиканського Райхсбанеру і німецького Т-ва миру.

День жалоби і протесту.

БОРЩІВЩИНА.

Відповідно до взвання Пов. Комітету Рятунку України в Борщеві відправлено в *Зелені* дня 29. X. н. р. богослуження в намірені українського народу. В часі Служби Божої відчитав місцевий парох о. Свашченський пастирський лист наших владик і виголосив відповідну проповідь. Після богослуження громадяни села в числі 194 підписали протест. Вибрано місцевий допомоговий комітет. Цього дня домівка читальні була зачинена, бо коло неї весь час стояв посторунковий з Івала Пустого. Наші люди задержали цілий день шість і повагу, зате сусіди нарочно справили цього дня гучну забаву з музиков, запросивши собі гостей із сусідніх сіл. В ночі з 26 на 27. жовтня хтось витовк усі шиби у вікнах місцевого приходства. Винуватців не найдено.

Дня 29. X. п. р. відправлено в селі *Космачах* торжественну Службу Божу з виставленим Найсв. Тайн. Відповідну проповідь виголосив о. парох Гуньовський. Після цього відспівано панахиду за померших із голоду на Вел. Україні. В год. 4. відбулися сходини місцевих громадян, на яких вибрано допомоговий комітет та ухвалено протестні резолюції. Цілий день панував у селі дуже поважний настрій.

Громадяни сіл *Білоскіль* і *Трубчина* відбули день національної жалоби 29. X. в пості і дуже поважному настрої. Сходин протестаційних не було, бо у пригранічній смузі такі сходини заборонено.

В *Бобинцях* коло Кривча в день 29. X. відправлено торжественну Службу Божу, на якій виголосив відповідну проповідь о. М. Маковійчук, якою зворушив усіх присутніх до глибин душі. Попольудні, на вечірні відспівано панахиду за жертви голоду. Тому, що всякі сходини місцева влада заборонила, громадяни перевели майже цілий день у церкві на молитві й пості. В селі не було ніяких забав.

У *Сковатині* день національної жалоби переведено в пості без співів, музик і забав. У неділю відслужено Службу Божу в намірені українського народу і виголошено відповідну проповідь. На сходинах вибрано місцевий допомоговий комітет та ухвалено протест.

В *Гумятині* в ночі з 28. на 29. жовтня вивішено на церкві чорний прапор, який у ночі на 30. X. ніхто зділймив. День жалоби 29. X. переведено в церкві на слуханні Служби Божої і на молитвах. Протестаційні сходини відбулися тайно 12. XI., на яких вибрано місцевий допомоговий комітет та ухвалено протест.

В *Козаківці* дня 29. X. відправлено Службу Божу і відслужено панахиду за жертви голоду на Вел. Україні. Місцевий парох о. Красій виголосив зворушливу проповідь. Після богослуження рушили селяни походом до домівки місцевої читальні „Просвіти", де до присутніх у числі около 300 осіб виголосив гостра кільканадцять і взивав до протесту. В день жалоби повівав з домівки читальні чорний прапор. З громадян вибрано місцевий допомоговий комітет.

Куток мови.

У 319-ому числі „Діла" находимо кілька помилок проти духа нашої мови, на які хочемо звернути увагу наших читачів.

Замість „король повернє на престол" треба „**верне**ться"; повернути має значіння „обернутись на другий бік" (сонце повернуло), віддати (гроші, їжу від нудоти), переміняти щось на щось (повернути у нівець хату в попіл). „З узглядненням" це чистий польонізм треба **„з увагою на..."**, „**беручи на увагу**"; „**зарядити**" теж польонізм, замість „влада зарядила варту" треба „наказала поставити", „понастановляти" або „запорядила"; часто терміни „зарядити, зарядження" можна передавати словом „доручити, доручення".

„Належить памятати" це польонізм замість „Треба, слід...", у нас належить має інше значіння: „книжка належить мені".

Зам. „повалені кола" треба „урядові" або „керівні".

Виїмковий стан в Еспанії.

МАДРИД, 4. 12. ПАТ. У неділю президент республики оголосив приготовлений разом міністрів документ про введення в усій Еспанії стану скріпленої охорони.

Безпосередньо після того керманичі республіканських угруповань на засіданні ухвалили, що всі міністри, які виступають у кабінеті респ.-ліві партії, подадуться до димісії. Ідеться про міністра промислу та торговлі, комунікацій, закордонних справ, маринарки та праці. Уступлення стільки міністрів рівняється димісії всього уряду.

Зачувати, що керманичі тих груп дораджували президентові розвязати кортези ще перед їх скликанням.

Завоювання.

МАДРИД, 4. 12. ПАТ. У Барсельоні арештували 40 анархістів і кільканенять анархо-синдикалістів. Скрайні елементи ведуть терористичну акцію. В дільниці Барсельони Горта наступив вибух в ел. трансформаторі. На одній вулиці обкидали автобус фляшками із їдким пляном. Кілька осіб поранили тяжко. Поностоюють насилля в звязку зі стрейком комунікаційних і транспортових робітників. У Мадриді нічю виконали два бомбові атентати на казарні. Бомби вибухли при дверях і заподіяли велику шкоду. Жертв у людях не було. Бомби кинули мабуть стрейкуючі робітники.

У Торе Лягуна в перестрілці зранили одного соціяліста. У Мадриді счинили бійку, щоби не допустити до голосування чеотів. Розбили кілька виб. урн. У Барсельоні поліція замкнула всі клюби та товариства червоних синдикатів.

НЕ ІНТЕРНУВАЛИ.

БЕРЛІН, ПАТ. Вольфове бюро в урядовому комунікаті запевнює пресову вістку про інтернування ген. Людендорфа в концентраційному таборі в Дарахові та про конфіскату його майна.

МОРОЗ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 4. 14. ПАТ. Над Німеччиною перейшла нічю хвиля морозу. В Берліні термометер упав до — 15°.

СТРІЧА МУСОЛІНІЯ З ЛІТВІНОВИМ.

РИМ, 3. 12. ПАТ. Мусоліні приняв нині вполудне народнього комісаря закорд. справ Літвінова. Мав з ним довгу, ширу розмову. Обговорили справи закордонної політики, зупиняючись головно на справах, що торкаються Італії та СРСР. Розглядали можливости поправи загального політичного положення в дусі італійсько-більшовицького пакту приязни, який заключили недавно. Обі державні мужі признали, що треба в якнайкоротшому часі обмінятися ратифікаційними документами.

ПОС. ЛІПСЬКИЙ В ПАПЕНА.

БЕРЛІН, 4. 12. ПАТ. Польський посол у Берліні Ліпський зложив нині візиту віцеканцлерові Німеччини фон Папенові.

ПОЖЕЖА ЦАРГОРОДУ.

ЦАРГОРОД, 4. 12. ПАТ. У гол. будинку суду й інших інституціях справедливости вибухла пожежа. Згорів суд і пожежа поважно загрожувала мечетові. Втрат є на 1 міл. фунтів стерлінгів. Згоріло пів міл. ріжних документів і суд. актів, що на якийсь час спараліжує правильну діяльність суду.

НОВИНКИ

— **Ucraïniса.** В канадійському англійському щоденнику „Edmonton Journal", що виходить в Едмонтоні, 25. жовтня 1933 р. вміщено велику статтю П. Лазаровича, українського адвоката в Едмонтоні, під заголовком „Голод на Україні".

— **У статті Ст. Сірополка** „Барон М. Корф" трапилися такі друкарські помилки: в ч. 315 — в першій шпальті 14-й рядок знизу замість „Ж. А. Корфа" треба „Н. А. Корфа", тамже — 8-й; 7-й рядок знизу замість „на рік перед смертю" треба — „через рік після смерти"; в ч. 316 — в першій шпальті — 15-й і 14-й рядок знизу замість „знаходили" треба „знеходимо"; в середній шпальті — 16-й і 15-й рядок знизу замість „невибачно" треба „невибачною"; тамже — 2-й рядок знизу замість „По" треба „На".

— **Морози.** Від 1. ц. м. впали на наш край дуже несподівано великі морози. Холод взовсім несподівано великі морози. Холод взовсім несподівано великі морози. Холод взовсім

АНГЛІЯ ГРОЗИТЬ ІРЛЯНДІЇ.

ЛЬОНДОН, 4. 12. ПАТ. Британський кабінету ухвалив відповідь на ноту Де Валери в справі становища В. Британії на випадок проголошення Ірляндії республикою. Відповідь вислали ірляндському урядові. Її відчитають нині в палаті громад у хвилині як буде в руках ірляндського уряду. Зміст відповіді держать у тайні. Сумніваються, щоби відповідь конкретно згадувала репресії, яких ужиє В. Британія на випадок проголошення Де Валєрою республики.

Кажуть, що британська відповідь вказує на постанови британсько-ірляндського трактату, який означує, що зірвання трактату є рівнозначне із зірванням злуки, яка лучить Ірляндію з імперією з чого випливають відповідні висновки.

— **„Слово о полку Ігорря"**, найстарший памятник нашого письменства, появився вперше у французькому перекладі у видавництві Деляграв у Парижі. Цей переклад увійшов до книжки Люка і Бертранда п. з. „Французька й европейська думка від своїх початків до Ренесансу. Історія літератури і вибрані тексти".

— **Масові арештування комуністів.** У Варшаві веде поліція велику акцію, що має на меті ліквідувати комуністичну організацію. Колись тут арештовано 32 членів незалежної соціалістичної партії. Між арештованими находиться провідник незалежних соціялістів д-р Круг. Досі арештовано 55 осіб.

— **Проти жидівських крамниць.** Від якогось часу невідомі люди обмальовують жидівські крамниці в Варшаві, або на виставових шибах якимсь квасом виписують слова „жид". Оноді обмалювали так около 20 крамниць, головно на Маршалківській вулиці. На будинку гімназії ім. Сташіца виписали „Не купуй у жида!"

— **Масова ліцитація маєтків.** Виленський Банк Земельний виставив останніми часами на ліцитацію коло 600 маєтків і фільварків за незаплачення довгів. На протязі цілого року банки виставили на ліцитацію з тойсамої причини коло 1.000 земельних маєтків на території північно-східних воєвідств.

— **Німецькі кольоністи в Бразилії.** В Бразилії очікують приїзду коло тисячі німецьких кольоністів, яких мають поселити на ріллі. Всі ті кольонсіти це втікачі знад Волги. Досі перебували вони в Німеччині і тепер німецький уряд думає їх переселити до Бразилії.

— **Які книжки дехто хотів би спалити.** Два популярні французькі журнали „Ві" і „Лі" розписали між своїми читачами конкурс на тему „Які французькі книжки треба спалити". Відповіді були головно звернені проти письменників правого крила, націоналістів, крім цього порнографів, що з поважною літературою мають мало спільного. Під осуд попали Леон Доде, Віктор Маргеріт, Золя, Гітлер, а навіть Руссо, Вольтер і Рабеле. Не бракує теж тут Ніцшого. Поруч зовсім безвартних авторів таких як Клеман Вотель, Шамфор і Декобра стоять такі імена як великого сучасного англійського письменника Д. Г. Льоренса і великого французького поета Поль Кльоделя.

— **І в Ленінграді голод.** Не зважаючи на всякі заперечування більшовиків у їх царстві шаліє голод. Голод розрісся до таких розмірів, що не щадить і незвичайно добре, як на тамошні відносини, заопровізованих столиць. Ось у світ попали деякі відомости про голод у Ленінграді. З них бачимо, що в тій другій столиці червоних диктаторів голод розвивається таки добре. Кільограм муки, звичайної не білої, коштує там 4.50 зол.; кгр. мяса від 35—65 зол.; кгр. бараболь 2.50 зол.; кгр. сира 65 зол., кгр. цукру 55 зол.; літра молока 14 зол. Для боротьби з голодом влада спровалжує бараболі та інші продукти і магазинує їх по церквах, перемінених у шпихлірі. Недостача мішків спричинює те, що ці запаси продуктів всипують на землю, наслідком чого вони скоро псуються. Крім голоду панують там численні заразні недуги. Шпиталі Ленінграду переважені хорими, а в аптеках забракло ліків. Зима спричинила велику дорожнечу на одіння. Наприклад зимове пальто коштує тепер у Ленінграді 1300—2250 зол., пара рукавичок 140 золотих. Але й за таку ціну важко їх набути тим, що можуть набувати. Бо найбільше там таких, що взагалі не можуть нічого набувати за гроші, бо їх не мають. Ось такі-то ідилічні відносини під „благословенною" диктатурою більшовицьких насильників.

З кіна.

КІНО АТЛЯНТИК: „РЕВІЗОР З ПЕТЕРБУРГА" з *Властою Бурінном.*

Геніальна Гоголівська поема, яка по виданню досталась страшним актом обвинувачення гнилого царсько-московського чиновництва та дрібномістечкової московської тупости, — найшла свою фільмову переробку у чеській фільмі. Треба признати, що фільмові чеські реалізатори підійшли до того літературного твору з пієтизмом, не дозволяючи собі на ніякі вільності і пирксві „улюшення", як це постійно звикли робити американці. По мистецьки створено галерію першорядних московських типів, знамениті маленькі епізоди російського маломіщанського побуту. Власта Буріян — блискучий Хлестаков, не надуживає шаржу і по змозі тримається тексту оригінялу. Фільма має безперечну артистичну вартість.

КІНА „КОПЕРНИК" І „МАРУСЕНЬКА": *„Ледяна гора".*

Фільма, що використала зимний пейзаж до гравітації. Прегарні види дикої природи, снігово-мармурових скель, безмірних ледяних просторів. Повні драматичної сили моменти боротьби смілівих підприємників з дикою природою. Нема тут спан, що могли би похвалитися багато театральними дешевими ефектами. Типи пострій дуже театральними дешевими ефектами. Типи артистів дібрані дуже вдало. Єдина хиба, відсутність Віталь, у ролі потуги, надає багато чару всій акції. Душ тарда сцена вирвання всякими засобами, щоб ратувати членів експедиції.

Дописи.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

Свято Маркіяна Шашкевича. Дня 2. листопада ц. р. відбула камінецька громада свято в честь Пробудителя Галицької Землі Маркіяна Шашкевича, яке розпочалося о 8. год. ранком панахидою і богослуженням за душу поета. Панахиду відправив о. шамб. М. Цегельський, на якій можна було бачити інтелігенцію і селянство майже з цілої Камінеччини. Вечором у величній прибранній салі Народнього Дому відбувся великий концерт академія при битком набитій салі. Концерт почався вступною в честь поета і словом про Маркіяна, яке з молодечим запалом виголосив п. Зеновій Саган. У дальших точках програми слідували пісні у виконанні хору Богословської Академії у Львові, церковного хору зі Спаса і хору з Камінки. Найкраще враження викликали вязанка стрілецьких і низка лемківських пісень у виконанні богословського хору під умілою диригентурою п. Жолкевича, студ. богословії. З музичних точок бездоганно найкраще вийшли соля фортепіянові д-ра З. Лиска, який захоплював технікою і мистецьким опануванням інструменту, хоч і соля скрипкові п. А. Цегельського у фортепіяновім супроводі п. Б. Перфецького випали добре. Не можна не згадати також про сопранове сольо п. О. Лискової і про деклямаційні точки. Деклямацію „Пробудителеві Галицької Волости" Р. Дурбаха виголосив з великим талантом п. Нарожняк, студ. богословії. Добра була теж рецитація п. З. Тарнавського і деклямацію маленької Стефи Рихан. На закінчення слова усім учасникам, що звеличали память Маркіяна і всі хори спільно відспівали „Боже, Великий, Єдиний".

СПОРТ.

БЕРЛІН. Німеччина—Польща 1:0 (0:0).

Очікувані з великим зацікавленням перші міждержавні змагання Польща—Німеччина закінчилися перемогою Німеччини у відношенні 1:0. Того одиноного гола стрілав мім. грач Рассельберг щойно на 3 мінути перед кінцем, тому виступ польської репрезентації у Берліні уважають загальне успіхом. Гра була в загальному нарівнина і ведена вдесь дуже фер: у першій половині мали а три більше німці, у другій поляки. Судівнав швед Ольсон. Видніло 30.000, у тому числі міністр пропаганди Гебельс, шеф кабінету міністра райхсвера Райхенав, голова ним, олімпійського комітету Левальд і багато інших.

ЧОРНІ СПАДАЮТЬ ДО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Вильно. ВКС. Сьміглі—Чорні 3:0 (воковер).

Тому, що Чорні не ставилися на змагання, судда відзначив воковер для В. К. С. Сьміглі. З уваги на те Чорні стратили всі виглади втриматися в державній Лізі.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 5. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все" (Закупл. вистава).

Театр Рівнорядностей.

Вівторок, 5. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо"

Кіна.

АДРІЯ: „Бен Гур".
АПОЛЬО: „Драйфус".
АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).
ВАНДА: „Нелта, цяцька Гавани".
КАСІНО: „Бастер наварив пива".
КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").
КОЛІСЕЙ: „Серце вічно молоде", ревія: „Веселий рейд".
МАРУСЕНЬКА: „С. О. С." („Ледяна гора").
МІРАЖ: „Пісня серденъ" і додатки.
МУЗА: „Курязник" (Грета Гарбо).
ПАЛЯС: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті".
ПАН: „Їх ексцеленція субект" і ревія.
ПАСАЖ: „Ізидець без тривоги" (Том Кін), додатки та Балалайкова трупа.
ХИМЕРА: „Кавалькада".
СТИЛЕВЕ: „Генерал Чень", ревія „Зимова салата".
УТІХА: „За його гріхи", ревія „Всміхнися!"

Закордонне радіо.

Вівторок, 5. грудня 1933

Відень (517.2) 15.15 Солісти. 19.25 „Наїзники" оп. Д'Альбера; **Штрасбург** (345.2) 19.30 „Фігарове весілля" оп. Моцарта; **Ковно** (1935) 19.30 „Дон Хуан" оп. Моцарта; **Кенігсвустергавзен** (1634.9) 21.00 Фортепян; **Мінхен** (533) 17.50 Солісти; 20.30 „Зимова казка" неса Шекспіра; **Будапешт** (394.2) 20.00 Пісні; **Будапешт** (550.5) 13.30 Військ. орхестра, 17.00, 22.00 Цигапська музика; **Мілано** (331.5) 21.00 „Фінлка з Монмартру" оп. Кальмана; **Рим** (441.2) 21.00 Бетовен.

Середа, 6. грудня 1933.

Відень (517.2) 11.30 Спів, фортепян; **Братислава** (279.3) 16.00 Концерт. **Прага** (486.6) 20.05 Концерт; **Ковно** (1935) 19.30 Спів; **Гайльсберг** (276,5) 20.05 „Ді Шнайдер фон Шенав" оп. Брандта; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 10.10 Спів; **Бреславя** (325) Пісоньки, **Бероміпстер** (459.4) 19.50 „Отельо" оп. Верді; **Рим** (441,2) 20.45 „Рамунчо" муз. опера Донові.

Львівське радіо.

Вівторок, 5. грудня 1933

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Народня музика з грамофону; 12.38 Симф. музика; 13.25 Збіжева біржа; 13.40 Джез; 16.40 Куток мови; 16.55 Фортепян; 17.25 Арії та пісні; 18.00 Театр у Польщі; 18.20 Муз. скринька; 18.35 Авдиція; 18.50 З маловідомих опер (грамофон); 19.00 Клюби; 19.25 Фейлетон; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 „Дочка пані Анго", оп. Лекока; в перерві: Літерат. чвертьгодина; 22.15 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Середа, 6. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Сальонова орхестра; 12.25 Зб. біржа; 13.40 Пісні (Олена Зубович); 16.00 Інструментальна музика (грамофон); 16.10 Для дітей „Кінг Конг", „Св. Микола"; 16.40 Листи та програми; 16.55 Легка музика, пісоньки; 18.00 Музика та медицина; 19.05 Всячина, грамофон; 19.25 Літ. фейлетон; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Концерт (музика, спів); 21.00 Фабрикування газети; 21.15 Фортепян; 23.05 Танкова музика (з грамофону).

Новий Самоуправний Закон

Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.

Ціна 40 сотиків

Почтова пересилка 15 сот.

Висилає Адміністрація „Діла".

ЗАЗДРІСТЬ НЕ ДАЄ ЗАСНУТИ

сотням фабрикантів. Наслідують вони марку нашого славного на весь світ пудру, однак не можуть підробити його гатунку ні запаху.

Звертаємо увагу на коробку
— і конечний напис —

5 FLEURS FORVIL-PARIS

Цей пудер виробляють лише в Парижі.

У ТРІЮМФАЛЬНІМ ПОХОДІ

по цілому світі йдуть

перфуми і тоалетові води

5 FLEURS FORVIL-PARIS

Щоби остерегтись підробок, продаємо їх лише в оригінальних плящечках, а не на вагу.

БІРЖА.

ГРОШІ.

ДОЛЯР ІДЕ ВГОРУ.

У Львові доляр у прив. оборотах 5.64—5.65, канадійський доляр 5.60—5.65, англ. фунт 29.30—29.58, австр. шілінг 1.02—1.04, шв. франк 1.72—1.73, німецька марка 2.10—2.12, чеська корона 25.30—25.50, фр. франк 0.480—0.485.

Золото: доляр 9.04—9.06, фр. франки 36.40—36.70, дукати 83.40—83.60, рублі 46.70—47.40, корони 37.50—38.80.

Срібло: корони 0.28, рублі 1.20, фльорени 0.68.

У Варшаві доляр у приватних оборотах 5.65. Банк Польський платив 5.65, міжнародній курс 5.71. Девіза Нюйорк 5.67.50, кабель 5.69.50.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни з Підволочиська льоко Львів

Пшениця дв.	17.75—18.25	19.25—19.75
Пшениця збірна	16.75—17.00	18.25—18.50
Ячмінь на мливо	9.75—10.00	11.00—11.25
Гречка на мливо	16.00—17.00	
Висівки житні	7.75— 8.00	7.75— 8.00
Висівки ячмінні		8.50— 8.75
Гречані крупи	33.00—36.	
Пеницик ч. 10		32.00—33.00
Мука пшен. люкс.		36.50—38.50
Мука пшен. 50 проц. 00		34.50—36.50
Мука пшен. 60 проц. 0		33.00—35.00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 4. XII.: масло зол. 3.—, молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця 4.80—5.00 зол. за копу. Тенденція на всі артикули сильна.

Ціни битої птиці без змін.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

ч. 323 (13.522). Львів, четвер 7. грудня 1933. Pocztowa opłata zaryczałtowana ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполудням.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Анґлійська преса про останні події на Україні.

НАГІНКА МОСКВИ НА УКРАЇНЦІВ.

Анґлійська преса подає досить обширні вісти про події на Україні на підставі звідомлень своїх кореспондентів.

„Таймс“ з 27. м. м. пише: (під заголовком „Український сепаратизм“): „У звязку з підготованням до всесоюзного конґресу, центральний комітет комуністичної партії України відбув свої пленарні засідання в Харкові і в минулу пятницю вислав до Сталіна меморіял, у якому говориться про самостійницький і національний рух на Україні. Цей рух має свою підставу (каже меморіял) в польському і німецькому фашизмі“, який намагався зорґанізувати саботажників, контрреволюціонерів з останків прихильників Петлюри і зрадливих елементів, які заховалися в комуністичній партії, щоб їх повести проти центрального правительства. Віреним комуністам вдалося цей рух вбити.

„Постишев, який кілька місяців тому одержав широкі повновласти до поборювання українського самостійництва, проголосив заяву, що Скрипник, бувший комісар освіти, який половив самогубство в липні, був головою самостійницького заговору. Здемаскування Скрипника дало (Постишеву) змогу здусити заговір. Органи, які переводили чистку української комуністичної партії, викинули одну четвертину її членів.“

Стільки каже кореспондент „Таймса“. Для українців це не є жадною тайною, що чистка комуністичної партії України, це ніщо інше, як усування з неї останків українського елєменту, який свого часу переводив, чи піддержував так звану „українізацію“.

Кількамісячна адміністрація України Постишевом вказує ясно на цілі Сталіна. Він хоче знищити навіть слід самостійного життя України. Його метода — це поворот давнього царського „нет, не было і быть не может“.

Кореспондент **„Манчестер Ґардіян-у“** подає з Москви (дня 29. м. м.), що центральний комітет комуністичної партії України в своєму меморіялі до Сталіна жадає між іншим також і „чистки“ Української Академії Наук і Української Господарської Академії, через усунення з неї всіх чужих і ворожих елементів. Дальше жадає опублікування в українській мові головних творів Маркса, Енгельса, Леніна і Сталіна. Жадається також більшовицького проводу на фронті літератури і штуки.“

Здається, до цих „жадань“ зайвим є додавати коментарі. Українська Академія Наук в дійсності давно перестала існувати як незалежний центр України.

(Укбюро, Льондон.)

Відновлення ун'верситетів на Сов. Україні.

Більшовицька влада Сов. України ще у 1920 р. зліквідувала університети, як „виразники ідеалістичної схоластики“, але минулорічною постановою уряду Союзу Сов. Республік ухвалено знову відкрити на Сов. Україні університети, як наукові заклади, що мають підготовляти висококваліфікованих спеціялістів і педагогів із загально-наукових дисциплін — природничо-математичних і соціально-економічних.

Внаслідок цієї постанови 1-го жовтня ц. р. повстали на Сов. Україні чотири університети, а саме київський, харківський, одеський та дніпропетровський.

Навчальний план університетів, які поділяються на літературно-мовний, історичний, економічний та фільософічний факультет, розраховано на пятирічний курс навчання. В порівнянні з інститутами університети мають присвячувати більшу частину часу на теорію і лише четверта частина загальної кількости годин, визначених навчальним планом, відводиться практиці.

Чи треба додавати, що наука та її методи в університетах також підпорядковані директивам більшовицької влади? Університет має „формувати марксо-ленінський світогляд студента і допомагати також засвоювати всі інші дисципліни на засадах марксо-ленінської методольоґії“, а свою наукову роботу має повязати з потребами соціялістичного будівництва. Але слід додати, що перед більшовиками на Україні було пять університетів і крім того Історично-Фільольоґічний Інститут у Ніжині та Історично-Фільольоґічний Факультет у Полтаві, які були в достатній мірі забезпечені нормальними умовинами для праці.

Як свідчить М. Шатунов, автор статті „Університети на початку своєї роботи“ („Комуністична Освіта“, ч. 8. 1933 р.), „перші роки університетам (особливо харківському й одеському) доведеться розгортати учбову й наукову роботу в старих непристосованих будинках з недостатньою кількістю авдиторій, лябораторій і кабінетів“.

Отже, як бачимо, процес відбудови університетів значно трудніший, ніж їх зруйнування.

Ст. Сірополко.

Зміна більшовицької тактики.

„Таймс“ з дня 30. м. м. подає уривки з тайних інструкцій, які видав екзекутивний комітет комуністичного інтернаціоналу (в Москві) до свого відділу в Зл. Державах. У цих інструкціях говориться, щоб комуністична партія Зл. Держав приготовилася до „негайної зміни всієї тактики“. В короткому часі піде вона „в підземелля“.

Те, що відноситься в першу чергу до комуністичного інтернаціоналу, чи краще сказати до його філії в Зл. Державах, приміняється також до інших держав, Франції, Велико-Британії, Чехословаччії, з якою Совіти стараються заключити подібний договір як і з іншими державами. У всіх цих краях „партія мусить пристособитися до підпольної праці, бо як можна вносити, явна праця не буде в тих державах можливою“. Тому екзекутивний комітет наказує, щоби „були створені в тих краях кадри професійних революціонерів“. Вони займуться веденням праці. „Професійний революціонер — каже інструкція — це високо вишколений комуніст. Найкраще, коли імена цих професійних революціонерів не втягається до списку комуністичної партії. Вони повинні мати стале заняття, щоби відвернути увагу від їх дійсного завдання. Коли їм грозить арештування, мають втекти за кордон і відтіля вести працю. І т. д.“

(Укбюро, Льондон.)

Величезна змова проти радянської влади.

Як повідомляють з Москви, ДПУ викрило величезну контрреволюційну організацію на Далекому Сході. Під замітом державної зради аж-ліку. Сході. Під замітом державної зради аж-ліку. Сході. Під замітом державної зради аж-ліку.

Сукна на мужеські убрання,
на реглянн, пальта і покриття футер — солідні і дешеві
ГуртівняТекстильна
Львів, Ринок 30.

Чи ще мало доказів на те, чим є для нас просвітня організація в теперішніх її формах? Ми не хочемо тут входити в аналізу рівнорядної та відповідальної праці філій, в яких деякі виявляли незвичайну рухливість. Бо і наведеного досить, щоби зрозуміти, чому „Просвіта" повинна і мусить найтися бодай у місяці грудні в осередку уваги й жертвенности нашого громадянства.

Коло „Просвіти" творяться крім того і поважне національне майно. Самі читальні мають у своїх домах (їх є 801 і 33 в будові) майна *на суму 5,036.000 зол.* а крім того мали вони під кінець 1932 р. *півтора мільона золотих у готівці.* Поважне майно в домах та площах мають філії „Просвіти", особливо такі, як Тернопіль, Станиславів, Золочів, Стрий, Камінка Струмилова, Підгайці та інші. Це майно теж представляє вартість коло *мільона золотих.*

„Просвіта" виховувала і виховує наш нарід добре, виховувала і виховує його в національно-конструктивному дусі, вела і веде його до вищого рівня культури і до якнайкращого розуміння як громадських моральних, так і матеріяльних цінностей.

Організаційна мережа „Просвіти" стала кров'ю в житті нашого національного організму, нервовою системою. Кожна читальня є таким лише не тільки організаційною клітиною „Просвіти", але й станицею національно-громадської врізливости у первовій системі національного організму. Ніщо тепер не діється в селі поза читальнею. Там родяться ідеї, там наростає ініціятива до всього творчого, будуючого як в освітньому, так і в господарському та кооперативному і взагалі загально-громадському відношенні.

Самозрозуміло, що для утримання на відповідному рівні цілого того апарату треба добре наладнаної та вивізованої централі. І ця централя, тобто „Просвіта" у Львові, працює, працює невтомно. Вона контролює, вона інструює, вона вчить практичної праці, вона організує бібліотеки, вона виховує бібліотекарів, словом, вона держить сильно руку на пульсі життя того великого національно-освітнього, культурного апарату.

І тому „Просвіта" потребує допомоги і то поважної допомоги від громадянства. І тому „Просвіті" належиться бодай один місяць у році, в якому весь наш національний організм жив би і дихав би для „Просвіти", для її потреб, для її розвитку, для її моральних і матеріяльних успіхів. Тим місяцем від давніх літ є у нас місяць грудень.

В. Мудрий.

Вигідна тактика.

Патріотичні фрази як „національна робота".

Громовиця мабуть уже пройшла: „Н. Час" разом зі своїми співробітниками виписав під нашою адресою, статті: Змістом вони характеристичні для табору, що гуртується біля цієї газети, типові для т. зв. „палійщини", її ментальности й тактики.

Очевидно — куди лекше проголошувати комунали в роді „від Сяну по Кавказ", ніж шукати розвязки скомплікованих проблєм, що коли не сьогодні, то завтра можуть заважити на долі нашого народу.

Справа Поморя, яка висунулась на чоло найактуальніших і найгрізніших питань світової політики, на нашу думку, більше нас цікавить, як це могло би здаватись. (Для прикладу згадаємо хочби гомінкий допис з Лондону, поміщений щойно в газеті „Lidove Noviny", де автор вяже знову Україну з Поморям, і статтю льорда Ротерміра в „Дейлі Мейль") І тому шляхом аналізи минулого й теперішнього старались ми з одної сторони витворити ясніший погляд на справу серед нашого громадянства, з другої сторони виказували, що польський крик про потребу нової „одсечи" Львова і Галичини (бо корчиться — мовляв — польський стан посідання) та про потребу кольонізації „східних кресів" безробітними із західної Польщі, як теж ціла польська короткозора політика на нашому сході в обличчі реальної небезпеки і военних аляомів на західніх кордонах, є політика самовбивча. Ми, не приявши максими „чим гірше, тим ліпше", все виходили в того заложення, що комуналами робивши ми кепську прислугу своєму народові що віч-у-віч зустрічається в дійсністю і може найшовся напередодні важливих історичних випадків.

Остання „полемічка" вказує зайвий раз, що „Н. Час" і його сателіти вибрали ту лекшу „громадську роботу": патріотичні фрази, обходження актуальних справ рідної нації, кормлення її загальниками, що вказувалиб на їхню „твердість" і на нашу „хитість".

Не будемо займатися ближче думками новочасівського „трусту мозків". Бессервісерство, штучне монтування аргументів, вихиляси і чимало наївности (прим. класичні своєю наївністю запити у першому редакційному „шлягері") та позування („я — як вихованок політичної французької школи!...") — ось що перепалило бурхливим струмком через 4 числа „Н. Часу".

Залишаємо те все, вияснюючи тільки осьщо:

1) Провокації з нашої сторони **не було.** Навпаки — **ми були спровоковані** і мусіли боронитись. **Не ми** вибирали час для обговорювання цієї справи, що була вже давніше темою українських національних органів преси. Час для цієї дискусії вибирали панове з „Н. Часу" і рівночасно, як непоправні демагоги, **обвинувачили нас перед нашим громадянством за „нелогічну пору"**, бо саме коли між Варшавою і Берліном ідуть поважні розмови.

2) Щож до приписуваного нам новочасівськими публіцистичними чемпіонами доношництва, то ставпджуємо: Хто хоче його дошукатись, то скрізь його найде. Очевидно — інтерпретували ми писанину „Н. Часу" так, як її розуміли самі і як розумів пересічний читач. Показується, що її без коментарів читати не можна. Сенс фрази п. В., переданої нами з памяти (старих газет ніхто не тримає), **не відбігає фактично від сенсу оригінаду.** Одинокий хіба наш „промах" у тому, що найшли в ній іронію під

нашою і д-ра Назарука адресою, а не під адресою берлінських українців, що — як запевняє автор — було його інтенцією і змінило суть нашого розуміння.

Тон і стиль останнього полемічного архитвору „Н. Часу" звільняє нас від вияснювання дечого, що спрямоване було до нас під знаками запиту. З цього архитвору проглядає не лише молодість, якій можна багато простити, але й дещо інше, що примушує з **правдивим жахом** дивитись на будуче нашої нації, коли цього роду люди підготовляються до журналістичної служби і намагаються формувати, на жаль, уже сьогодні, політичні погляди нашого громадянства. Брутальних дискваліфікують навіть у найбільш яничарських спортах. Тимбільше схрещення шабель, хочби у найзавзятішій журналістичній полеміці, вимагає якої-такої стриманости й культури.

В. Север.

Міністр Бенеш приїде до Ужгороду?

Читаємо в закарпатських часописах:

В цих днях міністр закордонних справ ЧСР д-р Е. Бенеш приїде до Кошиць, де стрінеться з міністром закорд. справ Румунії Тітулеску. Після того має д-р Бенеш відвідати Ужгород, де відбуде нараду з членами чеської нар.-соціялістичної партії, м. ін. у справі кандидата на становище губернатора Закарпаття.

Страйки в Німеччині будуть заборонені.

БЕРЛІН, 5. 12. ПАТ. Орган німецького міністерства справедливости „Дойтше Юстіц" оголосив статтю з проектом закона про заборону страйків і льокавтів на території німецької держави. Автор проекту аргументує, що обмежити заборону до заведень публичного вжиткування булоб замало, бо і страйк і льокавт захитують авторитет держави й господарську організацію. Політичні страйки суперечні з характером народньої держави а економічні страйки і льокавти не мають правної підстави, бо в теперішній Німеччині справи тарифові й умовини праці вирішуються в останній інстанції державними органами.

Організація українських ремісників.

Краєвий зїзд делегатів філій Т-ва „Зоря" у Львові.

Як ми згадували про це коротко вже у вчорашньому числі, „Т-во Українських Ремісників, Промисловців і Торговців „Зоря" (по суті організація самих ремісників) мало в неділю 3. грудня свій великий день: перший краєвий зїзд відпоручників філій Т-ва.

Зїзд започаткувало в 8. год. ранку богослуження в Преображенській церкві „в наміренні українського ремісника", відправлене Преосв. епископом І. Бучком. В 11. год. у гарній великій салі власної камяниці при вул. Вірменській 25 розпочалися наради. Заступлені були: такі краєві філії: Перемишль, Стрий, Яворів, Жовква, Сокаль, Бучач, Самбір, Перегінсько, Рогатин, Судова Вишня, Мокротин, Жидачів, Бурштин і Надвірна, — разом 14, зі Львовом 15 філій. В нарадах брали участь лише самі делегати, 54 осіб.

Відкрив наради голова Т-ва, **дир. Ю. Сидорак,** який на вступі згадав про традицію батьків — кожне діло розпочинати від молитви та візвав присутніх вшанувати повстанням з місць память основника Т-ва інж. Василя Нагірного. Від часів основання Т-ва в дні 22. травня 1884 року — краєвий зїзд відпоручників філій є другою великою датою в ділі організації українського ремісництва. За минулий час багато змінилося: з шиканованого українського робітника, наймита на чужій службі, став український ремісник свідомим громадянином-патріотом. Недалекий конгрес ремісників з нагоди 50-ліття „Зорі" дасть перегляд українських ремісничих сил.

До президії покликані: як заст. голови нарад, голова філії у Стрию п. **І. Івашко,** як секретар — голова філії Жидачів — п. **Василь Лукавецький.** До почесної президії голова покликав: голову філії у Жовкві **о. Відолаха,** представників найбільш віддалених філій Сокаля п. **Степана Федуновича,** члена-основника п. **Карабіна** та відпоручника філії в Перемишлі п. **І. Гонтарського.**

РЕФЕРАТИ.

З черги виголосив реферат **інж. Евген Храпливий** на тему **„Господарське положення в світі та у нас і роля ремісництва".**

В популярнім рефераті переповів зміст в структурі господарства світу від передвоєнних часів досі, вказав на цілком змінені тепер господарські обставини та представив основні риси й причини сьогоднішньої господарської кризи. Піддавши критиці вибухові форми капіталізму з одної сторони (американська індустріялізація, розріст дешевої продукції, посередництво та масова продукція збіжа і вказавши на невдалість подібного експерименту по другім боці (насильна індустріялізація та колективізація хліборобства в СРСР) — поставив тезу, що відродження ремесла, невеликих та сильних індивідуальних варстатів і закріплення індивідуальних хліборобських варстатів буде майбутньою підставою господарського ладу, до чого саме йде оборот у ряді країв. Вкінці вказав на значіння кооперативних обединань, яких велику вагу мусять у свому розвитку доцінювати так ремісники, як теж і хлібороби та користуватися здобутками і методами кооперативної праці.

Після реферату інж. Храпливого виголосив **інж. М. Творидло** реферат на тему **„Положення нашого ремесла в минулому й теперішньому".**

Ремісничий стан, ця середня міщанська верства, творить на заході, головно у Франції, стару родову, негербову шляхту, яка має від давніх часів аж досі найбільший вплив не лише на господарське, але й на політичне життя.

Були і в нас колись міщани, які стояли на сторожі національної охорони міст, згуртовані в цехах чи в церковних братствах. Знані були у нас **перемишлянські,** золочівські та гологірські тканї, яких вітрильні полотна йшли на захід до надморських держав. Знані хирівські майстри вовняних виробів (панчохи хирівські), богородчанські, надвірнянські, угнівські шевці, збаразькі і львівські мясарі, сокальські шовкові пояси, залозецькі, бузецькі, кудликівські гарбарі, ярчівські ковушники, кутські кізлярі, тисьменецькі виробники сагайців, войнилівські і глинянські гончарі, львівські малярі-іконописці, жовків-

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів.

ські вирібники деревних матеріалів. Самих ткачів нараховує перша австрійська статистика з 1791 року на 23 тисячі. Між ними були деякі справжні артисти, яких пам'ятки тут і там ще досі до нас промовляють.

Всі ті ремісники були оборонцями національних і церковних прав. Але впали, під впливом фабричних тандитних виробів, а їх місце зайняв жидівський елемент нічим незнищений з різним грунтом. Міщанами стали ще в малих містечках рільники, що не завжди ставали на висоті тих завдань, які на них спадають.

Скільки є сьогодні наших ремісників, годі знати, бо нема доброї урядової статистики. Статистичний хаос тим більший, що заходять поважні розбіжности між виказами міністерства торгу і промислу, а даними ремісничих палат. Нема в них статистиках також даних щодо національности чи віроісповідання ремісників. Не маємо ремісничої статистики навіть тут, у Львові. Тимчасом це життєва конечність, головно для організаційних цілей.

Через брак доброї організації трапляються у нас випадкові вискоки у вузі гасел, творити власні цехи без належного прослідження потреб та спроможностей. Трапляються теж спроби витягати фахові часописи, які швидко падуть. Це все повинно доконуватись організованим шляхом. Великим занедбанням є також те, що ще досі під впливом шляхетсько-урядничого виховання ми вважаємо почуванням погорди для фізичної праці і ремесла, дарма що сьогоднішні обставини накажують щораз більше, щоби абсольвенти середніх а навіть високих технічних шкіл брались саме до таких підприємств. Сьогодні, на жаль, лише селянські хлопці йдуть до ремесла, очевидно мало підготовані. Це вище мусить у нас змінитись на краще, якщо ремісничий стан має стануги на належній висоті.

ДИСКУСІЯ.

Над обома рефератами відкрито дискусію, в якій забирали слово:

Гром. **Івашків** (Стрий): Про потребу належної підтримки наших ремісників нашою інтелігенцією, про конечність поширення нашого ремесла кооперацією. Тяжкість — мовляв — що кооператман продають чужі фабричні вироби зі шкодою рідного ремісництва.

Гром. **Гонтарський** (Перемишль): Про те, що треба створити фінансово-кредитові осередки для підтримування нашого ремесла, а зяки це станеться — вже тепер кредитові установи в кожнім місті й містечку мусять звернути увагу на фінансування наших ремісничих майстатів. Плянову працю двигнення нашого ремесла можна оперти тільки на докладній статистиці яку повинно зробити Гол. Т-во „Зоря" у Львові. Замало поширено гасло „свій до свого" на селі: селяни масово купують у чужих ті предмети, які робить наші ремісники (одяг, чоботи і т. д.).

Гром. **Губаль Осип** (Судова Вишня): Треба звернути увагу на те, щоби ті, що других організують, самі також правильно поступали (примір з зобов'язаннями що членами є наші чужі тутки, а сам курив теж чужі, але іншої фабрики ніж чужі тутки, а сам курив теж чужі, але іншої фабрики ніж чужі тутки, а сам курив теж чужі, але іншої фабрики ніж

Нове законодавство у справах хліборобського стану.

Низка інформацій про хліборобські справи в Німеччині.

II.

Виконання другого ударного завдання уряду в його хліборобській політиці — створення міцної хліборобської класи — започатковане законом з дня 30. вересня 1933 р. — про створення наслідних господарств. Головні постанови цього закону такі:

Земельна власність, чи то поле чи ліс, величиною щонайменше самовистарчальної господарської одиниці („Аперварунг") і щонайвище 125 гектарів, творить наслідне господарство („Ербгоф"), коли ця земельна власність належить до особи, що здатна й гідна бути хліборобом („бауер"). Власник або посідач іншої як наслідне господарство землі є господарем („ландвірт"). Хліборобом може бути лише особа, що має німецьку державну приналежність і належить до німецького або расово рівнорядного племени та є моральна. Наслідне господарство переходить неподільно на наслідника („анербе"). Права інших спадкоємців обмежені до решти — поза наслідним господарством — майна хлібороба. Потомки, що не покликані на наслідників, мають одержати фахове образування й вивіпування відповідно до спроможности даного господарства. Коли б вони однак без власної вини попали в нужду, прислуговує їм право на удержання в рідному господарстві. Право наслідства не може бути ані виключене ані обмежене розпорядком власника на випадок смерти (завіщанням). Наслідне господарство є засадничо виключене від продажі й обтяження довгами. Екзекуції приватно-правної грошової претенсії на наслідним господарстві закон взагалі не допускає. Публично-правні претенсії можуть бути екзекьовані, але лише на хліборобських продуктах і то частинно. За дозволом центрального уряду для справ хліборобського стану може повітова станова організація хліборобів перейняти довг на себе, вступаючи у права вірителя. Парцелянція більшої земельної посілости на наслідні господарства наступає тоді, коли власник посілости задовжений до 30 відс. вартости останнього врожаю. Наведений закон увійшов у життя з днем 1. жовтня ц. р. Рівночасно втратили обовязуючу силу дотичні постанови спадкового права (цив. кодекс з 1900 р.) та постанови анальогічного пруського закону з 15. V. ц. р., оголошеного, але не введеного в життя. З першим жовтня повстало в Німеччині поверх пів міліона наслідних огосподарств.

Можна без пересади сказати, що закон з 30. вересня творить епоху в історії німецького селянства. Як у половині минулого століття аграрні реформи фон Штайна й Гарденберґа дали німецькому селянству міцну економічну основу й зробили його, так би мовити, господарсько власновільним, так закон з 30 вересня ліквідує що власновільність селянства, бо історичний досвід виказав, що в умовинах ліберально-капіталістичного господарства селянство на цій власновільності лише втратило, не маючи змоги у вільній грі господарських інтересів успішно протиставитися добре зорганізованому й могутньому спекуляційному капіталові. Відси й прийшло шораз більше обезцінення хліборобських продуктів, шораз більше заложження селянства, а у висліді масова втеча найбільше підприємчивого елементу із сіл до міст. Закон з 30. вересня зміцнює позицію селянства, організуючи його в спеціально хоронену державою суспільну класу, — спеціально хоронену для цілей вищої національної рації.

На ближчу увагу заслуговує й зовсім нове сформулювання поняття права власности. Його опирає закон не на свобідному договорі чи тестаментовому наслідстві, але на „нерозривнім кровнім звязку хлібороба з землею". Право власности пересунене з особи власника-одиниці на ширшу й вищу особу — рід. Отже з точки погляду індивідуалістичного права, є ослабленим права власности. Але з другого боку — це й не соціялізація землі у роді більшовицької колективізації. Це так сказати „золота середина" між приватною власністю й колективізацією Інтенція закону йде по лінії національ соціялістичної програми: Селянство є хребетним стовпом нації і джерелом, що має їй постачати шораз свіжих і здорових фізично й морально людських сил. Земля є варстатом праці, на якому в природних умовинах, здалека від шкідливого впливу великоміського життя, мають вирастати здорові покоління. Господарський зиск із землі — річ другорядна.

Дві цікаві проблеми спричинює цей закон: Проблему налагодження кредиту для хліборобства і проблему виживування інших дітей господаря, поза єдиним наслідником. Виключення наслідних господарств з під екзекуції робить хлібороба кредитово незлібним, а також дає йому гарантію, що й при найбільш недбалому способі господарювання — він удержиться на господарстві. Цю проблему мають вирішити нові розпорядки уряду відносно кредитування хліборобів окремими фінансовими установами, а над господарюванням наглядатимуть низові хліборобські організації. Щодо виживування інших дітей, то воно буде переводитися переважно через парцелянцію більшої земельної посілости (головно на сході Німеччини).

В інтенції закону лежить також без сумніву додатньо вплинути на приріст населення, який останніми роками почав катастрофально падати. Матеріяльно забезпечена селянство повинно закинути погубну для нації „систему двоїх дітей". У ширшій перспективі означає згаданий закон повний відворот від епохи індустріялізації й урбанізації Німеччини та намагання зробити її самовистарчальною господарсько, здоровою фізично та експанзивною.

І. В.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ КАТОЛИКІВ.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. „Осерваторе Романо" повідомляє з Мехіка про нові переслідування католиків. Поліція обмежила скількість шкіл, які вели черці та число богослужень, що їх відправляли католицькі священники. В католицьких колах сподіються розпорядку про виселення з краю всіх католицьких епископів. Покищо виселили примусово еп. Мартінеса з Морелії.

—o—

ГОРІВКА ДАЄ ПРАЦЮ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. У звязку з відкликанням прогібіції в Зл. Державах, яке визначено на 6 грудня, в горівчаному промислі працюють усіяк силою пари. Около 300.000 людей дістало працю, а в найближчому часі число їх зросте. Нововідкриті дестилярні можуть продукувати річно вісімсот мілионів літрів горівки й альвотолю.

—o—

ВИЛИЛИ РІКИ.

РЕДЖО ДІ КАЛЯБРІЯ, ПАТ. З усієї Калябрії приходять вістки про вилив усіх рік і потоків, що заподіяв великі шкоди. Люгуюча хуртовина поперевертала телеграфічні та телефонічні стовпи в околицях Пляля, які поломили багато старих надморських пінїй. В Акрі наслідком розмулення землі завалився поверховий дім, при чому було багато ранених.

—o—

АМЕРИКА ТАКИ ЗДОБУЛА РЕКОРД У СТРАТОСФЕРІ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Командор Сетл здобув новий рекорд лету в стратосферу, осягаючи 18.665 м. Цей рекорд признала міжнародна аеронавтична федерація в Парижі, хоч попередній більшовицький лет у стратосферу був вищий на 300 м. Більшовицького рекорду не признала федерація тому, що СРСР не признає федерації. Командор Сетл не вдоволяється цим тріюмфом і заповідає новий лет. Каже, що піднесеться до висоти 24.000 м., коли лише матиме відповідний балон.

—o—

ГРІЗНА ХУРТОВИНА НА МОРІ.

Хуртовина, що лютувала в каналі Ля Манш зірвала з якоря французький воєнний корабель „Сандетіє", що був у пристані біля Кале. Корабель кружляв усю ніч по каналі та загрожував іншим кораблям. Щойно около півночі англійський корабель притягнув його до Доверу.

У португальській пристані Фігуер де Тоз хуртовина перевернула корабель „Континенталь". Уся залога, 30 людей, впала в море. Врятували всього пять моряків.

У Стамбулі підчас страшного буревію, що лютував на Чорному Морі, згинуло сто рибалок і моряків. Шкоди йдуть у мілиони.

МОСКВА, ПАТ. На Чорному Морі й далі лютує страшна хуртовина. Біля турецького побережа затонуло 5 моторових човнів із залогою.

ЛЕТУНСЬКИЙ РЕКОРД.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Летун Джемс Ведел перелетів із Ню Йорку до Міямі на Фльориді в редордовому часі 5 годин і пів хвилини. Так пролетів він простір 2.400 км.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ** в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС. 674 4—4

— **З ДНЕМ 25. ц. м. переймаю знову провід фризіерського заведення при вул. Бляхарській ч. 11. — Теодор Кутковський.** 641 5—5

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 17-100

— **Смакуй** правдивих чаїв не тільки чай марки „ІНДОХІНА". Ручимо за його якість, смак і аромат тільки в оригінальному опакуванні фірми „Індохіна" по 1, 2, 5, 10 і 50 дкг. Жадайте і пробуйте чай „ІНДОХІНА". Заступство і склад: Львів. Валова 14. I. пов. 635 6—10

— **Папучі — пантофлі** — берлачі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 679 3-10

— **Нова винярня.** Повстала у Львові нова фірма для чужинних вин, „Vin-Monopole", відома своєю централею у Кракові, де перебрала пивниці Федорович і Палюджай. Має воно представництво ріжних вин: французьких, мадярських, італійських та еспанських. ч. 700

— **Щаслива думка.** Ми вже повідомляли про появу пер до писання з напісом „Рідна Школа". Тепер появилися ще листи і радирки, а невдовзі появляться олівці, звичайні та хемічні. Ці масові артикули напевно причиняться до більшої популяризації справи нашого приват-

ДАРОМ

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Надзвичайні Загальні Збори Кооперативи Український Театр у Львові.

Дня 4-го ц. м. Кооперативи Український Театр у Львові скликала Надзвичайні Загальні Збори у Львові з метою призадуматися, чи не слід би своїх фондів льокувати в якусь нерухомість. Збори ці скликані наслідком того загального явища, яке відчувають чині напіть найсильніші установи наслідком постійної знижки доляра. Фонди „Коопер. Український Театр" поміщені у долярах. Дехто лякається, що коли обезцінення доляра піде прогресивно далі, тоді фонди призначені на будову театру, можуть утратити свою вартість. Тому, що управа Кооперативи і Надзірна Рада не хотіли брати на себе відповідальности перед загалом членів, що членські паї залишились у банках і ждали на девалюацію, надзвичайні загальні збори повинні були рішити питання, що з фондами зробити.

Зборами проводив голова Надз. Ради радн. й. Дрималик, секретарював п. О. Боднарович. Реферат про льокату фондів мав о. д-р й. Застирець. У дискусії забирали голос д-р М. Волошин, д-р Ю. Савчак, М. Рудницький, д-р Людкевич, Л. Лісевич і п. Олексин. Збори прийняли одноголосну резолюцію, що уповажнюють управу у порозумінні з Надзірною Радою вжити фонди кооперативи на купно дому, або площі, коли найдеться відповідний обект, де можна би помістити салю на театральні вистави, згідно з нашими потребами. Кошти купна і евентуальної будови салі не повинні би значно перевищувати фондів кооперативи. Всі присутні погодились на тому, що саме будова салі, а не великого театрального будинку, відповідає нашим нинішнім потребам. Такою салею можна би теж користуватись на всякі збори, відчити, товариські сходини танці то-що.

Перекидають війська на східні фортифікації.

Міністр війни Даладіє поручив державному підсекретареві Ґі де Шамбр зорганізувати головний транспорт війська, щоби нам обсадити фортифікації на східному кордоні Франції. Хочуть так випробувати справність льокомоцій при масовому перекиданні війська із усієї Франції на фортифікаційну лінію. Підсекретар Ґ. де Шамбр відбуває тепер інспекцію фортифікацій.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩАТАРСЬКИЙ КЛЮБ.
запрошує отсим на
Чайний вечір
який улаштовує на отворення зимового сезону в суботу, 9 грудня 1933 в малій салі Народнього Дому II. пов.
ПРОГРАМА: 1. Лещатарський гимн. 2. Кілька слів голови Клюбу. 3. Зими за моїх гімназійних часів — Роман Купчинський. 4. Світлини на екрані з музичною ілюстрацією і фаховими поясненнями Галактіона Чімхи: а) краса зими в горах; б) спортові знимки; в) інші. 5. * * * Дешевий буфет у заряді пань К. Л. К. і спорт. кл. „Стрий". Столики для бріджистів. — Початок о год. 20-ій. Вступ для членів і вирожчених ними гостей.

ного шкільництва, яке через кризу борикається з великими труднощами. Пера, листи, радирки, олівці — все це вироби найкращих фабрик і тому просто обовязком кожного українця є купувати з написом „Рідна Школа". Без найменшої втрати для себе допоможемо такій потрібній інституції.

— **Вияснення.** У звязку з нотаткою п. н. „Свій до свого в практиці", поміщеною в ч. 316 „Діла", надіслано нам таке вияснення: „Мій муж др Осип Маланюк, довголітній лікар у Станиславові, зробив сумний досвід з кличем „Свій до свого", тому я звертаюся до адвоката неукраїнця за правною порадою, маючи в моїх правно-фінансових справах до нього повне довіря. З поважанням — Ольга Маланюк, жена лікаря в Станиславові, 3-го Мая 17".

— **Новий перемиський біскуп.** Папа Пій XI. іменував кс. біскупа д-ра Фр. Барлу, суфрегана перемиської діецезії біскупом-ординарієм, а кс. д-ра Войтіха Томаку, каноніка капітули, перемиським біскупом-суфраганом.

— **З нових польських досягнень.** У минулу неділю посвятив архиепископ Твардовський дім бурси ім. св. Стан. Костки при вул. Задвірянській ч. 16 у Львові. Дім 4-поверховий, з великою театральною салею, ріжними клюбовими салями і т. д. — На днях посвятили — як повідомляє польська преса — новий римо-кат. костел у Бониківці. Посвятив інфулат Чайковський зі Львова. — В неділю 26. XI. посвятили урочисто „Дом Людови" у Товстому (Тернопільщина). Дім великий, мурований, має простору театральну салю і приміщення для всіх польських установ села. Збудували той дім заходом старости Маліцького, куратора будови „Домів Людових", костелів і каплиць при повітовім кружку Т. Ш. Л. у Тернополі.

— **Нова Адвокатська Рада** у Львові, доповнена недавно новими членами, вибрала своїм деканом д-ра Зд. Станкевича, віцедеканами д-ра М. Догілевського, секретарем д-ра Івана Кміцикевича, скарбником д-ра Б. Гайстра. Між радниками вибраний д-р Шуровський з Винник.

— **Весела реклама.** У 268-ім числі „Нового Часу" з 2. ц. м. находимо статейку з гучномовним заголовком „Цінний причинок для української культури". Починається вона так: „Відомий чеський учений словіст, професор університету, що чимало пише в справах чеської літерарної мови Г. Б., в останнім числі дуже поширеного поважного чеського місячника „Словянський Пшеглед" ч. 8—9 ц. р. на ст. 262. умістив таку рецензію на наш науково-популярний місячник „Рідна Мова"... Щож це за відомий учений, якого імени не можна виявити або якому дві букви заступають славне прізвище? Чи читали ви колинебудь у світі таку фразу: „Славний поет Й. Г." про Гетого, або „славний драматург В. Ш." про Шекспіра? Комізм згаданої статті ще в чомусь іншому. „Г. Б." — це, як усім відомо, латинська сигнатура нашого відомого і заслуженого соціольога Олександра Бочковського, який не має ніякого відношення до фільольогії і дав тільки звичайну інформаційну замітку. Переклад цієї замітки, поміщеної в „Новім Часі", дає право догадуватись, що замітку прислав сам редактор „Рідної Мови" проф. І. Огієнко тому, що крім чисто реклямових інформацій находимо там ще характеристичні форми, назагал не вживані у „Новім Часі" та в нашій пресі, напр. „термінології" зам. термінольогії, „велике значення" зам. значіння, „увага мовознавства в стосунку до мови української", „досліджується повстання чужих а освоених у мові української", врешті вжитий самим проф. Огієнком у „Рідній Мові" зовсім фальшива форма „рівеня" зам. рівня (січня, півня, не січеня, півеня!)

— **Праця для безробітних.** Як повідомляє польська преса, державний фонд праці передбачує спеціяльну акцію допомоги для безробітних умовних службовців. Буджет фонду праці на 1934 р. має кредит в сумі півтора мілїонів, призначений на працю для 1.500 умовних працівників протягом 6 місяців. Працівники мають обробити цілу низку суспільних, наукових, культурних і господарських справ. Розуміється, що безробітним українцям не буде тяжко доступу.

— **Заборонене свято.** З нагоди 5 літ праці філії „Сільського Господаря" в Луцьку дня 4. XII. мало відбутися „Свято Сільського Господаря", але повітове староство відмовило дозволу.

— **Коморник на вулиці.** Д-р Поспешиль з Глинська-Загори приїхав до Рівного елегантською бричкою, в яку була запряжена пара коней. Ледви він на хвилину спинився на вул. 3. Мая, підійшов до нього коморник в супроводі вірителя Ц., перевів у його кишенях ревізію й не знайшовши відповідної суми грошей, опечатав бричку з кіньми та віддав вірителеві. Ця сцена притягла велику юрбу прохожих.

— **З фонду праці** мають видати на роботи в 1934-35 рр. кредит у сумі 2 мілїонів зол. на цілу Волинь. Волинський воєвідський уряд обмірковує порядок цих робіт.

— **З сокирою на секвестратора.** Селянин с. Янківці на Любомльщині. М. Крупчак, коли до його хати ввійшов секвестратор з Любомля Н. Врублевський й почав з ним грубо балакати, схопив сокиру. Врублевський дав 4 стріли з револьверу й ранив Крупчака в руку.

— **Жиди на Волині складають дар,** а саме: збирають гроші на військовий літак, що має коштувати біля 70 тисяч зол. Для переведення збірки склали спеціяльний комітет під назвою: Жиди Волині — Армії Польській. Кажуть, що їм не оплатиться.

— **Масова скаженина.** В Книгиничах пов. Рогатин захворувала на скаженину ціла родина, зложена з 6 осіб. Ще в літі покусав пес родину Дмитра Жигаля. Охоронному щепленню піддався тільки Жигаль, інші злегковажили собі цілу пригоду. Тепер у всіх членів родини виступили прояви скаженини. Справою занялася влада й наказала охоронні засоби, але мабуть, запізно.

— **Зловживання при війську.** Перед військовим судом у Львові розпочалася розправа проти капітана Маріяна Кокуляра та сержанта Каз. Потурицького. Кпт. Кокуляра обвинувачують, що він стягав від вояків недозволені оплати, що не мали нічого спільного з військовою службою. Сержантові Потурицькому закидують 42 випадки зловживань і 45 випадків биття вояків.

— **Львівська хроніка.** Віллю д-ра Ящуровського при вул. Бічна Пасічна за Личаківською ротачкою обікрали злодії, забравши біллю вартости 2.000 зол. — Суд присяжних засудив замарстинівського авантурника Казимира Макара на 6 років вязниці за те, що в липні ц. р. убив ножем робітника Мих. Якобше. — Гурт сіоністичної молоді пробував влаштувати перед англійським консулятом демонстрацію, однак поліція її розігнала.

— **Порубала трупа.** Федір Винничук із Буркута п. Косів переконався, що його любка Василина Сенюк зраджує його з Яковом Волочієм. Винничук застрілив Волочія та скрив трупа в лісі. Опісля привів на місце Сенюківну та присилував її порубати трупа сокирою і вкинути в яр. Після того взявся душити дівчину. Дівчина прикинулася неживою і він її покинув. Коли Винничук відійшов, дівчина пішла на постерунок і повідомила про все поліцію. Винничука арештували.

— **Краєва хроніка.** На контрольора Каси Хорих Яна Мішку з Бродів напало на дорозі із Залозець до Підкаменя двох озброєних людей і відобравши йому течку зі сумою 800 зол., втікли до ліса. — Наслідком сильних морозів замерз Сян від джерел вик по Ярослав. — З Порохника пов. Ярослав утікла 15-літ. Шайндля Мандель, забравши своєму батькові на дорогу 300 зол. — В Лазах пов. Ярослав три парібки вбили колами Стефана Шельвігу з Висоцька. — Вибори до міських рад у Львові та Перемишлі відбудуться мабуть у квітні або травні 1934 р.

— **Жінка заколола чоловіка.** На поліцію в Баківку пов. Кросно зголосилася 44-літня Анна Горило і положивши на столі окрівавлений військовий багнет, зізнала, що вбила ним свого чоловіка підчас сну. За причину подала пімсту, бо попереднього дня чоловік покололов її тим самим ножем.

— **„Вчився на Марсі та Венері".** У Торуні начальним лікарем Каси Хорих був якийсь Скарбек-Тельшевський, нібито граф. При виповнюванні квестіонаря, як місце уродження подав він Атлянтійський Океан, а студії відбував на „Марсі та Венері". Один із його документів посвідчив... комісар Каси Хорих у Нешаві. На основі тих документів урядував той Скарбек від 1. січня 1933 р. Тепер Скарбека викинули з Каси Хорих.

— **Рідкі вістки.** В околиці Падви в середущій Італії впала хмара саранчі і знищила озимі засіви. Міністерство рільництва бореться зі шкідниками при допомозі трійливих газів. — В південній Африці перетягала повітряна труба й знищила край на просторі 28 км. Згинуло багато людей, 150 штук худоби і 2.000 овець. — В стейті Оклянд (?) 67-літний фармер Гальзел оженився з 11-літною дівчиною. — Болгарський король Борис відчинив новий залізничий шлях Пльов-

Ви помилляетеся, коли кажете, що життєві обезпечення це зайвий видаток? Життєва поліса забезпечує для Вашої Родини на випадок Вашої смерти грошеві засоби, які дають їй спромогу улаштувати своє життя. Тому подбайте негайно за життєву полісу
ОДИНОКОГО УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ
„КАРПАТІЯ",
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

дів-Панаґюріче сівши на льокомотиву, якою сам проводив. — У Будапешті помер редактор відомого часопису „Аз-Ест" Андор Мікльош у 54 р. життя. — В цілій Франції настали великі морози, що в південних департаментах доходять до —15 ст.

—**Жінка врятувала літак і пасажирів.** Американський літак із 9 пасажирами та 2 пільотами, що летів до Дітройту, впав на замерзле озеро Ст. Клер, недалеко міста Уіндсом у стейті Онтеріо. Літак проломив лід і лише крила перешкодили, що не затонув на дні озера, глибокого в тому місці на 30 стіп. Пасажирів і пільотів урятувала Кетлін Смитова із Шикаґа. Вона скоро відчинила двері літака та помогла подорожним видістатися на крила. Поміч не приходила довго, бо човно, що його вислали на рятунок, мусіло щойно прорубувати собі канал. Як добилося до літака, його люди були вже по шию в воді.

— **Памятник цареві Миколі II.** дозволила поставити рада міста Харбіна. Це рішення прийшло під впливом великої скількости російських еміґрантів, монархістів, що осіли в Харбіні.

— **Айнштайн концертує.** Минулого місяця дав славний фізик Айнштайн у Ню Йорку концерт як скрипач. Грав він спільно з відомою жидівською піяністкою Ґарієтою Коген на дохід бідних жидівських еміґрантів. Айнштайн, як не всім відомо, знаменитий скрипач. Тому, що його науковий виклад не міг би стягнути широкої публики, він волів виступити як віртуоз.

— **Заробіток совітських авторів.** Німецький журнал „Світ у Слові" подає інформацію, що пересічний совітський автор заробляє тепер від 20.000 до 60.000 карбованців річно. За аркуш друку журнали платять 500 карб. (у нас найвищий гонорар 50 зол.). Відомо, що совітські автори є чимсь у роді державних урядовців департаменту пропаганди і живуть тільки виключно з пера.

— **Перед беатифікацією архикняжни.** Як повідомляють з Риму, розпочалися там заходи в справі приготування беатифікаційного процесу австрійської архикняжни Магдалини.

З самбірської вязниці.

Тепер перебуває в Самборі 45 політичних вязнів-українців. Деякі з них відбувають уже пару вільної літ вязниці. Інші находяться у слідстві переважно під замітом приналежности до О. У. Н., розкидання летючок, або продавання портретів бл. п. Василя Біласа і Дмитра Данилишина. За цю останню прозину деяких засудили, напр. Пацака Грицю, Пацака Михайла з Терношова, Мигу Дембова з Бусовиськ та Тураша Мирослава з Ворослава по 6 місяців вязниці. Інші сидять під замітом пошкодження державних емблем та портретів польських державних мужів. За цей злочин судив окружного суду в Самборі Купровський на виїздовій сесії у Дрогобичі засудив Дмитра Адиковича і Сільця на кару трьох літ тяжкої вязниці. Одиноким доказом проти нього була відбитка його пальців на лінії в школі, де знищено портрети, а яку відфотографовано. Суд не дав віри оборонні обвинуваченого, що він цього самого дня бавився зі своїми товаришами на подвірю школи, випадком поклав руку на вікно і в той спосіб там лишилася відбитка його пальців.

Усі політичні вязні дістають раз у тиждень в суботу допомогу в харчах (хліб, масло, цукор, вудженину) від п. радникової Ольги Лящецької. Датки на ту ціль складає переважно громадянство Самбора та почасти деякі села. Одначе в останніх часах жертвенність на ту ціль дуже зменшилася, хоч кількість політичних вязнів майже потроїлася. Місячно треба понад пятьсот золотих, коли тимчасом само місто Самбір дає ледви 100 золотих і може ще стільки дають села. Тому вказаним є, щоби жертвенність на ту ціль зросла якнайбільше, бо інакше з причини і так уже великих довгів доживлювання політичних вязнів припиниться. Особливо сільська інтеліґенція повинна виявити в цьому напрямі більшу жертвенність.

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Самборі: На жаль, всі Ваші уваги муїли ми поопускати, бо підпадало конфіскаті.

Вп. Авторам статтей „З гаразділ на Гунцульщині" та з Лемківських гір": Піде в найближчих днях.

Вп. Допитувачам у Станиславові. Стрию й ін. Чому так довго чічого не чуємо?

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": *„Драйфус"*.

Ця фільма немилосердно обкрутила історичні факти і з гомінкого колись процесу, що розділив на довгі роки Францію на два табори, не добула нічого сильної сцени. Тому, що про Драйфуса часто згадують, варт пригадати історичні факти. 15. жовтня 1894 р. арештували французького капітана артилерії, Драйфуса, урядовця у міністерстві військових справ, на підставі одного анонімного листа, вісланого до німецької амбасади, що його перехопили французи. Почерк цього листа був подібний до почерку Драйфуса. Міністр війни на підставі анонімних таємних документів поставив Драйфуса під військовий суд і його засудили 15. березня 1895 р. на досмертну заслання на Чортовім Острові, біля берегів Гвіани. Тимчасом рік пізніше урядовець військового міністерства полковник Піккар щастя бруліон листа з німецької амбасади, добутий франц. контророзвідчиком, а цього виказало, що шпигуном був франц. майор Естергазі. Лист, на підставі якого засудили Драйфуса, писав Естергазі. Франц. генеральний штаб не повірив доказам Пікара і вислав його до Тунісу. Тимчасом шеф франц. бюра „розвідки" Генрі предложив новий сфальшований лист, що буцім-то доказував вину Драйфуса. Віцепрезидент сенату Шерер-Кестнер, знаючи подробиці справи від Пікара, почав добиватись ревізії процесу разом з рідною Драйфуса, що мала докази вини Естергазія. Після судової розправи проти Естергазія почалась кампанія у процесі проти оборонців Драйфуса, яких публична опінія називала „арештантами". Полк. Піккар попав у вязницю. Драйфуса почав боронити гуртом лічів і письменників: Жорж Клемансо, Івес Гійо, Ж. Райнах і Зола. 13 січня 1898 Зола прилюдним листом до президента республики „Обвинувачую" у газеті „Аврора" дав привід до процесу проти себе. Його боронив брат Клемансо Альберт і славний Лаборі, а проте його засудили на рік вязниці. Драйфус, як невинний вернувся з Гвіани тайно в лютім, але військовий суд у місті Рен 9. вересня 1899 признав таки його винним і засудив на 10 літ вязниці. 19. вересня уряд таки випустив його на волю. При кінці 1903 р. нові факти зайшли на світло денне, але як 12. липня 1906 р. суд скасував перісний засуд і зносив його реабілітував. Під час світової війни Драйфус вступив до армії, крий як полковник і 1918 р. дістав відзнаку почесної легії. Живе досі; має 74 роки.

Процес Драйфуса, якого документа та історію змалював Жозеф Райнах у 7 томах, має багато подробиць, вчасім невикористаних у фільмі. Ця німецька фільма має першорядних авторів, але страшенно бліденька. Реклама каже, що вона заборонена у Німеччині. Чи тому, що там співають Марсельезу і кричать про перемогу французької справедливости? Випадок Драйфуса це одна із блакитних рак судової справедливости у Франції.

—o—

З судової салі.

Присуд у Самборі на двох сільських хлопців за провину з арт. 153.

Дня 2. грудня ц. р. відбулася розправа в городському суді у Самборі перед городським суддею Ганом **проти Ільки Дідуха, Василькевича Володимира і Михайлав Кісяка,** всіх молодих хлопців з Татар. за провину з арт. 153 к. к. Боронив мгр. Антін Луцький, субститут адв. д-ра Юл'яна Рабія. По майже 5-годинній розправі (при тім треба зазначити, що ця розправа була тільки продолженням кільнадцятигодинної розправи з дня 24. XI. в цій самій справі) **засуджено двох перших не кару по одному рокові вязниці** за те, що буцім-то в ночі з 29. на 30. жовтня, виконуючи сільську варту біля школи, понищили в класі державні емблеми та портрети польських державних мужів. Натомісць третього обвинуваченого для цілковитої недостачі доказу вини увільнено. Довжезне доказове поступування зводилось виключно до переслухування свідків, які оглядали понищені вже портрети та емблеми, а деякі з них бачили двох перших обвинувачених, як виходили з сіней, де вони спали. Устійнено також в часі доказового поступування, що ні вхідні двері ні двері до класи не мали замків, так, що кожний міг у кожній порі дня зайти до класи і наробити пакостей. Хлопці боронилися тим, що спали в сінях на соломі і що сталося в часі їх сну, не знають. Судія мотивував свій вирок тим, що коли обвинувачені вартували і мали обовязок пильнувати державних емблем, то повинні вказати на безпосередніх справців шкоди, а коли того не роблять то з того видно що вони самі цю провину поповнили. Проти цього вироку оборонець іменем обох перших обвинувачених вложив апеляцію до Окружного Суду в Самборі. На згаданої апеляційної процесу слід поставити одно побажання: маргінесі цього процесу слід поставити одно побажання до самбірських адвокатів-українців, а саме, щоби вони треба зацікавилися долею всіх суджених молодих хлопців і самі бралися до їх оборони перед городським судом.

СПОРТ.

КОМУНІКАТ ЛЕЩАТАРСЬКОГО СУБРЕФЕРАТУ У. С. С.

Лещатарський Субреферат У. С. С. устійнив отсе речинці змагань за мистецтво У. С. С. на рік 1933-34: 1) 4. II. або 11. II. 1934 краєві змагання у плоскому біжі; 2) 11. II. або 18. II. 1934 міжклюбові змагання у скоках; 3) 18. II. або 25. II. 1934 міжклюбові дружинові змагання; 4) 11. III. 1934 здоровий біг у Славську; 5) 18. III. або 25. III. 1934 довгодистансовий плоский біг. Змагання від 1), 3) і 4) відбудуться також у жіночих конкуренціях.

До 1. II. 1934. всі клюби обовязані перевести у себе внутрішньо-клюбові змагання.

Пригадуємо, що всі змагуни мусять бути зареєстровані в У. С. С. і піддатися лікарським оглядинам. Змагунів, які не будуть мати посвідки оглядин, не допустимо абсолютно до ніяких змагань.

Звертаємо увагу, що всі офіціяльні комунікати лещатарського субреферату будуть поміщувані у пресі без окремого повідомлювання клюбів.

АВСТРІЯ — АНГЛІЯ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Футболеву репрезентацію Австрії поборола несподівано найліпша англійська дружина „Арсеналь" у відношенні 4:2. Одні ворота здобули заграйці з карного.

Нові книжки й журнали.

В. Безкоровайний: УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ. ч. VIII Скрипкове соло у супроводі фортепіяну. Золочів-Львів.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 6. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Четвер. 7. 12. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Різнородностей.

Середа, 6. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Четвер. 7. XII. год. 7.30 веч. „Моя сестра та я".

Кіна.

АДРІЯ: „Мараду".
АПОЛЬО: „Драйфус",
АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).
ВАНДА: „Цвітка Альжиру" та „Фалш і Фалш".
КАСІНО: „Бастер наварив пива".
КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").
КОЛІСЕЙ: „Серце вічно молоде", ревія: „Веселий рейд".
МАРУСЕНЬКА: „С. О. С." („Ледяна гора").
МІРАЖ: „Жінка на роздоріжжу", та Діяна Гарвей.
МУЗА: „Куртизана" (Грета Гарбо).
ПАЛЯС: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті".
ПАН: „Їх ексцеленція субект" і ревія.
ПАСАЖ: „Їздець без тривоги" (Том Кін), додатки та Балалайкова трупа.
ХИМЕРА: „Кавалькада".
СТИЛЕВЕ: „Генерал Чень", ревія „Зимова салата".
УТІХА: „За його гріхи", ревія „Всміхнися!"

Закордонне радіо.

Середа, 6. грудня 1933.

Відень (517,2) 11.30 Співи. фортепіян; **Братислава** (279.3) 16.00 Концерт, **Прага** (488,6) 20.05 Концерт; **Ковно** (1935) 19.30 Співи; **Гайльсберг** (276,5) 20.05 „Ді Шнайдер фон Шенау" оп. Брандта; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 10 10 Співи; **Бресляв** (325) Пісоньки, **Бероміністер** (459,4) 19.50 „Отельо" оп. Вердія; **Рим** (441,2) 20.45 „Рамунчо" л р. опера Доноді.

Четвер, 7. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.20 Солісти, 19.00 Концерт; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт; **Париж** (1725) 21.00 „Юлій Цезар" пєса Шекспіра; **Ковно** (1935) 18.20, 20.20 Співи; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 21.15 Танкова музика; **Бресляв** (325) 12.00, 19.00 Концерт; **Будапешт** (550.5) 13.30 Концерт, 20.45 Два фортепіяни, 22.20 Військ. музика; **Мілянo** (331,5) 21.00 Опера; **Рим** (441,2) 20.45 Оп. музика.

Львівське радіо.

Середа, 6. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Сальонова орхестра; 12.25 Зі біржі; 15.40 Пісні (Олена Зубович); 16.00 Інструментальна музика (грамофон); 16.10 Для дітей „Кінг Конг", „Св. Миколай"; 16.40 Листи та програми; 16.55 Легка музика, піоньки; 18.00 Музика та медицина; 19.05 Всячина, грамофон; 19.25 Літ. фейлетон; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Концерт (музика, співи); 21.00 Фабрикування газети; 21.15 Фортепіян; 23.05 Танкова музика (з грамофону).

Четвер, 7. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Ревії з грамофону; 12.35 Концерт; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Концерт мандоліністів; 16.40 Жінка в міському самоврядуванні; 16.55 Хор Еріяна; 17.25 Скрипка; 17.50 Стенографія; 18.00 Відчит „Чоловік праці"; 18.20 Авд. „Евтифріон", Пантонова трильогія; 19.00 Відч.: „Срібна Пилава"; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Концерт (музика, співи); 21.00, 21.15 Техн. почт. скринька; 22.00 Жидівські пісні; 22.20 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові у вівторок у приватних оборотах платили за доляр 5.67—5.68 зол. Банк Польський платив вполудне 5.60.

У Варшаві такі курси: Львовом 29.32—29.31, Париж 34.85, Берлін 212.49, Цюріх 172.48, Амстердам 358.30, Нюйорк кабель 5.76, чеки 5.74.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 5. XII.: масло зол. 3.—, молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця 5.00—5.20 зол. за копу. Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця звишкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Т-во „Плай" улаштовує в днях від 23. XII. 1933. — 1. І. 1934. **Зимову Оселю** для дівчат в Старині коло Хирова. Провід у руках проф. Марії Охримович. В програмі лещатарський курс для новачків і заавансованих. Оплата 15 зол. Зголошення вразі із 1. ратою 5 зол. слати на адресу: Уляна Сітницька, Львів, Пелчинська 10 до дня 18. XII. 1933. Спис вправ дістануть зголошені окремо. 710

Присилайте передплату!

Чергові Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта" ім. Шевченка у Львові відбудуться 16-го грудня ц. р. в салі Т-ва „Українська Бесіда" при вул. Рутовського (Народній Дім) з таким порядком: 1. Відкриття Зборів. 2. Прийняття протоколу з останніх загальних Зборів Філії. 3. Звідомлення уступаючого Виділу. 4. Звідомлення Контрольної Комісії. 5. Вибір нового Виділу, трьох заступників і членів Контрольної Комісії. 6. Вибір відпоручників Філії на Збори Матірнього Товариства. 7. Означення висоти філіяльного додатку. 8. Евентуалів. — Початок Зборів точно в год. 5-ій веч. На випадок недостачі комплету Збори відбудуться годину пізніше без огляду на число прибувших. Пригадуємо, що право участи у Зборах Філії мають фізичні і правні особи, що живуть у районі Філії і вирівняли членські вкладки до Товариства „Просвіта" по кінець 1933 р. Правні особи не читальні делегують на Збори по одному відпоручникові, а читальні на кожних 50 своїх членів одного відпоручника. Відпоручники правних осіб мусять виказатися повновластями своїх установ, на основі яких дістануть відповідні карти вступу на салю Зборів. По карти вступу зголошуватися в канцелярії Т-ва „Просвіта" в ранніх годинах від 8—14. і пополудні від 15—20-ої години. — **Виділ Філії Т-ва „Просвіта" ім. Шевченка у Львові.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — тридільні від 5.50 зол., філе ручної роботи за безцінь. Найвибагливіші моделі Crouchet, Brugges, Venice, Indanthren. — ФРАЙЛІХ, Сикстуська 21. 660 2—?

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман, Львів, Пасаж Гавсмана. 596 10-18

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ під управою Михайла Рибака у Львові при вул. св. Зофії 25 виконує кравецькі роботи по найновіших взорах солідно і дешево на час. 675 3 5

ЛЕЩАТАРСЬКУ обуву та взання купуємо, замовляємо у джерелі АРКА, ХОРУШИНА 11. Тел. 21-10. Рівнож виконуємо вибагливу обуву всілякого рода. 687 3-5

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо енергійним особам. Інформації дає Т-во Банкове, Grodno, ul. Hoovera 9. 2-15

САНКИ, лещата та совги по дешевих цінах поручає А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 693 2—3

КАПЕЛЮХИ жіночі і мужеські чистить переробляє, відновляє тільки за 1.50 зол. „КАПЕЛЛЬО", Кентшинського 18. 1-2

ЛЕЩЕТАРСЬКІ черевики солідно виконую по найдешевших цінах. Качмерський, Сапіги 57. 666 1—1

МАЙСТЕР прав прийметься приготовити на селі до кожного іспиту правничого Зголошення до „Діла" під „Західний". 713 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Сповняючи обовязок вдячности складаємо Вп. П. д-рові Александрові Козакевичеві щиро-сердечну подяку за уміле видікування нашого батька Карла Шипайла в важкої недуги. Також дякуємо Вп. П. д-рові за лікарську опіку над цілою нашою найближчою рідною. Коломия, дня 20. XI. 1933. — Елеонора Шипайло-Гонтова, Неонілія Шипайло-Геник-Березовська, д-р Ярослав Шипайло і Олександер Шипайло. 711

АДВОКАТ

Д-р Тит Залуцький

оборонець у карних справах
отворив канцелярію
в КОСОВІ, біля Коломиї, (напроти суду).

АДВОКАТ

Д-р Осип Галущак

отворив адвокатську канцелярію
670 **В ЯВОРОВІ.** 3—?

ПЯСІНА першорядні по зниженних цінах; на догідних умовинах Купно продажа: заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Лещатарські комплєти

як штани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (хульбокс), дошки (ясеневі), взання, киїки і шапки виконує і продає за зол. 63.50

ВИРІБНЯ „РЕНОМА"
Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.
1/32 Вступи і переконаєшся! 1-10

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ч. 324 (13.523), Львів, пятниця 8. грудня 1933. Pocztowa opłata zapłacono gotówką. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Знесення прогібіції в Америці.

ВАШИНГТОН, 6. XII. ПАТ.. Прогібіцію в Зл. Державах знесено. Останній, 36-ий стейт Юта ратифікував знесення прогібіції. В цілім краю настала небувала радість. 14 літ прогібіції коштували Америку 45.549 жертв людьми, вбитими і погибшими у звязку з нелегальною торговлею алькогольних напитків. В американських вязницях перебуває досі 3.766 осіб, що відбувають тяжкі кари вязниці за переступства проти знесеної прогібіції.

ВАШИНГТОН, 6. XII. ПАТ. Президент Рузвельт оголосив проклямацію, якою повідомив про знесення прогібіції. Президент закликає громадян на співпрацю з урядом задля привернення цілковитого пошанування права і домагається, щоби ніодин стейт не позволяв отвирати т. зв. салюнів. Дальше заявив, що вірить у здоровий розум американського народу, який збережеться перед прокляттям надмірного вживання алькогольних напитків зі шкодою для морального здоровля. Завданням нашим, підкреслив Рузвельт, виховати кожного громадянина в дусі якнайбільшого уміркування.

—o—

Одинокий успішний при гемороїдах
ГЕМОРИН кляве
HEMORIN

НЕМА У СВІТІ ДВОХ ВОРОГІВ!

Крутий поворот у міжнародній дипльоматичній метушні у бік — пацифізму!

Львів, 6. грудня 1933.

Був недавно час, коли читач щоденної преси мусів з огірченним зітхати, що нема у цілому світі двох приятелів: кожний проти кожного порскав їдю, а коли й усміхався, то в той спосіб ховав за пазухою ножа, щоб рукоять було здалека видно. Тільки й про те можна було читати, що істнує безліч „роп'ючих ран" та непогасних вогнищ воєнних конфліктів, вибуху яких можна не то з дня на день, а з години на годину вичікувати. З нічим повернув був французький премієр з Америки, безуспішною була подорож премієра англійського, мізерними вислідами скінчилася оттавська конференція розвалилася конференція в Льондоні (яка мала світ від хаосу рятувати), збанкротувала конференція розброєння, розлітається Ліга Націй спаралїжований пакт 4-ох. Ніби ізольованою опинилася гітлерівська Німеччина, але не видно було двох союзників, які йшлиб проти неї таким одностайним фронтом, в якому не видно булоб ніяких щілин. Показалося, що навіть на справу австро-німецького „аншлюсу" три держави Малої Антанти не мають однозгідного погляду і що однаково концепція воскресення наддунайської федерації як реставрації Габсбургів — має своїх сильних протекторів. Англійський міністр війни гремів у палаті льордів проти Німеччини, але одночасно англійська преса била на алярм, що береги англійських островів зовсім безборонні супроти воздушної і морської сили „союзної" Франції. Французького амбасадора з Риму сенатора де Жувенель паріська преса мало зрадником не охрестила за пакт чотирьох, як знаряддя франко-італійського наближення, а на зіпсуту гармонію франко-польських взаємин (ще від часу відкликання французької військової місії з Варшави, аж надто проречисто натякала і польська французька преса. Одночасно чорні хмари перевалювались над Далеким Сходом і мрячно ставало від них у Старому і Новому Світі.

Аж ось — наче під чародійною палочкою починає все змінятися. Бачили ми спершу справжні перегони пактів неагресії, але вони видно не вистарчали: після них прийшла повінь взаємних маніфестаційних відвідин і — гарячкова метушливість тайної дипльоматії. Не диво: після банкротства „явної" дипльоматії Ліги Націй відпала Женева, як „невтральний терен" безпосередніх зустрічей. Роля акредитованих послів у чужинецьких столицях знову зросла. Пригадав собі теж світ, що в кількох европейських державах керма закордонної політики спочиває в руках одиниць, які в цих справах єдино рішають, — без огляду на те, чи промовляють безпосередньо чи через своїх довірених людей.

І колиб не те, що суть тайної дипльоматії у тому й полягає, що справжні заміри остають невідомими так довго, як довго це лежить в інтересі дипльоматичної тактики, можна би думати, що нема вже в світі ніяких спірних тем та ніяких ворогів: назовні всі взаємно до себе всміхаються як найкращі приятелі! Подорож Літвінова до Злучених Держав започаткувала ніби то нову еру у взаєминах Совітів і Америки. Після повороту відтіль Літвінова приймає на довгих розмовах Мусоліні — і преса розпускається про далекосягаючі плани італійсько-совітської співпраці. Пакт 4-ох ніби не лише перестає істнувати як завязок антисовітського блоку, але й має бути поширений до „пакту

Національний склад населення Закарпаття.

Ще 1. грудня 1930 р. відбувся перепис населення Чехословацької Республики. Тепер поступово оголошують висліди цього перепису. Остаточні дані про національний склад населення дотепер оголошено з Чехії. Морави-Шлеська, а отсе останні „Зправи" Державного Статистичного Уряду у Празі (ч. 170, річник XIV., ціна 1 кч.) подають дані також з тої частини Закарпаття, яка має офіційну назву: Підкарпатська Русь. Вислідів зі Словаччини, у склад якої входить інша частина нашого Закарпаття, ще не оголошено. Нижче подаємо національний склад Підкарпатської Руси на 1. грудня 1930 та на 15. лютого 1921 (попередній перепис), а також зріст чи зменшення, що випливають з порівнання відповідної национальности за час між цими двома переписами.

Національність	1. XII. 1930.	15. II 1921	Різниця
українська	446.916	372 500	+74.416
мадярська	109 472	103.690	+ 5 782
жидівська	91.255	79.715	+11.540
чехословацька	33.961	19.775	+14.186
(окремо чехів	20.719	9.477	+11.242)
(окремо словаків	13.242	10 298	+ 2.944)
німецька	13.249	10.326	+ 2.923
румунська	12 641	10.810	+ 1.831
циганська	1.357	418	+ 939
польська	159	298	— 139
сербо-хорватська	60	115	— 49
інші та незазначені	56	81	— 31
Разом	700 129	592.731	+111.398
Крім того чужинців	16.228	11 862	+ 9.366
Всього населення	725.357	604.593	+120.764

Зазначимо, що українська національна назва у статистичному звідомленні подається поруч з іншими, а саме: руска а малоруска (українська), а крім того у примітці зазначено, що туди зараховано також білорусів і тих, що свою національність подали, як „карпаторуска, руська чі руснячка". Цікаво, що один празький часопис („Народні Освободзені"), подаючи ці висліди перепису, замість того, щоб перерахувати отсе доволі чудернацьке нанизання назв, пише просто: „Приріст українського населення на основі останнього перепису і т. д."

Подав С. С.

Чи маєте вже
Новий Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Чеська повість про укоаїнську гуцульську республику.

У Празі появилася цікава повість В. М. Куфея п. н. „Horalska republika", в якій змальовані геройські змагання українських гуцулів на Закарпатті в рр. 1918—19 за закріплення в союзі з українським урядом у Станиславові своєї гуцульської республики. Повість написана в великою симпатією до українського народу, зокрема до гуцулів. Широку памітку про ту повість подамо в найближчих днях.

—o—

Перехід на унію.

З Волині повідомляють, що ціла громада *Ласки* у володимирському повіті перейшла разом зі своїм парохом Лавренчуком в православія на гр.-кат. обряд.

Літвінов про свою візиту в Римі.

РИМ, 6. 12. ПАТ. Літвінов приняв учора закордонних журналістів, яким заявив, що його візита в Римі мала на меті найперше підкреслити вдоволення з італійсько-радянських взаємин. „Я обговорював з італійським премієром міжнародню ситуацію в дусі обосторонних бажань уміцнити мир і потребу міжнародньої співпрації, щоб усунути або бодай ослабити небезпеки, що загрожують мирові! Все те, що зміцнює мир, можна рахувати на підтримку радянського уряду". На запити в справі розбройної конференції Літвінов відповів, що вона виявила недостачу волі у моменті, коли над світом нависла грона нової війни. Згадавши про відношення СРСР до держав Малої Антанти, заявив, що Радянщина готова співпрацювати зі всяким, хто собі того бажає.

Sygn. VI 1. Pr. 612/33. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd okręgowy Wydział VI. 1 karny we Lwowie w składzie jako Przewodniczący S. O. W. Dr. Mieńyński jako głosujący S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker, w sprawie konfiskaty Nr. 316 czasopisma „Dilo" z daty Lwów, dnia 29. listopada 1933. do Sygn. VI. 1. Pr. 612/33. na posiedzeniu niejawnem w dniu 1 grudnia 1933. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 27. listopada 1933. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 316 z daty Lwów dnia 29. listopada 1933. zawierającego: 1) w artykule pt. „Jak idealistyczna kultura może i t. d...", a) w ustępie od słów: „Na praktyci"... do słów: „zamij Polszczi" — znamiona występku z art. 170 kk — zarządzić zniszczenie tegoż nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z dnia 17. grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez szerzenie nieprawdziwych wiadomości o rzekomem hamowaniu pracy kulturalno-oświatowej i społecznej wśród społeczeństwa ukraińskiego, przez władze państwowe, zaniepokoić opinię publiczną. Według §§ 487 489. 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący W. Medyński wr Protokólant: Popowiczówna wr. Za zgodność: Janowicz st. sekr.

Ширіть наш часопис!

ПОЛОТНА НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ
КОВДРИ, МАТРАЦИ, ДЕРКИ СОЛІДНІ І ДЕШЕВІ
ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ
ЛЬВІВ, РИНОК 30.

5-ти" — з Совітами! Рузвельтові й Мусолініму Литвинов ніби то „гарантував" „свободу" християнської релігії у Совітах (!), так, що на овиді мерехтить декому й ватикансько-совітське замирення (Ватикан цьому рішуче заперечує). З Риму їде Литвинов — до Берліна на розмову з Гітлером, а в пресовому інтерв'ю без обиняків заявляє, що між Совітами й Німеччиною не треба ніяких посередників, бо обі держави мають нормальні дипл. взаємини. З приводу цієї останньої подорожі наївна преса рада би вже бачити ідеальну гармонію між гітлерівською Німеччиною і сталінівською Росією! Канц. Дольфус декларує прихильний звороть в австро-німецьких взаєминах, а Японія — читаємо — запропонувала Злученим Державам „вічний мир"! На Німеччину й Польщу люди вже глядять як на заприсяжених союзників, без нарушення освяченої совітсько-польської приязни!..

Словом — ідилля. **Булаб** ідилля, якби не маленька „заковика": що існують у світі реальні ріжниці інтересів, яких ніяка візита ані словесна декларація привязи ані навіть ніякий писаний пакт не усуне. Існують такі розбіжности, яких погодити не можна і які не можуть не ударитись. І тайна дипльоматія не існує для пропаганди - ідеї пацифізму, лише для створення — кожний собі — якнайкращих умовин для того неминучого зудару, глядючи на нього не під кутом миролюбної інтернаціональної ідеї, лише власних користей.

Тому найбільшою помилкою є утотожнювати закордонну політику держав з їх дипльоматичною тактикою. Найбільшою теж трудністю є відріжнити тактичні дипльоматичні ходи, призначені для „плебсу", від сутніх політичних кроків, що прямують до зручно маскованої скритої цілі.

ДЕЗИНФЕКЦІЮ УСТНОЇ ЯМИ І БІЛІ ЗУБИ
осягнете, уживаючи щоденно тільки пасту до зубів
„АЛЬОЕ"
Фабрика Альое виробляє теж крем сухий під пудер, крем товстий (спортовий) і порошок до зубів.
568 1-?

У МІСЯЦІ „ПРОСВІТИ".

ЯК ПРАЦЮЄ ОСВІТНЯ ЦЕНТРАЛЯ?

У вчорашній статті подали ми, що „Просвіта" має в цьому році 84 філії і 3.032 читалень. Усю цю величезну організаційну мережу треба належно та доцільно обслужити. Працю в читальнях і у філіях треба відповідно інструювати та узгіднювати. Бо інакше вся ця імпозантна організація могла б зійти на бездоріжжа. Якже це все робить і як виконує свої завдання централя? Вона робить це двоякими шляхами, а саме при допомозі письменних звязків і при допомозі живих звязків через своїх організаторів та освітніх інструкторів.

За час від 1. липня 1931. до 30. червня 1933. „Просвіта" вислала до своїх організаційних клітин на місцях і до своїх організаторів та мужів довіря і членів 70.273 листів. Коли рахувати за один рік тільки 300 днів праці, то на кожний день у тому часі припадає висилка 132 листів із централі. Сюди не враховуємо листування книгарні „Просвіти", яка в тому самому часі вислала в край 13.936 листів, упімнень і пачок. Отже в книгарні полагоджено денно письменно аж по 23 справи. До канцелярії „Просвіти" за той самий час наплило 13.247 писем, 16.421 чеків, 4.127 екстів, 1.013 переказів — разом 34.808 справ, які мусіли бути полагоджені.

З тих даних видно, що „Просвіта" є незвичайно живою організацією. Вона стоїть все в осередку зацікавлення широких кол нашого громадянства в організаційно-освітньому розумінні.

Ще краще насвітлять кипучу працю „Просвіти" дані про живі звязки львівської централі з її філіями та читальнями. І так за час від 1-го січня 1932 р. по кінець листопада 1933 р. було з централі 706 поїздок у край. Отже на місяць припадало по 30 поїздок, або одна поїздка в край на кожний день. При тім члени Головного Виділу відбули 82 поїздки, а урядовці організаційного відділу 624. У тому часі відбулася в осідках філій з представниками підчинених тим філіям читалень 186 освітніх анкет. Ці анкети мали за завдання узгіднювати практичну працю читалень в освітньому напрямі. Крім того відбулися 103 анкети з інтеліґенцією в осідках філій, на яких обговорювано засоби й методику освітньої роботи. Далі відбулися 72 районові конференції з виділами найближчих читалень, де обговорювано теж практичні справи щодо належного ведення читалень. Крім того всього відбулося ще 69 анкет по найкращих читальнях, на яких обговорювано і практично поучувано керманичів читалень, як вести освітню працю, як вести дітьводство і як налагоджувати ведення бібліотеки. Всі ті анкети та конференції мали за найважніше завдання позбавити освітню працю по читальнях прикмет дилетантизму та випадковости і надати освітній та взагалі культурній праці по наших селах признаки доцільности й фаховости. Всіми тими анкетами і конференціями керували і на них викладали та практично демонстрували осьвітню роботу фахові делеґати львівської освітньої централі.

Отже „Просвіта" у Львові була не тільки формально, але й фактично весь той час мізком і серцем величезної нашої культурно-освітньої організації. Вона вужила на цю працю безліч енергії і крім того багато гроша. І треба щиро признати, що ні та енергія, ні той гріш не пішли на марне. Бо завдяки такій праці організаційна мережа „Просвіти" вибилася на перше провідне і центральне місце в нашому житті.

Колиж до того додамо, що „Просвіта" веде ще у власному заряді сільсько-господарську школу в Милованні, з якої рік-річно розходиться по наших селах по кількадесять добре вихованих, національно свідомих молодих юнаків, то культурницька роля „Просвіти" в нашому житті стане тоді для всіх ще наглядніщою і ще більше переконуючою.

З уваги на те „Просвіта" має повне право апелювати в місяці грудні до українського громадянства за моральною і матеріяльною підтримкою. „Просвіті" належиться заслужено щорічний дар на її організаційну, а в найближчій будучині і на систематичну видавничу діяльність. Нема сумніву, що вложений у „Просвіту" громадський гріш є найкраще інвестований, бо дає найгарніші наслідки у чисто моральних і духових цінностях. Не забуваймо, що захитання „Просвіти" було б рівнозначне із захитанням самих підстав нашого національного життя. Тому мобілізуймо в місяці грудні допомогу для „Просвіти".

В. Мудрий.

ДАРОМ
З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.
Почтові висилки відсилотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Число німецьких виселенців.

В Льозанні розпочалася перша сесія адміністраційної ради, що має співділати з комісаром Мекдональдом для виселенців з Німеччини. Председником ради вибрано льорда Сесіля. Комісар Мекдональд виголосив експозе, в якім обговорив положення німецьких виселенців. Загальне їх число сягає 60.000, з того 51.000 жидів. У Франції находиться 25.000 виселенців, Палестині 5.600, Польщі 6.000, Чехословаччині й Голяндії по 5.000, В. Британії і т. д. 16.000 еміґрантів не має німецького горожанства. Опісля промовець зясував акцію допомоги для німецьких виселенців.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ГРУДНЯ 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Омелян Огоновський
як фільольоґ та історик літератури.

Роковини, ювилеї та похорони все ще у нас ті моменти, коли навіть фахівці найчастіше забирають слово про своїх побратимів. Трапилось це і з О. Огоновським. Не вміють наші люди єднати зі святочним виступом справжню оцінку; тимто скромні та тихі працівники не виступають на тлі своєї доби у тій величині, яка відповідає дійсній перспективі.

Заслуги Омеляна Огоновського як діяча та педаґоґа великі, незаперечні. Як граматик та історик літератури зробив він теж чимало. Та болій наші вчені повинні би вже раз зрозуміти, що не можна критеріїв наукової праці заступати фразами про заслуги „на народній ниві".

Німецька праця О-го „Студії на полі української мови" була у нас першою спробою граматичної праці, що мала охоплювати структуру сучасної української мови і то не тільки з погляду її теперішнього стану як літературної мови, але і з погляду історичного та діялектольоґічного. Зібраний ним матеріял був такий живий і новий, що й досі не стратив свого значіння: ним користуються ще й нині у західній Европі. Метода прикладена, в ній приневолювала противників рахуватись із головною тезою про самостійність української мови. Ця теза не залишала Огоновському часу на інші, складніші питання порівнявального мовознавства. Між цими питаннями находиться одно основне, звязане з самою темою згаданої праці: про межі між самостійною мовою і діялектом. Ті межі ріжні в ріжних добах і взаєминах суспільних мов: про самостійність даної мови рішають не-тільки самі фонетичні і морфольоґічні ріжниці і навіть не існуванням окремої літератури в даній мові. Стара провансальська мова з геніем Містраля не всилі відродити рідної літератури і хоч самостійна, не грає нині такої ролі як літературна норвеська, що зродилась із двох говірок кількадесять літ тому у боротьбі проти всесильної данської літературної мови.

Становище О-го як фільольоґа було по суті правильне на тій точці, що у справах витвору літ. мови головну ролю грає акт волі („буде українська самостійна мова, коли цього схочемо!" Потебня), що, на думку О-го завсіди проявлявся в наших історичних змаганнях. Правда, з того послїду виходили й деякі помилки напр. зачислення білорусів до нашої національности.

Як історик літератури зробив О. Огоновський менш-більш те, що стає обовязком совісти кожного професора університету: обширний і совісний підручник зі свого предмету. Зібраний ним біо-бібліоґрафічний матеріял став, як ще давно ствердив Франко, „скарбом фактів і подробиць" для дальших дослідників і досі ще „Історією літератури" Огоновського користуються вчителі для викладів. Досить прирівняти працю Огоновського з наслідниками на його катедрі, щоби зрозуміти пропорції. Огоновський викладав на підставі самостійних дослідів і відчував літературу як щось живе, про що можна і треба мати власні думки та почування. Після нього катедра української мови та літератури у львівському університеті зійшли на рівень нудної шпаргалольоґії і неінтеліґентного повторювання чужих підручників. Його наслідники не спромоглись навіть зібраний ним матеріял укласти в якусь систему, а мусіли це зробити такі публіцисти як Єфремов.

Як істориқ літератури був Огоновський тісно звязаний з атмосферою наших своєрідних обставин, де треба було в першій мірі підкреслювати національно-виховне значіння творів. При оцінці ріжних письменників як педаґоґ підкреслював він для слухачів постійно духа щирого та свідомого патріотизму у письменників і все те, що належало до царини естетичної та психольоґічної оцінки залишав на боці. Шукаючи за заслугами письменника у праці над національною свідомістю, не допінював він факту, що літературні твори (ті, справжні, що виходять поза безпосередній суспільний вплив) живуть навіть тоді, коли минув т. зв. „історичний момент".

Забувають про це нині ті, що хотіли би, щоб „Історія літератури" Огоновського жила досі завдяки самим прикметам автора як патріота і діяча. Історія літератури живе тільки, завдяки своїм літературним прикметам себто тою скількістю ідей, переживань і образів, які вложив у неї автор. Досі можемо читати Сент-Бева, Арнольда, Де Санктіса або Брандеса, хоча можемо не погоджуватись із ними у методі, смаку та ідеях.

Огоновський не завсіди скоплював як слід ріжниці між великими письменниками і пересічними: він не робив великих помилок, бо не відкривав талантів, не критикував, не пробував їх рівнять з іншими; як совісний педаґоґ, для якого найбільшу вартість має той предмет, про який саме викладає, думав більше про своїх слухачів, ніж про психольоґію письменників. Це була нелегка, тяжка праця, наче автора першого словника, що не має часу на свобідну творчість, лиш скиртою матеріялів.

Коли Драгоманів (правда, не завсіди демікатно) робив застереження щодо прикмет О-го як европейського вченого, то стверджував тільки факт, що в тодішній добі ніхто вже такою методою передачі змістів і дат не писав історій літератури. Те, що досі ніхто не дав у нас нової вільнатомової праці, можна би може пояснити зрозумінням, що нові сучасні досліди літератури вимагають у першій мірі порівнявальної методи. А не зрозуміння завдячуємо нашому першому великому европейцеві Драгоманову, проти якого повставали нині підносити порожню голову всякі зомагоги та псевдокритики.

Велика українська протибільшовицька демонстрація

В НЮ ЙОРКУ.

Напад більшовицької збиранини всіх національностей на українську демонстрацію не вдався. — Велике віче після походу. — Вся американська преса заговорила про український протест.

Від Ред.: Недавно подали ми коротку вістку про демонстрацію нью-йоркських українців проти Совітів. Нині містимо докладний опис тої демонстрації.

Нью Йорк, 20. XI. 1933.

З усіх потеперішніх українських маніфестацій у Нью Йорку вчорашня протибільшовицька маніфестація вийшла найбільше вдатною. Судячи з настрою наших людей і відгомону в американській пресі можна сказати, що й успіх історичний.

Це перша загальна маніфестація проти Росії і проти більшовиків зокрема. Крім того маніфестація переходила увесь час серед безнастанних сутичок із змобілізованими інтернаціональними комуністами з цілого Нью Йорку. Так звана „Організація Приятелів Совітської Росії" розкинула яких 50.000 летючок в англійській мові між населення і закликом іти на демонстрацію, де збираються українські „петлюрівці", „літерівці", „білогвардійці" і „бандити" та боронити перед ними Совітську Росію.

Отже, згідно з передбачуваннями, в год. 10. рано в суботу 18. листопада на Вашингтон Сквер, там де зачинається Пята евню, явилась тисячі народу: українці з американськими й українськими прапорами та всякими відзнаками й таблицями, на яких були різні інформаційні написи, чого українці хочуть; а одночасно прийшли також у великій силі більшовики українського роду і ціла інтернаціональна більшовицька збиранина — а всі з різними написами проти українців і то в більшій части з українськими таблицями.

Від 9—10. год. було таке замішання, що поліція не знала, хто був хто. Обі сторони були готові до смертельної розправи, лише що атакуючими були комуністи, а поденервованими були українці.

Після 10. години напливали із Семої вулиці українські січовики, члени „Чорноморської Січи" в однострої, окремі вирядчики із жовто-блакитними стрічками на раменах, як громадянська сторожа, українські скавти, сестри Червоного Хреста, чета українських дівчат у народніх строях, чета української дітвори та два живі образи „Фтовти" на вантажних автах. Один живий образ представляв „Волю України з 1918 р.", намальовану на взірець статуї американської Волі, а другий представляв Україну з 1933 року в таких картинах: За столом сидять більшовицькі комісарі і пирують, а перед ними ціла витолоджена Україна: матері з дітьми на руках, винужденілі мущини, жінки й діти, а над ними смерть з косою. Ці живі картини треба було оборонять вже в часі їх наладжування біля української католицької церкви св. Юрія при 7-ій вулиці, бо там зібралась частина комуністів жидів, щоби поломити написи й ціле вирядження. Це була причина, чому згадані відділи в однострої ішли разом побіч, позаду та наперед живих картин.

Сутички з комуністами розпочалися таки в часі збирання, але до загальної розправи прийшло біля будинку технічної школи Купер Юніон Голл. Наші січовики були на все приготовані і дали належну відправу нападникам, так, що вони наче череда почали гурмою втікати. Поліції не було, бо збірка мала бути на Вашингтон Сквер.

Щойно коли ціла вправа надійшла на площу зібрання, поліція взяла похід під свою охорону. Більшовики явилися в такій силі, що, здавалося, було їх більше ніж маніфестантів. Щоб не допустити до кровопролиття на місці, поліція дала приказ нашим маніфестантам уставлятись до походу зараз. І тому замість сподіваної проволоки три чверти години треба було майже в означеним часі рушити в похід.

Щойно в часі походу почав випинати порядок, хоча з обох сторін ішли по обох чільниках комуністи з таблицями й „амуніцією" і кидали маніфестантів то пляшками з молока, то цегла маніфестантів то пляшками з молока, то цеглами, то патиками. Поліція, давши досвід на маніфестацію справді слова дотримала і цілий час боронила маніфестантів.

У кількох місцях більшовики змобілізували свою силу, щоби перервати похід. Поліція — кінною силу, щоби перервати похід. Поліція — кінною силою, щоби перервати похід. Поліція — кінною силою, щоби перервати похід. Поліція — кінною силою

деяким песимізмом, викликав багацько невеселих дум серед присутніх.

Слідуючого дня, в понеділок 27. XI. ц. р., відбулася **довірочна нарада,** на яку прибули представники майже всіх громад калуського повіту в числі поверх 300. Нараду відкрив голова Повітового Народнього Комітету **д-р Іван Сохацький** та відав голос послові **О. Луцькому,** який у 2-годинній промові звсував зібраним наше теперішне політичне положення в краю і за кордоном та працю Української Парляментарної Репрезентації. Вкінці звернув спеціяльну увагу на недалекі вибори до сільських рад і зреферував виборчу ординацію.

Після закриття наради давав пос. Луцький всякі поради численним петентам. На жаль, спізнена пора примусила гостя відїхати, через що багацько справ зайшлось неполадженими. Вказаним було би, щоби У. П. Р. частіше делегувала до Калуша когось з п. послів для полагоджування того роду справ, які за одним побутом після довшої непризности годі полагодити.

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ В БУКАЧІВЦЯХ.

Дня 26. листопада ц. р. відбулося велике віче у Букачівцях, яке скликав Повітовий Народній Комітет у Рогатині. На вічу було біля 1000 людей зі всіх сіл того району. Вічем проводив **о. Кунцицький,** парох Букачовець, **д-р Комарянський,** лікар і **Іван Дмитрів,** господар у Підмихайлівцях. Реферат про політичне положення українського народу, а зокрема про шкільництво і громадську самоуправу виголосив **пос. Кузик.** Промову посла Кузика зібрані часто переривали гучними оплесками. Віче ухвалило довіря проводові УНДО, Української Парляментарній Репрезентації і зокрема послові своєї округи Кузикові. В дискусії промовляли: **п. Дмитрів** з Підмихайловець і **п. Сеньо** з Журова та **о. Кунцицький.** По вічу відбулася нарада представників кооператив букачовецького району.

ДОВІРОЧНА НАРАДА УНДО В СОЛОТВИНІ.

У Солотвині відбулася дня 19. XI. ц. р. довірочна нарада, на яку зібралися представники 17-ти громад солотвинського судового повіту. Саля кооперативного дому була битком набита. Референтували посли **Кузик** і **Чукур.**

Пос. Кузик виголосив довший реферат про положення українського народу на Великій Україні і в Польщі, та приступно пояснив новий самоуправний закон, подаючи вказівки, як українському населенню до нього застосуватись. Потім пос. Чукур обговорив господарське положення нашого народу. Населенню гір і підгір'я загрожує голод через цілковитий брак зарібків, як також через неурожай, що навістив ті околиці внаслідок холодної і дощевої весни й літа.

У дискусії забирали голос численні представники громад. Ухвалено довіря Української Парляментарній Репрезентації. Нарада закінчилась відспіванням національного гимну.

ПРАВНИЧІ ВІСТИ.

ПОЛЕКШІ ПРИ СПЛАТІ ПОДАТКОВИХ ЗАЛЕГЛОСТЕЙ.

В 94 числі дениика державних законів з 1. грудня ц. р. проголошено розпорядок міністра скарбу про полекші при сплаті податкових залеглостей. Полекші торкаються залеглостей, які повстали до *дня 1. жовтня 1931 року* при сплаті ось таких податків: ґрунтового, від нерухомостей, промислового, доходового, маєткового, від спадщин і даровизн та самостійних комунальних данин, як вирівнюючий податок для сільських громад, інвестиційний податок, спеціяльні оплати та дорогові доплати.

Цей розпорядок признає полекші для цих податкових залеглостей але тільки для хліборобів, власників будинкових нерухомостей та посілачів (приватних і правних осіб) торговельних і промислових підприємств. Іншим особам, що не належать до трьох вище згаданих категорій платників (як напр. вільних професій) — цей розпорядок не дає ніяких полекш.

Оплату залеглих податків (з часу до 1. жовтня 1931 р.) після забезпечення залеглости на гіпотеці — розкладається з уряду на 20 піврічних рат платних від 1. січня 1935 року. Платникам, що не можуть забезпечити гіпотечно залеглостей — відписується з уряду 1/4 частину тих залеглостей під умовиною, що решту сплатять у 12 рівних квартальних ратах, платних від 1. січня 1935 р.

Спромогу і спосіб гіпотечного забезпечення та висоту залеглости треба перевірити у приналежним скарбовім уряді. *Р. Л.*

—o—

АТЕНТАТ НА ПАПУ, МУСОЛІНІЯ І КОРОЛЯ?

У звязку з вибухом бомби в базиліці св. Петра в Римі (що сталося в червні ц. р.) поліція арештувала трьох виконавців того замаху. Всі три зложили сензаційні зізнання. М. і. виявили вони, що організація „Рух справедливости та волі", до якої належали ті три атентатчики, постановила була висадити в повітря цілу базиліку св. Петра в хвилині, як там було 50.000 паломників і папа з кардиналами. Та сама організація, згідно із зізнаннями арештованих, приготовляла атентати на Мусолінія та італійського короля.

ЛЕТ ЛІНДБЕРГА

РІО ДЕ ДЖАНЕЙРО, ПАТ. Кораблі, які були в дорозі на Атлантійському Океані, сигналізують, що бачили Ліндбергів літак під 13 степенем північної ширини та 28.20 степеня західної довжини.

Ліндберга сподіються в Наталі в стейті Ріо Гранде де Норте в Бразилії, в год. 16 (час Грініч)

ВЕЛИКА ФАШИСТІВСЬКА РАДА ДОМАГАЄТЬСЯ ЗРЕФОРМУВАННЯ ЛІГИ НАЦІЙ.

РИМ, ПАТ. Велика Фашистівська Рада відбула 5. грудня під проводом Мусолінія перше засідання осінної сесії. В резолюції рада взивав „чорні сорочки" до співпраці над суспільною перебудовою, яку заповів Мусоліні, задля скріплення добробуту італійського народу та політичної сили Італії.

Після промови Мусолінія почалася дискусія на тему становища Італії до Ліги Націй. Велика Рада постановила дальшу участь Італії в Лізі Націй вчинити залежною від основної реформи тієї установи. Це повинно статися в якнайкоротшому часі й обняти цілість справ Ліги Націй в її будові, діяльности та завданнях. Велика Рада ствердила, що хід подій не позволив перевести переговори в справі американських довгів і постановила заплатити 1 мілїон долярів, щоби дати новий доказ доброї волі Італії. Велика Рада сподіється, що остаточне порозуміння замкне цю, повсталу наслідком війни сторінку „винен" і „має".

Найближче засідання Великої Ради буде в четвер.

Не вільно пити настоячки

НЮ ЙОРК, 25. листопада. (Вл. кор.). З переголосуванням 36 стейтів за знесенням проґібіції приходить пора, де властиво нема ніякого закону про управильнення пиття горячих напитків. В грудні прийде пора розпочинати тим журитися. Міжтим Едвард Малруні, голова ради для контролі алькогольних напитків стейту Ню Йорк, видав тимчасові постанови для власників пиварень з вказівками, як вони мають пристосовитися до нових відносин. Ці вказівки обіймають 32 сторони друкованого слова і стають загадкою для теперішніх шинкарів. Вони не знають, як ці постанови перевести в практиці. Одна з найдивніших є та, що при питті не можна стояти коло шинквасу („бари"), як це увійшло в звичай в Америці здавна, але треба сидіти. Бартендери передумують способи, якби посадити гостя, коли він стане біля бари і зажадає склянку пива або чарку горівки.

—o—

НОВИНКИ

— **Папучі — пантофлі — берлячі — фільцові** чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 679 4-10

— **Зібрання** львівських Членів Т-ва „Плай" з метою оснувати Відділ у Львові відбудеться у вівторок 12. грудня при вул. Корняктів 1. в 19. год. Участь усіх членів обовязкова. Гостям ралі. 715 1—1

— **Традиційний Свято-Андріївський Вечір** улаштовує Т-во Українська Бесіда і Т-во Охор. Дітей у Львові дня 12. XII. 1933 р. год. 8. вечір у кімнатах Т-ва „Бесіда" при вул. Рутовського ч. 22. Вступ для членів і впроваджених ними гостей. 717

— **Ювилейний вечір** для вшанування 35-літньої діяльности директора Й. Стадника відбудеться не 15-го ц. м., а 14-го в салі Муз. Інституту у Львові ім. Лисенка. Трупа театру ім. Тобілевича, що є театром „Кооперативи Український Театр" у Львові відограє пєсу Ф. Мольнера „Гра на замку". Листи та привіти з нагоди ювилею Й. Стадника можна спрямовувати на адресу Кооперативи Український Театр, вул. Шашкевича 5.

— **Дві оперові вистави у Львові** відбудуться дня 11. і 13. грудня при співучасті львівської фільгармонії під орудою диригента А. Дольницького. 11-го ставлять у міськім великім театрі „Мадам Батерфляй" з Ліповською, Вронським і Шіцом, 13-го „Кармен" з Вермінською, Грушинським і Рейханом.

— **В Українськім Науковім Інституті в Берліні** виголосить інж. Д. Волощак 8. ц. м. вечором виклад на тему: Німецька служба праці.

— **Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці листопаді 108 катальогових чисел приросту до ч. 24200 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 69, побутова старовина 19, історичні памятки 5, церковна старовина 1, етнографія 108, різьба 1, графіка 1, альбом репродукцій 1, фотографій 21, монет 103, банкнотів 29, медалі 2, плякета 1, відзнаки 3, печатка 1, фотокліші 3, діяпозитиви 3. Жертводавцями були пп.: Береза Я., проф. Вахнянин Б., проф. Галущинський І., проф. Гнатишак М., Гела С., Гой О., д-р Дурделло Е., учит. Домановський Б., дир. Дорошенко В., Дубанович Т., Данилів Е., Дудич Б., Заклинський З., кооп. „Згода" в Залукві, рев. Кішера, Кулицький Т., о. Кедрин ський В., Косович І., Красицький С., Котів І., ред. Курдидик А., д-р Левицький В., д-р Лукасевич Л., Лудин Ю., Малюца Я., рев. Мельничук М., Мельничук Я., Микитин Т., арт. Новаківський О., Оленчак В., Овчар С., Орач М., Озеськевич М., Пастрик М., Польовий О., Прихідко Р., Пазюк С., Стефанович А., Сухоребський, Торонська О., Тузяк О., учит. Турик С., Тершівська Ю., Течківський М., Фарміга В., Цінкаловський О., кооп. „Червона Калина", проф. Шендрик І., о. Шпитковський С., Юрків Ю., Янушевич Л. Відвідувачів було 22.

— **Музей Визвольної Боротьби України.** Дуплікатний фонд Музею містить у собі сотні назв українських і чужих часописів та ріжних видань. Особливо багато публікацій Союзу Визволення України, Центрального Союзу Українського Студентства, Українського Музичного Т-ва в Празі, Видавництва „Українське Слово" в Берліні й ін. Матеріяли цього фонду служать Музеєві для обміну та для доповнення ріжних збірок і бібліотек. В останній час скомплетовано з десяток книгозбірень для потреб української еміґрації у Франції й на Балканах. Коїм того за посередництвом Куріня Старших Пластунок „Україна" передано пакунок книг у розпорядження Лемківської Комісії при головнім відділі Т-ва „Просвіта" у Львові. Дуплікатний фонд Музею займає на складах ціле гаражне помешкання й безнастанно зростає. Останньою більшою пожертвою до цього фонду був дар проф. д-ра Ол. Колесси (14 пакунків української преси), також п. Василь Войтанівський із Загребу в Югославії передав до Музею численну збірку (більше 100 чисел) українських в хорватських часописах з останнього десятиліття.

— **Чеська публікація про голод на Україні.** В Празі вийшло 1—2 число за листопад—грудень журналу „Голод на Україні" в чеській мові. Журнал має виходити що два тижні. Мета журналу познайомлювати чеську суспільність з жахливими обставинами, які панують тепер на Україні і організувати негайну поміч. Редактором двотижневика є проф. Бочковський, видавцем Комітет Допомоги Голодуючій Україні. На зміст 1—2 числа складається поза вступною статтею, стаття: „Як дійшло до голоду на Україні", низка приватних вісток та листів з України в справі голоду, голоси чужої преси про голод на Україні, вістки про працю комітетів та поодиноких людей в справі допомоги голодуючим і т. п.

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, Тел. 28-10, поручає матеріяли вовняні — на шкільні мундури, костюми, муж. убрання та всякі шовкá. 702

— **Нове обтяження шкільних свідоцтв.** Міністерство освіти видало до шкільних кураторій обіжник, щоби в усіх державних і приватних школах наліпляти на шкільних свідоцтвах спеціяльні значки на фонд т-ва будови шкіл. На свідоцтва нижчих шкіл призначені значки в ціні 10 сот., середніх шкіл у ціні 30 сот. Обіжник обовязує вже тепер.

— **Перед знижкою цін цукру.** З Варшави зачувати, що в найближчому часі можна надіятися подешевіння цукру. Теперішні високі ціни ніяк не даються здержати. В економічнім комітеті ради міністрів створено спеціяльну комісію, що займеться тією справою.

— **Морози та сніги.** Температура в Польщі опала пересічно до 6, у деяких околицях до зеро степенів. У Східній Галичині все ще морози тримаються та доходять і до 20 степенів. Морози охопили всю Европу. В Голяндії температура доходить до 20 степенів. Усі канали та ріки позамерзали й унеможливили комунікацію. В багатьох місцевостях потріскали газові рури, тому багато підприємств припинило працю. Кількох людей замерзло на смерть. На Мадярщині морози доходять до 14 степенів і з того часу зросло число самогубств. За один день у Будапешті покінчило самогубством 7 людей, на провінції 5. В Болгарії морози доходили до 32 ст. Сніг утруднює комунікацію.

— **18.726 безробітних більше.** На основі обчислень державного уряду посередництва праці число безробітних, зареєстрованих у Польщі до 22. листопада ц. р., дійшло до 265.303. Приріст безробітних на протязі тижня дав 18.726 осіб.

— **Коли вільно закувати арештанта в кайдани?** Головна команда державної поліції видала обіжник до поліційної влади в справі конвойованя арештантів. Обіжник виясняє, що накладання кайданків допускається тільки супроти осіб, що стоять під замітом злочину або проступку, загроженого карою смерти або карою вязниці повище 5 літ

— **Другий залізничний шлях Красне-Здолбунів.** Інвестиційний плян державних залізниць на 1934 р. передбачує будову кількох нових шляхів чи там других залізничих шин. Між ними запроєктовано коштом 2 міліонів зол. будову другого залізничого шляху на теперішній лінії Красне-Здолбунів. Населення повітів на відтинку Красне-Броди дістане працю.

— **Новий „Дом Людови“** посвятили у Давидківцях, пов. Чортків, при співучасти тернопільських достойників. Дім той збудували з ініціятиви воєводи Марушевського.

— **Трагічний наслідок мішаного подружя.** В домі при вул. Шептицьких у Львові пробував відобрати собі життя 22-літній електромонтер, Владислав Урсин, напившись денатурованого спірту. Причиною були родинні невзгодини. Він і батько почувалися українцями, мати є шовіністка полька. З того приводу між матірю і батьком та сином приходило до безнастанних суперечок, які довели сина до самогубства. Його відставили до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** В магазині обуви Й. Айзенберга під фірмою „Гермес“ при вул. Легіонів вибухла наслідком необережности пожежа, що знищила кілька тисяч пар обуви. — В ювілерському складі Бушка при вул. Академічній невідомі гості вкрали чотири годинники вартости 250 зол. — При вул. Казимирівській тріснула від морозу водопровідна рура, наслідком чого вода залила пивницю й склади з товарами.

— **Краєва хроніка.** Суд у Тарнові засудив на 5 років вязниці Ілію Дара, що пускав в обіг фальшиві 10-злотівки. — В Ганусівцях пов. Станиславів арештовано Проця Перста, що вбив Василя Филипчука у Вовчинці. — Морози в Станиславові доходять до 30 ст. — В Коломийщині арештовано шайку грабіжників, що доконала в ріжних місцевостях кілька грабунків і вбивств. Провідником шайки був В. Данилюк, караний вже 10 разів.

— **Неправильна контроля.** Найв. Суд у Варшаві розглядав касаційну справу львівського судді Маркова, засудженого свого часу на 6 місяців вязниці з припиненням кари на 3 роки за недостачу нагляду. Його виделеґували на інструкцію канцелярії нотаря в Бучачі, причому викрив недостачу кількинадцятьох тисяч зол. з призначених скарбових оплат. Суддя не зробив судового ужитку з того відкриття, бо нотар тимчасом недобір покрив. Суддю припинено в урядуванні, а справою занявся дисциплінарний суд.

— **Смерть великого німецького поета.** У клініці в Льокарно помер один із найбільших німецьких поетів Стефан Георге в 65 р. життя. Його літературне надбання незвичано велике. Це все здебільша поезії. Ось найважніші його збірки: „Гимни“, „Мандрівки прочан“, „Альгабаль“, „Пастуші книжки“, „Рік душі“, „Килим життя і пісні про сон і смерть“, „Семий перстень“, „Зоря Союзу“ та „Війна“. Крім цього дав він мистецькі переклади чужинних поетів: Шекспіра сонетів, частини „Божеської комедії“ Данта, Бодлєра, Россе ттія, Верлена, Анунція і збірки літературних нарисів „Дні та діла“.

— **Злодії моди.** У Парижі відповідатиме перед судом молода швачка Дювіяє, яка зорганізувала потайне товариство злодіїв, що жили з перепродажі оригінальних моделів паризької моди американським фірмам. Американські фірми віддавна копіювали французькі моделі; останніми часами вони могли, завдяки парисьскому злодіям, випускати на ринок останню паризьку моду майже рівночасно з Парижем.

— **З нових польських досягнень.** У новинці під повищим заголовком („Діло“ ч. 323) наслідком друкарської помилки подано, що „дом людови“ посвячено в Товстому, має бути в Толстолузі.

— **Товалетова вода елегантних пань.** Елегантна дама вживає лише товалетову воду 5 Fleurs-Forvil, із ніжним запахом.

З концертової салі.

ГУБЕРМАН.

Це один з тих дуже нечисленних, ледви декількох музик, що находиться на найвищому ступні мистецтва; артист-відтворець, який глибиною інтерпретації виконуваних творів підноситься до одного рівня з самими творцями; врешті віртуоз, якому на сьогодніший день нема рівних; врешті віртуоз, якому на сьогодніший день порівнює хіба тільки Крайслер. Говорити зокрема про його чи інші риси його гри і характеризувати одні як „кращі“ чи інші як „слабші“ не треба тому, що всі перші і ознаки, інші як „слабші“ не треба тому, що всі перші і ознаки, які в сумі складаються на поняття великого артиста, тут розвинені до найвищого ступня, а само поняття артиста, тут розвинені до найвищого ступня, а само поняття артиста, врешті набирає характеру „ідеальності“ „великого“ артиста, набирає характеру „ідеальності“ „великого“ в полученні з усіма можливими суперлятивами — „великий“ в полученні з усіма можливими суперлятивами — „великий“ Губерман.

Минулої ночі йде річ про Губермана.

На першому концерті — при супроводі фортепіяну — акомпаніятор п. Якіб Гімпель вирік не тільки далеко — акомпаніятор п. Якіб Гімпель вирік не тільки далеко — вк

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Т. Красславич: СПОКУСНИК. Кооперативний чортяк, казка-правда на 3 дії. Львів 1933 р. Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Ст. 48. Ціна 0.50 зол. Весела віршована комедія для сільської сцени.

Іван Керницький: ПАН ІНСПЕКТОР. Комедія з кооперативного життя в 1 дії. Львів 1933 р. Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Ст. 40. Ціна 0.50 зол.

Платон Лушпинський: ЕСТЕТИЧНА АНАЛІЗА ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ. Бібліотека „Української Школи" ч. 2. Львів 1933. Стор. 39, вел. 8°.

Д-р Юлій Сельвій: НАРИС МЕТОДИКИ РІДНОЇ МОВИ. Бібліотека „Української Школи" ч. 3. Львів 1933. Стор. 41, вел. 8°.

РЯТУНКОВА АКЦІЯ ДЛЯ ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ (Огляд діяльности Комітетів Рятунку України). Заднє Андрій Жук. Львів, 1933. Накладом Українського Громадського Комітету Рятунку України. Стор. 80. Форм. 16.

КАЛЄНДАРЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТОРА на рік 1934. Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Ст. 204+16. Ціна 1 зол.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Р. 1., ч. 7. за листопад 1933.

ДАЖБОГ, літературний журнал. Львів, листопад 1933.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник Т-ва „Просвіта" у Львові. Львів, грудень 1933. Зміст: І. Брик: Великий день. — І. Крипякевич: 150-ліття скасування козацького війська. — Грудень у народніх віруваннях. — Ф. Коковський: Річі вільні від екзекуції. — В. Верниволя: Тринять років від відкриття памятника Іванові Котляревському в Полтаві. — М. Воронний: На снятє відкриття памятника І. Котляревському. — М. Лозинницький: Дощ падає. — Я. Пастернак: Які народи жили в нас у старинній кам'яній добі. — А. Василевич: Дещо про демократію в старинних Атенах. — 150-ліття гр.-кат. духовної семінарії у Львові. — Чи шулька (яструб, майкут) коліха. — А. Рудницький: Поганнес Брамс. — Ю. Крохмалюк: Боротьба людини з машиною. — Евген Маланюк: Як перебувають зиму наші риби. — Н. Дорошенко: Як знаймається на світ книжка. — Е. Жарський: Дещо про бокс. — З життя ескімосів. — Гріб царя в Уру Халдейському. — Ті, що від нас відійшли (некрольоги Й. Міського, К. Лоського, І. Івасюка). — Історія Товариства „Просвіти". — Освіта й виховання (С. Магалас: Дошкільно-дорадча праця в читальник „Просвіти"). — Бібліографія. — Бібліотечний порадник ч. 12 (В. Л.: Як зарести лад у бібліотеці. — IV. Ще про інвентар). — Книжки та журнали надіслані до Редакції. — Листування Редакції. — Помилки.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, грудень 1933. Зміст: Ю. Клен: Кортес; О. Теліга: Поезії; Б. Кравців: З сонетів; Р. Кедро: Мікельанджело; Ж. Боммар: Під охороною Аллаха; Є. Чехович: Совітське вино; А. А. Фрізіксен: Євангелії як історичні джерела; Г. Штайнер: Астрономія; М. Мухин: Драгоманов без маски; В-ль: Висліди пятилітки; З Б. Тенети: Запів до поеми; Е. Маланюк: З закарпатського Парнасу; М. Рильський: З „Адоніс і Афродита"; Д. Д.: Болячка демократизму; д-р В. Галан: Київська катастрофа; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія; Нові книжки.

БОГОСЛОВІЯ, науковий тримісячник, Т. XI. кн. 3-4. Видає Богословське Наукове Товариство. Львів, листопад 1933. Зміст: Prof. Dr. Josephus Slipyj. De septenario numero Sacramentorum apud orientales uti vinculo Unionis et conservationis fidei; Шлитковський: Рід і герб Шептицьких; о. д-р М. Конрад: Нарис історії старинної філософії; Вибрані питання; Огляди й оцінки; Всячина — хроніка; Богословське Наукове Т-во; Книжки й часописи.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY, miesięcznik poświęcony zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Organ Związku Tow. Opieki nad sierotami Żyd. Rzeczyp. Polskiej. listopad. 1933.

„ЖОРНА"

ЖУРНАЛ ГУМОРУ І САТИРИ

ч. 2.

ДІСТАНЕТЕ У ВСІХ ТРАФІКАХ І КІОСКАХ.

ЦІНА ТІЛЬКИ 25 СОТИКІВ.

На цілий світ поширився засіб, який запевнює лікувальний успіх — Аспірина, в недугах з простуди, болях голови і зубів, грипі, нервоболях і ін., який не викликує при цьому шкідливих побічних проявів. Отже нічого дивного, що слава Аспірини дійшла до найдальших країв. **Аспірин існує лише один!** Дістанете в аптиках.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 7. 12. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Пятниця, 8. XII. год. 3. попол. „Робінзон Крузо".

Пятниця, 8. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все.

Театр Ріжноводностей.

Четвер, 7. XII. год. 7.30 веч. „Моя сестра та я".

Пятниця, 8. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Український Театр ім. Тобілевича.

Камінка Струмилова: 8. XII. Мотря; 9. XII. Батурин.

Кіна.

АДРІЯ: „Мараду".
АПОЛЬО: „Драйфус".
АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властою Буріяном (на оси. Гоголя).
ВАНДА: „Цвітка Альжиру" та „Фліп і Флап".
КАСІНО: „Живемо сьогодні".
КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").
КОЛІСЕЙ: „Жінка з реєстру", ревія: „Знайомий Типка".
МАРУСЕНЬКА: „С. О. С." („Ледяна гора").
МІРАЖ: „Жінка на роздоріжжу", та Ліліяна Гарвей.
МУЗА: „Таємний острів".
ПАЛЯС: „Пат і Патахон у жіночому пансіонаті".
ПАН: „Ік ексцеленція субект" і ревія.
ПАСАЖ: „Вічний ворог" (Віл. Десмонд).
ХИМЕРА: „Кавалькада".
СТИЛЕВЕ: „Генерал Чень", ревія „Зимова салата".
УТІХА: „За його гріхи", ревія „Всміхнися!"

Закордонне радіо.

Четвер, 7. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.20 Солісти, 19.00 Концерт; **Братислава** (279.3) 12.35 Концерт; **Париж** (1725) 21.00 „Юлій Цезар" песа Шекспіра; **Ковно** (1935) 18.20, 20.20 Співи; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 21.15 Танкова музика; **Бреслав** (325) 12.00, 19.00 Концерт; **Будапешт** (550.5) 13.30 Концерт, 20.45 Два фортепіяни, 22.20 Військ. музика; **Мілянo** (331.5) 21.00 Опера; **Рим** (441,2) 20.45 Оп. музика.

Пятниця, 8. грудня 1933.

Відень (517,2) 15.30 Тріо гітаристів, 20.30 Концерт. 22.45 Легка музика; **Братислава** (279,3) 16.00 Концерт, 19.30 „Московий баль" оп. Верлія; **Прага** (488.6) 15.00 „Зачарований князь" оп. Грімалі. 20.10 Клявесини; **Ковно** (1935) 20.20 Пісні; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.25 Фортепіян; **Мінхен** (533) 20.10 Нар. музика, 21.15 Веселий вечір; **Будапешт** (550.5) 12.25 Оп. орхестра, 18.30 Циг. орхестра 19.55 Арфа; **Рим** (441,2) 16.00, 20.15, 22.15 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 7. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція: 12.05 Реві з грамофону: 12.35 Концерт; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Концерт мандолінистів; 16.40 Жінка в міському самоврядуванні; 16.55 Хор Еріяна; 17.25 Скрипка; 17.50 Стенографія; 18.00 Відчит „Чоловік праці"; 18.20 Авд. „Ентифріон", Пятонова трильогія; 19.00 Відч.: „Срібна Пилава"; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Концерт (музика, співи); 21.00, 21.15 Техн. почт. скринька; 22.00 Жидівські пісні; 22.20 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Пятниця, 8. грудня 1933.

9.00—9.55 Ранішня авдиція; 11.45 Реліг. музика (грамофон); 12.10 Метеорольогічні вістки; 12.15, 13.05 Концерт; 13.00 Куди їхати на свята; 14.00 Ветеринарні поради; 14.15 Сиуф. конц.; 14.50 Ловецька авдиція; 15.20 Спів (Беноні, бас); 16.00 Авдиція для дітей про св. Миколу (Б. Герца); 16.30 Рубінштайнові твори (з грамофону); 16.45 Літер. квертьгодина „Ваші заслуги"; 17.00 Фотографія та лещатарство; 17.15 Нар. музика (орхестра); 18.00 Пятонова трильогія: Сократова оборона; 18.40 Труна револьвертів „Т. 4"; 19.00 Відч.: „Ст. Герге та його коло"; 19.10 Всячина; 20.00 Відчит; 20.15 Муз. балачка; 20.30, 21.25 Трансм. з Відня Міжнародного концерту (австр. музика); 22.42 Спортові вістки; 23.00 Легка музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в середу в приватних оборотах платили за доляра 5.57 зол. Банк Польський платив 5.55 зол.

Золото: доляри 9.04—9.06, франки фр. 36.40—36.70, дукати 83.40—83.60, рублі 46.70—47.40, корони 37.50—37.80.

Срібло: корони 0.28, рублі 1.20, фльорени 0.68.

На варшавській біржі були такі курси: Льондон 28.95—28.91, Париж 34.86, Берлін 212.49, Цюріх 172.48. Амстердам 358.15, Нюйорк кабель 5.62, Нюйорк чеки 5.60.

На світових біржах заломилася сильніша тенденція доляра, що тревала вже пять днів. Знижка ця відбилася і в Варшаві.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни з. Підволочиська льоко Львів

Кукурудза кр.	20.00—21.00
Гречка на мливо	15.00—16.00
Сім конопляне	24.00—25.00
Рівак озимий	42.00—43.00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. 12.: масло 3.— зол., молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця 5.00—5.20 зол. за копу. Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця сильна.

НІЯКИЙ АРГУМЕНТ...

Не зможе вже Вас знеохотити Пані, щоби не купити пудру із тривким, ніжним і вибагливим запахом

5 Fleurs FORVIL PARIS

якщо пізнаєте його прикмети. — Просимо домагатися пудру марки

5 FLEURS FORVIL PARIS

що є гарантією якости.

Просимо не підлавитись намовам продавців, що стараються пудри в подібних опакуваннях і назвах продавати замість оригінального пудру.

5 Fleurs FORV L PARIS

Продаємо світової слави товаротові води і перфуми 5 Fleurs Forvil Paris та інші пахощі. 17-11

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Ширші сходини членів Кружка ім. Ганни Барвінок з музикально-вокальними продукціями й ріжними веселими несподіванками при смачнім буфеті відбудуться **в суботу 9. грудня,** в 6-ій годині вечора при вул. Мохнацького 12. Гостям раді. — **Старшина.** 719 1—2

Управа Тов. Вакаційних Осель складає всім Вп. Панам і Панам за поміч в уладитуванні і переведенні збірки, як також усім П. Т. Жертводавцям, що причинилися до успіху збірки сердечну подяку. Рівночасно подає Управа до загального відома, що збірка в дні 21. листопада ц. р. принесла Тов. 509.14 зол. доходу. 1-1

Талановитий ученик Технічної школи з мистецьким хистом не може заложити шкільної оплати і через те загрожує йому те, що видалять його з державної школи. В його імені просимо громадянство надсилати на ту ціль датки. Адреса: Михайло Підлужний, Львів, Пісковa 11.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення чеки [illegible] не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 5.60, філе ручної роботи за безцінь. Колдри 9.80, брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80, ручні таблетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660a 2—?

НЕГАЙНО продається одно-поверхову каменицю, на фундаментах для двохтрьох поверхів, при вул. Задвірянській 10. Річний дохід 4.500 зол. 20 убікацій. Ціна 45.000 золотих. Інформації між год. 18.1 20 на місці. 630 2—3

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гаєсман, Львів, Пасаж Гаєсмана. 536 11-15

ОКАЗІЯ. Історія України Грушевського, вісім томів продасть антиквариня „Лексикон", Львів, Руська 18. 716 1—1

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ. найновші крої, найліпша робота, найнижші ціни. „ПАЛЬОМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 1-15

Читайте „Діло"!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Здоровля і довгий вік забезпечує

ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО МАСЛ СОЮЗУ.

Лещатарські комплєти

як штани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (дульбокс), дошки (ясенові), в'язання, кийки і шапки виконує і продає за зол. 63.50

ВИРІБНЯ „РЕНОМА"

Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.

1/32 Вступи і переконаєшся! 2-10

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

ч. 325 (13.524). Львів, субота 9. грудня 1933. Рік LIV.

Російська орган. працює разом з українцями.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. кр., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

У Свято „Просвіти" — 8-го грудня.

25 років тому Товариство „Просвіта" у Львові, святкуючи 40-ліття свого істнування, ухвалило визнати день 8. грудня — день народин Т-ва „Просвіта" — національним святом. Отож цьогорічне свято „Просвіти" є не тільки щорічним святом „Просвіти", але й **ювілейним** святом.

Ювилятові, як завсіди водиться, віддають у тій чи іншій формі пошану за його заслуги з минулому та висловлюють побажання на майбутнє. Не відступаймож і ми від цього звичаю та відзначімо це ювилейне свято „Просвіти" **реальним** виявом глибокої пошани до тої установи, яка вперше почала велике діло просвіти народніх мас на ґрунті національної ідеї, — реальним виявом чи то в формі грошевої жертви, „Дару Просвіті", чи то в формі безпосередньої праці на культурно-освітньому полі. Але зехай не буде ні одного українського громадянина, який поставився би байдуже до тої справи, що безперечно має найбільше право стати першорядною і **загальною** справою всього українського громадянства! Тільки спільним зусиллям усього громадянства вдасться сповнити ті великі завдання, які стоять перед „Просвітою" та ведуть до одної мети — вибороти українському народові краще майбутнє.

Як знаємо з преси, Головний Виділ Т-ва „Просвіта" намітив плян в освітньо-організаційній та видавничій діяльності, здійснення якого є найконечнішою потребою сучасного моменту.

Не входячи нині в докладне обговорення наміченого „Просвітою" плану, дозволю собі лише вказати, що в освітньо-організаційній ділянці на перше місце — на мій погляд — слід поставити потребу заснування Освітнього Інституту для підготовки культурно-освітніх діячів. Це було здійсненням давньої мрії незабутнього голови Т-ва „Просвіта" М. Галущинського. А у видавничій ділянці слід відновити часопис „Народня Просвіта", яка в 1923—27 рр. містила на своїх сторінках, поруч з провідними статтями для культурно-освітніх діячів, кореспонденції з місць про діяльність філій і читалень, чим і досягався живий звязок між центром і периферією.

Побажаймож, щоби намічений „Просвітою" плян не залишився історичним памятником в архіві „Просвіти" — за відсутністю відповідних засобів і сил, але увійшов у життя. Для цього треба лише доброї волі українського громадянства.

Ст. Сірополко.

За що судять українців у У. С. Р. Р.

НАПЕРЕДОДНІ ВЕЛИКИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ХАРКОВІ.

З Москви повідомляють: У Найвищім Суді УСРР в Харкові відбудеться небавком **ціла серія політичних процесів проти осіб, підозрілих у націоналістичних „ухилах"**. Один з перших процесів буде переведений **проти кільканадцятьох наукових співробітників Інституту Шевченкознавства,** яких обвинувачують у контрреволюційній пропаганді з метою **відірвати Україну від Росії,** при чому сепаратистичні гасла поширювали вони, мовляв, **при помочі відповідної інтерпретації творів Шевченка.**

Одночасно з тим совітська влада рішила **видати твори Шевченка в чисто комуністичній редакції.** Такий комуністичний „Кобзар" має бути готовий вже до 120-их роковин уродин Шевченка, які припадають у лютому 1934 р.

Румунські вибори й українці.

УКРАЇНСЬКІ КАНДИДАТИ ДО РУМУНСЬКОЇ КАМЕРИ И СЕНАТУ.

З найновішого „Часу" (ч. 1.481 з 7. XII.) довідуємося, що Українська Національна Партія, виступаючи до виборів у бльоку з рум. радикально-селянською партією Юніяна і Стере, ставить таких кандидатів: **Повіт Чернівці** — до камери: Ґріґорій Юніян, д-р Володимир Залозецький, М. Костяну, Давид Купчанко, сел. Тодорян з Остриці, інж. І. Жуковський. До сенату із заг. курії: д-р В. Залозецький, Юр. Сербинюк; із громад і повіту: д-р Антін Кирилів. **Повіт Сторожинець** — до камери: д-р В. Залозецький, Ю. Сербинюк; до сенату: д-р Денис Маєр-Михальський. **Повіт Радівці** — до камери: Микола Костяну, інж. Максим Глинський, на 3. і 4. місці кандидують румуни; до сенату: д-р Зенон Гербай, Ізидор Филипович, інж. М. Глинський. В **Хотині й Акерманщині** кандидати ще не назначені.

В томуж числі „Часу" находимо теж пояснення, чому українці заключили бльок з радик.-сел. партією Юніяна і Стере. Причина та, що самі українці не зібрали-б по всій правдоподібности 2 проц. голосів, потрібних конче до признання мандату. Зрештою бльок з відповідними рум. партіями заключили всі інші нерумунські народи, в тому числі й сильні німці (мали досі 9 послів і 3 сенаторів!), які йдуть до виборів разом з лібералами. Одначе ліберальна партія приняла німців до бльоку за дорогу ціну: вони мусіли зректися своєї гітлерівської програми, коли тимчасом українці не зобовязались до нічого.

Твір Архипенка до Національного Музею у Львові.

Американські українці переводять за почином редактора „Свободи" д-ра Луки Мишуги збірку, аби купити хоч один твір Архипенка і вислати в дарі до Національного Музею у Львові. Хоч між американськими українцями велике безробіття, хоч іде там тепер інтенсивна збірка на голодних України, є надія, що Національний Музей дістане вже небавком до своїх зборів один з кращих творів Олександра Архипенка.

Уневажнили українську листу в Тернополі.

Український Виборчий Комітет чи українські виборці м. Тернополя заложили своїх кандидатів у всіх семи виборчих округах, з котрих певно могли вийти чотири українські радні — а ані в окр. І. (Гаї), в окр. II. (середмістя від вул. Міцкевича по вул. За Монастирем), в окр. III. (околиця Нового Города) і в окр. VIII. (полудневосхідна частина міста — Болонія). Більшість українських голосів внаслідок штучного поділу на округи пропадає. Українських кандидатів на радних крім інтелігентів зі середньою і вищою освітою підпало дуже строгому іспитові, при котрому перепало 15 кандидатів. Є тільки дві листи: польсько-жидівська ч. 1. і українська ч. 2, крім третьої округи, де українську листу а головним кандидатом проф. Іларіоном Брикович — мандат певний — уневажнено і у тій окрузі голосування не буде.

В окр. III. до важности заголошення треба 40 підписів, а зібрано вісімдесять кільна. З цього голосна виборча комісія під проводом віцепрез. суду д-ра Вендриховського. заквестіонувала 17. Остало отже важних поверх 60 та проте листу уневажнили.

З оголошених імен кандидатів польсько-жидівської листи ч. 1. виходить, що 11 до 12 жидів стоїть на певних місцях, між ними 4 сіоністів. Поляки (35 прц. населення) мають таким робом забезпечену абсолютну більшість у міській раді.

—o—

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ЩО НАЙДАЛЬШЕ ДО 25. ГРУДНЯ Ц. Р.

мусите викупити свою будинкову поліcу на 1934 рік у приналежній агенції

ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩАТАРСЬКИЙ КЛЮБ.

запрошує отсим на

Чайний вечір

який улаштовує на отворення зимового сезону в суботу, 9. грудня 1933 в малій салі Народнього Дому II. пов. ПРОГРАМА: 1. Лещатарський гимн. 2. Кілька слів голови Клюбу. 3. Зима за моїх гімназійних часів — Роман Купчинський. 4. Світлини на екрані інж. О. Пежанського з музичною ілюстрацією і фаховими поясненнями Галактіона Чінки: а) краса зими в горах; б) спортові знимки; в) інші. 5. * * *

Дешевий буфет у заряді пань К. Л. К. і спорт. кл. „Стріла". Столики для бріджистів. — Початок о год. 20-ій Вступ для членів і впроваджених ними гостей.

Літвінов у Рузвельта і демонстрації українців.

Ню Йорк, 24. листопада 1933.

Сьогодні переїздить Максим Літвінов через Ню Йорк і відбуває прощальні бенкети. Вчора нюйоркська поліція добродушно випитувала одну українську групу, чи вона не хоче замордувати Літвінова. Преса потує зі здивуванням факт, що рухи Літвінова перед виїздом якісь дуже таємні.

Кого Літвінов боїться? — Каже Ґете у своїм „Райнеке Фукс": „То так вечиста совість страхає Лиса Микиту".

Якщо Літвінов має якусь совість, то справді має чого боятися. Одначе не дуже то піддати в ньому слідів якоїсь совісти, коли він, як представник пролетарської держави, зараз після проголошеного признання Совітів Америкою в пятницю 17. листопада, а Вашінґтону розмовляв телєфонічно з мадам Літвіновою у Москві, а предметом його розмови є між ін. запит, яка там у Москві погода. Колиб на таку розмову телєфоном на просторі половини земного ґльобу дозволив собі представник якоїсь буржуазної держави, то можемо собі уявити, який переск счинила би „пролетарська" преса. Але коли це зробив представник найбільшого пролетаріяту, то це „в порядку". Отже Літвінова совість не гризе, коли він таємно виїздить з Америки. Зате мучить його страх і то страх перед... українцями.

Саме у суботу, 18-го листопада 1933, українці з Ню Йорку й околиці збиралися на великий маніфестаційний похід проти винищування голодом українських селян. Це був відруховий протест горем прибитої української еміґрації. Видно сама свідомість, що такий протест може пробудити совість американської публики, спонукала міжнародніх симпатиків і платних однодумців Літвінова зорґанізувати більшовицьку протидемонстрацію на таку саму скалю й такими засобами, щоби вілли голос невинних україн-

ських маніфестантів не лістався до американської публики. На ділі вийшло зовсім інакше. Світ довідався, що: 1) українці це не пришлюха більшовиків, як про це дотепер інформували американську пресу наші сусіди з заходу; 2) українці найзавзятіші вороги московського більшовицького деспотизму; 3) українці лояльні громадяни Зл. Держав і тутешнього конституційного ладу. Отже українці в Америці з нагоди приїзду Літвінова виросли на силу, з якою вороги більшовизму й комунізму тепер зовсім поважно рахуються, а якої Літвінов таки мав причину боятися.

Немов для скріплення нашої сили в часі маніфестацій появилася в газеті „Нью Йорк Таймс" ранішим ранком у суботу перед маніфестацією довша кореспонденція з Вашінґтону, написана товаришем подорожі Літвінова, Волтером Дюранті, постійним дописувачем цієї газети в Москви. Дюранті переповідав деякі подробиці з переговорів Літвінова із президентом Злучених Держав, Рузвельтом. Особливо довго зупиняється Дюранті над перепискою між обома контрагентами в справі пропаґанди. Згадує про чотири основні точки в цій справі і каже, що президент прийняв всі умови. А потім додає таке:

„Четвертий артикул нагадує клявзулю у французько-совітському пакті ненападу, який торкався в першу чергу „Білих росіян" (білогвардійців), грузинських націоналістів і *укр*[illegible]*ської протибільшовицької організації*.

„Відповідь президента реасумує чотири артикули, але додає значуче: „Буде це установою політикою найвищого урядовця Злучених Держав спиратися на силу конституції й закові Зл. Держав і додержувати на тій підставі взаїмних зобовязань".

Коли Літвінов говорив з президентом про приборкання агітації протибільшовицьких українців в Америці і надіявся, що президент поступить з українцями методами Сталіна та Постишева, то авторитативно почув, що Америка не Совітська Росія. І певаче на потвердження цього українці влаштували в Нью Йорку зараз таки другого дня величаву протибільшовицьку демонстрацію під повною охороною нйорської поліції перед більшовицькими громадами. Літвінов не міг не докинути опису цієї демонстрації таки в „Нью Йорк Таймсі", де його приятель Дюранті поміщує свої дописи. А опис про українську маніфестацію був поміщений на першій стороні в неділльному виданні.

Американські українці мусять братися на такі засоби агітації, які в Америці доцільні. Як довго вулиця в Америці мав вплив на вироблення прилюдної опінії, так довго мусимо йти за вулицю, хоч це нас і коштує. Така маніфестація, як у Нью Йорку, коштувала найменше 10.000 дол., рахуючи, що 8.000 учасників витратило пересічно по одному долярові, а крім того одна лише військова орхестра, що грала в поході, коштувала 150 дол., вантажні авта під живі картини 50 дол., таблиці з написами, зодягнення й характеризування осіб, що брали участь у живих картинах неозначену кількість грошей, а вам салі за віче також коштує яких 250 дол.

Але такі маніфестації, як у Дітройті, Бостоні, Нью Йорку, мають великий вплив на зміцнення солідарности самих українців. Вони почуваються тоді здатними до вищої праці, а це знову підбадьорює провідників. Від нашої громади інформується ціла Америка, включаючи й урядові кола, про положення українського народу.

Про те, що про нас говорив президент з Літвіновом, довідались ми також від промовця на українськім вічу в Нью Йорку, о. Івана Ля Фарджа, співредактора національного католицького тижневика „Америка" в Нью Йорку. Підписаний мав також нагоду особисто замітити це у Вашінґтоні, куди вибрався як делегат від українських нйорських товариств саме тоді, коли зайшла тимчасова перерва в переговорах між президентом і Літвіновом. Користаючи з цієї перерви, явився підписаний у товаристві пань Галі Лотович з Брукліна — вона відбуває тепер вищий суспільний курс після-університетський у Вашінґтоні — в середу 15. листопада в Білому Домі, щоби передати президентові короткий меморіял з обжалуванням Совітів, що вони планово винищують Україну. Секретар президента, пан Мк Інтайр, зовсім не здивувався цією несподіваною появою української делегації, лише здивувався, коли почув, що Москва призначила на виголодження аж 32 мільони українців. Але з притиском сказав, щоби копію меморіялу вислати ще до стейтового департаменту (міністерства закордонних справ). Таксамо газетярі, що пильнують кожного відвідувача Білого Дому зажадали зараз якогось документу про теперішній стан голоду на Україні. Кореспондент газети „Нью Йорк Таймс" вислав зараз влучну депешу до своєї газети, а потім її підхопили різні тижневики, що засадничо протиставляться признанню більшовицького режиму.

Розмови підписаного з такими людьми, які приготовляли матеріяли для конференції з Літвіновом, переконали підписаного, що українська справа, тобто виголодження України більшовиками, була дуже важною точкою й представники американського уряду цю справу саме відповідно висували проти Літвінова, як представника Совітів.

Тут варто зазначити одну подробицю: коли ми оба чекали на секретаря п. Мк Інтайра перед екзекутивним бюром, з нього вийшов „товариш" Літвінов після сніданкової розмови. Поки обскочили газетні репортери, запитуючи, чи має що для опублікування. На це Літвінов сказав по англійськи, одначе з жидівською вимовою: „Нічого не маю сказати!" Не знаю, чи не хто з американських українців мав нагоду бачити „товариша" Літвінова майже обо в око, як це трапилося нам обом.

Визнання Совітів Америкою зовсім не зменшило агітації проти більшовизму в Америці. Навпаки. Тепер заступає збільшення між усіми групами, які його поборювали незалежно. У Вашінґтоні розпочала енергійну діяльність організація „Америкен Еллаянс" (American Alliance), з якою солідаризуються такі організації як Американський Легіон, Ам. Федерація Праці, Ветерани Чужинних Воєн і всі католицькі організації. До них певно приключаться що й українці.

Семен Демидчук.

Лещатарські убрання.

Найновіші крої, найнижчі ціни, лише просто з вулиці „ЦЕНТРУМ", У ЛЬВОВІ, ВУЛ. СКАРБКІВСЬКА 4 (напроти кіна Атлянтік). Тел. 72-84.

Найновіші матеріяли НА КАРНАВАЛ
Візитові сукні — Вовни та матеріяли на мужеські убрання
по цінах надзвичайно низьких.
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, ПЛ. Марійський 4.
Просимо оглянути наші вистави.

Плян „більшовицької українізації".

„Тези" дальшої політики КП(б)У супроти українців.

Наприкінці своїх резолюцій, які ми своєчасно в цілости навели та які своїм цинізмом перевищують все, що досі сплодив московсько-більшовицький україножерний дух, — ЦК і ЦКК КП(б)У прийняли такі „тези":

СТРАХ ПЕРЕД ВІДОКРЕМЛЕННЯМ УКРАЇНИ.

Коли для партії національна політика була і лишилася знаряддям інтернаціоналізму, якого остаточною метою є встановлення комунізму і злиття всіх національностей, то Скрипник, виходячи в національній справі від ленінізму, в останніх роках почав схилятися до позицій українських націоналістів, які хотіли використати ленінську національну політику для інтересів українського націоналізму, щоби нібито підбити Україну для чужинецьких обшарників і капіталістів. Звідти систематична лінія Скрипника і кермованого ним націоналістичного угрупування, що мала на цілі ослабити господарські, державні й культурні зв'язки з іншими совітськими республіками, ослабити Совітський Союз, якнайбільше віддалити українську мову від російської через заміну подібних висловів висловами польськими, чеськими, німецькими (!!), звідси й тенденція перевести примусову українізацію у школах. Націоналістичний ухил Скрипника й кермованої ним течії вложив працю українським націоналістам, яка має на увазі відірвати Україну від Союзу Совітів і перетворити її на колонію польського фашизму або німецького імперіялізму, та вложив працю російських білогвардійців і чужинецьких інтервентів, які також хотять відірвати Україну від Совітського Союзу, щоби завдати йому економічний і політичний удар, як міжнародньому осередкові пролетарської революції.

„ЗАСЛУГИ ТОВ. ПОСТИШЕВА."

III. Постанови ЦК Всесоюзної Комуністичної Партії (більшовиків) з 14. грудня 1932 і 24. січня 1933 дали ініціятиву до поважної дато-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 9. ГРУДНЯ 1933.

М. ДАГОР.

Про розписи наших церков.

(Критичні замітки.)

Оця стаття має лише інформативну ціль і призначена перш усього для церковних кол.

Хочемо перестерегти заінтересованих перед усякими похибками, при малюванні церков. Парохіяльні комітети мусять освідомити собі, яку відповідальність беруть на себе, приступаючи до розпису храму і повинні добре подумати над вибором мистця, їти назустріч усім його стремлінням. Вони мають йому в усьому помагати й просто співпрацювати з ним, бо щойно при таких спільних зусиллях розвивається запал до творчого діла. Та — на жаль, — не всі церковні комітети ставляться поважно до цього завдання.

Так напр. два наші журнали привезли недавно вістку, що в Ладичині під Тернополем малюють тамошню церкву на дуже „артистичний лад", заходами місцевого пароха. Читали ми численні признання для цього священика за його роботу на національно-культурному полі, а завершенням усіх його зусиль має бути саме поліхромія тамошньої церкви. Та хто виконав той розпис, про це не згадали ні словечком дописувачі. Малювання тамошньої церкви це є лавровим листком у вінку заслуг його неосяжних заслуг. Він відав провід над виконанням поліхромії маляреві-полякові зі Львова. Чи зможе поставитися чужинець до розпису української церкви з повним зрозумінням? Невжеж він є в силі засвоїти собі отсю величезну спадщину наших мистецьких надбань і на тій основі розвинути свій твір? Чи зуміє такий маляр хоч би гармонійно повязати поодинокі мотиви зі собою? Скільки то наших першорядних мистців важко бідує!

Згаданий випадок не є виїмковий. В останніх роках трапляються — на жаль — чимраз частіше подібні похибки. Біля Криниці на Лемківщині малював дві наші церкви поляк Стронський з Перемишля, котрий навіть не відзначується декоративним хистом!

Інший священик зпід Тернополя замовив у молодого польського маляря Осипа Похвальського в Кракові (сина відомого портретиста Казимира) проект на вітражі до місцевої церкви, поручаючи йому зобразити українські літи перед Христом, у вишиваних сорочках. Похвальський був настільки щирий, що признався явно, що зовсім не знає українського народнього мистецтва, отже не мав найменшого поняття, як виглядають наші вишивки й шукав їх — по краківських музеях. Мимоходом кажучи, він сам належить до доволі слабих малярів, тому й його вітражі випали нецікаво. А чи не краще було віддати таку роботу нашому мистцеві, тепер в тому часі жив ще Холодний, автор прегарних вітражів у церкві Успення у Львові.

Ще одна подібна поля. Парохіяльний комітет із Лісьна звернувся приблизно перед двома роками до секретаріяту краківської Академії Мистецтв, щоби якийсь професор намалював два наміснї образи до тамошньої церкви. Отся пропозиція мусіла подвійно здивувати професорів Академії, бо, мовляв, що це за богата парохія, яку стати на замовлення ікон у професорів Академії, а подрі це мимохіть виринав запит, чому церковний комітет поминув усіх українських малярів, невжеж не мав до них довіря?

Але діються в нас ще сумніші речі, що доказують частинний, а то й повний брак зрозуміння з боку церковних комітетів для цієї відповідальної справи. Може дехто з читачів пригадує собі недавню історію зі забороною малювання церкви в одному селі під Тернополем, де отсю роботу він так нужденно якийсь кімнатний маляр, що делегат воєвідства був приневолений аж заборонити продовжувати розпис тому „мистцеві". Подібний факт трапився в цьому році під Львовом! Парохіяни села Колодно віддали до розмалювання свою гарну, муровану церкву людині без найменших мистецьких кваліфікацій і опоганили церкву в жахливий спосіб! На жаль — в тій справі не висказалася ні церковна ні цивільна влада тому, що нікого не повідомлено про намір ведення поліхромії й так зогидили храм на сором місцевому комітетові. Можна лише жалувати, що й там не явився якийсь делегат консисторії і не стягнув шкідливого інтруза з рушування, при чому повчив би місцевого отця, кого треба бодати до розпису церкви.

(Докінчення буде.)

„GUTE LAUNE"
Веселий настрій може тепер кожний мати читаючи
GUTE LAUNE,
GUTE LAUNE
це новий місячник для веселих людей і тих, що ними хочуть бути.

критики в рядах КП(б)У і направи зроблених помилок у ділянці керування сільським господарством і в ділянці практичного переведення національної політики. В пору доконаний слушний виступ тов. Постишева на червневім пленумі ЦК КП(б)У був товчком до широкого обміркування націоналістичного ухилу Скрипника і його прихильників. Без освідомлення собі в КП(б)У істоти націоналістичної течії Скрипника, без найрішучішої боротьби з тим ухилом, було б неможливо переєвести правдиву (!) більшовицьку українізацію (!!), правдиве інтернаціональне виховання мас, був би неможливий дальший зріст (!) української радянської культури (!!).

Пленум ЦК і ЦКК КП(б)У висуває перед Компартію України в ділянці переведення національної політики такі засадничі завдання:

1) інтернаціональне виховання мас, боротьба на два фронти і головна небезпека; 2) приготування більшовицьких українських кадрів; 3) масова праця і керування пресою; 4) скріплення освітніх органів і наукових установ; 5) керування теоретичним фронтом; 6) керування фронтом літератури і мистецтва; і 7) праця серед національних меншин.

Що торкається першої точки: „Міжнародне виховання мас, боротьба на два фронти і головна небезпека", то ЦК КП(б)У пояснює її так:

„...Великодержавницький російський шовінізм є — як раньше — головною небезпекою у площині цілого Сов. Союзу і цілої Всесоюзної Комун. Партії. Але це не перешкоджає тому, що в деяких республиках СРСР, особливо на Україні, в даній хвилині (!) головною небезпекою є місцевий український націоналізм, звязаний з імперіялістичними інтервентами".

Тому головним завданням більшовиків є **„дати розторощуючу відповіль всім спробам розірвати чи ослабити звязок України з Радянським Союзом!..."**

„Рішаюче значіння — читаємо дальше в отих резолюціях — для сучасного моменту є приготувати більшовицькі українські кадри в колгоспах, совхозах і м(ашинових) т(ракторних с(таціях) — особливо серед молоді — і віддати справу соціялістичного будівництва совітській інтелігенції та висунути їх на всі ділянки соціялістичного будівництва". Ту „совітську інтелігенцію" гадають більшовики виховати собі гегемонію" гадають більшовики виховати собі головно апоміж найбільш „заслужених" колективізаторів, признаючи для них „деяку скількість підвищених стипендій". Для тих самих цілей більшовицько-партійний синедріон рішає створити у Харкові курси марксізмо-ленінізму при ЦК КП(б)У на 150 осіб з півторарічним часом навчання". Приготування „наукових робітників з високими кваліфікаціями" має відбутись в об'єднаному інституті червоної професури. „Має бути теж зорганізована „вища косура". Має бути теж зорганізована „вища комуністична рільнича школа ім. Артема" та агрономічний факультет перетворена у „Всеукраїнський Комуністичний Земельний Інститут".

Пропаганду має повести 400 газет при „політвідділах", а політбюро при ЦК партії має подбати про підвищення їх „якости". В ділянці освіти ЦК КП(б)У „затверджує постанову політбюра про ортографію (!), зміцнення (?!) Академії Наук, Академію Хліборобства й Інституту Шевченкознавства та про очищення (!) їх від елементів чужих і ворожих" (!).

„Теоретичний фронт" має бути скріплений видачею в українській мові „підставових творів" Маркса, Енгельса, Леніна і Сталіна.

„БУРЖУАЗІЙНО-НАЦІОНАЛІСТИЧНІ ЕЛЕМЕНТИ В СОВІТСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ."

„Фронт літератури й мистецтва" був теж предметом журби ЦК КП(б)У і тут теж вилізло в усій своїй красі московсько-шовіністичне антиукраїнське шило. У дотичній резолюції читаємо таке:

При значнім зрості української совітської літератури і письменницьких кадрів, на цім фронті особливо виразно зазначився вплив буржуазійно-націоналістичних елементів та їх агентури в партійних рядах. **Націоналістичні ідеї вводила в життя впродовж літ давня управа театру „Березіль".** Та управа (Лесь Курбас — прим. Ред.), як також творена свого часу Шумським і підтримувана Скрипником літературна група ВАПЛІТЕ (Вільна Академія Пролетарської Літератури) вела діяльність, що змагала до відірвання літератури, мистецтва і цілої української культури від пролетарської культури російської робітничої кляси, та цілий час здійснювала орієнтацію на буржуазійно капіталістичний захід. Перед партією стоїть задача збільшити боротьбу з тими ворожими пролетарській революції націоналістичними тенденціями, стоїть задача затіснити культурний звязок української совітської літератури й мистецтва з літературою і мистецтвом інших народів Сов. Союзу..."

Вкінці рішено „забезпечити більшовицьку роботу (!) серед національних меншин, „головно серед польського і німецького населення".

ТЕ, ХТО ЦІНУЄ ЗДОРОВ'Я.
Щоб в коханні щастя мати,
Мусиш все про зуби дбати.
Ти ж пастай ти по днини:
Засіб, — Хльорамін. — єдиний!
CHLORAMI
Усуває неприємний надет.

Відкритий лист голови УНДО до голови УСРП.

До Високоповажаного Пана
сен. д-ра *Івана Макуха*, голови Української Соціялістично-Радикальної Партії

Високоповажаний Пане Голово!

Наше довготрівалe листування в справі належного нам посольського мандату, опорожненого у 55-тій виборчій округі, не довело до ніякого висліду і Ваша партія досі цієї справи не полагодила. У моєму письмі, вісланому Вам дня 25. листопада ц. р., просив я Вас переслати нам до дня 5. грудня ц. р. остаточну відповідь Вашої партії в цій справі. Тому, що половий Вам реченець уже минув, а відповіли від Вас нема, звертаюся отсим до Вас, Високоповажаний Пане Голово, з проханням переслати нам Вашу відповідь найпізніше до дня, в якому має відбутися перше чергове засідання сойму в цьому місяці. Якщо до цього дня відповіди від Вас не дістану, то наша партія мусітиме з прикрістю піддати цю справу під осуд загалу нашого громадянства.

Я примушений звернутися до Вас отвертим листом тому, бо дотеперішнє наше листування лишилося без остаточної відповіли з Вашої сторони. А, як Вам відомо, і Ви і я, як голови партій, що підписували більковий договір, є особисто відповідальні за дотержання підписаної умови. З другої сторони уважаю, що ця справа побіч дрібної справи одного посольського мандату має в першу чергу загальне засадниче значіння, бо недотержування принятих на себе зобовязань громадськими організаціями підкопало би взагалі довіря до всяких заключуваних у громадському житті умов.

У Львові, дня 7. грудня 1933.

З правдивою до Вас пошаною
Д-р Дмитро Левицький,
Голова Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Готовий! — а тепер
NIVEI
Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.
Зол. 0·40 — 2·60.

Дайте хліба українським безробітним!

Страшною язвою — економічною катастрофою — є під теперішній час безробіття, яке охопило собою майже всі краї світа та яке в першу чергу і найболючіше заторкує населення більших міст. У нас з різних причин жертвою безробіття падуть передусім українці.

Найважчою порою для безробітного, та ще й такого, що має родину, є зима — коли й одягу теплішого треба, коли треба огріти хатину і проковтнути дещо теплої страви — а працю і заробіток найти ще тручніше, як в іншій порі року.

Ми — організоване українське громадянство — не можемо лишити своїх братів на поталу жорстокому голодові й холодові!

Акцію облекшення долі наших безробітних веде Т-во св. Івана Милостивого при церкві св. Юра і Брацтво Християнської Любови й Милосердя при церкві оо. Василіян, які видають безробітним або їх дітям около 80 даромних обідів денно. Це крапля в морі української нужди і холоду і цю акцію треба рішуче поширити на цілий Львів і на якнайбільшу скількість потребуючих.

Для завершення такої акції успіхом є конечна співпраця всіх верств нашого громадянства і тому підписані організації звертаються цією дорогою з прилюдним покликом:

ПОМОЖІТЬ НЕ СЛОВОМ — А ДІЛОМ!

Кожний, до кого дійде ця заява, получена до нинішнього числа, нехай не відкине її — а виповнить і пришле на адресу Народньої Організації Українців м. Львова, вул. Підвалля ч. 7/III. пов. Такі декларації з терену святоюрської парохії будуть віддані до розпорядження Т-ву св. Івана Милостивого при церкві св. Юра.

Річ не йде про велику суму кожної окремої жертви, але масову хочби й дрібну жертвенність, бо тільки тоді можна розвинути соціяльну й успішну акцію прохарчування бодай у найважчих зимових місяцях наших безробітних.

Кожний, сідаючи до столу, хай пригадає собі тих, що того дня ще може й куска хліба в рот не мали, і нехай жертвує хочби на 1 обід місячно для українських безробітних, що коштує 40 сот. денно, себто около 10 зол. місячно.

Поза тим у кожній хаті найдеться зайвий одяг або щось з обуви для дітей чи старших. Такі речі теж надзвичайно потрібні і просимо їх складати або у своїх Дільничевих Організаціях або повідомити Осередню Народню Організацію — Львів, вул. Підвалля ч. 7/III. поверх, яка вишле свого чоловіка цей дар відібрати.

Народня Організація Українців м. Львова; Філія Союзу Українок у Львові; Т-во св. Івана Милостивого при церкві св. Юра, Брацтво Християнської Любови і Милосердя при церкві оо. Василіян.

Львів, грудень 1933.

ДЕКЛЯРАЦІЯ.

Оцим декларую місячно квоту . . . . . зол. . . . . сот. на обіди, призначені для безробітних і найбідніших українців м. Львова.

Ця декларація важна на місяці: грудень 1933; січень, лютий, березень і квітень 1934 р.

Декларовану суму буду виплачувати на руки уповаженого інкасента Народньої Організації кожного місяця в днях . . . . . .

Львів, дня . . . . . грудня 1933.

(підпис) . . . . . .

Львів, вул. . . . . ч. дому . . .

ч. помешкання . . . . . .

Місія Східної Пруссії.

БЕРЛІН, 7. 12. ПАТ. На зборах союзу боротьби за німецьку культуру надпрезидент східно-прусської провінції Кох заявив, що для зіпрецлення місії Східної Пруссії в поширюванні німецької культури університет у Кенігсберзі буде переміненний на вищу школу, в якій студенти всіх прабових університетів будуть обовязані студіювати бодай один семестер. Позатим Мальборг як музей національних памяток має дістати велике значення національно-соціялістичного виховання.

Чи маєте вже
Новий
Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла". Львів. Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Висувають спільні інтереси.

БЕРЛІН, 7. 12. ПАТ. У звязку з візитою Літвінова шеф заграничної політики гітлерівської партії д-р Розенберг завважує у „Фелькішер Беобахтер", що Німеччина розуміє, що Москва не переболіла ще досі факту поконання комунізму в Німеччині та що радянська преса мобілізує все задля викликання протинімецьких настроїв. Німеччина глядить на це спокійно, переконана, що перемогла комунізм не тільки наверх, але перш усього внутрі краю. Фальшиво було би виганяти з того висновок, що націонал-соціялісти хочуть цю різницю світогляду приноровити безпосередньо до закордонної політики. Німеччина, пише Розенберг, оцінює справи закордонної політики виключно зі становища, чи розвязка лежить у спільнім інтересі Росії або Німеччини. Маємо надію, що те річеве становище зрозуміє Москва і тому спокійно вихолимо назустріч представникові радянської держави зовсім так само, якби це був представник кожної іншої держави, з якою Німеччина хоче вдержувати поправні взаємини. Надіємося, що Літвінов оцінить ту річеву атмосферу в Берліні, що певно вийде тільки на користь обох держав.

—o—

Більшовицькі воєнні пляни.

Німецька націонал-соціялістична преса принесла сенсаційну вістку з Москви про воєнні пляни Радянщини на Дал. Сході. На основі тієї вістки радянська революційна рада предложила московському Політбюрові письмо, в якому представлено шанси і можливости червоної армії на випадок радянсько-японської війни. Отже революційна рада передбачує, що на випадок радянсько-японської війни Зл. Держави залишаться невтральними. Треба рахуватися з японською офензивою та що японські війська дійдуть до Байкальського озера а навіть Іркутська. Однак головну силу Радянщини творить могутня повітряна фльота, яка зможе знищити одною атакою чотири найважніші японські осередки, а саме Токіо, Йокогаму, Кобе і Осаку. Вже те одне означувалоб цілковитий упадок Японії. Воєнні пляни червоної армії спираються головно на швидкім ділянні та на силі радянської повітряної фльоти. Такий плян воєнних операцій Радянщини на Дал. Сході, на думку радянської революційної ради, мав великі виглядн перемоги.

—o—

По широкому світі.

— Дня 7. ц. м. в год. 8 рано приїхав до Берліна радянський комісар закордонних справ Літвінов, повитаний на дворці представниками радянської амбасади Бессоновом і радником Тідельскірхом, представником німецького уряду закордонних справ.

— Канцлер Гітлер прийняв 6. ц. м. амбасадора В. Британії сер Фінса на довшій авдієнції, розмовляючи про актуальні політичні справи.

— На запрошення французького уряду прибуде незабаром чеський міністр закордонних справ д-р Бенеш на наради з міністром Поль Бонкуром.

— Чехословацький міністр закордонних справ д-р Бенеш повідомив німецький уряд, що Чехословаччина відкидає безпосередні розмови з Німеччиною. Може це зробити тільки за посередництвом Союзу Народів, або спільно з Францією чи з державами Малої Антанти.

— Італійська преса приносить вістку, що підчас побуту Літвінова в Римі рішено ратифікувати пакт італійсько-радянської приязни в цім місяці і продовжити до кінця 1934 р. умову про кредити для експорту з 6. травня ц. р.

— Німецьке міністерство внутрішніх справ має видати розпорядок, на основі якого до університетських студій буде допущена тільки частина абітурієнтів середніх шкіл.

— До порту Наталь прилетів зі своєю жінкою полк. Ліндберг, перебувши над океаном дорогу 1.900 миль в часі 15. год. 55. м.

— Грецький півострів Халькидику жахнув землетрус, якого осередок був на Егейському Морі.

— В Ню Йорку знищили першого дня після внесення протибіцій алькоголю за 5 мілїонів долярів.

З УСІХ НИНІШНИХ НАЙКРАЩІ Є ЛИШЕ
ТУТКИ
Пріма Аіда
537 150 ШТ. ЗА 35 СОТ. 2—3

„Правдою є, що до партії Ф. Н. Є. не належу..."

Спростування о. пралата Л. Куницького.

Ми подали свого часу за „Метою" отвертого листа о. пралата Куницького до о. Блозовського з приводу підписання цим останнім „гез" т. зв. Фронту Національної Єдности. „Новий Час" накинувся зате на о. прал. Куницького, закидаючи йому, що чейже він сам належить до партії (УНДО), яка ставиться „ліберальстично" в релігійних справах та пропагує насильну соціялізацію землі. У звязку з цим о. прал. Л. Куницький оголошує в „Новому Часі" ось яке спростування:

1) Неправдою є, що Українське Національно-Демократичне Обєднання, якого я є членом „в релігійних справах стало на ліберальстичному становищі", зате правдою є, що УНДО і у своїй програмі і у своїй практичній діяльності не є ліберальстичне в релігійних справах.

Правдивість цього мойого твердження доказує отсей уступ програми УНДО: „Приймаючи засади християнської моралі в основу духового розвитку Нації, партія обстоює **науку і права греко-католицької Церкви в Галичині, а православної на інших українських землях**".

Далі правдивість цього твердження доказують виступи Української Парляментарної Репрезентації УНДО-ння в справі конкордату, науки релігії в школах, конкуренційного закону, заосмотрення духовенства державою, церковних треб і т. п.

2) Неправдою є, що Українське Національно-Демократичне Обєднання, якого я є членом, в соціяльних справах проголосило і обстоює безплатну конфіскату землі „без викупу".

Зате правдою є, що для тої точки програми УНДО-ння обовязуючою є інтерпретація, подана в публікації п. н. „Чого хоче Українське Національно-Демократичне Обєднання", написав Олекса Черкавський — Перемишль 1927.*).

Цю інтерпретацію затвердили офіційні керуючі органи партії, а саме Екзекутива і Центральний Комітет УНДО.

У висновку того правдою є, що така ревіндикація і обмеження власности на землю в нічому не нарушує засад християнської моралі.

3) Неправдою є, начеб то „я перед моїм вступленням в УНДО чи перед оголошенням публичного листа котонебудь радився".

Правдою є, що я перед кожним моїм публичним виступом у важних справах все радився і раджуся моєї совісти та й розумних і благородних людей, бож я про не знаю, що я сам всіх розумів не поїв.

4) Неправдою є, начебто я у звязку з моїм останнім публичним виступом міг побоюватися — очевидно спираючись на розумних і справедливих основах — „якоїсь халепи чи компромітації".

Зате правдою є, що *я не належу до партії т. зв. „Фронт Національної Єдности"*.

З належною пошаною
о. Леонтій Куницький.

*) *Ту інтерпретацію з цензурних оглядів за згодою автора спростування „Н. Ч." пропустив.*

Французькі фортифікації над німецьким кордоном.

Французький державний підсекретар у міністерстві війни Гі де Шамбре відбував інспекційну подорож по фортифікаціях на східній границі. Представник „Журналю", що супроводить його в цій подорожі, підкреслює ще раз досконалість фортифікаційних уладжень і підземних таборів, яких зверха зовсім не видати. Підземні ходники розходяться у всіх напрямах і хто не втаємничений не може ствердити, куди вони ведуть. Війська, що роблять службу в тих фортифікаціях змінюють що 24 або 48 годин і вертають до таборів, положених кілька кільометрів від фортифікацій. Табори положені над землею, мають навіть спортові грища та інші улагодження, призначені для розривки вояків.

—o—

Вифлеємські дзвони на Святий Вечір.

ЄРУСАЛИМ, КАТ. Американське радіо задумувало тріи у порозумінні з англійським радіом трансмітувати на Святий Вечір звуки дзвонів з Вифлеєму, однак з причини різних труднощів мусіло зречися того наміру. Тимчасом завдяки інтервенції англійського кольоніяльного уряду й комісаря В. Британії в Палестині ті труднощі усунено і цього року англійські та американські радіовідбірники зможуть на Святий Вечір слухати звуки дзвонів з місця народин Спасителя світа.

—o—

Поворот „мокрого режіму".

ПАРИЖ, 7. 12. ПАТ. З Ню Йорку повідомляють, що внесення протибіції у Зл. Державах викликало велике розторячкування. В год. 17 всі американські радіостанції перервали свої емісії, щоби уможливити вашінгтонській станції оголошення довжданої декларації уряду про внесення протибіції. В ту мить на вулицях Ню Йорку показалося кількасот навантажених алькоголем самоходів, що спішили до різних ресторанів і готелів. Повідомлені радіом кораблі отворили замкнені цілими літами свої бари і ресторани. Пасажири кораблів, що плили до порту, витали статую свободи з чарками в руках. Вечором всі ресторани витали врочисто поворот „мокрого режіму". Перед палатою президента Рузвельта відбулася дефіляда моделів, що символізували поворот Бакха. В кількох місцях спалено демонстраційно манекіни, що зображали протибіцію.

—o—

НІМЕЦЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЙНА ПРОГРАМА.

БЕРЛІН, 7. XII. ПАТ. Бюро Конті подає зі Штетина інформації в справі кольонізаційної програми, яку розглядають міродатні німецькі чинники. Кольонізацію мають переводити всіми засобами. На перший плян піде Поморя. Там за 4 роки мають скольонізувати 270.000 гектарів. До кольонізації притягнуть теж у більшій мірі державні домени. Тепер спеціяльна комісія відбуває інспекційну подорож і на місці досліджує, в якій степені деякі домени надаються під кольонізацію. В 1934 році з весною мають перевести одну десяту передбаченого 4-літнього пляну. Під кольонізацію мають дати 100.000 моргів. Запотребування землі величезне. З одного лише повіту вплинуло 400 оправданих прохань.

ДОХІД ІЗ МЕЧУ НІМЕЧЧИНА — ПОЛЬЩА.

БЕРЛІН, 7. XII. ПАТ. Дохід брутто з недільного мечу Німеччина — Польща виносить около 32.000 марок.

ДЕНЬ 8-го ГРУДНЯ — ДЕНЬ РОКОВИН „ПРОСВІТИ". ЗГАДАЙМО ЙОГО ЩЕДРИМ ДАРОМ ДЛЯ „ПРОСВІТИ"!

За українські радіоавдиції.

РАДІОАБОНЕНТИ І ПРИХИЛЬНИКИ РАДІЯ!

Уже найвищий час, щоби конкретно заняти справою українських авдицій у львівській радіостації. Одначе до цього треба нам відповідної організації. Дуже добрим прикладом можуть бути для нас під цим оглядом німці в Чехословаччині. Хоч вони мають під боком багато німецьких державних і австрійських радіостацій та помимо цього завдяки своїй зорганізованости добилися німецьких радіоавдицій у Празі і Брні. Позатим радіостація в Братиславі дає авдиції мадярські а в Кошицях українські. А ось виленська радіостація дає чверть години денно на литовські авдиції. Українські авдиції теж були на польських радіостаціях. Львів надавав кілька разів богослуження і музику. Варшава відчитн. При радіо-передачі академії у честь Мазепи зі Станиславова в травні 1932 року був навіть український заповідач побіч польського.

Одначе тих українських авдицій є замало і тому мусимо рішучо подбати за їх збільшення під оглядом кількости і якости. Одначе тану акцію мусить вестися організовано і тому необхідним є заложення українського Радієвого Товариства.

Для обговорення всіх наведених вище справ відбудеться дня 8. грудня 1933 р. в год. 18. у домівці Народньої Організації Українців міста Львова у Львові вул. Підвалля ч. 7/III.

РАДІОВА АНКЕТА

з такою програмою: 1. висування дотеперішньої роботи; 2. виготовлення меморіялу до польського радія в справі українських авдицій; 3. прочитання й одобрення проекту статуту Українського Радієвого Товариства; 4. перепис українських радіоабонентів; 5. евентуалія.

ЗА КОМІТЕТ ОСНОВНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО РАДІЄВОГО ТОВАРИСТВА:

В. Барвінський, дир. Муз. Інст.; **мр. Роман Громницький**, адвокат; **інж. Льонгин Лисевич; Ярослав Ільницький**, сенатор. судія; **С. Магаляс**, дир. канц. „Просвіти".

НІМЕЧЧИНА НЕ РОБИЛА ФРАНЦІЇ ПРО ПОЗИЦІЙ.

ПАРИЖ, 7. XII. ПАТ. Міродатні кола вважають безосновними вістки закордонної преси, ніби німецький уряд вложив учора на Кей д'Орзей формальні пропозиції переговорів.

ЩОБИ ЗАБАГАТО НЕ ЗАРОБЛЯЛИ.

ВАШИНГТОН, 7. XII. ПАТ. Щоби не допустити до надмірних зисків детайлічних продавців алькогольних напитків, влада задумує інформувати публіку про ціни, які побирають від дестилярень, гуртівень і імпортерів.

БІЙКИ В УНІВЕРСИТЕТІ.

СТОКГОЛЬМ, 7. XI. ПАТ. Вчора в університеті прийшло до сутичок на зборах т-ва університетської молоді радикального напрямку. Було кількох ранених. Поліція привернула порядок.

Сойм — 11. грудня.

ВАРШАВА, 7. XII. ПАТ. Маршал сойму Світальський визначив пленарне засідання сойму на 11. грудня, себто в понеділок в 4. год. попол. Також почавши від 11. грудня радитиме над буджетовим прелімінарем буджетова комісія сойму.

Прилюдний запит.

ДО ВИСОКОПОВАЖАНОГО ПАНА КУРАТОРА ЛЬВІВСЬКОЇ ШКІЛЬНОЇ ОКРУГИ У ЛЬВОВІ.

Представники родичів шкільних дітей звертаються отсим з прилюдним апелем до Вп. Пана Куратора, щоби заплянував на отворення 7-клясової школи в Синевідську Вижнім, зачиненої дня 10. X. 1933 р. і просять теж привернути стан з р. 1931, себто ввести знову українську мову навчання. Наслідком зачинення школи з горою 300 шкільних дітей не побирає ніякої науки, вони находять зі шкільного трибу і забувають те, чого досі навчилися.

Коли стан такий потреває далі, дітям погрожує велика небезпека. Вони стануть волочитися по найднях, проживати без надзору родичів і наслідком того прийдуть до безконтрольного життя, що погрожує їм зовсім більшовизацією їхнього духового життя. Родичі звичайно заняті на роботах і не в силі тому запобігти ані перешкодити. Ми побоюємося, що лишені самим собі, діти стануть тягарем не лише родичам, але й загалові.

З другого боку 80 дітей поляків і жидів, які давніше ходили до зачиненої школи, мають для себе отворену науку з планом 7-клясової школи при 2-клясовій школі при тартаку. Отже для них подбали за школу, а 300 дітей українських родичів нидіє в безчинності.

Як громадяни Польської Держави маємо взаворуване право користати з вселюдної школи і науки та проживаємо цю науку привернути.

Досі не помогли ніякі наші заходи, поїздки делегації та інтервенції осіб, яких ми до того упросили. Тому дозволяємо собі отсим запитати Пана Куратора прилюдно: Чому Пан Куратор дозволив, щоби такий стан тревав уже два місяці і вема виглядів, аби він скоро покінчився?

Синевідсько Вижнє, дня 1. грудня 1933.

В імени всіх батьків: Стефан Івасіків, Думенець Михайло, Цмонь Андрій, Мищик Миколя, Ухаль Теодор, Дзюра Теодор, Комариницький Миколя, Іван Масний, Шило Микола, Миколя Кавка, Борис Марія, Миколя Масний.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.**

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 13-20

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущинська 5,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 18-100

— **Смакуй** правдивих чаїв не тільки чай марки „ІНДОХІНА". Ручимо за його якість, смак і аромат тільки в оригінальному опакуванні фірми „Індохіна" по 1, 2, 5, 10 і 50 дкг. Жадайте і пробуйте чай „ІНДОХІНА". Заступство і склад: Львів, Ринок 14, I. пов. 635 7—10

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу, 9. п. м. о год. 19. відбудеться в домі Товариства реферат д-ра Т. Бурачинського: „Хірургія при цукрівниці". 722

— **Мистецька виставка А. Н. У. М.** У неділю, 10. п. м. в 12. год. вполудне, в салях музею На-

Через „Просвіту" до сонця воскресення! Це мусить зрозуміти ввесь нарід, складаючи жертви в ГРУДНІ на „Дар Просвіти".

укового Т-ва ім. Шевченка відчинять IV. мистецьку виставу Асоціяції Незалежних Українських Мистців. На виставі будуть зібрані твори наших мистців зі Львова, Парижа, Праги і Варшави, з обсягу малярства, графіки і різьби. Виставка стоятиме на високім мистецькім рівні, бо впорядчики її рахувалися виключно з мистецькою якістю виставлюваних річей і не допустили понад 60 проц. присланих експонатів. Великі трудноші у виставі роблять митні уряди. На речі Марії Дольницької з Відня, що призначені на цю виставу, наложено було мито в 1784 зол.: гіпсові відливи Оксани Лятуринської з Праги, за які вона одержала нагороди — прийшли потовчені і Асоціяція відмовилася принятя їх. Страта в цих речах дуже значна, бо це були жанрові композиції, що вимагали багато праці і заходів. Так само й з іншими творами мистців, що перебувають за кордоном. Всеж, не дивлячись на ці трудноші, зібрано поважну кількість творів закордонних мистців, а Андріенко і Глущенко представлені зразково своїми найновішими творами. Вперше виступить на цій виставі Роман Сельський; чимале місце займуть С. Горлинський і М. Осіньчук. У відділі графіки будуть виставлені між іншим твори тих наших мистців, що дістали дипльоми і нагороди на міжнародній виставі дерворитів у Варшаві.

— **Український Комітет допомоги хорим у Львові** від досі свою діяльність у шпиталях місцевих. Тепер Комітет хоче поширити свою працю і нести поміч моральну, а в міру своїх фондів і матеріяльну, також тим хорим, що живуть приватно по домах. Хочемо йти зі словом розради й потіхи до тих, що їх недоля прикувала до ложа терпіння: хочемо нести поміч головно тим хорим, що полишені самим собі, без рідні, без близьких, безпомічні, не мають ніззідки поради й рятунку. Тому звертаємося цією дорогою до Вп. Громадянства з проханням, щоби, оскільки хто знає таких хорих і бідних безпомічних, подав точну їх адресу до відома Комітету устно чи письменно до канцелярії Т-ва „Будучність", Ринок ч. 10, II. пов., кожного дня крім неділь і свят від год. 9—13. Просимо теж Вп. Громадянство жертвувати ласкаво хочби найменші лепти для наших бідних хорих. Від жертвенности громадянства залежить наша харитативна акція. Жертви просимо слати також на вище подану адресу. — **Комітет.**

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, Тел. 28-10, поручає матеріяли вовняні — на шкільні мундури, кн, костюми, муж. убрання та всякі шовки. 3-2
702

— **У львівських вязницях** перебуває під цю пору 180 українських політичних вязнів.

— **Пошанування права.** В Старих Богородчанах пов. Станиславів є-війт Федір Проць, проти якого прокуратура наказала судове слідство за те, що на спілку з Юрком Гарбузом, як члени управи кооперативи „Хлібороб", спроневірили на її шкоду понад 7.000 зол., як це стверднв ревізор РСУК. Прокуратура повідомила про це староство, щоби воно згідно з громадським законом припинило Ф. Проця в урядуванні. На диво він урядує дальше.

— **Міст в Бориславі.** Дня 6. ц. м. відкрито урядово в Бориславі новозбудований міст на ріці Тисьменниці. Міст побудований з заліза і бетону й уможливлює правильну комунікацію середмістя з залізничим дворцем, дрогобицьким трактом з Тустановичами.

— **Проти обнижки цін цукру** виступили сильно фабриканти цукру, тому нема надії на обмеження дотеперішнього здирства. Зачувати, що подешевіє тільки грисовий цукор на 10 сотиків (продаваний досі по 1.50 зол.). Ціна цукру в кістках не буде змінена, бо уважають його люксусовим продуктом.

— **Львівська хроніка.** Союз власників кін повідомив магістрат, що замкнуть свої підприємства, якщо не знижить їм оплат за електричне світло, податків та інших дрячок. — В бюрі фірми Чечовічка при вул. Третього Мая розбили злодії касу і вкрали кількасот зол.

— **Краєва хроніка.** На залізничій стації в Букачівцях впала під колеса потягу 20-літня Текля Домбів, пробуючи вискочити з потягу підчас руху. Колеса відтяли їй обі ноги вище колін. — В Бориславі застрілився з невідомої причини сержант Станислав Брексер. — В Полоцьку повісили 24-літнього Роберта Рехте з Модлінз, засудженого на смерть за те, що вбив ножем німецького кольоніста Роберта Вермана. — У Ворохті згорів тартак фірми Йонас Яр на шкоду 1.500 зол. — До церкви в Ожидові вломилися злодії й вкрали кількадесять зол. — В останньому часі обчислено, що процес Горгонової коштував 98.936 зол.

— **Фальшівники долярів.** Перед львівським судом станула трійка посередників, що пустила в рух фальшиві 5-доларові банкноти, перероблені з 1-долярівок, в Раві Руській, Жовкві і Комарні. Двоє з них засуджено, а саме Анну Садову на півтора року і Мих. Полусотка на 10 місяців вязниці.

— **Самогубство львівського купця.** Серед купецьких кол у Львові велике вражіння викликало самогубство 55-літнього Казимира Дрекслера, власника склепу з постілю та біллям при пл. Капітульній ч. 2. Він повісився, попавши у фінансові трудноші. Перед трьома тижнями він вернув з кульпарківського заведення, де лічився 15 місяців. Цікаве, що перед двома роками член цієї родини інж. Ігн. Дрекслер відобрав собі життя, підрізавши собі горло, а ще передтим застрілився студент медицини Володимир Дрекслер.

— **Льви літаком до Львова.** З Варшави літак привіз до Львова у кошику два кількамісячні левенята з варшавського звіринця. Левенята призначені для інституту гістольогії. Левенята в інституті повбивають, бо їх містяки потрібні для науки.

— **Вовки.** Біля Лютовиськ появилося стало вовків. Селяни розпалили вогні під лісами, щоби відстрашити вовків.

— **Великий протикомуністичний процес.** Окружний карний суд у Варшаві почав розглядати справу 23 осіб, обвинуваченних у комуністичній діяльності. Між ними є кількох сержантів. Є це один з найбільших політичних процесів, до якого слідство тревало два роки. До розправи покликано 120 свідків. Обвинувачені розвивали комуністичну агітацію серед війська в Рембертові та у Варшаві.

— **Подорож „зайцем".** Поліція в Оснабрюк арештувала на дворці тобох польських горожан, що подорожували з Польщі до Франції на віях вагону. Їх покарають за нелегальне переступлення кордону, а потім відставлять до польського кордону.

— **Міжнародні коляди в радіо.** Чехословацьке радіо виступило в міжнародній радіофонічній унії з проектом зорганізувати міжнародне повитання Різдвяних свят вимною побажань і коляд. Кожна країна, що пристане до виконання цього проекту, перешле іншим краям вибрані найбільше характеристичні побажання і коляди. Радіофонічна унія приняла цей проект і досі зголосилося до участи в його виконанні вже 25 держав. Технічно справа представляється так, що кожна держава награє на грамофонічну плиту побажання й коляду, а плитами опісля обмінюються. Авдиція розпічнеться в год. 12 вночі.

— **Кільограм годинників — 50 зол.** В англійському парляменті йшла велика дискусія в звязку з небезпекою японської торговельної експанзії на західних ринках. Що наступ японців на торговельні становища промислових европейських держав не є випадкою, доказує вістка швайцарського промислу, згідно з якою японські агенти оферували 1 кг. кишенькових годинників за 36 швайцарських франків, пенс до наповнювання, позолочування, за 1 фр. 60, колесо (біцикль) за 20 зол. і т. д. За останніх 5 літ японський промисл штучного шовку піднісся з 2.5 міл. кг. на 35 міл. кг. Всі европейські товари, навіть і пиво оферують японці в Америці на 50 проц. дешевше. Час праці в японському базовинному промислі виносить 120 годин тижнево.

— **Завалився замок.** Наслідком нагальної бурі в містечку Катанзаро, в Італії, завалився середньовічний замок князів Гуїшардо. Велика вежа вартівні впала на сусідній вязничний будинок і завалила 4-ий поверх. Для ратунку вівали військо. Досі вилобули зпід завалищ двох убитих вязнів і 13 раненних.

— **Очитаний опришок.** У селі Дражевач на Саві, в середущій Сербії жандарми застрілили опришка Милоша Митровича, на якого голову наложена була велика нагорода. В Митровичевій торбі найшли жандарми манікір, пляшку кольонської води, мило, бритву, коробочку аспіріни, повість Золі й Жіль Верна „20 тисяч миль під морем". Частину добичі Митрович уже роздавав між убогих.

—o—

Дописи.

ДОБРОМИЛЬЩИНА

Свято в честь гетьмана Мазепи. Дня 22. X. ц. р. відсвятковано в Добромилі заходом Філії „Просвіти" 250-літні уродини гетьмана Івана Мазепи. По богослуженні в год. 12 пополудне відбулася в салі Народнього Дому святочна академія, яку відкрив головa Філії „Просвіти" дир. Чорняк. Обширний реферат виголосив о. дек. Мариянович з Війська. Мужеський хор під управою п. Нагайського, урядовця Філії, дуже гарно відспівав кілька пісень, а саме: Вербицького „Гомоніла Україна", Н'ищинського „Закувала та сива зозуля" і Гайворонського „Стрілецьким шляхом". Були також дві деклямації, що їх виголосили п. Ірена Красовичівна („Шевченко: „Чигирин") і студ. Володимир Глухий (Франко: Пролог до „Мойсея"). Свято закінчилось національним гимном, полишаючи трівкий спомин у всіх учасників. Треба з вдоволенням признати, що програма була зовсім умісна і хорові точки як слід підготовані так, що

публіка грімкими оплесками домагалася повтору. Бракувало лише належного взаємозрозуміння поміж виконавцями та слухачами. Без цього свята бо тоді й публіки було більше.

Аматорська вистава. Кружок „Дні Шкоти" в Добромилі поставив використати хвилевий побут інж. Ковальського і дати в дні 12. XI ц. р. під його режисерством та активною участю в грі оперету на 3 дії п. н. „Запорожський скарб". Вистава увінчалась повним успіхом і моральним і матеріяльним. Сала була переповнена, гості добре відготовлені. З акторів-мущин вирізнялись у гр. інж. Ковальський в ролі Буся і п. Красневич в ролі писаря. З жінок: п. Красневичівна в ролі циганки і п. Іванка Мудрівна в ролі Галі. Гуртові сцени і співи були теж добре виведені. Треба з признанням відзначити велику працю п. Ярослава Шатинського при організуванні сильної оркестри, уложенні партитури до співаних пісень та гармонійне виведення співів у супроводі музики. Без того й вистава не перейшла би з таким успіхом.

Кооперативне свято в Ляцьку. Знане з поклади сам село Ляцько, яке є в Добромильщині одним з найсвідоміших і найкраще організованих сіл, відсвяткувало в дні 5. XI ц. р. завзяти кількох ідейним селянам при ласкавій помочі загальношанованого о. Юрія Ковальського кооперативне свято, яке випало дуже гарно. Простора сала громадського дому була вщерть заповнена молодими і старими без різниці пола, чого нераз бракує в інших, навіть доволі свідомих селах Добромильщини. На програму свята вложились: промова відпоручника Окр. Союзу Українських Кооператив адв. д-ра В. Пославського в Добромилі, хорові пісні: Шевченко-Тополянцький: „Ой три шляхи", Матюка: „Крапець", „Садок вишневий" і народня пісня „Ренуха", що їх гарно відспівав мішаний хор під управою о. Ковальського та дві деклямації: Франка: Прольог до „Мойсея", що його виголосила п. Марія Мальгівська і „Молодим кооператорам" (виголосила п. Ярема). В додатку третю деклямацію виголосив п. Шатинський. Надзвичайно миле враження викликували у публіки виступи мішаного хору, учасників якого були всі у вишиванках. У кожного охота й радість, а рівночасно дисципліна. Гості гарні і добре вишколені, а тому слушно публіка достойрівальними оплесками нагороджувала виступи того хору. Національним гимном закінчено це свято, яке причинилося до скріплення нашої кооперації не лише в самому Ляцьку, але й у сусідніх селах.

Зміна на становищі урядовця Філії „Просвіти" в Добромилі. Дня 3. XI ц. р. відійшов з Добромиля п. Василь Нагайський, який кілька місяців був урядовцем місцевої Філії „Просвіти". За цей короткий час виявив свій організаційний хист на всіх ділянках, а особливо при організуванні і веденні хорів у Добромилі та підміських селах. Його місце заняв п. Василь Глухий з Пятниць.

СОКАЛЬ.

Вибори до міської ради. Дня 10. ц. м. сокальський староста розписав вибори до міських рад на терені повіту Сокаль вибирає 24 радних. Місто поділено на 4 округи. До виборчих комісій входять теж представники українського громадянства. Є надія, що виборча ординація не буде порушена. Хоча українців у Сокалі около 30 проц., то „оферували" українцям усього 4 радних. Українці йдуть до виборів самостійно. Утворився виборчий комітет. Є всі дані припускати, що наше громадянство піде солідарно і масово до виборів на листу, внесену нашим виборчим комітетом, що заступає всі угрупування. Всякі „махери", що то бувало робили вибори, перестали вести „свою" політику, бо наказом кавлини для нас є піти в 100 проц. до виборів і на ділі доказати, що наше громадянство не годиться з дотеперішньою господаркою магістрату, яка показалася катастрофальною для цілого міста, хоча ведено її під дуже „патріотичними" кличами. А на ділі все те була лише покришка для особистих чи там групових цілей, що з добром міста й інтересами населення не мало нічого спільного. Громадянство має вже досить експериментів і фраз та хоче чистих виборів і раціональної господарки.

Ревізія в сокальській магістраті і п. Шварц з „І. К. Ц." Після громадянство Сокаля до живого порушене опечатанням поліцією рахункових книг в тутешнім магістраті. Тому, що одни з вищих достойників у магістраті, якого посуджували в недокладностях у міській бухгальтерії, виговорився, сокальський староста має поручити поліції опечатати книги і перевести слідство. Кажуть, що в те все замішаний цілий магістрат разом з бурмістром і з іншими махерами в додатку. Після від'їзду бурмістром і з іншими махерами в додатку. Після від'їзду в Бурмістром і з іншими махерами в додатку. Після від'їзду в Бурмістром і з іншими махерами в додатку. Після від'їзду в

ч. 326 (13.325). Львів, неділя 10. грудня 1933. Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чого домагається Гітлєр?

Як довідується кореспондент „Дейлі Геральда" з добре поінформованого джерела, Гітлє заявить готовість порозумітися безпосередньо з Францією під такими умовинами:

1) признання мілітарного рівноуправнення Німеччини без ніякого пробного часу;

2) негайний зворот Басейну Сари без плебісциту і відшкодування;

3) гарантія, що Франція не буде інтервенювати на випадок, як Німеччина розпічне безпосередні переговори з Бельгією в справі Ейпену і Мальмеди.

Крім того Франція має зложити заневнення, що здержиться від інтервенції на випадок польсько-німецьких переговорів у справі німецької східної границі.

До тієї вістки завважує „Дейлі Геральд", що французькі політичні кола дивляться на майбутні німецько-французькі переговори дуже песимістично.

Іспити для радних з польської мови.

З несамовитих історій останньої виборчої практики.

Цікавою є нова установа — іспити з польської мови у слові і письмі. На суботу 2. грудня ц. р. завізвано напр. до тернопільського магістрату около 20 українських кандидатів на радних перед іспитову комісію, в склад котрої входили: председник головної комісії віцепр. окр. суду д-р Вендриховський, його заступник окр. судля д-р Кобенський і директор польської гімназії Лещинський. Від іспиту звільнено тільки тих українців, що скінчили вищі школи, або що виказалися укінченою середньою школою. Інших (18) поділено на три серії і піддано строгим іспитам. Всі писали нелегкий диктат з польської мови, опісля був іспит з граматики і конверсація. З граматики питали так, що більше ніж половина польських абітурієнтів з польських гімназій не здало би такого іспиту з польської граматики. З 18 іспитованих українців перепало при іспиті аж 15 і навіть такі, що уже скінчені з добрим поступом 4 кляси гімназії і були рахунковими підстаршинами, або такі, що були вчителями як фахівці у **польській** промисловій школі і викладали **по польськи!** Всіх їх очевидно счеркнуть з листи кандидатів на радних. Жидів таким іспитам не піддано, а між ними крім кількох інтеліген[illegible] Божа слабільша такі — що по польськи не уміють говорити, а уміють тільки підписатися!

Глум над театром.

Делегати ЦК КП(б)У в ролі режисерів театру „Березіль" у Харкові.

Відомий український театр „Березіль" у Харкові, не вважаючи на свій ідеольогічно-ліївий та мистецьку експериментаційний характер, ліждався теж марки „контрреволюційної". Основник і довголітній артистичний керманич того театру Лесь Курбас попав у неласку і його доля нині невідома (мабуть кудись його вивезли): не поміг йому ані найвищий почесний титул „народнього артиста Республики", ані навіть офіціяльна приналежність до комуністичної партії. Нині театр підлягає вівісекціям, веденим самими членами ЦК КП(б)У, які вважають себе такими самими „спецами" від справ театр. мистецтва, що й аграрної чи соціяльної політики.

Оце читаємо, що найближчою премієрою „Березіля" буде „Загибіль ескадри", пропагандивна пєса „совітс[illegible]" Корнійчука, яку режисерують делегати ЦК КП(б)У і комісаріяту освіти! Премієра тої пєси — як заявив у „Вістях" директор того театру Лазоришак — має бути демонстрацією проти „буржуазійно-націоналістичної і формалістичної спадщини Леся Курбаса". Тема пєси: як то моряки-більшовики чорноморської фльоти борються з „петлюрівцями", прихильниками Центральної Ради, чорносотенними старшинами й „приклонниками німецького імперіялізму", та виконуючи наказ Леніна — топлять бойові кораблі!

Можна собі уявити, яка це театральна „шмира" і який це на сцені балаган!

Ще про краєвий зїзд соц.-дем. партії на Закарпатті.

До звідомлення з того зїзду (див. „Діло" ч 320) подаємо за ужгородським „Вперед" ще такі доповнення:

Головна стіна салі готелю „Корона" була прикрашена червоним, державним і краєвим жовто-блакитним прапором та бюстом Маркса і портретами Масарика й Шевченка. Кожний делегат при вході дістав друкований звіт з діяльности партії в своїй рідній мові, бо звіт вийшов у мовах есть в своїй рідній мові, бо звіт вийшов у мовах есть, українській, чеській і мадярській. Всіх делегатів українській, чеській і мадярській. Всіх делегатів було 124. Були теж представники центр. і гостей було 124. Були теж представники центр. виконавчого комітету з Праги сенатор В. Дуклр і д-р Сверак.

З принятих на зїзді резолюцій заслуговує на увагу головно резолюція у справі автономії Підк. Руси:

„Складного питання автономії не можна вирішити без участи широких кол суспільства, без цільового приготовлення, чого ми тепер не спостерігаємо. Для нас автономія П. Руси є самозрозуміла, здійснення її привитаємо тільки тоді, коли вона забезпечить лішній господарський і культурний розвиток краю. До систематичного приготовлення автономії належить і приготування службовців держави, а тому домагаємося, щоб усі державні службовці навчилися місцевої української мови, а в мадярських частинах краю і мадярської. Тим буде задоволена потреба краю та буде доказ, що з реалізацією автономії серіозно рахуються. Іменування губернатора Підкарпаття для нас не є актуальним питанням доти, доки не є визначений обсяг його влади".

Поза тою резолюцією зїзд приняв цілу низку резолюцій у справах політичних, організаційних, господарських та культурно-освітніх. М. ін. зїзд домагається, щоби у всіх українських (т. зв. руських) школах на Закарпатті велась наука виключно в мові українській та щоби звільти усунути взиковий хаос. Дальше зїзд виступив з домаганням широкої розбудови українського шкільництва, заснування Педагогічної Академії в Ужгороді, удержавлення церковних шкіл і т. д. В окремій резолюції ствердженo, що на Закарпатті не тільки українське, але й мадярське, жидівське, німецьке і румунське населення заявляється за чсл. республикою і її демократичним ладом.

Новий уряд у Злучених Державах.

ВАШИНГТОН, 8. XII. ПАТ. Президент Рузвельт створив надзвичайну національну раду (Внешнел Емерджепс Кависил). Її завданням має бути сцентралізувати інформації про діяльність різних урядових ділянок. У склад ради входитимуть: секретарі внутрішніх справ, хліборобства, торговлі, праці та ряд інших осіб.

ПРИГАДАЙМО СОБІ ВСІ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ „ПРОСВІТИ" В 65-і Й РОКОВИНИ!

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ" ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

НАПЕРЕДОДНІ ВИБОРІВ ДО МІСЬКИХ РАД.

Львів, 9. грудня 1933.

В неділю, дня 10. грудня ц. р. відбудуться вибори до міських рад у більшости галицьких міст і містечок. Не будемо довго розводитися над значінням самоуправи у житті нації. Побіч родини громада є основою культурної і суспільної організації нашого народу. Зокрема для нас, як недержавного народу, громада має ще окреме значіння. Нове українське заступництво у міських радах повинно бути виявом зросту сили українського елементу по містах, пречистим доказом його організаційного хисту. Українське село є перенаселене, надмір сільського населення відходить до міст і тому для нас не може бути байдужим наш вплив на управу міста.

Не дається заперечити, що самоуправу в Польщі здеградовано з її самостійного становища, яке вона мала за австрійських часів. Польська держава звела самоуправу до чинника помічного державній адміністрації. Всетаки і така самоуправа є тісно зв'язана з життям загалу населення. Вона входить глибоко у сферу господарських, культурних, освітніх і гуманітарних інтересів найширших шарів українського населення. Правда, ми по містах творимо меншість, а всліл за тим у міських радах будемо мати малий вплив. Та наше заступництво у міських радах стоятиме на сторожі міської господарки і оборонятиме інтереси українського населення.

З тих усіх причин вибори до міських рад є важною подією в житті українського народу в Польщі. До тих виборів йде українське населення міст самостійно. Ми віримо, що українське населення, не оглядаючися на всі законні і фактичні трудноші вийде побідником і добуде собі належне заступництво. Це може статися тоді, коли українське населення міст піде обєднане внутрі без огляду на політичні партії, піде одним спільним фронтом. Усяке розбиття, виставлення більше як одної листи кандидатів на радних, мусить неминуче спричинити розбиття голосів, а всліл за тим нашу програму. Само собою розуміється, що в такій важній хвилині для міського населення мусять зійти на задній плян всякі особисті амбіції одиниць, чи класові інтереси поодиноких верств українського міського населення. Дальшою передумовою побіди є те, щоби українське населення, розумівши вагу міських виборів, йшло масово до голосування. Масова участь українських виборців у виборах, консолідація всіх українських сил явить наш вплив по містах без огляду на те, який буде вислід виборів. Наші противники, бачучи нашу єдність і солідарність, будуть шанувати нас і рахуватися з нами і в тому випадку, коли із незалежних від нас причин влада уневажнить українські виборчі листи.

З хвилиною відбуття виборів не кінчаться обовязки українського громадянства. Всюди там де є до того законні причини, слід вносити виборчі протести. Крім того слід збирати матеріяли для загальних підсумків о виборів до міських рад у цілому краю. Такі підсумки є потрібні Українській Парляментарній Репрезентації на те, щоби евентуальні виборчі зловживання видвигнути на парляментарній арені, а також зібраний фактичний матеріял і досвіди з тих виборів є потрібні для майбутніх виборів.

Негайно по відбутті виборів Українські Виборчі Комісії повинні Краєвій Народній Канцелярії і українській національній пресі надсилати звідомлення про вислід виборів у поодиноких містах і містечках, а зокрема про кількість українських радних. Крім цього слід допислати до

Народньої Канцелярії звідомлення про всі події, які мали вплив на вислід виборів, а саме: про спосіб поділу міста на округи, про участь чи неучасть українців у головній і окружних виборчих комісіях, про виборчі списки, про спосіб голосування і інші.

Ми віримо, що українське населення міст, яке вже стільки разів дало докази національної свідомости і дисципліни, сповнить і тим разом свій обовязок і вибере належне йому з уступництво. У найбутности повинен відбутися з'їзд новообраних міських радних, на якому треба обговорити всі важні проблеми української самоуправної політики і комунальної господарки.

Літвінов у Римі.

Женева, 4. грудня 1933.

За побутом Літвінова в Римі слідкують у Женеві з тим більшим заінтересуванням, що Мусоліні має на меті урятувати від остаточного загину Союз Народів притягнувши до нього не лише Радянщину, а й Японію і Злучені Держави Америки. Тяжко рішити, що треба більше подивляти, широчінь політичного погляду керманича Італії, чи безмежність фантазії письменника, чи намагання використати сучасний інтернаціональний хаос в інтересах батьківщини.

Один швайцарський денник повідомляє, „що Мусоліні настоює на тім, щоби зобовязати Радянщину до співробітництва в напрямі улекшення світової кризи". Ця думка гідна великого мужа Італії. Країна, в якій мільони люду гинуть з голоду, в той час, коли збіже накопичене на залізничих та пароплавних стаціях у мільонах пудів гине під дощем; країна, де по містах стоять тисячі голодних годинами у черзі, щоби купити злиденний кавалок поживи, а сотки потягів щомісяця вивалюються з розхлябаних шин; країна новітніх фараонів, у якій сотки тисяч невільників гинуть на канальських роботах — ця країна справді має бути зобовязана розпочати поборення світової кризи передовсім у власних межах. Коли Мусоліні намагається притягти представників московського уряду до Женеви, щоби примусити їх до такого роду поборювання світової кризи, то він справді ставить собі велике завдання. Яким чином він примусить московський уряд *причинитися* до улекшення світової кризи, коли участь Радянщини у світовім товаровім русі не перевищує участи Швайцарії, це його таємниця. Наради Мусоліні з Літвіновим цілком довірочні, представники преси ніяких докладніших відомостей про них не мають.

Відносно щирости італійсько-більшовицьких відносин не повинно, розуміється, бути найменшого сумніву, оскільки щирість є взагалі чинником політичним. Не треба забувати, пригадує „Нае Цюрхер Цайтунг", що „Мусоліні перший з усіх голов держав визнав російський революційний уряд". Не треба також забувати того, що збіже, награблене більшовиками у голодних українських селян, та дерево, нарубане українськими засланцями, Італія купує дешевше ніж де інде в ССРР. Коли Мусоліні більше заінтересований радянським господарством ніж червоною армією, його політична оригінальність цілком виїмкова, але не виключене, що й Мусоліні прямує шляхом спільним з іншими державами.

Недавні виявн італійсько-більшовицької приязні наступили безпосередньо по бучних маніфестаціях французько - більшовицького зближення, що осягли свій найвищий ступінь у бенкетуванню Еріо в столиці виголодженої України. І так як французько-більшовицьке зближення зробило цілком безпредметовим колишнє німецько-радянське порозуміння, охолодило й італійсько-радянське зближення французько-радянську приязнь. Безпосередні переговори між Німеччиною з одного та Францією і Польщею з другого боку є свого роду доказом того, що червона армія має для Франції вартість лише тоді, коли вона стоїть до її виключної і монопольної розпорядимости.

Визнання Радянщини Злученими Державами Америки, рішене, очевидно, вже незабаром по оголошенню самостійности Манджу-Го, має остільки безсумнівно мілітарну основу, як і французько-радянське порозуміння. Подорож спочатку міністра Кота, а потім Ліндберга, до Радянщини вказує навіть на те, що як Франція так і Америка виявили однакове заінтересування станом більшовицького військового летунства.

Небагато ріжниться і поступування Мусоліні в однім та другім випадку. В першім він намагався, і треба признати не без успіху, ударемнити французьку монополію на червону армію, а по повороті Літвінова з Америки він намагається перешкодити Злученим Державам Америки ужити більшовицьких ляндскнехтів Европи в Азії.

Можна припустити, що італійським приятелям Радянщини досить добре відомі її внутрішні відносини, також мабуть як і Франції та Америці. Для Мусоліні не є, очевидно, таємницею, що червону армію можна ужити лише у найближчім часі, поки її ще не захопила голодова катастрофа та получений з нею занепад цілої більшовицької господарки. А це вистарчає цілком на те, щоби намагатися стягнути всі великі держави цілого світу до Женеви та відсунути радикальні рішення на можливо довший час. Можна мати цілком оправданий сумнів, щоби для Італії було побажаним радикальне розвязання світової кризи та устаблення певного новозання всього того, чого вимагають італійські *державні* інтереси.

Таке становище займає на жаль не сама лише Італія. На розбіжність інтересів великих держав числить московський уряд значно більше ніж на силу червоної армії. Але швидкий розвиток світової кризи, який ширіться і в Америці, не дає можности чекати державам, де криза лютує особливо жорстоко. Тому можна мати і поважний сумнів, чи Мусоліні пощастить замаяти до Женеви всі великі держави. Що можна осягнути разом з московським урядом показала досить яскраво і розбройна конференція й економічна конференція у Льондоні. Кризу можна перемогти не разом з московським урядом, а лише проти нього. А хто не знає, і всеж тягне більшовиків до Женеви, той, очевидно, заінтересований у дальшому загострені кризи.

Що рішать Мусоліні з Літвіновим у Римі, не буде, очевидно, в найближчім часі загальне відомим. Але ще менше відомо їм самим, чи зможуть вони перевести в життя свої рішення. Світова економіка, а тим самим і політика має цілком певні означені закони свого розвитку, обовязкові як для Італії так і для більшовицьких потентатів у Москві. І знання цих законів варте більше між знання найбільш дочірочних папірових умов між урядами найбільших держав.

Міродайною для світу є тепер перемога над кризою, яка загрожує великим державам не менше ніж малим. Це починають уже розуміти і деякі державні мужі, які мають відвагу перейти до великого порядку денного ніж власними територіяльними вимогами, що вважалися ще недавно найсвятішими вимогами цілої попередньої політики. Рішати другорядні питання будуть ті, що здобудуть провід у рішенні найважніших питань світової ваги.

М. Данько.

Американські українці протестують.

ВЕЛИКА ДЕМОНСТРАЦІЯ БОСТОНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ПРОТИ СОВІТІВ.

Від Ред.: В „Ділі" були вже описи українських протибільшовицьких демонстрацій у Ню-Йорку і Дітройті. Нині подаємо опис такоїж демонстрації у Бостоні.

Велика маса українців з Бостону й околиці зібралася в неділю 12. XI. на демонстрацію, щоби замаркувати свій протест проти голодження українців московськими більшовиками.

Демонстраційний похід.

Демонстрації почалися врочистим богослуженням у місцевій церкві за жертви більшовицького правління на Совітській Україні. В 2. годині зполудня почав уставлятися на Арлингтон Стріт український демонстраційний похід. На цей похід зявилися не тільки місцеві українці, але й багато українців з околичних осель, як Провіденс, Потокет, а навіть з Манчестер. З Вунсокет приїхали люди автобусами та 40 автами. Між демонстрантами було багато дівчат та мущин в українських народніх строях, що надавало походові барвний вигляд. Учасники несли американські й українські прапори. На чолі походу йшла українська орхестра з Вунсокет. За нею несли прапори, а далі напис, котрий показував видцям, що це злучені бостонські товариства протестують проти більшовицьких звірств на Совітській Україні. Далі йшли діти, що несли великий американський прапор, за ними українські дівчата в народніх строях, далі інші учасники й учасниці.

Похід перейшов вулицями міста та по годиннім марші увійшов до великої салі „Мюнисипел Одиторіюм" на Ісг Стріт та Шомот Евеню, де мало відбутися протестаційне віче. Місцеві більшовики заздалегідь приготовлялися розбити українську демонстрацію та прийшли до будинку, ще заки похід наспів туди. Видно, мали вони пляни захопити салю наперед і не допустити до нарад. Та комітет передбачив це і казав отворити салю аж тоді, як похід прийде до салі та пускати на салю передовсім тих, що брали участь у поході. Більшовикам не лишилося нічого іншого, як пробувати зірвати віче

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ГРУДНЯ 1933.

М. ДАГОР. 2)

Про розписи наших церков.

(Критичні замітки.)

(Докінчення.)

Неменше легкодушно поступають також ті, що для особистих примх кажуть копіювати первісну поліхромію невеличкої артистичної вартости, якогось зовсім невідомого автора, замість впровадити новий стінопис, гідний нашої національної культури. Особливо там, де українська церква є важною репрезентаційною точкою. Але й такі дивні річи діються в нас, відсвяжуть — пяче на глум — малювки, взяті живцем із різних альбомів, а одночасно нищать легкодушно розписи наших відомих і заслужених мистців (*Устіяновича*, Сосенка і ін.).

Правда, що з другого боку годиться завважити, що крім тих небажаних і прикрих явищ є ще й відрадні, в останніх роках повстало кільна нових, вартісних українських поліхромій, виконаних фаховими мистцями, чим слушно радіють і горлаться їхні фондатори. Але про це не маю наміру ширше писати на цьому місці, завважаючи, що дійсно цінний твір сам за себе говорить, він не потребує реклями.

Крім згаданих промахів стараються різні непокликані добродії „давати ради" фахівцям, як треба поступати в тих або інших випадках. Так напр. один священик хотів недавно переконати наших мистців (з нагоди відсвячення собору св. Юра у Львові), що не годиться виконувати малювання безпосередно на мурі, зате краще було би — на його думку — закрывати стіни полотнами з різними іконами, як фрагментами поліхромії. Мовляв, полотно є витревалише на вогкість, дальше, його можна переносити з місця на місце, відновляти, то-що. На доказ нестійности стінопису цей добродій наводить відому історію з тайною вечерою Ліонарда да Вінчі. Тим прикладом шановний автор дав доказ тільки крайньої ігнорації в справах малярства, бо картина Ліонарда, знищилася не наслідком „витревалости" стінопису, а Ліонардо експериментував на мурі, пробуючи відкрити нові технічні можливости, що йому остаточно не вдалося. Зрештою, стінопис, виконаний певними способами, є навіть у нашому вогкому підсянні зовсім трепалий, що доказують добре збережені українські фрески Ягайловської каплиці в Кракові, чи хочби малювання на лавіниці Маляського Скита. Коли ж іде про приклад з італійського грунту, то вистане звернути увагу на стінні малярии великого фльорентійця Джотта, які повстали за 150 літ перед згаданою композицією Ліонарда, а все ж таки перетревали зовсім добре до наших часів. Скільки то образів, мальованих у тих часах на полотні, чи навіть на дереві — вогкість знищила безслідно! Цікаво знати, як уявляє собі цей дорадник усякі орнаменти. Чи й вони мали би бути виконані на полотні?

У всяких сумнівних справах слід лише і виключно звертатися до визначних фахівців або представників наших мистецьких організацій чи установ.

Тоді чужинці не зможуть більше малювати наших церков, тоді для цімпатних малярів не буде місця при поважній роботі і врешті ніхто не схоче копіювати старої, палеократісної поліхромії в нинішніх часах. Нові малюнки у наших церквах повинні бути не тільки доказом нашої культури, але і повинні дати можливість українським мистцям проявити й розвивати їхній хист і дати їм жити!

У місяці ГРУДНІ засвідчмо перед цілим культурним світом нашу глибоку повагу до Матері-Просвіти. Засвідчім, що вона таки наша власність, що ми всі, цілий нарід стоїмо непохитно на стороні освітніх змагань та підтримаємо їх морально і матеріяльно. Всі від найбідніщого до найбогатшого спішімо з „Даром Просвіти"!

☞ Ресторан С. Райх. Львів, Ринок ч. 5. поручається ласкавій памяти. Пропонує знаменитий ОБІД з 4-ох СТРАВ 1.50 ЗОЛ.

через переривання. Та комітет і на це був приготований, бо більшовики заздалегідь заповідали своєю „роботу" анонімними листами й погрозами, висиланими до провідників української акції. Довідавшися про ці погрози, поліція зарядила спеціяльну охорону коло загрожених домів та для походу і віча.

Протестаційне віче.

Протестаційне віче відкрив по англійськи американець Е. Ф. Соливан, котрий безінтересовно зацікавився українським протестом та віддав організаційному комітетові неоцінені прислуги коло організації демонстрації. Він сказав, що метою віча є: звернути увагу світу на голод українського народу під більшовиками; сказати свою опінію про питання визнання Росії Америкою; виставити домагання, щоби світ міг поглянути, що діється під більшовицькою владою на Україні.

Заходи більшовицьких громил не повелися.

Вже підчас його промови наслані більшовиками їх прихильники старалися зірвати віче своїми окликами. Та їх заходи не повелися, бо наші люди заховувалися з незвичайним спокоєм, полишаючи поліції справу викинення переривачів із салі нарад. Поліція витягала за обшивку кожного переривача, а як котрий опирався, брала на поліційну стацію за переривання чужих зборів. Тої самої тактики трималися більшовицькі симпатики підчас промов інших бесідників, але тут їх стрінуло те саме. Разом арештовано 19 переривачів. Хто це обібрався за опікунів українського народу, видно по жидівських і московських іменах викинених.

Не зважаючи на ці переривання, віче поступало в порядку наперед. Гр. Соливен представив як предсідника віча гр. Давискибу, котрий закликав учасників до спокою та візвав оркестри відограти гимни. Потім промовив о. Каськів з Вунсокет, котрий виказав, чому американські українці висловлюють свою симпатію голодуючим українцям. По кількох піснях, відограних оркестрою, промовив гр. Ревюк, далі о. Желіховський. До збірки промовляли гр. Давискиба по українськи і гр. Соливен по англійськи. По зборі предложено по англійськи й по українськи резолюції, в яких пятновано політику Совітів проти українського народу та запротестовано проти визнання такого уряду Америкою. Проти резолюції не важився піднятись ні один голос.

Віче закінчилось відспіванням національних гимнів. Вечором в іншій салі відбулася перекуска для замісцевих гостей свята.

Більшовицькі напасти на організаторів демонстрації та на віче мали ще той добрий наслідок, що вічем зацікавилися, як досі не бувало, місцеві газети. Вони принесли про приготування й саму демонстрацію ширші звіти.

(„Свобода").

День жалоби і протесту.

БОРЩІВЩИНА.

День національної жалоби пройшов у більшості сіл борщівського повіту успішно. Відбулись молебні по церквах, а відтак сходини в читальнях. На сходинах ухвалювано відповідні резолюції та повибирано комітети для збірки жертв у користь голодуючих українців за Збручем. У деяких громадах держ. поліція цілий день вартувала коло читалень, не допускаючи до сходин.

У самому Борщеві відбулися в льокалі читальні „Просвіта" сходини більше як 200 людей, на яких член Повітового Комітету д-р В. Чировський виголосив відповідний реферат. Ухвалено відповідні резолюції та вибрано збірковий комітет.

КНЮТАНЖ — ФРАНЦІЯ.

Згідно з заявом Центрального Львівського Комітету скликала Управа Української Громади в кольонії Кнютанж 29. X. ц. р. віче всіх українців кольонії і ближчих околиць. На вічу виголошено реферат про положення українського народу в СРСР, ухвалено одноголосно протестні резолюції. На вічу переведено збірку жертв на ведення допомогової акції.

ЮГОСЛАВІЯ.

Днем національної жалоби в греко-кат. парохії Лішня згідно з обіжником Центрального Львівського Комітету був день 29. жовтня ц. р. Цього дня при великій участи парохіян сіл Лішня, Брезів, Газва, відбулася торжественна Служба Божа, в часі якої виголошено відповідну проповідь про страшні відносини на Великій Україні. Зі сльозами в очах слухали вірні слів проповіди. Після Богослуження відбувся парастас за померших від голоду. Богослуження закінчено піснею „Боже Великий, Єдиний!"... Уряджено збірку, якою занялися громадини: Дмитро Сівінський, Микола Чорний і Дмитро Морозь. Найбільший дар дав Стеф. Струсь, римо-католик, зрештою небогатий. Він жертвував 200 динарів. Взагалі видно у людей велике співчуття до братів на Подніпров'ю. Збірка цього дня принесла 550 динарів. Також і в інших кольоніях Югославії відбулися того дня богослужения і збірки. Досі вплинуло на листу К-ту в Загребі 1.173 динарів із різних місцевостей Югославії.

Щоби мати здорові зуби, треба: Двічі річно відвідувати свого дентиста. Двічі денно чистити зуби Кальодонтом.

Сміх це ПРИЄМНІСТЬ!

Гарні зуби дозволяють на свобідний сміх. А так легко можна мати гарні і здорові зуби. Вистарчає чистити їх постійно Кальодонтом, щоби були завсіди здорові, гарні і вільні від назубного каміня, що є найчастішою причиною передчасного випадання зубів.

Кальодонт одинока в Польщі паста, що має в собі Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха. Цей засіб усуває постепенно зовсім назубний камінь і не дає творитися йому наново.

KALODONT

УСУВАЄ НАЗУБНИЙ КАМІНЬ.

СПРОСТУВАННЯ З МОНАСТИРЕЧЧИНИ.

На основі пресового закону прошу ласкаво помістити моє спростування неправдивого допису в „Ділі" з 5. XI. ц. р., де сказано, начеб я в дні жалоби і протесту не відправив панахиди, не виголосив відповідної проповіди і начеб я заявив делегатці Крочаківній, що „не треба ні сходин, ні реферату", як вона зізнала перед головою комітету. Справа малася ось-так: В дні жалоби явилася у мене в захристії перед самою Сл. Божою делегатка Крочаківна з Монастириск і почала давати мені різні диспозиції, забираючи мені зовсім непотрібно дорогий час, тимбільше, що була у мене в руках відозва комітету з Монастириск ad hoc festum. Виголосив я відповідну проповідь, довшу як все, бо тревала аж 3/4 години, ілюструючи яскравими фактами гірку годину наших братів на Вел. Україні. Нарід жалісно плакав. По Сл. Б. відбулася врочиста панахида, співана місцевим хором з найглибшим чуттям. Знову полилися рясні сльози. Моя проповідь стала за кілька днів приводом до ревізії у мене й арештування мене до станиславівської вязниці, де я просидів 20 днів. Делегатка Крочаківна була на цілому богослуженні в церкві, чула те все й бачила. Пополудні в кооперативі виголосила реферат на сходинах моя жінка. Нарід вислухав реферату із захопленням. От се дійсний стан справи. — **о. Марко Гіль,** парох Яргорова.

ЛІТВІНОВ У ВАРШАВІ.

У пятницю в годині 6. рано приїхав до Варшави Літвінов, після чого не задержуючися поїхав далі на Столпці до Москви.

—o—

ФАШИСТИ В БОЛГАРІЇ.

Італійська преса повідомляє зі Софії, що там відбулися треті збори національної ради болгарських фашистів „Національна Фашистівська Задруга". На зборах було 600 делегатів із провідником болгарських фашистів Сталійським. Засідання відбулося після відспівання нац. гимну „Шумі Маріца" та нового фашистівського гимну. Всі присутні вперше були в одностроях: темнозелена сорочка з ременем і темнозелена шапка. Промовляли: Сталійський, проф. Буликов, інж. Трендафилов, віцепрез. софійської торговельної палати й інші. Всі бесідники доказували конечність піти за приміром Італії та виповіли боротьбу всім політичним партіям у Болгарії.

ДАМО „ПРОСВІТІ" ВЕЛИКИЙ ДАР У ГРУДНІ! ВОНА МУСИТЬ РОСТИ И МІЦНІТИ, БО МИ ХОЧЕМО ЖИТИ.

Видача несконфіскованих частин книжки д-ра Річинського.

Відомий церковний діяч і дослідник історії української православної церкви д-р Арсен Річинський, ігнар у Володимирі на Волині, написав цінну студію під наголовком „Проблеми української релігійної свідомости", що появилася друком у травні 1933. р. в друкарні А. Саленича і С-ки в Тернополі (стор. 280 великої вісімки). Цю книжку заявило повітове староство в Тернополі рішенням з 29 травня 1933 до ч. В 40/33, а окружна прокуратура в Тернополі поставила внесок до окружного суду як презесового в Тернополі затвердити цю конфіскату й окр. суд постановою з 3. червня 1933. до ч. Пр. 9/33 цю конфіскату в цілости затвердив.

Проти повищої постанови автор і видавець д-р А. Річинський заложив спротив через свого повноважника пос. д-ра Степана Барана по думці § 493 австр. процедури карної і внесків цього спротиву відбувся дня 1. серпня 1933. перед трибуналом окружного суду в Тернополі приладна розправа, на котрій адвокат д-р Ст. Баран виказував у своїй довшій промові юридичну нестійність конфіскати та домагався її упадення. По переведеній розправі трибунал видав присуд, котрим затвердив судову постанову з 3. червня 1933. в справі конфіскати. Внесена по думці § 494 австр. процедури карної д-ром Ст. Бараном жалоба на згаданий присуд до апеляційного суду у Львові залишилась без успіху і в цей спосіб конфіската остаточно стала правосильна і суд видав приказ знищити цілий наклад доволі коштовної книжки.

По вичерпанні всіх засобів на судовій дорозі адв. д-р Ст. Баран вніс іменем автора і видавця д-ра А. Річинського окреме подання до повітового старости в Тернополі і покликуючись на постанову § 5 австрійського закону з 9. липня 1894. В. з. д. ч. 161, завдавав знищення тільки тих картон книжки (разом одинадцять), на котрих знаходяться сконфісковані уступи, а які легко вирізати — і видачі решти, що конфіскаті не підпала. Крім цього д-р Баран був ще й особисто у догадного референта в старостві з напоминанням, що на основі згаданої вище обовязуючої постанови австрійського закону має право вимагати видачі несконфіскованих частин.

Справа проволікалася кільва тижнів, аж остаточно недавно в друкарні А. Саленича і С-ки в Тернополі явився референт бевнеки тернопільського староства та повідомив управу друкарні, що можна взяти несконфіскованої частини книжки д-ра А. Річинського. Опісля прийшов до друкарні поліційний агент і в його присутності вирізано та знищено сконфісковані сторінки, а решту видано друкареві. Тепер на місце вирізаних будуть вставлені нові картки з пропущеними сконфіскованих місць і в цей спосіб незвичайно цінні „Проблеми української релігійної свідомости" небавком найдуться у руках читачів.

Перед великою дипльоматичною грою.

ПАРИЖ, 8. 12. ПАТ. Розмова Гітлера з англійським амбасадором у Берліні й оголошення у зв'язку з тим у Льондоні півофіціяльний комунікат, що підкреслює потребу перевести негайно безпосередні англо-німецькі розмови, вречті наглий виїзд британського амбасадора в Парижі до Льондону, дають французькій пресі притоку надіятись, що в найближчих днях розпічнеться велика дипльоматична офензива та вимінна думок, доказувана зустріччю 22. листопада в Женеві.

Французький уряд здементував учора вістку, начеб Німеччина запропонувала офіціяльно переговори, а проте преса обмірковує вже сьогодні становище, яке Франція займе в безпосередніх переговорах з Німеччиною. Франція не може зректися плебісциту в басейні Сари без згоди інших сигнатарів трактату. Таксамо в розброєних справах Франція мусить оглядатися на опінію інших держав, особливо тих, що сусідують безпосередньо з Німеччиною.

—o—

Нові археольоґічні находки.

ВЕРҐІЛЬ ГОВОРИВ ПРАВДУ.

Вергіль оповідає в Енеїді, що зять Енея дістався до Італії, вандруючи був в горах у Приморській Альпах, коло Ніцци. Вергілій описує ту країну дуже докладно, навіть згадує браму міста, бо вона так само виглядала, як брама у вілли Трої. Тепер по Ватикані і опісу не стало, тому італійський археольоґ Уголіні, який від цього року розпочинає в Альбанії, поставив собі за ціль відшукати не старинне місто та пересвідчити, чи його точний опис, збережений у Вергілія, відповідає дійсности. По довших розшуках пощастило йому найти таке місце грубою керамікою зимі оборонні мури міста, серед яких збереглися ще останні брами, цілої завісі в II описом у Енеїді. Виходить, що Вергіль мусів бути сам у Ватикані та бачити місто на власні очі. Крім того відкопав Уголіні останки великого театру з IV. ст. перед Хр., де сцена була поставлена вже у часах Вергілія. З цього місця видно ще добре то місце, де робили троми й блискавки перед появою „deus ex machina". Відкопану серед руїн дуже гарну статую так зв. Зимні з Ватикану" подарував Ахмед Зогу Муссоліньові, а з інших находок організують на місці цінний музей.

З КОРОЛІВСТВА САБИ.

Можний цар з біблії оповідання про подорож Саби, яка біля року 1000 пер. Хр. вибралася була із свого царства — нинішнього краю Ємен у південно-західній Арабії — з відвідинами до царя Соломона у Єрусалим. Отже наші відомости про сабійське царство та його культуру були основані дуже скупі та опиралися виключно на оповіданні трьох відважних дослідників: француза Арнода й Гальві та відня Глязера, які серед дуже тяжких умовин зібрали трохи відомостей та старих написів. Щойно в останніх роках вдалося двох німецьких археольоґів, Ратєне і Вісман, важного й небезпечного завдання пересліднти сабійську культуру. За почином Імана Яга, короля Ємену, перевели вони цього року розкопки біля місцевости Гуа та відкрили святиню богині сонця Дат-Бадан, а в ній багато предметів, які є першими певними, автентичними памятками сабійської культури, бо їх збірка в етнографічному музею в Шартороді — не більшістю фальсифікати, а решта непевного походження. Обі ці нові приносять зі собою до Европи біля 800 різних різьб, написів, фрагментів архітектурних та всяких предметів старинного побуту, деякі надзвичайної краси, і на їх підставі можемо витворити собі вже перше поняття про розвій та долю сабійської культури у порівнянні з іншими культурами близького Сходу. Сьогодні не підлягає вже сумніву, що таємничий край Пунт, згадуваний у єгипетських ієрогліфах з III. тисячоліття пер. Хр., знаний у пізнішій Арабії і в античній з переказів сабійської королеви, сьогоднішнім Ємен. Там мешкали сперш гамітські нації, свою власну культуру та деяких етнічні типи стрічаються ще й сьогодні між населенням Ємену. Біля року 1000 пер. Хр. завоювали країну семіти з північної Арабії і тоді власне прийшло до заснування сабійського царства, про яке згадує Біблія.

НОВІ КАТАКОМБИ.

Перші катакомби в Римі відкрили, що правда, ще у 1578 р., а 40 літ пізніше адвокат *Бозіо*, правдивий Колюмб підземного Риму, знав їх вже яких тридцять, але все ще відкривають нові, невідомі підземелля з перших століть по Хр. Саме тепер комісія для християнської археольоґії хоче зробити доступними для широкої публики нові катакомби, так звані Прискіллські, що находяться під полудньовою Віа Аппія, перед брамами міста. Ті катакомби — це справжня скарбниця мистецтва з перших часів християнства, хоча ограбили їх вже варвари, вони вкіл до них засипав землетрус. Багато праці коштувало викопання відпинків з маси різного румовиська, у якому найшли частину саркофагів, домовин, вівтарів, кости перших християн та деякі предмети із срібла й бронзи. Щойно очистивши те все, можна було приступити до властивого пересліджения катакомб і тоді найшли в них кости св. Урбана, Квірина, Тібуртія, Валеріяна й Максима. Цікаве й те, що попри старохристіянські надписи найшли там і поганські, а саме цілу етруських гробів з II. ст. Праці папської комісії ще не скінчено, але вже й вияснилася частина підземелля дає певний образ життя й мистецької культури перших християн у Римі.

УКРАЇНСЬКІ АМАЗОНКИ.

За візантійськими літописами у наших предків брали участь у бою також і жінки, напр. у 626 р. воювали вони від мурами Царгороду при боці своїх чоловіків, у зброї й одязі вояків. Найдавніший доказ цього найшли недавно у Рожнівських біля Скалата. Над Збручем відкрили там гріб жінки з XI—XII. ст. по Хр., зі склянки браслетом на руці, де на черепі є з лівого боку видна близна від досить сильної рани, мабуть від удару мечем. Жіночий гріб з подібною близною на голові найшли майже рівночасно на великому цвинтарищі князької доби біля давнього Волинграду на Моравії. Всесвітня війна показала, що тип української амазонки не перевівся й до наших часів. — *Я. П.*

Магазин жіночої конфекції

АДОЛЬФ БАРТ

Львів, ул. Галицька ч. 10.

І. поверх. Тел. 26-91

Поручає сукні вечорові, — балеві та плащі — найновіших зразків. 5-3

З нових видань.

Василь Маковський: ТАЛЄРҐОФ. Спогади і документи. Накладом автора. Львів 1934, стор. 260, 8°.

Минає вже майже двадцять літ від часу, коли марево злощасного Талєрґофу зависло було над цілим народом у Галичині — і ось щойно на цих появилась перша поважніша публікація з українського боку, в якій змальовані талєрґофські страхіття. Книжка тим цінніша, що автор її виявляє великий обсерваційний змисл, небуденну память і вміння підчеркати те, що найважливіше: різні цікаві подробиці, характеристичні розмови за талєрґофськими дротами (схоплені майже дослівно!) та душевні переживання різних Талєрґофу як українського, так і москвофільського напрямку. Все те змальоване з таким письменницьким хистом, так пластично, що тоді ці воєнні часи, зокремаж муки і страждання українського народу Галичини, бачимо як на долоні.

Свої спомини поділив автор на чотири частини: I. За кордоном, II. В тюрмі, III. В Талєрґофі, IV. В карантані. Перша частина, що є свого роду вступом до опису переживань нашого народу в Галичині з моментом вибуху світової війни і мук автора з моментом його арештування, може дещо за довга. Але в тій частині находимо пояснення недалекого того, що прийшло пізніше, зокремаж пояснення тодішніх настроїв серед нашого народу по обо боки Збруча. Дальші три частини — це вже страшні переживання значної нашого народу в Австрії, в тому числі й автора, словом: Талєрґоф у повному розумінні того слова.

До добрих прикмет книжки треба зарахувати, крім вище сказаного, розмірно великий об'єктивізм автора, який умів нераз підчеркнути безсторонньо те, що бачив людське, добре у „противників" та наклеймити те, що бачив невідповідне, але у „своїх". Добре зробив теж автор, що подав у своїй книжці деякі документи, м. ін. списки перших кількох груп українських визволенців із Талєрґофу. Жаль тільки, що книжка аж рориться від криптонімів: двадцять літ добігає від описаних автором подій, то який глуад не вимагати нині повних імен та назвищ рідних осіб, що з ними прийшлось авторові тоді зустрічатись?

Перечитуючи уважно книжку Маковського, так і видно з кожної сторони, що до Талєрґофу маємо ми, українці, не менше право, як і москвофільська сторона. Коли ж українська сторона не афішується спеціяльно Талєрґофом, не влаштовує окремих талєрґофських свят, то тільки тому, що галицькі українці, у протилежності до москвофілів, пережили не один, а кілька Талєрґофів, і до того пережили ще могутній національний зрив з 1918—19 рр., в якому виявили не пасивне, як москвофіли у Талєрґофі, але наскрізь активне геройство, що й святкують щорічно в листопадові роковини. Москвофіли, як сказано, того всього не мають і вчіпились Талєрґофу як останньої дошки рятунку, аби видвигнути свої пасивні талєрґофські страждання на педестал якогось „геройства". Ну щож — вольному воля, але після прочитання книжки Маковського видно зовсім ясно, що в Талєрґофі мучились таксамо українці, як і москвофіли і того факту ніхто з москвофілів заперечити не в силі.

Думаємо, що по появі книжки Маковського, яку ми прочитали одним віддихом як найцікавіший роман і яку слід уважати дуже поважним вкладом у літературу Талєрґофу, черга й на інших українських діячів, що були талєрґофськими вязнями. Публікацією своїх споминів з того часу кинуть вони і від себе сніп світла на ту справу й виповнять хоч частинно ті постанови, які ухвалили були в дні свого звільнення з Талєрґофу. *І. Н.*

В. Павлусевич: ДОБРОДІЙ ЛЮДСТВА, комедія на 3 дії, Львів, 1934. Вид. „Дажбог", ч. 8.

Комедія ця побудована на одним незвичайним винаході одного професора. Геніяльний професор придумав небезпечний апарат, що може відчитувати всякі прояви людської душі менш-більше так, як відповідна хемічна рідина добуває на перх невидний текст законспірованого документу. Поперграф, як каже він сам, „перш за все мірить докладно душевні прикмети даної одиниці, наприклад висоту інтелігенції, характерність силу волі, моральне почування, працьовитість, усякий хист", що більше значуть релігійну та політичну приналежність, ступінь віри та переєвічення, вік, місце побуту, адресу і... всі подробиці минулого та теперішнього життя. Винахідник став небезпечною людиною, бо його винахід дає змогу знати всі людські таїни. Його зачинають до вязниці з острахи, щоб він не продав поперграфу суспільні тенденції: далі його винахід ви-

ШОВКИ

ФРАНЦУСЬКІ І КРАЄВІ НА МОДНІ ЖІНОЧІ СТРОЇ

поручає дешево

ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА

ЛЬВІВ, Ринок 30.

користовує влада для перевірки ступня лояльности своїх громадян і населінком цього тисячі людей тратять свої посади. Домена геніяльного професора теж перевірює апаратом почування кандидат до своєї руки.

Песа має комічні сцени, живий діяльог і могла би стати добрим надбанням для вашого театру, якби автор не поставився до самого винаходу занадто легко. Гладач бачить від першої хвилини, що такий чародійний апарат неможливий і це відбирає історії мінімальну імонірність. Навіть казки, де уява має необмежену свободу, коли описують реальні предмети з магічною силою, обмежують цю силу до якоїсь означеної функції. Наші автори у творах з фантастичним елементом зовсім нехтують науковий бік саме наукових винаходів. Нехай візьмуть собі хочби приклад з Верна або Велса. Як не можна описувати країн, яких автор не бачив, так і не вільно будувати твору на науковім винаході, як кажуть німці vollkommen aus Luft gegriffen. м. р

—o—

ЗАСТРІЛИЛИ КОМУНІСТА.

ЕСЕН, 8. 12. ПАТ. Тут застрілили підчас спроби втечі комуніста Еберса. Він відіграв важну ролю підчас комуністичного перевороту в Есені в 1920 році, а опісля в комуністичному русі в серському басейні.

—o—

По широкому світі.

— На сприйсько-палестинській границі французька жандармерія придержала 12 жидів, які, не маючи потрібних документів, пробували перейти до Палестини.

— Як повідомляє агенція Гавса, міністр Поль Бонкур має приїхати до Варшави, щоби реванжитувати мін. Бека, що відвідав його минулого літа в Парижі.

— Університет у Сегедині замкнено напливом протижидівських ексцесів.

— На університеті в Інсбруці хтось кинув петарду, що повалила одну студентку. Університет замкнено.

— На конгресі французьких радикалів у Віші порушено справу продажі фірмою Шнайдер танків для Німеччини.

— Австрійські епископи в дорозумінні з кардиналом Інніцером звернулися до духовенства з закликом, щоби заперечало всяку участь в активній політиці та щоби священики зложили мандати до публичних установ.

ХОРІ ЖІНКИ, які вживають природну гірку воду **FRANCISZKA-JÓZEFA** дістають легке випорожнення, причому діяє це доброчинно за хорі органи. Поручають й лікарі. 1-1

НОВИНКИ

— **Традиційний Свято-Андрійський Вечір** улаштовує Т-во „Українська Бесіда" і Т-во Охор. Дітей у Львові дня 12. XII. 1933 р. год. 8. вечір у кімнатах Т-ва „Бесіда" при вул. Рутовського ч. 22. в такому програмою: 1) Веселий вступ скаже п. артист Сорока. 2) Танок, театральна румба (дует) музика Балтаровича. 3) Монольоґи п. д-р Боцюркін. 4) Хор українських ревелерсів Евгена. 5) Еспанський танок сольо, музика José Lucchesi 6) Хор українських ревелерсів Евгена. 7) Сольо-спів п. д-рової Гнилевичевої. 8) Скетч А. Курдидика * * *, 9) Український танок сольо у супроводі бандури п. Сінгалевича. 10) Вилиивання воску і ворожка. Товариські ігри під проводом п. Л. Лепкого і п. Витицького. Конферансієрка п. Сорока. Танки укладу п. Суховерської у виконанні її учениць. Фортепіановий супровід п. Богдан Перфецький. Вступ за добровільними датками.

— **Відчит д-ра Дм. Донцова:** „Санчо-Панца в нашій дійсности" відбудеться в неділю 10-го ц м. год. 6. в салі „Бесіди" (Нар. Дім). 729

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вронівська). 679 5-10

— **Кравецька робітня** Михайла Стеця, Львів Ягайлонська 24. 1—1

— **Науку косметики** для інтелігентних пань (теорії і практики) у першорядним косметичним габінеті уділюють фахово-дипльомовані сили. Інформації уділює косметичний габінет „Distinction", Коперника 42-а II пов., від год. 12—15 і 18—19 вечір 734 1-10

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩАТАРСЬКИЙ КЛЮБ
запрошує отсим на
Чайний вечір
який улаштовує на отворення зимового сезону в суботу, 9. грудня 1933 в малій салі Народнього Дому II. пов.
ПРОГРАМА: 1. Лещатарський гимн. 2. Кілька слів голови Клюбу. 3. Зима за моїх гімназійних часів — Роман Купчинський. 4. Світлини на екрані інж. О. Пежанського з музичною ілюстрацією і фаховими поясненнями Галактіона Чіпки: а) краса зими в горах; б) спортові знимки; в) інші. 5. * * *
Дешевий буфет у заряді пань К. Л. К. і спорт. кл. „Стріла". Столики для бріджистів. — Початок о год. 20-ій. Вступ для членів і запроджених ними гостей.

— **Чергове число „Діла"** з датою 11. ц. м. появиться в обемі 8 сторінок.

— **Вистава.** Як було вчора подано про Мистецьку Виставу в салях Н. Т-ва ім. Шевченка (відтворення в неділю в 12. год. вполудне) — подається до відома, що вступ 1 зол., студ. 50 сот., групи від 20 сот. Салі увесь час тревання вистави будуть опалені.

— **Концертове Бюро Тірка** повідомляє, що в понеділок 11. грудня відбудеться другий вечір польської пісоньскарки Ганки Ордонівної. Вона виступить в костюмах рисунку С. Норблін. У Станиславові II концерт 10. ц. м., у Перемишлі 12. ц. м. — В четвер 14. ц. м. концерт кольоратурної артистки Ади Сарі.

— **Т-во Українських Робітниць „Будучність"** у Львові влаштовує 10. грудня 1933 в салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі ч. 7. **свято в честь своєї покровительки Пречистої Діви Марії.** Проситься Вп. Громадянство численно явитися. Початок в год. 6. вечором.

— **В справі „целібату" вчительок.** З міродатних кол повідомляють, що прагматичні постанови щодо звільнювання вчительок, які виходять замуж, обовязують тільки на терені шлеського воєвідства. Але навіть там вони не новина, бо істнують вже від 1926 р., вирішені шлеським соймом. Тепер змінилося остільки, що ті приписи додано до вчительської прагматики, але дальше обовязують тільки на терені шлеського воєвідства. Отже вчительки в інших воєвідствах можуть лекше відотхнути.

— **294.000 абонентів радія** було з днем 1. грудня ц. р. в Польщі. На протязі місяця листопада число абонентів зросло на 10.000 .

— **Засуджені ошуканці.** Перед карним трибуналом у Львові відбулася розправа проти шайки ошуканців, що займалася від довшого часу різними посередництвами та нечистими інтересами, причому пускали в обіг векслі з фальшивими підписами селян, а навіть підробленою печаткою війта з Юзефівки. На основі оголошеного присуду одержали: Омелян Масляк, Єронім Турецький і Каз. Бедлевич по 6 місяців, Вільгельм Глинський 13 місяців, В. Фяла 5 місяців і Гедале Шапіра 3 і пів місяця вязниці.

ДАРОМ
3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

— **За стріляння до поліції.** Перед окружним судом у Львові відбулася карна розправа против Влад. Возняка, столяра зі Сокаля, що шантажував молоді пари на проході, після чого разом зі своїм спільником Вапляком застрілив поліцая Соляржа, а вкінці сховався в робітничім бараку. Тут облягла їх поліція і підчас обостронної стрілянини Ваплях застрілився, а Возняка арештовано. Розправа скінчилася засудженням Возняка на 10 років вязниці.

— **Львівська хроніка.** Арештовано повитуху Владиславу Кубасевич з вул. Личаківської ч. 85 за недозволену операцію на Катерині Карчох з Пасік, яку в безнадійному стані привезли до шпиталю. — До слідчого арешту дістався Антін Зварик, б. австрійський жандарм зі Скалату, замешкалий у Львові, який представляючись за контрольора Каси Хорих, ходив по домах і контролював, чи слуги зголошені до Каси, а коли припадково вдалось йому це стверди ти, грозив карою, натягав службодавців на різні грошеві суми. — До бюра секретаріяту Християнської Демократії при вул. Пекарській ч. 28 зломилися злодії та забрали машину до писання вартости ок. 1000 зол. і 9 зол. готівкою. — Безробітна наймичка Софія Світальська напилася на пл. Гвардії подимн. Її забрали до шпиталю. — В дирекції залізниць при вул. Жигмонтівській муляр Квасневський, занятий при реконструкції, впав із драбини. Страс собі мізок, тому його забрали до шпиталю. — У брамі готелю при вул. Леонтовича 16 впався безробітний купець із провінції Йос. Фінкельштайн. Забрали його до шпиталю. — У ресторані Зусмана при вул. Жовківській побилися до крови три молоді циганки за 19-літнього Ст. Нойстера зі Знесіння. Поліція всіх арештувала. — Городський суд засудив сіоністів Олескера та Герінга на кару по два місяці вязниці за демонстрацію під будинком англійського віцеконсуляту при Коральницькій вулиці. — На Жовківській вулиці пес Т. Совчука з Косова покусав Т. Кучму з Пасік Личаківських. Кучма з болю зімлів. Лікар перевязав йому рани.

— **Краєва хроніка.** В околицях Криворівні косівського повіту появилися тічні вовків, що вхопили на шкоду кількох господарів 9 овець і теля. — В шпиталі в Надвірній помер Мих. Мельник, відомий в околиці розбишака, пробитий поліцаєм підчас арештування. — Наглий суд у Полоцьку засудив на кару смерти Роб. Решке за грабіжницьке вбивство. Президент не помилував Решке, тому його повісили. — До львівської границі відставлено 27-літнього Збігнева Новаковського, арештованого в Дрогобичі, де вкрав купцеві Зісманові віз килимів, вартости 10.000 зол. та допустився ще інших крадіжей. — У Лежайську 18-літній Клудись біля костела підчас суперечки вбив ножем 10-літнього Зуха.

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 16, Тел. 26-10, поручає матеріали воєнні — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки. 702

— **Фальшівники грошей.** Перед окружним судом у Золочеві відбулися дві розправи проти фальшівників монет з Брілщини. В першім випадку якийсь Шірман зі Щурович дістав 5 літ вязниці з позбавленням громадянських прав і 340 зол. гривни. В другім б. російський офіцир Ілля Горгунов дістав 6 місяців арешту за сфальшування дрібної монети.

— **Чи флірт карогідний?** В Австрії карний кодекс подружу вірність уважає навіть тоді зломаною, коли одна сторона не допустилася справжнього віроломства, лише флірту. Досі закон карав також третю особу, себто „приятеля" чи „приятельку" дому. Недавно апеляційний суд у Відні увільнив від вини та кари жінку, яка фліртувала жонатого чоловіка. Та пізніше тойже апеляційний суд видав противлежний присуд. Признав співвинуватою фліртуючу особу. Оба присуди мають обовязуючу правну силу. Прокуратура при найвищому суді зажадала відписів обох присудів і внесе зажалення неважности.

— **Стерилізаційний присуд.** Німецький суд у Дуісбурзі застосував уперше закон про стерилізацію. За переступство супроти малолітної дівчини засудив одного робітника на 20 місяців вязниці і стерилізацію.

— **Чехи не хочуть пива.** У чехословацькій республіці постійно меншає консумція пива, а також чимраз менше його вивозять. У найближчому часі замкнуть у ЧСР около 30 менших броварів.

— **Пів міліона фальшивих долярових банкнотів** сконфіскувала поліція в малім домі в околиці Шикаго. Сконфісковано теж прилади до фальшування. Поліція впала на слід фальшівників, арештувавши двох людей, що були спільниками ославленого Аль Капона. При арештованих знайшли фальсифікати на суму 30.000 долярів.

— **Запертя.** Свідоцтва гінекольогічних клінік потверджують, що природна гірка вода Franciszka-Józefa. запевнює легке випорожнення і тому повинні її вживати і положниці.

З судової салі.

З ГАРАЗДІВ НАШОГО ДУХОВЕНСТВА.

Перед тернопільським окружним судом як відпичим у карно-адміністраційних справах відбулася дня 6. грудня п. р. розправа проти *о. Ярослава Мельника*, гркко кат. пароха в Зарубинцях, пов. Збараж, обвинуваченого зі ст. 18. прип. про адміністраційні проступки, поповнені тим, що дня 11. листопада ц. р. в 15-ліття незалежности Польщі відправив богослужіння в Зарубинцях у чорних, а не лепших ризах. На донос місцевого управителя школи Рудольфа Войцеховича староство у Збаражі упарало о. Яр. Мельника за не гриплю 300 (триста) золотих або семиденним арештом, проти чого засуджений вголосив відзиви до окружного суду в Тернополі, внаслідок чого відбулася ця розправа. Обв. о. Мельник на розправу явився особисто з оборонцем послом д-ром Степаном Бараном і боронився так, що у карно-адміністраційних документах, а саме, що не в неділю 6. листопада ц. р. на пропозиції в церкві вголосив, не знаючи офіціяльно нічого про урядове чи навіть міжурядове святкування 11. лист. п. р., що в суботу 11. листоп. п. р. відбудеться, на щастя, богослужіння в місцевій церкві, якраз записав на першу богослужебний догат (групу) та напросив парохіян на цю Службу Божу. Дальше що місцевий управитель школи Рудольф Войцеховський [illegible] ц. р. в неділю [illegible] в церкві [illegible] на [illegible] на [illegible] на

ки вам, ані для міста — вони тут нові, краще на їх місце умістіть д-ра Гукевича (москвофіла), бо це чоловік богатий і знаний. І на це нарід погодитись не хотів, тимбільше, що д-р Гукевич нічого тут не зробив, хоч живе вже тут 10 літ. На наше нещастя до виборчих комісій вибрали тільки поляків, жидів та „пожиданих русинуф". Комісії, які сидять при виборчих списках, не дозволяли українцям оглядати у списки, а тимбільше робити якінебудь записки. На переконування, що закон дозволяє робити й відписи, а не то вглядати у списки, треба було стратити один день та інтервеніювати у президіяка головної виборчої комісії. Слідуючого дня виборчі комісії (як поляки, так і жиди) лягали обома руками на списки і робили буцімто відписи зі списків для себе, якщо побачили, що увійшов до льокалю якийсь українець. І знову треба було переконувати членів комісії, що вони набуть не на те вибрані до комісій, аби самим собі робити виписи осіб, але на те, щоби приймати реклямації. Вкінці вони з тим погодились. Вглянувши у списки, зауважили ми, що багато українців помінули у списках, деякі назвища перекрутили, деяких людей помістили під іншим числом дому, в декому змінили рік уродження. З жидів і померші фігурують у списках. Скільки ще інших недразильностей тим може бути сесія таких трудностів, годі було точно провірити. Та все таки українське населення йде до виборів з надією на успіх.

САМБІР.

Плебісцитова акція. Дня 30. XI. ц. р. відбулася в салі „Української Бесіди" у Самборі о год. 11-ій передполуднем анкета в справі шкільного плебісциту в самбірському повіті. Присутніх було понад 50 людей, переважно молодь. Референт мгр. Антін Луцький, який у першій мірі торкнувся справи плебісциту, зокрема його технічного переведення та рідношкільної справи. В попередньому році внесено в самбірському повіті з 65 сіл шкільні декларації за українською викладовою мовою. Не вношено тільки в тих селах, де була вже українська викладова мова в школі. Цього року з огляду на деякі практики шкільних польських властей, зрештою згідно з рішеннями і вказівками Правної Оборони при „Рідній Школі" у Львові, поріщено на анкеті перевести шкільний плебісцит і там, де був уже м. р., але де не минуло м. р. 7 літ від останнього плебісциту, як також там, де є викладова мова українська, а минає там цього року 7 літ від останнього шкільного плебісциту. І то з той спосіб, щоби за всіх дітей внести декларації. Бо коли залишиться 20 дітей, за яких не будуть внесені декларації, то влада цим може покористуватися для переміни чисто українських шкіл на утраквістичні. В дискусії, яка вивязалася після реферату, поодинокі бесідники вказували недоцільність цілої плебісцитової акції, яка в результаті не матиме ніякого реального ефекту, тільки хіба значіння політичної маніфестації та вияву нашої політичної зрілости і буде засобом приготування до більш доцільного способу боротьби за українську школу та за душу української дитини. В рідношкільній справі поодинокі бесідники підносили потребу зорганізувати Повітовий Союз Кружків „Р. Ш.", бо громадянський Кружок „Р. Ш." не сповняє своїх обовязків Союзу, а навіть, як підносив один молодий бесідник, існує така аномалія, що голова цього Кружка посилає свою дитину до польської гімназії, хоч існує така семя українська і то власність самбірського Кружка „Р. Ш.". Через це та через інші аномалії, які діються і в Кружку і в утримуваній ним школі, клигає і справа розбудови шкільного будинку і збіркова акція. Тому голоси за санацією відносин у самбірській „Рідній Школі" були актуальні і зовсім зрозумілі. По кількагодинній дискусії присутні розійшлись.

КАЛУШ.

Господарські виклади і курси в Калущині. Як у минулому році, так і в цьому філія „Сільського Господаря" в Калуші постаралася уладити в зимових місяцях низку викладів на господарські теми по селах повітового. Цьогорічний плян викладів обхоплює голосно Войнилівщину, підніг оглядом дещо занедбану. Обізвку з викладами розпочав уже з кінцем листопада інж.-агр. Дубрівний. Крім цього є у плині виклади від Лжарської і Правної Поради, які існують при філії „С. Г." — Стан. раннях філії „Союзу Українок" у Калуші розпочався з днем 15. XI. п. р. курс крою і шиття, який потреває 2 місяці. Фаховий провід курсу обняла п. Ліда Підлісецька. Учасниць 25. — В Хотині відкрито куховарські курси під проводом кваліфікованої вчительки куховарства.

—o—

СПОРТ.

КОМУНІКАТ К. Л. К.

На численні запити повідомляємо, що в хлопській зимовій оселі Карпатського Лещатарського Клюбу, яка відбудеться у Славську від 27. грудня ц. р. до 27. січня 1934, можуть брати участь члени всіх спорт. клюбів У. С. Союзу та шкільна молодь, для якої ця оселя в першій мірі призначена. В програму оселі входять два лещатарські курси: один для початкуючих, другий для завансованих, з яких кожний обійматиме теоретичний та практичний вишкіл лещатарів і прогулькн на більші і менші віддалі. Оплата за курс, приміщення та прокарчування (харч 4 рази денно) 15 зол., платних при заголошенні, яке слід надіслати найдалі до 20. ц. м. на адресу: Степан Романівський, Львів, Собіщина 7; для членів КЛК знижка оплати. Хто зголоситься, дістане точні інформації про вирад і т. п.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 9. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Неділя, 10. XII. год. 3. попол. „Фрайманн Доктор".

Неділя, 10. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Понеділок, 11. XII. год. 7.30 веч. „Мадам Батерфлій" опера.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 9. XII. год. 7.30 веч. „Моя сестра та я".

Неділя, 10. XII. год. 3.30 попол. „Моя сестра та я".

Неділя, 10. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Концертове Бюро Тірка.

Понеділок, 11. XII. Ганка Орзонівна.
Четвер, 14. XII. Ада Сарі, співачка.

Кіна.

АДРІЯ: „Мараду".
АПОЛЬО: „Король негідар" (Бастер Кітон), „Білий слід".
АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Вавстою Буріяном (на осн. Гоголя).
ВАНДА: „Цвітка Альжіру" та „Фліп і Флап".
КАСІНО: „Живемо сьогодні".
КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").
КОЛІСЕЙ: „Жінка з реєстру", ревія „Знайомі типи".
МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".
МІРАЖ: „Жінка на роздоріжжу", та Лілліян Гарвей.
МУЗА: „Таємний острів".
ПАЛЯС: „Мертвий дім" (на осн. Достоєвського).
ПАН: „Я в день, ти в ночі" та ревія.
ПАСАЖ: „Вічний ворог" (Від. Десмонд).
ХІМЕРА: „Кавалькада".
СТИЛЕВЕ: „Генерал Чень", ревія „Зимова салата".
УТІХА: „За його гріхи", ревія „Всміхнися!"

Закордонне радіо.

Субота, 9. грудня 1933.

Відень (517.2) 19.00 Бетовенові сонати. 22.05 Концерт; **Братислава** (279,3) 10.10, 11.05 Концерт; **Мор. Острава** (263,8) 19.25 Пісні, музика; **Прага** (488.6) 16.00 Джез; **Лятті** (1796) 17.25 Оп. дуети; **Париж** (1725) 21.00 Музика й поезія 16., 17. і 18. століть; **Ляйпціг** (389,6) 17.50 Солісти; **Бреслав** (325) 20.10 Весела програма; **Будапешт** (550,5) 14.30 Вок. квінтет, 20.00 „Гейша" оп. Джонса; **Рим** (441,2) 13.00 Легка музика, 20.45 „Люнатичка" оп. Бетінія.

Неділя, 10. грудня 1933.

Відень (517,2) 10.50 Пісні й арії, 12.00 Концерт, 20.00 „Еспанський соловейко" оп. Фала; **Братислава** (279.3) 11.10 Концерт (музика, спів); **Кошиці** (293,5) 15.20 Концерт; **Прага** (488,6) 10.35 Камер. концерт, 12.35 Військ. орхестра, 20.05 Галевий концерт; **Париж** (1725) 16.00 „Країна усміху" оп. Легара, 21.45 „Травіята" оп. Верді; **Атльона** (413) 22.00 Спів; **Рига** (525) 20.25 Спів (Марія Куренко); **Берлін** (419) 18.30 Ян. музика, 20.05 Концерт; **Кенігсвустергавзен** (1634,3) 16.40 „Віденська кров" оп. Штравса; **Лянгенберг** (472) 20.00 „Келермайстер" оп. Целера; **Ляйпціг** (380.6) 18.15 Камер. музика; **Мінхен** (333) 19.00 Нар. музика; **Будапешт** (550,5) 19.05 Циг. музика; **Мілянб** (331,5) 20.30 „Гальорія" оп. Чіле; **Рим** (441,2) 17.00 Концерт.

Львівське радіо.

Субота, 9. грудня 1933.

7.00—7.35 Ранішня авдиція; 12.05 Арії та пісні з грамофону; 12.38 Бетовенів квартет із грамофону; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Із забутих фільм (грамофон); 16.00 Авд для хорих, сальонова орхестра; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Легкі піоськи й дуети; 18.00 Африканська сплячка; 18.20 Концерт; 19.00 Балачка з молодшими та старшими; 19.10 Всячина; 19.25 Літер. фейлетон; 19.40 Спортові вістки; 20.00 Концерт (музика, співи); 21.00 Полт.-техн. скринька; 21.20 Шопенівський концерт; 23.05 З лету птиці (муз. репортаж).

Неділя, 10. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 11.45 Релігійна музика з грамофону; 12.15 Відслонення памятної таблиці Голувка в міністерстві закорд. справ; 12.35, 13.12 Симфон. порянок (Грігові твори); 13.00 Безпека праці в Зл. Державах; 14.00 Лісова скринька; 14.15 Ринки рільних продуктів; 14.25 Популярні пісні з грамофону (Шаляпін); 14.50 Канарки співають; 15.00 Господарський відчит; 15.20 Військова орхестра; 16.20 Славні мистці (грамофон); 16.45 Літер. квертьгодина: „Бочка негоди", 17.15 Нар. музика, співи; 18.00 Платонова трильогія: „Кратон"; 18.40 Пісеньки (Дитше); 19.00 Відчит про Белзу; 19.10 Всячина; 19.30 Радіотижневик; 19.50 Легка музика співи; 21.00 Відчит; 21.15 На веселій львівській хвилі; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25 Танкова музика; 23.05 Найгарніші танці з грамофону.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За зміст оголошень редакція не відповідає

БРОКАТИ від 2.90, накидки 7.80, фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Ковдри 9.80, таблетки ріжного роду — ціни сотикові. Вирібник ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21 660с 2—?

ЛЕЩАТАРСЬКУ обуву та виання купуємо, замовляємо у джерелі АРКА, ХОРУШИНА 11. Тел. 21-10. Рівнож виконуємо вибагливу обуву всілякого роду. 687 5-5

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновші кроє, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЬОМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею 13/47 2-1?

ДО ВИНАЙМУ зараз 3 освет. 2 кімнати, кухня, передпокій, спіжарка, лазничка, 2 балькони, Косинерська 23/I. Вдасник. 732 1—1

Згідно з вимогами § 49. т. 2. статуту проголошуємо

ЗВИЧАЙНИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД РІДНОЇ ШКОЛИ

Українського Педагогічного Товариства, який відбудеться у Львові дня 25. грудня 1933 р. (понеділок) у салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі ч. 8. (Доїзд з Головного або Личаківського двірця трамваєм „1" до Ринку, або „5" до краківської площі; з двірця „Підзамче" трамваєм „5" або „9" до краківської площі.

Денний порядок:

1) Відкриття Загального Зізду і відчитання обовязуючого правильника. 2) Перевірка протоколу останнього Загального Зізду. 3) Звідомлення Головної Управи Р. Ш. з діяльности за адм. рік, себто за час **від 1. вересня 1932 до 31. серпня 1933** про стан шкільництва Р. Ш., про організаційні справи, підприємства, касове й білянсове заложення. 4) Звіт Контрольної Комісії та уходила у справі абсолюторії Головній Управі. 5) Реферат на тему „Програма навчання у школах та організація приватного шкільництва" (виголосить інсп. Р. Ш. В. Кузьмович). 6) Матеріяльне забезпечення Т-ва (реферат гром. Зенона Юзичинського). 7) Дискусія над звітами і рефератами. 8) Вибір Комісії-Матки для намічення кандидатів до управних органів. 9) Вибір управних органів Т-ва: а) голови (§ 42), б) 18 членів Головної Управи і 6 членів на їх заступників (§ 42), в) 5 членів Контрольної Комісії і двох їхніх заступників (§ 45), г) 5 членів Розємного Суду (§ 47). 10) Уходила про висоту членської вкладки. 11) Евентуалії.

Початок Загального Зізду 9. год. рано.

Право участи з рішаючим голосом мають відпоручники Кружків Р. Ш. вибрані Загальними Зборами дотичного Кружка (§ 26. уст. 4) та по одному відпоручникові від Ради уконституованих Повітових Союзів Кружків (§ 50). На кожних 50 членів Кружка припадає один відпоручник. Кожних 25 членів нової 50-ки вважається за повну пятьдесятку. Кружок може мати найбільше 15 відпоручників, а мусить мати найменше одного (§ 26 і 50 статута).

Відпоручники являються з уповажненнями на письмі від свого Кружка (§ 26). Передача уповаження на іншу особу недозволена.

Якби в 9. годині рано не було на салі вимаганого статутом числа відпоручників (100), то в 10 год. передполуднем пічнуться наради Загального Зізду Р. Ш. в тій самій салі і з тим самим денним порядком без огляду на число прибувших відпоручників (§ 52 стат.).

Наради, реферати та дискусії будуть відбуватися в українській мові.

Як гості можуть бути присутні — насамперед на салі стане місця — тільки ті члени Р. Ш., які викажуться особовою легітимацією Рідної Школи. Про місце для гостей рішають впорядчики Головної Управи.

В год. 8.30 рано відправиться в церкві св. Спаса при вул. Краківській Богослужения за померших членів Р. Ш.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

В 14. Роковини смерти
Д-РА СТЕПАНА ГАСЮКА
сотника-лікаря У. Г. А.
відбудеться Поминальне Богослуження 11. XII. 1933. у понеділок о год. 8. рано в Успенській церкві (при вул. Руській).

ВІДОМА ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ
„A LA PARIS"
ЛЬВІВ, ПАСАЖ ГАВСМАНА Ч. 6
чистить і пере по цінах конкуренційних.

Здоровля, силу, витревалість мязів скріпляє

ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО МАСЛОСОЮЗУ.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 8. XII.: масло 3.— зол., молоко 21 сот., сметана 90 сот., яйця 5.00—5.20 зол. за копу. Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця сильна.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1.50 зол., з почт. перес. 1.65 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 327 (13.526). Львів, понеділок 11. грудня 193[illegible]. Pocztowe opłata zaryczałtowana. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·50 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна курсів 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ТУТКИ (звійки)

Tornvitan

з найшляхотнішого сирівця

Одинокий успішний при геморойдах ГЕМОРИН кляве HEMORIN

Перед ліцитацією майна Народнього Дому.

Як ми вже повідомляли, в понеділок 11. грудня н. р. відбудеться в канцелярії львівського нотаря Жигмонта Гроблевського (Рутовського 3.) ліцитація частини майна Народнього Дому, а саме села *Білка* і *Костенів* у перемишлянському повіті (недвижимости під чч. 233 і 215 гіпотечних книг села Білка при окружнім суді в Бережанах за суму 748.390 зол. і недвижимість під ч. 217 гіпотечних книг села Костенів при окр. суді в Бережанах за суму 35.040 зол.). Якщо того дня не буде покупців, то буде назначена друга ліцитація, на якій обі ті недвижимости будуть продані за суму, яку москвофільська комісарська управа Нар. Дому позичила в „Земському Кредитовому Товаристві".

Цей банк виставляє на ліцитацію частину майна Нар. Дому, бо комісар Мих. Бачинський *не здобувся заплатити хочби одної рати на рахунок затягненого ним гіпотечного довгу*, хоч від затягнення того довгу минуло кілька літ. А того довгу є *понад 30 тисяч амер. долярів*.

На майно тих двох сіл складається: а) 268 га 70 арів 39 м² орного поля, б) 65 га 92 арів 20 м² лук, в) 13 га 55 арів 46 м² пасовиськ, г) 85 арів 45 м² городів, ґ) 1 га 84 арів 36 м² неужитків і ґрунтів підбудовляних, д) 292 га 83 арів 17 м² ліса, е) дворські забудування, два водні млини і горальня. У своїм звідомленні про маєтковий стан Нар. Дому в дні 1. X. 1928 р., яке ком. Бачинський зложив на довірочних зборах членів Нар. Дому 13. XI. 1928 р., подав він загальну вартість майна Нар. Дому в Білці і Костені *на суму 2 і пів мільона золотих в золоті*.

Та згадана ліцитація не вичерпує справи. Це тільки початок. Але загально відомо, що й *інші обекти Нар. Дому обтяжені різними гіпотечними довгами*, яких ком. Бачинський не згадує, тому можна сподіватися, що банки, які дали для Нар. Дому позички, будуть стягати також свої претенсії шляхом ліцитації майна Нар. Дому. Між недвижимостями, загроженими ліцитацією, є також *головний будинок Народнього Дому* при вул. Рутовського ч. 22, і *дім бурси Н. Д.* при вул. Курковій ч. 14.

Ось до чого докотилась та всенародня установа, опинившися в руках дрібної москвофільської групи під кермою пом. Бачинського! А ся згаданих вище довірочних зборах членів Н. Д. той ком. Бачинський скапітулював собі тих членів нічим іншим, тільки ординарними випадами та всякими нікчемними інсинуаціями на адресу українців, ну — і заповідю „привести майно Н. Д. в найкоротшому часі до порядку" та „вибрані собі програму санації матеріяльного стану Н. Д., повести працю в тому напрямі". Гарна праця і ще краща санація!

„Новий Час" напередодні редакційних змін.

Довідуємося, що видавець „Нового Часу" п. І. Тиктор виповів усім членам редакції того щоденника місце. Таксамо виповів місце і теперішньому головному редакторові „Нового Часу" п. Д. Палієву. Повідомляють нас, що п. І. Тиктор зробив це тому, бо має вже доволі т. зв. „палієвщини" у своєму щоденнику. Тому-то він рішився за всяку ціну її ліквідувати. Кажуть далі, що п. Тиктор хоче бачити свої видавництва чисто інформаційними органами і не бажає давати їх нікому для ведення великих політичних порахунків зі своїми противниками.

Ґерінґ помилував 5.000 вязнів.

У звязку з корисним вислідом виборів до Райхстагу та з огляду на недалекі Різдвяні Свята німецька влада рішила випустити 5.000 політичних вязнів із концентраційних таборів. Пруський президент міністрів Ґерінґ, як шеф державної тайної поліції, видаючи підчиненим органам відповідний наказ, підкреслив, що робить це з огляду на успокоєння внутр. положення та на стабілізацію нац.-соціялістичного режиму. Амнестія прислугує в першій мірі інтернованим, що виявили зміну настроїв, а також батькам численних родин.

Літвінов злегковажив уряд Гітлєра.

Німецькі політичні кола вражені поведінкою Літвінова, що забавив тільки короткий час (11 годин) у Берліні. Спершу думали, що Літвінов побуде у Берліні до суботи, щоби дочекатися приїзду першого американського амбасадора при радянському уряді Буліта і разом з ним вертати до Москви.

Думають загально, що Мусоліні підчас побуту Літвінова в Римі пробував намовити його зайняти прихильніше становище супроти уряду третьої німецької республики. Факт, що Літвінов не покористувався своїм берлінським побутом, щоби навязати якийсь контакт з Гітлєром, вказує на те, що радянський уряд відкинув італійський проект. Управа гітлєрівської партії була до останньої хвилини певна того, що прийде до зустрічі Літвінова з німецькими політиками. В міродатних колах кажуть, що Літвінов мусів мати поважні причини, що не покористувався легкою нагодою й ухилився від зустрічі з міродатними чинниками німецького уряду. Між іншим мали *причинитися* до того відомі східно-европейські концепції Розенберга.

Заборона виставляти предмети християнського культу.

БЕРЛІН, 9. 12. ПАТ. Окружна управа організацій торговлі та рукодільного промислу в Штетині оголосила обіжник, який забороняє християнським фірмам поміщувати в виставових вікнах і продавати всякі предмети, що символізують християнський культ підчас Різдвяних Свят. Заборона обовязуватиме теж і на Великдень.

Інтернували соц.-дем. провідників.

БЕРЛІН, 9. 12. ПАТ. Трьох соц.-демократичних провідників із округи Вальденбург: бувш. ландрата Франца, надбурмистра Шуберта та бувш. посла до райхстагу Сепела і інтернували в концентраційному таборі. Сепелове майно сконфіскували. Проти Франца повели карне слідство за незволені трансакції.

—o—

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ (у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15). приймає вклади ощадности. Конто ПКО. ч. 143.467.

НЕ ВИСТАРЧИТЬ, що Ви виповіли в ПЗУВ обезпечення 1/3 части ни вартости своїх будинків і обезпечили її в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР" У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

Ви ще мусите **найдальше до 25. грудня ц. р.** викупити свою будинкову полісу на 1934 рік у приналежній агенції Т-ва Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР".

ЛЕЩАТА, ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ВИРЯД, СОВГИ И САНКИ по найнижчих цінах поручає КООП. „П Л А С Т", ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

Рим — Москва.

Уся італійська, в першу чергу римська, преса, загула в один голос про відвідини Літвінова в Римі, про далекосяглість розмов між ним і Мусолінім, про їх важливе значіння на дальший хід економічних — не найперше! — і політичних подій в Европі. Цей барабанний тон антворює безперечно відповідну атмосферу, якою заходиться у Римі запаморочити баки не так італійській публиці, як самому Літвінову: мовляв, лиш Рим і Москва вирівнають як головні чинники політичної реорганізації всієї Европи, починаючи, як кажуть у Парижі, від реорганізації С. Народів. Та коли приглянемося уважніше, то Мусоліні думає зовсім реально, по сьогоднішньому: вся Росія із своїми „федеративними" республіками вичерпана червоним раєм, знемощіла з голоду вся найбогатша наша Україна — яка багато експортувала, та не менше імпортувала — і північний Кавказ, ось їх можна би засипати, просто завалити вщерть італійською фабричною продукцією, італійськими овочами, які марне гинуть у далекій Сицилії, бо їх побивають овочі з французьких кольоній в Африці. Отже й головне одиноке та негайне бажання Мусолінія тісної співпраці з Москвою для замирення світу. Коли Мусоліні це добуде — це вже неабиякий крок вперед для піднесення добробуту в Італії.

Ще може бути й друга причина зближення Італії і Совітів: Мусоліні любонь вірить, що отого неотесаного велитня візьме під свій політичний вплив конструктивної політики й з того „человека природи" зробить нову людину-зразок майбутнього, якого зможе протиставити до боротьби з жовтою небезпекою. А забуває стару, ніким ніяк не заперечену правду: сила самої Росії як такої лише на Сході. А що там вирінає новий і небезпечний її суперник Японія, то цій трагедії занепаду Росії не запалить і політичний ґеній Мусолінія.

Бо в Італії, бачите, дещо з острахом глядять на Японію. Ось хочби взяти „Ілль Пополло ді Рома" з 29. XI. ц. р. В цьому часописі подано деякі цифри цін на японські продукти в Європі. В Амстердамі електричні лямпочки японського виробу коштують по 11 сотиків, це є десята частина ціни таких-же голяндських лямпочок. Японські бінокулі в Індії коштують 25 золотих. У Швайцарії продано японських годинників по 18 золотих за кільо. Японські авта в Єгипті коштують пятьдесять стерлінгів, себто менше, ніж 1.500 золотих. І тоді, коли в інших державах Европи експорт корчиться, а то й завмирає, то в Японії розростається. Цього року японський експорт сягає до десять мілїярдів золотих. Шовківницьке виробництво в Японії сьогодні вдесятеро більше, як в Італії. Врешті висока продукція японської воєнної індустрії, яка від 1931 року щораз більше завалює европейські ринки, цеж загроза для Европи. Японія, якої нарід мало їсть, а зі снагою працює, це справжня небезпека Европи. Освалд Спенґлер писав, що в дні, коли білий чоловік передав машину кольоровому чоловікові — зробив його сьогодні своїм рівним, а завтра своїм переможцем.

Саме швидкий розріст Японії бентежить супокій проворного політика, яким є Мусоліні. І тому, гадаємо, він став миротворцем Европи, щоб вона у війні не затрачувала своїх сил і обезсилена не стала жертвою своїх конфліктів. І тому думає, що співпрацею з Москвою він відродить Европу та її сили спрямує в одно творче русло. Сміливі мрії!

Одно тут дуже цікаве: чи Мусоліні бере під увагу, що без розвязки питання самостійности сорокамільйонового українського народу не може бути й мови про европейський мир?

М. З.

Снігівці, кальоші, вибагливу обуву та рівного рода пантофлі — поручає
МАРІЯ ПСТРУХОВА
Львів, ул. Галицька 11
697 7-10

Який господарський сенс і обрахунок тих видатків? В тяжкі дні кризи йдуть величезні суми з податкових грошей (державних і самоуправних), які лягаючи новим тягарем на хліборобів, дають сумнівні користи. Самаж хліборобська маса, коли б мала волю ініціятиви й самодіяльности, осягнула б справжні позитивні висліди без величезних мільонових витрат. А коли-б ці субвенції попали в руки самих зорганізованих українських хліборобів, то ефект був би в десятки разів більший і — без клопоту.

Кажемо це на підставі фактів. Які величезні гроші витратили сойомники на агрікультурну роботу! А висліди? Маємо приклади, що приватні організації витрачали річно в 20—30 разів менше, але висліди праці мали майже такі самі, а іноді й більші. Секрет — у різниці між самодіяльністю населення й субсидіованими організаціями.

Хліборобські маси загрожені, бо методи неправильні, штучні, неприродні.

Senex.

Найкращі матеріяли НА КАРНАВАЛ
Візитові сукні — Вовни та матеріяли на мужеські убрання
ДІМ МОДИ
по цінах надзвичайно низьких.
ЛЬВІВ. ПЛ. Марійський 6
Просимо оглянути наші вистави.

Субвенції для нежиттєздатних установ.

Луцьк, 2. XII. 1933.

Українське автохтонне населення Волині, за виключенням дуже малого відсотку, займається хліборобством. Тому питання господарської політики на Волині та стану наших селян-хліборобів є одним з важливіших для нас питань, бо від розвитку хліборобства залежить майже ціле тутешнє життя наших мас.

Хлібороби всіх країн світа переживають гостру господарську кризу. В нас-же ця криза набрала катастрофального характеру. Селянство на краю повного банкрутства. І коли ми про це не чуємо, то лише тому, що воно ще не вміє кричати про свою біду на европейську мірку та й... не має можливости. Воно по традиції „мовчить, бо благоденствує". Це мовчання може декого заспокоює; може витворює ілюзію, що не так уже погано; може, навіть, дає притоку думати, що справді наші маси якимсь чудом, усупереч усім подіям „благоденствують".

А тимчасом симптоми цієї... легковажности маємо на кожному кроці й в кожній господарській закутині життя.

Всі помилки, які мусять скінчитися катастрофою хліборобства, випливають з одного джерела: Господарське питання на Волині, як і всі інші питання життя, підтягнене під один взорець національно-меншостевої політики. Національні організми самі не повинні нічого робити. За них повинен думати, робити й керувати лише один упривілейований елемент. Українській хліборобські маси можуть бути лише обєктом турбот, виконавцями ініціятиви верхів. Звідси відкидання ініціятиви й самодіяльности українських мас і безперервне гальванізування субвенціями штучного господарського апарату, що всилу природи занмирає й заникає.

Відзеркаленням наведених явищ є такі факти: З одного боку хліборобська культура й добробут мас не мають свободи розвиватися власними силами (перереєстрування філій „Сільського Господаря", зачинювання тих філій і кооператив) дарма, що ці сили явно виходять на добро народньому господарству та не вимагають ніяких посторонніх допомогових грошей, — з другого боку щедре субвенціонування штучно творених організацій і установ. Вони остільки нежиттєздатні, що без субвенцій існувати не можуть, а навіть гинуть і після великих субвенцій з державних і з самоуправних кас. Волинська рільна палата ще не встигла вийти з організаційного періоду, а вже мусіла гальванізувати деякі організації і установи значними субвенціями (т-во орган. і кулюк. рільн. по 300 зол. місячно, одно господарське т-во по 500, ліцей по 700, часопис „Скіба" півтори тисячі за 6 міс. і т. д.).

Випродаж посезонову
уряджує ф-ма
G. A. B.
Львів — Леґіонів 13.
Небувалі низькі ціни.
Остатки за безц'ін.

Конфіската майна.

БЕРЛІН, 9. 12. ПАТ. На основі закону про конфіскату майна влада приказала занятн в користь державного скарбу рухому власність і готівку, що належала до бувш. віцепрезидента Берліна д-ра Бернарда Вайса. Засеквестрували також депозити, що були на банковому конті Вайса, який після нац. соц. революції втік за кордон.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. ГРУДНЯ 1933.

ЯРОСЛАВ ПАСТЕРНАК

ҐОТИ — ЧИ ҐЕТИ.

Між нашими археольоґічними находками звертає віддавна на себе увагу черепа цікавої, небудденої у нас ясно-сивої кераміки, яка роблена на гончарському колі з добре відчищеної глини та досконало випалена. Найбільше характеристичною формою цієї кераміки є чаші на високій, пустій нізці, та малі посудини з двома тасьмовими вухами, а типовий є теж пластичний перстень кругом дна у численних її виробах.

Одначе поруч з цими парадними виробами виступають й інші, далеко простіші, ліплені вже вільноруч з нечищеної глини та далеко гірше випалені на кольор сіро-брунатний. Різниця між цими так велика, що справді тільки факт находження обох цих родів кераміки поруч себе, каже відносити їх до одної культурної групи, датованої провінціяльно-римськими фібулами до I—II. ст. по Хр.

У тілоспальних гробах цієї культурної групи нема зовсім зброї, так само, як нема її у готських, нетто пізніших гробах на Україні, тому приписували їх до недавна теж і готам. Одначе докладне порівнання цієї „своєї кераміки" з новоопублікованими багатими матеріялами з румунських та мадярських музеїв виказало її вже безсумнівну культурну й етнічну єдність з численними анальоґічними находками Семигороду, Румунії й угорського низу (Такенберг, Смішко).

Отже по всякій імовірности носіями цієї культури, незнаної у нас „липицької" від великого погребища в Липиці біля Рогатина, були не германські ґоти, тільки трако-дацькі ґети. Прайшли вони з півдня, через Карпати, десь під сам кінець останнього століття пер. Хр., а були приневолені вже під кінець II. ст. відступити під напором германських вандалів назад за Карпати.

Гроби „липицької" культури знаємо у нас досі лиш у кільох місцевостях, а так само знаємо лиш кілька її селищ. Певніше ствердити приналежність до себе обох вищезгаданих, таких різних керамічних типів, вивчити повний комплекс їх форм та орнаментів та прослідити вкінці поширення в терені репрезентованої ними культури є тому одним з чергових завдань української археольоґії. З тим наміром перевів я недавно вступні розкопки в Залісцях, біля Ходорова. Активну участь взяло в цьому кількох слухачів з V. року Богословської Академії.

Вже самі обриси терену вказали що селище у Залісцях займало колись простір біля двох морґів, бо так широко находяться там сьогодні на поверхні поля, поорювані плугом сиві черепки, звірячі кістки та випалені на цеглу куски колишньої обмазки стін. На жаль, власники поля нищать його поволі рік-річно, бо відразу на ньому в глибині приблизно одного метра верству твердого лімоніту, добувають його у вільніших від роботи хвилинах, на весну й з осени, та продають за добрі гроші на шутрування шляху.

На вид цього зроджується скоро питання, чи знали про ту руду залізну під своїми ногами трацькі мешканці селища в Залісцях та чи не користали якнебудь з неї? Перше мабуть можливе, бо верства лімоніту не всюди однаково глибока, так, що копаючи трохи глибше, особливо на склоні горба, могли вони легко натрапити на неї. Зате на друге питання відповідь покищо непевна. Щоправда, можна було-б на нього притягнути на підставі лиш тої першої вістки, яка прийшла до Музею НТШ про „ями в лімоніті" в Залісцях, одначе тепер треба би мати на це такі певні докази, як сліди добування руди ще за часів таможнього селища, чого досі ще не найшли, або сліди перетоплювання її на місці, яких теж ще нема.

На перший погляд можна було взяти за жужелицю з гутничої печі кілька більших брил твердого, брунатного зверху матеріялу, що їх ми позбирали підчас розкопок на селищі, одначе ми ближчому розгляді показалося, що це закрашений тільки зверху лімонітом травертин, який розпускається безслідно у сільному квасі, а на залісецькому селищі є зовсім природним явищем.

Значить, нема ще доказу на те, що тамошнє населення займалося у перших століттях по Хр. добуванням залізної руди, гутництвом. Зате є на селищі певні сліди гончарської оселі з того часу. При самому березі великої ями, звідки добувають тепер лімоніт, зберігався ще половина круглого місця в промірі півтора метра (в глибині 30 цм. під верхом), грубо вимащеного жовтою глиною, яка сильно випалена до глибини на яких 10—15 цм. та від жару ціла потріскана. У ній найшов я повставлюване грубе черепя побитих горщиків, яке теж зовсім перепалене і після цілковитого спалення органічних складників стало дуже легке та поровате, мов губка. Виходить, що випалена кругла черінь (малий тік) — це дно гончарської печі, на що вказує й та обставина, що такого губчастого, перепаленого черепя, яке стрічається тільки на гончарських оселях, є повно по залісецькому селищі. При дальших розкопках найдеться таких печей там певно ще кілька. На їх верхню конструкцію вказують великі, сильно випалені куски дуже грубої глиняної обмазки, на якій є відтиски сильного, круглого галузя. Загостреними грубшими кінцями було воно повбиване досить глибоко в землю кругом черіні, як це наглядно показав перекрій одної такої ями від встромленої в землю галузи на самому березі обриву „копальні", а верхи були згорнені разом. Через те утворилася півкулиста будь, яку відтак вимастили з обох боків грубою верствою глини, і піч була готова.

У найближчому оточенні печі найшли ми в землі один цілий, просто стоячий горщок грубої ручної роботи, на якому є чотири кругом розставлені ґудзи з ямкою посередині; це не так для прикраси, як для кращого держання посудини в руках.

Крім того назбирали ми по селищі багато черепя обох родів кераміки: точеної на колі, пере-

„Український рух дальше непокоїть Москву".

Польські часописи отримали від своїх кореспондентів з Москви вістки про дальші атаки пересліловчої мани московських вожаків на зунтрішній український національний рух непокоїть дальше Москву у звязку з міжнародньою ситуацією" Генеральний секретар КП(б)У Косьор (поляк) оголосив реферат, в якому кишить від останніх нісенітниць, але крізь який проречисто пробивається страх більшовиків, що скоїлось і всюди добачують українську революцію чи повстанцю. З того реферату довідуємося м. ін. про *тайну розстрілу Букшовіного*. Отож Букшованний буцімто „признався" у слідстві, що в половині лютого н. р. у Берліні бачився з полк. Сушком та що Сушко оповідав йому про свою — спільно з Ярим — конференцію у Розенберга, де була широко мова про інтервенційний блюк держав і ролю українців у тому протисовітському заговорі...

Далі — мовляв — якийсь Пирхавка виявив конспіративну роботу есерів, які теж „орієнтувалися" на чужинецьку інтервенцію. Тут Косьор широко розводиться вад есерівськими ячейками в „Червоному Шляху", в наркомісаріят земельних справ, у державному транспорті й Геодезійній Управі, а ціль тих усіх „revelяцій" ясна: щоби мати притоку до нової „чистки" в отих установах і під покришкою боротьби з „контрреволюцією" — знову повести масові розстріли українців та ссилку на Соловецькі острови...

Вкінці з реферату Косьора видно, що більшовики рішили „прочистити" й польську меншину на Україні, бо чуємо про великий заговір, опертий на пів мільові тамошніх поляків...

ЦЕРКОВНІ МАТЕРІЯЛИ

брокати, мережки, гафти, золоті й срібні лями та всі інші матеріяли для церк. риз та літург. цілей як нашивки, золоті — й срібні френзлі, також новини на весняний і літній сезон 1-3

ДІМ ТОВАРІВ МОДНИХ І ШОВКОВИХ

АДОЛЬФ АВЕРБАХ

ЛЬВІВ, Ринок 20. Тел. 7-54

— ФІЛІЯ: Боїмів 5. —

Будуть говорити про другу пятилітку.

Ралф Барнес, кореспондент газети „Геральд Трибюн" повідомляє з Москви, що 25. січня 1934 р. відбудеться в Кремлі сімнадцятий конгрес Російської Комуністичної Партії під проводом Сталіна. На цьому конгресі будуть представлені подробиці планів другої пятилітки. Друга пятилітка має дату 1. січня 1933 року і має покінчитися 1. січня 1937 року. Її завданням буде перевести програму наладнання торговельних зносин з заграницею, включаючи й проект експлянзії торговлі з Америкою. Головний натиск будуть класти на розвиток системи перевозу, який тепер є в хаотичнім положенні та стримує загальний поступ Радянщини. Молотов, голова Ради Народніх Комісарів, здасть головний звіт, Сталін буде говорити про працю центрального екзекутивного комітету, а Мануїльський зложить звіт з праці Третього Інтернаціоналу („Комінтерн").

Останній конгрес Російської Комуністичної Партії відбувся в літі 1930 р. Конгрес складається з вибраних делегатів. У противенстві до конгресу, конференція комуністичної партії складається з комуністичних урядовців. Остання конференція відбулася в січні 1932 р.

—o—

„Гітлерівська Німеччина хоче війни".

ПАРИЖ, 9. 12. ПАТ. Авасова Агенція повідомляє з Льондону, що там появилася книжка п. з.: „Гітлерівська Німеччина хоче війни". Автором її є паризький кореспондент „Нюйорк Трібюн" і голова т-ва англо-американської преси в Парижі Леленд Стов. Автор за час двомісячного побуту в Німеччині зібрав інформації про склад нац.-соціялістичних відділів і їх військове вишколення, про мілітарні орґанізації, обози праці, німецьке летунство і т. д. Стов цікавився передовсім військовим вихованням німецької молоді, котру, як каже, систематично приготовляють до війни. Велике вражіння викликав розділ книжки, в якому автор пише про мобілізацію інтеліґенції, про виховання молоді в культі мілітаризму і т. д. Американський журналіст стверджує, що Гітлер промовляє двома голосами: одним пацифістичним, призначеним для закордону, а другим, призначеним для німців, при помочі якого взиває до военних приготувань і до винищення ворога. Автор кінчить заявою, що нац.-соціялістичні провідники ведуть німецький нарід несвідомо до війни.

Нові методи зарібку.

Кореспондент газети „Сва" повідомляє з Атен, що там довший час вдавалася ріжним зручним „продавцям" продажа нібито оригінальних більшовицьких документів і то на велику скалю. Такі продавці заманювали легковірних дипльоматів з амбасад та консулятів і жертвували їм на продаж ріжні документи з більшовицьких бюр тайної поліції ДПУ. Спершу такі трансакції відбувалися в Берліні, але, коли німецька поліція вихрила ошуканство, продавці перенесли свою діяльність на Балкан. Тепер вони підробили собі пашпорти і вибралися до Америки.

Нова тактика комінтерну.

Комінтерн видав нову тактику для своєї деструктивної роботи. Без огляду на всі останні умови в Европі та Америці, комуністи не зреклися своєї революційної пропаганди, яку хотять вести з підпілля. „Таймс" на основі інформації свого риського кореспондента пише в цій справі: „Порозуміння, осягнене зі Зх. Державами, спонукало більшовиків змінити тактику в Америці. Мин. неділі комінтерн дав інструкцію своїй секції в Зх. Державах приготовитися до переходу в підпілля, наслідком чого явна діяльність є там невказана. Подібну зміну тактики рішив комінтерн перевести в Англії, Франції і Чехословаччині, бо й в тих державах явна робота покищо небажана. Комінтерн радить створити кадри професійних революціонерів для підпольної роботи. Частина їх не буде навіть входити в комуністичну партію. Якщо їм грозитиме арештування, мають тікати за границю і вести звідтіля свою роботу. Взагалі партія має працювати тепер за границею так, як за царських часів працювала в Росії. До тієї праці комітет призначає особливу вагу, тямлячи слова Сталіна: „Находимося в переддні нової війни і революції".

Шийте наш часопис!

ГИГІЄНА.

Сензаційна знижка цін у „НОВІЙ ГИГІЄНІ". — Львів — ул. Третього Мая 10.

Обід з 3 страв в абонаменті 1.25 зол. Вечера з 2 страв 90 сот.

Страви мясні та рибні по 50 сот.

Дбайлива обслуга. — Просимо нас відвідати. 8/38 УПРАВА.

Вимерло 50 проц. населення.

Через Данціг переїхала до Німеччини родина менонітів, зложена з чоловіка, жінки і двох дітей. Їм з трудом удалось вирватися з Радянщини, де вони, колись заможні хуторяни, пережили всі блага колективізації й удари останніх декретів Сталіна, присвячені колгоспам. Голова родини провів у Росії ціле життя, в останнє на Кубанщині, й оповідає, як повідомляють кореспонденти закордонних часописів, жахливі речі. До жовтня 1928 р. можна було ще витримати, однак з уведенням колхозів почалось лихоліття. Зерна на засів не стало сили від недоїдання упадали. Весною цього року в селі, де жили меноніти, вмерло 50 проц всього населення. Їли котів, псів, а були навіть випадки людоїдства. Останній декрет про примусове виконання завдань, наложені на колгоспи, зробив життя неможливим. Доведена до краю родина менонітів, користаючись правами німецьких кольоністів, одержала дозвіл виїхати з більшовицького пекла і шукати покищо захисту в таборі втікачів у Шнайдеміле.

—o—

Нові титули в Австрії.

БЕРЛІН, 9. 12. ПАТ. „Германія" повідомляє з Праги, що в Австрії в звязку з приготуваннями до зміни конституції впливові чинники розглядають нібито плян введення нових офіціяльних титулів для союзного президента та для канцлера Дольфуса. Президент Австрії одержав би титул „президента держави", а канцлер Дольфус „канцлера держави". Ця зміна титулів означала би формальне зголошення претенсій до обняття австрійським урядом провідництва над усім німецьким народом, згідно зі заявою, яку князь Штаремберг зложив у Граці. Згідно зі звідомленням „Германії", джерело, що з нього походять ті вістки, вказує, що тут не ходить про безосновні чутки, а про справжній плян впливових австрійських чинників.

ДАРОМ

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Народ собі.

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ ДО У КРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ.

Музей Визвольної Боротьби України у Празі досі істнував і розвивався виключно українськими засобами. Як організація національна, він засадничо не користувався ніякими чужими субвенціями і зібрані ним музейні матеріяли зберігає зовсім вільними від будь-яких зобовязань перед чужими чинниками.

Для свого дальшого істнування й розвитку Музей потребує власної домівки і вже розпочав акцію будови Українського Дому у Празі. Справа має загально-національне значіння. Музей Визвольної Боротьби звертається до всіх українських установ, громад, товариств, братств, сестринств та інших організацій і просить допомогти йому збудувати Український Дім у Празі. Глибоко віримо, що не буде ніодної української установи чи організації ні в краю, ні в Америці, ні на еміґрації, що не відгукнеться на цей заклик Музею Визвольної Боротьби України.

Досі вже такі організації й установи надіслали свої жертви (новий список вийде за місяць):

ЕМІГРАЦІЯ.

Чехословаччина: Український Академічний Комітет, Прага, 500 кч., перша рата. Українська Господарська Академія в ЧСР. Подебради, 300 кч. Українське історично-Фільольоґічне Т-во у Празі 100 кч. Українське Педаґоґічне Т-во у Празі 100 кч. Українська Спілка ім. Масарика у Празі 10 дол. Український Жіночий Союз у Празі 50 кч. Союз Українських Пластунів Еміґрантів, Прага 100 кч. Українське Товариство Прихильників Книги у Празі 100 кч. Видавництво Української Молоді у Празі 10 дол. Українське Обєднання в ЧСР 100 кч. Спілка Українських Інжинірів на Словаччині, Братислава, 45 кч. Празька Громада Української Радикально-Демократичної Партії 100 кч. Українська Громада в Мельніку 30 кч.

Польща: Український Центральний Комітет у Варшаві 110.10 кч. Союз Українок Еміґранток у Польщі 100

кч. Т-во Інжинірів Емігрантів у Польщі 45 зол. п. Український Центральний Комітет, Лодзь, 5 зол. п.

Бельгія: Т-во „Незалежна Україна", Брюсель, 100 бельг. франків. Представництво в Бельгії Головної Еміграційної Ради 100 бельг. фр. Спілка Українських Інжинірів у Бельгії 50 бельг. фр. Демократична Громада Українських Емігрантів у Бельгії 27 кч.

Люксембург: Українська Громада в Люксембургу 111.30 кч.

Франція: Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі 100 франц. франків. Редакція „Тризубу" в Парижі 100 фр. франків.

Аргентина: Українське Т-во „Просвіта" та Т-во „Сокіл" 18 дол. і 5 арг. пезо.

Канада: Обединання Українських Національних Організацій в Торонто 20 дол.

КРАЙ.

Галичина: Збірка ректора Української Госп. Академії проф. Б. Іваницького у Львові: в Центросоюзі 100 зол. п., у Т-ві „Дністер" 50 зол. п., у Земельному Банку Гіпотечному 50 зол. п., в Народній Торговлі 25 зол. п., в Центробанку 25 зол. п., в Маслосоюзі 30 зол. п., в Українській Парляментарній Репрезентації 25 зол. п.

Буковина: Союз Українських Студентських Організацій в Румунії 1.205 леїв.

Хто далі?

Українське Бюро в Льондоні, щоб підтримати та прискорити справу до кожних зібраних 100 дол. додає своїх 100 і призначило на це суму до 3.000 дол.

Імена всіх, і тих найменших жертводавців, Музей збереже Україні у своїх памятних книгах; хтож дасть відразу або частками 10 дол., буде записаний в окремій Памятній Книзі Фундаторів Українського Дому, а хто дасть 25 дол. — буде записаний в Золотій Памятній Книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України. Імена всіх жертводавців, що дадуть по 100 дол. будуть уміщені на окремій почесній стіні Українського Дому; імена всіх, що дадуть по 500 дол. будуть вписані золотими буквами на окремій мармуровій таблиці при вході.

Жертви надсилати на адресу директора Музею, проф. Д. Антоновича:

Prof. D. Antonovyč, Praha—Nusle, 245. Czechoslovakia.

Літвінов у Москві.

МОСКВА, 9. 12. ПАТ. Нині в год. 13. вернувся до Москви ком. Літвінов. Витали його на двірці вищі службовці комісаріяту закордонних справ із віцекомісаром Крестінським, представник італійської амбасади та багато більшовицьких і закордонних журналістів. Літвінов відмовився дати якінебудь відповіди на запити журналістів.

ГІТЛЄРІВЦІ В СТОКГОЛЬМСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

СТОКГОЛЬМ, 9. 12. ПАТ. Університет у Стокгольмі був тереном гітлєрівських авантюр. Виклад проф. Далєбера на тему „Нордійська раса" викликав невдоволення гурта гітлєрівців. Вони переривали виклад безупинними оплесками й окликами „Геть із марксизмом!" Коли гітлєрівці хотіли усунути професора з катедри, прийшло до бійки між двома відламами студентів. Поліція привернула порядок. Університетська влада веде слідство.

МОРАЛЬНЕ РОЗБРОЄННЯ.

ЖЕНЕВА, 9. 12. ПАТ. Делегатам на розбройну конференцію розіслали кілька документів, що торкаються праць комітету морального розброєння, м. ін. запробований комітетом проект тексту частини будучої розбройної конвенції, яка торкається морального розброєння в ділянці навчання, радіофонії, фільми, театру і т. п. та рапорт справоздавця комітету польського делєґата Комарніцького.

ДОМАГАЮТЬСЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ДОЛЯРА.

НЮ ЙОРК, 9. 12. ПАТ. Національний союз промисловців, у якому заступлених є 560.000 фабрикантів, постановив одноголосно домагатися від Рузвельта стабілізації доляра.

—o—

ПОЛЬСЬКА ПРОГУЛЬКА В МОСКВІ.

МОСКВА, 9. 12. ПАТ. Нині приїхала тут польська прогулька, 25 осіб, що її зорганізував інститут пропаґанди мистецтва.

—o—

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ ВИБУХ.

НЮ ЙОРК, 9. 12. ПАТ. У Лінаресі (Мехіко) в рафінерії цукру прийшло з досі невідомих причин до вибуху. Згинуло 16 людей. Вибух знищив кілька околичних будинків.

—o—

З нових видань.

„ГЛУЩЕНКО". Монографія з 32 репродукціями. Тексти *Святослава Гординського і Павла Ковжуна*. Львів 1934. Видання „Асоціяції Незалежних Українських Мистців", ст. 24+32. Ціна 6 зол.

Монографія наскрізь європейська, виглядом і змістом. Навіть одна стаття перекладена на французьку мову. Двох наших мистців, Ковжун і С. Гординський, інформують нас про успіхи третього: Глущенка. Про Глущенка пишуть уже чужинці і нелегко ляїкам пояснити секрет його таланту. Глянеш на репродукції образів або і на їх оригінали, відчуваєш свіжість, розмах, але пригадуєш собі за багато інших подібних жіночих актів, краєвидів і рисунків пером. Ковжун сягнув до історії українського та французького малярства, щоб розяснити нам те „нове", на що звертають увагу знавці перед Глущенковими образами; Гординський пробує це зробити більше теоретично і шукає в ньому боротьби двох вічних елементів: інтелектуального й інтуїтивного. Перехід від суворого класицизму до більш особистого відчування — це факт, але в чому ця особиста тепла нотка? — ось питання, на яке ріжно відповідають критики Глущенка.

Глущенко має прецікавий життєпис. Його продженний хист до пеналя розвинувся ще замалку під впливом найближчого рідного середовища, в якому були сільські малярі-самоуки. Вся решта життєпису того 32-літнього юнака це дивна сполука припадку та сильної волі. Як він попав у Німеччину без засобів до життя, а потім у Париж і як без звязків та знання мови зумів серед тисячей талантів добитись до того місця, яке заняв — можна тільки дивуватись. Малярський ринок у Парижі це біржа пристрастей і закулісових інтересів, де нелегко пробитись до перших рядів. Кому це вдалось, той мусить мати непересічний талант. Дивіться на образи Глущенка і шукайте в них того, що найшли свої знавці та чужинні. *м. р.*

Jerzy Kurnatowski: WSPÓŁCZESNE IDEE SPOŁECZNE. Warszawa, 1933. Ст. 181. Ціна 4.— зол.

Тепер, коли господарський устрій світа найшовся напереломі, коли цілий ряд держав почав експериментувати, примушуючи зовсім виразно до зміни дотеперішніх засад у продукції і при розділі дібр, згадана книжка — не поява дійсно на часі. Тому хочемо звернути увагу на неї. Перед нашими очима бачимо багату фільму господарських реформ, смілих замислів і еретичних — що так скажемо — рішень. Загальний вистуи из ліберальний капіталізм приняв форми міцно агресивні. Мусоліні послідовно розбудовує корпоративну систему італійського господарства, заповідаючи кінець надмірно розвинених ідей капіталізму, — в Америці великий капітал останками сил боронить свою диктатуру, — гітлєризм таки справді встрявав в господарські справи і береться до далекойдучих реформ, — в Англії дискутують націоналізацію банків і т. д. і т. д., не згадуючи Радянщини з її „соціялізмом".

Кожна з тих „практик" має свою теорію, чи то в цілости якоїсь економічної доктрини, чи то в м'ясту, що її призбирали зручні еклектики. Є й доктрини опрацьовані до подробиць (прим. франц. неосиндикалізм), що тільки чекають своєї реалізації.

Автор щоправда не мав ще змоги взяти на увагу гітлєризму і рузвельтизму як господарського устроєння явищ, проте найдете в його книжці дійсно добрий огляд без взяття здебільшої глибше змісту сучасних західньоєвропейських економічних доктрин.

Проф. Курнатовський (ц. о. ф. належить праці, взяті з особливим тепом обговорює солідаризм, кооперативізм

З українського життя за кордоном.

ДРУГИЙ ЗІЗД УКРАЇНСЬКОГО СІЧОВОГО СОЮЗУ ЗА КОРДОНОМ У ПРАЗІ.

Дня 26. листопада ц. р. відбувся у Празі II. зїзд Українського Січового Союзу за кордоном. З огляду на сучасну господарську скруту не всі організації змогли прислати своїх представників. Між делегатами були заступники з Праги, Подебрад, Пільзна, Ржевниць і інші. Було також багато гостей. До почесної президії запрошено генерального секретаря Соц. Спортового Інтернаціоналу п. Сіллябу, що у своїй промові вітав зїзд в імені руховиків і спортовців цілого світа, обединаних в Інтернаціоналі. В імені Чехосл. Союзу Робітн. Рухнк. Організацій вітав зїзд генеральний секретар п. Пеша. В імені грузинів вітав зїзд п. Ломтатідзе, заступник грузинських с.-д., в імені Обединання донців пп. д-р Гребенников та інж. Персидсков, в імені білорусів — п. д-р Гриб, в імені підкарпатських „Січей" пп. інж. Русинко та інж. Качуровський. Між наспівшими привітаннями був теж привіт від Товариства „Каменярі" зі Львова.

Зїздом кермувала стара Управа Січового Союзу під головуванням п. Сокальського (Калістрата). Про діяльність Союзу в минулому та плян на майбутнє референували: ґен. Петрів, д-р Безпалко та д-р В. Гайдовський-Потапович. Центральною точкою було затвердження статуту місцевих січових організацій та Січового Союзу.

До нової Управи Союзу обрані: Сокальський — головний кошовий; В. Петрів — головний осаул; В. Гайдовський-Потапович — головний писар; за членів вужчої Управи — пп. Безпалко, Галина Манжула, Подрезуля, Горищенко. До ширшої Управи крім названих осіб обрані ще пп. Київський, Гарасівка, Козловський та Дідух; до ревізійної комісії обрані пп. Бочковський, Яцюк та Собків.

Зїзд післав привітальну телеграму през. Масарикові, що за старої Австрії боронив українські „Січі" перед переслідуваннями.

Почесними членами Союзу обрано основоположника й каменяря „Січей" д-ра Кирила Трильовського та ґенерала Всеволода Петрова. З чужинців — генерального секретаря чехословацької соціял-демократичної робітничої партії сенатора Дундра та Головну Управу Чехословацького Союзу Робітничих Руханкових Організацій.

Велику увагу звернув зїзд на технічні руханкові справи, а головно на справу участи українського Січового Союзу у III. Робітничій Олімпіяді, що має відбутися в липні місяці 1934 року у Празі.

—o—

Тяжке положення власників реальностей.

ІНТЕРВЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ВЛАСНИКІВ РЕАЛЬНОСТЕЙ У ПРЕЗИДЕНТА МІСТА ЛЬВОВА.

Делєгація Союзу українських власників реальностей у Львові в складі голови Союзу п. Юліяна Русина і секретаря п. Івана Олексина була дня 6. ц. м. у президента міста Дрояновського і вручила йому три петиції, а саме: 1) Протест проти наміреної на рік 1934-35 підвишки додатку комунального до податку від недвижимостей з 75 на 100 проц.; 2) домагання обнизити оплати за лужиту воду, електрику, газ, оплату каналову й інші оплати міські до висоти фактичних коштів; 3) домагання звільнити від плачення додатків і всіх оплат міських від тих одно- і двокімнатних мешкань, за котрі власники реальностей не побирають чинш з причини мораторії.

Делєгація наша зійшлась випадково у президента з делєгацією Львівського Товариства власників реальностей, веденою ґенералом д-ром Баллабіном і обі делєгації відбули спільно з президентом двогодинну конференцію, представивши основно теперішне невідрадне матеріяльне положення власників реальностей у Львові, спеціяльнож українців, які мають свої реальности переважно на периферіях міста, зложені з одно- і двокімнатних мешкань і чиншу від них з причини мораторії вже третій рік не побирають, а проте мусять за ці мешкання платити всі податки, додатки й оплати, що спричинило загальне зубожіння власників реальностей і неможливість платити податки.

Президент Дрояновський вислухав поодиноко всіх членів обох депутацій і в своїй довшій відповіди признав усі домагання власників реальностей за оправдані, одначе заявив, що управа міста Львова не може зрезигнувати з частини своїх доходів, покривних власниками реальностей, бо місто потребує в році 1934 грошей, аби дати працю безробітним. При цьому прирік взяти по змозі під увагу скрутне положення власників реальностей при сплачуванні залеглостей в міських оплатах.

Союз українських власників реальностей у Львові має намір добиватися дальше у Воєвідстві і в Міністерствах в Варшаві знесення тих всіх тягарів, які несправедливо підривають змогу істнування власників реальностей та обмежують майже цілковито їх права власности і розпорядимости своїм майном. Положення власників реальностей дійсно тяжке.

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Корнякт'в 3. (Нар. Дім)

Тел. 14-64

уладжує похорони від найскромніших до найбагатших; перепроваджує експумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.

Ціни найдешевші.

Для селян нічліг і заїзд безплатний.

Місяць ГРУДЕНЬ — місяць „Просв'єт". Святкуймо свято Ювилятки! Складаймо жертви на розбудову та скріплення великих і відповідальних перед історією завдань „Просвіти"!

СВ. МИКОЛАЙ!!
Вже нині думаєш, щоби Твоїй близькій особі купити на св. Миколая. Тож не рискуй, а знай, що найкращим дарунком буде гарна торбинка, парасолька, манікір і т. п. предмети куплені у фірмі „НОБЛЄС" Ягайлонська 11 в. 10/33 Увага на фірму і число дому 11 a!! 1—1

і нову економію, до якого то „гріха" сам признається у передмові. Це робить його книжку корисною лектурою і для наших кооператорів.

Годиться підчеркнути виразно ворожий підхід автора до більшовизму як господарської доктрини. Їй присвятив він у книжці окремий розділ. „Більшовизм — пише він — що теоретично ставить собі за ціль аркадійські відносини чистого комунізму, практично спихає людство назад до часів Атиллі, Джінгісхана і Тамерлянів, до періоду кочівництва і грабункових нападів", (ст. 43). Бюрократична олігархія, що панує на руїнах пролетаріяту не могла нічого кращого створити!

Який устрій кінець-кінців прийметься? Автор добачує велику майбутність у кооперації, але „в кооперації, яку слід розуміти якнайширше і то теоретично і практично, розуміти як збір усіх почувань, думок і доктрин, що склались на кооп. ідеольогію і суму тих усіх зорганізованих уже і плянованих інституцій, що реалізують цю ідеольогію" (ст. 132).

Автор не вважає доцільним подрібно зображати будучий суспільний лад — як це заявляє на кінці книжки і замикає словами справжнього кооператора: „Треба йти шляхом рочдельських піонірів, дорогою Фур'є і Прудона, перенятись їхнім духом і працювати, а вдалі досвіди самі вкажуть дальшу дорогу".

В. Н-вич.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 19-100

— **Смакун** правдивих чаїв не тільки чай марки „ІНДОХІНА". Ручимо за його якість, смак і аромат тільки в оригінальному опакуванні фірми „Індохіна" по 1, 2, 5, 10 і 50 дкг. Жадайте і пробуйте чай „ІНДОХІНА". Заступство і склад: Львів, Валова 14, І. пов. 635 8—10

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, І. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 1—8

— **Знамениті обіди й вечері.** Для смакунів — пиво окоцімське — одиноке у Львові і знані кишечки власного виробу поручає — Ресторан: **Візанц і Пікавс** (давн. Найсарек), Львів, Ринок ч. 17. 2/46 1—2

— **„Український Бескид".** З днем 10. ц. м. перемиський „Бескид" виходить під назвою „Український Бескид". Разом з частинною зміною назви повернув „Український Бескид" до давнього великого формату „Українського Голосу". Видає „Український Бескид" і за його редакцію відповідає мгр. Юліян Костюк.

— **На волі.** Арештованого перед кількома тижнями у Станиславові адвоката д-ра Чорненка випустили на волю. — З Ромбнова, пов. Бібрка вийшли по 6-місячнім слідстві з львівських Бригідок на волю: Підлужний Михайло, Дучій Микола, Захара Михайло, Стасик Василь, Гриновець Йосиф, Назарко Богдан, Дикий Степан і Шурта Михайло. По своїм виході з вязниці складають вони за нашим посередництвом щиру подяку Вп. д-рові Ст. Федакові і тим Вп. Панам, які приходили їм з допомогою.

— **Михайло Голинський** виступить у Дрогобичі дня 14. грудня (четвер) на свому концерті, в якому візьме участь і дрогобицький „Боян". Акомпаніює дир. філії Музичного Інституту п. Богдан Пюрко.

— **Число страйків у Польщі.** На основі статистичних обчислень в другім кварталі ц. р. на терені цілої держави страйкувало 136.025 осіб у 2.707 промислових і торговельних заведеннях. Найбільше страйкувало в прядільному промислі.

— **Німецькі фільми в Польщі.** Зачувати, що наслідком покращання польсько-німецьких взаємин в найближчому часі на польський кіновий ринок будуть допущені німецькі звукові фільми. Першими фільмами в німецькій мові будуть дві австрійські фільмові продукції.

УВАГА!!!
Наша рекляма ФОТО СТИЛЬ
обмежила ціни до мінімум дите короткий час, а саме:
4 фотографії до легітимацій зол. 1-50
6 штук і 1 великий портрет „ 6·—
ФОТО СТИЛЬ Пл. МАРІЙСЬКА 5- В ГАЛЕРІЇ.
Цілий Львів говорить, що дите ФОТО СТИЛЬ виконує гарно і дешево фотографії.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

БРИНДЗЯРНЯ „МАСЛОСОЮЗУ" В ЦЬОГОРІЧНОМУ СЕЗОНІ.

Останнє число „Кооп. Молочарства" (1. XII. зз.) приносить інформаційну статтейку про одно з найновіших підприємств „Маслосоюзу" (зовсім нове не, — як відомо — продажа курей). Розбудова бриндзярського промислу йде швидким кроком. І так: коли в минулому році, що був першим організаційним роком, доставили гуцули буду понад 3.000 кг, то в цьому році 13.500 кг., себто 4 і пів рази більше! Це є величезний осяг, коли взяти під увагу, що весна була дуже пізна, що в початках липня появився сніг у горах і холод спричинили велику смертельність овець. У цьому році „Маслосоюз" не тільки поширив і угрунтував ворохтянський район, але перекинув свою організаційну працю так на район Шибеного, в кн. Буркута. В цьому районі слідна ще деяка стриманість гуцулів до акції „М. С.", але ця стриманість швидко минеться, так як минулася вона у ворохтянському районі. Продукована вже сьогодні бриндза не тільки наставлена на детальичну продаж у склепах „М. Союзу", але дає можливість поширити гуртову продаж і виперти — як читаємо у „Кооп. Молочарстві" — з краєвого ринку закордонну бриндзю

Польська хроніка.

ПРОБЛЄМА БЮДЖЕТУ. — БІЛЬШЕ 20-ти ВІДСОТКІВ СУСПІЛЬНОГО ДОХОДУ НА ДЕРЖАВНІ ВИДАТКИ.

З приводу сесії бюджетової комісії польського сойму, що саме починається, широкий відгомін у польській пресі найшла справа бюджету, точніше справа збереження рівноваги бюджету. Краківський „Час" називає її квадратурою кола. І дійсно так воно і є. Властивим збіжчем державних доходів є армія, а „геополітичне положення Польщі не позволяє зменшити видатків на оборону держави". До речі — державний бюджет Польщі не має поміж себе тих небезпечних моментів, що замрачувавби ухід найближче завтра, напр. так, як у Франції. „Народова позичка" врятувала ситуацію, а преліміпар бюджету виказує 48 міл. зол. дефіциту, себто вільно 2 пр. бюджету. Та діло в тому, що небагато надій на те, аби можна було осягнути предмінімовані доходи. Державні доходи виявляють постійну зниживу тенденцію. Тому необхідна є ощадність, а її — як запевняють — нема в чому робити. Ось і квадратура кола. Суспільний дохід у Польщі що його обчислив Дедерка в рр. 1928—29 на 19 міліярдів, упав нижче 10. І коли тоїдні бюджетові видатки забирали для себе 15 пр. суспільного доходу, то тепер забирають 20 пр., себто 5-ту частину!

РОЗВІЯНА ЛЄГЕНДА ЕКСПОРТУ ДО РОСІЇ.— РОЗЧАРУВАННЯ ПОЛЬСЬКИХ РЕМІСНИКІВ.

„Газета Варшавска" принесла довше справоздання з зібрання у Варш. Ремісничій Палаті, на якому делегати ремесла поділились своїми враженнями з поїздки до Радянщини. Відомо, що тепер польсько-радянські „вісти і реалії" стали найбільше замітним виявом політичного зближення. Їхній характер перестушив уже мені господарського зацікавлення, проте надії на „добрі інтереси" в більшовиками у Польщі не перевелись. Одним із таких проявів оптимізму була поїздка делегатів польсько-жидівського ремесла до Москви. Виставка, що її відвідували делегати на терені радянської столиці загально подобалась. „Але були це тільки гарні слова". Коли приймало до реалізації замовлень, то нічого з того не вийшло. Ширяне поняття, що здавалось — мало найбільші експортові шанси, показалось зовсім непотрібне (мужеські) або дуже мало потрібне (жіноче). Дамські капелюхи подобались, але... „російське жіноцтво капелюхів не потребує", бо має носити берети. І т. д., і т. д. Делегацію збули натальниками і обіцяли їм, що швидко прийде до Варшави радянський повноважений для докладнішого обговорення транзакцій. І цей повноважений приїхав, але замість поцінувитися виробами ремісництва, закупив у Польщі... солонину.

Від мук до здоровля

через Тогаль. Тогаль діляє скоро при ревматичних болях, подагрі, болях і рві в суставах, мігрені, невральгії, грипі і простуді. Тогаль втихомирює болі і приносить полекшу, при чому не діляє уємно ні на серце ні шлунок. Вже більше як 15 літ з успіхом уживають при тих недугах таблеток Тогаль. Тисячі тих, що терпіли, повернули собі здоровля при помочі Тогалю. Тогаль не дає призбирувати сечовому квасові і тому в зародку поборює ті недомагання. Спробуйте і переконайтеся самі ще нині і купіть негайно в найближчій аптиці Тогаль. Однак треба звертати пильну увагу на оригінальне опакування. Ціна 2 зол.

ПРОТИ НИЩЕННЯ КООПЕРАТИВНОЇ АВТОНОМІЇ.

З останніх вістей, що появилися у пресі, виходить, що уряд непохитно стоїть на становищі необхідности зміни кооперативного закону і що справа в близьку реалізацію. Ми вже подавали на цьому місці про спротиви польського кооперативного світу тим замірам уряду (зізд делегатів польської кооперації 8. X. 1933). На днях сеймик Союзу Поль. Кооператив підніс черговий протест проти нововведень кооперативного закону, вважаючи, що тільки користуючись дотеперішньою автономією кооперація може видобути життєві сили в ділі для переборення кризи.

Світова хроніка.

ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ПАНЕВРОПЕЙСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

5-го грудня ц. р. закінчив у Відні свої наради збір людей, що вірять в успіх паневропейської ідеї, якої духовим батьком і найактивнішим реорганізатором є Куденгове-Калєрґі. Різень нарад — як запевняє австрійська преса — був дуже високий, а в програмі найшлись усі найактуальніші болячки європейської економіки. В маніфесті, що його оголосила на конференції сказано між іншим ось-що: Всі дотеперішні спроби оборони європейську ідею не вдались. Спробідна світова торговля вищена, самовистарчальні думки загострили кризу. Одиноким рішенням проблеми, що створити в Европи великий господарський простір з 320 міліонами консументів для оборони европейських селян і робітників перед дешевими продуктами позаевропейського сільськогосподарства і промислу". — Цей маніфест збільшає тільки літературу про потребу господарської кооперації держав, яка дальше залишається побожним бажанням теоретиків.

ДВІ КОМІСІЇ ЗБІЖЕВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Лондонська збіжева конференція закінчилась вказівкою постанов про потребу поліпшити відносини на міжнародньому збіжевому ринку. Вона покликала до життя 2 комісії: перша має досліджувати сучасний стан збіжевого ринку, друга має думати про те, як збільшити запотребування збіжа.

ГОСПОДАРСЬКІ АКТУАЛІЯ. — ЗА І ПРОТИ ІНФЛЯНЦІЇ ДОЛЯРА. — ЖОВТА НЕБЕЗПЕКА.

Коли переглядаєте закордонну пресу за останні дні, то завважуєте розмірно менше зацікавлення справами долара. Чи ситуація на валютовому фронті Америки стабілізувалась? Ні! Боротьба поміж інфляціоністами і противниками інфляції не тільки не спинилася, але навпаки загострюється. В Нью Йорку занимали господарські діячі „Нац. Комітет Економістів", вибрали почесним президентом проф. Кеммерера (він недавно опублікував свої протиінфляційні міркування) і заповіли дуже енергійну акцію за поворотом до золотого паритету. Частинне послаблення інтересу доларом в Европі можна правити хитрим змученим перемелювати все ту саму жовтодзьобу справу. Світ цікавиться тепер тим, як Франція вийде з бюджетової кастки, і перш-усього тим, як боротись успішно з залівом світа японськими товарами. „Жовта небезпека!" Цей панічний вигук чути в цілому світі і ці два слова стрічаєте тепер майже в кожній газеті.

В. Н-вич.

— **Інвестиційні роботи для безробітних.** З фондів праці Волинь має одержати понад два міл. зол., які підуть на будову дороги Торчин-Володимир (полученя Луцька з Володимиром), меліорацію Стира й Турії, експльоатацію біля Корця (корецька порцеляна) каоліни, кварцитів і ін. мінералів, що вживаються при порцеляновій продукції; на будову електрівні в Володимирі, водотягів у Луцьку й Рівному та на мешканеве будівництво, очевидно, для урядовців.

— **Пожежа університету.** В будинку університету при вул. Маршалківській у Львові (давніший сойм) наслідком поганої будови комина займилася белька внутрі муру ще тому три дні. Заприміпив це університетський возний щойно в суботу, коли дим заповнив іспитову салю на І. пов. і викладову салю катедри історії мистецтва. Пожежна сторожа, що працювала в масках, розібрала долівки та стелі та вгасила вогонь. Шкоди є на 5.000 зол.

— **Як можна сплатити борг.** Купець мануфактури в Рівному К. оголосив банкрутство. Його вірителі купець з Лодзі Шац, щоб стягнути з К. свої гроші, приїхав до Рівного особисто. К. прийняв його дуже мило, поставив добрий обід з коняком, а після цього почали купці грати преферанса, від якого перейшли до газардової гри. Шац програв біля 800 зол. готівкою. Коли залишився без грошей, почав ставити векслі К. Гра скінчилася тим, що К. виграв всі свої векслі на суму 2.500 зол. і борг свій зліквідував.

— **Страшна пожежа.** В с. Осові на Сарненщині загорілися забудування Кіндрата Мечкайли. Вогонь перекинувся на інші будинки й загалом згоріло 14 хат з іншими забудуваннями, коні, корови, вівці і т. ін. на суму 40 тис. зол.

— **Дикі бійки.** Брати Олександер і Василь Гоняки з с. Раковий Ліс на Коширщині так набили свого сусіда Василя Мисика палицею по голові, що нещасний заллявся кровю й утратив дар мови. — Мешканець села Хотяслава на Берестейщині Микола Савчук підчас сварки з сусідом Павлом Кравчуком ударив його пожем у серце і Кравчук по кількох хвилинах помер.

— **Крівва хроніка.** В громаді Милівці пов. Коломия арештовано начальника громади М. Окулянка та його секретаря Сенкевича під замітом зловживань при стягненні податків. — На дім управительки школи в Гнилівцях пов. Заліщики напали три невідомі людці і стероризувавши її, забрали футро, годинник і 40 зол. готівкою. — В лісі біля Синевідська Нижного пов. Стрий найшли трупа 18-літнього Павла Кипича.

який вертаючи із Стебника з 15 кг. соли, замерз по дорозі. — У Познані помер на 47-ому році життя польський поет історик Вільканович. — До бюр жидівської віроісповідної громади в Перемишлі вломилися злодії, розбили вогнетривалу касу та забрали пять зол. у більоні. Іншої скритки, де було кількадесять зол., не вспіли розбити, бо їх сполошив службовець громади. — У Вильні двох бандитів вирвало на вулиці скарбовому урядовцеві теку з готівкою 8.000 зол. На крик прохожих кинули теку і втекли. — В Любачеві арештовано Альбіну Козакову, що наслідком родинних невзгодин обляла в ночі свого чоловіка Олександра підчас сну спіртом і підпалила, наслідком чого він тяжко попікся і вмер. — У громаді Люлютів біля Велюня вибрали солтисом д-ра фільософії Курнатовського. — Ряшівська поліція арешту-

До вас зайдуть у ГРУДНІ висланці „Просвіти". Прийміть їх щиро і радісно! Нехай не забракне у збіркових листах „Дару Просвіті" нікого з вас! Зложеним датком покажім, що наша „Просвіта" всім нам дорога, дорога нам доля Нації!

вали трьох бандитів: Андр. Бажибока з Ряшева, Ант. Януша з Пшеворська та Влад. Мачугу з Розбужа, які в червні вбили й ограбили в Пшибишові 72-літнього польського священика Хмуровського. Вони відповідатимуть перед судом присяглих, тому що речинець наглого суду вже минув.

— **Арештуватимуть усіх пачкарів.** У Польщі проектують закон, щоби карати вязницею всяких пачкарів. Досі менше пачкарство карали гривною.

— **Мороз і хуртовина.** В усьому краю після короткої відлиги настав знову сильний мороз. Сильні вітри ще обнижують температуру. Температура вагається між 27—10 ст. У Львові, в місті в суботу мороз доходив до 15 степенів. На рятункову стацію зголосилося пятнацять жертв морозу. — В Німеччині також сильні морози; в Бресляві в суботу було 23 ст., в Гіршберґу 27 ст. Ненотовані досі морози настали на Сибірі та Поволжі. Волга на найглибших місцях замерзла на 4 м. глибоко. Нагальна сніговія лютує на Чорному Морі. Наслідком хуртовини пропало 21 рибальських човнів і 50 людей. Досі врятували 40 рибалок, решта мабуть згинула.

— **„Пророк" многоженства.** У селі Берхлів (Здолбунівщина) біля більшовицького кордону появився „пророк" Федь Морницький, що агітує за многоженством. Подорожує він із 7 жінками та каже, що хоче їх мати 12. Морницький свої сектярські практики виконує як нудист. В одному селі селяни побили Морницького. Всеж він подорожує далі та виконує сектярські практики.

— **Прошак-вбивник.** Наймичка Пшисовец з Вовчої Волі присілася біля Розвадова на сани проф. одноногого прошака зі Заміхова (п. Ярослав). Коли прошак довідався, що дівчина має при собі 41 зол. побив її палицею по голові, що аж поломалася. Забрав у дівчини гроші та черевики й покинув у рів, думаючи, що вона вже не живе. Прошака арештували й він стане перед нагли судом. Дівчина бореться зі смертю в тарнобжеському шпиталі.

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, Тел. 28-10, поручає матеряли вовняні — на шкільні мундури, костюми, муж. убрання та всякі шонки. 702

— **Касові зловживання при війську.** У 18 полку у Скерневіцах викрито великі зловживання з полковій касі, що полягали на виставлюванні фікційних виплат воякам цього полку та фальшуванні т. зв. чорного фонду. Висота зловживань доходить до величезних сум. Слідчий суддя кпт. Волинін при окружнім військовім суді поставив у стан обвинуваченння 10 старшин і підстаршин, між ними поручника Моліна, платника полку.

— **Поліцай пострілив арештованого.** На залізничому двірці у Переворську поліцай Матей Нуда стрінув нотованого вломника Владислава Пельца і пробував його вилеґітимувати. Польц ставив опір і кинувся на поліцая. Тоді Нуда добув револьвера і стрілив, ранячи Пельца в рот. Тяжко раненого відставлено до шпиталю.

— **Смерть від пса.** До шпиталю в Лодзі привезли Станислава Соботa, якого перед чотирма місяцями покусав пес. Собот злегковажив обовязок зголоситися до охоронного щеплення. Наразі виступили у нього прояви скаженини і Собот умер серед страшних мук.

— **Румунська хроніка.** Винарі в північній Молдавії не мають збуту на своє вино й тому продають його по півтора лева (30 сотиків) за одну літру. — На горі Бюбейко біля Шипоту радовецького повіту чабан Александру згорів у своїй колибі, яка запалилася в ночі від розложеної ватри. — В Будужянах залізничі робітники Д. Драган і П. Мандаке дістались під колеса поспішного потягу, які відтяли обом роги. Померли в дорозі до шпиталю. — В цукровій фабриці в Крещатику два фабричні робітники Ол. Череп і Мик. Матушинський доторкнулися наелектризованого 1000-вольтами проводу й погибли на місці. Тіла нещасних відразу звуглілі.

— **Американський самосуд.** У Кунтсексі (стейті Тексас) розярена юрба вирвала з рук поліційних агентів трупа мурина, застріленого поліцією за опір. Тіло причепили до самоходу й обвозили пів години вулицями мурииської дільниці, після чого спалили на кострі. Поліція глядала мурина за вбивство білої жінки.

— **Ріжні вістки.** Врочисте посвячення порту в Глині відбулося 8. ц. м. при участи представників польської влади. — На Ісляндії вибухають вулькани Вайна і Йокуль. — В Югославії оголошено закон про охорону банків, що попали в труднощі. Мусять просити державної допомоги або мораторії.

— Вічна весна. Котра з гарних пань з делікатною церою прикрашеною знаменитим пудром 5 Fleurs Forvil не подібна до вічної весни?

З концертової салі.

МАРІЯ СОКІЛ І АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Тому, що наш постійний рецензент був співучасником концерту і не було його ким заступити — ми публікуємо виїмково рецензію відомого львівського музикольога проф. д-ра Северина Барбага, за яку йому на цьому місці щиро дякуємо. **Редакція.**

Як складена програма, так і спосіб її інтерпретації Марією Сокіл і Антоном Рудницьким створили (2-го ц. м. в малій салі Муз. Т-ва Лисенка) атмосферу, в якій вибаглива і вимагаюча публика мала змогу переживати музику з почуттям повного артистичного вдоволення. Правдива музикальність (існує також неправдива), культура й феноменальні голосові вальори Марії Сокіл дозволяють їй вникати вродженим інстинктом в суть кожного стилю і кожної техніки. Програму — за виїмком арій Пуччіні з „Турандот" і „Богеми" — виповнили пісні і арії російських композиторів (Чайковський, Черепнін, Римський-Корсаков, Мусоргський, Рахманінов) та виконані з особливим піетизмом українські вокальні твори Барвінського, Косенка, Мейтуса, Лятошинського і Рудницького. Пуччіні в цьому оточенні був непотрібний; радше треба було замість нього ввести ще якісь сучасні українські твори. Одначе розуміємо інтенцію оперової артистки, яка хоче показати свої визначні прикмети у відтворюванні драматичної лірики, яка з майже безконкуренційній оперовій тематиці Пуччіні вповні відповідає скалі і красні голосу концертантки та талантові її вмілого контрастування й степенування динаміки й ритміки.

Зпоміж російських творів найбільш безпосередньо промовили до слухачів пісні Рахманінова („Біля мого вікна" і „Як гарно тут") та „Думка Параші" Мусоргського; вони вирізнюються через свою шляхетну кантилену й одноцільність конструкції. У відділі українських творів, в центрі зацікавлення стояли — побіч лагідної, повної привабливої простоти, але всетаки драматичної „Колискової" Барвінського, — чотири пісні Антона Рудницького до старокитайських текстів, звязані спільним заголовком „Китайська флейта". Здається, що талянту Рудницького на нашому терені як слід не оцінюється. Згадані пісні дуже оригінальні в експресії і техніці (особливо 3-а і 4-а). Гармонічна есенція і мельодійна лінія лучаться органічно на фундаменті очищеному з традиційних шабльонів. Пісні визначаються також льогікою і звязкістю нових звукових сполук при одночасній відсутності дешевих секвенцій і зайвих говірливих тожжин з одної сторони, з другої — відсутністю стрибливо перебільшених гострот численних сучасних композиторів. Рудницький не йде слідами тих композиторів, які всю свою енергію вкладовують здебільша в напрямі замазування найдрібніших слідів недавньої минувшини, замість берегти цю енергію для справжнього здобування нової мистецької правди. Рудницький є щирий і безсумнівно залишиться таким і в дальших своїх творах, як один з найповажніших представників нової української музики. — Марія Сокіл була знаменитою інтерпретаторкою творів свого чоловіка й мистецького дорадника.

Д-р Северин Барбаг.

Гарну церу і її свіжість

осягнете уживаючи щоденно сухого крему під пудер „АЛЬОЕ". Припис уживання і раціонального масажу в середині опакування.

Фабрика АЛЬОЕ виробляє рівнож крем товстий (спортовий), пасту і порошок до зубів. 1-?

ЯК КУРИМО ТО ЛИШЕ СВОЇ НАЙКРАЩІ ПАПЕ"ОСІ І ТУТКИ „КАЛИНА"

З кіна.

КІНО „КАСИНО": „НИНІ ЖИВЕМО".

Все ще воєнна фільма. Знову одна жінка між своїми мужчинами і то в такому воєнному крутіжі, що вже двае закохалась в одному і вже кохає другого ще більше. Оба вони герої і як тільки один попадає в небезпеку або раненний, то термометр його успіхів на любовному фронті йде вгору. Є і зразки їхнього геройства. Коли летун, що кокетує зі смертю, десять хвилин нищить довкола себе всю ворожу ескадру, що наступає на нього збитою лавою, публика на салі починає масово сміятись. Режисери перетягли струну і всю фільму до неймовірної нудоти. Жаль першорядних артистів Джоан Крефорд і Гері Купера до цього страшенне банального фабрикату.

КІНО „ПАЛЯС": „МЕРТВИЙ ДІМ". (На підставі повісти Достоєвського).

Історія революційного гуртка Петрашевського, до якого теж належав Достоєвський. В основу фільми лягли „Спомини з мертвого дому" настільки, що Достоєвський увесь час є центральною фігурою, дарма, що у згаданім гуртку не грав він головної ролі. Брутальні сцени знущання над селянами царськими посіпаками переплетені поетично знимками з природи та творів петроградського мистецтва. Режисер оперує весь час різкими контрастами, але стримується від надто ясної тенденції, що й так помітна. Грають першорядні артисти: сцена жандармського допиту Достоєвського, хвилини перед присудом смерти і сцени в лазні роблять велике враження. Сама маска Достоєвського незвичайно мірна. Фільма хотіла яко мога вірно передати духову боротьбу автора „Злочину та кари", що довела його від сильних соціялістичних симпатій до християнського містицизму зі своєрідною російською закраскою. Нема в ній нічого шабльонового. Дикція артистів така добра, що хто знає російську мову, не потрібує глипати на перекладені надписи.

Фільму попереджує рисункова совітська сатира зроблена теж наскрізь оригінально.

Дописи.

СТРИЙ.

Посвячення власного дому Тов. Слуг. По вечірні 3. XII. ц. р. відбулося урочисте посвячення власного дому Т-ва слуг у Стрию. На це небуденне свято зійшлися представники всіх українських установ Стрия. Акту посвячення доконав о. парох при участи катехитів оо. Лящинського і Мартинкова. Осередком свята стала п-і Бачинська, котра поклала найбільше труду в зорганізування дівчат і зібрала муравлиною працею з дрібних датків 700 долярів, за які куплено дім із 4 убікаціями біля самої церкви. Заслуги ті підносили у своїх промовах представники поодиноких товариств, складаючи від себе і свою лепту на крижу для товариства.

Вибори до міської ради в Стрию. Зарозумілість і невідповідальність одного міщанина, котрий претендує на провідника міщанства у Стрию, могла спричинити утрату всіх мандатів українських радних до міської ради. Той міщанин, якого деякі чинники уважали за кардного члена нації і доручили йому організацію виборчих комітетів у місті, ще в останній хвилині не хотів віддати на час листів українських кандидатів з міжстанними законом підписами виборців виборчій комісії, аж провід Українського Виборчого Комітету відобрав від нього ті всі акти і вислав їх почтою. Зробив не тільки міщанин тому, що не поставили його на одній з 5 тих на першому місці. Виборча комісія квестіонувала згадані листи і пізніше на інтервенцію члена головного виборчого комітету і на його досадні аргументи по непорозумінні з воєвідством у Станиславові прийнято наші листи без застережень.

Останнє в цій каденції засідання ради міста Стрия закінчилося в минулу середу дуже для однієї сторони

Святкуймо свято „Просвіти"! Цеж наше всенародне свято! В місяці ГРУДНІ нехай скрізь гомонить слово „ПРОСВІТА"! Та ще голосніше нехай воно відозветься в наших серцях! Складаймо почесний „Дар Просвіті"! Вписуймося в її члени!

Сукна на мужеськ убрання,
на рагляни, пальта і покриття футер — солідні і дешеві
ГуртівняТекстильна
Львів, Ринок 30.

менило. Бо видно, що дле вигідного хліба переписалися у нас на санаторів, внесли були такого тону страшно гурра-патріотичну і бовво-агресивну „дентрацію" проти українського клюбу разних і тішаться, що нагнали „гайдамаками" горячого сала за шкіру. На це на чередостаннім засіданні ради дістали „патріоти" різку відправу від клюбу українських разних. Поінтуювалися цим еидеко-санатори і рішили замовчати на смерть в.повість українців. Коли домагання українців внести їх відповідь до протоколу не принято, тоді по рішучій і мужеській протестаційній заяві голови українського клюбу гісп. Соколовського, цілий клюб наших разних вийшов демонстраційно зі салі. Напишіші собі, що жиди, замість сидіти тихо, голосували проти українців!

Театр ім. Старицького відіграв у неділю 3. XII. „Контрольор спальних вагонів" з успіхом моральним і матеріальним.

РАВА РУСЬКА.

Дальші ревізії й поступування. Дня 31. X. постерунок поліції в Любичі арештував Ковальову Юлію з Любичі. По переслуханні на поліції її звільнили. — Дня 9. листопада постерунок з Белза перевів ревізію у Празмі Яцка і Куглята Івана в Журавлях; по переведеній ревізії обох арештували і відставили на постерунок до Белза, а звідти до суду у Львові. Обох підозрівають у літі

КИЛИМИ ХАМУЛИ ПОТІШАТЬ ВАС І ВАШЕ МЕШКАННЯ.
Мистецькі, практичні і тревкі. Пишіть за взорами. Головний склад килимів М. Хамули Львів — Рутовського 7/1 ч. 1 (біля Марійської площі).

биті шиб у місцевого пароха о. Лопатика. — Дня 14. листопада постерунок з Белза перевів ревізію у Сеньви Івана в Любичі Кулайцях; по переведеній ревізії його арештували і відставили до судових арештів у Львові. Правдоподібно арештували його на донос місцевого житника.

Летючки КПЗУ в Равщині. Дня 29. жовтня розкинули по деяких селах тут. повіту комуністичні прокламації свої летючки, в яких накликували м. ін. і до неплекування для національної жалоби. У звязку з тим постерунок з Камінки перевів ревізію у Сідельника Івана, Бучми Теодора й Артимишина Петра в Камінці Будах. По переведеній ревізії усіх трьох арештували і відставили до судових арештів у Львові.

СТАНИСЛАВІВ.

Концерт стрілецьких пісень. Мужеський хор „Думка", знаний зі своєї рухливости, уладив 2. грудня у салі „Сокола" хоральний концерт стрілецьких пісень. У програму концерту увійшли: „Стрілецьким шляхом", збірка стріл. пісень Гайворонського, стрілецькі пісні Котка та 13 пісень у хоральному укладі І. Нелільського. В програму попали також два твори, які сюди не належать, а саме: „За рідний край" Гайворонського і „Тим, що впали" Ф. Колесси. Є це пісні, що повстали в часі війни, але стрілецькими піснями у повнім розумінні того слова вони не є. Новістю було 13 стрілецьких пісень, опрацьованих на мужеський хор І. Нелільським. Відомі мельодії пісень, як „Накрила вінка", „Чоловіче", „Ой шумить, шумить" і інші, лістали у своїй строфковій будові цікавіший вигляд завдяки різному гармонічному і тематичному оформленню. Хор під управою Л. Крушельницького виявився зі свого нелегкого завдання добре. Голосово хор трохи слабший, як у попередніх сезонах і незрівноважений. Згубиться десь низькі тони басів, а перший тенор заучить трохи за ніжно у високих тонах. Можна мати також застереження щодо темпа, яке у всіх майже наших (галицьких) хорів буває за повільне при середніх і скорих темпах. Тому, а також з причини трьох довгих перера (35 хвилин), концерт протягнувся дещо за долго і це разом з неоскутою салею вплинуло на умучення хористів при пізніших точках програми. Концерт повередила коротка історія стрілецьких пісень, яку перекавав реф. Р. Кучинський зі Львова.

О. З.

—o—

СПОРТ.

З ЛЕЩАТАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ СОКОЛА-БАТЬКА.

В неділю 10. ц. м. в оз. 4-ій попол. в домівці Сокола-Батька відбудеться перший теоретичний виклад із запроектованого курсу для початкуючих лещатарів. Курс обійматиме крім теорії ще 7 практичних лекцій на снігу. Курс вестиме наш найкращий лещатар д-р І. Мриц. Зголошення в канцелярії Сокола-Батька щоденно, а також у неділю перед викладом. Вписове на курс для соколів І.— зол., для гостей 3— зол.

Лещатарська Секція С. Б.

ДО КОМУНІКАТУ К. Л. К.

Оголошена у вчорашньому комунікаті к. Л. К. зимова оселя треватиме від 27. грудня ц. р. **до 5. січня 1934.** а не до 27. січня, як було подано.

ПРОГРАВ НАЙКРАЩИЙ СИТІВКАР

ЛЬОНДОН, 9. 12. ПАТ. Найкращий ситівкар світа австралієць Крефорд програв із третьою ракетою Англії Лі 4:6 4:6.

Середа, 13. XII. 1933. — Вел. салі Муз. Т-ва ім. Лисенка.

Вечір слова й пісні

для вшанування 20-их рокавин смерти
ЛЕСІ УКРАЇНКИ
влаштовує Секція Студенток. Подробиці в афішах.

По килимах снігових

Лелиш білий сніг покриє брудну землю — появляється на вулицях Львова спеціяльний і парад. На перший меет ока не може сім жінок. Сміють довгі штани, рябіють різнокольорові сорочки, на головах шапки австрійської „ландштурм", ходить довгими кроками і говорить майже басом. Самі мущини...

Але придивитися — є й жінки!

То тут, то там вигикається зпід шапки насемпе золотого волосся, сорочка не пристає вже ліл, штани трохи інакше скроєні... А щоб майже басового голосу, то це тільки фасон. Ці баєістки напевно співають альтом (у найгіршім разі!), а скваться щонайменше високим сопрано.

Ось який нарід покриває сніг, коли цей покриє землю.

„Гей, у сонячні простори
Гей, на волю з хат тісних!
Через доли, через гори,
По килимах снігових!

На лещетах, мов на крилах
Ловим кожну мить,
Тільки кров нам грає в жилах,
Тільки вітер нам шумить"...

Вже сам факт, що лещетарська пісня заспівається від „гей", а не від „ой" — вказує на те, що лещетарі нарід бальорить, трактують цілу справу на весело і не допускають до себе тратящого суму. Мислю собі, що правдивий лещетар навіть як сяде з розгоном на замерзлу грузу, чи напоре носом у кертовання — то й тоді не кричить „ой!", тільки „гей!"...

„Гей немає турботи в хаті
І до гурту пристаєш!
Перед нами в білій шаті
Реторгується рідний край!

На лещетах, мов на крилах,
Ловим кожну мить,
Тільки кров нам грає в жилах,
Тільки вітер нам шумить"

Коли так воно справді, як у пісні співається, то лещетарство ідеальний спів на нинішні хороби. Мабуть вернеш до цього теми не в гумарі, невироумілого покорчиться від ветрогонного вітрика кампанії — кидаєш те все в хаті, пристаєш до гурту і — коли тобі досі від того всього не заграла кров у жилах, — лещети на плечі і вже кров грає, як банда цигансьна. Щодо вітру, то це тільки естетична прикраса. Не думаю, щоб лещетарський нарід бажав собі щиро поцумує вітру при... 10 стопнях морозу. Правді дехто завважає, що це нічого не шкодить, але я переконаний, що це ще менше помагає.

Мені лещетарський спорт не повинна. Знаю його від семої гімназійної, коли то я перший раз на лещетах мов на крилах ловив лову мить. Митті не зловив, але зато дошку зломив і мусів відкупити, бо лещети були шкільні.

З того часу я тільки духом був з лещетарями, хоч ні, неправда: один раз їздив „партибріджі"-побізом до Славська.

Але коли дивлюся на тих лещетарів, яким уже на шістьдесятку стукнуло, то хто зна, чи ще навіть цього року не піду на лещетарський... Чайний Вечір.

Галактіон Чіпка.

Лещатавські убрання.
Найновіші крої найнижчі ціни, лише просто з варстат „ЦЕНТРУМ", У ЛЬВОВІ, ВУЛ. СКАРБКІВСЬКА 4 (напроти кіна Атлянтік). Тел. 72-84.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д-р В. Терен: ПРИ БИТІЙ ДОРОЗІ. Історія українського народу. IV-а частина. Накладом „Самоосвіти", ст. 32.

Миколаа Голубець: ВЧОРАШНЯ ЛЕГЕНДА. „Українська Бібліотека", ч. 11 за листопад 1933. Ст. 127, 16°.

ЖУРНАЛИ.

„ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ", ілюстрований журнал історії та побуту. V. Річник. Число 12 грудень 1933. Зміст: А. Курдидик: Фрагмент; Р. Антонович: Спомини; Рік 1918 на Буковині; Зі Адміністрації; Д-р Осип Ковшевич: Думаймо про живих; На фронт; Рік у Холодному Яру; Історія 8-ої Галицької Бригади; Пів року під відьмо наказів.

ВІСТІ НАРОДНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНЦІВ МІСТА ЛЬВОВА, грудень 1933. Зміст: А. Березовський: На фронт! А. Добрянський: Значіння міст у державницькій політиці Націй. А. Березовський: Дещо з історії і статистики Львова. Посол Сергій Хрущкий: Місто та церква. Д.: „Просвіта" та її змагання. „Рідна Школа". З діяльности Повітового Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові. За масову ощадність. Чи призадумалися ми над тим? Діяльність Народньої Організації Українців м. Львова: Звіт з діяльности НО. Виклади Громадянського Знання. Організація харчової допомоги безробітним. З правильника НО. Виїзгові карти.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ч. 12. 1. грудня.

„УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО" Париж, 26. листопада 1933. Ч. 31. Видання на правах рукопису.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, грудень, ч. 12.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Ч. 25. грудень.

ORIENS, dwumiesięcznik, poświęcony sprawom religijnym Wschodu. Listopad-grudzień 1933. Rok I., Nr. 6.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 10. XII. год. 3. попол. „Фрайзайн Доктор".

Неділя, 10. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Понеділок, 11. XII. год. 7.30 веч. „Мадам Батерфляй" опера.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 10. XII. год. 3.30 попол. „Моя сестра та я".

Неділя, 10. XII. год. 7.30 веч. „Батерльо".

Понеділок, 11. XII. год. 7.30 веч. „Дика бджола" (осі місця по 1 зол.).

Вівторок, 12. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Концертове Бюро Тірія.

Понеділок, 11. XII. Ганка Ордонівна.
Четвер, 14. XII. Ада Сарі, співачка.

Український Театр ім. Тобілевича.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА: 11 XII. Мотря; 12 XII. Батурин; 13. XII. Фрасіта.

ЛЬВІВ: Вел. салі Муз. Т-ва ім. Лисенка 14. XII. год. 7.30 веч. „Гра на зимку" Мольнара. — Ювілей сценічної праці Йосипа Стадника.

Кіна.

АДРІЯ: „Мараґу".
АПОЛЬО: „Король негдар" (Бастер Кітон), „Білий слід".
АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).
ВАНДА: „Цвітка Альжіру" та „Фдіп і Флип".
КАСІНО: „Живемо сьогодні".
КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").
КОЛІСЕЙ: „Жінки з реєстру", ревія „Знайомі типи".
МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".
МІРАЖ: „Жінка на розторіжку", та „Злочин Гарвей".
МУЗА: „Таємний острів".
ПАЛЯС: „Мертвий дім" (на осн. Достоєвського).
ПАН: „Ч з день, ти в ночі" та ревія.
ПАСАЖ: „Вічний ворог" (Від. Десмонд).
ХІМЕРА: Кавалькада".
СТИЛЕВЕ: „Чемп", ревія „Тере-фере-куку".
УТІХА: „Пісня життя", ревія „Суд на місці".

Присилайте передплату!

Від нині пасезонова продажа плащів на 50% дешевше у фірмі Адольф Ебель давніше МІХАЛ ОБОГІ Львів, Рутовського 7.

Закордонне радіо.

Неділя, 10. грудня 1933.

Відень (517.2) 10.50 Пісні й арії. 12.00 Концерт. 20.00 „Іспанський головешко" оп. Фаля; **Братислава** (279.3) 11.10 Концерт (музика, спів); **Кошиці** (293.5) 15.20 Концерт; **Прага** (488.6) 10.35 Камер. концерт. 12.35 Вільськ. оркестра. 20.05 Галасний концерт; **Париж** (1725) 16.00 „Країна сеніжу" оп. Легара. 21.45 „Травіята" оп. Верді; **Атлянта** (413) 22.00 Спів; **Рига** (525) 20.25 Спів (Марія Куренко); **Берлін** (419) 15.30 Ян. музика. 20.05 Концерт; **Кенігсвустергавзен** (1634.9) 16.40 „Віденська кров" оп. Штрауса; **Лянгенберг** (472) 20.00 „Кевермайстер" оп. Шелера; **Лейпціг** (389.6) 18.15 Камер. музика; **Мінхен** (533) 10.00 Нар. музика; **Будапешт** (550.5) 10.05 Цит. музика; **Мілянo** (331.5) 20.30 „Гальєн" оп. Чілє; **Рим** (441.2) 17.00 Концерт.

Понеділок, 11. грудня 1933.

Відень (517.2) 17.25 Швайцарська музика. спів; **Братислава** (279.3) 16.00 Концерт; **Брно** (341.7) 19.55 Концерт; **Кошиці** (293.5) 21.00 Музика, спів; **Прага** (488.6) 21.00 Пісні; **Білгород** (430.4) 16.00 Дитячі пісеньки; **Гайльсберг** (276.5) 17.25 Фортепян на 4 руки; **Лейпціг** (389.6) 20.30 „Пісні Нібелюнгів" Вагнера; **Мінхен** (535) 22.30 Концерт; **Бреслав** (325) 17.50 Шуманові пісні; **Мілянo** (331.5) 17.10 Оркестра. 20.30, 21.10 Концерт; **Рим** (441.2) 17.30 Сольсти. 19.35 Спів.

Львівське радіо.

Неділя, 10. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 11.45 Релігійна музика з грамофону; 12.15 Відслонення памятної таблиці Голубка в міністерстві закорд. справ; 12.35, 13.12 Симфон. порічок (Грігові твори); 13.00 Берлінська праця в Зх. Державах; 14.00 Лісова скринька; 14.15 Ранки різних продуктів; 14.25 Популярні пісні з грамофону (Шаляпін); 14.50 Канарки співають; 15.00 Господарський відчит; 15.20 Військова оркестра; 16.30 Славні мистці (грамофон); 16.45 Літер. чвертьгодинка: „Бочка венеціан"; 17.15 Нар. музика, спів; 18.00 Пантова трилогія: „Критон"; 18.40 Пісеньки (Димша); 19.00 Відчит про Белзу; 19.10 Всячина; 19.30 Радіотижневик; 19.50 Легка музика спів; 21.00 Відчит; 21.15 На весілій львівській хвилі; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25 Танкова музика; 23.05 Мадярські твори з грамофону.

Понеділок, 11. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Симф. музика з грамофону; 12.38 Танкова музика з грамофону; 15.25 Збіжжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.55 Пісні Чайковського (Володимира Ярохевська); 16.15 Пісні (Гавр. Матисяк, баритон); 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Віоля; 17.20 Фортепян; 17.50 Стенографія; 18.20 Джез (грамофон); 19.00 Поетичні хвилини (поезії Голендра); 19.25 Фейл.: „Бетовен і його „Чародійки"; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт; 21.00 Фейл. Макушинського „Добре скроєний фрак"; 22.00 Танкова музика; 23.05 Грамофон.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 9. XII.: масло вол. 3.—, молоко 21 сот., сметана 90 сот., яйця 5.00—5.20 вол. за копу. Тенденція на всі артикули спадна.

Ціни битої птиці з птахомасарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні: I-а	II-а
Кури молоді на печеня	1.65	1.55	1.45
Кури на росіл	1.65	1.55	1.45
Качки	1.35	1.25	1.15
Гуси	1.25	1.15	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вп. п. Д-ра Іваїцю Івана просимо негайно зайти до друкарні „Діло" в дуже важній справі.

Союз Діячів Театрального Мистецтва у Львові, повідомляє, що Загальні Збори відбудуться дня 17. грудня ц. р. о год. 2. пополудні в домівці кооперативи Український Театр. Звичайний порядок дня. 735

Продам всі річники (оправлені) „Життя і Знання" і „Самоосвіта". Зголошення до Адміністрації під „Оказія". 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.50 — фіранки 6.60 ручної роботи філе за безцінь. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.50. Одинока виробня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 2—?

ПОВІДОМЛЯЮ, що з перенесенням заведення назрані вічних пер „ПРЕЦИЗІЯ" до Пасажу Андрійолього, Рутовського 12 або Ринок 29. 743 1—1

ОХОРОННІ ПЛАЩІ для всіх професій поручає найзешевше Виробня охоронної одежі **„ПАЛЮМ"**, Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 1—3

ПЕРШОРЯДНА ПРАЛЬНЯ „АМЕРИКАНСЬКА", Львів, Собіського 13, телеф. 71-30 виконує якнайкраще всякі замовлення, прання різного білля та хемічне чищення. Урядникам та студентам вельми знижка. 701 2—?

САНКИ, лещата та совги по дешевих цінах поручає А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 693 3—3

ЖАРІВКИ та всілякі матеріали електроінсталяційні найдешевше у фірмі В. Гельман. Львів. Пасаж Гельмана. 595 12-15

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ під управою Михайла Рибіка у Львові при вул. св. Зофії 25 виконує «правильні роботи по найновіших взорах солідно і дешево на час. 675 5 8

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО заробляємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, Grodno, ul. Hoovera 9. 4-15

КАПЕЛЮХИ мужеські, жіночі переробляє, відмалює за 1.50 зол. „КАПЕЛЬЮ". Кентшинського 18. 2132 1—1

„МОЖНА БИ на цю тему балакати багато-багато.. хоч трохи дивно висказувати свої погляди в далеке.." — Підняти відповідь. Львів, головна почта, поште-рестанте.. 742 1—3

КІМНАТА умебльована, окремий вхід, солідному льокаторові. Д-р Левинський, Театинська 3 737 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Цією дорогою складаю найсердечнішу подяку Вп. Проф. др. Панькишиновій. Вп. др. Кашубинському, Вп. др. Музиці і Вп. др. Кордюкові за дуже дбайливу безкорисну лікарську поміч у часі моєї тяжкої недуги запалення легенів. Лише великому їх знанню і щирій опіці можу завдячувати, що з моєї тяжкої недуги я вийшла побідно.

Стефанія Кордасевичева,
вдова по надрядному скарбу.

48. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ членів „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ" Краєвого Союзу Споживчого

кооперативи з відповідальністю удільми у Львові

відбудуться дня 30. грудня 1933 (субота) о год. 10-ій з рана в салі Т-ва „СОКІЛ" у Львові при вул. Руській ч. 20 — з осьмим порядком дня:

1) Відкриття Загальних Зборів Членів (§ 93 стат.).

2) Верифікація протоколу 47. Загальних Зборів Уповажнених з дня 31. грудня 1932 (§ 94 стат.).

3) Звіт з діяльности і білянс Н. Т. за адм. рік 1932-33 (§ 96/1 стат.).

4) Звіт Головного Контрольного Комітету (§ 110 стат.) і його внесення дотично уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді за адм. рік 1932/33 (§ 112 стат.).

5) Звіт з ревізії Народної Торговлі, переведеної Р.С.У.К. (§ 96/7 ст.).

6) Доповнюючий вибір членів Надзірної Ради і їх заступників (§§ 65, 69 і 96 стат.).

7) Вибір Головного Контрольного Комітету на адм. рік 1933/34 (§§ 96 і 109 стат.).

8) Означення найвищої суми зобовязань, які Народна Торговля може заснувати (§ 96/11 стат.) і означення найвищої межі кредиту, який може Народна Торговля удільти одному членові Союзу (§ 96/12 стат.).

9) Означення висоти презенційної марки для членів Надзірної Ради і винагороди для членів Гол. Конто. Комітету (§ 86/2 стат.).

10) Внесення членів (§ 92/2 стат.) і заяви (§ 92/4 стат.).

Річне повідомлення, рахунки і білянс за адм. рік 1932-33 виложені є до перегляду Вп. Членами в домівці „Народної Торговлі" у Львові, Ринок 36/1, в годинах урядових Центрального Бюра себто від 8-ої рано до 14.30 після полудня від найближчого дня після оповіщення Загальних Зборів аж до останнього дня перед Загальними Зборами (§§ 89 і 142 стат.).

Загальні Збори Членів Народної Торговлі обирають правосильний комплет, коли в них возьме участь така кількість членів, яка репрезентує 1/20 частину суми уділів, або 1/10 частину членів „Народної Торговлі".

Якщо до одної години після часу, на який Загальні Збори Членів скликано, такий комплет не явиться, Загальні Збори Членів є правосильні рішати всі справи поставлені на порядку дня без огляду на висоту репрезентованої на них суми уділів і без огляду на скількість присутних на них членів (§ 91 стат.).

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ", Краєвого Союзу Споживчого, кооперативи з відповід. удільми у Львові

Д-р Стефан Федак, пр. президент.
Володимир Целевич, пр. секретар.
Львів, дня 8. грудня 1933. 739 1-1

ЗАЗДРІСТЬ НЕ ДАЄ ЗАСНУТИ

сотням фабрикантів. Не слідують вони марку нашого славного на весь світ пудру, однак не можуть підробити його гатунку ні запаху.

Звертаємо увагу на коробку
— і конечний напис —

5 FLEURS FORVIL-PARIS

Цей пудер виробляють лише в Парижі.

5fleurs POUDRE FORVIL

У ТРІУМФАЛЬНІМ ПОХОДІ

по цілому світі йдуть

ПЕРФУМИ І ТОАЛЕТОВІ ВОДИ

5 FLEURS FORVIL-PARIS

Щоби остерегтись підробок, продаємо їх лише в оригінальних пляшечках, а не на вагу.

Приєднайте передплату !!!

Ренев

Wiener Journal

австрійський світовий щоденник

ПЕРЕДПЛАТА 5.50 зол.

(зам. допомірішної міс. передпл. 12 зол.)

Повідомляємо П. Т. Публику

що ми отворили першу українську книгарню у Варшаві й обняли представництво „Української Накладні" та інших українських видавництв. Маємо на складі

Великий вибір книжок і часописів

в українській мові та інших.

Терміново споваджуємо книжки й часописи з закордону. Незадовго виходить з друку наш великий катальог українських книжок, який будемо висилати на домагання безплатно.

Просимо ждати пересилку нашого безплатного катальогу.

КНИГАРНЯ НАУКОВА

Warszawa, Marszałkowska 132.

Домагайтеся знаменитої, правдивої, щодня свіжої

грецької халви „КАВУРАСА"

ВСЮДИ МОЖНА ДІСТАТИ

ФАБРИКА — ЛЬВІВ — ШПИТАЛЬНА 42. — ТЕЛ. 57-37.

ПІЖАМИ

теплі мужеські всілякої величини 9.50—11.80, жіночі з флянелі в шовкові паси найновіші 9.80—12.50, дитячі 4.30 та всілька вовняна білизна з матеріялу власної продукції на 30 проц. дешевше купиш лише у філії фабрики білля „ПАВ", Львів, Сикстуська 1. Цінники даром. 21/11 1-1

ПЕРФУМИ, КРЕМИ, ПУДРИ, КОСМЕТИКИ І ТОАЛЕТОВЕ ПРИЛАДДЯ

БОГДАН БОГОСЄВИЧ

17/47 ЛЬВІВ, ГЕТЬМАНСЬКА 6. 1—3

КЛОПОТИ СВ. НИКОЛАЯ

найдешевше і найпрактичніше розвязує

„Фото-Радіо-Паляс"

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8

(Будинок Шпрехера).

Найновші радіовідбірники і знаряддя. Фотографічні апарати і причандали.

18/47 1—3

Новий Самоуправний Закон

Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.

Ціна 40 сотиків

Почтова пересилка 15 сот.

Висилає Адміністрація „Діло".

Читайте „Діло"!

ФАРБИ, ЛЯКЕРИ, ПОКОСТИ Й ГОСПОДАРЧІ АРТИКУЛИ поручає

А. Лопушанський

Львів, пл. Марійська 8. Тел. 16-16

Вибаглива косметика. Спеціяльність: ВИРОБИ З УКР. ФАБРИКИ „АЛЬОЕ". 19/48 1—6

Лещатарські комплєти

як штани, вітрівки (impreg.), чоботи (дульбокс), дощики (всесезі), вязання, шапки і шапки виконує і продає за зол. 63.50

ВИРІБНЯ „РЕНОМА"

Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.

1/32 Вступи і переконайтеся! 9-10

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Франциса, одиновий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

болям з причини простуди, застрілові, ішіясові і ін. всюди можна дістати.

ВИРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА

АПТИКА МІКОЛЯША

ЛЬВІВ, Коперника 1.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Ч. 328 (13.527). Львів, вівторок 12. грудня 1933. Поштова оплата сплачена ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вислід виборів до міських рад.

ЛЬВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

ЛЬВІВ. На 47 міст львівського воєвідства розписано вибори в 39 містах. Не розписано виборів у Львові, Дрогобичі, Перемишлі, Рава-Руській, Самборі, Тарнобжегу, Розвадові і Стрию. Через внесення всіх листів не відбулися вибори в Рудках. Тому вибори відбулися в 38 містах, у 24 повітах, а обіймають 98 округ, які вибирають 632 радних.

Наслідком зголошення лише одної листи ч. 1., або відкликання інших відпали вибори в 12 місцевостях: Ярослав, Винники, пов. Львів, Мостиська та Судова Вишня, Рудник, Перевореськ, Немирів, Блажова, Тишин, Риманів, Куликів.

Наслідком уневажнення листи Оброда відпали вибори в Бжозові, а наслідком уневажнення листи УНДО відпали вибори в Устриках пов. Ліско. Разом відпало 14 місцевостей (32 округи). Без виборів вдобуло мандати 188 радних.

Приділ мандатів із компромісової листи ч. 1. у поодиноких місцевостях такий:

БЖОЗІВ ББ 12 мандатів, в тім 9 поляків 3 жидів.

ЯРОСЛАВ. ББ 11 мандатів, симпатики ББ 6, Нар. Стр. 1, УНДО помірковані 2 асимілятори 1, сіоністи 1, Агуда 1, безпартійні жиди 1. Разом 24 мандати.

УСТРИКИ ДОЛ., пов. Ліско 12 мандатів, у цьому поляків 5, жидів 6, українців 1

ВИННИКИ, пов. Львів, 16 мандатів, у цьому ББ 10, УНДО 6, в тім поляків 8, *українців* 6, жидів 1, німців 1.

МОСТИСЬКА. ББ 6 манд. Стр. Люд. 1, аполітичні 1, сіоністи 3, ортодокси 1, разом 12 мандатів, у цьому поляків 6, жидів 6.

СУД. ВИШНЯ, 12 мандатів, у цьому поляків 5, жидів 3, *українців* 3 русини 1.

НЕМИРІВ, пов. Рава Руська, мандатів 12, у цьому ББ 4, ортодокси 3, сіоністи 2, УНДО 3, поляків 4, жидів 5 *українців 3*.

РИМАНІВ, пов. Сянік 12 мандатів, у цьому ББ 4, аполітичні 1, Стр. Нар. 2, ортодокси 3, сіоністи 1, жид. комун. 1, поляків 7, жидів 5.

КУЛИКІВ, пов. Жовква, 12 мандатів, у цьому ББ 4, Стр. Нар. 1, УНДО 2, русини 3, асимілятори 1, ортодокси 1, поляків 5, *українців* 2, русинів 3, жидів 2.

ГОРОДОК ЯГ. 24 мандати: ББ 18, **українці 3**, сіоністи 2, **русини 1.**

СЯНІК 24 мандати: ББ 19, сіоністи 3, ППС-лівиця 1, ортодокси 1.

ЯРОСЛАВ, 24 мандати у цьому ББ 7, Стр. Нар. 1, УНДО 2, жид. угрупування 4.

КОЛЬБУШОВА 12 мандатів, у цьому ББ 6, жид. угрупування 6.

МОСТИСЬКА, 12 мандатів, у цьому ББ 6, жид. угрупування 4, Стр. Люд. 1, безпарт. 1.

НЕМИРІВ 12 манд. у цьому ББ 7, Стр. Нар. 1, жиди 3, Хал. 1.

РИМАНІВ 12 манд., у цьому ББ 4, Стр. Нар. 1, УНДО 2, жид. угруп. 2, москвофіли 3.

Вибори відбуваються в 24 місцевостях, у 18 повітах. Вибраних буде 444 радних. Фреквенція до полудня ок. 30 прц.

У м. ЖОВКВІ вибори відбулися в 5 округах, 24 мандати. В 2 округах з причини внесення лише 1 листи ч. 1 вибори не відбулися. В ост. 3 округах було управнених до голосування 2.152 особи. Віддано голосів 1.678, з чого на листу ББ 1.319 гол. — 10 мандатів, русини 1 мандат, УНДО 1 мандат.

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

СТАНИСЛАВІВ, 10. 12. ПАТ. Нині відбуваються у станиславівському воєвідстві вибори до міських рад у: Станиславові, Долині, Калуші, Рогатині, Стрию, Скольому, Товмачі, Тисьмениці, Надвірній, Делятині, Коломиї та Жидачеві. В 5 містах, а саме Болехові, Кутах, Галичі, Отинії та Снятині вибори не відбувалися, тому що зголошено лише одну листу. В Станиславові вибори відбуваються в 8 округах. Усюди велика фреквенція.

ЛЬВІВ, ПАТ. Вибори до самоуправних установ на терені **станиславівського воєвідства** дали слідуючі висліди:

БОЛЕХІВ 24 мандати, з того ББ 8, УНДО 7, угруп. жид. 6, Стр. Люд. 1, німці 1, русини 1.

КУТИ 16 мандатів, з того ББ 7, УНДО 1, угруп. жид. 5, русини 3.

ГАЛИЧ 12 мандатів, з того ББ 5, УНДО 1, угруп. жид. 2, старорусини 4.

СНЯТИН 24 мандатів, з того ББ 7, УНДО 4, угруп. жид. 8, Х. Д. 1, русини 4

ОТИНІЯ 12 мандатів, з того ББ 4, УНДО 3, угруп. жид. 4, старорусини 1.

ТОВМАЧ 16 мандатів: ББ 12, сіоністи 3, **українці 1.**

СКАЛА 16 мандатів: ББ 12, УНДО 4.

БЕРЕЖАНИ 24 мандати: ББ 23, УНДО 1.

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

ТЕРНОПІЛЬ, 10. 12. ПАТ. У 14 містах відбулися вибори без голосування тому, що зголошено лише одну листу. Приділ мандатів у тих містах такий:

БОРЩІВ 16 мандатів: ББ 7, ХД 1, сіоністи 2, ортодокси 1, УНДО 5.

БРОДИ 34 мандати: ББ 10, сіоністи 2, ортодокси 2, безп. жиди 6, **старорусини 4.**

БАРИШ 13 мандатів: ББ 5, безп. поляки 1, Нар. стр. 1, людовці 2, ХД. 2, УНДО 3, **безп. українці 2.**

ЧОРТКІВ 24 мандати: ББ 10, Нар. стр. 2, ХД. 1, сіоністи 3, ортодокси 1, Поалей-Сіон 2, безп. жиди 1, УНДО 4, УСРП 1.

КАМІНКА СТР. 16 мандатів: ББ 6, безпартійні поляки 1, Нар. Стр. 1, сіоністи 2, ортодокси 2, безп. жиди 1, УНДО 3.

ПЕРЕМИШЛЯНИ 16 мандатів: ББ 5, безпартійні поляки 2, Нар. стр. 1, людовці 1, сіоністи 4, ортодокси 2, безп. жиди 1.

ГЛИНЯНИ 12 мандатів: з того ББ 6, сіоністи 3, безп. жиди 1, **безпартійні українці 2.**

РАДЕХІВ 16 мандатів: ББ 1, сіоністи 2, ортодокси 2, УНДО 5.

СКАЛАТ 16 мандатів: ББ 5, безп. поляки 2, сіоністи 3, ортодокси 2, безп. жиди 1, УНДО 2, **старорусини 1.**

ПІДВОЛОЧИСЬКА 12 мандатів: ББ 3, безп. поляки 2, сіоністи 4, ортодокси 2, УНДО 1.

ГРИМАЛІВ 12 мандатів: ББ 4, безп. поляки 3, УНДО 1, сіоністи 2, ортодокси 2.

ЗАЛІЗЦІ 16 мандатів: ББ 6, безп. поляки 1, Нар. стр. 1, сіоністи 2, ортодокси 1, УНДО 5.

ОЛЕСЬКО 12 манд.: ББ 6, безп. поляки 1, сіоністи 1, ортодокси 1, безпартійні жиди 1, **старорусини 2.**

САСІВ 12 мандатів: ББ 5, Х. Д. 1, ортодокси 4, **старорусини 2.**

БУСК, ПАТ. У виборах до міської ради прибрано нині 10 поляків, 2 русинів, 4 жидів.

—o—

Революція в Еспанії.

ПАРИЖ, ПАТ. З Мадриду прийшли вістки про хід революції в півн. Еспанії. Вибухла революція на заклик національної федерації праці та іберійської монархістичної федерації. Відозва тих федерацій закликала робітництво знищити теперішню владу, заповідала пат. соборовий лад, віддачу фабрик і майстер під управу комітету праці. Відозва заохочувала палити палаци й мешкання богачів. Усталювали червоно-чорний прапор як одиноку держ. емблему.

Середовищем революції була провінція та місто Льєгрово, де прийшло до уличних боїв між правицею та революціонерами. Кажуть, що є чимало ранених і убитих. Точних вістей нема, бо телефони й телеграфи покористилися.

Другим середовищем була провінція Гуесца. Там революціонери напали місто Торнос. В Альканторі революціонери підпалили ратуш і багато держ. будинків. Міністр вн. справ оголосив, що в обох провінціях було 4 убиті або багато ранених. Більшість скривається по приватних домах.

У Барселоні вічю кинули 8 бомб. У стрілянині згинуло 7 осіб. Революція була теж у найближчій околиці Барселони. Містечко Госпіталєд заняли революціонери. В Сарагосі підчас ревізії в одним домі найшли ранених кулями двох агентів. Кинули там бомбу на вантажне авто, що повело гвардійців. У Сарагосі повторилися заворушення в суботу. Підчас стрілянини вбито дві особи й одного поліцая, ранених є більше як 20. Революціонери пішли наступом на семінарію св. Карла. На зал. станції в Зуффі біля Сарагоси пасажирський поїзд зіткнувся зі шин поспішний поїзд. Було 10 убитих, багато ранених. Отвердили, що шини були зірвані. В різних містах найшли багато зброї. В Саламанці підчас стрілянини військова сторожа стріляла до поліції. Жертв не було.

Поліція арештувала багато осіб у всьому краю. В Мадриді прийшло до сутичок підчас вольпортажі нового часопису „В. Е." (ініціяли еспанського фашизму). Юрба злінчувала двох фашистів.

АЛЯРМОВИЙ СТАН.

МАДРИД, ПАТ. У всій Еспанії оголосили алярмовий стан. Конституційні ґаранції припинено. Ввели превенційну цензуру часописів. Можливо, що предуть стан облоги, коли б революції повторилися. Тоді влада перейшла би до війська.

ПАРИЖ, 10. 12. ПАТ. Хоч з еспанської сторони успокоюють, далі приходять вістки про поважні події в Еспанії. В Андалузії, Естремадурі й Леванті спокій, зате в провінціях Гуеска, Теруель, Сарагоса, Барсельона положення дуже грізне. В місцевостях, що їх заняли революціонери, мають на держ. будинках чорно-червоні прапори. В різних місцях вибухають пожари й бомби. Приходить до вел. сутичок. У Сан Мартін висадили в повітря залізний стовп, що піддержував ел. проводи. Стовп убив шофера, що саме переїздив, а кількох прохожих ранив.

Каталюнський уряд відкликав вибори до самоврядувань, що мали відбутися 17. ц. м. Театр. вистави припинені. Рух на вулицях дозволений до 22. год.

МАДРИД, 10. 12. ПАТ. Всякі збори заборонено. Мин. ночі вибухли три бомби перед портялем церкви, дві перед банками. Комунікація між Барсельоною та Францією ушкоджена. Експрес Барсельона-Севіля вискочив зі шин біля ст. Пузоль, бо революціонери висадили міст. Згинуло 5 осіб, 40 було ранених.

—o—

ПРЕЗ. РАВШІНГ У ПІЛСУДСЬКОГО.

У понеділок приїздить до Варшави през. данцігського сенату д-р Равшінг. Переговорюватиме в портових і митних справах. Кажуть, що Равшінг буде на послуханню в Пілсудського.

МУСОЛІНІЯ ЗАПРОСИЛИ ДО СРСР.

„Н. Фр. Пр." повідомляє, що більшовицький уряд офіційно запросив Мусолінія до Москви.

КРОВАВА СУТИЧКА В ПАЛЕСТИНІ.

У Тель-Авіві (Палестина) жиди уладили збори, щоби запротестувати проти імміграційних обмежень. Похід демонстрантів розганяла англійська поліція. В сутичці було ранених 6 поліцаїв і 3 демонстранти. Підмога з Яфи розігнала демонстрантів.

АМБАСАДОР ЗЛ. ДЕРЖАВ У МОСКВІ.

ВАРШАВА, 10. 12. ПАТ. Нині рано берлінським поїздом переїхав до Москви через Варшаву новоіменований амбасадор Зл. Держав у СРСР., Болїт.

ХОЧЕ ВІДІБРАТИ ПОЛЬЩІ МАНДАТ У ЛІЗІ НАЦІЙ.

„Еко де Парі" висуваючи про італійський план реорганізації Ліги Націй твердить, що тією реформою Мусолінї хоче позбавити Польщу та Малу Антанту мандатів у Раді Ліги Націй, а тимсамим ослабити ті держави в міжнародніх взаєминах.

Пан Еріо -- Совіти та голод на Україні.

Calomnier, calomnier,
il en restera toujours
quelque chose. **Bazile.**

Коли на початку вересня я написав і післав до друку свого „отвертого листа до п. Еріо", я мав деякі побоювання, чи може не занадто з ним поспішив. Адже не було виключене, що більшовикофільське захоплення, яке ліонський мер так рясно виявляв на теренах Рад. України, було лише звичайною дипльоматичною та політичною куртуазією або товариською чемністю гостя супроти господаря. Можна було сподіватися, що вернувши до Франції з країни революційного „Ісламу", пан Еріо інакше та більш річево говоритиме про „хитру механіку" більшовицьких досягнень.

Я помилявся. Ці мої побоювання були зайві. По повороті додому пан Еріо ще з більшим ентузіязмом прилюдно говорить про те, що довелося йому бачити в СРСР. Фігурально кажучи, його захоплення московським більшовизмом зростає тепер, мовляв, у геометричній прогресії та наявно еволюціонує — від захоплення до закоханости, від совітофільства до совітоманії.

З людьми закоханими, як відомо, неможлива ніяка дискусія на тему обєкту їхнього закохання. Бо вони бачать його крізь чудодійні окуляри д-ра Міракля. Бо завдяки процесові „кристалізації" за геніяльною теорією **Стендаля,** автора славетньої книги **„Про кохання",** цей обєкт, колиб він був навіть найбільш прозаїчний, в їхній уяві квітчається кристалами нечуваної краси. Це вже не звичайна „чорна гиляка", яку вчора кинено в озеро соляного розчину. Ні! Це казково прегарне і білосніжна, екзотична якась рослина, що на сонці відбиває всіми кольорами веселки, а при місяці горить сотками яскравих вогників, чудових діямантів!

Через те саме з людьми закоханими неможлива ніяка дискусія. Бо найбільш характеристичною для них є прикмета: бачити те, чого немає і не бачити того, що в дійсності є.

Також пан Еріо не бачить „чорної гиляки" совітської дійсности. В його уяві це фантастично гарна палата й архитвір суспільної інжинірії. Колиб п. Еріо це своє захоплення більшовизмом або залишив для себе, або виявляв його лише приватно, а не в ролі визначного державного діяча та вченого; колиб він це робив у пристойних і коректних формах, не ображаючи людей, що інакше дивляться на сучасну московську диктатуру і в кожнім разі більш компетентні за нього в цьому питанні, пана Еріо можна бухоб залишити в спокою і не чіпати з приводу його ріжних заяв на цю тему.

Адже вже стільки в Европі сказано і написано про більшовизм у суперлятивах, що від одної ще совітофільської книги чи статті світ певне не завалиться, а Москва не стане кращою!

На жаль, пан Еріо у свому совітофільському проселітизмі переходить поза межі дозволеного. Ліонський мер, ображуючись на своїх опрнентів за їхню, хоча гостру, проте річеву критику його безпідставних ентузіястичних заяв з приводу Совітів, безлично атакує їх та дозволяє собі особисто їх ганьбити. Замість того, щоб мужньо признати свою помилку в оцінці більшовизму, п. Еріо — гидко і просто недопустимо обкидає болотом інсинуацій тих своїх критиків. Цього не вільно нікому. Цього тим більше не вільно людині того значіння та громадського становища, що п. Еріо.

Ось чому не можна мовчати з приводу таких його виступів.

Конкретно маю на увазі нещодавню статтю п. Еріота у паризькій **„L'Information"** першу з циклю „російських нарисів". Це має бути мабуть його критичний звіт про подорож до СРСР. Одночасно це спроба полемічної дискусії з опонентами та критиками п. Еріо. Спроба, на жаль, під кожним оглядом невдала. Невдала щодо змісту і щодо форми. Від бувшого французького премієра та визначного вченого і письменника можна було сподіватися чогось поважнішого й більш обгрунтованого від отих політичних інсинуацій, розрахованих на дешевеньский ефект бульварної опінії або вульгарного патріотизму.

Зробити зі своїх критиків нічого нетямущих дурнів або **агентів і запроданців Гітлера,** для цього не треба бути паном Еріо. Таке завдання ще з більшим успіхом може виконати перший-кращий обскурний буковий журналіст, що у своїх писаннях спекулює на масову психозу напів-інтелігентного читача і що свідомо апелює до темних інстинктів людської юрби.

Ні! Ніхто не міг припускати, що п. Еріо, — один з політичних провідників сучасної Франції, один з кращих французських письменників, і без сумніву визначний вчений, що ліонський мер в обороні свого захоплення совітським урбанізмом, докотиться аж до методів архимайстра брехні та обмови незабутнього й вічно живого Дон Базілія. Ніхто не думав, що свою совітоманію п. Еріо буде захищати в дусі відомого афоризму того езуїта, що радо повчав: „Обмовляйте, обмовляйте, — бо завжди з цього щось залишиться!"

Адже поганою обмовою є те, що п. Еріо каже на вступі згаданої своєї статті з приводу цьогорічного лихоліття на Україні. Цинічно зневажливо бренить ця ганебна його фраза:

„З Берліна так само походить вся кампанія **з вигаданим голодом на Україні,** добре влаштована, щоб зворушити шляхотні душі, а рівночасно зловісна та гидка і яка для осягнення враження жаху **використовує деякі фотографічні документи, які ми самі ствердили, але підчас першої ще подорожі в 1922 році"..** (підкреслення моє. — Б.).

Це нечуваний та безприкладний наклеп. Це поличник соткам тисячів **мертвих** жертв **цьогорічного** голоду на Вкраїні! Це нічим і ніколи не виправдана образа трагічного маєстату національної недолі Рад. України!

Що п. Еріо сказав би, колиб якийсь чужинець дозволив собі так зневажливо висловитися з приводу полеглих під Верденом? Колиб так глумливо висловився з приводу „лісу хрестів" як гарно й символічно сказав Доржелє — над їхніми могилами? **„Ліс хрестів"** над жертвами цьогорічного голодного лихоліття на Україні був би куди більший за цей верденський. Адже на Вел. Україні вимерло від голоду в цім році мабуть не менше люда, ніж Франція втратила своїх вояків підчас світової війни взагалі. Отже це безприкладний цинізм писати про „вигаданий голод на Україні..." (**la pretendue famine de la Ukraine**), а допомогову акцію для рятунку масово вимираючої цієї нещасної країни трактувати як **політичний шантаж,** інспірований **Берліном,** роблений агентами **Гітлера,** на підставі свідомо фальшованих матеріялів. З такими ганебними інсинуаціями не можна полемізувати, їх треба прилюдно пятнувати на вічну ганьбу!

Своїми панегіриками Совітів п. Еріо може хоче забезпечувати наперед перед історією. Але одночасно таким робом в ім'я дуже, зрештою, проблематичної слави для себе у далекому **майбутньому,** він **тепер** цинічно перекреслює кращі сторінки свого **минулого.** П. Еріо забув, що ніяка слава чи амбіція ніколи й нікого не звільняє від елементарного обовязку передовсім й завжди бути **людиною!...**

О. І. Бочковський.

(Кінець буде.)

Катастрофа міст Волині.

Волинь, 9. XII. 1933.

З хвилиною прилучення до волинських різнонаціональних міст наших передміських сіл і перекинення на українське населення магістратських податкових тягарів українське громадянство почало щораз більше цікавитися справами міських самоуправ. У „Ділі" подавали ми відомости, як українці ріжних міст брали участь у виборах до міських рад, правда, здебільша без належних успіхів.

Щоби опанувати міські самоуправи польські діячі кинули гасло, що, мовляв, міську господарку опанували жиди (їх по містах більшість). А „Пшегл. Волинські" навіть писав, що над містом (Рівне) панує „жидівське гетто", що від цього господарка міст йде але та щоби вирвати міста з жидівських рук. (Очевидно за це тепер жиди будують літак). Засобом до цієї боротьби з жидами мав бути „господарський блюк" ч. і.

Вибори скрізь скінчилися „перемогою" єдинкового блюку і до міських самоуправ вийшла польська більшість. „Вибрано" згори намічених фахівців бурмістрів та віце-бурмістрів, вибрано „порядних" лавників, і почалося буденне життя.

Настрої міста були рожеві. Певність, що міжнародня ситуація не дозволить на ніякі авантюри, що Польща буде мати спокій, що Німеччина буде мати спокій, що Совіти будуть мати спокій, що Волинь буде мати спокій, що Рівне буде мати спокій, що Рівненщина буде мати спокій, що Рівненський повіт буде мати спокій, що Рівненська гміна буде мати спокій, що Рівненська вулиця буде мати спокій, що Рівненський будинок буде мати спокій, що Рівненська квартира буде мати спокій, що Рівненська кімната буде мати спокій, що Рівненський стіл буде мати спокій, що Рівненський стілець буде мати спокій, що Рівненська ніжка буде мати спокій, що Рівненський гвоздик буде мати спокій, що Рівненська шпаринка буде мати спокій, що Рівненський пилок буде мати спокій, що Рівненська пилинка буде мати спокій, що Рівненський атом буде мати спокій, що Рівненська електрична частинка буде мати спокій, що Рівненський електрон буде мати спокій, що Рівненська електрична частинка буде мати спокій, що Рівненський атом буде мати спокій, що Рівненська пилинка буде мати спокій, що Рівненський пилок буде мати спокій, що Рівненська шпаринка буде мати спокій, що Рівненський гвоздик буде мати спокій, що Рівненська ніжка буде мати спокій, що Рівненський стілець буде мати спокій, що Рівненський стіл буде мати спокій, що Рівненська кімната буде мати спокій, що Рівненська квартира буде мати спокій, що Рівненський будинок буде мати спокій, що Рівненська вулиця

ста переміняться на романтичні вакутівеки, свідчилася з усіх магістрацьких вікон. Руху в магістратах було більше, ніж хто коли бачив: усі бігали, наказували, плювали й усіх перекопували, що тепер, коли верма зірвана з рук жидів та доли до неї допущено лише кількох і то певних українців, міста ось-ось, за хвилинку відродяться. Ставеться чудо, обопазково чудо.

Про це „відродження" волинських міст разу-раз довідуємося зі скупоньких часописних повідомлень та з тихих, навіть дуже тихих розмов. Очевидно, згідно зі старою засадою: „Не виносити сміття з хати".

Ось так: У Рівнім — пахне зле. Є вулиці, які від часу їх народження не бачили ліхтарні. Міську автобусову комунікацію аліквідовано. Міську комунальну касу теж ліквідують. Різаю таксамо хотіли аліквідувати. Що це магістрат хоче аліквідувати, поки-що відомостей нема. А борги? Про це говорити публично не випадає.

Ковель — трохи вже говорить. З мілісни боргів, чверть мільона процентів від боргів і ралісні чаді), що може хтось позичить кілька десятків тисяч на виплату залеглих платень урядовцям. А далі — якось то буде, аби міна була добра.

Луцьк — хідники як після землетрусу, міський театр аліквідований, міст на Стирі — другий рік у проекті: тимчасом можна літом переправлятися на поромі, а в зимі — по леді. Борги? Про це говорити некорисно. Сказати хіба про нові податки, наприклад від шильдів. Булоб добре діло, та дві третини шильдів шезло зі стін раліше, ніж магістрат встиг їх змірити.

Подібна радісна творчість і по інших волинських містах.

Один з б. радних сказав, що волинські міста стали дуже подібні до волинських панських двірків: якби сплатити всі борги, податки ну й аліменти, то залишився би тільки — батіжок. Порівняння не зовсім вдале. Якби наші міста хотіли сплатити все, що повинні сплатити, то треба було би заставити не лише цей батіжок, але й усі майбутні податки від живих і ще ненароджених.

Зате наші міста ілюмінуються і то часто та добре. Мешканці всеж мають від магістратів привілеї. У світлі несчисленних огників забувається про всякі „мешканеві", „шильдові", „різяні", „собачі" повинности, навіть про танцюючі хідники і темні від народження вулиці на периферіях. Навіть про майбутні виборп до міських рад. Зрештою, про них ні слиху, ні диху, неначе вони мали відбутися не в найближчому часі, а за сто літ. А може вони вже й вирішені та переведені десь у затишному кабінеті — спокійно, одноголосне й через аклямацію?

На жаль, про це ще нічого невідомо. Тому наші українські передмістя. що не бачать не лише кращої долі, але й ні хідників, ні ліхтарень, ні українських шкіл та садків для дітей, ні міської пекарні, ні складу дров та вугілля, ні лазні для грішного тіла, — повинніб таки зацікавитися майбутніми виборами до міських рад. Може вони ще не переведені в кабінетах.

І тим більше повинні, що „господарські льоки" вже збанкротували, а спроваджені фахівці виявили себе добрими фахівцями лише з одного боку — від боргів і ліквідацій. Чому би не вернутися до старої практики — до місцевих людей?

Не-Той.

З концертової салі.

ВЕЧІР БАЛЯД. (КОНЦЕРТ „ЛЬВІВСЬКОГО БОЯНА").

Програма останнього концерту „Львівського Бояна" грішила невибачною в мистецтві хибою: нестерпною нудьгою. На 10 (десять!) вокальних точок тільки одна з них була твором справді цікавим і з музичного боку високовартісним: „Нещасна війна" Новака. Це твір зовсім одноцільний в побудованні форми (хоча й розпадається на кілька окремих щодо змісту уступів), твір великого майстерства і знання новочасної хорової (і композиторської) техніки та передовсім правильного підходу до „баляди". Це все разом склалось на те, що твору Новака від початку до кінця слухалося з зацікавленням і приємністю. На жаль, не можна цього сказати про твори наших композиторів, які містилися в програмі: Кишакевича і Людкевича. „Калина" першого з них – твір написаний цілком в роді і техніку наших бал. – хорів з „давних, добрих часів" — Матюків, Лаврівських, Тополянських і ін. — з обов'язковими солями, Тополянських і ін. — з обов'язковими солями, дуже поправно виконали їх п. Согор-Воронка і п. Кузь (дуже поправно виконали їх п. Согор-Воронка і п. Кузьняний), які нічого не вносять нового в загальний спів мівна), які нічого не вносять нового в загальний співочий стиль твору, стиль, який в цьому випадку є сього-мі нений стиль твору, стиль, який в цьому випадку є сього-мінний стиль твору, стиль, який в цьому випадку є сьогодні пережитим. (Стравінський в своєму „Царю Едипі" показав шляхи нового епічного стилю). У творі Кишакевича видно всетаки рутину і технічний досвід композитора. Обі баляди Людкевича: „Про Петруся і вельможну паню" і „Про Бондарівну" стоять музично вище; в них є бодай намагання характеризації відмінних настроїв і більш оригінальне трактування хору. Перша з них цікавіша (дарма, що підписаний ніяк не відчував, що „вісь вона на нас романтикою старих дворів" — як це постійно подало пояснення програмки) — друга місцями неприємна банальним використанням польонезового ритму. До того супровід „камерної орхестри" (вона, до речі, була тільки кепсько, до числа 12-ох осіб, доповненим струнним квінтетом) був одним великим непорозумінням. Чи цей квінтет мав заступати велику орхестру, чи може твір приписує таку обсаду в оригіналі? В першому випадку незрозуміле цього роду сурогат, у другому — незрозуміла цього роду „орхестрова" обсада для великого хору. В усякому разі в цьому вигляді, на обговорюваному концерті, все разом мало вигляд і звучало зовсім не як „картина нашого старочинного гордого міщанства" (див. програма), але скоріше як скромне селянське весілля.

Що торкається самого виконання всіх творів то і „Львівський Боян" і „Сурма" (диригент І. Охримович) були вповні на висоті. Теперішній диригент „Бояна" п. Микола Колесса є безперечно найліпшим провідником, якого „Боян" мав від довгих літ. Його заслугою є знамените приготовлення і виведення всіх точок симпатичного мішаного хору, якому хіба треба би декількох „м'яких" сопранових голосів для знейтралізування доволі різкого звуку теперішніх співачок. Ще одне побажання, висказане вже при іншій нагоді на цьому місці: колиб „Боян" нарешті схотів „відкрити" світову сучасну хорову літературу, то напевне прислужився би нашій музичній культурі.

Солістом концерту був п. **Прокопович-Орлечко**, який старався, як міг, показати співані баляди (Лисенко, Вериківський, Айзенбург) в найкращому світлі. Це важко, тому, що самі твори слабі і нічого в них особливого нема й показувати. (Цікава м. ін. замітка д-ра Кудрика в програмі, що „Чорноморська баляда" Вериківського „стоїть на ґрунті атонального модернізму". До чого може дійти повне нерозуміння атональности, модернізму і ін. страхіть, коли й цей невинний, вповні тональний твір також найшовся в цій категорії звірів!).

Приємною несподіванкою була піяністка п. **Вишницька**, технічно на поважній висоті, музикальна, дуже чисто і добайливо педалізуюча, яка подає найкращі надії. І п. І акомпаніяторку п. Дарію Колессу (другим дуже добрим акомпаніятором був д-р Кудрик) повинні ми скоро почути у власних концертах.

Естрада з кулісами в ріжних красках і з ріжних матеріялів, з „лазуревим" обрієм моря (!) в золотій рамці — була гідна нашої найглухішої провінції.

ант. рум.

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то знайте і про свій обовязок супроти „Просвіти"!

З природи й техніки.

НОВЕ ЧИСЛО „ТЕХНІЧНИХ ВІСТЕЙ".

6. число „Технічних Вістей", органу Українського Технічного Товариства у Львові, має в статті, реферати, господарський огляд та звідомлення Товариства. Перша стаття інж. *М. Кириченка* подає статистику водно-господарського будівництва (регуляція рік, закріплення берегів, осушення, зрошення, водопроводи) на Закарпатті в рр. 1919—1932. На всі ці будови видали чеські міністерства приладних робіт і хліборобства трохи 80 мілісів чеських корон (20 міліонів полотих). Хоч дотеперішній розвиток водно-господарського будівництва на Закарпатті й осягнув значну висоту, вспіхами в порівнанні з дійсною потребою зроблено лише незначну частину. У другій статті обговорює інж. *М. Корнієвський* виміни власної праці над змінами прикмет цівтвердих сталей внаслідок вимарювання. Геодезійним питанням присвячена чергова стаття проф. інж. *І. Гробіна* про нове тріянгуляційне сполучення Европи з Африкою (між Еспанією та Марокою). Стаття інж. *В. Нестеровича* „Економіка й інжиніра" вказує інжинірам на конечність займатися економічними справами більше, ніж це було досі. Зі статті довідуємося, що редакція „Технічних Вістей" буде давати різ тепер більше матеріялу з економіки. У рефератах замічені праці членів Українського Технічного Товариства (інж. Д. Гевський та інж. А. Марущенко-Богданівський) і зрешсзована цікава праця інж. А. Корнеллі про меліорацію торфових ґрунтів. Зі звідомлення Товариства довідуємося, що воно приготовляється до 25-літнього ювілею.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАРИК НА ГРУДЕНЬ.

Довгі ночі і низький стан сонця над горизонтом у грудні дуже сприяють дослідам і обсервації зоряного неба. Вчасним вечором можна обсервувати в тім році над південною стороною неба три ясні планети. Венера, вечірня зірка блестить своїм повним, чудовим сяйвом. Нижче від неї, більше праворуч, світить Марс, що з початком нового року зникне на кілька тижнів, щоби тойбо літом появитися над ранішим овидом. Вище від Венери, близько полудника, блестить Сатурн. За місяць грудень Венера наближиться до Сатурна і перейде побіч нього. З цих трьох планет найчасніше заходить Марс, бо дві години після заходу сонця, Венера перебуває над овидом довше між 3 годинн, Сатурн заходить на початку місяця після 20. години, при кінці місяця вже перед 19. годиною.

Коло 22. години східня частина небозводу запала кількома гарними зимовими констеляціями. З мряки східнього овиду виринає сузір'я Льва. Праворуч від нього й дещо вище ясніє констеляція Малого Пса з зіркою Провіоном. Великий Пес, якого головною зіркою є Сирій, найсильніша постійна зірка наших географічних ширин, є більше на південь. Сирій є саме тою зіркою, якої поява над ранішим горизонтом сигналізувала старинним египтянам початок виливу Нілу, великі літні спеки та пори частих захворінь на фебру. Наслідком врецесії зірок за 3.000 літ, що минули від того часу, час появи Сирія пересунувся на півтора місяця. Сьогодні ця зірка належить до типових представниць зимового неба. Над сузірєм Великого Пса находиться прегарна констеляція Оріона з т. зв. Великою Мряковиною, що її можна бачити голим оком. Над Провіоном світить Близнячки з двома ясними зірками: Кастором і Поллюксом. Ще вище ніж Близнюки, ближче зеніту, є констеляція Візничка з Капеллою. У самім зеніті приміщалося сузір'я Персея зі своєю зіркою Альголем. З зеніту приблизно „вділ" до овиду лягає констеляція Андромеди, до якої причепився великий чотирокутник Пегаза, що світить над західнім горизонтом. На південній стороні світить високо побіч Персея і Візничка сузір'я Кита з дуже ясною червоною зіркою Альдебараном, Гіядами і Плеядами (Кіючок). Над північним овидом блистить велика констеляція Змія, що складається переважно зі слабеньких зірочок. Сузір'я Ліри з зорею Вегою світить низько над західно-північною стороною овиду, а над східно-північною сузір'ям панує Великий Віз.

Сонце переходить 22. грудня в год. 7. 58 хвилини до зірячого знаку Козорога. Зачинається астрономічна зима. Місяць світить на початку грудня у повні, ніч (молодик) буде 17. грудня, перша квадра 23. грудня, а друга повня 31. грудня.

ПЕРША ПІВНІЧНО-АФРИКАНСЬКА ГИДРОЕЛЄКТРІВНЯ.

Головною перешкодою сільсько-господарської та промислової експльоатації північної Африки є неправильне, а часто й неіснуюче постачання води. Вправді води (висихаючі річки в пустинних долинах) ставіть деколи грунтовими рівнами, однак швидко після цього зникають. Тому лише ті можуть тут зробити основну зміну, а саме достарчити води для зрошення піль, рівночасно для одержання електричної енергії. Розуміється, що такі гаті можуть також запобігти знищенню чімало вилову води.

Саме під цю пору будують першу гать в Марокі біля Ель Кансера. Утворений гатю збірник займатиме 275 міліонів шестісотінних метрів води та достарчить води для зрошення 30 тисяч гектарів землі. Крім того збудована при гаті гидроелектрівня потужности 15 тисяч коней достарчить електричної струї для електричної марокканської залізниці. Гать буде довга на 200 метрів, висока на 400. Її ширина має при основі 36 метрів, на вершку 6 метрів. Підчас повені надмір води може спливати горою понад гать.

Сподіваються, що ця гать матиме першорядне значіння для цілого краю.

А. Л.

З листів до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе.

В ч. 253 „Діла", відповідаючи на інсинуацію п. К-ського в „Укр. Ниві", я, співробітник „Діла" Senex, категорично заявив, що ніколи не був, не є й не міг бути дописувачем до часопису „Слово".

До того моменту ні разу не доводилося мені бачити згаданого часопису й мені невідомо було, що хтось з його співробітників підписується псевдонімом Senex, якого я від кількох літ уживаю в „Ділі". Лише цими днями випадково попало в мої руки ч. 95 „Слова", в якому я побачив підпис Senex під статтею „Divide et impera" (відповідь п. Ант. Гірському).

Вже сама ця відповідь свідчить, що автор згаданої статті читає „Діло" та що напевно не раз бачив у ньому підпис Senex.

Це привласнення собі псевдоніму співробітника „Діла", діяметрально протилежних поглядів на український рух у житті православної церкви; це підписування ним статтей, спрямованих проти елементарних життєвих потреб і вимог українського народу, які неначе би писав співробітник „Діла", та нарешті — це введення у блуд українців-читачів і нічим невикликане компромітування мого псевдоніму якоби співпрацею в двох ріжних табсрах, — усе це змушує мене ще раз прилюдно виступити в цій справі.

1. Категорично заявляю вдруге, що я, співробітник „Діла" Senex, не був і не є співробітником „Слова", що статті під тим псевдонімом у „Слові" до мене не належать і що автор їх мені зовсім незнаний.

2. По праву давности вживання мною в „Ділі" псевдоніму Senex і в силу етичних загад звертаюся до автора статтей у „Слові", що вживає згаданого мого псевдоніму, з рішучою просьбою перестати підписуватися в „Слові" та в інших часописах, як Senex.

3. До моменту виконання співробітником „Слова" цієї вимоги денникарської етики свої дописи в „Ділі" буду підписувати (тимчасово) псевдонімом „Не-Той".

Прошу Шан. Читачів „Діла" прияти ці заяви до ласкового відома.

З поважанням

Senex (Не-Той).

7. XII. 1933 р.

Відкриття IV-ої виставки

Асоціації Незалежних Українських Мистців у Львові

Меткий і повний запалу гурт львівських модерних мистців А.Н.У.М., що видає журнал „Мистецтво", відкрив четверту з черги виставу 10-го ц. м. у салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка при вул. Чарнецького 24. У чотирьох салях зібрано 141 експонатів, здебільша самих членів цієї Асоціяції. Крім львівських і краєвих мистців, прислали теж свої праці мистці з чужини, головно з Парижа.

Найбільш місця займають Роман Сельський, Михайло Андріенко, Микола Глущенко і Святослав Гординський. За ними йдуть Андрій Коверко, Ярослава Музинка, Михайло Осіньчук та Микола Бутович. Великою несподіванкою для широкої публики будуть три образи нашого відомого письменника Володимира Винниченка, що, як не всі знають, почав останніми роками малювати. Більшість учасників вистави дала тільки по дві-три праці, а саме: Павло Ковжун, Володимир Ласовський, Оксана Лятуринська, Петро Мегик, Петро Обаль, Олена Рубісова, Ніль Хасевич, М. Фартух і О. Шатківський. Із приватних збірок у Львові зібрано по кілька праць сучасних українських радянських мистців, міддерити Мих. Жука, дереворити Олени Сахновської, дереворити та екслібріси О. Усачова.

Як нам відомо, на виставу цю прийшло більш як удвоє експонатів, але її журі поставилось дуже суворо до присланих праць і вибрало тільки наймодерніші та найбільше оригінальні. Численно зібрана публика дуже живо та довго ділилась своїми враженнями; не бракувало і таких старших громадян, прихильників „старшої школи", що гостро та щиро заявляли, що „нічого не розуміють". Одні були дуже задоволені, що не мусіли вислухувати офіціяльної вступної промови, другі відчували потребу провідника, що пояснював би їм, у чому секрет нової техніки, з якою наш зір не може освоїтись.

Енергійна, звязка передмова до каталогу цієї вистави, написана С. Гординським, підкреслює виразно, що мистці зібрані на цій виставі хотять іти за останніми напрямками европейського мистецтва.

НОВИНКИ

— **За ОУН.** В коломийському суді перед присяжними відбулася розправа проти Франца Сабараша та Микити Сипюка з Печеніжина. Акт обвинувачення закидав їм приналежність до ОУН, поширювання „Сурми", бюлетенів ОУН. і що збирали по селах складки на боєвий фонд тієї організації. Суд засудив Сабадаша на півтретя, Сипюка на півтора року вязниці з утратою гор. прав. На салі на внесення прокуратора арештували свідків Івана Савчука та Мик. Якібяка з Печеніжина під закидом зложення фальшивих зізнань. Боронили д-р Шипайло й ем. суддя Ґеник.

— **Жертви морозів і вовків.** На полонині біля Шибеного (пов. Косів) замерз майже на смерть монтер далекоспних каблів Ґрохольський. Його товариша, робітника Петринюка розшарпали вовки. Кінь, що був із Петринюком, вернувся сам із монтерськими причандалами до бараку. — У Львові рятункова стація ствердила 40 випадків відморожень носа, вух і рук.

— **Закон у справі чахотки.** Польське м-ство суспільної опіки опрацювало проект закону про поборювання чахотки. Закон накладає на лікаря обовязок заголошувати кожний небезпечний для окруження випадок чахотки.

— **Львівська хроніка.** При вул. Войтіха 14. 42-літня послугачка Анна Кучма отруїлася двоокисом вугля, заткавши піч. Причина: нужда. — В Ринку під 19 числом старалися вломити до крамниці золотника Гершдерфера. Сполошені оставили причандали. — За розкидування комуністичних летючок в Єзуїтському городі суд засудив кушнірського робітника Шільґорна на 2 роки вязниці, студента політехніки Гавсмана на 10 місяців. — 10. грудня помер на 50. році життя Ігнатій Єґер, соймовий посол (ББ) і власник друкарні.

— **Грабіжницьке вбивство.** В Кракові в складі „Риба" (торговля риб і маринат) син одного з відборців тієї фірми 25-літній Шретер убив із збаранінга власника фірми Кальбфуса а тяжко зранив його брата. Збіглися прохожі, тому вбивник не вспів утекти з 800 золотими, які забрав, стрілив собі в уста та згинув на місці.

— **Міжнародня ватага вломників-академиків.** Черновецька поліція викрила ватагу вломників, що виступали під назвою „бандитів-інтелектуалістів". Допустилися вони касових вломів і нападів, награбили кілька мільонів леїв. Найбільше далися в знаки Чернівцям. Поліція арештувала насамперед ватагу Еді Вольфа. Втік за кордон лише один студент Розенберґ. Тепер його арештували в Інсбруку та відставили до Черновець. В келії один вломник, поліційний інформатор, вивідався від Розенберґа подробиці про ватагу і в Букарешті арештувала поліція студентів Фрідмана, Либмана, Роля (медика 4. року) та ще 5 ремісників. Вони доконували вломи у Парижі, де студіювали в там. школах, коли запізналися з фаховими вломниками. Як вернулися до Румунії не покидали злодійського ремесла. Після кожного влому, щоби їх не арештували, виїздили до Парижа, Мадриду, Амстердаму та Відня. На днях заангажували були ті студенти в Відні двох вломників, фахівців від кас. Хотіли обікрасти касу найбільшого черновецького банку. Румунська поліція скомунікувалася з віденською і ця арештувала обох вломників, Опаля та Шпренґера, що ждали вже телеґрафічного зазиву до Черновець. Передучора в Чернівцях арештували останнього члена ватаги, Роля.

— **Редактор, що мав гроші.** Як ми вже повідомляли, в Будапешті помер видавець і начальний редактор усіх часописів концерну „Аз-Ешт", Андор Міхльош. Як отворили заповіщання, ствердили, що тестатор, який дійшов до великого майна з малозначного адм. службовця, крім дотацій для жінки та найближчих свояків, записав нач. редакторові „Аз-Ешту" Шалюсінському 80.000 пенґе, співредакторам Фельді та Мештерові по 20 і 15 тис., всім співробітникам, що працювали від основання часопису принайменше по 5.000, іншим по 3.000, адміністраційному персоналові по 1.500, часописним організаціям по 20.000 пенґе і т. д.

СПОРТ.

КОПАНИЙ МЯЧ (ЗА ВХІД ДО ДЕРЖ. ЛИГИ).

КРАКІВ: Гарбарня — ВКС Сміґли 3:2.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ: А. З. С. — Гасмонея 5:0 (0:0, 3:0, 2:0).

ЛЬВІВ: Гасмонея — Польонія 2:1.

ЛЬВІВ. А. З. С. — Польонія 9:1.

ПОЛЬСЬКІ ГАКІВКАРІ В НІМЕЧЧИНІ.

КАТОВИЦІ, 10. 12. ПАТ. Три гаківкарі клюбу в Семиновіцах, Подлеска, Качор і Шведе виїхали до Берлі-на та грали мєч у барвах ім. Шлеська. Вони не мали дозволу від польської гаківкової влади. Після повороту до Польщі їх притягнуть до відповідальности.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО ВИСОКОГО ІНСТИТУТУ ІМ. М. ДРАҐОМАНОВА У ПРАЗІ. НАУКОВИЙ ЗБІРНИК т. II під загальною редакцією д-ра Василя Сімовича. Видання Інституту. Прага 1932—4. Ст. 421. Зміст: **проф.** Агенор Артимович: Пилява мова. проф. Леонід Білецький: З листування И. Подлянського з п. Шафариком; проф. В. Гаращій: Вражіжні почварности післявисенної доби. Д-р доц. Хв. Гуцал: Різні форми східньої кривої. Д-р доц. Мир. Дольгранічної в теорії затим Сонце. Д-р доц. Мир. Дольгранічної в теорії затим Сонце. Д-р доц. Мир. Дольницький: Критерії для визначення етнографічної українсько-словинської межі. Проф. Дм. Дорошенко: Дяльність Франтішка Палацького й українська справа. Доц. Іван Кабачків: Структура державного бюджету на У. країні й у Чехословацькій республіці. Д-р лект. Евген Малик: Bielsia Coerulans Biel. Леонід Миколаєнко: Український степ як естетичний феномен. Д-р лект. Симон Наріжний: Прибуття московських посланців в українській державі XVII. в. Д-р асист. Яків Огороднік: Григорій Ониськенко: Ян Православ Ковбек і його українські симпатії. Інж. доц. Степан Рендик: Механізм та закон гравітації. Проф. Софія Русова: Казки Божени Немцової. Д-р доц. Петро Савицький: Про звязок між температурами в окремих місцях року на основі празьких даних. Проф. д-р В. Сімович: Йосеф Ірічек і українська мова (до забутої заверюхи 1859 р). Д-р доц. Вол. Січинський: Гравер Олександер Тарасевич. Проф. Максим Славінський: Чеська звістка про київську еміграцію XIII. ст. Доц. Хведір Слюсаренко: Причинок до композиції четвертої Вергілієвої екльоги. Доц. Хведір Стешко: Ян Трач — один із перших збирачів та гармонізаторів укр. народніх мельодій. Д-р доц. Панас Феленко: Політичні плани Я. Л. Коменського та Україна. Д-р проф. Дмитро Чижевський: Про деякі джерела сим волізму Гр. Сковороди. (У тексті 13 ілюстрацій та 6 рисунків).

ЖУРНАЛИ.

РІДНА МОВА, ч. 12 за грудень 1933. Зміст: Редакція: Дбаймо всі про культуру своєї мови! Передплата „Рідної Мови" на 1934-й рік. о. К. Балицький: Духовенство й рідна мова. Г. Ільїнський: Походження українських еліт: 12 Шевернотий. І. Кирійк: Українська мова в Канаді. П. Кривоносюк: Мова немовляти. З. Ласько: Говірка села Рихобути; Життя слів, семасіологічні нариси. І. Василашко: Хибно поясснені в Словнику Б. Грінченка слова. Дід Огій: Граматика Малої Лесі: XIII. Епітети. Говори української мови: о. Ю. Кміт: Колоски. О. Полянський: До Підкарпатського словника. Чистота й правильність української мови, відповідь на запитання наших Читачів. Від Редакції й Адміністрації. Різне. Зміст першого річника „Рідної Мови" за 1933 рік.

НОВА ХАТА, журнал для плеканни домашньої культури, місячник. Ч. 12. 1. грудня 1933. Зміст: Н.: З Марії Сокіл. Підсумки Шікаго. Також Моніка: Лист до Анни. Слава Гарашак: Сутінки гаремів. М. П.: Руханка лиця. М. Нижанківська: Рівт Захоронки. Ганна: Як прати плетені річи. О. Лішпинська: Мясні перетвори. Нові книжки. Різні вісти. Наше льосування. Діточа сукенка. Приписи. Косметичний порадник. Мішель Дюре: Лямпочка на східцях. — Ілюстрації: Марія Сокіл. Відділ народнього мистецтва. Керіман Галіс. Турецькі миструнки. Плетену річ треба прати в миличині. Накрити простирадлом. До сушення обережно уложити. Фрагмент із виставки трикотарських курсів. Марійка Любас.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. Рік виданнн IV. Мукачів, ч. 9. за листопад 1933.

СВІТ ДИТИНИ, грудень, ч. 4.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 11. XII. год. 7.30 веч. „Мадам Батерфляй" опера.

Вівторок, 12. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Середа, 13. XII. год. 7.30 веч. „Кармен" опера.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 11. XII. год. 7.30 веч. „Дика жінка" (всі місця по 1 зол.).

Вівторок, 12. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Концертове Бюро Тірка.

Понеділок, 11. XII. Ганка Ордонівна.

Четвер, 14. XII. Ада Сарі, співачка.

Український Театр ім. Тобілевича.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА: 11 XII. Мотря; 12 XII. Батурин; 13. XII. Фраєр-та.

ЛЬВІВ: Вел. саля Муз. Т-ва ім. Лисенка 14. XII. год. 7.30 веч. „Гра на замку" Мольнара. — Ювилей сценічної праці Йосипа Стадника.

Кіна.

АДРІЯ: „Мараду".

АПОЛЬО: „Король нездар" (Бастер Кітон), „Білий слід".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Влястою Бурянном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Цвітка Альжиру" та „Фаїн і Фляп".

КАСІНО: „Живемо сьогодні",

КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").

КОЛІСЕЙ: „Жінка з реєстру", ревія „Знайомі типи".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка на розпорядженню", та Лоліта Гарвей.

МУЗА: „Таємний острів".

ПАЛЯС: „Мертвий дім" (на осн. Достоєвського).

ПАН: „Я в день, ти в ночі" та ревія.

ПАСАЖ: „Вічний ворог" (Від. Десмонд).

ХИМЕРА: „Кавальканда".

СТИЛЕВЕ: „Чемп", ревія „Тере-фере-кужу".

УТІХА: „Пісня життя", ревія „Суд за місці".

Закордонне радіо.

Понеділок, 11. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.25 Швайцарська музика, співи; **Братислава** (279,3) 16.00 Концерт; **Брно** (341,7) 19.35 Концерт; **Кошиці** (293,5) 21.00 Музика, співи; **Прага** (488,6) 21.00 Пісні; **Білгород** (430,4) 16.00 Дитячі пісоньки; **Гайльсберг** (276,5) 17.25 Фортепян на 4 руки; **Ляйпціґ** (389,6) 20.30 „Пісні Нібелюнгів" Вагнера; **Мінхен** (526) 22.50 Концерт; **Бреслав** (325) 17.50 Шуманові пісні; **Міляно** (331,5) 17.10 Оркестра, 20.00, 21.10 Концерт; **Рим** (441,2) 17.30 Солісти, 19.35 Співи.

Вівторок, 12. грудня 1933.

Відень (517.2) 17.15 Солісти, 20.00 „Закляклі очі" оп. Д'Альберта; **Братислава** (279,3) 18.05 Словацькі реципації, 20.40 „Зависть" авд.; **Кошиці** (293,5) 16.40 Весела програма, 18.00 Байки; **Прага** (488,6) 22.15 Сучасна музика; **Копенгаген** (281,2) 21.10 „Ріголето" оп. Верді; **Атльона** (412) 21.00, 21.25, 22.15 Співи; **Білгород** (430.4) 20.50 Оп. арії, 21.40 Нар. пісоньки; **Ковно** (1935) 18.20, 21.35 Співи; **Берлін** (419) 20.05 „Лас Лібеснест" муз. комедія; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.20 Суч. музика, співи; **Лянґенберґ** (472) 13.35 Концерт; **Будапешт** (550.5) 19.30 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера; **Рим** (441,2) 20.40 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 12. грудня 1933.

7.00—7.35 Ранішня авдиція; 12.05, 12.55 Популярна музика з грамофону; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вісти; 15.40 Сальонова оркестра; 16.40 Серед книжок; 16.55 Муз. архитвори 16—20. століття (музика-співи); 18.20 Мінеральні скарби Сх. Галичини; 19.00 Театр. фейлетон; 19.25 Актуальний фейлетон; 19.40, 19.55 Спортові вісти; 20.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні (з грамофону), фейл. „Шаліпець"; 22.25, 23.05 Танкова музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 329 (13.528). Львів. середа 13. грудня 1933. Pocztowa opłatę zaryczałtowano ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Львівський магістрат відмовив дозволу на будову церкви у Знесінні.

Комітет будови церкви у Знесінні Новому дістав **відмовну відповідь з львівського магістрату** на внесене перед кількома місяцями подання в справі будови деревляної церкви на площі, дарованій гром. Наорлевичем. Відповідь львівського магістрату датована 6. грудня ц. р. і мотивована тим, що, мовляв, нова церква, як деревляна, не може стануги на терені великого Львова.

Тут слід замітити, що комітет будови церкви у Знесінні Новому, замовивши плани деревляної церкви в інжиніра-архітекта Льва Левинського, **саме на основі вимог регуляційного бюра львівського магістрату подбав за другу, більшу площу під будову тої церкви і то в районі деревляних будівель.** Тимчасом і це нічого не помогло, як не помогли численні заходи й інтервенції комітету будови при співучасти українських членів львівської міської ради. А треба знати, що саме тепер будується деревляний костел на передмісті Збоїска Долішні і тут львівський магістрат не найшов ніякої причини заборонити ту будову. Зрештою перед кількома роками вибудували деревляний костел таки в центрі Знесіння Нового, і то в районі будівель мурованих — теж без ніяких перепон. А площа під будову нашої церкви лежить не в центрі, а далеко на периферіях Знесіння Нового, де нині вже кінчаться забудування — і все одно комітет не може добитись дозволу на будову стилевої церкви, що стала би окрасою цілого Львова.

—o—

Ревіндикаційні процеси у Найвищому Суді.

У вівторок 12. ц. м. Найвищий Суд у Варшаві розгляне **69 ревіндикаційних справ проти православної церкви.** Позивником є римо-кат. курія. З ревіндикаційних справ **24 дотичать православної дієцезії гродненської, 45 — поліської.** Ревіндиковані мають бути теж два монастирі: в **Гродні і Жиравицях.** Майже всі ті справи дотичать майна колишніх уніятських церков і монастирів.

З більшовицького „раю".

РОЗСТРІЛ А. ПАВЛЮКА?

З Праги повідомляють нас, що волинський комуніст, поет **А. Павлюк,** який у вересні ц. р. відїхав до Харкова, по вістках, що кружляють у Празі, розстріляний ГПУ у Харкові. Разом з ним розстріляний ще якийсь хемік, що був головою українських комуністів у Празі і також разом з інж. А. Павлюком вибрався був цеї осени до УСРР.

Володимир Гадзінський, український поет і журналіст, помер 11. серпня 1932 р. в Одесі у злиднях, будучи вже від двох-трьох літ у неласці червоних сатрапів.

Що діється із заарештованими націоналістами у Празі?

Повідомляють нас, що заарештованих у Празі українських націоналістів перевезли перед тижнем з поліційних арештів до слідчої вязниці на Панкраці.

Чемберлен про східні кордони Польщі.

„Дейлі Телеграф" приніс статтю одного з лідерів англійських консерватистів, Чемберлена, який доказує, що інтереси В. Британії вимагають активного встрявання в европейські справи, щоби „творити події, а не бути їх жертвами". Чемберлен підкреслює, що його міркування про збереження теперішнього положення торкаються тільки заходу. Збереження теперішніх кордонів Німеччини на сході не обовязкове зі становища інтересів В. Британії. „Британський уряд не бере участи у східніх трактатах і вони не накладають на нього ніяких зобовязань. В. Британія гарантує тільки положення на заході" — пише Чемберлен. Дальше він заявляє: „Ми не заінтересовані безпосередньо в польським коридорі або Горішньому Шлеську. Було би нерозумно домагати від Німеччини, що вона відмовиться від усякого бажання зміняти свої східні кордони, встановлені версайським трактатом".

Чемберлен застерігається тільки, що всякі територіяльні зміни на сході мають перевестися „без війни", тим більше, що Німеччина обіцяла „не виступати з війною".

—o—

Розвязання „Залізної ґвардії".

В рімних місцевостях Румунії приходило з приводу парляментарної виборчої кампанії до авантюр і сутичок між озброєними членами т. зв. залізної ґвардії і поліцією. В місті Джурджу ґвардійців обкружила будинок трибуналу, де складають виборчі листи, і змусила прокуратора прияти листу залізної ґвардії. Коли прокуратор запротивився, ґвардійці добули револьверів і загрозили йому „консеквенціями". Прокуратор вступив з ними переговорювати, а тимчасом прибула жандармерія й арештувала терористів.

БУКАРЕШТ, 10. 12. ПАТ. Влада розвязала крайньо праву організацію під назвою „Залізна ґвардія". Виборчі листи цієї організації уневажнено. Залізна ґвардія, як сказано урядово, намагалася зміняти революційним шляхом теперішній лад і ввести на його місце політичний та суспільний порядок, суперечний з ладом, який встановила конституція і мирові трактати. Організація вживала засобів терору і насильств, творячи озброєні бойові формації, яких діяльність була джерелом неспокоїв. Тим робом ґвардія сталася небезпечна для порядку й держави.

Будуть депортувати більшовиків.

НЬЮ ЙОРК, 25. листопада. (Вл. пов.) Заключення договору між Совітами й Америкою відібється некорисно на тих більшовицьких агітаторах в Америці, що заїхали сюди неправно і яких не було як відіслати назад до Совітщини, бо не було правильних дипльоматичних взаємин між обома краями. На Еллис Айленд сидять тепер 642 совітських „підданих", призначених до депортації, але їх не можна було нікуди відіслати. Деякі сидять там ще від 1927 року, деякі приїхали пізніше і аж тепер грапляється Америці назвід тих людей позбутися. Одначе тому, що деякі з тих підданих є пристановлені на небезпеку, від більшовицького уряду, їм має лишитися до вибору країна, куди вони хочуть бути відіслані. Це відноситься до тих громадян, що прибули травне до Америки на паспорт, виданий їм Ліґою Націй, але ні паспорти вийшли і тому вони стали нелеґальними чужинцями в Америці. На великий випадок усіх не відішлеться разом, але перевіряється стан кожного окремо і тойто тоді дається окончне рішення з Департаменту Праці у Вашінґтоні, що з ними робити.

—o—

НАЙДАЛЬШЕ ДО 25. ГРУДНЯ Ц. Р.
мусите викупити свою будинкову поліcу на 1934 рік у приналежній аґенції
ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

ПИРГОВА ПЕРЕМОГА.

З НАГОДИ ВІДОМИХ БІЛЬШОВИЦЬКИХ РЕЗОЛЮЦІЙ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РУХУ.

З нагоди відомих резолюцій злученого пленуму ЦК та ЦКККП(б)У „Ізвестія" з 28. листопада принесли передову під титулом „Перемога українських більшовиків". Подібні статті подали і услужні українські підголоски московського офіціозу, харківські „Вісти" та київська „Пролетарська Правда". З огляду на те, що боротьба української нації проти московської політики винищування на Україні зєднала всі українські національні частини незалежно від державних кордонів варто спинитися над цими більшовицькими статтями.

Те, що „Ізв." називають перемогою українських більшовиків є в дійсности досить сумнівною перемогою Москви над українськими більшовиками, над цими Скрипниками, Хвильовими, Шумськими та тисячами інших розстріляних, засланих, увязнених та знищених іншими способами. Вони дістали жорстоку, але заслужену кару за те, що в рішучу хвилину бою полишили геройські лави свого народу та дали себе заманити до ворожого табору, що сунув на Україну з півночі, коли Денікін, Врангель, Краснов та інші московські спільники більшовиків наступали на Україну з півдня та сходу.

Оскільки московський центр переміг тепер „українських" більшовиків, довідуємося зі справоздання про наступну чергову чистку „Комуністичної Партії (б) України", а тимчасом довідуємося з „Ізв.", як підготовлено теперішню „перемогу".

„Десять тисяч перевірених, витриманих, відданих справі соціялізму товаришів було післано до колхозів України. Протягом десяти місяців було спрямовано на керівну районову роботу 1.340 твердих більшовиків, було заступлено кріпшими працьовниками 237 секретарів райпарткомів, 249 голів райвиконкомів, 158 голів районових контрольних комісій, організовано 643 політвідділів МТС (мотор. тракт. станцій)".

Отже Москва зважилась на рішучий удар проти місцевих комуністів на Україні не раніше ніж заступила попередній партійний апарат, що мав деякі звязки з місцевим населенням, вірними Москві людьми. Як довго вистарчить їх вірність Москві серед виголодженого українського населення буде незабаром видно.

Поруч з репресіями сунe московський центр на Україну нову хмару отруйних ґазів демагогії, переповненої цифрами про „досягнення" України під московською владою. „За першу пятилітку промислове виробництво України збільшилося в півтретя разів", твердять „Ізв.", але мовчать про те, що трактори доставлені на Україну не вирівнують і половини кінських сил живої тяги худоби, що вигинула на Україні наслідком московського визиску. Не згадують більшовицькі писаки і про те, що на цілій Радянщині у 1929 році було ще понад 73 мільони худоби, а в кінці 1932 року її лишилося тільки 29.2 мільонів, менше ніж одна штука на 6 осіб; при тім ці втрати припали головно на Україну, що все мала найбільше худоби у цілій колишній Росії.

Знищено на Україні реальну вартість, національне майно, а на кістках мільонів, що вигинули з голоду, вибудовано кепські фабрики, що мають переважно служити цілям московського мілітаризму. Розбудовано на Україні тяжку індустрію, бо ані копальні ані ґрузької течії Дніпра до Московщини, так як збіжа, витягнено

Магазин жіночої конфекції
АДОЛЬФ БАРТ
Львів, ул. Галицька ч. 10.
І. поверх. Тел 26-91
Поручає сукні вечорові, — балеві та плащі — найновіших зразків. 3-3

можна. Українським копальні вичерпується рабівницькою господаркою, щоби розбудувати промисл у московським центрі та на Уралі і Сибірі.

Чи не найбільше безглуздими видаються обчислення „Ізв." та їх українських підголосків національно-культурних осягнень України в той час, коли переробляється на московський лад навіть сому українську мову, якою втискається в голови українських дітей та молоді по школах та всіх цих „вузах" і втузах" „культуру" так-же мало національну по формі, як і соціялістичну по змісту.

Яким-же гірким нелюдським глумом мусять здаватися українському населенню, що гине з голоду, заклики більшовицьких радіостацій до боротьби проти українського руху та запевнення, що Москва боронить Україну проти „Детердінгів і Сапіг, німецьких фашистів і польських наслідувачів Розенберга, проти французьких і бельгійських капіталістів", проти всіх тих, що недавно запевнили московським можновладцям урочистими договорами про ненапад, своє незмішування у „внутрішні" справи СРСР. Московський уряд справді даремно лякає Україну інтервентами. Україна, якаб спромоглася розбити кайдани московської окупації, не потрібувала би боятися ніякого чужинецького визиску чи поневолення. Найбільшою небезпекою нової війни, що могла би остаточно спустошити Україну, є божевільне зброєння більшовицьких мілітаристів та спекуляції панів Літвінових, що пропонують за браком інших товарів гарматне мясо радянських невільників кожній великій державі, що зможе добре за нього заплатити.

Продати послуги червоної армії є для московського уряду справою тим пильнішою, що загальний занепад більшовицької господарки мусить незабаром дуже дошкульно вілбитися і на армії та партійній бюрократії, яку уряд уже мусить скорочувати за браком засобів.

„Соціялістична індустріялізація України" та зріст промислового пролетаріяту, чим більшовики так хваляться, спричинили фатальну гіпертрофію міського населення по цілій Радянщині. Переведене кілька місяців тому „розвантаження" міст при допомозі старих царських паспортів дало лише кілька мілюнів жертв голодової смерти, але відносин не поліпшило. Вимирання сільського населення на Україні лише зменшує кількість продуцентів засобів поживи для промислових невільників більшовицької держави, а це робить відношення між містом та селом ще більше фатальним. Необхідність ратувати тяжкий промисл, основу московського мілітаризму, примушує московський уряд витискати збіже у більшій скількости з селянства і поза межами України. До швайцарської преси дісталися в останнім часі відомости про поширення голоду і в районі долішньої Волги, на Уралі та в деяких місцевостях Сибіру.

„Рішення обєднаного пленуму Комуністичної Партії більшовиків України є найкращим рапортом до майбутнього Всесоюзного зїзду ВКП (б)" пишуть „Ізв.". Постишев, Косіор та інші погоничі поневоленої української людности будуть незабаром складати в Москві звіт тим, що післали їх порядкувати Україною. Але в новій повені промов та друкованого паперу не дасться заховати того, що невільницька праця коштує більше ніж дає зиску, хоч деспоти люблять дурити не лише інших, а часом і самих себе.

Перемога Москви над її непокірними кому ністичними слугами на Україні ані трохи не є ще перемогою над українською нацією. Обурення та пасивний спротив на Україні ростуть поруч зі зростом експіпри та апатії на московських землях.

Викликаючи дівчів українського національного руху по обох боках кордону московський уряд подає українському населенню, зажженому в московській вязниці народів радісну вістку, що ми серцем, думками і чинами є разом з нашими поневоленими братами на Радянщині. Незкайже ця більшовицька вістка буде вже раз правдивою.

М. Данько.

Ще одно рішення Найвищого Адміністраційного Трибуналу
в справі шкільного плебісциту.

(Справа шкільного віку дітей та його доказу.)

Як відомо шкільного плебісциту, що його переводило в 1928 р. українське громадянство, відбувався 9. грудня ц. р. перед Найвищим Адміністраційним Трибуналом у Варшаві *розправа в справі зміни мови навчання в 6-клясовій публичній народній школі в м. Жидачеві.* Українські громадяни м. Жидачева внесли в 1928 р. *64 декларацій за 75 дітей на шкільний рік 1928/29.* з домаганням введення української мови навчання в тамошній 6-клясовій мужеській державній школі. Львівська Кураторія рішенням з 5. жовтня 1928 р. признала важними лише декларації за 30 дітей, а інші декларації в числі 30 признала неважними, а саме декларації за 27 дітей з причини, що обняті тими деклараціями діти не були у шкільному віці, декларації за 4 дітей з причини їх неавтентичности, а декларації за 8 дітей з причини недостачі припалежности до шкільної округи. Проти цього оречення Кураторії внесли громадяни відклик до Міністерства Освіти, яке оречення Кураторії затвердило з причини, що дітей, для котрих родичі заказали української мови навчання, не було 40.

Проти цього оречення міністерства внис один з батьків, *п. Антін Мацук*, через канцелярію адвоката д-ра Тромна в Холорові скаргу до Найвищого Адміністраційного Трибуналу. Сенатові Найв. Адм. Т. в цій справі (ч. р. 4947/30) проводив през. Н. А. Т. Кончинський, референт судія Ольпінський (бувш. воєвода тернопільський), потував судія Н. А. Т. Пашкальський; в імени позивачої сторони виступав адвокат *посол д-р Степан Біляк.* Після реферату судії виголосив пос. д-р Степан Біляк промову, котрої зміст подаємо, з огляду на вагу справи.

Рішаюче для цієї справи є питання *шкільного віку* дітей, за котрих внесено декларації, а це управильнене в §§ 7. і 8. виконного розпорядку міністра освіти з 7. січня 1925 р. (В. З. Д. ч. з. пол. 33). На основі постанов цього розпорядку на просторі воєвідств львівського, станиславівського і тернопільського (згідно з § 50. краєвого австр. закону з 23. V. 1895 р. про обовязок посилання дітей до школи) шкільний вік литий тревав від повінчення 6-го року життя впродовж 7 літ по містах, в котрих істнувала передше зкладова школа, опісля замінена на 7-ми клясову школу, а впродовж 6 літ в усіх місцевостях. Вносити декларації можна лише за діти, які в дні початку найблизчого шкільного року будуть у шкільному віці. Отже у випадку громади Жидачів, тому, що йшло про шкільний рік 1928., можна було вносити декларації за всі діти, уроджені між 1916. і 1922. р.

Шкільна влада увзвичаїнила декларації аж за 27 дітей з причини їх нешкільного віку. В кількох випадках прийняла та влада довільну дату уродин дітей. § 8. вище названого виконного розпорядку міністра освіти вкладає на шкільного інспектора обовязок провірити, чи названі в деклараціях діти живуть і чи в дні 1-го вересня найблизчого шкільного року будуть у шкільному віці. Нема сумніву, що дотичне способу провірки обовязує шкільного інспектора розпорядок президента з дня 22. III. 1928 р. про адміністраційне поступовання (В. З. Д. ч. 36. пол. 342). При провірці віку дітей повинен був інспектор у першу чергу опертися на доказі з публичних грамот, а такою публичною грамотою, що стверджує вік людини, є без сумніву по думці постанови арт. 52. повищого розпорядку метрика уродин, видана дотичним парохіяльним урядом. Коли ж шкільний інспектор у Жидачеві, устійнюючи вік дітей, оперся на інших доказах, то його провірка нарушує постанови повищого розпорядку.

Також щодо замітів незавтентичности декларацій становище шкільної влади не було слушне бо § 8. розпорядку міністра освіти з 7. січня

Наймодніші матеріяли НА КАРНАВАЛ
Візитові сукні — Вовни та матеріяли на мужеські убрання
по цінах надзвичайно низьких.
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, ПЛ. Марійська 4.
Просимо оглянути наші вистави.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. ГРУДНЯ 1933.

ГЮІ ДЕ МОПАСАН

ЧУРА.

Повний старшин цвинтар мав вигляд квітистої поляни. Червоні шапки та червоні штани, золоті гальони та ґузики, шаблі та еполєти рябіли поміж гробівцями, на яких білі або чорні хрести простягали свої сумовиті рамена із заліза, мармуру або дерева, немов благословили мовчазний варід покійників.

Саме похоронено жінку полковника Лімузена. Втопилася два дні тому під час купелі.

Було по всьому, священики відійшли, але підтримуваний двома старшинами, стояв далі перед ямою, у глибині якої він бачив ще перевляву домовини, що хоронила в собі розложене вже тіло його молодої жінки.

Це був майже старець, високий, худий, з білими вусами. Оженився перед трьома роками з донькою свого приятеля, яка залишилася сиротою після смерти батька, полковника Сорті.

Сотник і четар, які його підтримували, пробували відвести свого шефа від могили. Але він не рухався а очима повними сліз, яким по терейськи не давав текти і з тихим шепотом: „Ні, ні, ще трохи" вперався, щоби дальше стояти, на омлілих ногах, над краєм тієї ями, що видавалася йому бездонною, чорною пропастю, де безповоротно скотилося його серце, життя, все те, що залишилося йому на землі.

Нараз наблизився генерал Ормон, узяв полковника під руку і попровадив його майже силою: „Ходім, ходім, мій старий друже, не можна лишатися тут". Тоді полковник послухав і вернувся до дому.

Коли відчинив двері свого кабінету, побачив на столі лист. Взяв його в руки і мало не впав з несподіванки та схвилювання, бо пізнав письмо своєї жінки, а до того лист мав почтову марку і дату з того самого дня. Роздер коверту і читав:

„Татусю!

Позвольте мені ще раз назвати вас татусем, так, як давніше. Як ви дістанете цей лист, я буду вже мертва і під землею. *Тоді може* ви зможете мені вибачити.

Я не хочу зворушувати вас, ані зменшувати моєї вини. Я хочу тільки сказати вам усю щиру правду з цілою отвертістю жінки, що за гонить вбе себе.

Коли ви оженилися зі мною зі шляхотности, я вийшла за вас із вдячности і я любила вас із цілого серця малої дівчинки. Я любила вас так, як любила батька — майже так само; і одного дня, як я сиділа на ваших колінах, а ви цілували мене, я назвала вас мимохіть „татусем". Направду, ви були для мене татком, нічим більше лише татком. Ви засміялися тоді і сказали мені: „Називай мене завжди так, моя дитинко мені це буде приємно".

Ми прибули до цього міста і — вибачте мені, татусю, я залюбилася. Ох, я опираласи довго, майже два роки, ви добре читаєте — майже два роки, а потім я знеможилася, згрішила, я стала упавшою жінкою.

Хто він є? Ви не вгадаєте. Я спокійна щодо цього, бо їх було двацять старшин, які завжди були коло мене і зі мною і яких ви називали моїми двацяти констеляціями.

Татусю, не старайтеся пізнати його і самі не почувайте ненависти до нього. Він зробив те, що без нього був би зробив хтонебудь інший, а крім того я певна, що він любив мене також з цілого серця.

Але слухайте: — одного дня ми мали стрічу на острові бекасів, ви знаєте маленький острів за млином. Я мала підплисти туди човном, а він мав чекати на мене в хащах, а потім лишитися там аж до вечора, щоби ніхто не побачив, як буде вертатись. Я ледве віднайшла його, коли нараз розхилявся галузся і ми бачимо вашого чуру Пилина, як стоїть і дивиться на нас. Я відчула, що ми пропали і прикувала: тоді він сказав мені, він мій приятель! — „Сідайте на човен, моя кохана, і їдьте пільком поволі до дому, я лишуся з цим чоловіком".

Я поїхала, така схвильована, що мало не потонула разом із човном і вернулася до вас, приготована на щось жахливого, що мало статися.

(Докінчення буде.)

1925 року вважає декларацію з власноручним підписом управненої особи, урядово потверджену нотарем, судом, громадським урядом, або старостом за автентичну. Отже, коли декларації, внесені жидачівськими громадянами, відповідають тим вимогам, то їх автентичність не може бути спірна.

З наведених причин домагався адв. д-р Білик ухилення заскарженого орєчення міністерства освіти. Після цієї промови Найвищий Адміністраційний Трибунал по нараді проголосив вирок, яким *ухилив орєчення міністерства освіти*. В мотивах цього вироку проголосив він м. ін., що шкільна влада не предложила Найвищому Адм. Трибуналові до вгляду деяких декларацій, на які покликуються оба нижчі орєчення. Дальше стверджено, що шкільна влада, а зокрема шкільний інспектор, провіряючи вік дітей, оперся на шкільних записках, а не на метриках, які однако мають законну доказову силу щодо віку людини. З тої причини Найвищий Адм. Трибунал уважав формальне поступованнн шкільної влади за хибне і в дальшім наслідку *уважив орєчення Куратурії і міністерства освіти*, доручаючи тим властям доповнити поступованнл згідно з обовязуючими законами. Вкінці Н. А. Т рішив звернути п. Мацукові кавцію, вложену у формі стемплевої оплати.

Повище орєчення є новим успіхом нашої правної оборони у справах шкільного плєбісциту. Воно повинно *стати дороговказом для нашого громадянства*, щоби в усіх випадках нарушення законів не реаґувало в оборони своїх прав у половині дороги, але вело їх аж перед Найвищий Адміністраційний Трибунал.

—o—

Пан Еріо -- Совіти та голод на Україні.

(Докінчення).

В мому „отвертому листі" я стверджував, що п. Еріо, хоча проїхав цілу Україну, проте не чув „vox populi" українського народу, загибаючого під Совітами. Тепер доводиться з вдоволенням ствердити, що совітофільського захоплення ліонського мера не поділяє, а навіть гостро осуджує багато його земляків. В численних органах французької преси різко критикується некритичне захоплення п. Еріота московським більшовизмом. В ній наведені факти про голод на Україні, що рішуче заперечують справді Хлестаковське оце твердження п. Еріота:

„Я проїхав — казав він — вернувшись із СРСР, через Україну і я можу запевнити Вас, що бачив її як сад **у повному розквіті, що вкриває широкі простори навкруги; я бачив багаті овочеві садочки і значний врожай. Я теж відвідав край, про які казали, що вони потерпіли, але й там я стверджував лише добробут...**"

Я не буду наводити тут численних голосів французької громадської думки, що справедливо і належно осудили таке суто тенденційне та неправдиве змалювання стану річей на Рад. Україні ліонським мером. Але дозволю собі зацитувати тут один прояв цієї критичної опінії, що безпосередньо реаґував на мого „отвертого листа" до п. Еріо.

Це голос з далекої французької Африки, де руїницька праця III. Інтернаціоналу відчувається особливо дошкульно. Я маю на увазі різко написану вступну статтю шеф-редактора альжирського тижневика „L'Evolution Nord-Africaine" (1. 10. 1933), спеціяльно присвячену подорожі п. Еріо до СРСР. та зокрема його ентузіястичним заявам з приводу Радянської України. Ця стаття трактує „справу п. Еріо" (Le cas Herriot) під досить своєрідним кутом зору, як про це свідчить оцей її заголовок: **„Небезпечний божевільний або цинічний шарлятан"** („Fou dangereux ou charlatan cynique").

Наведене число того альжирського тижневика я одержав від його головного редактора **п. Шарль-Кольомба** до Подебрадів з карткою такого змісту:

„З найширшою ґратуляцією за Вашого отвертого листа до п. президента Еріо, що так поважно скомпромітував інтереси Франції та союзників, та з висловом правдивої симпатії..."

Це велика стаття, що передусім докладно аналізує на підставі заяв п. Еріота про СРСР. його некритичну совітоманію. Вона спростовує неправдиві інформації п. Еріота про добробут совітського населення за цифровими даними чужої преси про фактичний стан річей під Совітами. Звичайно, що автор цієї статті у першу чергу зупиняється над тим, як французькі комуністи чудово використовують оптимістичні інформації п. Еріота про СРСР. для більшовицької пропаганди, а відтак і зокрема вона змальовує понурий образ руїницької праці III. Інтернаціоналу у французьких кольоніях. Не диво, що вкінці статті автор її запитує, чи трактований ним „Le cas Herriot" не має **характеру патальогічного?**:

Там, де в цій статті автор полемізує з поглядами ліонського мера про положення на Радянській Україні, він наводить головні уступи з мого „отвертого листа" з таким своїм коментарем:

„Але таку опінію про Україну, таке низьке підлещування для вшанування більшовицьких катів цієї країни — не весь світ поділяє. На несмачний блеф французького демаґога-політика надходять вже малоприємні протести з різних кутків Европи".

Далі йдуть головні уступи з мого листа. Навязуючи до моїх слів у ньому про те, що захоплюватися сучасним режімом на Радянській Україні — **„це щось так неймовірно жахливе..."** автор від себе каже: „отже це „щось неймовірно жахливе", а проте останній архитвір Едварда Еріота"...

Шефредактор альжирського тижневика наприкінці своєї гострої полеміки з ліонським мером не без рації стверджує, що його орган не є осамітнений у такому трактуванні совітоманії п. Еріота.

*

„Le cas Herriot" в цім випадку вже дійсно слід трактувати як свого роду „cas pathalogique" на ґрунті безмежної амбіції та бажання п. Еріота за кожну ціну бути оригінальним і популярним. Бо якже інакше можна було пояснити у нього таке свідоме нехтування явних фактів безперечного голоду на Україні в цім році, який стверджують не лише українці, — отже сторона безпосередньо заінтересована, — але який стверджувало багато чужоземних кореспондентів (англійські, американські, а також **французькі**), що постійно перебувають у СРСР, чудово знають тамтешні відносини, наочно переконалися у безсумнівності жахливого голоду на Радянській Україні, факт якого мусів визнати **Союз Народів** на своєму спеціяльному засіданні 29. вересня ц. р. та який не заперечують вже, як полію недавнього **минулого** навіть самі Совіти (див. телеграму московського кореспондента „Assosiated Pres" **Стенлі Річардсона** з 26. IX. на підставі його інтерв'ю з головою харківського Палітвідділу п. **О. Асаткіним**, що признав факт цьогорічного голоду і навіть подав статистику його жертв, якої, проте московська цензура не дозволила оголосити за кордоном).

Совітський уряд по правді і раніше вже признав факт голодової пошести на Радянській Україні та Кубані, заборонивши в літку цього року подорожі закордонних журналістів у ці країни, де голод найсильніше лютував (пор. про це статтю п. **Барнеса**, московського кореспондента „New York Tribune" з 21. VIII.).

Я свідомо не зупиняюсь тут на дуже докладних і річевих кореспонденціях **німецьких** журналістів в СРСР, головно „Kölnische Zeitung", знаменито поінформованих про совітські відносини, як і не зупиняюсь на документальній німецькій **чорній книзі про голод (Hunger-Predigt. Deutsche Nothriefe aus der Sowjet-Union 1933)** з оригінальними фотографіями та факсиміле зразків листів з **цього року**, що не трудно встановити зі змісту і де багато є фактичного матеріялу також про голод на Україні та Кубані; я не пишу також докладніше про добре зорганізовану німецьку допомогову акцію товариства „Brüder in Not", що має у своєму архіві понад **150.000** оригінальних листів звідти, жахливих документів про цьогорічний страшний голод під Совітами та яке влаштувало перед кількома місяцями в Берліні спеціяльну виставу цих листів (**Hungerbriefe aus der Sowjet-Union**) одночасно із зразками харчевих сурогатів, якими „годується" населення, загрожене голодовою смертю. Роблю це свідомо, знаючи упередження п. Еріо до **Берліна**, хоча згаданий німецький матеріял про голод у СРСР є безсумнівно **автентичний**, не має нічого спільного з Гітлером і походить злебільша ще з доби **перед** березневим переворотом у Німеччині.

Словом, увесь світ знає вже про голод на Радянщині. Справа міжнародньої допомоги голодуючому населенню під Совітами поважно дебатується від літа, а почасти вже здійснюється. Вся світова преса пише про це. Із СРСР щодня надходять безнадійні сумні листи, писані в страшній розпуці передсмертного жаху. Люди вмирають там з голоду масово та епідемічно. Ніхто, поважно думаючий, не сміє заперечувати цього трагічного факту. Один лише п. Еріо з подивугідною непохитністю та впертістю каже і повторює: Все це брехня та політичний шантаж! Ніякого голоду на Україні нема. Адже я там був та бачив усе на власні очі. І парафразуючи, незнаний йому звичайно, відомий твір **Толстого** — „Малороссія":

Ты знаешь край, где все обильем дышетъ,
Гдѣ рѣки льются чище серебра,
Вѣтерок степной ковыль колышетъ
Въ вишневыхъ рощахъ тонутъ хутора..

ліонський мер мрійно змальовує майже райський добробут на Радянській Україні.

Сучасний Дон Кіхот — скаже хтось! Ні! Ламаншський лицар сумного вигляду, правда, також був маніяком, але шляхотним, широю людиною без особистого егоїзму та хоробливого честолюбства. Скорше в галерії безсмертних постатей Моліера треба шукати прототип ліонського мера.

У своїй впертій совітоманії п. Еріо нагадує мені туриста, що на літаку та ще через стратосферу перелетів здовж Сагари, зупинившись по дорозі у двох або трьох чудових оазах і який, вернувши додому, почав переконувати своїх земляків та цілий світ взагалі в тому, що Сагара — це не **страшна пустиня**, але **прегарна оаза** і що всі географи та мандрівники, які твердять протилежне, це або дурні або звичайні найміти...

Не знати, чи п. Еріо буде продовжувати свої „Російські нариси"? Не знати також, чи він у них евентуально скаже ще щось з приводу Радянської України? На мою думку, щоб і як він не сказав тепер з приводу цієї справи, не матиме вже значіння після двох його заяв тут наведених.

В мому „отвертому листі" я мав ще сумнів і навіть не хотів вірити в те, що ліонський мер **„захоче бути хоча прихильним спільником Москви в її кривавому погромі України..."** Я помилявся. Пан Еріо свідомо і без застережень став на бік Совітів, а отже і проти жахливої недолі українського народу, нелюдськи катованого більшовицькими окупантами...

О. І. Бочковський.

ДЕЗИНФЕКЦІЮ УСТНОЇ ЯМИ І БІЛІ ЗУБИ
осягнете, уживаючи щоденно тільки пасту до зубів
„АЛЬОЕ"
Фабрика Альое виробляє теж крем сухий під пудер, крем товстий (спортовий) і порошок до зубів.
568

Чи маєте вже
Новий Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Наша кооперація й Акцептаційний Банк.

Дня 1. грудня ц. р. відбулася в Центробанку нарада представників наших центральних та фінансових установ, а саме РСУК. Центробанку, Центросоюзу, Маслосоюзу, Нар. Торговлі, Зем. Банку Гіпотечного і Банку „Дністер" у справі Акцептаційного Банку. По докладнім та обширнім рефераті **пос. О. Луцького** про завдання Акцептаційного Банку вибрано Комітет у складі представників РСУК, Центробанку, Дністра і Зем. Банку Гіпотечного, який має дальше вести підготовчу працю у справі виконання закону з дня 24. III. 1933 про Акцептаційний Банк і давати в цих справах інформації нашим фінансовим та економічним установам.

В дні 5. грудня ц. р. відбулося засідання Комітету, на якому **пос. О. Луцький** предложив проект інструкції для українських кредитових установ, у якій обговорено як технічне переводити конверсійні умови з довжниками на основі закону про Акцептаційний Банк. Інструкція появиться незабаром друком і буде розіслана всім нашим кооперативним кредитовим установам.

Вже на першій нараді дня 1. XII. ц. р. ухвалено, що Центробанк має старатися про право на безпосередні зв'язки з Акцептаційним Банком для всіх українських кредитових кооператив, які по думці закону могтимуть передати свої конверсійні договори з довжниками до Акцептаційного Банку тільки через свою установу вищого ступня, себто Центробанк.

Ці заходи наших кредитових установ щодо використання постанов про Акцептаційний Банк дадуть чималу полекшу довжникам-хліборобам, що задовжені у наших установах.

—o—

ПОЛОТНА НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ
КОВДРИ, МАТРАЦИ, ДЕРКИ СОЛІДНІ І ДЕШЕВІ
ТЕКСТИЛЬНА ҐУРТІВНЯ
ЛЬВІВ, РИНОК 30.

ТІТУЛЕСКУ В КОШИЦЯХ.

ПРАГА, 11. 12. ПАТ. Румунський міністр закордонних справ Тітулеску приїхав із жінкою у неділю вечором до Кошиць. Витав його на двірці міністр закордонних справ Бенеш. Тітулеску сказав, що метою його подорожі є обговорити економічний плян Малої Антанти. Згадуючи про ревізіонізм, Тітулеску сказав: Ревізія рівняється війні. Коли хтось бажає ревізії та війни, може бути певний, що стрінемо його без жаху. Ми доволі сильні, щоби відперти всякі аступи.

РЕВІЗІЯ В СТОКГОЛЬМСЬКИХ НАЦ. СОЦІЯЛІСТІВ.

СТОКГОЛЬМ, 11. 12. ПАТ. У звязку з недавнімя подіями, що їх викликали гітлерівці в університеті, поліція перевела ревізію в нац. соц. огнищі в Стокгольмі. Придержали 11 осіб, що там жили. Після переслухання в комісаріяті всіх увільнили.

РЕВОЛЮЦІЯ В ЕСПАНІЇ.

ҐРЕНАДА, 11. 12. ПАТ. Юрба хотіла підпалити монастир і три церкви. Поліція перешкодила. Згоріла лише церква св. Людвика. В місті темрява, бо перервали проводи. В Терулі та кількох поблизьких містечках революціонери заняли поліц. касарні. Поранили багато поліцаїв, що ставили спротив. У Корузі висадили ел. трансформатор; у місті темрява. В Альказарі бомби вбили 7 осіб. Підчас ревізії в одним домі найшли 300 бомб. У провінції Ґренада юрба спалила 4 церкви, 1 монастир. У Сарагосі бої невгавають. Згинуло 8 революціонерів, кількадесять ранених. Згоріла церква св. Петра. Поліція арештувала понад 200 осіб.

Загальна скількість убитих, ранених і арештованих в ост. революції виносить понад 1000 осіб.

НОВИЙ ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД.

На першому засіданні кортезів вибрали председником палати 284 голосами радикала Альбу; першим віцепрезидентом аграрія, другим консерватиста, третім члена каталонської лівиці, четвертим соціяліста.

Вважають певним, що новим головою уряду буде радикал Лєру. Він створить національний уряд, опертий на співпраці найбільшого числа груп.

ГОСПОДАРСЬКА НАРАДА МАЛОЇ АНТАНТИ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ.

ПРАГА, 11. 12. ПАТ. Нараду господарської ради Малої Антанти, що мала відбутися в Празі, відложили. Речинця не устійнили. Преса пояснює відложення конференції тим, що міп. Бенеш хоче особисто проводити нарадами рали, та що він виїзджає до Парижа, то тепер конференція неможлива.

АМБАСАДОР ЗЛ. ДЕРЖАВ У МОСКВІ.

МОСКВА, 11. 12. ПАТ. Амбасадора Зл. Держав у Москві Болїта привитали нині на двірці шеф дипльоматичного протоколу комісаріяту закордонних справ Флорінський, більшовицький амбасадор в Вашингтоні Трояновський та представники преси.

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, Тел. 28-10, поручає матеріяли вовняні — на шкільні мундури, костюми, муж. убрання та всякі шовки
702

ЕКСПАНЗІЯ НІМЕЧЧИНИ НА СХІД

„Фольксблят", що виходить у Франкфурті н. М. згадуючи про союз „Дойтшер Ост" твердить, що всі союзи на сході Німеччини злучені згідно з вказівками Гітлера в один заг. союз. Часопис зазначує, що зір Гітлера, як колись Бісмарка звернений на схід. Часопис цитує слова з Гітлерової книжки „Майн Кампф": „Нац. соціялісти перекреслили свідомо передвоєнну закордонну політику. Зачинаємо там, де ми скінчили тому 6 століть. Здержуємо вічну германську мандрівку на південь і захід Европи, а звертаємо зір на схід. Перекреслюємо передвоєнну політику кольоніяльну й господарську, а переходимо до політики землі для будучини".

—o—

БУДЖЕТОВА КОМІСІЯ.

ВАРШАВА, 11. 12. ПАТ. Нині почалося засідання буджетової комісії сойму. Комісія почала дискусію над буджетом президента Польщі та Найвищої Контрольної Палати. Комісія приняла оба буджети в другому читанні.

—o—

БЕНЕШ У МУСОЛІНІЯ.

ПРАГА, ПАТ. Преса повідомляє, що міп. Бенеш після своєї візити в Парижі поїде до Риму, де матиме балачки з Мусолінієм.

Не марнуйте пів міліона чеків „Просвіти"!

Інформують нас, що Товариство „Просвіта", порому розсилає з часописами і на приватні адреси 80—100.000 чеків для влекшення українському громадянству пересилки вкладок, рат за книжки, „Дар Просвіті", внутрішньої позички, тощо. З того вертає річно около 4—5000 чеків, а решта ні. Вона десь по кутах просто марнується. Читальні, установи й поодинокі громадяни винні „Просвіті" сотні тисяч золотих за книжки, вкладки, „Дар Просвіті" і т. п., а незначні жертви складає з року на рік тільки приблизно 2—3000 *тих самих* громадян. А решта?... Спокійно кидає чеки в кут, або їх знищить. Чи так повинно бути?... Коли б тими пятьсот тисячами чеків, висланими за останніх 5 літ принайшло бодай по 50 сотиків, то це далоб 250 000 золотих і „Просвіта" могла б не тільки вийти в фінансової скрути, але й зараз відкрити Освітянів Інститут для вишколювання фахових освітників які є необхідні для правильного ведення виховання й освіти дорослих.

Громадяни! Направте Ваше занедбання і дайте змогу „Просвіті" поставити освітню справу на такій висоті, як цього вимагає сучасна хвиля. Не оправдуйтеся при всяких нагодах кризою, бо найбільшим нашим нещастям не криза, а легковаження народніх обовязків.

—o—

Клопоти з гітлєризмом в Европі.

„Нью Йорк Сан" принісе телеграму з Відня про поширення ідеї німецького фашизму по різних краях Европи. Ґраф Олександер Фештетич, богатий мадярський маґнат в Будапешті, зрезиґнував з урядового становища і почав організувати своїм коштом штурмові баталіони з людей, що живуть в його добрах. В Румунії уряд заборонив виставу націоналістичних фільм, хоч попередній уряд їх дозволив. Теперішній уряд симпатизує з Францією і тому противний пропаґанді гітлерівців. Зате між німецькою меншиною в Трансильванії ідея німецького фашизму зробила великий поступ. Націонал-соціялісти відбувають там великі паради. В Югославії завівався „Швабський Культурбунд", який видав заклик до всіх німців, щоби вони зберігали німецьку національну культуру. Уряд Югославії не противиться тому, бо він прихильний ідеї німецького гітлеризму. В Югославії є багато прихильників злуки Австрії з Німеччиною тому, бо тим способом вони надіються приборкання Італії як свого історичного ворога.

Угорщина, Румунія і Югославія мають німецького населення по пів міліона душ і хоч то рух німецьких націонал-соціялістів там досить впливовий.

Німецька закордонна пропаґанда.

В будинку давного прусського сойму в Берліні відбулася конференція, на якій німці із заграниці обмірковували плян закордонної пропаґанди. В конференції взяли участь представники влади та різних гітлерівських організацій. Предметом нарад було домагання, щоби кожний німець за кордоном, без огляду на те, де живе, якщо тільки в його жилах плине арійська кров, почувався до обовязку пропаґувати ідею націонал-соціялізму й підтримувати у своїм краю всякими засобами пропаґанди теперішній німецький уряд.

Атентат на ірляндського б. прем'єра.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На бувшого премієра Ірляндії Косґрейва, що в ґрафстві Довегал їхав автом, виконано невдалий атентат. До атентату не допустили детективи, що їхали в другому авті. Вони привитали напасників стрілами в ці втекли.

Ґен. О'Дофі, провідник „синіх сорочок", якому премієр Де Валєра загрожав арештуванням, утік до Ульстеру й там скривається.

Замість колишніх субвенцій — нарід сам від себе дасть „Просвіті" субвенцію.

По широкому світі.

— В Берліні відбулося велике маніфестаційне віче під гаслом відобрання давних німецьких кольоній. У вічу взяли участь гітлерівські союзи комбатантів, формації гітлерівського кольоніяльного союзу і студенти.

— На австро-баварській границі над рікою Зальцах прийшло до перестрілки між німецькими громадянами та австрійською граничною сторожею.

— Італійський державний секретар Суліч виправся з офіціяльною візитою до Берліна, щоби ревізитувати німецьких міністрів, що були в Римі. Нема сумніву, що при тій нагоді будуть теж обговорені важні політичні справи, м. ін. австро-німецький конфлікт.

— На політехніці в Будапешті студенти зробили протижідівську бучу, домагаючись, щоби студенти жиди сиділи в окремих „лавках ґетта". Ректор припинив виклади.

— Гітлерівські боївки у Відні нападають на жидів по місті та кидають петарди до кав'ярень, де збираються жидівські гості.

— В Персії державні службовці можуть носити одежу лише з краєвого матеріялу.

— В Букарешті й на провінції арештовано в неділю кількасот осіб, що належать до „залізної ґвардії". Вечором студенти хотіли робити маніфестації в місті, одначе поліція їх розігнала.

— Австрійський уряд рішив з приводу Різдвяних свят оголосити амнестію для політичних вязнів.

— На острові Кипрі панує серед населення голод і страшна нужда. Всюди множаться напади й грабунки.

— В Ленінграді помер у 57-ім році життя відомий теоретик економіст проф. І. Кулішер, наслідком духовних і матеріяльних злиднів.

— Райхстаг збирається 12. грудня, опісля його відложать до січня.

— Знову появилися чутки, що Гітлер відвідає Мусолінія в Римі.

— У Чехословаччині продовжать час військової служби та скріплять летунство.

— В Австрії заведуть однострої для службовців на взірець однострою із часів монархії.

— В Японії заноситься на військову диктатуру під проводом міністра війни Аракі й міністра маринарки Осумі.

Вибори по наших містах.

(Звідомлення з місць).

ВИБОРЧІ ВИСЛІДИ В ГОРОДКУ

Українці в Городку творять третину населення. Тому на 24-ох радних припадало би на українців 8-ох. При вчорашніх виборах помимо великого зайнтересування українського громадянства вибрано ледви 3-ох українців до міської ради. Сталося це передовсім з причини штучного викроєння виборчих округ так, що у двох найбільших округах (передмістях: Львівському і Заставському) прилучено вулиці з переважаючим польським населенням. До виборчих комісій не покликано свідомих українців, а лише двох „русинів" („приятелів магістрату"). В двох округах споміж пятьох українці творять більшість населення і тому надіялися в обох тих округах вибрати бодай 6 радних. Львівське передмістя (округа ч. 2) вибирає 7-ох радних. У тій окрузі крім листи ББ виставили поляки ще листу ч. 3, на якій на першому місці поміщено „русина" Мацелюха, ем. судового офіціяла та москвофіла Левинського. Ця листа не мала ніяких виглядів на вибір і тому поляки доручили частині своїх виборців відголосувати на листу ч. 3. На українській листі ч. 2 на першому місці поставлено пос. д-ра Біляка, на двох дальших місцях свідомих передмістян українців пп. Якимяка і Цапа Михайла. На останнє місце українець-інтелігент, який стояв на пятому місці, місцевий землемір п. Палямарчук Роман у день виборів почав масово роздавати поміж виборців картки з означенним листи ч. 2, на якій уміщав по сім разів своє прізвище. Це збентежило і дезорієнтувало передмістян, які почали здержуватися від голосування згляду черкувати в листи інтелігентів. У тій ситуації рішив пос. д-р Біляк, щоби передмістяни голосували многократно на двох своїх представників пп. Цапа Михайла і Якимяка Андрія. Це примусило остільки ситуацію, що здержуючися досі передмістяни від голосування, пішли масово сповнити свій громадянський обовязок.

Внаслідок такої ситуації вибрано на львівському передмісті лише одного радного в особі п. Михайла Цапа, сина Степана, який як свідомий громадянин дав запоруку, що достойно сповнить свої завдання. Всеж таки із заміщання в українських радах скористали поляки і притягнувши масово своїх виборців, вибрали 5-ох радних з листи ББ і одного з „руської" листи (п. Мацелюха).

На другому з черги найбільшому передмісті, що є Заставському, пішли наші виборці масово до голосування. Означа виявилося, що велика скількість укра-

ниця не була поміщена у виборчих списках, так що їх голоси попропадали. На цьому окружній комісії Земський усунув безправно з виборчого льокалю мужа довіри листа ч. 2 і мовою вмішання інтервенції у старости по двох годинах чергу часу привернено мужа довіри в урядуванні. Цю обставину занотовано в протоколі в цілі внесення виборчого протесту. Внаслідок такого поведення удалося вибрати лише двох радних в особах о. декана Е. Розвольського і п. Івана Цапа. Щоби знеохотити людей до голосування виборча сторожа перепускала до виборчого льокалю поляків і жидів, а українцям казали ждати годинами на чергу. Це людей не лякало та не знеохочувало, але по годинах вичікування довідувалися, що їх нема у виборчому списку.

Проти виборів у Городку внесуть українські громадяни протест, в якому представлять всі зловживання, про які годі в цілости писати.

ВИБОРИ В ЖОВКВІ

Українці поставили свої самостійні листи в трьох виборчих округах. Здобули лише *один мандат* в одній окрузі, при чому головний кандидат о. ігумен Василіянського манастиря перепав а вийшов радним лише міщанин. У двох інших виборчих округах українські листи перепали. Багато українців не було вписаних то виборчих листа при реклямації жадали від них різних документів, яких люди не мали. Окрему листу вніс урядовець при Комунальній Касі в Жовкві, бувший член УНСА Микола Душиньчук, та лишним голосом вийшов радним. У новообраній раді засідатиме 15 поляків, 7 жидів, 1 українець-міщанин і Микола Душиньчук.

Ширіть наш часопис!

Після виборів по наших містах.

ЗВІДОМЛЕННЯ ПАТА ПРО ВИСЛІД ВИБОРІВ.

Вся понеділкова ранішня преса опублікувала звідомлення Польської Телеграфічної Агенції (ПАТ) про виборчі вислідн у тих місцевостях, де відбулися вибори без голосування. У цих звідомленнях ПАТ подає число мандатів, але ніби то здобуло УНДО на т. зв. блокових листах. На цьому місці стверджуємо, що УНДО ніде при виборах не блюкувалося з ніким і тому про виборчих вислідах у тих містах не можна говорити про вибір українських кандидатів. У найближчих днях подамо виборчі вислідн на основі наших звідомлень. А до цього часу будемо і надалі користуватися телеграфічними звідомленнями ПАТ-а про хід виборів.

ВАРШАВА. 11. 12. ПАТ. Дальші вислідн замовряних виборів у Сх. Галичині:

ЛЬВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО:

ЖОВКВА: загальне число мандатів 24, з того ББ 22, УНДО 1, руска листа 1.

ГОРОДОК: манд. 24, ББ 20, УНДО 3, старорусин 1 (?).

БЕРЕЗІВ: манд. 12, з того ББ 12.

ДОБРОМИЛЬ: манд. 18, ББ 15, людова партія 1.

ЛЮБАЧІВ: манд. 16, ББ 11, УНДО 5.

СТРИЙ (звідомлення приватне): манд. 32, поляки 18, жиди 11, українці 3.

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО:

БОРЩІВ: манд. 16, з того ББ 16.

БРОДИ: манд. 24, з того ББ 24.

СКАЛА: манд. 16, з того ББ 8, нар. партія 1, сіоністи 1, ортодокси 2, УНДО 4.

БУСЬК: манд 16, ББ 4, ХД 2, безпарт. 4, УНДО 2, сіон. 2, ортод. 2.

ТЕРЕБОВЛЯ: манд 16, ББ 12, УНДО 2, старорус. 2 (?).

ЗБАРАЖ: манд 16, ББ 14, УНДО 2.

ЗОЛОЧІВ: манд. 24, ББ 10, нар. парт. 3, сіон. 6, УНДО 1, ортод. 1, інші жиди 3.

БУЧАЧ: манд. 24, ББ 7, ХД 3, УНДО 2, сіон. 4, ортод. 2, інші жид. 5, нар. партія 1.

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО:

ДОЛИНА: манд. 16, ББ 16.

Після візити в Римі.

Після повороту комісаря Літвінова в Москву кореспондент ПАТ одержав з неофіціяльних, але міродатних кол вістку, що в Римі обмірковувано перш усього італійсько-радянські справи, особливо господарські. Розмови скінчилися позитивним вислідом, чого доказом ратифікація італійсько-радянського пакту приязни чи неагресії. Згідно з дотеперішнім становищем СРСР Літвінов відмовив участи СРСР в розбройних нарадах поза Женевою та оголосив повне незацікавлення справою італійського проекту реформи Союзу Народів. Поголоска про евентуальне приступлення СРСР до пакту чотирьох не відповідає правді. Політичні кола ставляться негативно до справи навязання нових розбройних переговорів, певні, що вони можуть скінчитися тільки уступками в користь німецьких збройовь. Одночасно відповідає правді поголоска про навязання контакту між Ватиканом і СРСР. Розбилася зате спроба італійського посередництва між Німеччиною і СРСР, чого доказом те, що Літвінов не вдавався в політичні розмови в Берліні, вертаючи до Москви

НОВИНКИ

На закінчення ювилейних свят відправиться в четвер 14. грудня ц. р. в 9. годині ранку архиерейська Служба Божа з проповідю в церкві Св. Духа у Львові, вул. Коперника 36, в 150-літні роковини дня, коли храм цей обняв львівський владика еп. Петро Білянський. По Службі Божій відкриття пропамятної таблиці. 746

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружича 5,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 20-100

— **Смакуй** правдивих чаїв не тільки чай марки „ІНДОХІНА". Ручимо за його якість, смак і аромат тільки в оригінальному опакуванні фірми „Індохіна" по 1, 2, 5, 10 і 50 дкг. Жадайте і пробуйте чай „ІНДОХІНА". Заступство і склад: Львів, Валова 14, I. пов. 635 9—10

— **Науку косметики** для інтелігентних пань (теорії і практики) у первовзірнім косметичнім кабінеті уділюють фахово-дипльомовані сили. Інформації уділює косметичний кабінет „Distinction", Коперника 42 а II. пов. від год. 13—15 і 18—19 вечір. ч. 734 2-10

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 679 6-10

— **Т-во „Українська Захоронка"** спільно зі спортовим товариством УССК улаштовує Миколаївську Ревію в салях Народного Дому. Сольоспіви: Впп.: Лепкова і Шухевич. Мистецькі танки: Впп.: Голубовська, Федакізна і Петріна. Сатири, гумор і карикатури Е. Ковака. Ревелерси Евгена... Жартівливі подарунки. Газова атака. ч. 749

— **В день Імянин Й. Е. Митрополита Кир Андрія,** в середу 13-ого грудня п. р., відправить Преосв. епископ Іван Архиерейську Службу Божу в намірені Достойного Соленізанта в архикатедральному соборі святого Юра. Початок богослуження точно в год. 9-ій ранку.

— **Артист-маляр Іван Труш** повідмляє цією дорогою всіх заінтересованих, що від тепер ніяких замовлень на портрети не приймає з огляду на ослаблений зір. Зате в робітні артиста (вул. Обводова ч. 12) можна купити портрети Ів. Франка і Миколи Лисенка, що належать до найкращих портретів кисти Ів. Труша.

— **Ювилейна вистава Й. Стадника** заповіджена на 14. ц. м. відкладена з огляду на трудноші зі салею у Львові. Відбудеться вона у другій половині цього місяця; дата буде означена цими днями.

— **Кольпортери „Просвіти" і самозванці.** У краю по селах і містах ходять кольпортери книжок від різних видавництв та книгарень, які представляють себе за кольпортерів книгарні „Просвіти", з чого виходять різні прикрі непорозуміння, а навіть шкоди. Щоб оминути того надалі канцелярія „Просвіти" подає до відома Вп. Громадянства, що кольпортерами „Просвіти" до 1. І. 1934 р. є: пп. Анна Косівна, Володимир Швадчак і Михайло Шиян. Наші кольпортери мають легітимації, підписані Головним Виділом Т-ва „Просвіта". — **Канцелярія Т-ва „Просвіти" у Львові.**

— **Не буде свідоцтв у першій клясі.** Зачувати, що польське м-ство освіти видало розпорядок, який касує свідоцтва в першій клясі народньої школи. Діти в першій народній клясі не дістануть піврічних свідоцтв, а при кінці року одержать посвідки, які стверджуватимуть перехід до другої кляси, без подання нот.

— **Замикають адвокатські листи.** З Варшави зачувати, що поза проектом замкнення листи адвокатів в окрузі львівської апеляції на 5 літ є проект замкнути листи адвокатських аплікантів в 10 лт. Одночасно має появитися новеля до адвокатської ординації, що передбачує для аплікантів 2-літню безплатну судову практику і 5-літню практику у адвоката.

ДАРОМ

3 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей пирізок отримає гарний даручок.

БЕЗПЛАТНО

правдивий срібний монограм додає при закупі торбинки, течки, портфелю і мошники магазин шкіряних виробів

„НОБЛЄС", ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 11 а

10/33 Увага на фірму та число дому. 1—1

— **Одностроїї для службовців.** Міністр почт і телеграфів у Польщі покликав одностроєву комісію, яка займеться введенням одностроїв для службовців почти, телеграфів і телефонів. На першій конференції розглядали справу коштів одностроїв, рід і колір матеріялу та справу чи носити однострої обовязані будуть усі державні службовці, чи лише ті, які мають службові звязки з публикою. Комісія збирає інформації, бо крім почти хочуть признати одностроїї також для службовців державної адміністрації, себто воєвідств, староств і т. д.

— **Львівська хроніка.** При вул. Львівських Дітей намагала втроїтись спіртом 17-літня ученица Лідія Шеремета. В грізному стані відвезли її до шпиталю. — З хати Ґусти Маєр при вул. Яховича 19, злодії вкрали 1.200 зол., столове срібло та ліхтарі.

— **Краєва хроніка.** В Солотвині вломилися до канцелярії нотаря Фрідмана злодії й вкрали з каси 100 зол. та багато біжутерії. — В лісі коло Будзанова напали на двох жидівських купців невідомі бандити і побивши їх, зрабували їм 50 зол. — У Тростянці пов. Снятин, повісився в стодолі свого батька Іван Симовонюк, побоюючись кари за нелеґальну торговлю тютюном. — В Сколім арештовано Йосифа Лебідя, що вломився до мешкання д-ра Унгера і вкрав хірургічні знаряди вартости 1.500 зол. — У Гроли перейшла на католицизм 19-літня манікюристка Кладовська, дочка рабіна зі Сувалок. Це вже третя з черги дочка того рабіна покинула віру батьків.

— **Плямистий тиф** появився в Снятині. На 5 осіб, які захворіли, померли дві. Наказано протифілякгичні засоби.

— **На смерть.** У Раві Руській відбувся в понеділок нагий суд перед трибуналом, делегованим зі Львова, проти Гриня Галаса та Михайла Панечка з Річок, пов. Рава Руська, за вбивство Пелагії Домашевич. Галас любився в Домашевичівній, коли вона стала матірю та стала домагатися, щоби він оженився з нею. Галас постановив позбутися її. Намовив знайомого Панечка, щоби вбив Домашевичівну. Панечко застрілив її крізь вікно, як сиділа при вечері. Обвинувачені признавалися до вини. Трибунал засудив обох на кару смерти на шибениці.

— **Шекспір у шкільних кінах.** В Англії сфільмували багато творів із Шекспірових пес, щоб поширювати їх у школах. Діти, бачучи на фільмі складні історії, що лягли в основу пес англійського драматурга, лекше можуть запамятати дію і користають із лектури багато швидше.

— **Різдво на Робінзоновому острові.** Острів на якому провів стільки літ самотно Робінзон Крузо, істнує справді і має нині 67 мешканців. Дефо описав пригоди Робінзона на підставі дійсної події з життя англійського капітана Олександра Селькірка, якого буря закинула на острів Хуан Фернандез. Чимало англійців вибирається щороку на цей острів на Різдво. Туристи залишають там стільки гроша, що 67 мешканців, які їх гостять, можуть із цього заробітку жити весь рік.

— **Українець переможцем на великім здвизі чемпіонів.** В понеділок, 20. листопада відбувалася в Медисон Сквер Ґарден в Нюйорку боротьба між великими чемпіонами при здвизі 10.000 видців. Світове чемпіонство здобув Джім Бравнінґ, американець зі стейту Мизурі, який боровся проти Ґуса Соненберґа з Бостону. Змагання тревало годину й 10 мінут. Заки зачалася головна боротьба за світове чемпіонство, виступали в змаганнях інші передові змагуни, між якими був українець Юрко Заринів. Його імя вже звісне в спортовому світі і при звітах з дужання часто його згадують спортові репортери. Таксамо і з понеділкових змагань поміщено в нюйорських газетах, між ін. в „Таймсі" дуже прихильну згадку про Зариновя. Він важить 202 ам. фунти, а його противник в дужанні, Чарлі Стрек зі Спрінґ Веллей, стейту Нюйорк, важить 226 фунтів. Переміг Заринів. При описі дужання репортер завважує, що „Заринів лучить у собі силу й акробатичну зручність разом з дужанням".

Ви не повинні відкладати умови на життєве обезпечення, бо не знаєте, що же Вас завтра. Але знаєте, яка доля постигне Вашу родину на випадок Вашої смерти, коли Ви не постараєтеся завчасу забезпечення її в однокому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ",

ЛЬВІВ- РИНОК Ч. 38 (власна каменица).

СПОРТ.

З ЛЕЩАТАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ СОКОЛА-БАТЬКА.

В неділю 17. н. м. відбудеться перша практична лекція їзди на лещатах. Збірка учасників лещатарського курсу в год. 10.30 на останньому перестанку 4-ки коло Високого Замку (Кадетська).

Лещатарська Секція С.-Б.

ОЛЕКСАНДЕР ГАРКАВЕНКО В БЕРЛІНІ.

Німеччина не пригадує собі такого турніру фрикційної боротьби, як тепер відбувається в Берліні. Найкращі змагуни станули, аби показати своє мистецтво і техніку. Боротьба ведеться за світове первенство. Серед конкурентів на чільному місці стоїть світової слави українець, **Олександер Гаркавенко**, переможець інтернаціонального турніру в Гамбурґу перед двома роками. Берлін ще не бачив нашого земляка. Його перший виступ був справжньою сенсацією не тільки для глядачів, але і для цілого німецького спортового світу. В офіціальних повідомленнях зазначено, що „від десятиліть на німецькому герці не стояв такий змагун". Ще ніхто не зміг його покласти. Турнір наближається до кінця. Гідний репрезентант українських національних фарб (О. Г. кожного вечора виступає з чудовою жовто-блакитною лентою!) має ще проти себе трьох сильних конкурентів: естонця Петерсона, австрійця Канака і німця Пєнцкого (який у Польщі виступає як поляк). Берлінські українці дуже уважно слідкують за турніром і покладають усі надії на нашого лицаря-змагуна. —ж—

—o—

Нові книжки й журнали.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам, листопад, ч. 11. Зміст: Гр.-кат. Дух. Семінаріїв у Львові (світлина). Митрополит Андрей: Духовна Семінарія це символ Церкви. о. Д-р Йосиф Сліпий. Зі стопятдесятьлітньої перспективи. Д-р Олександер Назарко: Наших духовних Старшинах з Львів. Дух. Семінарії. Х.: Ювілейні торжества львів. Дух. Семінарії. Я. Яцкевич: На цілях духовної обнови народу. Нові книжки. Вісточка.

МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ — МІСЯЦЬ СВЯТА „ПРОСВІТИ". СПІШІТЬ ІЗ ГРОШЕВИМ „ДАРОМ ПРОСВІТИ"!

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 12. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Середа, 13. XII. год. 7.30 веч. „Кармен" опера.

Четвер, 14. XII. год. 7.30 „Гроші то не все".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 12. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Середа, 13. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Четвер, 14. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Концертове Бюро Тірка.

Четвер, 14. XII. Ада Сарі, співачка.

Український Театр ім. Тобілевича.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА 11 XII. Матря; 12 XII. Батурин; 13. XII. Фраскіта.

ЛЬВІВ: Вел. сала Муз. Т-ва ім. Лисенка 14. XII. год. 7.30 веч. „Гра на замку" Мольнара. — Ювілей сценічної праці Йосипа Стадника.

Кіна.

АДРІЯ: „Мараду".

АПОЛЬО: „Король нездар" (Бастер Кітон), „Білий слід".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Цвітка Альжіру" та „Філіп і Філіп".

КАСІНО: „Живемо сьогодні".

КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").

КОЛІСЕЙ: „Жінка з реєстру", ревія „Знайомі типи".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка на роздоріжжу", та Ліліяна Гарвей.

МУЗА: „Таємний острів".

ПАЛЯС: „Мертвий ліс" (на осн. Достоєвського).

ПАН: „Я в день, ти в ночі" та ревія.

ПАСАЖ: „Вічний ворог" (Віл. Дезмонд).

ХИМЕРА: „Кавалькада".

СТИЛЕВЕ: „Чемп", ревія „Тере-фереруку".

УТІХА: „Білий гріх" і ревія

Закордонне радіо.

Вівторок, 12. грудня 1933.

Відень (517.2) 17.15 Соліст. 20.00 „Замерлі очі" оп. Д'Альбера; Братислава (279,3) 18.05 Словацькі рецитації, 20.40 „Зависть" авд.; Кошиці (293,5) 16.40 Весела програма, 18.00 Байки; Прага (488.6) 22.15 Сучасна музика; Копенгаген (281,2) 21.10 „Ріголето" оп. Вердія; Атльона (412) 21.00, 21.25, 22.15 Спів; Білгород (430.4) 20.50 Оп. арії, 21.40 Нар. пісеньки; Ковно (1935) 18.20, 21.35 Спів; Берлін (419) 20.05 „Дас Лібеснест" муз. комедія; Кенігсвустергавзен (1634,9) 17.20 Суч. музика, спів; Лянгенберг (472) 13.35 Концерт; Будапешт (550.5) 19.30 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера; Рим (441,2) 20.40 Концерт.

Середа, 13. грудня 1933.

Відень (517.2) 13.10 Концерт (музика, спів), 19.00 Військ. орхестра; Братислава (279,3) 12.35 Концерт; Брно (341,7) 18.25 Пісні; Кошиці (293,5) 16.00 Музика; Прага (488,6) 20.05 Концерт; Атльона (412) 21.50 Спів, віольончелі; Білгород (430,4) 20.00 Пісеньки; Ковно (1935) 17.40 Спів; Рига (525) 17.40, 20.20 Арії, пісні; Кенігсвустергавзен (1634,9) 19.00 Моцартові твори; Лянгенберг (472) 16.00 Концерт; Будапешт (550,5) 21.35 Концерт; Мілянo (331.5) 20.40 „Царевич" оп. Легара; Рим (441,2) 20.40 „Кармен" оп. Бізета.

Львівське радіо.

Вівторок, 12. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Популярна музика з грамофону; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Сальонова орхестра, 16.40 Сред книжок; 16.55 Муз. архітвори 16—20. століття (музика.спів); 18.20 Мінеральні скарби Сх. Галичини; 19.00 Театр. фейлетон; 19.25 Актуальний фейлетон; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 „Мадам Бітерфляй" оп. Пуччінія (з грамофону), Фейл. „Щасливець"; 22.25, 23.05 Танкова музика.

Середа, 13. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Сальонова музика; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Вокальні дуети (Норська, сопран, Інгрімізна контральт); 16.40 Листи, програми; 16.55 Твори на обой та фортепіян; 17.15 Фортепіян; 18.00 Летунство та медицина; 18.20 Арабські пісні (Ахмед Кезбі); 18.35 До слуху та до танцю (грамофон); 18.45 Фейлетон; 19.05 Вісточка; 19.25 Белетр. відчит; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 У столиці Норвегії; 20.15, 21.00 Концерт (музика, спів); 22.00 Відч. есперанто „Шопен"; 22.20 Танкова музика; 23.05 Найгарніші грамофонові твори.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в приватних оборотах платили в понеділок за доляр 5.53 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 28.07, Париж 34.86, Берлін 212.34, Цюріх 172.30, Амстердам 358,. Нюйорк кабель 5.62, Нюйорк чеки 5.60.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 11. XII.: масло 3.— зол., молоко 20 сот., сметана 90 сот., яйця зол. 5.00—5.20 за копу. Тенденція на всі ті артикули сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Продам всі річники (оправлені) „Життя і Знання" і „Самоосвіта". Зголошення до Адміністрації під „Оказія". 2—2

Справлення ошибки: В „Ділі" ч. 320 з 3. XII. 1933 в оголошенні: „Комунікат прив. учит. жіночої семинарії СС. Василянок в Станиславові" пропущено в одним реченні слово „не", що надає йому зовсім протилежний зміст. Речення це повторяємо справлене: „Тому і вважаємо, що покінчення нової школи, а саме 4-о класової гімназії річ для кожної людини конечна, якщо вона в будуччині не має бути здана тільки на працю рук".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — тридільні від 5.50 зол., філе ручної роботи за безцінь. *Найнебагливіші моделі* **Crouchet, Brugges, Venice, Indanthren.** — **ФРАЙЛІХ,** Сикстуська 21. 660 3 - ?

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, **Grodno, ul. Hoovera 9. 5-15**

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ. найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 4-11

ПАРОХ Журавець п. Любича Королівська пов't Рава Руська глядає заміни за парохію можливо з одною церквою. 723 2- 2

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсмана. Львів. Пасаж Гавсмана. 586 13-15

„МОЖНА БИ на цю тему балакати багато-багато.. хоч трохи дивно висказувати свої погляди в далеке.." — Підняти відповідь. Львів, головна почта, посте-рестанте... 742 3—3

УНЕВАЖНЮЮ військову книжечку П. К. У. Станиславів. Гнат Вирста. 744 1—2

ПОСУДИНУ кухонну поручає фірма А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 6/32 1—3

МЕШКАННЯ з 3 кімнат і кухні зараз до винайму. Інформації дає канцелярія Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, вул. Чарнецького 26. 745 1—3

2 КІМНАТИ з кухнею до винайму зараз. Жовківська 62. Відомість у місці. 1-2

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1.50 зол., з почт. перес. 1.65 зол.

НІЯКИЙ АРҐУМЕНТ...

Не зможе вже Вас ніяк відмовити Пані, щоби не купити пудру із трояндами, віолями і вибагливим запахом

5 Fleurs FORVIL PARIS

якщо пізнаєте його прикмети. — Просимо домагатися пудру марки

5 FLEURS FORVIL PARIS

що є гарантією якости.

Просимо не підлавитись назвам продавців, що стараються пудри в подібних опакуваннях і назвах продавати замість оригінального пудру.

5 Fleurs FORV L PARIS

Продаємо світової слави тоалетові води і перфуми 5 Fleurs Forvil Paris та інші нахоті. 11-11

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФАРБИ, ЛЯКЕРИ, ПОКОСТИ И ГОСПОДАРЧІ АРТИКУЛИ поручає

А. Лопушанський

Львів, пл. Марійська 8. Тел. 16-16.

Вибаглива косметика. Спеціяльність: ВИРОБИ З УКР. ФАБРИКИ „АЛЬОЕ". 19/48 2—6

НОВОЧАСНА ДРОГЕРІЯ І ПЕРФУМЕРІЯ та склад фарб — **ЛЬВІВ, САПІГИ 7** — поручає на св. Миколая прекрасні дарунки по цінниках 11/33 цих цінах. 1—3

ПАЛІТРА першорядні по дешевих цінах; на догідних умовинах Купно продажа: заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Лещатарські комплєти

як штани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (дульбокс), дошки (ясеневі), в'язання, кийки і шапки виконує і продає за зол. 63.50

ВИРІБНЯ „РЕНОМА"

Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.

1/32 Вступи і переконаєшся! 4-10

Ще врятувати Тебе з може хіба лише

ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО МАСЛ СОЮЗУ

ПОДЯКА.

Воля Всевишнього забрала нам зломив нас найдорожчого та найліпшого Дружину, Батька й Дідуся нашого бл. п. **Радислава Василя** 2 ім. **Ставничого,** смерть ованого офіцяла Окружного Суду в Станиславові, який, проживши 67 років, розпрощався з нами на віки дня 20. X. 1933 р. У цьому важкому смутку почуваємося до обовязку висловити тут щиру подяку в першій мірі парохові катедральної церкви в Станиславові Впр. о. крил. Романові Лободичеві та кан. митрополичої капітули лат. обр. у Львові Впр. о. прал. з-рові Альбінові Вар пилевичеві за відправлення богослужень на цитеню подружини найближчої та найдорожчої нам Особи. Панам лікарям, а саме Вп. д-рам Ференсевичеві, Файтлеві, Моссорові, Розенбавмові й фельчерові Вп. Ліблайнові та найбільше й найсердечніше Вп. д-рові Осипові Миланюкові дякуємо за дбайливу лікарську опіку в часі недуги та за останні заходи примерщи найліпшому нашому Мужеві, Татусенькові й Дядзеві здоровля й життя. На жаль, немолима смерть забрала нам таки нашого найдорожчого Опікуна й Покровителя. Тож дякуємо щиро гаряче Впр. о. крил. Р. Лободичеві за провід, а Всч. оо. катехитові Юліянові Вальницькому й парохові Осипові Казимирові 2-ім. Саврашеві за участь у відправі похоронів та у проведенні Покійного на місце вічного спочинку. Дякуємо Вп. П. дир. Степанові Слюсарчукові за правдиво-мистецьке виконання плякатів. Щиру й сердечну подяку складаємо Хв. Виділові Т-ва „Українська Хата" на руки його голови Вп. П. Юрка Синишина, а також йому особисто, за окремі жалібні клепсидри від тогож Товариства та за виставлення чорної хоругви на домівці впродовж трьох днів на знак жалоби. Дякуємо всім Вп. членам славновідомого хору „Думка" на руки диригента Вп. П. м-ра Леонтія Крушельницького за чудовий спів у часі сумного похоронного обряду. Дякуємо Другові Покійного Вп. П. Смольницькому з його Семею, Вп. Панам Скоробогатим, Вп. Панству Калітинським та Дор. Друзям Шкабрієм (прекрасні хризантеми!), Інж. і д-р Пристаям та Д-рам Гробельним, Вп. Панству Базалім, напослідок нашим добрим Сусідам: Вп. Пан. Мигалюковій із дочкою Вп. П. Загайкевичевою, Вп. П. дир. Миколі Бенешові та Вп. Панству Волінським і Плютам — за сердечно дружні, золоті слова спочуття, потіхи й піддержки в незвичайно важких хвилинах нашого горя, зокрема дуже щиро дякуємо Вп. П. Івану Калітинському за величезну поміч і прислугу в самому влаштуванні похоронів. Гарно дякуємо Товаришам і Знайомим Покійного та всім Громадянам і добрим християнам за те, що прибули віддати Покійному останню прислугу. Всі Ви прийміть від нас щиро-українське Спасибі. Під кінець дякуємо Впр. крил. Лободичеві, Всч. о пар. Дмитр Валіхновському та Всч. о. Зиновієві Коваликові ще й за відправлення співаних поминальних богослужень із панахидами за спокій душі бл. п. Радислава Василя та інших членів рідні Ставничих у трьох станиславівських церквах: катедральній, на Гірці й оо. Редемптористів.

Станиславів, у листопаді 1933 р.

Юлія з Базалів Ставнича — вдова; **ред. Іван Ставничий** — син, **Михайлина з Федевих Ставнича** — синова; **Орися Христя Мотря 3-ім. Ставничка** — внучка.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Ч. 330 (13.529). Львів, четвер 14. грудня 1933. Pocztowe opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ҐРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Свято на Святоюрській Горі.

Українське громадянство свому архипастиреві Впреосв. Владиці Андрієві з нагоди Імянин.

У вівторок 12. грудня, напередодні св. Андрія, зібралися на Святоюрській Горі в митрополичій палаті представники зорганізованого українського громадянства в числі понад 100 осіб, щоби зложити побажання з нагоди Імянин свому архипастиреві і великому громадянинові митрополитові Кир Андрієві. Точно в год. 12.30 явилися представники всіх наших громадських установ у великій салі митрополичої палати. За хвилину відкрилися бічні двері і з них ввезли на салю на фотелевому візку Достойного Соленізанта. Від усіх присутніх промовив до Митрополита сеніор наших громадських діячів през. д-р **Кость Левицький.** Прегарна його промова зробила помітне вражіння на всіх учасників цього свята, бо була вірним висловом настроїв усіх присутніх до особи Митрополита Андрія.

Після промови і побажань през. д-ра К. Левицького дякував промовцеві і всім присутнім за побажання Достойний Соленізант і закликав усіх до згідної, невпинної, сконсолідованої праці для добра загалу.

—o—

30-ліття Ревіз. Союзу Українських Кооператив.

У 1934 р. святкує Ревізійний Союз Українських Кооператив тридцятиліття свого істнування. З цієї нагоди відбудеться заходом Ревіз. Союзу в дні 16. січня 1934 р. святочна академія в салі Театру Ріжнородностей. На день перед ювилейним святом назначені Загальні Збори цієї провідної нашої економічної установи. І на Загальні Збори, і на ювилейне свято сподіються великого з'їзду делегатів з усього краю.

—o—

З більшовицького „раю".

У вчорашньому числі „Діла" подали ми вістку в Празі про розстріл у Харкові поета *А. Павлюка*, що перед кількома місяцями виїхав був до УСРР. Разом з ним розстріляли, як повідомляють з того самого джерела, одного з провідників більшовицької місії у Празі, добре знаного на празькому ґрунті *Потійчука*.

—o—

Новий лік проти падачки.

Найновіші медичні нім. журнали подають: Американські лікарі відкрили в ростині Scutellaria lateriflora, що росте на канадійських степах, успішний витяг проти падачки і хороби Паркінзона. (Паркінзоніям — це безупинне тремосання якоюсь частиною тіла, прим. рукою або головою. Досі ця хороба була неулічальна). У витягу Scutellari-і, що його прозвали „донгіде", знайшли бром і валіо. „Донгіде" пристосовували проти згаданих хорób в Америці, у Відні і в Будапешті, — і всюди лікарі мали надзвичайні висліди. Тепер випробовують його ще й проти кашлю.

Ю. П.

Гендерзон в обороні Німеччини.

ЛЬОНДОН, 12. 12. ПАТ. В промові, яку учора вечором виголосив ґенеральний секретар Союзу Народів Авеноль на приватнім зборі послів у палаті громад, забрав голос председник розбройної конференції Гендерзон, інформуючи послів про стан розбройних праць. В тій промові Гендерзон виступив горячо в оборони Німеччини а проти Франції, що підкреслюють консервативні часописи. Ліберальна і соціялістична преса бере в оборону Гендерзона, стверджуючи, що в його промові не було ніяких протифранцузьких акцентів.

Англія супроти німецьких домагань.

ЛЬОНДОН, 12. 12. ПАТ. У звязку з дальшою матичною активністю в столицях великодержав міродатні політичні кола вказують на потребу розріжняти справи: 1) повороту Німеччини до міжнародніх розбройних переговорів і 2) реорганізації Союзу Народів. Дорога повороту Німеччини до розбройних переговорів веде крізь безпосереднє порозуміння з Францією. Першою спробою того була розмова Гітлера з французьким амбасадором Повсетом, причому Гітлер мав зажадати 300-тисячної армії, відповідно озброєної, негайного звороту без плебісциту басейну Сари і залишення Німеччині вільної руки щодо Австрії. Крім того Гітлер мав порушити аспірації Німеччини у відношенні до Рад. України. Одначе проба порозуміння не вдалася. Британський уряд уважає німецькі домагання не до приняття. Тепер іде дальший крок, відповідь Франції. Франція має згодитися на оборону концесії для Німеччини, але під умовою докладного вивалення теперішнього стану зброєнь Німеччини. На випадок саботування Німеччиною контролі дальших зброєнь, Франція хоче в порозумінні з В. Британією застосувати відповідні санкції. Справу реформи Союзу Народів відсуває британський уряд на дальший плян.

Німеччина веде до війни?

ПАРИЖ, 12. 12. ПАТ. Берлі пише в „Журналь де Деба", що Німеччина доведе Европу до війни, оскільки її пляни не розібються об рішучий опір. Всяке улекшування її планів, всяке ослаблювання Франції та інших мирно настроєних держав, все те веде до катастрофи. Тому треба ще раз сказати: в Парижі потрібна цілковита зміна. Без випростування політичної лінії все інше ні до чого.

Однодушність Бенеша й Тітулеску.

КОШИЦІ, 12. 12. ПАТ. Офіційний комунікат про зустріч Бенеша з Тітулеску каже, що обі міністри обговорили висліди подорожі Тітулеску до Софії, Атен і Анкари та обмірковавши міжнародню ситуацію, стверділи знову згідність поглядів щодо абсолютної непорушности пакту Союзу Народів у теперішній його формі.

—o—

Дипльоматичні візити

БЕРЛІН, 12. 12. ПАТ. Берлінська преса обмежується сокращ до подання вістки про вчорашню стрічу канцлера Гітлера з французьким амбасадором Повсетом, оголошуючи одночасно вістку з Парижа про візиту німецького амбасадора Кестона у Поль Бонкура.

Десятимінутове засідання сойму.

Варшава, 11. грудня 1933.

Сойм здобув сьогодні новий рекорд. З усіх дотеперішніх засідань нинішнє тревало найкоротше, бо всего 10 мінут. По четвертій годині отворив засідання маршал Світальський, присвячуючи коротку посмертну згадку двом померлим послам з ББ Анг. Пекарському і Ігнатові Єгерові. Опісля серед гробової тишини заявив, що одержав від прокуратора окружного суду у Варшаві письмо з повідомленням, що посли Норберт Барліцький, Станіслав Дібуа, д-р Володислав Кернік, д-р Герман Ліберман і Вінценти Вітос на основі правосильного судового вироку утратили свої посольські мандати. Супроти цього просить сойм згідно з постановами соймового регуляміну про стверджения, що з днем управосильнення вироку себто з днем 5. жовтня 1933, ви гасли мандати згаданих послів, про що він повідомить головну виборчу комісію.

На це попросив голосу голова Люд. Клюбу пос. Руг. Маршал відмовив йому уділення голосу, а тоді пос. Руг згодосив з місця внесок, що сойм стверджує, що мандати названих послів не вигасли. Був це внесок чисто демонстраційний, бо з уваги на те, що всіх згаданих послів, колишніх берестейських вязнів правосильним судовим вироком позбавлено громадянських і почесних прав, стратили вони силою самого закону право виконувати свій посольський мандат і тут сойм, очевидно, не міг в нічому змінити судового присуду. Цей внесок посла Руга потрактував маршал як спротив і тому згідно знову з постановами соймового регуляміну справу стверджения вигаснення мандатів піддав під голосування. За стверджением вигаснення мандатів голосували виключно посли з Безпартійного Блоку — отже більшість сойму — проти голосів цілої польської опозиції і національних меншин. Тимсамим сойм ствердив формально, що вигасли посольські мандати вичислених вище послів. У найближчих днях головна виборча комісія визначить з листи кандидатів наступників берестейських вязнів, з яких в міжчасі деякі перейшли до ББ, — і вони на одному з найближчих засідань сойму зложать посольське приречення.

З черги зложили посольське приречення нові посли, а саме посолка Залеська з Клюбу Народового, посол Врубель з ББ, посол Ілько Лисий (УНДО), що обняв мандат після б. посла Вол. Кохана з округи Львів-Жовква-Яворів-Сокаль-Рава Руська і Любачів, врешті посол Андрій Гривнак (УСРП), селянин з Рогатинщини, що всупереч міжпартійній умові з осені 1930 р. між УНДО і УСРП принявши мандат зі золочівської виборчої округи ч. 66, опорожнений після смерти посла з УНДО д-ра Ярослава Олесницького. Після згаданої міжпартійної передвиборчої умови п. Гривнак мав обовязок уступити своє місце (був на четвертому місці у листі) наступному кандидатові з пятого місця, яким є б. сенатор д-р Корнило Троян з Ходорова. Тут управа УСРП знехтувала умову.

По повищих формальностях відчитано наголовки десяти урядових проектів — між ними

пять щодо додаткових кредитів — які без жадної дискусії відослано до дотичних комісій.

Ціле засідання сойму тревало буквально десять хвилин. Коли марш. Світальський замкнув це рекордово коротке засідання сойму, з лавок польської лівиці упали окліки: „Хай живуть берестейські вязні". На більше польська лівиця не могла здобутися!

Наступне засідання сойму відбудеться в пятницю 15. ц. м. Перед різдвяними феріями, що потревають до 9. січня 1934 р., буде крім цього мабуть ще одно пленарне засідання сойму — у слідуючому тижні.

Буджетова комісія розпочала нині свої наради, які продовжуватиме аж до святочних ферій. Інших соймових комісій ще не скликано. Члени польської опозиції — числом 11 — у соймовій комісії закордонних справ звернулися до провідника цієї комісії пос. Януша Радзівіла з домаганням, щоби скликав у найближчому часі засідання комісії, якого не скликувано від лютого цього року, а то з огляду на дуже важливі події, що зайшли в останніх днях на терені міжнародньої політики.

Д-р Степан Баран.

—o—

Бомби в Австрії.

ВІДЕНЬ, 12. 12. ПАТ. Перед ратушем містечка Дорнбірн в Передаруляній доконано динамітового замаху. Експльозія ушкодила салю, в якій находилася огнетривала каса.

В місцевості Урвар в Горішній Австрії перед домом христ.-суспільного посла Ґанґельберґа вибухла бомба, що ушкодила поважно фронтову стіну. Поліція арештувала кільканацять гітлерівців.

Крівава бійка на університеті.

З Мексику повідомляють, що в місті Ґвадалахара прийшло до крівавих сутичок між поліцією і студентами місцевої вищої школи з приводу іменування ректора. Студенти обсадили будинок університету, з якого поліція мусіла усувати їх силою. Студенти ставили опір, наслідком чого вивязалася бійка, в якій згинув один поліційний агент, а 19 студентів тяжко ранено. Поліція арештувала 250 студентів і 75 комуністичних агітаторів.

„ПРОСВІТІ" ДАЄШ, СОБІ ДАЄШ. НЕ ДАЄШ — СЕБЕ КРИВДИШ...

Фашистівська гра зі Совітами.

(Кореспонденція з Риму.)

Довгих шіснацять років верещати проти „гнилого" Заходу, проти буржуйської Европи на те, щоби сімнацятого року комуністичного раю зробити „прийдіте поклонімося" перед тією ж Европою, — це треба вже до краю докотитися. На це здатна лиш Москва.

І сьогодні Літвінов перед буржуйською Европою складає предовгі заяви медоточивих слів про мир, про згоду. Не думайте, що це не щиро: ні, щиріського! Москва внутрі невблагана супроти „іноплеменників". І ця її невблаганість тим жорстокіша, чим слабше вона почувається назовні.

Хай, що Москва ще десь у душі ховає надію про „всемірний пожар" комуністичної революції, та це лишається лиш надією, бо „гнилого" Заходу не перехитрити Москві. Це нам показала історія останніх років.

На перший погляд може бути дивно, що Мусоліні вижеться з Москвою, з нею хоче перевести реформу Союзу Народів, проти якого в римській пресі появилися гострі голоси критики. Та його тонка гра стане зрозуміла: при помочі ще одного партнера, Москви, який сьогодні може лиш покірно слухати (вождя зненавидженого фашизму), задати останній удар сьогодняшному Союзові Народів і... версайському пактові. Коли Мусоліні це осягне — йому Москва вже буде непотрібна.

„Evening Standard" каже, що підчас зустрічі великих потуг буде предложена в подробицях політика Мусолінія, яка наполягає на Союз Народів зреформуватись або згинути.

Головні щоденники Німеччини бють сильно проти Версаю. „Nachtausgabe" з 6. 12. ц. р. пише: „Перш за все рішуче заявляємо, що Союз Народів мусить піддатися обовязковій трансформації. Це означає звільнення від версайського договору".

Німецькі часописи заявляють голосно, що для приятелів і захисників Женеви настали препогані часи; що Союз Народів зовсім стратив свою популярність.

Та, про це ми, українці, найкраще знаємо, найбільше відчули „справедливість" цієї інституції — Союзу Народів. Та не сміємо надіятися, що, хочби і зреформований Союз Народів, — коли до цього дійде! — буде для нас справедливіший. Світ справедливий лиш до сильних! І такими мусимо себе показати. Бо не забуваймо: Союз Народів, так виходить сьогодні, мабуть реформувати з Москвою! Це вистарчає, щоби реформувати з Москвою! Це вистарчає, щоби ми не ждали „справедливости" від інституцій, у якій засідатиме серед „буржуїв" у згоді Москва.

В усіх головних щоденниках Риму появились статті проти Союзу Народів, яким він є сьогодні. Ця одноголосність римських часописів проти С. Народів виявляла би, що розмови Мусолінія з Літвіновим були скермовані й на Союз Народів. „Il Giornale d'Italia", з 7. 12. ц. р., зазначує у передовиці, що в Союзі Народів мусить бути очищений дух і засади його і що він мусить бути регабілітований.

Мусоліні зі Союзу Народів хоче, після реформи, зробити осередок миру Европи, а не, як досі, ворожнечі й непевности завтра.

І Москва і Італія лякаються війни. Кажуть в Італії, як ми вже недавно згадували, що Европа не сміє обезсилювати себе у війні в себе, бо висить грізна небезпека: жовта небезпека!

А нам хочеться сказати: для Мусолінія жовта небезпека це лиш покришка, щоби самому порости в густе пір'я.

Москваж, якій справді загрожує жовта небезпека, шукає захисту й у Мусолінія, щоби лиш в Европі не счинилася буча, бо тоді Москві край...

Стоїмо на передодні важливих політичних новин.

М. З.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Вісти з Гр.-кат. Богословської Академії у Львові.

Гр. кат. Богословська Академія у Львові розпочала в акад. р. 1933-34 шостий рік свого істнування і наукової праці, яка при всіх трудношах виказує сильну та здорову розвоєву тенденцію. Богословська Академія обеднює тепер в науковій праці 23 професорські сили та 331 слухачів не тільки з Галицької Провінції, але також з усіх майже територій, на яких живе український нарід. Та обставина надає їй чимраз більше характеру загально української богословської наукової установи.

Цього року проголошено ось такі виклади:

ТЕОЛЬОГІЧНИЙ ВИДІЛ.

Студії біблійні:

о. проф. Д-р Тит Мишковський: Археольогія біблійна Ст. Завіта — 4 год.; Толкування св. Письма Ст. Завіта на підставі еврейського тексту.

о. проф. Д-р Василь Лаба: Загальне введення до св. книг Н. Завіта. 2 год.; Життя Г. Н. І. Хр-а з поясненнями головних Господніх бесід в старослов. тексті. 2 год.; Пояснення листа св. ап. Павла до римлян в оригінальнім грецькім тексті.

Догматика і Апольогетика.

о. проф. д-р Й. Сліпий — 1 г., **о. д-р Б. Лисьский** — 3 г., **д-р С. Сампара** — 5 г.

Історія Церкви, патрольогія і канонічне право.

о. проф. д-р Василь Лаба 2 год.

о. проф. д-р Йосиф Сліпий: Огляд історії Духовної Семинарії у Львові — 1 год.

Проф. д-р Микола Чубатий: Історія Церкви на Україні по кінець XVI ст. — 3 год.; Загальний просемінар. Організація наукової праці в школах академічних — 1 год.; Просемінар церк. історії. Інтерпретація вибраних текстів патерика київського — 1 год.; Семінар історії Церкви. Читання і оцінки праць — 1 год.

Проф. о. д-р А. Ішак — 1 год.

о. Л. Лужницький: Історія вселенської Церкви від заснування до XIV стол. — 3 год.

Сказали чехи — НАРОД СОБІ. І стали собою.
Це слід нам памятати у ГРУДНІ.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. ГРУДНЯ 1933.

ГЮІ ДЕ МОПАСАН. 2)

ЧУРА.

(Докінчення.)

Годину пізніше Пилип сказав мені потихо в коридорі сальону, де я стрінула його: „Я до приказу пані, якщо може маєте передати який лист". Тоді я зрозуміла, що він продався і що мій приятель купив його.

І дійсно я передавала ним листи — усі мої листи. Він носив їх і приносив мені відповіді.

Це тревало приблизно два місяці. Ми мали довіря до нього, так само, як ви мали довіря до нього, ви також.

І ось, татусю, ось що сталося. Одного дня, на цьому самому острові, на який я, цим разом сама, приїхала човном, я застала вашого чуру. Цей чоловік чекав на мене і загрозив мені, що видасть нас і ще покаже показне вам захований ним, крадені листи, якщо я не задоволю його.

Ах, тату, мій тату, мене охопив страх, підлий, якнайгидший страх, страх головно перед вами, бо ви такий добрий, а я ошукувала вас і ще також страх за нього — ви вбили би його — і може за мене, чи я знаю, я була затуманена, мене-страшена, я думала, що ще раз перекуплю того негідника, який також казав, що любить мене, о, який сором!

Ми, жінки, такі слабі, що ми богато більше від вас тратимо голову. А коли вже хто раз упаде, то паде потім все сняче та нижче. Чи я знала, що я роблю? Я зрозуміла тільки, що один із вас двох і я згинемо — і я віддалася цій худобині.

Ви бачите, татусю, що я не стараюся виправдати себе.

І так, і так — і так зачалося те, що я годинна була передбачити — він погрожував мені і був теж моїм любком, так само, як цей другий. Чи це не жах?! І які тортури, татусю!

Отже я сказала собі: Треба вмерти. Живою, я не могла би признатися вам до такої провини. Мертвою, відважуюся на все. Я не могла нічого іншого зробити, як умерти, ніщо не очистило би мене, я була занадто заплямованою. Я не могла більше любити, ні бути любленою: мені здавалося, що я забруднюю кожного навіть тим, що подаю йому руку.

За хвилину піду купатися і не вернуся більше.

Цей лист до вас піде до мого любка. Він дістане його в день по моїй смерти і вишле його вам, сповіщаючи мою останню волю. А ви — ви будете читати його, як вернетеся з прогулянки.

Прощайте, татусю, я не маю вам більше нічого сказати. Робіть, що будете вважати за відповідне і вибачте мені".

Полковник обтер чоло, покрите потом. Його холоднокровність, холоднокровність воєнних днів вернулася назад до нього.

Подзвонив. Зявився слуга.

— Пришли мені Пилипа, — приказав.

Потім витягнув шуфляду у своїм столі.

В ту саму мить увійшов чура, кремезний, високий вояк, з рудими вусами, непривітним обличчям і незвичним поглядом.

Полковник глянув йому просто в очі.

— Ти скажеш мені назвище любка моєї жінки.

— Алеж, пане полковнику...

Полковник узяв до руки револьвер з отвореної шуфляди.

— Ну, скорше, ти знаєш, що я не вмію жартувати.

— Я скажу!... пане полковнику.... це сотник Сен-Альбер.

Ледви сказав це назвище, як полумя бликнуло йому в очі і він упав на обличча з кулею в самій середині чола.

З французького переклав
В. СОФРОНІВ.

—o—

Доцент д-р Л. Ганнка — 3 год. і семінар 1 год.
Д-р О. Надрага: Вибрані питання цив. і кім. права — 1 год.

Теольогія моральна і пастиральна.

Висвкопреосвященний Митрополит Кир Андрей: Аскетика Східних і Західних Отців — 1 год.

о. проф. д-р Ярослав Левицький: Про Тайни взагалі, про Т. Хрещення, Миропомазання і Евхаристії — 4 год.; Теорія душпастирства — 1 год.

о. н. проф. Юліян Дзерович: Катехитика — 2 год.; Практичні вправи в навчанні релігії — 1 год.

Д-р Б. Липський — разом 4 год.

Проф. о. д-р Ішак — 2 год. і семінар 1 год.

о. Степан Рудь: „Про храм і літургічні сосуди" — 1 год.; Начерк і історичний розвій вечірні, повечерія і полунощниці — 1 год.; Літургічний рік в його пасхальним кругі — 1 год.; Про літургію, її історичний розвій — 1 год.

ФІЛЬОСОФІЧНИЙ ВИДІЛ

Християнська фільософія.

Проф. д-р Й. Сліпий — 1 год.

о. д-р Микола Конрад — разом 7 год.

Д-р С. Сампара — 3 год., **д-р В. Максимець** — разом 11 год.

о. н. проф. Юліян Дзерович: Педагогіка: Христос як вчитель і педагог — 2 год.

Фільольогія

о. проф. д-р Тит Мишковський: Граматика евр. мови — 2 год.; Вправи евр. мови — 1 год.

Покл. н. проф. д-р Константин Чехович: Граматика церк. слов. мови. Фонольогія — 2 год.; Займенникова деклінація — 2 год.; Синтакса церк. слов. мови — 2 год.; Семінар церк. слов. письма і мови. Аналіза текстів X—XI ст. — 1 год.

Дир. Іван Бабій: Морфольогія грецької мови — 2 год.; Лектура вибраних місць із творів Ксенофонта — 1 год.

Історія мистецтва і археольогія.

Д-р Володимир Залозецький: Огляд історії старохристіянського мистецтва — 1 год.; Семінар. Аналіза памятників старо-християнського мистецтва — 1 год.; Вступ до методольогії історії мистецтва — 1 год.; Огляд історії мистецтва на Україні — 3 год.; Стилістична аналіза і проблем стилю — 1 год.

Д-р Ярослав Пастернак: Археольогія Палестини — 1 год.; Культура залізної доби на Україні — 1 год.

Д-р Юрій Полянський: Основи антропольогії — 1 год.

Гігієна.

Д-р Вахнянин Мирон: Бактеріольогія і про інфекційні недуги — 1 год.

Проф. Зимак: Гігієнічні і гімнастичні вправи — 3 год.

Чи так розуміємо інтерес?

(Голос з провінції.)

Недавно зайшов я за одною орудкою до більшої жидівської крамниці в Калуші і при цій нагоді спитав, чи є там на продаж паста „Елегант". Купець дещо змішався і признався, що чема у нього ні „Елегянту", ні мила „Центросоюз", ні паперців „Калина". Признав, що це вчасти його вина, бо не поінформувався про адресу дотичних фабрик, але з другого боку і він і інші купці привикли, що до них зголошуються самі представники фабрик, побирають замовлення та умовлюються про ціну. Головне це останне. Тимчасом до його крамниці, одної з більших у місті, не заглянув досі ні один представник української фабрики! Чейже на такий ринок збуту, яким є жидівські крамниці по наших містах, не можна згори махнути рукою. Вониж все ще є головним жерелом закупу наших селян, головно в торгові дні.

А й український інтелігент не є рідким покупцем у їхніх крамницях в місті, де є всього одна українська кооперативна крамниця мішаних товарів, а ніодної книгарні, ані галянтерійної, блаватної крамниці (!). А Калуш — неж одно з більших провінціональних центрів у Галичині. Здається мені, що і по інших містах та містечках не краще.

У всякому випадку принайменше початок повинен бути зроблений в напрямі спопуляризування виробів українського промислу. А про відповідних заступників українських фірм на місцях не буде хіба так тяжко серед теперішнього безробіття.

Н.

РОЗВЯЗАЛИ СОЮЗ МОЛОДОЇ ІРЛЯНДІЇ.

ДЕБЛІН, 12. 12. ПАТ. У звязку зі забороною організації синіх сорочок „Ди Айріш Прес" пригадує, що під тією назвою скривається давня організація національної гвардії, яку уряд признав нелегальною ще в серпні. Уряд признав конечним зовсім розвязати Союз Молодої Ірляндії з огляду на його боєвий характер і тому, що користується тайними шифрами.

ПРИГАДАЙМО СОБІ ВСІ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ „ПРОСВІТИ" В 65-І ЇЇ РОКОВИНИ!

Про „Дар Просвіти".

Сам день 8-го грудня, день 65-ліття „Просвіти" за нами. Ми певні того, що цей день пройшов не тільки в гарному настрою, не тільки на розмовах про вагу „Просвіти" в нашому національному житті, але і на гарячих нарадах, якби прийти з допомогою нашому Товариству, щоби воно якнайкраще розвивалося, щоби могло виконати свої високі завдання. Та гадаємо, що днем 8-го грудня акція для „Просвіти" щойно зачалася. Всі свідомі громадяни знають, що *цілий* місяць грудень — місяць „Просвіти", що цілий цей місяць приноситиме в справі „Просвіти" нові й нові думки і наслідки їх мусять бути такі, що наша „Просвіта" діставатиме раз-у-раз нові й нові гостинці від тих, що зрозуміли її вагу для життя нашого народу.

Ми знаємо, що не обійдеться тут і без авторушливих проявів, щоби допомогти нашій „Просвіті". Вже тепер хочемо поділитися одною такою авторушливою для всіх нас новинкою: кооператива в Лаланцях (Район. Молочарня) перемишлянського повіту склала вже тепер на цьогорічний „Дар Просвіті" *150 (сто пятьдесять) зол.* Такий приклад великого розуміння громадянського обовязку напевно не залишиться одиноким. Ми певні, що він найде наслідувачів, що наші кооперативи всіх видів, які річно *уділюють* деяку суму з чистих річних зисків на „Дар Просвіті", але рідко коли свою ухвалу переводять в життя, не дадуть засоромитися лаланській кооперативі і поспішать із своїм гостинцем для „Просвіти".

Думаємо, що поступок Лаланців матиме вплив не тільки на кооперативи, а й на інші установи, а то й промовить до серця поодиноких громадян.

Відзначуючись за гарний і авторушливий учинок лаланської кооперативи Т-во „Просвіта" переслало їй усі цінні видання „Фонду Учітеся" *для її бібліотеки*

Кожний, хто піде її слідами, зможе теж збагатити свою бібліотеку-гостинцем від „Просвіти" — книжками.

Власник „Просвіти" — цілий нарід. Свою власність треба зберігати. Збережемо її для себе. Пішлемо у грудні їй гостинець!

Революція в Еспанії.

З Мадриду повідомляють, що революційний рух тревае дальше. Уряд рішився проголосити в цілім краю стан облоги, але поки що здержується з виконанням тієї постанови. Премієр Баріос виголосив до радія промову, зазначуючи, що вжив всіх засобів, щоби привернути порядок і спокій у краю. Кілька годин пізніше повідомив тим самим шляхом, що головні революційні огнища опановані. Тимчасом в ріжних сторонах міста вибухали бомби, роблячи знищення довкола. В Канілі вибух бомби знищив місцеву фабрику. Влада переводить масові арештування і конфіскує летючки конфедерації праці, що закликають населення до загального страйку.

Проклямований *анархо-синдикалістами* на 11. ц. м. загальний страйк у Мадриді не приняв більших розмірів, хоч робітників змушувано покинути працю. Між страйкарами і поліцією приходить в ріжних містах до кривавих боїв. У Севілі і Кадиксі застрайкували залізничники, наслідком чого залізнична комунікація припинилася. Зголом потяги урухомило військо, обсадивши всі залізничі стації. В провінції Теруель військо заняло кілька містечок. В Алькоріві повитано військо стрілами і ручними гранатами. Згинуло трьох вояків і двох революціонерів.

В містечку Матас, де проклямовано комуністичну республіку, здавлено революційний рух при допомозі війська і поліції.

У Вальдеролес революціонери, що заняли місто, арештували місцеву владу і спалили міський архів. В провінції Гуеска приходило в неділю до боїв між поліцією і страйкарами, причому вбито відомого анархіста Мавілю.

В Аль Камнель і Пенальті революціонери проклямували комуну. В Барсельоні революціонери припинили доплив електрики. В часі боїв ранено тяжко кількенадцятьох вояків цивільної гвардії. Є теж ранені між цивільним населенням. Губернатор Барселюни заборонив ходити по місті більшими групами ніж дві особи. В Барселюні й околиці революціонери змушували робітників залишити працю. В ріжних місцях кинено бомби. Революціонери висадили в повітря залізничий міст.

ПАРИЖ, 12. 12. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що провідники аграріїв зложили сьогодні візиту премієрові Баріссові, підкреслюючи, що тепер шезають всякі партії. Загал повинен керуватися тільки оглядом на добро Еспанії, якої життя загрожене.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає
Народня Торговля. Львів.

Радіова анкета.

У пятницю 8. грудня п. р. в домівці Народньої Організації Українців м. Львова відбулася заповіджена у пресі радіова анкета. На порядку нарад була вина надзвичайно актуальних і важних справ.

Звіт з дотеперішньої радіової акції подав п. *Лисович.* На радіовій параді ще в 1932 р. рішено заложити Українське Радіове Товариство і повести акцію за українські видачі. Вибрано комітет, внесено статути до затвердження і були спроби зорієнтувати в кількості радіоабонентів-українців. Статути влада вже двічі відкинала. Тепер з огляду на обовязуючий новий закон про товариства треба буде взагалі виготовити новий статут чи пак пристосувати старий і внести до затвердження.

Над поданим звітом, над справою українських видачів і статуту розвинулася річева й обширна дискусія. Прочитано проект статуту, але з огляду на спішну пору і величину матеріалу сходини треба було відложити. Їх продовження відбудеться в суботу 16. ц. м., год. 18-та, у домівці Народньої Організації Українців м. Львова, Підвалля ч. 7. III. поверх. *Учасник.*

—o—

З життя наших установ.

З ДІЯЛЬНОСТИ КООПЕРАТИВИ „ШОВК" У САМБОРІ.

Ухвалою Загальних Зборів кооперативи „Шовк" у Львові, що відбулися 14. V. ц. р., перенесено кооп. „Шовк" зі Львова до Самбора, де була дотепер започаткована ткальня кооперативи. Дотеперішня діяльність молодої кооперативи „Шовк" не могла йти справно з причини її поділу на Львів і Самбір — і як початкова, не могла давати ще доходів; дотеперішні її керманичі вели її зовсім безплатно для ідеї, в тій надії, що як вона розвинеться, то дасть у себе приміщення і заробіток своїм людям. Тепер кооператива „Шовк" працює в Самборі, де опинилася в руках переважно народніх учителів, згуртованих у самбірському Відділі В. П. У. В., які зобовязались вести кооперативу дальше безплатно, аж до часу, поки вона не зможе за працю платити.

Дня 6. грудня п. р. відбулися надзвичайні Загальні Збори кооперативи „Шовк" у Самборі при участи 31 членів, переважно народніх учителів. На тих зборах вибрано нову надзірну раду і дирекцію. У проводі дирекції стануло знані в краю кооператори Степан Сікецький, Евстахій Менціївський та Іван Стебельський, емеритовані народні учителі, а в проводі надзірної ради дотеперішній голова проф. Іван Филипчак; заступником голови є о. Іван Петрик, парох Винницький. Крайовим інспектором шовківництва й організатором шовківничих курсів вибрано дотеперішнього діяча на полі шовківництва й автора підручника до шовківництва д-ра Богдана Гнатевича з Яричева; інструктором для західньої частини краю п. Івана Шембіля. Управителем ткальні назначено п. Михайла Чухрая, управительком магазинів п. Хмельникову.

Нова управа кооперативи „Шовк" звертається отсим до Вел. Духовенства і Вп. Учительства, щоби своїми впливами охочували наш нарід до розповсюдження ідеї шовківництва в нашім краю.

За всякими інформаціями і в усіх справах, що відносяться до нашого українського шовківництва, просимо всіх годівельників і записаних у цій ділянці людей звертатись до дирекції кооп. „Шовк" у Самборі, вул. Замойського ч. 7. (Учительська домівка).

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ:

Теодор Кульчицький, секретар. *Іван Филипчак,* голова.

Снігівці, кальоші, вибагливу **обуву**
та ріжного рода пантофлі — поручає
МАРІЯ ПСТРУХОВА
697 **Львів, ул. Галицька 11** 3-10

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

ДАЛЬШІ ЗВІДОМЛЕННЯ ПАТ-а ПРО ВИБОРЧІ ВИСЛИДИ.

Дальші вислідн виборів по східно-галицьких містах на основі звідомлень ПАТ-а такі:

Львівське Воєвідство:

БІБРКА: ББ 12, УНДО 3, угод. ліста 1. ХОДОРІВ: ББ 12, УНДО 4. СОКОЛІВ: ББ 11, люд. пар. 1. ЯВОРІВ: ББ 19, УНДО 5. ЛІСКО: ББ 12. РАВА РУСЬКА: ББ 14, УНДО 2, сотол. 6, Буд 1, ХД 1. УГНІВ: ББ 9, УНДО 3. КОМАРНО: ББ 9, УНДО 2, жидн 5. ХИРІВ: ББ 9, УНДО 3. СЯНІК: ББ 16, УНДО 3, сіон. 3, орт. 1, роб. 1. СОКАЛЬ: ББ 21, УНДО 3. МОСТИ В.: ББ 11, УНДО 1.

Тернопільське Воєвідство:

МОНАСТИРИСЬКА: ББ 14, УНДО 2. БЕРЕЖАНИ: ББ 22, УНДО 1. КОЗОВА: ББ 11, УНДО 2, жид. 3. ТЕРНОПІЛЬ: ББ 29, укр. 3. МИКУЛИНЦІ: ББ 10, УНДО 2. ЗБОРІВ: ББ 10, УНДО 3, жид. 3. ПОМОРЯНИ: ББ 7, старорус. 2, жид. 3.

Станиславівське Воєвідство:

КАЛУШ: ББ 24, КОЛОМИЯ: ББ 10, безп. 4, УНДО 2, ХД 1, нар. п. 1. НАДВІРНА: ББ 12, УНДО 4. ДЕЛЯТИН: ББ 9, укр. 7. СТАНИСЛАВІВ: ББ 28, жидн 17, УНДО 3. СТРИЙ: ББ 18, жид. 11, УНДО 3. ТОВМАЧ: ББ 12, жид. 2, укр. 1, безп. 1. СКОЛЕ: ББ 9, жидн 7. ТИСЬМЕНИЦЯ: ББ 9, УНДО 4, сіон. 2. ЖИДАЧІВ: ББ 9, УНДО 3.

Пятий зїзд пасічників у Львові.

Дня 9. грудня н. р. в салі „Бесіди" у Львові українські пасічники, організовані при Т-ві „Сільський Господар" відбули свій 5-ий з черги зїзд, злучений зі зборами Центральної Пасічницької Секції Т-ва. На зїзд прибули делегати з повітових пасічн. секцій та окремі пасічники в кількости около 80 осіб, а того 4 пасічники з Волині.

Зїзд відкрив п. д-р Холевчук, дир. „С. Г.", який привитав зїзд та накреслив етапи праці Т-ва в нинішні тяжкі часи. Нарадами проводив д-р Рицюк — голова Пасічн. Секції, секретарював п. В. Литвин, дир. кооп. „Рілі".

По відчитанні привітів від пасічників з краю, секретар секції інж. М. Боровський склавдав звіт з діяльности Пас. Секції за останні 5 літ. Зі звіту виявилось, що Пас. Секція „С. Г." видала 5 річників часопису „Український Пасічник" та 6 книжок про пасічництво. В краю відбувся 28 рефератів, 16 пасічницьких курсів (3—12 лекцій) і влаштовано 10 лекцій по школах у Львові.

Відбуто 4 крайові зїзди пасічників, відбуто 40 нарад у краю, зорганізовано на повітах 41 пасічн. організацій при Філіях і Кружках „С. Г.", а того 3 на Волині.

У культурно-національній ділянці принято участь у Всеславянських Пасічн. Зїзді в Познані (1929 р.) і Міжнароднім Пасічн. Зїзді в Берні (1929 р.).

Секція піддержує тісні зв'язки з трьома пасічницькими інститутами в Празі, Берліні і Вашингтоні — де працюють наші пасічники. У тих-же інститутах секція робить аналізи наших медів і хоріб бджіл. Секція започаткувала пасічницький музей при Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові. Зібрано до 15 пасічницьких експонатів. Зібрано фонди на будову памятника великому українському пасічництва Петрові Прокоповичеві. Відшукано і відновлено могилу відомого пасічника Онуфрія Чинки, що вмер у Грубешові.

Поза цим секція збирає пасічн. бібліотеку при Т-ві „С. Госп." а також збирає пасічницьку статистику.

По скінченні дискусій над звітом інж. Боровський відчитав реферат на тему: *Пасічницькі винагороди і премії за останні роки.* Виявіх вулика Розіри і Соболєва, з яких під береться без медарки і вимірювання рамок, виявіх цілої штучної повіни д-ра Пенсіярі. Інкубація в пасічництві, нова пасічничо-господарська рослина альфа-бурвун, винайдена проф. Кірком в Канаді. Реферат демонстровано відповідними малюнками.

Після реферату і дискусій зїзд прийняв низку резолюцій, між іншими: просити нашу Парляментарну Репрезентацію, аби домагалася від уряду 1) кодифікації пасічницьких законів (щодо податків з пасіки) 2) збільшити придїл безакцизового цукру для підгодівлі бджіл, 3) заборонити трансільванську спекулятивну господарку з бджолами на Поділлі і інш.

Поза цим зїзд взвав всіх українських пасічників стати в ряди членів Т-ва „Сільський Господар" та передплачувати пасічницький орган „Український Пасічник", щоби скорше прийти до культури і добробуту нашого пасічництва. *М. У.*

ВАТИКАН КУПУЄ ЗОЛОТО.

Ватикан поручив купити на льондонському ринку більшу скількість золота. Майже всі гроші, які вплинули до ватиканської скарбниці з нагоди Святого Року, улькують у золотих талярах. Папа казав вибити нові ватиканські золоті монети на загальну суму 166.000 фунтів. Видадуть теж спеціяльні срібні монети на спомин Святого Року.

НОВИЙ АТАШЕ СРСР У ВАРШАВІ.

До Варшави приїхав новий більшовицький військовий аташе ген. Семйонов. Дотеперішнього військового аташе в Варшаві Лепкіна відкликали до Москви. Там одержить становище шефа одного з відділів у комісаріяті військових справ.

ШПІОНСЬКА ЦЕНТРАЛЯ.

Віденські часописи повідомляють, що швайцарська влада викрила в Цїріху шпіонську централю нац. соціялістів. Вона діставала за посередництвом курієрів тайні звідомлення із східних держав, головно з Австрії та висилала їх до Німеччини. Відворотним шляхом ішли вказівки із Німеччини до інших держав. Керманичем централі був вигнаний з Австрії нац. соціяліст Цуріхстен. Цуріхстена та його помічника, студ. політехніки Гартбаха, арештували. Виселять його зі Швайцарії.

—o—

ГІТЛЄР ЧЕКАЄ НА ФРАНЦУСЬКУ ВІДПОВІДЬ.

ПАРИЖ, 12. 12. ПАТ. Берлінський кореспондент „Журналь де Деба" повідомляє, що канцлер Гітлер, який мав їхати до Берхтесгаден, постановив остатися в Берліні, щоби прийняти італійського держ. підсекретаря Суїча. Гітлер хоче теж дістати особисто від французького амбасадора Понсета відповідь, яку нинішнього завтра французький уряд дасть на німецькі предложення, вислані Понсетом до Парижа зараз після першої балачки з Гітлєром.

У Парижі думають, що французька відповідь може бути не зовсім вдоволяюча. Причинюється до того вражіння, яке зробив відчит кап. Рема в Карльтон Готелі в четвер у прияві дипльоматів і представників закордонної преси. Нац. соціялістична влада не розвяже пробоєвих відділів, хоч практично канцлерові вистане для забезпеки його програми та партії райхсвера й поліція. В очах тих, які бажають французько-німецького порозуміння є ясним, що існування брунатної армії, яка нараховує понад 2 міл. вояків, внеможливлює заключити якунебудь конвенцію.

НОВИНКИ

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ТЕРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. еходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 2—8

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 679 7-10

— **Конфіската „Діла".** Вчорашне (329) число „Діла" підпало конфіскаті за два місця у передовій статті **„Пиргова перемога"** і за закінчення статті О. І. Бочковського **„Пан Еріо — Совіти та голод на Україні".** Це вже 40-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

— **Нові літературні журнали.** Як зачуваємо, з новим роком появляться у нас нові літературні журнали, один у Львові, другий у Варшаві, третій у Луцьку. Львівський ілюстрований двотижневик видаватиме О. Боднарович; зразком має бути паризький відомий тижневик „Нувель Літерер". Називатись буде „Назустріч". Журнал хоче обєднати якнайбільшу скількість робітників пера без огляду на ідеольогічні ріжниці і постійно давати огляди мистецьких новин, нових книжок, кіна, тощо. Відомий журналіст Володимир Островський заповідає від січня ілюстрований популярний місячник „Сьогодні" — з літератури, науки, мистецтва й суспільного життя. До участи запрошені ріжні автори. Літературний двотижневик на зразок польських „Вядомосці Літерацкіх" має намір видавати гурт наших авторів, що видає у Варшаві трьохмісячник „Ми". Покищо не знаємо назви цього нового журналу; він ще у стадії проектів. Три журнали нараз це виглядає завадто багато, але вже сама підготова до них вказує на духову потребу нових літературних органів, що освіжили би трохи атмосферу після довшого застою.

— **Фальшування харчових продуктів** у Львові відбувається на великі розміри. Міський уряд для дослідів поживи ствердив, що на 249 проб масла в листопаді м. р. у 111 випадках була маргарина. Масово фальшують мід і сушені гриби.

— **Зимовий спорт у Східних Карпатах.** У Ворохті на терені державного надлісництва на Ребровачу будують заходом польських спортових організацій при підтримці урядових чинників великі уладження для зимового спорту, а саме гокейовий майдан і скочню. Сама скочня довга на 192 метри й обчислена на віддавання скоків до 60 метрів. Незадовго розпічнуться там великі спортові імпрези.

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, Тел. 28-10, поручає матеріяли вовняні — на шкільні мундури, 702 кн. костюми, муж. убрання та всякі шовки.

— **„Правне положення унійних церков та унії в нинішній Польщі".** Під цим наголовком поміщена цінна правнича студія д-ра Олександра Надраги зі Львова в „Zeitschrift für Ostrecht", що виходить у Берліні (ч. 8—9 з 1933 р., стор. 737—755). В праці використана теж вся література, що появилася на ту тему не тільки в українській, але й у інших мовах.

— **Повені.** Наслідком 8-тижневих дощів у Мароку виляли всі ріки. Згинуло багато людей, комунікація перервана.

— **Влом.** При вул. Земялковського 14. у Львові злодії закрались по закиненому на балькон шнурі та в помешканні Френкеля розбили вогнетривалу касу, хоч у сусідній спальні спала Френклиха. Щоби вона не чула їх роботи, заложили двері матерацом. Вона чула якісь шелести, та не здогадувалася, що то злодії. Злодії забрали 24 доляри.

— **Автомобілева катастрофа.** На розі вул. Коперника та Осолінських напроти гол. почти у Львові авто вїхало на хідник та придавило двох службовців ЗУПУ: Корончевського й Лопчинського. Корончевському зломало ногу, Лопчинського потовкло на всьому тілі. Поранився теж поліцай, який витягав ранених зпід авта.

— **Помилування.** През. держави помилував засуджених за вбивство Домашевичівни парубків із Равщини Панечка та Галаса замінюючи їм смертну кару на досмертну тюрму.

— **Школяр пробив школяря на смерть.** Із Зашкова, пов. Львів, повідомляють нас, що підчас бійки між школярями пробив учень тамошньої школи Джура свого товариша Мотника так нещасливо ножем у живіт, що той, перевезений до шпиталю в Жовкві, помер по кількох днях.

— **Грабунковий напад.** До бюра фірми „Риба" при вул. Гертруди в Кракові прийшов 10. ц. м. вечором якийсь Шретер, син одного з клієнтів фірми, і чекав довший час. Коли перед замкненням бюра касієрка передавала власникові фірми Кальфусові касетку з готівкою 8.000 зол., Шретер добув револьвера і почав стріляти до всіх присутних. Коли револьвер затявся, добув другого і стріляв дальше. Налякованому пресоналові й самому власникові вдалось вибігти на вулицю, а тоді Шретер вистрілом в рот відобрав собі життя. Поліційне слідство ствердило, що це був грабунковий напад, бо в часі доходження показалася в касі недостача 5.000 зол. Здогадуються, що Шретер мав спільників. Від його куль згинув власник фірми „Риба" Кальфус, а двох його спільників потерпіли рани. Сусіди бачили, як підчас нападу скривався якийсь чоловік у брамі, а опісля, як на вулиці найшлося багато людей, перескочив паркан і втік. Він теж був мабуть спільником і забрав 5.000 зол.

— **Нобліївські лавреати відбирають нагороду.** 10. ц. м. зїхались до Стокгольму цьогорічні лавреати Нобля на офіційне свято передачі їм нагород. Свято відбулось у найбільшій концертовій салі, у приявности всієї королівської рідні, представників науки, літератури, мистецтва та еліти інтелігенції. Перший промовляв теперішній голова фондації Нобля Гаммерскельд, давніший державний намісник, після нього радник Сольман згадав 100-ліття уродин Нобля. Після промови професора фізики Плеєла король передав премію двом лавреатам з фізики Вернерові Гайзенбергові, проф. унів. з Ляйпцігу, берлінському проф. Ервінові Шредінгерові (що приняв тепер катедру в Оксфорді) та англійському проф. з Кеймбрідж Дірякові. Після промови проф. Геншена вручив американський амбасадор нагороду з фізіольогії та медицини америк. проф. Томасові Гунт-Морганові. Перед передачею нагороди І. Бунінові промовляв референт славянських літератур у Комітеті Нобля д-р Пер Гальстрем.

— **Смерть проф. Габерди.** У Відні вмер у 65. році життя професор судової медицини д-р Альбін Габерда. Він був на медичному факультеті шефом Інституту судової медицини і на всіх великих кримінальних процесах видавав свій осуд. На полі медично-судової криміналістики мав кольосальні досвіди, свої виклади „сипав як з рукава", тому й мав світову славу. Спеціяльно до українських студентів ставився з надзвичайною симпатією. В 1921 р. він був на медичному факультеті деканом і через недостачу трупів обмежив приймання чужинців на медицину, хіба під умовиною, що держави, з яких ті одиниці походили, доставлять анатомічному інститутові трупів. Українці вже в тому часі не мали своєї держави і не могли рефлектувати на приняття. Але коли пішла до нього студ. делегація, не відмовив і приняв усіх 35 повозголошених українців. А раз трапилося було, що якась наша буковинка вбила

БУДЖЕТОВА КОМІСІЯ

У вівторок буджетова комісія радила над буджетом сойму та сенату. Референт Вежбінський сказав, що видатки сойму постійно меншають. Зі суми 8,600.000 зол. із 1929/30 р. впали вони тепер до 6 міл. зол. В тім самім часі видатки на дієти сенаторів зменшилися на 22 проц. Загальні видатки на сенат преліміновані в висоті 1,600.000 зол., себто на 36.000 зол менше ніж в 1929/30 р. Буджетовий прелімінар сойму та сенату приняли в II. читанні.

—o—

РАВШНІНГ У ПІЛСУДСЬКОГО.

Маршалт Пілсудський приняв у присутності міністра Бека й ком. Панне президента данцігського сенату Равшнінга. Німецька преса твердить, що в балачці торкнулися не лише господарських а також політичних справ.

у молочарні стару віденку. Коли Габерда про цей випадок оповідав на виклалі, то, щоб не плямити українського імени, говорив про „eine Russin vom fernen Osten..." „Перешмуглюватися" в нього через іспит не було легко. Але його захоплюючі виклади були наче добра фільма або театр. Велика, амфітеатральна саля була повна слухачів, бо кожний радо слухав дотепного викладу Габерди. Гумор його можна було справді подивляти. Коли в 1926 р. заздріснa жінка застрілила свого чоловіка — славного співака Гросавеску (любимця віденської оперної публики) і його тіло опинилося в інституті судової медицини, на виклад прийшло стільки слухачів з вулиці (були й репортери газет), що в салі просто не було де іглу встромити. Тоді проф. Габерда зручним маневром сховав трупа і з урядовою міною заявив, що „від завтра заводить легітимаційний примус". На другий день сердечно розбавив слухачів, що потрапив обдурити вуличну публіку. Його доброта і гумор ще довго будуть у памяти всіх, що його знали. При великому здвизі віденських учених поховали проф. Габерду на цвинтарі в Деблінгу. —

Д-р Ю. Петриняк.

— **Не хотять Джозефіни Бекер.** Відома муринська танцюристка, за якою весь Париж пропадав кілька літ тому, звана коротко Джозефінкою, вибралась на турне до північних країв. Не злякалась морозів, гадаючи загріти себе добрим заробітком. Підчас її виступів у Гельсінгфорсі прийшло до таких демонстрацій, що не можна було скінчити вистави: публика ревіла і кидала смердячі бомби. Латвія та Естонія відмовили їй права візду.

— **Есперанто на бразилійській почті.** За приміром Ліхтенштайну і Мадярщини бразилійський департамент почт і телеграфів видав серію ілюстрованих листівок з португальським і есперантським текстом.

— **Страшна летунська катастрофа** склалась в Гамбурзі. Німецький пасажирський літак, що курсував на лінії Берлін-Гамбург, наслідком мряки завадив за перешкоду і розбився. Зміж 9 пасажирів чотири особи погибли на місці. Між ними находиться президент найвищого суду Ваґеман. В шпиталі померло незабаром ще двох пасажирів, інші тяжко ранені.

— **Різні вістки.** В атлетичних дужаннях у Відні вибився на перше місце Штекер, здобувши титул мистця Австрії й срібну чашу. — В Сталінську, в західній Сибірі, побудовано першу на Сибірі лінію міських трамваїв.

— **Пат їде в Европу.** Відомий данський комік Пат вибирається у подорож по головних европейських столицях, щоб доказати людям, що звістка про його божевілля зовсім неправдива і він здоровий, повний життя. Першим етапом його подорожі буде Берлін. Пат цим разом їде без Патахона.

— **Чудацький памятник** поставили у північній Італії в місті Сан Джіорджіо ді Ногаро італійські війська т. зв. альпіні, щоб звеличати свою важку службу. Цей памятник це тільки один велнкий чобіт.

З листів до Редакції.

До Головного Редактора „Діла" у Львові.

Тому, що редакція „Нового Часу" не помістила мого спростування, а навпаки — в ч. 272. з. XII. п. р. лише згадала мимоходом „тільки б. п. XII. п. р. лише згадала мимоходом „тільки б. посол Максимович просить нас зазначити, що він в міській листі не кандидує" — звертаюся з проханням помістити в черговому числі часопису „Діло" те саме, чого редакція „Нового Часу" не помістила:

„Хв. Редакція „Нового Часу" у Львові.

Для спростування фальшивої інформації п „Н. Ч." з дня 4. 12. п. р. повідомляю, що на ніякому списку виборчому до ради міста Борислава не кандидую.

з поважанням
Ігнат Максимович

Борислав, 7. 12. 1933. р.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Два пакти.

Є в моїм сусідстві один політик, з яким люблю побалакати про світові проблеми. Називається пан Миколай, а в вільних від політики хвилях займається замітанням камениці.

Стрінулись ми вчора на вулиці. Пан Миколай сперся на мітлу, я на ліхтарню і ми почали балачку.

— Добрий день, пане Миколаю!

— Дякую. Добрий день і панові. Що там чувати в редакції?

— Нічого такого нема. А як і що є, то невеселе.

Пан Миколай недовірливо покрутив головою.

— Не хочете сказати. А я й без вас знаю!...

— Зміна конституції? Еліта? А може вислід виборів до громадських рад?!...

— Е, то все малі річі... — махнув рукою пан Миколай. — На світові полі впливу мати не будуть. Але пакт чотирьох! О!!

— Пакт чотирьох?! Щож ми можемо по ньому сподіватися?!

— Хо-хо-хо! Можуть бути ріжні історії. Я знаю з досвіду, що такі пакти часом дуже помагають.

— Виджу, пане Миколаю, що ви вже такі пакти сами робили.

Пан Миколай не звернув уваги на мій насмішливий тон, бо задивився кудись у далечінь і немов побачивши щось усміхався під козацьким вусом.

— Робив. Давні то вже часи. І що правда пакт не чотирьох, а трьох, але то не має значіння...

— Перший раз чую, що ви були в дипльоматичній службі...

— В дипльоматичній службі, але при війську був. Три роки в Босні.

— А пакт трьох?

— У своїм селі робив... Як вернувся я з війска, то застав Лігу Народів. Кожний смалюх пхався до розмови, кожний підпарубочий носа задирав. Бувало вікна бють, ворота дьогтем мажуть, а поскаржиться хтось — то ще й набють. Малі хлопці то вже були найбідніші. Нераз і наберуть як у торбу і жалуватись нема кому—смалюхи та підпарубочі загулюкають, що ні приступити. А далі то вже й парубкам почали докучати. По три, по чотири на одного — не витримає!... От я одного разу закликав Гоцька Зарічного (сильний був хлопець! „Гальбу" зубами перекушував!) і Федя Дорука (той знов був дуже змисний до бійки!) і кажу: „Хлопці, треба щось зробити. Так далі не може бути!..." І ми зробили пакт. Хто тільки щось не тее — в вухо. Все всі три разом, один за другим постоїв, а решта — в вухо. Кажу вам — до місяця був порядок. Кількох смалюхів дома вилізалося, один підпарубочий до шпиталю їздив, але порядок був. Малі хлопці не могли надякуватись...

— Не без того, пане Миколаю, що й гостинець якийсь капнув.

— Само собою. І курити було що і випити часом, але й було защо. Перше, то оплатитися люди не могли, тут пачку — там чарку, а все надармо. Тепер було нас трьох — три пачки, але що ми сказали — то мур... Отак я міркую і з тим пактом чотирьох. Кажу вам, може бути добре. Треба буде дати пачку тютюну — дати, але бодай чоловік знає защо. Тож не якомусь там смалюхові, а правдивому парубкові, що як щось скаже — мур!

Може бути!...

Галактіон Чіпка.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „КОРОЛЬ НЕЗДАР". „БІЛИЙ СЛІД".

Французький комік Кірт-Буа, що його реклямують як другого Бастера Кітона, має з Кітоном спільну тільки прегарну міну. Міміки ні рухів ніяких, що гірше як має і відповідного сценарія. Грає він у фарсі, що нагадує безліч дурнуватих американських фабрикатів з бандитами, домами божевільних тощо. Долана до цієї програми польська фільма „Білий слід" із Закопаного, показує нам великосердого гураля, що ратує від смерти свого суперника; є тут гарні знимки лещетарських змагань.

На св. Николая найгарніший дарунок — краватка з фірми REKORD CRAVATES
Львів, Академічна 7
Централя КРАКІВ, фльоріянська 35.

Дописи.

ЛЬВІВ.

Концерт Т-ва укр. робітниць „Будучність". У неділю 10. ц. м. влаштувало Т-во українських робітниць „Будучність" у Львові в салі Ремісничої Палати дуже вдатне свято в честь своєї Покровительки Пречистої Діви Марії. На свято це прибули наші робітниці-служниці масово. Явився теж Преосв. еп. Н. Будка в оточенні кількох священників. Свято започаткувала спільний виступ усіх хорів, що відспівали під дир. п. Яримовича католицький гимн. Опісля Преосв. Будка виголосив гарну промову про вагу культу Богоматери, зложивши при кінці подяку всім тим, що працюють у Т-ві „Будучність" і в його Кружках при ріжних львівських церквах. А потім виступали на переміну хори робітниць при церквах: на Стрийськім (дир. п. Лазовська), св. Юра (дир. п. Яримович), св. Пятниць і Николая (дир. п. Сидорак), Успенській (дир. п. Ліщинська) та церкви св. Петра і Павла на Личакові. Хори ті, коли взяти під увагу їх матеріял, співали зовсім подрізно, а хор „Будучности" при церкві св. Юра просто таки дивував усіх своїм вишколенням і мягкістю голосів. Був теж гарний дует двох робітниць (Якимівна і Маківна) та численні деклямації, виголошені з великим пієтизмом і зрозумінням. Найкраще виголосила свою деклямацію („Три мами") робітниця Бабухівна Катря. Всі ті точки авдиторія живо оплескувала. Закінчилося свято жвавим образом „Апотеози Божої Матери", після чого вся салі відспівала нац. гимн. Свято це буде певно для всіх його учасниць чудним спомином.

—o—

АРХИТВІР АНГЛИЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

СПОРТ.

НОВІ ПРИПИСИ В ГАКІВЦІ.

Саме почався у нас гаківцевий сезон, тому на віл річ буде подати нові приписи в гак'вці, ухвалені недавно на заході і приняті в цілому світі.

Нові приписи мають на меті прискіпщити значно гру та уневожливити мурування воріт і трати на час. Найважнішою зміною в нові приписи, що торкаються відсторони (офсайду). Давне правило, що грач в у „грі", доторкає не — як передше — змагунів на цілім леді, лише на однім третій частині леду, на підбрамковій частині противника. Отже судія може переривати гру в причині „відсторони" лише на терлі противника. У середущій, нейтральній терлі може бути „відсторонь" лише в одним випадку а саме, коли змагунові, що находиться в тій терлі, подасть мяч грач з оборонної терлі.

У дефензивній терлі не може бути більше як 3 (трьох) грачів, у тім і воротар, коли крушок є в іншій терлі. Лише в часі атаки противника може ще четвертий грач перейти до дефензивної частини. Нове правило каже також, що не більше як двох грачів може бути поза границем і що крушок можна нагою задержати. Новою парою є так званий „кривий мет", що його судія диктує за всяку, навіть дрібні провини воротаря. Карного стріляється з м. від воріт, а саме просто на ворота. Судія може подиктувати карного і проти дружини, яка, щоби перешкодити на часі, грає дефензивно й на час і, не пускаючи крушка до переду, саботує гру.

Як бачимо, то нові приписи зволі такі і воротар буде тепер публиці, що слідує за змаганнями, уприємнюватись у всяких поганенних обох дружин та в рішеннях судді. По думці цих нових правил грають уже всі дружини у Львові і на галицькій провінції. З українських спортових товариств має, як відомо, класичну дружину тільки „Україна" у Львові. „Поділля" в Тернополі і „Довбуш" у Чернівцях.

УКРАЇНА—А. З. С.

Тов. змагання між цими дружинами в гаківці відбудуться у четвер 14. ц. м. на стадіоні при вул. Пекарській. Початок: год. 7.00 веч.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Святослав Гординський: БАРВИ І ЛИП. Поезії. З рисунками автора. Ст. 67. Видавництво „Ізмарагд", Львів.

Богдан Кравців: СОНЕТИ І СТРОФИ. Поезії. Обгортка Антона Малюци. Ст. 30. Накладом Богдана Дорошького.

Михайло Костів: БІСНУВАТІ. Трагедія з сучасного українського життя на 3 дії. Коломия. В-во „Рекорд". 1933. Ст. 36.

Інж. д-р Е. Томашевський: КОНКУРС ВГОДУВАННЯ ПТИЦІ. Львів, 1933. Накладом „Сільського Господаря" у Львові, ст. 16.

Бажаючи озброїти село в нові знання, що селянині може бути дуже помічне, видала Централя „Сільського Господаря" згадану брошуру. Додатком до брошури є рівночасно виданий „Сільським Господарем" записник конкурсу відгодовування птиці. В брошурі тій коротко і ясно розказано як треба організувати такі конкурси та подані вказівки як технічно їх переводити.

ЖУРНАЛИ.

СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЯХ, ч. 10—12, Львів, жовтень-грудень, 1933. Зміст: * * * Бій під Крутами. — * * * Найволодші. — * * * Останній з козацького роду. — * * * Останній привіт Україні. — * * * Після бою. — * * * Останній привіт Україні. — Б. Рибак: Реакційна ідеольогія. — О. Колгуславо. — В. Рибак: Реакційна ідеольогія (І). — (Р. Н.): Рибак: Критика гетьманської ідеольогії (І). — (Р. Н.): Матеріяли. — Б. Кравців: Запорола баба в пень. — Б. Кравців: Від ня віч з минулим. — Б. Бори: Незнання чи зла воля. — Н. Т.: Черговий етап. — А. М.: Чи ціль виправдує засоби. — Дописи.

НОВА СКИБА. Вістник Філії „Сільського Господаря" в Луцьку. Луцьк. Ч. 3.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 13. XII. год. 7.30 веч. „Кармен" опера.

Четвер, 14. XII. год. 7.30 „Гроші то не все".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 13. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Четвер, 14. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо".

Концертове Бюро Тірка.

Четвер, 14. XII. Ада Сарі, співачка.

Кіна.

АДРІЯ: „Мараду".

АПОЛЬО: „Король невдяр" (Бастер Кітон). „Білий слід".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Вістою Бурієном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Париж".

КАСІНО: „Живемо сьогодні".

КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").

КОЛІСЕЙ: „Жінка з реєстру", ревія „Знайомі типи".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка на розпорішку", та Ліліна Гарвей.

МУЗА: „Таємний острів".

ПАЛЯС: „Мертвий дім" (на осн. Достоєвського).

ПАН: „Я в день, ти в ночі" та ревія.

ПАСАЖ: „Вічний ворог" (Віл. Десмонд).

ХИМЕРА: „Кавалькада".

СТИЛЕВЕ: „Чемп", ревія „Тере-фере-куку".

УТІХА: „Білий гріх" і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 13. грудня 1933.

Відень (517,2) 13.10 Концерт (музика, спів). 19.00 Військ. оркестра; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт; **Брно** (341,7) 18.25 Пісні; **Кошиці** (293,5) 16.00 Музика; **Прага** (488,6) 20.05 Концерт; **Атльона** (412) 21.50 Співи, віольончель; **Білгород** (430,4) 20.00 Пісеньки; **Ковно** (1935) 17.40 Співи; **Рига** (525) 17.40, 20.20 Арії, пісні; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 19.00 Моцартові твори; **Лянгенберґ** (472) 16.00 Концерт; **Будапешт** (550,5) 21.35 Концерт; **Мілянo** (331,5) 20.40 „Царевич" оп. Легара; **Рим** (441,2) 20.40 „Кармен" оп. Бізета.

Четвер, 14. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.20, 21.00 Концерт; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт; **Кошиці** (293,5) 12.30 Легка музика. 17.00 Концерт; **Мор. Острава** (263,8) 19.15 Пісні; **Прага** (488,6) 22.25 Танці; **Атльона** (413) 21.00, 21.45 Співи; **Рига** (525) 19.05 „Фрідерика" оп. Легара; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 21.30 Пісні, арії; **Бреслав** (325) 20.30 Оп. музика; **Будапешт** (550,5) 13.30 Квартет; **Мілянo** (331,5) 20.40 Опера.

Львівське радіо.

Середа, 13. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Салонова музика; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Вокальні дуети (Норська, сопран, Ізитримівна колоратура); 16.40 Листи, програми; 16.55 Твори на обой та фортепян; 17.15 Фортепян; 18.00 Легкутство та медицина; 18.20 Арабські пісні (Ахмед Кеабі); 18.35 До слуху та до тямки (грамофон); 18.45 Фейлетон; 19.05 Вечірка; 19.25 Белетр. відчит; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 У столиці Норвегії; 20.15, 21.00 Концерт (музика, спів); 22.00 Відч. есперанто „Штрен"; 22.20 Танкова музика; 23.05 Найгарніші грамофонові твори.

Пришлайте передплату !!!

Neues

Wiener Journal

австрійський світовий щоденник

ПЕРЕДПЛАТА 5.50 зол.

(зам. дотеперішньої міс. передпл. 12 зол.)

Четвер, 14. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Веселі оркестри (грамофон); 12.35 Концерт (музика, спів); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 З опер (грамофон); 16.20 Фортепян; 16.55 Легка музика, пісеньки; 17.50 Мозн; 18.20 Пігмаліон. Б. Шова; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт (музика, спів); 21.00 Почтово-технічна скринька; 22.00 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У приватних обротах платили у Львові вівторок за долара по 5.63 зол. Банк Польський платив 5.55 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 29.10, Париж 34.86, Берлін 212.37, Амстердам 358.10 Цюрих 172.30, Нюйорк чеки 5.57, Нюйорк кабель 5.70.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни з Підволочиська лише Львів

Пшениця двір.	17.75—18.00	19.25—19.50
Пшениця збір.	16.50—16.75	18.00—18.25
Жито одноліє	13.75—14.25	15.00—15.50
Жито збірне	13.00—13.25	
Ячмінь на мливо	9.75—10.00	
Овес дв. незазн.	11.35—11.50	12.75—13.00
Овес двір.	10.00—10.25	11.50—11.75
Гречка на мливо	15.50—16.50	
Льон	39.00—40.00	
Висівки житні	7.65— 7.85	
Висівки пшен.	7.75— 8.00	
Висівки пш. груб	8.50— 8.75	
Мак синій	48.00—53.00	
Мука пш. люксусова		36.00—38.00
Мука пш. 50 проц. 00		34.00—36.00
Мука пш. 60 проц. 0		32.50—34.50
Мука житня 55 проц. 50		26.50—27.00
Мука житня 65 проц. 0		25.00—25.50
Мука житня ситкова		15.50—16.50

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 12. XII.: масло зол. 3.—, молоко 20 сот., сметана 90 сот., яйця зол. 5.00—5.20 за копу. Тенденція на масло, сметану й яйця сильна, на молоко удержана.

ВІДПОВІДІ

За оголошення редакція не відповідає

Св. Миколай загостить до чемних дітей в неділю 17 го в год. 3-ій попол. в малій салі Муз. Інституту, запрошений товариством „Українська Захоронка". Пакунки приймається від год. 2—3. В програму вконить зіточка забав, а потім прихід св. Миколая. 750 1—2

Продам всі річники (оправлені) „Життя і Знання" і „Самоосвіти". Зголошення до Адміністрації під „Оказія". 3—3

Службовики „Маслосоюзу" зложили з нагоди Іменин своїх Директорів на викупно пляш: „Соколи-Батька" 75.— зол. — **Стершини „Соколи-Батька".** 738

На Рідну Школу зложили 75.— зол. Вп. Уряловці „Маслосоюзу" з нагоди Іменин своїх Директорів, за що складає щиру подяку **Головна Управа.** 737 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 6.90, філе ручної роботи за безцінь. Колдри 9.80, брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80, ручні таблетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660а 3—?

КІМНАТА з мебльована, окремий вхід, солідному льокаторові. Д-р Левицький, Тетянська 3. 737 2—2

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів, Пасаж Гавсмана. 596 14-15

УНЕВАЖНЮЮ військову книжечку П. К. У. Станиславів. Гнат Вирста. 744 2—2

МЕШКАННЯ з 3 кімнат і кухні зараз до винайму. Інформації дає канцелярія Наукового Товариства ім. Шевченка. Львів, вул. Чарнецького 26. 745 2—3

СОЛІЦИТАТОР нотар'яльно-адвокатський — з довголітньою практикою, першорядний табулярист, пише на українській й польській машині, шукає заняття у нотаря або адвоката. Зголошення до „Діла" для А. Р. 758 1—1

МОТОЦИКЛЕВІ КОМБІНЕЗОНИ імпреговані і звичайні поручає казково дешево: Вирібня „ПАЛЬЮМ" Гетьманська 22, поб'ч Промислового Музею. 13/47 1-3

МОЛОДОЮ все будеш, якщо будеш носити капелюхи з робітні „КАПЕЛЮШ", Кентшинського 18. 2/32 1—2

МОЛОДА ДОБРА КУХАРКА, шука українка, шукає праці до літнього дому від зараз. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" для Е. С. 755 1—2

ВЕЛИКИЙ вибір забавок поручає найдешевше Клініка ляльок, Галицька 21. 1-5

ВДОВА, літ 45 шукає місця господині у священника, старшого пляч або вдівця. — Зголошення до „Діла" під „Спокій". 1-1

ВИПРОДАЖА ЖІНОЧИХ ПЛАЩІВ, зимових і осінніх, які залишились по сезоні в цінах зол. 62.—, 82.—, 92.—, 102.— і вище. Найкращі сукні дуже дешево. Магазин Й. ПОСАМЕНТ, Львів, ул. Академічна 2 (Готель Жоржо). 750 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Вже вийшов І. том

СВ. ПИСЬМА СТАРОГО ЗАВІТУ

в українському перекладі.

Ціна 6.50 зол. з почтовою оплатою.

Замовлять в о. Д-ра Яр. Левицького

752 ЛЬВІВ, вул. Яна Стшелє 15 1—3

ФІРМА АР-КА

якої оголошення були помищені в ч. 320, 321, 323, 324, 325 міститься

ПРИ ВУЛ. ХОРУЩИНИ 11 а, ТЕЛ. 21-10,

Має лещатарську обуву та взуття, виконує теж виборову обуву всілякого роду.

48. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ членів „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ" Краєвого Союзу Споживчого кооперативи з відповідальністю уділами у Львові

відбудуться дня 30. грудня 1933 (субота) о год. 10-ій з рана в салі Т-ва „СОКІЛ" у Львові при вул. Руській ч. 20 — з осьовим порядком дня:

1) Відкриття Загальних Зборів Членів (§ 93 стат.).

2) Верифікація протоколу 47. Загальних Зборів Уповажнених з дня 31. грудня 1932 (§ 94 стат.).

3) Звіт з діяльности і білянс Н. Т. за адм. рік 1932-33 (§ 96/1 стат.).

4) Звіт Головного Контрольного Комітету (§ 110 стат.) і його внесення дотично уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді за адм. рік 1932/33 (§ 112 стат.).

5) Звіт з ревізії Народної Торговлі, переведеної Р.С.У.К. (§ 96/7 ст.).

6) Доповняючий вибір членів Надзірної Ради і їх заступників (§§ 65, 66 і 96 стат.).

7) Вибір Головного Контрольного Комітету на адм. рік 1933/34 (§§ 96 і 109 стат.).

8) Означення найвищої суми зобов'язань, які Народна Торговля може заciгнути (§ 96/11 стат.) і означення найвищої межі кредиту, який може Народна Торговля уділити одному членові Союзу (§ 96/12 стат.).

9) Означення висоти презенційної марки для членів Надзірної Ради і винагороди для членів Гол. Контр. Комітету (§ 86/2 стат.).

10) Внесення членів (§ 92/2 стат.) і заяви (§ 92/4 стат.).

Річне зіставлення, рахунки і білянс за адм. рік 1932-33 виложені є до перегляду Вп. Членами в домівці „Народної Торговлі" у Львові, Ринок 36/I. в годинах урядових Центрального Бюра себто від 8-ої рано до 14.30 після полудня від найближчого дня після оповіщення Загальних Зборів аж до останнього дня перед Загальними Зборами (§§ 89 і 142 стат.).

Загальні Збори Членів Народної Торговлі осягають правосильний комплет, коли в них візьме участь така кількість членів, яка репрезентує 1/20 частину суми уділів, або 1/10 частину членів „Народної Торговлі".

Якщо до одної години після часу, на який Загальні Збори Членів скликано, такий комплет не явиться, Загальні Збори Членів є правосильні рішати всі справи поставлені на порядку дня без огляду на висоту репрезентованої на них суми уділів і без огляду на скількість присутніх на них членів (§ 91 стат.).

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ", Краєвого Союзу Споживчого, кооперативи з відпов. уділами у Львові

Д-р Стефан Федак, вр. президент.

Володимир Целевич, вр. секретар.

Львів, дня 8. грудня 1933. 739 2-?

ОСТОРОГА!

Одинока оригінальна ЧЕКОЛЯДА перечищуюча ДЛЯ ДІТЕЙ І ДОРОСЛИХ.

Драстін-Любельський

лагідний засіб перечищуючий

ДІЛАЄ ДОБРЕ.

CZEKOLADKA 15 GROSZY

Препарат польський.

Кожда чекольодка в естетичній горбочці

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоване	„ 0·40
1 „ „ в тексті і поміщене	„ 0·48
„ „ на першій сторінці	„ 0·55

Дрібні оголошення від слова:

натрапоповідальні по	зол. 0.15
купно, продаж, менінем і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·08

слова тексту друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 360.—
„ „ 1/2	„ 200.—
„ „ 1/3	„ 110.—
„ „ 1/8	„ 60.—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З почкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 331 (13.530). Львів, пятниця 15. грудня 1933. Pocztowe opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 148.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 золот. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова поворотна хвиля голоду на Україні.

РЕВЕЛЯЦІЇ КОРЕСПОНДЕНТА КАНАДІЙСЬКОГО ЩОДЕННИКА „ДЕЙЛІ СТАР" П. ПІЄРА ВАН ПАССЕНА З КИЄВА ПРО ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

Канадійський громадянин, кореспондент щоденника „Дейлі Стар" (Торонто, Онтеріо) п. **Піер Ван Пассен** опублікував у тому щоденнику дня 13. листопада допис із Київа п. н. „Збіжевий совітський податок вважають причиною злиднів селян". У цьому дописі, датованому: Київ, 25. жовтня 1933, читаємо дослівно таке:

„Не зважаючи на врожай цього року „російське" населення стоїть перед дальшим роком великих злиднів. Старі селяни, що пережили голод минулої зими, певні, що перед ними стоїть нова мука, „ще страшніша", як мин. року. Деякі відповідальні члени комуністичної партії, запевнившися, що ніхто їх не підслухує, признають, що стан голоду рішучо неминучий у сезоні 1933—1934.

„Причиною цього чудовища, голоду серед достатку, є спосіб, у який уряд збирає збіжевий податок. Рішучо забогато забирають, щоби лишити сільським околицям на Україні на життя. Протести нічого не помагають.

„Високі урядовці комуністичної партії на Україні, які зібралися на відвагу і посміли сказати, що нова система збирання збіжа руйнує селян і допроваджує їх до злиднів та голоду, просто тратять свої становища. Заславський, Карачевський і Рибак, — ці прізвища на устах кожного в Київі. Це три урядовці, що наражуючи своє життя, повідомили Москву про руйницькі способи збирання збіжа. За це усунули їх зі становищ і обвинили, що вони „троцькісти" та „контрреволюціонери". За ними пішли хвилі менших урядовців. Десятки тисяч членів виключено з комуністичної партії на Україні з наказу автократів з Москви на протязі кількох останніх тижнів. Обвинувачення проти них можна означити коротко одним словом: критикували. Налякані виглядами на другу зиму голоду, вони поважилися сумніватися у правильність способів збирання збіжа.

„Недобронадійні селяни (це ті, що не є у „колективах") ввесь час побоювалися, що новий многонадійний декрет цього року має в собі гачок. Гачка не видно було, доки збирачі не прибули на місце. Декрет говорить про забирання означеного податку, коло 30 відсот. збору. Це лишалоб селянам 70 відсот. збору для їх власного ужитку і на насіння. Надвишку вони мали б продавати на відкритім ринку. Оповіщення цих нових умовин мин. весни викликало почування кращих надій, які скріплювала преса та заява Сталіна, що дні злиднів селян вже минули.

„Тепер, коли урядові збирання збіжа є в повнім розмаху, показується, що декрет не лишає селянам 70 відсот. збіжа, тільки двацять, п'ятнацять, десять і пять відсот., або і зовсім нічого, як де і в якій окрузі. Збирачі беруть на увагу, скільки дійсно зародило збіжа. Вони держаться плянів посіву, які були уложені вже давненько в канцеляріях збіжевого тресту. У численних округах багато менше засіяно, ніж урядово плановано, але обчислення збору все-одно мають бути виконані, а це відбивається на селянах.

„Уряд складає вину за різницю між обчисленим, скільки мало вродитися збіжа і скільки дійсно вродилося, на ворогів уряду, куркулів та шкідників. Тих людей обвинувачується, що вони нароком сіяли менше ніж уряд сподівався.

„На ділі в багатьох околицях селяни повмирали з голоду, а останні були за слабі, щоби засіяти поля. Всетаки збирачі вимагають, щоб їм дати таку скількість збіжа, якби кожний акер землі зародив стільки, скільки йому приписано в обчисленнях.

„Що вже селянин вважав за своє, чим може розпорядитись по своїй волі, забирають знов урядові збирачі, які виконують декрет буквально. Тому, що збирачі найзавзятіші члени партії, а член партії бачить у кожнім селянині явного або тайного ворога уряду, то можна собі уявити, що йому не показують богато лагідности при збиранні збіжа.

„Тут треба додати, що „колективні" господарства не роблять виїмку. Відтам також беруть податок на основі того, скільки мало бути засіяно, а не на основі того, скільки в дійсности зібрано.

„Один член партії, що заслугує на довіря, старий революціонер з Москви, який за царя сидів 20 літ у тюрмі і знає кожну частину України, як урядовий інспектор господарств, сказав мені, що з причини безпощадного забирання збіжа богато „колективних" господарств опустіло, бо робітники полишали їх з огірченням.

„Є села, де не остало ані одної живої душі", — сказав він, **„Всі домн порожні".**

„Цей вислів повторило мені кілька інших, про слово яких не маю причини сумніватися.

„З другої сторони урядники на питання відповідають, що все іде чудово і цілком згідно з пляном. Виходити із запереченнями, на підставі особистих спостережень, або на основі слів людей, які повинні знати, що кажуть або повторювати темні поголоски, значить наражатись на підозріння. „Наші вороги працюють над затроєнням публичної опінії" — говориться.

„Та який би не був погляд урядовців, факт остає фактом, **що селяни певні, що засоби, які лишаться їм після заплачення податків та звороту давніших позичок, цілком не вистарчать їм на надходячу зиму. А що вони не говорять цього на жарт, доказує факт, що вже почалась нова мандрівка десяток тисяч людей із сіл до міст. Коли уряд не припинить напливу, сільські округи лишаться без людей у зимі і на весні і кампанія засівів знову лишиться позаду пляну".**

Одинокий успішний при гемороїдах ГЕМОРИН кляве HEMORIN

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ЩО НАЙПАЛЬШЕ ДО 25. ГРУДНЯ Ц. Р.
мусите вичупити свою будинкову поліси на 1934 рік у приналежній агенції
ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

14 дешевих днів
40% знижка цін на всілякі товари о блаватні і білизняні - - - -
Для приміру подаємо:

Фланелі білизн.	0.60	Полотна	0.60
Фланелі піжам.	0.75	Димка на підшт.	0.70
Фланелі в найн. взори	1.—	Зефір на сорочки	0.80
Бая двостороння	1.70	Полеліка	1.30
Вельвети і штрукси	1.75	Полотно на прост.	1.30
Ваталіна	1.50	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на мундурки	2.25	Ручники вафлеві	0.35
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники купел.	0.65
Вовна на сукні	3.—	Пошевки	2.40
Сукна лещат.	3.25	Каші і обруси	2.75
Вовна на плащі	5.—	Підпинки кольор.	3.50
Пледи	5.50	Коллри сатинові	9.—
Коци	5.50		

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнородностей в партері як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Паляс, Аполью, Атлянтік і інших.

Галицький Магазин Новостей
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Навіщо їм потрібна закордонна комісія?!

Цікавий відгук міжнародніх подій — на соймовому терені.

Варшава, 12. грудня 1933.

Вчора, в першому дні відновлення цьогорічної осіниьої соймової сесії, 11 членів закордонної комісії сойму вислало до голови тієї комісії, кн. Януша Радзівіла, такого листа: „Згідно з 76 ст. регуляміну звертаємося ще до п. голови скликати соймову комісію закордонних справ впродовж 48 годин від отримання цього листа. Остання дебата комісії про закордонну політику на підставі експозе п. міністра закордонних справ відбулася 22. лютого п. р. себто десять місяців тому. Від того часу події у міжнародній політиці і польській політиці на міжнародньм ґрунті були не тільки важні, але просто преважні, а тепер вони особливо дають себе відчувати. Закордонна політика була теж у тім періоді і дальше є в інших державах предметом многократних і основних парляментарних дебат, коли тимчасом у нас сойм Річпосполитої не мав змоги тими важними справами займатися. В тім стані річей вважаємо негайну дебату у комісії закордонних справ річю конечною." Під повищим листом підписалося 5 послів — ендеків, три людовці й по одним ХД, НПР і ППС. Стаття 76, на яку підписані покликуються, каже таке: „На домагання одної третини членів комісії голова має скликати засі-

Комунікат Української Парляментарної Репрезентації.

Тому, що посли *д-р В. Залізняк, О. Ґлюзький, С. Хрущ, Д. Великанович і М. Рудницький* і сенатори *д-р Л. Горбачевський і інж. Ю. Полянковський* дістали від Української Парляментарної Репрезентації доручення працювати в цьому органі всіх більших комісіях сойму і сенату, наші повітові організації й установи в часі соймової сесії і сполять запрошувати названих послів і сенаторів на всякі наради в праві тільки через Президію Української Парляментарної Репрезентації і то за попереднім зголошенням найменше на 10 днів.

ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

Троцький закладає нову комуністичну партію

Піер Ван Пассен, кореспондент денника „Ю Горонто Дейлі Стар", переїхав із Совітського Союзу до Женеви і звідти післав кілька дописів. В одному пише, що Лев Троцький, котрий тепер живе у Франції, має вже тепер у пахідній Европі 15 часописів і що він закладає нову комуністичну партію і Четвертий Інтернаціонал. Троцький зачинає рішучу боротьбу проти Сталіна, який увязнив і заслав на каторгу 200.000 комуністів, однодумців Троцького, та проти наймертвого Третього Інтернаціоналу в Москві.

—o—

Ширіть наш часопис!

Випродаж посезонову
НАЙМОДНІШИХ МАТЕРІЯЛІВ НА КАРНАВАЛ
уряджує ф-ма
G. A. B.
Львів — Леґіонів 13.
ШОВКИ ФРАНЦУСЬКІ І КРАЄВІ
Небувалі низькі ціни.
Останки за безцін.

дання комісії впродовж 48 годин на день не пізніше 5-го дня від часу отримання домагання."

Ніби маленька справа, а проте безумовно найцікавіша з усього того, що сталося вчора у соймі. Берестя вже втратило всяку атракцію і тому без ураження минуло повне глибокого змісту позбавлення мандатів 5-ох провідників колишнього „Пяста" і ППС. Тимбільше — ніхто не звертав уваги на низку законопроєктів, автоматично відісланих до комісій. Цікавий той лист зрештою і без огляду на загальну соймову пустку: він кидає „дискретне" світло і на участь польської закордонної політики у міжнародніх відносинах, і на становище поодиноких польських політичних таборів до діяльности МСЗ (м-ста закорд. спра).

Авторами згаданого внеску є ендеки — цей факт вони підкреслили теж перевагою своїх підписів. Чи вони є також ініціяторами тої імпрези, чи може делікатна інспірація повіяла ззовні, з одної палати з Уяздовських Алєй, власности одної союзної і заприязненої держави — це вже інша річ. В усякому разі ціль того енергійного домагання обовязково і негайно скликати комісію для обміркування преважних справ з ділянки закордонної політики, ціль ендеків аж надто проречиста: вколоти ще один раз нинішніх керманичів МСЗ, висловити своє „побоювання" чи „застереження" з приводу польсько-німецьких розмов (у декоративному віночку фраз про найглибше бажання жити в згоді також із західним сусідом на платформі існуючої мапи політ. географії) та скласти найглибші реверанси перед — Францією.

Нема сумніву, що офіціяльне потвердження давно відомої справи: затяжних дипльоматичних розмов між Польщею і Німеччиною, — сильно польську ендецію схвилювало. Пакт неагресії з Совітами, потвердження його у льондонському пакті 9-ти, описи затіснення польсько-совітських взаємин аж до демонстративних маніфестацій приязни (взаємні відвідини, Радек у Варшаві, вступна його стаття у „Газ. Польскій", візити летунських ескадр і достойників, пресова політика, конфіскати протисовітських статтей, заборона „Дня Голоду" і т. д. — все те польську ендецію вивинцило як той чинник, що давно накреслив і тепер побідно чужими руками перепер русофільську закордонно-політичну напрямну. Правда, використовування комуністичними чинниками витвореної ситуації для явної пропаганди комунізму в Польщі („Вядомосці Літерацке") зацукало дещо ендецію, а проте не захитало її в її засадничому русофільстві. Коли ж пригадаємо, що ендеція вічно вганялася на демагогічному ґрунті мнимого германофільства пілсудчиків, то не трудно уявити собі, що виявлений факт варшавсько-берлінських розмов стає для ендеків знаменитим товчком до ще одної деклямації: що лише ендецький табор є щиро франкофільський і що лише її, ендемію, повинні підтримувати французькі кола, як той польський табор, що прийшовши до влади, дава би 100 відс. гарантію союзницької вірности на антинімецькій платформі!...

Факт, що польсько-німецькі розмови розпочалися і йдуть передтим, заки такі розмови повела Франція, — є причиною великого негодування й остраху ендеків. Аж ось трапився ще один факт: п. Літвінов вертався до Москви крізь Варшаву, його потяг годину стояв на двірці, сила достойників пішла назустріч, а він — „спав". Так і „проспав" ту годину, а що завдалегідь просив „не будити" його — відїхав не тицьнувши й носа з вагону. Це був знак для ендеції, що треба бити на алярм! Але що треба тримати фасон політично зрілої партії — цей алярм лицює підняти спершу на закордонній комісії сойму.

Кн. Радзівіл, згідно з регуляміном, до 48 годин скликав комісію, призначуючи її засідання на найближчу пятницю. До того часу уряд устійнить свою тактику: чи використати нагоду для ще одного тактичного ходу польської закордонної політики, чи дозволити виговоритися ендекам і спекати їх безбарвними фразами, чи лише глядіти на те засідання, як на свою паньщину — багато говорити й нічого не сказати — зрештою це річ байдужа. Для ендеків найважніше, щоби проф. Ст. Стронський міг виголосити довгу красномовну промову! А для нас нема найменшого сумніву, що ніякі „обміркування преважних справ" на закорд. комісії сойму не вияснять ані на йоту таємниць, якими ці справи окутані. ік.

ШОВКИ
ФРАНЦУСЬКІ І КРАЄВІ
НА МОДНІ ЖІНОЧІ СТРОЇ
поручає дешево
ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА
ЛЬВІВ, Ринок 30.

Останні 2 тижні шкільного плєбісциту!

Ще 2 тижні перед нами до наладнання й переведення шкільного плебісциту за українською мовою навчання по тих повітах і громадах, які цього року досі не перевели ще на своїй области шкільного плебісциту.

1) Пригадуємо і взиваємо переводити шкільний плебісцит усюди, де останнє правосильне рішення про мову навчання в даній школі має дату з часу до кінця серпня 1927 р. або вчасніше (з 1926, 1925 і т. д.).

2) Шкільні деклярації за українською мовою навчання вносити за дітей, які на 1. вересня 1934 р. будуть у шкільному віці (від 7—14 літ життя), а саме, які роджені між 1. вересня 1920 р. а 31. серпнем 1927 р. зглядно — з огляду на новий шкільний розпорядок з 1933 р. про початок шкільного року, — які **роджені до 15. серпня 1927 р.**

3) У всіх випадках, де шкільна влада не вирішила мови навчання на минулорічний шкільний плебісцит за українською мовою навчання — вносити у цьому 1933 році шкільні деклярації на ново і зазначити це в супровідному письмі при передаванні чи пересиланні шкільних деклярацій до приналежного Окружного Шкільного Інспекторату.

4) З огляду на короткий час, щоби не запізнити наладнання переведення шкільного плебісциту за українською мовою навчання — слати замовлення шкільних деклярацій негайно листовно, телеграфічно або телефонічно на адресу: **Книгарня „Рідної Школи", Львів, вул. Сикстуська ч. 20, або „Рідна Школа", Львів, вул. Словацького ч. 14. — Телєфон 77-52.**

5) Проти всяких перепон з потверджуванням підписів на шкільних деклярациях за українською мовою навчання чи ріжного роду погроз, зловживань, самоволі та всяких можливих безправств з якоїнебудь сторони — вносити негайно (з огляду на короткий час по змозі телеграфічно) жалоби і протести до приналежних староств, воєвідських урядів і міністерства, відписи пересилати до українських посольських клюбів та повідомляти про все скоро й основно з наведенням місцевости, часу, фактів, осіб і документів Правну Оборону при Головній Управі Рідної Школи у Львові, Словацького 14. та слати дописи до української преси.

6) Повітові і місцеві українські діячі особисто відповідальні за своєчасне наладнання й переведення плебісциту за українськими школами на своїй области.

У Львові, дня 13. грудня 1933.

Правна Оборона
при Головній Управі Рідної Школи.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. РУДНЯ 1933.

З нових поезій.

Зореслав: ЗІ СЕРЦЕМ У РУКАХ. Книжка поезій І. Ужгород, 1933. Видавництво оо. Василіян, ст. 56.

На цю збірку треба дивитись не як на літературну новину, а як на документ зросту національної свідомости на Закарпатті. Досі вершком поезії були там вірші Ґренджи-Донського, що ледви виходили поза мотиви народньої поезії і невибагливу її форму. Автор цієї збірки Зореслав дає доказ, що підпав уже під вплив наших кращих поетів старшого покоління. У його поезіях нема сліду закарпатських провінціялізмів; вірш пливе легко, мова взагалі чиста, навіть краща, як у сотнях віршів, якими заповняють вільне місце наші календарі та журнали.

Зате автор не має індивідуального обличчя, переспівує мотиви народні, Лесі Українки („Ні, не співайте вже пісень"), Франка („О пісне моя, ти вчашино безкрила"), Олеся („Душа горить — горить огнем, палає"), Лепкого, Кармаського, — може й несвідомо. Його тематика покищо не виходить поза давно відомі у нашій поезії настрої, звичайну віршобудову, відомі образи та рими.

Василь Ліхничєнко: ДЗВОНЯТЬ ДЗВОНИ... Поезій Четверта книжка. Бібліотека „Логос", Львів, 1933, ст. 44.

Ця четверта збірка мало ріжниться від попередніх того самого автора. Віршувальний талант не вистачає. Автор має стару культу, стару осінь, сірий день, два-три самі бувім-то релігійні настрої і фрази про терпистий шлях, без одного оригінального образу, якої сліжої рефлексії. Це щось як таєкий слабенький відгук поетичної поеми Лепкого „Над рікою" і його „Осени", ще досі свіжої. Лімничєнко повторяє навіть готові фрази з поетів вперед 30 літ. Колись Луцький написав:

Меланхолійна осінь йде
І дзвонить, дзвонить, дзвонить...

У Лімничєнка постійно дзвонять тільки дзвони:

І гомонить вечірній дзвін
І дзвонить, дзвонить, дзвонить...
Сколихує глибінь душі,
Що тугу в себе ловить (...?!)

„Ловить" це мабуть переклад польського „wyłania". Не розуміємо, що значить „спливає скарга з крис" (?), „поїхав їздець по хлібах (?) і набутках (?), по розлогих снах (?) тисячів"; ані як „чорні стяги" можуть „торохтіти (!) казку", як можна „ввісатися в мертвоту" і як можна вважати поезією такі фрази: „Гей, друзі, під ваготою скорбних днів життя попрієм (!)"... Гріхів проти мови досить: автор як більшість галичан уживає між іншим усе ще таких московських слів як „лента", „ковер" і наголошує хибно обрій, заграва зам. обрій, заграва.

Богдан Кравців: „СОНЕТИ І СТРОФИ", Львів, 1933, ст. 40. Накладом Богдана Дороцького.

Аж тут маємо перед собою поета. „Сонети і строфи" Богдана Кравцева помітний крок уперед від його першої збірки вперед кількох літ. Ця нова збірочка з 32 поезіями навіяна майже виключно невеселими настроями вязня. Спокійна меланхолія не кінчиться безплодною тугою; є в ній завзяття зрілої людини, що вміє стримати зайвий окляк болю та жалю. Хіба можете нагадуємо Франкові „Тюремні сонети".

Кравців ріжьбить строфу і недурно вибрав гнучкий, сунільний сонет. Тут можна блиснути новими римами і приплив почування закінчити передуманою рефлексією. Приємно вражає нас змагання за чисту мову, правильні наголоси, звязку форму, крицевий звук, навіть — найгірше в нас явище! — за ясну думку. В оцьому змаганні єдине в чім можна бн не погодитись, це занадто густо покладені поруч себе образи, що затирають один одного.

Возьмім для прикладу перший з черги сонет, що одночасно дасть читачам уявлення про характер усієї збірки:

Вязничних дум і днів нещадні жорна
здавили серце вбране у квадрати
холодних келій, де замки та ґрати, —
але людина вільна й необорна.

І в чолюстях закутих ям, мов з горна
все буде полумя жаги палати
людей ненатлих чину та розплати —
і кров бурхливе в їх жилах чорна.

Отак — по творчого пориву стромах
змагаючись, — в суворих лябіх спокій
в нарбованні тверді рядки сонета

заковую життя гарячий смак,
кривавий цвіт на обмітї глибокій
вязничних дум — пручання, змагу й зл...

Думку схоплюєте, але вона вється у лябіринті складні не дуже правильної, насилуваної. Дієслово „палати" належить до слів „все буде..." а не до „ненатлих людей", епітет „чорна" теж не далеко відбіг від „крови", тільки з огляду на рими. Остані дві строфи, що в одним реченням мають за багато родових відмінків і нелегко їх переаналізувати. Початкове „отак" повинно б вказувати на якесь порівнання — воно зайве. Пробуймо схопити образ: Життя гарячий смак що в нас кривавий цвіт на глибокій обміті вязничних дум — пручання, змагу й зл...

СМЕРТЬ ВОЛОДИМИРА ЛЕОНТОВИЧА.

10. грудня помер у Празі відомий український письменник і громадський діяч Володимир Миколович Леонтович.

Народився він 24. липня 1866 р. на хуторі Оріховщині, за Лубенщині: батько його був великий землевласник, а мати походила з роду Альбранд, французької еміграційної родини з часів першої французької революції.

В. Леонтович вчився спочатку в лубенській гімназії, а потім в прилуцькій. Після закінчення правничого факультету московського університету (1888 р.) занявся господарством в маєтку батька. З 25-літнього віку аж до революції 1917. р. був радником лубенського повітового та полтавського губерніяльного земства, а також почесним мировим суддею.

Національна свідомість збудилася у В. Леонтовича підчас студентського життя в Москві, де він гостро відчув ріжницю в звичаях і вдачі українців і росіян. Цю свідомість згодом зміцнив у ньому Василь Симиренко, відомий український меценат, що був одруженний з тіткою В. Л-ча. В. Симиренко увів Л-ча в українські кола та познайомив з проф. Антоновичем, до якого Л-ч завше ставився з глибокою пошаною. Згодом В. Л. став членом „Старої Громади" в Київі та ТУП-у (Товариства українських поступовців).

Перше оповідання В. Л-ча „Солдатський розрух" надруковано в Галичині 1901 р. коштом З. Симиренка. Там вийшло й друге його оповідання „Пани й люди" та окремим виданням „Per pedes apostolorum". Далі В. Л-ч співробітничав у „Зорі", „Київській Старині", „Літературно-Науковому Вістнику", „Громадській Думці", „Раді", „Українському Голосі" і ін. Деякі оповідання В. Л-ча увійшли в збірки „Старе й нове", „Оповідання", т. 1. (Київ, 1918 р.), „Оповідання" (Львів, 1930 р.).

1906 р. В. Л-ч був одним з трьох видавців — поруч з В. Симиренком та Е. Чикаленком — першої щоденної української газети на Наддніпрянській Україні „Громадська Думка", а потім матеріяльно підтримував газету „Рада", яку видавав Е. Чикаленко. 1917 р. В. Л-ч був деякий час членом Української Центральної Ради від ТУП-у, а в жовтні 1918 р., як кандидат Українського Національного Союзу, ввійшов до складу гетьманського кабінету Ф. Лизогуба міністром земельних справ. На цій посаді В. Л-ч пробув лише з місяць і за цей час підготовив проект земельної реформи, але цей проект так і не ввійшов у життя. Після окупації України більшовиками В. Л-ч виїхав за кордон. Останні роки В. Л-ч жив у Празі разом з дружиною, донькою українського фільософа В. Лесевича, та сином, який недавно розпочав курс викладів з історії українського державного права в Українському Науковому Інституті в Берліні.

Тяжкі матеріяльні умовини еміграційного життя, постійні хороби дружини та сина дуже підірвали здоровля В. Л-ча, але все ж В. Л-ч до останнього дня не покидав літературної праці. На еміграції видав „Спомини утікача" (1922 р.), „Хроніка родини Гречок" (1922 р.), „Оповідання" (1930 р.), та співробітничав у „Тризубі", де вів огляд сучасної української літератури з красного письменства („Літературні спостереження" за псевдонімом „Данів"). Ще в останньому ч. 44. „Тризуба" з 3. грудня п. р. знаходимо статтю В. Л-ча, присвячену останній збірці оповідань Любченка „Вона". Залишилася ціла низка праць В. Л-ча в рукописах, в тім числі „Спомини", які покійний призначив для видання Українським Науковим Інститутом у Варшаві.

Перебуваючи в Празі, В. Л-ч брав також участь у громадському житті, був він головою товариства ім. св. Володимира та зрідка відвідував деякі наукові й літературні збори; ще в червні ц. р. В. Л-ч виступив зі спогадами про М. Коцюбинського на академії, яку організував Союз українських журналістів і письменників на чужині.

Через тяжкі умовини еміграційного життя В. Л-ч не міг уділяти більше часу громадській праці поза тим, який залишався у нього вільним від літературної праці, що давала йому духовий відпочинок і деякий заробіток.

Ніж умовини й причинилися до передчасної смерти В. Л-ча, вірного сина України.

Ст. Сірополко.

ничних дум, — ва обміті пручання, змагу й лету — заковую в карбованні, тверезі рядки сонетів, у спокій суворих ямбів...

Залишім питання, чи можна заковувати *цвіт дум у спокій*..., всеж таки весь образ занадто штучний, вродженій не уявою, а надто великою скількістю слів, що їх поет хотів убрати у квадрати строф.

В інших строфах надибуємо зайво повторені слова, якби „шпунти", що заповнюють вільне місце

І знаю десь огні мигтять в хижі
лиша осінь десь вривані згарп...

Або

Вже вриньми осінь мак, плине
і вже десь в золоті гаї
і знов ячання журавлине
об грати вдарило мої.

Та ці дрібні недогляди рідкі. Там, де нема змагання з вибраною формою Кравців находить повніший вислів у безпосередній настроєвій лірищі, без потреби боротись за думку:

Тріпочеться і рветься серце
і ранитця до грат, як птах,
спочити прагне хоч хвилину
на вахлових твоїх руках.

Та, як прийду до тебе, вене,
не вакурю тебе 2 на мить —
Ти не дізнаєшся, що серце,
мов птах скривавлений тремтить.

Збірка замітніша літературна поява за останні роки. Можна би тільки не погодитись із назвою заголовком; „строфи" це не рівнорядне поняття з сонетами, які теж складаються із строф.

Я. Ю.

Тоталь діяє скоро

при: реваматичних болях, подагрі, болях і ревматизмах, мігрені, невральгії, грипі і простуді. Тоталь втихомирює болі і приносить полекшу, при чому не діяє побічно ні відємно на серце і шлунок. Вже від більш як 15 літ з успіхом уживають при тих недомаганнях таблетки Тоталь. Тисячі тих, що терплять вернуло собі здоровля при помочі Тоталю. Тоталь не дає призбируватися сечовому квасові і тому в зародку поборює ті недомагання. Спробуйте і переконаєтеся самі ще нині і купіть негайно в найближчій аптиці Тоталь. Однак треба звертати пильну увагу на ненарушене оригінальне опакування. Ціна 2 зол. 52/4

Французький уряд надумується.

ПАРИЖ. 13. 12. ПАТ. „Пті Парізієн" подає деякі подробиці вчорашнього засідання ради міністрів, на якому в присутності президента республики Поль Бонкур зреферував рапорт амбасадора Франсуа Понсета про хід розмов з канцлером Гітлером. Часопис стверджує, що Поль Бонкур навів всі обставини, які супроводили берлінську розмову і познайомив раду міністрів зі становищем англійського уряду та результатами вимін поглядів з урядами Бельгії, Малої Антанти й Італії. Свої інформації доповнює „Пті Парізієн" заввагою, що відложення радою міністрів постанови в справі закордонної політики до другого засідання зрозуміле, бо всі порушені справи вимагають довшої надуми, щоби могло зачасти однодушне вирішення всіх членів кабінету

Нові українські кооперативи.

Ревізійний Союз Українських Кооператив приняв дня 13. XI. ц. р. у свої члени такі нові кооперативи: 1) „Ощадність", кред. кооп. з обм. в-кр. відповід., Криве (пов. Бережани); 2) „Українська Селянська Каса", щад.-кред. кооп. з обм. відповід., Яворів (пов. Бучач); 3) „Єдність", кред. кооп. з необм. відповід. Джурків (пов. Городенка); 4) Щадничо-кредитова Спілка „Селянська Поміч", кооп. з обм. відповід. Доброгостів; 5) „Селянська Щадниця", кооп. з необм. відпов. Далява; 6) „Ощадність", кооп. з обм. відповід. Вороблевичі (пов. Дрогобич); 7) Хліб. С-ка для заг. зак. і збуту „Згода", кооп. з обм. відповід. Ланіне (пов. Калуш); 8) Кооператива для виробу і збуту взуття „Дерма" з відповід. уділами Коломия; 9) „Українська Щадниця", кред. кооп. з обм. відповід. Зелена (пов. Коничинці), 10) „Українська Райфайзенка", кооп. з обм. відповід. Годині (пов. Мостиська); 11) „Кооперативний Гуцульський Банк", кооп. з необм. відповід. Микуличин (пов. Надвірна); 12) „Українська Райфайзенка", кооп. з необм. відповід. Задвірє (пов. Перемишляни); 13) Кред.-щадниця С-ка „Ощадність", кооп. з обм. відповід. Волсвин (пов. Сокаль); 14) „Районова Молочарня", кооп. з відп. уділами Денисів, 15) „Українська Щадниця", кооп. з обм. відповід. Березовиця Велика (пов. Тернопіль).

Як бачимо, в це головно щадничо-кредитові кооперативи. Наше село відчуває велику недостачу гроша і само старається помогти собі в сучасній господарській скруті, організуючи дрібну ощадність і збираючи в той спосіб у своїх кредитових кооперативах фонди для кредитів.

Вибори по наших містах.

(Звідомлення з місць).

ВИБОРИ В СТРИЮ

Місто Стрий поділили на пять виборчих округ і подбали про те, щоби ті округи були викроєні спеціяльно до польських потреб і мандати відповідно для них розділені; у виборчих листах бракувало багато наших виборців. Подбали теж, щоби провірювання ліст нам утруднити, а про відписання листи для нашого виборчого комітету не було навіть мови, так що ми згори передбачували здобуття малого числа мандатів, хоч нас ще нині є навіть по польській статистиці 26 проц. автохтонів. Тут зазначую, що польська історія Стрия Прохаски, видана недавно накладом міста, каже, що перед 150 роками було в Стрию 1.380 мешканців. З того було 1.000 гр.-кат., 300 римо-кат. і 80 жидів. Але кирия, заініційована перед тижнем і ведена також у дні виборів амбітним Івашковом Іваном, та все инше сказане доконяди свого. А треба знати, що Івашків, хоч був поставлений в III. окрузі в листі на другім місці, цілком певно був би вибраний, якби розбивацьку енергію зужив був у напрямі спроваджування виборців до виборчої урни. А тимчасом він своєю „роботою" здеморалізував своїх сателітів, котрі счеркували інтелігентів, яких їм непотрібно, як казали, і внеохотив багато українських виборців, які не йшли до голосування. Через те вибрано у нас 18 поляків, 11 жидів і всього трьох українців, а саме: о. Височанського і двох міщан: Дибу Володимира і Чабана Миколу. Велика шкода, бо можна було вибрати найменше вісім (полякам давали шість мандатів). Очевидно — лишився без мандату й Івашків Іван зі своєю трівогою і журою, хто то буде виступати міщанські інтереси в міській раді — без нього...

ВИБОРИ В СЯНОЦІ.

На поклик д-ра В. Бланашького з'явилось українське громадянство в дні 21. листопада ц. р. на нараду, на якій ухвалено одноду шно йти до виборів самостійно. На нараді вибрано широкий комітет, який на своїх сходинах у дні 26. XI. ц. р. намітив кандидатів на радних у пятьох виборчих округах. Саме місто Сянік поділено на 6 виборчих округ з правом вибору 24 радних. Одначе через слабу підготовку місцевого громадянства до виборів зголошено українські листи лиш у двох округах, а саме в II-ій і VI-ій і на них по одному радному. Зголошення українських ліст заскочило „батьків" міста і надто їх поденервувало. Це була несподіванка. Перед виборами жертвували „батьки" міста українському громадянству один мандат радного й то „старорусина", бо мовляв, „старорусини" більше в Сяноці, як українців. І дійсно на проурядовій листі в першій окрузі помістили кандидатуру д-ра Евгена Шатинського, але при виборах „союзники" постреслювали з карточок назвище небажаного їм д-ра Шатинського, якому пощастило проскочити лиш на заступника. Ось яка нагорода стрінула наших „русских" за вірність своїм союзникам і покровителям!

Зате проти українських ліст і виборців, які підписали наші листи, повели нагінку, черпаючи засоби боротьби з джерела демагогії. Затяжуванням виборів та об'їжджанням грушок на мерді не було кінця. Вже саме зголошення українських ліст — це мовляв, протидержавний кариґідний вчинок. Але ось вам жменька фактів. Член виборчої комісії VI-ої округи Антоні Вільк та заступник тої комісії Кароль Крупа ходять по хатах та обіцюють для бідних виборців дерево в магістрату безплатно. І дійсно деякі залякані та несвідомі виборці попідписували підсунений їм папір, себто — як опісля виявилося — заяву, що стягають свої підписи з української ліст. Зновуж Йосиф Курек, урядовець скарбового уряду акциз та монополів, негайно на другий день по зголошенні нашої ліст залякує виборців.

Гарну церу і її свіжість

осягнете уживаючи щоденно сухого крему під пудер „АЛЬОЕ". Припис уживання і раціонального масажу в середині опакування.

Фабрика АЛЬОЕ виробляє рівнож крем товстий (спортовий), пасту і порошок до зубів. ?

На днях появиться у значно збільшеному форматі

черговий, святочний випуск

ЛІТ. НАУК. ЖУРНАЛУ „Дзвони“

за листопад та грудень ц. р.

Замовляти: ДЗВОНИ — Львів, Японська 7, І.

ли, бідну вдову, що її сини негайно звільнить від праці в гоpальні, якщо вона з донькою не стягнуть своїх підписів з нашої листи. А емер. поліцай Зомбек вмовляв в затурканого міщанина, що „українці вбили йому сина“ і тим подібні нісенітниці. Одночасно повноважниці українських листи (п. Оля Мішківна в VI-ій округі та п. Оля Хлопківна в II-ій округі) дістали вже другої днини по зголошенні листи повідомлення, що, мовляв, деякі виборці не підписали власноручно українських листи і тому мусітимуть перед головною виборчою комісією доказати автентичність своїх підписів. І цікаво, що з листи II. виборчої округи заквестіонували підписи як 7-ох виборців на всіх зголошених 35 підписів, з вимаганих до важности листи 31. Зате на листі в VI-ій окрузі піддали в сумнів автентичність підпису 5-ох виборців на всіх зголошених 24 українських підписів, з вимаганих до важности листи 18 підписів. І почалися „хождения“ повноважниць з виборцями, які доказували автентичність своїх підписів. І лиш один виборець, заляканий у своїй хатині, відкликав перед головною комісією свій підпис. Деякі-ж виборці взагалі не явились перед головною комісією. Вкінці повідомлено обі повноважниці, що обі українські листи уневажнені, бо головна виборча комісія на листі II. виборчої округи уневажнила аж 18 підписів, а з листи VI-ої виборчої округи аж 16 підписів. І тому українське громадянство по нараді в дні 9. грудня ц. р. вирішило здержатися від голосування при таких виборах.

Зате загальний настрій українського громадянства дуже бадьорий. Виставляючи свої листи, вимагало воно віру у свої сили та завдавало собі компромітацій і розчарування до „союзника“ за недодержання умови, якої — до речі — наші сусіди ніколи не додержували при попередніх виборах. І тому синицькі москалофіли повинні нарешті витягнути правильний висновок, що без послідовної праці з українцями над збереженим останків нашого міщанства і взагалі нашого елементу в місті ніколи не можна буде осягнути заступництва в міській раді.

ВИБОРИ В РАВІ РУСЬКІЙ.

Місто Рава Руська поділене було на три виборчі округи. Після компромісу санаційного табору з жидами лишено до розгривки між собою одну округу на 10 радних. У двох інших округах мали вибирати по 7 радних і тут призначували по одному для „поржидних русінуф“. Одначе до згоди не дійшло і в останній хвилині зголошено дві українські листи, по одній на кожну округу. Констернація в санаційнім таборі була велика, бо не думали, аби українці спромоглися на власну листу. Відбулося голосування; в комісії, яка урядувала в польськім „Соколі“, діялися нечемізні річи. Все роблено, аби утруднити голосування, але наш нерід витревалий і таки вийшло наших двох радних. Вибрано 12 поляків, 2 українців, 10 жидів (у тім 6 ортодоксів, 3 сіоністів, 1 бундівця). За зловживання при голосуванні вносимо протест.

—o—

З орґанізаційного руху.

ПОВІТОВИЙ ЗІЗД УНДО В ПЕРЕМИШЛІ.

Дня 7. грудня ц. р. відбувся в салі Народнього Дому у Перемишлі Повітовий Народний зізд УНДО. Зізд відкрив голова Комітету д-р Володимир Загайкевич. До Президії вибрано: **д-ра Вол. Загайкевича, о. Степана Гарабача** з Мацькович і **Василя Войтовича** с. Василя з Трійчиць. Секретарювали: **інж. Ольга Козакова** і **О. Сенечко. Д-р Загайкевич** референував про політичне положення українського народу, **дир. Осип Сталимір** про економічне положення. **Д-р Микола Рибак** референував про справи організаційні і про завдання партійної преси. Звіт з діяльности П. Н. К. і Народньої Канцелярії здав **О. Сенечко.** По рефератах виявилась дискусія, в якій забирали голос: дир. Михайло Вербіївський з Перемишля, о. Петро Войтович з Нестрибки, Степан Дунець з Уйкович, О. Сенечко з Перемишля, Віктор Полянський з Перекопання, д-р В. Загайкевич, Роман Кміцикевич зі Стібення і ін. Вибрано Повітовий Народній Комітет у складі: голова — д-р Вол. Загайкевич; члени: д-р Микола Рибак, дир. Осип Сталимір, мгр. Степан Навроцький, о. Петро Войтович, Осип Сенечко, Іван Галик з Бикова, Микола Соколівський з Медики, інж. Ольга Козакова, Іван Маївка, інж. Степан Мандй, Федь Курдіяк і Василь Войтович с. Василя. Зізд ухвалив одноголосно довіря Центр. Комітетові і Парл. Репрезентації, а зокрема послові д-рові Вол. Загайкевичеві. Опісля Зізд ухвалив кілька резолюцій у справах політично-організаційних.

ВИРОБЛЯЄМО КИЛИМИ!

Продаємо не метри, але якість та тривкість.

Склад у Львові — Рутовського 1 (біля Марійської площі).

Взори килимів висилаємо на бажання.

Дипльоматичні візити.

ПАРИЖ, 12. 12. ПАТ. На основі реляцій з міжнародніх джерел зустріча французького амбасадора Поncета з Гітлером була з ініціятиви канцлера. Про хід розмови нема повищо ближчих подробиць. Кажуть, що Гітлер мав висунути нові аргументи за безпосередніми переговорами. На основі повідомлень преси, навязання французько-німецьких переговорів залежить від того, чи Гітлер дав французькому амбасадорові досить точні вияснення в справі брунатної армії.

Франц. уряд познайомив англійський кабінет зі змістом вчорашньої розмови. Рапорт Поncета обмірковувала рада міністрів, яка спрецизує своє становище щойно на другий день.

БЕРЛІН. 13. 12. ПАТ. До Берліна приїхав вчора італійський державний підсекретар Фульвіо Сувіч. На двірці повитали його представники італійської амбасади й німецького уряду. Мін. Сувіч вложив візиту мін. Нойратові, опісля був на відкритті Райхстагу. Дальше відвідав прем'єра Герінга, мін. пропаганди Гебельса і віцеканцл. Папена.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА МИКОЛАЯ

найдешевше дістанеш у текстильнім магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСЬКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.

22/48 1—?

Відкриття Райхстагу.

БЕРЛІН, 13. 12. ПАТ. Відкриття й уконституування новообраного райхстагу відбулося вчора в год. 15. в салі оперн Кроли. Засідання тривало всього 8 мінут. Зібралося 661 послів, майже всі в однострої шхурмовиків і штальгельмівців. Неприсутнього канцлера заступав мін. Гес. Між закордонними дипльоматами був теж італійський віцемін. Сувіч. Засідання відкрив президент Герінг.

На внесення мін. Фріка вибрано президію в складі: предсідник Герінг, його заступники: дотеперішній президент прусського сойму Керль, дотеперішній баварський премієр Есер і пос. Штавс. Аклямацією уповажнено прем. Герінга визначити річницю і денний порядок наступного засідання. Замикаючи наради, Герінг зазначив, що здержується від виголошення програмової промови з огляду на неприсутність канцлера Гітлера.

Збройна сила Німеччини.

ПАРИЖ, 13. 12. ПАТ. „Еко де Парі“ наводить рапорт ґенерала Дебней про стан німецьких збройнь. Ефективи німецької армії зложені з правильної армії, військових формацій і воєнних ветеранів. Разом усі ефективи замість 300.000 людей, яких домагається Гітлер, дають 2,700.000 людей. Рапорт згадує дальше про воєнний матеріял, яким розпоряджає Німеччина, про промислову мобілізацію та виховання молоді у воєнному дусі.

ДАРОМ

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний даручок.

По широкому світі.

— Англійський міністр закордонних справ Саймон виберається на другий тиждень на континент, де відвідає Париж, Рим і Льондон. Ціллю є посередництво Англії у німецько-французьких переговорах.

— Англійська палата громад рішила піддати адміністрацію Нової Фундляндії під контролю британського короля.

— З Мадриду повідомляють, що загальний страйк в Еспанії вигасав. 2.000 робітників, що страйкували, вернулись до праці. Міністр внутрішніх справ уважає синдикалістично-анархістичну революцію скінченою.

— „Фелькішер Беобахтер“ заперечує повідомлення французької преси, що німецький уряд у розмовах з Францією виступив з домаганням підвищити чисельний стан Райхсвери до 300.000 людей та ввести короткочасну службу.

— На засіданні Кортесів у відповіді на запит соціяліста Прієто премієр стверднв, що революційний рух, хоча приняв поважні розміри, не потягнув інших елементів поза конфедерацією праці та анархістичною федерацією.

— Ген. О'Дофі, вождь ірляндських фашистів, що укривався перед арештуванням владою премієра де Валери, вернувся до Дублінa і взяв участь в нарадах виконного комітету своєї партії.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

За вдержання мира на Балкані.

БІЛГОРОД, 13. 12. ПАТ. У пресі зголосили такий офіціяльний комунікат: Користаючи з нагоди гостини болгарської королівської пари в Югославії, голова ради міністрів і міністр закордонних справ Болгарії Мушанов та міністр закордонних справ Югославії Світич підчас стрічі обговорили справи, які цікавлять обі держави та ствердили однозгідність думок на конечність вдержання мира та співпраці між балканськими державами. Ствердили конечність широї та постійної співпраці для розвитку щораз миріших і приятельських взаємин між обома краями, погоджуючись щодо справи приступлення до опрацювання торговельної умови, ветеринарійної конвенції, упрощення паспортових формальностей задля скріплення та влекшення комунікаційних взаємин між Болгарією та Югославією. Обі державні мужі вірять, що болгарсько-югославянська приязнь створить цінний чинник удержання мира на Балкані та влекшить порозуміння обох країв.

Буджетова комісія.

У середу буджетова комісія розглядала буджет президії ради міністрів. Видатки в тій ділянці виносять 2. 694.000 зол., минулого року виносили 3.020.160 зол. Доходи з тієї ділянки виносили мин. року 1.750 зол., таким будуть і цього року. У дискусії від Українського Клюбу промовляв пос. *Луцький*, який торкнувся низки справ, що обходять українське населення.

Буджет президії ради міністрів приняла комісія в другому читанні.

—o—

Сойм.

ВАРШАВА, 13. 12. ПАТ. Плеварне засідання сойму відбудеться в пятницю в год. 10-ій, а не в 16-ій.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 21-100

— **Смакун** правдивих чаїв не тільки чай марки „ІНДОХІНА“. Ручимо за його якість, смак і аромат тільки в оригінальному опакуванні фірми „Індохіна“ по 1, 2, 5, 10 і 50 дкг. Жадайте і пробуйте чай „ІНДОХІНА“. Заступство і склад: Львів. Валова 14, І. пов. 635 10-10

— **Науку косметики** для інтелігентних пань (теорії і практики) у первороднім косметичнім кабінеті удільюють фахово-дипльомовані сили. Інформації уділює косметичний кабінет „Distinction“, Коперника 42 а II. пов., від год. 12—15 і 18—19 вечір. ч. 734 3-10

— **„Національне питання на останніх міжнародніх наукових зіздах“** обговорить директор Нац. Музею у Львові, вул. Мохнацького 42, з відповідним показом видань конґресових у науковій робітні Нац. Музею в неділю 17. грудня ц. р. в год. 16.30. Вступ для членів Союзу Прихильників Нац. Музею вільний, для гостей звичайний-музейний.

— **Нові літературні журнали.** У звязку з учорашньою новинкою під таким заголовком дістаємо вияснення від п. О. Боднаровича, що він буде тільки редактором літературного двотижневика „Назустріч“, а видаватиме його спілкове товариство „Смолоскипи“.

— **Відчит з астрономії.** Львівська філія Т-ва Приятелів Астрономії повідомляє, що в суботу 16. грудня 1933 р. в год. 18. веч. в салі Ґеольоґічного Інституту львівського університету при вул. Длугоша 8, відбудеться відчит д-ра Мирона Зарицького: „Астрономія в старині.“ Вступ вільний. Гостям радо.

— **Продовження радіової анкети.** Продовження радіової анкети відбудеться в суботу 16. ц. м. в год. 18. у домівці Народньої Організації Українців м. Львова, Підвалля ч. 7/III. пов. На порядку дня остаточне приняття статуту і меморіялу в справі українських авдицій. До якнайчисленнішої участи запрошує **Комітет Основників Українського Радіового Т-ва.**

— **В Українськім Науковім Інституті** в Берліні відбудеться 15. ц. м. виклад в українській мові на тему: Німецька служба праці — з дискусією.

— **Інтервю, якого не було.** Варшавський студентський двотижневик „Жиче Академіцке" розписав анкету на тему „Завтра української проблеми в Польщі". Редакція того часопису звернулася м. і. до мене з просьбою взяти в цій анкеті участь, однак я нічого не відповів. Недавно зявилось у мене в редакції „Діла" двоє незнайомих мені молодих людей, які поновили згадану просьбу. Я відмовив, подаючи низку мотивів, чому вважко відповісти у польському студентському журналі на так сформульоване суто політичне питання і чому мені зокрема не лицює там забирати слово. Вивязалась коротка розмова, яка — очевидно — в ніякому разі не була призначена до друку. Тимчасом на превеликє моє здивування бачу, що „Жуце Академіцке" оголосило „інтервю" зі мною; показується, що ті молоді панове з розмови, яку вели зі мною, без ніякого попередження мене виловили кілька фраз, змішали те, що я казав, з тим, чого не казав, та подали все у такій недокладній формі, що ніяк я того „інтервю" не міг би підписати. Тому, рішуче застерігаючись проти такого підступного здобування часописного матеріялу, прошу вважати ціле „інтервю" штучним фабрикатом редакції „Жиця Академіцк-ого", за який я не беру ніякої відповідальности. — **І. Кедрин.**

— **Півтора години насолоди** і ніжного настрою пережило 12. ц. м. вужче коло батьків і запрошених гостей на концерті, влаштованому ученицями гімназії та фахової школи СС. Василіянок у Львові, з приводу імянин Митрополита Шептицького, свого опікуна й добродія. Таких вражінь можна зазнати тільки в дівочій школі, де гарний відчит виголошує молодесенька красуня, гідна сфільмування, а деклямує або грає на фортепіяні теж русалка десь знах Дністра чи Бугa. Співали два хори: гімназисток і учениць фахової школи, симпатичні не тільки своїм особистим складом, але й дзвінкими голосами, що виявляли дбайливий труд своєї управи. Співали „Многая літа" Біликовського, низку композицій Бортнянського, Шуберта, Лаврівського, а врешті коляди укладу Кошиця-Стеценка. Особливо хор гімназисток захоплював мягким металічним тоном, гідним грамофонової плити. Увесь концерт був навіяний ніжною дівочою атмосферою, яку можна відчути тільки серед людського квітника у розмаю. Одно з найкращих звеличань Високодостойного Опікуна української молоді.

— **335 золотих за 24 роки праці.** Проект польського м-ства освіти передбачує, що платні учителів народніх шкіл мають обертатися в межах від 130 до 335 зол. місячно. Учителі народніх шкіл, які починають фахову службу, мають діставати пять літ аж до хвилини вложення практичного іспиту по 130 зол. місячно. Після 5 літ служби винагорода їх має виносити 160 зол. місячно. Місячну платню 335 зол. можуть осягнути учителі народніх шкіл після 24 літ служби. Проект передбачує незначні додатки для управителів народніх шкіл. Додаток цей має виносити від 5 до двацятькілька зол. місячно. У відношенні до вчительства середніх шкіл проект передбачує платні від 210 до 450 зол. місячно. Директори середніх шкіл у залежности від літ служби можуть осягнути найвищу платню 700 зол. місячно.

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, Тел. 28-10, поручає матеріяли вовняні — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки. 702

— **Мороз і спека.** В Карпатах морози доходять до 35 степенів. На Гуцульщині позамерзали криниці. В Рівному, Луцьку та Пінську морози виносили в середу до 18—20 ст. нижче зера. — Хвиля морозів навістила північну та середущу Італію. У Фльоренції занотували 7 ст. морозу, в Вероні 6 ст., Больцано 11 ст. Впали там теж великі сніги. На Мадярщині температура впала до 20 ст. нижче зера. За два останні дні замерзло 5 людей. В місцевості Кішпешті наслідком морозу збожеволів нічний сторож та підпалив ярмарочні буди. — У Франції температура впала приблизно до 20 ст. У Бар ле Дік було 21 ст. морозу, в Парижі 10 ст. Ріка Сена замерзла. — В Нюйорку занотували великі морози. Було 52 смертні випадки наслідком морозу. Зате в Південній Америці тепер спека, якої не тямлять там від 23 літ. Температура доходить до + 40 ст. Ц. Наслідком соняшного поражения померла там 60-літня жінка.

— **Полекші для студентів.** Вищі школи в Польщі дістали уповажнення виставляти студентам 50 проц. залізничі знижки. Полекші ті можуть діставати не лише підчас ферій і свят, а теж тоді, коли їм призначать кількаденні відпустки. Так залізничі полекші діставати можуть студенти через увесь рік.

— **В справі нових нотарів.** З днем 10. ц. м. минув речинець, коли могли зголошуватися кандидати на нотарів. До нотаріяльних палат аплікувало багато осіб, які тепер розглядають. Це потреває до кінця ц. м., а в перших днях січня увесь матеріял вплине до президії апеляційного суду. Праця президії скінчиться в половині січня, після чого предложиться внесення міністрові справедливости. Іменовань нотарів можна надіятися в лютім, а нові нотарі обіймуть канцелярії мабуть з днем 1. березня 1934 р.

— **Мороз і школи.** Кураторії шкільних округ видали розпорядок для середніх і народніх шкіл про науку в часі морозів. В містах і селах, де школи мають добре огрівані салі, науку можна припинити тільки в ті дні, коли температура буде нижча від — 20 ст. Цельзія.

— **Львівська хроніка.** Нічю на 13. грудня помер ректор львівського університету д-р Генр. Гальбан. Родився 1870 р. — При вул. Пекарській ч. 9. скочила з II. пов. Марія Зарівна (з Рогатинщини), яка була на службі у терціяна жидівської фахової школи. Терціян виповів їй службу, тому вона постановила покінчити з життям. Тяжко ранену забрали до шпиталю. — Біля одного кіна кількох хлопців роздавало летючки, що взивали бойкотувати німецьку фільму, яку висвітлювано в цьому кіні. Летючки видав протигітлерівський бойкотовий комітет. Хлопців придержали.

— **Вбили на смерть.** У Пискоровичах (пов. Ярослав) Михайло та Василь Кліщ і Ілько та Степан Левицький викликали з хати Михайла Кухту й побили його так тяжко, що він помер на місці. Вбивники втекли.

— **Наслідки безробіття.** На вулицях Тернополя склався сумний факт. Якийсь молодий чоловік звертав на себе увагу неспокійною поведінкою, голосними окликами та напастуванням прохожих. Показалося, що це абсольвент прав Н. Ничка, що наслідком безробіття і нужди збожеволів. Нещасним занявся лікар, що відставив його до львівського шпиталю.

— **Краєва хроніка.** Городський суд у Стрию розписав стежні листи за 22-літним Мих. Фохтою, що засуджений на кару вязниці, втік у вязничному полотняному одязі. — Городський суд переслідує стежним листом Івана Хадибуру з Адамівки під Ярославом, що укривається перед арештуванням. — На самбірському двірці колеса поїзду відтяли купцеві Коллеві обі ноги. Він стояв біля дверей, а кондуктор причиняючи двері притиснув йому полу плаща. Купець утратив рівновагу та дістався під колеса. — У Варшаві помер на 75. році життя проф. Йос. Семірадзький. Родився 1858 р. в Харкові. До 1932 р. викладав геольогію в львівському університеті. — У мокотівській тюрмі захорів б. посол Мастек. Його віддали до шпиталю. Перед увязненням просив Мастек, щоби кару йому відложили, бо він хорий на цукрицю. — Тернопільський суд присяглих засудив на досмертну вязницю Осипа Ворожбита, що утопив свою жінку в ріці Сереті. — До слідчого арешту в Стрию приставлено Дмитра Копця, що на весіллі у Івана Грицева пробив тяжко ножем Гаврила Свистуна. — В дрогобицькім шпиталі помер Петро Фендак з Доброгостова, пробитий ножем незнаними нападниками.

— **Появилася потвора?** Англійська преса розписується широко про появу водної потвори в озері Лоч Нес у Шотляндії. Навіть у палаті громад відбулася дискусія на тему потвори. Озера пильнують як день так ніч сильні стежі, та досі потвори не вдалося зловити, бо озеро велике, має 22 милі довжини, 1 милю ширини, а глибоке на яких 1000 стіп. Над озером постійно сидять фотографи. Влада заборонила вбити потвору. Кореспондент „Таймса" полк. Гуд вибрався на місце, щоби ствердити скільки в тій вістці правди. Каже, що достовірні люди впевняли його, що потвора ця довга на яких 50 стіп. Місцевий учитель Русель твердить, що дійсно в озері є потвора, невідома досі природникам. Має довгу шию із невеличкою головою, барва потвори темнобрунатна, шкіра рапава, одначе не покрита лусками. Сам полк. Гуд потвори не бачив, зате, мовляв, бачили її два скавти, що були з ним.

З судової салі.

ЗАСУД Д-РА СТ. БРИКОВИЧА.

Дня 2. грудня ц. р. відбулася в городському суді як делеґованому в Золочеві (суддя Кульчицький) друга з черги карна розправа з політичним тлом проти д-ра Степана Бриковича, адвоката в Тернополі, обвинуваченого прокуратурою в Тернополі за проступок зі статті 128 к. к. (невідповідне поведення в судовій салі в часі розправи). Перша розправа відбулася в Золочеві дня 4. XI. ц.р. і тоді переслухали обв. д-ра Ст. Бриковича, що заперечив свою вину. Тодіж переслухали також як свідків віцепрез. окр. суду в Тернополі д-ра Вендриховського, що зробив донесення на д-ра Бриковича і своє донесення як свідок у цілости підтержав. Він зізнав, що обв. д-р Брикович говорив підвищеним голосом, вимахував у сторону трибуналу руками, а навіть кулаками, що своїм виступом хотів зробити демонстрацію проти суду, що зрив він наміреву демонстрацію знала місцева палестра, котра явилася на розправі майже в комплеті. Переслуханий як свідок член трибуналу окр. суддя Гостковський зізнав, що д-р Брикович говорив як звичайно (а знає його з розправ від більше як 10 літ), не грозив і не вимахував руками чи кулаками і взагалі відтяжив зізнання свідка д-ра Вендриховського. Дальший свідок член трибуналу окр. суддя Герман зізнав, що не звертав бližче уваги на поведення д-ра Бриковича і для висвітлення справи цей свідок не вніс нічого важнішого. Таксамо значно стемперував зізнання д-ра Вендриховського і свідок присяглий суддя Згурський, посесор з Березовиці Великої біля Тернополя. Оборона покликала нових свідків і тому розправу відложили на день 2. п. м.

На цій розправі в Золочеві переслухали як свідків тернопільських адвокатів д-ра Ладику, д-ра Дзеровича і д-ра Ляндесберга. Вони зізнали, що поведення і голос в часі промови д-ра Бриковича не були зовсім провокуючі, навпаки — спокійні, що він суду не образив, не вимахував руками, ані не грозив кулаками. Зокрема підчеркнув це свідок д-р Ляндесберг, котрий крім цього зізнав, що в авдиторії було всього трьох адвокатів (а є їх в Тернополі понад пів сотні) та що не було ніякої демонстрації оборонців, спеціяльно д-ра Барана і д-ра Бриковича. Від переслухання інших свідків оборона відступила.

Проголошення присуду застеріг собі суддя на день 5. грудня ц. р. Того дня оголошено присуд, котрим д-ра Ст. Бриковича винайдено винним проступку зі ст. 128 к. к. і засуджено на 50 (пятьдесять) зол. гривен або на десять днів арешту і 143 зол. судових коштів та 5 зол. судової оплати.

Проти вироку оборона зголосила апеляцію до окр. суду в Золочеві. Боронили місцеві адвокати д-р Ваньо і д-р Струсевич.

НЕ ЖАЛУЙ ТРУДУ

зайди до нас, а переконаєшся, що гарна торбинка, парасолька, течка і т. і. куплені у фірмі „НОБЛЄС" буде найкращим дарунком на СВ. МИКОЛАЯ.

НОБЛЄС — ЯГАЙЛОНСЬКА 11 а.

10/33 Увага на фірму і число дому. 1—2

Дописи.

ЛЬВІВ.

Свято ощадности на городецькому передмісті. Заходом кредитової кооперативи „Згода" на городецькому передмісті відбулося в дні 10. грудня ц. р. в льокалі читальні „Просвіти" (Городецька 121) свято ощадности, яке пройшло дуже гарно. В год. 5-ій вечором відкрив свято о. Михайло Лада промовою, в якій представив вагу та значіння праці, ощадности і господарности в житті народу. З черги довший реферат про способи ощадности гроша, часу і праці і в житті одиниць, і в житті цілого народу виголосив д-р інж. Евген Храпливий. По рефераті розібрали присутні пушки ощадности кооперативи „Згода", щоби дома практично переводити сотнкову, але постійну ощадність та складати її у своїй кооперативній установі. По цім промовляли ще директори кооп. „Згода": радник Костишин, дир. Яворський і дир. Цьонь, підкреслюючи вагу ощадности, яка в цій кооперативі започаткована добре ще в попередньому році. Цій дирекції треба теж завдячити, що кооп. „Згода" розвивається добре та що така справа, як ощадність, находить тут теж добрий послух. — По цій частині свята відбулася аматорська вистава пес: „На перші гулі" і „Заручини по смерти", що їх відіграв драматичний гурток читальні „Просвіти". На рефератах було около 50 осіб, на виставі саля була виповнена.

КОВЕЛЬ.

Коли настане для ковельчан „великий день повернення страченого майна?" Прочитавши в ч. 318 „Діла" замітку про „великий день харбінської колонії", яка радіє з приводу повернення знову до рук українців великого будинку, а саме Українського Національного Дому, страченого через суперечки й ворожнечі, мимоволі це пригадало мені аналогічну історію з майном бувшої ковельської „Просвіти". Ковельська „Просвіта", що її закрила адміністрація в році 1928, мала власне нерухоме майно, що складалося з хати й землі, де містився якийсь час дитячий притулок „Просвіти". З припиненням діяльности „Просвіти" цим майном тимчасово заопікувалась „Основа". А пізніше це майно, без всякого спротиву відповідальних наших чинників, перейшло до розпорядимости чужих людей і там воно находиться по цей день. Ліквідаційна комісія „Просвіти", яку пізніше заступила кураторія під проводом С. Підгірського, нічого в цій справі не зробила, щоби просвітянське майно врятувати. Отже цією дорогою закликаємо до громадського обовязку кураторію, створену спеціально для опіки над майном б. „Просвіти", виявити будь-яке зацікавлення цією справою і скорше подбати про повернення до рук українців страченої землі з хатою. Бо може бути за пізно!... При цій нагоді слід згадати, що й у повіті находиться майно б. „Просвіти" в подібному стані, себто без належного догляду й опіки. **Громадянин.**

Гасло: ГРУДЕНЬ, ПРОСВІТА, ОБОВЯЗОК!
Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то знайте і про свій обовязок суппорти „Просвіти"!

СПОРТ.

З ЖИТТЯ КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩАТАРСЬКОГО КЛЮБУ В СТАНИСЛАВОВІ.

Дня 5. XI. ц. р. відбувся II. Загальні Збори Карпатського Лещатарського Клюбу у Станиславові. Клюб заснований осінню 1932 р. За один рік діяльности придбав б. 80 членів, навязав зносини з К. Л. К. Львів і Ворохта, з останнім відбував мин. сезону спільні прогульки, осунув секції: каякову, теннісову та туристично-прогулькову. Поважання до життя поодиноких секцій мало на меті поширити працю Клюбу на цілий рік. Гремядьних лещатарських прогульок до ріжних місцевостей в м. сезоні відбув Клюб 8, на котрих кваліфікована вчителька того спорту, п. М. Білинська, вела лекції для початкуючих. Замітна знаменита організація прогульок під проводом справника Клюбу інж. А. Гроскурницького. Низовий Клюб представляється з гарного і має велику симпатію навіть серед чужинецьких клюбів, котрі старалися навязувати з К. Л. К. спортові звязки. Каякова секція зробила на власних каяках кільк. прогульок на 3.722 км. (один з членів до Гдині).

Уступаючий голова д-р Ст. Шлапак перебив заходи в цілі будови власного схоронища на Марієнській біля Говерлі. Справа купна 1 морга парцелі на ту ціль має бути зреалізована у найближчому часі з власних фондів Клюбу. Допомогу в будові запевнив К. Л. К. Ворохта.

Нововибраний Виділ з головою дир. Т. Мартинцем поклав собі за мету будову схоронища, покликання до життя й розвій дальших секцій Клюбу, теоретичне й практичний вишкіл лещатарський та поширення лещат. спорту на широкі маси української молоді.

—o—

Нові книжки й журнали.

Михайло Возняк: ХТОЖ АВТОР т. зв. ЛІТОПИСУ САМОВИДЦЯ? Записки Наук. Тов. ім. Шевченка. Львів, 1933. Ст. 82.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер. 14. XII. год. 7.30 „Гроші то не все".

Пятниця. 15. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Ріжноманітостей.

Четвер. 14. XII. год. 7.30 веч. „Ватерло".

Пятниця, 15. XII. год. 7.30 веч. „Ватерло".

Концертове Бюро Тірка.

Четвер. 14. XII. Ада Сарі. співачка.

Нар. Театр ім. Тобілевича.

РАДЕХІВ від 14. XII. Фрасківа і Батурин.

Кіна.

АДРІЯ: „Лицарі сумерку", „Горячка праці".

АПОЛЬО: „Король вездер" (Бастер Кітон). „Білий слід".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Вратсею Буріяном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Парижі".

КАСІНО: „Живемо сьогодні".

КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").

КОЛІСЕЙ: „Жінка з реєстру", ревія „Знайомі типи".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка на роздоріжжу", та Лілієна Гарвей.

МУЗА: „Таємний острів".

ПАЛЯС: „Мертвий дім" (на осн. Достоєвського).

ПАН: „Я в день, ти в ночі" та ревія.

ПАСАЖ: „Під градом куль".

ХИМЕРА: „Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Чемп", ревія „Тере-фере-куку".

УТІХА: „Білий гріх" і ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 14. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.20, 21.00 Концерт; **Братислава** (278,3) 12.35 Концерт; **Кошиці** (293,5) 12.30 Легка музика. 17.00 Концерт; **Мор. Острава** (263,8) 19.15 Пісні; **Прага** (488,6) 22.25 Танці; **Атьона** (418) 21.00, 21.45 Спів; **Рига** (526) 19.05 Фридерика" оп. Легара: **Кенігсвустергавзен** (1634.9) 21.30 Пісні, арії; **Бреслав** (325) 20.30 Оп. музика; **Будапешт** (550,5) 13.30 Квартет; **Мілано** (331.5) 20.40 Опера.

Пятниця, 15. грудня 1933.

Відень (517,2) 12.00 Легка музика, 17.20 Спів. 19.00 Концерт, 20.15 „Ді Дойтшен Хляйнштедтер" ком. Коцебу; **Братислава** 279,3) 20.00 Концерт; **Кошиці** (293.5) 17.00 Оркестра; **Париж** (1725) 21.45 „Мистці сміху" сцени Куртліна; **Рига** (525) 20.20 Пісні; **Гайльсберг** (276.5) 16.00 Концерт; **Кенігсвустергавзен** (1634.9) Музика, спів; **Лайпціг** (389,6) 18.10 Віольончеля, фортепіян. 20.10 Концерт; **Бермінстер** (459,4) 21.50 Нар. музика; **Будапешт** (550,5) 19.30 Опера; **Рим** (441,2) 16.00 Фортепіян.

Львівське радіо.

Четвер, 14. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Веселі орхестри (грамофон); 12.35 Концерт музика, спів): 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 З опер (грамофон); 16.20 Фортепіян; 16.55 Легка музика, пісеньки: 17.50 Моди; 18.24 П'ятвіон. б. Шова; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40 19.45 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт (музика, спів); 21.00 Почтово-технічна скринька; 22.00 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Пятниця, 15. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Симф. музика з грамофону; 12.38 Популярна музика з грамофону; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Камер. концерт; 16.25 Салонова музика з грамофону; 16.55 Оп. арії; 17.15 Фортепіян; 18.00 Невідомий батько; 18.20 Легкий репертуар (з грамофону); 19.25 Фейлетон; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Муз. бодачка; 20.15, 21.15 Музика, спів; 21.00 Книжки, що подобаються; 22.40, 23.05 Танкова музика.

Читайте „Діло"!

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в середу в приватних оборотах платили за доляра 5.70—5.69 зол.

Золото: доляри 9.04—9.06; фрячки фр. 36.50—36.70; дукати 83.30—83.50; рублі 46.70—47.30; корони 37.50—37.70.

Срібло: корони 0.28; рублі 1.30; фльорени 0.70.

У Варшаві були такі курси: Льондон 20.18—20.38 Париж 34.88, Берлін 212.36, Прага 172.29 Амстердам 358, Нюйорк кабель 5.77, Нюйорк чеки 5.75 і пів.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни з Підлолочиська льоко Львів

Жито одноціле	13.75—14.00	15.00—15.25
Овес дн. чезам.	11.00—11.25	12.50—12.75
Овес дв	9.50—10.00	11.20—11.50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 13. XII.: масло зол. 3.—, молоко 20 сот., сметана 90 сот., яйця 5.00—5.20 зол. за копу. Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця сильна.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні: I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.55	1.45
Кури на росіл	1.65	1.55	1.45
Качки	1.35	1.25	1.15
Гуси	1.25	1.15	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

ОПОВІСТКА

За оголошення редакція не відповідає

Вп. п. Д-ра Івашця Івана просимо негайно зайти до друкарні „Діло" в дуже пильній справі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛИШЕ у вирібні ФРАЙЛІХА фіранки від 5.80 ручної роботи філе за деценя, кордри 9.80, брокати від 2.90, Львів, Сикстуська 21. 660 5 7—?

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО заленюємо енергійним особам. Інформації дає Т-во Банкове, Grodno, ul. Hoovera 9. 6-15

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман, Львів, Пасаж Гавсмана. 586 13-15

МЕШКАННЯ з 3 кімнат і кухні зараз до винайму. Інформації дає канцелярія Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, вул. Чарнецького 26. 745 3—3

ВИПРОДАЖА ЖІНОЧИХ ПЛАЩІВ, зимових і осінніх, які залишились по сезоні в цінах зол. 60.—, 80.—, 90.—, 100.— і вище. Найкращі сукні дуже дешево. Магазин И. ПОСАМЕНТ, Львів, ул. Академічна 2 (Готель Жоржа). 750 2—3

ВЕЛИКИЙ вибір забавок поручає найдешевше Клініка лялюк, Галицька 21. 7—5

МОЛОДА ДОБРА КУХАРКА, щира українка, шукає праці до дітного тому від зараз. Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діло" для Е. С. 755 2—2

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЯЮМ". Гетьманська 22 побіч Промислового Музею. 12/47 4-15

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КЛОПОТИ СВ. НИКОЛАЯ

найдешевше і найпрактичніше розвязує

„Фото-Радіо-Паляс"

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЇСЬКА 8

(Будинок Шпрехера).

Найновіші радіовідбірники і знаряддя. Фотографічні апарати і причандали.

18/47 2—5

ЗАЗДРІСТЬ НЕ ДАЄ ЗАСНУТИ

сотням фабрикантів. Наслідують вони марку нашого славного на весь світ пудру, однак не можуть підробити його гатунку ні запаху.

Звертаємо увагу на коробку — і конечний напис —

5 FLEURS FORVIL-PARIS

Цей пудер виробляють лише в Парижі.

У ТРІЮМФАЛЬНІМ ПОХОДІ

по цілому світі йдуть

ПЕРФУМИ І ТОАЛЕТОВІ ВОДИ

5 FLEURS FORVIL - PARIS

Щоби остерегтись підробок, продаємо їх лише в оригінальних пляшечках, а не на вагу.

АДВОКАТ

Мр. Роман Громницький

веде канцелярію

в СУДОВІЙ ВИШНІ

751 Ринок, „Народній Дім". 1-2

48. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ членів „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ" Краєвого Союзу Споживчого

кооперативи з відповідальністю удільми у Львові

відбудуться дня 30. грудня 1933 (субота) о год. 10-ій з рана в салі Т-ва „СОКІЛ" у Львові при вул. Руській ч. 20 — з осьвким порядком дня:

1) Відкриття Загальних Зборів Членів (§ 93 стат.).

2) Верифікація протоколу 47. Загальних Зборів Уповажнених з дня 31. грудня 1932 (§ 94 стат.).

3) Звіт з діяльности і білянс Н. Т. за адм. рік 1932-33 (§ 96/1 стат.).

4) Звіт Головного Контрольного Комітету (§ 110 стат.) і його внесення дотично уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді за адм. рік 1932/33 (§ 112 стат.).

5) Звіт з ревізії Народної Торговлі, переведеної Р.С.У.К. (§ 96/7 ст.).

6) Доповнюючий вибір членів Надзірної Ради і їх заступників (§§ 65, 66 і 96 стат.).

7) Вибір Головного Контрольного Комітету на адм. рік 1933/34 (§§ 96 і 109 стат.).

8) Означення найвищої суми зобовязань, які Народна Торговля може заєягнути (§ 96/11 стат.) і означення найвищої межі кредиту, який може Народна Торговля уділити одному членові Союзу (§ 96/12 стат.).

9) Означення висоти презенційної марки для членів Надзірної Ради і винагороди для членів Гол. Контр. Комітету (§ 86/2 стат.).

10) Внесення членів (§ 92/2 стат.) і запити (§ 92/4 стат.).

Річне звідомлення, рахунки і білянс за адм. р'як 1932-33 виложені є до перегляду Вп. Членами в домівці „Народної Торговлі" у Львові, Ринок 36/I. в годинах урядових Центрального Бюра себто від 8-ої рано до 14.30 після полудня від найближчого дня після оповіщення Загальних Зборів аж до останнього дня перед Загальними Зборами (§§ 89 і 142 стат.).

Загальні Збори Членів Народної Торговлі осягають правосильний комплет, коли в них возьме участь така кількість членів, яка репрезентує 1/20 частину суми удільв, або 1/10 частину членів „Народної Торговлі".

Якщо до одної години після часу, на який Загальні Збори Членів скликано, такий комплет не явиться, Загальні Збори Членів є правосильні рішати всі справи поставлені на порядку дня без огляду на висоту репрезентованої на них суми удільв і без огляду на скількість присутних на них членів (§ 91 стат.).

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ", Краєвого Союзу Споживчого, кооперативи з відповід. удільми у Львові

Д-р Стефан Федак, вр. президент

Володимир Целевич, вр. секретар.

Львів, дня 8. грудня 1933. 739 3-3

НОВОЧАСНА ДРОГЕРІЯ І ПЕРФУМЕРІЯ та склад фарб — ЛЬВІВ, САПІГИ 7 — поручає на св. Миколая прекрасні дарунки по найнижчих цінах. 11/33 2—1

Лещатарські комплєти

як штани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (дульбокс), дошки (ясеневі), вязання, кийки і шапки виконує і продає за зол. 63.50

ВИРІБНЯ „РЕНОМА"

Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.

1/32 Вступи і переконайся! 5-10

Оголошення.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ В КОЛОМИЇ"

відбудуться в субогу 30. XII. 1933 р. год. 10. в салі Народнього Дому. Якщо у згаданій порі не явиться достаточне число членів, тоді Збори відбудуться без огляду на це в неділю 31. XII. 1933 р. о год. 12.

Порядок:

1. Отворення Загальних Зборів і відчитання протоколу останніх Заг. Зборів.
2. Звіт уступаючої Управи.
3. Звіт Контрольної Комісії і звільнення.
4. Вибір нової Управи.
5. Справа затягнення позички.
6. Інтерпеляції і внесення.

В Коломиї 12. грудня 1933.

ЗА УПРАВУ:

о. Александер Русин, голова.

Юліян Ковалів, секретар.

СМЕРТЬ БАКТЕРІЯМ ЗАРАЗЛИВИХ НЕДУГ несе

ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО МАСЛОСОЮЗУ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 332 (13.531). Львів, субота 16. грудня 1933. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ҐРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Лещата, кийки до лещат, лещатарські чоботи, частини до вязань і кийків найдешевше А. КОНЄВИЧ І СИН **ЛЬВІВ, БАТОРІЯ 12.** (Тел. 76-00)

Закінчення ювилейних свят Духовної Семинарії.

Архиерейська Служба Божа. — Проповідь ректора о. д-ра Сліпого. — Посвячення й відслонення пропамятної таблиці. — Відвідини у Митрополита.

Львів, 14. XII. 1933.

На закінчення ювилейних свят львівської Духовної Семинарії відбулася в четвер 14. ц. м. в год. 9-ій рано архиерейська Служба Божа в церкві св. Духа, на якій явилися всі питомці Семинарії, а також багато старших священників і вірних світських. Службу Божу відправив *Преосв. Н. Будка* в окруженні бувших віцересторів Семинарії *оо. Паньківського, Малицького, Лициняка* і *Горчинського*, префектів *о. д-ра Ерми* і *д-ра Іщака* та б. духовника *о. прал. Куницького*. Асисту творили питомці. Співав дуже гарно хор питомців.

Після богослуження виголосив добре обдуману проповідь *о. ректор д-р Йосиф Сліпий*; проповідь зробила велике враження на всіх слухачів і своїм глибоким змістом і способом виголошення.

Після того Преосв. Будка довершив *посвячення пропамятної таблиці*, вмурованої праворуч від входових дверей до церкви (ліворуч є вже здавна памяткова таблиця в честь Маркіяна Шашкевича). Нова таблиця, що своє мистецьке виконання завдячує *різьбареві п. Коверкові*, має такий зміст: 1783—1933. В світлу память стопятьдесять-літнього істнування Духовної Семинарії за Понтифікату Пія XI. і Митрополитування Андрея Шептицького вмуровано цю таблицю Року Божого тисячадев'ятьсоттрицятьтретього в листопаді дня першого — Ректорат.

Закінчилося це ювилейне свято многоліттями і гимном-молитвою „Боже Великий".

По богослуженні перейшли всі учасники ювилейного свята в числі понад 300 осіб до митрополичої палати, де ректор *о. д-р Сліпий* зложив горячу подяку Митрополитові за його 33-літню опіку та провід над Духовною Семинарією і за влаштування ювилею в II 150-ліття. Іменем давніх настоятелів Семинарії промовив ще *єп. Будка*. У своїй широкій відповіди спинився Митрополит на ріжних проблемах нашого церковного життя, зокрема з пригарно змалював вагу і післанництво священика.

*

На марґінесі ювилею Дух. Семинарії та описаних тут відвідин у Митрополита згадаємо ще, що вчора, 13. ц. м. в день св. Андрея, *відправив Ексцел. Митрополит Службу Божу у своїй каплиці* в митрополичій палаті. На тій Службі Божій був теж ректорат і професори Дух. Академії разом з питомцями, що всі приняли св. Причастія. Та Служба Божа, на якій співав також хор питомців, зробила на всіх присутніх незвичайне враження.

Невже зміна протирелиґійної політики?

Римський кореспондент лондонського „Дейлі Телеграф-у" приніс недавно вістку, що в часі розмови Мусоліні з Літвіновом у Римі вождь фашизму підніс справу т. зв. культурної політики більшовиків, виходячи з заложення, що президент Рузвельт одержав від радянського комісаря закорд. справ ґарантію релиґійної свободи для американських громадян. Мусоліні зажадав того самого і для поглиблення італійсько-радянської приязни запропонував у формі приязної заохоти відступити від політики переслідування християнської ідеольогії.

Тепер після виїзду Літвінова з Риму той-сам кореспондент „Дейлі Телеграф-у", покликуючись з натиском на інформації з міродатних кол, обговорює знову справу зміни політичного курсу в Москві, висловлюючи такий погляд: „В найближчому часі слід дожидати важних змін у взаєминах Апостольської Столиці з Радянщиною". Міністр почт і телеграфів у Зл. Державах Фарлей, який є католицьким практиком, має відограти ролю посередника між Ватиканом і радянським урядом, щоби радянський уряд розтягнув на всіх без виїмку католиків ґарантію безпеки перед переслідуваннем, яку признано американським громадянам, що живуть на терені Радянщини або подорожують по ній."

ВІСТИ З БУКОВИНИ.

Румунське міністерство внутр. справ **розвязало міську раду в Чернівцях,** встановляючи на її місце комісію, зложену з проф. Мармелюка, д-ра Луци, проф. Аврама (укр.), Брандмана і Шнапа. В найближчому часі будуть іменовані заступники членів комісії, між ними один українець. **Розвязано теж повітову раду в Чернівцях** і встановлено комісію, до якої входять: К. Клайн, Драфта, І. Меч, д-р І. Стофанович, І. Піхар, Н. Павленко, Волод. Козарищук, В. Бока, Д. Бота і Т. Ончул.

В **Кіцмані** відбулося 6. ц. м. посвячення угольного каменя під будову Українського Народнього Дому, на яке прибули крім місцевих громадян також делеґації Української Нац. Партії та студентства.

Анґлія розпочинає переговори.

ЛЬОНДОН, 14. 12. ПАТ. Британський кабінет відбув учора довшу нараду. Про вагу наради свідчить авізація міністра Саймона у короля Юрія, на якій міністр завсував політичну ситуацію. На засіданні кабінету рішено розпочати розмови мін. Саймона з французьким урядом у Парижі, щоби довести до компромісового становища обох урядів. За ціну уступок у користь Німеччини англійський уряд готов вести розмови в Женеві, якби навіть Німеччина відкинула ті пропозиції, одначе вирівнає тут одна трудність: становище Італії.

ЛЬОНДОН, 14. 12. ПАТ. Вся англійська преса повідомляє про задуманий виїзд міністра Саймона на відпочинок на півдні Европи. Преса лондонська пише, що мін. Саймон відвідає не тільки Париж і Рим, але також Женеву і Берлін. Візита Саймона в Берліні залежатиме від дальшого розвитку дипльоматичних розмов.

ЛЬОНДОН, 14. 12. ПАТ. Британського амбасадора в Берліні Фінса покликав мін. Саймон до Льондону, щоби зложив особисто звідомлення з розмови з Гітлером. Амбасадор прибуде сьогодні до Льондону і відбуде розмови з міністрами Саймоном і Мелдовальдом, після чого одержить інструкції до дальших розмов з Гітлером.

Стабілізація доляра на полозину вартости.

ВАШИНҐТОН, 14. 12. ПАТ. У звязку з вістками, що уряд Зл. Держав веде з Францією і Анґлією розмови на тему стабілізації доляра на рівні 60 центів за доляр, сенатор Томас заповів гостре виступлення конґресу якого тої групи не бажають собі стабілізації доляра, доки він не втратить 50 пр. своєї вартости. На випадок прийняття іншої стабілізації, три групи мають намір виступити з сильною інфляційною проектом.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

По міських виборах.

Львів, 14. грудня 1933.

Вибори до міських рад вже за нами. З дописів із місць довідуємося богато про ті обставини і про ті трудноші, які дуже сильно завважили на виборчих виспідах для нас. Одначе з приємністю мусимо ствердити, що не зважаючи на ніякі перешкоди, наше міське населення виявило при цих виборах все таки немалу активність і громадське вироблення. Самозрозуміле, що не можна цих слів відносити до тих міст і містечок, у яких українці пішли по лінії найменшого опору, зрезигнували з виборчої боротьби та погодилися на т. зв. блокові вибори без голосування. Коли говоримо про вироблення та національну солідарність наших виборців по містах, то маємо на увазі ті міста, в яких українці, сконсолідовані внутрішньо, повели виборчу боротьбу за самостійні українські виборчі листи.

І хоч по тих містах українці далеко не здобули стільки мандатів до міських рад, скільки повинні були, то сталося це переважно не з їхньої вини і не з їхнього занедбання. Причиною цього була і виборча ординація і специфічна виборча геометрія у виділюванні поодиноких виборчих округ і наконець виборчі зловживання. Все те наших міських виборців не зраняло й не зломило і вони одною лавою стали до виборчої боротьби. З тієї серіозної боротьби вийшли ми все таки морально скріплені, вийшли богатші в ще один досвід.

Цей досвід наказує нам звертати в будуччині далеко більше уваги на наші міста, ніж ми це робили досі. Наші міста вимагають великої організаційної праці та ще більшого консолідаційного змагання. Крім того наше міське населення треба окремо виховувати в дусі перманентної праці-боротьби за свої права і громадські управнення. Польська Агенція „Іскра" оголосила повиборчі підсумки, з яких виходило би, що на загальну скількість мандатів у містах чотирьох галицьких воєвідств (у яких відбулися вибори) українці здобули 166 мандатів, а т. зв. „старорусини" 15. На листі ББ воєвода, мовляв, 1.469 гол., на інші польські листи 147, на жидівські 239. Сама мова цих чисел дуже прорічиста. Вона вказує на те, що український елемент по містах покривджений до-краю. Самозрозуміло, що ці цифри не відповідають під ніяким оглядом правдивого відношення сили українців до інших груп населення по наших містах. Зате вони рівно підкреслюють наше політичне положення по містах.

Поляки витягають з тих цифер потрібні для них висновки і кажуть, що, мовляв, все по містах розвивається найкраще, націоальні пристрасти улягаються, а зовнішній характер міст польський. Для нас ті цифри служать до зовсім протилежних висновків і то тимбільше, коли прослідкуємо причини таких виборчих виспів та устійнимо їх політичний характер.

Не маючи ще досі під рукою вичерпуючих даних про хід виборів в усіх місцевостях з наших джерел, ми стримуємося від аналізи виборчих виспів. Але цею ми ще займемося. Наука з тих виборів для нас поротка: *напружити всі сили до боротьби за систематичне здобування наших міст, за розбудову української торговлі та промислу в них, за консолідацію всіх національних українських сил.*

Гасло: ГРУДЕНЬ ПРОСВІТА, ОБОВЯЗОК!

Німеччина лицем до Сходу.

Нова заява А. Розенберга на відкритті східньої вистави у Сх. Прусах.

4. ц. м. у Маріенбургу у Східних Прусах відкрито велику виставу, присвячену всьому, що торкається німецьких східних окраїн: історії, культури, хліборобства і т. д. та одночасно нинішнього стану Східної Прусії. Та вистава має безумовно політично-пропагандивне значіння: скріпити зацікавлення центрального уряду й цілого нім. громадянства долею східно-німецького промислу й хліборобства та взагалі проблемами Сходу. Протекторат над виставою перейняв марш. Гінденбург, відкрив виставу міністр внутр. справ Фрік, а головну промову виголосив відомий керманич закордонно-політичного відділу нац.-соц. партії Альфред Розенберг. Цей останній факт підкреслив політичний зв'язок вистави зі східньою політикою Німеччини.

А проте зі змісту всіх виголошених на тому німецькому святі промов видна дуже виразно ріжниця поміж політичним характером попередніх подібних імпрез і тої нинішньої імпрези. Коли всі попередні були недвозначною протипольською демонстрацією, то тепер протипольська тенденція дуже добайливо замазана, що більше — маємо при цій нагоді нові зовсім голосні заяви миролюбности супроти Польщі. Вистава стала радше маніфестацією приналежання Німеччини до її нинішніх східних земель та підкреслення взагалі зросту її зрозуміння для проблем цілого европейського Сходу. І тут знову один знаменний новий пункт: досить недвозначні натяки, що східні справи — це антикомунізм і що тому вони мають бути вирішені спільно — Німеччиною і Польщею...

Вже голова всенімецького „Союзу Східних Німців", д-р Франц Лідтке, який покликався на Гітлера, що „вічний похід герман на захід має припинитися, а погляд німців звернутись на схід", — ні словечком не надав тому „поглядові" антипольського характеру. Міністр Фрік говорив весь час про культуру та почуття національної спільноти західних і східних німців. Зате вже суто-політичною промовою була промова Розенберга.

Кажучи про важке положення Східних Прус та їх значіння, як збіжевого шпихліру цілої Німеччини, Розенберг заявив: „Не думаємо використовувати страшне положення для нападу проти когонебудь... хочемо поставити питання, який вихід з тої ситуації, яка є страшна для всіх... Сподіємося, що поглибшується свідомість історичної спільноти всіх народів від Балтику до Дунаю — всупереч найбільш напруженим моментам... Так само пристрасно, як Німеччина шанує свої вартости, розуміємо, коли й інші народи Сходу шанують і люблять свої народні цінности..."

І вкінці така заява:

„Народи, які находились під російським правлінням, єдиною власною постановою відділились державно й політично від комуністичного світогляду та звернулися лицем до Европи. Цей факт має історичне світове значіння посеред великих боїв, що вирішують соціяльні справи, - боїв, які пронимають всі народи земної кулі. Однак це вирішення обовязує всіх нас обміркувати поважну проблему не суперечностей але співпраці, — і не дозволяє оставати ні одного кроку без призадуми, чи не вдасться повести співпрацю на чесній і розумній платформі. Як наш вождь, так само весь нац.-соц. рух і цілий нарід є пройнятий цим переважним завданням..." — Таким робом бачимо, що й у промовах у далекому східно-прусському місті при зовсім нібито другорядній нагоді лунає відгук польсько-німецьких розмов, які не можуть не торкатися питань европейського Сходу...

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, бавовняні та близькані матеріали — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 25.

Скільки коштують німецькі втікачі.

Сенатор Беранжер повідомив на засіданні комітету втікачів із Німеччини при Лізі Націй, що Франція прийняла 30.000 німецьких еміґрантів і видала 1 мільйон франків на їх підмогу. Чотириста вчених із Німеччини викладає тепер у французьких університетах. — Голляндський делегат Дростійк сказав, що голляндська влада видала на еміґрантів із Німеччини півчверта мільона франків, а то за посередництвом приватних організацій. Вони піклуються передовсім молодіж, основують для неї електротехнічні, господарські й мовні школи. Льорд Сесіль сказав, що у Вел. Британії найшли заняття 142 професори із Німеччини.

З життя українців у Югославії.

СВЯТО 1. ЛИСТОПАДА В ЗАГРЕБІ.

Де лише живуть українці — святкують торжественно день 1. листопада, як спомин наших геройських змагань. В Загребі теж відбулася святочна Служба Божа і панахида за полеглих героїв, яку відправив о. д-р Сабов. Співав хор семинарії. Відтак відбулися святочні сходини української молоді в салі греко-кат. семинарії. Зібрану молодь академічну і гімназійну привитав голова Української Студ. Громади в Загребі та відчитав реферат про значіння 1. листопада для українців. Опісля п. Мацях відчитав брошуру І. Німчука про українську військову організацію у Відні в часах перевороту, на доказ, що українці під Австрією у самому її центрі зробили для України та куди спрямовували повертаючих братів із фронту. Відспіванням українського національного гимну закінчено свято.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „ПРОСВІТА" БАЧВАНСЬКО-СРИМСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Може й не всі наші читачі знають, що в Югославії крім українців у Босні і Славонії жие ще коло 25.000 наших братів у Бачці і Сримі, які себе називають руснаками і говорять говором подібним до словацької мови. Зараз по війні заснували вони в найбільшім своїм селі Руськім Керестурі (має 6.000 душ самих руснаків) у Бачці своє „Просвітне Товариство", котре видає їм щороку гарний календар і видало шкільні книжки для сільських шкіл; при помочі того Товариства видає о. Мих. Фірак для них шотижня „Руські Новини". Мин. року купило це Товариство в Руськім Керестурі гарний Народній Дім. В салі того Нар. Дому відбулися 12. листопада річні загальні збори „Руського Народного Просвітного Товариства", на яких було около 1.500 народу, що з великою увагою слухав промови предсідника о. Михайла Мудрого, виклад д-ра Винная про народні потреби руснів та о. ред. Михайла Фірака про українську історію. Кількох бесідників рішучо виступило проти деяких людий, що хочуть робити між руснаками заколот і нападають на „Просвітне Товариство", на гр.-кат. віру та на священників, котрі майже одинокі ведуть усю просвітну працю по наших селах у Бачці і Сримі. Весь нарід рішуче осудив ті затії людий, котрі донедавна мали себе за мадярів і свого народу стидалися.

Велика радість помітна була на всіх присутніх, що отсе перший раз відбувають збори „Просвіти" у своїм Народнім Домі. З великим

На св. Николая найгарніший дарунок — краватка з фірми REKORD CRAVATES
Львів, Академічна 7
Централя КРАКІВ, фльоріянська 35.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 16. ГРУДНЯ 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Маємо нового поета.

ДЕБЮТ СВЯТОСЛАВА ГОРДИНСЬКОГО.

(С. Гординський: Барви і лінії. Поезії. В-во „Ізмарагд", Львів, 1933, ст. 66. З рисунками автора).

„Новий поет" — сміливе слово. Таких, що пишуть вірші, таксамо як деякі співають у хорі, завсіди досить; поетів завсіди за мало. Від кількинадцяти літ не мали ми у Галичині такої збірки, як остання Святослава Гординського. Усе в ній свіже, нове, власне. Є тут і впливи, навіть сильні, головно сучасної радянської поезії та модерної французької, але впливи у найкращому розумінні: засвоєння нових здобутків форми.

Гординський відомий як маляр; не видрукував досі ніде ніодного вірша. Одного дня заледужав, мусів лежати довший час у ліжку; замість пензля, взяв у руки перо. Прозою пробував уже раніше; його перші фейлетони в „Ділі" з Парижа мусіли звернути увагу вибагливих читачів; не було в них нічого шабльонового.

Не всім відомо, що важка недуга відобрала Гординському кількинадцять літ тому слух; увесь зовнішній світ звуків для нього недоступний. Його поезії можуть стати предметом психологічних студій: як людина, що не чує, може внутрішньо, на підставі давніх споминів відтворювати ніжні музичні шюанси. Саме цьому фізичному нещастю завдячує Гординський духове щастя: чистоту своєї літературної мови; він не чує нашого буденного жаргону, розмовляє тільки на папері і з добрими книжками.

Від непамятних літ дає галичанин першу книжку, що не має галицьких провінціялізмів, львівських, варшавізмів, вона начеб вийшла на Великій Україні.

Гординський на пів дорозі між Рильським і Бажаном („Повірте! — приємніш не має, як слова Бажана й Рильського!"), — класицизм єднає із симпатіями для бунтарського патосу. Ось його

АВТОПОРТРЕТ.

Мабуть не модний я. Шож — я такий, як є.
Звичайно, — не такий, щоб гостроту тематик
Міняти на ніжний, ліричний тріолет,
Пронїджений ситцем на напій ароматний.

Люблю я, признаюсь, чутливий, щирий вірш.
Та треба — то впаду і в політичний нежит
І цензору тоді напсую кров, незгірш
Від різних мазунів, що шкварять марселези.

Одного дня боюсь: впадати в трафарет.
Аж надто в нас кому затуплювати пера!
Я хочу, щоб кохав однаково поет

І буревій доби, і квіти й хизодера,
Та найважніше, щоб, зриваючись у лет,
Мав кришечку болай фантазії Бодлера!

Уява — ось що робить Гординського поетом у першій мірі. Кожна його поезія з іншим сюжетом, в іншій тонації. Природа, еротика, Париж, присвяти французьким поетам, спроби вільних композицій, полемічні листи. Гординський запанував над формою; вірш під його пальцями стає пружний, хвилястий, по вподобі звязко-суворий і химерно розкуйовданий. Він ріжниться від інших нинішніх галицьких поетів наскрізь модерним тоном, не прибраним, штучно-наслідуваним, а справжнім, оригінальним.

Є в його збірці одна фраза — на нашу думку зовсім непотрібна — що вже спричинила шум у такій мишиній дірі, як наша провінція. Це іронічний натяк на нашого одного заслуженого письменника. Не хотять наші люди розуміти, що як довго існує література, мусять існувати атаки, оправдані і неоправдані грубі і нагрубші, навіть такі, що всіх обурюють. Ці напади не відбирають вартости літературному творові, коли він справді літературний і не захитують величиною атакованого, коли він справді великий. Гайне глузував собі з Канта і Гегля, Барбей д'Оревілі впливав на найбільших своїх сучасників поміж Ібсен називав Гамсуна шарлятаном.

А хто має більше право захоплюватись і ненавидіти, як молодий талант? Гординський переходить добу Штурм унд Дранг-у і саме це додає йому творчого розмаху. Його поезії містять у собі потенціяльну силу, що єдина рішає про розвиток таланту. Винниченко майже під кінець своєї літературної карієри починає пробувати своїх сил у малярстві, Гординський на початку малярської карієри перекидається на літературу. Хто зна, може саме в цьому напрямку дасть він оригінальніші, тривкіші речі.

Між мистцями має він нині великих суперників, між поетами дуже мало. Тоді, як українське малярство блискає іменами таких европейських передовиків, як Грищенко, Бойчук, Андрієнко, Петрицький, Азовський, Сахновська, Падалка, — наша поезія виснажена переспівами старих мотивів або робить експерименти у вічевій діялектиці. Послухайте ще раз Гординського:

Буває інколи: сплигають з під пера
Рядки поезії, немов по хвилях човни
І щонайкращих слів усі кишені пор
І легко й радісно даються покорять
І всюди стільки ріжнородних тем!
Здається — серце б можна взяти в пальці
Й покласти на папір, мов на прозорій кальк
Без труду перебить хемічним олівцем.

Самі слова пливуть, музичні й кольоритні
І складаються самі в узори вимп і витинан

Ecce poeta.

захопленням приняв зібраний нарід вістку, що о. ред. Михайло Фірак готує видати у бачвансько-руській мові історію українського народу. Всі нетерпеливо чекають, коли та історія вийде з друку, а багато людей зараз вложило жертву на видавничий фонд історії.

Загалом бачванські українці дуже горнуться до просвіти, радо жертвують на освітні цілі і твердо тримаються своєї мови й народности, в чому можуть українцям з Босні і Славонії бути прикладом.

Треба ще додати, що „Просвіта" наших бачванських братів має 369.000 динар'в маєтку, призбираного з добровільних датків майже самих селян.

КАЛЄНДАР „РІДНОГО СЛОВА".

Часопис для українців у Югославії „Рідне Слово" видає на днях календар „Рідного Слова", в якому крім календарної частини буде теж літературно-наукова частина. Буде це перший календар у Югославії, друкований чистою українською літературною мовою. Коштуватиме лише 7 динарів.

Святкуймо свято „Просвіти"! Цеж наше всенародне свято! В місяці ГРУДНІ нехай скрізь гомонить слово „ПРОСВІТА"! Та ще голосніше нехай воно відозветься в наших серцях! Складаймо почесний „Дар Просвіті"! Вписуймося в її члени!

Чи повітове староство може скасувати розпорядок міністра внутрішніх справ?

Міністр внутр. справ обіжником з 19. II. 1925 ч. III. 1254 наказав громадським урядам безумовно (bezwzględnie) безплатно потверджувати підписи батьків чи їх заступників на шкільних деклараціях за українською мовою навчання. Дотичне місце міністеріяльного розпорядку звучить дослівно:

„O ile chodzi o stwierdzenie własnoręczności podpisów, tę czynność należy uważać za obowiązek prawny, któremu urzędy gminne bezwzględnie winne czynić zadość."

Цей розпорядок оголошений в офіціозі „Gazeta Administracji i Policji Państwowej" ч. 8. з 21. II. 1925.

Всупереч цьому міністеріяльному розпорядкові видало повітове староство в Жовкві заборону війтам потверджувати підписи на шкільних деклараціях. Ось дослівний текст тої старостинської заборони:

„Starostwo Powiatowe w Żółkwi.
L. BP. 2/27 ex 1933 r.
Żółkiew, dnia 5. grudnia 1933.
Do Pana Wójta gminy
w Majdanie.

Doszło do tuteiszej wiadomości, że w tamt. gminie wszczęto akcję za podpisywaniem deklaracji szkolnych (plebiscytowych).

Przypominam Panu Wójtowi, że umieszczenie podpisu wójta i pieczęci gminnej może mieć miejsce jedynie na takich dokumentach, do których podpisania są Panowie Wójtowie z mocy ustawy upoważnieni (cert. przynal., ubóstwo i. t p.).

Zechce więc Pan pod osobistą odpowiedzialnością wstrzymać się od podpisywania deklaracji szkolnych.

Za starostę powiatowego
Andruchowicz wr."

Подаємо до прилюдного відома цей документ на доказ, серед яких обставин приходиться українським батькам боротися за законно належну українську мову навчання у школах.

Очевидно, ані такі ані ніякі інші перепони й найбільша навіть самовола старост чи інших чинників не зможуть зменшити в українських батьків розгону до масового переведення шкільного плебісциту за українською мовою навчання. З такими і тим подібними фактами мусимо боротися завзято і послідовно через усі інстанції аж до Найвищого Адміністраційного Трибуналу включно, доки не виборемо для українських дітей українського шкільництва з українським учительством.

А покищо про кожну самоволю, надужиття чи зловживання повідомляти негайно українську пресу та Правну Оборону при Головній Управі „Рідної Школи" у Львові, вул. Словацького 14.

Знищать понад міліон кавових дерев.

Бразилійський національний комітет плекання кави повідомляє, що від початку 1931 р. до кінця жовтня 1933 р. за його ініціятивою масово знищили близько 25 міліонів мішків кави. Та це майже не вплинуло на ціну кави на світовому ринку. Тому розглядають проект закону, що позволив би радикальніше винищити каву. А саме проектують знищити половину плянтацій всіх кавових дерев. Це значить, знищили би один і чверть міліона дерев. Це буде рівнятися втраті 120 міліонів доларів, зате підвищиться ціна кави.

—o—

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В УСТРИКАХ ДОЛІШНІХ.

Вибори до міської ради в Устриках зарядив дідичний староста дня 10. листопада. Українці Устрик внесли дня 27. XI. свою листу писану по українськи з підписом д-ра Винницького Гриня, як першого і Негребецького Миколи як другого. Дня 4. грудня одержав п. Негребецький Микола письмо, в якому головна виб. комісія повідомляє, що „д-р Гринь Винницький як фігурує в списах виборців, тому не може бути позволаєником листи". До річи кажучи, д-р Гринь Винницький є у виборчих списах як д-р Гжегож Вінніцкі і як адвокат занятий в Устриках вже 6 літ. Але поляки і москвофіли ніяк не хотіли, щоб д-р Винницький був у раді, це факт. День опісля, тобто 5. XII., дістав п. Негребецький друге письмо, в якому год. виб. комісія повідомила, що уважнює українську листу в цілости. Навід такою поведінкою обурений був до краю і дня 7. XII. постановив внести протест. Одначе з протесту не вийшло нічого. Староство наших мотивів не взяло під увагу. Тому вибори пройшли так, як того собі бажали урядові круги.

ВИБОРИ В ДОЛИНІ.

В місті Долині завязався був окремий Український Виборчий Комітет, який рішив виступати самостійно у виборах до місцевої громадської ради. З тою метою розведено між українським громадянством широку акцію за масовою участю у виборах. Коли виявилося, що у списку управнених до голосування пущено багато українців, то Комітет зараз постарався про те, щоби покривджені вносили реклямації. Одначе тих реклямацій не взяли зовсім під увагу, — мотив, із тої причини, що не подано дат уродження. У відповідь на це внесено нові реклямації із залученням посвідок з датами уродження, які потверджував парохіяльний уряд. Та замість того, щоб полагодити прихильно справу реклямацій, завівся у місцевого пароха о. М. Чорнеги урядовець скарбового уряду і після списання протоколу заявив о. парохові, що за кожну неостемпльовану стемпелем на 1 зол. посвідку заплатить патильовану стемпелем на 1 зол. посвідку заплатить патильовану кратну кару. Не зважаючи на цю загрозу, парохіяльний уряд видавав дальше такі посвідки, спираючись на тому, що такі посвідки, виплавані у виборчих „пєнязі" ніхто не захоче

вах, є вільні від стемпля. Таких посвідок видано поверх 500. Одначе й ці реклямації виборча комісія відкинула, мотивуючи це тим, що вони не були „належно удокументовані". З огляду на те, а також тому, що одну листу українських кандидатів уневажнили, Український Виборчий Комітет рішив не брати участи в тих виборах до міської ради, про що повідомлено головну виборчу комісію. Рівночасно вислано депешу до Міністерства Внутр. Справ і відповідний меморіял до староства в Долині.

ВИБОРИ В САСОВІ.

Виборчі зловживання не позволили населенню Сасова, пов. Золочів, вибрати своєї волі. І то як українцям, так теж жидам і полякам. Головно таки українцям. Виборчі комітети для поляків і жидів організували сам староста і то лише з кількома довіреними людьми, які диктували, кто має бути радним. Українці мали свій комітет і постановили йти окремо до виборів. Українців у Сасові є понад 40 проц., жидів 33 проц. поляків ок. 27 проц. І такий відсоток викалькували листи виборців, тому українці сподівалися обібрати 5 своїх радних (из всіх 12). Поляки, бачучи нашу потугу, рішили за всяку ціну не допустити нашої листи до голосування. Виборча комісія уневажнила зовсім без причини 16 наших підписів, не позволила на ніякі поправки чи доповнення листи і по уневажненні української листи ані чувати ніби угоди, а з уґлєдности продиктовану кількома старостинськими довіреними листу, на якій умішено 6 поляків, 4 жидів і 2 „старорусинів", яких у нас зовсім нема. Ті так „старорусини" — то такі українці, що не мають нічого перекладати і з ними ніхто не захоче

х.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КУТОК.
Всміхається щастя,
показало зуби.
Та без пасти „Хльорамі"
не минути згуби.
CHLORAM
Біля щастя до зубів.

Мілітаризац я залізничників.

БЕРЛІН. 14. 12. ПАТ. На основі розпорядку головної команди штурмових відділів приналежність до формації німецького летунського союзу признано рівнозначною з виконуванням штурмового спорту. Одночасно головна управа німецьких залізниць встановила для всіх залізничних службовців у віці до 35 літ обовязок належати до спортових організацій. Від того обовязку звільнені тільки члени штурмових відділів і зтучених з ними організацій.

Готовий! — а тепер
NIVEI
Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.
Зол. 0·40 — 2·60.

Перед св. Миколаєм.

У захороні при вулиці Руській тихесенько хоч маком сій. Сорок малесеньких ціпеняг сидить підібравши під себе поженята, кругом тети Яворської і слухають казки... Сорок пар діточих очей не стежить за кожним рухом тети, а казка пливе: „А коли впав білесенький, пухкий сніг, св. Миколай став лаштувать у дорогу до Львова, до українських захоронок. Покликав ангела і розказав відчитати записки про захоронки і захоронкові діти. Ангелик розгорнув золоту книгу і почав відчитувати: Захоронки у Львові: при вул. Руській, у св. Юра, на Городецькім, Личакові, Софії, Жовківськім, Клепарові, Сигнівці, Богданівці, Знесінню та Замарстинові. Св. Миколай всміхнувся радісно; значить цього року прибуло чотири захоронки, а з ними прибуло і дітей, чемних, любих дітей.

Тишу перериває мала Оля: „Просу тети, чи св. Миколай знає про всі діти? і про ці, що не мають черевиків?" — „Знає доньцю... знає".

Оля глядить на тету зажурена, не маючи певности, чи св. Миколай знає про малу Олю, яка має подерті черевики. — А казка пливе далі: „Тоді приказав св. Миколай відчинити скрині з дарунками та стан вибирати: — светерики на Клепарів, шапочки на Левандівку, панчішки на Замарстинів"...

— Ох- — зітхає Сінка Кузьмович — коби не забув мого пальцика.

„А для Олі треба конечно черевички" — пригадує ангелик. — Так... так... потакує св. Миколай конечно черевички і стає чимраз більше зажурений...

Чотириста дітей, а дарунків так мало і всіх треба обдарувати, передовсім тих, що мають „подерті черевички".

І журиться старенький отець Миколай... журиться...

Виділ Товариства Українська Захоронка теж журиться і просить усіх допомости йому вилагодити найменших і найбільших (С. Яворська. Русина 3.).

А в захоронках чотириста дітей мріє про радісний день св. Миколая — мріє і дожидає. Чи даремно?

Франц я супроти домагань Гітлєра.

Французька преса довідується про деякі подробиці останньої розмови Гітлєра з французьким амбасадором Поncетом. Гітлєр мав заявити, що всі держави, готові підписати розбройну конвенцію, повинні припинити дальші збройення, аж Німеччина побільшить свою армію до 300.000 людей Райхсвери. За якийсь час держави, що підпишуть конвенцію, мають знести офензивну зброю. Якщо того не пробують, Німеччина буде мати право створити таку зброю у себе. Гітлєр готов підписати двосторонній акт неагресії з Францією або з іншими сусідами.

Цікаво підкреслює, що заява Гітлєра не реалізує справи існування в Німеччині 1.700.000 людей організованих у збройні формації. На існування такої армії Франція не може згодитися при підписуванні розбройної конвенції. Чи

згодиться теж і інші держави, навіть Англія. 300.000 вояків правильної армії і 1,700.000 гітлерівських формацій дає разом два мільони вояків, яких Німеччина може кожного часу кинути на ворога. В тім саме справжня небезпека для Европи.

Крім того Гітлер мав згодитися на створення міжнародньої комісії, що мала би перш усього окреслити ролю гітлерівських формацій та контролювати їхню діяльність.

Агенція Аваса довідується з поінформованих джерел, що застереження проти переговорів Поінсета з Гітлером зводяться до такого становища: Ані Франція ані Німеччина не можуть самі розв'язувати справ сарського басейну та розброєння, бо Саршину хоронить версайський трактат, а розброєння може вирішити тільки міжнародня конференція, спертa на версайському трактаті.

По широкому світі.

— Франція, Бельгія й Естонія повідомили уряд Зл. Держав, що не заплатять рати воєнного довгу, яка припадає 15. ц. м.

— В Александрії помер промисловець Жан Сакелярідіс, від якого походить назва відомого роду єгипетської бавовни.

— „Еко де Парі" стверджує, що гостина мія. Бенеша в Парижі матиме тимбільше значіння, що він після балачки з румунським міністром закордонних справ Тітулеску говоритиме в імені тьох держав.

ПРАЦЯ В ЖЕНЕВІ ЗАВМЕРЛА.

ЖЕНЕВА, 14. 12. ПАТ. Технічний комітет комісії видатків на зброєння закінчив праці. Комітет цей був останнім комітетом розбройової конференції. Із закінченням його праць уся́ка активність у Женеві завмерла зовсім. Перерва потреває до 15. січня 1934, коли то збереться Ліга Націй.

60-ліття Олекси Новаківського.

Заклик до складок на закупно хати для артиста з нагоди ювилею.

Тихо і майже непомітно в обставинах нашої сучасної дійсности проходить 60-ліття нашого найвизначнішого мистця маляра Олекси Новаківського. Великий свій талант віддав він безкорисній праці для рідної культури, лишаючи повну мистецького ентузіязму атмосферу передвоєнного Кракова, де провів час студій і до речі кажучи мав виляди на катедру в Академії Мистецтва.

Тут часто діставав Новаківський запрошення на заграничні вистави, з яких не міг користати, не маючи грошей на виїзлку і обезпечення експонатів.

Прогомоніли над головою Новаківського голоси Европи, з якою можна було навязати вже давно тісніші мистецькі взаємини саме завдяки його творчости. Але на жаль...

Українське громадянство, якому відомий О. Новаківський як мистець непересічної міри, повинно вшанувати теж його, скажім, моральні принципи, його національну непохитність його видержаність при одному таборі.

А вважмо ще того роду прямолінійність і витревалість національну! Богато енергії й сили коштувало мистця, щоб не дати себе „піймати".

Без ніяких ухилів стоїть Новаківський при національному таборі, геть відкидаючи навіть дуже привабливі оферти чужих, ворожих нам, сил, що хотіли би його для себе приєднати.

Маючи це все на увазі, Українське Товариство Прихильників Мистецтва у Львові рішило вшанувати 60-літні роковини Новаківського виданням його монографії, яка вже в короткому часі появиться на книжковому ринку і повинна найтися в хаті кожного свідомого українського інтелігента, що йому не байдужа справа власної культури. Монографія це твір рідного мистецького критика д-ра Володимира Залозецького.

Українське Т-во Прихильників Мистецтва у Львові хоче теж вшанувати ювилей мистця малим даром — хатою в Дорі, на преславній площі — яку Товариство вже давніше придбало.

Цим письмом звертаємось до українського громадянства з горячим закликом допомогти грошевими датками на будівлю „Хата О. Новаківського", якої кошторис коштує 3.000 зол.

Українське Т-во Прихильників Мистецтва сподівається, що громадянство відгукнеться на його заклик і не відмовить хочби дрібних лепт і тим докаже, що цінить працю нашого великого Мистця і Ювілята.

ЗА ВИДІЛ:

А. Рак, голова. *Іванна Левицька,* секретар.

Грошові датки на „Хату О. Новаківського" просимо слати на адресу „Дістер" вул. Руська ч. 20 — Конто чек. 42.661 — 74 акц. вн. ч. 10543.

НІМЕЦЬКІ РІЛЬНІ ЗНАВЦІ У ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН, 14. 12. ПАТ. Вчора виїхала до Варшави група рільних знавців, щоби навязати ближчі взаємини з польськими рільними колами, головно збіжевими. Провідником прогульки є директор м-ства д-р Моріц, який недавно підписав в імені Німеччини польсько-німецьку житню умову. Крім того в склад прогульки входять д-р Вінтер, управитель виділу селянського уряду Німеччини, Баслер, комісар для збіжевих справ і директор Росса та Майснер з держ. заведень збіжевого промислу Німеччини. Німецьким гостям товаришить торговельний радник польського посольства в Берліні д-р Равіта-Гавронський.

—o—

АРЕШТУВАЛИ ЧЛЕНІВ МОЛОДОЇ ІРЛЯНДІЇ.

ДЕБЛІН, 14. 12. ПАТ. Арештованих у звязку зі замкненням союзу Молодої Ірляндії (т. зв. Синіх Сорочок) командант союзу майор Кронін і інших 5 членів замкнули в військовій тюрмі в Деблінї. Їх поставлять перед нагліи суд як обвинуваченних, що нелегально мали зброю та муніцію. Проти постанови про замкнення організації в Деблінї та Корку внесено спротив.

—o—

ЛИТОВСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКА КОНВЕНЦІЯ.

МОСКВА, 14. 12. ПАТ. Нині кбмісар Літвінов і литовський уряд у Москві Балтрушайтіс обмінялися ратифікаційними документами конвенції і литовський посол у Москві Балтрушайтіс

—o—

НОВИНКИ

— **Ревізія.** В мешканні п. Івана Бедрила, секретаря редакції „Української Загальної Енциклопедії" у Львові, перевела поліція 14. ц. м. ревізію, що тревала від год. 7.30 до 10. передпол. Після ревізії забрали його кореспонденцію та його самого з бюра задля переслухання.

— **На волі.** Дня 8. ц. м. вийшли з тернопільської слідчої вязниці на волю: д-р І. Яворський, О. Майківна, студ. Ф. Філінський, студ. К. Мариняк, студ. О. Шептицька з Козівки, М. Думка і П. Филима з Купчинець.

— **Касаційна розправа Барановського і Мотики.** Найвищий Суд у Варшаві визначив на 19. ц. м. касаційну розправу в процесі Миколи Мотики і Романа Барановського, засуджених у Самборі перший на 10, другий на 6 років вязниці за вбивство Т. Голувка. Томущо засуджені не мають оборонців, суд визначив їм оборонців з уряду.

— **Політичний процес у Кремянці.** На виїздовій сесії окружного суду з Рівного у Кремянці розпочався 15. ц. м. великий процес проти 32 молодих людей, українців, обвинуваченних у належанні до організації „Юнак", що є прибудовою УОН. Головою тієї організації названо студента львівського університету Степана Пасічного. Обвинувачені рекрутуються зміж молоді місцевої української гімназії, духовного семинаря і ліцея.

— **Мороз.** У четвер рано було 18 ст. Ц. морозу, в полудне 13 ст. Львівська рятункова стація інтервеніювала в 37 випадках відморожень. У Лавочному було — 9 ст. морозу, сніг у долах на 18 цм., у горах 30—40 цм. У Славську й Тухлі — температура 10 ст., сніг у долах 22 цм., в горах 25—40 цм. Сколе температура — 8 ст. Ворохта температура — 13 ст., сніг у долах 25 цм., в горах 35—45 цм.

— **Зміна в залізничому русі.** На терені станиславівської дирекції з 15. грудня введуть деякі зміни в залізничому русі. І так урухомлять назад поїзд, що відїзджає зі Станиславова в год. 7.48 до Снятина, поїзд зі Станиславова (відїзд 10.52) до Стрия та зі Стрия (відїзд 9.02) до Станиславова. В святочні дні виїзджатиме зі Станиславова в год. 3.25 поїзд до Ворохти, з Ворохти (відїзд 7.26) до Станиславова та зі Станиславова (відїзд 6.20) до Воронянки. Рівночасно здержується рух поїздів, що курсували між Станиславовом (відїзд 3.18) і Снятином, Ворохтою (відїзд 20.47 і 13.16) та Воронянкою і два святочні поїзди між Воронянкою (відїзд 18.16) і Ворохтою. Крім того уладжують перестанки для посп. поїздів в Отинії та Заболотові.

— **Припинюють у діяльности сокільські товариства.** Староство в Підгайцях припинило в діяльности Т-во „Сокіл" у Голгочах (за підпорядкування Соколові-Батькові у Львові) і в Зарваниці (за відспівання гимну „Соколи, соколи", заказаного городським судом у Тернополі). Оба товариства внесли відклик до воєвідства.

— **Невідповідальність чи засліплений шовінізм?** У сяніцькій хлопячій гімназії вчиться майже сотка української молоді. І ось п. Рудольф Бернацький, професор від польонїстики, який направо й наліво деклямує перед українцями про своє захоплення, пошану і палку любов до українського народу, позволяє собі деколи на такі несмачні виступи перед шкільною молодю, які викликують у кожної чемної людини лише несмак, коли не обридження. Ось перед учениками шестої кляси, ні сіло ні впало, починає пан професор з розпукою оповідати, що підчас війни „українці почвертували його маму, а він (бідний і нещасливий син!) мусів ще на тачках возити трупа своєї нещасної матері, тієї жертви здичавілих українців." Така балачка викликує серед молоді, розуміється, лиш гураганний сміх, бо всім учням відомо, що мати цього нещасливого професора померла щойно перед кількома місяцями природною смертю. Можеб так шкільна влада пригадала цій „нещасливій жертві" відому правду, що хора людина мусить лікувати свої нерви, якщо над ними не може вже панувати.

— **Львівська хроніка.** При вул. Огірковій після суперечки з чоловіком отруїлася Естера Адлер. — На Стрілецькій площі 42-літній Іван Банах підпивши собі ходив на-пів наго та зачіпав прохожі жінки. Поліцай арештував його. — Управа кіна „Апольо" внесла до поліції донесення проти двох жидів, які розкидали летючки протигітлерівського комітету проти висвітлювання фільми „Король нездар".

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, Тел. 28-10, поручає матеріяли повинні — на шкільні мундури, костюми, муж. убрання та всякі шовки.

— **Краєва хроніка.** Марія Яворська в Бориславі повідомила поліцію, що її донька Юлія разом зі своїм любовником зрабували їй 105 дол. і 6.000 зол., які вона собі заощадила. — На дорозі між Коломиєю і Королівкою напали три опришки на І. Маркова й зрабували йому 20 зол.

— **Викрили вломників.** У звязку з крадіжю в жидівськім кагалі в Перемишлі переведено ревізію у Стефана Демка, а фаху стрижія, і знайшли опаски з пачок банкнотів. Стверджено, що опаски походять з крадіжи, яку доконано на весну в бюрі гр. кат. епископської курії в Перемишлі. Вкрадено тоді 40.000 зол. Арештований Демко вказав підчас слідства на двох відомих вломників зі Львова, яких назвиска поліції добре відомі. Арештування тих „касарів" можна надіятись в найближчому часі.

— **Слабі вигляди на знижку цін цукру.** Як повідомляють з Варшави економічний комітет міністрів для розсліду цукрового промислу стрічається з такими трудностями, що не можна надіятися вже в найближчих місяцях обнижки цін цукру та рішення урядових чинників у тій справі. Комітет розглядає справу при участи господарських чинників і мають на меті устійнити програму цукрової продукції.

— **Натягнув їх на Францію.** В кількох підльвівських селах появився якийсь дурисвіт, що обіцяв селянам виїзд до Франції за оплатою 100 зол. Тринацять селян повірило ошуканцеві й дали йому гроші. Коли приїхали до Львова, ошуканець пропав з грішми без сліду. Справою заялася слідча влада.

— **Перелетів 5.000 кільометрів.** У суданській околиці Ваді Медам зловили тамошні люди бузька, що мав на носі обручик відомої німецької обсерваторії в м. Росітен. Це значить, що бузько перелітаючи у вирій з півночі на південь, зробив около 5.000 км. Це й для чоловіка аеропляном перелетіти таку дорогу булоб чимало.

— **Бараболя в Туреччині.** Турки за мало їдять бараболі; волїють орієнтальні овочі. Але бараболі там багато. Тому-то купці звернулись до уряду, щоб він завів раз на тиждень день, в якому всі мусілиб купувати означену мінімальну скількість бараболі. За тим прикладом пішли вже продавці риби і теж домагаються такого дня для себе. За якийсь час може за турками підуть торговці інших країв і дійдемо ще до урядових комунікатів зі списком щоденних обовязкових страв.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загін, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — **Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО.** — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa. ul. Stefowa 25 m. 13.**

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник **„БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ".** — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

— **Хто виграв на льотерії?** В першім дні тягнення III кляси класової льотерії впали виграні такі числа: 100.000 зол. на ч. 37454. 50.000 зол. на ч. 109572, 131073. 20.000 зол. и на ч. 53162 91646. 15.000 зол. на ч. 49410, 94190, 137420, 116853. 10.000 зол. на ч. 30231, 23357. 5.000 зол. на ч. 45718, 141955, 30091, 12690, 146235. 2.000 зол. на ч. 63236323, 32141. 33564, 102516, 118160, 125039, 136164, 143099, 161410, 121068, 165785, 140051, 132454. 1.000 зол. на ч. 33786, 39176, 49462, 93839, 132549, 143426, 154414 4857, 109437, 54836, 147645, 93773, 146420, 135134, 151985. 500 зол. на ч. 42552, 5232, 26075, 66718, 67004. 37462, 89601, 99087, 103391, 80391, 8063, 139500, 135183, 141357, 72876, 3022, 159030, 56383, 95282, 134797, 99037, 65791, 59137, 124194, 72263, 15539, 104055, 78232, 3507, 111431, 118278, 168749, 165808, 129303, 43351, 93647, 42329, 39403, 107205, 93520. 400 зол. на ч. 724, 8671, 12410, 18826, 23363, 34300, 43231, 41486, 47792, 48999, 57341, 63543, 78496, 86408, 90685, 98770, 93816, 105421, 107152. 119653, 110550, 113787, 127172, 146067, 149177, 151073, 153608, 160320, 160420, 160654, 98936, 2661, 13578, 19527, 19940, 39721, 50648, 57238, 71326, 77322, 84682, 89224, 92531, 93269, 93834, 96808, 100408, 117215, 110598 129488, 125275, 126702, 129198, 123171, 141107, 146048, 165125.

— **Англія має красуню на 1934 рік.** Лъондон випередив інші міста і вибрав уже на 1934 р. свою красуню, що матиме титул „Місс Англії". Це 18-літня робітниця Маргарета Галлам. Вона дістала вже ангажемент до ріжних кінових фірм.

—**70-ліття норвеського маляра.** Один із найзначніших европейських мистців Едвард Мунх, скінчив цими днями 70 літ. Поруч Кнута Гамсуна є він нині найбільшою славою Норвегії. Його твори поміщені нині у 30-ох найбільших мистецьких галеріях усіх столиць; найбільше з них у Парижі, Берліні та Ослю. Мунх належав усе життя до передових мистців і його образи викликували велике захопление та гострі протести. Крім портретів, краєвидів і символічних композицій дав він теж декоративні праці, напр. в університеті в Ослю, у берлінській палаті кронпринца, тощо. Живе він біля Ослю, на селі Скоен.

— **Лавреат Нобля і державний прапор.** Російський письменник Буніи запротестував проти того, щоб при передачі йому нагороди спускали, згідно з традицією, прапор СРСР, себто держави, до якої формально він повинен би належати. З огляду на цей протест, шведський уряд змінив церемоніял і для інших лавреатів; замість спускати за кожним разом прапор їхньої держави, зупинились на шведському прапорі.

— **Доктори фільософії шевцями.** Наслідком оголошення в чеській пресі, що понад 1000 осіб з укінченими фільософічними студіями не може найти посади, відома фабрика обуви Батя в Вліні оголосила, що дасть у себе заняття в характері робітників 100 абсольвентам фільософії.

— **Знамениті обіди й вечері.** Для смакунів — пиво окоцімське — одиноке у Львові і знані кишечки власного виробу поручає — Ресторан: **Візанц і Пікавс** (давн. Найсарек), Львів, Ринок ч. 17. 2/46 2—2

— **Чорна ліста довжників! З 1. січня 1934 р.** починаємо друкувати на сторінках нашого журналу та в одному з органів, нами вибраного — назвища всіх упертих післяплатників нашого журналу, які до **кінця грудня ц. р.** не вирівнають передплати за Літ. Наук. журнал „Дзвони" — Львів, вул. Японська ч. 7, II. — Адміністрація.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу дня 16. ц. м. о год. 19. відбудеться в домівці Товариства відчит д-ра О. Філяса: „Відмінності запалення вуха у дітей". 765

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА МИКОЛАЯ
найбільший вибір у текстильним магазині
„ТАНИП СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСЬКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8. —?
12/48

З опери.

Кармен.

Вистава, вінчає якої кожний музикальний слухач мусів поринати танталові муки: п. *Грицинський* безуспішно „дрялася" останніми голосними свого (колись безперечно гарного) тенору на всі горішні тони (починаючи вже від *dis*" на всі горішні тони (починаючи вже від „г"!) — а й усі инакші співав фальшиво, в партії Ескаміля поніскувався п. *Рейдак*, якщо і голосом і виглядом пригадує не так тореадорів, як скорше їх „противників" на цирковій арені; над партією Міхаелі змучувалась п. *Теслевська*, для якої партія Міхаелі змучувалась п. *Теслевська*, для якої не має найменших даних для сцени взагалі — ні музичних, ні вокальних, ні поруховіх, а тільки відвагу виступити в такій відповідальній партії. Одиноким ясним промінням цілости була п. *Вонсо Вержиньска*, яка на фоні цього загального ансамблю співаків і ріпки цілої вистави була не тільки на афіші її „діямою". В першому виході (Габанера) досягнула вміла в кожному дальшою сценою більше переконувати як грою, так і музичним виконанням партії Кармен. Її голос, хоча дуже ріжний у ріжних регістрах — це очевидно наслідки співання сопранових і мецосопранових партій — великий, теплий, шляхетної краски; одним словом — голос предестинований для оперової сцени. — Диригував п. А. Должицький. Публики повно. *отг. рец.*

—o—

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „САБРА — ДІТИ ПАЛЕСТИНИ".

Є це фільма з життя жидівських колонізаційних піонірів у Палестині. Бачимо патетичні картини боротьби з дикою природою, від очищування землі, будови каменів і домів. Доходить до конфліктів із тубільцями арабами. Головні дієві особи жиди-емігранти з Польщі розмовляють спочатку по польськи, згодом переходять на гебрайську. Найкраща сцена — молитва дервіша до Аллаха, щоб віддав арабам воду. Фільму попереджують два додатки: левантійські торги в Тель Авів і спортові ігрища Макабіяди. Грають актори театру „Габіми". Фільма дуже слаба, з погляду сюжету і режисерії. „Сабра" арабське слово, значить, здається, „незайманість землі".

—o—

З судової салі.

УЧЕНИКИ ПУБЛИЧНИХ ШКІЛ В РОЛІ ПОЛІЦИЙНИХ АГЕНТІВ. ЩО НА ЦЕ КУРАТОРІЯ?

Дня 23. квітня ц. р. в Хирові на місцевім цвинтарі по відправленні панахиди за померших стрільців присутня українська молодь відспівала національні пісні. Староство в Самборі потягнуло небавком 17 молодих осіб обох полів до відповідальности за співання „протидержавних" пісень, які скваліфіковано як проступок з арт. 18 (хто в публичнім місці демонстраційно показує нехіть або легковаженим для польської держави або державної інституції). Всіх 17 покарало староство по 5 днів арешту без заміни на гривну. Вони відкликались до окружного суду в Самборі, де в дні 27. XI. ц. р. відбулася розправа до ч. 111. Кад. 44/33. На тій розправі в характері прокураторських свідків були переслухані: Томаш Вуйцік, ученик держ. семінарії в Самборі, Ян Сирек, уч. польської торговельної школи в Самборі, Ванда Сирек, уч. польської професійної школи в Самборі та Адольф Вуйцік, учитель в Зарічу над Хирів. Три перші свідки, ученики публичних шкіл, зізнали під присягою, що того дня відбувала поні вправи в місцевім „Стшельцу" коло цвинтаря. Коли почалася панахида, вони дістали „полецене" від коменданта „Завязку Стшелецкего" піти на цвинтар. Коли прийшли на цвинтар, дістали дальше „полецене" від коменданта місцевого посторунку Бухти, щоб уважали, чи і хто з українців буде співати „антидержавні" пісні. Зізнали ті свідки, що комендант посторунку сказав їм: „Ви всі тепер під моєю командою". Ученики достосувалися до того „полецення" коменданта посторунку, свою ролю поліційних агентів сповнили і зложили перед окружним судом в Самборі відповідні зізнання, якими обтяжили 15 обвинуваченых. Окружний суд у Самборі видав присуд, яким 15 обвинуваченых призвав винними прост. з арт. 13 і засудив на гривну по 30 зол. із заміною на 3 дні арешту.

Уживання учеників публичних шкіл командантами посторунків у характері поліційних агентів заслуговує на пильну увагу. Цікаво, чи Львівська Кураторія займеться тою вчинок шкільної молоді і як зареагує на поведення коменданта посторунку, який почував себе у праві розказувати шкільній молоді, аби вона виконувала ролю поліційних агентів? Уважаємо, що такий спосіб виховування шкільної молоді є що-найменше сумнівної моральної вартости.

ЗА РОЗКИНЕННЯ ЛЕТЮЧОК ОУН НА „СВЯТІ КОЗАЦЬКИХ МОГИЛ" У БЕРЕСТЕЧКУ.

На місці боїв під Берестечком, заведених 1831 р., находиться монастир „Козацькі Могили", в підземеллях якого лежать по нинішній день кістки козаків, що боролися під проводом Хмельницького. В делятому тижні по Великодних Святах відбувається тут що року празник, на який сходяться і з Галичини і з Волині непроглядні юрби народу. Товариство „Відродження" зорганізувало в цьому році на цей празник, що припадав 16. червня, прогульку на Козацькі Могили. Воєв. уряд в Луцьку, побоюючись політичних виступів з нагоди празника, заборонив уладити в цьому часі якінебудь публичні збори і друкованими оголошеннями подав це до загального відома. Та проте на Козацькі Могили прибуло кількадесять тисяч прочан, між ними зі самої Галичини ок. 7 тисяч. Влада безпеки в Луцьку дістала довірочні вістки, що українська молодь з Галичини має на цьому святі зорганізувати протидержавний виступ і тому сконсигнувала значні відділи поліції.

Вполудне 16. червня ц. р. безпосередньо по скінченні проповіди, виголошеної православним деканом Карповським з Дубна, якийсь юнак з підвищення розкинув у юрбу людей велику кількість летючок ОУН. Як підозрілого в цьому арештували 19-літнього студента університету **Льва Борща** зі Старих Бродів у Галичині.

У звязку з цією подією відбулася 1. грудня ц. р. карна розправа перед виїздовою сесією рівенського окружного суду в Дубні. Розправі проводив с. е. с. **Гаф Гаєвський,** обвинувачував **прок. Кубусевіч,** боронив **пос. д-р Степан Біляк,** адвокат у Городку.

Прокураторські свідки зізнали, що з цілою рішучістю по убранні і по лиці пізнали Льва Борща як того, що розкинув летючки. Свідком, які зізнавали, що Левко Борщ стояв у віддалі кількох кроків від місця, з котрого розкинено летючки, трибунал не дав віри. В часі явної розправи відчитано зміст летючки, виданої спеціяльно на це свято. Прок. Кубусевіч домагався особливо строгої кари для Борща за те, що він як галичанин посмів прибути на спокійну волинську землю і летючками підбурювати людей. Прокурятор твердив, що зміст летючки містить у собі знамена державної зради і тому домагався засуду обвинуваченого за злочин з арт. 154 § 2, загроженого карою до 10 літ вязниці.

Оборонець д-р Біляк переконував суд, що була тут зовсім можлива оптична помилка свідків, бож Левко Борщ стояв серед стиснені юрби. Кожний українець і взагалі громадянин має вільне право побуту на всіх землях держави, тож домагання прокуратора особливо строгої кари вже за сам побут галичанина на Волинській Землі нестійний. Зокрема летючка — без огляду на те, хто би її розкинув — не містить у собі знамен злочину державної зради, бо в ній є лише історичні спомини та факти; а згадка про події з 1917 р. не звернена проти польської держави, бо її ще в тому часі не було.

Трибунал **по нараді засудив Левка Борща на 2 роки вязниці за злочин накликування до державної зради з арт. 154. § 2.**

Повні цього присуду з оголошено звеличена.

Св. Миколай

обдаровує в тім році дітей книжечками! Головна його кватира находиться у видавництві „СВІТ ДИТИНИ“ Львів, вул. Зіморовича 3.

Дописи.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Свято „Просвіти“ у Плаучі Малій. Цього року наше село гідно відзначувало історичний день 8. грудня святом „Просвіти“. Цілий день перейшов серед святочного настрою. Рано о. Михайло Юхимович відправив співану Службу Божу, в часі котрої дуже гарно співав читальняний хор із Волочіївки під проводом п. Андрія Чвораківського. По Службі Божій була відповідна проповідь, після котрої відправлено панахиду. В церкві всі учасники свята в числі до трьох сотень громадян з Плаучі Малої, Глинни і Золочіївки перейшли до резиденції, де міститься домівка читальні на святочну академію. Але тут виявилася місцева поліція, котра вже від самого ранку цікавилася та розпитувала, що це за свято. Тому до церкви вислала своїх агентів, а в часі академії прийшов постерунковий та вимагав дозволу. Не помогли вияснювання голови читальні, що на це свято дозволу не потрібно. Вже по двох деклямаціях і рефераті п. Двораківського казав постерунковий свято розвязати. Голова читальні ввічливо присутніх спокійно розійтися. Учасники свята на закінчення відспівали ще національний гимн, в часі котрого постерунковий грозив арештуваннями та донесеннями. Так закінчилося у нас свято „Просвіти“, що наслідком розпочатки причинилося до більшого скріплення всіх на дусі. З нагоди свята пересилаємо 10 зол. на дар „Просвіти“.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Політика турчанського шкільного інспектора. Дня 6-го п. м. заборонив турчанський шкільний інспекторат о. Юліянові Татомирові, парохові Лужка Гор. і Бусовиськ, навчати в школах у тих селах релігії. Ця подія має цікаву генезу: громадяни Лужка Горішнього вже від довшого часу роблять старання, щоби від них забрали їхнього „керовника“ школи Новосельського, людину, просто невідповідальну (бе діти, каже Ти чистити шкільний виходок, авантурується з кріском у руках увесь по селі і т. д. і т. д.). Недавно наслідком енергійної інтервенції посла Великанівича прибув до Лужка шкільний інспектор, перевів слідство і в результаті цього слідства приобіцяв селянам, що в березні Новосельського напевно з Лужка переносе. І тепер, на основі доносів тієї невідповідальної людини, цей сам інспектор забороняє парохові Лужка Горішнього вчити релігії! Що це таке?

СОКАЛЬЩИНА.

Виступи Театру ім. Тобілевича в Угринові. Користаючи з побуту нашого театру ім. Тобілевича в Сокалі, громадяни Угринова запросили нашу трупу на одну виставу до себе. Ставали ми „Богуряч“. Село Угринів має „Народний Дім“ в пречарному салю; побажаний такої сали більшим нашим містам, навіть із Львовом включно. Сала була **битком** набита місцевими селянами та приїжджими. Деякі з них платили за „першорядні білети зі щирим захопленням. Театр мав чистого доходу повад 300 зол., тому, що не мав ніяких коштів, ще й гостили артистів. Трупа дуже вдячна о. Кашубинському, „Союзові Українок“ та управі „Народнього Дому“ в Угринові за запросини та опіку. Якби в нас було більше таких сіл з такими громадами, то не треба би журитись артистам у страшних переїздах зимою з місця на місце!

Артист.

—o—

СПОРТ.

БЕЗПЛАТНИЙ КУРС ДЛЯ ПОЧАТКУЮЧИХ ЛЕЩАТАРІВ.

улаштовує Карпатський Лещатарський Клюб. Зголошення в пятницю і вівторок, від год. 19—21, у домівці Клюбу, вул. Косцюшка ч. 3, партер з двору (дзвонити Українського Технічного Товариства).

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

Речинець гаківкових мистецтв А-кляси, які відбудуться в одній черзі, представляється так: 15. XII. А. З. С. — Чорні, 16. Погонь — Гасмонея, 18. Лехія — Україна, 19. Погонь — А. З. С., 20. — Лехія — А. З. С., 21. Погонь — Чорні, 22. Україна — А. З. С., 23. А. З. С. — Гасмонея, 24. Погонь — Лехія, 27. Гасмонея — Лехія, 28. Погонь — Україна, 29. Чорні — Лехія, 31. Україна — Гасмонея, 2. січня 1934 Чорні — Україна, 3. І. Гасмонея — Чорні.

В неділю 17. п. м. по отворенні гаківкового тору дня вул. Яблоновських грають передполудневі товариські змагання **Чорні — Україна**, вечором Погонь — Лехія.

Д. Ф. Ц. У ПРАЗІ.

Авторський мистець Чехословаччини, що недавно набив Славію, виграв у вин. неділю змагання зі Спартою (2-а в табелі) 2:1.

НІМЕЧЧИНА — ПОЛЬЩА.

ПЗПН. устійнив річниць відплатних змагань Німеччина — Польща на 2. вересня 1934 р. у Варшаві.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Антін Лотоцький: ПЕРША ПРОЩА. Оповідання з молодих літ Христа з ілюстраціями. Львів. Накладом видавництва „Світ Дитини“, 1933. ст. 64. Ціна 70 сот.

Ярославенко: СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на мужеський хор. І. випуск. Музична накладня „Торбан“. Львів 1933. Зміст: Іхав стрілець на вінноньку. Ой видно село. Ой у лузі червона калина. Заквітчали дівчатонька. Казала дівчина. Видиш брате мій. Мав я раз дівчиноньку. Ой у полі верба.

Ярославенко: СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на мужеський хор. ІІ. випуск. Музична накладня „Торбан“, Львів 1933. Зміст: Готуй мені збрую. Колись дівчино мила. Кладочка, кладочка. Ой копав я криниченьку. Нема в світі кращих хлопців. Коло млина явориня. Зажурились гадинаки. Ой у лузі береза стояла.

ЖУРНАЛИ.

SELOCVICNY RUCH. List svazu dělnickych tělocvičných jednot československych. Nr. 23.

Замість колишніх субвенцій — нарід сам від себе дасть „Просвіті“ субвенцію.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 15. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Субота, 16. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 15. XII. год. 7.30 веч. „Ватерльо“.

Субота, 16. XII. год. 7.30 веч. „Стефко“ ком. в 3 діях Девяля.

Кіна.

АДРІЯ: „Лицарі сумерку“, „Гарячка праці“.

АПОЛЬО: „Король нездар“ (Бастер Кітон), „Білий слід“.

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга“ з Властою Буряном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Парижі“.

КАСІНО: „Живемо сьогодні“.

КОПЕРНИК: „С. О. С.“ („Ледяна гора“).

КОЛІСЕЙ: „Королівський любко“, ревія „Ріг обильности“.

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини“.

МІРАЖ: „Жінка на роздоріжжу“, та Ліліяна Гарвей.

МУЗА: „Таємний острів“.

ПАЛЯС: „Утеча перед шлюбом“.

ПАН: „Я в день, ти в ночі“ та ревія.

ПАСАЖ: „Під градом куль“.

ХИМЕРА: „Король циганів“.

СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юлія“, ревія з букоемською, Аморсом і Берським.

УТІХА: „Чудотворець“ і ревія з Дазандровичем.

Закордонне радіо.

Пятниця, 15. грудня 1933.

Відень (517.2) 12.00 Легка музика, 17.20 Спів, 19.00 Концерт, 20.15 „Ді Дойтшен Кляйнштедтер“ ком. Кошебу; **Братислава** (279,3) 20.00 Концерт; **Кошиці** (293.5) 17.00 Оркестра; **Париж** (1725) 21.45 „Мистці сміху“ сцени Куртелїна; **Рига** (525) 20.20 Пісні; **Гайльсберг** (276.5) 16.00 Концерт; **Кенігсвустергавзен** (1634.9) Музика, спів; **Лейпциг** (389,6) 18.10 Віольончел. фортепян 20.10 Концерт; **Бермінстер** (459,4) 21.30 Нар. музика; **Будапешт** (550.5) 19.30 Опера, **Рим** (441.2) 16.00 Фортепян.

Субота, 16. грудня 1933.

Відень (518.2) 11.30 Концерт 17.00 Норвеські пісні; **Братислава** (279,3) 15.20 Концерт; **Кошиці** (293.5) 17.00 Спів, сцени, дівальоги; **Париж** (1725) 21.00 Вечір піснярів; **Білгород** (430,4) 22.00 Концерт; **Ковно** (1935) 17.40 Спів, **Рига** (525) 18.30 „Дубровський“ оп. Направніка; **Берлін** (419) 20.05 Веселий вечір; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.20 Тріо п-моль Бетовена; **Мільмакер** (360.6) 11.00 Фортепян; **Будапешт** (550,5) 22.45 Циг. музики; **Рим** (441.2) 20.40 „Разумчо“ оп. Доніц'ті.

Львівське радіо.

Пятниця, 15. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Симф. музика з грамофону; 12.38 Популярна музика з грамофону; 13.25 Збіжжева біржа; 13.30 Господарські вістки; 13.40 Камер. концерт; 16.25 Сальонова музика з грамофону; 16.55 Оп. арії; 17.15 Фортепян; 18.00 Невідомий батько; 18.20 Легкий репертуар (з грамофону); 19.25 Фейлетон; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Муз. балянка; 20.15, 21.15 Музика, спів; 21.00 Книжки, що подобаються; 22.40, 23.05 Танкова музика.

Субота, 16. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Інстр. музика з грамофону; 12.38 Ревієві пісоньки з грамофону; 13.25 Грамофон; 13.30 Господарські вістки; 16.00 Авдиція для хорих, сальонова орхестра; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Славянська музика; 17.50 Сільва рерум, грамофон; 18.00 Природничий відчит; 18.20 Нар. музика; 19.05 Всячина, грамофон; 19.25 Поетична чвертьгодина; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Легка музика; 21.20 Шопенівський концерт; 22.00 Англ. відчит: Австралійка про Польщу; 22.15 Ревієві пісоньки з грамофону.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в четвер у приватних оборотах платили за доляр по 5.70 зол.

Золото: доляри 9.04—9.06; франки фр. 36.50—36.70; дукати 83.30—83.50; рублі 46.70—47.30; корони 37.50—37.70.

Срібло: корони 0.28; рублі 1.30; фльорени 0.70.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.08, Париж 34.6, Берлін 212.35, Цюріх 172.30, Амстердам 357.75, Нюйорк кабель 5.75, Нюйорк чеки 5.72.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 14. XII.: масло 3.— зол., молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця 5.40—5.60 зол. за копу. Тенденція на масло удержана, на молоко слаба, на сметану знижкова, на яйця запишкова.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні: I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури ці росіа	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

Пантярки 3.— зол. за штуку.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Курс для провідниць півосель і дитячих садків задумує вести Товариство „Українська Захоронка“ з початком 1934 року. Курс думає оперти на самоністарчальности і тому уладження його залежить від кількости зголошень кандидаток. Треба мати скінчену учительську семінарію. Зголошення слати до Т-ва „Українська Захоронка“ Львів, ул. Руська ч. 3. 759 1—3

У днях 27.—29. грудня п. р. відбудеться у Львові в забудованнях Малої Духовної Семинарії при вул. Сикстуській 39 **тридневний курс для** Церковних Асистентів і провідників Католицької Акції Української Молоді. У програму входять реферати, присвячені актуальним питанням цієї організації. Початок 27. грудня п. р. 8. год. рано. — АЕп. Рада КАУМ запрошує до участи в цьому курсі всіх Деканальних Церковних Асистентів та прихильників КАУМ зложіж духовенства і світських. Зголошення слати й за ближчими інформаціями звертатися до Секретаріяту КАУМ Львів, вул. Сикстуська 39 а. Для позамісцевих учасників є передбачене приміщення і утримання в Малій Семинарії за оплатою 2 зол. денно. Рефлектанти повинні привезти зі собою постіль. 784

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРОКАТИ від 2.90, накидки 7.50, фіранки від 5.60 ручної роботи фірми Ф. Ковдри 9.80, таблетки різного роду — цілий сотикові. Вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660г 3—?

ПОСУДИНУ кухонну поручає фірма А. КОСТЮК, Шайнохи 2. 6/32 2—3

ВЕЛИКИЙ вибір забавок подручає найдешевше Клініка дяльок, Галицька 21. 3—3

ВИПРОДАЖА ЖІНОЧИХ ПЛАЩІВ, зимових і осінніх, які залишились по сезоні в цінах зол. 60.—, 80.—, 90.—, 100.— і вище. Найкращі сукні дуже дешево. Магазин Й. ПОСАМЕНТ, Львів, ул. Академічна 2 (Готель Жоржа). 750 3—3

КОНЦИПІЄНТ по судовій практиці шукає практики в адвоката. Зголошення: Ол. Власенко, Волинія п. Жидачів. 1-1

ЧЕРНИК ОЛЕКСАНДЕР, уродж. 22. II. 1896 уневажнює згублену книжечку Каси Хорих у Львові. 766 1—1

„РУСАЛКА“ — Сикстуська 8 поручає на св. Миколая по дешевих цінах панчохи, рукавички, білля. 12/33 1—1

ТОГИ для суддів, прокураторів, адвокатів поручає казково дешево: Вирібня одежі „ПАЛЮМ“, Гетьманська 22 побіч Промислового Музею. 13/47 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НОВИНА ДЛЯ КОЛЯДНИКІВ.

Вже вийшов з друку новий Вертеп для сільських гуртків п. з.

„З КОЛЯДОЮ“

який написав Я. Вільшенко.

ЦІНА 1 ПРИМ.: **40 СОТ.**

Жадайте по всіх книгарнях.

Головний склад:

ВИДАВНИЦТВО „СВІТ ДИТИНИ“

Львів, ул. Зіморовича 3.

Дер Тага

Великий національний часопис у Німеччині

Показові числа даром висилає

Verlag Scherl, Berlin SW 68

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Ч. 333 (13.532). Львів, неділя 17. грудня 1933. Pocztowe opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЗАБАВКИ НА СВ. МИКОЛАЯ І ЯЛИНКУ
Найбільший вибір найнижчі ціни
А. КОНЄВИЧ І СИН
ЛЬВІВ, БАТОРІЯ 12., (Тел. 76-00)

Конференція представників Комітетів допомоги голодуючим на Україні у Відні.

Комітет Допомоги голодуючим у СССР під проводом кардинала Інніцера у Відні скликав на 16. і 17. грудня ц. р. конференцію представників усіх комітетів допомоги голодуючим у СССР для узгіднення та усуспільнення ратункової акції. У цій конференції беруть участь представники українських, російських, німецьких і жидівських комітетів. На конференцію вислали своїх представників зі Львова: **Впреосв. митрополит Шептицький і Громадський Комітет Рятунку України.** Від митрополита виїхав **Преосв. Никита Будка,** від Комітету Рятунку України: посли **М. Рудницька і Зиновій Пеленський,** а крім них ще дпр. **І. Мартюк, д-р Роман Мармаш** і радн. **А. Вітошинський.** Крім того в конференції візьме участь **о. д-р Гориневич,** парох церкви св. Варвари у Відні, що є постійним членом Комітету кард. Інніцера. Черновецький Комітет Рятунку України дав уповажнення львівським делеґатам заступати його на віденській конференції. Те саме зробили українські комітети в Празі та в Брюсселі. Варшавський Комітет делеґував до Відня **д-ра Левка Чикаленка.** З двох берлінських українських комітетів тільки один під головуванням п-н Скоропадської вислав делеґата на конференцію. З Лондону вислав англійський Комітет допомоги свого делеґата в характері обсерватора. Не маємо досі вістки про те, чи паризький комітет вислав туди делеґата.

Конференція ця може мати дуже далекосяглі значіння в дальшому розвитку допомогової акції голодуючим на Україні та в справі її організації на ширші міжнародні розміри.

НЕ ВИСТАРЧИТЬ,
що Ви виповіли в ПЗУВ обезпечення 1/3 частини вартости своїх будинків і обезпечили її в
ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.
Ви ще мусите найдальше до 25. грудня ц. р. викупити свою будинкову полісу на 1934 рік у приналежній агенції Т-ва Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР".

Вислід Громадського Суду у справі д-ра Г. Лужницького.

ВИПРАВДАННЯ ВІД ГОЛОВНОГО ЗАКИДУ, АЛЕ ВИКЛЮЧЕННЯ НА РІК З ТОВАРИСТВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ.

КОМУНІКАТ.

Рада Товариства письменників і журналістів, на своєму засіданні дня 14. грудня 1933. в присутності членів Ради: Івана Кедрина-Рудницького, Василя Софронова-Левицького, Льва Лепкого, Дмитра Паліїва, Матвія Стахова й Евгена Храпливого та голови Контрольної Комісії Василя Мудрого, — рішила оголосити такий **комунікат:**

На підставі листа д-ра Григорія Лужницького до Ради Товариства письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові з 2. жовтня 1933 у справі закиду, який зробив йому Роман Барановський 20. вересня 1933 підчас самбірського процесу, Рада Т-ва покликала Громадський Суд у такому складі: голова суду през. д-р Кость Левицький, члени Суду: дир. Володимир Кузьмович і ред. Роман Купчинський, речник обвинувачення ред. Василь Мудрий, оборонець — на бажання д-ра Г. Лужницького — д-р Степан Шухевич. Д-р Г. Лужницький погодився на той склад Громадського Суду і підпорядкувався його рішенням. У вислілі розправи Громадський Суд видав оречення, в якому звільнив д-ра Григорія Лужницького від посудження щодо конфіденціональної служби, але одночасно звернув увагу Раді Т-ва, що поведінка д-ра Г. Лужницького позатим не відповідала повазі українського журналіста, члена Товариства письменників і журналістів. Тому Рада, оправдуючи на основі оречення Громадського Суду д-ра Григорія Лужницького від заміту конфіденціональної служби, рівночасно рішила припинити його на рік у правах члена Товариства.

ЗА РАДУ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. І. ФРАНКА:
Д-р Стахів М. заст. голови, **І. Кедрин** секрет.

ВІСТИ З БУКОВИНИ.

АРЕШТУВАННЯ КАНДИДАТА УНП.

РАДІВЦІ. Плутонер жандармерії Чорней із Селетина заарештував у вівторок 12. грудня д. р. вечором кандидата УНП радовецького повіту інжиніра **Максима Глинського** і відставив у середу рано до команди жандармерії в Радівцях. Президент УНП д-р Володимир Залозецький відніссся телеграфічно до міністра внутрішніх справ Інкулиця, до префекта радовецького повіту Емануіла Банчискула в справі негайного звільнення, як також інтервеніював особисто у міністра меншостей І. Ністора в Чернівцях.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС.

Черновецька „Народня Сила" повідомляє, що з новим роком буде виходити в Чернівцях український безпартійний ілюстрований тижневик „Рада", що повстає із злуки тижневика „Рідний Край", який виходив безперервно 5 літ, і „Народньої Сили". Редагуватиме „Раду" п. Юрій Сербинюк. Адреса „Ради": Чернівці, Петровича 4.

ПРИГАДАЙМО СОБІ ВСІ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ „ПРОСВІТИ" В 65-і П РОКОВИНИ!

Консолідація протинімецького фронту.

ПАРИЖ, 14. 12. ПАТ. Прибув тут мін. Бенеш як представник усіх держав Малої Антанти на конференцію з мін. Поль Бонкуром. У потязі мав інтервю зі спеціяльним висланником „Ентрансіжан-а".

ПАРИЖ, 15. 12. ПАТ. Про розмову мін. Бенеша з мін. Бонкуром не видано досі ніякого комунікату. „Пті Журналь" повідомляє, що вже в часі першої розмови порушено справу консолідації системи аліянсів і обмірковувано способи, як поступати солідарно у всіх евентуальностях. Часопис завважує, що це головне завдання розмов.

—o—

Революція в Еспанії здавлена.

ПАРИЖ, 14. 12. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що сьогодні відбулося коротке засідання ради міністрів, на якім, після звіту премієра, президент республики Заморра підписував укладові за здавлення анархо-синдикалістичних заворушень. Видано декрет, яким здкваліфіковано прислуги війська, цивільної авії й поліції як воєнне діло

Характеристика політики супроти українців.

Промова посла О. Луцького на засіданні буджетової комісії сойму при розгляді буджету Президії Ради Міністрів.

На передпол. засіданні буджетової Комісії 13. ц. м. розглядали **буджет Президії Ради Міністрів.** Дискусія при цім буджеті має з природи річи характер загально-політичний. Тому то представник Українського Клюбу, член Комісії, **пос. О. Луцький** подав при цій нагоді характеристику усієї державної політики в українських справах. Головною рисою цієї політики є спихати українців на чимраз нижчий щабель на всіх ділянках життя та взагалі не признавати української політичної справи. Доказуючи цю тезу промовець накреслив насамперед московський характер православної церкви і передовсім її ерархію на північних землях та всі консеквенції, що випливають з відчуження церкви від народу. В усіх справах національної культури ми здані тільки на самих себе. У шкільництві тратимо здобутки, виборені в Австрії. Ціла довголітня боротьба за університет, за дальші середні та фахові школи і навіть за національний характер вселюдної школи не дала досі ніякого висліду. По двох героїських, але безуспішних плебісцитах мусів прийти шкільний страйк. Ці події характеризує промовець ходом шкільного страйку в Синевідську Вижнім і звертає увагу уряду та польської суспільности, в якій є ще жива традиція боротьби за рідну школу, на повагу масових шкільних страйків, які веде тепер українське дітвора. Лемківський буквар це така ганебна зброя, з якою не зустрічалися поляки навіть у найтяжчих часах власного поневолення. З черги видвигнув промовець справу недопускання нашої молоді до вищих шкіл, та наслідки масового безробіття серед української молоді, яка покінчила вищі школи. Нема села і нема української родини, в якій не було би безробітної нашої молоді з найкращим фаховим приготуванням тоді, коли в усіх державних і самоуправних урядах є з правила тільки неукраїнці.

Відтак подав промовець приклади виїмково тяжкого положення і виїмково безправних інтерпретацій закону в господарських справах

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — зовні, шовкові фарбені та бавовняні матеріяли — поручає
І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 35.

супроти українського населення. На цій ділянці життя ціллю державної політики виявляється нам пацифікація українського народу. Та не тільки в межах держави йде така протиукраїнська політика. Також поза межами держави польський уряд, де тільки може, шкодить нашій справі і навіть безпосередньо підтримує наших засадничих ворогів. Коли цей уряд втягає під крила табору маршала Пілсудського деяких невдачників зпоміж загибаючого москвофільства, то це злобні „фіглі". Коли такий невдачник доводить, як комісар Народнього Дому, велике майно нашої найстаршої культурної установи до ліцитації, то це вже гірша справа. Однак, як назвати відношення консуля в Ужгороді до відомих старомосковських і тому протиукраїнських агентів на Закарпатті? Ціла дотеперішня державна політика в українських справах визначається нелояльністю держави до нашого народу. Промовець стверджує, що серед таких обставин цезають для українського населення передумови не тільки т. зв. льоялізму, але навіть легалізму. На кінці своєї промови, яка викликала в цілій комісії сильне вражіння, промовець домагається від уряду ясної відповіди на питання чи уряд задумує далі вести таку політику, чи може вже прийшов до перекочання, що українців з польським світом не сфузіонує, та що українська справа за велика і за поважна, щоби до неї можна було так ставитися, як досі.

Віцемініструр Седлецький держався у своїй відповіді тільки технічно-буджетових питань і одному лиш послові Луцькому відповів загально, що уряд не має на цілі вчинити проявів культурного та господарського життя українців.

ШОВКИ НА БАЛЕВІ ТА ВІЗИТОВІ СУКНІ
ТА ВОВНУ В ВЕЛИКІМ ВИБОРІ ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ — поручає
ДІМ МОДИ
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЇСЬКА 4.
Матеріяли на лещетарські штани, сорочки, куртки у великім виборі. 1-3

Чи можливі у нас міжпартійні умови?!

ІСТОРІЯ ОДНОГО ПОСОЛЬСЬКОГО МАНДАТУ, АБО: ЯК РАДИКАЛИ ЗЛОМИЛИ УМОВУ ПРО ВИБОРЧИЙ БЛЬОК.

Під осуд громадянства!

В „Ділі" з дня 9. грудня ц. р. появився отвертий лист голови УНДО — д-ра Дмитра Левицького до голови УСРП д-ра Івана Макуха, у справі посольського мандату, опорожненого у 55-ій виборчій окрузі по смерти бл. п. посла д-ра Я. Олесницького. В тому листі д-р Дмитро Левицький заповідає, що на випадок, коли Українська Соціялістично-Радикальна Партія не дотримає постанов виборчої умови, справа буде передана під осуд загалу нашого громадянства. В дні 11. ц. м. на засіданні сойму зложив посольське приречення п. Гривнак, член УСРП і II кандидат на виборчій бльоковій листі в 55. виборчій окрузі. Тимсамим УСРП використала сумний випадок смерти одного з послів УНДО і вважала за можливе при цій нагоді не дотримати постанов підписаної ними умови!

Президія Українського Національно-Демократичного Обединання рішила якнайдокладніше висвітлити прилюдно цілу ту справу та проголосити по можності в цілости всі документи й листи, які торкаються цієї справи, щоби загал українського громадянства міг собі сам виробити на неї погляд. Президія УНДО рішила це зробити перш усього з мотиву засадничої натури, який вже зясував голова партії д-р Дмитро Левицький у своєму отвертому листі, висловлюючи погляд, що „ця справа побіч дрібної справи одного посольського мандату має в першу чергу **загальне засадниче значіння, бо недодержування принятих на себе зобовязань громадськими організаціями підкопяло би взагалі довіря до всяких заключуваних у громадському житті умов".** Позатим Президія УНДО вважає, що та ціла справа є настільки характеристична для нашого громадського й політичного життя, що конче вимагає прилюдного освітлення. Вона може найкраще виказати шпаршим кругам нашого громадянства, серед яких умовини приходиться вести працю у нашій політичній діяльности.

Для легкого зрозуміння цілої справи пригадуємо нашим читачам декілька історичних фактів. Як відомо, 30. серпня 1930 р. розвязано декретом Президента обі польські законодатні палати й розписано вибори до сойму й сенату на листопад тогож року. Того самого дня відбулося засідання Екзекутиви УНДО, яка рішила звернутися з прилюдним покликом до українських національних партій для створення спільного виборчого бльоку. Цей поклик найшов живий відгомін у краю. Вже в перших днях вересня почали відбуватися по повітах спільні наради та віча членів нашої і радикальної партії, які зголошували домагання до українських національних партій створити виборчий бльок. Скликування тих нарад припинили перші події тодішньої „пацифікації".

Десь коло 10. вересня розпочалися переговори між представниками обох партій, які тріювали около півтора тижня, а їх вислідом було підписання протоколу виборчого бльоку. В переговорах брали участь від УСРП заст. голови Української Соціялістичної Радикальної Партії Осип Назарюкий і секретар д-р Матвій Стахів, від УНДО голова партії д-р Дмитро Левицький і секретар д-р Любомир Макарушка. На самому початку переговорів устійнили загальну засаду бльоку, а відтак приступили до устійнення поодиноких місць на бльокових виборчих листах. За підставу взяли вислід виборів з 1928 р. з тим, що на тій основі має бути переведений розподіл місць на всіх листах, у всіх виборчих округах і що цей розподіл є обовязуючий для обох партій на цілий час тривання каденції. В часі переговорів представники УСРП висунули вимогу деяких корректур в їх користь, на що представники УНДО — для збереження виборчого бльоку — **погодилися.** Таку поправку переведено між іншим і в 55-тій виборчій окрузі (Золочів); на основі рахункових зіставлень радикальній партії припадало тут 5-те місце на листі, а на вимогу радикалів представники УНДО погодилися відступити їм 4-те місце. Після переведення переговорів, устійнення змісту протоколу й означення місць на всіх виборчих листах в дні 18. вересня 1930 р. рішено підписати протокол виборчого бльоку. Устно устійнено, що за додержання постанов договору **відповідають особисто і своїми мандатами голова обох партій,** тому, хоч д-р Макух не брав участи в переговорах, то на день підписання протоколу приїхав до Львова, щоби особисто підписати протокол договору.

У завтрішньому числі подамо повний текст виборчого бльокового протоколу.

—o—

ПРИ НЕДОСТАЧІ АПЕТИТУ, кваснім відбиванні, зіпсуванім шлунку, злім травленні, обструкції, здутті кишок, розладдях переміни матерії, кропивці і свербі шкіри природна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** усуває з організму гнильні субстанції, що затроюють організм. Поручають її лікарі. 1-1

Сукня на ринок
на ринок, вулиця і ресторан футер — сезонні і вечірні
ГуртівняТекстильна
Львів, Ринок 30.

Хотять стерилізувати жидів.

Нірнберський часопис „Штірмер" заявляє стерилізації жидів у Німеччині. Досі, пише „Штірмер", закон про обовязкову стерилізацію стосують тільки до дідично обтяжених і непоправних проступників, але дальшим обовязком влади стосувати цей закон до всіх жидів. Не вільно нам випускати з краю ані жидів, ані осіб з домішкою жидівської крови. Треба їх обезплодити. Тоді будемо певні, що за 50 літ Німеччина раз на все позбудеться всіх жидів.

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. ГРУДНЯ 1933.

А. ТОЛЬНА

КОХАННЯ.

Лідія згодилася, щоб Артур виїхав іще на один рік у Париж для докінчення студій. Після його повороту мали вони зараз подружитися. Це був кінець січня.

Лідія дожидала щодня пошти. Листи Артура зраджували їй у кожнім рядку, що він думає тільки про неї. Писав так подрібно та про все, що ціле його життя відбивалося перед нею в перспективі. Повідомляв менше про красу міста, чи про розривки, а перезажно писав про своє кохання до Лідії. Під кінець квітня стало його письмо наввиворіжку тремтюче, але вже після трьох листів, де Артур жалівся на сильну простуду, діставала знов листи, покриті правильним його почерком. У липні доніс їй, що пізнав молоду малярку, але Лідія не звернула на цю подробицю значнішої уваги. Згодом писав чимраз більше про акторку й був невтомний у прославлюванні її талантів. Під кінець літа стало напослідок для Лідії ясне, що та мала артистка мусіла подіяти на Артура глибше, ніж вона це собі уявляла. В листопалі Артур виявив, що любить малу та що коли й вернеться до Лідії, то не буде вже такий, як попереду. Врешті признався відкрито, що вони навсправ-жки не любилися між собою ніколи. Це була приязнь, а не кохання й добре сталося, що вони ще щойно перед шлюбом. Якби не оця його наукова подорож, то вони напевно були би нещасливі.

Лідія попала в розпуку. Не хотіла й думати про розстання з Артуром. Написала йому, щоби вернувся, хочби на коротко, щоби могла розмовитися з ним. Артур писав, правда, дальше правильно, прохав вибачення і повідомляв, що студії вимагають, щоби кілька років провів у Парижі, то всеж таки в листах не було ніяких відповідей на питання Лідії.

Напослідок Лідія рішилася. Задумала поїхати в Париж. Властиво, то сама не знала, по-що й навіщо. Чогож могла домагатися від Артура? Писав їй чейже ясно та виразно, що між ними все скінчене. Але Лідія не знала почування ображеної власної гордости. Опанована пристрасним коханням, не хотіла допустити до того, щоби чужа жінка видерла їй любка. Не могла, просто, в це вірити, щоб їхне кохання могло колись покінчитися.

Коли Лідія приїхала в Париж, звернула перші свої кроки до Артурового мешкання. Не писала нічого про свій приїзд, тож нічого й дивного, що двері відчинила їй старша, пригаухувата жінка. Лідія розуміла дуже небагато французьку мову, тимто й не могла розчовпати, чому незнайома на всі її питання відповідала: „Le pauvre Monsieur Artur". Чому Артур le pauvre і де він, зрозуміла Лідія аж тоді, коли знайшлася в кімнаті гостинниці. Артур помер вісім місяців тому!

Тепер справді втратила Артура. Впродовж вісьмох місяців вірила ще, але ніколи не думала, що замісць обіймів уродливої малярки інші обійми пригортають на вічний спочинок її Артура.

Повернулася домів. У поїзді призадумалася ще раз, який несамовитий Артур був властиво в своїй безмежній ніжності. З якою дбайливістю писав він ті листи й порядкував їх, щоби кожен міг вплисати своєю актуальністю. Очевидно, його стара господиня мала їх один після одного, двічі в тиждень, правильно висилати поштою.

Коли Лідія вернулася, дожидали уже її дома два листи. В одному обіцював, що зробить кінець з артисткою, але в другому признався, що розстатися з нею не зможе. Третього дня надійшов знову лист і так дальше двічі в тиждень.

Згодом листи почали приходити не так часто...

Вже рік тіло Артура в землі, але для Лідії жив він вісім місяців довше, щоби пізніше вмерти й врешті вкупі з останнім листом остаточно зникнути. Після останнього листа Лідія була для цього світу стрчена: дім для божевільних приняв її, щоб її вже ніколи життю не віддати.

Переклав **Іван Ставничий.**

Ресторан С. Райх. Львів. Ринок ч. 5. поручається ласкавій памяти. Напитки знамениті. ОБІД з 3-ох СТРАВ 1.30 ЗОЛ.

Італійсько-німецька приязнь.

ПАРИЖ, 15. 12. ПАТ. До Риму приїхав капітан Рем, шеф генерального штабу гітлерівських штурмових відділів, і був принятий італійськими політичними і військовими колами.

БЕРЛІН, 15. 12. ПАТ. Італійський державний підсекретар Сувіч покинув учора Берлін, вибираючись до Кельну і Мінхену. Урядовий комунікат підкреслює, що кількадневний побут Сувіча в столиці Німеччини дав урядові республіки змогу обмінятись думками в актуальних політичних і господарських справах. Розмови були ведені в дусі приязни, що характеризує взаємини обох держав.

—o—

За підпал Райхстагу.

Ляйпцігський процес за підпал Райхстагу доходить до кінця. Головний обвинитель надпрокуратор Вернер виголосив довгу промову, в якій звинувачував вину головного обвинуваченого Ліббе та його спільника Торглера, уважаючи комуністичну партію морально відповідальною за злочин. Остаточно зажадав кари смерти для Ліббе і Торглера, а обвинувачених болгар Димітрова, Попова і Танева радив з причини недостачі доказів вини увільнити.

БЕРЛІН, 15. 12. ПАТ. „Берзенцтг." принесла довший коментар до внесення прокуратора в ляйпцігському процесі. У звязку з домаганням кари смерти для Ліббе часопис зазначує, що почування німецького народу вимагає тієї кари. Трудніше представляється справа Торглера. Якщо трибунал не признає його активної участи в підпалі Райхстагу доказаною, слід розвести проти нього карне поступування за державну зраду. Що Торглер за державну зраду буде укараний, нема, на думку часопису, найменшого сумніву. Щодо внесення на увільнення болгар, то оскільки вони не мусять відпокутувати за анехтування девізових і паспортових приписів, треба їх видалити з Німеччини як зайвих чужинців.

З ЧИСТОЇ НІЖНОЇ ВОВНИ НА ТРІВКІЙ ОСНОВІ СТВОРЕНІ КИЛИМИ ХАМУЛИ.

На складі у Львові — Рутовського 1 (біля Марійської площі).

Взори килимів висилаємо на бажання.

ЯК ЦЕ ПРИЄМНО,

коли можна сміятись!

Щоби мати здорові зуби треба: Двічі рочно відвідати свого дентиста. Двічі денно чистити зуби Кальодонтом

Яке це миле враження гарні зуби, показані в усміхці! Постійне чищення зубів Кальодонтом запевнює їм гарний і здоровий вигляд і хоронить від назубного каміня, який є найчастішою причиною передчасного випаду зубів.

Кальодонт це одинока в Польщі паста, що має в собі Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха. Цей засіб усуває постепенно зовсім назубний камінь і не дозволяє йому наново творитись.

KALODONT

УСУВАЄ НАЗУБНИЙ КАМІНЬ

Дайте українському вязневі книжку!

УКРАЇНЦІ!

Зближається час коли знову будемо святкувати Свято Різдва Христового в гуртку нам близьких і дорогих осіб.

Будемо мати нагоду брати участь у святочних Богослуженнях та насолоджуватися пречарною мельодією» наших колядників. А коли будемо ділитися просфорою та складати собі взаємно [illegible] і по можности обдаровувати себе подарунками то не забудьмо і про тих що сидять у тюрмах далеко від своїх родин.

Зробіть їм дарунок: ДАЙМО ІМ НА СВЯТА КНИЖКУ!

Чимало з тих, які будуть читати ті рядки, самі сиділи може у вязниці і знають, яка це велика радість для вязня книжка в тюрмі та як страшно відчуває він спрагу книжки!

Не мусить це бути покошлана книжка.

По Ваших домах певно неодна книжка лежить забута і покрита порохом, якої ніхто й не читав, а нова в тюрмі стане правдивим скарбом.

В тюремних бібліотеках: у Вронках, Равичі і на Св. Хресті є вже трохи українських книжок (Вронки 93 томи, Равич 81 т., Св. Хрест 155 т.) Але це мало! Збільшім число українських книжок у бібліотеках вище згаданих тюрем. *Не жалуйте книжок для наших вязнів!*

Книжки прошу висилати або взрост до Управи (Zarząd) згаданих тюрем, з дописком, що книжки призначуються до бібліотеки тюремної для вязнів українців, або на руки Вп. д-ра Ст. Фефана, Львів, вул. Руська ч. 3., або на мої руки: Львів, Петра Скарги 2. а), до 1. січня 1934. р. (Вронки почта Wronki, Равич почта Rawicz, S-ty Krzyż poczta Słupia — Nowe Keleckie).

Думаю, що більше заохоти тут не треба, бо наше громадянство само повинно здати собі справу в того та розуміти вагу і вартість рідної книжки для вязня

Львів, дня 11. грудня 1933 р.

о. д-р Осип Кладочний
капелян українських вязнів у вязницях:
Св. Хрест, Равич і Вронки.

УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ВЯЗНІ У ВЯЗНИЦЯХ ПОЛЬЩІ.

Нижчезведений список не совсім повний

ЛЬВІВ.

Панас Теодор (2 роки), Метельський Олекса (досмертна кляпниця), Кунівь Іван (1 рік), Потерейко Ірина (2 роки) Ельтаревський Теодор (14 міс.), Косован Зенон (7 літ). Білас Ярослав (2 роки), Омелян Петро (5 літ).

ДРОГОБИЧ.

Ганиш Зенон (8 літ), Атаманчук Іван (7 літ) Біда Роман (15 літ), Байда Гриць (5 літ), Д-р Олесь Бабій (4 роки), Войдунин Осип (4 роки), Барна Микола (5 літ). Пацик Іван (4 роки), Васелак Юліян (4 роки), Гук Евстахій (12 літ), Ленишинський Микола (8 літ), Ленишинський Степан (4 роки), Мицик Іван (15 літ), Мицик Роман (7 літ), Максимів Онуфрій (5 літ), Шендрова Михайло (2 і пів роки), Розпаторський Іван (10 літ), Рудий Михайло (дем. тюрма), Сенків Павло (4 роки), Свідський Евген (6 літ), Сидор

ЖІНОЧА СЕКЦІЯ КР. Р. Ш. ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

улаштовує в неділю дня 17. грудня ц. р.

СВЯТОЧНИЙ ВЕЧІР

присвячений памяти **ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

У програмі виходять: 1. Слово про Лесю Українку — п. В. Баранова. 2. Сольоспів — п. Воронкова. 3. Рецитація — п. Шпаркіма. 4. Інсценізація поезії „Сім струн". Початок в год. 5-ій попол. у власній домівці при вул. Сушківського 23. — Вступ за добровільними датками.

Гостям раді.

ЗА ЖІНОЧУ СЕКЦІЮ КР. Р. Ш. ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

Ольга Сошевицька. **Стелла Марітчак.**

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В ТЕРЕБОВЛІ І БУДЗАНОВІ.

Дня 10. ц. м. відбулися в Теребовлі вибори до міської ради. Теребовля має 16 радних. З того вибрано 11 поляків, 3 жидів і 2-ох українців, а саме Івана Крупівського, емер. судовика і господаря зі Салів Степана Пацуна. Клюб українських радних мав у попередній раді 13 (на 48) членів, а тепер має 2 на 16! — У часі виборчої підготовки уневажнила виборча комісія українську листу в 4-ій виборчій окрузі, де саме українці були найсильніші і тим сильно осабила виборчу позицію українців. Фреквенція українських виборців (участь у голосуванні) середня, поляків і жидів значно вища.

Крім того відбулися того самого дня вибори до ради міста в Будзанові. І там виборча комісія уневажнила українську виборчу листу.

З урядової листи вийшло двох українців („порожднях") в Будзанові та один у Теребовлі. В пресі була згадка, неначеб-то в Теребовлі вийшло двох „старорусинів". Отже **ніяких старорусинів у Теребовлі не було,** тільки вийшло 2-ох жидів з жид. листи, а з польської листи вийшов один жид (д-р Серет) та один він (чи пак греко-католик) Мафтей Бродяк.

ВИБОРИ В СОКАЛІ.

Місто Сокаль поділили на 4 округи. Спосіб поділу був такий, що українці лише при найбільшому напруженні сил могли здобути 5 мандатів, хоч по силі населення належалосяб нам найменше 7. Український комітет рішив піти до виборів самостійно і в усіх округах виставив свої листи. Слід наглянувати вислали деяких одиниць, які український комітет назвав самозванчим і пропагували гасло, щоби до виборів піти на різні компроміси. Зле сталося, що тих „оттаманчиків" висунув відтак український комітет як кандидатів на радних

До всіх виборчих комісій покликали й українців менш або більш свідомих. ББ залежало дуже на тім, щоби бодай в І. окрузі відбулися вибори без голосування. Комісія і тому голова головної виборчої комісії нотар Кональ пропонував українцям стягнути свої листи з цієї округи. Комітет на це не згодився. У всіх окружних комісіях брали участь мужі довіря української листи. Одначе вби не були свідками всіх „виборчих чинностей". Вони не були свідками всіх „виборчих чинностей". Одначе вби не були свідками всіх „виборчих чинностей". Одначе вби не були свідками всіх „виборчих чинностей". Одначе вби

Федір (3 літ). Тот Гриць (3 роки). Турковський Василь (4 роки). Тильчак Осип (5 літ). Андрухів Петро (4 роки). Семин Василь (3 літ). Лупиак Дмитро (6 літ) Пухаль Микола (8 літ). Василь, Спас (7 літ). Щерба Семен (9 літ). Баран Степан (4 роки). Лозинський Филимон (8 літ).

ТАРНІВ.

Гевко Богдан (4 роки). Стецишин Богдан (4 роки). Салин Володимир (5 літ). Миськів Іван (3 роки). Савчишинний Ярема (2 і пів року). Пин Дмитро (3 роки). Кравчук Іван (3 роки). Кожушко Микола (3 роки). Гунко Володимир (2 роки). Кліщовський Микола (2 і пів року).

ВІСНІЧ К. БОХНІ.

Костюк Павло (5 літ). Паньків Андрій (15 літ). Савчук Володимир (6 літ). Терещук Михайло (4 роки). Чох Степан (5 літ). Шмирко Василь (5 літ).

СВ ХРЕСТ.

Бучко Андрій (15 літ). Шипаровський Йосиф (15 літ). Дуцин Василь (20 літ). Мадяк Петро (20 літ). Наславський Антін (досв. вказ.).

РАВІЧ К. ПОЗНАНЯ.

Атаманьчук Василь (10 літ). Андрейко Дмитро (15 літ). Вербицький Іван (15 літ). Загорочний Федір (15 літ). Орлинець Володимир (10 літ). Плахтяна Іван (12 літ). Мирош Володимир (7 літ). Шкондюк Андрій (6 літ).

ВРОНКИ.

Дачишин Юрій (20 літ). Мавенимюк Микола (15 літ). Мигул Іван (10 літ). Лампіка Любомир (6 літ). Дзиндзора Іван (12 літ). Ботан Василь (6 літ). Коровчук Миколи (6 літ). Масловський Степан (6 літ). Мельник Петро (6 літ). Шафранський Микола (6 літ). Потапів Евген (8 літ).

ТЕРНОПІЛЬ.

Семен Пелеський (3 роки). Вітушинський Іван (2 і пів року). Кучеіць Михайло (5 літ).

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА МИКОЛАЯ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСЬКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.
22/48 —?

ЯК КУРИМО ТО ЛИШЕ СВОЇ НАЙКРАЩІ ПАПЕРЦІ І ТУТКИ „КАЛИНА"

Чи всім відомо, що Винниченко — комуніст?!

У радянофільському львівському тижневику „Праця" поміщений лист Вол. Винниченка „з пояснінням одного факту". Факт цей такий: до Винниченка звернувся редактор одного журналу з проханням, чи не хотів би він висловити своєї думки з приводу сучасного положення на Радянській Україні. Журнал цей, стоючи на становищі спільного національного фронту, ставився вороже до комуністичної влади, — і тому Винниченко *відмовився* прислати йому свій голос. Винниченко пише: „Знаючи, що я — комуніст, редакція, очевидно, намагала за право участи в її виданні зміни всього мого філософського світогляду та політичних переконань. Бачучи таке „непорозуміння", я не вважав за потрібне реагувати на такі претензії"..

На нашу думку, непорозуміння тийшло з чогось іншого. Редакція згаданого журналу *не могла* знати, що Винниченко комуніст. Бо і на підставі чого могла вона це знати? Всі ми знаємо, що довголітній соціяліст-демократ, премієр-міністр У. Н. Р. і голова Директорії, що вела війну з більшовиками, змінив увесь свій світогляд, раз, коли написав „Відродження нації" і вдруге, коли переробив на комуністичний штиб свою „Соняшну машину". За обі ці книжки він дістав солені гроші, але таки рішуче відмовився жити серед того прегарного ладу, *який* вихваляв іншим.

Вправді переговорював з більшовиками в 1918-19 році, але й орієнтувався на протибільшовицький французький десант і „газети" з Одеси. Потім у Відні — то правда — видавав комуністичну „Нову Добу", але повернувши з оглядин комуністичного царства оголосив громогласного протибільшовицького листа до робітників всього світу.

Про „філософський" світогляд Винниченка його пильним читачам узагалі нічого невідомо, а про його політичні переконання за час побуту на еміграції теж не багато. Ми чували тільки, що Винниченко у Парижі переконаний індист і живе повним життям 100-відсоткового буржуя. На кожний випадок волів ходити голий у Парижі, ніж одягнений у Харкові.

—o—

Атака комуністів на український похід у Ню-Йорку.

Попало у наші руки випадково число „Ню-Йорк-Таймса" з 19-го листопада з такою статтею: „5 ранених підчас того, як 500 червоних ідо з маніфестаційним походом. Атака на українську групу з вашингтонського скверу..."

Стаття починається так: „5 осіб ранили і 9 арештували підчас вуличних заворушень, що тревали вчора вранці дві години, коли 500 комуністів пробувало зломити похід з 8.000 українцями, що йшов від вашингтонського скверу до будинку головної опери при 67-ій вулиці і 3-ій Авені. 300 поліцаїв, разом із кінним відділом, мали за завдання влекшити походові перейти до опери і там спокійно відбути віче. Віче зорганізоване з почину обединених українських організацій у Ню Йорку та в околиці ухвалило рішення, щоб президент Рузвельт домагався запоруки від Радянського Союзу, що голод на Україні буде зменшений..."

Із подрібного опису, як і до комуністів напали на учасників українського походу, довідуємось точні прізвища нападників і нападених. Ось прізвища нападників: Долія Мішне, Филип Каплан, Жорж Мітчель, Леон Зартарін, Давид Кротто, Мануель Рівієра, Елита Рубін. Напали вони на тих, що вели похід і несли прапори, у деяких випадках і на поліцаїв. Уживали до цього пляшок, палиць і ріжних гострих предметів. Віче тревало пять годин і підчас того комуністи вже не могли нарушити його спокою.

На парляментарній арені.

За знижку почтових оплат і за права української мови на почті та за українські авдиції в радіо.

ПРОМОВА ПОСЛА О. ЛУЦЬКОГО В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ СОЙМУ.

Засідання буджетової комісії дня 12. ц. м. було присвячене буджетовому преліміварові *міністерства почт і телеграфів*. На цьому засіданні промовляв від Українського Клюбу *пос. О. Луцький*. Він підкреслив насамперед завелику дорогі оплати при пересилці листів, наслідком того суспільність утікає від почти, кореспондує тільки в конечній потребі і лиш на листівках та нарешті передає посилки кожним іншим шляхом тільки не почтою. Нашим постулятом у цій справі є значна обнижка почтової тарифи та перехід від скалі ріжних оплат за листи 20 гр., 250 гр. і 500 гр., яка тепер обовязує до системи з меншими ступнями у вазі листів, як це є у Чехословаччині, Франції, Литві чи Болгарії. Поза цим Український Клюб протестує против безправного фонту, що всі адреси на поручених листах мусять бути писані по польськи. Так само як почтові наложитости, так і телеграфічні оплати є задорогі. Це торкається також телефонів і радія. Телефон повинен бути годен у кожнім громадськім уряді на селі, а радіо в кожнім у кожній сільській читальні чи кооперативі. Тимчасом у Галичині і на Волині ніхто з нас не одержить телефонічного получення, коли зажадає його в українській мові, а радіо, призначене хіба передовсім для широких верств сільського населення, в теперішніх умовинах є для нашого села наслідком мови й програми авдицій повім непридатне. Промовець домагається, щоби пересрама радіових авдицій, з яких мало би користати наше населення, була у відповідній мірі в руках українських етнічних, культурних і взагалі суспільних установ. На самім кінці промови пос. Луцький також сильно виступив против того, що в цілім апараті почтової адміністрації постійно усуваються усіх давніх урядовців і функціонарів української народности, не приймаючи нікого з українців до служби в почтових урядах.

Міністр *Калінський* зазначив у своїй відповіді, що до знижки почтової тарифи підходить дуже остережно, щоби не нарушити доходовости почтового підприємства. Міністерство задумує перевести в цім напрямку тільки дрібну пільгу, а саме, щоби до кожної марки від 30 гр. долюжити папір і конверту. Телеграфічні оплати високі, але міністерство вже й тепер доплачує до кожної депеші та боїться, що по знижці тарифи доплачувало би ще більше. У цілі міністерства є впровадити т. зв. рекламові депеші, щоби фірма могла за невелитною оплатою надати кількасот рекламових однозначних депеш. Щож торкається радія, то міністр думає, що за час року вдасться йому у більшій міри досі пристосувати оплати та програму авдицій до потреб села. *Наразі зазначив міністр, що адреси якихнебудь почтових посилок можуть бути писані також тільки по українськи (кирилицею), коли ці посилки не виходять поза внутрішній почтовий оборот у Галичині та у східних воєводствах. Така ординація є оголошена в Декалогу Законів і вона обовязує всі почтові уряди.*

ПОС. Д. ВЕЛИКАНОВИЧ В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ ПЕНСІОНІСТІВ.

У дискусії над буджетом *емеритур* і рент промовляв *пос. Д. Великанович*. Він змалював у ярких барвах положення українських емеритів, яким відмовлено належних і повних почтових емеритур.

—o—

Сойм.

В пятницю засідання сойму почалося в год 10.10. Маршал сойму Світальський відчитав листа міністра закордонних справ Бека, про відкликання проекту ратифікації трактату з Англією в справі видавання проступників, які втекли за кордон. Зчерги пос. Грушка зреферував 4 проекти закону про готівкові кредити.

Опісля сойм вислав до комісій закордонних справ низку ратифікаційних проектів після І. читання, а до І. читання **урядовий проект зміни закону про кооперативи.**

Від Українського Клюбу промовляв пос. **Луцький, який зазначив, що наслідком проектованої редукції сількости кооперативних союзів до 5 треба побоюватися, чи не скреслять Український Ревізійний Союз.**

Пос. Ладика бачить у проекті дальше кільце в ланцюгу переслідування національного українського руху.

З черги маршал повідомив, що здержує дві інтерпеляції Народового Клюбу в справі конфіскат на Поморі аж до порозуміння з інтерпелянтами. Опісля повідомив, що вплинуло внесення людових послів у справі знущання над населенням західної та середущої Галичини, після чого замкнув засідання.

Про річинець найближчого засідання посів повідомлять на письмі.

—o—

Розгром болівійської армії.

З Асунціону повідомляють, що парагвайські війська розгромили остаточно болівійців. Парагвайський міністр війни у приказі до війська підкреслює, що війну з Болівією можна вважати скінченою та що болівійську армію знищено майже до тла. На терені Гранчако парагвайці окружили 13 болівійських полків, наслідком чого взято в полон 700 старшин і 12.000 вояків. Наслідком тієї поразки в Болівії вибухла революція.

Напад бандитів на поїзд.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Із Харбіна повідомляють що 14. грудня 300 озброєних бандитів напало на поїзд сх.-манджурської залізниці біля Цицікару. Бандити острілювали поїзд із скорострілів, а опісля перейшли до грабіжі. Пять подорожних і двох японських вояків із ескорти поїзду бандити вбили, кілька осіб забрали зі собою. Заки з Харбіна прийшла підмога, бандити втекли.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів.

НЕ ЖАЛУЙ ТРУДУ
зайди до нас, а переконаєш я, що гарна торбинка, парасолька, течка і т. і. куплені у фірмі „НОБЛЄС" буде найкращим дарунком на СВ. МИКОЛАЯ.
НОБЛЄС — ЯГАЙЛОНСЬКА 11 а.
10/33 Увага на фірму І число дому. 2—2

По широкому світі.

— Польський уряд повідомив Зл. Держави, що не може заплатити рати американського воєнного довгу 4 міл. 952 тисяч долярів, яка припала на 15. ц. м.

— Віцеканцлер Папен видав у клюбі кавалєрської ґвардії бенкет, в якому взяв участь французький амбасадор Понсе і багато інших осіб з політичного і дипльоматичного світу. Був теж як почесний гість президент Гінденбурґ.

— Радянський амбасадор у Римі передав італійському урядові запрошення виделєґувати військову місію у Радянщину.

— Мін. Саймон виїде 21. ц. м. до Парижа, де відбуде розмову з мін. Бонкуром. З Парижа поїде на Капрі, де зустрінеться мабуть з Муссолінієм.

— Президентом швайцарської конфедерації вибрала союзна рада Пілета-Ґоляжа, віцепрезидентом Р. Мінґера, що причинився значно до реорґанізації швайцарських військових сил.

—o—

СНІГОВІЯ.

БУДАПЕШТ, 15. 12. ПАТ. На Мадярщиною перейшла сильна сніговія. В деяких місцевостях упали такі великі сніги, що вкрили землю верствою, високою на 2 м. У багатьох містах стануло трамваї. Таких снігів не було на Мадярщині вже кількадесять літ.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собєського 9 (давніше Вроновська). 679 8-10

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол.** 524 22-100

— **Смакуй** правдивих чаїв не тільки чай марки „ІНДОХІНА". Ручимо за його якість, смак і зромат тільки в оригінальному опакуванні фірми „Індохіна" по 1, 2, 5, 10 і 50 дкг. Жадайте і пробуйте чай „ІНДОХІНА". Заступство і склад: Львів, Валова 14, І. пов. 635 11-11

— **Науку косметики** для інтелігентних пань (теорії і практики) у первороднім косметичнім ґабінеті уділюють фахово-дипльомовані сили. Інформації уділює косметичний ґабінет „Distinction", Коперника 42 а II. пов., від год. 12—15 і 18—19 вечір. ч. 734 4-10

— **Виставка робіт** з курсу ручного трикотарства, який вела п. Клявда Кордубівна в Кооп. „Труд" у Львові, відбудеться в неділю дня 17. XII. від 10—18 год. в домівці „Труду" Ринок 39 І. п. Вписи на черговий курс (третій з ряду), який почнеться 16. І. 1934 приймає в канцелярії „Труду". Оплата за курс 9 зол. 771

НАЙКРАЩИЙ МИКОЛАЙ це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки в магазину новин:
„ТЕКСТИПОЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, тел. 28-10.

— **Святочна академія в честь Митрополита Андрея** відбудеться в неділю 17. ц. м. в читальні „Просвіти" на Личакові. Початок: год. 6. вечором.

— **Більшовики касують церкви.** Як повідомляє московський кореспондент „Дейлі Телеграф-у" більшовики рішили перемінити Троїцький собор в александро-невській Лаврі в Ленінграді в „Дім ілюзій і чудес". Під такою назвою в соборі буде влаштований протирелігійний музей. Це вже третя велика церква в Ленінграді, яку більшовики перемінили на протирелігійну встанову. Першими були Ісакіївський і Казанський собор.

— **Хто виграв на льотерії?** В другім дні тягнення подьської класової льотерії головна виграна 300.000 зол. впала на ч. 26014. 20.000 зол. на ч. 85289. 15.000 зол. на ч. 137244, 138078. 10.000 зол. на ч. 15665, 66097, 110555, 165328. 5.000 зол. на ч. 140418, 145182, 22241, 34141, 30299. 2.000 зол. на ч. 21014, 35485, 58311, 59675, 54926, 116206, 137401. 1000 зол. на ч. 6602, 6959, 73218, 46644, 85458, 36988, 90521, 112013, 151064, 150812, 151457, 146965, 126369, 88052, 73576. 500 зол. на ч. 25870, 18119, 41885, 48714, 50264, 42715, 55879, 38688, 76640, 78099, 17397, 92752, 101519, 112691, 120114, 140921, 143733, 51379, 166728. 156383, 25064, 18746, 9873, 93154, 36553, 49011, 63660, 102436, 67573, 74967, 108808, 58422 144210, 123854, 67894, 124585, 143889, 148860, 160977.

— **Ціни залізничих білетів.** Від 1. січня введуть на залізницях у Польщі нову особобу тарифу. На реляціях до 85 км. подешевіли лише білети І. кл., інші ціни незмінені. На просторі 100 км. в ос. поїздах білети коштували досі: III. кляса 6.80 зол., II. кл. 10.20 зол., I. кл. 17 зол. Тепер: III. кл. 6.20, II. кл. 9.30, I. кл. 12.40. На просторі 200 км. коштуватиме III. кл. 10.20 (давніше 13.60), II. кл. 15.30 (20.40), I. кл. 20.40 (34). На просторі 350 км.: III. кл. 16.20 (21.80), II. кл. 24.30 (32.70), I. кл. 32.40 (54.50). Знижка трокається і поспішних поїздів. Напр. на просторі 350 км.: III. кл. 20.40 (28), II. кл. 30.60 (42), I. кл. 40.80 (70) зол. Нова тарифа не признає полекш для тих, що вертаються з лікувальних місцевостей та для знижених туристично-лещатарських цін. Туристичні знижки полагодять мабуть на основі позатарифового розпорядку, основаного на одній з пільгових табель.

— **Підчас відпустки не платитимуть за святочні дні.** В „Дзенніку Устав" появився виконуючий розпорядок міністра суспільної опіки в справі часу праці в промислі, торговлі і т. п. та в справі відпусток. Розпорядок цей касує законний 46-годинний тиждень праці, а заступає його 48-годинним. Крім того в „Дз. У." є поданий розпорядок, що зменшує заплату за час відпустки лише до тих днів у місяці, в яких відбувалася правильна праця. Себто, що тепер працедавець буде платити лише за будні, а потручуватиме неділі та свята від винагороди за відпустку. Речинець обовязуючої сили першої іновації передбачений на 1. січня 1934 р., зате зменшення відпусток обовязує від 1. грудня.

— **Львівська хроніка.** У Львові появилися фальшиві 5- і 10-золотівки, дуже подібні до правдивих, але ріжняться тільки лекшою вагою і глухим звуком. — При вул. Золотій (на Гнилівці) згорів дах 3-поверхового виховного заведення Т-ва опіки над молодю. — В магазині Махтнера при пл. Краківській вкрадено більшу скількість шкір вартости 2.000 зол. — Ювилера Й. Акса при вул. Городецькій арештовано за купно срібла, вкраденого в Перемишлі.

— **Краєва хроніка.** В Бориславі 72-літний Ю. Скрипник рубав у комірці так нещасливо дрова, що відломок поліна вдарив його в голову і вбив на місці. — Окружний суд у Чорткові засудив на 2-літню вязницю б. податкового побірця Л. Геніґа з Ягольниці за те, що при-

своїв собі частину заінкасованих і громадських податків. — В Садках пов. Тернопіль відобрав собі життя Евген Цвечек, управитель школи. — Наслідком сильних морозів замерз Дністер від 5. ц. м. — Повітового старосту в Самборі Левчевського перенесли в нечинний стан. На його місце перенесли любачівського старосту Кашубського. До Любачева перенесли дотеперішнього воєвідського інспектора староств у Люблині Франкевича, якому м-ство внутрішніх справ поручило управу того староства.

— **„Час" переноситься до Варшави.** Орґан польських консерватистів „Час" переноситься в недалекому часі з Кракова до Варшави. Має це статися з початком січня наслідком рішення партійної управи. У Варшаві часопис буде виходити під назвою „Дзень Польскі", але передплатники в Галичині будуть діставати його дальше під назвою „Час".

— **Залізнича катастрофа** склалася біля Познання. Особовий потяг станув біля мосту при замкненім сигналі. За хвилину наїхав на нього другий особовий потяг, якого машиніст недоглянув першого потягу. Два вагони звалилися з насипу в долину, а один повис у повітрі. В катастрофі згинуло 8 осіб, а 20 тяжко потовклися. Жертвою впала переважно шкільна молодь, що їхала до школи в Познані. У шпиталі померли при дальші жертви катастрофи. Чотири особи борються зі смертю, є мала надія вдержати їх при житті. Слідство виявило, що завинив дорожник, який не дав остерігаючого сигналу поїздові з Мендзиходу, який їхав тим шляхом на якому стояв поїзд із Дравського Млина. Слідство виявило теж, що машиніст поїзду, який наїхав, не винен, бо була мряка, а крім того останній вагон поїзду був окутаний мрякою.

— **Ріжні вістки.** „Метро-Голдвин-Маер" готовить фільму з Пучіниєвої опери „Тоска". Головні ролі грають: Рамон Новаро та співачка Лілі Ту. — У виданництві Гоґарта в Празі вийшов словар циганської мови Людвика Махалі. — Пієтро Маскані викінчив нову оперу „Неро", до якої текст написав Пієтро Косса. — Одна англійка, що як кухарка подорожувала по всьому світі, описує в книжці „Спогади Марти" свої переживання. Книжка мала на книгарському торзі великий попит.

— **Конгрес радянських математиків.** В Москві відбудеться в 1934 р. другий конгрес математиків, на якому радянські вчені зложать звіт з поступів, зроблених у Радянщині в ділянці математичних дослідів.

шкодить здоровлю і спричинює прострілу. Але кілька грудних кармельків „з 3-ма ялицями" охоронить успішно від тих прикрих недуг. Торбинка 60 сот.
KARMELKI PIERSIOWE
Z 3-mo JODŁAMI

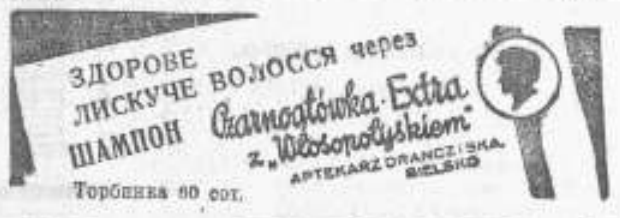

Торбинка 60 сот.

— **Свіфт як лірик.** Дослідник Свіфтових творів Шейн Леслі найшов в одній ірляндській бібліотеці збірку ліричних поезій відомого сатирика, автора „Гулівера" Джонатана Свіфта.

— **Конкурс на поборювання фашизму.** Більшовицька Міжнародня Червона Поміч розписала конкурс на найліпшу працю про поборювання війни т афашизму. На конкурс прислали 192 праці, а нагородили 17. 1-у і 2-у нагороду дістали німці Фріц Ерненбек, Йог. Р. Бехер і Кляра Блюм.

— **Батя відчиняє крамницю у Львові.** В неділю 17. ц. м. відчиняє світової слави фірма Батя елеґантний магазин обуви при вул. Леґіонів 29. В склепі тім будуть продавати вироби фабрики обуви Батя в Хелмку (воєв. Краківське). Обува фабрикована в Хелмку вироблена виключно з краєвих сирівців краєвим робітником. Не сумніваємося, що завдяки низьким цінам обуви і добрій фаховій обслузі ця нова станиця фірми Батя буде тішитись великим успіхом.

— **„так, що мусів я вживати денно аж 12 хусток до носа з огляду на свій прегоґаний нежит і кашель..."** — Так пише нам наш приятель із Собачої Волі, що не міг дістати у цьому місті грудних кармельків „З 3-ма ялицями", хоч обшукав усі крамниці; внаслідку поважно простудився. Не сумніваємось ні трохи, що завдяки ним він напевно позбувся би цього недомагання, від якого і Ви, Пані, повинні берегтись, уживаючи постійно грудних кармельків „З 3-ма ялицями". Вони надаються знаменито теж для дітей, бо є смачні, скріплюють організм, відживні і торбинка коштує всього 60 сот.

— **Лікарі поручають** „Влосополиск", бо він невтралізує волосся після митя голови і утримує його у здоровому стані. „Влосополиск" допаковний до кожної торбинки шампону „Чарноґлувка-Екстра".

— **Запертя.** На підставі шпитального досвіду, навіть хорий, що лежить у ліжку радо приймає природну гірку воду „Franciszka-Józefa" і засіб цей дуже добре переносять

СПОРТ.

ҐАКІВКА: А. З. С. — УКРАЇНА 3:1 (0:1) (1:0) (2:0).

В першій терції перевага України, яка мала дуже гарні потягнення. В обох дальших терціях більше з гри мав А. З. С., що вже досі розіграв низку змагань, тому мав кращий тренінґ. Ґоля для України стрілив Труш II. Другого, прегарного ґоля того самого змагуна судія не бачив, тому його не признав. Видів, не зважаючи на дошкульне зимно, ок. 300. Судив п. В. Кухар.

ЛЬВІВСЬКІ ЛЕЩАТАРІ, ПОЗІР!

В неділю 17. ц. м. відбудеться перша практична лекція їзди на лещатах для початкуючих із заповіданого курсу, уладжуваного Лещатарською Секцією Сокола-Батька. Збірка для учасників (членів і ґостей) о год. 10.30 рано на останнім перестанку „4" під Високим Замком. Рівночасно для заавансованих відбудеться прогулька до Грибович і Брухович. Збірка о год. 9.30 рано на Замарстинівській рогачці (останній перестанок „10").

Лещатарська Секція С.-Б.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 16. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Неділя, 17. XII. год. 3. попол. „Фрайлайн Доктор".

Неділя, 17. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 16. XII. год. 7.30 веч. „Стефко" ком. в 3 д. Ів. Левада.

Неділя, 17. XII. год. 3.30 попол. „Ватерлю".

Неділя 17. XII. год. 7.30 веч. „Стефко".

Кіна.

АДРІЯ: „Ліхтарі сумерку". „Гарячка краси".

АПОЛЬО: „Молодість на замовлення".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Вячеславом Бурияном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Парижі".

КАСІНО: „Живемо сьогодні".

КОПЕРНИК: „С. О. С." („Ледяна гора").

КОЛІСЕЙ: „Королівський любко", ревія „Рай обильности".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка шпіона" і Бастер Кітон.

МУЗА: „Таємний острів" та веселя програма: Льорель і Гарді.

ПАЛЯС: „Утеча перед шлюбом".

ПАН: „Право до гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „Під градом куль".

ХИМЕРА: „Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юльця", ревія з Буковинською, Амарсом і Берським.

УТІХА: „Чужоземець" і ревія з Данидовичем

Закордонне радіо.

Субота, 16. грудня 1933.

Відень (518.2) 11.30 Концерт. 17.00 Норвеські пісні; **Братислава** (279,3) 15.0 Концерт; **Кошиці** (293.5) 17.00 Спів, сцени, дівльоги; **Париж** (1725) 21.00 Вечір пісенькарів; **Білгород** (430.4) 22.00 Концерт; **Кенно** (1935) 17.40 Спів, **Рига** (525) 18.30 „Дубровський" оп. Направніка; **Берлін** (419) 20.05 Веселий вечір; **Кенігсвустергавзен** (1634.9) 17.20 Тріо в-моль Бетговена; **Мільакер** (360.6) 11.00 Фортепян; **Будапешт** (550.5) 22.45 Циг. музики; **Рим** (441.2) 20.40 „Рамуччо" оп. Доводіч.

Неділя, 17. грудня 1933.

Відень (517.2) 12.00, 19.50 Концерт; **Брно** (341,7) 18.20 Австр. композитори (музика, спів); **Прага** (488,6) 9.05 Спів, 11.00 Концерт. 17.35 Юг. пісні, 20.45 Пісні; **Париж** (1725) 22.00 Концерт; **Атьона** (413) 22.45, 23.30 Спів, 23.10 Ірл. музика; **Білгород** (430.4) 20.00 „Вардар" муз. пєса Керстича, 21.00 Пісоньки; **Гайльсберг** (276.5) 12.00 Концерт оп. оркестри; **Лінгенберг** (472) 18.30 Відч. „Ява" з яв. музикою; **Лайпціг** (389,6) 20.05 „Вайнахтс Ораторіюм" Баха; **Мінхен** (533) 18.20 Шубертові пісні; **Будапешт** (550,5) 22.20 Концерт; **Рим** (441.2) 17.00 Концерт (музика, спів), 20.40 „Фанфан ля Тюліп" оп. Варнен.

Львівське радіо.

Субота, 16. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Інстр. музика з грамофону; 12.38 Ревієві пісоньки з грамофону; 15.25 Грамофон; 15.30 Господарські вістки; 16.00 Авдиція для хорих, сальонова орхестра; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Славянська музика; 17.50 Сільва веруа, грамофон; 18.00 Природничий відчит; 18.20 Нар. музика; 19.05 Вечірка, грамофон; 19.25 Поетична чвертьгодинка; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Легка музика; 21.20 Шопенівський концерт; 22.00 Англ. відчит: Австралійка про Польщу; 22.15 Ревієві пісоньки з грамофону.

Неділя, 17. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 11.45 Рел. музика з грамофону; 12.15, 13.12 Муз. поранок спів; 13.00 Робітник в обороні свого здоров'я; 14.00 Бокс. меч Варшава-Будапешт; 14.30 Конкурс добр. читання книжки; 14.45 Ринки рільних продуктів; 14.55 Грамофон; 15.00 Як уладити свята; 15.20 Концерт нар. орхестри; 16.00 Для дітей „Дощ зірок", нар. п'єсонька „Сзон Гугуа"; 16.30 Славні артисти (грамофон); 16.45 Літер. чвертьгодинка; 17.00 Святочне печиво; 17.15 Нар. авдиція; 18.00 „Дівчина з вісни"; 18.40 Легка музика з грамофону; 19.00 Три знаки запиту; 19.10 Вечірка; 19.50 Легка музика, пісоньки; 21.00 В дч. „Країна сонця"; 21.15 На веселій львівській хвилі, муз. комедія „Компромітуємо дешево та скоро"; 22.15, Танкова музика; 23.05 Найгарніші теми з грамофону.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5.58—5.57.

Золото: долари 9.04—9.06; франки фр. 36.50—36.70; дукати 83.30—83.50; рублі 46.70—47.30; корони 37.50—37.70.

Срібло: корони 0.28; рублі 1.30; фльорени 0.70.

У Варшаві були такі курси: Лондон 29.07, Париж 34.86, Берлін 212.40, Цюріх 172.15, Амстердам 357.85, Нюйорк кабель 5.66, Нюйорк чеки 5.64.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 15. XII.: масло 3.— зол., молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 5.40—5.60 за копу. Тенденція на масло удержана, на сметану і молоко слаба, на яйця сильна.

Ціни битої птиці з птахомисарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

Пантарки 3.— зол. за штуку.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Св. Миколай загостить до чемних дітей в неділю 17 го в год. 3-ій попол. в малій салі Муз. Інституту, запрошений товариством „Українська Захоронка". Пакунки приймається від год. 2—3. В програму входить діточа забава, а потім прихід св. Миколая 759 2—2

Порядок Богослужень в храмовий празник в церкві св. Николая у Львові: Понеділок 18. грудня 1933: Навечерія празника: О год. 16.30 Всенічне, Наука, Суплікація, цілування св. Мира з Мощей св. Николая в Барі. Вівторок 19. грудня 1933. храм. празник св. о. Николая: год. 5. рано Утреня; в год. 6, 7, 8 і 9 читані св. Літургії; год. 10 торж. співана Служба Божа; год. 10.45 Проповідь. Год. 13 Водосвятія перед церквою і Обхід; год. 16. Вечірня. Наука, Акафист св. Николаю, Суплікація, Обхід з Найсв. Тайнами навколо церкви, Благословення, Панахида і цілування св. Мира. Слухання св. Сповіди вірних у Навечерія празника від год. 16—20. і в день празника від 5—13 год. Середа 20. грудня Попразен храма: Год. 7.30 читана св. Літургія. Год. 8.30 співана Служба Божа за упокій парохіян з Собораним Парастасом. — **Свящ. В. Ловчина**, парох.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.80 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.90. Одинока вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 3—2

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнимо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкова, Grodno, ul. Hoovera 9. 7-15

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновіші крої, найкраща робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею 13/47 5-15

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Новий Самоуправний Закон
ДРА СТЕПАНА БАРАНА.
Ціна 40 сотиків
Постоїть в кождій книгарні 15 сот.
Висилає Адміністрація „Діла".

Домагайтеся знаменитої, правдивої, щодня свіжої
грецької халви „КАВУРАСА"
ВСЮДИ МОЖНА ДІСТАТИ
ФАБРИКА — ЛЬВІВ — ШПИТАЛЬНА 42. — ТЕЛ. 37-37.

ВЕЛИКИЙ вибір забавок поручає найдешевше Клініка лялек, Галицька 21. 4—3

2 КІМНАТИ з кухнею до винайму зараз. Жовківська 62. Відомість у місці. 7—2

ПАНЧОХИ новинні, рукавички та краватки на св. Миколая тільки у фірмі „РУСАЛКА" — Сикстуська 8. 12/33 1—1

ЗДІБНИХ АГЕНТІВ на всі міста Східної Галичини до ретальної продажі кухонок і печей „Домогаз", **які не потребують** інсталяції приїмне на корисних умовинах Гута Любзинів, Львів, Котлярська 14. 55/27 1—3

НАЙКРАЩЕ забезпечення гроша в купні дому. Використайте святочні ферії, приїджайте до Львова на Куркову 24 — Ігнат. 772 1—3

ДЛЯ ЛІКАРЯ СКІРНИКА. Косметичний кабінет, зовсім уладжений, дешево до відступлення. Зголошення „Діло" під „Недорого". 773 1—2

Лише в хемічній пральні
„A LA PARIS"
Львів, Пасаж Гавсмана 6
Тел. 67-80.
пере і чистить свою гардеробу
ВИБАГЛИВА ПУБЛИКА.

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно продаж; заміна уживаних інструментів. 935
НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21

НОВОЧАСНА ДРОГЕРІЯ І ПЕРФУМЕРІЯ та склад фарб — ЛЬВІВ, САПІГИ 7 — поручає на св. Миколая прекрасні дарунки по найнижчих цінах. 11/33 3—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДАРОМ
ПЛЯШКУ ПЕРФУМИ
дістане кожний
хто купить дарунки
на св. Миколая
від 5 зол. у відомій
з дешевости
ДРОГЕРІЇ А. ШТАЙБЕРА
вул. Коперника 14.
напроти кіна „Коперник".

На св. Миколая поручає магазин панчіх
„М А Н О Н" — ШАЙНОХИ 1.
панчохи по 95 сот., реформи по 1.50 зол., рукавички по 1 зол.

КЛОПОТИ СВ. НИКОЛАЯ
найдешевше і найпрактичніше розвязує
„Фото-Радіо-Паляс"
ЛЬВІВ, ПЛ.. МАРІЇСЬКА 8
(Будинок Шпрехера).
Найновші радіовідбірники і знаряддя. Фотографічні апарати і причандали. 18/47 3—3

НЕДУГИ МИНАЮТЬ ДІМ, ДЕ ПЮТЬ

ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО МАСЛОСОЮУЗ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 334 (13.533). Львів, понеділок 18. грудня 1933. Pocztowa opłata zaiszczono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЗАБАВКИ НА СВ. МИКОЛАЯ І ЯЛИНКУ
Найбільший вибір найнижчі ціни
А. КОНЕВИЧ І СИН
ЛЬВІВ, ГЕТЬМАНА ГОРІЯ 12., (Тел. 76-00)

ТУТКИ (звійки)
Norvitan
з найшляхотнішого сирівця

Одинокий успішний при гемороїдах
ГЕМОРИН КЛЯВЕ
HEMORIN

В неділю 24. грудня ц. р. американський день милосердя та помочі для голодуючих на Великій Україні.

З приводу голоду на Вел. Україні видав греко-католицький епископ Константин Богачевський заряджения до своїх священників у своїй епархії, а також і до всіх вірних, щоб вони приготовили неділю 24. грудня ц. р. на молитву та збірку в користь голодуючих наших братів на Великій Україні, що є під більшовицькою владою. Священики мають у цей день відправити відповідні молебні та виголосити проповіди і перевести збірки у своїх парохіях. Збірки мають бути вислані до канцелярії Ен. Ординаріяту у Філядельфії.

Українська делєґація в справі голоду у стейтового ґувернера.

ПРОВІДЕНС, (Стейт Род Айленд). — У ґувернера цього стейту, Ґріна, явилася у пятницю, 17. листопада, українська делєґація та просила його вжити своїх впливів для рятування загрожених голодом українців під більшовицькою владою. Головою делєґації був громадянин Омелян Рекут, як предсідник злучених українців стейту Род Айленд; крім нього був ґром. Едвард Ф. Соливей, секретар Американського Товариства для визнання Української Республики. У склад делєґації входили ще околичні священики та ґрупа українських жінок в українських національних строях. Делєґація предложила ґувернерові Ґрінові меморіял про українську справу. Ґувернер заявив, що він, що правда, не може вмішуватися в заграничну справу Америки, котра належить до президента Злучених Держав, але подякував делєґації за те, що вона звернула його увагу на таку важну справу, як справа українська. Місцеві й околичні ґазети подали вістку про делєґацію, а багато з них помістили фотоґрафії з авдієнції делєґації у ґувернера, котрій багато краси додали українські народні строї.

—o—

Націоналісти, заарештовані у Празі, випущені на волю.

Повідомляють нас із Праги, що рев. В. Мартинця та інших українців, заарештованих чеською поліцією з кінцем жовтня ц. р., випустили ще 5. ц. м. на волю. Судове слідство проти них застановили, залишаючи всім їм право позивати чсл. державу за відшкодування за безпідставне увязнення.

Як довідуємося, увязнення попередили фальшиві доноси, як також пресова кампанія московофільських ґазеток. Закарпаття та деяких чеських соціялістичних пресових органів. З таких-же кругів походили і вістки польської преси та деяких польських пресових бюр з дикими виґадками про якихсь німецьких курієрів, загублені в поїзді документи, звязки з гітлерівцями, припинення „Розбудови Нації" тощо. Все те виявилось неправдою.

—o—

Анґлія схильна переговорювати з Гітлєром.

ЛЬОНДОН, 16. XII. ПАТ. Обговорюючи побут у Льондоні британського амбасадора в Німеччині Фіпса, який предложив учора звіт зі своєї розмови з Гітлером, „Дейлі Телеґраф" пише, що нова розбройна пропозиція Гітлера зробила на уряді добре враження. Трудноші порозуміння з Гітлером лежать у пропонованій чисельности німецького війська й технічного озброєння.

Удавана релігійна толеранція.

Католицька пресова аґенція довідується з логранича, що з приводу недалеких Різдвяних свят радянська влада наказала, щоби протирелігійна пропаґанда на терені Радянщини відбувалася тільки в замкнених домівках та щоби не робити перешкод населенню, яке ходить до церкви й святкує християнські свята.

Нема сумніву, що більшовики пускають ті вістки за границю, щоби викликати враження якогось звороту до релігійної толеранції. На ділі факти вказують, що протирелігійна боротьба в Радянщині тревае дальше, чого доказом є дальше замикання церков.

—o—

Під тягарем воєнних довґів.

ВАШИНҐТОН, 16. 12. ПАТ. Державний департамент оголосив, що Зл. Держави одержать 8.808.123 долярів як частинну сплату рати воєнних довґів В. Британії, Італії, Чехословаччини, Латвії і Литви. Фінляндія заплатила свою рату в цілости. Зате Франція, Польща, Бельґія, Угорщина й Естонія не заплатили своїх рат.

Сума якої платність припадає завтра, дає 46 міл. 581.164 долярів на амортизацію довґів і 106 міл. 371.473 дол. залеглих процентів. До сплати залишається загалом, вчисляючи незаплачені в річниці рати, сума 310. міл. 676.870 долярів.

ЛЬОНДОН, 15. 12. ПАТ. Уряд Вел. Британії переказав сьогодні до Вашинґтону 7.5 міл. долярів як частинну сплату рати воєнного довґу, що припадає сьогодні.

Центральний Кооперативний Банк
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

ЛЕЩАТА, ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ВИРЯД, СОВҐИ Й САНКИ по найнижчих цінах поручає КООП. „П Л А С Т", ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

ЧОКОЛЯДУ й БОМБОНЄРИ
ЦУКРИ СМАЧНІ ТА ПРОЗОРІ
Миколай приносить в дарі
Всій любесенькій дітворі.
А купує Він ті дари
У цукорні лиш одній
Що царює повна слави
НА МАРІЙСЬКІЙ ПЛОЩІ — всій
Де Е. ДУДЕК, все вічливий
Служить чемно всім як стій.
Його ласощі та піни
Радість дітям і рідні.
ЦУКОРНЯ Е. ДУДЕКА
пл. Марійська ч. 5.

УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО ПРИХИЛЬНИКІВ МИСТЕЦТВА
просить слати датки на
„Хата О. Новаківському" до „Дністра"
Львів, вул. Руська ч. 20.
Конто чекове 143.961 ка вкл. кп. 16537.

Бенеш у Парижі.

Акція Чехословаччини проти ревізії існуючого стану в Европі.

Львів, 16. грудня 1933.

Саме в той час, коли на честь французького амбасадора Понсета влаштовують у Берліні бенкет з участю маршала Ґінденбурґа; коли по Европі розїзжає англійський міністр закордонних справ Саймон у ролі посередника між Францією і Німеччиною; коли врешті Гітлер говорить компліменти про польський патріотизм, а маршал Пілсудський поймає націонал-соціялістичного президента Данціґу Равшнінґа — — саме в той час міністр закордонних справ ЧСР д-р Бенеш приїзжає до Парижа і — відсуває в тінь всі ті інші міжнародні події. Д-р Бенеш не належить до політичних комівояжерів. Напр. у Парижі був останній раз рівно десять літ тому. Рідко висуває себе вперед і мало дбає за рекляму своєї особи. І є безперечно одною із найчільніших фіґур післявоєнного дипльоматичного світа, одною з найбільших його індивідуальностей. Завдяки своїм особистим прикметам справжнього державного діяча й дипльомата — д-р Бенеш не лише є „залізним" міністром закордонних справ Чехословаччини, без якого не вспіє обійтись ніякий чехословацький кабінет, але й користується він величезним

знаменита кольонська вода
найвибагливіше мило

HENRYK ZAK POZNAŃ

особистим авторитетом у закордонному політичному світі. Тому не дивниця, що його нинішній побут у Парижі та всі конференції, які там переводять, є першорядною подією міжнароднього дня.

Ціль тієї подорожі ясна, сам д-р Бенеш її не скриває і празька та паріська преса недвозначно про неї пише. Бенеш поїхав засувати французькому урядові становище держав Малої Антанти супроти всіх актуальних міжнародніх проблем, — зокремаж різко протиставитися ревізіоністичним течіям, які пливуть з Берліна й Риму.

Ніде правди діти — Чехословаччина находиться у тій географічній і демографічній ситуації, що боротьба проти самої засади ревізіонізму є справді боротьбою за її державну екзистенцію. Від часу побіди нац'онал-соціялізму в Німеччині ревізіонізм перестав для Чехословаччини означувати одні лише мадярські претенсії. Ідея всенаціональної спільноти, пропагована нац.-соціялізмом, висунула перед ЧСР реальну небезпеку опинитись острівцем серед нім. моря, якого хвилі ворушаться під вказівки з одного кермуючого центру. Тут уже мова не тільки про австрійський „аншлюс", але й про Судети та взагалі про ок. 4. міліони німецьких громадян у ЧСР, які — до речі — мають там забезпечений повний господарський і культурний розвиток (два німецькі університети, політехніку, два міністерські фотелі, щоденні радіеві авдиції і т. д.). Тому гітлеризм для Чехословаччини — це проблема багато важніша й глибша, ніж для якогонебудь іншого німецького сусіда.

Тому не диво, що закордонна політика Чехословаччини спірається на Францію, як могутнього союзника, і на Лігу Націй, як на виразника версайської системи і фактичний інструмент французької політики. Ідея пакту 4-ох, яка бе в Лігу Націй, є поважною небезпекою для Чехословаччини. Нині Мусоліні висуває проект реорганізації Ліги Націй. Бенеш, який є одною з найактивніших одиниць саме на терені Ліги та який є теж генеральним секретарем нещасної розбройної конференції, — є цими справами найближче зацікавлений. Ціль його подорожі — протиділати всім тим впливам, які хотять зеднати Францію для тих проектів.

Д-р Бенеш виступає в імені цілої Малої Антанти, але останне сильне наближення поміж Югославією і Болгарією (наслідком італійської дипльоматії!) відсуває Югославію, як союзницю Чехословаччини й Румунії, дещо на задній плян, та підкреслює лише імена двох останніх держав. Мабуть тому й кажеться в усіх заявах лише про ЧСР і Румунію та поміж особами, що витали Бенеша на паріському пероні, не було югославянського посла. В імені Малої Антанти д-р Бенеш погрожує теж виступом з Ліги Націй на випадок її проектованої реорганізації.

Подорож д-ра Бенеша скріплює антиревізіоністичний фронт. Чуємо, що внедовзі до Варшави має приїхати французький міністр закордонних справ — Поль Бонкур. Це має бути чергова маніфестація непорушности французьких союзницьких умов. Чи вдасться всім тим заходам спаралізувати протилежні тенденції, це докаже саме найближча будучність, в якій мусить бути викристалізоване нинішнє наскрізь хаотичне обличчя Европи.

ДЕЗИНФЕКЦІЮ УСТНОЇ ЯМИ І БІЛІ ЗУБИ
осягнете, уживаючи щоденно тільки пасту до зубів
„АЛЬОЕ"
Фабрика Альое виробляє теж крем сухий під пудер, крем товстий (спортовий) і порошок до зубів.
568 2

ЦЕРКОВНІ МАТЕРІЯЛИ
брокати, мережки, гафти, золоті й срібні лями та всі інші матеріяли для церк. риз та літург. цілей як нашивки, золоті — й срібні френзлі, також новини на — весняний і літній сезон. 2-3

ДІМ ТОВАРІВ МОДНИХ І ШОВКОВИХ
поручає:
АДОЛЬФ АВЕРБАХ
ЛЬВІВ, Ринок 20. Тел. 7-54
— ФІЛІЯ: Боїмів 5. —

Чи можливі у нас міжпартійні умови?

Історія одного посольського мандату, або: як радикали зломили умову про виборчий блюк.

II. ПРОТОКОЛ ВИБОРЧОЇ УМОВИ І РОЗПОДІЛ МІСЦЬ У ПООДИНОКИХ ОКРУГАХ.

Друкуючи дальше документи до історії виборчого блюку з 1930 року, подаємо нині текст протоколу умови між УНДО й УСРП та устійнений між обома партіями засадничий розподіл місць у всіх виборчих округах. З обох цих документів виходить цілком ясно, що УСРП, забіраючи для свого члена мандат, опорожнений після смерти бл. п. д-ра Ярослава Олесницького у 55-ій (золочівській) виборчій окрузі, найвскравіше **зломила** виборчу блюкову міжпартійну умову.

*

Ч. 1.949/30.

ПРОТОКОЛ

з дня 18. вересня 1930., яким д-р Дмитро Левицький і д-р Любомир Макарушка, уповноважені делегати УНДО, та д-р Іван Макух і д-р Матвій Стахів, уповноважені делегати УСРП, після низки устних конференцій ствердили необхідність створити спільний виборчий блюк УНДО і УСРП підчас грядучих виборів до сойму і сенату для дочільного переведення виборчої акції.

ОСНОВИ БЛЮКУ.

Підставою до розділу мандатів між УНДО і УСРП є висліди виборів з року 1928 в поодиноких округах, і місця на виборчій листі. Для згаданих партій визначується на підставі обчислення системи „де Гонта". До цього протоколу долучується обчислення місць з лист окружних та державної до сойму і сенату для обох партій. Цей спис місць є інтегральною частю нинішнього протоколу. Крім цього буде установлено окремо, в який спосіб в кожній окрузі нормується справи т. зв. репрезентативних та заступчих кандидатур.

Порядок місць на цілий час тревання каденції згл. при доповняючих виборах буде збережений в той спосіб, що місце признане даній партії в разі його опорожнення з яких би то не було причин залишається за партією, що його звільнила.

ФЕЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ГРУДНЯ 1933.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

Підозрілий гість.

I.

— Вас обвинувачують за волокитство, за начкарство закордонного краму, за брак особистих документів, нелегальний перехід через кордон, намагання влом до чужого мешкання, обманювання поліції, симуляцію...

Старець стояв і безрадно розкладав за кожним злочином руками.

— З вами жартів нема. Ми вже таких штанків виділи. О, не кращих бачили. Не скажете?

— Та що маю казати?...

— Нічого. Почніте за краватки, то будете співати, як Моріс Шевальє. Вам смішно? А нам зовсім не смішно. Ми маємо час.

І ніби на підтвердження цього, комісар витягнув папіросницю і повільно почав мняти папіросу.

— Ну? Скажете? А бачите. Краще самому зізнатися, як з вас мають вилущити. Отже: Чого ви волочилися по вулицях опівночі? Кажете, що щороку так робите? Тим гірше для вас. Пізнати, що такого року мене тут не було. За мене нема так добре. Що? Прошу записати: Признав, що волочився по вулицях вдався...

Пан комісар полинявся зпід ока:

— А той крам в міху? Для дітей? Так ви самі кажете, що ви не тутешні. Щож то ви несете пішки за сто миль? Роздаєте? Ха-ха-ха! Добродій! Ми таких добродіїв знали. Що ви мені баки гнете: Таких ляльок в нас не роблять вже кількість. Ані самохотників. Не признаєте? Пишіть! — диктував протокол. — „В'тможляється взяти відповідь щодо найденого крамy"...

— Вже? — притягнув до себе папір від урядовця і прочитав бігцем.

— Пишіть: „Признається, що був уже до не треба, бо завтра вертається". Куди вертаєтесь? За кордон? Але поки підете — то як ви сюди прийшли? Хто вас перевів через границю? Скільки взяв? В якому місці? Не скажете? Ми і так будемо знати. Посидите — самі скажете. Я вам раджу по доброму, як батько: Признайтесь...

— До чогож маю признаватись?

— Пишіть: „Признається, що був вже до менту приловлення його зломався до пятьох хат і забрав" ... Що? Не забирали? Ви поставили в цих хатах своє? Ви хочете, щоб ми повірили? Ну, ми побачимо. Спитаємо. Прошу нам адресу, де ви не „своє" залишили. А! Не тямите? Вилазить шило з мішка. Пишіть: „...але де це було — не памятає..."

Старець підняв плечі.

— Найважніше, чому ви в першому протоколі, так як тепер, все видумуєте? Не видумуєте? Щире? Ну, може вам хто й повірив би: Я ні. Я вже десять літ поліційний хліб їм і не таких бачив. Кажете — не видумуєте, хай буде по вашому. Я вас тільки перестерігаю, що ваше признання злагодить вам кару. А так будете відповідати ще й за намагання обманути поліцію і симуляцію. Поважання!..

Пан начальник устав, твердо придушив папіросу до папіросниці і глумливо пахилився старцеві:

— Вирести! Я думаю, що ми ще побачимось..

II.

„При цьому пересилаю Світлому Судові для слідства вчора прихопленого на вул. Монастирській непізнаного типу, що намагався вломитись до мешкання службовика МТС при тій-же вулиці.

Поліцай ч. 106, що охоронив згаданого чоловічка, найшов при ньому мішок із закордонним крамом, а саме 10 ляльок, 5 коників і 20 самоходиків петутешного виробу, що вказувалоб на те, що він зза кордону. Паперів прихоплений при собі не має ніяких — про своє походження і літа дає такі неясні відповіді, що треба до його слів ставитись дуже обережно. На вигляд має літ 90.

Звертаю увагу Світлого Суду, що згаданий мною, не дав ніодної конкретної відповіді: те, що він покликується на звичай, на якусь любов до дітей і що обіцяє їх треба вважати звичайним викрутом перед відповідальністю за справжні злочини, які він мабуть має на совісти і в тому напрямі слід вести би слідство. Прослідження його психіятрами було б дуже побажане.

Повідомляю теж Світлий Суд, що згаданий невідомий мав мабуть теж спільників, бо поліцай ч. 106, який його приловив, бачив у менті, коли він влазив у вікно, на розі вулиці якісь три постаті, з яких дві були зодягнені на біло й подобали на жінки, а третя в чорному і подобала на мужчину. З собою мали санки. Поліцай ч. 106 притримавши старця, не міг бігти за ними, а поки на його свисток прибіг поліцай ч. 57, вони зникли в невідомому напрямку.

Наразті звертаю увагу Світлого Суду, що оце аж мені вдалося прихопити небезпечного волоцюгу, який сам каже (кл. протокол), що робив свої подвиги щороку, що вказує на недостаточну хбайлитість моїх попередників за безпеченство міста.

Комісар поліції міста Р.
— *Сова-Находило*".

III.

Місто того дня сумувало. Слідчий вдумувався, що це може бути за тип, якого прислали йому під самі свята. Діти всі плакали, а св. Миколи сидів у слідчому арешті. Один чорт радів: На другий день після цього, як він втік, побачивши, що св. Миколу арештує ч. 106, заголосився він на позіцію і полав стільки революцій з цього світу, що його приймили на поліційного агента...

Найбільша сенсація КАРЛЬСБАДСЬКА КАВА — **„Confiserie du Théâtre"** — Легіонів 43 — проти театру

Полотна НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ
КОВДРИ, МАТРАЦИ, ДЕРКИ СОЛІДНІ І ДЕШЕВІ
ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ
ЛЬВІВ, РИНОК 30.

Якщо на черговому місці був би кандилат другої партії, так управа даної партії доручить своєму кандидатові це місце звільнити, пристосовуючи до некарних кандидатів якнайдальше йдучі карні санкції виключення його з партії і клюбу та оповіщення цього в пресі.

Кандидати обох партій чи то будучі контрагенти блюку підписують долучену до цього протоколу заяву, яка є інтегральною частю того протоколу.

Обі сторони стверджують однозгідно, що розмови з дальшими евентуальними контрагентами цього блюку, чи творення міжнаціонального виборчого блюку, відбуватисяме в той спосіб, що УНДО і УСРП у відношенню до евентуальних чергових контрагентів виступатимуть як один контрагент.

Для переведення одноцільної і доцільної виборчої акції твориться спільна порозумівавча комісія, в яку входять генеральні секретарі, як технічні керманичі виборчої акції. Вона рівночасно вирішуватиме доцільне ведення виборчої акції на місцях.

Для переведення виборчої акції буде видана спільна виборча енунціяція, підписана УНДО і УСРП, чи дальшими контрагентами блюку.

Кошти спільних енунціяцій та інших спільних видатків покривають контрагенти на підставі рішення порозумівавчої комісії.

Львів, дня 18. вересня 1930.

За Центральний Комітет УНДО:
Д-р Дмитро Левицький вр.
Д-р Л. Макарушка вр.
За Головну Управу УСРП:
Д-р Іван Макух вр.
Д-р Стахів Матвій вр.

*

До цього протоколу були долучені два додатки, які були інтегральною його частиною, а саме розподіл місць на листах у поодиноких виборчих округах і заява, яка обовязувала всіх кандидатів, яких котранебудь з партій ставила на листі.

Повний розподіл місць устійнено в такий посіб:

ПРИЛОГА 1.

Уповноважнені делегати Центрального Комітету УНДО і Головної Управи УСРП устійнюють слідуючий порядок місць на листах у поодиноких виборчих округах:

СЕЙМ.

Округа 49 — мандатів 6. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УНДО, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УНДО, 11) УНДО, 12) УСРП.

Округа 49 — мандатів 6. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УСРП, 7) УНДО, 8) УНДО 9) УСРП, 10) УНДО, 11) УНДО, 12) УСРП.

Округа 51 — мандатів 7. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УНДО, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УНДО, 10) УНДО, 11) УНДО, 12) УСРП, 13) УНДО, 14) УНДО.

Округа 52 — 6 мандатів. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УНДО, 10) УНДО, 11) УНДО, 12) УСПР.

Округа 53 — мандатів 9. 1) УСРП, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УСРП, 10) УНДО, 11) УСРП, 12) УНДО, 13) УСРП, 14) УНДО, 15) УСРП, 16) УНДО, 17) УСРП, 18) УНДО.

Округа 54 — мандатів 10. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УНДО, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УСРП, 11) УНДО, 12) УНДО, 13) УНДО 14) УСРП, 15) УНДО, 16) УНДО, 17 УНДО, 18) УСРП, 19) УНДО, 20) УСРП.

Округа 55 — мандатів 9. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УНДО, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УСРП, 11) УНДО, 12) УНДО, 13) УНДО, 14) УСРП, 15) УНДО, 16) УНДО, 17) УНДО, 18) УСРП.

Округа 56 — мандатів 5. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УСРП, 7) УНДО, 8) УНДО, 9) УСРП, 10) УНДО.

Округа 57 — мандатів 6. 1) УНДО, 2) УСРП, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УСРП, 7) УНДО, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УСРП, 11) УНДО, 12) УСРП.

Округа 58 — мандатів 3. 1) УСРП, 2) УСРП, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УСРП, 9) УНДО, 10) УСРП.

ДЕРЖАВНА ПОСОЛЬСЬКА ЛИСТА:

1) УНДО, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УНДО, 10) УСРП, 11) УНДО, 12) УНДО, 13) УНДО, 14) УСРП, 15) УНДО, 16) УНДО, 17) УСРП, 18) УНДО.

Д-р Дмитро Левицький вр. *Д-р Іван Макух вр.*
Д-р Любомир Макарушка вр. *Д-р Стахів Матвій в. р.*

СЕНАТ.

Воєвідство *Львів:* мандатів 9. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УНДО, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УНДО, 8) УСРП.

Воєвідство *Станиславів:* мандатів 4. 1) УНДО, 2) УСРП, 3) УНДО, 4) УНДО, 5) УСРП 6) УНДО, 7) УСРП 8) УНДО.

Воєвідство *Тарнополь:* мандатів 4. 1) УНДО, 2) УНДО, 3) УНДО, 4) УСРП, 5) УНДО, 6) УНДО 7) УСРП, 8) УНДО

Воєвідство *Волинь:* мандатів 5. 1) УСРП, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УСРП, 6) УНДО, 7) УСРП, 8) УНДО, 9) УСРП, 10) УНДО.

ДЕРЖАВНА СЕНАТСЬКА ЛИСТА:

1) УНДО, 2) УНДО, 3) УСРП, 4) УНДО, 5) УНДО, 6) УСРП, 7) УНДО, 8) УСРП.

Д-р Дмитро Левицький вр. *Д-р Іван Макух вр.*
Д-р Любомир Макарушка вр. *Д-р Стахів Матвій в. р.*

*

У завтрішньому числі подамо текст заяви, яку підписували всі кандидати та яку устійнено також на підставі порозуміння голів і секретарів обох партій.

—o—

Чому лише ПРІМА АЇДА 150 шт. за 35 гр?
Бо саме ті тутки надають папиросам цей знамежитий смак і аромат, який є правдивою приємністю курця.

Присуд за голодовий похід.

Карний сенат краєвого суду в Ужгороді видав присуд на 21 обвинуваченого зі села Симери в перечинській окрузі. Обвинуваченим закидали, що на весні ц. р. взяли участь у демонстрації в формі „походу голодних" під окружний уряд у Перечині. Підчас демонстрації прийшло до сутички зі жандармами. Одного обвинуваченого засудили на 5 місяців вязниці, трьох по 3 місяці, 14 по 2 або по 1 місяцеві, трьох обвинувачених увільнили.

Мін. Бенеш про свою подорож.

Начальний редактор „Інтрансіжану" Де Кобар розмовляв із мін. Бенешом у поїзді до французького кордону. Мін. Бенеш сказав м. і., що Чехословаччина знає, що може рахувати на Францію, а Франція попросту може бути певна вірної приязни Чехословаччини при всякій обставині. Ніколи не було між нами ні хмарниочки, сказав д-р Бенеш. Із теперішнім міністром закорд. справ Поль Бонкуром знається д-р Бенеш від 1916 р., який був приятелем чехів іще й тоді, як не було чехословацької республики.

Головною метою теперішньої паризької подорожі— сказав міністер— є обмінятися думками про будучину важних великих плянів і проблем. Далі д-р Бенеш зазначив, що говоритиме теж в імені Малої Антанти, якої становище щойно виявилося в Кошицях при його балачках із мін. Тітулеску.

Після приїзду до Парижа мін. Бенеш сказав журналістам: Моя присутність у Парижі є ознакою приятельських звязків, які від початку лучать Малу Антанту з Францією.

Сензаційні ціни виноградних вин

НАЙВИЩІ ГАТУНКИ		ОЦЕ НАШІ КОЗИРІ!		НАЙНИЖЧІ ЦІНИ	
Токай Hegyaljai 1924 р.	1 бутелка зол. 2.90	Barsac оригін. французьке	1 бутелка зол. 3.90		
Токай Zieleniak Palugyay	„ „ 2.90	Токай старий масьяч	„ „ 3.90		
Buster пів-солодкий 1925 р.	„ „ 3.00	Червоне угорське пів-солодке	„ „ 3.95		
Karlowitzer червоне 1925 р.	„ „ 3.25	Токай 1924 р. витравний	„ „ 3.90		
Graves оригін. французьке	„ „ 3.60	Medoc оригін. французьке	„ „ 3.75		
Токай солодкий 1926 р.	„ „ 3.85	Martinazzi Vermouf ориг. Torino	„ „ 4.—		
Угорське лягідне — Palugyay	„ „ 3.85	та ще 60 інших гатунків постійно на складі.			
Furmint — Токайський 1924 р.	„ „ 3.90				

Найбільша гуртівня закордонних вин в Польщі — VIN-MONOPOLE Філія ЛЬВІВ, вул. СИКСТУСЬКА 2. — Тел. 68-42

ПОЗІР! Почтові харчові пачки від 2—10 пляшок висилаємо на провінцію за післяплатою.

Ефектовні святочні коші. — Цінники даром.

Ліга Націй не матиме поліції?

В палаті громад ліберальний посол Мандер поставив резолюцію з домаганням, щоби на послуги Ліги Націй установити міжнародню поліцію. Парляментарний підсекретар Еден сказав, що така поліція можлива булаб щойно тоді, як світ розброївся би, тому резолюція є передчасна. Посол Мандер резолюцію від відкликав.

Масові арештування в Еспанії.

ВТІКЛО 58 АРЕШТОВАНИХ.

Мівістер внутрішніх справ повідомив, що в місті Ліріє арештовано 14 людей, які робили бомби, якими спричинили залізничу катастрофу в Пузолі.

З барсельонської тюрми втікло 58 арештованих. Із них поліція знову замкнула 30, а інших шукає. Втікло також 20 вязнів, споміж тих яких держать на кораблі „Уругвай". В Памплюні в останній хвилині не допустили до залізничої катастрофи. В Сарагосі прийшло до нових заворушень. Зате страйк майже всюди не вдався, робітники вертаються до праці.

Бальон зі свастикою над Прагою.

15. грудня в год. 9.30 зявився над Прагою бальон, якого знак пригадував свастику. З летунського майдану в цюж мить вислали військовий перегоновий літак, та бальон відлетів.

Поява бальону над Прагою викликала великий рух, де збиралися цікаві, що слідкували за чужим бальоном.

Польсько-німецькі переговори.

ВАРШАВА, 16. 12. ПАТ. 14. і 15. грудня відбулися в Варшаві польсько-німецькі переговори. Устійнили подробиці в справі обовязуючої сили та переведення житньої умови з 25. XI. Переговори довели до вияснення всіх іще неполагоджених справ. Також і в справі приступлення інших країн, що вивозять жито, осягнули порозуміння. Умова обовязує від нині. Німецьких гостей приймав віцеміністер Карвацький.

ВАРШАВА, 16. 12. ПАТ. Від 11. до 15. грудня відбувалися в Бресляві польсько-німецькі переговори для приготування умови про митні шляхи та кордонні переходи, що основується на умові з 1925—27 р. Тому що підчас переговорів виявилася конечність вияснити деякі справи, продовжили покищо важність обовязуючої умови до 1. липня 1934.

—o—

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВ'Я
ХАРІС
у Львові при вул. Корнякгів З. (Нар. Дім)
Тел. 14-64
уладжує похорони від найскромніших до найвибагливіших; перевозжує експгумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.
Ціни найдешевші.
Для сеязи вічаіг і заїзд безплатний.

ВАСИЛІЙ ПЕРЛОВ І СИНИ ІСТН. ВІД 1787 Р.
ЧАЙ
Найліпша на ринку. Найбільше поширювані гатунки:
LUX TEA (Московський Кремль)
Ч. 9 Цейльонська мішанка
Ч. 14 Паризіянова
Ч. 23 Мікадо
для авторів остро-ароматичного чаю
Контор і склади: „KARAWANA" Warszawa, ul. Długa 26.
тел. 11.65 60.

ВЗЯЛИ В ПОЛОН УВЕСЬ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД.

ШАНГАЙ, 16. 12. ПАТ. Генерал Лю-Інь Вей, визначний провідник китайських комуністів, є між 5.000 червоними вбитими у триденних боях із урядовими військами під командою Чань-Кай-Шека в провінції Кіянь-Сі. Весь комуністичний тимчасовий уряд узяли в полон урядові війська. В руки побідників попало багато зброї та муніції.

—o—

23-годинне засідання

ЛЬОНДОН 15. 12. ПАТ. Сьогодні в год. 13.20 зачалося засідання палати громад, що завізки обструкції опозиції тривало 23 години без перерви. У звязку з дискусією про фінансову допомогу для Нової Фундляндії один посол почав відчитувати дуже довгу низку статтей про Нову Фундляндію з якогось провінціонального часопису. В год. 4 досвіта опозиція хотіла припинити дискусію, але тоді уряд зажадав обговорення закону про допомогу для безробітних. На протязі ночі голосовано 30 разів над різними параграфами. Опозиція упривілювала собі голосування співом. Падали теж різні лайки, а міністра доміній Томаса названо бруденим псом. Найкращий інтерес на тій обструкції зробив ресторан парляменту, де зїли за ніч сотнар беконів і кількасот яєць.

—o—

Перенесення безбожницької централі.

Із Женеви повідомляють, що централю комуністичної безбожницької агітації за кордоном, яка находилася в останньому часі в Базелі, наслідком частих інтерпеляцій у швайцарських законодатних тілах рішено перенести до Штрасбурґа в Альзації.

Модно, елеґантно, дешево!

Всім за гроші тяжко нині
Мов за воду на пустині
То й тому не стид, а жах,
Що як щось купити маєш,
Кілька разн обертаєш
Золотого у руках.

Пані! Княжно! Королево!
Хочеш модно і дешево,
Убиратися що дня,
Потрудись на львівський **РИНОК,**
ТРИЦЯТЕ ЧИСЛО — Будинок
Де „Текстильна Гуртівня"!

Вовни, шовки, полотна,

комплєтні шлюбні виправи.

З „гараздів" на Гуцульщині.

Злидні й голод. — Руїна господарств. — Потреба негайної допомоги.

Обїздячи поодинокі громади Косівщини, уважаю своїм обовязком подати до загального вілома дещо не з життя, а з животіння тої найкращої клітки українського народу, якою є наша Гуцульщина, тепер зовсім знищена внаслідок безвластанних дощів та повеней у цьому році. Зливи в цьому році наробили на Гуцульщині страшних шкід, і то таких, яких досі найстарші люди не памятають. Знищені через засуви та обірвання частини гори господарські будівлі, худоба, прекрасні сіножати, городи, на яких гуцули управляли біб, бараболю, кукурудзу, ячмінь та інші рослини, що задаються під управу гірського господарства. Ось кілька прикладів:

У громаді Довговоле у Марійки Гуцуляк, вдови по Миколі, засуви звинили зовсім 2 морги городу і сіножати, а хату усунуло так, що небезпечно там мешкати. На удержанні 6 дітей, з помочі ані заробітків ніяких. *Олекса Беледен* — у хаті 9 душ: обсунуло зовсім пів морга сіножати та підірвало сад; всього грунту має 3 морги. *Андрій Зибак* — 8 душ у хаті: через засуви 5 моргів гарного грунту з городами стали неужитками, крім того був приневолений хату розібрати, а не маючи місця через румовища, які повстали на його грунті, на будову хати, мусів впроситися на грунт своєї матери, щоби там побудуватись. Крім вичисленних є ще цілий гурт пошкоджених наслідком зливи і повені потока Кохана, який випливає з Перехресного. Над тим потоком находяться найбільші стромини, які підчас довгих дощів *легко* обсуваються. Понад той потік іде злай у Перехресне. В однім місці обсунулись збочі на потік з двох боків, так, що на випадок нової слоти заходить небезпека, що засуви посунуться ще дальше, утворять величезну загату та затоплять чимало грунтів разом з господарськими забудуваннями.

В громаді Слобідка, косівського повіту, повінь Черемошу знищила — зовсім злупала 4 морги управного поля (городи) вартости 10.000 зол.: крім того замулила 12 моргів лук і пасовиськ.

В громаді Рибно замулила повінь 20 моргів управного поля.

В громаді Ростоки повінь знищила 5 моргів ріллі та 11 моргів лугів; крім того 2 мешкальні доми, дороги і мости цілком знищені. Около 100 господарств (загально коло 400 осіб) потребує безумовно помочі, бо загрожує їм повний голод.

В громаді Крченоїля засув знищив уповні Миколі Рибарукові 6 моргів грунту, хату і стайню. У Семена Шатрука в тій самій громаді засув знищив поверх 5 моргів сіножати і городів. Половину мешкального дому розібрав, друга половина присипана. З поля його лишилось одно велике румовище, перемішане глина з камінням, яке навіть за 100 літ не може бути управлюване. Згадавий Рибарук не має вже поля, ані хатчини, лишився без даху над головою! Ходив до староства в Косові з відповідною посвідкою з уряду громадського і парохіяльного, де від серпня цього року дістає по 10 зол. місячної допомоги. На удержанні має 3 дітей. Чоловік цей, оповідаючи мені про своє горе, не всилі з жалю слова промовити і сльози розпуки без перестанку спливають з його очей...

В громаді Білоберезка через засуви у господарки Гілюка Василя с. Дмитра завалило 2 морги сіножати враз з хатою. У Губчака Семена с. Юрка повінь Черемошу забрала 25 куб. метрів дерева, яке він навозив собі на будову хати. Також у громадах *Барвінкові й Устеріках* повінь уполовила грунти, положені над рікою, забираючи зовсім усе, що там тільки бідні гуцули управляли.

Отсе кілька зразків, які є може заледви одною тисячною частиною тих шкід, що повстали в горах наслідком повені.

Далеко більші шкоди повстали внаслідок зимних дощів у літі, спізненої на півтора місяця весни в горах та внаслідок холоду, бо вже в серпні упав у горах сніг, що в страшний спосіб відбилося на худобі в половинах тв на зборі сіна. Та про це іншим разом.

Комітет весенної помочі голодуючій Гуцульщині у Львові, оскільки мені відомо, не має тепер таких фондів, якими міг би бодай вчасти обленшити долю нещасних. Означе серед того страшного лихоліття, яке впало на нашу Гуцульщину, головно в цьому році, нам не вільно залишити тої справи. Слід би віднестися з відповідним зазивом до нашої еміграції в Америці, та до людей доброї волі у краю, щоб вони зложили від себе хочби невеликі датки на допомогу пошкодованих внаслідок неурожаю і повіней, головно на Гуцульщині. Існує в Косові від 2-х літ Повітовий Комітет помочі для голодуючої Гуцульщини під проводом о. д-ра Скобельського, який справді по батьківськи опікується голодуючим населенням у повіті; означе він через відсутність готівки, як також і збіжа не всилі вивязуватись як слід зі свого завдання.

Українська Парляментарна Репрезентація повинна положити теж усіх заходів, щоб уряд дав змогу набути голодуючим збіже по дешевій ціні, бо положення дійсно катастрофальне.

Повітове староство в Косові віднеслося недавно до парохіяльних урядів письмом, у якому просить оголосити в церкві, щоби люди не їли цьогорічної кукурудзи, бо від спожиття такої кукурудзи грозить смертельна хороба, що називається „пеляґра". Тимчасом жиди продають таку кукурудзу, а той, що її потребує, купує без розбору. Чи не слід би староству зарядити контролю по всіх збіжевих крамницях в Косові і винних якнайгостріше покарати? Справа надто важна, тому з усіх усюдів *биймо у дзвін на тривогу!*

Посол Юра Чукуй.

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, флянелі та бїлизняні матеріали — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕҐІОНІВ Ч. 11.

—o—

Засудили священика.

БЕРЛІН, 16. 12. ПАТ. Краєвий суд у Кельні засудив учора католицького священика Шміца, пароха в надревській місцевости Квадрат на три місяці вязниці за зневагу державних прапорів. Шміц закликав у червні ц. р. віряних, щоби в часі процесії Божого Тіла не вивішували хоругов з поганськими символами і позагинанимн хрестами.

По широкому світі.

— Між урядом англійським і французьким ідуть переговори в справі знесення паспортового примусу для громадян обох тих держав.

— Латвійський сойм рішив розвязати дві фашистівські організації, а їхніх провідників потягнути до судової відповідальности.

— Агенція Аваса оголосила комунікат, в якому зазначує, що політичні кола Франції з вдоволенням повитали з приводу візити міс. Бенеша в Парижі рівночасне зближення між Югославією та Болгарією.

— Радянський уряд запросив міністра Бонкура до Москви після заповідженої візити в Польщі та Чехословаччині.

— Еспанський уряд премієра Барїоса подався до димісії.

— З Колюмбії повідомляють, що юрба народу зліячувала 20-літнього мурина, який знасилував білу дівчину.

— Американське міністерство війни рішило закупити 8.000 військових самоходів, призначених до переведення моторизації армії Зл. Держав.

Вісти з Рідної Школи.

ВАЖНЕ ДЛЯ ДЕЛЕҐАТІВ НА ЗАГАЛЬНИЙ ЗЇЗД РІДНОЇ ШКОЛИ.

Загальний Зїзд Рідної Школи відбудеться у Львові 25. грудня 1933 (понеділок) в салі Ремісничої Палати при пл. Стрілецькій ч. 8, як не було оповіщене. Довідуємося, що трамваї в той день не будуть у Львові курсувати. Початок Загального Зїзду в год. 9. чи пак 10. передпол.

Кожний делеґат на Загальний Зїзд має виказатися перед впорядчиками перед вступом на салю нарад писемним уповноважненням від дотичного Кружка Р. Ш. **Уповноваження має бути з печаткою й підписом голови та секретаря дотичного Кружка Р. Ш.**

В сумнівних випадках можуть впорядчики зажадати ще й іншої легатимації, що могла би ствердити ідентичність особи.

Делеґатами можуть бути тільки члени Р. Ш., реєстровані в даному Кружку. Не можуть бути такі члени Р. Ш., що перебувають на области дотичного Кружка Р. Ш. тільки тамчасово, переходово, чи загалом не мають осїдку на тій области.

ЗАЛІЗНИЧІ ЗНИЖКИ.

Всі делеґати на Загальний Зїзд Р. Ш. що не є державними службовцями і не мають управнень до залізничих знижок, мають їхати до Львова довільного дня за оплатою повної

Снігівці, кальоші, вибагливу **обуву**
та різного рода пантофлі — поручає
МАРІЯ ПСТРУХОВА
697 **Львів, ул. Галицька 11** 4-10

На св. Николая найгарніший дарунок — краватка з фірми REKORD CRAVATES
Львів, Академічна 7
Централа КРАКІВ, Фльоріянська 3.

ційний залізничого білєту. Натомість зі Львова **25. або 26. грудня (до півночі) 1933. з котрогонебудь львівського двірця до своєї кінцевої стації будуть користати із залізничої знижки на 50 проц., якщо зі Львова до їхньої стації є болай 30 км.**

Дотичні знижкові карти дістануть від канцелярії Головної Управи Р. Ш., що буде в день Збіду урядувати в будинку при вході на салю.

ПІДГОТОВКА КОЛЯДИ.

З огляду на недалеку збірку дару „на коляду" Рідній Школі (у місяці січні 1934), треба вже від тепер почати підготовку. Кружки Р. Ш. або якщо вони неруханві, нечинні, чи нема їх у громаді, інші установи, чи й поодинокі прихильники Р. Ш. **нехай уже тепер зголосять у Повітовому Кружку Р. Ш. чи Пов. Союзі Кружків тих громадян, яких можна наділити довірям і поручити їм переведення збірки.** На кожну громаду подати стільки громадян, скільки треба, щоби збірка обхопила ціху громаду й покінчилася по змові за 3 дні Різдвяних Свят. — Було би побажане, щоб утворилися Комітети місцевих установ для успішного й справного переведення збірки.

Як тільки наспіють дозволи Воєвідств, Головна Управа вишле негайно всі необхідні інструкції до Пов. Кружків Р. Ш. **у повітовому місті.** — Якщо в повіті є другий повітовий Кружок Р. Ш., він мусить стояти в часі підготовки до збірки в тісному звязку з Кружком Р. Ш. у повітовому місті.

Якщо було би треба устійнювати у старості речинець збірки на коляду, то цим мусить занятися Кружок у місті осідку староства, або Повітового Союзу Кружків.

Від справности буде залежати вислід збірки.

Про що повинні знати
всі, що терплять на ревматизм!

Загально відомо, що ревматизм, подагра і посвоячені терпіння є наслідком нагромадженого сечового квасу. З нього творяться гострі, як голки, дрібні кришталики, що попадаючи до мязів або суставів викликують дуже часто, вже при найменшому русі, страшні болі. Отже в інтересі терплячого є, щоби негайно застосувати цей засіб, що усуває з організму сечовий квас. Тому терплячий повинен услухати ради уздоровлених: „Приймайте Тогаль!" У всіх краях цілого світу, стосують цей засіб більш як 15 літ з успіхом проти ревматизму, подагри і подібних терпінь. Коли стільки недужих, уживаючи Тогаль вернуло собі здоровля, то пречінь кожний з довірям повинен засобитись у нього. Тогаль не дає призбируватись сечовому квасові і в зародку поборює недомагання. Тогаль приносить полекшу навіть у хронічних випадках. Також при грипі, простуді, нервових болях і болях голови таблетки Тогаль діяють скоро і певно. При цьому вони нешкідливі для серця, шлунка та інших органів. Спробуйте, переконайтеся самі про успішне діяння таблеток Тогаль. Дістанете у всіх аптиках.

Польсько-Українська Комісія при Науковім Інституті у Варшаві.

Від деякого часу у Варшаві появляється виразніше заінтересування українськими справами (очевидно: тільки „теперішне", без впливу на напрямок національної політики), при чому м. ін. виринула думка створити установу, де в науковий спосіб можна би насувати ріжні сторінки польсько-українських взаємин в історичному нинішньому, найбільша затемнені різними легендами.

У зв'язку з цим деякі українські наукові діячі звернулися до Українського Наукового Інституту у Варшаві, щоби він взяв на себе ініціятиву створити польсько-українську наукову комісію на виключно наукових і цілковито аполітичній платформі.

Організаційні збори цієї Комісії відбулися в приміщенні Інституту дня 27. листопада п. р.

Відкрив збори директор Інституту проф. Олександер Лотоцький, определюючи черговe завдання польської й української науки як опрацювання і висвітлення взаємин поміж польським і українським народом, вперше пересвітлення взаємин державних, літературних, культурних, релігійних і економічних чинників. Далі збори вів секретар Інституту проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, виголошуючи реферат про організацію польсько-українських дослідів і їх методи, при чому спеціально підчеркнув конечність притягнути до активної праці польську й українську студентську молодь.

Потребу організації комісії підтримали з польської сторони професори варшавського університету М. Гандельсман, С. Шобер, Ю. Голомбек і б. міністр Л. Василевський, з української проф. М. Кордуба.

До управи комісії одноголосно вибрали: головою комісії проф. Гандельсмана, заступниками — професорів С. Шобера і О. Лотоцького, секретарем проф. Р. Смаль-Стоцького. Головою історичної секції вибрано проф. варшавського університету О. Галецького, заступником проф. М. Кордуби; головою філольогічно-мовознавчої секції — проф. варшавського університету д-ра С. Свонського, заступником проф. Р. Смаль-Стоцького. До секретарських технічної праці будуть притягнені з секцій студенти.

Від поляків взяли участь в організаційних зборах комісії за обіцяли свою співпрацю на найбутнє визначні польські дослідники між ін. професори й доценти варшавського університету — д-р С. Уейський, д-р В. Татаркевич, д-р В. Дорошевський, д-р Антоневич, д-р С. Новаковський, д-р К. Стоїнзе, д-р Ю. Голомбек.

Крім того постановлено, що ціла праця буде переводитися в секціях, а всі уявлені до друку наукові реферати буде оголошувати Український Науковий Інститут окремими виданнями.

Від українців у засіданні комісії взяли участь крім згаданих професорів ще інші: ген. ректор вселюдської академії проф. Шовгенів, граф. В. Шімов, д-р М. Ковалевський, інж. Кость Малицький, мгр. І. Дубинський, мгр. Н. Холодна і мгр. К. Чайківська.

Цікаво, що у Варшаві визначні польські вчені, професори тамошнього університету, в помешканні і в рамах української наукової установи організують працю для студій над українсько-польськими взаєминами, а у львівському університеті досі єдино „заінтересовання" цією справою проявляє проф. Янув, який завжди ще викладає „вчинк-русі"!...

ДАРОМ
З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ
„САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

НОВИНКИ

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 3—8

— **Із ріжних родів краєвої чекоряди**, чекоряда Пясецького, яку має на складі „Народня Торговля" має найкращі прикмети: прегарний сирівець, приємний смак, складові частини пожиточні для здоровля і є дуже дешева.

— **Вистави нашого театру у Львові.** Звертаємо увагу наших читачів на репертуар театру ім. Гобілевича, що як трупа „Кооперативи Український Театр" дає у Львові три вистави. Всі заїзький Театр" дає у Львові три вистави. Всі заповіджені пєси є новинками для нашої публики. Пєсу Пачовського грали вже дуже давно і вона майже невідома; пєса Мольнара „Гра на замку" йде як бенефісова вистава з нагоди ювілею И. Стадника; „Пепіна" оперетькова новинка може теж рахувати на успіх, хочби з огляду на те, що Львів не має від довшого часу оперетки. Ювилейна вистава з нагоди 40-ліття сценічної праці И. Стадника піде у салі Муз. Т-ва ім. Лисенка; дві інші в театрі „Різнородностей".

— **Допоможіть бідній дівчинці скінчити школу!** Більше тижня тому прийшла до нашої редакції мала скромна дівчинка: прислав її сюди, мовляв, один громадянин, щоб тут допомогли їй заплатити шкільну таксу. Ходить до одної фахової школи, де вчиться практичного знання, що дасть їй у руки хліб. Ми казали їй принести посвідку від її катехита: спершу розплакалась дитина, що боїться, щоб у школі не дізналися, — їй буде стидно і прикро. Але ми переконали її, що до катехита слід мати довіря,— і вона дійсно пішла розказати йому своє лихо та принесла посвідку, що це бідна дівчина і не має з чого заплатити шкільну таксу. Ми просимо присилати дрібні датки до **Земельного Банку** (конто ПКО 500170) з дописком **„Такса для учениці".** Довідуємося, що за тиждень вплинуло деяк кілька золотих. Треба 30 (тридцять) золотих! Просимо не відмовити діточій просьбі і не підривати в дитини довіря до рідного громадянства!

— **Позаочні курси пасічництва.** Вже розпочались позаочні курси пасічництва при Українській Господарській Академії в Подебрадах. Курси мають за завдання поглибити знання пасічників і підготовити їх до раціонального ведення пасічничої господарки. До викладів запрошені найліпші українські фахівці з царини пасічництва. Навчання й підручник коштують 70 ч. кор. Для бажаючих будуть організовані практичні вправи в Галичині й Чехословаччині. По закінченні курсів слухачам будуть видані належні свідоцтва. За проспектами та інформаціями звертатись на адресу: Podebrady—Lazne, Ukrainska Hospodarska Akademie, Tchecoslovaquie.

— **Ювилей проф. Сергія Шелухина.** Ювилейний Комітет для вшанування 50-ліття літературно-наукової і громадської діяльности сенатора, професора Сергія Шелухина влаштовує святочну академію, що відбудеться на честь Ювилята у вівторок 19. грудня ц. р. в год. 3. пополудні, в помешканні Геольогічного Інституту у Празі II.,

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА МИКОЛАЯ
вимагайте дістати у текстильним магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСЬКИЙ, ЛЬВІВ,
ГАЛИЦЬКА 8. —7
22/48

Співпраця мисців і наших зручних ткачів створила зі шляхотнього тривкого матеріялу
КИЛИМИ ХАМУЛИ
Склад: **ЛЬВІВ — Руговського 1,**
біля Марійської площі.
Взори висилаємо на бажання.

Альбертов ч. 6. У програмі: 1. Вступне слово голови Комітету проф. д-ра С. Дністрянського. 2. Проф. А. Андрієвський: Життя і праця проф. С. Шелухина. 3. Проф. Л. Білецький: Літературно-наукова діяльність проф. С. Шелухина. 4. Привітання. — Комітет: Акад. проф. д-р С. Дністрянський, проф. Ф. Швець, інж. А. Галька, член Директорії УНР А. Макаренко, проф. Л. Білецький.

— **В 10-ліття „Союзу Українських Купців" у Львові** відбудеться 25. грудня п. р. ювилейне свято з такою програмою: Год. 8. рано: Св. Божа в соборі св. Юра — відправить Преосв. Будка. Год. 9.15: Збір членів Т-ва і запрошених гостей в кімнатах „Української Бесіди", Рутовського 22, де при вступі вписуються присутні в пропамятну книгу Т-ва і вбивають цвяшки в купецький емблем. Год. 9.30: Отворення свята головою Т-ва з отсим денним порядком: 1) Надзвичайні загальні збори „Союзу Українських Купців", з порядком нарад: Іменування почесних членів Т-ва (§ 10 статуту). 2) Вибір почесної Президії на час свята. 3) Привіти. 4) Реферати: а) Дм. Конюх, справник Т-ва: „Історія й розвиток „С. У. К." за 10 літ і намічення програми праці на майбутнє"; б) проф. д-р Р. Зубик: „Історія українського купецтва від найдавніших часів"; в) пос. д-р Ст. Біляк: „Значіння рідного промислу й торговлі для нації"; г) інж. М. Творидло: „Реклама в торговлі і промислі під сучасну пору"; д) інж. В. Несторович: „Купецькі книги у світлі податкових приписів і нового торговельного та карного закону". 5) Дискусія й резолюції. 6) Спільний комерс. — За Раду „Союзу Українських Купців": **Гр. Гануляк**, голова. **Дм. Конюх**, справник. За Імпрезову Комісію: **О. Стефанович, М. Ковалів, М. Гірняков, М. Проць, Я. Скопляк.**

— **Магазин взуття Баті у Львові.** В неділю, 17 ц. м. в год. 2-ій пополудні відкривають у Львові крамницю із взуттям славної чеської фірми Батя. Ця світової слави фірма почала свою промислову діяльність у Польщі ще в 1929 р. Першу крамницю та робітню відкрила в Лодзі, а далі зорганізувала свої філії у Варшаві, Познані, Кракові і т. д. На терені Сх. Галичини існують

УВАГА!!!
Наша рекляма ФОТО СТИЛЬ
обмежила ціни до мінімум лише короткий час, а саме:
4 фотографії до легітимацій зол. 1·50
6 штук і 1 великий портрет „ 6·—
ФОТО СТИЛЬ Пл. МАРІЙСЬКА 5. В ГАЛЕРІЇ.
Цілий Львів говорить, що лише **ФОТО СТИЛЬ** виконує гарно і дешево фотографії.

крамниці фірми Батя вже в усіх більших містах. Тепер прийшла черга і на Львів. Львівська філія найшла приміщення при вул. Легіонів ч. 29. Можна там набувати взуття від 6 зол (діточі та спортові мешти) до 19 зол. (всякі роди взуття для дорослих). На тому місці варто замітити, що персонал у крамницях на терені Сх. Галичини, а також у варстатах, вербований і споміж українців. Фірма Батя має тепер у Польщі власну фабрику в Хелмку, хшанівського повіту, в якій працює 100 робітників і її продуктами заосмотрює всі крамниці в Польщі.

— **Поворот до фірманок.** З причини надмірних тарифних перевозових оплат вертаються давні часи, коли до перевозу вживано фірманки. Крізь львівські рогачки переїздять щодень сотки фір з товарами, що прибувають з найдальших сторін краю — навіть з Коломийщини. Селянські вози стають до конкуренції з локомотивами. Кошт перевозу товарів кіньми далеко менший, ніж залізницею.

БЕЗПЛАТНО
правдивий срібний монограм додає при закупі торбинки, течки, портфелю і мошонки магазин шкіряних виробів
„НОБЛЄС", ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 11 а
10/33 Увага на фірму та число дому. 1—4

— **Примерз до памятника.** В Стрийському Парку найшли примерзлого до памятника Кілінського якогось молодого чоловіка, що вже не дихав. Як пристосували штучне віддихання, серце його стало знову вдаряти, одначе не прийшов до притомности. Лікар стверднв, що незнайомий напився йодини. Забрали його до шпиталю. — У парку Гловацького намагався втруїти йодиною около 20-літній чоловік. Непритомного відвезли до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** На совгановім майдані на Цитаделі зломила ногу 18-літня Ірена Шехтман. — До вязничної влади зголосилася жінка відомого опришка Маріяна Костюка, що спалив служницю при вул. Гофмана і щез без сліду, домагаючись, щоби замкнули її разом з дитиною до вязниці, бо не має з чого жити. — На Кульпаркові сніг засипав зовсім хатину Катерини Гузак. Рятункова станція відгорнула сніг і найшла Катерину Гузак примерзлу до землі. Сніданцю мусіли відрубувати, бо вже була покрита ледом. Хору жінку забрали до шпиталю. Ствердили, що вона хотіла покінчити з життям і випила денатурований спірт. — Городський суд розглядав на основі нового карного кодексу справу „ковертових" злодіїв Вікт. Огонка та Вацлави Білевич, які в самому Львові ошукали за короткий час понад 20 людей. Білевичеву засудили на 3 роки, Огонка на 2 і пів року вязниці.

— **Ошуканець на женячку.** Іван Шуляк, волоцюга без заняття, познайомився в Станиславові зі служницею Каролькою Пакош і представившись за службовця магістрату, обіцяв з нею оженитись. Служниця так йому повірила, що передала йому навіть заощаджених 720 зол., щоби купив дещо на нове господарство. Врешті пішли обоє до парохіяльного уряду, щоби дати на заповідь. Однак перед парохіяльним домом Шуляк казав Карольці зачекати, а сам нібито пішов до пароха. Незабаром вернувся і сказав, що о. парох хоче її висповідати. Коли дівчина пішла до сповіди, Шуляк утік зі Станиславова і дівчина втратила свої гроші. За ошуканцем шукає тепер поліція.

— **Краєва хроніка.** До міста Камінка Стр. прилучено міські громади Кривулянка і Підзамче. — Суд присяглих у Станиславові засудив на півтора року вязниці Мих. Рудака з Назарова пов. Надвірна за те, що приліпив на церкві летючку ОУН. — Під Брошневом потяг, що їхав зі Стрия до Калуша, переїхав невідомого селянина, який ішов шляхом. — В Бориславі інж. Маріян Фішер дістався під колеса самоходу і так тяжко потовкся в голову, що втратив свідомість. У шпиталі доконано на ньому операцію. — В околицях Дрогобича упав сніг на пів метра високо. — Військовий суд у Самборі розглядає справу 8 вояків, обвинуваченых у комуністичній агітації. — Апеляційний суд у Станиславові розглядав справу 13 жидівських студентів (між ними трьох студенток), членів „Академічного Літ.-Артистичного Клюбу", які на вакаційній кольонії в Черняку управляли культ безбожництва та наготи. Засудили їх на кару вязниці від 7—2 місяців.— Підчас залізничої катастрофи в Познані згинуло на місці 5 осіб. У шпиталі померло 9 осіб, себто разом було досі 14 жертв у людях.

НАЙКРАЩИЙ МИКОЛАЙ це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки в магазину новин:
„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18, тел. 28-10.

— **Майори викладають університетським професорам.** На краківськім університеті влаштовано 4-денний курс для університетських професорів, запрошених спеціяльним ректорським обіжником. На курсі викладають дипльомовані майори Крулікевич і Сипневський з Варшави про протилетунсько-газову оборону.

— **Зловживання з розводами.** Прокуратура при окружнім суді у Варшаві зажадала від православної консисторії видачі актів, що торкаються розводів мішаних подруж, виданих консисторією. Консисторія попросила зачекати, мовлячи, що не може без згоди митрополита Діонізія видати тих актів. На всякий випадок прокуратура зобовязала консисторію занехати дальше видавання розводів мішаних подруж.

— **З чужинної легії до рідного села.** До села Осухово біля Браслава вернувся Петро Загірний після 17-літніх пригод у чужих краях. У 1916 р. забрали були Загірного німці зі собою. Він був два роки в концентраційних таборах. Опісля при помочі якоїсь німкині втік Загірний до Франції. Тут вступив до чужинної легії. В Марроку боровся як легіоніст із туземними племенами та був двічі ранений. В 1927 р. схопили його та ще двох легіоністів туземці. З полону Загірний втік і після довшого скитання дістався до Альжиру. Тут як послугач дістався на корабель, що плив до Бразилії. В Бразилії Загірний доробився майна та постановив вернутися до рідного краю. Одначе захорів і пролежав цілий рік. Щойно тепер вернувся до Осухова, де відшайшов батька та маму.

— **Навернення вільнодумця.** Віденська преса обмірковує справу навернення до католицької церкви відомого зі своїх вільнодумних виступів б. католицького священика Антона Крена, що довгі літа агітував проти католицизму. В найближчому часі має появитися книжка Крена п. н. „Назад до церкви. Сповідь б. вільнодумця".

— **Фільмовий кодекс.** Президент Рузвельт сягнув своїм правлінням аж до фільмового промислу. Він рішив унормувати відносини між продуцентами й акторами при помочі спеціяльного кодексу, який саме тепер приготовляють у Вашингтоні. Кодекс дотичить головно двох питань. В першу чергу хоче він устійнити висоту гажі фільмових акторів. Досі ріжні виробництва просто видирали собі взаїмно „зірки" при помочі конкуренційно високих платень, що доводило часто до казкових гаж. Новий той кодекс устійнює тарифу, яка подає приблизний мінімум і максімум гажі, починаючи від звичайніських статистів, а кінчаючи на артистах з виробленою світовою славою. Для продуцентів це куди корисна річ й вони живо підтримують почин уряду в тому напрямі, але з другої сторони цей факт викликав обурення артистів, бо така тарифа обмежує у великому ступні можливість великих зарібків. Другою новинкою, яку вводить фільмовий кодекс, це право авторства виробництва й інституція т. зв. фільмового плягіяту. Бувало нераз, що якесь виробництво підхопило одну сюжет і фільма здобула собі загальне признання. Тоді миттю інші виробництва наслідували подібні сценарії і випродуковували десятки фільм на ту саму тему, зовсім не числячись із тим, що перше виробництво, чи пак автор сюжету мають право авторства. Фільмовий кодекс має стати одним кільцем нової американської господарської політики.

— **Небувала швидкість стрільна.** Німецький винахідник д-р Герліх винайшов кулю, звану Гальгар-Ультра, що осягає швидкість 40 км. на секунку (?). Ділання її страшніше від кулі думдум. Англійці пробують тепер винайти аналогічне стрільно. Цікаві досліди переводять в ділянці бомбардування на морі.

— **Грабунок при допомозі газу.** Перед один банк у Шикаго заїхали автом бандити і наложивши газові маски кинули в касовій кімнаті кілька газових бомб. Під впливом газу касієр втратив свідомість, а тоді бандити перешукали 260 сейфів (скриток), з яких вибрали всі дорогоцінности і готівку загальної вартости коло 3 міл. дол. Опісля вийшли спокійно і відїхали. Поліція довідалася про напад щойно за 20 мінут.

— **Катастрофа на морі.** Коло Аляндських островів наїхала підчас бурі бзрка „Плюс" на скелю і розбилася. Із 12 людей залоги врятувалися тільки 4 особи.

— **Дарунки на Різдвяні Свята** з руки коханої особи завсіди для нас дуже милі. Те саме є з тістом власного печення, яке, якщо вдасться, знаменито смакує, йде на здоровля та є першком святочного бенкету. Наші досвідчені господині послугуються при печиві постійно порошком до печення д-ра Еткера, бо мають цілковиту певність, що тісто все вдається і що печиво і тісточка приладжене на підставі **приписів Еткера** знаменито смакують, йдуть на здоровля і дуже мало коштують. Просимо домагатися від свого доставця загально відомих і цінених книжечок з приписами Еткера на тіста і торти всілякого роду.

—o—

Вечір слова і пісні

для вшанування 20-літніх роковин смерти Лесі Українки.

Культ Лесі України, який щораз більше зростає у нас у післявоєнних роках, головно серед молоді, вказує на те, що українська психіка починає шукати за словом поета, яке тартує душу у горнилі твердої дійсности, а не успокоює її солодко-мовною романтикою. „Вечір слова й пісні" Лесі України, що його влаштувала 13. п. м. Секція Студенток при Т-ві Прих. Освіти, мав на меті впорядкувати авдиторії трохи такого бадьорого, повного спітнілого у виборі творів „одинокого мущини серед поетів України".

Вступне слово п. *К. Малицької* мотлох послужити зразком короткої, десятихвилинної вступної промови, без зайвих слів і фраз, а вонким, простим, ядерним стилем літературної і громадянської постаті поетки. Щіл похвали не можна нже сказати про реферат п. *О. Вергановської* на тему „Подібним в драматичних творах Лесі України".

Реферат на концерті — не взагалі дуже вдячне завдання, але реферат п. О. В. був безумовно зайвий, перечислений цитатами, а через то й непереглядний. Деякі цитати в німецькій мові були вже таки повсім зайві. Поза тими хибами реферат як літературна студія був цікавий і солідно опрацьований, хоч з деякими поглядами авторки можна би не погоджуватися. Музична частина концерту була заступлена тільки одною точкою: сольоспівом п. *О. Бандрівської*, яка має у нас вже свою вироблену славу. В рецитацій, які займали аж чотири точки програми (з того одну п. Шиларківної поміщін з цензурних оглядів заборонила), на перше місце вибилася рецитація п. *І. Гургулю*, яка виказала дійсно небуденний рецитаторський талант. В відтворенню поезій Лесі України стояла вповні на висоті вмісту рецитованих творів і з дискретній у своїй внаві трагічности та в глибокім внутрішнім патосі. Рецитація п. *О. Марчак*, як і хорова рецитація поеми „Грішниця", не вибилися понад рівень шкільних деклямацій. В дальшій „Грішниці" вправно визначалася п. *І. Шпорківна*.

Дарма, що вечір улаштовували студентки, гостайна точність і зверхня добайливість залишали багато до побажання. Вечір зачався майже з годинним опізненням. Зовсім неприбрана сцена з пропагандним портретом поетки і столиком, накритим помятою скатертю, робила неприємне враження. Поетка, в якої пошану улаштовують „Вечір пісні і слова", заслуговує на більшу добайливість. Сала була заповнена переважно молодю.

Р. С.

СВ. МИКОЛАЙ!!
вже нині думаєш, щоби Твоїй близькій особі купити на св. Миколая. Тож не рискуй, а знай, що найкращим дарунком буде гарна торбинка, парасольки, манікір і т. п. предмети, куплені у фірмі „НОБЛЄС" Ягайлонська 11 а.
10/33 Увага на фірму і число дому 11 а!! 2—2

МИЛА НЕСПОДІВАНКА ДЛЯ ЧИТАЧІВ НА СВ. МИКОЛАЯ.

З приємністю подаємо до відома П. Т. Публики, що знана фірма „БІЖУ" „Bijou" Львів, Легіонів ч. 1 — фабричний склад скіряних виробів і французької біжутерії приготовила в передсвяточнім сезоні ріжні безплатні дарунки від 10 зол. Тому що це фабричний склад — ціни дуже низькі, про що просимо переконатися. — Повторюємо — „БІЖУ" „Bijou" Львів — Легіонів 1.

Відозви й комунікати.

6 ТИЖНІВ АКТИВНОЇ БОРОТЬБИ З ТУБЕРКУЛЬОЗОЮ.

До Українського Громадянства.

Посеред причин смертности у нас перше місце займає туберкульоза. На туберкульозу хорує на наших землях у межах Польщі приблизно чверть міліона людей, з того яких 20.000 вмирає річно на цю хоробу. Смертність від туберкульози перевищає 4-кратно смертність від усіх інфекційних хоріб узятих разом. Коли зважимо, що смерть від туберкульози забирає переважно людей в силі віку, між 25-им і 45-им роком життя, себто у віці найбільшої активности людини, коли зважимо, що туберкульоза затяжна хороба, що на кошти її лікування витрачуємо річно кількадесять міліонів золотих, а друге тільки через втрату працездатности хорих на туберкульозу, стає ясним, що справа боротьби з туберкульозою є суспільною справою. Тимсамим успіх тієї боротьби і остаточна перемога можлива тільки при активній участи цілої суспільности; тому обовязком кожної свідомої одиниці є відповідно до знання і засобів приложити до цієї справи свою руку. В культурних краях світу давно вже зрозуміло громадянство вагу боротьби з таким суспільним лихом, яким є туберкульоза, і внаслідок того захоруваність і смертність від туберкульози в тих краях зменшилась до 1/5, а внедовзі настане хвилина, коли туберкульоза там зникне як суспільне лихо.

Найскутечнішим засобом боротьби з туберкульозою — це санітарна освіта, це боротьба за здоровий побут, гігієнічне житло, за сонце, чисте повітря, воду, за здоровий харч для людини.

Українське Гігієнічне Товариство, що від самого початку свого існування взяло на себе важкий обовязок нести у народ зрозуміння ваги санітарної культури для здоровля суспільности, проголошує місяць боротьби з туберкульозою **від 15. грудня до кінця січня** і закликує весь культурний загал взяти діяльну участь у протитуберкульозній пропаганді. Кличемо до Вас: Сповніть свій обовязок супроти власного народу, нехай у місяці боротьби з туберкульозою відбудуться в кожному селі і містечку виклади, відчити й розмови про туберкульозу, в читальнях, школах, кооперативах, філіях культурних товариств, влаштовуйте протитуберкульозні виставки, читайте і розповсюднюйте протитуберкульозну літературу Українського Гігієнічного Товариства, закладайте гігієнічні гуртки при істнуючих на місцях товариствах, засновуйте в повітових містах філії У. Г. Т., вступайте масово в члени У. Г. Т-ва! Наші лікарі, Студентська молодь і взагалі свідомі одиниці не відмовляться від співпраці в тім великім ділі для добра народу.

ЗА ВИДІЛ УКРАЇНСЬКОГ ГІГІЄНІЧНОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ:

Д-р М. Панчишин, голова. **Д-р С. Панкевич**, секретар.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО ДОЛЮ ІНВАЛІДІВ УГА!

ТРИ МУДРЦІ ЗІ СХОДУ.

Три мудрці зі Сходу вели дискусію про гру.

— Коли граю і програю все, що маю, кривджу сам себе і гра погана — сказав один.

— Коли граю і виграю все, що має мій ближній, кривджу його і гра теж погана — сказав другий.

— Коли граю і програю, програвачи тільки дрібну суму, не кривджу себе і коли граю та виграю, виграваючи величезну суму і при цьому не кривджу нікого, тоді гра добра — сказав третій.

— А чи існує така гра? — спитав за хвилину поважно перший мудрець і за ним другий.

— Існує — відповів третій. — Це польська державна класова лотерія, якої тягнення третьої класи відбулося 14. і 15. грудня. Головна виграна 300.000 зол., крім цього є там багато інших виграних, малих, більших і дуже великих.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ

Гамівкові змагання цих дружин за мистецтво А-класи відбудуться в понеділок 18. ц. м. на торі при вул. Пелчинського. Початок: год. 7.30 веч.

ЗБОРИ К. Л. К.

Надзвичайні Загальні Збори членів Карпатського Лещатарського Клюбу відбудуться дня 22. грудня ц. р. в домівці Клюбу, вул. Косцюшка ч. 3, партер з'воруч, о год. 7. веч. На порядку нарад справа зміни статуту. На випадок неприбуття потрібної скількости членів відбудуться провісторні надзвичайні Загальні Збори тиждень пізніше, без огляду на число присутніх.

ЛЕЩАТАРСЬКІ ПРОГУЛЬКИ ДО СЛАВСЬКА.

На латинське й українське Різдво влаштовує Карпатський Лещатарський Клюб прогульки до Славська. Тому, що в домівці Клюбу нема багато місць, слід завчасно записати собі місце завдалегідь, тобто у вівторки і п'ятниці від год. 19—21 в домівці Клюбу, Косцюшка 3, партер з'воруч.

ОЛЕКСА ГАРКАВЕНКО В БЕРЛІНІ.

На міжнародних важко-атлетичних дружинних за титул мистця світу, що від трьох тижнів відбуваються у Берлині, виступає поруч загально-відомих важко-атлетів також **Олекса Гаркавенко**, відомий український змагун, мистець світу з 1931 р. Виступає в українських барвах, преса у спортових зайомленнях пише про нього як про українця.

Гаркавенко в добрій формі і дотепер виборов чотири гарні перемоги проти поважних противників (Артур Нойман, Келер, Зігфрід, Затурський). Дві боротьби (проти віденця Кавана та естонця Петерсена) без виклику до другої зустрічі. Тутешні спортові рецензенти оцінюють Гаркавенка поруч німця Пінецького як найповажнішого кандидата до титулу мистця світу і в цьому році. Побажаймо нашому землякові, аби він дійшов почесний титул здобути, що його він вже був раз виборов.

РУХАНКОВИЙ КУРС У Галичі.

В днях 10., 11. і 12. грудня ц. р. відбувся в Затуках під Галичем рухливочий курс, уладжений старанням відпоручника С.-Б. на Галич і околицю побр. І. Корчинського. В програму курсу входили в першій мірі зимові вправи на 1934 р. жіночі, мужеські і дорослих, відтак вправи на коні для побратимів та ідеального сокільства. Точки рухливої переводили інструктори С.-Б. у Львові пос. А. Фусіківна і побр. Я. Стяк, ідеольогію побр. І. Корчинський. Курс пройшов під кожним оглядом гарно завдяки дисциплінові і совісности сокіл'в. Курс покінчило 38 сокіл'в і 31 сокілок, при чім треба зазначити, що у вправах брало участь значно більше число сокіл'в, так, що вправляло все около 100 людей. На курсі були відпоручники 14 гнізд из всіх 16. Галицька округа повинна стати взірцем для інших, як треба працювати. Курс відбувся в новозбудованім Народнім Домі в Затуках, якого Управа зовсім безкорисно відступила сали сокілам. С.-Б.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Кореспондентам у Станиславові, Яворові, Комарні й ін.: Чекаємо на в'сти!

Вп. Дописувачеві в Раві Руській: Дістали своєчасні Ваші допис, але всі ті вістки виходимо вже в іншому органі. Тому тої кореспонденції не містимо.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 17. XII. год. 3. попол. „Фрайшютц Доктор".
Неділя, 17. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".
Понеділок, 18. XII. вистава не відбудеться з причини ген. проби „Клеопатри".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 17. XII. год. 3.30 попол. „Вітерльо".
Неділя, 17. XII. год. 7.30 веч. „Стефко".
Понеділок, 18. XII. год. 7.30 веч. „Стефко".

Кіна.

АДРІЯ: „Липарі сумерку", „Горочка троїсті".
АПОЛЬО: „Молодість не заповівається".
АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурґа" з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).
ВАНДА: „Облава в Парижі".
КАСІНО: „Живемо сьогодні".
КОПЕРНИК: „Білий опір" і додатки.
КОЛІСЕЙ: „Королівський любко", ревія „Р г обильность".
МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".
МІРАЖ: „Жінка шаїом" і Бастер Кітон.
МУЗА: „Таємний острів" та весела програма: Льорель і Гарді.
ПАЛЯС: „Утеча перед шаюбом".
ПАН: „Право до гріху" та ревія.
ПАСАЖ: „Під градом куль".
ХИМЕРА: „Король цигарів".
СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юльєта", ревія з Буковинською, Аморсом і Берським.
УТІХА: „Чудотворець" і ревія з Давидовичем.

Закордонне радіо.

Неділя, 17. грудня 1933.

Відень (517,2) 12.00. 19.50 Концерт; **Брно** (341,7) 18.00 Австр. композитори (музика, співи). **Прага** (488,6) 9.05 Співи. 11.00 Концерт. 17.35 Юг. пісні, 20.45 Пісня.; **Париж** (1725) 22.00 Концерт; **Атльона** (413) 22.45, 23.30 Сп в, 23.10 Ірл. музика; **Білгород** (430,4) 20.00 „Вардар" муз. пєса Керстича. 21.00 Пісочьки; **Гайльсберг** (276.5) 12.00 Концерт сп оркестри; **Лінгенберг** (472) 18.30 Відч. „Ява" з нар. музикою; **Лайпціг** (389.6) 20.05 „Вайнахте Ораторіюм" Баха; **Мінхен** (563) 18.20 Шубертові пісні; **Будапешт** (550,5) 22.20 Концерт; **Рим** (441.2) 17.00 Концерт (музика, співи). 20.40 „Фанфан ля Тюліп" оп. Варвен.

Понеділок, 18. грудня 1933.

Відень (517,2) 15.25 Скрипкові твори, 17.20 Фортепіян. 18.55 „Тангайзер" оп. Вагнера; **Братислава** (279,3) 19.55 Словацькі пісні; **Прага** (488,6) 20.00 „Самсон і Далілі" опер. Сен Санса; **Париж** (1725) 21.00 Кіра" оп. Сен Санса; **Париж** (1725) 21.00 Кіра" оп. Сен Санса; **Париж** (1725) 21.00 Кіра" оп

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЕРФУМИ. КРЕМИ. ПУДРИ. КОСМЕТИКИ І ТОАЛЕТОВЕ ПРИЛАДДЯ
БОГДАН БОГОСЄВИЧ
17/17 ЛЬВІВ, ГЕТЬМАНСЬКА 6. 2—3

НЕРВОЛЬ

Хеміна д-ра Франпоча, одиночий радикальний і випробований засіб (натирання) проти
РЕВМАТИЗМОВІ
кольок в причини простуди, поперекові, ішіясові і ін. всюди можна дістати.
ВБРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА
АПТИКА МІКОЛЯША
ЛЬВІВ, Коперника 1.

ФАРБИ. ЛЯКЕРИ. ПОКОСТИ И ГОСПОДАРЧІ АРТИКУЛИ поручає
А. Лопушанський
Львів, пл. Марійська 8. Тел. 16-16.
Вибаглива косметика. Спеціальність: ВИРОБИ З УКР. ФАБРИКИ „АЛЬОЄ".
19/48 3—6

Лещатовські комплєти
як штани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (хульбокс), дошки (ясеневі), лижви, кийки і шапки виконує і продає за зол. 63.50
ВИРІБНЯ „РЕНОМА"
Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.
1/32 Вступи і переконаєшся! 6-10

КЛОПОТИ СВ. НИКОЛАЯ
найдешевше і найпрактичніше розвязує
„Фото-Радіо-Палас"
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8
(Будинок Шпрехера).
Найновіші радіовідбірники і апарати. Фотографічні апарати і причандали.
18/47 4—5

ДАРОМ
ПЛЯШКУ ПЕРФУМИ
дістане кожний
хто купить дарунки
на св. Миколая
від 3 зол. у відомій
з дешевости
ДРОГЕРІЇ А. ШТАЙБЕРА
вул. Коперника 14.
напроти кіна „Коперник".

НА СВ. МИКОЛАЯ
пригадується ласкавій памяти стара, 50 літ існуюча ф-ма
Брандштедтер і С-ка
ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 5
та II філія
„Confiserie du Théatre"
ЛЕГІОНІВ 43
та поручає
СВОЇ ЗНАНІ ЧОКОЛЯДИ, ЦУКРИ, БОМБОНЄРИ ТА ІНШІ ВИБАГЛИВІ ЛАСОЩІ ПО НАДЗВИЧАЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ.
25/48 1—2

ХЕМІКА
(християнина) шукаємо до наукової пропаганди на місто Львів. Панове з доброю презенцією у віці до літ 40 складуть подробні оферти з докладним описом життя до Міжнародного Бюра Оголошень, Варшава, Вежбова 11, під „Науковий заступник". 15-8 1—1

Меблеві матерії, килим на ліжка і столи, накидки на отомани, фіранки, брокати на портієри, стори до вікон поручає найдешевше КІЧАЛЄС І МАРГУЛЄС, Львів — 15/33 Сикстуська 18. 1-5

ВЖЕ ВИЙШОВ І. ТОМ
СВ. ПИСЬМА СТАРОГО ЗАВІТУ
в українському перекладі.
Ціна 6.50 зол. з почтовою оплатою.
Замовляти в о. Д-ра Яр. Мелицького.
753 ЛЬВІВ, вул. Як. Стшемі 15. 1—3

ФІРМА „ШКІРЯНІ ВИРОБИ"
Виховного Заведення
ПЯСТОВОГО МІСЦЯ
поручає: практичні, тревалі і елегантні дарунки на ялинку, як: торбинки, течки, портфелі, несесери, альбуми, портмонетки і пр.
1 60 ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7. 1-2

КАПЕЛЛЬО, КЕНТШИНСЬКОГО 18
поручає вибагливі капелюхи фільцові і оксамитні (останні моделі) по казково низьких цінах). 2/32 1-1

НА СВЯТА! НА СВЯТА!
МІД ПАТОКА І. якости висилає за попередньою сплатою почтовою в цінах:
10 кг. дабанок зол. 25.00
5 кг. дабанок зол. 14.00
3 кг. дабанок зол. 8.50
СКЛАД „НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ"
777 ЗБАРАЖ. 1—2

НЕ ВІР РЕКЛЯМІ!
Переконайся, що у нас купиш вспілке білля воєнне та системи д-ра Єгера на 50 проц. дешевше, бо матер. ялі ті продукуємо самі. Ось ціни: Мужеські воєнні підштанці 6.20, кафтанники 5.50, жіночі воєнні реформи 4.60, дитячі 2.50. ФІЛІЯ ФАБРИКИ БІЛЛЯ „ПАЯ", ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 1. — Цінники задурно.

Сьогодні отворення крамниці у Львові при вул. Легіонів 29

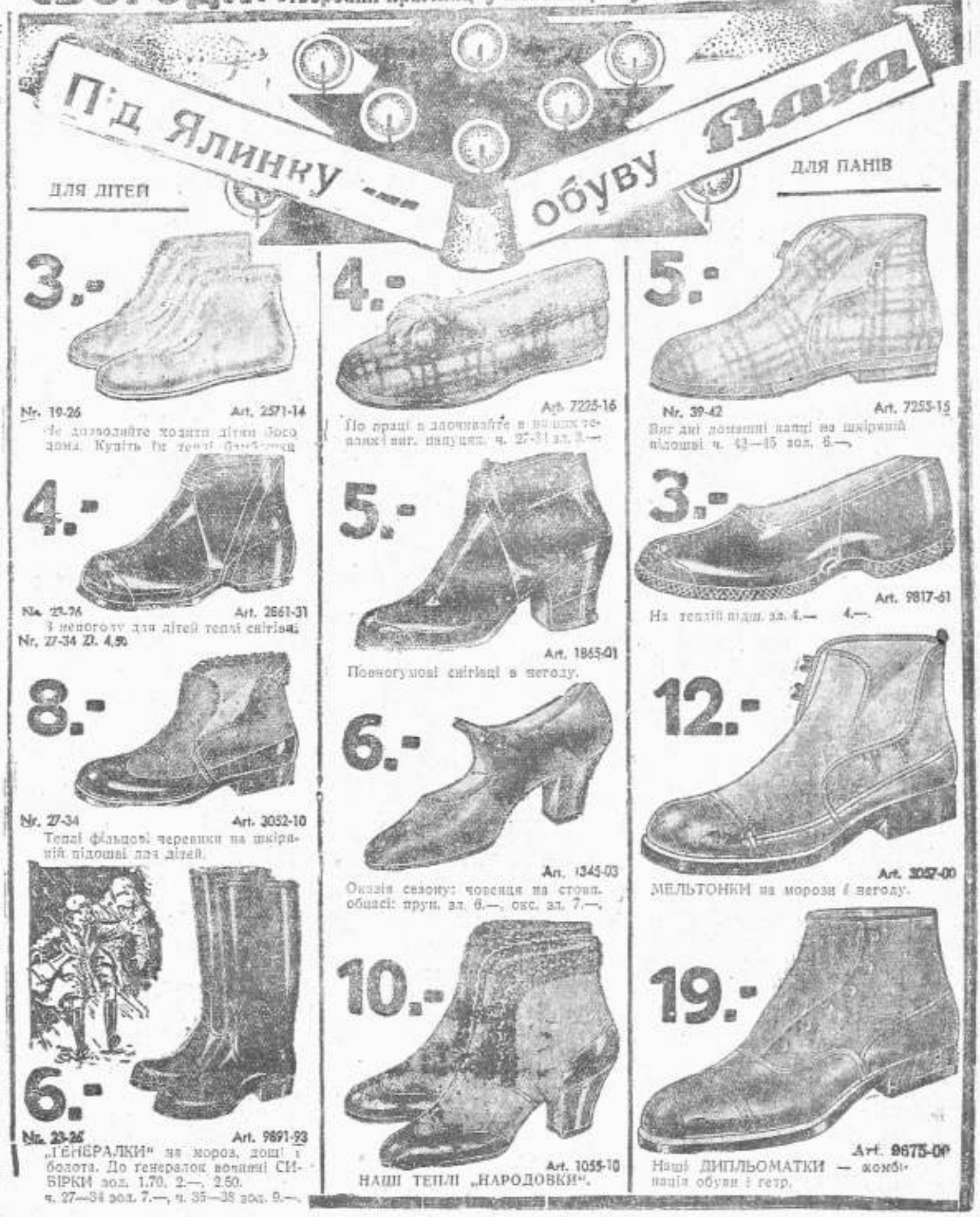

Не дозволяйте ходити дітям босо дома. Купіть їм теплі бамбетки
Nr. 27-34 Zł. 4.50
З непогоду для дітей теплі снігівці.
Повногумові снігівці в негоду.
Теплі фільцові черевики на шкіряній підошві для дітей.
„ГЕНЕРАЛКИ" на мороз, дощ і болота. До генералок вкладки СИБІРКИ зол. 1.70, 2.—, 2.50.
ч. 27—34 зол. 7.—, ч. 35—38 зол. 9.—.
По праці в лагодженні в вишукуванні нит. напущен. ч. 27-31 зл. 3.—
Вам дві домашні капці на шкіряній підошві ч. 43—45 зол. 6.—
На теплій підш. зл. 4.— 4.—.
Окозія сезону: чоботи на стоп. обшасі: прун. зл. 6.—, окс. зл. 7.—.
НАШІ ТЕПЛІ „НАРОДОВКИ".
МЕЛЬТОНКИ на мороз і негоду.
Наші ДИПЛЬОМАТКИ — комбінація обуви і гетр.

ХТО з виїзком цього оголошення ввійде до нововідчиненого магазину **„Порцеляна"** ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 6. і не тільки Купить незвичайно дешево, але ще й при купні понад 5 зол. дістане ЗАДУРНО ГАРНИЙ ДАРУНОК.

14 дешевих днів

40% знижка цін на всілякі товари білизняні і білизняні - - - -

Для приміру подаємо:

Фланелі білизн.	0.60	Полотна	0.60
Фланелі піжам.	0.75	Димка на піжам.	0.70
Фланелі в найн. взори	1.—	Зефір на сорочки	0.90
Бая двостороння	1.70	Попеліна	1.30
Вальвети і штрукси	1.75	Полотно на прост.	1.80
Ватаґ'ва	1.50	Хустинки до носа	3.20
Шевіоти на мундурки	2.25	Ручники вафлені	0.35
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники купел.	0.65
Вовна на сукні	3.—	Пошеваки	2.40
Сукна лежат.	3.25	Кучі і обруси	2.75
Вовна на плащі	5.—	Підники ковдр.	5.50
Пледи	5.50	Ковдри сатинові	9.—
Кочі	8.50		

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнород. в портері даром як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Палас, Аполло, Атлянтік і інших.

Галицький Магазин Новостей, Львів, Галицька 15.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 335 (19.334). Львів, вівторок 19. грудня 1933. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 29·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарня: 29-26.

З СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Радянська Україна та Німеччина.

МОСКВА, 17. 12. ПАТ. Вперше від часу існування радянської України відбулося в Харкові свято визволення України від німецької окупації. Українська преса присвячує тим роковинам спец. число. Говорить там про кровавий терор і грабіжницьку експльоатацію України Німеччиною, що має на своїх послугах теперішній уряд Скоропадського. Подають теж історію протинімецьких повстань на Україні.

—o—

Пожежа московського ҐПУ.

До Берліна прийшли щойно тепер вістки про пожежу московського ҐПУ, яке згоріло ще 3. грудня. Пожежа повстала над ранком. Гасили до полудня всі відділи московської пожежної сторожі. Цілу дільницю окружила міліція. Зачувати, що в огні згинуло багато вязнів, яких не хотіли випустити, щоби не втікли. З горішнього будинку вже було часто втеканій.

Пожежу лучать із „чистою" серед службовців ГПУ, яку почав всесоюзний прокуратор Акулов. У виділі частки арештували кільканадцять службовців ГПУ за надужиття та малверсації. Слідство виявило, що пожежу підготовило кільох службовців ГПУ, які остали в бюрах, щоби спалити документи, які могли скомпромітувати їх або їх протекторів. Цензура заборонила закордонним кореспондентам посилати телеграми про пожежу. Вістка про пожежу прийшла до Берліна окружною дорогою.

—o—

Розмова Бенеша з Бонкуром.

ПАРИЖ, ПАТ. Бенеш і Поль Бонкур у балачці про реформу Ліги Націй дійшли до переконання, що реформа ці може статися лише способами, які не внесуть змін в основах Ліги. Уряди держав Малої Антанти бачать в італійських проектах засіб для навязання дискусії великих держав у справі територіальних клявзуль версайського трактату. Мала Антанта є рішуче проти того. Німеччина вступила в Ліги та розброєвої конференції, щоби Ліга не мала займатися розброєвими справами та щоби довести до ревізії територіальних клявзуль версайського трактату. Модифікацію Ліги можна перевести при рівновазі всіх держав, які мають своїх заступників у Женеві. Тому піяка конвенція в справі розброєння не може мати значіння, коли її не ратифікують усі держави. Версайський трактат створив Лігу. Розброєна конференція не буде ніколи нічим більше, як дальною комісією Ліги. Кожна зміна клявзуль версайського трактату чи додаткового протоколу цікавить усіх сигнатарів. Пакту не може довільно змінити ні ця ні та група держав.

Преса завважає, що ті основи устійнено в балачках між Бенешем і Поль Бонкуром.

—o—

ШОВКИ НА БАЛЕВІ ТА ВІЗИТОВІ СУКНІ

ТА ВОВНУ В ВЕЛИКІМ ВИБОРІ ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ — поручає

ДІМ МОДИ

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 4.

Матеріяли на лещетарські штани, сорочки, куртки у великім виборі. 2-3

Присуд за підпал Райхстагу.

ЛЯЙПЦІҐ, 17. 12. ПАТ. Присуд у розправі за підпал райхстагу оголосять у суботу. Розправа йшла 3 місяці, з того 6 тижнів у будинку райхстагу в Берліні. Загалом було 56 засідань, переслухали понад 200 свідків, не рахуючи тих тисячки переслуханих поліцією у вступному слідстві. Зі закордону, м. ін. з СРСР і Болгарії приїхало 15 свідків. Протоколи засідань переступили вчора 115.000 ст. машинового письма. 120 журналістів, у цьому 70 закордонних обслуговало близько 2.000 часописів усього світу. Майже всі консулі закорд. держав прислухувалися розправі.

Голяндія інтервеніює в справі Ван дер Лібе.

ПАРИЖ. ПАТ. Авасова Агенція повідомляє з Амстердаму, вібито голяндський уряд інтервенюватиме в німецького уряду на випадок засудження Ван дер Лібе на смерть. Голяндський уряд звернув увагу на факт, що вчинку, який закидають Ван дер Лібе, довустився він іще перед оголошенням розпорядку, що встановляє смертну кару за такі преступи.

Радек заповідає і мир і війну.

Радек помістив в „Ізвестіях" статтю, в якій каже, що як СРСР закінчить будову нового суспільного устрою, далі вестиме мирну політику. Головним огнищем війни є японська експанзія на Дал. Схід та німецький ревізіонізм. СРСР буде невтральний підчас імперіялістичних спорів за гегемонію. СРСР лічить війну лише в обороні соціялізму. Признає лише війну погноблених народів за незалежність. Коли б на СРСР напала якась імпер. держава, то СРСР заключить союз з іншою державою для спільної боротьби проти напасника, одначе не брав би відповідальности за свого імпер. союзника та не брав би участи в його грабіжах інших народів.

В Америці вважають цю статтю натяком на можливість заключення порозуміння СРСР і Америки або Польщі на випадок нападу Німеччини.

Схопили вождя синіх сорочок.

ЛЬОНДОН. 17. 12. ПАТ. На збори ірляндських фашистів, що відбувалися вчора в Вест Порті в Ірляндії, прибічник провідника реваншової орґанізації синіх сорочок генерал О'Дофі, що мав виголосити промову. Він був у заборонений спосіб виголосити промову. Він був у заборонений спосіб дім, де відбувалися збори та хотіла арештувати О'Дофі, одначе стрінулася з чинним спротивом присутніх. Прийшло до сутички, в якій схопили ген. О'Дофі та забрали його й замкнули в місц. вязниці. Факт цей викликав в Ірляндії велике

ПРИМУС ПРАЦІ

БЕРЛІН. 17. 12. ПАТ. На зборах інжинірів у Гамбурзі сен. д-р Вілянд заповів введення в Вільному Місті Гамбурзі примусу праці, що обовязуватиме всіх безробітних у літах 18—25, в скількості ок. 20.000. Їх умундирують. Після переведення примусу підмог не будуть виплачувати, зате чесні кадр праці діставатимуть винагороду.

КАБІНЕТНА КРІЗА В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД. ПАТ. Лерру одержав місію створити новий уряд.

БОНКУР НЕ ПОЇДЕ ДО СРСР.

ПАРИЖ, 17. 12. ПАТ. З поінформованих кол повідомляють, що мін. Бонкур приїде лише до Варшави та Праги, щоби ревізитувати Бенеша та Бека. До Москви мабуть не поїде. На Ке д'Орсей не дістали офіційного запрошення від уряду СРСР. До Польщі та Чехословаччини Бонкур поїде після зїзду економічної ради Малої Антанти, себто після 8. І.

БЕЗБОЖНИЦЬКА АҐІТАЦІЯ.

МОСКВА, 17. 12. ПАТ. Традиційна в передсвяточному часі протирелігійна кампанія в СРСР звернена головно проти католицизму. „Рада. Трибуна" заповідає, що 23. грудня відбудуться в усіх польських робітничих клюбах протирелігійні вечорі. Часопис взиває учителів уладжувати такі збори в усіх польських школах.

Крім того видали в польській мові дуже багато протирелігійної літератури. Орган польських комуністів жаліється на сильні забобони серед поляків, які працюють у СРСР та гостро критикує кат. священиків, закидаючи їм, що вони тайні агенти буржуазії а часто шпіони капіталістичних держав. Загострення в цьому році протирелігійної кампанії, головно на католицькому відтинку, при вдержанні на минулорічнім рівні кампанії у відношенні до інших віросповідань, це найвиразніше заперечення чуток про якийсь плян злагіднення курсу до католицизму в СРСР, до якого вібито мало прийти у вислід балачок у Римі.

ПРОСЯТЬ МУСОЛІНІЯ ДО СРСР.

БУКАРЕШТ, 17. 12. ПАТ. „Куренту л" повідомляє, що більшовицький уряд хоче запросити Муссоліния до СРСР.

—o—

НАПАД НА НІМЕЦЬКОГО КОНСУЛЯ.

Німецький ген. консуль на Палестину та суміжні краї Ашендорф подорожував автом по Трансйорданії. По дорозі до Аману напали на подорожніх араби та, взявши Ашендорфа за жида, побили його. Завдяки шоферові, що пустив авто в усі сили, вийшли подорожні цілі. Англійська влада виповіла спочування.

—o—

ДОЗБРОЄННЯ — ЧИ РОЗБРОЄННЯ.

ПАРИЖ. 17. 12. ПАТ. „Пті Парізієн" повідомляє, що рада міністрів радила вчора над цілістю ведених дипл. балачок. Німецькі предложення в ділянці ефективів, воєнного матеріялу та безпеки будуть іще предметом дискусії. Думають, що Франція не радитиме над дозброєнням Німеччини, лише над зат. розброєнням.

—o—

БОЛГАРСЬКА ГОСТИНА В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ. 17. 12. ПАТ. Преса заповідає що офіціяльна гостина болгарської королівської пари відбудеться в другій половині січня, а около 20. І. болгарського короля ревізитують у Софії рівночасно король Румунії та Югославії.

—o—

РАДЯТЬ НАД ГУЦУЛЬЩИНОЮ.

У Варшаві відбулися в неділю конституючі збори Т-ва Пшиязнї Гуцульщизни при участи представників уряду, війська та сусп. установ. Був станіслав ський воєвода Ягодзінський та комендант корпусу ґен. Поповяч.

Устійнили напрямні т-ва в справі розвитку Гуцульщини в регіональним напрямі.

На парляментарній арені.

Емеритури і ренти в буджетовій комісії сойму.

І. СПРАВА ЕМЕРИТУРИ ДЛЯ ЗЛЬОКАВТОВАНИХ УРЯДОВЦІВ.

Дня 13. грудня ц. р. відбулася дебата над буджетом емеритур і інвалідських рент. У цій дебаті промовляв від Українського Клюбу пос. **Д. Великанович.** При відділі буджету для емеритів порушив він мабуть чи не востанне на цій комісії справу виплат емеритури для наших зльокавтованих цивільних і військових урядовців, та ще раз ствердив, що на основі віденської конвенції з 30. листопада 1923 р., а зокрема на основі § 1 і 2 неприйнятим до служби австрійським урядовцям емеритура належиться. Неправно покликується польський уряд на те, що емеритальний польський закон цю справу полагодив, а саме тому, що конвенція була підписана скорше ніж появився польський емеритальний закон (2. XII. 1923). Найменшого права ані матеріяльної підстави не має уряд відмовляти емеритури учителям народніх шкіл, які були на етаті краєвого фонду, а це тому, що весь дорібок того фонду і майно Краєвого Галицького Видїлу дістався в руки польського уряду. Не всі міністри однаково інтерпретували віденську конвенцію. Бо нам відомо, що напр. бувш. міністер скарбу п. Матушевський стояв на становищі, що треба цю емеритуру виплачувати, надумуючися тільки над її висотою. Промовець стверджував, що виплата емеритури не є ніякою ласкою уряду, а тільки сповненням обовязку, принятого на основі взаїмного порозуміння хліборобами з робітником і на основі емеритальних оплат, які складали службовики. Не вистарчає твердження урядових чинників, що емеритальний закон полагоджує справу зльокавтованих урядовців, бо в такому випадку повстає питання пощо було видавати окрему конвенцію міжнародного значіння. Панове вміете писати високопарні слова, як це недавно читали ми в газеті „Бунт Młodych", що повинні ви стояти при девізі не „ве віктіс", а „гльорія віктіс", але глухі ви є на нужду кількох сотек покривджених українських урядовців. Промовець стверджує, що мабуть не дуже буде приємно для польського уряду, коли та справа перейде на міжнародній терен.

ІІ. ІНВАЛІДСЬКІ РЕНТИ.

До буджету інвалідських рент промовляв пос. **Д. Великанович** так: Велике негодування в українському громадянстві викликує факт нехтування закону про забезпеку інвалідів української галицької армії. Цей закон обовязує від 1. жовтня 1932 р., а до цієї пори не може він мати практичного застосовання з причини здержання виконуючого розпорядку. Видано заряджения реєстрації українських інвалідів, але хіба на те, щоби спричинити нові кошти через оплачування стемплів і здобування документів. У нинішню пору стан є такий, що не тільки українські інваліди не одержують від уряду признаної матеріяльної помочі, але на місцях робиться їм пакости всякими суспільними чинитьбами, як працями при шарваркових роботах і сповнюванням нічних вартувань. Повітовим урядовцям не вистарчає, що інвалід без ноги з протезою, або інвалід без очей вже не є в силі сповняти громадських чинитьб. Бачу, що панове справу взаємного розсмотрення українських інвалідів хочете покінчити на гарних словах, а відсунутися від *принятого* матеріяльного обовязку.

Коли йде мова про інших інвалідів з часів світової війни, то знова треба ствердити великі зловживання при ревізії інвалідських причинків на основі маєтку. Не можна порівнювати 8 гектарів гірської землі з подільською, а маємо сотні прикладів, що на терені Карпат відібрано численним нашим інвалідам інвалідські допомоги тому, що вони мають 8 моргів гірської скалистої землі. Таксамо мусимо побороватися, що при звільнюванні і відзначені ренти від вдів буде несправедливо трактована українська сторона. Загалом уважаю неслушним позбавлення вдовиць вечи тимбільше, що вже їх небагато буде уповажнених до цього почування.— На про мову пос. Великановича відповів наперед польський інвалід з ББ п. Корнацька, який старий звичаєм накинувся на українську галицьку армію, та м. і. зробив докір, що українське громадянство переслідує тих інвалідів-українців, які стоять членами Союзу Інвалідів Польщі.

При кінці відповів також на промову пос. Великановича віцеміністр скарбу п. **Козловський.** Він ствердив, що уряд відмовляє емеритури зльокавтованих тому, що Адміністраційний Трибунал поставився негативно до цієї справи. Оскільки йде мова про ренту для інвалідів УГА, то міністер ствердив, що час 15 л. затер прикрі растрої громадян, що не має конкретних фактів про нельояльність інвалідів, та що настрій уряду до тої справи є прихильний. Впевнював, що в найкоротшому часі буде ця справа корисно полагоджена.

Треба ствердити, що промова міністра в цьому місці, де була мова про українські справи, була спокійна і безпристрастна, зовсім інша від напастей польського інвалїда.

Чи так буде дійсно — побачимо?!

Кожний гріш для „Просвіти" — не гріш на освітні змагання народу. Громадяни, дайте змогу рости „Просвіті"!

З ЛЕМКІВСЬКИХ ГІР.

ГОСПОДАРСЬКІ ЗЛИДНІ НА ЛЕМКІВЩИНІ.— СЕЛА, ЩО НАЙБІЛЬШЕ ПОТЕРПІЛИ ВІД ГРАДУ. — НАДІЯ НА КРАЩІ ДНІ.

Грибів, грудень 1933.

Бажав би я в цім листі поділитися з вашим громадянством деякими враженнями з Лемківщини, головнож з Грибівщини.

Про віроісповідний склад і церковні відносини на Лемківщині, себто в краківськім воєвідстві, мабуть наше громадянство вже дещо поінформоване. Тому цим разом напишу дещо про теперішні господарські відносини на Лемківщині.

Господарську кризу з усіма її наслідками відчуває сильно і тутешнє населення. По кризі в деревнім промислі впало на тутешнє хліборобство дальше нещастя в цьому році: град, котрий звишив у грибівській окрузі як не в цілости, то майже в половині, цьогорічні плоди. Град цей упав ще 17. червня, а вдруге 12. серпня ц. р. і знищив цьогорічні жнива в отих селах грибівської округи: 1) Вафка, 61 господарств, ціле село; всі господарства знищені там градом, у зборах на 85 прц.; числячи школу 1 господарства на 1000 зол., є там школи заг. на 61.000 зол.; 2) Фльоринка, всіх господ. 180, знищена половина господарств, себто школи є на 90.000 зол.; 3) Нова Весь (пов. Новий Санч), 300 господарств, знищене в цілости, школа 300.000 зол.; 4) Брунарі Нижні, всіх господарств 60, в половині знищене, школа 30.000 зол.; 5) Брунарі Вижні, 70 господарств, знищене в половині, школа 35.000 зол.; 6) Яськова, всіх господарств 60, знищена в 1/3 частині, школи 20.000 зол.; 7) Клемківка, всіх господарств 60, знищена в 1/3 частині, школа 20.000 зол.; 8) Лосе (пов. Горлиці), 120 господарств, знищене в цілости, школа 120.000 зол. і 9) Більцарева, всіх господарств 120, в половині знищена, школа 60.000 золотих.

Вичислені села — з політичного повіту Новий Санч або Горлиці. Град знищив впрочі й інші села на Лемківщині, на заході, в Горличчині і Ясельщині, але через відсутність ближчих статистичних даних їх тепер не подаю.

В наших часописах була вже коротка згадка про ті градові шкоди, але справа не стратила ще актуальности й тепер, тимбільше, що наші соймові посли обїздили недавно східні сторони Галичини, що були знищені повінню і збирали статистичні дані, аби якось помочи нашому населенню. Сподіюся, що і Рятунковий Комітет і наші посли візьмуть також під увагу західну Лемківщину, зокремаж вичислені села.

Поза тими елементарними нещастями наш люд тяжко терпить нужду ще й тому, що не має ніяких заробітків, а еміґрація до Америки, така широка в довоєнних часах, урвалася нині зовсім. А та американська еміґрація підсилювала колись дуже поважними грошевими сумами

ФЕЛЬЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. ГРУДНЯ 1933.

С. ЯБЛОНСЬКА.

ЛИСТ З КИТАЮ.

ПОВІНЬ В ЮНАНФУ

Вчасно раненьким збудив мене дивний гамір перед моєю хатиною. Виходжу в сад і чую з вулиці вигуки „вода, вода".

Вода водою, колиб вогонь, то що іншого, подумала я і спокійно вернулась спати. Легла примкнула очі, а тут у двері стукає мій „бой" і кличе мене переляканим голосом.

На мій здивований запит, він коротко відповів „вода".

— У чому-ж річ? перепитую, — я сама бачу, що паде з неба вода, але на це не взяли помочи. Чи те мені бой відповів, що це не звичайний дощ, а правдива повінь і що вона вкрила вже четвертину міста водою. Ріки й канали повиливали. Я вийшла на вулицю перед ріку, де справді вода піднялася на 6—7 метрів понад її звичайний рівень.

Ріка пливе з незвичайною силою та деінде вже переливається через високі широкі береги.

Тепер я зрозуміла паніку мого прислужника, він боявся за мою хатину, що стояла в долині вулички, куди вливалася щораз то дужчими струями вода з ріки.

Я також запримітила, що коли ріка переривалаб беріг, то я з моєю хатиною поплилаб за її течією, мов колись мій прадід Ной.

На мою потіху я згадала, що і я теж маю — хоч правда не корабель — а всетаки човен.

Понад ріков шпиндаються затурбовані люди; — то загороджують камінням і глиною свої ворота то затикають тріщані вздовж місця, то підвищують береги ріки. З далека, з міста доходить якийсь хаотичний гамір і крики.

Мій бой пояснює мені, що там у горі віка вилилася геть по місті та долинах, перервала береги і залила все довкола.

Гамір більше мов би плив щораз то ближче до нас, за рікою, чути виразне тріскотіння, крики та заклики „на поміч".

А ріка все пливе бурхлива, важка безоглядна те все на своїй поверхні ведра, шмаття, рогожі та балки, на яких ще вчора стояли доми.

Я казала бойові винести з гаражику мій човен з наміром поїхати подивитися на повінь. Він перелякано дивився на мене, мов не розуміючи, а врешті відповів, що ніяк я не зможу їхати по ріці проти течії, бо вона дужча за будь яке судно та весла. Врешті пояснив мені, що я не переїду понід нижкий міст, бо ріка досягає до самого верху, — де, каже, лавіть качка не перелине, а не то човен.

— Ні, відповіла я на його сумнів, — не бійся, я не поїду по ріці. Винеси човен на вулицю, а я піїжду аж вода її зовсім прикрне і тоїно тої поїду вгору.

Він пішов за човном. Я вилізла на мур глянути, що діється довкола. Другобічні ріки, перед залізничним шляхом ріка перервала береги і залила величезну рижову долину, заміновчи її на гладеньке озеро. По тім озері вже їхало кілька навантажених човнів, це втікали люди з захоплених осель.

Одної ночі вистарчило, щоби змінити вигляд землі та міста. Врешті нагальний дощ припинився, а навіть деінде роясніло небо.

Забувши про шкоди, які спричинив вода, я „модерний Ной" майже нетерпеливо споглядала на вулицю, чи вже зможу поїхати то ній човном, хоч, мов би моєї напереків, уся вода з прибережної вулиці стікала у вулічку вздовж якої мою хату. Я все ще стояла на моїй обсерваторії, коли хтось гукнув на мене по французьки. Здивована, я обернулася і побачила вздовж перед собою тутешнього французького доктора зі своїм хлопцем. Вони прийшли попередити мене про небезпеку, яка загрожувала моїй хатині та запропонувати мені переїхати до шпиталю, що має два поверхи. Я подякувала за себе, зате попросила їх заховати в себе мої кінові апарати і мого прибраного сина, китайця, що їх мій бой зараз перенісаж на другий поверх у шпиталь. Коли він вернувся, я все ще розмовляла з моїми опікунами, переконуючи їх, що мені нічого не загрожує та що я з моїм човном завсіди ще зможу втекти, — а навіть може мені доведеться ще рятувати їх самих з їхнього другого поверху.

Врешті ми поздоровкалися, я залізла з моєї обсерваторії і пішла до мосту, за яким уже не видно було вулиць, тільки широкі та вузенькі канали, що підялися понад рівень домів. Справжня Венеція, тільки менше весела. Бой приніс мій човен аж до мосту, де я врешті сіла і поїхала у дільницї залиті повінь. Мій бой з мосту ще щось гукав до мене, хоч за хлюпотінням води, що вливалася у доми, я вже нічого не чула. Він певно турбувався за мою хатину, хоч я вирахувала, що в найгіршому разі вода не заляже цілої „моєї" долини скорше, як перелолудням.

Вулицею переїзлили побіч мене навантажені клунками візники по коліна у воді. На балконах одноповерхових домів стояли китайці спокійно дивлячися на приплив води, як у долині вода заливала їхні хати. Інші китайці виносили своє майно з крамничок або складали його на столах аж до самої стелі, чекаючи на переплив повені.

Тій дільниці підмурованих домів справді не загрожувала велика небезпека з огляду на її високе положення. Зате коли я доплила човном до нижчих дільниць, аж жахнулася на вид руїни. З усіх боків стирчали кістяки розвалених домів, інші валилися на моїх очах. Долітав тривожний грюкіт і тріск балок.

(Продовження буде.)

Замість колишніх субвенцій — нарід сам від себе дасть „Просвіті" субвенцію.

лемківські сільські господарства і допомагала неодному не тільки жити по людськи, але ще й збільшити свій вартість праці. Сьогодні все те належить до минулого.

Так тепер виглядає соціальна сторінка життя тутешньої Лемківщини. Про наші благодаті чині не згадую. Про них доказаліше іншим разом. Хіба для характеристики ще додам, що в селі Вафка і фільварку були дві кооперативи, обі під наглядом „Русского Р-вів. Союзу". Але вони впали і тепер у ліквідації.

Цікавіше і відрадніше вже те, що від 15 жовтня п. р. осів тут лікар українець д-р Сорока, лемко. Є надія, що й тутешнє населення отрясеться з поповенних завдяків, зорганізується і візьме участь, освідомлене, в загальному українському житті.

В. С.

—o—

З нових видань.

Микола Голубець: ВЧОРАШНЯ ЛЕГЕНДА. З передмовою автора. „Українська Бібліотека", ч. 11. Накладом І. Тиктора, ст. 128.

Зважився М. Голубець на нелегку тему; на оповідання про те, як українські війська заняли Львів, обороняли його і відступали з нього. Оповідання мало бути популярне, як і треба для „Української Бібліотеки". Воно належить то найудатніших із виданих досі цією бібліотекою.

Вражливого, набоязкого сюжету торкнувся автор зручно; не пішов на газетний пятос, якого вживають наші молоді робітничі пера, щоб заповнити ним недостачі анекдотичного матеріялу. Є тут історія кількох тихих героїв, що вміють умирати для народньої справи без театральних жестів і великих слів. Поттаті добре зарисовані, можна відокремити в уяві одну від одної, — є навіть деяка інтонга і кілька добрих сцен. Із них можна би розвинути справжню повість, ясно не на 128 сторінках, бо такі малі розміри не дозволяють на ширший малюнок тла, на якусь епічну спробу кривавих боїв. Вдячно схоплені такі психольогічні моменти: у мент національного зриву неодна особа національно несвідома або байдужа прокинулася і зрозуміла, що треба приєднатись до якогось фронту. Є тут і геройства непримітних людей, що могли рішити своєю сміливістю про життя тисячей; добре змальоване безладдя начального повоєнного періоду і загальна метушня. Зручно вплетений мотив кохання молодої дівчини, що дає найсильніший доказ свого почування, жертвуючи собою.

Оповідання має фрагментарний характер; напр. прихід Усусусів, їхній успіх і відворот займає всього... 20 рядків. Композиція зовсім добра, почуваємо в оповіданні вправлену, легку руку, але таки завадто часто занадто легку, головно у стилі та мові. Коли зважити, що таку книжку написав Голубець за одним присілком, жаль бере за його хист у цьому напрямку. Мова та правопис зовсім невиправлені і є в них сила помилок; деякі слова та фрази живцем узяті з польського та московського. Нема навіть місця їх перечислювати. Саме в популярнім виданні, призначеним для маси, що не вміє відріжнити промахів і помилок від правильних форм, не вільно бути недбайливим.

До оповідання, що може сповнити свою корисну службу, сам автор написав собі передмову про свій життепис і дотеперішню працю. Передмова ця написана напів іронічно з веселим самокритицизмом зовсім не підходить до такого видання і може тільки спантеличити добросердих читачів. Автор сам „сумнівається, чи книжкою типу „Вчорашньої легенди" обогатив українську літературу".

м. р.

—o—

З кіна.

Як довідуємось, у нинішньому сезоні кіно „Палас" виставить такі фільми: „Прокуратор Алінія Гора" зі Смоктанусь та головній ролі, „Ніч у Венеції" у малярській сюжеті з воєнним співаком Тіном де Патіора і „Графиня Монте Хрісто" з Бритівою Гальм.

Кіна „Коперника" і „Марусенька" заповідають такі новинки: „Розкішні пляжі" з Морісом Шевалє. „Піклуй поміж" з Еспаньї" в головним ролі поміком Елді Чантором у головній ролі 1000 американських красунь. „Катерина Велика" з Елізаветою Бергн. „І полк дрогує" з Мирославом Петрах та її донечкою. „Бунт молоді" Рен. Сесіль де Мілль. Пародія „Генрик VIII." з Чарлом Лаутоном, Вірою Юнайт під Артіст. „Гель з прізвіщ" з Едді Кантором. „В погоні за мільйоном" Дуглас Фербенкс і Бобі Дінікстс. „Людина з блискавок" з Борисом Карловом. „Замовк д-ра Мабузе", „Скандал у Будапешті" з французькою Галь. „Загадковий чоловік" на основі повісти Уелса.

Успіхи „Просвіти" значаться успіхами на всіх ділянках нашого життя. Занепад „Просвіти" потягнув би за собою занепад усього нашого добробуту. Шануймо себе! Дбаймо матеріяльні засоби „Просвіти"!

Економічний огляд.

Українська хроніка.

„КОЛЄКТИВНИЙ КУЛАК" І „ВІЛЬНИЙ" ЗБІЖЕВИЙ РИНОК.

Московські телеграми повідомили світ про те, що рад. влада дозволила селянам на Зеленому Клині вільно продавати хліб і збіжжя. Ця влада звільнила теж тамошні колєктивні від 10 літ а самостійних господарів на 5 літ від податку в натурі. „Нове Фр. Прессе" у власній телеграмі з Москви повідомила, що тепер допущено також **на Україні** і на Кавказі вільну продаж хліба. Чи є це якась переломова подія? Ні, зовсім ні! Загальний декрет про вільну торговлю збіжем має дату минулорічну, тільки, що його важність влада припинила, а тепер знову повернула йому значіння. „Вільна продаж" — це теж один з блахманів, які по мистецьки пускає Кремль своїм підданим. На ділі колєктивні чи самост. господарі можуть продавати свої надвишки тільки **державним або кооперативним торговельним організаціям по конвенційних цінах.** Про це писав на днях широко московський кореспондент „Газ. Польскої" Отмар. Від нього довідуємось дальше ось-що: Конвенційна ціна це гуртова ціна, що її визначує „Конвенційне бюро" кожного району. Вона обовязує всі державні і кооперативні торговельні організації. Вона не має нічого спільного з „ціною, яку довільно формує ринок", про що говорив декрет з квітня м. р. Вона є кількаразить а нераз і кільканадцять разів менша від тої і ледви 2—4 разів (залежно від околиці) перевищує просто комічні ціни, які платить „соціялістична батьківщина" за збіже доставлене з примусу. Отже — пише дальше згаданий Отмар — є бажання випомпувати зі села „надвишки" по цінах конвенційних, при чому „Комс Правда" накликує „до боротьби за найтокладніше переслідування тих цін, до боротьби з усіма класово-ворожими елементами, що хотять запропастити акцію закупів шляхом легковаження **конвенційних цін**". Ця сама „Комс. Правда" кидає громи в сторону деяких колєктивів, де відкриває породу **„колєктивного кулачя"**, зараженого — мовляв — спекуляційними, ґанґлерськими тенденціями. — Коротко: звичайна як досі грабіж під фірмою „вільного закупна по конвенційних цінах". Разом з тим іде голод.

Польська хроніка.

ПРОБЛЄМА ВАЛЮТОВОЇ ПЕВНОСТИ В ТОРГОВЛІ І ПРИ ЩАДНИЧИХ ВКЛАДАХ.

Плинність курсів совітових валют (фунта і доляра) підтримує інфляційну психозу в нас, не вважаючи на запевнювання всіх і вся про непохитність польського золотого. **„Король умер, хай живе король!"** Цей вигук франц. роялістів нагадується нам, коли читаємо в польській пресі, що краєве купецтво зірвало врешті з двовалютовістю, а рівночасно дістаємо до рук оферту калькульовану в доларах, при чому як печатка витиснена така клявзула: „під доларами треба розуміти доляри Зл. Д. П. Америки в золоті (1 грам золота — 0.731 дол.) що рівняються 8.914 золотим у золоті (1 гр. золота — 5.9244 золотих на підставі розпорядку през. Р. П. з 13. жовтня 1927 р.). Не вважаючи на поміні втрати, яких зазнають ще дальше долярові вкладчики, загрожені стратити повних 50 відс. свого долярового майна, вони не спішаться міняти доляри на золоті. Ну щож? Тиждень тому занявив провідник амер. „Найри", ген. Джонес, що доляр незалежно від того, який стандард є мірилом його вартости," є найздоровішим грошем на світі. Під кінець жовтня п. р. краківський „Час" подав квоту 8 міліонів доларів, яка приблизно в той час находилась на щадничих книжечках. Ми не думаємо, щоби за цих півтора місяця до сьогодні вище подана цифра багато змаліла. Поважна загроза франка через події у Франції, а разом з тим загроза золотого блоку згущувала тільки атмосферу валютової непевности. „Час" в жовтні слушно писав: „Долярові ощадности в Польщі є індивідуально небезпечні, а суспільно-шкідливі". Так, але чи можна дивуватись недовірливості вкладчиків, коли він уже **тричі** пережив інфляцію (корони, марки, золоті)?

БОРОТЬБА З КАРТЕЛЯМИ І ДЕЯКІ ІІ СУПЕРЕЧНОСТІ.

Після цементового картелю, як відомо, прибрала на черзі справа з карбідовим картелем. Держ. фабрика Азотів у Хожові хоче розвязати умову зі згаданим картелем, що рівнялося його фактичній смерти. Розправа в кверт. суді назначена на 19. ц. м. Знову на два могутні гір'шношлеські підприємства, на „Гуту Королівську" і „Лєвру" і на кат. С. А. для Гірництва і гутництва, уряд наклав кару по 50 тис. зол. за незголошення картелевої умови до реєстру. Ці події зробили тепер справу картелів дуже гострою в Польщі. Опозиційна преса закидує урядові нещирість у цій боротьбі з картелями ніби то для загального добра. На 155 картелевих договорів, що зареєстровані в Мін. Пром. і Торговлі, в 14 беруть участь державні підприємства безпосередньо, а в 6-ох посередньо.

БУДЖЕТ, МОНОПОЛІ, КОНТРАБАНДА І НЕЛЄҐАЛЬНА ФАБРИКАЦІЯ.

Державні доходи постійно харчаться. Недавні читали ми сприводження держ. залізниць, з якого виходить, що третій квартал цього року приніс залізниці на 14.1 проц. менше ніж минулого. Тепер деякі польські газети сіють шум з приводу шораз менших доходів із держ. монополів (на основі прелімінарія бюджету повинні вони дати 1/3 всіх доходів). Вистарчить сказати, що за 3 квартали цього року продано тютюневих виробів **на 100 мія. зол. менше** ніж попереднього за 3 квартали. Причина тому контрабанда тютюну, запальничок, тощо і нелєгальний виріб спірту домашнім способом. Чомусь забувають при тому згадати зростаючу чужу...

Світова хроніка.

СТАБІЛІЗАЦІЯ ДОЛЯРА І ФУНТА І ЗОЛОТИЙ БЛЬОК.

Автор відомої книжки „Дві Европи" з 1929 р., про яку ми в свому часі згадували, Делєзі, видав нову книжку п. н. „Боротьба за золото". В ній заявляє автор, що Англія через захитання ціни за унцію золота у франках, фактично відірвала золотий блєк від золотого стандарду. Сьогоднішна стійність валют цього блоку існує тільки на око, бо вони стійні тільки у відношенні одна до одної, а не як раніше до ціни золота. Автор уважає, що блєк може існувати тільки так довго, як довго хитається доляр і фунт. **Їхня стабілізація** — мовляв — **буде для золотих валют фатальна.** — Колиб це мало бути правдою, то ми мусіліб уже в найближчому часі сподіватись захитання вартости також польського золотого. Як подає преса, Америка переговорює тепер з Англією і Францією та хоче стабілізувати доляр на 60 відсотках паритету. Хоч преса пише також про спротив деяких сенаторів, що обстоюють 50 відс., то воно суті справи не змінялоб. Бо справа йде перш усього про те, чи буде вже тепер стабілізація чи її не буде. Найімовірніше, що справа затягнеться до перших днів січня, коли збирається сенат. Однак останні успіхи теперішнього французького премієра зменшують небезпеку для франка. Навіть при 50 проц. девальвації доляра рівень 12.5 франків за доляра не є нічим для Франції страшним, хочби Рузвельта політика ціни дальше вділала посередньо на европейських ринках. Так запевнюють деякі знавці. Франція, мовляв, дальше залишиться бастіоном непохитности валюти.

СМЕРТЬ РОСІЙСЬКОГО ЕКОНОМІСТА.

Недавно помер у Льозанні М. С. Жекулін, проф. рос. університету і чеської Високої Торг. Школи в Празі та відомий економічний публіцист. Як економічний редактор пресової агенції „Центр. Евр. Преса" публікував свої статті у різних европейських мовах. Співробітничав у „Журналь де Женев", а в рукописи залишив книжку „Система радянської господарки".

В. Н-вич.

Дописи.

ТЕРЕБОВЛЯ.

Районова освітня нарада. Дня 8. грудня в день „Просвіти" відбулася районова нарада видільних читалень з Будзанова, Ласковець, Кобиловолок, Кульчиць і Слобідки Янівської в Будзанові. Присутніх 20 видільових. Делєгатом виділу філії „Просвіти" в Теребовлі був о. Платон Карпінський та урядовець філії. Нараду відкрив о. П. К., що виголосив промову про вагу і значіння просвіти. По нім обговорив справи організаційні урядовець філії „Просвіти", замовив курсів по читальнях і дару „Просвіти". Потім о. Карпінський забрав ще раз голос та обговорив справу діточих відділів при читальницьких бібліотеках. Були запити поодиноких видільових, на котрі відповідали обі референти.

Загальні збори читалень. Дня 3. грудня відбулися загальні збори читальні „Просвіти" в Деренівці. Головою вибрали о. Петра Глинського. При читальні існує прекрасний мішаний хор, яким дирігує Петро Турусь. Читальня влаштувала була 27. серпня концерт у честь Шевченка, а на 17. XII. п'ятотовляє свято-академію в честь „Просвіти". — Дня 4. XII. відбулися загальні збори читальні „Просвіти" в Могильниці, на котрих виголосив головою о. Іван Яворського.

Просвітянські свята. Дня 8. XII. відсвяткували просвітяни села Глещани торжественно день „Просвіти". Рано відчитав о. Дерлиця Службу Божу в місцевій церкві, а по Службі Божій відправив панахиду. Церква була повна народу. З церкви перейшли всі до читальні, де відбулася святочна академія. Перший отворив академію голова читальні Степан Смельський довшою промовою: говорив про значіння книжки й освіти. По нім виступив Павло Смаляґа, що візвав жіноцтво, аби гуртувалося в „Просвіті". А третій бесідник Колодинець Іван закликав виховувати молодь у патріотичнім дусі. Дуга оркестра відіграла просвітянський гимн. Потім було кілька деклямацій: Бабій Михайло деклямував „Грядущим", Юлія Гой „До Основяненка", Мирослав Смельський „Про голод на Україні", Федь Подворяний „Тарасова ніч", Стечишин Василь с. Стіжана „Не забудьмо за Просвіту". Мішаний хор читальні під управою місцевого дяка Головацького відспівав гарно кілька творів, як: „Великий день", „Привіт гостям", „Сонце заходить" і інші. Також чит. оркестра відіграла кілька музичних кусників. При кінці подякував голова читальні всім присутнім. Академію закінчив відспіванням „Ще не вмерла". В часі академії зложили присутні 13.57 зол. на дар „Просвіти". — Того самого дня відбулося просвітянське свято в Іванні. Рано була

Сл. Божа і панахида. На Сл. Божій виголосив відповідну проповідь о. Райх Осип, голова читальні. Вістям була в читальні академія, на якій був реферат, співав хор і грала чит. орхестра. Вечором була вистава „Подорож до Сибіру". Дохід з вистави висилано на зор „Просвіти" і на „Рідну Школу".

Маркіянови поминки. Дня 3. грудня відбувався в Теребовлі заходом Марійської Дружини гімназисток Маркіянові поминки. Рано відслужив о. Весоловський Службу Божу в місцевій церкві, а по Сл. Божій відправили соборну панахиду за о. Маркіяна Шашкевича: о. Мохнацький, о. Весоловський та о. Кузьма. Вечором в год. 6. в салі чит. „Просвіти" відбулася академія-концерт з різнородною програмою. Вступне слово виголосив о. Весоловський. Співав мішаний хор гімназистів (українців). Були дві деклямації: „Бандурист" — деклямував ученик Гаврилюк Осип і „Підпис" — деклямувала Марія Заплітка. Мандоліновий орхестра відіграла кілька творів досить удатно. Вкінці треба згадати ще виступ ученика Мохнацького Юрія, що відіграв на ксильофоні „Die Waldvöglein". Хор та орхестру вивчив і диригував ученик Паньчишин Евген. Треба вкінці підчеркнути, що „Мар. Дружина" є одинокою організацією, дозволеною нашим ученицям. Її веде провідниця о. Весоловський Евстахій.

СТРИЙЩИНА.

Руїна. Невтішні вісти приходять до нас зі сіл, що до читалень „Просвіти" присилають вибиті на машині готові протести проти рішення Головного Виділу Т-ва „Просвіта" у Львові в справі розвязання Філії „Просвіти" в Стрию та установлення Кураторії. В тих готових протестах зазначено, що читальні „Просвіти" не мають признавати авторитету Головного Виділу, тільки дальше повинуватися приказам розвязаного виділу. Але що до Кураторії філії „Просвіти" Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові назначив також голову розвязаної філії, мимоволі родиться гадка, що розкладовою працею чинять деякі бувші члени виділу. Якщо воно так дійсно є, то всі відповідальні чинники повинні з того витягнути відповідні консеквенції і таких людей викинути поза скобки нашого життя. Думаємо, що провідники читалень „Просвіти" по селах звернуть на ту деморалізацію увагу і в прилюдним світлі представлять фуїнницьку роботу демагогів.

НОВИНКИ

— **Цьогорічний св. Миколай спізниться!** Як довідуємося, цього року св. Миколай дещо спізниться зі своїми дарунками, тому що перед своєю мандрівкою мусить підкріпити свої сили **пастеризованим молоком Маслосоюзу**, якого дуже додатний вплив випробує на собі кожний, хто буде його вживати замість ринкового молока, дуже часто невідомого походження і якости. 776

— **Важне для всіх.** Не забудьте, що найкращим дарунком на св. Миколи є 3. (Миколаївське) число гумористичного журналу „Жорна".

— **З радія.** Львівська радіостація передавати-ме у вівторок, 19. грудня, богослуження з Волоської церкви у Львові. Початок в год. 9.45.

— **Знижка цін хліба.** Від 18. грудня пекарський цех у Львові знизив ціну хліба. Бохонець 1 кг. із житної муки у пекарні 31 сот., у крамниці та на стрягні 33 сот.

— **ОУН у жіночій семинарії?** Польська преса повідомляє, нібито урядово стверджено, що влада безпеки після довшої обсервації ліквідувала гурток ОУН у дівочій учительській семинарії в Сокалі. Арештували три ученици V. курсу. При ревізії в них мовляв найшли багато компромітуючого матеріялу ОУН. Арештованих відставили до вязниці при окр. суді у Львові.

— **Сніг, морози, тепло, повінь.** Від п'ятниці Львів і цілий край навістили великі снігопади. Львівська дирекція залізниць вислала на загрожені шляхи снігові плуги. Вони працюють без упину, щоби поїзди не спізнювалися. Всеж на львівський двірець прийшли всі поїзди з спізненням кількадесять хвилин. Також у стрийській дирекції поїзди спізнюються. В деяких околицях упало снігу на 50—60 цм. високо. — Наслідком морозу в зах. Німеччині Рен замерз на просторі 5 км. Це дуже рідко трапляється — У Москві занотували — 33 ст. У більшовицькій Білорусі наслідком морозів на залізницях стан катастрофальний, бо нема вугля. Стації неопалені. В вагонах подорожні відморожують собі ноги й руки. В Білорусі занотували кілька смертних випадків наслідком морозу. На ст. Негорєлое замерз транспортовий робітник Лукин. Біля Голосова сторожі відморозили собі руки й ноги. — З Москви прийшли вістки, що ледолім „Челюшкин" повідомив через радіо, що на географічній широті 68 ст. і 4 м. та зах. довжини 172 ст. 56 м. (береги пів. Сибіри) від кількох днів тепло, пересічно 1,5—2 ст. вище зера. — У Югославії наслідком сніговиці перервано у багатьох сторонах краю залізничний рух. На шляху Загреб-Сплїт сніг доходить до 3 м. високо. — Після великих снігів нараз у Венеції потеплило. Від кільканацять годин паде безупинку дощ, що спричинив повінь. У лягунах вода піднялася більше як на метер, вдерлася до частини міста та залила сутерини. Люди не можуть вийти з хати, бо вода сягає до вікон партеру. На пл. Марка води стільки, що можна плавати моторівками. Вода підноситься з години на годину. — У півн. Мароку паде дощ безупинку 47 годин. У Фезі частина туземської дільниці під водою. Вода вдерлася до домів. Один дім завалився. Під звалищами згинула одна жінка. Багато рік у півн. Африці виступило з берегів, біля Фезу зірвало мости. — Над каліфорнійським побережжям лютує хуртовина. Зірвало вязання найбільшого в світі моста „Золоті ворота", який будують біля Сан Франціска.

— **Повісився кравець.** При вул. Травгута 11. повісився на футрині 30-літній кравець Йосиф Тирович. Кажуть, що покінчив самогубством тому, що не дістав грошей від свого шефа кравця Керницького з Личаківської вулиці.

— **Краєва хроніка.** Під поїзд, що їхав зі Стрия до Ходорова кинувся Каз. Бороденко. Згинув на місці. Причина: нерваний розстрій. — Тернопільський суд засудив Йосифа Ворожбита з Бущева на досмертну вязницю. Вороженбіт утопив у Серет свою жінку Марію Комар, а жив із Мих. Дільною. — З 1. березня 1934 скасують в Ярославі скарб. уряд. Приналежний до того уряду ланцутський та перемиський повіт приділять до скарбового уряду в Ряшеві, ярославський до скарбового уряду в Перемишлі, а любачівський до Жовкви.

— **Похорони селянина-премієра.** У Чехії помер бувш. чехословацький премієр Антін Швегмер бувш. чехословацький премієр Антін Швегмер. Згідно з останнім бажанням покійного поховали на цвинтарі в селі Гостіважі, де він був хліборобом. У Празі підчас похорону прибрали ліхтарні кіром, а прапори опустили до половини маштву.

— **Карієра 22-літньої українки.** Цього місяця відбувається в Монтевідео (Уругвай) 7-а з черги панамериканська конференція. У складі американської конференції є 22-літня Ір. Уляшицька, донька гр.-кат. пароха з Нортгемптону. Американська преса звертає увагу, що дійти до такого становища, яке вона займає в такому віці, рідкий випадок. Вона є секретаркою у головному державному департаменті у Вашингтоні і в Уругваю буде проводити пятьома секретарками американської делегації. Вона вродилась у Галичині і як дволітня дитина виїхала з батьками до Америки. Скінчила вашингтонський університет і вищу торговельну школу у 17-ім році життя, у першому дозволеному річниці з дуже великим успіхом. І. Уляшицька володіє плавно 9 мовами: українською, російською, польською, чеською, англійською, французькою, німецькою, еспанською та мадярською. Це гарна дівчина з блакитними очима, кучерями, рожевенька і подобає більш на кінову артистку як на ділового урядовця. Замітне, що її сестра та два брати теж дуже талановиті.

СПОРТ.

КОПАНИЙ МЯЧ. МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

БРЮССЕЛЯ. Краків — Діябль Руж 7:6 (3:2).

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Лехія — Погонь 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Проф. Д. Дорошенко: НАРИС ІСТОРІЇ УКРАЇНИ. Том. II. (Від половини XVII. століття). Варшава 1933. Стор. 370. Форм. великої вісімки. Праці Українського Наукового Інституту в Варшаві, том. XVIII.

Сергій Даушков: ПОДОРОЖ У СИБІР. Спомини волинського емігранта про страшне життя на Сибірі. Найкращі оповідання „Самоосвіти", ч. 10. Львів, грудень 1933. Стор. 32. 16°.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Р. VI., ч. 12 за грудень. Зміст: На окраю днів (Актуальні замітки. — Ольховий Ілярій: Валюта. Чи курс англ. фунта й амер. долляра піднесеться? — Тотомяниц В.: Консументи і продуценти. — Кудинський Антін: Значіння перших кооператив лісових робітників на Закарпатті. — Жід Шарль: Взаємини між кооперацією і публичними органами. — Башкевич Іванна: По галицькій волості. — З кооперативного світа. — Господарська хроніка. — З преси. — Смерть І. Івасюка.

ВІСТИ З ЛУГУ. Рік VIII., ч. 11. за листопад. Зміст: Праця зимою. — А. Курдидик: Не кинув... (Оповідання четаря). — Праця в „Лузі" у грудні. — Лути в Надчіпянщині. — Нова лугова пісня (з нотами). — Зима. — З життя Лугів. — Некрольог.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Кіно. Український Театр у Львові.

Гостинні виступи Українського Театру ім. Тобілевича.

ЛЬВІВ: сали Муз. Т-ва ім. Лисенка, ювилейна вистава з нагоди 40-літньої артистичної праці И. Стадника. Год. 8.15, 20. XII. 1933 „ГРА НА ЗАМКУ", анекдота на 3 дії Ф. Мольнара.

Сала Театру Різнородностей (Нар. Дім): 21. XII. „ПЕПІНА" оперетка на 3 дії Р. Штольца.

22. XII. год. 7.30 веч. „СОНЦЕ РУЇНИ" іст. трагедія на 5 дій В. Пачовського.

Білети вже продаються в Нар. Торговлі, Ринок 36, а в день вистав від год. 6 при касі.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 18. XII. вистава не відбудеться з причини ген. проби „Клеопатри".

Вівторок 19 XII. год. 7.30 веч. премієра „Клеопатра" Норвіда.

Театр Різнородностей.

Понеділок, 18. XII. год. 7.30 веч. „Стефко".

Вівторок, 19. XII. год. 7.30 веч. „Стефко".

Кіна.

АДРІЯ: „Лицарі сумерку". „Гостинна оранія".

АПОЛЬО: „Молодість на замовлення".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властом Буріяном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Париж".

КАСІНО: „Живемо сьогодні".

КОПЕРНИК: „Білий опір" і додаток.

КОЛІСЕЙ: „Королівський любко", ревія „Р.г обильности".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка шліон" і Бастер Кітон.

МУЗА: „Таємний острів" та весела програма: Льорель і Гарді.

ПАЛЯС: „Утеча перед шлюбом".

ПАН: „Право до гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „Під грядом куль".

ХИМЕРА: „Король цигляків".

СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юльця", ревія з Буковинською, Аморсом і Берським.

УТІХА: „Чудотворець" і ревія з Таміловичем.

Закордонне радіо.

Понеділок, 18. грудня 1933.

Відень (517,2) 15.25 Скрипкові твори, 17.20 Фортепян, 18.55 „Тангайзер" оп. Вагнера; **Братислава** (279.3) 19.55 Словацькі пісні; **Прага** (488,6) 20.00 „Самсон і Даліля" оп. Сен Санса; **Париж** (1725) 21.00 Камер. музика; **Білгород** (430,4) 19.00 Співи; **Ковно** (1935) 19.30 Співи; **Гайльсберг** (276.5) 21.00 Музика до Гетових творів (співи), **Ляйпціг** (389,6) 14.55 Концерт, 20.30 Веселий вечір; **Букарешт** (394,2) 18.15 Концерт. 20.45 Співи; **Будапешт** (550,5) 19.30 „Тенор". „Карнавал" дві опери; **Рим** (441,2) 17.30 Концерт. 21.55 Камер. музика.

Вівторок, 19. грудня 1933.

Відень (517,2) 15.15 Пісні діточого хору, 22.20 Концерт; **Кошиці** (293,5) 16.30 Концерт; **Прага** (488,6) 16.00 Концерт сальонової орх.; **Лятті** (1796) 19.10 Співи; **Париж** (1725) 21.00 „Ле Сальтімбанк" оп. Ганне; **Білгород** (430,4) 20.30 Вок. квінтет, 21.30 Фсоньки; **Гайльсберг** (276,5) 20.10 „Назиш" оп. Д'Альбера; **Ляйпціг** (389,6) 20.10 „Іфігенія" пєса Гетого; **Мінхен** (539). 13.20 Оп. музика, 14.20 Солісти. 17.50 Пісні; **Бреслян** (325) 21.10 Концерт із нагоди 70-их роковин Масканіні; **Осльо** (1083) 22.15 Давні пісоньки; **Будапешт** (550,5) 20.00 Фортепян. 21.00 Сучасна музика; 20.40 „Іваць флетіст" оп. Ганне; **Рим** (441,2) 22.30 Музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 18. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 13.38 Російські композитори з грамофону; 15.25 Збіжева біржа, 15.30 Господарські вістки; 15.35 Фортепян; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Скрипка; 17.30 Пісні, фортепян; 17.50 Стенографія; 18.00 Мудрці та поети старинної Греції; 18.45 „Яхт кохання" оперетка (з грамофону); 19.10 Всячина, грамофон; 19.25 Муз. фейл. „Дівчя колда"; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Концерт (музика, співи); 21.00 Фейлетон; 21.15 Сцени з „Олафа Трігвасона" пєса Бернсона, муз. Гріга; 22.00 „Остання ніч Івана Кройтера" фейл. Ю. Тепи; 22.15 Танкова музика; 23.05 Грамофон.

Вівторок, 19. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; **9.45 Богослуження з Волоської церкви у Львові;** 12.05, 13.38 Сальонова орхестра; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки, 15.40 Вок. музика з грамофону; 16.40 На службі милосердя; 16.50 Грамофон; 16.55 Концерт; 18.00 „У великих відчайних сталі"; 18.20 Муз. скринька; 18.35 Співи; 19.05 Зимові ловп; 19.15 Всячина; 19.25 Фейлетон; 19.40, 19.45 Спортові вістки, 20.00 „Молодий король" оп. Кальмана, з перерві „Добродійство Чон-Тен"; 22.30 Танкова музика; 23.05 Найгараїші твори з грамофону.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА СВ. МИКОЛАЯ

пригадується ласкавій памяти стара, 50 літ істнуюча ф-ма

Брандштедтер і С-ка

ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 5

та її філія

„Confiserie du Théatre"

ЛЕГІОНІВ 43

та поручає

СВОЇ ЗНАНІ ЧОКОЛЯДИ, ЦУКРИ, БОМБОНЕРИ ТА ІНШІ ВИБАГЛИВІ ЛАСОЩІ ПО НАДЗВИЧАЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 336 (13.535). Львів, середа 20. грудня 1933. Pocztowe opłatę zaryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Лещата, кийки до лещат, лещетарські чоботи, частини до вязань і кийків - - дістанете **А. КОНЄВИЧ І СИН** **ЛЬВІВ, БАТОРІЯ 12.,** (Тел. 76-00)

Мобілізація москвофільських недобитків на Лемківщині.

Півофіціяльна аґенція львівського воєвідства „Всхуд" подає широкий звіт зі „зїзду мешканців Лемківщини", що відбувся у Сяноці кілька днів тому, та на якому, нібито, було понад 200 „делеґатів" з повітів Сянік, Ліско, Коросно, Ясло, Горлиці, Новий Санч і Грибів. На ділі це був зїзд кацапських недобитків, яких заздалегідь змобілізовано, щоби заманіфестувати „силу" лемківського москвофільства у звязку з відомими останніми розпорядками краківської шкільної куратории. Про характер того зїзду може найкраще засвідчити факт, що зі Львова поїхали туди „сам" Міхал Бачинський (який зеславно цілком погодився зі „старорежімною" групою „Русскаво Ґолоса") і його адютант з Народного Дому — відомий Слезюк. Бачинський виголосив теж головний „політичний, господарський і культурно-освітній" реферат, в якому мабуть забув лише „зреферувати" справу майже 2-мілїонового довгу „Народнього Дому" й ліцитації його маєтків...

Очевидно — „зїзд" прийняв цілу низку „резолюцій", між якими є теж „домагання" створити окреме „руске" епископство для Лемківщини, вести шкільну науку „в низку лемковскім" та і основувати одну середню школу на Лемківщині (мабуть у тім самім „єнзику"). Річ ясна, що „зїзд" з захопленням „затвердив" діяльність пп. Бачинського і Яворського. З тим самим захопленням прийнято до відома факт видачі лемківського урядового букваря...

Основано нову москвофільську ячейку п. з. „Лемковскій Союз" в якомму засів цілий москвофільський синедріон. Отже: як „почесні члени" Бачинський, Яворський і Слезюк, — потім адвокат Ґнатишак і Трухановський з Криниці (автор „Лемківського букваря"), адвокат Сьокало, радник Мокрицький, Яворський та ін. Перелім, купець Музичка і Стефанишин зі Сянока та ще деякі „стовпи". Рішено навіть видавати в Сяноці газету по лемківськи, бо, видно, знаменитою льокатою показалися великанські гроші, видані досі на всі москвофільські ґетьтьки...

Найбільш цинічна резолюція — це чергова довоз на українське греко-католицьке духовенство, що — мовляв — воно використовує церкву для політичних цілей, тоді, коли ціла ідея окремого лемківського епископства — це виключно політична комбінація людців, які підтримують російське православія!

НАЙДАЛЬШЕ ДО 25. ГРУДНЯ Ц. Р. мусите викупити свою будинкову полісу на 1934 рік у приналежній аґенції ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР" У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

ЛЕЩАТА, ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ВИРЯД, СОВГИ Й САНКИ по найнижчих цінах поручає КООП. „П Л А С Т", ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

14 дешевих днів
40% знижка цін на всілякі товари блаватні і білизняні - - - -

Для приміру подаємо:

Фляненя білизн.	0.60	Полотня	0.60
Фляненя, піджам.,	0.75	Димка на підшт.	0.70
Фляненя в найн. взори	1.—	Зефір на сорочки	0.80
Бая двостороння	1.70	Попелїна	1.30
Вельвети і штрукси	1.75	Полотно на прост.	1.30
Ваталїна	1.50	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на мундурки	2.25	Ручники вафлеві	0.35
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники купел.	0.65
Вовна на сукні	3.—	Пошевки	2.40
Сукна лещат.	3.25	Капи і обруси	2.75
Вовна на плящі	3.—	Підлинки ковдр.	5.50
Пледи	5.50	Коллри сатинові	9.—
Коци	5.50		

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнород. в партері даром як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Паляс, Апольо, Атлянтік і інших.

Галицький Магазин Новостей, Львів, Галицька 15.

Перша приватна українська ґімназія на Закарпатті.

На просторі від Ясіня по Хуст нема ані одної середньої школи, так що, вся Ґуцульщина майже не має змоги дати своїм дітям середню освіту, бо звідти до Ужгороду доволі далеко. Тому свідомішї громадяни Бичкова повели акцію за заснування у себе приватної ґімназії, не добившись досі заложення державної ґімназії. Справу основання приватної ґімназії у Бичкові взяв на себе Батьківський Союз при горожанській (виділовій) школі у Вел. Бичкові, якого головою є о. декан М. Мочкош, місцевий греко-кат. парох. У вересні ц. р. внесено до шк. відділу в Ужгороді прохання в справі дозволу заснувати прив. ґімназію. Але тому, що всіх вимог закону (дотично правної особи, професорського складу, фінансів і примішення школи) не можна було відразу виконати, ініціятори отворили тимчасово ґімназійний курс, до якого зголосилося 50 учнів. Управителем курсів є директор горож. школи В. Петрецький, крім нього вчать: А. Шорегій, Швайцер і Бер. Одночасно з тим сільське заступництво веде дальше заходи в справі заснування у В. Бичкові ґімназії державної. Замітна річ, що бажання заснувати ґімназію злучило всіх бичківців в одно — без огляду на релігійні та партійні ріжниці.

Українці в румунській Мармарощині пробудилися.

Ужгородське „Українське Слово" повідомляє, що українці Мармарощини в Румунії після 15 років пробудилися. Під веденням д-ра Одовичука, адвоката в Сиготі, організується там Руська Національна Партія. Тепер партія організує населення по селах і нарід радо горнеться до своєї національної організації. Повідомляють також, що уряди ставляться до цієї політичної організації не вороже і сповнять деякі бажання політичних провідників українців. У школах позволено вчити по українськи. В урядах думають дати місце українцям у відповідним числі до населення. До городської ради міста Сиготу мали би увійти 3 радники українці. На селах, де переважно жие українське населення, мають увійти в сільські заступництва українці і т. д.

Привернення молитви у віденських школах.

Декретом міністра віросповідань і освіти з 10. квітня ц. р. увеважнено міністерський розпорядок з 1919 р., який зніс релігійні практики в школах. Опираючись на тій правній основі, архиепископська курія у Відні звернулася в початком цього шкільного року до шкільної ради м. Відня з домаганням увести в життя згаданий міністерський розпорядок. У звязку з тим віденська шкільна рада оголосила розпорядок архиепископської курії в справі релігійних практик шкільної молоді з днем 1. грудня ц. р.

—o—

Ватикан не може визнати Радянщини.

ПАРИЖ, 18. XII. ПАТ. Кореспондент „Еко де Парі" у Ватикані подає інтересні подробиці про відношення Апостольської Столиці до Радянщини. Управитель місії „Про Русія" епископ д'Ербіні є від довшого часу хворий і перебуває на лікуванні в Бельгії. Наслідком цього стану здоровля він зголосив димісію, яку тепер папа остаточно приняв. Уступлення епископа д'Ербіні, що є за виконуванням католиками своєї місії навіть серед теперішніх умовин, які панують у Радянщині, вплинуло рішучо на зміну становиша. У ватиканських колах переможна думка, що радянська держава є наскрізь атеістична та що атеізм теоретичний і практичний, є інтеґральною частиною другого пляну пятилітки. Кореспондент не заперечує, що були спроби навязати контакт, але без успіху. Тепер Ватикан рішився вдержати становище, означене на ґенуенській конференції, що Апостольська Столиця може признати тільки державу, де релігійна свобода є офіціяльно загарантована і практично запевнена. Серед таких умовин, пише кореспондент, Ватикан буде останньою держабою, що пізнасть Радянщину.

НОВЕЛІЗАЦІЯ КООПЕРАТИВНОГО ЗАКОНУ.

(Розмова з послом О. Луцьким).

— Уряд передав соймові до полагоди свій законопроект про зміну закону про кооперацію. Чому ціла кооперація заявилася проти цього законопроекту?

— На цей законопроект вложилися три ріжні почини: а) **ініціятива сойму,** яка у внеску „клюбу людовців" прямувала передовсім до скріплення відповідальности завідуючих органів кооперативи та ревізорів, б) **ініціятива „кооперативної Ради",** яка по комісійнім розгляді справ зголосила чимало важних внесків на зміну процедуральних постанов кооперативного закону і нарешті в) **ініціятива Міністерства Скарбу,** яке проти волі кооперативної Ради і цілої кооперації постановило ще дуже сильно скріпити вплив державної влади на кооперативне життя, відбираючи кооперативному рухові його необхідну незалежність та самодільність. Проти постанов законопроекту, що випливають із цієї останньої ініціятиви звершається однодушно цілий кооперативний світ.

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — новини, шовки, фланелі та білизняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 23.

— Якіж ці постанови?

— Ось вони: а) в арт. 60. надається провідникові „Кооперативної Ради" (урядовцеві Міністерства Скарбу) право переводити ревізію навіть у приналежних до ревізійного союзу кооперативах, коли їх членами є інші кооперативи (у нас у всіх централях та в окружних союзах);

б) в арт. 61. дається цьомуж провідникові „Кооперативної Ради" право затверджувати всіх ревізорів у кожнім ревізійнім союзі з тим, що кожного вже й затвердженого ревізора провідник „Кооперативної Ради" може позбавити права переводити ревізію на все або на деякий час;

в) арт. 67. постановляє, що статути ревізійних союзів і кожну їх зміну затверджує міністер скарбу;

г) арт. 68. відбирає „Кооперативній Раді" (яка в 2/3 складається з представників кооперації) компетенцію надавати та відбирати ревізійним союзам право на ревізію в обєднанних кооперативах і передає цю компетенцію міністрові скарбу;

д) цей сам артикул вводить особливо небезпечну для нас новість, що міністер скарбу може жадати навіть від уже існуючого ревізійного союзу, щоби він змінив форми (типи) кооператив — або обмежив територію своєї діяльности;

е) в арт. 69. сказано, що діяльність ревізійних союзів підлягає наглядові провідника „Кооперативної Ради", а кошти цього нагляду платять ревізійні союзи;

ж) в арт. 75. вводиться дуже небезпечну для нас, як це знаємо з практики, новість, що кооператива може бути розвязана також децизією окружного суду, виданою в карнім поступованні на внесок повітової адміністраційної влади, „коли діяльність кооперативи загрожує безпеченству, спокоєві та публичному порядкові";

з) в арт. 108. обмежується дальші дотеперішні компетенції „Кооперативної Ради" в користь її провідника, урядовця Міністерства Скарбу.

До цього треба ще додати постанову арт. 3. законопроекту, що існуючі ревізійні союзи мусять під ризором утрати дотеперішніх прав постаратися в міністерстві скарбу протягом шести місяців по оголошенні новелі про затвердження їх права на ревізію обєднаних ними кооператив.

— Наскільки пригадуємо собі, в попереднім проекті, над яким застановлялася „Кооперативна Рада" був ще артикул, на якого основі аж від опінії „Кооперативної Ради" мало залежати зареєстрування кожної нової кооперативи.

— Тепер цю думку щасливо змінено, признаючи це право опінії, без якої суд не зможе реєструвати кооператив, також ревізійним союзам.

— Чому ви, пане посол, підкреслили у своїй промові при першім соймовім читанні цього законопроекту, що він є загрозою смерти для „Ревізійного Союзу Українських Кооператив" та може розвалити цілу нашу кооперацію?

— До цього мав я право не тільки з огляду на вищенаведені уступи самого законопроекту, але ще й на основі тих тенденцій, які виявив п. віцеміністр скарбу Козловський у своїх розмовах також з представниками РСУК. Він, автор цього законопроекту, заявився виразно за тим, що новеля кооперативного закону повинна довести до існування тільки одного рільничого, одного споживчого, одного „шульце-делічського" кредитового, одного будівельного і одного військового ревізійного союзу в цілій державі з їх філіями у важніших осередках. Таким чином наш „Ревізійний Союз" щез би, всю нашу кооперацію „фахово" розпарцелювали би.

— Чи думаєте, що ліпше аж до такого розвалу?

— Не хочу бути злим пророком, бо вже в самім офіційнім мотивуванні законопроекту така розвязка вважається тільки „теоретичним" ідеалом, якому стоїть на перешкоді: традиція, національні справи і т. п. Всеж таки чорна, градова хмара висить над цілим нашим кооперативним дорібком. Зробимо все, щоби вона пройшла без шкоди для нашого національного і загального добра, але тенденції, щоби принайменше територіяльно чи „по видах" обрубати нас, — як самі знаєте, — дуже сильні. Найгірше, що в цьому законопроекті все узалежнюється від доброї волі кожночасного міністра скарбу. Ситуація дуже й дуже поважна.

ШОВКИ
ФРАНЦУСЬКІ І КРАЄВІ
НА МОДНІ ЖІНОЧІ СТРОЇ
поручає дешево
ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА
ЛЬВІВ, Ринок 30.

Чи можливі у нас міжпартійні умови?!

Історія одного мандату, — або: як радикали зломили умову про виборчий блюк з 1930 р.

III. УМОВА З УСДП. — ТЕКСТ ЗАЯВИ КАНДИДАТІВ БЛЬОКОВОЇ ЛИСТИ. — КОРЕКТУРА МАНДАТІВ У КОРИСТЬ УСРП.

Продовжуючи публікацію документів до історії українського виборчого бльоку з 1930 року, з нижченаведених документів звертаємо особливо увагу на текст кандидатської заяви і текст доповняючої умови між УНДО й УСРП, яка скорегувала вислід виборів у користь УСРП.

Для повноти образу слід зазначити, що коли до бльоку УНДО й УСРП приступила УСДП — ця остання партія отримала 3-е місце на бльоковій листі у 52-ій виборчій окрузі (Стрий).

Черговим документом є така устійнена кандидатська

ЗАЯВА.

Я нижче підписаний . . . . . заявляю, що на випадок вибору мене на посла чи сенатора зі спільної листи УНДО й УСРП прийму цей мандат лише з доручення управи . . . . . .

Одночасно заявляю, що оскільки опорожнився би з якої би то не було причини мандат, який з бльоковою умовою належався би не моїй партії, а я приходив би на чергу в списку кандидатів, ручу словом чесної людини і дисциплінованого члена моєї партії, що з цього мандату зрезигную в користь кандидата тої партії, якій це місце прислугує згідно з бльоковою умовою.

На випадок, якщо я з мандату не зрезигнував би згідно з моїм повчинім зобовязанням чесної людини годжуся, щоби цей мій негромадянський вчинок опубліковано в пресі, щоби громадянство могло супроти мене витягнути всі консеквенції як нечесної людини.

. . . . . дня . . . . . 1930 р.

Д-р Дмитро Левицький вр. Д-р Іван Макух вр. Д-р Л. Макарушка вр. Д-р Стахів Матвій вр.

Зазначуємо, що ця заява обовязує і п. Гривнака, який оце всупереч бльоковій умові затримав мандат, опорожнений після смерти бл. п. д-ра Я. Олесницького, члена УНДО, замість зректися його в користь УНДО.

*

Вислід виборів з 1930 р. ще без сумніву в памяти наших читачів, тому пригадаємо тільки ті конечні подробиці, які торкаються кандидатських місць УСРП-артії на виборчих бльокових листах. Радикальній партії припали в участі наслідком вислідів виборів 3 мандати, два у станиславівській окрузі, а один з державної листи. Треба для ясности додати, що до сенату дістала 11-ка у станиславівському воєвідстві тільки один мандат, тому бл. п. Мих. Галушинський згодився зрезигнувати з першого місця на сенатській листі у користь сен. д-ра Івана Макуха (УСРП), а сам перейняв посольський мандат у станиславівській виборчій окрузі. Таким чином одержала радикальна партія два посольські й один сенатський мандат.

Безпосередньо після виборів до сойму, бо вже в дні 18. листопада 1930 р., звернувся Президія УСРП до Президії УНДО з листом, в якому домагалася, щоби УНДО передало для УСРП ще три бльокові мандати. Це своє домагання узасаднювали радикали переконливим тим, що число здобутих їхньою партією мандатів ані не відповідає, відношенно дійсних зусиль

З міліона людей, уроджених в одному році половина їх умирає в 45-ім році життя, а одна третина доживає 60-го року життя. Ви не знаєте до якої категорії належите. Ви можете вмерти і перед 45-им роком життя, вмерти навіть негайно, тому треба Вам заздалегідь обезпечити своє життя в користь своєї рідні.

Найкраще може це зробити
УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО
„КАРПАТІЯ",
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. ГРУДНЯ 1933.

С. ЯБЛОНСЬКА. 2)

ЛИСТ З КИТАЮ.

ПОВІНЬ В ЮНАНФУ.

Глиняні мури валилися у воду, яка їх розгопляла на глину, відслонюючи перед вулицею опустілі подвіря. По пояс у воді вулицями переходила юрба китайців, несучи за плечах останки врятованого майна: клунки, дітей, а навіть звірят. Кожний рятував, що міг.

Вода все більшала і плила вулицями, наче каналами. З сусідніх затоплених сіл надпливали до міста човни повні дітей, поросят і курей у кошиках. Інші човни вертались на рятунок тих, що ще лишилися по оселях. Я завернула мій човен лівобіч, підпливаючи до ріки, звідки текла вода з такою силою, що я ледви перемагала її течію. Над рікою в домах не було вже нікого. Побіч гавкотів тільки загублений пес по вуха у воді, що не смів чи не знав як плисти. Наразі перед самим другим мостом, в опустілій дільниці я побачила китайця, що вперто тягнув з води свій величезний клунок, якого порвала течія.

— Пустя! — гукнула я, хоч він вже не чув моєї ради — його самого підрвала ріка й лекко понесла вділ просто на камяний лук мосту, де вода піднялася до самого верху. У підмості я зачинила очі, щоб не бачити, як розіб'ється його череп об міст, що загороджував воді дорогу.

Ще кілька хвилин — ні звуку — тільки булькотіння води, що у шаленім бігу зупинилася на мурованім склепінні. Шум води все заглушив! На ріці з чоловіка й клунка не лишилося сліду. Відплила я знонад ріки з почуттям сорому, мов би могла врятувати людину. Та хутко забула я про цю нещасну пригоду, зустрічаючи щораз-то нові катастрофальні випадки повені.

Правобіч затопленого домику на човні надїхали китайці, що шукали на залитім подвірі якоїсь китаянки, яка впала туди зі сходів, зосвогнувшися на своїх малеських, штивненьких ніжках.

Жінки китайці не найшли, зате я найшла цікавий приклад китайського звичаю, який примагає, щоб змалку повивачами стискати жіночі ноги, які зісихають їм, на те, щоби жінка не могла далеко втікти від своєї хати. Я поїхала далі попри ріку. На розвалинах дому, з якого лишився тільки кістяк без стін і сходів, на платформі першого поверху сидів старий китаєць, що тримав на плечах маленьку дитину, невтомно гукаючи за поміч.

Ніодно з найвантажеших човнів, що переїжджало, не спалося на його заклик з причини бурхливої течії каналь'чику, що відгороджував його хату.

Хто раз врятувався від небезпеки, тепер вже ненадто дискував своїм життям. З великим зусиллям, холітаючись на своїм човнищі я врешті переборола течію, що шуруяла моїм човном другобіч попад залитий водою міст, де я зупинилася на кілька метрів перед кістяком розваленого дому. Китаєць уперто вказував руков вділ на воду. Туди вилно хтось упав. Я спробувала глибину води, але не досягла дна. Китаєць показав мені три пальці і три жести руки. Із жестів я без труду зрозуміла: трох дітей, одно вище за одного.

Я тільки затисла зуби, та безрадно показала на глибину води. Деж тут у ній шукати когось. Я обїхала розвалини дому, викликуючи довгу бамбусову жердку, що застрягла у болоті дна. Нікого не знайшовши, я верпула назад за поміч китайцеві, бо і він не був безпечний на сторохнілих балках. Я привязала човен до дерева та кинула китайцеві шнур, який відчепила з балкову; що похилився над водою. Він без слів зрозумів мій жест, привязав за шнур одну дитину та спустив її в мій човен. Кілька хвилин пізніше сам китаєць злазив обережно по шнурі вздовж балкону, хоч ветрівний кістяк на кожнім кроці не витримав татару його тіла й звалився цілою своєю кліткою вділ. Одна горішня балка відскочила вліво та впала на мій човен, перевертаючи його у воду, який зачепився за пень і галузки дерева. Запів похиленого. Доплинши до дерева, я з радістю спостерегла, у напів затопленім човні живу дитину, що тихенько хлипала, бо мала поранене чоло.

(Продовження буде).

Працюємо, щоби створити нашими килимами рай з Вашого мешкання!
Виробляємо вартісні килими, яких ціна не є в пропорції з їхніми мистецькими вальорами
Склад у ЛЬВОВІ — РУТОВСЬКОГО 1.
(біля Марійської площі)
Взори килимів висилаємо на бажання.

обох організацій, ані відношенню числа віддання через них голосів на блюкову листу." Своє домагання підтверджувала Президія УСРП ще дальше і тим, що блюкова умова заключилась в зовсім інших обставинах, тому тепер, після виборів, повинна наступити коректура розподілу мандатів між обома організаціями.

Супроти тих домагань УСРПартії найшлася тодішня тимчасова управа УНДО-я в досить важкій ситуації. Тексту блюкової умови не було, бо як відомо, всі акти Народньої Організації находилися тоді на поліції. Зновуж ті, що постанови виборчої блюкової умови знали, бо її складали і підписували з доручення ЦК УНДО-я, сиділи тоді в тюрмі і не було змоги з ними в цій справі порозумітися. Але з уваги на тодішні важкі всенаціональні часи, тимчасова Управа УНДО рішила не ускладнювати загальної ситуації міжпартійними непорозуміннями і делегувала бл. п. посла Михайла Галущинського і посла О. Луцького до переговорів з радикальною партією. Після коротких переговорів заключено новий доповняючий договір, при чому треба зауважити, що представники УНДО-я впирались при переговорах тільки на твердженнях одинаків щодо пакту і духа умови з вересня, бо самого документу їм не предложено. Зміст тої доповняючої умови був слідуючий:

ПРОТОКОЛ

наради представників Українського Національно-Демократичного Обєднання в особах пп. Михайла Галущинського й Остапа Луцького і представників Української Соціялістично-Радикальної Партії в особах пп. д-ра Івана Макуха, д-ра Матвія Стахова і Михайла Матчака, яка відбулася в неділю дня 30. листопада 1930 року в домівці Редакції „Громадського Голосу". Уповноважені представники обох партій по переведених переговорах згодилися іменем своїх партій на таку умову в справі коректури блюкових мандатів.

1) Один мандат більше має припасти для УСРП в найближчих днях.

2) Другий мандат більше для УСРП має припасти для УСРП по вияснені справи з арештованими послами УНДО, найдальше до 3 місяців. (Цей преклюзійний терміч дописано додатково чорнилом — прим Ред.). Цей термін може бути змінений по обопільній умові.

УНДО зобовязується ужити всіх організаційних середників, щоби всі коректури перевести, **а УСРП стверджує, що ці коректури приймає як вистарчаючі і згідні з блюковою умовою.**

Львів, дня 30. листопада 1930 р.

Д-р Іван Макух вр. **М. Галушинський вр.**
Мих. Матчак вр. **О. Луцький вр.**
Стахів вр.

Які були наслідки тої нової остаточної умови і чи УНДО виконало її — про це завтра.

—2—

Нові пропозиції Гітлера.

ЛЬОНДОН, 18. XII. ПАТ. В добре поінформованих колах кажуть, що підчас останньої розмови Гітлера з англійським амбасадором у Берліні Гітлер предложив додаткові пропозиції. Він предложив пакт про неагресію зі всіми сусідами Німеччини на протяг 10 років, але рівночасно висунув нові домагання, що йдуть значно дальше від попередніх. Гітлер узалежнив заключення пакту неагресії від анесення арт. 3. версайського трактату про введення демілітаризованої полоси, що забороняє Німеччині будувати фортифікації в тій полосі. На випадок нарушення тих постанов арт. 3-ій передбачує вмарш французьких військ у Надренію.

В урядових колах панує з одного боку вдоволення з приводу висунення Гітлером пропозиції пактів неагресії з сусідами, хоч з другого боку вони не могліб тих пропозиций прийняти. Загально думають, що Гітлер і Мусоліні управляють спільно укартовачу гру з метою повалити версайський трактат.

Сніг ВЦІ, кальоші, вибагливу обувку
та різного рода напівфлі — поручає
МАРІЯ ПСТРУХОВА
697 **Львів, ул. Галицька 11** 4-10

Перед Загальним Зїздом „Рідної Школи".

(Стаття з кругів наших читачів.)

У цій статті хочу вказати на потребу поширити форму діяльности „Рідної Школи" в цьому напрямку, щоби вона могла вмістити в себе **плянову** організацію сільських діточих бібліотек. Ми не можемо вправді мати в кожному нашому селі рідної школи та зате вже в найкоротшому часі можемо мати в кожному нашому селі — українську бібліотеку!

Зреалізування тієї можливости було би найкращим, найсильнішим і найбільше творчим розвязанням нашого болючого шкільного питання в ділянці нашого шкільництва. А реалізація того діла зовсім можлива. Воно вповні у нашій спроможності і залежить виключно тільки від нашої доброї волі та енергії, щоби вже в найкоротшому часі в кожному нашому селі почала істнувати українська діточа бібліотека. Першою і найважнішою, а водночас практично достаточною передумовиною зреалізування тієї можливости є енергійна, організована, плянова „акція згори". Зближається Загальний Зїзд „Рідної Школи". Питання наладнання вищезгаданої акції вповні заслуговує з огляду на величезне значіння справи на якнайбільшу увагу.

Хочу ще спинитися над тим, чому так „вузько" підходжу до справи. Чи не булоб більше вказано говорити про позашкільне національно-громадянське виховання нашої селянської дітвори загально? Про „садки", „домашнє виховання", „збірні лекції" і т. д.?

Думаю, що ні: Залишаю тут уже на боці цей факт, що діточі бібліотеки мають найбільші організаційні можливости. Вони, як я на це вже в „Ділі" звертав увагу нашого громадянства, є одинокою формою виховання, в яку при наших засобах можемо обняти національно-громадянське виховання справді широких мас нашої селянської дітвори, а рівночасно криють у собі дуже великі найлешевші можливости виховування. Отже їх треба передовсім розпропагувати.

Йде тут у першу чергу про те, що треба кинути один точно очерчений, конкретний клич, наприклад: „У кожному українському селі — українська діточа бібліотека!" Такий один конкретний клич практично без порівнання успішніше буде побуджувати до чину, ніж загальні заклики: „Організуймо позашкільну освіту!", „Скріпляймо рідношкільну акцію!", „Розбудовуймо рідне шкільництво!" і т. д.

Коли ми вже біля кличів, то годиться підчеркнути ще один суттєвий момент: Ми мусимо здобутися на живий, порываючий клич. А клич: „У кожному українському селі — українська діточа бібліотека!" заслуговує вповні на те, щоби став кличем дня.

Перед нами лежить можливість дуже корисної і незвичайно економічної національної праці. Перед нами лежить незвичайно багата майже ще зовсім неексплоатована нива. Чи вільно нам її не використати і змарнувати?

Ярослав Татомир.

ДАРОМ
З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ
„САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол.
тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів. Сикстуська 7. і Коперника 15 а.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок

Велике свято українського жіноцтва.

50-ті роковини 1-ої української жіночої організації. — Приготування до українського жіночого конгресу.

Великий і небуденний ювилей святкуватиме орґанізоване українське жіноцтво, а разом з ним ціле українське громадянство, літом 1934 р.: 50-ліття основання першого українського жіночого товариства, а тим самим 50-ліття громадянської праці і свідомих організованих змагань.

Слід пригадати, що це перше українське жіноче товариство, *„Товариство руских женщин"*, основане було в 1884 р. у Станиславові заходами Наталії Кобринської, першої піонірки жіночого руху в Галичині. Таким робом Станиславів випередив на 9 літ Львів, в якому перша жіноча організація повстає тайно у 1893 р. під назвою *„Клюбу Русинок"*. Цей „Клюб Русинок" перетворюється згодом на *„Жіночу Громаду"*, яка звоювує вже в часі великої війни легалізується на істнуючий тепер *„Союз Українок"*. На місце „Товариства руских женщин" істнує тепер у Станиславові Філія крайового Т-ва „Союз Українок". Як бачимо, впродовж 50-ти літ жіночі товариства в Галичині переходили неодну метаморфозу. І не лише сама назва жіночої організації змінялася за час минулого півстоліття. Змінився також основно характер жіночого товариства, а саме напрям і зміст його діяльности. На місце незвязаних зі собою жіночих товариств, що творилися, істнували і знова вимирали в більших галицьких містах, повстала міцна жіноча організація з централею у Львові, густою сіткою повітових осередків (72 філій Союзу Українок) та ще густішою сіткою низових жіночих організацій, себто сільських кружків Союзу Українок (біля 500). І коли перші жіночі товариства тому 50, 40 чи навіть ще тому 30 літ гуртували виключно жінок інтелігентських верств, в їх діяльність обмежувалася здебільша до справ гуманітарних та до плекання товариського життя, то сьогоднішня жіноча організація „Союз Українок" організує широкі шари не лиш інтелігенток, а й селянок, міщанок і робітниць, так, що його діяльність охоплює майже всі ділянки національного життя. Цей розвиток „Союзу Українок" датується від часів відбудови національного життя після воєнної хуртовини, зокрема від Українського Жіночого Конгресу, який відбувся в грудні 1921 р. у Львові.

Окрім „Союзу Українок" маємо сьогодні на західніх українських землях ще більш десяти інших жіночих товариств, які були основані в міру, як ріжничкувалася праця українського організованого жіноцтва. Згадаймо тут лише про найважніші з них, а саме про жіночі кооперативи „Труд" та „Українське Народне Мистецтво", з гуманітарних про „Захоронку" й „Марійське Т-во", з освітніх про „Жіночий Кружок „Рідної Школи" і м. Ган. я Барвінок", про т-во робітниць „Будучність" і т. ін.

Та не вважаючи на величезний поступ, який перейшло українське зорґанізоване жіноцтво у своєму розвитку за минулих 50 літ, основна ідея українського жіночого руху остала та сама, що просвічувала Наталії Кобринській, коли вона основувала перше жіноче товариство в Станиславові. А саме: *виховувати українську жінку на свідому своїх завдань громадянку та вести її як рівноправний і рівновартний чинник в житті нації.* І тому правильно робить українське зорґанізоване жіноцтво, проголошуючи 50-ліття заснування першого жіночого товариства своїм ювилейним святом, яке готується відсвяткувати *Українським Жіночим Конгресом.*

Про сам Український Жіночий Конгрес краще громадянство досі мало поінформоване, хоча його дата не така вже далека: нас ділить від нього біля пів року. Самі ініціяторки й аранжерки конгресу покищо не вважали вказаним говорити про це прилюдно, мабуть у почутті ваги задуманого діла і відповідальности за його успіх — не бажали подавати про нього інформацій, доки підготовчі праці не поступили настільки вперед, що ідея Конгресу набрала реальних форм.

Про сам Український Жіночий Конгрес, якого підготовка є в повному ході, подамо звістку окремо

Пляни другої пятилітки.

З Москви повідомляють, що друга пятилітка, заповіджена радянським урядом, передбачує м. і. реалізацію великанського пляну створення т. зв. Великої Волги. План має на меті зреформувати цілу ріку, яка не тільки буде зрегульована у своїм бігу, але унормується теж доплив водних мас, причому русло ріки буде скорочене біля Самари на 125 км. В тім місці вибудують велику гидроцентралю, що буде витворювати електричну енергію для цілого Поволжа.

Одночасно буде поведений канал Волга-Дон, який злучить водною дорогою чотири моря: Балтійське, Біле, Каспійське і Чорне. Дальше план передбачує наводнення 4 мільонів гектарів управної рілі, яку навідує часто посуха, що перемінює в пустарі урожайну надволжанську землю.

Гарну церу і її свіжість
осягнете уживаючи щоденно сухого крему під пудер „АЛЬОЕ". Припис уживання і раціонального масажу в середині опакування.
Фабрика АЛЬОЕ виробляє рівнож крем товстий (спортовий), пасту і порошок до зубів. 7

Великий полїтичний процес у Кремянці.

На виїздній сесії Рівненського Окружного Суду в Кремянці дня 13-го грудня ц. р. розпочався великий політичний процес. На лаві обвинувачених засіла молодь середніх шкіл, української гімназії, кремянецького ліцею і торговельної школи в Кремянці.

В першому дні розправи обвинувачені złożили свої генералія: 1) Пшеничний Степан, 20 років, студент львівського університету; 2) Шубський Ігор, 20 р. уч. української гімн. в Кремянці; 3) Кавецький Василь, 21 р. уч. 3 курсу учит. семинарії; 4) Закидальський Данило, 19 р., уч. 3 курсу семинарії; 5) Нездвецький Микола, 22 р. абсольв. укр. гімназії в Кремянці; 6) Львович Петро, 21 р. абс. укр. гімн. в Кремянці; 7) Козубський Юрій, 20 р. уч. 7. кл. укр. гімн. в Кремянці; 8) Гаранчук Кость, 16 р. уч 6. кл. укр. гімн. в Кремянці; 9) Лобар Андрій, 18 р. уч. 6 кл. гімн. в Кремянці; 10) Нездвецький Михайло, 19 р. уч. 5 кл. укр. гімн. в Кремянці; 11) Янчар Володимир, 16 р. уч. 4 кл. укр. гімн. в Кремянці; 12) Мельничук Ананій, 20 р., уч. 6 кл. укр. гімн. в Кремянці; 13) Димнич Микола, 19 р., уч. 7 кл. укр. гімн. в Кремянці; 14) Чорній Микола, 19 р., уч. 7 кл. укр. гімн. в Кремянці, 15) Трачуківна Евгенія 17 р., уч. 5 кл. укр. гімн. в Кремянці; 16) Ратиньска Анісія, 19 р., уч. 4 кл. укр. гімн. в Кремянці; 17) Козубська Галина, 15 р., уч. 6 кл. укр. гімн. в Кремянці; 18) Табінська Олена, 18 р., уч. 7 кл. (тепер у Львові); 19) Клюпиньска Віра, 19 р., уч. 5 кл. укр. гімн. в Кремянці; 20) Сагайдаківська Татяна, 17 р. уч. 7 кл. укр. гімн. в Кремянці; 21) Шереметівна Варвара, 18 р. уч. 5 кл. укр. гімн. в Кремянці; 22) Косачок Андрій, 21 р., уч. 3 курсу учит. семинарії; 23) Мінчук Володимир, 21 р. абс. уч. сем; 24) Хлоупик Андрій, 21 р. нац. чеської, скінчив початкову школу; 25) Жигневич Олекса, 19 р., з І-го курсу торгов. школи; 26) Варинюк Василь, 19 р. скінчив початкову школу, 27) Зелінська Раїса, 20 р. 3 курс торг. школи; 28) Баглаївна Ольга, 22 р. 2 курс торг. школи (дочка начальника канцелярії кремянецького староства); 29) Фурсик Григорій, 22 р. абс. укр. гімн. у Кремянці; 30) Чучмаївна Марія, 19 р. абс. укр. гімн. у Кремянці; 31) Сімоновичівна Ольга, 22 р. 7 кл. укр. гімн. у Кремянці.

По вложенні підсудними генералій, прокуратор поставив внесок, щоби з огляду на малолітність деяких обвинуваченних вести далі розправу тайно. Суд до внеску прокуратора прихилився і розправа далі відбувається при зачинених дверях. На салі залишаються, за дозволом суду, деякі з родичів обвинуваченних, крім того представники влади безпеки з Луцька, рівенської кураторії, української гімназії і кремянецького ліцею.

Пополудні відчитано акт обвинувачення, який обіймає 19 сторінок дрібного друку. Акт обвинувачення закидає, що від 1931 року ча терені кремянецького повіту обвинувачені брали участь у заговорі під назвою Орган Українських Націоналістів (ОУН) або „Юнак", який поставив собі за ціль відірвати від польської держави її полуднево-східні простори. Переступство передбачене в арт. 97, § 1. к. к.

Боронять: адвокат д-р С. Шухевич, посол д-р Біляк і адв. Підгірський з Ковля, всі три виступають солідарно. Адвок. аплік. Краузе боронить Кавецького, (який, до речі, відіграє ролю Мотики), адв. Маєвський з Дубна — Чучмаївну і адв. Добровольський — Козачка, Сагайдаківську і Баглаївну. Кавецький, Козачок, Хлоупик і Баглаївна — зізнають по польськи — всі інші по українськи.

За винятком Пшеничного, Шубського, Козубського, Закидальського, Львовича і Миколи Нездвецького — всі останні відповідають в вільної стопи.

Наприкінці слід підкреслити, що всі обвинувачені чисто одягнені, настрій у всіх бадьорий і веселий, крім Кавецького, який виглядає понуро.

Розправа потреває 6—7 днів. З огляду на тайність розправи, докладніших відомостей подати не можемо. *М.*

НЕ КУРИТИ ПЕРЕД СПАННЯМ.

НЬЮ ЙОРК, ПАТ. Американський письменник Ванс згорів живцем у своїй хаті. Виявилося, що він заснув із горючою папіросою, від якої повстала пожежа.

МЕКЛЕМБУРГІЯ.

БЕРЛІН, 18. 12. ПАТ. Німецький уряд прийняв закон, який лучить два союзні краї Мекленбург-Штреліц і Мекленбург-Шверін під спільною назвою — Мекленбургія.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА МИКОЛАЯ
найдешевше і найкраще у текстильнім магазині
„ТАНІЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСЬКИЙ, ЛЬВІВ,
22/43 ГАЛИЦЬКА 8. —?

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В БЕЛЗІ.

Дня 10. XII. ц. р. відбулися вибори 12 радних до гром. ради в Белзі. Зголошено 5 лїст, а саме: ч. 1 (ББ), ч. 2 (українська), ч. 3 (інвалідів), ч. 4 (сіоністів) і ч. 5 (Собчука). Виборців на основі списку було 2.939. Голосувало 1.895. З того ліста ч. 1 дістала 1.308 голосів і 9 радних, ліста 2 (українська) — 187 голосів і 1 радного, ліста ч. 4 — 262 голосів і 1 радного, ліста ч. 5 (Собчука) — 138 голосів і 1 радного. На листу ч. 3 (інвалідів) не впав ані один голос. Склад ради такий: 4 жидів ББ, 1 жид сіоніст (д-р Штерцберґ — лікар), 4 поляків ББ, 1 греко-кат. ББ, 1 українець з лісти ч. 2 (міщанин Іван Павлюк) та 1 гр.-кат. Собчук.

Українське міщанство виступило самостійно і вибрало тільки одного радного, хоч по скількости українців і господарської сили повинно мати найменше 4 радних. На такий вислід зложилася ціла низка причин. І так для ослаблення лісти ч. 2 видвигнено листу Собчука, що вжив усїх засобів, аби відтягнути міщан від самостійної української лісти. Не помогли переконування і те, що Собчука ставили в українській лісті на другому (певному!) місці. Колиб не було цієї кирини і колиб наші міщани як слід голосували, то ліста ч. 2 булаб внесла напевно 3 радних. Виборча комісія складалася тільки з поляків і жидів, до якої причепили таких 2 греко-католиків, що від низки лїт тримаються сліпо магістратської клямки і для яких інтереси українських міщан байдужі. У спису виборців поминули значну скількість українських міщан, що мешкають у Белзі від уродження. Рекламаційна комісія не полагодила їх реклямацій через „брак доводів". Пізнав виборів пустили в рух поголоску, що українські картки будуть уневажнені і це теж у великій мірі вплинуло на відсутність українських виборців. При обчислюванні карток і розділюванні на лісти предсідник комісії адвокат д-р Бадер поставив внесення **уневажнити всі картки української лісти ч. 2,** тому, що на картці було написано „ліста кандидатів ч. 2". Він всупереч виразному приписові виборчого регуляміну мотивував внесок тим, що на картці крім числа лісти не сміє бути більше нічого, так як на виборчих картках до сойму. Цей внесок виборча комісія одноголосно ухвалила, при чому два греко-католики Кацубський і Миколи Павлюк голосували перші за цим внеском. Нічого не помогли представлення мужа довіря лісти ч. 2 д-ра Силагуба і в цей спосіб голосами також тих двох греко-католиків (церковних провізорів) уневажнили українські картки. Щойно при кінці обчислювання голосів на телефонічний наказ старости в Сокалі виборча комісія зрезумувала свою попередню ухвалу і привернула правну силу українським виборчим карткам. Всі ті заходи змагали до ослаблення сили української лісти, бо дотепершім панам магістрату українці разом дуже не на руку. Проти тих виборів внесено протест.

НАЙКРАЩИЙ МИКОЛАЙ це вовняні матеріали — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин:
„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,
тел. 23-10.

ВІЦЕМІНІСТР ПРО ВИБОРЧІ НАДУЖИТТЯ.

На засіданні соймової адміністраційної комісії референт Народового Клюбу пос. Верчак домагався уневажнення громадських виборів. Віцеміністер внутрішніх справ Корсак сказав, що вибори відбулися в 30 проц. місцевостей всієї держави. В 86 проц. місцевостей, в яких переведено вибори, не внесено спротиву. З уряду уневажнили вибори в 109 місцевостях. Багато протестів іще розглядають. Колиб ствердженo якінебудь надужиття, віцеміністер впевняє, що переведуть точне слідство.

По широкому світі.

— Комісія Союзу Народів, створена для справи асирійських християн, рішила переговорювати з метою переселити асирійців з Іраку на пробу до південної Америки.

— В Берліні в дільниці Веддінг відбулося в неділю хрещення 151 дітей у віці 6—14 років, яких родичі є безвірісповідні.

— Жидівський комітет в Льондоні рішив оголосити на час 14.—25. січня бойкотовий тиждень на німецькі товари в цілій Англії.

— Мусоліні хоче створити антанту з Італії, Туреччини, Греції, Болгарії та СРСР., а ослабити Югославію.

— У Сарагосі викрили архів революціонерів і арештували весь революційний комітет.

— Леру створив в Еспанії новий уряд, опертий на радикалах, аграріях, ліберальних демократах і катальонській лівиці.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 24-100

— **Смакун** правдивих чаїв не тільки чай марки „ІНДОХІНА". Ручимо за його якість, смак і аромат тільки в оригінальному опакуванні фірми „Індохіна" по 1, 2, 5, 10 і 50 дкг. Жадайте і пробуйте чай „ІНДОХІНА". Заступство і склад: Львів. Валова 14, І. пов. 635 12-12

— **Науку косметики** для інтеліґентних пань (теорії і практики) у первороднім косметичнім габінеті уділюють фахово-дипльомовані сили. Інформації уділює косметичний габінет „Distinction", Коперника 42 в II. пов., від год. 12—15 і 18—19 вечір. ч. 734 5-10

— **По відкритті магазину взуття Батя у Львові.** Як ми вже попередньо писали, світової слави фабрика взуття Батя відкрила в неділю у Львові при вул. Легіонів 29, свою першу крамницю. Серед львівської публики викликало неабувалу сенсацію, так що крамницю формально облягали покупці і глядачі. З результатів була фірма дуже вдоволена, бо вже першого дня випродала велику частину своїх запасів. Слід зазначити, що крамниця уряджена в европейському стилю, а ввічлива обслуга полагоджує справно свою клієнтелю. Фабрика знана у світі з доцільного ведення своїх підприємств. тому і не дивниця, що зуміла на відповідну скалю поставити теж інтерес у Львові. Крім взуття продається в крамниці теж панчохи, скарпитки, тощо. Фірма заповіла, що в найближчих тижнях відкрие у Львові ще два великі магазини.

— **В Українському Науковому Інституті у Варшаві** (Служевська 7) на прилюдних зборах Економічного Семінару відбудеться 19. ц. м. в год. 6.30 веч. реферат ректора інж. І. Шовгеніва на тему „Водне господарство в басейні Дніпра на Україні."

— **Що це значить?** Пишуть нам з Перемишля: До якого нехтування наших свят посувається львівська шкільна кураторія, свідчить факт, що на саме українське Різдво два професори української державної гімназії дістали покликання на 5-денний курс, який починається 8. січня 1934 р., саме на наше Різдво. Коли до дається до цього, що на ці курси треба їхати далеко, то згадані професори взагалі не малиб цього року Різдвяних Свят. Коли це звичайний недогляд кураторії, то нехай відкличе, а коли це зроблене з розмислом, то годі зрозуміти поведінку кураторії, яка наказує найбільше свято в цей спосіб нехтувати.

— **„Прагер Прессе" про львівську виставу** АНУМ. поміщує у своїм числі з 17. ц. м. малу інформаційну замітку, підкреслюючи факт, що несподіванкою для глядачів є експонати Володимира Винниченка, що досі відомий загалові тільки як письменник і політик. Наведені тут прізвища мистців, що живуть у Парижі, Празі і є згадка про графічні праці радянських мистців.

Вибрики пяних трамваярів. В суботу в год. 12.30 ночі вийшла з будинку „Просвіти", в якому поміщується домівка „Діла", експедієнтка „Діла" С. Н., яка щойно тоді покінчила свою важку щоденну працю та ще й помагала возьному заносити пакети ґазети до авта. В тому моменті від вул. Гродзіцьких надійшли два пяні службовики м. трамваїв,— у трамваєвих мундурах і шапках. Один з них без ніякої причини вдарив нашу експедієнтку, а другий обкидав її найпоганішими лайками. Поліцая ніде не було видно і „герої" щезли в темрявах ночі, вдоволені зі свого подвигу. Всетаки думаємо, що таке геройське діло, як зневаження бідної жінки-робітниці, не приносить чести мундурові службовика міських трамваїв.

— **Наслідком сніговій,** що тревають уже кілька днів, залізничий рух відбувається серед великих труднощів. До Львова прибувають потяги з великим спізненням. Залізничі шляхи на Покутті завіяні грубою верствою снігу.

— **Грошева кара на маґната.** Скарбова влада перевела ревізію в управі маєтків і інтересів гр. Якова Потоцького в Бережанах. Викрито великі неправильности на шкоду державного скарбу, наслідком чого на гр. Потоцького наложено грошеву кару у висоті 660.000 зол.

— **Влом до суду.** Нічю на понеділок злодії дістались комином до будинку бувш. судової вязниці при вул. Баторія у Львові, а відтам до бюра судових депозитів. Злодії забрали кілька револьверів і різні дрібниці. По злодіях лишилися лише сліди на снігу.

— **Засуджені за комунізм.** Перед трибуналом суддів присяглих у Львові відбудеться розправа проти Мик. Михальчука, Го. Михальчука і Дм. Козового з Мервич пов. Жовква за комуністичну пропаганду. Всі дістали по рокові вязниці.— Суд присяглих в Коломиї засудив на 16 місяців вязниці Івана Юзюка, обвинуваченому в тому,

НЕБУВАЛУ ОЩАДНІСТЬ
в бюрах, урядах і в кожнім домі

OVALO
заводимо, набуваючи світ. опатент. сушку
Продаж у всіх складах писемних матер'ялів.
Фабрика „OVALO" Варшава, Длуга 39.
Тел. 11-99-45

що розкинув комуністичні летючки біля школи в Семаківцях.

— **Костюк утік до Чехословаччини.** Поліційні доходження у звязку зі спаленням служниці Зальотівної при вул. Гофмана викрили, що Марін Костюк, доконавши злочину, продав украдені річи торговцеви ярин Лук. Камінському, якого й арештовано. Дальше стверджено, що Костюк мав зносини також зі служницею Марією Бобрецькою при вул. Хшановської ч. 6 і втік з нею до Чехословаччини. Слідча влада розписала за ним стежні листи.

— **Зарібки ката.** Стверджено офіціяльно, що кат Брави виконав за останніх 18 місяців 100 смертних присудів. Від кожної екзекуції бере со 100 зол., отже після відчислення провізії для помічників кат придбав собі маєточок у сумі яких 20.000 зол. Тепер зачинає будувати собі дім під Варшавою.

— **Львівська хроніка.** За фальшування монет арештовано Олександра Дидюка, зам. при вул. Замковій. — В самовбивчому намірі напилася денатурату 26-літня Гелена Черньовська, — При вул. Янівській ч. 24. отруїлася світляним газом 25-літня наймичка Анна Хромич. У листі подала, що причиною її самогубства є столяр і Замарстинова Ів. Марчинський, який унещасливив її. — У Варшаві арештували 17 нар. демократів у звязку з агітацією за вибиванням шиб по крамницях. — Поліція арештувала купця Павла Кляйна, який попавши в довги, як забезпеку дав вірителям реальність свого тестя, а опісля взяв забезпеку назад, обтяжуючи реальність фікційно на 15.000 дол.

— **Краєва хроніка.** В Рунгурах пов. Косів арештовано гр.-кат. катехита о. Василину під замітом державної зради, якої мав допуститися підчас навчання релігії в школі. — В громаді Констанцін під Варшавою вибрано солтисом З. Мілерівну, властительку дібр. — В тартаку братів Гредель у Сколім погибла 26-літня робітниця Стефанія Гавдяк, кинена трансмісійним поясом між колеса. — На дорозі до Потутор пов. Бережани найшли замерзлого І. Вишляка, бездомного жебрака.

— **На численні запити** нашої кліентелі та шевських цехів повідомляємо, що у власних крамницях

Дель-Ка

не реперуємо обуви машиново, бо в тих тяжких часах, не хочемо безробітним шевцям, які і так находяться в крайній нужді, позбавляти кліба. Зате наші крамниці будуть приймати для місцевих шевців обуву, яка з наших матеріялів на підставі наших фахових вказівок буде старанно направлена. Сподіваємося, що наша тактика в цьому напрямку найде оправдану підтримку нашої кліентелі, тимбільше, що прецизійна ручна направа обуви дає повну гарантію тревалости. — **Центральна Управа: КРАКІВ, Лібровщизна 3.**

— **Рівні вістки.** В Москві відобрав собі життя польський комуніст Лєон Пурман, завівшись в надії щодо можливости розвою комуністичного руху в Польщі. — Єгипетська Академія, створена на зразок французької, покликала між своїх членів жидівського надрабина Хаїма Нахума. — Магістрат у Будапешті приняв „нумерус клявзус" для крамничників, що продають усяку покиль; навіть за це заняття зможе старатись тільки обмежена скількість людей. — Найбільше радіових слухачів в Европі має Англія: є їх 5,768.000; у Німеччині є їх 4.635.000; Радянський Союз, коли брати його як державу, має ще більше. — Відомий фільмовий актор Гері Купер оженився у Ню Йорку з фільмовою артисткою Сандрою Шов. — Італійська археольогічна школа на острові Лємнос відкрила нові передісторичні доказки.

— **Австрійський авторський закон.** Австрійські автори звернулись до уряду з проханням принятя закон, щоби продовжити речинець права публікації творів на 50 літ замість дотеперішніх 30. Досі тільки Німеччина має закон, що дозволяє безплатно перевидавати твори 30 літ після смерти автора; у Зл. Державах і Франції цей речинець продовжений на 50 літ.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Св. Миколай.

Завальні сніги, копна дорога, а світ далекий: ген-ген із сивої безодні небосхилу на засніжену землю. В білім пуху грузнуть копаниці саней, кінь запалається, а лютий мороз запинає Візникові віддих, а срібна борода ще більш густіє від інею.

А всеж таки святий Миколай і цього року прийде.

Бувало на свої іменини старого стилю лавдував дарунками повні сани. Було до кого везти і за що роздавати, було й за що купити.

А нині?!

За Збруч без „парт-білету" і носа не показуй, а навіть і з парт-білетом не дуже. Відставлять до першого-ліпшого союзника, той відставить до першого-ліпшого арешту і жди на розправу перших-ліпших кілька років. А колиб і пустили на заборучаньські простори! Хіба ждуть там діти на Миколая? Хіба є там багато подушок, щоб можна було під них щось покласти. Колиж і діти ждуть і подушки є, то хібаж це не контрреволюція? Потягнуть малого контрреволюціонера до відповідальности, що не тільки дарунків а й пипки відречеться.

Та не треба аж Радянщини. Держави, в яких Богоугодник до нині добре знаний і гаряче очікуваний, також не дуже певні. Не так легко просмикнутись там від села до села, як колись бувало. Стрінуть добрі люди... а що там у мішку, а звідки і куди їде, а чого, а паспорт, а як батько на імя, а як мама з дому... Можна раз на все стратити охоту обдаровування менших і більших дітей.

А все таки святий Миколай прийде. Не зважаючи на мороз і завії, крізу і мельдункові приписи. Прийде до всіх, кого вписав на листу, прийде тихесенько, серед ночі і вложить дарунки під подушку.

Що дасть поодиноким людям — про це знають „Жорна", мені відомо тільки, що дасть інституціям і партіям.

„Просвіті" — портрет популярного редактора.

„Т-ву ім. Лисенка" — плян перебудови сцени і добудівки в формі „Музичного Часопису".

„Рідній Школі" — фотографію посвідки виплаченої згори вчительської платні.

„Бесіді" — відмолоджуючі пастильки.

„Молодій Громаді" — членські виказки „Бесіди".

„Наук. Т-ву ім. Шевченка" — проект запрошення на правописну конференцію.

„Т-ву журналістів і письменників" — правильник штрайків.

„Перемозі" — йо-йо.

У. С. Д. П. — табличку множення членів.

УНДО-ню — нову виборчу умову з радикалами.

Радикалам — клепсидри всіх унідівських послів, які стоять перед їх кандидатами

Думаю — всі будуть задоволені!

Галактіон Чіпка.

БЕЗПЛАТНО
правдивий срібний монограм додає при закупі торбинки, течки, портфелю і мошонки магазину шкіряних виробів
„НОБЛЄС", ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 11 а
10/33 Увага на фірму та число дому. 2—1

— **Почесть для американського посла.** Новопризначений американський посол у Москві Вільям Буллїт дістав помешкання в готелі „Національної Кватири". Там помітені меблі, що колись були власністю царици Марії Хведоровни, жінки Олександра III, матері Миколи II-го. Буллїт спить у тім самім ліжку, де вродився останній цар.

— **Американський самосуд.** З Ню Йорку повідомляють про новий випадок лінчу, що трапився в місцевости Колюмбії в стейті Тенесі. Нарід злінчував одного мурина, якого суд увільнив від закиду, що він напав на білу жінку. Недалеко міста найшли мурина замасакрованого й повішеного на дереві. Учасники самосуду щезли без сліду

З кіна.

ХИМЕРА: „КОРОЛЬ ЦИГАНІВ"

Музична оперетка Фокса, основана на звану тему, що дуже часто повторюється у всіх оперетках: Княжна Люіза закохується в провідникові цигани, який відтак порива її до свого табору, де вона переживає романтичні хвилини. Є кілька гарних знимок з циганського обозу і ярмарку (т. зв. Люна-парку). Головну ролю грає відомий еспанський співак, Хозе Мохіка, що саме в ц'й фільмі мав менше поля до попису. Фільмя так акцією як і гумористичною закраскою робить добре враження, і хто шукає приємної, спокійної розривки, може її сміло оглядати.

Б-ко.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. Юліян Ших, парох ювилят у Довгім пов. Дрогобич, помер 12. ц. м. у 88 році життя і 60 священства. В. Й. П.!

Дописи.

ЛЬВІВ.

Реміснича молодь — Архипастиреві. Під сучасну пору завважуємо у нас помітний поступ серед ремісничої молоді. Про це свідчить недавня імпреза „Труду" в честь Л. Українки, тепер-же з приємністю завтовуємо виступ ремісничої бурси з вул. Пасічної, що влаштувала в неділю 17. ц. м. свято в честь Митрополита. Ріжноманітну програму академії виконала молодь під кожним оглядом дуже вдатно. Вже вступне слово п. П. Кишки відходило до сучасної хвилі. Промова на тему „Митрополит — Обновник Передання" виявила ясно змагання й уподобання сучасного юнацтва, що теперішнє бажає звязати зі світлим минулим. Виступи членів Муз. Інституту скр. Цісика і чел. Рибчина придбали їм заслужено симпатії личаківських громадян. Ремісничий хор і мандолінова орхестра виявили своїми точками позитивні вальори, здисциплінованість і поступ та з певністю причинюються і до духового піднесення самих виконавців. Рясними оплесками витали численні гості виступ п. Согор-Воронкової, що своїм співом високо підняла рівень академії; те саме можна сказати і про талановиту панєнку п. Н. Харківську. Тому й не диво, що публіка, між якою ми завважили кількох визначних громадян з міста, була вповнені підбором точок і їх добрим виконанням. Не від речі буде згадати, що підчас вільної частини: Маслосоюзу, Центробанку, ред. „Діла" й ін., як і визначних громадян, уможливлено виступ молоді і виконання академії. Мило теж підкреслити культурну поведінку всіх бурсаків. А сама академія в честь Митрополита ясно говорить про духове здоровля і настановлення молодих ремісників. Одно хіба побажання: як найчастіше виступати!

Личаківський.

Чи маєте вже
Новий Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Також „педагоги". Недалеко від Перемишляни розложилось село Унів. Славне воно між нашим народом відпустами, але від кількох літ стало славне в нашім повіті своїм учителем п. Новаковським. Дотепер славився він як взірцевий господар шкільного майна, бо під його орудою шкільний будинок, який до приходу п. Н. був правдивою прикрасою села, по одиорічнім господарюванні його і зверха і в середині має вигляд найгіршої корчми. Одначе недавно виказав п. Н. і великі здібности педагогічні, з чим дотепер якось не зраджувався. Ось одної днини прийшов п. Н. раненько до другої кляси (де вчаться, як відомо, 8-літні діти) в дуже злому настрою. На наслідки злого гумору не треба було довго чекати. Ті, що переходили коло школи, почули зойк і крик дітей та гріяний голос п. Н., а при цім гейби молочення ціпом. Справа вияснилась небавом П. Н. дав одному хлопчині 20 (двацять) буків, двом іншим по 10 (десять), для решти був трохи милосерніший. На перерві п. Н., побачивши на учен. Кравчишиві Йосифові мазепинку з жовто-синьою кокардою, зірвав шапку з голови, віддер кокарду, разом із шапкою кинув на землю і бідну дитину нагнав додому. Родичі скатованих дітей внесли скаргу до суду і до Куратореї. Імена побитих дітей: Носаль Михайло Павла (20 буків), Баран Мих. (10 буків), Босий Микола Ілька (10 буків). Цікаві ми, як поставиться до цього факту Куратория, бо всякі попередні справи п. Н. шк. інспектор умів заглядити. Одначе криваву зробили би ми п. Н., колиб не згадали і про другого педагога, який учить у самих Перемишлянах. Є ним п. Р., що учить в муж. школі співу. В перших днях грудня ц. р. мав п. Р. годину співу в IV. кл. Учив співати коляду. Зачинаючи науку, закликав: „Поляци вийсьць на сьродек". Українці, розуміється, лишились у лавках і не могли зрозуміти, чому учитель кричить на них за те, що вони не вийшли з лавок. Діти вийшли і почалась дальша наука. Кожний знає, а вже думаючий педагог повинен це напевно знати, що рідну пісню, коляду, літше знає своя дитина між чужа. Одначе не міг цього зрозуміти п. Р. і коли українці коляду зле співали, понагаяв їх на місце, позаписував двійки та подав дивну пораду, кажучи: „Можеце се своїм ензинєм забераць се на Україне"...

СТРИЯЩИНА.

За виховання сільської інтеліґенції. Безробіття абсольвентів вищих шкіл доказало, що ні укінчений правник чи фільософ, ні якийнебудь інжинір не вдається до праці на селі. Майже ніхто з них не звертається до сільа з сидить у місті, вижидаючи якоїсь посад-

ди, яка нізвідки не приходить. А тимчасом село відчуває нагляче потребу своєї інтелігенції, але інтелігенції хліборобської. Під цим оглядом будується в нашім селянстві настрої подібні до настроїв селянства Данії в часах творення сільських університетів. У справі виховання перших кадр сільської інтелігенції відбулися у нас недавно дві анкети під проводом інсп. Соколовського, на яких дир. гімназії зі Сколього п. Яцкевич зреферував проект створити при церкві у Стрию т. зв. малий семінар для селянських дітей стрийського протопрезвітерату. Наука питомців мала би тревати від 14-го до увінчання 18-го року життя. Програма науки мала би обіймити обсяг дяківської і паламарської умілости, господарку на ріллі, городництво і садівництво, а крім цього ще й деякі предмети загальної освіти та науку якогось ремесла. Зачуваємо, що цим проектом цікавиться також Митр. Шептицький. Ця обставина доказує доцільність і потребу такої школи. Про вартість абсольвентів цього семінаря не треба нічого багато розписуватися. Тому слід побажати, аби наука в тому семінарі почалася якнайскорше.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Кооп. Український Театр у Львові.

Гостинні виступи Українського Театру ім. Тобілевича.

ЛЬВІВ: сала Муз. Т-ва ім. Лисенка, ювілейна виставa з нагоди 40-літньої артистичної праці Й. Стадника. Год. 8.15. 20. XII. 1933 „ГРА НА ЗАМКУ", анекдота на 3 дії Ф. Мольнара.

Сала Театру Ріжнородностей (Нар. Дім): 21. XII. „ПЕПІНА" оперетка на 3 дії Р. Штольца.

22. XII. год. 7.30 веч. „СОНЦЕ РУЇНИ" іст. трагедія на 5 дій В. Пачовського.

Білети вже продаються в Нар. Торговлі, Ринок 36, а в день вистав від год. 6 при касі.

Великий Міський Театр.

Вівторок 19 XII. год. 7.30 веч. преміера „Клеопатра" Норвіда.

Середа. 20. XII. год. 6. веч. вистава для молоді „Клеопатра".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 19. XII. год. 7.30 веч. „Стефко".

Середа, 20. XII. год. 7.30 веч. „Стефко".

Кіна.

АДРІЯ: „Лицарі сумерку", „Горячка орхідеї"

АПОЛЬО: „Молодість на замовлення".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Парижі".

КАСІНО: „Живемо сьогодні".

КОПЕРНИК: „Білий опір" і додатки.

КОЛІСЕЙ: „Королівський любко", ревія „Ріг обильности".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка шпіона" і Бастер Кітон.

МУЗА: „Таємний острів" та весела програма: Льорель і Гарді.

ПАЛЯС: „Утеча перед шлюбом".

ПАН: „Право до гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „Під градом куль".

ХИМЕРА: „Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юльця", ревія з Буковинською, Аморсом і Берським.

УТІХА: „Чудотворець" і ревія з Давидовичем.

Закордонне радіо.

Вівторок, 19. грудня 1933.

Відень (517,2) 15.15 Пісні діточого хору, 22.20 Концерт; **Кошиці** (293,5) 16.30 Концерт; **Прага** (488,6) 16.00 Концерт сальонової орх.; **Лятті** (1796) 19.10 Спів; **Париж** (1725) 21.00 „Ле Сальтімбанк" оп. Ганне; **Білгород** (430,4) 20.30 Вок. квінтет, 21.30 Пісеньки; **Гайльсберг** (276,5) 20.10 „Низини" оп. Д'Альбера; **Ляйпціг** (389,6) 20.10 „Іфігенія" пєса Гетого; **Мінхен** (533) 13.20 Оп. музика, 14.20 Солісти, 17.50 Пісні; **Бреслян** (325) 21.10 Концерт із нагоди 70-их роковин Масканія; **Осльо** (1083) 22.15 Давні пісеньки; **Будапешт** (550,5) 20.00 Фортепян, 21.00 Сучасна музика; 20.40 „Івась флетист" оп. Ганне; **Рим** (441,2) 22.30 Музика.

Середа, 20. грудня 1933.

Відень (517.2) 11.30, 12.00 Концерт; **Мор. Острава** (263,8) 11.05 Концерт військ. оркестри; 18.25 **Українські пісні в виконанні кору Нар. Театру**; **Прага** (488,6) 20.05 Суків фестіваль, **Париж** (1725) 21.45 Концерт; **Любляна** (574,7) 21.30 Вок. квартет; **Рига** (525) 17.50 Спів; **Берлін** (419) 20.05 Весела програма; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.30 Нар. пісеньки в супроводі лютні; **Мінхен** (533) 13.25, 21.10 Оп. музика, спів; **Мільякер** (360,6) 20.00 „Ріголєто" оп. Верді; **Букарешт** (394,2) 17.00 Концерт, 20.45 Спів, 21.15 Фортепян, **Будапешт** (550,5) 18.30 Цит. музика; **Міляно** (331,5) 17.10 Спів; **Рим** (441,2) 13.00 Концерт; 20.40 „Іль Матрімоніо Сегрето" оп. Ч.мароси.

Львівське радіо.

Вівторок, 19. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 9.45 **Богослуження з Волоської церкви у Львові;** 12.05, 12.38 Сальонова орхестра; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Вок. музика з грамофону; 16.40 На службі милосердя; 16.50 Грамофон; 16.55 Концерт; 18.00 „У великих відливарнях сталі"; 18.20 Муз. скринька; 18.35 Спів; 19.03 Зимові лови; 19.15 Всячина; 19.25 Фейлетон; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 „Молодий король" оп. Кальмана, в перерві „Добродійство Чон-Тен"; 22.30 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Середа, 20. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.38 Фрагменти з опер; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Скрипка; 16.55 Джезова орхестра; 18.00 „Батько сучасного німецького расизму"; 18.20 Молоді ідеалісти; 18.35 Грамофон; 18.55 Фейлетон; 19.07 Всячина; 19.25 „Рік 1933 у літературі"; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00 Камер. концерт; 21.00 Фейл. Бен. Герца „З історії марнотравности"; 21.15 Спів; 22.00 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

БІРЖА.

ГРОШІ.

В понеділок у Львові в приватних оборотах платили за доляра по 5.60 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.02; Париж 34.87; Берлін 212.30; Цюріх 172.18, Амстердам 357.95; Нюйорк кабель 5.65; Нюйорк чеки 5.64.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 18. XII.: масло 3.— зол., молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця 5.40—5.60 зол. за копу. Тенденція на масло, молоко і сметану улержана, на яйця сильна.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні: I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

Пантарки 3.— зол. за штуку.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Товариство Українська Захоронка у Львові спільно зі Спортовим Товариством У. С. С. К. уладжує дня 19. грудня ц. р. в салях Народнього Дому вул. Рутовського 22 МИКОЛАЇВСЬКУ РЕВІЮ, на яку отсим ввічливо запрошує. Програма: I. частина: 1) Лялька п. Петриш. 2) Монольог п. Цісик. 3) Танок п. Голубовська. 4) Сольо-спів п. Шухевич. 5) Скеч. 6) Танок п. Петріна. 7) Ревелєрси Евгена. II. Частина: 8) Танок дует п-і Голубовська і Федаківна. 9) Сольо-спів п. Лепкова. 10) Скеч. 11) Танок п. Голубовська. 12) Ревелєрси Евгена. 13) Танок Петріна. 14) Інсценізація. Газова атака. — Початок 8 вечором. Добірний буфет. Чистий дохід на одіж убогим дітям. 789

Загальні Збори Богословського Наукового Т-ва у Львові відбудуться 26. грудня ц. р. в салі Духовної Семинарії у Львові вул. Коперника 36 в год. 4. попол., а в год. 5. попол. без огляду на скількість членів з таким порядком нарад: Відкриття, відчитання протоколу, звіт Ради і Контрольної Комісії, вибір нової Ради і Контрольної Комісії. Внески і евентуалія. 725 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 5.60, філе ручної роботи за безцінь. Ковдри 9.90, брокати від 2.90, брокатові накидки 7.90, ручні таблетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660a 4—?

ВІДПОВІДЬ на слова: „Можна би на цю тему („Парадокси життя") балакати богато-богато... хоч трохи дивно висказувати свої погляди в далеке..." вернулась. (Мабуть через помилкову шифру). Піднятися нову відпов дь з правильною шифрою або писати під моєю шифрою. 784 1—3

ШУКАЄМО дві стрункі, високі, палкі і вільні від пересудів красуні-лещатарки, добрі танцюристки, ніжні серцем і духом богаті — в цілі спільного використання роскошей зими і карнавалу. Неанонімові заголовлення під „2 X 2" до бюра реклами Фінкель, Косцюшка 2. 781 1—1

ДЕШЕВО елегантні сукні, плащ з футром продам, Миколая 7, „Космео". 783 1-1

НА СВ. МИКОЛАЯ купиш найдешевше панчохи та рукавички „РУСАЛКА" — Сикстуська 8. 12/33 1—1

Д. ШЛЯЙХЕР — А. КЕССЛЄР оптик, Львів, вул. Руська 16. 695 2- 3

Присилайте передплату !!!

Neues
Wiener Journal
австрійський світовий щоденник
ПЕРЕДПЛАТА 5.50 зол.
(зам. дотеперішньої міс. передпл. 12 зол.)

ПАРАДОКСИ життя! — Згаданої відповіді на головній пошті поште-рестанте нема. 788 1—2

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнимо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, **Grodno, ul. Hoovera 9.** 8-15

ЗДІБНИХ АГЕНТІВ на всі міста Східної Галичини до ратальної продажі кухонок і печей „Домогаз", **які не потребують інсталяції** приймe на корисних умовинах Гута Людвиків, Львів, Котлярська 14. 55/27 3—3

НАЙКРАЩЕ забезпечення гроша в купні дому. Використайте святочні ферії, приїзджайте до Львова на Куркову 24 — Ігнат. 772 3—3

МУЖИНА на гарнім становищі, молодий і пристійний, оженився з інтелігентною панною. Словом чести ручить за тайну кореспонденції і зворот світлини. Відповідь до Адміністрації „Діла" під „Чесний". 775 2—3

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею 13/47 6-15

ДЛЯ ЛІКАРЯ СКІРНИКА. Косметичний кабінет, зовсім уладжений, дешево до підступлення. Зголошення „Діло" під „Недорого". 773 2—2

КОЛЯДИ Ярославенка на мішаний хор за 3 золоті „Торбан", Львів, вул. Софії 78. 780 2—2

ПЕЧІ залізні, шамотові поручаємо на остру зиму — РЕНТШНЕР, ЛЕГІОНІВ 37 30/49 1—5

ПРИЙМУ на станцію (середмістя) ученицю (-ницю). Солідна опіка. Евентуальна поміч в науці. Зголошення до „Діла" під „Станція". 787 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ
Мр. Роман Громницький
веде канцелярію
в СУДОВІЙ ВИШНІ
751 Ринок, „Народній Дім". 2—2

ОГЛЯНЬ

І напевно купиш корсети, корселети і всілякі корсетові вироби, найновіших французьких фасонів

„ГОРСЕЛЄТ"
СОБІСЬКОГО 2 (пл. Марійська 10).

Ковдри, матраци, тапчани, отомани, фіранки, дивани, хідники, церати і лінолеум в найбільшім виборі поручає найдешевше

Ф-МА КІЧАЛЄС І МАРГУЛЄС
15/33 Львів — Сикстуська 18. 1—3

ФІРМА „ШКІРЯНІ ВИРОБИ"
Виховного Заведення
ПЯСТОВОГО МІСЦЯ
поручає: практичні, тревалі і елегантні дарунки на ялинку, як: торбинки, течки, портфелі, несесери, альбуми, портмонетки і пр.
1 60 **ЛЬВІВ, УЛ. АКАДЕМІЧНА 7.** 2—2

ВЖЕ ВИЙШОВ І. ТОМ
СВ. ПИСЬМА СТАРОГО ЗАВІТУ
в українському перекладі.
Ціна 6.50 зол. з почтовою оплатою.
Замовляти в о. Д-ра Яр. Лелинського,
752 ЛЬВІВ, вул. Як. Стецьме 15. 3—5

У четверті роковини смерти б.п.
о. МИХАЙЛА ОЛЕКСИШИНА
Найдорожчого і ніколи Незабутнього Татка і Дідуня, укр. кат. пароха Суховолі, пов. Бродів відорвавшися
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
з панахидою
в четвер, дня 21. грудня ц. р. в год. 7.30 рано в Архикатедральній церкві св. Юрія у Львові.
Діти та внуки.

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Франпоза, одиноки радикальний і випробований засіб (натирання) проти
РЕВМАТИЗМОВІ
кольок з причини простуди, ностріолві, ішіясові і ін. всюди можна дістати.
ВЕРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА
АПТИКА МІКОЛЯША
ЛЬВІВ, Коперника 1.

ФАРБИ, ЛЯКЕРИ, ПОКОСТИ Й ГОСПОДАРЧІ АРТИКУЛИ поручає
А. Лопушанський
Львів, пл. Марійська 8. Тел. 16-16.

Вибаглива косметика. Спеціяльність: ВИРОБИ З УКР. ФАБРИКИ „АЛЬОЕ". 19/48 4—6

Лещатарські комплєти
як штани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (дульбокс), дошки (ясеневі), в'язання, кийки і шапки виконує і продає за зол. 63.50
ВИРІБНЯ „РЕНОМА"
Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.
1/32 Вступи і переконаєшся! 7-10

КЛОПОТИ СВ. НИКОЛАЯ
найдешевше і найпрактичніше розвязує
„Фото-Радіо-Паляс"
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8
(Будинок Шпрехера).
Найновіші радіовідбірники і знаряддя. Фотографічні апарати і причандали.
18/47 5—5

ДАРОМ
ПЛЯШКУ ПЕРФУМИ
дістане кожний хто купить дарунки **на св. Миколая** від 3 зол. у відомій з дешевости
ДРОГЕРІЇ А. ШТАЙБЕРА
вул. Коперника 14.
напроти кіна „Коперник".

ПЯНІНА
першорядні по зниженних цінах; на догідних умовинах. Купно продажа: заміна уживаних інструментів. 235
НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 337 (13,536). Львів, четвер 21. грудня 1933. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Кардинал Інніцер і голод.

Закінчення міжнаціональної та міжконфесійної конференції в справі голоду в СССР під проводом кард. Інніцера у Відні.

В неділю, 17. ц. м. попол. скінчилися у Відні наради міжнаціональної і міжконфесійної конференції представників усіх чинників, причасних в акції допомоги голодуючим у Сов. Союзі. Зокрема у цій конференції брали участь представники майже всіх Комітетів Допомоги Голодним України, передовсім делегати з львівської централі „Комітет Рятунку України". Конференцію провадив Й. Е. кард. д-р Теодор Інніцер. У висліді нарад прийнято одноголосно таку резолюцію:

„Міжнаціональна й міжконфесійна конференція представників усіх організацій, що беруть участь у допомозі для голодуючих у Сов. Союзі, яка радила під проводом його Еміненції кардинала-архієпископа д-ра Інніцера в архієпископській палаті у Відні в днях 16. і 17. грудня 1933 р., на підставі автентичних звітів і матеріялів — між ними численного фотографічного матеріялу — стверджує одноду шно таке:

Всупереч усім спробам заперечувати катастрофальне нещастя голоду, який лютував у Сов. Союзі ак до останніх днів, стверджується з притиском, що впродовж цього року померли голодовою смертю мільони невинних людей навіть на найбільш урожайних землях Совєту, як *Україна* і Північний Кавказ. Так само не підлягає сумнівові, що у зв'язку з тим масовим вимиранням людей проявилися деякі жахливі побічні явища, ба навіть канібалізми. Ті жертви можна було оминути. Коли та трагедія відгравалася у Сов. Союзі, заморські простори, продукуючі збіжжя, терпіли через збіжевий надмір. Світові конференції займалися проблемою обмеження збіжевої продукції. Знищено величезні запаси залишків харчових продуктів, — факт, що перечить елементарним підставам розуму й гуманности. При використанні засобів транспорту, які стоять до розпорядження (великі пароплави, які лежать без ужитку), можна було в найкоротшому часі перевезти ті залишки до портів голодуючих земель, як Одеса, Ростов і ін. *Вперед лежить дальший зріст голодового нещастя.* Навіть розмірно добрі цьогорічні жнива могли принести лише тимчасову полекшу. В обличчі загроженого життя мільонів звертається конференція до громадянства цілого світа і настирливо взиває його з цілою енергією взятися за діло активної допомоги для тих нещасливців!"

Наприкінці конференції дякували кардиналові д-рові Інніцерові представники різних націй і віросповідань за ініціятиву в цій добродійній акції. І так дякував *Преосв. о. єпископ д-р Будка, пос. Мілена Рудницька*, надрабін д-р Фойхтвангер, проф. Курчинський і ін. У кінцевому слові кард. Інніцер дякував зі свого боку за співпрацю, впевняючи, що його участь у протиголодовій акції дала йому справжнє вдоволення тому, що він зумів доказати, що в деяких справах можливою є співпраця всіх національностей і конфесій.

—o—

Протибільшовицька українська демонстрація в Шікаго.

Варшавська преса з 18-го ц. м. принесла таку вістку з Шікаго: З Шікаго інформують, що там відбулися великі українські демонстрації, злаштовані українськими організаціями в Шікаго в цілях протесту проти більшовицької політики на Україні. Великий похід демонстрантів-українців, у якому взяло участь кілька тисяч осіб, перейшов вулицями міста під охороною українських штурмових відділів, узброєних у кріси. Штурмовики-українці були убрані в сорочки одної барви, а на головах мали мазепинки. В одному моменті на демонстрантів напала товпа комуністичних боевиків, узброєних у кастети. Між українцями і комуністами прийшло до завзятої сутички, в часі якої ранено поважно 25 осіб. Всіх ранених перевезено до шпиталю. Поліція арештувала багато комуністичних авантурників і розігнала комуністичну товпу. Тоді український похід подався до Українського Народнього Дому в Шікаго, перед яким улаштовано на закінчення демонстрації протестаційне віче.

Кандидата У. Н. П. в Румунії інж. М. Глинського випустили на волю.

Чернівецький „Час" повідомляє, що заарештованого підчас виборчої агітації на Буковині кандидата на посла з Української Національної Партії інж. Максима Глинського випустили на інтервенцію голови УНП д-ра Вол. Залозецького по трьох днях на волю. Після виходу з вязниці інж. Глинський обїзджає дальше свій виборчий (радовецький повіт).

Український день у буджетовій комісії.

ЕКСПОЗЕ МІН. ПЕРАЦЬКОГО

У понеділок буджетова комісія радила над буджетовим прелімінарем м-ства хліборобства та земельних реформ. Пополудні підчас дискусії від Українського Клюбу промовляв пос. **Луцький.**

У вівторок підчас нарад над буджетовим прелімінарем м-ства внутрішніх справ виголосив експозе міністер Перацький, в якому згадав про справу безпеки в Польщі яка є дуже скомпльікована з огляду на різниці культурного рівня між поодинокими частинами краю та групами населення, національну різноманітність горожан і виявлені частиною населення недостачі по державному думати й поступати. Перехрещування різних політичних і національних аспірацій доводить до порушування спокою, а адміністрація мусить це побарювати, головно, коли терор приспособують до органів влади або горожан, які бажають жити спокійно.

На селі зазначився між. рік низкою успіхів у ділянці господарській та безпеки. **У півд-східних воєвідствах ОУН старається викінувати всякі прояви суспільного життя, приспособлюючи терор до учасників свята моря та ведучи акцію проти польського шкільництва, виконуючи напади, побиття та підпали. Уряд доволі сильний, щоби усмирити ті акти й не відступить від їх пристосування. Та міністр сподівається, що здоровий розум більшости української суспільности усмирить ті анархістичні напрямки.**

Далі говорив міністр про територіяльне самоврядування, про самоврядний закон, що війшов у життя 13. 7. ц. р. і вволить частинну зміну територіяльного устрою. Вкінці міністр згадав про вислід виборів до міських рад.

Пополудні підчас дискусії від Українського Клюбу говорив пос. **Луцький,** який заявив, що для українців удержання парляменту важне, бо лише він дає нагоду говорити прилюдно правду. Розуміємо, що вони авторитет зростає всюди, та треба зрозуміти, що попри це щораз більшого значіння набирає розуміння народу як організму, який має свої потреби. Панове не рахуються з тим, що українці в Польщі це окремий нарід. При будові устрою держави стараються, щоби український нац. організм не міг виявити свого істнування. На цьому має осно-

НИНІ
ЮВІЛЕЙНА ВИСТАВА
ЙОСИФА СТАДНИКА

„ГРА НА ЗАМКУ"

КОМЕДІЯ В 3 ДІЯХ
В САЛІ ЛИСЕНКА, ШАШКЕВИЧА 5.
В ГОД. 8.15 ВЕЧОРОМ.

вуватися ідея еліти сенату та сформулювали справу так, щоби весь український нарід відразу усунути від можливости участи в цій законодатній установі. Від початку кожний польський уряд причиновався до усування українців як урядовців чи підурядовців. Українська молодь у сер. школах заздалегідь знає, що після студій не матиме доступу до державних і самоврядних урядів. Знаю село, в якому сидить 20 покінчених студентів з іспитами та не можуть дістати праці. Щоправда найшлося для тих людей нове заняття, про що нині говорив пос. Чапінський. Це не лише один Барановський, воно стає фахом. (Пос. Полякевич: Кого обвинувачуєте в тому?). Того хто платить. В інших ділянках деклясують українське населення в ділянці віроісповідань, аграрної, господарської та самоврядної культури. Треба тямити, що кожне здеклясування творить лише вибуховий матеріял. Апелюю до уряду, щоби перебудовуючи державу, тямив, що годі українців сфузіонувати.

Пос. **Матчак** (укр. рад.) ствердив, що практики службовців, підчинених міністрові, заперечують голословні твердження про безсторонність і рівноправність. Українські організації нищать ситематично. Кожний урядовий денник воєв. урядів у Сх. Галичині приносить оголошення про розвязання тої чи іншої української організації. Українцям закидають негативне відношення до поліції. Та тут можна сказати: „Як Куба Богові, так ти Кубі". Поліція далі бє арештованих, про що сказано в інтерпеляції. Адміністрація не шанує мовних законів. Справу провокацій досі не вияснено. Справа збивства ком. Чеховського ще в слідстві. Сподіємося дати п. міністрові додаткові матеріяли.

Українським послам відповідав пос. *Здз Стронський*, який впевняв, що коли лише такі труднощі були, про які згадували українці в комісії, то справу можна би легко полагодити. Одначе справа більше скомпліковава. Це мішані терени, а ост. роками головно після ост. зміни уряду прийшло до зрозуміння української справи. В трьох півд. воєвідствах прийшло до позитивного наставлення польського населення до українців. (Пос. Луцький: В раді, де ви віцепрезидентом). В тій раді працюємо дуже добре з українськими товаришами. (Пос. Луцький: Чому не можуть говорити по українськи?) Опісля пос. Стронський згадав про атентат на консуля СРСР у Львові, кажучи, що це заколочування зовнішніх відносин. Це треба пятнувати. В судівництві й адміністрації зранює багато українців.

Після перерви пос. *Перацький* відповідав на закиди опозиції. М. ін. сказав, що коли адміністрація боронить спокійних горожан, то їй закидають, що їм боронять бити жидів, інші, що перешкоджується їм виголошувати місто, а українці, що усмирюється бійки.

Далі міністер говорив про справу конфідентів. Було б краще, коли б можна обійтися без них. Міністер не любить конфідентів, та при їх помочі вдалося неодно викрити й охоронити від замаху. Я сам вжив би конфідента, коли б так можна було перешкодити вбивству Голуєка. Опісля говорив міністер про ОУН у Сх. Галичині та про справу Барановського.

—o—

АТЕНТАТ НА КОР. ЮГОСЛАВЯНСЬКУ ПАРУ.

Після приїзду югославянської королів-ської пари до Загреба поліція придержала трьох людей. Коли хотіли вилєгітимувати їх, вони стали стрілятись. Вбили одного поліцая, інших ранили. Їх придержали й арештували.

—o—

У колгоспах...

Образки з совітської господарки.

Не велика штука було прийти з відділами ДПУ та червоної армії чи комсомолу на села й перевести „добровільну" колєктивізацію: в селян позабирати весь їх живий та мертвий дорібок і почати „нове життя..." Не тяжко було й розпочати гучну пресову кампанію згори під диктат партійних вожаків і ріжних демагогів, які ніколи нічого спільного зі сільським господарством не мали. Одна річ писати чи читати брошурки, друга — працювати у колгоспах.

Як ця „праця" в них за нового „будівництва" та „соціялістичного устрою" виглядає в дійсности?

А ось „Ленінградська Правда" ч. 254, з 2. листопада 1933 р. на стор. 3 подає кілька проречистих фактів:

П. Калинов з шольського району пише, що тут „на совхозі ім. Воскова **на страту врожаю дивляться крізь пальці...** У совхозі не видко турботи за збереження врожаю. Досі на полях стоять копиці вівса. Не велося боротьби зі стратами підчас збору врожаю..."

„Після скошення багато вівса залишилося в полі. До 40 відсотків вівса залишилося не скошеними... Фактів безгосподарности в совхозі ще не мало, але адміністрація дивиться на них крізь пальці..."

І. Богданов з оредежського району пише, що в колхозі „Молодеж" панує злочинна безгосподарність. 1.200 мішків мокрої картоплі звалили в одну пивницю та напів згноїли."

„Два нові плуги валяються під відкритим небом та ржавіють від дощу. Вози поломчні і також находяться на вулиці... У колхозі цілий ряд крикливих непорядків... Предсідник колхозу Ставило та члени правління не стараються про усунення непорядків, не помагають праці колхозу, а ведуть його до розвалу..."

Арефеев пише, що в комуні „Путь крестьянина" в псковському районі „труддисципліна розшарпана. Накази на працю не виконуються, а мент прориву тут роблять кулацькі свята. Напр.: 15. окт. на день попівської „покрови" зі 45 працездібних членів комуни вийшло на працю 4 людей. Не достаточна боротьба з прогульщиками та зривачами трудової дисципліни привела до того, що в околиці досі не зібрано з поля 4 га вівса та 3,5 га ячменю..."

„Худоба пашою не забезпечена. Рахунок худоби стоїть препоганно. Ремонт, опалення, підготовка до зимівлі худоби не робиться."

„Часта зміна предсідателів правління веде комуну до розвалу. Робітники району, що сюди часто заїзжають, конкретної допомоги комуні не роблять. З боку к-кого сельсовіту також немає необхідного кермування комуною..."

„І в совхозі „Авангард" нищать врожай." Робітник Сергеєв пише „**про злочинно-безгосподарне відношення адміністрації радгоспу до збору врожаю, про грубе адміністрування та зажим самокритики.**"

„Стан тваринництва — препоганий... Прокурор стругокрасн. району повідомляє, що ці факти цілком підтвердилися..."

Таких і подібних вісток по всій радянській змонополізованій пресі дуже багато. Якими кумедними та нікчемними випадають усі ці порожні та глузливі слова про „самокритику..."

Хіба може бути мова про якуб то не було критику в країні, де не вільно й слова промовити в обороні правди, та де все, бо навіть така точна абстрактна наука, як математика й та тут мусить викладатися з „марківсько-ленінського" єдино „правдивого" становища... Очевидно, що всесвітні червоні дурисвіти ці самі „єдино-правильні" марксівсько-ленінські методи приміню-ють і в... сільському господарстві. Тому то не диво, що це господарство в колгоспах так виглядає, як не описує більшовицька преса. Захоплюватися такими „здобутками" значить себе дурити й нема чого радіти. Тому і не диво, що після шоснадцятилітнього совітського такого бундючного будівництва, ще досі значна частина населення животіє при голоді, а в самій Москві ще досі не шезли з вулиць хвости за продуктами. Але про це іншим разом.

Л. В-ий.

Із культурного життя товариств города Льва.

Небуденне свято на Стрийській дільниці.

Жіноча секція Кр. „Р. Школи", Стрийської дільниці влаштувала в неділю, 17. грудня ц. р. в домівці хлопячої школи при вул. Сушінського, святочну академію в честь Лесі Українки. Старанна підготовка свята, як теж і високий рівень виконання вповні заслуговує, щоби згадати за нього теплим словом.

Атракцією цілого вечора була без сумніву святочна промова-реферат п. *Бляхи Барамової*. У ній своїй ідейній продуманій та в мистецьку форму прибраній, а зі щирим переконанням і темпераментом виголошеній промові зуміла презентка змалювати вірну постать поетки, її долю і недолю, її життя і мрії, атмосферу, якою дихала та психольогічне тло, на якому творила. А гарною ілюстрацією духового настрою Лесі Українки були знову рецитації п. *Шкваркінної*, яка зі живим почуванням і справжнім артизмом відтворила дві поезії поетки: „Товаришці на спомин" і „Не жаль мені".

Наприкінець сім гарних панночок, у білих, від ток споряджених хітонах із китицями квітів у руці, створили захоплюючий „живий образ", інсценізацію „семи струн" поетки, деклямуючи при цьому, кожна по черзі по частині поеми.

Свято закінчилось у підвищеному настрою відспіванням національного гимну.

Публика, що битком заповнила салю, отрнула імпрезу з правдивим признанням і зі спеціального подякою для голови жіночої секції п. *Стеллі Марічакової*, яка завдячувала це свято та була його душею.

Почулося тут і там побажання, щоби те саме свято (поширене тільки 2—3 точками) повторити в салі Лисенка, для ширшого загалу нашої інтеліґенції. Побажання вповні оправдані.

Учасник.

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В НАДВІРНІЙ.

Розписання виборів до м'ської ради в Надвірній дня 10. листопада ц. р. заскочило українське громадянство, як зрештою усюди. Основано негайно український виборчий комітет зпоміж свідомішого міщанства й інтеліґенції та приступлено до праці в двох напрямах. Уладжено точний поазбучний спис всіх виборців міста (також по вулицях), а з другої сторони пильновано виборчого календаря.

Влада поділила місто на три виборчі округи: 1. округа з більшістю польсько-жидівською, 2. з більшістю українською, 3. з більшістю жидівською. По числу населення українців понад 3.100, жидів 2.900, поляків около 2.400 (належалося нам 6—7 радних на всіх 16), як також відповідне число представників у всіх комісіях. Коли появилися афіші з іменованими комісіями, зараз вдарила в очі „рівноправність". У головній комісії дали одного заступника члена українця, напівграмотного міщанина, до трьох окружних комісій увійшли українці тільки призначені магістратом зпоміж давніх радних; зате влада іменувала всіх членів, голів і заступників голів зпоміж інших націй.

Та чим дальше в ліс, тим густіше дерев. Появилися списи виборців. У самій 2. окрузі не вписали до 250 українців (уроджених і від дитинства замешкалих в Надвірній). По таких прольові запросили голову нашого комітету д-ра Саноцького на спільну нараду комітетів сусідських націй в цілі заключення компромісу і виставлення одної спільної листи. (Передтим обіцювали нам неофіціяльно 5 мандатів на всіх 16). Наш комітет по нараді вислав двох своїх представників, які заявили польському й жидівському комітетові: „Тому, що наш політичний провід у Львові наказав йти самостійно до міських виборів, ми як здисциплінований український громадянин не входимо в ніякі компроміси, лише будемо вибирати самостійно". По цій короткій заяві наші представники покинули спільне засідання.

Зачався процес з реклямаціями, які — крім двох-трьох — сотками відкидали. Мотив: бракує вписання виборця в реєстрі громади. Члени комітету д-р Саноцький і д-р Николайчук інтервенювали в старостві та у всіх голов виборчих комісій, де із законом у руках переконували і виказували нестійність відкидання реклямацій, бо закон вимагає понад один рік замешкання і понад 24 літ життя, а не впису в реєстр, за точність котрого відповідає магістрат а не виборець. Усюди признавали нам слушність, обіцювали поступати згідно з законом, але в результаті відкинули майже всі реклямації. На ширшім виборчім комітеті підчас укладання листи кандидатів на радних почули ми від наших

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ГРУДНЯ 1933.

С. ЯБЛОНСЬКА. 3)

ЛИСТ З КИТАЮ.

ПОВІНЬ В ЮНАНФУ.

Завдяки деревові, зачепившися за нього, я випорожнила човен з води та врешті стала перев'язувати рану дитини. У заверші подій я зовсім забула за її батька, якого врешті я віднайшла за розвалинами. Він також був розбитий, але вид його живого останнього хлопця вернув йому відвагу та віру; навіть усміх радости розяснив його обличчя. У моїм човенці я не могла примістити ще й його, отже він задоволився шнурком, за який зачепився і поплив за човном.

Коли я довезла його до сухої дільниці міста, пішов поперед себе, напевно сам не знаючи куди. Довго дивилась я йому вслід, як він зважив його водою, що спливала з його одежі.

За той час виплило зза хмар сонце — ясне, рідне, привітне, заливаючи своїм золотим промінням безмежне озеро, вкрите румовищами.

Сонце світило, а вода далі шаліла, пестримпо плила, розливалася щораз то ширше, та в деяких частинах міста знялася понад два метри від землі. У порожніх домах, що витримали повінь, вода досягала до першого поверху. Деде-не дерева зпонад води зникляли тільки коровни свого листовиння.

Виїздяючи з передмістя у напрямку села, кілька метрів за мною розлігся глухий гуркіт, тріск, а врешті пронизливий крик людини.

Це валився ще один дім, летіли балки, дошки, глина а за ними я побачила двоє людей, що падали у глибоку воду.

За кілька хвилин замість дому, з води виглядали тільки румовища, з яких глина ліпила свіжу могилу.

І знову довкола ні звука, майже і спомин заник, тільки величава тиша застелила безкрає озеро смерти, все у сяйві сонця.

Вертаючи на обід, з опустілої затопленої оселі за містом, я привезла домів шестилітню дівчинку, що сиділа зі своїм котиком на колінах на високім вівтарі пагоди. Від досвіта вона там чекала на когось, кому, видно, не спішно було її рятувати. Звичайно, коли б хлопчик, то ще іншого, а по дівчинці невелика втрата.

Коли я заглянула до пагоди, одного з небагатьох будинків, що витримали повінь, дівчинка сиділа на вівтарі, схрестивши під себе ноги, бо вода досягала вже до них. Здалека вона виглядала на якусь дивачу богиню — опікунку звірят, що нерухома та байдужа позиралась крізь відчинені двері, дику красу повені, моє би не її зовсім не торкалося. Я певна, що вона з таким самим спокоєм чекалаб, аж вода підніметься до її уст — навіть не порухнувшися.

На знайшовши іншого виходу, я привезла цю неймовірну фаталістку до себе домів, де вона, на вид нової, пів-европейської обстановки та нових людей далі почувалася байдуже.

Я рішила перетримати її у себе доки не вступиться повінь в її оселі, а потім відвезти її до її батьків, що напевно вже відправляють по ній традиційні плачі. Я була певна, що через її чудове врятування вона набере у своїх батьків далеко більшого значіння, ніж вона мала у них дотепер. Вони вважатимуть, що нею спеціяльно опікуються боги.

Приїхавши домів, я застала мою хату майже порожною, всі мої речі у валізках, а валізки посклалані на шафі. Над валізками до самої стелі досягали клунки з постілю.

Всміхаючись, з деяким задоволенням я подивляла ініціятиву мого боя: він копав рови попід мур, щоби спустити ними воду з городу на нижче положений за муром рівень повені.

Побачивши мене, він покинув роботу та метнувся за човном, яке він втягнув на подвіря, залите на пів метра водою. Бой усміхнувся до мене ясною усмішкою, показуючи на цей ідеальний ґараж за подвірі для мого човна. Від води до рівня підлоги в хаті бракувало ще більше як пів метра, отже пообідавши, я могла зовсім спокійно знову виїхати на повінь, де я перебула аж до самого вечора — тільки збираючи оповідання людей про нічну та раніщню катастрофу.

Тепер ці затоплені дільниці під озером мали вже вигляд затертих зі світу міст, про існування яких ледви згадує історія. Не це десять було одного дня. (Докінчення буде.)

міщан такі злорові гадки: „Тому, що ми можемо вибрати тільки 5—6 радних, тому, що в сусідніх округах кандидують самі інтелігенти, ми також ставимо в кандидати і вибираємо тільки наших інтелігентів, які дорівнюваліб у праці і знанню рільним іншим нашій" Це свідчить про гарну свідомість національну та розуміння громадської відповідальности серед міщанства. По думці цих виводів уложено виборчі листи, які затвердила головна комісія в усіх 3 округах як ч. 2.

Прийшов день 10. грудня. Українських виборців не допустили навіть всіх вже вписаних до голосування, робили всякі можливі труднощі, особливо жінкам вимагали точних дат уродження або голова комісії заявляв просто, що їх особисто не знає... Треба признати, що у нас українські виборці держалися гідно, не зражувалися ніякими шиканами й перелонами, багато правди наговорили членам комісії, які мусіли нераз палеяіти зі стиду; кінець-кінців у 2. виб. окрузі на девятьсот кількадесять українських виборців признали важних голосів 525, а решту або відкинули ще при рекламаціях або не допустили до голосування. В 1. виб. окрузі було українських виборців понад 400, але при голосуванні признали важними тільки 230 голосів. У той спосіб вийшло тільки 4 українців, а зате аж 7 поляків і 5 жидів. З українців вийшло двох членів УНДО: д-р Николайчук і д-р Банах, один непартійний купець та один безбарвний міщанин, який своєю кирпею вніс багато замішання.

Як сказано вище, українці держалися назагал дуже добре, не зважаючи на сильні перепони. Самі члени 2-ої виборчої комісії ствердили, що українці голосували в 75 проц., поляки в 65 проц., а жиди в 55 проц. Розуміється, що українці мають обильний матеріял і вносять виборчий протест.

ВИБОРИ У СКОЛІМ.

Вже з уложенням виборчої геометрії у Сколім було досить мороки. Кажуть, що спроваджувано навіть двох „спеців" зі Стрия, й треба признати, що це їм успішно удалося, бо зайшла потреба по кілька разів скликати наради, щоби кожний виборець міг зорієнтуватися, до якої виборчої округи належить. Сколе — Демня В. і Святослав поділили на 3 округи й 4 обводи. Поодинокі вулиці поперетинали штучно, наче ножицями і приділили до двох, а навіть трьох округ. В той спосіб утрудинли дуже віднайдення виборця на виборчих листах, так, що і під цим оглядом дотичні чинники осягнули свою ціль.

Та український виборчий комітет працював справно і вніс вчасно реклямації за всіх невписаних чи мильно вписаних на листи виборців. Українські виборці постановили йти до виборів самостійно та не лучитись у ніякі блюки. Тому виборчий комітет предложив терміново листи кандидатів на радних і заступників у кожній окрузі самостійно.

Тепер почалася „праця" у виборчих комісіях, які счеркнули багато українських виборців, квестіонуючи деяким навіть „муроване" виборче право, головно у першій виборчій окрузі, т. зв. панській; за кілька днів уневажнили українську виборчу листу в першій окрузі, а експозитура староства вплинула на поляків (цехи) і жидів, що стягнули свої листи в тій окрузі.

Дня 2. грудня візвала головна виборча комісія до 100 осіб — головно українців — до передвиборчого „іспиту" з польської мови і знання закону. Іспит був дуже трудний. Вишукали з ортографії найтрудніші речення і виїмки, а також задавали деякі річи смішного, а навіть соромливого (!) змісту. Взагалі зробили собі з іспиту видовище, на цілий день заангажувавши міську поліцію для доручування візвань. Стягали до іспиту навіть людей з вищою освітою, які покінчили польський університет, і в результаті осягнули ціль, що українську листу на 1. округу, аби не перешкоджувала польській, уневажнили, так що лишилась у тій окрузі тільки одна листа. Окрім того уневажнили деякі українські кандидатури з II. і III. округи (в одним випадку з тої причини, що кандидат з вищою освітою, уважаючи іспит для себе за пониження, не хотів йому підлятись). Кандидатури уневажнювали також з тої причини, що кандидати не знали нібито виборчої ординації, хоча ні в однім випадку іспиту з виборчої ординації не переводили.

Українські виборці, пережившн такі перипетії та різні виборчі „потягнення", зібралися дня 4. грудня на нараду і вирішили одноголосно збойкотувати вибори та стягнути українські листи в дальших виборчих округах, тобто в другій і третій, що й зроблено. Отяжливо — рішено внести протест. Треба признати, що українські виборці поступили однодушно і гідно. Вибори після того перейшли серед найменшого зацікавлення. Голосували лише жиди у II. і III. окрузі — всього 20 проц. управненних до голосування (!). Вислід виборів: у I. окрузі 9 радних, у II. — 4, у III. — 3. Разом 16 радних, з того поляків 8, жидів 8. Вдоволених з того баласту виборів дуже мало. Як доставиться ванда до наших протестів, побачимо.

Не-сільський.

Ви маєте вже
Новий Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла". Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

З природи й техніки.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ ЛІФТ ДЛЯ КОРАБЛІВ.

Кораблі, що пливуть з пристані Штеттін над Балтійським морем до Берліна, пливуть частину дороги рікою Одрою на південь (проти води), а тоді покидають Одру і пливуть далі каналом Гогенцолернів (на захід), перепливши цей канал, доходять до р'ки Гавелі і пливуть нею на північ аж до устя ріки Спреї, звідси Спреєю на схід до Берліна. Щоб дістатися з Одри до каналу Гогенцолернів, кожний корабель мусів поборотн при помочі 4 шлюз різницю р'вня води в Одрі і каналі Гогенцолернів, яка має біля місцевости Нізерфінов аж 36 метрів! Отже кожний корабель переїжджав з р'ки Одри від одної шлюзи до другої і поволі підносився при помочі напливаючої води у каналі Гогенцолернів на 36 метрів вище рівня р'ки Одри. Така переправа шлюзами тревала 2 години.

Тому, що в останніх часах водна комунікація на каналі Гогенцолерн'в значно збільшилася і шлюзи не могли дати собі ради з переправою кораблів, працюючи безупинно 24 години на добу, мрудячі кола постановили заступити шлюзи найбільшим у світі ліфтом для кораблів. Отже корабель із Штеттіну переїзлить з Одри до великої, виповненої водою „ванни" (корита, ліфту), яку відтак замикають. Корито враз з кораблем ваги біля 4200 тон підносять мотори потужности 300 коней (!) за 5 мінут на 36 метрів. Тут нагорі отвирають ліфт і корабель випливає довгим на 156 метрів помостом до горішнього каналу. Таким робом ціла переправа корабля ліфтом тревае тільки 20 мінут. Притім слід зазначити що ліфт обслуговують тільки 3 особи.

ФУНДАЦІЯ НОБЛЯ.

З відсотків Нобльового маєтку виплатили досі на нагороди понад 40 мільонів золотих і то в роках 1901—1933. А саме досі признали нагороди аж у 171 випадках. Лавреатами (крім 3 інституцій) є представники 15 народностей. Найменші нагороди випадало в 1905 р., бо по 300.000 золотих, найбільші в 1931 р., бо аж по 350.000 золотих.

Найбільше нагороджених дали німці, бо аж 41, відтак Велика Британія з Канадою і Індією 28. Франція 26, Зл. Держави Півн. Америки 16, Швеція 12, Голяндія з Данією по 7, Швайцарія 6, Австрія з Італією по 5, Бельгія і Норвегія по 4, Еспанія 3, Польща і Росія по 2.

ШПИЛЬ КАСТРЕТА.

Німецька геодезійна експедиція з Гамбурга вибралася під проводом інж. Гайбаха на Кавказ, щоби зміряти і нанести на мапу невідомі ще досі гори. Один важний вершок з групи Казбеку назвала згадана експедиція „шпилем Кастрета" на честь відомого досліднпка піренейських і полудньово-французьких печер — Норберта Кастрета.

ЩАСЛИВІ Й НЕЩАСЛИВІ ПОЛЯРНІ ЕКСПЕДИЦІЇ.

Саме повернула з Гренляндії домів найбільша арктична експедиція під проводом д-ра Лавге-Кохз. Корабель експедиції „Густав Гольм" заплив аж до 79,1 ступня північної географічної ширини себто дальше від усіх кораблів, які досі брали участь у таких експедиціях. Літаючи над північносхідним побережжем Гренляндії, летуни відкрили великі кусники суші, що нагадували пустиню. Не завважили там ні опалів ні леда ні снігу, жадних звірят, жадних рослин. Експедиція потвердила вповні обсервації німецького летуна Гронава; в дійсності маємо там до діла з 4 гірськими масивами з шпилями від 4.000 до 4.300 метрів. При помочі летунів експедиція поробила мапи з поверхні 300 тисяч квадратних км. До цього треба було перелетіти 40 тисяч км. Експльоатація золота на Гренляндії не оплатиться, бо його там за мало. Зате є дуже багато окаменілостей з девонської формації, головно чотироногих риб. Крім цього експедиція відкрила прапредка всіх живучих нині родів риб та привезла 20 тисяч окаменілостей переходових форм. Корабель „Густав Голтгаб" найшов у Гренляндії найглибший і найдовший фіорд світа. Мав він 300 км. довжини і 1450 м. глибини.

Зате один канадійський полїцай найшов у віддалі 800 км. від північного бігуна записані папери двох полярних дослідників: німця д-ра Гавса Крігера і данця Р. А. Бяре, які загинули ще 1930 р. З їхніх паперів виходить, що оба дослідники хотіли вибратися на захід у напрямі островів Перлея.

ПОВІТРЯНА КОМУНІКАЦІЯ НАД АТЛЯНТІЙСЬКИМ ОКЕАНОМ.

Монополь на повітряну комунікацію над Атлантійським океаном через португальські острови Азори та Капвердські острови держали у своїх руках французи. А саме ще 1930 р. португальський уряд заключив умову з португальським товариством повітрячої комунікації „Спеля" (за яким стояло французьке товариство летунської почти), на основі якої то умови згадане товариство дістало монополь на творення всіх португальських летунських ліній до трансатлянтійської комунікації через Азори і Капвердські острови включно. В дійсності внаслідок цієї умови Франція стала необмеженим паном повітря над Португалією, а практично також над Атлянтійським океаном тому, що досі нема ще таких літаків, що могли би летіти з Европи до північної або й південної Америки без причалювання по дорозі на морі, а згадані острови саме для такого причалювання конечні.

Одначе недавно португальський уряд знмовив „Спелі" (фактично французам) умову. Таким робом літаки всіх держав будуть могти брати участь у правильній повітряній комунікації між Старим і Новим Світом.

336 ЛІТ У ПОЛЯРНІМ ЛЕДІ.

Близько Ледової Пристані на острові Новая Земля найшли останки зимового табору, який уладив там у 1597 році після першого арктичного перезимування голяндський мореплавець Відем Баренте. Підчас трьох полярних подорожей у 1594—1596 рр. шукав він північно-західної переправи і відкрив 1596 р. Медвежій острів (на південь від Шпіцберген) та Шпіцберген. В його память назвали острів на схід від Шпіцберген островом Баренца, частину Північного Льодового Моря (між Шпіцберген і Новою Землею) морем Баренца та північну частину Нової Землі краєм Баренца.

А саме найшли там на 8 метрів довгу та на 5 метрів широку хатину, залізні обручі та клепки з бочки, черепки з посуди, останки скірняного еквіпунку та залізні і деревляні предмети до вжитку. Над самим берегом найшли останки човна та поломане весло. Усі знахідки передали арктичному музеєві в Ленінграді. Арктичний Інститут у Ленінграді спробує в новім році вияснити трагічну долю Баренца.

А. Л.

З пластового життя на чужині.

ПЛАСТОВИЙ ГУРТОК У ПРАЗІ.

У Празі заснувався 17. жовтня п. р. Гурток Старших Пластунок „Україна". Провідниця Гуртка абсольвентка пластового інструкторського курсу (т. зв. Лісової Школи) Наталка Козицька, секретарка — Ірина Садовська, скарбничкою Тетяна Мазепа. Сходини Гуртка відбуваються що-тижня в домівці Українського Жіночого Союзу. Можливість користуватися цією домівкою сприяє пластовій праці Гуртка. На кожних сходинах поруч із пластовим матеріялом пластунки вчаться предметів українознавства, спеціяльну увагу присвячено історії України з огляду на те, що дехто з пластунок вчився або вчиться в чужій школі, яка не дає в цій ділянці потрібного знання; знайомляться зі змістом пластових часописів. (Гурток передплачує англійський пластовий часопис „Джемборі", що виходить двома мовами, — англ. та франц. — та словацький „Будь Пріправєн"). Друга частина сходин присвячена пластовим розвагам, грам, співам і т. і., не лише тому, щоби побавитися самим, а щоб навчитися улаштовувати різні гри й забави з дітьми. Співанками керує Т. Мазепа, що вибрала цикль загально-патріотичних та пластових пісень.

На сходинах прочитано 4 реферати: „Пласт на Закарпатті в цьому році" — Л. Манжула, „Тотемізм у Пласті" — Н. Козицька, „Значіння спорту для модерної людини" — Г. Манжула та „Тарас Шевченко" — І. Садовська. При Гурткy існує реферат преси. Реферат преси видав пластову анкету (100 прим.) у справі інформацій про Український Пласт та розіслав їх на відповідні адреси. В жовтні Гурток вислав норвеському міністрові закордонних справ П. Мовінкелеві та голові Міжнародньої Асоціяції жіночих товариств К. Ешби подяку за їх підтримку українців у справі акції проти голоду на Україні.

Для боротьби з асиміляцією українських дітей у ЧСР Гурток збирає й зібрав уже чималу скількість українських книжок (казки, читанки, оповідання, загально-освітні книжки, підручники) й посилає їх усім, хто звертається за рідною книжкою. В листопаді Гурток вислав 2 бібліотечки (50 і 38 книжок) одній філії „Просвіти" на Закарпатті та пластовому гурткові мовничок „Котеня" у Братиславі. Гурток зібрав для цієї мети 770 різних книжок закордонних видань, а Музей Визвольної Боротьби у Празі передав із свого дублікатного фонду 206 різних книжок. Кількадесять книжок зібрали пластунки між собою. Разом до кінця листопада зібрано понад 1000 прим. При цій нагоді Гурток звертається до всіх, хто може пожертвувати добрі українські книжки, з проханням прислати їх на адресу Гуртка:

N. Kozycka, Praha Vinohrady, Sobeslavska 30. Czechoslovakia.

Окремі пластунки підтримують звязок з пластунками інших народів, у першу чергу з чешками й словачками та листуються з ірляндкою, шкоткою та американкою. В листуванні наші пластунки дбають, щоби чужинки якнайбільше пізнали Україну й Український Пласт. Одна пластунка листується з українською дівчиною-сиротою в Бельгії, що попала в чуже оточення й майже забула українську мову. Їй теж післано українські книжки.

В день національної жалоби та протесту 29. жовтня Гурток був на Службі Божій, а потім на протестаційному вічу. На вічу та в домівці Укр. Жін. Союзу 2 пластунки допомагали у збірці пожертв на голодних. В Гурткy теж переведено збірку на втікачів з Рад. України, що перебувають тепер у Румунії. Зібрано 30 кч. В день 1. листопада Гурток прикрасив українські могили на празькому цвинтарі білими квітами й запіо-

†

РОМУАЛЬД ПЕРФЕЦЬКИЙ
емер. професор гімн. і бувш. директор української приватної гімназії в Яворові упокоївся в Бозі дня 18-го грудня 1933 р. у 91-ому році життя.

Похорони відбудуться в середу дня 20. грудня ц. р. в год. 1.30 попол. з дому жалоби при вул. Бляхарській ч. 9 на личаківський цвинтар. В. Й. П.

пальними стрічками (27 могил українських громадян — старшин, вояків, студентів і інших). Потім були святочні сходини.

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ У БРАТИСЛАВІ.

У Братиславі (Словаччина) при товаристві „Просвіта" заснувався 7. І. 1933 пластовий гурток новичок. Остаточно гурток зорганізовано на „Святі Матери" 21. травня ц. р. Новички відбувають пластові сходини під керуванням старшого пластуна „Каре Очко", опікункою гуртка є „Сова". До гуртка належать Пчілка, Перепілка, Ластівка, Горлачка, Вивірка, Зозуля, Синичка й Рожа (у „Пласті" є звичай прибирати собі імя з рослинного чи звіринного світа); назва гуртка — „Котеня", гасло його „Гей, вперід", а звуковий знак „мяв". Провід котенят видає неперіодичний пластовий часопис „Мяв", до якого допомагають самі молоді пластунки. Сторінки „Мяв-у" прикрашують гарні малюнки зпід пера „Карого Очка". Досі вийшло 2 числа. Кожне число коштує всі 1.50, для пластунів 1 зл.

Праці Гуртка допомагає місцевий Пластприят на чолі з д-ром К. Брнягуном.

РУМУНСЬКІ ВИБОРИ.

В середу, 20. ц. м. відбуваються в цілій Румунії вибори до палати депутованих. Мають вибрати 387 послів. До виборів зголосилося кільканацять політичних угрупувань, м. і. ліберально-націоналістична партія під проводом премієра Дуки, національно-селянська з Міталяке на чолі, ліберали-десиденти з Юніем Братіяну, націонал-хліборобська Ґоґи, селянська д-ра Лупу і ін.

По широкому світі.

— Чехословацькі часописи принесли вістку, нібито японці, що живуть у Чехословаччині одержали телеграфічний приказ негайно зголоситися до військової служби.

— До італійського фашистівського сенату вперше вибрали жида Ісіяга Леві.

— Льорд Ґрей, покійний англійський міністер закордонних справ оставив завіщанням майна на 123.701 ф. стерлінгів. 500 ф. стерлінгів записав своїй господині.

ВИКИДАЮТЬ ЖИДІВ.

Жидівська преса повідомляє, що скінчилася урядова акція усування жидів і осіб жидівського походження з німецького шкільництва. На загальне число 160.000 урядовців пруського міністерства науки, освіти і мистецтва перевірено походження 120.000 осіб. Багато урядовців, що не могли ствердити свого арійського походження, усунено. Міністр освіти др Руст подякував публично слідчій комісії за „пильну роботу."

ЛИХОТА РАДЯНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Як повідомляють з Москви, в останньому часі потягнено до судової відповідальности багатьох директорів, що пустили на торгові ринки товари незвичайно лихої якости. На основі обовязуючого декрету грозить їм кара вязниці від 5 літ вгору. Незабаром відбудеться процес у справі шовкових виробів у Москві та гарбарні в Симферополі.

—o—

ПРАВИЛЬНИЙ ЛЕТ З ЕВРОПИ ДО АМЕРИКИ.

ПАРИЖ, 19. 12. ПАТ. Сьогоднішній „Матен", пишучи про останні лети плк. Ліндберга, зазначує, що цей летун у часі 250 годин пересетів 48.000 км. На основі обсерваций Ліндберга до двох років буде правдоподібно влаштована летунська комунікація між Зх. Державами та Европою. Лінія буде вести понад північний Атлянтійський океан, далеко приступніший, а не понад Азори, де панують часті бурі.

—o—

ПОЖЕЖА НА ЛУБЯНЦІ.

Німецька преса приносить нові подробиці про пожежу центрального будинку ДПУ. в Москві. Пожежа приняла величезні розміри і тревала 16 годин. Дільницю Лубянки замкнули кордоном службовців ДПУ, наслідком чого публика не могла оглядати пожежі, що мала катастрофальні наслідки. Згинуло багато вязнів, що находилися в підземеллі. Рятункова акція була утруднена частими експльозіями в магазинів зброї. В Москві говорять, загально, що вогонь підложили самі службовці тайної політичної поліції, отже ДПУ, щоб усунути з архівів тайні документи, які їх компромітували. З того приводу арештовано багато осіб.

Будинок ДПУ на Лубянці один з найбільших у Москві і творить окреме місце для себе. Має крім тюремних помішень також мешкальні доми для урядовців ДПУ, ресторани, шпиталі і крамниці, де можна набути товари, недоступні для звичайних людців. Перед роком побудовано ще один дім на вісім поверхів у гору та чотири поверхи в землю. Там міститься між іншим „відділ К", що виконує контролю над самими комісарями. „Відділ К" згорів також.

—o—

ВИПУСКАЮТЬ ІНТЕРНОВАНИХ.

БЕРЛІН, 19. XII. ПАТ. З концентраційних таборів в Ораніенбаумі і Бранденбургії тайна державна поліція випустила більшу частину інтернованих. В Ораніенбаумі випущено 300 осіб. Директор тайної поліції звернувся до відходячих вязнів з осторогою, що всі мають бути готові на гострі репресії, якби в приводу протидержавної діяльности попали знову в конфлікт з владою.

—o—

ПЕРЕЛЕТІЛИ ДВІЧИ ПОНАД САГАРУ.

Ескадра ген. Вільмена, зложена з 28 літаків осіла щасливо в Альжирі, скінчивши свою 40-денну подорож над французькими кольоніями в Африці. Ескадра перелетіла загалом 20 тисяч км. Рейд відбувся без поважніших втрат. Ескадра перелетіла двічи понад Сагару.

—o—

НОВИНКИ

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, І. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 4—8

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вороновська). 679 9-10

— **Новобранці.** Львівський магістрат подає до відома інтересованих, що списи обовязаних до військової служби, уроджених у 1913 р., є для перегляду від год. 9. до 12. в ратуші, партер, двері ч. 10. від 2-го до 15-го січня 1934.

— **Касацію Барановського відкинули.** У апеляційному суді в Варшаві відбувався в вівторок касаційна розправа Барановського та Мотики засуджених у самбірському процесі за вбивство Голувка на 10 і 6 літ. Після промови урядових обороців суд касацію відкинув і затвердив присуд самбірського суду.

— **Помер маршал Потьорек.** У Клягенфурті (Цельовец) помер 18. грудня на 81. році життя ем. австрійський полевий маршал Оскар Потьорек. Потьорека у 1914 р. обвинувачували віденські кола, що як шеф уряду Босни та Герцеговини наслідком недбальства причинився до вбивства князя Фердинанда та його жінки. Спочатку війни Потьорек був комендантом австрійської армії на Балкані. Там армія Потьорека зазнала багато невдач і в 1914 р. його здимісіонували.

—o—

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА.
ЛЕХІЯ УКРАЇНА 6:1.

Перший меч за гаківкове мистецтво А-класи покінчився високоцифровою перемогою Лехії. Ворота для Лехії добули Соколовський (3), Геп (2) і Гайль, для України Труш. Судив п. В. Кухар.

Театри.

Кооп. Український Театр у Львові.

Гостинні виступи Українського Театру ім. Тобілевича.

ЛЬВІВ: сала Муз. Т-ва ім. Лисенка, ювилейна вистава з нагоди 40-літньої артистичної праці Ю. Стадника. Год. 8.15, 20. XII. 1933 „ГРА НА ЗАМКУ", анекдота на 3 дії Ф. Мольнара.

Сала Театру Рімнородностей (Нар. Дім): 21. XII. „ПЕПІНА" оперетка на 3 дії Р. Штольца.

22. XII. год. 7.30 веч. „СОНЦЕ РУЇНИ" іст. трагедія на 5 дій В. Пачовського.

Білети вже продаються в Нар. Торговлі, Ринок 36, а в день вистав від год. 6 пок. касі.

Великий Міський Театр.

Середа, 20 XII. год. 6. веч. вистава для молоді „Клеопатра".

Четвер, 21. XII. год. 6 веч. вистава для молоді „Клеопатра".

Театр Рімнородностей.

Середа, 20 XII. год. 7.30 веч. „Стефко".

Четвер, 21. XII. год. 7.30 веч. Український Театр ім. Тобілевича „Пеліяс".

Кіна.

АДРІЯ: „Лицарі сумерку", „Горячка праці".

АПОЛЬО: „Молодість на замовлення".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурґа" з Вастою Буріяном (на осн. Гоголя).

ПАНДА: „Облава в Парижі".

КАСИНО: „Живемо сьогодні".

КОПЕРНИК: „Білий опір" і додатки.

КОЛИСЕЙ: „Королівський любко", реві „Рт обильности".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка шпіон" і Бастер Кітон.

МУЗА: „Таємний острів" та весела програма: Льорель і Гарді.

ПАЛЯС: „Утеча перед шлюбом".

ПАН: „Право по гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „Під градом куль".

ХИМЕРА: Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юльця", ревія з Буковинською, Аморсом і Береським.

УТІХА: „Чудотворець" і ревія з Давидовичем.

Закордонне радіо.

Середа, 20. грудня 1933.

Відень (517,2) 11.30, 12.00 Концерт; **Мор. Острава** (263,8) 11.05 Концерт військ. оркестри; **18.25 Українські пісні в виконанні хору Нар. Театру; Прага** (488,6) 20.05 Суків фестіваль, **Париж** (1725) 21.45 Концерт; **Любляна** (574,7) 21.30 Вок. квартет; **Рига** (525) 17.50 Спів; **Берлін** (419) 20.05 Весела програма; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.30 Нар. пісеньки в супроводі лютні; **Мюнхен** (533) 13.25, 21.10 Оп. музика, спів; **Мільякер** (360,6) 20.00 „Ріголето" оп. Верді; **Букарешт** (394,2) 17.00 Концерт, 20.45 Спів, 21.15 Фортепян, **Будапешт** (550,5) 18.30 Цит. музика; **Мілянo** (331,5) 17.10 Спів; **Рим** (441,2) 13.00 Концерт; 20.40 „Іль Матрімоніо Сеґрето" оп. Чмароси.

Четвер, 21. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.25 Фортепян; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт, 18.30 Спів; **Кошиці** (293,5) 17.00 Концерт; **Прага** (488,6) 22.25 Сметанині твори; **Париж** (1725) 21.00 Оп. вечір; **Штрасбург** (345,2) 21.30 Вок. концерт, 22.40 „Лямуре Ревельон" оп. Гармана; **Атльона** (413) 21.25, 22.15 Спів; **Ковно** (1935) 19.30 Трансм. з Опери; **Лайпціг** (389,6) 22.50 Концерт; **Мінхен** (533) 21.20 „Симфонія Фавст" Ліста; **Мільякер** (360,6) 21.20 Веселі нар. пісеньки; **Будапешт** (550,5) 13.30 Військ. оркестра, 21.35 Цит. оркестра, спів; **Мілянo** (3315) 20.40 „Любовний напиток" оп. Доніцетія; **Рим** (441,2) 20.40 „Кава мія, кава мія" оп. Петріа.

Львівське радіо.

Середа, 20. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.36 Фрагменти з опер; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Скрипка; 16.55 Джезова орхестра; 18.00 „Батько сучасного вівчільського раціоналізму"; 18.20 Молоді ідеалісти; 18.35 Грамофон; 18.45 Фейлетон; 19.07 Всячина; 19.25 „Рік 1933 у літературі"; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.05 Камер. концерт; 21.00 Фейл. Вен. Герца „З історій мариотравности"; 21.15 Спів; 22.00 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Четвер, 21. грудня 1933

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Дрібні Брамсові твори: 12.35 Концерт; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Джезова орхестра; 16.55 Соліст (музика, спів); 17.50 Балачка „Рорати"; 18.00 Відч. про фонд праці; 18.20 Авд. „Світло в гробі"; 19.00 Фейл. „Зовнішній жест, внутрішній відгомін"; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт (музика, спів); 21.00 Техн. почт. скринька; 22.00 Пісеньки в грамофону; 22.15 Ретрансляції із закорд. станцій; 23.05 Танкова музика.

ЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах зол. 5.59—5.61.

Золото: доляри 8.99—9.03; франки фр. 35.90—36.40; дукати 82.50—83.00; рубл. 46.50—47.00; корони 37.00—37.50.

Срібло: корони 0.29; фальорени 0.70; рублі 1.30

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни л. Підволочиська	Львів	
Пшениця дв'р.	17.75—18.00	
Пшениця збірна	16.50—16.75	
Жито одноцільне	13.75—14.00	
Жито збірне	13.00—13.25	
Ячмінь на мл.	10.00—10.25	11.25—11.50
Овес дв. незам.	10.75—11.00	12.25—12.50
Овес дв'р.	9.25—9.75	10.75—11.25
Гречані круп.	35.00—37.00	
Мука жит. 55 проц. 00		26.00—26.50
Мука житня 65 проц. 0		24.50—25.00
Мука житня сіткова		15.00—15.00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 19. XII.: масло зол. 3.—, молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.00—6.20 за копу. Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яйця знижкова.

Ціни битої птиці без змін.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВІДПОВІДЬ на слова: „Можна би на цю тему („Парадокси життя") балакати богато-богато... хоч трохи дивно висказувати свої погляди в далеке..." вернулась. (Може буть через помилкову цифру). Підпиши назву вірша для правильно цифрою або напиши під моєю цифрою. 784 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 338 (13.537). Львів, пятниця 22. грудня 1933. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На верхах комуністичної партії.

Московський кореспондент „Соціалістичного Вестніка" повідомляє: На верхах компартії йдуть тепер живі приготування до партійного з'їзду. Хоча на денному порядку з'їзду стоять господарські справи, поінформовані кола кажуть, що на ділі обмірковуватимуть справу війни.

Довкола Сталіна утворилися ріжні угрупування. Ворошилов уважає ситуацію назрілою і по суворівськи каже, що „проволікання рівняється смерти" та що „найкращим способом оборони є наступ". За його плечима стоять якісь експерти і дорадники, бо Ворошилов дуже авторитетно покликується і на сприятливі міжнародні умовини і на гру внутрішніх сил позаду здогадних противників.

Коли Ворошилов настроєний активно і головну увагу звертає на Далекий Схід, то угруповання біля Молотова і Кагановича менше думають про наступ а зате поважно тривожаться небезпекою, що грозить їм від заходу. Агресивність Німеччини і міжнародні перегрупування останнього часу велять їм ставитися до небезпеки фашизму поважно. Переважає між ними думка, що війна на Далекому Сході буде вестися головно на території Китаю, а на Заході за дві доби може перекинутися на територію Радянщини. Тому слід звернути увагу найперше на цей фронт. Група Молотова і Кагановича є проти того, щоби з власного почину розв'язувати події на Сході.

Сталін повище своєї думки не виявив. Своїм звичаєм він наперед обслідує наростання сил внутрі колективу і щойно опісля скаже вирішне слово.

Арештують українських кандидатів у Румунії.

Недавно арештувала була румунська жандармерія українського кандидата в радовецькому повіті, інж. Максима Глинського, що хотів представитися своїм виборцям. Комендя жандармерії в Радівцях випустила його негайно, оправдуючися тим, що арештовано його помилково. Одначе за кілька днів, 17. ц. м. та сама жандармерія арештувала знову інж. Глинського у хвилині, як висідав з потягу на станції в Селятині, цим разом уже не помилково, але на приказ згори.

Та сама доля зустріла 15. ц. м. українського кандидата до сенату із Сергіїв, Ізидора Филяновича в Довгополю, коли він представлявся своїм виборцям. Румунська „ліберальна" влада недопускає нікого з українців у радовецький повіт, бо хоче перевести по своєму вибори й задокументувати, що в тім повіті українців нема.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
10. II. 1934. МЕЛИКІВ 10. II. 1934.

Виборчі протести перед Найвищим Судом.

Перевірка виборів з кременецької округи.

Дня 18. грудня п. р. Найвищий Суд під головуванням судді Виробка розглядав два українські протести проти виборів до сойму в окрузі Ч. 58 (Кремянець, Дубно, Острів). В цій окрузі підчас виборів 1930 р. всі мандати дістались ББ. Один протест вніс був посол Українського Клюбу Борис Козубський, а другий п. Олександер Гижицький. Справу референував суддя Вавржкович, після якого забрав голос адвокат пос. **д-р Володимир Загайкевич,** що в довшій річевій промові доказував конечність уневажнити ті вибори. Йому опонували адвокат Кулі-говський і прокуратор Мошинський. По довшій нараді Найвищий Суд постановив: перевірити обставини як були зголошені листи кандидатів у тій окрузі, зажадати протоколів голосування в тих обводах, де не допустили мужів довіря ч. II, як також актів в тій справі від староства, переслухати свідків і перевірити інші обставини.

Найбільше зброяться більшовики.

На основі статистики, яку переслав генеральний секретаріят американському державному департаментові, Радянщина займає тепер перше місце в збройних. Більшовики видали цього року на свою армію 786 міл. 850 тисяч долярів і держать поверх міліона людей під зброєю. На другім місці стоїть Франція, якої військовий буджет досяг 707 міл. 817 тисяч дол. Франція має найсильнішу повітряну фльоту, в якої склад входить 2.375 військових літаків. Зл. Держави видали на збройня 615 міл. 900 тис. дол., Англія 400 міл. Цьогорічний буджет Італії замикається цифрою 390 міл. дол. Німецький уряд виказав у своїм звіті про стан зброєнь тільки 234.650 тисяч долярів, Бельгія 210 міл.

—o—

За поширення французького фронту.

ПАРИЖ, 20. XII. ПАТ. Радикальна „Ер Нувель" зазначує, що Франція повинна згуртувати всі держави, які прямують до тієї самої мети та є противні збройним ділашням, дбаючи про свою і міжнародню безпеку. Тому Франція вірна своїй давній приязні з Польщею, Чехословаччиною й Югославією. Ту приязнь повинна поширити, наближаючись до Еспанії, Туреччини й Радянщини.

ПАРИЖ, 20. XII. ПАТ. „Ль'Ордр" навертає слова бельгійського соціяліста Гюбен, який сказав, що день, коли Льондон, Париж, Прага, Білгород і Букарешт зможуть припечатати свій союз, був би вирішальним для запевнення миру. На думку часопису, якби Франція, Польща, Бельгія і Мала Антанта зробили пакт для оборони незалежности кожної з тих держав, то Англія й Італія приступили би до того пакту. Французький уряд повинен поставити собі за завдання здержати божевілля гітлерівської Німеччини.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski, i Dr. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 329 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 13. 12. 1933 do Sygn. VI 1 Pr. 641/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 15. grudnia 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 11. 12. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr 329 z daty Lwów dnia 13. 12. 19933 zawierającego w artykule: 1) Z bilszowyckoho słowo satrapiw, 2) Pyrhowa peremoha od słów Ukraina do słów zapłaty, od słów Oburenia do końca artykułu, 3) Pan Erio Sowity od słów W momu do końca artykułu znamiona wyst. z art. 108 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasadzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ad 1), 2), 3) przez szerzenie szeregu nieprawdziwych wiadomości narazić Państwo Polskie na niebezpieczeństwo zerwania stosunków dyplomatycznych z ZSSR. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul. Popowiczówna w. r. Za zgodność Janowicz, ał. sekretarz.

—o—

Одинокий успішний при гемороїдах ГЕМОРИН кляве HEMORIN

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ЩО НАЙДАЛЬШЕ ДО 25. ГРУДНЯ Ц. Р.
мусите викупити свою будинкову полісу на 1934 рік у приналежній агенції
ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

Перед Загальними Зборами „Просвіти".

Львів, 20. грудня 1933.

Ледви кілька днів ділять нас від Загальних Зборів найстаршої нашої культурно-освітньої громадської установи, якою є „Просвіта". Цього року саме в місяці „Просвіти" відбудуться ці Збори. І це добре. Бо всякі актуальні справи, що виникають з діяльности цього Т-ва, будуть обговорювати в часі, коли воно стало в осередку зацікавлення та уваги нашого громадянства.

Перед нами друкований звіт із діяльности Головного Виділу „Просвіти" за два останні роки. Зі звіту бачимо, що ця діяльність велика та богата, передовсім в організаційному відношенні. Її матимуть змогу аналізувати та критично обговорювати учасники Зборів. Минулі Загальні Збори „Просвіти" пройшли були, як відомо, під гаслом санації фінансових відносин у Т-ві. Вони рішили були між іншим звести до мінімум (очевидно: необхідного мінімум) навіть видавничу діяльність Т-ва саме з мотивів санації. Ті Збори приняли були докладно розроблений плян фінансової санації аж на цілих 15 літ. Практика двох років доказала, що той плян санації був нереальний з тієї простої причини, що був побудований на зовсім нереальних величинах у прибутковій частині. Одначе не зважаючи на те, Головний Виділ робив усе можливе, аби перебороти фінансові труднощі та зменшити зобовязання Т-ва. Зі звіту довідуємося, що в 1932 р. сплачено довгу на суму 31.192.64 зол.; а в 1933 р. на суму 59.470.65 зол. Разом сплачено у двох останніх роках довгу на суму *92.663.29 зол.* Крім того заплачено за ті два роки 59.495.64 зол. відсотків від довгів. Ці сплати покрито між іншим з прибутків із парцеляції Угерець-Винниківських (94.096.23 зол.) і з внутрішньої позички (53.356.97 зол.) І коли в 1932 р. Т-во мало 711.174.82 зол. довгів, то в 1933 р. впали вони до 669.937.33 зол. Правда, в тому самому часі прибуло довгу 59.495.64 зол., але це внутрішня позичка і фонди Т-ві. Таким чином фінансові відносини у Т-ві поволі поправляються.

Ті відносини представлялись би далеко краще, коли би наші освітні установи вивязувалися краще зі своїх зобовязань супроти „Просвіти". За сімі книжки винні „Просвіті" наші філії та читальні аж 154.537.58 зол. У магазинах Т-ва є тепер книжок на суму 772.380.43 зол. Коли б'ай половину тих запасів повелося збути, передовсім на організацію зразкових бібліотек по читальнях, що досі таких бібліотек не мають, то можливо Т-во майже вповні звільнити від важких фінансових зобовязань, зокрема від страшного сплачення відсотків, що рівняються річно сумі повад 25 тисяч золотих. Нема сумніву, що ця енергійній праці наших освітників у тому напрямі — це було можливе до осягнення. І то тимбільше, що, як видно зі статистичної таблиці, по-

даної до цьогорічного звіту, читальні Т-ва мають дуже поважну готівку. Завданням цьогорічних Загальних Зборів буде між іншим і те, щоби застановитись над тим, якби цю готівку перемінити по читальнях на добрі та корисні книжки. Організаційний відділ Т-ва намітив у цьому році засвування 850 нових бібліотек по читальнях. Це дасть „Просвіті" 253.000 зол. впливу. Без сумніву поважна цифра! Одначе аби її осягнути, треба дуже інтенсивно та вперто попрацювати. Сам Гол. Виділ такого пляну не здійснить, коли не найде повної підтримки та співпраці в цьому напрямі від своїх філій та окремих освітніх діячів.

Але крім фінансових і господарських справ цьогорічні загальні Збори матимуть за завдання провести деякі дуже важні та далекосяглі зміни у статуті Товариства. Крім того вони матимуть змогу висловити свій авторитетний погляд на задуману й постановлену вже теперішнім Виділом видавничу діяльність „Просвіти" у 1934 р. Обі справи надзвичайно важні і для майбутньої діяльности Т-ва необхідні.

Треба вірити, що цьогорічні Загальні Збори „Просвіти", які навіть зорганізовані дещо інакше від попередніх, перетворяться в поважний культурно-освітній конгрес. Учасники цих Зборів, свідомі ваги моменту, в якому живемо, свідомі далекосяглих і непроминаючих завдань „Просвіти" в нашому національному житті, поставлять на вих свою працю на відповідний рівень культури і свідомої відповідальности перед нацією та історією, чим зроблять найбільшу прислугу для „Просвіти" і для української національної рації. Ми певні, що так буде, ми переконані, що ці Загальні Збори посунуть своєю працею „Просвіту" бодай крок наперед, як у напрямі її відповідности, так і в напрямі розбудови її діяльности для загального добра.

В. М.

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, флянелі та білизняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 35.

Голоси анґлійської преси про положення на Україні.

„Чистка" комуністичної партії і протидержавні змови.

„Морнінг Пост" з 11. ц. м. пише: „Десять тисяч комуністів, з загального числа шістьдесятьпять тисяч членів комуністичної партії України, виключено з партії та потягнено до відповідальности за приналежність до українських національних і самостійницьких течій у Київі та Харкові. Такий звіт подала офіціяльна комуністична перевірна комісія."

„Еверімен" з 8. ц. м. подає під заголовком „Контрреволюція": „Товариш Косьор, секретар комуністичної партії України і член міжсоюзного всемогутнього політбюра, викликав незвичайну сензацію своєю промовою, яку він виголосив на довірочному засіданні партії і яку щойно пізніше оголошено в пресі. У тій промові дає він живий образ національної і протидержавної змови, яка, як каже, від літ вела свою діяльність на Україні. У всіх змовах, щоби відірватись від Радянського Союзу, в останніх часах, — твердить Косьор, — головну ролю відравали ті комуністи, які займали відповідальні позиції в уряді Радянської України. Це найнебезпечніші вороги, найбільша надія і підпора можливої чужинецької інвазії, вони мають на меті привернути капіталізм."

(Укбюро, Льондон.)

Чи можливі у нас міжпартійні умови?!

Історія одного мандату, — або: як радикали зломили умову про виборчий блок з 1930 р.

IV. ЩЕ ДВА МАНДАТИ ДЛЯ РАДИКАЛІВ: ПОСОЛ ХРУЦЬКИЙ ЗРІКАЄТЬСЯ У КОРИСТЬ Д-РА ЛАДИКИ, П. БІЛИНСЬКИЙ ДІСТАЄ МАНДАТ ПО СМЕРТИ МИХАЙЛА ГАЛУЩИНСЬКОГО. — „НЕЯСНА" ДЛЯ РАДИКАЛІВ СПРАВА МАНДАТУ БЛ. П. Д-РА ЯРОСЛАВА ОЛЕСНИЦЬКОГО.

Тимчасова Управа УНДО прийняла до відома постанову протоколу щодо одного мандату і наслідком резигнації посла Хруцького в тернопільській виборчій окрузі, який з доручення парт. управи прийняв мандат з державної листи (через що не дістав мандату ред. В. Мудрий), дістав мандат з 54-тої округи кандидат УСРП д-р Дмитро Ладика. Щодо другого мандату, то рішено пождати на вияснення справи арештованих послів, а головно тих членів президії партії, які співпрацювали в утворенні виб. блоку. Справа арештованих членів Президії УНДО протягнулася довше, як можна було спершу припускати, тому в місяці березні 1931 р. звернулася Екзекутива УНДО до Головного Секретаріяту УСРП з проханням — покликуючись на точку 2 доповняючої умови — продовжити 3-місячний речинець на дальших 3 місяці. Це прохання спиралось на тому, що виконання згаданої точки умови було узалежнене — як відомо з доповняючої умови — від вияснення справи з арештованими послами УНДО.

В літі 1931 р. вийшли на волю голова і секретар партії. Безпосередньо по закінченні їх відпочинкової відпустки скликано засідання Центрального Комітету, на якому поставлено на порядку нарад справу 2-го мандату, признаного протоколом з 30. листопада Соціялістично-Рад. Партії. В міжчасі через смерть бл. п. посла М. Галущинського опорожнився мандат у станиславівській виборчій окрузі. На засіданні Центрального Комітету оба сигнатарі виборчого протоколу від УНДО, д-р Левицький і д-р Макарушка, зайняли однозгідне становище, що поправді згідно з духом переговорів та змістом умови, Соціялістично-Радикальній Партії ніякі більше мандати на виборчих листах не належалися, бо коректури переведено в тракті переговорів і устійнено їх у виборчому блоковому протоколі та в розподілі місць на виборчих листах. Однак тому, що представники тимчасової Управи такий протокол підписали, треба його прийняти до відома. В цій справі Центральний Комітет прийняв на цьому засіданні постанову слідуючого змісту:

„Центральний Комітет заявляє, що хоча протокол з дня 30. листопада 1930 р. в справі признання УСРП одного згл. двох мандатів є суперечний з передвиборчою блоковою умовою, і підписаний без відома Центрального Комітету УНДО, рахуючись з фактом, який повстав наслідком смерти бл. п. посла Михайла Галущинського, Центральний Комітет апробує той протокол зі застосуванням його щодо другого мандату в станиславівській виборчій окрузі."

Цю постанову подано до відома Головному Секретаріятові УСРП письмом з дня 24. жовтня 1931 р.

Здавалось би, що на тім повинна би скінчитися справа приділу посольських мандатів з блокових лист, бо УСРПартія дістала навіть ті мандати, яких додатково вже по виборах зажадала. „Та кобоє" воно на жаль не було, бо — як німець каже — „з їдою поступає апетит", і радикали несподівано виступили ще з новою претенсією.

Оце в літі 1933 р. опорожнився через смерть бл. п. посла д-ра Я. Олесницького мандат у 55-тій виборчій окрузі. В дні 23. вересня 1933 р. повідомила про це Президія УНДО письменно Головну Управу УСРП і прохала її згідно з блоковою умовою звільнити місце для чергового кандидата УНДО. В тому ж листі прохала Президія УНДО, щоби радикальний кандидат, що стояв на листі за д-ром Я. Олес-

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ҐРУДНЯ 1933.

С. ЯБЛОНСЬКА. 4)

ЛИСТ З КИТАЮ.

ПОВІНЬ В ЮНАНФУ

(Докінчення.)

На другий день досвіта мене знову збудив мій бой. Просто з мого ліжка я вискочила у готову купіль, у природний басейн, що залив долівку моєї хатини. За приміром впертих китайців, почекавши ще кілька годин, чи не вступиться повінь, й мені довелося перевозитися у шпиталь, з цілим моїм майном та з моєю прибраною дружиною.

На третій день повені вода все ще шаліла, напливала з рівною силою з гір. В долині за містом ріка перервала береги і залила нові долини рижових піль, далеко вздовж залізничого шляху. Повінь захопила багато осель та безліч жертв.

Настрій у Юнанфу став якийсь надзвичайний, майже святочний. Питома цьому місту активність вигасла, за одним подувом генія. Вулиці опустіли, зупинився весь рух. Люди чекали. Ніхто не скаржився, ніхто вже навіть не говорив про повінь, тільки мовчазно споглядав на небеса, чи не несуть вони правливої погоди, що залле ціле місто з його найвищими дільницями. На мурах міста, звідки було видко далеко, гнітилася юрба терпеливих китайців, що вперто вдивлялися в далекі обрії, мов би вичитували у них своє призначення. З мурів і не видно було кінця величезного озера, яке могло залити цілу юнанфійську долину, даючи їй той самий вигляд, який вона мала колись, коли ще існувало тут місто Юнанфу.

Кілька днів пізніше зупинилися поїзди, повінь залила шлях на десять кільометрів. Довкільні оселі Юнанфу перестали доставляти до міста городовину та мясо, а то й риж кудись і зник із базарів. Бережуть його видно на новий засів. Небавком містові загрожував голод. Ціни починві зростали з дня на день. У надмірі біди в місті появилися пірати, що грабували кого вдалося. Поява їх — дивним збігом обставин — зійшлася саме зі страйком міської поліції. Тим страйком, мовляв, поліція протестувала проти арештування тутешнього префекта міста за недогляд прибережних, річних насипів, які у багатьох місцях перервала річна повінь. Тому, що пірати ставали щораз сміливіші і страйк поліції все ще тревав, врешті „найвища" влада випустила префекта з вязниці, за що стягнула йому двомісячну платню.

Голодних та жебраків появилося у місті не більше, як піратів. По вулицях що години переходили збройні патрулі. Без огляду на цю надпрограмову оборону міста, одної ночі пірати „якимось чудом" розбили міський склад рижу, звідки до раза кожний брав собі рижу скільки хотів. Поліція стверднла щойно вранці факт, що шпихліри — порожні. Ходять слухи, що патрулі навмисне замкнули на ще очі, щоби зреванжуватися за арештування та образу їхнього префекта. Хто тут, в Юнані, вивнається в інтимній політиці!

На другий день після коледжі на мурах появилися повідомлення від „найвищої" влади, що з огляду на голбанок риж з міських складів, у чому влада обвинувачує повстанців, даровий обід рижу на новий засів скасовано.

Після тої вправжі покарали комісаря міської сторожі, стягнувши йому тримісячну платню за недогляд. Через ту повінь тутешнє губернаторство готово ще збагатиться, та за збиранє ріжних „кар" гроші купити врешті літаки „на випадок війни", за купно яких уряд вже від сім року стягає надзвичайні податки з видаткових податками селян.

Два тижні минуло, заки вступилася вода з долин, відслонюючи за собою жахливий образ руїни. Гуртки китайців стали розгребувати румовище, шукаючи трупів, яких присутність легко відгадати з самого смороду під впливом сонця.

Селяни верталися до своїх осель, щоби направляти свої недовалені хати, або ставити на горбках провізоричні захисти. На полях хлібороби переорювали погнилий риж, що заступав гній під новий засів. Вони терпеливо і вперто підготовляли свої поля під риж, якого розсаду можна було купити готову на базарах. Про це подбали передбачливі комерсанти, що торгують рижом: вони з самого початку повені засіяли зерно, щоб його два тижні пізніше продати по потрійній ціні. Я подивляла терпеливість, з якою китайці бралися за будову домів та за працю на полях, яку незадовго знову може звишити нова повінь.

Тепер, три місяці після цієї повені, я не пізнаю деяких нових дільниць — кращих та солідніших за попередні, — та буйно заколосених рижових піль, що своєю чергою залили юнанфійські долини безмежним зеленим озером.

Китайцям можна позаздрити їхнього спириту та життєвої витревалости.

Нікінець я відвезла мою богиню фаталізму, дівчинку, яку я захистила в себе на час повені. Її батьки, що втікли на човні з двома синами, прийняли її назад з деяким перестрахом, який скоро змінився на очевидну радість...

Отця китаєчку з цієї осели показав мені стару жінку, яка дрожила під тягом, одної з небагатьох хатин, що витримали напір води, весь час повені. Вона годувалася невтраченим рижем та сушеним зіллям, воду черпала просто зі сходів. Ця сама жінка пішов, що на другу весну вернеться повінь, якої не бачив світ і якої мізки вже ніколи не забудуть долини Юнанфу.

—с—

вищьким, зрікся найпізніше до дня 1. жовтня ц. р. так, щоби черговий кандидат міг ще на першому засіданні сойму зложити посольське приречення. Також просила Президія повідомити її про дату, коли буде зложене зречення. Рівночасно вислав голова партії д-р Дмитро Левицький приватного листа до д-ра Івана Макуха, в якому повідомляє його про вищезгаданого листа до Секретаріяту УСРП та просить д-ра Макуха, щоби занявся цією справою з огляду на те, що обі голови партій особисто ручать за дотримання умови з 18. вересня 1930 року.

На ці обі листи д-р Дмитро Левицький дістав в дні 12. жовтня ц. р. повідомлення Головного Секретаріяту УСРП, що „відповідь на письмо в справі золочівської округи може дати щойно по 21. жовтня, бо щойно тоді збереться Головна Управа УСРП, до якої адресоване письмо."

Цілий місяць жовтень проминув без відповіди від УСРП. В дні 7. листопада ц. р. вислала Президія УНДО таке письмо:

„До Хвальної Головної Управи Української Соціялістично-Радикальної Партії, на руки Вп. П. Голови й Сен. Д-ра Ів. Макуха в Товмачі.

Високоповажаний Пане Голово!

Письмом з дня 23. вересня ц. р. звернулися ми до Вас з проханням спонукати Вашого кандидата п. Гриньока зректися мандату, опорожненого по бл. п. д-рові Яр. Олесницькому, а то по думці нашого спільного протоколу з дня 18. вересня 1930 року.

Письмом з дня 11. жовтня 1933 повідомив нас Секретаріят Вашої Партії, що відповідь на наше письмо може бути нам дана щойно по 21. жовтня, бо щойно тоді збереться Головна Управа У. С. Р. П., яка вирішить цю справу.

Минуло 21. жовтня і минуло засідання Сойму 3. листопада, на котрому маршал Сойму ствердив смерть бл. п. д-ра Олесницького, а ми не тільки зречення, але навіть звичайного письма з повідомленням, як стоїть справа, не маємо.

Справа обсади мандату по бл. п. д-рові Олесницькім буде за кілька днів вирішена і тому прохаємо Вас, Високоповажаний Пане Голово, вирішити цю справу якнайскорше і нас про рішення повідомити. Коли до 10 днів не дістанемо відповіди, будемо вважати, що У. С. Р. П. не хоче додержати своєї умови з 18. вересня 1930 року і в такому випадку будемо мусіти витягнути з того відповідні висновки.

З належною пошаною

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Дмитро Левицький вр., голова.
Володимир Целевич вр., секретар.

Щойно на того листа дістав д-р Дмитро Левицький відповідь від д-ра Івана Макуха. З огляду на незвичайно характеристичний і суттєвий для цілої справи його зміст, подамо завтра повний його текст так само, як вслід за ним оголосимо повну відповідь д-ра Дмитра Левицького.

192:1472.

Висліди самоуправних виборів у Сх. Галичині в санаційному світлі.

Голова Нач. Ради ББ на три східно-галицькі воєвідства пос. Домашевич оголосив у „Сзові Польскім" свої погляди про вислід самоуправних виборів. Подаємо їх з інформаційного обовязку, як цікавий документ, як на ті вибори глядять люди з проурядового табору, крізь урядовий оптимізм і самовдоволення. Очевидно, що цифри, подані п. Домашевичем, треба перевірити, але треба знати статистику правдиву, без огляду на те, чи вона приємна, чи ні. — *Прим. Ред.*

— Оцінюю вислід виборів (казав п. Домашевич) як великий успіх державної думки й ідеології ББ. Вдалося нам (якими способами?! — Ред.) здобути величезну більшість, бо понад 6/7 громадянства всіх національностей і всіх партійних напрямків получити і зєднити на площині тісної співпраці самоуправи з урядом і річевої співдільности у самоуправі громадян усіх національностей і політ. напрямків для добра тої самоуправи...

На 86 міських громад, у 35, себто у двох пятих не відбулися вибори тому, що зголошено тільки одну нашу листу ч. 1. (Треба додати: „або покуди інші листи уневажнено" — Прим. Ред.). У 50-ти громадах, де дійшло до виборчої боротьби, окремі листи, що протиставили лист Вльоку гасла партійної чи націоналістичної відрубности, зуміли здобути заледви 216 мандатів на 1472. Якщо з тих відрубних лист відрахуємо ті, які появилися з практичної конечности в огляду на виповіджену нам від сепаратистів боротьбу (напр. підставлені „нейтральні" листи для розбивання українських національних лист — Прим. Ред.), то тоді станемо супроти лише 124 мандатів, 96 українських і 25 польських опозиціоністів, що дає ледви 1/12 частину загалу вибраних радних. З 1.472 мандатів — 1256 здобуто з листи ББ, а 91 з окремих лист, зголошених з конечности в порозумінні з ББ, а лише 125 з окремих опозиційних лист, які негували нашу програмово-ідейну поставу.

Політично склад вибраних радних представляється (каже далі п. Домашевич) так:

Поза ББ, який перевів 794 своїх членів до міських рад, здобули політичні партії: Халеція 22, ендеція 45, людовці 12, ППС 24, комуністи 2, українські націоналісти (група Палійова) 3, українська ендеція 173, українська соц.-рад. партія 16, сіоністичні партії 204, ортодокси 133 старорусини 41 (цифра безумовно невірна: лише в Галичі й Куликові москвофіли фігурували як бльокова частина листи ББ, зрештою яких 2/3 „старорусинів" — це свідомі українці, які вже надсилають до нас спростування, що з їх місцевости ніякий „старорусин" не вибраний. — Прим. Ред.), вімці 3 мандати. Отже на 1.472 радних жидівські партії дістали 337, польська опозиція 81, *українські опозиційні групи 192 мандати.*

Пос. Домашевич впевняє, що ББ переводив на своїх листах також „для святої згоди" і своїх політичних противників. „Усі три радні, яких перевела група Палійова, перейшли з нашої листи". Польські ендеки здобули тільки один мандат з окремої листи, 44 зі спільної листи, де вони кандидували разом зі сіоністами й уніятами. Зі 173 радних уніятів — 77 кандидувало на листі Вльоку всупереч натискові й дорученню своєї партійної влади (ця цифра буде безумовно перевірена, — коли вона покажеться правдивою, то це буде сумний показчик упадку громадської дисципліни. — Прим. Ред.). Зі 192 вибраних українців, рівно половина, бо 96, отримала свої мандати з листи Вльоку.

Як найцікавіше явище останніх виборів уважає пос. Домашевич велику скількість мандатів „старорусинів" (це вищезгадування вже непорозуміння полягає головно на фальшивій самовільній термінольогії деяких місцевих референтів ББ чи урядовців староства, яка потім автоматично ввійшла до статистики п. Домашевича. — Прим. Ред.) — і з німецькі мандати.

—o—

Радянщина приготовляється до можливого конфлікту

на Далекому Сході.

Щоб прихилити на свій бік населення Далекого Сходу, радянська влада береться на всякі способи. Небезпека війни з Японією прибирає реальні форми і тому Москва рішається навіть на далекосяглі концесії для селянства Далекого Сходу.

„Таймс" з дня 15. ц. м. пише: „Молотов і Сталін підписали минулого вівторка (12. ц. м.) оголошення, в якому радянська комуністична партія і радянська влада спільно обіцяють увільнити населення Далекого Сходу — себто території на Сибірі, яка включає і Владивосток, — від примусової здачі збіжа державі. Селяни, які належать до колективних господарств, звільняється на десять літ, а тих, що не належать до колективів, на пять літ від здачі. Чи обіцянку уряд додержить, це друга справа, але все-таки цей розпорядок матиме велике психольогічне значіння і причиниться до успокоєння селянських заворушень на Далекому Сході, які так дуже непокоїли Москву останніми часами, у звязку з заворушеннями в Середущій Монґолії, подіями в Манджурії та непевністю зі сторони Японії".

Рівночасно піднесли на Далекому Сході й платню для війська. Полекші дістали селяни також у Таджікстані, на границі Британських Індій. З тих концесій можна вносити, що Радянщина приготовляє ширшу акцію в Азії.

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН.)

—o—

Німеччина оферує Франції 10-літній пакт неаґресії.

ПАРИЖ, 20. 12. ПАТ. „Журналь де Деба" повідомляє з Берліна: Перший радник французької амбасади Арналь виїхав з Берліна до Парижа, везучи відповідь німецького уряду для уряду французького. Уряд німецької республики устійнив домагання щодо дозброєння Німеччини, потверджуючи відомі цифри. Німецька активна армія має числити 300.000 вояків і розпоряджати такою самою дефензивною зброєю, яку мають інші европейські держави. Врешті Німеччина пропонує Франції пакт неаґресії на 10 років.

Цю вістку потверджує теж берлінський кореспондент „Ле Журнал-ю". На основі його інформацій, відповідь німецького уряду каже, що німецька 300-тисячна армія повинна складатися з вояків, покликуваних до війська на один рік шляхом звичайної бранки. Щодо мілітарних організацій, то вони підлягатимуть контролі під умовинною, що така контроля буде стосована теж до подібних організацій в усіх европейських державах. Щодо басейну Сари, то уряд суґеруючи занехання плебісциту, числиться з тим, що статут сарського басейну не буде змінений перед річницем, який передбачує версайський трактат.

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В ТОВМАЧІ.

Товмач, повітове місто, в якім від близько 30 літ живе голова У. С. Р. П. сенатор д-р І. Макух, має около 7.000 населення, в тім 1/3 українців. При останніх виборах до міської ради поділила влада місто при помочі якоїсь геометрії на 3 виборчі округи, призначуючи на І. округу 10 мандатів, а на II. і III. всього по три мандати. Тому, що II. округа майже виключно жидівська, виставили українці свою листу тільки в І. окрузі з головим кандидатом о. І. Плявюком і в III. окр. з д-ром І. Макухом на першому місці. При комісії сиділи українці лише в III. окрузі.

Українці дістали всього лише 1 мандат у III. окрузі. Радним вийшов один міщанин, уміщений на листі на 2 місці, а його заступником кандидат з 5 місця так, що д-р Макух як головий кандидат листи не то що не став радним, але навіть заступником, бо дістав зі всіх 6 кандидатів найменше голосів. Аж стид було членам комісії українцям перед поляками бачити на переважаючій скількости карток очернене назвище д-ра Макуха. Самі поляки дивувались, як сильно д-р Макух стратив популярність серед виборців.

В III. окрузі, де поляків і жидів дуже мало, виставили свою листу крім українців лише поляки, а стягнувши до урни всіх своїх виборців і переважаючу скількість жидів, дістали два мандати, при чому другий мандат здобули на нас більшістю заледви 3 (трьох) голосів! Бо треба знати, що скількість наших виборців для двох мандатів була аж надто достаточна, одначе около 10 карток наших виборців комісія уневажнила, бо то були картки важні в І. окрузі. Кандидат, уміщений на другім місці в І. окр., хотячи запевнити собі вибір перед іншими, посчеркав усіх, виписуючи своє назвище 10 разів; він впихав свої картки, кому лише міг, так, що кількох непоінформованих виборців віддало ті картки в III. окрузі, де їх уневажнили і тимсамим їх брак при обчисленні став причиною утрати нашого другого мандату. Це тим дивніше, що тим амбітником, який був фактично причиною утрати нашого другого мандату і то мандату д-ра Макуха, є власне т. зв. „права рука" д-ра Макуха, людина, яку д-р Макух за всяку ціну старався умістити на відповіднім місці листи.

В І. окрузі через „вищу аритметику" комісії, при якій не було наших людей, не дістали ми ані одного мандату.

Хоча вибори в Товмачі відбувалися серед такої атмосфери, як і в багатьох інших містах, то проте треба зазначити обєктивно, що з нашої сторони були, на жаль, великі недотягнення і занедбання. Останні вибори в Товмачі були показовою лекцією, як ми не повинні переводити виборів. **Енея.**

ВИБОРИ В КОМАРНІ.

Українці в Комарні пішли при виборах до пром. ради 10. XII. самостійною листою ч. 2. Комарно поділено на дві виб. округи: І. округа, спеціяльно викроєна для забезпечення польських мандатів, вибирала 5 радних, II. округа, т. зв. жидівсько-українська, вибирала 11 радних. Українці, не зважаючи на запросини і всякі

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає
Народня Торговля. Львів.

збідники, не пішли на компроміс і зате відчули наслідки свого самостійного виступу аж до виборів включно. Поверх 100 наших виборців поминули у списку виборців. І. окр. виб. комісія, якої предсідником був К. Руг, не попадняла багатьох ректимацій, внесених українськими виборцями, яких поминено у списку виборців. Гол. виборча комісія іспитувала кандидатів на радних з українських ліст, не поминаючи навіть людей з університетською освітою, а одного вечора провірювала около 80 підписів українських виборців на листах кандидатів. Такого іспиту не переходили кандидати бльокової ліст ч. 1. жиди і поляки (міщани), хоч деякі з них напевно були іспиту не здали. На перших місцях наших ліст стояли: в І. окрузі адв. О. Утриско, в ІІ. окрузі адв. д-р О. Пеленський. До виб. комісій не покликали нікого з української інтелігенції, хоч є її у нас поважне число. До гол. виб. комісії не увійшов ні один українець, а до окр. виб. комісій імянували деяких по одному з міщан українців. Всіх виборців було около 3.000, а чого українських (на поверх 33 проц. населення): в І. окрузі понад 200 (один мандат запевнений), в ІІ. окрузі около 800 (4 мандати запевнені). Тимчасом наслідком всякого роду виборчих містерій, як погашення електричного світла вечором у дні виборів та чверть години (саме в часі обчислювання голосів), зрі якому не було наших членів комісії і мужів довіря, бо їх предсідники окр. виб. комісій зараз по голосуванні поусували з виборчого льокалю, а також викликання підступом одного нашого члена виб. комісії В. Калимона, — не зважаючи на дбайливі приготування до виб. акції і понад 90-проц. участь українських виборців у голосуванні, **вийшло у ІІ. виб. окрузі лише двох українських радних: Іван Пеленський, син Йосифа і Михайло Оленич.** Офіц. комунікат гол. виб. комісії такий: в І. виб. окрузі відданих важних карток 672 (з чого на листу ч. 2 лише 28 голосів), тому ліста ч. 1 дістала всі пять мандатів; у ІІ. виб. окрузі віддано важних 1.481 карток, з чого на листу ч. 2 впало вібито лише 272 карток. Де поділось у І. виб. окрузі поверх 150 карток ліст ч. 2 (до мандату вистарчало 134 голоси), а в ІІ. виб. окрузі поверх 400 карток, яким чином щезли вони з виборчої урни, це досі для нас загадка. Проти тих виборів внесено протест до староства, підписаний 600 українськими виборцями, які під присягою стверднть, що віддали картки на листу ч. 2. На маргінесі цих виборів слід піднести гарну поставу в дні виборів українських виборців, які серед поганої погоди і зими йшли лавою (понад 90 проц.!) до виборів, при чому кілька санок звозили наших виборців старших літом до виборчої урни. На вибори приїхав до нас сам староста і повітовий комісар поліції з Рудок, які чекали до півночі на вислід. Жидівські виборці до полудня були здержались від голосування і щойно попол. на інтервенцію старости пішли до виборів. Підчас виборів арештували були наших трьох виборців, та на інтервенцію посла Гр. Тершакіяна, присутнього цілий день у Комарні, їх звільнили.

ВИБОРИ В ПЕРЕМИШЛЯНАХ.

В Перемишлянах були дві округи. В кожній окрузі було по три листи: 1. бльокова поляків з жидами, 2. окрема жидівська, 3. самостійна українська. Але що окрему жидівську листу стягнули в спосіб незрозумілий навіть для самих жидівських виборців, а українську уневажнили, бо була внесена в „русінській" мові, тож очевидно, вийшла без голосування листа бльокуполяків з жидами.

Отже пішло все, як по маслі. І не було би про що писати, якби не деякі цікаві моменти: 1) Цікаво, що тутешні пани не відважилися взяти на свою бльокову листу більше як двох (2) міщан, хоча всіх поляків вийшло аж девятьох (9). Невжеж бояться вони навіть своїх? 2) Цікаво, що своєю „політикою" внесли вони з рівноваги навіть покірних жидків, так, що вони відважились поставити „аж" окрему листу. Та ці дві точки для нас менше важні. Важніша третя. А саме обіцяли „власть імущі" українцям два мандати, а навіть були дали по торбі три (і то таких, яких українці, мовляв самі схотіли би), аби лише втягнути нас до бльоку. Одначе українське міщанство на це не пішло, хоча всі знали, що при голосуванні на окрему листу не осягнемо більше як 1—2 радних. А зі всього найважніще те, що, не зважаючи на найріжнороднішї зусилля, просьби і грозьби, не знайшли в Перемишлянах навіть одного такого українця, який схотів би був кандидувати на їх „спільній" листі. В той спосіб у нас не дійшло навіть до ілюзії якогось бльоку. Хто знає відносини по наших місточках, хто знає, скільки то наші сусідоньки завдають собі труду і коштів, аби наше міщанство здеморалізувати, тому мусить такий факт видатися просто неправдоподібним. Одначе це дійсний факт, що є одночасно доказом зросту самопочуття, національної гідности та свідомости нашого міщанства. В Перемишлянах внесено проти таких виборів відклик. Але не знати, чого нам вже надіятися, як подумати, що предсідником головної виборчої комісії, яка відхилила українські листи в такий безцеремонний спосіб, був не хто інший, а суддя Смерека (поляк з ББ). Та це остаточно побічна справа. Нам головне, що свідомість, солідарність і дисципліна стихійно промощують собі шлях навіть між нашим міським елементом. Тому можемо спокійно глядіти в будучність та очікувати дальшого розвитку подій.

Обсерватор.

Чи маєте вже
Новий Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Злидні села.

Марево голоду на підгірї. — Недоля фільварочних робітників. — Закон і дійсність про ренти для українських інвалідів. — Політика в Касі Хорих.

(З промови посла Юри Чукура в буджетовій комісії сойму.)

При обговорюванні буджету міністерства праці й суспільної опіки в дні 15. ц. м. забрав голос від Українського Клюбу **пос. Чукур.**

Промовець звернув увагу на безробіття та страшну нужду на селі. Безробітні по селах є здані на ласку і неласку долі, бо ніхто ними не журиться так як безробітними в місті. Дійшло до того, що внаслідок безробіття та повіней в цьому році українському населенню в горах і підгірю загрожує марево голоду. Це вже не журба за те, що буде завтра, — це вже питання як пережити з родиною сьогоднішній день. Українське громадянство вже в нинішніх часах не може помогти в таких розмірах, якою є поміч потрібна.

Тут мусить прийти з помічю уряд і дати голодуючому населенню в горах і на підгірю збіжа по такій ціні, по якій збуває те збіжа за границею. Вдовам, сиротам і тим, що працювати не вспіли, треба дати поміч у збіжу й одежі. Всяка проволока в тій справі це вкорочення життя сотням і тисячам голодуючих, це ширення всяких пошесних хоріб і т. д.

Потім промовець порушив положення сільських робітників, що працюють по ліцицьких фільварках. Від досвітка до темної ночі працює той робітник за 50—75 сот. денно. Навіть в часі жнив чи при осінніх роботах працюють люди по фільварках за безцінь, себто за 15—17 сніп та за 12 корець бараболі. Вкінці запитує, чи п. міністер думає вглянути в ту справу, та положити край тому визискові людської праці.

Дальше обговорив промовець справу рент воєнних інвалідів, як також і те, що подання інвалідів і вдовиць по поляглих на війні залягають у скарбовій палаті в Кракові роками. Інвалідам, що мають вище 8 га поля відбирають ренту. Від часу ухвалення закону, на підставі якого признано інвалідам УГА ренту, минуло 1 і пів року. Закон є, а рент нема, бо міністерство скарбу саботує ухвалений закон. Коли стало деклямується нам про „льояльність", то саме офіціяльні чинники не є льоальні супроти українського народу, бо позбавляють український нарід не тільки всякої опіки, але й усяких прав.

Порушуючи справу Каси Хорих промовець вказує, що і та інституція не лишається позаду, коли річ іде про політичну лінію; усувають звідтам лікарів-українців, напр. у Львові по 7 літах праці звільнено д-ра Філяса тільки тому, що він українець. Каса Хорих це притулок для всяких прислужників, зате для української безробітної інтеліґенції приміщення там нема. Охлапами дурять теж нас даючи по 10—20 зол на українські захоронки, підчас коли на захоронки польські дається тисячами, стягненими на наших землях від нашого населення.

КИЛИМИ ХАМУЛИ ВІДОМІ
красою взорів,
гармонією барв,
вічною тривкістю.
СКЛАД У ЛЬВОВІ — РУТОВСЬКОГО 1.
(біля Марійської площі).
Взори висилаємо на бажання.

Міністер Перацький відповідає.

Дискусія над буджетом м-ства внутрішніх справ протягнулася у вівторок до пізної ночі. Міністер Перацький промовляв удруге, відповідаючи на закиди опозиції. Щодо переслідування преси, то міністер твердить, що скількість часописів постійно зростає. Що торкається конфіскат за 10 місяців м. р., то лише 8 проц. конфіскат скасовано. В цьому році відношення це зменшилося до 5.4 проц. Закидали, що поліція бє, а нічого не робиться для покращання тих відносин. Міністер стверджує, що всі такі випадки докладно розглядають і коли стверджено вину карають безоглядно, головнож строго карають за побиття замкненого арештанта.

Відповідаючи на закиди українських послів міністер заявляє, що не може заключувати ніяких спеціяльних умов із ніякою групою, які булиб упривілеєнням національної меншини з кривдою для польської більшости. Несправедливий є закид, що українців не допускають до державної служби. Українці самі несуть вину за гіперпродукцію інтеліґенції, образованої переважно за кордоном.

—o—

Обіцяний край для жидів.

„Стар" з дня 7. грудня приносить довшу новинку про змагання Радянщини притягнути на Сибір жидівських поселенців в Німеччини, щоб там створити окрему жидівську республіку (розуміється в складі Радянського Союзу) і при підтримці жидівських фінансових інституцій цілого світа. В тій новинці читаємо: „Петро Шмідович, віцепрезидент Радянського Союзу проголосив, що Радянщина готова дати захист тим жидам, яких переслідують у Німеччині і які шукають нової батьківщини. Він запрошує їх узяти участь у будові автономної жидівської республики, яку мають проголосити під назвою „Біробіджан". „Ця нова держава, — говорить він далі в інтерв'ю з представником „Ексчейндж Телеграф", — находиться в Східній Сибірі, на маньжурській границі. Її проголосять тоді, коли там осяде 30.000 жидів". Число жидів, яких радянська влада поселила на землі дійшло дотепер 150.000, а з давніми поселеннями доходить до 200.000. Переважно поселено їх на Україні та на Криму. Одна американська жидівська організація „АҐроджойнт" помогла 30.000 жидам поселитися на землі в Радянщині. Чи вдасться притягнути до Сибір німецьких жидів та ще й добути гроша на їхнє поселення, це дуже сумнівне питання.

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН.)

—o—

По широкому світі.

— Австрійський канцлер Дольфус передав віденському архиепископові, карл. Інніцерові відзнаки великого хреста заслуги І. класи.

— Вістка про перенесення централі безбожницької пропаганди зі Швайцарії до Штрасбурґа викликала сильні протести всього населення Альзації.

— Французська преса повідомляє, що дату виїзду Поль Бонкура до Праги і Варшави визначено на 16. січня.

— Паріська поліція викрила велику шпигунську аферу й арештувала 18 осіб різних національностей.

— З румунської в'язниці в Деж утікло 10 арештованих залізногвардійців, зломивши в'язничні двері.

— При чистці комуністичної партії в московській окрузі зверифіковано 400.000 членів, а виключено з партії 15 проц. членів.

— З кінцем листопада ц. р. зареєстровано в Італії 1.066.868 безробітних, яких число зростає дальше.

Сукна на мужські убрання,
на рагляни, пальта і покриття футер — солідні і дешеві
ҐуртівняТекстильна
Львів, Ринок 30.

О'ДОФІ ВИПУСТЯТЬ НА ВОЛЮ?

ДЕБЛІН. 20. 12. ПАТ. Провідника організації синіх сорочок ґен. О'Дофі перевезли нині в ночі під сильною ескортою поліції та вояків із Вест Порт до Дебліна. Там ждатиме він рішення вищого суду в справі його подання, аби йому признали добродійство „габеас корпус", себто право оставати на волі аж до судового присуду.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 24-100

— **Панахида за душу** бл. п. Дмитра Данилишина і Василя Біласа відправиться в суботу 23. ц. м. в год. 7. рано в церкві св. Юра.

— **Учасникам Загальних Зборів „Просвіти" до відома.** Відпоручники філій і читалень „Просвіти" одержать в дні Загальних Зборів Матірнього Товариства, т. е. 26-го ц. м. 50-відсоткову знижку на залізничі білети.

— **Українська Порадня** для вибору звання у Львові (вул. Словацького 14/III) дає інформації про фахові школи і поради в справі вибору звання впродовж цілого шкільного року. Порадня відчинена кожного будного дня від 11—13 год. Письменні інформації дає лише тим, що надішлють почтовий значок на відповідь. Хто бажає дістати пораду для дітей на основі лікарських і психотехнічних досвідів, зволить умовитися устно або письменно про час обслідування.

— **Пригадуємо, що Загальні Збори Кооперативи „Рідна Школа"** відбудуться в неділю, 24. грудня ц. р. в год. 3. пополудні в домівці Гол. Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького ч. 14, III. поверх зі звичайним денним порядком. Якщо в назначеному часі не явилося би приписане число членів, то в годину пізніше відбудуться Заг. Збори з правом рішати без огляду на число членів. Прохаємо о численну участь. — **Надзірна Рада.**

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ.
22/48 ГАЛИЦЬКА 8.

— **Від Українського Наукового Інституту у Варшаві.** Інформаційний центр для справ чергового славістичного конґресу подає до відома, що організаційний комітет конґресу розіслав уже запрошення на II. Міжнародній Зїзд Славістів, що відбудеться у вересні 1934 року. Хто з українських діячів науки не дістав ще повідомлення від Організаційного Комітету, нехай зголоситься листовно до У. Н. І. (Варшава, Служевська 7), який подбає про негайне вислання запрошення.

— **За образу польської держави.** Перед станиславівським судом станув Іван Міка з Устя Зеленого за те, що на подвірі місцевого гр. кат. пароха в присутности кількох осіб висловився зневажливо про польську державу. Міку засуджено на три місяці вязниці.

— **Мілїон зол. відшкодування.** У звязку з недавною залізничою катастрофою під Познанем кількох варшавських і познанських адвокатів одержали повновласти виступити з процесом проти державного скарбу, домагаючись відшкодування для родин, яких члени погибли або ранені в згаданій катастрофі. Сума грошевих домагань, зголошена пошкодованими родинами, переходить суму одного мілїона зол.

— **Комуністи в армії.** Варшавський окружний суд оголосив присуд у великому процесі комуністів, що вели агітацію серед війська. Зпоміж 23 обвинуваченых засуджено 18 на кари вязниці зід 1 до 6 літ. — В перемиському військовому суді відбувалася розправа проти комуністичної ячейки, що працювала на терені 6 п. підгалянських стрільців. Акт обвинувачення закидав обвинуваченим державну зраду з 97 § к. к Суд засудив Геноха Камремана на 12 літ тюрми, видалення з війська та відібрання горожанських прав, Авр. Фрома на 4 роки тюрми, Бр. Вендлава на 2 роки тюрми, Пінкаса Шіцера на 2 роки й 6 місяців, видалення з війська та відібрання горожанських прав. Чотирьох обвинуваченых увільнили.

— **Львівська хроніка.** З бюра готелю „Бристоль" (Шенгута) вкрали машину до писання вартости 300 дол. — Візник Вас. Бадура на вул. Сапіги наїхав на авто та спричинив шкоди на 250 зол. — При вул. Кампіана 4. злодії розбили касу евангелицької-віроісповідної громади. Нічого не вкрали, бо була порожна.

— **Жертва наївности.** Катерина Павлюк, що живе при вул. Личаківській ч. 15. у Львові хотіла знати, чи виграє судовий процес із сусідкою. Тому просила ворожбита, щоби ворожив їй. Ворожбит вимантив від Павлюкової 170 зол. В поліції зізнала, що її ограбили, тому ще буде відповідати перед судом, що хотіла обманути поліцію.

— **Чотири трупи серед вогню.** В селі Свільчі коло Ряшева згорів дім Яна Гневка, крамаря з рільничого „кулка". При гашенні вогню люди найшли в хаті спаленого на вуголь господаря й трупи його жінки та двоїх малих дітей. Всі були вбиті сокирою, що лежала на долівці. У звязку з трагедією в родині Гневика перевели ревізію в місц. „Кулку Рольничому", де Гневек був занятий. Ствердили недостачу грошей та товарів на суму ок. 5.000 зол. Тому що „кулко" мали зліквідувати ці недостачі булиб виявилися. Гневек боявся карної відповідальности, а жінки та дітей не хотів наражувати на нужду й голод, повбивав усю родину. Щоби не вважали його за вбивника підпалив хату, себе й родину облив нафтою, щоби здавалося, що то нещасливий випадок.

— **Смерть в огні.** В Ясениці Пільній (пов. Косів) вибухла нічю пожежа в лісничівці. Вся родина лісничого Максимяка спала тоді. Згоріла 29-літня жінка Максимяка та її 5-літня донечка. Лісничий з жалю застрілився.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ
це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин.
„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,
12/47 тел. 28-10.

— **Крадіж.** Скарбник гімназії ім. Конопніцької у Величці вкрав 13.000 зол., а книги попалив. У поліції сказав, що на покриття крадіжі готов дати свою бібліотеку, та її вартість мала.

— **Краєва хроніка.** До шпиталю в Станиславові привезено податкового екзекутора Стан. Недзялка, постріленого в живіт в Рогатині, коли хотів увільнити одну дівчину з дому розпусти. — В Городку арештовано торговця сіллю Й. Крігера і братів Марбахів зі Львова за зловживання на шкоду державного скарбу. — В Жовтанцях пов. Жовква арештовано Івана Жеребецького, що пострілив з втятого кріса Івана Семберта.

— **Вовки проти посольських кандидатів.** Недалеко села Кобаска тигинського повіту (в Бесарабії) напали вовки на національно-царистичного кандидата проф. Чобана підчас його агітаційної подорожі в повіті. Чобан зі своїми товаришами не міг дати собі ради з вовками. Щоби відстрашити вовків вони рішили пожертвувати свої виборчі маніфести. Але від холодних маніфестів вовки не втечуть. Кандидати почали їх палити й лякати вогнем напасників. Від летючкового вогню тікали вовки. Коли не стало летючок, скинули зі себе верхню одіж і спалили. Були би вовки таки поїли кандидатів, якби не надїхав саньми виборець селянин, що двох вовків застрілив, а решту прогнав.

— **Вовки на Покутті.** З Коломиї повідомляють, що наслідком сильних морозів дається відчувати щораз більше язва вовків. В Космачі появилося серед села кільканацять вовків, добуваючися до людських загород. Селяни живуть у хатах разом з худобою, бо це одинокий спосіб рятувати її перед вовками. Були випадки, що вовки добувалися навіть до хат. Облава, яку влаштувало недавно староство, не багато помогла. Вовки роблять дальше шкоду бідному населенню.

—**Арештують жидів.** Від кількох днів арештують у Варшаві членів ріжних жидівських філянтропійних і суспільних товариств. Є це в звязку з недавнім арештуванням комуністів у жидівському шпиталі. Арештували около 50 жидів.

— **Страйк румунських студентів.** На всіх університетах в Румунії студенти розпочали загальний страйк на знак протесту проти арештовань студентів, що належали до залізної гвардії. Страйк має тревати так довго, аж арештованих студентів не випустять на волю.

— **Полк імени Швеглі.** Президент Чехословаччини Масарик позволив, щоби 4. кавалерійський полк у Клятових для вшанування памяти покійного премієра Швеглі назвали його іменем.

— **Поляки в тайній німецькій організації.** У січні відбудеться в Катовицях розправа проти основників і управителів „Фольксбундюгент". Між обвинуваченими е і кількох поляків. Обвинувачені відповідатимуть за основання тайного законспірованого т-ва. Грозить їм кара до 3 літ. Акт обвинувачення закидає т-ву, що вело на Шлеську диверсійну акцію. Льокалі т-ва замкнули.

— **Рыкі вістки.** В румунській вязниці в Жілаві збожеволів письменник Раду Жіру, арештований разом з іншими залізногвардійцями. — Пік. Ліндберг з жінкою прилетів до Нової Біч (Льонг Айленд), замикаючи тим способом свій окружний лет. — В черновецькому шпиталі помер у 61 році життя Севастіян Балашескул, учитель в Замістю, український просвітно-економічний діяч.

— **Град.** На острові Мітелене впав великий град. Заподіяв величезні шкоди, кількадесять домів завалилося, плянтації оливок знищені. Люди розтаборилися під голим небом.

СВІТОВО ОПАТЕНТОВАНА
СУШКА OVALO

OVALO
має 98 верств найліпшої бібули, а значно дешевша від тої самої скільности бібули, що її вживають в дотеперішніх сушках. Продажа у всіх складах писемного приладдя.
Фабрика „OVALO" Варшава, Длуга 39.
Тел. 11-99-45.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ромуальд Перфецький, емеритований професор гімназ. і бувший директор української приватної гімназії в Яворові помер у Львові дня 18-го грудня в 91-ому році життя. Покійний був справдішнім приятелем молоді та її любимцем. Був основником бурси св. Михайла в Коломиї, а як член громадської ради в Коломиї, діяльний член Міщанського Брацтва і один з перших його організаторів положив великі заслуги в ділянці нашого національного відродження на Галицькій Землі. В Коломиї лишив по собі ще одну дуже цінну памятку, а саме: його співзаходами між іншим розмальовано по мистецьки тамошню парохіяльну церкву. Як горячий український патріот виховав він своїх синів на визначних громадян і українських діячів. Наймолодший його син Олександер У.С.С.; окружний командант у Раві Руській, помер у чотирокутнику смерти на Україні. Старші сини Покійника це — Володимир, емер. судля; д-р Роман Перфецький, адвокат і б. державний секретар З.У.Н.Р. і накінець Евген, артист-скрипак, професор Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові. Всі вони працюють щиро та з посвятою для добра і культури українського народу. Це був батько-патріот, що міг з гордощами радуватись успіхами своїх дітей у громадській і національній праці. В. Й. П.

—o—

З театру.

ТЕАТР „РІЖНОРОДНОСТЕЙ": „СТЕФЕК", КОМЕДІЯ НА 3 ДІ.

Спеціяльний французький талант: уміти єднати поважні життеві проблеми з гумором та анекдотою. На першому пляні проблеми і сатира; подвійне життя суворого дома батька, що є звичайним дешевеньким бабієм; вік сексуального дозрівання молодого хлопця, що першу звичайну пригоду вважає великим коханням; ніякове почування 17-літнього хлопця до своїх батьків, що не знають, чи вважати його дозрілим молодшим товаришем чи дітваком. Інтрига, завязка і розвязка цікаві, на рівні добрих французьких актуальних комедій.

З концертової салі.

2-ИЙ КОНЦЕРТ ФІЛЬГАРМОНІЇ.

Програма другого симфонічного концерту львівської Фільгармонії — під диригуванням д-ра А. Солтиса — хотіла (з нагоди ювілею „Татшанського Товариства") показати твори польських композиторів, звязаних чимнебудь з горами. Мабуть тому попав туди й твір „Танок з Осмолоди", — не татранської а гуцульської Осмолоди. До речі, цей твір Романа Палестра був найцікавішою точкою програми. Від довгого часу на львівській естраді не було чути такого сучасного твору дуже талановитого композитора, який не тільки користується в ньому всякими здобутками модерної композиторської і оркестрової техніки, але — що куди важніше — дає доказ, що його творчі думки цілком сьогоднішні. Побіч цих засадничих плюсів (не можу й не хочу поминути ніякої нагоди, щоби не підчеркнути безумовного значіння виконування кожного модерного твору взагалі — а у Львові зокрема!) — „Танок з Осмолоди" має дві неприємні хиби: з формально-творчого боку майже цілковитий брак контрастів, навіть

Гарну церу і її свіжість
осягнете уживаючи щоденно сухого крему під пудер „АЛЬОЕ". Припис уживання і раціонального масажу в середині опакування.
Фабрика АЛЬОЕ виробляє рівнож крем товстий (спортовий), пасту і порошок до зубів.

чисто динамічних — та з боку інструментації зложування мідною і ударною групою інструментів. Всеж — це твір гарний і вартісний. — „Три відвічні пісні" Карловіча зайвий раз дали доказ, скільки польська музика втратила зі смертю цього композитора, який в своєму майбутньому розвиткові був би певно зайняв передове місце в сучасній польській творчості. Два останні симфонічні твори програми — Желенського і Носковського — складні праце солідних і талановитих ремісників, що хитаються поміж патосом Шумана та патосом Чайковського. Цей останній імовірно найближчий їх серцю (його „Лебединє Озеро" „страшить" в усіх закутків увертюри Желенського).

Солісткою концерту була п-і **Софія Фєдачковська,** нинішня примадонна варшавської опери, яка розпочинала карієру як українська співачка. Вона розпоряжає великим дуже гарним у високих регістрах голосом (погані, без всякого тембру низи — чи не наслідком тільки хвилевої недиспозиції?), музикальністю і небуденною культурою — завдяки чому всі її точки зискали їй щирі овації зі сторони публики. Цікаво, що саля світила проймаючою пустотою.

янт. руд.

Дописи.

ЛЬВІВ.

З діяльности амат. гуртка при чит. „Просвіти" на Стрийськім. В мин. неділю влаштував амат. гурток читальні „Просвіти" на Стрийському передмісті виставу психольогічної пєси Єлисея Карпенка „Мамот Нір". Пєса та слаба, але треба признати, що амагора доложили багато старань, щоб виставa вийшла якнайліпше. Одначе кілька осіб грало слабо, так, що виходили прикрі дисонанси. До того суфлера на психольогічній пєсі не сміє бути чути на салі. Побажаймо, щоб наші аматорські гуртки при читальнях давали більше психольогічних пєс, але кращих авторів. Тоді і саля не буде світити пустками.

Присутній.

ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Вистави театру Тобілевича. Недавно загостив до нас на кілька вистав театр ім. Тобілевича. Вистави пройшли з повним успіхом, передовсім „Мотря" і „Батурин". Гарна та високо-мистецька гра акторів і зміст цих пєс зробили на нашу публику незатерте враження. Успіх матеріяльний не був надто великий, хоч місцева і позамісцева інтелігенція, міщанство та селяни із сусідніх сіл на кожну виставу валилися досить численно. Сусіди і поляки і жиди, можна сказати, бойкотували театр.

КАЛУШ.

Свято „Просвіти". В дні 8. XII. п. р. відбулося у Калуші традиційне свято „Просвіти", яке з року на рік притягає щораз більші маси народу, ставочи таким чином справжнім народнім святом. Рано відслужив у місц. парохіяльній церкві о. кан. Тисовський в асисті о. Соломки і Перепічки Службу Божу й панахиду за покійних членів „Просвіти". На просвітну академію яка відбулася в полудне в салі Нар. Дому, прибув делегат Гол. Т-ва зі Львова, який виголосив популярну (може навіть з деяким переборщенням) промову про завдання „Просвіти" в нашому нац. житті. Крім цього в програму входили музично-вокальні точки, а саме гра трубних орхестр з Хотіня і Підгорок, обі під проводом енергійного і здібного дириґента п. Б. Файфера. Остання, себто орхестра з Підгорках, виступила в Калуші уперше на святі „Просвіти", виявляючись бездоганно зі свого завдання, хоч існує щойно не цілий рік. Хори „Калуського Бояна" і „Просвіти" в Підгорках та рецитація „Нечитальника" Мартовича, виголошена п. І. Королем, виповнили до кінця цю змістову і — що зазначити — недовгу програму. В місті звертав цього року увагу брак відповідних налїпок, якими в мин. роках українці прикрашували свої вікна, а які звичайно присилало Гол. Т-во. На будуче слід би подбати про такі налїпки, бо крім пропаґандивного характеру, приносили вони й незлий дохід.

Інкасенти філії „Просвіти". Філія „Просвіти" в Калуші в порозумінні з іншими культ.-освітніми установами постановила заангажувати двох інкасентів для збирання вкладок, удїдів та інших задекларованих квот у повіті. Ті інкасенти будуть мати відповідні легітимації, щоби тим робом охоронитись перед можливими зловживаннями. При помочі тих інкасентів повітові культурно-освітні організації сподіються стягнути хоч частину тих квот, які інтелігенція і сільські організації довгують їм за вкладки тощо.

—o—

СПОРТ.

СВІТОВЕ МИСТЕЦТВО НА СОВГАХ

Світове мистецтво жінок на совгах здобула за останніх сім літ Соня Гене. Це одинокий рекорд, якому найближче стоїть австрійка Сабо з пятьма титулами чемпіонки світу. Само собою, що рекордова ліста Соні Гене ще не закінчена, навпаки: є чимало даних, що Соня сидить дуже певно на престолі королеви ледяного балету. Читачів цікавитиме ліста чемпіонок світу:

1906 у Давосі: М. Сверс (Англія).
1907 у Відні: М. Сверс (Англія).
1908 в Опаві: Кронберґер (Мадярщина).
1909 у Будапешті: Кронберґер (Мадярщина)
1910 у Берліні: Кронберґер (Мадярщина)
1911 у Відні: Кронберґер (Мадярщина).
1912 у Давосі: Горват (Мадярщина).
1913 у Стокгольмі: Горват (Мадярщина).
1914 у Ст. Моріці: Горват (Мадярщина).
1922 у Давосі: Сабо (Австрія).
1923 у Відні: Сабо (Австрія).
1924 у Христіянії: Сабо (Австрія).
1925 у Давосі: Сабо (Австрія).
1926 у Стокгольмі: Сабо (Австрія).
1927 в Осльо: Соня Гене (Норвеґія).
1928 у Льондоні: Соня Гене (Норвеґія)
1929 у Будапешті: Соня Гене (Норвеґія)
1930 у Нюйорку: Соня Гене (Норвеґія).
1931 у Берліні: Соня Гене (Норвеґія).
1932 у Берліні: Соня Гене (Норвеґія).
1933 у Стокгольмі: Соня Гене (Норвеґія)

КРАКІВ — ГОЛЯНДІЯ.

У Газі відбулися змагання копаного м'яча між репрезентацією Кракова та дружиною Звалюєн, що є неофіційальною репрезентацією голяндських спортових товариств. Меч закінчився побідою Кракова в відношенні 4:3 (3:3).

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Кооп. Український Театр у Львові.

Гостинні виступи Українського Театру ім. Тобілевича.

Саля Театру Ріжнородностей (Нар. Дім): 21. XII. „ЛЕПІНА" оперетка на 3 дії Р. Штольца.

22. XII. год. 7.30 веч. „СОНЦЕ РУЇНИ" іст. трагедія на 5 дій В. Пачовського.

Білєти вже продаються в Нар. Торговлі, Ринок 36, а в день вистав від год. 6 при касі.

Великий Міський Театр.

Четвер, 21. XII. год. 6 веч. вистава для молоді „Клеопатра".

Пятниця, 22. XII. год. 7.30 веч. „Беслан". Всі місця по 1 зол.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 21. XII. год. 7.30 веч. Український Театр ім. Тобілевича „Патіна".

Пятниця, 22 XII. год. 7.30 веч. Український Театр ім. Тобілевича „Сонце руїни".

Кіна.

АДРІЯ: „Лицарі сумерку", „Горячка праці"

АПОЛЬО: „Молодість на замовлення".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурґа" в Власто Бурґяном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Парижі".

КАСІНО: „Живемо сьогодні".

КОПЕРНИК: „Білий опір" і додатки.

КОЛІСЕЙ: „Королівський любок", ревія „Рай обильности".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка шпіон" і Бестер Кітон.

МУЗА: „Таємний острів" та весела програма: Льорель і Гарді.

ПАЛЯС: „Утеча перед шлюбом".

ПАН: „Право до гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „Під градом куль".

ХИМЕРА: Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юльця", ревія з Буковеньською, Аморсом і Берським.

УТІХА: „Чудотворець" і ревія з Давидовичем.

Закордонне радіо.

Четвер, 21. грудня 1933.

Відень (517.2) 17.25 Фортепян; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт, 18.30 Спів; **Кошиці** (293,5) 17.00 Концерт; **Прага** (488,6) 22.25 Сметанині твори; **Париж** (1725) 21.00 Оп. вечір; **Штрасбурґ** (345.2) 21.30 Вок. концерт. 22.40 „Лякмуре Ресальон" оп. Гармана; **Атльона** (413) 21.25, 22.15 Спів; **Ковно** (1935) 19.30 Трансм. з Опери; **Лайпціґ** (389.6) 22.50 Концерт; **Міхен** (533) 21.20 „Симфонія Фавст" Ліста; **Мільзкер** (360,6) 21.20 Веселі нзр. пісоньки; **Будапешт** (560.5) 13.30 Військ. орхестра, 21.35 Циг. орхестра, спів; **Міляно** (3315) 20.40 „Любовний напиток" оп. Доніцетія; **Рим** (441 ?) 20.40 „Каза мія, каза мія" оп. Пєтрія.

Пятниця, 22. грудня 1933.

Відень (517.2) 17.20 Спів, 20.00 Концерт творів Пучінія; **Прага** (488,6) 17.05 Концерт, 21.30 Фортепян; **Париж** (1725) 21.45 „Історія Міньон" на осн. Гетого. муз. Шумана; **Атльона** (413) 20.45, 22.00 Спів; **Берлін** (419) 9.00 Коляди; **Гайльсберґ** (276,5) 19.00 Концерт; **Лайпціґ** (389.6) 13.25 Легка музика; **Бреслява** (325) 20.10 Давні коляди, 22.35 Свят-вечірній концерт (Гендель-Бах-Гайдн); **Будапешт** (550,5) 13.30 Циг. музика, 19.00 Опера; **Міляно** (331,6) 13.45 Муз. вечірка, 20.40 Симф. концерт; **Рим** (441,2) 14.00 Концерт віольончеліста Бонучія.

Львівське радіо.

Четвер, 21. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Дрібні Брамсові твори; 12.35 Концерт; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Джезова орхестра; 16.55 Солісти (музика, спів); 17.50 Балачка „Рорати"; 18.00 Відч. про фонд праці; 18.20 Авд. „Світло в гробі"; 19.00 Фейл. „Зовнішній жест, внутрішній відгомін"; 19.15 Вечірка; 19.25 Відчит; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт (музика, спів); 21.00 Техн. почт. скринька; 22.00 Пісоньки з грамофону; 22.15 Ретрансмісії із закорд. станцій; 23.05 Танкова музика.

Пятниця, 22. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Маловідомі форт. твори з грамофону; 12.36 Метеорольогічні вістки; 12.38 Музика для дітей (грамофон); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Сальонова орхестра; 16.55 Грамофон; 17.10 Сонати (скрипка, фортепян); 18.00 Переказ про Білий дім у Захопаному; 18.20 Звуковик і гротеска в джезі (спів; фортепян); 19.07 Вечірка; 19.25 Актуальний відділ; 19.40 Спортові вістки; 19.45 Сніговий комунікат; 20.00 Муз. балачка; 20.15, 21.15 Симф. концерт, 21.00 Свят-вечірній фейлетон; 22.40, 23.05 Циганська музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в приватних оборотах у середу платили за долара по 5.64 зол. Банк Польський платив 5.55 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.10 Париж 34.88 Берлін 212.35, Цюріх 172.10. Амстердам 357.60, Нюйорк кабель 5.69 Нюйорк чеки 5.68.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. XII. масло зол. 3.—, молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.20—6.40 за копу. Тенденція на масло упершна, на молоко, сметану і яйця сильна.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛИШЕ у вирібі **ФРАНЦІХА** фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь, килими 9.80, брокати від 2.90, Львів, Сикстуська 21. 860 6 4—?

В ДОМІ „НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ" вул. Косцюшка ч. 1а до винайму на II-ім поверсі від 1. січня 1934 р. фронтові 4 кімнати з кухнею на мешкання і 4 кімнати на бюра. Всі кімнати можуть бути полущені разом. 778 2—2

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, Grodno, ul. Hoovera 9. 9-15

ПРИЙМУ на станцію (середмістя) учеників (-ниць). Солідна оплата. Евентуальна поміч в науці. Зголошення до „Діла" під „Станція". 787 2—2

ВІДПОВІДЬ на слова: „Можна би на цю тему („Парадокси життя") балакати богзо-богато... хоч трохи дивно висказувати свої погляди в далеке..." вернулась. (Мабуть через помилкову шифру). Піднятн нову відповідь з правильною шифрою або писати під моєю шифрою. 784 3—3

ПАРАДОКСИ життя! — Згаданої відповіди на головній почті посте-рестанте нема. 788 *—2

МУНДУРИ І СТУДЕНТСЬКІ ПЛАЩІ, приписові, поручає по казково низьких цінах: Вирібня шкільної одежі „ПАЛЬВОМ", Львів, Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 2—3

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсмана. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/36 5—15

ПЕЧІ залізні, шамотові поручаємо на остру зиму — РЕНТШНЕР, ЛЕГІОНІВ 37. 30/49 *—4

„ПАРАДОКСИ ЖИТТЯ" має лист в „Ділі". 794 1—1

ПОКІЙ, свент. з телефоном від 1.I. до винайму — вул. Чарнецького 26, мешкання 1. 790 1—1

ДОБРЕ СКРОЄНІ СОРОЧКИ, чепурні, зі смаком, гарні коллєкції по низьких цінах поручає А. Р. ТЕРІХ, пл. Марійська 1, Готель Жоржа, Тел. 47-44. 31/49 1-3

НАЙДЕШЕВШЕ купиш панчохи, рукавички, шалики та теплє білля — „РУСАЛКА" — Сикстуська 8. 12/33 1-1

Читайте „Діло"!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в 20-ті і 7-ні роковини смерти бл. п.
ЕВГЕНІЇ І ОЛЕКСАНДРА
БАРВІНСЬКИХ
відправиться в неділю дня 24. грудня 12-та год. под. в церкві Успення Пр. Богородиці заходом родини.

ОГЛЯНЬ

і напевно купиш корсети, корселети і всілякі корсетові вироби, найновіших французьких фасонів

„ГОРСЕЛЄТ"
СОБІСЬКОГО 2 (пл. Марійська 10).

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

МІД ПАТОКА 1. якости висилає за післяплатою почтовою в цінах:

10 кг. дзбанок	зол. 25.00
5 кг. дзбанок	зол. 14.00
3 кг. дзбанок	зол. 9.50

СКЛАД „НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ"
777 ЗБАРАЖ. 2—?

Присилайте передплату!

ДЕШЕВІ, СЕЛЄКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 1—25

Лящатарські комплєти

як штани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (дульбокс), дошки (ясеневі), в'язання, кийки і шапки виконує і продає за зол. 63.50

ВИРІБНЯ „РЕНОМА"
Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.
1/32 Вступи і переконаєшся! 8-10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД ДРУГИЙ

Ч. 338 (13.537). Львів, пятниця 22. грудня 1933. Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

На верхах комуністичної партії.

Московський кореспондент „Соціялістичного Вістника" повідомляє: На верхах компартії йдуть тепер живі приготування до партійного з'їзду. Хоча на денному порядку з'їзду стоять господарські справи, поінформовані кола кажуть, що на ділі обмірковуватимуть справу війни.

Довкола Сталіна утворилися ріжні угрупування. Ворошилов уважає ситуацію назрілою і по суворівськи каже, що „проволікання рівняється смерти" та що „найкращим способом оборони є наступ". За його плечима стоять якісь експерти і дорадники, бо Ворошилов дуже авторитетно покликується і на сприятливі міжнародні умовини і на гру внутрішніх сил позаду здогадних противників.

Коли Ворошилов настроєний активно і головну увагу звертає на Далекий Схід, то угрупування біля Молотова і Кагановича менше думають про наступ а зате поважно тривожаться небезпекою, що грозить їм від Заходу. Агресивність Німеччини і міжнародні перегрупування останнього часу велять їм ставитися до небезпеки фашизму поважно. Переважає між ними думка, що війна на Далекому Сході буде вестися головно на території Китаю, а на Заході за дві доби може перекинутися на територію Радянщини. Тому слід звернути увагу найперше на цей фронт. Група Молотова і Кагановича є проти того, щоби з власного почину розпалювати події на Сході.

Сталін покищо своєї думки не виявляє. Своїм звичаєм він наперед обслідує наростання сил внутрі колективу і щойно опісля скаже вирішне слово.

Арештують українських кандидатів у Румунії.

Недавно арештувала була румунська жандармерія українського кандидата в раловецькому повіті, інж. Максима Глинського, що хотів представитися своїм виборцям. Команда жандармерії в Радівцях випустила його негайно, оправдуючися тим, що арештовано його помилково. Одначе за кілька днів, 17. ц. м. та сама жандармерія арештувала знову інж. Глинського у хвилині, як висідав з потягу на станції в Селотині, цим разом уже не помилково, але на приказ згори.

Та сама доля зустріла 15. ц. м. українського кандидата до сенату із Сергіїв, Ізидора Филиповича в Довгополю, коли він представлявся своїм виборцям. Румунська „ліберальна" влада недопускає нікого з українців у раловецькій повіт, бо хоче перевести по свому вибори й задокументувати, що в тім повіті українців нема.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ
10. II. 1934. МЕЛИКІВ 10. II. 1934.

Виборчі протести перед Найвищим Судом.

Перевірка виборів з кремянецької округи.

Дня 18. грудня ц. р. Найвищий Суд під головуванням судді Виробка розглядав два українські протести проти виборів до сойму в окрузі Ч. 58 (Кремянець, Дубно, Остріг). В цій окрузі підчас виборів 1930 р. всі мандати дістались ББ. Один протест вніс був посол Українського Клюбу Борис Козубський, а другий п. Олександер Гижицький. Справу референував суддя Вавржковіч, після якого забрав голос адвокат пос. **д-р Володимир Загайкевич,** що в довшій річевій промові доказував конечність уневажнити ті вибори. Йому опонували адвокат Кулїговський і прокуратор Мошинський. По довшій нараді Найвищий Суд постановив: перевірити обставини як були зголошені листи кандидатів у тій окрузі, зажадати протоколів голосування в тих обводах, де не допустили мужів довіря ч. 11, як також актів в тій справі від староства, переслухати свідків і перевірити інші обставини.

Найбільше зброяться більшовики.

На основі статистики, яку переслав генеральний секретаріят американському державному департаментові, Радянщина займає тепер перше місце в збройних. Більшовики видали цього року на свою армію 786 міл. 850 тисяч долярів і держать поверх міліона людей під зброєю. На другім місці стоїть Франція, якої військовий буджет досяг 707 міл. 817 тисяч дол. Франція має найсильнішу повітряну фльоту, в якої склад входить 2.375 військових літаків. Зл. Держави видали на збройня 615 міл. 900 тис. дол., Англія 400 міл. Цьогорічний буджет Італії замикається цифрою 390 міл. дол. Німецький уряд виказав у своїм звіті про стан зброєнь тільки 234.650 тисяч долярів, Бельгія 210 міл.

За поширення французького фронту.

ПАРИЖ, 20. XII. ПАТ. Радикальна „Ер Нувель" зазначує, що Франція повинна згуртувати всі держави, які прямують до тієї самої мети та є противні збройним ділавням, дбаючи про свою і міжнародню безпеку. Тому Франція зірна своїй давній приязні а Польщею, Чехословаччиною й Югославією. Ту приязнь повинна поширити, наближаючись до Еспанії, Туреччини й Радянщини.

ПАРИЖ, 20. XII. ПАТ. Ль'Ордр" наводить слова бельгійського соціяліста Гюбен, який сказав, що день, коли Льондон, Париж, Прага, Білгород і Букарешт зможуть припечатати свій союз, був би вирішальним для запевнення миру. На думку часопису, якби Франція, Польща, Бельгія і Мала Антанта зробили пакт для оборони незалежности кожної з тих держав, то Англія й Італія приступили би до того пакту. Французький уряд повинен поставити собі за завдання здержати божевілля гітлерівської Німеччини.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski, i Dr. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 329 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 13. 12. 1933 do Sygn. VI 1 Pr. 641/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 15. grudnia 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 11. 12. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr 329 z daty Lwów dnia 13. 12. 19933 zawierającego w artykule: 1) Z bilszowyckoho słowo satrapiw, 2) Pyrrowa peremoha od słów Ukraina do słów zapłaty, od słów Oburenia do końca artykułu, 3) Pan Erio Sowity od słów W momu do końca artykułu znamiona wyst. z art. 108 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ad 1), 2), 3) przez szerzenie szeregu nieprawdziwych wiadomości narazić Państwo Polskie na niebezpieczeństwo zerwania stosunków dyplomatycznych z ZSSR. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokuł. Popowiczówna w. r. Za zgodność Janowicz, sł. sekretarz.

Одинокий успішний при гемороїдах ГЕМОРИН кляве HEMORIN

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ЩО НАЙДАЛЬШЕ ДО 25. ГРУДНЯ Ц. Р.

мусите викупити свою будинкову полісу на 1934 рік у приналежній агенції

ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

Перед Загальними Зборами „Просвіти".

Львів, 20. грудня 1933.

Ледви кілька днів ділить нас від Загальних Зборів найстаршої нашої культурно-освітньої громадської установи, якою є „Просвіта". Цього року саме в місяці „Просвіти" відбудуться ці Збори. І це добре. Бо всякі актуальні справи, що виникають з діяльности цього Т-ва, будуть обговорювати в часі, коли воно стало в осередку зацікавлення та уваги нашого громадянства.

Перед нами друкований звіт із діяльности Головного Виділу „Просвіти" за два останні роки. Зі звіту бачимо, що ця діяльність велика та богата, передовсім в організаційному відношенні. Її матимуть змогу аналізувати та критично обговорювати учасники Зборів. Минулі Загальні Збори „Просвіти" пройшли були, як відомо, під гаслом санації фінансових відносин у Т-ві. Вони рішили були між іншим звести до мінімум (очевидно: необхідного мінімум) навіть видавничу діяльність Т-ва саме з мотивів санації. Ті Збори приняли були докладно розроблений плян фінансової санації аж на цілих 15 літ. Практика двох років доказала, що той плян санації був нереальний з тієї простої причини, що був побудований на зовсім нереальних величинах у прибутковій частині. Одначе не зважаючи на те, Головний Виділ робив усе можливе, аби перебороти фінансові трудноші та зменшити зобовязання Т-ва. Зі звіту довідуємося, що в 1932 р. сплачено довгу на суму 31.192.64 зол., а в 1933 р. на суму 59.470.65 зол. Разом сплачено у двох останніх роках довгу на суму *92.663.29 зол.* Крім того заплачено за ті два роки 59.495.64 зол. відсотків від довгів. Ці сплати покрито між іншим з прибутків із парцеляції Угерець Винявських (94.096.23 зол.) і з внутрішньої позички (53.356.97 зол.) І коли в 1932 р. Т-во мало 711.174.82 зол. довгів, то в 1933 р. впали вони до 666.937.33 зол. Правда, в тому самому часі прибуло довгу 59.495.64 зол., але це внутрішня позичка і фонди у Т-ві. Таким чином фінансові відносини у Т-ві поволі поправляються.

Ті відносини представлялись би далеко краще, коли би наші освітні установи вивязувалися краще зі своїх зобовязань супроти „Просвіти". За самі книжки видані „Просвітою" наші філії та читальні аж 154.537.58 зол. У магазинах Т-ва є тепер книжок на суму 772.380.43 зол. Коли би бодай половину тих запасів повелося збути, передовсім на організацію аматорських бібліотек по читальнях, що досі таких бібліотек не мають, то можнаб Т-во майже вповні увільнити від важких фінансових зобовязань, зокрема від страшного сплачення відсотків, що рівняються річно сумі повад 25 тисяч золотих. Нема сумніву, що при енергійній праці наших освітників у тому напрямі — це було можливе до осягнення. І то тимбільше, що, як видно зі статистичної таблиці, за-

ваної до цьогорічного звіту, читальні Т-ва мають дуже поважну готівку. Завданням цьогорічних Загальних Зборів буде між іншим і те, щоби застановитись над тим, якби цю готівку перемінити по читальнях на добрі та корисні книжки. Організаційний відділ Т-ва намітив у цьому році засновання 850 нових бібліотек по читальнях. Це далоб „Просвіті" 253.000 зол. впливу. Без сумніву поважна цифра! Одначе аби її осягнути, треба дуже інтенсивно та вперто попрацювати. Сам Гол. Виділ такого плану не здійснить, коли не найде повної підтримки та співпраці в цьому напрямі від своїх філій та окремих освітніх ділячів.

Але крім фінансових і господарських справ цьогорічні загальні Збори матимуть за завдання провести деякі дуже важні та далекосяглі зміни у статуті Товариства. Крім того вони матимуть змогу висловити свій авторитетний погляд на задуману й постановлену вже теперішнім Виділом видавничу діяльність „Просвіти" у 1934 р. Обі справи надзвичайно важні і для майбутньої діяльности Т-ва необхідні.

Треба вірити, що цьогорічні Загальні Збори „Просвіти", які навіть зорганізовані дещо інакше від попередніх, перетворяться в поважний культурно-освітній конгрес. Учасники цих Зборів, свідомі ваги моменту, в якому живемо, свідомі далекосяглих і непроминаючих завдань „Просвіти" в нашому національному житті, поставлять на них свою працю на відповідний рівень культури і свідомої відповідальности перед нацією та історією, чим зроблять найбільшу прислугу для „Просвіти" і для української національної рації. Ми певні, що так буде, ми переконані, що ці Загальні Збори посунуть своєю працею „Просвіту" бодай крок наперед, як у напрямі її відповідження, так і в напрямі розбудови її діяльности для загального добра.

В. М.

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, фланелі та білизняні матеріали — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 33.

Голоси англійської преси про положення на Україні.

„Чистка" комуністичної партії і протидержавні змови.

„Морнінг Пост" з 11. ц. м. пише: „Десять тисяч комуністів, з загального числа шістьдесятьпять тисяч членів комуністичної партії України, викинено з партії та потягнено до відповідальности за приналежність до українських національних і самостійницьких течій у Києві та Харкові. Такий звіт подала офіціяльна комуністична перевірна комісія."

„Еверімен" з 8. ц. м. подає під заголовком „Контрреволюція": „Товариш Косьор, секретар комуністичної партії України і член міжсоюзного всемогутнього політбюра, викликав неабияку сензацію своєю промовою, яку він виголосив на довірочному засіданні партії і яку щойно пізніше оголошено в пресі. У тій промові дає він живий образ національної і протидержавної змови, яка, як каже, від літ вела свою діяльність на Україні. У всіх змовах, щоби відірватись від Радянського Союзу, в останніх часах, — твердить Косьор, — головну ролю відгравали ті комуністи, які займали відповідальні позиції в уряді Радянської України. Це найнебезпечніші вороги, найбільша надія і підпора можливої чужинецької інвазії, вони мають на меті привернути капіталізм."

(Укбюро, Льондон.)

Чи можливі у нас міжпартійні умови?!

Історія одного мандату, — або: як радикали зломили умову про виборчий блюк з 1930 р.

IV. ЩЕ ДВА МАНДАТИ ДЛЯ РАДИКАЛІВ: ПОСОЛ ХРУЦЬКИЙ ЗРІКАЄТЬСЯ У КОРИСТЬ Д-РА ЛАДИКИ, П. БІЛИНСЬКИЙ ДІСТАЄ МАНДАТ ПО СМЕРТИ МИХАЙЛА ГАЛУЩИНСЬКОГО. — „НЕЯСНА" ДЛЯ РАДИКАЛІВ СПРАВА МАНДАТУ БЛ. П. Д-РА ЯРОСЛАВА ОЛЕСНИЦЬКОГО.

Тимчасова Управа УНДО прийняла до відома постанову протоколу щодо одного мандату і наслідком резигнації посла Хруцького в тернопільській виборчій окрузі, який з доручення парт. управи прийняв мандат з державної листи (через що не дістав мандату ред. В. Мудрий), дістав мандат з 54-тої округи кандидат УСРП д-р Дмитро Ладика. Щодо другого мандату то рішено почекати на вияснення справи арештованих послів, а головно тих членів президії партії, які співпрацювали в утворенні виб. блюку. Справа арештованих членів Президії УНДО протягнулася довше, як можна було спершу припускати, тому в місяці березні 1931 р. звернулася Екзекутива УНДО до Головного Секретаріяту УСРП з проханням — покликуючись на точку 2 доповняючої умови — продовжити 3-місячний речинець на дальших 3 місяці. Це прохання спиралось на тому, що виконання згаданої точки умови було узалежнене — як відомо з доповняючої умови — від вияснення справи з арештованими послами УНДО.

В літі 1931 р. вийшли на волю голова і секретар партії. Безпосередньо по закінченні їх відпочинкової відпустки скликано засідання Центрального Комітету, на якому поставлено на порядку нарад справу 2-го мандату, признаного протоколом з 30. листопада Соціялістично-Рад. Партії. В міжчасі через смерть бл. п. посла М. Галущинського опорожнився мандат у станиславівській виборчій окрузі. На засіданні Центрального Комітету оба сигнатарі виборчого протоколу від УНДО, д-р Левицький і д-р Макарушка, зайняли однозгідне становище, що поправді згідно з духом переговорів та змістом умови, Соціялістично-Радикальній Партії ніякі більше мандати на виборчих листах не належалися, бо коректури переведено в тракті переговорів і устійнено їх у виборчому блюковому протоколі та в розподілі місць на виборчих листах. Однак тому, що представники тимчасової Управи такий протокол підписали, треба його прийняти до відома. В цій справі Центральний Комітет прийняв на цьому засіданні постанову слідуючого змісту:

„Центральний Комітет заявляє, що хоча протокол з дня 30. листопада 1930 р. в справі признання УСРП одного згл. двох мандатів є суперечний з передвиборчою блюковою умовою, і підписаний без відома Центрального Комітету УНДО, рахуючись з фактом, який повстав наслідком смерти бл. п. посла Михайла Галущинського, Центральний Комітет апробує той протокол зі застосуванням його щодо другого мандату в станиславівській виборчій окрузі."

Цю постанову подано до відома Головному Секретаріятові УСРП письмом з дня 24. жовтня 1931 р.

Здавалось би, що на тім повинна би скінчитися справа приділу посольських мандатів з блюкових лист, бо УСРПартія дістала навіть ті мандати, яких додатково вже по виборах зажадала. „Та кдобре" воно на жаль не було, бо — як німець каже — „з їдою поступає апетит", і радикали несподівано виступили ще з новою претенсією.

Оце в літі 1933 р. опорожнився через смерть бл. п. посла д-ра Я. Олесницького мандат у 55-тій виборчій окрузі. В дні 23. вересня 1933 р. повідомила про це Президія УНДО письменно Головну Управу УСРП і прохала її згідно з блюковою умовою звільнити місце для чергового кандидата УНДО. В тому ж листі прохала Президія УНДО, щоби радикальний кандидат, що стояв на листі за д-ром Я. Олес-

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ГРУДНЯ 1933.

С. ЯБЛОНСЬКА. 4)

ЛИСТ З КИТАЮ.

ПОВІНЬ В ЮНАНФУ

(Дожинчення.)

На другий день досвіта мене знову збудив мій бой. Просто з мого ліжка я вискочила у готовану купіль, у природний басейн, що залив долівку моєї хатини. За приміром вперт их китайців, почекавши ще кілька годин, чи не вступиться повінь, й мені довелося переноситися у шпиталь, з цілим моїм майном та з моєю прибраною дружиною.

На третій день повені вода все ще шаліла, напливала з рівною силою з гір. В долині за містом ріка перервала береги і залила нові долини рижових піль, далеко вздовж залізничого шляху. Повінь захопила багато осель та безліч жертв.

Настрій у Юнанфу став якийсь надзвичайний, майже святочний. Питома цьому місту активність вигасла, за одним подувом генія. Вулиці опустіли, зупинився весь рух. Люди чекали. Ніхто не скаржився, ніхто вже навіть не говорив про повінь, тільки мовчазно споглядав на небеса, чи не несуть вони правдивої потопи, що залле ціле місто з його найвищими дільницями. На мурах міста, звідки було видко далеко, гнітилася юрба терпеливих китайців, що вперто вдивлялися в далекі обрії, мов би вичитували у них своє призначення. З мурів і не видно було кінця величезного озера, яке могло залити цілу Юнанфійську долину, даючи їй той самий вигляд, який вона мала колись, коли ще існувало тут місто Юнанфу.

Кілька днів пізніше зупинилися поїзди, повінь залила шлях на десять кільометрів. Долішні оселі Юнанфу перестали доставляти до міста городовину та мясо, а то й риж кудись і звик із базарів. Бережуть його видно на новий засів. Небавком містові загрожував голод. Ціни пожив зростали з дня на день. У надмірі біди в місті появилися пірати, що грабували кого вдалося. Поява їх — дивним збігом обставин— зійшлася саме зі страйком міської поліції. Тим страйком, мовляв, поліція протестувала проти арештування тутешнього префекта міста за недогляд прибережних, річних насипів, які у багатьох місцях перервала річна повінь. Тому, що пірати ставали щораз сміливіші і страйк поліції все ще тревав, врешті „найвища" влада випустила префекта з вязниці, за що стягнула йому двомісячну платню.

Голодних та жебраків появилося у місті ще більше, як піратів. По вулицях що години переходили збройні патрулі. Без огляду на цю надпрограмову оборону міста, одної ночі пірати „якимось чудом" розбили міський склад ряжу, звідки до раза кожний брав собі ряжу скільки хотів. Поліція стверділа щойно вражі факт, що шпихліри — порожні. Ходять слухи, що патрулі навмисне замкнули на ці очі, щоби зреванжуватися за арештування та образу їхнього префекта. Хто тут, в Юнані, визнається в інтимній політиці!

На другий день після крадежі на мурах зявилися повідомлення від „найвищої" влади, що з огляду на грабунок ряжу з міських складів, у чому влада обвинувачує повінь, даровий обділ ряжу на новий засів скасовано.

Після тої новелі покарали комісаря міської сторожі, стягнувши йому тримісячну платню за недогляд. Через ту повінь тутешнє губернаторство готово ще збагатиться, та за зібрані з ряжових „кар" гроші купити врешті літаки „на випадок війни", за купно яких уряд вже від зіми року стягає надзвичайні податки, з численних податками селян.

Два тижні минуло, заки вступилася вода з долин, відслонюючи за собою жахливий образ руїни. Гуртки китайців стали розгребувати румовища, шукаючи трупів, яких присутність легко відгадати з самого смороду під впливом сонця.

Селяни вертались до своїх осель, щоби направляти свої недовалені хати, або стазити на горбках провізоричні захисти. На полях хлібороби переорювали погнилий риж, що заступав гній під новий засів. Вони терпеливо і вперто підготовляли свої поля під риж, якого розсаду можна було купити готову на базарах. Про це подбали передбачливі комерсанти, що торгують рижем; вони з самого початку повені засіяли зерно, щоб його два тижні пізніше продати по потрійній ціні. Я подивляла терпеливість, з якою китайці бралися за будову домів та за працю на полях, яку незадовго знову може знищити нова повінь.

Тепер, три місяці після цієї повені, я не пізнаю деяких нових дільниць — кращих та солідніших за попередні, — та буйно заколосених рижових піль, що своєю чертою залили юнанфійські долини безмежним зеленим озером.

Китайцям можна позаздрити їхнього спритту та життєвої витревалости.

Наліпець я відвезла мою богиню фаталізму, дівчинку, яку я захистила в себе на час повені. Її батьки, що втікали на човні з дарма спинами, приняли її назад з деяким переляком, який скоро зміниться на очевидну радість...

Один китаєць з цієї оселі сказав мені стару жінку, яка прожила під тахом, одної з небагатьох хатин, що вистояли напір води, весь час повені. Вона голувалася вапняним рижом та сушеним зіллям, воду черпала просто зі сходів. Ця сама жінка віщує, що по другу весну перлеться повінь, якої не бачив світ і якої вона вже ніколи не побачить, долини Юнанфу

—

виборам, зрікся найпізніше до дня 1. жовтня ц. р. так, щоби черговий кандидат міг ще на першому засіданні сойму зложити посольське приречення. Також просила Президія повідомити її про дату, коли буде зложене зречення. Рівночасно вислав голова партії д-р Дмитро Левицький приватного листа до д-ра Івана Макуха, в якому повідомляє його про вищезгаданого листа до Секретаріяту УСРП та просить д-ра Макуха, щоби занявся цією справою з огляду на те, що оба голови партій особисто ручать за дотримання умови з 18. вересня 1930 року.

На ці оба листи д-р Дмитро Левицький дістав в дні 12. жовтня ц. р. повідомлення Головного Секретаріяту УСРП, що „відповідь на письмо в справі золочівської округи може дати щойно по 21. жовтня, бо щойно тоді зберається Головна Управа УСРП, до якої адресоване письмо."

Цілий місяць жовтень проминув без відповіди від УСРП. В дні 7. листопада ц. р. вислала Президія УНЛО таке письмо:

„До Хвальної Головної Управи Української Соціялістично-Радикальної Партії, на руки Вп. П. Голови й Сен. Д-ра Ів. Макуха в Товмачі.

Високоповажаний Пане Голово!

Письмом з дня 23. вересня ц. р. звернулися ми до Вас з проханням спонукати Вашого кандидата п. Гриньока зректися мандату, опорожненого по бл. п. д-рові Яо. Олесницькому, в то по думці нашого спільного протоколу з дня 18. вересня 1930 року.

Письмом з дня 11. жовтня 1933 повідомив нас Секретаріят Вашої Партії, що відповідь на наше письмо може бути нам дана щойно по 21. жовтня, бо щойно тоді зберається Головна Управа У. С. Р. П., яка вирішить цю справу.

Минуло 21. жовтня і минуло засідання Сойму 3. листопада, на котрому маршал Сойму ствердив смерть бл. п. д-ра Олесницького, а ми не тільки зречення, але навіть звичайного письма з повідомленням, як стоїть справа, не маємо.

Справа обсади мандату по бл. п. д-рові Олесницькім буде за кілька днів вирішена і тому прохаємо Вас, Високоповажаний Пане Голово, вирішити цю справу якнайскорше і нас про рішення повідомити. Коли до 10 днів не дістанемо відповіди, будемо вважати, що У. С. Р. П. не хоче додержати своєї умови з 18. вересня 1930 року і в такому випадку будемо мусіти витягнути з того відповідні висновки.

З належною пошаною

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Дмитро Левицький вр., голова.
Володимир Целевич вр., секретар.

Щойно на того листа дістав д-р Дмитро Левицький відповідь від д-ра Івана Макуха. З огляду на незвичайно характеристичний і суттєвий для цілої справи його зміст, подамо завтра повний його текст так само, як вслід за ним оголосимо повну відповідь д-ра Дмитра Левицького.

192:1472.

Висліди самоуправних виборів у Сх. Галичині в санаційному світлі.

Голова Нач. Ради ББ на три східно-галицькі воєвідства пос. Домашевич оголосив у „Слові Польськім" свої погляди про вислід самоуправних виборів. Подаємо їх з інформаційного обовязку, як цікавий документ, як на ті вибори глядять люди з проурядового табору, врізь урядовий оптимізм і самовдоволення. Очевидно, що цифри, подані п. Домашевичем, треба перевірити, але треба знати статистику правдиву, без огляду на те, чи вона приємна, чи ні. — *Прим. Ред.*

— Оцінюю вислід виборів (казав п. Домашевич) як великий успіх державної думки й ідеольогії ББ. Вдалося нам (якими способами?! — Ред.) здобути величезну більшість, бо понад 6/7 громадянства всіх національностей і всіх партійних напрямків получити і зединити на площині тісної співпраці самоуправи з урядом і річевої співдіяльности у самоуправі громадян усіх національностей і політ. напрямків для добра тої самоуправи...

На 86 міських громад, у 35, себто у двох пятих не відбулися вибори тому, що оголошено тільки одну нашу листу ч. 1. (Треба додати: „або некуди інші листи увеважнено" — Прим. Ред.). У 50-ти громадах, де дійшло до виборчої боротьби, окремі листи, що протиставили лист Блюку гасла партійної чи націоналістичної відрубности, зуміли здобути наледви 216 мандатів на 1472. Якщо з тих відрубних лист відрахуємо ті, які появилися з практичної конечности в огляду на виповідженну нам від сепаратистів боротьбу (напр. підставлені „невтральні" листи для розбивання українських національних лист — Прим. Ред.), то тоді станемо супроти лише 121 мандатів, 96 українських і 25 польських опозиціялістів, що дає ледви 1/12 частину загалу вибраних радних. З 1.472 мандатів — 1256 здобуто з листи ББ, а 91 з окремих лист, згоджених з конечности в порозумінні з ББ, а лише 125 з окремих опозиційних лист, які негували нашу програмово-ідейну поставу.

Політично склад вибраних радних представляється (каже далі п. Домашевич) так:

Поза ББ, який перевів 794 своїх членів до міських рад, здобули політичні партії: Хаделія 22, ендеція 45, людовці 12, ППС 24, комуністи 2, українські націоналісти (група Палія) 3, українська ендеція 173, українська соц.-рад. партія 16, сіоністичні партії 204, ортодокси 133 старорусини 41 (цифра безумовно невірна: лише в Галичі п. Куликові москвофіли фігурували як блюкова частина листи ББ, зрештою яких 2/3 „старорусинів" — це свідомі українці, які вже надсилають до нас спростування, що з їх місцевости ніякий „старорусин" не вибраний. — Прим. Ред.), німці 3 мандати. Отже на 1.472 радних жидівські партії дістали 337, польська опозиція 81, *українські опозиційні групи 192 мандати.*

Пос. Домашевич вихваляє, що ББ переводив на своїх листах також „для святої згоди" і своїх політичних противників. „Усі три радні, яких перевела група Палієва, перейшли з нашої листи". Польські евлеки здобули тільки один мандат з окремої листи, 44 зі спільної листи, де вони кандидували разом зі сіоністами й уніятами. Зі 173 радних уніятів — 77 кандидувало на листі Блюку всупереч натискові й дорученню своєї партійної влади (ця цифра буде безумовно перевірена, — коли вона покажеться правдивою, то це буде сумний показчик упадку громадської дисципліни. — Прим. Ред.). Зі 192 вибраних українців, рівно половина, бо 96, отримала свої мандати з листи Блюку.

Як найцікавіше явище останніх виборів уважає пос. Домашевич велику скількість мандатів „старорусинів" (це вищезгадування вже непорозуміння полягає головно на фальшивій самовільній термінольогії деяких місцевих референтів ББ чи урядовців староства, яка потім автоматично ввійшла до статистики п. Домашевича. — Прим. Ред.) — і 3 німецькі мандати.

—o—

Радянщина приготовляється до можливого конфлікту

на Далекому Сході.

Щоб прихилити на свій бік населення Далекого Сходу, радянська влада береться на всякі способи. Небезпека війни з Японією прибирає реальні форми і тому Москва рішається навіть на далекосяглі концесії для селянства Далекого Сходу.

„Таймс" з дня 15. н. м. пише: „Молотов і Сталін підписали минулого вівторка (12. н. м.) оголошення, в якому радянська комуністична партія і радянська влада спільно обіцяють увільнити населення Далекого Сходу — себто території на Сибірі, яка включає і Владивосток, — від примусової здачі збіжа державі. Селяни, які належать до колективних господарств, звільняються на десять літ, з тих, що не належать до колективів, на пять літ від здачі. Чи обіцянку уряд додержить, це друга справа, але все-таки цей розпорядок матиме велике психольогічне значіння і причиниться до успокоєння селянських заворушень на Далекому Сході, які так дуже непокоїли Москву останніми часами, у звязку з заворушеннями в Середущій Монголії, подіями в Манджурії та непевністю зі сторони Японії".

Рівночасно підвисли на Далекому Сході й платню для війська. Полекші дістали селяни також у Таджікстані, на границі Британських Індій. З тих концесій можна вносити, що Радянщина приготовляє ширшу акцію в Азії.

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН.)

—o—

Німеччина оферує Франції 10-літній пакт неагресії.

ПАРИЖ, 20. 12. ПАТ. „Журналь де Деба" повідомляє з Берліна: Перший радник французької амбасади Арваль виїхав з Берліна до Познаня, везучи відповідь німецького уряду для уряду французького. Уряд німецької республики устійнив домагання щодо дозброєння Німеччини, потверджуючи відомі цифри. Німецька активна армія має числити 300.000 вояків і розпоряджати такою самою дефензивною зброєю, яку мають інші европейські держави. Врешті Німеччина пропонує Франції пакт неагресії на 10 років.

Цю вістку потверджує теж берлінський кореспондент „Ле Журнал-ю". На основі його інформацій, відповіль німецького уряду каже, що німецька 300-тисячна армія повинна складатися з вояків, покликуваних до війська на один рік шляхом звичайної бранки. Щодо мілітарних організацій, то вони підлягатимуть контролі під умовинною, що така контроля буде стосована теж до подібних організацій в усіх европейських державах. Щодо басейну Сари, то уряд сугеруючи занехання плебісциту, числиться з тим, що статут сарського басейну не буде змінений перед річницею, який передбачує версайський трактат.

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В ТОВМАЧІ.

Товмач, повітове місто, в якім від близько 30 літ живе голова У. С. Р. П. сенатор д-р І. Макух, має около 7.000 населення, в тім 1/3 українців. При останніх виборах до міської ради поділила влада місто при помочі вищої геометрії на 3 виборчі округи, призначуючи на І. округу 10 мандатів, а на ІІ. і ІІІ. всього по три мандати. Тому, що ІІ. округа майже виключно жидівська, виставили українці свою листу тільки в І. окрузі з головним кандидатом о. І. Плавюком і в ІІІ. окр. з д-ром І. Макухом на першому місці. При комісії сиділи українці лише в ІІІ. окрузі.

Українці дістали всього лише 1 мандат у ІІІ. окрузі. Радним вибрано одне міщанина, уміщеного на листі на 2. місці, а його заступником кандидат з 5. місця тим, що д-р Макух як головний кандидат листи не то що не став радним, але навіть заступником, бо дістав зі всіх 6 кандидатів найменше голосів. Аж стид було членам комісії українцям перед поляками бачити на переважаючій скількости карток счеркнене назвище д-ра Макуха. Самі поляки дивувались, як сильно д-р Макух стратив популярність серед виборців.

В ІІІ. окрузі, де поляків і жидів дуже мало, виставили свою листу крім українців лише поляки, а стягнувши до урни всіх своїх виборців і переважаючу скількість жидів, дістали два мандати, при чому другий мандат здобули на нас більшістю ледви 3 (трьох) голосів! Бо треба знати, що скількість наших виборців для двох мандатів була аж надто достаточна, одначе около 10 картон наших виборців комісія уневажнила, бо то були картки важні в І. окрузі. Кандидат, уміщений на другім місці в І. окр., хотячи запевнити собі вибір перед іншими, посчеркав усіх, виписуючи своє назвище 10 разів; він вписав свої картки, кому лише м'г, так, що кількох непоінформованих виборців відділо ті картки в ІІІ. окрузі, де їх уневажнили і тимсамим їх брак при обчисленні став причиною утрати нашого другого мандату. Це тим дивніше, що тим амбітником, який був фактично причиною утрати нашого другого мандату і то мандату д-ра Макуха, є власне т. зв. „права рука" д-ра Макуха, людина, яку д-р Макух за всяку ціну старався умістити на відповіднім місці листи.

В І. окрузі через „вищу аритметику" комісії, при якій не було наших людей, не дістали ми ані одного мандату.

Хоча вибори в Товмачі відбувалися серед такої атмосфери, як і в багатьох інших містах, то проте треба зазначити обективно, що з нашої сторони були, на жаль, великі недотягнення і занедбання. Останні вибори в Товмачі були показовою лекцією, як ми не повинні переводити виборів.

Ілен.

ВИБОРИ В КОМАРНІ.

Українці в Комарні пішли при виборах до громради 10. XII. самостійною листою ч. 2 Комарно поділено на дві вибор. округи: І. округа, спеціяльно викроєна для забезпечення польських мандатів, вибирала 5 радних, ІІ. округа, т. зв. жидівсько-українська, вибирала 11 радних. Українці, не зважаючи на запоєсини і всякі

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає
Народня Торговля. Львів.

збіднінки, не пішли на компроміс і зате відчули наслідки свого самостійного виступу аж до висліду виборів включно. Поверх 100 наших виборців помінули у списку виборців. І. окр. виб. комісія, якої предсідником був К. Рут, не полагнала багатьох реклямацій, внесених українськими виборцями, яких поминено у списку виборців. Гол. виборча комісія іспитувала кандидатів на радних з українських ліст, не помилуючи навіть людей з університетською освітою, а одного вечора провірювала около 80 підписів українських виборців на листах кандидатів. Такого іспиту не переходили кандидати бльокової ліст ч. 1. жиди і поляки (міщани), хоч деякі з них напевно були б іспиту не здали. На перших місцях наших ліст стояли: в І. окрузі адв. О. Утриско, в ІІ. окрузі адв. д-р О. Пеленський. До виб. комісій не покликали ніякого з української інтеліґенції, хоч в ІІ у нас поважне число. До гол. виб. комісії не увійшов ні один українець, а до окр. виб. комісій іменували деяких по одному з міщан українців. Всіх виборців було около 3.000, з чого українських (на поверх 33 проц. населення): в І. окрузі понад 200 (один мандат запевнений), в ІІ. окрузі около 800 (4 мандати запевнені). Тимчасом наслідком всякого роду виборчих містерій, як погашення електричного світла вечором у дні виборів за чверть години (саме в часі обчислювання голосів), зри якому не було наших членів комісії і мужів довіря, бо їх предсідники окр. виб. комісій зараз по голосуванні поусували з виборчого льокалю, а також викликання відступом одного нашого члена виб. комісії В. Калимона, — не зважаючи на дбайливі приготування до виб. акції і понад 90-проц. участь українських виборців у голосуванні, вийшло у ІІ. виб. окрузі лише двох українських радних: Іван Пеленський, син Йосифа і Михайло Оленич. Офіц. комунікат гол. виб. комісії такий: в І. виб. окрузі відданих важних карток 672 (з чого на листу ч. 2 лише 28 голосів), тому листа ч. 1 дісталя всі пять мандатів; у ІІ. виб. окрузі віддано важних 1.481 карток, з чого на листу ч. 2 впало нібито лише 272 карток. Де поділось у І. виб. окрузі поверх 150 карток листи ч. 2 (до мандату вистарчало 134 голоси), а в ІІ. виб. окрузі поверх 400 карток, яким чином щезли вони з виборчої урни, це досі для нас загадка. Проти цих виборів внесено протест до староства, підписаний 600 українськими виборцями, які під присягою стверднть, що віддали картки на листу ч. 2. На маргінесі цих виборів слід піднести гарну поставу в дні виборів українських виборців, які серед поганої погоди і зимна йшли лавою (понад 90 проц.!) до виборів, при тому кілька санок звозили наших виборців старших віком до виборчої урни. На вибори приїхав до нас сам староста і повітовий комісар поліції з Рудок, які чекали до півночі на вислід. Жидівські виборці до полудня були здержались від голосування і щойно попол. на інтервенцію старости пішли до виборів. Підчас виборів арештували були наших трьох виборців, та на інтервенцію посла Гр. Терешківця, присутнього цілий день у Комарні, їх звільнили.

ВИБОРИ В ПЕРЕМИШЛЯНАХ.

В Перемишлянах були дві округи. В кожній окрузі було по три листи: 1. бльокова поляків з жидами, 2. окрема жидівська, 3. самостійна українська. Але що окрему жидівську листу стягнули в спосіб незрозумілий навіть для своїх жидівських виборців, а українську уневажнили, бо була внесена в „русінській" мові, тож очевидно, вийшла без голосування листа бльоку поляків з жидами.

Отже лишилось все, як по маслі. І не було би про що писати, якби не деякі цікаві моменти: 1) Цікаво, що тутешні пани не відважилися взяти на свою бльокову листу більше як двох (2) міщан, хоча всіх поляків вийшло аж девятьох (9). Невжеж бояться вони навіть своїх? 2) Цікаво, що своєю „політикою" внесли вони в рівновагу навіть пок'рних жидків, так, що вони відважились поставити „аж" окрему листу. Та ці дві точки для нас менше важні. Важніша третя. А саме обіцяли „власть імущі" українцям два мандати, а навіть булиб дали по торзі три (і то таких, яких українці, мовляв самі схотіли би), аби лише втягнути нас до бльоку. Одначе українське міщанство на це не пішло, хоча всі знали, що при голосуванні на окрему листу не осягнемо більше як 1—2 радних. А зі всього найважніше те, що, не зважаючи на найріжнороднішї зусилля, просьби і грозьби, не знайшли в Перемишлянах навіть одного такого українця, який схотів би був кандидувати на їх „спільній" листі. В той спосіб у нас не дійшло навіть до ілюзії якогось бльоку. Хто знає відносини по наших місточках, хто знає, скільки то наші сусідоньки завдають собі труду і коштів, аби наше міщанство зделоралізувати, тому мусить такий факт видатися просто неправдоподібним. Одначе це дійсний факт, що є одночасно доказом зросту самопочуття, національної гідности та свідомости нашого міщанства. В Перемишлянах внесено проти таких виборів відклик. Але не знати, чого нам вже надіятися, як подумати, що предсідником головної виборчої комісії, яка відкинула українські листи в такий безперемонний спосіб, був не хто інший, а судія Смерека (поляк з ББ). Та це остаточно побічна справа. Нам головне, що свідомість, солідарність і дисципліна стихійно промощують собі шлях навіть між нашим міським елементом. Тому можемо спокійно глядіти в будучність та очікувати дальшого розвитку подій.

Обсерватор.

Чи маєте вже
Новий Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10,
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

Злидні села.

Марево голоду на підгірї. — Недоля фільварчних робітників. — Закон і дійсність про ренти для українських інвалідів. — Політика в Касі Хорих.

(З промови посла Юри Чукура в буджетовій комісії сойму.)

При обговорюванні буджету міністерства праці й суспільної опіки в дні 15. ц. м. забрав голос від Українського Клюбу **пос. Чукур.**

Промовець звернув увагу на безробіття та страшну нужду на селі. Безробітні по селах є здані на ласку і неласку долі, бо ніхто ними не журиться так як безробітними в місті. Дійшло до того, що внаслідок безробіття та повіней в цьому році українському населенню в горах і підгірю загрожує марево голоду. Це вже не журба за те, що буде завтра, — це вже питання як пережити з родиною сьогоднішній день. Українське громадянство вже в нинішніх часах не може помогти в таких розмірах, якою є поміч потрібна.

Тут мусить прийти з помічю уряд і дати голодуючому населенню в горах і на підгірю збіжа по такій ціні, по якій збуває те збіжа за границею. Вдовам, сиротам і тим, що працювати не всилі, треба дати поміч у збіжу й одежі. Всяка проволока в тій справі це вкорочення життя соткам і тисячам голодуючих, це ширення всяких пошесних хоріб і т. д.

Потім промовець порушив положення сільських робітників, що працюють по ділицьких фільварках. Від досвітка до темної ночі працює той робітник за 50—75 сот. денно. Навіть в часі жнив чи при осінніх роботах працюють люди по фільварках за безцінь, себто за 15—17 сніп та за 12 корець бараболі. Вкінці запитує, чи п. міністер думає вглянути в ту справу, та положити край тому визискові людської праці.

Дальше обговорив промовець справу рент военних інвалідів, як також і те, що подання інвалідів і вдовиць по полеглих на війні залягають у скарбовій палаті в Кракові роками. Інвалідам, що мають вище 8 га поля відбирають ренту. Від часу ухвалення закону, на підставі якого признано інвалідам УГА ренту, минуло 1 і пів року. Закон є, а рент нема, бо міністерство скарбу саботує ухвалений закон. Коли стало деклямується нам про „льояльність", то саме офіціяльні чинники не є льояльні супроти українського народу, бо позбавляють український нарід не тільки всякої опіки, але й усяких прав.

Порушуючи справу Каси Хорих промовець вказує, що і та інституція не лишається позаду, коли річ іде про політичну лінію: усувають звідтам лікарів-українців, напр. у Львові по 7 літах праці звільнено д-ра Філяса тільки тому, що він українець. Каса Хорих це притулок для всяких прислужників, зате для української безробітної інтеліґенції приміщення там нема. Охлапами дурять теж нас даючи по 10—20 зол на українські захоронки, підчас коли на захоронки польські дається тисячами, стягненими на наших землях від нашого населення.

КИЛИМИ ХАМУЛИ ВІДОМІ
красою взорів,
гармонією барв,
вічною тривкістю.
СКЛАД У ЛЬВОВІ — РУТОВСЬКОГО 1.
(біля Марійської площі).
Взори висилаємо на бажання.

Міністер Перацький в'дпов'дає.

Дискусія над буджетом м-ства внутрішніх справ протягнулася у вівторок до пізної ночі. Міністер Перацький промовляв удруге, відповідаючи на закиди опозиції. Щодо переслідування преси, то міністер твердить, що скількість часописів постійно зростає. Що торкається конфіскат за 10 місяців м. р., то лише 8 проц. конфіскат скасовано. В цьому році відношення це зменшилося до 5.4 проц. Закидали, що поліція бе, а нічого не робиться для покращання тих відносин. Міністер стверджує, що всі такі випадки докладно розглядають і коли стверджено вину карають безоглядно, головнож строго карають за побиття замкненого арештанта.

Відповідаючи на закиди українських послів міністер заявляє, що не може заключувати ніяких спеціяльних умов із ніякою групою, які булиб упривілеєнням національної меншини з кривдою для польської більшости. Несправедливий є закид, що українців не допускають до державної служби. Українці самі несуть вину за гіперпродукцію інтеліґенції, образованої переважно за кордоном.

Обіцяний край для жидів.

„Стар" з дня 7. грудня приносить довшу новинку про змагання Радянщини притягнути на Сибір жидівських поселенців з Німеччини, щоб там створити окрему жидівську республику (розуміється в складі Радянського Союзу) і при підтримці жидівських фінансових інституцій цілого світа. В тій новинці читаємо: „Петро Шмідович, віцепрезидент Радянського Союзу проголосив, що Радянщина готова дати захист тим жидам, яких переслідують у Німеччині і які шукають нової батьківщини. Він запрошує їх узяти участь у будові автономної жидівської республики, яку мають проголосити під назвою „Біробіджан". „Ця нова держава, — говорить він далі в інтервю з представником „Ексчейндж Телеграф", — находиться в Східній Сибірі, на манджурській границі. Її проголосять тоді, коли там осяде 30.000 жидів". Число жидів, яких радянська влада поселила на землі дійшло дотепер 150.000, а з давніми поселенцями доходить до 200.000. Переважно поселено їх на Україні та на Криму. Одна американська жидівська організація „АГроджойнт" помогла 30.000 жидам поселитися на землі в Радянщині. Чи вдасться притягнути за Сибір німецьких жидів та ще й добути гроша за їхнє поселення, це дуже сумнівне питання.

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН.)

По широкому світі.

— Австрійський канцлер Дольфус передав віденському архиепископові, карл. Інніцерові відзнаки великого хреста заслуги І. кляси.

— Вістка про перенесення централі безбожницької пропаганди зі Швайцарії до Штрасбурґа викликала сильні протести всього населення Альзації.

— Французька преса повідомляє, що дату виїзду Поль Боекура до Праги і Варшави визначено на 16. січня.

— Паризька поліція викрила велику шпигунську аферу й арештувала 18 осіб ріжних національностей.

— З румунської вязниці в Деж утікло 10 арештованих залізногвардійців, виломивши вязничні двері.

— При чистці комуністичної партії в московській окрузі зверифіковано 400.000 членів, а викинено з партії 15 орц. членів.

— З кінцем листопада ц. р. зареєстровано в Італії 1.066.868 безробітних, яких число зростає дальше.

Сукна на мужеські убрання,
на рагляни, пальта і покриття футер — солідні і дешеві
Гуртівня Текстильна
Львів, Ринок 30.

О'ДОФІ ВИПУСТЯТЬ НА ВОЛЮ?

ДЕБЛІН, 20. 12. ПАТ. Провідника організації синіх сорочок ген. О'Дофі перевезли нині в ночі під сильною ескортою поліції та вояків із Вест Порт до Дебліна. Там ждатиме він рішення вищого суду в справі його подання, аби йому признали добродійство „габеас корпус", себто право оставати на волі аж до судового присуду.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 24-100

—

— **Учасникам Загальних Зборів „Просвіти" до відома.** Відпоручники філій і читалень „Просвіти" одержать в дні Загальних Зборів Матірнього Товариства, т. е. 26-го ц. м. 50-відсоткову знижку на залізничі білети.

— **Українська Порадня** для вибору звання у Львові (вул. Словацького 14/III) дає інформації про фахові школи і поради в справі вибору звання впродовж цілого шкільного року. Порадня відчинена кожного будного дня від 11—13 год. Письменні інформації дає лише тим, що надішлють почтовий значок на відповідь. Хто бажає дістати пораду для дітей на основі лікарських і психотехнічних досвідів, зволить умовитися устно або письменно про час обслідування.

— **Пригадуємо, що Загальні Збори Кооперативи „Рідна Школа"** відбудуться в неділю, 24. грудня ц. р. в год. 3. пополудні в домівці Гол. Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького ч. 14, III. поверх зі звичайним денним порядком. Якщо в назначеному часі не явилося би приписане число членів, то в годину пізніше відбудуться Заг. Збори з правом рішати без огляду на число членів. Прохаємо о численну участь. — **Надзірна Рада.**

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ

найдешевше дістанеш у текстильнім магазині

„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ. ГАЛИЦЬКА 5.

22/48

— **Від Українського Наукового Інституту у Варшаві.** Інформаційний центр для справ чергового славістичного конґресу подає до відома, що організаційний комітет конґресу розіслав уже запрошення на II. Міжнародній Зїзд Славістів, що відбудеться у вересні 1934 року. Хто з українських діячів науки не дістав ще повідомлення від Організаційного Комітету, нехай зголоситься листовно до У. Н. І. (Варшава, Служевська 7), який подбає про негайне вислання запрошення.

— **За образу польської держави.** Перед станиславівським судом станув Іван Міка з Устя Зеленого за те, що на подвірі місцевого гр. кат. пароха в присутности кількох осіб висловився зневажливо про польську державу. Міку засуджено на три місяці вязниці.

— **Мілїон зол. відшкодування.** У звязку з недавною залізничою катастрофою під Познанем кількох варшавських і познанських адвокатів одержали повновласти виступити з процесом проти державного скарбу, домагаючись відшкодування для родин, яких члени погибли або ранені в згаданій катастрофі. Сума грошевих домагань, зголошена пошкодованими родинами, переходить суму одного мілїона зол.

— **Комуністи в армії.** Варшавський окружний суд оголосив присуд у великому процесі комуністів, що вели агітацію серед війська. Зпоміж 23 обвинуваченых засуджено 18 на кари вязниці від 1 до 6 літ. — В перемиському військовому суді відбувалася розправа проти комуністичної ячейки, що працювала на терені 6 п. підгалянських стрільців. Акт обвинувачення закидав обвинуваченим державну зраду з 97 § к. к Суд засудив Геноха Камремана на 12 літ тюрми, видалення з війська та відібрання горожанських прав, Авр. Фрома на 4 року тюрми, Бр. Венцлава на 2 роки тюрми, Пінкаса Шінера на 2 роки й 6 місяців, видалення з війська та відібрання горожанських прав. Чотирьох обвинуваченых увільнили.

— **Львівська хроніка.** З бюра готелю „Бристоль" (Шептицька) вкрали машину до писання вартости 300 дол. — Візник Вас. Белуха на вул. Сапіги наїхав на авто та спричинив шкоди на 250 зол. — При вул. Кампіана 4. злодії розбили касу евангелицької вірозісповідної громади. Нічого не вкрали, бо була порожна.

— **Жертва наївности.** Катерина Павлюк, що живе при вул. Личаківській ч. 15. у Львові хотіла знати, чи виграє судовий процес із сусідкою. Тому просила ворожбита, щоби виворожив їй. Ворожбит вимантив від Павлюкової 170 зол. В поліції зізнала, що її ограбили, тому ще буде відповідати перед судом, що хотіла обманути поліцію.

— **Чотири трупи серед вогню.** В селі Свільчі коло Ряшева згорів дім Яна Гневка, крамаря з рільничого „кулка". При гашенні вогню люди найшли в хаті спаленого на вуголь господаря й трупи його жінки та двоїх малих дітей. Всі були вбиті сокирою, що лежала на долівці. У звязку з трагедією в родині Гневика перевели ревізію в місц. „Кулку Рольничому", де Гневек був занятий. Ствердили недостачу грошей та товарів на суму ок. 5.000 зол. Тому що „кулко" мали зліквідувати ці недостачі булиб виявилися. Гневек боявся карної відповідальности, з жінки та дітей не хотів наражувати на нужду й голод, повбивав усю родину. Щоби не вважали його за вбивника підпалив хату, себе й родину облив нафтою, щоби здавалося, що то нещасливий випадок.

— **Смерть в огні.** В Ясениці Пільній (пов. Косів) вибухла нічю пожежа в лісничівці. Вся родина лісничого Максимяка спала тоді. Згоріла 29-літня жінка Максимяка та її 5-літня донечка. Лісничий з жалю застрілився.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ

це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин.

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 15,

12/47 тел. 28-10.

— **Крадіж.** Скарбник гімназії ім. Конопніцької у Величці вкрав 13.000 зол., а книги попалив. У поліції сказав, що на покриття крадіжі готов дати свою бібліотеку, та її вартість мала.

— **Краєва хроніка.** До шпиталю в Станиславові привезено податкового екзекутора Стан. Недзялка, постріленого в живіт в Рогатині, коли хотів увільнити одну дівчину з дому розпусти. — В Городку арештовано торговця сіллю Й. Крігера і братів Марбахів зі Львова за зловживання на шкоду державного скарбу. — В Жовтанцях пов. Жовква арештовано Івана Жеребецького, що постріляв з втятого кріса Івана Семберта.

— **Вовки проти посольських кандидатів.** Недалеко села Кобаска тигинського повіту (в Бесарабії) напали вовки на національно-царанїстичного кандидата проф. Чобана підчас його агітаційної подорожі в повіті. Чобан зі своїми товаришами не міг дати собі ради з вовками. Щоби відстрашити вовків вони рішили пожертвувати свої виборчі маніфести. Але від холодних маніфестів вовки не втечуть. Кандидати почали їх палити й лякати вогнем напасників. Від летючкового вогню тікали вовки. Коли не стало летючок, скинули зі себе верхню одіж і спалили. Були би вовки таки поїли кандидатів, якби не надїхав саньми виборець селянин, що двох вовків застрілив, а решту прогнав.

— **Вовки на Покутті.** З Коломиї повідомляють, що наслідком сильних морозів дається відчувати щораз більше язва вовків. В Космачі появилося серед села кільканацять вовків, добуваючися до людських загород. Селяни живуть у хатах разом з худобою, бо це одинокий спосіб рятувати її перед вовками. Були випадки, що вовки добувалися навіть до хат. Облава, яку влаштувало недавно староство, не багато помогла. Вовки роблять дальше шкоду бідному населенню.

—**Арештують жидів.** Від кількох днів арештують у Варшаві членів ріжних жидівських філянтропійних і суспільних товариств. Є це в звязку з недавнім арештуванням комуністів у жидівському шпиталі. Арештували около 50 жидів.

— **Страйк румунських студентів.** На всіх університетах в Румунії студенти розпочали загальний страйк на знак протесту проти арештовань студентів, що належали до залізної гвардії. Страйк має тревати так довго, аж арештованих студентів не випустять на волю.

— **Полк імени Швеглі.** Президент Чехословаччини Масарик позволив, щоби 4. кавалерійський полк у Клятових для вшанування памяти покійного премієра Швеглі назвали його іменем.

— **Поляки в тайній німецькій організації.** У січні відбудеться в Катовицях розправа проти основників і управителів „Фольксбундюгент". Між обвинуваченими є і кількох поляків. Обвинувачені відповідатимуть за основання тайного законспірованого т-ва. Грозить їм кара до 3 літ. Акт обвинувачення закидає т-ву, що вело на Шлеську диверсійну акцію. Льокалі т-ва замкнули.

— **Ріжні вістки.** В румунській вязниці в Жілаві зголосилися письменник Раду Жірґ, арештований разом з іншими залізногвардійцями. — Плк. Ліндберґ з жінкою прилетів до Нова Біч (Льонґ Айленд), замикаючи тим способом свій окружний лет. — В черновецькому шпиталі помер у 61 році життя Севастіян Балашескул, учитель в Замістю, український просвітно-економічний діяч.

— **Град.** На острові Мітелене впав великий град. Заподіяв величезні шкоди, кількадесять домів завалилося, плянтації оливок знищені. Люди розтаборилися під голим небом.

СВІТОВО ОПАТЕНТОВАНА

СУШКА OVALO

має 98 верстя найліпшої бібули, є значно дешевша від тої самої скількости бібули, що її вживають в дотеперішніх сушках. Продажа у всіх складах писемного приладдя.

Фабрика „OVALO" Варшава, Длуга 39.

Тел. 11-99-45.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ромуальд Перфецький, емеритований професор гімназ. і бувший директор української приватної гімназії в Яворові помер у Львові дня 18-го грудня в 91-ому році життя. Покійний був справдішнім приятелем молоді та її любимцем. Був основником бурси св. Михайла в Коломиї, а як член громадської ради в Коломиї, діяльний член Міщанського Брацтва і один з перших його організаторів положив великі заслуги в ділянці нашого національного відродження на Галицькій Землі. В Коломиї лишив по собі ще одну дуже цінну памятку, а саме: його співзаходами між іншим розмальовано по мистецьки тамошню парохіяльну церкву. Як горячий український патріот виховав він своїх синів на визначних громадян і українських діячів. Наймолодший його син Олександер У.С.С., окружний комендант у Раві Руській, помер у чотирокутнику смерти на Україні. Старші сини Покійника це — Володимир, емер. суддя; д-р Роман Перфецький, адвокат і б. державний секретар З.У.Н.Р. і накінець Евген, артист-скрипак, професор Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові. Всі вони працюють щиро та з посвятою для добра і культури українського народу. Це був батько-патріот, що міг з гордощами радуватись успіхами своїх дітей у громадській і національній праці. В. Й. П.

—o—

З театру.

ТЕАТР „РІЖНОРОДНОСТЕЙ": „СТЕФЕК", КОМЕДІЯ НА 3 ДІ.

Спеціяльний французький талант: уміти вдягати поважні життеві проблеми з гумором та анекдотою. На першому плані проблеми і сатира; подвійне життя суворого дома батька, що є звичайним дешевеньким бабієм; вік сексуального дозрівання молодого хлопця, що першу звичайну пригоду вважає великим коханням; ніякове почування 17-літнього хлопця до своїх батьків, що не знають, чи вважати його дозрілим молодшим товаришем чи дітваком. Інтрига, завязка і розвязка цікаві, на рівні добрих французьких актуальних комедій.

З концертової салі.

2-ИЙ КОНЦЕРТ ФІЛЬГАРМОНІЇ.

Програма другого симфонічного концерту львівської Фільгармонії — під диригуванням д-ра А. Солтиса — хотіла (з нагоди ювілею „Татшанського Товариства") показати твори польських композиторів, звязаних чимнебудь з горами. Мабуть тому попав туди й таїр „Танок з Осмолоди", — не татранської в гуцульської Осмолоди. До речі, цей таїр Романа Палестра був найцікавішою точкою програми. Від довгого часу на львівській естраді не було чути такого сучасного твору дуже талановитого композитора, який не тільки користується в ньому всякими здобутками модерної композиторської і оркестрової техніки, але — що куди важніше — дає доказ, що його творчі думки цілком сьогоднішні. Побіч цих засадничих плюсів (не можу й не хочу поминути ніякої нагоди, щоби не підчеркнути безумовного значіння виконування кожного модерного твору взагалі — а у Львові зокрема!) — „Танок з Осмолоди" має дві неприємні хиби: з формально-творчого боку майже цілковитий брак контрастів, навіть

Гарну церу і її свіжість

осягнете уживаючи щоденно сухого крему під пудер „АЛЬОЕ". Припис уживання і раціонального масажу в середині опакування.

Фабрика АЛЬОЕ виробляє рівнож крем товстий (спортовий), пасту і порошок до зубів. 7

чисто динамічних, — та з боку інструментації зложування мідною і ударною групою інструментів. Всяк — це твір гарний і вартісний. — „Три відвічні пісні" Карловіча зайвий раз дали доказ, скільки польська музика втратила зі смертю цього композитора, який в своєму майбутньому розвиткові був би певно зайняв передове місце в сучасній польській творчості. Два останні симфонічні твори програми — Желенського і Носковського — солідна праця солідних і талановитих ремісників, що хитаються пом'ж патосом Шумана та патосом Чайковського. Цей останній імовірно найближчий їх серцю (його „Лебединє Озеро" „стоїть" в усіх закутків увертюри Желенського)

Солісткою концерту була п-і **Софія Федичковська,** нинішня примадонна варшавської опери яка розпочинала карієру як українська співачка. Вона розпоряджає великим дуже гарним у високих регістрах голосом (погані, без всякого тембру низи — чи не наслідком тільки хвилевої недиспозиції?), музикальністю і небуденною культурою — завдяки чому всі її точки зискали їй щирі овації зі сторони публики. Цікаво, що сала світила проймаючою пустотою.

ант. рул.

Дописи.

ЛЬВІВ.

З діяльности амат. гуртка при чит. „Просвіти" на Стрийськім. В мин. неділю влаштував амат. гуртон читальні „Просвіти" на Стрийському передмісті виставу психольогічної пєси Єлисея Карпенка „Момот Ніч". Песа та слаба, але треба признати, що аматора доложили багато старань, щоб вистава вийшла якнайліпше. Одначе кілька осіб грало слабо, так, що виходили прикрі дисонанси. До того суфлера на психольогічній пєсі не сміє бути чути на салі. Побажатиб, щоб наші аматорські гуртки при читальнях давали більше психольогічних пес, але кращих авторів. Тоді і сала не буде світити пустками.

Присутній.

ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Вистави театру Тобілевича. Недавно загостив до нас на кілька вистав театр ім. Тобілевича. Вистави пройшли з повним успіхом, передовсім „Мотря" і „Батурин". Гарна та високо-мистецька гра актора і зміст цих пес зробили на нашу публіку незатерте враження. Успіх матеріяльний не був нітто великий, хоч місцева і позамісцева інтелігенція, міщанство та селяни із сусідніх сіл на кожну виставу находили досить численно. Сусіди і полюки і жиди, можна сказати, бойкотували театр.

КАЛУШ.

Свято „Просвіти". В дні 8. XII. ц. р. відбулося у Калуші традиційне свято „Просвіти", яке з року на рік притягає щораз більші маси народу, ставочи таким чином справжнім народнім святом. Рано відслужив у місц. парохіяльній церкві о. кан. Тисовський в асисті о. Соломки і Перепічки Службу Божу й панахиду за покійних членів „Просвіти". На просвітку академію яка відбудася в полудне в салі Нар. Дому, прибув делегат Гол. Т-ва зі Львова, який виголосив популярну (може навіть з деяким переборщенням) промову про завдання „Просвіти" в нашому нар. житті. Крім цього в програму входили музично-вокальні точки, а саме гра трубних орхестр в Хотїчи і Підгорок, обі під проводом енергійного і здібного дирігента п. Б. Файфера. Остання, себто орхестра в Підгорках, виступила в Калуші уперше на святі „Просвіти", виявляючись бездоганно зі свого завдання, хоч існує щойно не цілий рік. Хори „Калуського Бояна" і „Просвіти" в Підгорках та рецитація „Нечитальника" Мартовича, виголошена п. І. Королем, виповнили до кінця цю змістову і — що важніше — новозу програму. В місті звертав цього року увагу брак відповідних наліпок, якими в мин. роках українці прикрашували свої вікна, а які звичайно присилало Гол. Т-во. На будуче слід би подбати про такі наліпки, бо крім пропагандивного характеру, приносили вони й немалий дохід.

Інкасенти філії „Просвіти". Філія „Просвіти" в Калуші в порозумінні з іншими культ.-освітніми установами постановила заангажувати двох інкасентів для збирання вкладок, уділів та інших задекларованих квот у повіті. Ті інкасенти будуть мати відповідні легітимації, щоби тим робом охоронитись перед можливими зловживаннями. При помочі тих інкасентів повітові культурно-освітні організації сподіються стягнути хоч частину тих квот, які інтелігенція і сільські організації довгують їм за вкладки тощо.

—o—

СПОРТ.

СВІТОВЕ МИСТЕЦТВО НА СОВГАХ

Світове мистецтво жінок на совгах здобула за останніх сім літ Соня Гене. Це одинокий рекорд, якому найближче стоїть австрійка Сабо з пятьма титулами чемпіонки світу. Само собою, що рекордова ліста Соні Гене ще не закінчена, навпаки: є чимало даних, що Соня сидить дуже певно на престолі королеви ледяного балету. Читачів цікавитиме ліста чемпіонок світу:

1906 у Давосі: М. Сверс (Англія).
1907 у Відні: М. Сверс (Англія).
1908 в Опаві: Кронберґер (Мадярщина).
1909 у Будапешті: Кронберґер (Мадярщина)
1910 у Берліні: Кронберґер (Мадярщина)
1911 у Відні: Кронберґер (Мадярщина).
1912 у Давосі: Горват (Мадярщина).
1913 у Стокгольмі Горват (Мадярщина).
1914 у Ст. Моріці: Горват (Мадярщина).
1922 у Давосі: Сабо (Австрія).
1923 у Відні: Сабо (Австрія).
1924 у Христіянії: Сабо (Австрія).
1925 у Давосі: Сабо (Австрія).
1926 у Стокгольмі: Сабо (Австрія).
1927 в Ослю: Соня Гене (Норвеґія).
1928 у Льондоні: Соня Гене (Норвеґія)
1929 у Будапешті: Соня Гене (Норвеґія)
1930 у Нюйорку: Соня Гене (Норвеґія).
1931 у Берліні: Соня Гене (Норвеґія).
1932 у Берліні: Соня Гене (Норвеґія).
1933 у Стокгольмі: Соня Гене (Норвеґія)

КРАКІВ — ГОЛЯНДІЯ.

У Газі відбулися змагання копаного м'яча між репрезентацією Кракова та дружиною Звалюен, що є неофіціяльною репрезентацією голяндських спортових товариств. Меч закінчився побідою Кракова в відношенні 4:3 (3:3).

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Кооп. Український Театр у Львові.

Гостинні виступи Українського Театру ім. Тобілевича.

Салі Театру Ріжнородностей (Нар. Дім): 21. XII. „ПЕПІНА" оперетка на 3 дії Р. Штольца.

22. XII. год. 7.30 веч. „СОНЦЕ РУЇНИ" іст. трагедія на 5 дій В. Пачовського.

Білєти вже продаються в Нар. Торговлі, Ринок 36, а в день вистав від год. 6 при касі.

Великий Міський Театр.

Четвер, 21. XII. год. 6 веч. вистава для молоді „Клеопатра".

Пятниця, 22. XII. год. 7.30 веч. „Бесіда". Всі місця по 1 зол.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 21. XII. год. 7.30 веч. Український Театр ім. Тобілевича „Пензіз".

Пятниця, 22 XII. год. 7.30 веч. Український Театр ім. Тобілевича „Сонце руїни".

Кіна.

АДРІЯ: „Лицарі сумерку", „Горячка праці"

АПОЛЬО: „Молодість на замовлення".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Парижі".

КАСІНО: „Живемо сьогодні".

КОПЕРНИК: „Білий опір" і додатки.

КОЛІСЕЙ: „Королівський любко", ревія „Рік обильности".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Жінка шпіон" і Бастер Кітон.

МУЗА: „Таємний острів" та весела програма: Льорель і Гарді.

ПАЛЯС: „Утеча перед шлюбом".

ПАН: „Право до гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „Під грязом куль".

ХИМЕРА: Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Ромео та Юльця", ревія з Букоємською, Аморсом і Берським.

УТІХА: „Чудотворець" і ревія з Давидовичем.

Закордонне радіо.

Четвер, 21. грудня 1933.

Відень (517.2) 17.25 Фортепян; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт, 18.30 Спів; **Кошиці** (293,5) 17.00 Концерт; **Прага** (488,6) 22.25 Сметанині твори; **Париж** (1725) 21.00 Оп. вечір; **Штрасбург** (345.2) 21.30 Вок. концерт, 22.40 „Лямуре Ревельон" оп. Гармана; **Атльона** (413) 21.25, 22.15 Спів; **Ковно** (1935) 19.30 Трансм. з Опери; **Лейпцір** (385.6) 22.50 Концерт; **Мінхен** (533) 21.20 „Симфонія Фавст" Ліста; **Мільякер** (350,6) 21.20 Веселі взр. пісоньки; **Будапешт** (550.5) 13.30 Військ. орхестра, 21.35 Циг. орхестра, спів; **Мілано** (3315) 20.40 „Любовний напиток" оп. Доніцетія; **Рим** (441.2) 20.40 „Каза мія, каза мія" оп. Піетрія.

Пятниця, 22. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.20 Спів, 20.00 Концерт творів Пучінія; **Прага** (488,6) 17.05 Концерт, 21.30 Фортепян; **Париж** (1725) 21.45 „Історія Міньон" на осн. Гетого, муз. Шумана; **Атльона** (413) 20.45, 22.00 Спів; **Берлін** (419) 9.00 Коляди; **Гайльсберґ** (276,5) 19.00 Концерт; **Лайпціґ** (389.6) 13.25 Легка музика; **Бреславя** (325) 20.10 Давні коляди, 22.35 Свят-вечірній концерт (Гендель-Бах-Гайдн); **Будапешт** (550,5) 13.30 Циг. музика, 19.00 Опера; **Мілано** (331,5) 13.45 Муз. всячина, 20.40 Симф. концерт; **Рим** (441,2) 14.00 Концерт віольончеліста Бонучія.

Львівське радіо.

Четвер, 21. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Дрібні Брамсові твори; 12.35 Концерт; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Джезова орхестра; 16.55 Солісти (музика, спів); 17.50 Балачка „Рорати"; 18.00 Відч. про фонд праці; 8.20 Авд. „Світло в гробі"; 19.00 Фейл. „Зовнішній жест, внутрішній відгомін"; 19.15 Всячина; 19.25 Відчит; 19.40, 19.45 Спортові вістки; 20.00, 21.15 Концерт (музика, спів); 21.00 Техн. почт. скринька; 22.00 Пісоньки з грамофону; 22.15 Ретрансляції із захорд. станцій; 23.05 Танкова музика.

Пятниця, 22. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Маловідомі форт. твори з грамофону; 12.35 Метеорольогічні вістки; 12.38 Музика для дітей (грамофон); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки, 15.40 Сальонова орхестра; 16.55 Грамофон; 17.10 Сонати (скрипка, фортепян); 18.00 Переказ про Білий дім у Закопаному; 18.20 Звуковик і гротеска в джезі (спів, фортепян); 19.07 Всячина; 19.25 Актуальний відчит; 19.40 Спортові вістки; 19.45 Сніговий комунікат; 20.00 Муз. балачка; 20.15, 21.15 Симф. концерт, 21.00 Свят-вечірній фейлетон; 22.40, 23.05 Циганська музика.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в приватних оборотах у середу платили за долара по 5.64 зол. Банк Польський платив 5.55 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.10, Парнж 34.88, Берлін 212.35, Ціріх 172.10, Амстердам 357.60, Нюйорк ґотівель 5.69, Нюйорк чеки 5.68.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. XII.: масло зол. 3.—, молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.20—6.40 за копу. Тенденція на масло удержана, на молоко, сметану і яйця сильна.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛИШЕ у виробі **ФРАЙЛІХА** фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь, ковдри 9.80, брокати від 2.90, Львів, Сикстуська 21. 660 5 4—?

В ДОМІ „НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ" вул. Косцюшка ч. 1 а до винайму на II-ім поверсі від 1. січня 1934 р. фронтові 4 кімнати з кухнею на мешкання і 4 кімнати на бюра. Всі кімнати можуть бути получені разом. 778 2—2

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, Grodno, ul. Hoovera 9. 9-15

ПРИЙМУ на станцію (середмістя) учеників (-ниць). Солідна опіка. Евентуальна поміч в науці. Зголошення до „Діла" під „Станція". 787 2—2

ВІДПОВІДЬ на слова: „Можна би на цю тему („Парадокси життя") балакати богато-богато... хоч трохи дивно висказувати свої погляди в далеке..." вернулась. (Мабуть через помилкову шифру). Підняти нову відповідь з правильною шифрою або писати під моєю шифрою. 784 3—3

ПАРАДОКСИ життя! — Згаданої відповіди на головній почті посте-рестанте немає. 788 *—2

МУНДУРИ І СТУДЕНТСЬКІ ПЛАЩІ, приписові, поручає по дешевих низьких цінах: Вир-бня шкільної одежі „ПАЛЮМ", Львів, Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 2—3

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 2—15

ПЕЧІ залізні, шамотові поручаємо на остру зиму — РЕНТШНЕР, ЛЕГІОНІВ 37. 30/49 *—4

„ПАРАДОКСИ ЖИТТЯ" має лист в „Ділі". 794 1—1

ПОКІЙ, свент. з телефоном від 1. І. до винайму — вул. Чарнецького 26, мешкання 1. 790 1—1

ДОБРЕ СКРОЄНІ СОРОЧКИ, чепурні, зі смаком, гарні капелюхи по низьких цінах поручає А. Р. ТЕРІХ, пл. Марійська 1, Готель Жоржа, Тел. 47-44. 31/49 1-3

НАЙДЕШЕВШЕ купиш панчохи, рукавички, шалики та теплє біллє — „РУСАЛКА". — Сикстуська 9. 12/33 1-1

Читайте „Діло"!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в 20-ті і 7-мі роковини смерти бл. п.
ЕВГЕНІЇ І ОЛЕКСАНДРА
БАРВІНСЬКИХ
відправиться в неділю дня 24. грудня 12-та год. пол. в церкві Успення Пр. Богородиці заходом родини.

ОГЛЯНЬ

і напевно купиш корсети, корселети і всілякі корсетові вироби, найновіших французьких фасонів

„ГОРСЕЛЄТ"
СОБІСЬКОГО 2 (пл. Марійська 10).

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

МІД ПАТОКА І. якости висилає за післяплатою почтовою в цінах:

10 кг. дзбанок	зол. 25.00
5 кг. дзбанок	зол. 14.00
3 кг. дзбанок	зол. 8.50

СКЛАД „НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ"
777 ЗБАРАЖ. 2—1

Присилайте передплату!

ДЕШЕВІ, СЕЛЄКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 13/47 1—25

Лєщатарські комплєти

як цігани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (дудльбокс), дошки (ясеневі), в'язання, кийки і шапки виконує і продає за зол. 63.50

ВИРІБНЯ „РЕНОМА"
Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.
1/32 Вступи і переконаєшся! 8-10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавничa Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 339 (13.538). Львів, субота 23. грудня 1933. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Угорщині 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·60 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Присуд у процесі „Юнака" в Кремянці.

20. грудня ц. р. в 1. год. проголошено присуд у справі (гл. „Діло" з дня 20. XII. ч. 336) за приналежність до організації „Юнак", яким засуджено: **С. Пшеничного на 6 років вязниці,** 10 літ позбавлення прав і 320 зол. суд. коштів, **І. Шубського на 5 років вязниці,** 10 літ позбавлення прав і 320 зол. суд. коштів, **С. Закидальського на 4 роки вязниці,** 10 літ позбавлення прав і 160 зол. суд. коштів, **Ю. Козубського, Миколу Нездвецького і П. Львовича — кожного по 2 і пів року вязниці,** 6 літ позбавлення прав і по 160 зол. коштів, **Михайла Нездвецького, А. Мельничука, М. Дзинича, М. Чорнія, А. Ратинську, О. Табінську, В. Ключинську, А. Козачка, В. Мінчука, А. Хлоупика, О. Жиглевича, В. Вавринюка, О. Баглаївну і Р. Зелінську — по півтора року вязниці,** 5 літ позбавлення права з завішенням на 5 років і по 80 зол. коштів, **Кавецького на 1 рік вязниці,** 5 літ позбавлення прав і 40 зол. коштів. Кавецькому зараховано 6 міс. слідчого арешту і решту кари даровано на підставі амнестії.

К. Горанчука, А. Лобара, В. Янчара, Є. Трачуківну, Г. Козубську, В. Шереметівну і Т. Сагайдаківську — по 1 році дому поправи з завішенням на 3 роки. **Г. Фурсівка, М. Чучмаївну і О. Сімонівечівну** — звільнено від вини і кари.

По присуді Пшеничного, Шубського, Закидальського, Миколи Нездвецького, Ю. Козубського і Львовича заковано і під ескортою 10 поліцаїв відставлено до кремянецької вязниці.

Мала саля суду змогла вмістити лише кількадесять осіб публики. Перед будинком суду очікувала велика юрба народу, яка відпровадила засуджених до брами вязниці. Судовий присуд зробив гнітуче враження; підсудні приняли його спокійно.

М.

З Англії остерігають перед більшовицькою пропаґандою.

„Ню Йорк Таймс" повідомляє в каблеграмі з Льондону, що тамошні газети живо обговорюють справу визнання СРСР Америкою, а льондонський „Таймс" приходить до висновку, що остаточно треба було зробити якесь потягнення і дійти до порозуміння зі Совітами. Одночасно ця газета остерігає, що зобовязання Літвінова заперестати комуністичну пропаганду не мають такого значіння, яке звичайно до таких запевнень привязують. Про це переконався британський уряд, що заключив також такий договір, який опісля не був дотержаний. Слабою точкою умови — каже „Таймс" — є те, що Літвінова зобовязався заперестати пропаганду іменем совітського уряду, а пропаґанду веде „Комінтерн", що на нього уряд не має ніякого впливу. Саме „Комінтерн" іменує найвищих комісарів, отже уряд є властиво правою рукою комуністичної партії, а комуністична партія веде революційну пропаганду за границею. Тому ніякі зобовязання Літвінова в цій справі не мають зобовязуючої сили для „Комінтерну". Рузвельт про це знає, але ця точка помагає йому успокоїти прилюдну опінію Америки.

Перед великими політичними под'ями.

ПАРИЖ, 21. 12. ПАТ. „Журналь де Деба" повідомляє, що під проводом Літвінова відбулася у Москві конференція радянських амбасадорів, щоб устійнити напрямні радянської політики. На думку кореспондента, можливе, що Бонкур поїде до Москви, евентуально з мін. Беком. Порівнання тих фактів з побутом Авеноля в Льондоні і Парижі та з подорожею Саймона до Риму й на Капрі, де пробуває шеф гітлерівських штурмівок кпт. Рем, свідчить, що ще з кінцем ц. р. можуть наступити події першорядної політичної ваги.

ПАРИЖ, 21. 12. ПАТ. Льондонський кореспондент „Журналь де Деба" повідомляє, що мін. Саймон після дводенного побуту в Парижі поїде до Женеви, а звідтіля просто на Капрі. Евентуальна його стріча з Мусолінім наступить в поворотній дорозі, коли мін. Саймон буде поінформований про результат розмов амбасадора Фіпса з Гітлером.

ПРИГАДАЙМО СОБІ ВСІ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ „ПРОСВІТИ" В 65-і II РОКОВИНИ!

Нема зміни в подорожуванні по Совітах.

НЮ ЙОРК, 10. грудня. (Вл. кор.) Одне з наших земляків, уроджений в Америці, зайшов до канцелярії совітського подорожного бюра „Інтуріст" в Ню Йорку за інформаціями в справі подорожі до краю Совітів. Тут сказали йому, що можливо подорожувати під проводом урядових провідників. На запит, чи може їхати самостійно, дали йому інформації, що мусить заголосити наперед свій намір в Інтуристі, звідти пішлють його просвій намір в Інтуристі, звідти пішлють його проїхання до Москви, а щойно після провіряння Москвою його намірів, він може знати, чи більно буде йому поїхати самостійно, чи ні. В розмові пробував урядовець Інтуриста довідатися чи інтересент не є випадково журналістом, бо журналістам загалом вступ на Україну заборонений. І дуже дивувався урядовець, пошо то загалом американець хоче їхати на Україну, чому не до Ленінграду, Москви і т. п. Виходить, що признання Совітів Америкою не змінило нічого досі в справах подорожі американських горожан до царства Совітів.

Хочуть перенести столицю Злучених Держав.

В місячнику „Америкен Рівю" за грудень помістив статю Джан Кров Рансом, професор університету Вандербілт, в проєктом перенести столицю Злучених Держав з Вашінгтону на захід, десь над річку Міссісіпі, у відлалі яких півтора тисячки миль від моря. Тим Рансом хоче осягнути дві цілі: дати забезпеку американській столиці перед нападом ворога, бо місто Вашінгтон лежить заблизько морського берега і може бути знищене цілковито на випадок війни, а друга ціль дане ще більше: Рансом думає, що будова нової столиці дасть інспірацію цілій нації до великих діл, щось таке, як московська пятилітка захопила населення Совітів. При цій нагоді автор виказує, що ні одно місто в Америці не було відповідно плянованє на столицю і тому кожне має дивоглядну форму. Коли би розпочати нову столицю виключно для поміщення бюр, то можна її збудувати згідно з вимогами естетики і культурних вимог.

Гаркавенко здобув світове мистецтво.

БЕРЛІН (вл. телеграма). Олександер Гаркавенко поклав по тяжкій боротьбі німецького польського великана Півенького і здобув отсе вдруге титул мистця світу. Дужанням тим привітало 5.000 видців, крім того великі маси народу, що не могли вже дістати карти вступу, чекали на вислід дужань на дворі. Перемогу Гаркавенка приняли тисячні маси, зокрема українці, незвичайно оваційно.

—o—

Ширіть наш часопис!

ЛЕЩАТА, ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ВИРЯД, СОВГИ И САНКИ по найнижчих цінах поручає КООП. „П Л А С Т", ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

Конференція допомогових комітетів

під проводом кард. Інніцера у Відні.

(Кореспонденція з Відня.)

В днях 16. і 17. грудня ц. р. відбулася, за вісткою „Діло" вже у Відні міжнаціональна і міжконфесійна конференція представників комітетів допомоги голодуючим у СРСР. Конференція була скликана з ініціятиви віденського комітету під проводом кард. д-ра Інніцера та відбувалася в кардинальській палаті.

У конференції, крім членів віденського комітету, були заступлені: Європейська централя для церковної допомогової акції (полк. Сетон з Женеви); Світовий союз для міжнародної гуманітарної праці (проф. Фішер, Льондон); представники німецьких допомогових організацій (с. прал. Вінкен — Берлін, пастор Шредер і пастор Шляйпінг — Берлін, проф. Упруг — від „Брітіш Нот" Берлін); представники жидів (віденський рабін д-р Фейхтванг і проф. д-р Ейзлер); представники москалів (проф. Курчинський і князь Трубецкий); представники українців у числі 9 учасників. До української делегації входили: представник Впр. митрополита Андрія Шептицького єпископ Н. Будка, парох церкви св. Варвари у Відні о. д-р Горинкевич (як член комітету кард. Інніцера), представник львівського Комітету Рятунку України пос-ка М. Рудницька, пос. З. Пеленський, д-р Мармаш і А. Вітошинський, представник варшавського комітету д-р І. Чикаленко і представник українсько-французького допомог. комітету і Емігр. Ради в Парижі д-р Логоцький. Львівські представники крім того повновласти заступати комітети в Празі, Чернівцях і Брюсселі.

Наради конференції тривали два дні і мали дуже поважний характер. Темою нарад були такі справи: 1) звіти з положення в СРСР та з дотеперішньої допомогової акції. Головний реферат до тієї точки виголосив секретар міжконфесійного комітету під проводом кард. Інніцера д-р Е. Амменде. Його доповнювали проф. Курчинський, пос. *Пеленський*, пастор Шляйпінг і проф. Упруг; 2) форми і можливости допомоги голодуючим; 3) інформація і пояснення опінії світа для справи допомоги; 4) консолідація дотеперішніх допомогових заходів; 5) приняття резолюцій.

Українська делегація своєю численністю та активністю вибилася на чоло конференції. Хоч конференція мала аполітичний, чисто гуманітарний характер, то все таки українська справа виринала на ній при кожній нагоді і всім учасникам було ясно, що голод це один із засобів боротьби Москви проти України. Українські делегати забирали слово до всіх точок програми. І так зараз після відкриття конференції кард. Інніцером вложив йому поздоровлення від митрополита Андрія і всіх присутніх о. єпископ *П. Будка* за започаткування та ведену ним гуманітарну акцію допомоги голодуючим. На першому засіданні конференції промовили крім посла Пеленського посолка *М. Рудницька*, яка звернула увагу на масове вимирання літньою до 14-го року життя на Україні та на потребу окремих допомогових засобів для ратунку дітей. Цього самого дня по полудні (16. ц. м.) *пос-ка М. Рудницька* виступала в імені всіх українських допомогових комітетів зовсім іншим характер голодової катастрофи для українського народу, ніж для інших народів у СРСР. Бо голод на Україні має для нашого народу характер загальнонаціональної катастрофи, і тому то засоби індивідуальної допомоги для голодуючих не можуть бути для нас вистарчаючими. Для українців необхідна організація міжнародньої допомоги для масового засмотрювання населення в пожиру. Далі обговорила пос-ка Рудницька методи організації такої міжнародньої

допомогової акції. Про працю французького українського комітету в Парижі інформував д-р *Лотоцький*.

Українські делегати працювали і в розташованій комісії конференції. Принятї резолюції були вже оголошені в „Ділі" і тому на цьому місці їх пробускаємо.

З нагоди цієї конференції відбули українські делегати окрему свою нараду для всесторонньої праці.

Віденська конференція, як перша спроба об'єднання усіх дотеперішніх зусиль в напрямі ратунку голодуючого населення в СРСР, а зокрема на Україні, з повним успіхом у площині координації праці міжнародніх гуманітарних чинників. Моральне і пропаґандивне значіння конференції велике, хоча би з огляду на особу кард. Інніцера, який тішиться незвичайною популярністю і пошаною в цілому культурному світі.

Все буде, як бувало...

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ В ОГНІ СОЙМОВОЇ КРИТИКИ: ДЕБАТА, АТАКИ ОПОЗИЦІЇ й ВІДПОВІДЬ МІНІСТРА.

У вівторок, 19. ц. м., від год. 10.30 перед обідом до 3. по півночі, розглядала соймова комісія бюджет міністерства внутрішніх справ. Як *звичайно, прийшов* на це засідання також міністер ресорту з усіми шефами відділів.

Засідання почалося від **експозе міністра Перацького.** З цього експозе заслуговує на увагу, що видатки на охорону кордону та на поліцію (кругло 150 міл. зол.) це 76.5 проц. бюджетової суми цілого міністерства — проти 75 проц. в минулому році. Це мотивував міністер між іншим такими словами: „Зі спеціяльною енергією та силою мусять бути демасковані та гноблені рухи, які бажають підірвати основу держави. Маю на думці акцію диверсійно-саботажну. Буду далі переслідувати її цілком безоглядними методами". — В триста тисячнім поліційнім корпусі можуть трапитися — говорив далі міністер Перацький — недотягнення і навіть провини. Від 1. січня до 30. вересня ц. р. здеґрадовано за побиття на поліції двох і звільнено 11-ох поліціянтів. В боротьбі з комунізмом, який тепер звернувся й на польське село, вживається давніх методів. Про ОУН сказав ще міністер окремо: „Ця організація використовує всі прояви загально-суспільного і національного життя, польського та українського. Пригадую такі її терористичні виступи як з приводу „свята моря". Остання серія її виступів звернена проти польських шкіл. Розкинено летючки, є вломи до шкіл з нищенням державних емблемів. Таким чином бажається зреволюціонізувати найширші маси укр. народу. Терор на окремі особи, урядові та приватні, трівае далі, як і підпали. Не потребую запевнювати панів, що уряд має достаточну силу, щоби цю акцію приборкати та що вжите до цього всіх доцільних засобів, коли більшість українського громадянства сама не опануе цієї анархії".

Відтак перейшов міністер до обговорення перебудови територіяльної самоуправи. Виклад виборів до міських рад схарактеризував як побіду компромісу всіх суспільних ґруп під гаслом господарської та культурної праці і заповів, що громадські та волосні вибори закінчаться в зимі. В дотеперішніх громадських виборах переміг — мовляв — інстинкт селян, які вибирали до громадських рад найвідповідніших людей без огляду на їх партійне лице.

Референт бюджету (пос. Пончек з ББ) не сказав нічого цікавого.

Дискусію зачав пос. **Римар** (вшехп.), який навів дуже багато прикладів поведінки поліції. Потім промовляв пос. **Чапінський** (ППС), який між іншим торкнувся й афери з Барановським, якого вважае сучасним Азевом. Міністер Перацький зараз відповів на те, що Барановського заангажовано як конфідента, щоби превенційно протидіяти наміреним актам терору ОУН, але він був також контрозвідчиком тоїж організації. „Барановський це помилка органів публ. безпеки, але не поліційний провокатор".

По промовах посла **Полякевича** (ББ) і **Врони** (людовця), що виступав передовсім проти методики уряду в громадських виборах, та **Санойци** (ББ), який підхопив внесок посла Луцького в справі голоду на Підкарпатті з попередньої дискусії при бюджеті міністерства рільництва, прийшов до голосу посол **О. Луцький**, представник Укр. Клюбу. Однак сам перед його промовою председник комісії обмежив час промов до найвище 30 хвилин.

Диспозиція тої промови (яку „Діло" своєчасно зареєструвало) була ось-яка: Правда визнавання уряду публично до очей — це найбільша й конечна річ загроженого парляментаризму і єдина можлива льояльність, якої завсіди вимагає уряд від українців. Життя народу в чужій державі це незвичайно важка та складна проблема для обидвох сторін. Поляки повинні це добре памятати. Ця проблема ще важча, коли другий нарід, як ні в Польщі, дійшов до повної національно-політичної свідомости і попав до чужонаціональної держави після визвольної війни. Поза ним тепер в Польщі, як і деінде, здійснюється расю авторитетизму та тоталізму держави, вона якнайбільше централізується, її силу міриться силою виконавчого органу себто уряду, держава захоплює всі ділянки життя, яких доведавна не торкалася. Життя чужих народів в державі стає в таких умовинах важче, ніж коли-небудь дотепер. Щоби таку дійсність ще більше ускладнити, польський уряд, перебудовуючи устрій своєї держави, поводиться так, начеби Польща мала всі дані на однонаціональну національну державу, але в теперішніх умовинах це не є правдою. Щоби з цієї сліпої вулиці вийти, уряд поставив тезу, що навіть нас укра-

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, флянелі та білизняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕҐІОНІВ Ч. 33.

їнців, замешкуючих тут компактно і від віків майже 150.000 квадратних кам., вважається тільки громадянами, яким за чинну льояльність запоручується життя й посідання. В таких рямцях українці не змістяться, бо це національний організм з потребами не тільки одиниць, але й цілого організму. Це правда, що тепер не тільки в Польщі лунає гасло: держава понад усе. Ми це знаємо і розуміємо. Але таку саму силу й таке саме право має друге сучасне гасло: нація понад усе! Нація це дух землі й крови і її, при рівені нашої свідомости, ніяка хитра софістика не переможе. В таких умовинах уряд жадає від українців льояльности. Алеж без огляду на зміст того слова **льояльність не може бути одностороння**. Льояльність обовязує й державу. І тут перейшов промовець до комплексу справ, характеризуючих становище уряду в українських справах. Не є льояльністю такий підхід рішаючих в державі чинників при зміні конституції, яким унеможливлюється додержання міжнародньої умови про нашу територіяльну автономію, не є льояльністю такий устрій першого і скріпленого сенату, в якім згори виключається представництво автохтонного українського населення, не є нею й „фіґлі" з віденською конвенцією, лемківські букварі, масове усування українців з усіх урядів, розвал нашого навіть вселюдного шкільництва, нехтування плебісцитів шкільних, дотепи з власних постанов про основання українського університету і такий новий закон про територіяльне самоврядування, який тепер нас обовязує. Цілий нарід вганяється під тягаром безробіття своєї вишколеної до праці молоді. Уряд найшов для неї одно платне заняття, таке як для відомого Барановського. (Віцемаршалок **Полякевич:** Кого за це обвинувачуете? **Луцький:** того, хто платить!). Культурні українські установи на Волині розвязано. На Холмщині замкнено й збурено навіть церкви. Люблинський суд ухилив конфіскату єдиної по довгих літах української однодневки „Холмський Голос", але світу вона й так не побачила. Бучацький староста не допускае в 15 випадках впродовж цього року до основання кружків приватної української „Рідної Школи", поліція бе дітей в Синевідську й деінде за шкільний страйк, у Волинській республіці не вільно відсвяткувати 5-літнього ювілею луцького „С. Господаря", а інших філій цього Товариства не вільно основати на Волині, в томашівськім повіті на жадання старости розвязує окр. суд всі українські кооперативи без їх переслухання (Председник: не вільно критикувати присудів суду), а Рівне не може „Маслосоюз" відчинити склепу, бо коли 14. жовтня ц. р. повідомляється нас, що воєвідство ухилило не рішення старости, він цього самого дня знову видае це саме своє рішення про небезпеку для людського життя якби цей склеп відчинено. При виборах до міських рад добрі були всі фіґлі зі спеціяльним викроєнням округ і з іспитами з польської граматики на них кандидатів і т. д. і т. д. Ми ясно й отверто виступаємо проти розбудови нашої методами ОУН, але саме тому тим сильніше мусимо тут підкреслити, що така державна політика в українських справах створює об'єктивні умовини для симпатій до тої організації. УНДО добре знає, чого може домагатися від уряду, а чого може домагатися від себе й українського народу. Знаємо, що України нам не дасьте, це наша справа, але ви не даете взагалі нічого. Ми бажаємо, серед найтяжчих для нас умовин, піднести свій нарід в ерархії народів, але не хочемо, не можемо й не будемо підданими нікого другого народу. Уряд диктуе нас в користь польського народу. В кожній декляруванні є вибуховий матеріял. Невистарчаючі можливости рідного життя завсіди були джерелом катастроф в міжнародньому житті. Дотеперішня державна політика це топтання нашої гідности. Культ авторитету держави відібрав урядові й суспільності польській політичний глуз. Найвищий час зійти з цього шляху!

Серед останніх десятьох хвилин промови председник разураз взивав промовця, щоби кінчив.

По послі Луцькім промовляв посол **Матчак.** З його промови найцікавішим було завваження, що самбірський процес не зовсім виявив ролю Барановського так як це освітлює міністер Перацький. Процес і дальші події доказали, що крім Барановського є в ОУН багато інших конфідентів поліції. Віцевоєвода Сохацький зізнав в Самборі, що навіть в городенськім нападі на почту брали участь 2 конфіденти поліції. Оповідається загально, що в переповленім нападі на куратора Ґадомського, було більше конфідентів ніж неконфідентів. Провокація шаліє, вона деморалізує українське життя і не допускає до його нормалізації.

З дальших промов цікавою була пересторога посла **З. Стронського** (ББ), щоби українці „не важилися" другий раз на таку провокацію уряду як напад на совітський консулят у Львові.

Посол **Скрипник** (ББ) захвалював волинські відносини. Послові **Розмарінові** (жид) відібрав председник голос за жалі на цензуру друків.

На кінці засідання промовив ще раз міністер внутрішніх справ підкреслюючи між іншим, що **конфіденціональна служба є конечністю.**

У відповіді українцям зазначив міністер, що **уряд не може укладатися з українцями як окремою національною ґрупою, бо це було би привілеєм українців і кривдою всіх інших горожан.** Міністер заперечив, що не приймається українців до держ. урядів, бо „він сам принав недавно одного до адміністрації." Українці бойкотуюґь свою молодь, коли кого з неї прийметься до адміністрації. Української молоді з покінченими студіями забагато, але цьому ніхто не винен поза самими українцями, тепер є те саме й у поляків. (Завваження п. Луцького, що якби на українській території число українських урядовців і підурядовців відповідало числу населення, тоді не було би в нас ніяких умовних безробітників — осталося без відповіди). Нарешті відчитав п. міністер статистику українських „Просвіт", кооператив, кружків „Сільського Господаря", „Рідної Школи" і „Союзу Українок" на доказ, що все в порядку.

З промови міністра Перацького вийшло ясно, що — все буде, як бувало...

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український загід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 23 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Полотна НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ
КОВДРИ, МАТРАЦИ, ДЕРКИ СОЛІДНІ І ДЕШЕВІ
ТЕКСТИЛЬНА ҐУРТІВНЯ
ЛЬВІВ, РИНОК 30.

Чи можливі у нас міжпартійні умови?!

Історія одного мандату, — або: як радикали зломили умову про виборчий блок з 1930 р.

V. ЛИСТ Д-РА І. МАКУХА ДО Д-РА Д. ЛЕВИЦЬКОГО З ОРИГІНАЛЬНОЮ „ІНТЕРПРЕТАЦІЄЮ" БЛЬОКОВОЇ УМОВИ.

Продовжуючи друк документів до історії виборів з 1930 р. подаємо нині повний текст листу голови УСРП д-ра Івана Макуха до голови УНДО д-ра Д. Левицького в справі мандату, опорожненого по смерти бл. п. д-ра Я. Олесницького. Листа цього оголошуємо навмисне тому, щоби уможливити громадянству створити собі обективний погляд на цю справу на підставі всіх документальних даних і пізнати також авторитетне становище другої сторони. Текст листу д-ра Макуха друкуємо без найменших змін.

*

Товмач, 10. листопада 1933.

До ВШ. П. Д-ра Д. Левицького, посла і Голови Ц. К. УНДО

у Львові.

Вельмишановний Пане Голово!

Лист від Ц. К. УНДО з дня 23. вересня ц. р. я одержав, а тому, що він відноситься до Головної Управи УСРП, то він буде переданий Головній Управі на найближчім засіданні. Зразу це засідання було проектоване на 21. жовтня, але з важних причин воно було відкликане. Як тільки Головна Управа відбуде своє чергове засідання, то про відповідь на письмо Ц. К. УНДО я Вас своєчасно повідомлю.

Як Вам відомо, ціла наша організація від весни цього року не підтримує ніяких зносин з відповідальними органами Вашої партії, а то з причини ніде поактивованого виступу „Діла" проти цілої нашої організації. (Мова про статтю, яка появилася в „Ділі", як реакція на цілий ряд непристойних атак „Гром. Голосу" на УНДО і його чільних діячів, м. і. також на образу голови УНДО, про якого „Гр. Голос" висловився, як про того, що „бє поклони перед польськими міністрами" (!) — прим. Ред.). Тому, що „Діло" є під редакцією заступника голови Ц. К. УНДО, то за цей виступ повинен відповідальність Ц. К. З цієї причини ми не відповідали на ніякі листи Вашого Ц. К. в інших справах, але не з причини якоїсь обиди, а виключно в огляду на задержання відповідної поваги в громадських справах. Через те саме передаю свою відповідь особисто Вам, бажаючи згори усунути всякі можливі непевності, в колишніх відносинах виборчого блоку.

Тепер хочу сказати Вам кілька моїх особистих заміток щодо самого змісту листа Ц. К. УНДО:

Мені зовсім не зрозуміло, як може Ц. К. УНДО вимагати від УСРП зречення мандату в золочівській окрузі в користь УНДО. Не ясно також, як може Ц. К. УНДО так без дальшої мотивації покликуватися в тій справі на зміст блокової виборчої умови. (Підкреслення наше. — Ред.).

Річ в тім, що на мою думку така вимога зі становища блокової умови не має ніякої достаточної підстави.

Алже, як Ви певно собі пригадаєте, основною точкою блокової умови була виразна згода, що підставою до розділу мандатів між УНДО і УСРП є висліди попередніх виборів. Основою блоку була отже така засада, що відношення мандатів УНДО і УСРП має лишитися при нових виборах те саме, що було в попередніх виборах, з малою поправкою в користь УСРП.

Виборчі листи уложено на засаді Д'Гондта, але очевидно маючи на увазі підставову засаду блокової умови про те, що має лишитися та сама пропорція мандатів.

Тимчасом через відомі виборчі методи обрізано величезну більшість мандатів УСРП на блокових листах, бо кандидати УСРП були поставлені на дальших місцях, таким чином пропорція мандатів нагло змінилася в користь УНДО, бо замість попередньої пропорції 1:2 повстала пропорція 1:6, себто УНДО в свою користь збільшилось з приводу блоку свої мандати пропорціонально майже в трое, колиб так лишилося далі. Якщо це відношення мандатів лишилось би далі, то булаб порушена основна підстава блокової умови, яка вимагала, щоби зиск чи страта з блоку ішла на спільний рахунок, то є мала лишити ту саму пропорцію, яка була при попередніх виборах.

Зараз по виборах наша Головна Управа письмом з дня 18. листопада 1930. звернулася до Ц. К. УНДО з вимогою, щоби згідно з підставовою умовою блоку поправити виборчі висліди. Для приверення умовленої пропорції мала УСРП одержати ще чотири (!! — Ред.) мандати.

В тій справі уповажнені делегати УСРП і уповажнені делегати Ц. К. УНДО заключили нову компромісову умову того змісту, що УСРП має дістати негайно один мандат, а до двох місяців другий. УСРП згодилася на той не вповні відповідаючий блоковій умові компроміс лише на той випадок, коли ця умова буде точно виконана.

Однак сталося не так: ця додаткова умова не була через Ц. К. УНДО додержана, бо другого умовленого мандату не приділено УСРП не то до двох місяців, але навіть до року.

Ми вспоминалися кілька разів, але крім першого разу пізніше ми не одержували на наші письма і ургенси ніякої відповіди. Щойно при нагоді смерти бл. п. М. Галущинського, себто по році від додаткової умови, повідомлено нас, що не принимається до відома додаткової умови, хоч давніше раз Ц. К. УНДО просив прольонгувати речинець виконання цієї умови!

Таким чином увійшла в силу перша підстава про блок то є, що УСРП належиться ще не один, а два мандати щоби була привернена умовлена блокова пропорція.

З повищого стану річей є ясно, що навіть тоді, колиб можна формально зачіпитися за ставовою умовою блоку поправити виборчі висліди. Для приверення умовленої пропорції мала УСРП одержати ще чотири (!! — Ред.) мандати.

В тій справі уповажнені делегати УСРП і уповажнені делегати Ц. К. УНДО заключили нову компромісову умову того змісту, що УСРП має дістати негайно один мандат, а до двох місяців другий. УСРП згодилася на той не вповні відповідаючий блоковій умові компроміс лише на той випадок, коли ця умова буде точно виконана.

Однак сталося не так: ця додаткова умова не була через Ц. К. УНДО додержана, бо другого умовленого мандату не приділено УСРП не то до двох місяців, але навіть до року.

Ми вспоминалися кілька разів, але крім першого разу пізніше ми не одержували на наші письма і ургенси ніякої відповіди. Щойно при нагоді смерти бл. п. М. Галущинського, себто по році від додаткової умови, повідомлено нас, що не принимається до відома додаткової умови, хоч давніше раз Ц. К. УНДО просив прольонгувати речинець виконання цієї умови!

Таким чином увійшла в силу перша підстава про блок то є, що УСРП належиться ще не один, а два мандати щоби була привернена умовлена блокова пропорція.

З повищого стану річей є ясно, що навіть тоді, колиб можна формально зачіпитися за

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

У ПЯТНИЦЮ 22. Ц. М. ОТВОРЕННЯ ЛЬОКАЛЮ КІМНАТИ ДО СНІДАНЬ „БРІСТОЛЬ"

вул. Легіонів ч. 21.

в полученні з відомою реставрацією „Брістоль". З нагоди отворення кімнат до снідань ціни в ресторації знижні до рівня буфетових цін. Обіди тепи зол. 1.50, в абонаменті зол. 1.40. Богато засоблений зимний і горячий буфет. Найвибагливіші делікатеси, горівки, лікери, коняки та вина по гуртовних цінах.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. ГРУДНЯ 1933.

Д-Р МИХАЙЛО ДРАҐАН.

Четверта виставка А. Н. У. М.

Кого, як кого, а мистців треба подивляти. Без ширшого зацікавлення загалу мистецькими справами, без матеріяльної підтримки, самі нерез у крайній біді, спромагаються вони на роботу великої культурної ваги. Вже цілий ряд коштовних, на европейський зразок закроєних видань може посвідчити про їх незвичайно корінну роботу. Та на самих виданнях не кінчиться. Виставками своїх праць стараються вони безпосереднью показати загалові свої власні мистецькі здобутки. Хто оріївтується, скільки коштує нині малярський матеріял, той мусить зрезигнати, що треба великої саможертви, щоби віддати всі свої матеріяльні засоби на продукцію картин, яких ніхто не купить...

Оправдування себе, що теперішнє мистецтво пішло шляхами, яких годі збагнути і тому годі його купувати, це лише вигідний викрут. Картини треба купувати, треба з ними зживатися, звикати до них, — годі навіть мимовільно, само собою прийде зрозуміння нового мистецтва. Треба знати ту обставину, що може ніяка ділянка людської творчости не розвинулася так богато, як мистецтво. Можна сперечатися, чи шляхи, якими йде нинішнє мистецтво є правильні, чи ні, але не можна не признати шляхотних зусиль поодиноких мистців окреслювати сучасний рівень мистецьких справ. Зовсім можливо, що богато дечого покажеться колись нестійким, але кождий етап у розвою мистецтва, який він не був би, мав свою вагу і значіння, тимсамим і свою вартість. Кожне мистецтво, як воно велике і досконале, не стоїть на місці. Йдуть нові часи, нові життєві умовини і обставини матеріяльною і духовою характеру, отвераються нові обрії розвою людського духа, про які досі могло ще бути навіть думки — мусить приходити й нове мистецтво. Поомине колись і сучасне мистецтво, але його значіння в загальну розвою не може пропасти, бо мистецтво є завсіди найкращим зеркалом кожночасного стану культури. В тім власне лежить найбільша вартість кожного мистецтва.

Нинішнім нашим мистецтвом ми можемо гордитися не лише тому, що здобуває воно признання серед чужинців, високо зазнанованих в мистецьких справах і що покищо лише з одиноким мистецтвом можемо показатися у ширший світ і не посоромитись, але й для нас самих тут на нашій землі має воно велике, першорядне, значіння. Його буйний розвиток випередив усі ділянки нашого життя, воно розсунуло вузькі овиди нашої хуторянщини і веде нас у своїй ділянці майже поруч із іншими европейськими народами. Це не пусті слова, але дійсність. Та чи на довго може вистарчити сил нашим мистцям, самим, без підтримки, зважитись на таке геройство?

Приємно вражають на виставці модерні мистецькі проекти опаковок для виробів фабрики цукорків „Нової Фортуни", але чому інші наші підприємства послуговуються ще й досі здебільша безвартісною макулятурою?

Чергова виставка АНУМ, що саме відбувається в салях музею НТШ, це одна з кращих дотеперішніх наших мистецьких виставок. Досі виступали частіше наші мистці в товаристві чужинців. Нинішня виставка це лише наші мистці. Не беру під увагу тих минулих виставок, де побіч кількох добрих імен, запозичували стіни праці початкуючих адептів мистецтва. Рівень теперішньої виставки передовсім можливо вирівняний під мистецьким оглядом. Правда, нема тут річей, які булиб ревеляціями, або привертали спеціяльну увагу глядачів, але нема річей позбавлених зовсім мистецької вартости. Виставка має рівень поважний і стилево зкомпонована, а що найважніше, показує різнородні індивідуальности, які дадуть своїми шляхами, без наслідування своїх товаришів. Суворе жюрі завсіди виходить на користь, передовсім самим мистцям.

Вперше представився нашому загалові на виставці Р. Сельський, який досі через збіг обставин виставляв лише на чужих виставках. Помірковано сюрреаліст, незвичайно культурний і зрівноважений просто і безпретенсійно висловлює він свої мистецькі шукання. Його картини не безпристрасна лірика, що вміє побачити мистецькі моменти у кожній речі чи то буде літак, порт, пень, двері чи паровіз. Не банально, але сміжо. В порівнанні з його давнішими картинами бачимо у нього замітний поступ.

Зовсім іншого покрою є Гординський. Живий, винахідливий і відважний. Сильний передовсім у графіці. Може бути, що його винахідливість буває нераз дещо заплутана, але ніколи не позбавлена якогось мистецького сенсу. Його олійні картини капають горячою розтопленою фарбою і розсипуються в нервових мазках пензля, передовсім у пейзажах. Головний акцент у нього завсіди лежить на композиції, яка тримає в карбах радісний кольорит. В півфігурних потретах (М. Голинський) старається він запанувати над собою і підійти до індивідуальности моделю.

Високу клясу опанування мистецьких засобів мають паризькі мистці Глущенко і Андрієнко. Такої мимовільної елеганції, а притім простоти, безпосередности і щирости, як має Глущенко, — різко пошукати. Не диво, що його картини завсіди подобаються всім, навіть ляїкам. Не пускається він на ніякі екстравагації, не старається пробивати нових шляхів у мистецтві але спокійно і річево передає світ своїх мистецьких вражінь. Все таки це не пересічний мистець і можемо сподіватись від нього ще багато добрих річей.

Наскільки судити по виставлених картинах Андрієнка, то можна би зробити висновок, що помалу звертає він із своїх попередніх позицій від конструкцій і сірреалізму до малярських проблем і чистої декоративности, якої зрештою йому ніколи не бракувало. Найкращим доказом того є його „композиції". Студії на теми українського костюму у стилю народнього лубка це нова нотка у нього і коли він не задержиться на самих студіях але вічне з них творити скомпоновані карт[illegible], то може бути, що зуміє він сказати дещо цікавого у тій формі.

(Докінчення буде.)

якусь букву умови, то по суті умови, згідно з її духом, належалоб вимогу Ц. К. УНДО відхилити як безосновну.

З другого боку, якби навіть припустити якусь неясність блькової умови в цій справі, так, щоб її можна було викладати на користь УНДО, то навіть тоді, в тім конкретнім випадку належалоб вимогу Ц. К. УНДО відхилити з огляду на вправану вимогу виборців цеї округи. Як Вам відомо, в цій окрузі на кандидатуру Андрія Гривнака голосувало в році 1928-ім 24.000 свідомих голосів УСРП. Також відомо, що ці голоси при нових виборах не зменшилися, але збільшилися, бо в тій цілій окрузі (з виключенням Радехова і Золочева) підчас пацифікації провадили агітацію і технічну виборчу працю виключно виборчі органи УСРП.

Булоб з громадянського становища просто неморально, колиб цим виборцям майже 30.000 голосів відмовлено заступства і то на сам кінець каденції сойму. Противне становище булоб просто легковаженням українських виборчих громадян.

Наводжу тут всі можливі вияснення лише для освітлення справи з усіх боків, бо в самій річі вистарчає основа змісту блькової умови, яка передбачувала задержання старої пропорції. В справі вирівнання цеї пропорції ми не хотіли давніше робити особливих публичних протестів, бо нам спеціяльно не розходиться про здобуття якогось мандату, але коли тепер йде про вимогу зречення мандату УСРП, то очевидно з принціпіяльних причин не можна прихилитися до цеї вимоги, не висвітливши справи основно на підставі змісту блькової умови.

Як я зазначив на початку листа, письмо Ц. К. УНДО передав до вирішення Головній Управі УСРП, а по її засіданні повідомлю Вас своєчасно про зміст її відповіді.

З правдивим поважанням

Д-р Іван Макух вр.

*

Післязавтра подамо ще відповідь д-ра Дмитра Левицького та наведемо текст останнього рішення УСРП, наслідком якого п. Гривнак став послом. На цьому друк документів закінчимо, а загальний наш погляд висловимо окремо.

ДАРОМ

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

„Національна боротьба в Радянщині щойно почалась..."

Більшовицька денікінщина на Україні.

В національній політиці Рад. Союзу не було послідовної лінії. Навпаки, круті звороти цієї політики всім нам добре відомі. Прове яскраво протиукраїнські тенденції, що їх приніс зі собою ватаг Постишев в ролі заступника червоного диктатора на Україні, перейшли своєю зайлістю всі дотеперішні „вихилясн" національної радянської політики. Колись Ларіни, Постишеви й інші їм подібні не були популярні з їхнім проповідуванням дрольогічного московського націоналізму. Ларін так і помер, не виконавши своєї місії, за яку так оплескувала його російська еміграційська преса. Його завзяті атаки проти т. зв. „примусової українізації" не тільки основувались на неохоті московського чи зрусифікованого міщанства на Україні вчитися української мови, але також на атавістичній погорді до „хахлів", то „мужицької мови", не вважаючи на „марксо-ленінський світогляд" автора. Як шило з мішка вилазив зносереду більшовицької „діялектики" дух панмосковського націоналізму. І цей дух врешті переміг. На Україні всевладно розсілась червона денікінщина.

Не вивати, що більше подивляти: нахабство більшовиків в обріхуванні всіх і вся, чи їхню віру в бездонну глупоту мас. Ось Ц. К. Комун. Партії на Україні приняв — як відомо — 22. листопада ріжні резолюції, в яких між іншим сказано, що ніхто не сміє говорити, що партія пляне зміну дотеперішньої національної політики, бо це — мовляв — було би клеветою!

Таку резолюцію приймають тоді, коли залізна мітла московського політбюра змітає найбільш відданих комунізмові українців з усіх уставів і урядів. Це тоді, коли здавен-давного комуніста українця Скрипника вилинають в усіх офіціяльних статтях, промовах і резолюціях, а рівночасно готовлять визначне місце в комісаріяті тяжкого промислу у Москві безпартійному інжинірові Олександрові Вінтерові, московському жидові, будівничому Дніпрельстану (гл. допис Отмара в „Газ. Польській" з 13. п. м.)! Це тоді, коли вся російська старорежімна братія на еміграції радіє, починаючи від Мілюкова з його лондонською похвалою більшовиків за їхню „русскую політику", та кінчаючи сьогоднішніми „карпаторосами", а вчорашніми еміґрантами в Мукачеві на Закарпатті.

Зрештою, вислухаймо опінії чужинців. Недавно подавало „Діло" уривок зі статті московського дописувача польського офіціозу. Може перечасно ще — мовляв — писати про ліквідацію українізації, але до того йде... На днях англ. часопис помістив „Нюс Вінер Журналь" оригінальний допис із Москви, якого безіменний автор цікавиться національним питанням у Радянщині.

„До великих труднощів, з якими доводиться радянській владі боротись — читаємо там — дійшли за останній час національні конфлікти, яких тереном є тепер нутро держави. *Особливо конфлікт з Україною загострився дуже мічно...*" І автор зі знанням річи переповідає історію від початкового гасла „вплот до відділення" аж до самогубства Скрипника. Московська партія не витримала натиску національних почувань і пристрастей своїх членів. „Також у більшовизмі — пише в кінцевому уступі своєї статті допису-вач „Н. В. Журнал-у" — здійснився старий історичний досвід, що кожна побідна революція — хочби вона мала між- і проти-національні гасла — *в по суті національна.* Велика французька революція вважалась дуже інтернаціональною, стала в результаті матірю усіх нових націоналізмів, у першу чергу французького націоналізму. *Більшовицька революція мусіла посилити російський націоналізм до найвищого ступеня*, поправдіж щойно витворюючи його. Ця революційна сила російського націоналізму зробила його незлібним до справжнього лібералізму. Всупереч ілюзії, що більшовизм розв'язує національне питання, створив він саме колізію усяких національних інтересів і питань, яка в Росії досі не існувала (до речі: автор займається головно українським національним питанням, але при цьому теж і білоруським, татарським й іншими). Боротьба націй в Росії ще не скінчилась, *вона тільки почалась!*"

Так. Тепер тільки питання: хто остаточно переможе?

В. Север.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ

це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі спідниці з магазину новин:

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,

12/47 тел. 28-10.

Вибори в Румунії.

БУКАРЕШТ, 21. 12. ПАТ. Вчора відбулися в Румунії вибори до палати депутованих. Перші повідомлення, що насплили до міністерства внутрішніх справ, не згадують про ніякі події. Участь виборців була нижча, ніж попередніми роками, до чого причинився без сумніву сильний мороз і сніговія, що утруднювала в багатьох місцях комунікацію. Перші висліди голосування вказують на значну більшість, яку осягнули проурядові партії, що одержали поверх 40 прц. голосів.

БУКАРЕШТ, 21. 12. ПАТ. Дотеперішні висліди вчорашніх виборів до парляменту вказують, що урядова листа здобула всюди більшість. На увагу заслуговує успіх листи ліберальної партії в нових провінціях, як Семигород, що був досі твердинею селянської націоналістичної партії. Зменшило теж число голосів скрайніх угрупувань, лівих і правих. Перейшли всі міністри теперішнього уряду і провідники опозиції. Сьогодні вполудне відомі були висліди, що обіймали 1.400.000 голосів. Виходить із них, що уряд здобув 38 прц., національна селянська партія Маніна 13 прц., решту здобули менші партії.

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЄКТРО-ТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЕВ НАДРАҐА

ВАЛОВА 23 — ТЕЛЄФОН 59-49

виконує скоро і дешево:

всіляке урядження і перерібки електричних інсталяцій на догідні сплати. Матеріяли електричні найдешевше у Львові. Жарівки гарантовані на 110 і 220 вольт

ПО ЗОЛ. 0.80.

Направки світла, дзвінків і ламп числимо 50 сотиків.

Прошу записати адресу: **Валова ч. 23.**

МУДРА ДИТИНА.

В товаристві старших панів, що гуртуються щовечора при тім самім столику в кавярні, йшла розмова на тему клопотів з ялинкою.

— Признаюсь — сказав п. Станислав — що не дуже мав я охоту купити моєму сестрінкові дарунок на ялинку. Смик не хоче вчитись, другий рік ходить до тої самої класи, а мама і так забагато йому догоджає. Аж тут сьогодні дістаю від нього лист: „Дорогий Вуйку, відомо мені, що клопочешся, щоби мені купити на ялинку, бо вже минулого року ти не знав, про що мені ти сам сказав. Стрільби вже не хочу, бо це правда, що не маю де стріляти, а фортепян, якого бажає собі мама, задорогий. Знаєш, Вуйку, як буде найкраще? Купи мені чвертку льотерійного льосу, виграю напевно багато грошей, а тоді куплю Тобі щось гарного". — Дивіть, що за хитрун. За мої гроші хоче мені купувати дарунки, але чвертку таки йому я купив — закінчив з гордістю п. Станислав.

Репресії за державну зраду.

В політичному процесі проти католицького „Фольксферайну", що ведеться перед судом у Мінхен-Глядбаху, оголошено вчора присуд, що увільнює від вини і кари головних обвинуваченних проф. Десавера і Кнехта. Кошти процесу покриває державний скарб.

Безпосередньо після оголошення присуду президент мінхенської поліції зложив на пресовій конференції заяву, що за оборонцем обвинуваченних, д-ром Тормапом, який на вчорашню розправу не явився, влада розіслала стежні листи, навязуючи поліції його арештувати. Д-ра Тормана посуджують в державній зраді. Як виказали доходження, до останніх днів він був у звязку з відомим пацифістом Фр. Ферстером, що перебуває за границею. Президент поліції заповів теж арештування багатьох інших осіб зпоміж німецької інтеліґенції, не виявляючи їх назвиш.

—o—

Ювилей Й. Стадника.

Вистава з нагоди 40-ліття його сценічної праці.

Бувають ювилеї, що ні трохи не характеризують діяльність того, що повинні звеличувати. Одні з тих свят роблять із ювилятів велитнів (правда, на один вечір), інші поменшують усе довкола та викривляють болючою маскою.

Вчорашній ювилейний вечір усім відомого артиста та режисера Й. Стадника стояв під знаком такої викривленої маски. Це був один зразок крізи, не тільки матеріяльної, а духової. Половина салі порожня. Ціни білетів не такі, щоб раз на пів року не могли спромогтись на них директори ріжних установ і сотні покищо добре платних і заможніших наших громадян. Вистава починається більш як пів години пізніше від афішового повідомлення; щойно в год. 8-ій виходить із салі кінова публика, а наша приходить черепашою ходою. Дзвінка довго не чути, бо сцена у салі Муз. Т-ва ім. Лисенка славна тим, що нема в ній місця на куліси й обстанову; актори можуть дістатись туди зі своїх роздягалень тільки ціною простуди; деякі таки воліють переодягатись за куснем куліси на сцені.

Йде дотепна, майстерно збудована пєса Мольнара. Роля вибрана Стадником на свій ювилей нагадує неодин момент із його життя. Він був теж сценічним акробатом, що вмів зручно виходити із смертельних скоків, давати собі раду, коли не було примадонни або партитури. Його батьківські ради досвідченого практика та інтелігентного теоретика виводили з клопотів неодного юнака і неодну театральну спокусницю, що хотіли єднати потреби серця з успіхами на сцені.

Чи можна було уявити собі 30 літ тому таку пєсу на нашій сцені? Неодна заслуга в цьому Стадника.

Після II-ої дії, згідно з традиційною програмою привіти. Від „Кооперативи Український Театр" промовляв один із директорів шаблъонно, як водиться в таких випадках, з єдиною прикметою: коротко. Найдавніший співробітник і приятель Стадника — Рубчак уміє, як завсіди, зворушити слухачів широкою інтонацією голосу. Перед ювилятом дві скромні китиці квітів: відчитують листи та телеґрами; між ними бракує багато установ, яких обовязком було вислати до театру бодай одного делегата за 3 зол.

Снігівці, кальоші, вибагливу обуву та ріжного рода капцюфлі — поручає

МАРІЯ ПСТРУХОВА

697 **Львів, ул. Галицька 11** 2-10

НА ЯЛИНКУ
естетична
НА ЯЛИНКУ
найпрактичніша
СУШКА OVALO

OVALO
Продажа у всіх складах писемного приладдя
Фабрика „OVALO" Варшава, Длуга 38.
Тел. 11-96-45

На сцені йде весела комедія. Весь вечір нас подих трагізму. Та єдина сала, якою розпоряджаємо у Львові, гірша від театральних вистав, ніж читальняні в різних Печихвостах. У кількадесяти кроках від неї, де від 25 літ повинен стояти театральний будинок — будки з дровами, вугіллям і якимись машинами. Якби бодай наші — можна би ними огрівати вряди-годи акторську пужлу. Сталник назалі, як 30 кілька літ тому, їздить циганським табором. Слухаємо часом на різних зборах патетичних промов на тему нашої культури і прирівняєш їх з таким днем, як учорашній. Стає соромно. Де всі ці промовисті патріоти? Навіть „Бесіда", під якою кількадесять літ від Сталника театр, не відгукнулась привітом.

Наша львівська публіка прехимерна потвора. На маніфестаційні вечорі можна її стягати мобілізаційними сурмами. Там, де земляки повинні з власного почину дати доказ свого зацікавлення культурними потребами, вони часто навіть не знають, чи такі потреби існують.

м. р.

Ц. В. К. Гзд. України радить.

МОСКВА, 21. 12. ПАТ. В Харкові відкрили будівничу сесію центрального виконного комітету Рад. України. Нараді відкрив голова комітету Петровський, після чого голова ради народніх комісарів української республіки Чубар виголосив експозе в справі господарського пляну на 1934 р.

ЗІЗД Б. ЕСТОНСЬКИХ КОМБАТАНТІВ.

ТАЛІН, 21. 12. ПАТ. Загально-державний зіїзд бувших комбатантів, на який прийшли теж 3 представники з Фінляндії, ухвалив приказати членам узяти участь у комунальних і парляментарних виборах, домагатися неплачення відшкодувань німцям, бувш. земельним власникам і поставити кандидатуру ґен. Лярка на президента держави. Кандидатуру ґен. Лайонера відкинули тому, що її поставили кола, які не заявляються за зміною конституції.

—o—

Стерилізація в Німеччині.

У звязку зі стерилізаційним законом, що входить в життя в Німеччині, німецькі часописи повідомляють, що буде створених 1.700 судів для справ ділічно обтяжених осіб і 27 вищих судів. В найближчому часі передбачена стерилізація, яку переведуть на 400.000 особах. Найперше будуть зоперовані особи, що виявляють умовний недорозвій. Стерилізаційна операція буде коштувати 20 марок від мужчини, 50 марок від жінки. Загальні кошти з того приводу дадуть з першому році суму 14 міліонів зол. І обтяжать установи суспільних обезпечень і Касп Хорих. Тим шляхом наліється значної редукції видатків на лічення осіб ділічно обтяжених. Досі ті кошти доходили до 350 міл. марок річно.

—o—

ЕПИСКОП БЕРЛІНА.

БЕРЛІН, 21. 12. ПАТ. „Германія" повідомляє, що Апостольська Столиця іменувала дотеперішнього єпископа в Гільдесгаймі д-ра Миколу Бареса епископом Берліна.

—o—

НІМЕЦЬКО-ШВАЙЦАРСЬКА УМОВА.

БЕРН, 21. 12. ПАТ. У висліді 2-місячних переговорів підписали в Берні торговельну умову між Німеччиною та Швайцарією.

—o—

По широкому світі.

— У двох чеських часописах у Празі появилася публікація, підписана Гітлером, Керівником і Ліберманом, що завтакували гостро польські суди, уряд, а навіть державу.

— У Марокко випали великі сніги. До одного села, що було 5 днів відрізане від світу, скинули з літака 100 кг. хліба, кочерги і інших харчів.

— У копальні біля Петербурга (Півд. Африка) зірвалася платформа: із робітників упало до шибу, глибокого на 1460 м., 10 робітників згинуло, 1 скалічився.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Зимою в горах.

„За горами гори хмарою повиті"... а всюди снігом, а декуди лісом.

Тільки декуди...

Ще не так давно було того ліса багато-багато більше. Прийшла війна — зїла не одну ялицю, то на земляники, то на підпал, а то й таки так, обчіхкала шрапнелями, викорчувала гранатами... По війні прийшли люди з завидно гострими сокирами і з дня на день чимраз менше пралісів, чимраз більше тартаків.

Поїдеш у незнайомі горп, яких ти кілька літ не бачив і — не пізнаєш їх. Неначеж оцей кострубатий верх — давня Синуля чи Пліщка, що славна була зі свого густого чуба!? Неначеж це те саме місце, в якім годі було пройти крізь повалені колоди, а в нетрях лісової гущі скривався дикий кабан, часом рись, а навіть час до часу гасцував ведвідь!?

Тепер там ні живої душі, тільки вітер гуляє по зрубі і сухим малинником хитає.

А все таки, які ті наші горп гарні, хоч і обдерті з неодної прикраси. Гарні вони літом, коли зелена повінь заливе їх, а ще краші зимою, коли білими скатертями земля вкриється, а пуховими перинами дерев. Зарінняються всі видолинки і — коли глянути вгору — одна біла площина, що зіліймається високо-високо, аж до волохатих хмар.

А ті останки ліса, що тулиться то тут, то там до збочів. Зайти до них — як до величного храму. Готик смерік зміняся під вагою снігу в барок, а голосний гамір весни і літа у врочисту тишу зими. Ліс як перина після відправи, коли замовкне останній акорд, а зелень і золото брокатів покрис білина покровець.

Десь не десь тільки затремтить пасіяння галузка і срібний пил посипається на землю. Те голове очко — найменша пташка зірвалась на гильні і переважила сніг.

Як добре стояти в такім заспанім лісі і вслухуватися в зимову тишу, таку, „що дзвоном дзвонить"... Там, далеко на долах лишив ти все що гнало душу, полонило думку, пригнало плечі. Тут і серце бє живійше і груди дихають вільніше і око ясніше світить. Не вважає тебе тут буденна журба, бо вона є мешканцем життевих долів і нерало виходить на верхи...

Як добре в тій тиші і спокою.

Нараз гвохіт. Котиться хвилею до лісі, наливає найдальші закутки. Хтось пилує... Бо стогін не довго-довго бухає по осніженім шерстві.

Рубають ліс... Навіть той останній плазовець до якого ти забіг, утікаючи перед журбою.

„За горами гори хмарами повиті", а всюди снігом, а декуди лісом.

Недалекий той час, коли будуть тільки хмари і сніг...

Галактіон Чіпка.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КУТОК.
Пекла а паст. не знають люди.
Хто вас бив, і ви будь.
CHLORAMI
білить зуби та усуває неприємний камінь.

ВИКЛЮЧИЛИ З КП(б)У 10.000 УКРАЇНЦІВ.

„Морнінг Пост" повідомляє: 10.000 комуністів із заг. числа 65.000 членів КП(б)У виключили з партії та притягнули до відповідальности за приналежність до українських націоналістичних і незалежницьких напрямків у Києві та Харкові. Такий звіт подала офіціяльна комуністична контрольна комісія.

—o—

НОВИНКИ

— **ДО НИНІШНЬОГО ЧИСЛА долучуємо складанки П. К. О., якими просимо надсилати передплату на січень.**

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (338) число нашого органу підпало конфіскаті за одну дрібну новинку. Це вже 41-а з черги конфіската „Діла" в цьому році.

— **З видавничих новин.** „Підкарпатські Вісти", нерегулярний часопис, що виходить у Самборі, має появлятися тепер як тижневик: під дотеперішньою назвою для Самбірщини і сусідніх повітів, під назвою „Вісті" для цілого краю. — „Нар. Справа" повідомляє, що з новим роком видаватиме окрему щотижневу газету для Лемківщини.

НА ЯЛИНКУ: ЗАБАВКИ, НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО, КИЛИМИ, ВИРОБИ КОШИКАРСЬКІ, МЕТАЛЕВІ ЛІЖКА, КРІСЛА та інше в найдешевшім джерелі
Л. ГЕГЕДІСС
Львів, Коперника 11, тел. 26-09.

— **Зависокі телефонічні оплати.** Управа львівських телефонів вилучила кількасот телефонічних апаратів, тому що абоненти не заплатили місячної оплати ,яка є за висока. З причини високих телефонічних оплат число абонентів у Львові спадає з місяця на місяць.

— **Степень магістра фізичного виховання** осягнули на Студіюм Ф. В. при університеті в Кракові 2 українки: Ярослава Герасимович і Дарка Кравич — обі з дуже добрим успіхом.

— **Процес членів УОН в Тернополі** скінчився 20. ц. м. Обвинувачених Мушку і Шкамбару познано винними державної зради і засуджено першого на 6 літ, другого на 8 літ тяжкої вязниці. Фуртак дістав 3 роки. Горинь і Виничок по півтретя року вязниці. Всім зачислено слідчий арешт. Сиротюка увільнено.

— **Великий комуністичний процес.** У січні відбудеться в луцькому окружному суді розправа аж 57 членів Комуністичної Партії Західньої України, серед яких числом переважають українці.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРО СЕБЕ!
В гарнім мешканні — де пишаються мистецькі килими Хамули будете більш вдоволені, будете багато краще почуватися!
КИЛИМИ ХАМУЛИ - ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1
(біля Марійської площі).
Взори килимів висилаємо на бажання.

Готовий! — а тепер
NIVEI
Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.
Зол. 0·40 — 2·60

— **Львівська хроніка.** Арештовано інкасента фабрики паперових виробів „Бібльос" Арнольда Мільдвурма, що здефравдував коло 7.000 зол. з грошей, заінкасованих для фірми. — Професор львівської політехніки, д-р В. Вісьйовський помер у Варшаві. — На Личаківському цвинтарі доконано знову грабунку в гробівцях, де цвинтарні тіени повирвали золоті зуби небіщикам. — Найменші Софії Загаєвич, що процесується з одним львівським адвокатом за аліменти, померла дитина. Щоби й далі діставати аліменти вкрала для неї в Ставчанах її товаришка дитину Стефанії Мороз. За це засудив львівський суд Софію Загаєвич на 10 місяців арешту. — До кульпарківського заведення перевезли селянина Миколу Климюка, який вбив селянина Вас. Ягу. Суд припинив слідство проти Климюка, бо виявилося, що він сексуально-ненормальний.

— **Краєва хроніка.** Окружний суд в Чорткові засудив на два роки вязниці б. податкового поборця з Ягольниці, Генінга, що присвоїв собі 17.000 зол. До спеціяльного бюра „Рух Помет" у Станиславові добулися вломники і вкрали 3.000 зол. — В Пятковій коло Добромиля четири бандити напали на хату Івана Палуха, однак він пробив одного ножем смертельно, а другого придержав і передав поліції. — Золочівський суд присяжних судив В. Попадюка, В. Лещишина і тов. за вбивство стражника Смолінського. Перший дістав 10 літ, другий 4, а інші по два роки вязниці. — В Ожидові пов. Золочів обікрали церкву, забравши з неї кілька скарбонок з грішми.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанем у текстильним магазині
„ТАНІЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ.
22/48 ГАЛИЦЬКА 5.

— **Даремний труд вломників.** До Повітового Союзу українських кооператив у Тернополі загостили в ночі на 18. ц. м. вломники. Розпоролн касу з двох сторін, однак грошей не знайшли. Дирекція зберегла завдалегідь всю готівку дейнде, бо надіялася візити непрошених гостей. Хтось отруїв передтим стрихніною пса, що був для вломників невигідний, а крім того крутилися поміж Союз підозрілі люди. Каса була обезпечена.

— **За наркотики.** Луцький суд засудив за нелегальну продаж кокаїни й морфіни аптикара Сарамевича й фельчера Васильського на 2 роки вязниці.

— З життя пок. Швеглі. З нагоди смерти був. чехословацького преміера селянина Швеглі відбулося в чехословацькому сенаті жалібне засідання. Председник сенату д-р Совкуп сказав м. і., що Швегля доказав, що чоловік із кількома докторатами може бути нічим у порівнянні зі селянином, який покінчив народню школу. Коли інші студіювали в університетах, Швегли розвозив хліб у Празі та працював як робітник у зем. посілости й у млині. Бо коли тисячі горожан із академічними студіями перейшло незамітно в історії чеського народу, то гостіважський селянин і робітник житиме в історії чеського народу на віки. Швегля був самоуком і це ще збільшує його вартість. Він думів присвоїти собі з небуденною бистротою всі ділянки науки про державність, народнє господарство, фінанси. Не було закону, якого Швегля не перестудіював і не знав до найменших дрібниць. Праська техніка іменувала Швеглю почесним доктором. Та це не була якась куртуазія, лише признання дійсного його знання.

Ми поборемо все лихоліття освітою. Дар для „Просвіти" скріпить освіту. Без „Просвіти" нема освіти.

Відозви й комунікати.

ДО ВІДОМА ФІЛІЯМ І ЧИТАЛЬНЯМ „ПРОСВІТИ" В КРАЮ.

І. Участь у Загальному Зборі Товариства „Просвіта" у Львові в дні 26-го грудня ц. р., як це вже було оголошене, беруть відпоручники філій і членів філій, які вирівняли членські вкладки за 1933 р. включно. Відпоручники філій і членів філій, що не вирівняли членської вкладки за попередні роки і за 1933 р., мають це виконати до дня 26. XII. перед Загальним Зборами. Щойно по вирівнанні вимаганих статутом членських вкладок будуть видані їм карти вступу.

Відпоручники філій і членів філій, що не вирівняли членських вкладок за попередні роки і за 1933 р., не будуть допущені до участи в Загальному Зборі Т-ва.

ІІ. Відпоручники тих читалень, які не вирівняли членської вкладки за 1933 р., можуть ще це зробити в дні Загального Збору Т-ва. Щойно по вплаченні членських вкладок за читальні буде видана відпоручникам читалень карта вступу.

ІІІ. Карти вступу відпоручникам філій, членів філій і читалень, що не вирівняли членських вкладок, не висилаються. По заплаченні вкладок вони можуть дістати карти вступу особисто в канцелярії Т-ва.

Гол. Видія Т-ва „Просвіта" у Львові.

З театру.

ТЕАТР ІМ. ТОБІЛЕВИЧА: „ГРА НА ЗАМКУ", КОМЕДІЯ НА 3 ДІЇ МОЛЬНАРА.

Мольнар має свою славу: його пєси найкращої французької марки і будапештеньского виробу збудовані як найкраще збудована ж'нка, завсіди з доброю інтрігою і несподіваною розв'язкою. „Гра на замку" це саме щось у роді веселого виклада на тему, як треба складати пєсу, комбінувати її перипетії і спускати заві'су в найцікавішім моменті. Молодий, багатонадійний талант захоплюється в артистці, що має вже деяку закулісову практику, завдяки старшому, досвідченому актор ові; цей молодець паде з рожевих хмар на землю і думає навіть про самогубство. Як вернути йому охоту до життя і замість розчарования принести новий порив у цьому секрет знавця тих усіх ниток, з яких плетуться любовні інтриги.

Пєса мала повний успіх і викликувала кілька разів загальний см'х своїми дотепами. Головну ролю грав П. Сталник свобідно та виразисто, начеб сам написав її для себе. Артистку, що дає привід до інтриг, грала О. Кривицька, як вона це вміє: привабливо, зі щирим захопленням. З інших найкраще грав М. Бенцаль, знаменитий у тій сцені, де вчиться ролі і де вимовляє французькі прізвища. Достроювались до інших пп. Нікитин і Яковів. **м. р.**

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „КЛЄОПАТРА", ТРАГЕДІЯ НА 3 ДІЇ К. Л. НОРВІДА.

Виставили цю пєсу вперше у 50-ліття смерти поета, що повинен зайняти місце Красінського, поруч Міцкевича та Словацького. Слухати цієї трагедії нечимчайно важко, з огляду на своєрідний стиль Норвіда, фільософічний, афористичний, перевантажений чудовими метафорами. Трагедія з девятими могутніми актами могла би жити на сцені хіба під рукою великого режисера, що не вагався би вирізувати з неї довгі тиради та вмів усі її символи перекладати на живу акцію. А так — мука для акторів і публики **м. р.**

—o—

Зі сцени й естради.

МИКОЛАЇВСЬКА РЕВІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАХОРОНКИ.

Українська Захоронка спільно з У. С. С. К-ом улаштувала вчора у Львові в салях Народнього Дому з нагоди свята Миколая симпатичну, артистично опрацьовану ревію. Сали битком набита і присутня публіка мала нагоду провести безжурно вечір.

На увагу заслуговували прекрасно виконані танки пп. Федаківної і Голубовської, зокрема ж боєвий танок обох пань і вальс та індійський танок п. Голубовської. Немалою атракцією був теж виступ знайих у нас ревеверсів, які були примушені до наддатків.

При всьому тому слід зазначити, що деякі точки програми відпали і сам вечір розпочався з одногодинним опізненням, чого на будуче слід абсолютно уникнати. В кожному разі той Миколаївський вечір лишив по собі гарні спомини і публіка приняла з вдоволенням заповідь комітету, що подібний вечір буде влаштований ще на Маланки. **К.**

—o—

Дописи.

КАЛУШ.

Концерт „Калуського Бояна". „Калуський Боян" уладив дня 3. XII. ц. р. концерт народніх пісень, підібраних під гаслом: „Козаччина в українській пісні". Своїм добрим, подекуди навіть мистецьким виконанням, зробив хор милу несподіванку любителям народньої пісні, що досить численно явилися на цей концерт. Його прикмета: солідне опрацювання поодиноких точок. Зокрема робили враження: „Гамалія" в деклямацією дир. Рубчика і „Козаки" зі солями п. Сенчини і д-ра Воробця. Новістю був мішаний хор, бо досі чули ми тільки виступи мужеського хору. Слід ствердити, що хор цей, завязаний щойно в минулому році, виявляє з кожним своїм виступом щораз-то краще зіспівання.

Сокільський попис у Калуші. Т-во „Сокіл" у Калуші зорганізувало в дні 4. XII. ц. р., як і минулими роками сокільський попис у салі Нар. Дому. Після вступного слова, яке виголосив мгр. В. Ничай, слідували мужеські і мішані хори, вежі хлопців, дівчат та дорослих, ритмічні вправи та національні танки. Все те складалося на незвичайно живу і богату програму, яка виявила всесторонню працю калуського сокільства, що має вже за собою гарну традицію. Присутні, що битком виповнили салю Народнього Дому, горячими оплесками приймали кожну точку програми. На тому вечорі виступила вперше смичково-перцева орхестра під проводом п. Данилюка, зорганізована при філії ремісничого Т-ва „Зоря". Побажаймо, щоби праці орхестри пішла дальше тим темпом і з тою витревалістю, що досі, бо така орхестра у нас дуже потрібна.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — А. З. С.

Змагання цих дружин за мистецтво А-кляси в таківці відбудуться у пятницю 22. ц. м. Початок: год. 17.30 на торі Л. Т. Л. при вул. Пелчинській.

Погонь — А. З. С. 6:0.

Лехія — А. З. С. 3:0.

Змагання за мистецтво А-кляси.

ДРУГА ПРОГРАНА АВСТРІЇ В АНГЛІЇ.

У змаганнях з Менчестер Щіті віденська дружина Австрії програла 3:0.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 22. XII. год. 7.30 веч. „Бесіда". Вс. місця по 1 зол.

Субота, 23. XII. театр нечинний.

Неділя, 24. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 22. XII. год. 7.30 веч. Український Театр ім. Тобілевича „Сонце руїни".

Субота, 23. XII. театр нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників", „Фліп і Фляп як усмирителі".

АПОЛЬО: „Молодість на замовлення".

АТЛЯНТИК: „Ревізор із Петербурга" з Властою Буріяном (на осн. Гоголя).

ВАНДА: „Облава в Парижі".

КАСІНО: „Брат диявола", Льорель і Гарді.

КОПЕРНИК: „Білий опир" і додатки.

КОЛІСЕЙ: „Королівський любко", ревія „Рог обильности".

МАРУСЕНЬКА: „Сабра — діти Палестини".

МІРАЖ: „Спів, цілунок, дівчина".

МУЗА: „Таємний острів" та весела програма: Льорель і Гарді.

ПАЛЯС: „Утеча перед шлюбом".

ПАН: „Право до гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „Під градом куль".

ХИМЕРА: Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Чанду", ревія: „Коли зорі світять".

УТІХА: „Чудотворець" і ревія з Даяндовичем.

Закордонне радіо.

Пятниця, 22. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.20 Спів. 20.00 Концерт творів Пуччіні; **Прага** (488,6) 17.05 Концерт, 21.30 Фортепян; **Париж** (1725) 21.45 „Історія Міньон" на осн. Гетого, муз. Шуманна; **Атльона** (413) 20.45, 22.00 Спів; **Берлін** (419) 9.00 Коляди; **Гайльсберг** (276,5) 19.00 Концерт; **Лайпціг** (389,6) 16.25 Легка музика; **Бреслав** (325) 20.10 Дівні коляди, 22.35 Свят-вечірній концерт (Гендель-Бах-Гайдн); **Будапешт** (550,5) 13.30 Циг. музика, 19.00 Опера; **Мілано** (331,5) 13.45 Муз. всячина. 20.40 Симф. концерт; **Рим** (441,2) 14.00 Концерт вільончеліста Бонучія.

Субота, 23. грудня 1933.

Відень (517,2) 19.00 Нар. музика; **Братислава** (279,3) 20.00 „Країна осміху" оп. Легара; **Білгород** (430,4) 21.30 Пісоньки; **Берлін** (419) 17.40 Свят-вечірня музика 17. століття; **Гайльсберг** (276,5) 11.30 Концерт; **Лайпціг** (389,6) 16.00 Концерт, 17.10 Легка музика; **Мінхен** (533) 19.00 „Івась і Гануся" муз. казка Гумпердінка; **Будапешт** (550,5) 19.20 Циг. музика; **Мілано** (331,5) 20.40 „Любовний напиток" оп. Доніцетія; **Рим** (441,2) 17.00 Симф. концерт, 21.45 Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 22. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Малов'зомі форт. твори з грамофону; 12.35 Метеорольогічні вістки; 12.38 Музика для дітей (грамофон); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Сальонова орхестра; 16.55 Грамофон; 17.10 Сонати (скрипка, фортепян); 18.00 Переказ про Білий дім у Закопаному; 18.20 Звуковик і гротеска в джазі (спів, фортепян); 19.07 Всячина; 19.25 Актуальний вісник; 19.40 Спортові вістки; 19.45 Свіговий комунікат; 20.00 Муз. бадьочка; 20.15, 21.15 Симф. концерт; 21.00 Свят-вечірній фейлетон; 22.40, 23.05 Циганська музика.

Субота, 23. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.41 Рел. музика з грамофону; 15.30 Фортепян; 16.00 Авдиція для хорих, сальонова орхестра; 16.40 Органовий концерт; 20.30 Для дітей: „Провідна зірка"; 21.00 Святвеч. авдиція, хор; 21.30 Авд. „Шпаліш"; 21.45 Шопенівський концерт; 22.30 Коляди (Невядомського); 23.05 Музика з грамоф. плит.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У четвер платили у Львові в приватних оборотах за долар по 5.65 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.13, 29.15, Париж 34.98, Берлін 212.35, Ціріх 172.05, Амстердам 357.75, Нюйорк кабель 5.71, Нюйорк чеки 5.69.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни л. Підволочиська льоко Львів

Жито одноціле 13.75—14.00

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 21. XII.: масло —.—, молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця 6.20—6.40 зол. за копу. Тенденція на молоко удержана, на сметану і яйця сильна, на масло зичікуюча.

ОПОВІСТКИ

За оголошення оповістки не відповідає

Курс для провідниць півосель і дитячих садків задумує вести Товариство „Українська Захоронка" з початком 1934 року. Курс думає оперти на самовистарчальности і тому уладження його залежить від кількости зголошень кандидаток. Треба мати скінчену учительську семінарію. Зголошення слати до Т-ва „Українська Захоронка" Львів, ул. Руська ч. 3. 759 2—3

Загальні Збори Т-ва „Українська Бесіда" в Станиславові відбудуться дня 31. XII. ц. р. в годині 10.30 передполудням у власній домівці при вул. Липовій 4 з таким порядком нарад: 1) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів. 2) Звіт голови з діяльности Т-ва за рік 1933. 3) Звіт скарбника. 4) Звіт контрольної комісії. 5) Уділення абсолюторії уступаючому виділові. 6) Внески і запити. 798

Деканат Теольогічного Виділу Гр. кат. Богословської Академії у Львові подає до відома заінтересованих, що передконкурсові і передординаційні спити в місяці січні 1934 не відбудуться з причини святочних фер'й. 799

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРОКАТИ від 2.90, накидки 7.90, фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Ковдри 9.80, таблетки ріжного роду — ціни сотикові. Вирібни ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660г 4—?

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 7-1

НОВА поверхова каменичка при вулиці горішній Личаківській, ціла вільна до продання за 22.000 готівкою 18.000 решта довг. Ігнат. Куркова 24. 801 1—2

ГАРНИЙ покій в околиці клінік до винайму. Вул. Голуба 11 а. м. 6. 800 1—2

РІЗДВЯНІ ЛИСТІВКИ з святочними побажаннями в найбільшому виборі, **практичні подарунки на Ялинку** — золоті пера, альбоми, квітові води тощо, дістанете найдешевше в СОЮЗНОМУ БАЗАРІ, ЛЬВІВ, РУСЬКА 20. 32/49 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Француза, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

кольок з причини простуди, пострілові, ішіясові і ін. всюди можна дістати.

ВИРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА

АПТИКА МІКОЛЯША

ЛЬВІВ, Коперника 1.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 340 (13.539), Львів. неділя 24. грудня 1933. Pocztowa opłata gazetowa uiszczona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·00 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Болгарії 7·60 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-61. Друкарня: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Загальні Збори Народньої Орґанізації Українців міста Львова.

В середу 20. грудня ц. р. відбулися в салі „Української Бесіди" Загальні Збори Народньої Організації Українців м. Львова.

Збори відкрив в год. 18.40 голова Народньої Організації проф. Амброс Березовський і на вступі спомянув померших у важковільних обставинах, а дальше померших в останньому році членів Народньої Організації. Звіт з діяльности, в ширшому доповненню звіту поданого у „Вістях" Народньої Організації, подав організаційний референт п. Агатон Добрянський. Зі останній рік Народня Організація розвинула живу діяльність у всіх ділянках і мала поважні успіхи. Найбільшим успіхом можна вважати заснування Т-ва українських дворців „Воля", яке дуже гарно розвивається, і заснування кооперативи українських гастрономічних працівників „Місто".

Над звітом з діяльности розвинулася більше як годинна річева дискусія. На внесок Ревізійної Комісії Збори уділили абсолюторію уступаючій старшині. У міжчасі радила Комісія-Матка і представила Зборам таку листу кандидатів до Осередньої Старшини: Голова: *пос. д-р Степан Білик*. Члени Старшини: Амброс Березовський, о. прал. Леонтій Куницький, Аґатон Добрянський, мгр. Василь Жевнір, мгр. Богдан Бородайко, дир. Омелян Терлецький, рад. Денис Гординський, д-р Іларіон Боцюрків, пос. д-р Любомир Макарушка, о. Володимир Яценків, рад. Іван Кульчицький, Петро Гойм. Заступники: Михайло Волянський, Микола Дорожинський, д-р Володимир Котецький, Іван Бучко, Дамян Фай. Ревізійна Комісія: дир. Орест Радловський, д-р Ярослав Олексишин, Осип Микитович. Заступники: інж. Петро Мацьків, Іван Мацієвський. Мировий суд: о. кан. Іван Турянич, д-р Олександер Марітчак, Іван Стевчак. Заступники: дир. Петро Петрик, інж. Микола Чавла.

Кандидатуру посла д-ра Білика на голову Організації Збори приняли гучними оплесками. Решту пропонованої листи принято без спротиву майже всіми голосами. Оплесками прийнято внесення ред. Гладного, щоби подякувати проф. Березовському на його 8-літню працю на пості голови Народньої Організації.

Збори закінчилися в год. 10-ій вечором відспіванням національного гимну.

Вибори в Румунії.

ВИБІР Д-РА ВОЛ. ЗАЛОЗЕЦЬКОГО І Ю. СЕРБИНЮКА ЗАПЕВНЕНИЙ.

Чернівецький „Час" (ч. 1.494) повідомляє, що в цілій Румунії здобули голосів: ліберали 54.05 відсотків, нац.-цараністи 14.24, жоржісти 5.22, цуністи 5.02, кузісти 4.74, Гога 4.98, мадяри 3.74, **Юніян (у спілці з У. Н. П.) 2.45**, Аржетояну 2.20, аверескапці 1.46, жиди 1.38, соціял-демократи 1.27. Таким чином українці, здобувши в союзі з рум. радикально-селянською партією 2.45 відс. голосів, запевнили собі вибір послів: д-ра Вол. Залозецького і ред. Юрія Сербинюка. (Всіх мандатів здобула листа Юніяна у спілці з У. Н. П. 5). Всі ті партії і групи, що здобули менше як 2 відс. голосів, лишилися без мандату (аверескапці, жиди, соціял-демократи, комуністи).

На Буковині здобули голосів: ліберали 36.7 відсотків, кузісти 17.2, нац. цараністи 11.2, **Юніян та У. Н. П. 9.1**, жоржісти 5.7, жиди 5.5, соц. демократи 4.2, Гога 3.3, Аржетояну 1.1, ліга праці 0.9, Авереску 0.6.

Серед яких обставин відбувалися ті вибори, який терор управляла владна ліберальна партія, видно найкраще з того, що в багатьох виборчих округах повирештовано всіх делегатів та асистентів опозиційних партій, в тому очевидно й українців. А в сам день виборів (20. ц. м.) **заарештували в Сторожинці навіть головну У. Н. П. і чолового кандидата до камери й сенату д-ра Вол. Залозецького та українського адвоката із Заставної Емануїла Бурика.**

Вибори до **сенату** відбулися в пятницю 22. ц. м., але висліду їх ще не знаємо. Тому, що вибраний послом д-р В. Залозецький має теж запевнений мандат до сенату, на його місце до камери прийде хтось з чергових українських кандидатів.

Скрипник в обороні гонорарів Винниченка.

Постишев, що несе безперечно моральну відповідальність за смерть Скрипника, не дає йому спокою і по смерти, та все намагається оправдати його трагічний кінець. У згаданій промові він говорить між іншим про нього: „Зустрічалось говорить між іншим про нього: „Зустрічалось говорить між іншим про нього: „Зустрічалось

Примітивізація життя.

Луцьк, 20. XII. 1933.

I.

Економічна криза викликає помітні зміни в житті нашого народу, які загально можна назвати примітивізацією, поверненням до нижчих форм, обниженням культурних потреб та звуженням їх задоволення. „Revelacji" польської брукової преси про велику культурну працю приєднання „кресів" до Европи, цивілізацію і т. д., — все це традиційна „буйда" й застарілий наліг самоодурювання.

Вже сам зовнішній вигляд як селян, так і біднішої інтеліґенції ясно каже, що живеться але: старий, пошарпаний і заялозений одяг; кепське, грубе, латане взуття; рідкі кальоші; дуже рідкі нові жіночі хустки і т. д.

Без цифр можна сказати, що широкі маси вживають мила щораз менше. Про це говорять селянські руки, сорочки, постільне білля. Взагалі наші селянські хатки, що перед двомастьома роками милували зір своєю чистотою, сьогодні виглядають далеко не принадно. А так рідко острижене волосся та оголене лице? Хіба це не ознака того самого явища?

Паливо й світло в селянських господарствах зведені до мінімуму. Замість ясних вогників, що колись весело блимали до пізнього вечора, — бо селяни збіралися, читали, готовили вистави, співали, — сьогодні лямпковий вогник — люксус, бо нафта стає занадто дорогою річю в порівнанні з ціною збіжа. Раз-ураз зустрічаєте по селах цілковито неопалювані кімнати, в яких усеж хтось спить, а в огрітій кімнаті (кухні) теж без верхнього одягу годі висидіти. Через відсутність гроша на дрова чи вугіль замість старих грубок, що змушували селян сидіти в хаті в одних сорочках, сьогодні бачите манісінькі залізні грубки, що підіймають температуру хат не дуже високо від зера.

Звідси постійне днювання й ночування селян у ріжному старому та брудному лахмітті — й обниження санітарного стану хат.

В парі з цим іде й обниження духового життя. При такій ощадности щодо світла й палива селяни вже менше читають. А недостача грошей взагалі зменшує купування книжок і просто унеможливлює улаштовувати вистави, концерти й академії, бо обнижені ціни вступних білетів уже не покривають видатків і грозять дефіцитом. Стемплева оплата за дозволи на подібні культурні розваги, а властиво — позашкільну освіту, ще більше причиняється до примітивізації життя.

Годі тут перечислити всі ознаки ступневого обнижування культурного рівня в житті наших мас, серед яких починається повільне дичавіння й загрозливе ширення хуліганства та злочинів. З усіх сторін долітають грізні вістки: крадуть збіжа, вбивають бжоли сіркою і окрадають вулики, нападають на подорожніх, убивають за якусь дрібну річ, як годинник і т. п. Їхати чи йти темним вечором по глухій дорозі сьогодні є ризиком.

Правда, згадані явища ще не масові, але вони симптоматичні і свідчать про негативні процеси в житті мас, викликувані дуже часто сторонніми й незалежними від нас причинами й чинниками. Всі наші заходи, що мають на меті недопустити до цієї примітивізації життя й дичавіння мас, паралїжуються.

II.

Українські чинники, що стоять біля ріжнородних джерел і засобів освіти й культури, повинні мати на увазі обниження грошевих спроможностей мас, а навіть інтеліґенції і піти слідами деяких промисловців, що ціни своїх фабрикатів застосовують до кишені покупців.

Хоча дуже прикро бачити менші форматом і на гіршому папері видані книжки й часописи; гірший листовий папір, зшитки, олівці й т. д., але життя змушує нас над цим питанням дуже поважно задуматися. Є слушні побоювання, що коли не зробимо цієї уступки життю, то воно може помститися передовсім на видавцях і видавництвах, а це було би страшним ударом у нашу національно-культурну справу.

Не треба при цьому забувати, що не тільки селянин, але й інтеліґенти у першій черзі починають ощаджувати на предметах першої духової потреби. Як це не сумно, але це факт. І з цим не можна не рахуватися.

В. Островський.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ.
ГАЛИЦЬКА 3.
22/48

Москвофільські рецепти на поборювання українців на Закарпатті.

Деякі дивогляди можуть існувати лише на Закарпаттю. Наприклад, що має спільного виснажений від перманентного недоїдання безробітний лісовий робітник та бідний хлібороб з партією фабрикантів та банкирів, якою є чеська народня демократична партія Крамаржа? Ця культра русофільська партія ще досі глибоко вірить — у „Велікую Расію" і ця віра у велику, неподільну, „славянську" Росію наказує витрачати цій партії величезні суми грошей на пропаганду „твердо русских" ідей між голодним населенням Закарпаття. Крім добре плаченого партійного апарату, ще йдуть гроші на пресову пропаганду. У Пряшеві виходить орган цієї партії на твердомосковській мові з мягкою шаришською вимовою „Народная Газета", що своїм завданням має пропаганду вище згаданих ідей та боротьбу з українським рухом. У ч. 33—34 (від 26. XI. 1933) переказується про реверанцію „Укр. Слова" про грошові джерела видавництва „Карп. Голоса" та про інспірацію чужоземним консулем політичної лінії згаданого часопису (про що вже були згадки в „Ділі") і „Нар. Газета" годиться з тим, що „Карп. Голос" оказался прижатим к стенке, і то весьма порядочно". Але ствердивши це, далі вже щось занадто мудрує: мовляв тут справа не така вже й проста — „стаття про „Карп. Голос" свідчить про те, що писана вона досвідченою рукою, що надиктована вона особою добре освідомленою не лише про внутрішні тайни редакції „Карпатор. Голоса", а скорше про те, що, куди і яким шляхом йде розвиток міжнародн. відносин". Та плете таке: „Українці в Чехословаччині знають, що вариться на дипльоматичних кухнях і стараються це використати. В цьому випадку знають, що здійсненню їх „превратних целей" про самостійну Україну стоїть на шляху консолідація теперішнього міжнародного положення. Правильно зауважив „К. Голос", що в цьому відношенню вистріл українця в радянському консуляті у Львові та „атака" на добросусідські взаємини Чехословаччини з Польщею інсценізовані з одною метою: відвернути започатковану консолідацію теперішнього міжнародного положення"...

Але ці мудрощі можна би коротше висловити: „в огороді бузина, а в Київі дядько".

Справді, при чому тут аж міжнародня ситуація, коли мова йде про конкретну справу: за чиї гроші провадить „К. Гол." україножобську пропаганду? При чому тут українська політика та міжнародня ситуація? Ситуація лише прихильно склалася була для Фенціка, який брав за свою „патріотичну" працю непогану платню, а тепер ситуація трохи міняється завдяки „Укр. Слову", бо Фенцік „оказался прижатим к стенке"...

Далі вже йдуть такі конкретні поради товаришам по зброї: „Боротьба „К. Голоса" проти українців, що на випадок чого (?!) готові створити й у нас Талергоф для „русских", заслуговує на підтримку „русского общества", але ця боротьба мусить бути лише розумнішою. Замість цілого фронту потрібно виломлювати поки зуби (!), себто одиниці. Між тими, що насунулися до нас „укр. пілковників" і т. п. є немало людей зі злочинним минулим (?!). Усунути їх і вирвати українцям їх вовчі зуби! Це наша рада „Карп. Голосові"...

Порада не є вже така мудра, щоби про неї згадувати, але українці мусять її теж мати на увазі, бо знаємо етику цих панів, які вміють і цілу чужу біографію придумати та „злочинне минуле" сфабрикувати, коли це їм вигідно. „Народная Газета" і „Карпаторусский Голос" — це гарна компанія, нічого й казати!

М. О.

Чи маєте вже
Новий Самоуправний Закон
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ГРУДНЯ 1933.

Д-Р МИХАЙЛО ДРАГАН 2)

Четверта виставка А. Н. У. М.

(Докінчення.)

Дебют В. Винниченка, відомого письменника, на вашій виставці виказує вже дещо вправного мистця, але всетаки не вибивається він нічим поза пересічний рівень. Не бачимо нічого в його картинах, що говорило би за оригінальним підходом до сюжету. Чи знайде він силу спромогтись на нього — побачимо колись пізніше. Ще найкращий є його „Пейсаж".

Із варшавських мистців виставили Мегик, Хасевич і Шатківський. Мистці з опанованим ремеслом, доброї школи, але без розмаху й інвенції. Найкращий з них Хасевич, що у своїх деревортах вміє добувати ріжнородні і цікаві ефекти, та дрібні розміри не дозволяють йому бодай дещо розмахнутись до більше закроєних композицій. Безумовно робить він поступи. Шатківський залізний імпресіоніст, але доброї якости.

Зпоміж деревортників перше місце займає Бутович зі своєю прецікаво підміченою етнографічною тематикою, досконало скомпонованою і своєю свобідно виконаною технікою. Його етнографізм це далеко не банальна копія дійсности, але побачена під кутом прижмуреного особливого бутовичівського ока, нераз гротесково-митична, нераз бездонно дотепна, а нераз театрально цинічна. У своїм жанрі Бутович без конкуренції.

Дереворити Рубісової мають за малий обсяг тематики і через те дещо одноманітні, але найслабші є дереворити Обаля Продукує він їх безліч на прерізні теми, але техніка до зануди одноманітна і шабльонова з прогріхами рисунку і композиції. Менше фабрикації, а більше праці над поодинокими планшами кожне йому потрібне. Його олійним картинам теж можна би багато дечого побажати.

Без порівнання краще представляються зразки графіків із Великої України: Сахновської, Усачова і Жука, передовсім Сахновської, яка володіє високою технікою.

Уперше бачимо картини Фартуха талановитого мистця, якого „Мертва природа" відзначається живим кольоритом і доброю композицією. Добрі надії подає рівнож Ласовський своїм „Пейсажем" і „Автопортретом", що вже позбувається дещо сухости композиції своїх перших робіт. Треба сподіватись, що Париж, куди він недавно виїхав, вийде йому на добру користь.

Три мистці, які творять ядро АНУМ-у, хоч виставили небогато своїх річей, але це індивідуальности маркантно поміж собою різні. Ковжун конструктивіст з великим почуттям декоративности; безконкуренційний мистець прикладної графіки. Речі його характеризує вибагливий, суворо згармонізований добір барв і каліграфічний видетелізований рисунок. Музикова — мистець експресіоніст зі свідомою легко зреформованою формою, яка ніколи не переходить меж мистецької концепції. Кольорит її згашений, як на постарілих іконах. І ця патина старовини надає її картинам своєрідного спокійного чару, як тони лірики давноминулих часів. Осінчук — представник мистецтва залюбленого у старих візантійських традиціях. Можна би сперечатись чи доцільно нині для нашого мистецтва так сильно підпорядковуватись старому мистецтву, але мистецький рівень його картин і технічна може навіть передосконалість проявляють мистця незвичайно совісного і культурного. „Жінка зі дзбанком", де традиційні форми є дещо ослаблені на користь модерних напрямків, дають нам змогу припускати, що Осінчук потрафить поєднати два далекі від себе світи у цікаву синтезу. Думаємо, що тим власне шляхом повинен він піти у своєму мистецтві не лише у станковім малярстві, але і в стінних поліхроміях церков.

З різьбарів взяли участь у виставці Лятуринська і Коверко. Лятуринську бачимо вперше. Наскільки можна судити з двох її річей, не мистець вище пересічного рівня. На жаль, митний уряд не дав нам змоги познайомитись з більшим числом може характеристичніших її праць. Коверко щораз більше розвивається. Удосконалює свою техніку і композицію. „Вічний революціонер" вміло виступізований і повний сильної експресії, може лише занадто перевантажена тематика переважує форму і композицію передовсім в долішній партії групи. Його портрети основно вистудіовані і солідно технічно виконані з кожночасним розрахунком на своєрідні ефекти кожного матеріялу чи це буде бронза, мармур чи дерево.

Як бачимо, виставка є досить богата і цікава. Неперевантажена експонатами (всіх 141) тим власне краще дає змогу зупинитись перед кожним мистцем. Хто хоче збогатити свої естетичні переживання, повинен скористати з нагоди оглянути виставку, бо не потребує вона довго.

З життя українців у Харбіні.

ХАРБІН (УПС). Після передачі японською військовою місією та владою Маньджу-Го управління кольонії у Маньджу-Го великого цінного майна перша перебралась у ночі мешкання харбінська філія „Просвіти" та редакція газети „Маньджурський Вістник". Почала теж працю молодь, що прикрасила окрему кімнату, де будуть улаштовані спортові заняття та спеціяльні вправи з українознавства й української мови.

Українська Громада, що повинна була розпочати свою працю давно, не могла провести своєї організаційної праці тому, що обраний для того Український Комітет Уповноважених був вложений з москвофільських членів, а українці залишались там у меншости і фактично не могли вести активної праці.

Після одержання майна, члени Комітету заворушились та повели сильні чвари на „чвірку", що підписала умовини прийняття. Але в останніх днях ця агітація почала вихати, бо встріла сильний спротив серед членів „Просвіти" та іншого громадянства.

А потім вирішили негайно запатись переведенням підготовчих актів до скликання Загальних Зборів Української Громади у м. Харбіні та скликали пленарне засідання Ради Уповноважених, що не сходилася більше як 9 місяців. На цьому пленумі вирішено перевести нову перереєстрацію членів Громади та виключити всі ті елементи, що вороже ставляться до ідей соборности та самостійности України, а також лишити права голосу всіх тих, що мають галянський паспорт або почали плітки про свій вихід з підданства СРСР.

Ця постанова проведена майже одноголосно тільки тому, що молодші члени Комітету та кооптовані особи поставили цей акт абсолютно необхідним. На другий день організаційна комісія (спеціяльно для того покликана) почала свою працю. Вражіння цього виступу було велике і Комітет Уповноважених почав активно старатись, аби скоріше скликати Загальні Збори, обрати нову управу для Громади, щоб на другий день мати можливість перебрати у свої руки управління нашим національним майном, правда, ще не звільненим цілком, тільки частинно.

У той-же час особи, що дістали будинок від влади, створили адміністрацію для управління Українським Нац. Домом та призначили адміністратором п. Яхна. Слідуючим актом було зібрання всього громадського майна, що хомалось по закутках в окремих членів Громади, після конфіскати Українського Дому владою старого „комінтану" в 1929 році.

Так сьогодні виглядає українське розбурхане життя у Харбіні. Але вже є ознаки, що Загальні Збори пройдуть лагідно і буде обрана постійна управа, а потім трохи згодом „чвірка", як звуть тут осіб, що дістали будинок, причтують, згідно з контрактом, з владою до сформування постійного органу для управління майном. А майно складається з великого наділу землі на одній з кращих вулиць нового міста у Харбіні три-поверхового будинку та двох невеликих домиків у дворі. Загальну вартість цього майна оцінюють на поверх 200.000 юа, себто яких 50 000 ам. долярів (пятьдесять тисяч).

—o—

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В РОГАТИНІ.

Українці міста Рогатина виступили при виборах до міської ради згідно з порученням свого національного проводу зі самостійними українськими листами кандидатів на радних. Вправді староство і повіт. виділ робили спроби, аби склонити українських громадян до компромісу й уложення спільних листи, одначе ці спроби не мали успіху. На передвиборчих нарадах українські громадяни заняли до компромісових пропозицій неприхильне становище. Польська сторона (ББ) пропонувала українцям у спільній листі 5 радних.

Місто поділили на 4 виборчі округи в цей спосіб, що становище українців згори значно утруднили. Першій окрузі (управнених до голосування 529 поляків, 314 українців і 331 жидів) признано 5 мандатів. Другій окрузі (93 українців, 115 поляків і 1025 жидів) — 5 мандатів. Третій окрузі (802 українців, 66 поляків, 35 жидів) — 3 мандати. Четвертій окрузі (303 українців, 225 поляків, 183 жидів) — 3 мандати.

В третій окрузі (передмістя Бабинці і за водою — майже самі українські селяни) була зголошена тільки одна листа (українська); в цій окрузі й вибрано 3 радних і трьох заступників українців. У другій окрузі (середмістя) вибрано 5 радних жидів. Зголошено в тій окрузі й українську листу, яка зібрала всього 49 голосів. (Виглядів на здобуття мандату там не було). Українці сподівалися, що жиди, які в I. і IV. окрузі не зголосили своїх листи, відтягнуться від голосування і таким робом українці лишаться тільки з поляками і зможуть в тих округах вибрати 2—3 радних. Одначе так не сталося, бо жиди пішли в цих обох округах лавою за польською листою. В першій окрузі польська листа дістала 597 голосів, українська тільки 167 голосів; в тій окрузі вибрано радними 5 поляків, бо українська листа провалилася (забракло всього 15 голосів до здобуття мандату). Тут зазначимо, що наше населення переконане про зловживання в цій окрузі, бо на час обчислювання голосів усунули неправно з виборчого льокалю мужа довіря української листи і виборча комісія обчислювала голоси без посторонніх свідків. Під час голосування ок. 6. години на кілька мінут згасло було електричне світло... В четвертій окрузі польська листа дістала 411 голосів, українська 171; вибрано двох поляків і одного українця.

Сумні думки насуваються з приводу цих виборів. Памятаючи різні зловживання, треба стверднти, що велике число українських виборців у I. і 4. окрузі не пішло зовсім до голосування. Це злочин супроти власних національних інтересів. Не пішли до голосування такі люди, як напр. член виділу філії „Просвіти" Андрій Кавка зі своєю родиною, забуваючи, що їсть хліб в української установи, бо його жінка є службовичкою „Народньої Торговлі". З цих причин українці, що могли вибрати 6—7 радних, будуть у міській раді заступлені тільки чотирма мандатами. З жалем треба теж стверднти, що українська студентська молодь, за виїмком двох студентів, зовсім відтягнулася від всякої праці в справі громадських виборів.

Проти так переведених виборів внесли українці протест.

Відгомін шкільного плебісциту перед судом.

ПРО НЕНАРУШИМІСТЬ ПРАВА ЗБИРАННЯ ДЕКЛЯРАЦІЙ ЗА ВВЕДЕННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НАВЧАННЯ У ПУБЛИЧНІЙ ЗАГАЛЬНІЙ ШКОЛІ.

На основі закону з 31. липня 1924, ч. Дн. з. Рп. 79, пов. 766, про організацію шкільництва, переведено у пов. 1932, на заклик Головної Управи „Рідної Школи" плебісцит за введенням української мови навчання в публичних загальних школах. Наслідком цього в громаді Янчин коло Перемишляни завязався місцевий комітет родичів і цей уповажнив Василя Кутнего, який є заступником начальника громади Янчин, збирання підписів родичів на плебісцитових деклярациях за введенням української мови навчання в публичній загальній (народній)-школі в Янчині.

За збирання підписів на тих плебісцитових деклярациях від родичів у громаді Янчин у листопаді 1932 р., завів окружний суд у Бережанах на виїзловій сесії в Перемишлянах присудом з 14. липня 1933, ч. спр. К. II. 148/33, обвинуваченого Василя Кутнего за провину з артикулу 286 з. к. на кару **вязниці 6 місяців**, з умовним завішенням на час 5-ти років, як також на кошти карного поступування і на заплату судової оплати. Окружний суд у Бережанах добачив карогідність вчинку Василя Кутнего в тому, що він, збираючи плебісцитові деклярації поінформував спибочно Ізака Мелера і Хаїму Кріг, що вони підписують деклярацію, яка вадить тільки справедливим до школи науки української мови і ним фальшивим запевненим накловив їх до підписання тієї деклярації, отже як урядник (заступник начальника громади) не доповняючи обовязку ліжав на **школу публичного і приватного інтересу.**

Проти того вироку окружного суду в Бережанах вніс Василь Кутний, через **д-ра Франца Свістеля**, адвоката в Перемишлянах, відклик до апеляційного суду у Львові, де відбулась апеляційна розправа до ч. спр. III. K. A. 959/33, в дні 18. грудня 1933. Перед апеляційним судом боронив обвинуваченого Василя Кутнего **д-р Мирон Глушкевич**, адвокат у Львові.

По переведеній апеляційній розправі оголосив суд присуд, яким ухилив засуд та **увільнив Василя Кутнего.** В умотивуванні цього присуду подав суд, що згідно з виводами оборони, нема доказу на те, начеби Кутний, даючи плебісцитові деклярації до підпису Ізакові Мелерові і Хаї Кріг та пояснюючи їм зміст і ціль цих деклярацій, виступав офіціяльно як заступник війта, а противно Мелер візнав, що Кутний заявив, що ходить по селі Комітет та збирає підписи на те, щоби в школі учили „по руськи". Далі вказав суд на те, що посвідка „Рідної Школи" стверджує, що Кутний був членом плебісцитового місцевого комітету. Вкінці завважив суд, що зовсім стійний є аргумент оборони, що ніби навіть у тому часі Кутний був дійсно урядуючим заступником війта, то через те він **не міг втратити права громадянства**, яке йому дав, як батькові школярів шкільний закон про плебісцит.

З цього висновок, що ми мусимо на кождому кроці боронити наших національних прав, бо хто не боронить як слід, той тратить своє право. А тут годиться підвести, що в цьому випадку обі наші адвокати помогли безкорисно вирятувати дімського громадянина від карного засуду, як також оборонити непорушимість шкільного права плебісциту. **Р. Ш.**

—o—

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — новини, шовки, фланелі та бавовняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 35.

НОВИНКИ

— **Польсько-німецький обезпеченевий договір.** Недавно увійшла в життя польсько-німецька умова про суспільне обезпечення, яка містить важні постанови, що торкаються робітників і умовних службовників з Польщі, які обезпечені були в Німеччині. Умова між іншим передбачує, що німецькі інституції будуть виплачувати ренти особам обезпеченим у Німеччині навіть тоді, коли вони будуть перебувати в Польщі. Дальше умова запевнює користи робітникам з Польщі, що колись працювали в Німеччині і платили вкладки на інвалідський фонд і яким німецькі обезпеченеві інституції не признали ще ренти.

— **Дивні речі в Луцьку.** Луцькі авта (власники й шофери) поводяться на вулицях як у дикому полі, і ніхто не вживає заходів до того, щоб вони схаменулися. „Кавалерска язда" — та й годі. З швидкістю п'ятсотні кільометрів на годину й якраз там, де найбільше людей. Недавно авто вбило хлопця, що вискочив зі школи на вулицю. Недавно авто наскочило на фіякра й зранило пасажира, візника та коня. Тим пасажиром був українець, лікар д-р Залеський.

— **Нові проповідники.** На Волині їздить по селах якийсь світський проповідник римо-католик, що віщує близький кінець світу й радить єднатися й брататись. В останніх днях заглянув він до українського села Лаврова й при участи дуже побожного керовника школи закликав дурніших українських селян рятуватися від „царства сатани", що вже на землі. В кольонії Марянівці кількох добре підкутих українців так узяли цього світського проповідника з „царством сатани" в обрібку, що мусів замовкнути й виїхати. Хто й як не баламутить нещасних волинських селян!

— **Небезпечний реферат.** У січні н. р. п. В. Островський має прочитати в Луцьку реферат на тему: „Польські дівчі й преса про українську справу" (за часописами „Бюл. Польсько-Українські", „Справи Народовосьцьове", „Всхуд", „Дзень Добри", „Роботнік" і ін.). Староство відмовило дозволу. На висланий до воєвідського уряду відклик щойно в останніх днях прийшла відповідь, що рішення староства затверджено.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ

це новинні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, жуж. убрання та всякі шовки з магазину новин:

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,

12/47 тел. 28-10.

— **Суд над комуністкою.** Замісцевий відділ пінського окружного суду в Бересті на виїздній сесії в Кобрині засудив комуністку Регіну Капланівну за зорганізування нападу на постерунок поліції в Новосілках на 5 років вязниці.

— **Страшний злочин.** В рові біля дороги між Фалишем і Мертниками пов. Стрий знайшли окровавлене тіло якогось мужчини. Поліційне доходження викрило, що вбитим є М. Мудрицький, господар з Болехова і попереднього дня від'їжджає до Стрия. По дорозі вбили його бандити й коні з возом забрали.

— **Смерть фільософа.** У 82 році життя помер у Галле відомий фільософ Ганс Вайгінгер, колись професор цього університету. Його ім'я звязане з одною фільософічною теорією, що зєднала йому велику популярність: це так звана „Фільософія буцімто". Такий заголовок мала його найбільше поширена книжка. Провідна думка цієї теорії в тому, що всі наші ідеї та уявлення такі, буцімто покриваються вони точно з дійсним світом і його проявами; та хоча завдяки ним ми тільки уявляємо собі світ таким, яким він буцімто є, все-ж таки ці ідеї та уявлення дозволяють нам робити правильні висновки. Вайгінгер заснував товариство для дослідів над творами Канта і видав великий коментар та інші праці про Канта. Великі відкриття Вайгінгера були між іншим тоді, коли він „стверднв, що у своїх „Пролегоменах" Кант через помилку переставив у друку дві сторінки і фільософи кількалесять літ ломали собі голову, не розуміючи тексту.

— **Повідомляємо**, що ч. 3. журналу політичної сатири і гумору „Жорна" підпало конфіскаті й не появиться, бо склад цього числа ще перед конфіскатою розкинено. Рівночасно подаємо до відома, що рисунок, який був поміщений на першій сторінці цього числа, підписаний „Політичний двобій" появився в останній хвилі на місці іншого рисунку. Цей рисунок не мав тенденції чим небудь нарушити повагу церкви і релігії і тим більше не мав тенденції образити релігійні почування. — За видавництво і Редакційну Колегію: **Олександер Костик і Роман Пашківський.**

— **Про Й. Стадника** з нагоди його ювилею помістила теплу статейку „Газета Поранна" в числі з 22. ц. м. згадуючи про його заслуги як директора театру, режисера та перекладача. Справоздавець дає теж дуже прихильну оцінку гри акторів у пєсі Мольнара. „Хвіля" з 23. ц. м. помістила дуже гарну сильветку мистецької діяльности Й. Стадника з приводу його ювилею.

— **Про українське мистецтво** находимо в подвійному числі ч. 11—12 німецького місячника „Дер Вінер Кунстванderер" (Відень, вул. Тратнергоф 1) велику статтю В. Борна з численними ілюстраціями.

— **Українські години в німецькім радіо.** До програми німецьких радієвих авдицій введено в останньому часі українські години. Раз на тиждень німецькі радія мають надавати пропагандові відчити в українській мові. Перший із циклю таких відчитів уже відбувся на тему: „Організація праці в Німеччині". Дальший плян українських авдицій з Берліна передбачує надавання відчитів також на українські теми.

— **Важне для власників реальностей.** Найвищий адміністраційний трибунал полагнав одну справу рішенням, що має для власників реальностей у Львові велике значіння. Рішення трибуналу з дати Варшава 20. жовтня 1933 ч. 4678/31 стверджує, що побирання львівським магістратом оплат за воду на основі водомірів замість у відношенні до чиншу найму (5 проц.) не згідне з законом. Одночасно трибунал стверджує, що також каналові оплати слід побирати у відношенні до висоти комірного. Тим способом рішила найвища інстанція справу, яку літами обмірковувано на міській раді.

— **На Покутті не ходять потяги.** Великі снігові на Покутті припинили залізничу й колову комунікацію. На лінії Коломия-Ясенів не ходять потяги. Так само здержано комунікацію на лінії Коломия-Заболотів-Косів.

— **Краєва хроніка.** У Стрию злодії розбили касу адвоката Позняка та забрали 285 зол. — У Наролі (пов. Любачів) згоріло понад 20 мешкальних і господарських будинків. Школи є більше як на сто тисяч зол.

— **Далай Ляма помер.** З Тибету прийшла вістка, що в Льгасі помер Далай Ляма. Властиве його імя було: Угаванг Льопсанг Товпден Гіятсо. Далай Ляму (значить „проповідник океану") уважали буддисти інкарнацією Будди, що вічно відновляється. Вибрало його тибетанське духовенство в тім характері ще дитиною, а в 17 році життя проголосили теж світським головою тибетанської держави, що від 18. століття находиться під протекторатом Китаю. Далай Ляма був тринацятою інкарнацією Будди. Уродився в 1876 році, а в 1893 був вибраний Далай Ламою. Резиденцією його була Льгаса, столиця Тибету. Англійська преса довідується, що Далай Ляму отруено у звязку з боротьбою між китайськими й англьофільськими впливами.

— **Хвалив більшовиків, тепер хвалить фашистів.** Бернард Шов мав на бенкеті в Льондоні відчит, у якому на счудування присутніх нараз виступив як оборонець фашизму. Прославляв Мусолінія як найбільшого чоловіка наших часів. Вкінці висловив бажання, щоби весь світ став фашистівський, бо лише так можна зломити кризу. При тому Шов не пощадив парляментаризму та пророкував йому дуже скору смерть.

— **Діти-політики.** В лінцькій нар. школі посперечалися два ученики. Один, 11-літній, хвалився, що він національний соціяліст. Другий, 12-літній, пробив 11-літнього ножем в серце й убив його на місці.

— **Не хочуть, щоби гітлєрівці співали.** Віденська державна опера не відновила контракту з тенором Ер. Цімерманом і баритоном Гамельсом, тому що вони почуваються національними соціялістами. Обох заангажують у Німеччині.

— **Проти вибору красунь.** Після Німеччини й Італії заборонять теж на Мадярщині вибирати королеву краси. Ціла низка суспільних установ звернулася до мадярського уряду з домаганням, щоби заборонив звичай вибирати королеву краси, бо він деморалізує деякі верстви населення.

— **Літак з дерева.** Науковий аероінститут цивільної повітряної фльоти в Москві викінчив будову літака нового типу „Амфібія". Цілий апарат зладжений з дерева, має місце для сімох пасажирів і може стартувати й осідати на сухололі, воді та снігу. Вжнють його до комунікації в ленінградській окрузі.

— **Ріжні вістки.** В копальні золота Вульпой в Семигороді вибухла скриня з динамітом, наслідком чого чотири робітники згинули, а пятьох тяжко ранило. — З пустині Сагари повідомляють, що там упав сніг, якого не бачили вже кількадесять літ. — Одинокого сина письменника Чарлза Дікенса, Генрі, якому тепер 74 роки перевернув мотоцикль і поранив. — Грім ударив у церкву в Масе е Карара, в Італії, саме як епископ говорив проповідь. Лискавка поразила епископа та кількох священників. У церкві счинився переполох. — Відомий австрійський письменник Герман Бар, який недавно зачав 71 рік життя, занедужав душевно.

— **Історія христіянства на фільмі.** „На протязі століть" це наголовок фільми, зладженої в робітні Бікен Філмс на підставі лібретта о. Франца Талбота, співредактора католицького тижневика „Америка" в Ню Йорку. Фільма представляє історію христіянства від початків аж до сьогодні. Починається з часів Ісуса Христа, як він проповідує своїм учням, виказує зріст христіянства за часів переслідування Нерона і так постепенно переходить аж до найновіших часів. Багато образків знято в чужих краях, щоби представити місії по всіх закутинах землі. Отже є образки з Африки, Полудневого Океану, Китаю і далекої Півночі. Не забули також і за прокажених! Їх теж зображено на фільмі. З огляду на свій предмет, а ще більше своїм всесвітним закроєм фільма розбудила загальне заінтересування.

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ" ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

З театру.

ТЕАТР ІМ. ТОБІЛЕВИЧА: „ПЕПІНА" — ОПЕРЕТКА НА 3 ДІЇ ШТОЛЬЦА.

Весела віденська оперетка з шампанським, легкими дотепами, танцями, співами і ясно: з любовною інтригою. На незмінному тлі віденського водевілю кілька знаків „духа часу": стенотипістка має 24 посади річно, свіжо розведена молодичка шукає пятого чоловіка, жінка в силі віку та мязів їздить літаком на боксерські мєтчі, богатий граф волів не знати яку кару, щоб оминути подружжа і саме тому ця кара пада на його грішну голову. Тип президента суду, що всі справи ділить на 3 пункти: на а) б) і в), попросту капітальний і неодно його речення дає привід до щирого реготу.

На салі можна було запримітити всміхнені обличчя, а це найкращий доказ, що слухачі найшли тут те, чого хотіли — кілька годин безжурної розваги. Весь час вистави не можемо забути, що грають тут ті самі артисти, що вчора виступали у сальоновій чужинній пєсі, а завтра мусять перекинутись у котурнових героїв історичної патріотичної пєси. Артистки переодягаються тричі за один вечір; незбитка енергія!

Головну ролю грала Ленська, що як завсіди вміє створити симпатичний тип, дуже добре та приємно співає, ще й зручно танцює. Нікитин в аналогічній ролі дістав з нею за одну танкову сцену рясні оплески. Бенцаль був свобідний, зовсім добрий, тільки кращого голосу йому бракувало. Бенцалева зовсім відповідно до своєї ролі і мала дуже добрі моменти. Найбільше успіху мали у своїх комічних ролях Рубчак і Яковлів.

м. р.

Подяка.

До Хвальної Редакції газети „Діло" у Львові.

Ми, засуджені 20. грудня 1933 р. рівенським Окружним Судом у Кремянці до вязниці за приналежність до ОУН („Юнака"), цією дорогою складаємо щиру юнацьку подяку Вп. пп. адвокатам — д-рові Степанові Шухевичеві, послові д-рові Ст. Білякові і Семйдкові Підгірському за батьківську оборону нас на суді.

Степан Пшеничний, Ігор Шубський, Данило Закидальський, Миколи Недвецький, Петро Львович, Юрій Львович.

20. XII. 1933. Кремянецька вязниця.

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО А-КЛЯСИ.

Погонь — Чорні 1:1 (0:0). Змагання за мистецтво А-кляси, що стягнули ок. 2.000 видців. Судив п. Раміш.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

С. Сильваньский: ОЛЕНА САХНОВСЬКА. Книжкові знаки. Текст Сергія Сильваньского, редакція з передмовою Павла Ковжуна. А.Н.У.М. 1934. Львів. Серія: Майстри українського книжкового знаку. Друковано 350 примірників. Книжка видана на пергаминовому папері. Репродукції книжкових знаків вийшли дуже добре.

ЖУРНАЛИ.

МИСТЕЦТВО, орган Асоціяції Незалежних Українських Мистців. Ч. 4. Львів 1933. Зміст: П. Ковжун: Олекса Грищенко; М. Винницький: Роман Сельський; Мих. Осінчук: Галицько-українська ікона; Мих. Драган: Футуризм; Л. Лілле: Судді й підсудні; А. Б.: Виставка мистців Рад. України і СССР; І. І.: Українська графіка у Берліні; М. Рудницький: З думок про мистецтво; Хроніка; Рецензії. Журнал має цілу низку знимок з найкращих творів наших мистців.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 23. XII. театр вечірний.
Неділя, 24. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 23. XII. театр вечірний.
Неділя, 24. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників", „Фліп і Флап як усмирителі".
АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не дамо землі".
АТЛЯНТИК: „Забавка".
ВАНДА: „Облава в Парижі".
КАСІНО: „Брат дявола", Льорель і Гарді.
КОПЕРНИК: „Розкішні турботи" Моріс Шевальє.
КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста", вертеп: „Під ялинкою".
МАРУСЕНЬКА: „Розкішні турботи" Моріс Шевальє.
МІРАЖ: „Спів, цілунок, дівчина".
МУЗА: „Сни Індії" Рамон Новаро.
ПАЛЯС: „Прокуратор" (Аліса Тора).
ПАН: „С. О. С." — Ледяна гора.
ПАСАЖ: „Бандит детектив" (Кен Мейнард) і додатки.
ХИМЕРА: „Король циганів".
СТИЛЕВЕ: „Чанду", ревія: „Коли зорі світять".
УТІХА: „Кохання та пімста донського козака" з Ів. Мозжухіном.

Закордонне радіо.

Субота, 23. грудня 1933.

Відень (517,2) 19.00 Нар. музика; **Братислава** (279,3) 20.00 „Країна осміху" оп. Легара; **Білгород** (430,4) 21.30 Пісоньки; **Берлін** (419) 17.40 Свят-вечірня музика 17. століття; **Гайльсберг** (276,5) 11.30 Концерт; **Лайпціг** (389,6) 16.00 Концерт, 17.10 Легка музика; **Мінхен** (533) 19.00 „Івась і Ганусєя" муз. казка Гумпердінка; **Будапешт** (550,5) 19.20 Циг. музика; **Мілянo** (331,5) 20.40 „Любовний напиток" оп. Доніцетія; **Рим** (441,2) 17.00 Симф. концерт, 21.45 Концерт.

Неділя, 24. грудня 1933.

Відень (517,2) 18.50 Квінтет, 22.15 Концерт; **Прага** (488,6) 9.15, 13.00 Коляди, 12.15 Концерт; **Лятті** (1796) 20.20 Спів; **Париж** (1725) 21.00 Театр і музика; **Білгород** (430,4) 16.30 Пісоньки, 19.00 Коляди; **Берлін** (419) Концерт, 20.00 Веселі свята, 22.00 Народи співають свої коляди; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 18.00 Концерт; **Лянгенберг** (472) „Хрістускінд Ердевайле" дітяча опера; **Мінхен** (533) 12.00 Концерт, 23.05 „Свята ніч" різдвяна легенда; **Будапешт** (550,5) 12.30 Концерт опери; **Мілянo** (331,5) 20.40 Святочна програма.

Львівське радіо.

Субота, 23. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.41 Рел. музика з грамофону; 15.30 Фортепян; 16.00 Авдиція для хорів, сальонова орхестра; 16.40 Органовий концерт; 20.30 Для дітей: „Провідна зірка"; 21.00 Свят-веч. авдиція, хор; 21.30 Авд. „Шаліш"; 21.45 Шопенівський концерт; 22.30 Коляди (Невядомського); 23.05 Музика з грамоф. плит.

Неділя, 24. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 12.10 Метеорольоґічні вістки; 12.15, 13.12 Музичний поранок; 13.00 Туга та пророцтва Міцкевича; 14.00 Сільська авдиція „Геца в Язівінах"; 14.30 Народні танки зі співами (грамофон); 15.00 Сільське весілля; 15.20 Сальонова орхестра; 16.45 Літер. квертьгодина „Шалих"; 17.00 „Світовий Свят-Вечір"; 17.15 „Весела новина" коляди; 18.00 Авдиція „Свят-Вечір воєводи"; 18.40 Арії та пісні; 19.00 Братерство всякого творіння; 19.10 Всячина; 19.30, 21.15 Концерт симф. орхестри; 22.00 На весеній львівській хвилі; 23.00 Грамофонова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар 5.66—5.68, канадійський долар 5.60—5.65, анг. фунт 29.15—29.32, австр. шіллінг 100—102, шв. франк 172—172 і пів, нім. марка 211—212, чеська корона 0.25.50 до 0.25.70, фр. франк 0.34.70—0.34.80.

Срібло: 5 кор. 1.65—1.70, фльорени 0.80 до 0.85, рублі 1.30—1.35, корона 0.32—0.33 і пів.

Золото: 20 кор. 37.80—38.20, рублі 48.00 до 48.50, франки 36.20—36.50, тукат 20.70 до 21.00, долар 9.01—9.04.

Акції.

Банк Польський 83.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам до 22. XII.: масло —.—, молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця 6.40—6.60 зол. за копу. Тенденція на молоко, сметану удержачна, на яйця знижкова, на масло ціна не стягнеться.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 341 (13.540). Львів, понеділок 25. грудня 1933. Pocztowa opłata zaryczałtowana ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Півріччя 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ЗАКОРДОНОМ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Лещата, кийки до лещат, лещатарські чоботи, частини до вязань і кийків - - дістанете **А. КОНЄВИЧ І СИН** **ЛЬВІВ, БАТОРІЯ 12.** (Тел. 76-00)

ТУТКИ (звійки)

Norvitan

з найшляхотнішого сирівця

Конкурс Редакції „Діла" на пять економічних статтей.

Американський українець фундує премії на пять статтей на тему: „Як створити або розбудувати верстати праці для українців у рідному краю?"

Редакція „Діла" розписує оцим конкурс на пять економічних статтей на тему: „Як створити або розбудувати верстати праці для українців у рідному краю?"

Статті не можуть мати ніяких історичних оглядів ні соціольогічних екскурсів, а мають держатися точно теми, тобто зясовувати плян розбудови верстатів праці.

Статті не можуть бути довші, як на 300 рядків друку розміру стовпців „Діла".

Статті треба присилати на адресу Редакції „Діла" до кінця січня 1934 р.

Для оцінки статтей Редакція „Діла" покликує окреме журі, вложене з наших економістів, теоретиків і практиків.

За найкращих **пять статтей**, які відзначить журі, дістануть автори по 5 американських долярів нагороди. Ці статті будуть видруковані на сторінках „Діла".

*

Пять пятидолярових премій за статті на повищу тему уфундував український бізнесмен зі Зединених Держав Північної Америки **Василь Тихий.** Коли проекти, подані у статтях, прийдуть до вподоби п. Василя Тихого, він має намір підцоматати краєві підприємства, які матимуть виглади на здійснення його ідеї.

Замісць колишніх субвенцій — нарід сам від себе дасть „Просвіті" субвенцію.

Більшовики анектують Шевченка.

МОСКВА, 23. XII. ПАТ. В Харкові розпочали будову памятника Тарасові Шевченкові. Роботами кермують різьбарі, професори Манцер і Лянцбанд. Одночасно комуністична українська преса гостро атакує українських націоналістів за „анектування" Шевченка, мовляви, його клясова ідеольогія поета перевищала над національною.

Національні меншини в Радянщині.

МОСКВА, 23. XII. ПАТ. Відбувається тут конференція в справі національних меншин у Радянщині, скликана за почином президії центрального виконного комітету УРСФР. У конференції беруть участь делегати національних меншин: китайців, кореанців, латишів, поляків, кавказьких верховинців, жидів, естонців, циганів, уйгурів і дунганців (серед. Азія). Готовану точку програми творять справи північного Кавказу і Біробіджану (жидівський національний район на Дал. Сході).

—o—

Карають за кепські продукти.

МОСКВА, 23. XII. ПАТ. Декрет, що карає бодай 5-літньою вязницею за продукцію лихої якости товару, стосують в житті з цілою безоглядністю. В Київі потягнули до відповідальности управителів дьокального пекарського тресту за продукування кепського хліба, управителів київської державної торговельної організації (Кієвторг) за те, що випустили на ринок недобру ковбасу, а управу постачання українського будівельного тресту за кепські обіди для службовців тресту.

—o—

Ляйпцігський процес скінчився.

ЛЯЙПЦІҐ, 23. XII. ПАТ. Останній день денційного процесу в справі підпалу Райхстагу зібрав у державнім трибуналі передових людей політичного, урядничого й правничого світа. Галєрія для публики була заповнена до останнього місця. Серед загальної тишини председник оголосив присуд, яким обвинуваченим Торглера, Димітрова, Попова і Танева увільнено. Затє обвинуваченого Ван дер Ліббе засуджено за державну зраду і тяжкий злочин підпалення Райхстагу і трьох дальших публичних будинків на кару смерти. Судові кошти поносить державний скарб.

В мотивуванні присуду председник ствердив, що обвинуваченний Ліббе мусів мати спільників, які рекрутувалися зміж елементів комуністичної партії, яка несе моральну відповідальність за злочин.

ЛЯЙПЦІҐ, 23. XII. ПАТ. Оборонець Торглера, д-р Зак, на запит журналістів, заявив, що Торглера випустять негайно на волю. Однак з огляду на особисту безпеку радять йому зголоситися до Шуцгафту, себто концентраційного табору.

—o—

Еспанія наближується до Ватикану.

ПАРИЖ, 23. XII. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що еспанський уряд рішився навязати переговори з Ватиканом. Перед підписанням конкордату хотять створити модус вівенді між обома сторонами. На першого еспанського амбасадора при Ватикані призначений Сенчес Альборнос, б. міністер закорд. справ.

—o—

ПАМЯТАЙТЕ ПРО ДОЛЮ ІНВАЛІДІВ УГА!

З днем 1. СІЧНЯ 1934 р. впроваджує КООПЕРАТИВНИЙ БАНК **„ДНІСТЕР"** У ЛЬВОВІ, вул. Руська ч. 20.

ПРЕМІЙНІ ОЩАДНОСТЕВІ КНИЖОЧКИ, які будуть кожного року розльосовувані і яких власники, крім звичайних відсотків можуть дістати на випадок вильосовання нагороду від 25—100 зол.

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ (у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности. Конто ПКО. ч. 143.467.

Велика знижка цін на всі роди ВИНА в складах Народної Торговлі у Львові і в краю.

Природні і гваранговано виноградні В И Н А дістати можна лише в складах НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ.

ЛЕЩАТА, ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ВИРЯД, СОВГИ Й САНКИ по найнижчих цінах поручає КООП. „П Л А С Т", ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 95.

14 дешевих днів

40% знижка цін на всілякі товари блаватні і близняні - - - -

Для приміру подаємо:

Фланель біланж.	0.60	Полотна	0.60
Фланель піжам.	0.75	Димка на підшт.	0.70
Фланель в найн. взори	1.—	Сирівка	0.60
Бая двостороння	1.70	Зефір на сорочки	0.80
Вельвети і штрукси	1.75	Полотніна	1.30
Вачвлина	1.50	Полотно на прост.	1.30
Шевіоти на мундури	2.25	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники вафлеві	0.35
Вовна на суки	3.—	Ручники купел.	0.55
Сукна лещат.	3.25	Пошевки	2.40
Вовна на плащі	6.—	Качи і обруси	2.75
Пледи	5.50	Підушки ковдр.	5.50
Коци	5.50	Коцари сатинові	9.—

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнород. в партері даром як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Паляс, Аполло, Атлянтік і інших.

Галицький Магазин Новостей, Львів, Галицька 15.

Війна Болівії з Парагваєм.

Як повідомляють з Монтевідео, 20. ц. м. увійшов у життя мировий договір між Болівією і Парагваєм. В часі війни між тими державами згинуло 30 000 людей і дісталося в полон 20.000. Число ранених дуже велике. Під зброєю з обох боків находилося поверх 150.000 осіб. Президент Уругваю Терра, члени панамериканської конференції, а також комісія Союзу Народів уживають усіх зусиль, щоби столітній спір між Болівією і Парагваєм нарешті скінчився.

—o—

Перед Загальним Зїздом „Рідної Школи“.

Декілька думок про національне обличчя українського приватного шкільництва і про молодь.

Львів, 23. грудня 1933.

Кожний річний зїзд якоїсьбудь центральної установи стає чимраз менше внутрішньою справою лише тієї установи. Чимраз більше для кожного є ясним те, що річні зїзди не не лише підрахунки статутових досягнень установ, але перш усього білянси позицій нашого національного життя. Живемо в часах, де різниця між чистою політикою і колись аполітичними громадськими явищами затирається. Сьогодні справи господарської чи культурно-освітньої ділянки вціонального життя виростають до першорядного значіння, можна сказати, стають питаннями політики націй.

Так теж хочемо й підходити до цьогорічного Зїзду „Рідної Школи“, який має відбутися 25. ц. м.

Коли спинюємо сьогодні увагу над Зїздом „Р. Ш.“, то слідкуватимемо не лише над її шкільними, організаційними і матеріяльними досягненнями. Радіємо чимало не лише тим, що стан посідання її шкіл не зменшився, що фреквенція в народніх і середніх школах „Р. Ш.“ збільшилася, що число Кружків зросло, що активність на перешкільному відтинку „Р. Ш.“ помітно збільшилася. Хочемо теяож, щоби цьогорічний Зїзд „Р. Ш.“ дав відповіль або бодай застановився над тими питаннями, які роблять „Рідну Школу“ одною з найважніших ділянок українського національного життя.

Вважаємо, що на відтинку українського приватного шкільництва на чоло всіх питань висувається ось яке: чи українське приватне шкільництво зберігає своє національне обличчя? Чи кошти й енергія, вложені громадянством у те шкільництво оправдують себе, т. зн., чи має українське громадянство за свій вклад якусь суму ідеальних вартостей, яких не добуде в державних школах?

Знаємо, що те питання є надто трудне, щоби на нього дав відповідь цьогорічний Зїзд. Одначе хочемо, щоби воно було тим засадничим питанням, довкола якого обертались би наради цього Зїзду. Рідношкільні діячі, які на ньому зберуться, повинні з цієї площини підходити взагалі до цілої діяльности Т-ва. Адже відомо, що контроля держави над приватним шкільництвом чимраз більша. Чимраз більше приватні школи видають лише якусь суму інтелігентних одиниць та дають спромогу мізерного прожитку для якоїсь скількости учительських сил. Ціле виховання школи, її внутрішнє життя, підручники, навіть організації тої молоді та всі її виступи відбуваються під дуже точною контролею державних шкільних чинників. І тому увага громадянства мусить бути присвячена тій сторінці шкільного життя, яке находиться під таким величезним натиском держави. Питання узгіднення відпору, питання позашкільного впливу, дїточої літератури, юнацької преси, виробления нового типу вчителя, ось складники одного явища, яким є: збереження власного обличчя українського приватного шкільництва. Жива нація має безконечно різнородні засоби, щоби помимо натиску до духової асиміляції, отже є до обезвартіснення шкільництва, яке та нація такими зусиллями вдержує — не допустити. Одним з перших засобів уважаємо скріплення позашкільного впливу на шкільну молодь.

Те скріплення позашкільного впливу на українську шкільну молодь уважаємо справою першорядного значіння, не лише для молоді українських приватних, але й державних шкіл. Школи творять сьогодні відсепаровані від громадського життя осередки, довкола яких скупчена увага лише дуже малої скількости людей: молоді, батьків і учительських зборів. Словом всього того, що зі школою має лише безпосередній звязок, або має в ній безпосередній інтерес. Широкі кола довідуються про те, що на тому відтинку йде завзята боротьба за душу школи, головно... з політичних процесів. Ми довідуємося тоді, що десятки молодих, найкращих одиниць стає жертвою, може й одвобічної боротьби. Одвобічної? Так, бо наслідки тієї боротьби не розложене на всі верстви націй. Чи є ми вповні свідомі того, що молодь наша не має ні одної організації — за виїмком офіційних, — в яких би вживалася її енергія, скріплювалися первні її душі, характеру, волі? Чи українське громадянство здає собі справу з тієї жахливої психольогічної і громадської ізольованости нашої молоді від широкого національного ґрунту, серед якого та молодь живе?

На тлі тих питань навіть проблема соціяльного каліцтва, яке повстає з того, що наша молодь не має варстатів праці — не є найважніше.

Очевидно, що висуваючи перед перед Зїздом „Р. Ш.“ боротьбу за обличчя української приватної школи і питання української молоді на чоло питань українського шкільництва, ми не хочемо тим сказати, що не доцінюємо питань організації Кружків „Р. Ш.“, матеріяльної допомоги і взагалі вдержання сітки приватного і державного шкільництва. Це безперечно важливі питання. Одначе всі вони сходять у сутінок перед першим, засадничим. Воно стає саме тим, що не розвязане, поставить під знаком запиту доцільність тих величезних зусиль, які українське громадянство вкладає у свою школу.

ПРИ РЕВМАТИЧНИХ БОЛЯХ У ГОЛОВІ, бедрах і раменах, нервоболях, болях в удах і пострілових, вживається природної гіркої води **FRANCISZKA-JÓZEFA**, щоби щодня очистити кормовий провід. Поручають її лікарі.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ. ЛЬВІВ.
22/48 ГАЛИЦЬКА 5.

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, фланелі та білизняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 35.

Моральна столиця Сходу.

РИМ, 23. XII. ПАТ. З приводу відкриття інституту для середущого й далекого Сходу відбувся в Римі великий зїзд студентів арабів, єгиптян, афганців, гіндусів, сіямців і японців. Відкриття зїзду відбулося в салі Юлія Цезаря на Капітолю. Італійська преса вдоволена з вибору Риму на місце зїзду, зазначуючи, що Рим стався моральною столицею Сходу.

Вибори в Румунії.

БУКАРЕШТ, 23. XII. ПАТ. Вибори до сенату відбулися вчора зовсім спокійно. Всюди перейшли кандидатури ліберальної партії, з виїмком трьох департаментів у Семигороді, де вийшли три кандидати з мадярської листи. Вчора вибрано 113 сенаторів. Остаточний зчислі ще невідомий.

КИЛИМИ! **КИЛИМИ!**
які прикрашують мешкання і тих найвибагливійших знавців —
це килими ХАМУЛИ!
Правдиві килими
ХАМУЛИ — ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1.
(біля Марійської площі).
Взори килимів висилаємо на бажання.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 25. ГРУДНЯ 1933.

П. БУНЯК.

Батько першої української друкованої книжки.

(В 350-ті роковини смерти Івана Федоровича.)

Дня 15. грудня 1933 р. минуло 350 літ від смерти творця першої української друкованої книги, Івана Федоровича.

Як відомо, друкар Іван Федорович (Федоров), разом зі своїми помічниками, втік у 1565 чи 1566 р. перед московською сфанатизованою юрбою — що друкування книжок уважала за свого роду ересь — на Литву. Тут у містечку Заблудові, недалеко Білостоку, під опікою і стараннєм вел. литовського гетьмана Григорія Ходкевича, видав він „Євангеліє Учительное“ і Псалтир з Часословом.

По смерти Ходкевича в 1572 р., Федорович із своєю рідньою, друкарським приладдям і черенками помандрував до Львова, щоби тут вести далі друкарське діло.

Приїхавши до Львова, Федорович узявся до праці. Та не так легко воно йшло. Мусів поборювати тут великі трудноші, й то не тільки формальні, які ставив йому магістрат і... столярський цех (не хотів дати йому дозволу на виконання самому друкарської, деревляної праси), але й матеріяльної натури. Та кінець-кінців всетаки вдалося Федоровичеві заснувати свою дуже примітивну, як на сьогоднішні часи, друкарню — яка стала першою не тільки у Львові, але й на українських землях.

І ось 25. лютого 1573 р. почав Федорович друк „Апостола“, який скінчив щойно за рік, а саме 15. лютого 1574.

Тому-то день 15. лютого 1574 р. є історичною датою появи першої української друкованої книги на українській землі.

350-ті роковини цієї події, а саме в 1924 р., ціле українське громадянство, а зокрема нащадки Федоровича — українські друкарські робітники Львова — дуже святочно вшанували. В тому році вийшла ціла низка наукових і популярних публікацій, присвячених як батькові українського друку, отже і одній із підойм української культури. Українські друкарські робітники Львова влаштували окремо дня 18. травня в великій салі „Народнього Дому“ величаву академію, присвячену своєму великому предтечі та видали книжку п. н. „Свято української друкованої книги“. Ювілейний рік закінчився науковою академією, яку влаштував Видїл Наук. Тов. ім. Шевченка.

Творець першої друкованої української книги провів останні роки свого життя у крайній нужді. Його друкарню та 140 книжок „Апостола“ забрав у застав за 411 тодішніх золотих польських жид Ізраель Якубович. Федорович уже не мав змоги викупити своїх станків, щоби далі вести улюблене діло. Це й приспішило кінець його трудолюбивого життя. Він помер у грудні 1583 року.

Точний день смерти Федоровича не є згідний. Проф. д-р Із. Свенціцький подає його на 3. (15.) грудня, а проф. д-р І. Огієнко на 5. або 6. грудня. Ми приймаємо першу дату.

Федоровича похоронили на цвинтарі біля церкви оо. Василіян на Підзамчі (Жовківська вулиця). Біля цієї церкви мав він і свою друкарню.

Як жива памятка по першім українськім друкарі, крім „Апостола“, залишилася досі друкарня Ставропігійського Інституту. Бо Ставропігійське Брацтво, вже по смерти Федоровича, в 1585 р. викупило від Якубовича друкарню за 1500 зол. Очевидно, зі станків і черенок Федоровича тепер і сліду нема. Полишилася тільки фірма Брацтва та портрет Федоровича (очевидно, скомбінований), що находиться в цій друкарні.

І ще одна памятка полишилася по першім українськім друкарі, а саме його нагробний камінь. Цей камінь, разом з іншими нагробниками василіянського цвинтаря вжили до будови каплиці при церкві (мабуть на долїаку). В 1924 році Видїл Наук. Тов. ім. Шевченка робив заходи видобути якимсь чином цей камінь і перенести його до музею. Та ці заходи припинено, мабуть наслідком матеріяльної скрути. А цієї справи не треба забувати. І ми її пригадуємо в цьому ювілейному році. Може всетаки вдасться перевести це діло до успішного кінця.

Друкарські робітники Львова бажали вшанувати роковини смерти свого предтечі святочною академією. Та з цього приводу, що саме у цьому місяці стоять вони в ціниковій акції (підприємці випсували робітникам обовязуючий до кінця цього року цінник), рішено злучити роковини смерти Федоровича з 360-літтям появи „Апостола“, що, як вище згадано, припадає на день 15. лютого 1934 р. Крім академії, появиться однодневка п. н. „Друкар“, де буде подання теперішнього стану українських друкарень і переплетень у Львові і на цілому терені наших земель по цей бік Збруча.

Покищо честь памяти Батька української книги!

Львів, 15. XII. 1933.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ
це вовняні матер'яли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин:
„ТЕКСТИЛЬ“ — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,
12/47 тел. 28-10.

☛ Ресторан С. Райх, Львів, Ринок ч. 5 поручається ласкавій памяти. Напитки знаменитi. ОБІД з 3-ох СТРАВ 1.30 ЗОЛ.

Чи можливі у нас міжпартійні умови?!

Історія одного мандату, — або: як рапіканти зломили умову про виборчий блок з 1930 р.

VI. ЯК ПОК. М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ І ПОС. О. ЛУЦЬКИЙ ПІДПИСУВАЛИ ДОДАТКОВУ УМОВУ ПРО 2 МАНДАТИ ДЛЯ УСРП? — ЯК Д-Р І. МАКУХ РОЗУМІЄ СВОЄ ЗОБОВЯЗАННЯ, ЩО РУЧИТЬ СВОЇМ МАНДАТОМ ЗА ПОВЕДІНКУ СВОЇХ ПАРТ. ЧЛЕНІВ? — УСРП АПРОБУЄ ПОВЕДІНКУ П. ГРИВНАКА Й ДОЗВОЛЯЄ ЙОМУ ЗАТРИМАТИ МАНДАТ!

З черги подаємо повний текст листа д-ра Дмитра Левицького до д-ра І. Макуха, з якого довідуємося кілька незнаних досі характеристичних подробиць до історії виборів з 1930 р. Цей лист звучить:

Львів, дня 25. листопада 1933 р.

До Високоповажаного Пана д-ра Івана Макуха, Сенатора і Голови У. С. Р. П. у Товмачі.

Високоповажаний Пане Голово!

Ваше письмо з дня 10. листопада ц. р. я одержав 21. п. м. і маю за шану відповісти слідуюче:

На самому вступі мушу заявити, що Ваше письмо зробило мені велику прикрість тим прикріше мені на нього відповідати, що воно підписане Вами, людиною, яку я особисто дуже високо ціню. Але вважаю своїм обовязком не тільки як голова Ц. К. УНДО, але і як громадянин дати на те Ваше письмо ясну і щиру відповідь.

Ви твердите, що на Вашу думку наша вимога до УСРП зректися мандату в золочівській окрузі в користь УНДО не має зі становища бльокової умови достаточної підстави, бо основною точкою бльокової умови було, що підставою до розподілу мандатів мають бути висліди попередніх виборів. Так, ми при бльо-

ПРИГАДАЙМО СОБІ ВСІ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ „ПРОСВІТИ" В 65-І ІІ РОКОВИНИ!

ковій умові чесно і ясно поставили, що при укладі виборчих лист підставою до розподілу мандатів мають бути голоси з 1928 р. зі застосуванням системи Де Гондта. Що більше, ми не тільки установили ту засаду, але й докладно уложили цілий список місць тих мандатів, котрий підписали і Ви і я, і той список місць є інтегральною частиною бльокової умови. Щоби не було ніяких сумнівів, ми дальше ствердили у бльоковій умові, що цей порядок місць на цілий час тревання каденції чи при доповняючих виборах буде збережений в той спосіб, що місце, признане даній партії в разі його опорожнення з якихнебудь причин, залишається за партією, що його опорожнила. Якщо на черговому місці був би кандидат другої партії, то управа даної партії доручить своєму кандидатові це місце звільнити, пристосовуючи до незадисциплінованих кандидатів якнайдальше йдучі карні санкції виключення його з партії і клюбу та оповіщення цього в пресі. Кандидати обох партій, згідно будучі контрагенти бльоку, підписують долучену до цього протоколу заяву, яка є інтегральною частю того протоколу. В цій заяві заявляє кожний кандидат **словом чесної людини зректися мандату з бльокової листи** (це і всі дальші підкреслення наші — прим. Ред.), який з якоїнебудь причини припадав би на підставі бльокової умови другій партії.

Коли ж Ви тепер хотіли нашу бльокову умову інтерпретувати не як установлений порядок мандатів, а як розподіл вже вибраних послів, то це супроти цілком ясного змісту умови перестало би вже бути інтерпретацією, а стало би **необоснованим звичайним викрутом.** Здається мені, що нема на світі ні одного незалежного громадського суду, який погодився би з такою Вашою „інтерпретацією".

Але навіть у тій Вашій цілком неслушній „інтерпретації" Ви **дуже грубо помилково рахуєте відношення числа послів і сенаторів у 1928 і 1930 році,** бо замість попередньої пропорції 1:2.5 повстала у Вас пропорція 1:6, себто ніби УНДО збільшило число своїх послів і сенаторів з приводу бльоку пропорціонально майже в трое. У Вашому рахунку **Ви свідомо не числите двох мандатів, які маєте** (від УНДО — прим. Ред.). Дійсне відношення між 1928 і 1930 р. є: В 1928 р. з листи УНДО вийшло 35, а з Вашої збльокованої зі соціялістами листи 10 послів і сенаторів, отже відношення було як 1:3.5. Тепер ми маємо 20 послів і сенаторів, а Ви маєте 5-тьох, отже пропорція як 1:4. На випадок, якби Ви не хотіли тепер відступити належного нам мандату в золочівській окрузі, то відношення впало би на 19:6, себто 1:3. Цілком природно, що коли би Ви були йшли до виборів без збльокування з нами, то на підставі системи Де Гондта, при таким переведенні виборів і при таких великих збльокованих листах, як у 1930 р., Ви, як менша група, були би здобули значно менше мандатів, хто зна, чи лише не один мандат зі станиславівської округи.

Твердите дальше, що УНДО не дотримало додаткової умови, заключеної між УНДО і УСРП вже по виборах до сойму (дня 30. XI. 1930 року) бл. п. Галущинським і пос. Луцьким, якою ті обі панове зобовязалися дати Вашій партії два мандати, які з виборів дістало УНДО. Недотримання тої умови заключалось би в тому, що одного посла наша партія відступила УСРП зараз, а другого не до трьох місяців, а щойно по смерті бл. п. Галущинського, отже кілька місяців пізніше. На цьому місці стверджую, що в такому випадку **обох мандатар'в нашої партії впроваджено в блуд через незнання бльокової умови.** Провід нашої партії, який заключував бльокову умову, сидів у тюрмі, наш документ бльокової умови занята тоді поліція і його в нас не було, а бл. п. Галущинський твердив і тепер словом твердить пос. Луцький, що **бльокової умови Ви їм не показали.** Не маючи в руках, той умови, вони повірили, що дійсно бльокова умова звучала так, що розподіл вибраних вже послів має бути переведений на підставі числа мандатів з попередніх виборів; вони не знали ані про список лист, ані про ті кавтелі, які були в бльоковій умові. Отже робити з цієї непоінформованости делегатів УНДО, котрі діяли в найкращій вірі і волі, і з тої великої саможертви нашої партії атут для Вашої партії, є для мене дивним і незрозумілим.

Наводите ще третій замір, а саме, що виборці УСРП вимагають, щоби п. Гривнак був послом, бо вони на нього масово голосували, а цілу виборчу працю в окрузі вели органи УСРП. На жаль, не маємо статистики, скільки голосів у 1930 р. впало на листу УСРП, а скільки на листу УНДО, і тому Ваша цифра 30.000 є такою самою довільною, як 1, 3 чи 5. Що органи Вашої партії в останніх 16-ти днях виборчої акції в 1930 р. вели в більшості техничну роботу, це можливе, бо ми всі були у тюрмах, але щодо 30. жовтня, отже до дня внесення лист ми клали найбільше **праці і коштів** на вибори, це хіба признаєте. Щодо золочівської округи, то Ви собі певне пригадаєте, що **Ваш кандидат п. Гривнак мав згідно з засадами бльокової умови стояти не на 4-тому, а на 5-тому місці.** І це була наша уступка від засад бльокової умови, що ми згодилися, щоби п. Гривнак був на 4-тому місці. Ми зробили це, хоч наші виборці золочівської округи були тому противні. Ми зробили це в імя ідеї бльоку і в імя національного, а не партійного інтересу.

тії до дня 5. грудня ц. р., щоби евентуальне зречення вже в тому часі могло перейти до виборчої комісії.

На закінчення хочу порушити ще одну справу, яку Ви піднесли у Вашому письмі. Ви пишете, що з причини виступу „Діла" на весну ц. р. проти Вашої організації не можете підтримувати ніяких зносин з відповідальними органами нашої партії. Про це я повідомлю провід нашої організації. Від себе додам, що я читав у Вашому офіційному органі „Громадський Голос" ще передтим десятки дуже тяжких виступів проти нашої організації і ні мені, ні нікому з нашої організації не приходило на думку з тої причини зривати звязки з Вашою партією. Уважаю, що **часи не так для партії, як для цілого нашого народу надто тяжкі, надто відповідальні, щоби через публіцистичну нотатку чи статтю зривати звязки між національними партіями.** Думаю, що з огляду на велику відповідальність супроти національних інтересів, Ваш погляд в тому напрямі Ви підласте конечно потрібній ревізії.

Маю повну надію, що Ви, Високоповажаний Пане Голово, приймете це моє письмо так щиро, як щиро я його пишу, та що воно в нічому не змінить наших особистих дотеперішніх відносин, і прохаю Вас прийняти від мене заяву моєї

глибокої пошани

Д-р Дмитро Левицький в. р.

До означеного в письмі речинця д-р Дмитро Левицький відповіді не дістав. Тому звернувся до д-ра Івана Макуха з відомим вже з „Діла" отвертим листом. Щойно після засідання сойму (дня 11. грудня ц. р.), на якому зложив приречення п. А. Гривнак, дістав д-р Дмитро Левицький письмо від д-ра І. Макуха, датоване „Тов-

22 500 штук на годину, виробляє одна з кількадесяти тутковых машин фабрики АІДА.
Лише так величезна продукція дає змогу продавати 150 найзнаменитших туток ПРІМА АІДА за 35 сот.

На закінчення тої справи хочу Вам пригадати одну річ, якої, маю надію, Ви не забули. При заключуванні бльокової умови ми вправді не сподівалися, що супроти такого ясного її змісту можуть вийти між нами якісь міжпартійні непорозуміння, але рахувалися з можливістю, що може якийсь кандидат, без огляду на зложену ним заяву, в потребі, що випливала би з умови, не схоче зректися посольства для другої партії. Дай такої можливости — ми — обі сторони — УНДО й УСРП — ставили в сумнівних округах на чоло таких кандидатів, до яких мали 100 проц. довіря. А щоби щодо того мати всяку певність, то **ми оба, як голови партій, заручили своїми мандатами, що кожний з нас зречеться посольства, як хтось з нашої партії не хотів би зректися мандату згідно з бльоковою умовою.** Можу Вас запевнити, що коли б у нашій партії зайшов такий випадок, як у Вас, то **я не задержав би мандату ані 24 години, а коли би партія не полагодила конфлікту по думці бльокової умови, то я не остався би 24 години у проводі партії. Тут не йде про мандат ні про особи, а йде про зобовязання супроти третіх осіб і про підстави громадянської етики.**

Супроти того, що наближається час, бо на найближчому засіданні сойму вже заприсяжать нового посла золочівської округи, прохаю Вас спонукати виріщення цієї справи у Вашій палаті.

мач. 7. грудня 1933", в якому д-р Макух обговорює ширше справу інкримінованого уступу зі старої статті „Діла", самуж справу додержання бльокової умови полагоджує слідуючим уступом:

„Ваш лист з 25. XI. ц. р. я одержав і маю за честь виявити слідуюче: я основно перейшов усі Ваші аргументи в користь тої інтерпретації бльокової умови, яку заступає Центральний Комітет УНДО, але всетаки по мому глибокому переконанні вони не зачіпають основних тез моєї точки погляду, бо одні з них явно суперечать фактичному станові річей, а другі є зовсім доцільною інтерпретацією."

Щойно з „Громадського Голосу" ч. 49 з дня 16. грудня 1933. довідалися ми, що дня 9. грудня ц. р. **„Головний Секретаріят УСРП доручив п. Гривнакові прийняти мандат і виконувати його згідно з волею своїх виборців."**

Так представляється історія виборчих умов з 1930 р. і справа їх додержання бльоковими контрагентами. Ми переконані, що ці з громадян, які мали терпеливість перечитати ціле проголошене листування і всі документи, що торкаються цієї справи, мали змогу виробити собі докладний, вірний і самостійний погляд на цілу ту прикру справу. З свого боку висловимо кілька уваг про **засадниче** і ширше **громадське** значення цієї справи — окремо.

На цьому дочк документів закінчуємо.

Небезпека туберкульози для дітей.

Туберкульоза — пошесна хороба. Дитина дуже схильна до зараження. Туберкульоза — найбільше поширена хороба дітей.

Дитина захворіла на красуху (шкарлятину). Батьки, рідня і оточення перелякані, зажурені, вичікують негайної помочі від лікаря. Розуміють вони знаменито, що дитина захворіла на небезпечну хоробу і для неї і для інших. Небезпека від тої хороби для хорої дитини є в двох напрямках: або смерть в короткім часі, або внадоровіння, але з наслідками перебутої хороби, себто каліцтвом. Про ті небезпеки, загал громадянства, інтеліґенти і простолюддя знає з досвіду, небезпек тих побоюється, хороба не стилається і з конечности піддається твердим санітарним приписам, віддає хору дитину до лікування до шпиталів, або відокремлює від оточення.

Не такий погляд загалу на туберкульозу. І тут лежить одна з причин загального поширення туберкульози. *Туберкульоза або сухоти не така сама пошесна хороба як красуха.* Правда, час її розвою, виявлення назверх, аж до ствердженої шкоди у людини чи тварини, куди довший, як час розвою красухи. Одначе, коли приглянутися ближче школам і небезпеці, яка загрожує громадянству від туберкульози, переконуємося, що *туберкульоза завдає здоровлю та економіці громадянства стократно більші шкоди, як красуха.*

Статистики дослідників всіх світових наукових центрів доказують, що туберкульоза дорослих у більшині випадків — це наслідок зараження нею в дитячім віці. Дитина, також батьків хорих на відкриту туберкульозу, родиться здоровою. Заражується шойно після уродження. Досвід виказує, що дитина є на зараження туберкульозою найбільше схильна. Відповідно до віку, коли заражується, наслідки бувають ріжні. Якщо заражена в перших трьох місяцях життя, то на 100 дітей всі 100 не дожившн одного року життя, вимирають: якщо заражена в останнім чвертріччі першого року життя з 100 дітей 33 вмирає. У пізнішім віці смертність менша, але схильність до зараження і хорування на туберкульозу більша. У дошкільнім і шкільнім віці зараження дітей туберкульозою, головно у містах а тепер також по наших селах, дійшло у дітей у віці 5—6 років до 50 прц., 11 років до 90 прц. Не можна сказати, що зараження дитини в пізнішім віці є вже менше небезпечне для дитини, як у раньшім віці. Річ саме в тому, що вже одноразова стріча зовсім здорової, не зараженої дитини з хворим на відкриту туберкульозу, може дати в наслідках у розмірно короткім часі одну з найстрашніших картин туберкульози, а саме туберкульозне запалення мізкової оболонки. Ця картина жахлива тому, що перед нею стоять до нинішнього дня лікарі зовсім безрадно, без змоги помогти або вирятувати хорого, з кінцевим висліпом невідкличної смерти хорого на 21-ий день після того, як ствердять такий стан. Так двох визначних львівських лікарів перед 2—3-ма роками, хоча батьки були здорові, втратили своїх дітей, що заразилися від пістунок.

Загально поширений погляд громадянства, що туберкульоза це хороба дорослих — помилковий. *Туберкульоза це найбільше поширена загяжна (довгогреваюча) пошесна хороба дітей.* Це виказують розсліди стану здоровля дітей і статистичні числа. У перших роках життя діти, як менше відпорні, хорію на туберкульозу, та проявляють хоробові зміни назверх, по яких можна хоробу пізнати. У віці 6—12 років організм вже більше відпорний — боронитьсн перед знищенням, хороба розвивається поволи, незамітно, неначе у підземеллі. Тут уже слід зазначити, що *само зараження це ще не хорування.* Дитина може бути заражена, лікарський розсліл ствердить це зараження, а проте дитина не мусить хворіти. Складаються на це ріжні потрібні до розвою хороби умовини, як: недостача примітивної гігієни, чистоти, доброї відживної поживи, свіжого повітря, сонця, часте захворіння на нежити носа і горла, попередні пошесні хороби, як кір і кашлюк, а перш за все незрозуміння, що туберкульоза це пошесна хороба і що заражування може день у день повторюватися. Названі шкідливі умовини ломлять опірні сили організму дитини, бактерії на ослабленім ґрунті скоро зростають, розвиваються, виділюють із себе отрути, які знов погіршують оборонні сили — так витворюється заворожене коло — дитина хворіє.

Знаємо, що джерело зарази в більшині випадків зовсім несвідоме — це хорий на відкриту туберкульозу, такий, що кашляє, викашлює харкотиння, де є безліч заразків. Часами молоко корів, що також можуть хорувати на туберкульозу, може бути джерелом зарази.

Д-р Осип Філяс.

(Докінчення буде.)

В 300-ліття смерти Мелетія Смотрицького.

СВЯТОЧНЕ ЗАСІДАННЯ СЕМИНАРУ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ ПРИ БОГОСЛОВСЬКІЙ АКАДЕМІЇ.

Заходом Семинару історії української церкви при Греко-Кат. Богословській Академії у Львові, що його веде проф. д-р Микола Чубатий, відбулося 20. ц. м. в залі Академії святочне засідання, присвячене памяти Мелетія Смотрицького з приводу 300-ліття його смерти. На тому засіданні явилося, крім питомців, кількадесять запрошених старших громадян, духовних і світських.

Відкрив засідання **проф. М. Чубатий**, що у своїй вступній промові подав загальну характеристику творчости Мелетія Смотрицького, спиняючись подрібніше за тих моментах його діяльности, що їх чужі (а нерідко й наші) історики викривлювали — з кривдою для того заслуженого оборонця унії. Опісля читали свої реферати: **студ. Б. Побігуший** про Смотрицького як полеміста і **студ. І. Федишин** про Смотрицького як уніята. Оба ті цінні, солідно оброблені і добре виголошені реферати вказували на те, що в Семинарі вже плянова праця і що питомці мають дійсно добрий фаховий провід. На закінчення виголосив **проф. д-р К. Чехович** реферат про Смотрицького як граматика.

Ціле засідання тревало рівно півтора години. Учасники його вислухали вступної промови і всіх рефератів з великим зацікавленням.

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В КОПИЧИНЦЯХ.

Як уже з офіційних даних відомо, в Копичинцях українська ліста здобула при виборах 3 мандати на передбачених 6—7. Підготовча передвиборча стадія пройшла у нас менше-більше нормально, якщо поминути факт викреслення із зголошеної ліста кандидатів двох міщан, які „не здали іспиту" з польської мови (написали по польськи „дінніх"). Здавалося, що й самі вибори пройдуть досить правильно, хоч непокоїли розповсюднювані напередодні виборів чутки, що українці у своїй окрузі дістануть тільки 3 мандати, а в інших округах, де всетаки їм належалось би по одному мандатові, не дістануть ніодного. І справді, несподіванки розпочалися вже з самого ранку, а саме в обводовій комісії ч. 4 другої виборчої округи председник не допустив нашого мужа довіря, а також усунув члена комісії українця і як причину того усунення один з членів комісії поляк подав, що наш член комісії „тримає з українцями". На інтервенцію уповноваженого ліста цю аномалію десь около 12. години дня частинно усунули і нашого мужа довіря до комісії допустили. Далі в комісії II. вибори розпочалися перед 9-ою годиною. Наш муж довіря і член комісії Д. Момотюк ще перед 9-ою годиною були перед виборчим льокалем, але двері від нього застали зачинені; тому чекали на коридорі до відчинення дверей. Коли двері відчинилися і наш муж довіря та член комісії увійшли до льокалю, то їм заявили, що вибори вже почалися і що члени комісії вже голосували. Також і в I-ій комісії наш муж довіря прийшов в 9-ій год. до виборчого льокалю, а председник комісії, один з „поржондних", заявив, що вже голосувало яких 15 виборців. У тій комісії наш муж довіря ввесь час сидів при комісії і списував собі кожного виборця, який приходив до голосування. За його списками разом з 15 голосуючими перед його приходом голосувало всіх виборців 1038, а тимчасом комісія оголосила, що віддало свої голоси 1.112 осіб, отже на 14 більше, ніж в дійсности було голосуючих. Такі самі містерії були в II. комісії. Там у 3-ій обводовій комісії управнених до голосування було 71. З них 3-х не голосувало, так, що повинно було віддати важних карток 68 осіб. Тимчасом за даними висліду голосування вийшло, що в тій комісії віддало важних карток аж 81 виборців! У 4-ій обводовій комісії було управнених до голосування 99 осіб, з них не голосувало 12 осіб, але проте за даними комісії віддано тіки 99 всіх карток! Шоб такі чудеса творити, треба було позбутися свідків, а тому всіх мужів довіря з усіх комісій перед початком обчислювання карток усунули, а в I-ій виборчій окрузі усунули навіть члена комісії і заступника українців, що не перешкоджало, що в часі скрутинії входили до виборчих льокалів, або навіть у часі цілої скрутинії перебували в льокалі урядовці староства, комісар поліції, учителі польської школи та громадські урядовці... Цікаво теж відбувалося обчислювання карток. А саме председник комісії не стверджував скількости віддапих коперт з картками, але в одних комісіях висипав усі коперти на стіл і опісля роздавав кожному членові відповідну скількість коперт, а самі члени комісії виймали картки з коперт і при своїх столах обчислювали скількість відданих на поодинокі листи карток, а в інших комісіях председник справді картки виймав з коперт, але не оголошував кожної картки зокрема, як це постановляє закон, тільки всі вийняті картки роздавав членам комісії, щоб вони при своїх столиках ті картки сортували відповідно до поодиноких листів і потім зголошували, скільки на яку листу випало карток. Що при такому способі переводження скрутинії можливі всякі зловживання, не приходиться говорити і цим дасться вияснити, що нпр. в I. обводовій комісії II-ої округи за нашими обчисленнями на нашу листу голосувало певних 120 виборців, а офіційні дані кажуть, що тільки 57. Треба памятати, що в тій окрузі нашому кандидатові і при так переведених виборах бракувало всього 29 карток до вибору. При голосуванні председник (той „поржондни" з 1-ої округи) робив виборцям всякі труднощі, нпр. для нього Охена і Гелена, Евдокія і Єдоха, Демків і Демкув — то не ті самі особи, а останнього таки до голосування не допустив.

Всетаки, як зазначено, ми вибрали 3-х радних, а саме пп. Стадника Петра, інж. Еліяша Демяна і д-ра В. Безпалька. Хоч поляки пропонували нам компромісово 5 мандатів, то при виборі тільки 3-х радних настрій серед українців-міщан бадьорий, бо всі переконані, що при законному переведенні виборів ми мусіли б здобути 7 мандатів.

З усіх виборчих округ внесено виборчі протести. Від підпису на протестах не відстрашило наших міщан і те, що в ночі перед підписуванням протестів відбувався ревізії в наших визначних міщан, як Клима Дмитра, Бульчака Михайла, Стадника Петра. Шукали по нижках за тютюном і самогоном; очевидно — нічого не знайшли.

УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ЛЕВ НАДРАҐА

ВАЛОВА 23 — ТЕЛЄФОН 59-49

виконує скоро і дешево:

асіляже уряджень і перерібки електричних інсталяцій на догідні сплати. Матеріяли електричні найдешевше у Львові. Жарівки гарантовані на 110 і 220 вольт

ПО ЗОЛ. 0.80.

Направки світла, дзвінків і лямп числимо 50 сотиків.

Прошу записати адресу: Валова ч. 23.

БЕЗПЛАТНО
правдивий срібний монограм додає при закупі торбинки, течки, портфелю і мошонки магазин шкіряних виробів
„НОБЛЄС", ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 11
10/33 Увага на фірму та число дому. 3—

Хто спричинив голод на Україні.

„Ізвестія" з 6. грудня подали промову Постишева на пленумі ЦК КП(б)У, в якій між іншим заявив, вібито один український „націоналіст-фашист", імени якого пан Постишев на жаль не подає, висловився так про завдання своєї організації: „Треба, щоби становище селян не зважаючи на добрий врожай цього року погіршилось, а тому треба спонукувати колгоспників, щоби вони завчасу косили збіже, агітувати між ними, що радянська держава відбере від них хліб під тою чи іншою притокою, та хибно обчислювати зароблені дні, щоб селяни менше одержували збіжа." „Ці вороги українського народу", каже Постишев далі, „продавили нарочито до відділів планування сільського господарства України, щоб зменшувати площу засіву зерном та викликати тим самим труднощі в постаченню засобів кожним, щоби перешкоджувати засів технічних рослин до неможливости його переведення, та щоб концентрувати засів соняшників в районах зараженних хоробою цієї рослини, і позбавляти тим самим робітників та селян СРСР товщів. Ці люди протискалися нарочито до ділянки скотарства, щоб нищити худобу та намагатися ним шляхом підбурювати колхозників та робітників України проти колективізації..."

Не маючи вже можливости заперечити голод на Україні московський наставник намагається перекинути вину за нього на плечі „фашистів". Але небагато дурнів найдеться тепер на Україні, щоб повірити пану Постишеву.

(Укбюро, Женева.)

Мін. Саймон в Парижі.

ПАРИЖ, 23. XII. ПАТ. Англійський міністер закорд. справ Саймон мав учора розмову з міп. Бонкуром при участи премієра Шотана та амбасадора Тіреля. Обмірковували справу дозброєння Німеччини та німецьких пропозицій щодо неагресії зі сусідами та проекту реформи Союзу Народів. На основі інформацій з поважного джерела розмова Саймона з Бонкуром і Шотаном довела до зближення поглядів. Саймон, мовляв, згодився з французьким становищем, що всякі проблеми повинні вирішуватися в Женеві. Мін. Саймон приняв чехословацького посла Осуського.

ЛЬОНДОН, 23. XII. ПАТ. „Таймс", обговорюючи вчорашні розмови мін. Саймона з французькими міністрами, заявляє, що Саймон мав запевнити французький уряд про непохитну постанову В. Британії піддержати Союз Народів і зберегти основи теперішнього пакту Союзу.

Міністри Франції й В. Британії згодилися, що вияснюючі розмови в Берліні мали велику вартість для розвідання в деяких справах, але це не означує, щоби вияснюючі розмови продовжувати або щоби Англія годилася на погляди німецького уряду. Зате певне, що зібрані матеріяли будуть використані в дальших переговорах. Паризькі розмови виказали, що французький та англійський уряд не напирають у-зброїтися, але хотять витревати при Женеві як осередку міжнародньої праці.

Неспокій на Кубі.

На основі повідомлень з Вашинґтону офіціяльні взаємини між Зл. Державами і Кубою знову напружені. Кубійські революціонери роблять замахи на збори американських плянтаторів цукрової тростини і підготовляють нову спробу революції проти президента Сан Мартіна. Доконано замаху на три потяги, що везли до Гавани учасників маніфестацій в користь уряду. Маніфестанти мали демонструвати проти т. зв. поправки Плята, що давала Зл. Державам право інтервенції на Кубі. Цілу ніч на 22. ц. м. була стріляниня в ріжних сторонах міста.

Вашинґтонський уряд покищо не залумує висаджувати на беріг своїх військ, хоч американські громадяни мають матеріяльні шкоди. Невідоме становище урядів англійського та еспанського, що мають поважні інтереси на Кубі.

НА ЯЛИНКУ: ЗАБАВКИ, НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО, КИЛИМИ, ВИРОБИ КОШИКАРСЬКІ, МЕТАЛЕВІ ЛЯЖКА, КРІСЛА та інше в найдешевшім джерелі
Л. ГЕГЕДІСС
Львів, Коперника 11, тел. 26-09.

Про високу справність сильника

рішає велика сила при малім зуживанні струї. Чому не уважаєш при купні жарівки, чи її видайність світла стоїть у відповіднім, економічнім відношенні до зуживаної струї? Мале зужиття струї і велика скількість світла це прикмета економічної жарівки, отже домагайтеся жарівок

TUNGSRAM

Перед зїздами „Общества ім. Качковського" і „Р. С. О."

(Лист до Редакції.)

До нас зверпувся гуртом старорусинів з просьбою помістити на сторінках „Діла" заклик до учасників двох зїздів: „Общества ім. Качковського" і „Руской Селянської Организації", які відбудуться у Львові в днях 25. і 26. ц. м. Містимо той заклик радо, тимбільше, що авторів його знаємо як ідейних громадян, які разом з нами дорожать ненарушеними установами і їх найкм, що з вини кількох добре знаних одиниць опинилось тепер над пропастю. У заклику тому не змінюємо нічого, навіть термінольогії авторів.

Редакція.

Вельмишанований Пане Редакторе!

З уваги на неможливість помістити наші погляди на загальні справи старорусинів у газ. „Русскій Голос" і „Земля і Воля", просимо для загальної справи дати у себе місце на слідуючу статтю, як осторогу під адресою учасників двох зїздів старорусинів.

З високим поважанням

Підписи.

До учасників зїзду „О-ва ім. Мих. Качковського" і „Руской Селянської Организації"!

В днях 25. і 26. ц. м. відбудуться зїзди: делегатів „О-ва ім. Мих. Качковського" і делегатів „Рус. Сел. Орг." Є то властиві провідні організації під управою старорусинів.

В останніх часах під політичним оглядом настала і запанувала у нас старорусинів така суматоха й хаос, що в дійсности нині годі відріжнити політику посла Бачинського від політики й тактики Р. С. О.

Знаємо, що дотепер все те якось так удавалось, що провінція йшла наосліп за голосом проводирів і не задавала собі труду проаналізувати висліди такої політики.

А відомо також, що в останнім часі, а радше році, в тім лявіруванню повстали такі люки і браки, що дальше про них мовчати нам, як чесним і незбаламученим старорусинам, годі. Томуто і дозволяємо собі, не бажаючи в найчемний спосіб або демагогічними голословними фразами підюджувати брата на брата та ширити і поглиблювати ще дальше распрю серед нашого народу чи партій, — зірвати тінь з очей тих, котрі не бачать того шкурництва, яке опанувало в поважній мірі наших провідників.

Мусимо це публично напятнувати, що наші ідейні і чесні одиниці **не спромоглися на прочищення атмосфери і проведення реорганізації у своїх інституціях,** на чолі яких вони стояли або стоять. Не спромоглися дати відправу на ті атаки, що їх на них сипали темні одиниці, яких метою було і є виключно ввести серед нас хаос, щоби відтак легко можна було їм осягнути свої особисті цілі.

В наших староруських центрах першийліпший „політик"-самозванець, запустивши свої сіти до тих центрів та користаючи зі старорускої наївности і легковірности, уживав їх за податний засіб для своїх експериментів та шкурних інтересів. І якщо внаслідок староруських ідей і переконань довоєнних часів багато людей понесло жертви; якщо в часі побуту в Галичині правдивих русских у 1914/15 р. вони остаточно переконались, що тут все таки не „единство"; якщо чолові одиниці, бувші провідники „русского" руху" в Галичині, котрі були виїхали до Росії, а опісля розчаровані повернули таки у свою нещасну Галичину та усунулись від дальшої пропаганди „русскости"; якщо теперішні поводині комбінації і надії на лиш не дають піддержки, але й дискредитують нас, старорусинів, на кожнім кроці і консеквентно допроваджують до загину, — то крайна пора поставити собі питання: Хто ми, з ким ми, хто з нами і за нами, яка наша ціль, до чого прямуємо? Ось над тими простими питаннями треба би нам солідно призадуматись, і щойно розглянувши їх основно, можна би утвердити своє переконання та устійнити ідеольогію!

Кожний старорусин знає прецінь добре, що пресові органи РСО. „Русскій Голос" і „Земля і Воля" ввесь час у таких засадничих справах **не находили розвязки, або лявірували у своїх розумованнях** щодо переконання й ідеольогії галицьких старорусинів. От хочби статті „Рус. Гол." з 2. IV. ц. р. (ч. 12) під наг. „Напрасныя усилія" і з 16. IV. ц. р. (ч. 14) під наг. „Разъ систая клюква", а також усі попередні і з давніших літ на тему: рускій-малорусин — отже українець! Все те залежне від подуву вітру партії — прихильникам Р. С. О. чи, беручи в ширшім значінню, „рускому" народові в Галичині все те не вийшло на користь, а навпаки — довело ту партію до ролі парія-служкіл і то для цілей експериментів таких одиниць, про котрих нам тут просто стидно говорити.

На зїздах, вічах, нарадах і т. д. наші представники завсіди вміли зацькати нарід красними промовами і безвартісними резолюціями. І так то пхалось біду наперід, а та біда робила своє, як то коротенько дальше наведемо.

Доведено нині до того, що центр і провінція серед старорусинів цілковито адезорієнтовані, адезорганізовані і адеморалізовані. І хто з такого положення користає? Користають саме одиниці, як то сама „Земля і Воля" подає в ч. 49. з 17. 12. в передовиці під наг. „Забута історія про розязані прутики". „Політики, забувши історію про розязані прутики, для більшої „помпи" пнжуться в компанію з такими, кажучи делікатно, елементами, які скомпромітували себе добровільно вздовж і поперек. Отже остає питання: для кого і для чого устроюється така комедія?"

І фактом є, що старороуська партія докотилась нині до того, що її ролю годі направду інакше означити, як „комедією" серед нашого нещасного народу на Галицькій Землі. І жаль за серце стискає, що мимо таких страхіть і терпінь, які століттями переносить наш нарід, старорусини дальше піддержують, насилують і поглиблюють распрю, гризню і ненависть *серед нашого одного і такогож самого народу!*

Знаємо, що знайдуться такі „хитрі малороси" серед нас, які скажуть на нас, що ось то ми запроданці руської справи! Або, що ми українці чи українофіли і т. п. А нам ідє про те, аби власне нині, коли дальше туманення людей повинне скінчитися, *поставити справу ясно, чому ідейні старорусини, стративши „галицкую рускість і старорускість" як історичний пережиток, не сміють приймати нещасливих концепцій посла Вачинського й адвоката Гнатишака з Криниці*

ШОВКИ
ФРАНЦУСЬКІ І КРАЄВІ
НА МОДНІ ЖІНОЧІ СТРОЇ
поручає дешево
ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА
ЛЬВІВ, Ринок 30.

ВАСИЛИЙ ПЕРЛОВ І СИНИ ІСТН. ВІД 1787 Р.
ЧАЇ
Найдільша на ринку. Найбільше популярні гатунки:
LUX TEA (Московський Кремль)
Ч. 9 Цейльонська мішанка
Ч. 13 Таржиліногова
Ч. 33 Міладо
для аматорів остро-ароматичного чаю
Експедитор і склади: „KARAWANA" Warszawa, ul. Długa 26
тел. 11.65 00.

про перемінку русинів чи русских на „русіньскі людекъ", мусять шукати добра для свого народу повсім деінде.

І хоч всякого роду концепції ріжних політиків дотепер не удавались, то це не перешкаджає Бачинському і компанії, „затикаючи губу" земським представникам руских організацій, їздити по селах на ріжні з'їзди в їх імені і проголошувати себе — що за іронія! — „оборонцями Руси"!?

Не можемо з дива вийти, що деякі недавно ще горячі патріоти нині вже до Бачинського залицяються, а навіть, як то було в Сяноці, вибрали його і Слезюка „почетними членами Талергофського Комітету" Що більше! На з'їзді під фірмою „Рус. Сел. Орг." дня 8. 12. 1933 згадані оба панове при помочі сяніцьких „самостійників" створили *окремий „демківський Комітет" в Сяноці на те, аби лекше творити осібний „демківський людекъ"!* Вислали навіть привітну депешу до Варшави.

Під таким агітаційним впливом хочуть ті панове і їх спритні прихильники повести згадані оба з'їзди, тобто і центри взяти у свої руки й „обороти". Недавно вони опанували „Руский Ревізійний Союз" за помічю його директорів, а впечені, але легковірні учасниці, мабуть їх своєю чолобитнею піддержати і своїми представниками іменувати?- Чиж би аж до того докотилась старуська партія?

Ось така атмосфера панує в центрі культурного, освітнього, економічного і політичного життя старрусинів. Тому то колишні ідейні провідники, як д-р *Марков, Курилович, Глушкевич* і інші усунулись і від проводу, і від участи з того рода праці!

Очевидно, вам трудно одною статтею все описати і людям, які не знають, що тут коїться, все як слід вияснити та їх переконати. Українська преса, зокрема „Діло", в 1933 р. досить обширно інформували читачів про стан і господарку старуських проводирів у довірених їм товариствах. Ми можемо тут лише додати, що описи ті далеко не повні, бо дійсний стан значно трагічніший.

Всьому тому треба *зробити кінець* — і той кінець ви ідейні учасники обох з'їздів, наречі *зробити повинні!* Крайня пора *вийти нам на чисті води,* крайня пора *зірвати з дикійськими провідниками,* крайня пора *позбутися продажних елементів з проводу наших установ!* Хочемо вірити, що всі ідейні учасники зборів, дадуть *відпір темним силам,* які жирують на виснаженім до-краю організмі нашого народу, силам, які *є на послугах чужих чинників,* силам, яких одинокою метою є дальша кирпа і дальше розбивання нашого народу на два ворожні табори.

Тому, що наш дотеперішній політичний провід не доріс до принятих на себе зобов'язань, що не вмів сконсолідувати нас і повести до єдности, а навпаки — толерував і толерує донині ріжних безхребетників, шкідників, розтратників народнього майна та явних запродальців чужим інтересам, — апелюємо до вас, члени обох з'їздів: *Скінчіть з такими провідниками! Не слухайте їх солодких обіцянок і запевнювань! Не вибирайте до проводу народніх установ людей негідних і скомпромітованих в опінії цілого нашого народу!*

—o—

АВТОНОМІЯ ДЛЯ ЗАКАРПАТТЯ.

В Ужгороді мали представники партій збори, на яких передовсім радили над справою іменування нового губернатора на місце пок. Бескида. Як кандидатів на становище губернатора згадувано сенатора Е. Бачинського, д-ра Мачика, К. Грабаря й Августина Волошина. У халася в справі нового губернатора западе на днях у Празі.

Рівночасно з домаганням іменування губернатора домагалися збори здійснення автономії для Закарпаття та порішення справи границі між Закарпаттям і Словаччиною.

Бороняться перед японським дампінґом.

ЯПОНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ СОЮЗ?

Між Францією, Англією та Зл. Державами йдуть переговори в справі оборони перед японським дампінґом. При цьому торкаються і політичних справ на Далекому Сході. У переговорах бере участь, хоч не безпосередньо і СРСР тому переговори набирають і чисто політичного значіння. Виглядає, що навязуються зв'язки між Берліном і Токіом. Тим передовсім почувається загрожений СРСР, та і Франція з огляду на свої кольонії в східній Азії. Пізніше до того фронту мабуть притягнути й Італію. Зновуж Англія домагається, щоби до того фронту війшла й Німеччина.

—o—

Японія та молодь Далекого Сходу.

ПАНАЗІЙСЬКИЙ КОНГРЕС У ТОКІО.

„Берлінер Тагеблят" повідомляє, що на конгресі молоді, який відбувається у Токіо, зібралося понад 80 делегатів організованої молоді всіх держав Дал. Сходу. Всіх тих делегатів приняли в Японії якнайщирше, бо сам конгрес скликано за ініціятивою японської організації молоді Седжукаї. В конгресі беруть участь представники Японії, Персії, Туреччини, Афганістану, Бірми, Анаму, Сіяму, Брит. Індії, Середущої Азії, Китаю, Манджурії, Филипин і Голяндської Індії. Метою конгресу є пробудити серед азійської молоді духа зближення солідарности всіх сх. народів, що потім мало би значитися в практичній співпраці. Молодь Азії є тепер у стані схвилювання, що пояснюється як реакція на політику Европи та як свідоме зірвання з пережитими політичними методами. Цей рух пронятий національною свідомістю. Японія старається здобути престіж серед азійських країн. Факт, що між ініціяторами конгресу є теж два японські міністри, м. н. відомий міністер війни Аракі, виразно доказує, під яким впливом укладаються ухвали конгресу. Японія отверто виступає як провідник паназійської молоді та старається переперти гасло „Азія для азійців".

Чеська повість з українського життя.

Z. M. Kudej: HORALSKA REPUBLIKA.
Прага 1933.

На Підкарпатті перебував у 1931. році чеський письменник *З. М. Кудей;* головно задержався в Ясіню, де збирав матеріяли про гуцульське повстання в переворотовім часі. З його побуту там вийшла у світ повість під назвою: *„Горальська республика"*

Зміст книжки досить цікавий. Переворотовий час хотіли гуцули використати на збудування своєї власної республики за допомогою українського війська. Розпочався бій здовж долини Тиси; гуцули хоробро воювали з мадярами й румунами. В Мадярщині дізналися про гуцульське повстання і з Будапешту прийшов приказ — зліквідувати та здушити його. Коли гуцули за це не пристали, обіцяли їм широку автономію, але гуцули не вірили цьому. За короткий час гуцульське військо обсадило територію аж до Мар. Сиготи. Гуцули воювали з великим запалом; їм не залежало на житті одиниць або й сотки людей, коли йшла боротьба за волю рідного краю, коли творилося велике діло, що мало служити всьому породові. Ясінська влада працювала інтенсивно. З урядом ЗУНР була в постійнім контакті, делегати доїжджали до Станиславова. Всі жили надією на успішний вислід розпочатої праці.

В самому Ясіню йшла персекуція проти жидів, визискувачів бідного народу; пізніше, коли прийшло румунське військо, воно за це гуцулів страшно покарало.

Повість Кудея — це історія гуцульського перевороту в Ясіню, бій під Мар. Сиготом з румунами, велике терпіння гуцулів у румунськім полоні, бій з більшовиками, а нарешті поворот полонених гуцулів через Польщу й Моравію до дому, де за той час румунів вигнали і країну обсадило чеське військо.

Новою окупацією освободилися гуцули від великих і немилосерних терпінь: ожила надія на ліпше і спокійніше життя.

Ця повість є історією нашої землі. Була це майже однока поважна спроба населення Гуцульщини здобути собі свободу та краще життя.

Ю. Бориш-Кимятський.

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
ХАРІС
у Львові при вул. Коперника 3. (Нар. Дім)
Тел. 14-54
уладжує похорони від найскромніших до найбагатших; переводжує експумації та перевіз на провінцію власним санітарним автом.
Ціни найдешевші.
Для селян нічліг і заїзд безплатний.

Снігівці, кальоші, вибагливу обуву
та різного рода пантофлі — поручає
МАРІЯ ПСТРУХОВА
697 Львів, ул. Галицька 11 8-10

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 804 1—4

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорушина 5, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 25-100

— **Чергове число „Діла** з огляду на святкування почтових урядів появиться аж у вівторок рано з датою середа 27. ц. м.

— **Астрономічний Гурток при Т-ві Українських Наукових Викладів ім. П. Могили у Львові.** Дня 20. XII. ц. р. відбулися установчі збори астрономічного гуртка при Т-ві Українських Наук. Викладів ім. П. Могили під проводом радн. д-ра В. Левицького. Статут і пляни діяльности референував д-р М. Зарицький. По принятті цього пляну вибрано управу гуртка. Секретаріят гуртка міститься у Малій Семинарії, вул. Сикстуська 39 а, де зацікавленим подає всякі інформації, як також приймає вписи у члени секретар (передполудневі години) мр. Ярослав Капко. Речинець намічених викладів подавитимемо у пресі.— **Управа Астрономічного Гуртка.**

— **Що коштували вибори?** Адміністраційна влада в цілій Польщі обчислює кошти переведених недавно виборів до міського самоврядування. На основі провізоричних обчислень ті вибори коштували поверх міліона.

ГОСТИННИЦЯ — УНІОН?

— **Як урядуватиме Каса Хорих підчас свят.** У латинські Різдвяні Свята зарядили в неділю та вівторок дижури в Касі Хорих у Львові аналогічно, як у неділю та свята, себто лише в лікарській окрузі ч. III. при вул. Браєрівській ч. 8. від год. 8—12. передпол. (телефон 3-61 і 3-88). У понеділок амбулаторії, станиці, лікарські округи та бюра Каси Хорих зачинені, чинні будуть лише дижурні лікарі. Поіменні викази дижурних лікарів є в амбулаторійних льокалях і лікарських округах. Аптики Каси Хорих будуть чинні: в неділю головна аптика при вул. Браєрівській ч. 8. від год. 8—11. передпол. і аптика при вул. Фредра ч. 2. від год. 8—18. У понеділок і вівторок головна аптика при вул. Браєрівській ч. 8. від год. 8—12. передпол. і аптика при вул. Фредра ч. 2. від год. 9—19.

— **Німецькі жиди на Поліссі.** З Вильна повідомляють до варшавських газет, що з весною 1934 р. на Поліссі в пригранічній полосі має повстати кольонія для жидів, які втікли з Німеччини. На початок вже заложено кілька жидівських господарств. Кольонія буде зорганізована на зразок радянських осель.

— **Магнат пропутав маєток.** З новим роком відбудеться ліцитація маєтків гр. Ярослава Потоцького, який унаслідивши величезний маєток після свого стрия, стратив і прогуляв його в короткім часі. Родина встановила для нього куратора, однак за пізно. Маєток гр. Потоцького був обтяжений довгами, що дійшли до суми 9 міл. Коморник заняв йому палату зі всіми дорогоцінностями та всі земельні маєтки. Однак таксатори оцінили вартість занятих предметів тільки на 4 міл. зол., отже повстав дефіцит на 5 міл. зол. Тимчасом гр. Потоцький, який оженився недавно з одною танцюристкою, опинився в крайній нужді. В останнім часі гр. Потоцький надіслав листи до своїх приятелів, благаючи їх позичити бодай 50 зол. на приїзд до Варшави, щоби здержати ліцитацію.

— **Присуд на начальника пожежної сторожі.** В суботу закінчився у Львові затяжний процес проти начальника пожежної сторожі Цечкевича, обвинуваченого в тому, що послугувався автами сторожі для власної потреби. Цечкевича засудили на 6 місяців вязниці зі зарахуванням слідчого арешту й утрату громадянських прав. Виконання кари припинили на два роки.

ДЕЗИНФЕКЦІЮ УСТНОЇ ЯМИ І БІЛІ ЗУБИ
осягнете, уживаючи щоденно тільки пасту до зубів
„АЛЬОЕ“
Фабрика Альое апробляє теж крем сухий під пудер, крем товстий (спортовий) і порошок до зубів.
568

Крім того засудили Цечкевича на 100 зол. кари. Прокуратор зголосив апеляцію.

— **Львівська хроніка.** В готелі „Народня Гостинниця“ отруїлася 32-літня Марія Думінівна зі Самбора, що приїхала до Львова лікувати нерви а терплячи на безсонність, зажила завелику скількість вероналю. — Суд засудив копальняного вертача Володимира Пекарського з Биткова на два роки вязниці за це, що вивіз автом артистку Л. Й. і знасилував її. Після того вона підрізала собі жили.

— **Краєва хроніка.** В присілку біля Миколаєва найшли трупа 23-літнього Романа Юнака, що ніс мішок збіжа і серед снігів замерз. — До дрогобицького слідчого арешту привели 23-літнього Осипа Таньчука з Модрич, що стрінувши на поли якусь служницю знасилував її та вкрав їй 35 зол. і футерко вартости 50 зол. — В Пчельниці коло Теребовлі залізничий службовець Н. Юзефчук насліпком завдрости застрілив свою жінку і в самовбивчому намірі тяжко себе постріляв. — У Бориславі розпоров собі ножем живіт 63-літний нафтовий робітник Дмитро Бачинський. Після операції помер.

— **Рижі вістки.** В Зомбковицях помер один залізничий урядовець, старий кавалер. Коли прийшла з далеких сторін родина, щоби забрати його річи, в мешканні знайшла кілька шаф, виповнених добірним жіночим біллям. — На транссибірський експресовий потяг біля Тітікару напали бандити, при чому згинуло 13 осіб, а 40 ранено. — У Нойштадті (Баварія) завалилася 3-поверхова фабрика забавок. Зпід завалищ добули 8 тяжко ранених. — У Яснх спалили біжницю.

— **На більшовицьку службу.** Увільнений в лейпцігському процесі болгарин Димітров має обняти катедру на революційному університеті в Москві. Також Попов і Танев мають обіцяні посади у більшовиків.

— **Папа зменшує платні.** Папа постановив, щоби від 1. січня 1934 року знизити платні всьому своєму персоналові в Ватикані. Платні від 1000 до 2000 лір місячно зменшать бодай на 10 процент, а більші платні на 15 процент. Так само на 15 процент зменшать платні кардиналів, які мають річно по 100.000 лір. Свята Столиця рахує, що так заощадить 500.000 лір.

— **Помер гренляндський дослідник.** У Копенгагені помер гренляндський дослідник д-р Кнуд Расмусен. Родився він у Якобсгавені в північній Гренляндії 1879 р. Мати його була ескімоска. В 1910 р. основав на Кап Йорку арктичну станцію Тулє та відси організував наукові виправи. Пята тульська виправа відбулася в 1921 р. Тоді то Расмусен пропав був на 15 місяців, та вкінці несподівано завився в Берінговім проливі. Про свої досліди писав у данській, англійській та ескімоській мові.

— **Фальшиві Далай Лями.** У звязку зі смертю Далай Лями сподіються в Тибеті також політичних непорозумінь. На китайській території живе один невідомий Далай Лама. Він тепер пішов у Тибет, щоби зайняти місце покійного Далай Лями. Думають, що багато азійських країн схоче перевести свого кандидата.

— **Дерево, що не горить.** „Берлінер Тагеблат“ повідомляє, що в Вісбадені робили цікаві спроби, які доказали, що спеціяльно імпрегноване дерево може видержати температуру до 2.500 степенів Цельзія. З такого імпрегнованого дерева збудували хату, яка не дається бомбі для спричинювання пожеж, хоч на бомба своїм вибухом спричинює температуру до 2.500 степенів Цельзія.

— **Відкриття „Брістолю“.** Відомий у Львові ресторатор З. Ценгут, власник гостинниці і ресторану „Брістоль“ при вул. Легіонів 21, вітчисторану „Брістоль“ при вул. Легіонів 21, вітчинив кінцем для свідень від фронту вулиці. В пятницю 22. ц. м. відбулось відчинення нового льокалю, на яке запрошено цілу львівську пресу. Репрезентанти преси мали нагоду оглянути гарне уладження льокалю і пізнати гостинність власника.

— **Запертя.** Славні лікарі-спеціялісти стверджують, що з діяння природної гірської води „Franciszka-Józefa“ в під кожним оглядом вповолені.

ПРИГАДАЙМО СОБІ ВСІ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ „ПРОСВІТИ“ В 65-І Й РОКОВИНИ!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Серце і кишеня.

Міністр Еріо: Кланяюсь Вашій Еміненції!

Кардинал Інніцер: Поважання Вашій Ексцелєнції. Прошу сідати.

Мін. Еріо: (сідає).

Кард. Інніцер (сідає): Як здоровлячко Вашої Ексцелєнції?

Мін. Еріо: Дякую. Тільки трошки щось їа шлунком...

Кард. Інніцер: Ах ті шлунки. Через них недоба біда на світі.

Мін. Еріо: Очевидно. Зїсть чоловік щось зимного, не попе вином і вже нестравність. От я колись тут. Яйця в майонезі, паштет, сирки... І тепер маю блювіт.

Кард. Інніцер: Ох, Ваша Ексцелєнція, дуже співчуваю. Але я не про те. Більша біда, як нема що їсти.

Мін. Еріо (всміхається): Бувають і такі випадки. Чув я, чув, що повоєнний Відень дуже бідує. Та чи тільки він. А Нью Йорк, а Лондон, а Берлін. Навіть наш Париж. Направду плакати хочеться. Стільки голодних людей!...

Кард. Інніцер: Так, Ваша Ексцелєнціє, голодують і в нас і у вас. Але це й порівняти не можна до того, що діється на Україні.

Мін. Еріо: На Україні. Де цей край лежить?

Кард. Інніцер: Вже там недавно їздили! Менш-більш від Збруча до Кавказу. Одесса. Харків. Київ...

Мін. Еріо: Ах, південна Росія! То її називають і Україною?! Цікаво. Гарна назва. Україна направду гарно.

Кард. Інніцер: Назва гарна, але те, що там діється — зовсім негарне.

Мін. Еріо (зрівається): Невжеж упадок більшовиків?!

Кард. Інніцер: Ще ні. Але там страшний голод.

Мін. Еріо (сідає): Голод?! Перший раз чую. Потягніте, Ваша Ексцелєнціє, на мене. Я їздив туди, пробув довший час і — бачите — не змер. Навіть ще два кіло мені прибуло!

Кард. Інніцер: Я не про гостей, а про автохтонів.

Мін. Еріо: І автохтонам прибуває. Чубар — кров з молоком. Постишев відтовщуючу курацію переводить. Затовський на ковбасу дивитися не може. І це робітники!

Кард. Інніцер: А працю мають?

Мін. Еріо: Не все. А пайок однаково дістають.

Кард. Інніцер: І кажете, Ваша Ексцелєнціє, що всім менш-більш так, як їм?

Мін. Еріо: О, буває й ліпше. Особливо безпартійним. Виноград, сунниці в зимі... Безробітні не знають, що з харчами робити.

Кард. Інніцер (витягає з шуфляди якусь чорну грудку): Прошу, погляньте на це.

Мін. Еріо: Ваша Еміненція цікавляться, видно, геольогією. Теж якийсь скам'янілий торф!?

Кард. Інніцер: Ні, це хліб з України.

Мін. Еріо (тримає грудку): О, знаменитий, знаменитий. Мушу собі негайно замовити такого хліба.

Кард. Інніцер: Ваша Ексцелєнціє, спішіться, бо може не стати. (Дзвонить на слугу): Прошу подати футро їх ексцелєнції.

Галактіон Чіпка.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КУТОК.
Всміхається шостя,
показало зуби,
Та без пасти „Хльорамі“
не минути згуби.
CHLORAMI
Біла паста до зубів.

По широкому світі.

— З огляду на паньство, яке ширіться серед населення Німеччини, управа національ-соціялістичної партії заповіла інтернування налогових паяниць в концентраційних таборах.

— Одно румунське місто звільнило екзекуторів мужчин і на їх місце приняло жінок, між ними графиню Банфі.

— В японських вязницях находиться 12 тисяч комуністів, яких ждуть гострі кари або заслання.

— Підписано залізничу конвенцію між Італією і Ватиканом.

— Австрійський посол при італійському уряді Ф. Рінтелен передав у дарунку білого верхівця Муссоліньому від канцлера Дольфуса.

— Бельгійський комунікаційний літак по дорозі з Берліна розбився в Дортмунді. Пільот згинув, радіотелеграфіста тяжко раненого забрали до шпиталю. З подорожних було двох ранених.

З судової сали.

ЗАСУД В ТЕРНОПОЛІ ПЯТЬОХ ХЛОПЦІВ ЗА ОУН І ЛЕТЮЧКИ НА 22 ЛІТ ВЯЗНИЦІ.

Перед трибуналом суду присяжних у Тернополі відбулася в днях 18. і 19. грудня ц. р. карна розправа проти шістьох молодих хлопців, обвинувачених за зі злочин державної зради через приналежність до ОУН (ст. 97 § 1 к. к.) і за злочин проти публичного порядку через розповсюднювання летючок ОУН в часі Великодних Свят 1. травня 1932 в Микулинцях, Ладичині і Варваринцях (ст. 154 § 2 к. к.). Крім цього обвинувачені були два хлопці за перевожування летючок ОУН (проступок зі ст. 157 к. к.). Обвинувачені були: 1) Богдан Мушка, 2) Микола Сиротюк — оба ремісничі челядники з Микулинець пов. Тернопіль; 3) Осип Фуртак, молодий дяк з Ладичина пов. Тернопіль; 4) Осип Шкамбара; 5) Олександер Горинь і 6) Михайло Винничок — всі три останні селянські хлопці з Варваринець пов. Теребовля. Акт обвинувачення закидує всім приналежність до ОУН і розкидування летючок ОУН (злочини зі ст. 97 § 1 і ст. 154 § 2 к. к.), обв. Мушці принесення летючок з Тернополя до Микулинець, а обв. Шкамбарі принесення тих летючок від обв. Мушки до Варваринець (ст. 157 к. к.) Всі обвинувачені заперечили свою приналежність до ОУН, обв. Мушка признався до перевозу летючок (котрих змісту не знав), обв. Шкамбарі, а обвинувачені Шкамбара, Горинь і Винничок признавлися до розкинення летючок в ночі на неділю 1. травня 1932 у Варваринцях, при чому рівнож змісту летючок не знали. Обв. Сиротюк заперечив розкинення летючок 1. травня 1932 в Микулинцях, а обв. Фуртак заперечив розкинення летючок тогож дня в Ладичині.

Розправу проти всіх 6 обвинувачених ведено вже раз перед трибуналом суду присяжних у Тернополі в днях 22. і 23. вересня 1933. На тій розправі оборонець Шкамбари і Горині посол д-р Степан Баран поставив внесок на вилучення від розправи предсідника трибуналу д-ра Вендриховського з тієї причини, що цей предсідник сторонничо в некористь обвинувачених проводив розправу і диктував протокол незгідно з фактичним ходом розправи. Трибунал цей внесок відкинув, а тоді оборонець д-р Баран зложив оборону — яку зрештою він зовсім безплатно — подаючи причини свого кроку, вийшов зі себе тогу і вийшов зі сали розправ. Зі становищем д-ра Барана солідаризувалися в окремих заявах всі інші оборонці, д-р Бриккович, д-р Ладика і д-р Дзерович, за що д-ра Бриковича укарано грошевою 50 зол., а на д-ра Барана наложено правосильно обовязок понесення кошти розправи у висоті 604 зол. 75 сот. Розправу відложено і всіх обвинувачених заарештовано з місця. Проти д-ра Ст. Бриковича зробив д-р Вендриховський карний донос до прокуратури за проступок зі ст. 128 к. к. (невідповідне поведення в суді). Як відомо зі звідомлення ця справа закінчилася присудом городського суду в Золочеві 5. грудня ц. р. засуджуючим д-ра Бриковича на 50 зол. гривни або на 10 днів арешту, проти чого зголошено апеляцію.

Розправі проти згаданих вище обвинувачених в днях 18. і 19. грудня ц. р. проводив знову д-р Вендриховський, вотували окр. судді Герман і Тільд, обвинувачував підпрокуратор Винцковський, боронили мецеві адвокати: д-р Бриккович, д-р Ладика і д-р Дзерович. Лава присяжних була чисто польська, майже поголовно самі польські селяни. Присяжні заперечили вину тільки щодо обв. Сиротюка в цілости і тому трибунал його увільнив і Сиротюк негайно вийшов на волю. Зате потвердили в цілости вину обвинувачених Мушки і Шкамбари, а заперечили вину щодо державної зради обвинуваченого Фуртака, Горині і Винничка, потверджуючи їх вину тільки щодо злочину зі ст. 154 § 2 к. к. (розповсюднювання летючок ОУН). На основі цього вердикту стали засуджені: 1) Осип Шкамбара на 3 літ, 2) Богдан Мушка на 6 літ — оба за злочини зі ст. 97 § 1, ст. 154 § 2 і ст. 157 к. к., 3) Осип Фуртак на 3 роки, 4) Олександер Горинь і 5) Михайло Винничук — оба по півтретя року — всі три за злочин зі ст. 154 § 2 к. к. Крім цього всіх позбавлено громадянських прав і засуджено на заплату судових оплат і коштів процесу. Ціла наложена кара виносить 22 літ.

Оборона вносить касацію. Обвинувачені остають дальше у слідчій вязниці.

ДАРОМ
З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

Найбільша сензація КАВА КАРЛЬСБАДСЬКА „Confiserie du Théâtre“ — Легіонів 43 — проти театру

Подяка.

Щиросердечну подяку складаємо всім Вп. Панам, а в першій мірі Вп. Панам: Банаховій, Лиликовій, Лупевій, Николайчуковій, Саноцькій, Санцевій і Цибрівській в Надвірній та Олесницькій в Станиславові за збайлину поміч, а Вп. Панам Меценасам д-рам Банахові, Николайчукові і Саноцькому в Надвірній, та Волянському, Олесницькому й Перегіновві в Станиславові за поміч та правну поміч в часі нашого шеститижневого побуту в слідчій вязниці в Надвірній та Станиславові.

Бажаючи бодай в части сплатити повищий довг вдячности, пересилаємо квоту 30 зол. на політичних вязнів.

Надвірна, дня 12 грудня 1933 р.

М-р Бачинський Кость, м-р Верес Роман, Гринишак Микола, Дунець Степан, Дунець Юрко, Костик Микола, Нищак Микола.

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

АЗС — ГАСМОНЕЯ 7:2 (2:1, 3:0, 2:1).

Кожний гріш для „Просвіти“ — це гріш на освітні змагання народу. Громадяни, дайте змогу рости „Просвіті“!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

НОВЕ ЗНЕСІННЯ, сала „Просвіти“.

24. XII. Батурин, 25. XII. Катерина, 26. XII. Пісні в лицях.

Зі Знесіння їде театр до Бродів.

Великий Міський Театр.

Неділя, 24. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Понеділок, 25. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 24. XII. год. 7.30 веч. „Стефек“.

Понеділок, 25. XII. год. 7.30 веч. „Стефек“.

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників“, „Фріц і Фріц як усмирителі“.

АПОЛЬО: „Присуд життя“, „Не дамо землі“.

АТЛЯНТИК: „Забавка“.

ВАНДА: „Облава в Парижі“.

КАСІНО: „Брат діявола“, Льорель і Гарді.

КОПЕРНИК: „Роскішні турботи“ Моріс Шевальє.

КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста“, вертеп: „Під клинкою“.

МАРУСЕНЬКА: „Роскішні турботи“ Моріс Шевальє.

МІРАЖ: „Спів, пілунок, дівчина“.

МУЗА: „Син Інді“ Рамон Новаро.

ПАЛЯС: „Прокуратор“ (Авізія Гора).

ПАН: „С. О. С.“ — Ледяна гора.

ПАСАЖ: Бандит детектив“ (Кен Мейнард) і додатки.

ХИМЕРА: „Король циганів“.

СТИЛЕВЕ: „Чанду“, ревія: „Коли зорі світять“.

УТІХА: „Кохання та пімста донського козака“ з Ів. Мозжухіном.

Присилайте передплату!

Закордонне радіо.

Неділя, 24. грудня 1933.

Відень (517,2) 18.50 Квінтет, 22.15 Концерт; **Прага** (488,6) 9.15, 13.00 Коляди 12.15 Концерт; **Лятті** (1796) 20.20 Спів; **Париж** (1725) 21.00 Театр і музика; **Білгород** (430,4) 16.30 Пісоньки, 19.00 Коляди; **Берлін** (419) Концерт, 20.00 Веселі свята, 22.00 Народи співають свої коляди; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 18.00 Концерт; **Лангенберг** (472) „Христусскінд Ерденрайзе“ дітяча спера; **Мінхен** (533) 12.00 Концерт, 23.05 „Свята ніч“ різдвяна легенда; **Будапешт** (550,5) 12.30 Концерт оперн; **Мілянo** (331,5) 20.40 Святочна програма.

Понеділок, 25. грудня 1933.

Давентрі (1554,4) 20.45 „Сіндбад“ пантоміна, 22.20 „Мікадо“ оп. Солівена; **Відень** (517,2) 10.10 Дитячий хор, 13.20 Сучасна „швайц. музика, 19.00 Спів, 20.00 „Весела війна“ оп. Штрауса; **Брно** (341,7) 18.00 „Івась і Гануся“ оп. Гумпердінка; **Мор. Острава** (263,8) 16.00 Концерт, **Прага** (488,6) 19.30 „Вільний стрілець“ оп. Вебера; **Париж** (1725) 18.30 Танк. музика, 21.00 „Ле Птіт Дік“ оп. Лекока; **Білгород** (430,4) 16.30 Пісоньки для дітей; **Рига** (525) 18.30 „Тангайзер“ оп. Вагнера; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 15.10 Концерт, 19.30 „Арабелля“ оп. Р Штрауса; **Лайпціг** (389,6) 15.00 Нар. пісоньки на смич. тріо, 20.00 „Хрістеанйен“ оп. Пфіцнера; **Букарешт** (394,2) 20.00 „Сеара Маре“ оп. Бредічеано; **Будапешт** (550,5) 12.45 Концерт, 20.30 „Книжна чарівниця“ оп. Кальмана; **Рим** (441,2) 17.00, 21.45 Концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 24. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авізація; 12.10 Метеорольогічні вістки; 12.15, 13.12 Музичний горанок; 13.00 Туга та пригодна Міцкевича; 14.00 Сільська авізація „Геда в Ялинках“; 14.30 Народні танки зі співами (грамофон); 15.00 Сільське весілля; 15.20 Сальонова орхестра; 16.45 Літер. чвертьгодинка „Шалик“; 17.00 „Світовий Свят-Вечір“; 17.15 „Весела новина“, коляди; 18.00 Авізація „Свят-Вечір воєводи“; 18.40 Арії та пісні; 19.00 Братерство всякого творіння; 19.10 Всячина; 19.50, 21.15 Концерт симф. орхестри; 22.00 На веселій львівській хвилі; 23.00 Грамофонова музика.

Понеділок, 25. грудня 1933.

15.00 Концерт сальонової орхестри; 16.00 Для дітей „Ялинка“ Андерсена; 16.30 Спів; 16.45 „Чудо утрені“; 17.00 Нар. орхестра; 18.00 Авд. „Оборона Ченстохови“; 19.00 „Мир людям доброї волі“ (коляди Польщі Франції, Бельгії, Чехословаччини, Італії, Англії, Ірляндії, Австрії, Данії, Еспанії, Німеччини, Югославії, Латвії, Швайцарії, Голяндії, Мароко); 20.00 Муз. раліовертеп; 21.00 Фейлетон; 21.15 Фортепян; 22.00 Грамофон; 22.11 Авдиція на зн. стації; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія (з грамофону); 23.30 Грамофонові твори.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 23. XII: масло — —, молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця 6.40—6.60 зол. за копу. Тенденція на всі ті артикули сильна, на масло вичікуюча.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

До всіх б. учениць дівочої школи ім. Шевченка у Львові і симпатиків Кружка ім. Ганни Барвінок наш поклик і прохання. По традиції давніх літ і цього року наш Кружок улаштовує **передсвяточний ярмарок** на цілі Рідної Школи. Всяк пожертвування в грошах, натураліях і фантах слати до кінця грудня ц. р. на адресу Кружка: Львів, вул. Мохнацького 12. Ярмаркуємо 1. і 2. січня. — **За Старшину:** К. Малишька, Ів. Скопляков. 802

†

ОЛЕНА ІВАННА ДУМИНІВНА

упокоїлася в Бозі дня 22-го грудня 1933 р. в 32 році життя.

Похорони відбудуться в суботу, дня 23. грудня ц. р. год. 3 попол. з місця жалоби Анатомії при вул. Пекарській ч. 62 на Личаківський цвинтар. **Родичі і Рідня.**

Заупокійне Богослуженя відбудеться у вівторок дня 26. грудня год. 9 рано в міській церкві в Стрию.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.50 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.50. Одинока вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 4—7

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсмана, Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 3—15

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, Grodno, ul. Hoovera 9. 10-15

ПЕЧІ заливні, шамотові поручаємо на остру зиму — РЕНТШНЕР, ЛЕГІОНІВ 37. 30/49 3—4

НОВА поверхова каменичка при вулиці горішній Личаківській ціла вільна до продання за 22 000 готівкою 18.000 решта довг. Ігнат, Куркова 24. 801 2—2

ГАРНИЙ покій в околиці клінік до винайму. Вул. Голуба 11 а, м. 6. 800 2—2

ОХОРОННІ ПЛАЩІ для всіх професій поручає найдешевше Вирібня охоронної одежі **„ПАЛЮМ“**, Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 6—3

ВІЧНІ ПЕРА направляє дешево „Преція“ Рутовського 12 — Ринок 29 Пасаж Андролього. 806 1—1

СВІЧКИ на свята, мило дешево можна дістати у фірмі Р. ГУРСКА, Ринок 37. 35/49 1—3

СВЯТА весело переведеш у молнім і дешевім ресторані „Під Оленем“ на Личакові. Замовлення приймає Ресторатор Ґ. Ґлюк. 2/56 3—15

СВЯТА весело переведеш у молнім і до лиця капелюсі купленім у відомій із своєї дешевости робітні капелюхів „КАПЕЛЬО“, Кентшинського 18. 2/32 1—3

КОЛЯДИ Ярославенька на мішаний хор за 3 золоті „Торбан“, Львів, вул. Софії ч. 78. 780 2—3

Австрійський світовий щоденник

Neues Wiener Journal

(заборонений у Німеччині)

з уваги на господарські відносини, знизив від 1. грудня ц. р. передплату

з зол. 12·— на

Зол. 5·50 місячно

Поодин. число **30 сот.** у неділі і свята

„ „ **25 сот.** у будень.

Богатий зміст і число сторін незмінені.

Замовляти у всіх агенціях і залізничних книгарнях.

або у

Адміністрації **Wien I. Biberstrasse 5.**

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“ Львів, Ринок 10. Тел. 29-25.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи по найдешевших цінах!

Домагайтеся знаменитої, правдивої, щодня свіжої

грецької халви „КАВУРАСА“

ВСЮДИ МОЖНА ДІСТАТИ

ФАБРИКА — ЛЬВІВ — ШПИТАЛЬНА 42. — ТЕЛ. 57—37.

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30 канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Лінзого 6. 34/49 1—20

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ЯЛИНКУ

пригадується ласкавій памяти стара, 50 літ істнуюча ф-ма

Брандштедтер і С-ка

ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 5

та II філія

„Confiserie du Théatre“

ЛЕГІОНІВ 43

та поручає

СВОЇ ЗНАНІ ЧОКОЛЯДИ, ЦУКРИ, БОМБОНЄРИ ТА ІНШІ ВИБАГЛИВІ ЛАСОЩІ ПО НАДЗВИЧАЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. 25/48 1—5

ВІДОМА ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ

„A LA PARIS“

ЛЬВІВ, ПАСАЖ ГАВСМАНА Ч. 6

ФІЛІЯ, ГЛИБОКА 3

чистить і пере по цінах конкуренційних.

ДЕШЕВІ, СЕЛЄКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС“,

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 2—25

АДВОКАТ

Д-р Степан Андрущишин

отворив канцелярію

803 В ТОВСТІМ к. ЗАЛІЩИК. 1-2

ПЯКІНА

перторядні по зниженних цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа: заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Француза, одиноких радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

кольок з причини простуди, невстрілові, ішіясові і ін. всюди можна дістати.

ВИРІБ І ГОЛОВНА ПРОДАЖА

АПТИКА МІКОЛЯША

ЛЬВІВ, Коперника 1.

ВЖЕ ВИЙШОВ І. ТОМ

СВ. ПИСЬМА СТАРОГО ЗАВІТУ

в українському перекладі.

Ціна 6.50 зол. з почтовою оплатою. Замовляти в о. Д-ра Яр. Лящицького, 752 ЛЬВІВ, вул. Як. Стшемє 15. 4—

Меблеві матерії, капи на ліжка і столи, накидки на отомани, фіранки, брокати на портіери, стори до вікон поручає найдешевше **КІЧАЛЄС І МАРГУЛЄС, Львів** — 15/33 Сикстуська 18. 2—5

Читайте „Діло“!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Ч. 342 (13.341). Львів, середа 27. грудня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічна 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Більшовики проти українського націоналізму.

У промові, виголошеній на відкритті центрального виконного комітету Рад України в Харкові, голова *Петровський* атакував гостро українських націоналістів, стверджуючи, що „діяльність тих організацій оживилася з хвилиною, коли в Німеччині обняли владу фашисти, особливо після виступів Розенберга і Гугенберга, які отверто проголосили програму протирадянської військової інтервенції, що має на меті перш всього відорвати Україну від СРСР". Активізації націоналістичних елементів на Україні сприяє, на думку промовця, також японська акція на Далекім Сході.

Наківець промовець підкреслив мирні тенденції радянської політики, вказуючи на „пильну співпрацю задля взаємного обезпечення між СРСР і Туреччиною, Францією, Америкою та Польщею", і заявив, що „Україна творить нерозривальну цілість СРСР. Якщо німецькі фашисти або японські імперіалісти хотять війни або імперіалістичних анексій, нехай добре розважать, з яким вогнем задумують гратись".

Голова ради народніх комісарів *Чубар* присвятив теж багато уваги „фашистівським провокаціям, що мають на меті уярмити Рад. Україну і відірвати її від СРСР".

„Известія" принесли статтю віцепремієра Рад. України *Войцеховського*, що заповідає дальшу, якнайгострішу боротьбу з українським націоналізмом.

Оправданий запит.

НЮ ЙОРК, 10. грудня. (Вл. кор.). В газеті „Ню Йорк Сан" появився допис якогось читача такого змісту: „Чи багато читачів завважало, що властиве ім'я Літвінова є Фінкельштайн, ім'я Троцького Бронштайн, а пан Джугашвілі назвав себе Сталіном? Коли в часі передреволюційним такі прибрані назвища були конечністю, то яка конечність тепер стидатися свого справжнього імени?

Побіч того допису подана дуже цікава розмова Літвінова зі своєю жінкою, про яку писали зараз після заключення умови з Америкою. Цю телефонічну розмову передає „Сан" у такий спосіб:

— Літвінов з Вашингтону: „Гальо, дороженька, це Максим". — Пані Літвінов з Москви: „Гальо, хто то такий?" — Літвінов з Вашингтону: „То я, Макс, Макс з Вашингтону". — Пані Літвінов: „О, як маєшся, мій дорогий?" — Літв.: „Що?" — Пані Літвінов: „Гальо, дорогий, де ти?" — Літв.: „Я у Вашингтоні, дорога". — Пані Літв.: „Хто такий?" — Літв.: „Говори поволіше! Я кажу, що пан і пані Рузвельт дуже жалують, що ти не приїхала зі мною". — Пані Літв.: „Це гарно. Як мається Міша?" — Літв.: „Хто?" — Пані Літв: „Я питаюсь, як мається Міша?" — Літв.: „Я не знаю, він чейже з тобою". — Пані Літв.: „Так, це правда, він хоче говорити з тобою". — Літв.: „Гальо, Міша". — Міша: „Гальо, папа, хто то говорить?" — Мала перерва, потім пані Літвінов: „Це був Міша; він хотів сказати кілька слів до тебе. Чи ти здоров?" — Літв.: Так, а чи Міша здоров?" — Пані Літвінов: „Яке число телефону ви хочете?" і т. д

Новини в українській радіо-програмі в Америці.

НЮЙОРК, 10. грудня (Вл. кор.). Радіопрограма базару „Сурма" в Нюйорку з мин. неділі зазначилася важною новістю, а саме виступом смичкової орхестри проф. Мих. Гайворонського, зложеної з 32 молодих членів та учнів. Орхестра відограла дві збірки українських мельодій по 15 мінут, отже був це справжній концерт. Між відограними точками були деякі нові композиції М. Гайворонського, як ось „Дума про двох повішених", складена віршом на лад історичних народніх дум. Було ще тенорове сольо гром. Теодора Свистуна з Філядельфії в супроводі орхестри. Крім цього соля співав ще збірно діточий хор, що грає в орхестрі. Хто лише слухав продукцій орхестри, завважав, що це зовсім поважний і добре зіграний ансамбль, який може вже в недалекій будуччині заповнити прогалину в нашому артистичному житті, тобто перетворитися в симфонічну орхестру.

Радянський жест для заграниці.

ХАРБІН, УПС. В ночі на 12. грудня ц. р. радянська радіостація розголосила таку сенсаційну постанову ЦК ВКП, що торкається виключно населення Далекого Сходу: 1) Звільнити з 1. січня від обовязкового постачання держави з 1. січня від обовязкового постачання держави зернових культур та рижу — колхози та колхозників на протяг 10 літ, та одноособників на пять літ; 2) звільнити з 1. січня в червоноармійському, радянському та ольгінському районам Приморщини, комсомольському, верхнеудинському, охотсько-елінському, карлівському і чукотському районах сахалінської та камчатської окрути від обовязкового постачання держави м'яса, картоплі, соняшників, вовни, молока та масла а рівнож від обовязків постачати для держави лен — колхози та колхозники на десять літ, а одноособники на пять літ; 3) зменшити з 1. січня на протяг десяти літ колхозам й колхозникам Приморщини в районах, що не призначені під 2) та в Амурщині по биро-біджанському та пригородному районах обовязкове постачання тих самих продуктів а крім того зої, овочів і лену на 50 проц.; 4) збільшити на 20 проц. ціни на рибу сирець, що постачається державі на терпторії цілого Далекого Східнього Краю; 5) підвищити по цілому далекосхідному краю заробітну платню в такому розмірі: а) робітникам та інжинірно-технічному персоналові техно-промислових й вугле-промислових підприємств на 30 проц.; б) робітникам та інжинір.-технічному персоналові фабрик транспорту, звязку, промислу як рівнож учителям політосвіт. робітникам медперсоналу, агрономам, ветеринарам агро-технікам й землемірам на 20 проц.; в) працівникам установ на 10 проц. 6) збільшити утримання персонального складу військ розташованих на Д. Сході: а) червоноармійцям й молодшим командирам на 50 проц.; б) старшинам середньому й старшому складу 20 проц. Підписано: Молотов й Сталін.

Помилково булоб думати, що декрет видано для добра населення, бо досі радвлада витягла все, що могла від селян Далекого Сходу. Підвищення платні на 50 проц. не ратує ситуації в той час, коли ціни піднялись на 200—300 проц., а звільнення корякського й чукотського, як рівнож і охотсько-елинського від постачання соняшників, масла та лену надається хіба тільки для Вріо.

Манджурія унезалежнюється від більшовиків.

ХАРБІН, УПС. 15. грудня відкрито порту залізницю, що лучить Харбін з Лафою, станцією гірін-духунської лінії, яка доходить до морського берегу в корейському порті Расін. Тим способом звязано Харбін новою залізницею з корейським морем, наслідком чого манджурська держава цілковито унезалежнюється від залізниці, на якій мали досі великий вплив більшовики.

ЧИ ЧУЛИ ВИ НОВИНУ,
яку вводить з НОВИМ РОКОМ КООПЕРАТИВНИЙ БАНК
„ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20.
Є це ПРЕМІЙНІ ОЩАДНОСТЕВІ КНИЖОЧКИ, для яких призначені нагороди від 25—100 зол.

НЕМА ПОТРЕБИ ІХАТИ ДО МІСТА ЗА ЗАКУПАМИ. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ У ЛЬВОВІ, Ринок 36 висилає оплачено пошт. харчові посилки до усіх місцевостей у краю. **Користайте з цього способу закупна товарів,** бо він найдешевший і не наражує Вас на страту часу і зайвий видаток на подорож. Замовляйте на свята: каву, чай, какао, мігдали, родзинки, вина, меди, коріння тощо. На бажання можемо занятися теж купном і висилкою інших, не провадженних нами артикулів.
ЯКІСТЬ ТОВАРУ ДОБІРНА, ОБСЛУГА СОЛІДНА І СКОРА.

Центр міжнародньої небезпеки для Москви --- на Україні!

Ліквідація революційних здобутків України та національний московський шовінізм як засоби велико-державницького імперіялізму.

Після ліквідації царистично-містичної „російської місії" в Европі, з моментом визволення західних славян, завалився царизм. Тоді московські більшовики видумали „визволення пролетаріяту", як нову світову російську місію. Однак після здушення більшовицьких революцій в Мадярщині, Баварії тощо, мусіли більшовики лишити в спокою і пролетаріят в Европі. Російська експанзія зупинена на Заході, звернулася на Схід. Експанзії на Далекому Сході підпорядкував Ленін усю внутрішню совітську політику. В інтимному „Щоденнику" пише він під датою 31. грудня 1922 р.: „Булоб недопускальним опортунізмом, колиб ми напередодні виступу Сходу й на початку його пробудження підривали свій авторитет серед нього хочби найменшою брутальністю супроти наших власних іновірців". Нині діставши по носі в Манджурії та в Китаю перестали москалі дбати за цей заповіт великого московського державного імперіяліста. Взяв верх тупий національний шовінізм, винесений знову до святости великоросійської державної політики.

Чи зачинають уявляти собі москалі катастрофальність проти української концепції політики Сталіна, всупереч політиці Леніна, який хотів колись з тактичних міркувань бодай часово замиритись з Україною, щоби мати вільні руки всюди деінде? Але Сталін він тоді війну на Україні і хотів побідити. Побідив, але чи не Пиррова це побіда? Сьогодні Україна, замість при розумній московській політиці бути брамою Сходу до Европи, є випадовою брамою Европи проти Москви. І показалося, що з українською колодою на ногах **активної** московської далекосхідної політики не можна робити! Тому торік цілком логічно прийшла ліквідація і ленінської далекосхідної політики в інтерпретації „захопленого адміністратора", — як називає Сталіна Ленін у тому ж „Щоденнику".

І от „захапливість та адміністраторське захоплення Сталіна" (Ленін) з люттю накидається на Україну. Десять місяців іде її своєрідна „пацифікація". Сьогодні, устами обмосковлених малоросів, бо **вже нема ні одного українця, якомуб можна було поручити цю ганебну ролю,** говорить Сталін, до самих малоросів, бож годі було українського народу калати про хрестовий похід „проти українського націоналізму на Україні". Недармож признається Косіор: „У звязку з рішучою боротьбою, яку партія розгорнула проти українських націоналістів, укривших

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, фланелі та білизняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — вул. Легонів ч. 35.

та примиренців, великодержавні шовіністи заворушилися, вирішивши, як видно, що тепер можна взяти... **реванш**. Подекуди вже почалися балачки, що українізація тепер покотиться вниз". („Вісти" ч. 273 з 3. XII. 1933).

Але тепер, мовляв, тільки зачнеться **правдива** українізація! „Перше й основне завдання її — це інтернаціональне виховання мас, всебічне зміцнення... **єдности** народів СРСР". Досі такий „інтернаціоналізм" називали — асиміляцією, але в словнику **чужих націоналістів** на Україні — Косіора та Постишева, це — „всесвітянство". Дивні це інтернаціоналісти, які для маскування своїх замірів мусять ревідувати цілий інтернаціональний словник! Але воно не так то й дивно. По свідоцтву Л. Троцького (останнє число „Die Bühne") комуністична партія нині — сама бюрократія. Найвищий бюрократ партії — Сталін. А про нього (та ще про Дзержинського) таке писав Ленін: „Відомо, що обмосковлений інородець завжди переборщує в ділянці істинно- русских настроїв" („Щоденник" з 30. XII. 1932). А потім дня 31. XII. 1932: „Політично відповідальними за дійсно великоросійську націоналістичну кампанію слід зробити Сталіна й Дзержинського". Двох **інородців!**

З інтернаціональним вихованням має повчає Косіор малоросів у ЦК КП(б)У у Харкові „нерозривно звязане будування національної формою і соціялістичної змістом української культури". Хитра штука! Бож культура „українська по формі а соціялістична по змісті" значить просто на просто проповідь московського націоналізму українською мовою. Бож від жовтневого перевороту праздивою формою московського націоналізму став соціялізм, так як італійського — фашизм, німецького — гакенкрайцерство, чеського — славянство і т. д.

Що якась, до того загальна, ідея стається монополією якогось націоналізму — це не новина. Також це не значить, що з тої ідеї вже зовсім не можна користати іншим, або що впродовж часу вона не зміниться. Це значить тільки, що така ідея в певну історичну епоху **зачинає організувати** якийсь нарід. Всі нац. ідеї мусять бути по своїй суті загально-людськими, щоби тим відпорну чи розгонову силу націй збільшувати. Загальна ідея стає національним ідеалом в моменті, коли нарід ужие її на службу собі.

Чому саме москалям так до вподоби припав соціялізм та чого саме їхній націоналізм анонімний, пояснює нам інша особливість їхньої народньої вдачі. Не їхня орієнтальна психіка, бажання чомусь служити, зникнути, злитись із людством чи пірнути в нірвану. Швайцарський соціольог д-р Р. Генні (цитую з „Auslese") так характеризує цю особливість москалів: „ця орієнтальна... братерська... ідея жертви (собою)... є точно такою агресивною як і... (інші національні ідеї), бо, виявляється навіть як найагресивніша місійна ідея, яка тільки взагалі існує. Її зміст буквально такий: „und willst du nicht mein Bruder sein, so schlag ich dir den Schädel ein!" — коли не хочеш стати моїм братом, розібю тобі голову —... І хоч задумує Москва людськості тільки служити і їй навіть себе пожертвувати, то проте це дикий і кровожадний слуга, який не допускає, щоби людськість відважилася із його послуг відмовитись...

Оці нотки московського націоналізму, який для вашого щастя вистрілює вас, чути в промовах Косіорів і Постишевих. Це — дикий, московський, ассльогічний шовінізм. Алже нині не сміє в УСРР ніхто ані слово „Україна" сказати чи написати без додатку „нерозривна складова частина могутнього Радянського союзу"!

І вже зовсім як за гетьманщини Скоропадського говориться про те, що „Наркомос у минулому подекуди проведив примусову українізацію школи" (?!) а з інтервю нового наркомоса ми знаємо, як „самоотверженний хахол" повернув на московський кивок все до старого.

Це все докупи зветься ленінська національна політика. Бо Ленін впевнив: „мета соціялізму є не лише знищити роздрібнення людськости на дрібні держави і якінебудь окремішні нації, не лише зблизити нації, але і з л и т и їх". По Сталіну знов же таки сьогодня будується соціялізм в одній державі — в СССР.

Здається, що нині вже й у Кремлі ясно, що найбільша **міжнародня** небезпека — на УСРР і що питання Далекого Сходу годі розглядати без розгляду питання українського. Вирішує про заковику Москва в той спосіб, що спершу гадає знищити Україну, а потім уже прийде черга на Японію. Та нещасливу руку має Сталін у своїх міжнародніх концепціях.

Замість світової революції бачимо перехід УСРР до иної контрреволюції. Поскільки всі здобутки українського народу були здобутками революції, треба обективно признати, що сьогоднішня загально-европейська реакція перейшла за Збруч. Зайвий доказ тези про примат міжнародньої політики над політикою внутрішньою.

Поборов, знищив або змішав між собою наш селянин козарів, печенігів, половців, татар та турків, що колись сараною насідали на українську землю. Стара українська історія і нинішня творча українська сила є джерелами віри, що й оце нинішне нещастя український нарід переможе.

К. Р.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ
не повинні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин:
„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,
12/47 тел. 28-10.

Загострення радянсько-японських взаємин.

Як повідомляють з Москви, радянська преса слідкує уважно за подіями на Далекому Сході, звертаючи особливо увагу на дві конференції, що відбулися в Токіо під проводом японського диктатора, міністра війни Араві. На день 18. ц. м. Араві скликав нараду командантів японської армії на Далекому Сході. На другий день Араві мав конференцію в справі ситуації на Дал. Сході, на радянській границі та в Китаю. На конференції Араві засував грізний стан радянсько-японських взаємин і японські протирозполіки. Як пише часопис „Дзей-Дзей" приняли 23 члени партії Сейкай, 16 Мінчейто і 6 чл. партії Адасі мовчки промову Араві, хоч донедавна виступи Араві в палямн. стрічалися з гострою критикою.

Із порівнання тих двох фактів насувається висновок про поважне загострення радянсько-японських взаємин.

Матеріяльне положення „Просвіти"

перед війною і тепер.

Декілька цифр і дат.

Останній білянс „Просвіти" перед війною, то є білянс з 31. XII. 1913 р. виказував пасивів на *396.215.68 корон* або кругло на *80.000 доларів*.

У них пасивах не було ні одної позиції „фіктивної" або „легкої". Всі зобовязання були ефективні і незвичайно гострі.

Самих вексельних зобовязань було на 43.000 корон, а довг тільки до одної друкарні Т-ва Шевченка виносив *64.269.22 корон*. Усякі хвилеві дрібні позички і зобовязання давали суму 50.530.04 корон. Гіпотечні довги виносили 228.407.42 корон. Положення „Просвіти" було так само „безвихідне", як сьогодні. І то при дуже значних краєвих і державних субвенціях (до 40.000 корон річно).

Цікаве порівнання: коли довг „Просвіти" до друкарні Т-ва Шевченка виносив тоді 64.269.22 корон, то в магазинах „Просвіти" було запасів книжок *всього на 62.438.87 корон*, отже навіть не було покриття на зобовязання за друк. Чому? Бо книжки висилалося в край *даром* і це була величезна акція в напрямі розбуджування свідомости в масах.

У Милованні вибудувано школу, що разом з відсотками обходжило „Просвіту на 160.000 кор.

Якщо мірити тодішню господарку „Просвіти" сьогоднішньою мірою — то хіба треба би сказати, що це була нефортунна господарка! Одначе так не було, бо „Просвіта" тоді не оглядалася на матеріяльні зиски зі своїх видавництв і зі своєї організаційної праці, а намагалася при допомозі книжки та культурно-освітньої роботи піднести національну культуру, матеріяльний добробут і закріпити національну свідомість у народі. Події великої війни та національно-політичного відродження доказали, що передвоєнні освітні діячі свою ціль осягнули.

Тепер справа матеріяльних відносин у „Просвіті" таки менше скомпліковане, ніж це було у 1915 р. „Просвіта" кинула по війні в край безліч книжок і то добрих книжок, дарма, що не свого власного видання. Крім того розбудувала сітку „Просвіт" до розмірів, які перед війною були їй не снилі. Не помилула „Просвіта" і видавничої діяльности і видала вже по війні (від 1920 р.) цілу низку дуже цінних та корисних видань. Тепер вона приступає у 1934 р. до видавання місячних книжочок. Найбільше праці вложила „Просвіта по війні в організацію читалень, читальняних бібліотек та у фахове наладнання культурно-освітньої праці. Видає „Просвіта" популярно-науковий журнал „Життя і Знання". Крім того видає підручники як для фахової освітньої роботи так і для раціонального ведення бібліотек. „Просвіта" утримує освітніх інспекторів, які контролюють, наладнують та інструюють освітню роботу всього цього великого просвітнього апарату.

Тепер „Просвіта" має гострих т. зв. зовнішніх довгів (банки, Ореншгайн, доставці) на суму 475.915.35 зол. Крім того має внутрішніх довгів, тобто довгів до фондів, що є в її завідуванні та внутрішньої позички на суму 192.907.12 зол. Разом пасиви виносять *666.937.33 зол.* На це має покриття у книжках на книгарську ціну в сумі 772.380.43 зол. За книжки винні „Просвіті" 154.537.58 зол. Крім того довг до Т-ва з парцеляції і всякі інші дрібні довги до Т-ва дають суму *94.534.79 зол.*

Коли порівняємо теперішні зобовязання „Просвіти" з передвоєнними, то прийдемо до переконання, що передвоєнний фінансовий стан був гіршій від теперішнього, не зважаючи на те, що перед війною „Просвіта" користувалася поважними краєвими і державними субвенціями.

Наконець не забуваймо, що „Просвіта" має крім того поважне майно в недвижимостях. Таким чином поширювані людьми злої волі відомости про те, що „Просвіта" хилиться до упадку, безпідставні та несерйозні. Одначе це не значить, що „Просвіта" в нинішніх важких часах не має фінансових трудношів. Вони є! Але їх можна зменшити тільки при допомозі організованого збуту книжки за готівку та при допомозі складання гідного дару для „Просвіти" і масового плачення вкладок до Т-ва.

І. П.

Сукна на мужеські убрання,
на рагляни, пальта і покриття футер — солідні і дешеві
Гуртівня Текстильна
Львів, Ринок 30.

Захисники Союзу Народів.

Очима італійської преси.

Виступ Мусоліні проти Союзу Народів яким він є тепер, викликав у Европі живий відгомін. Пручається Франція, міркує Англія, схиляючись до реформи С. Народів, іде сильним наступом на нього Німеччина. Іде до Берліна особистий представник Мусоліні, де разом із Гітлером довго обговорюють справи, звязані зі сучасним політичним положенням у Европі; до Риму вибирається Саймон, щоби докладніше запізнатися з замірами Італії, тимсамим і Німеччини, щодо реформи С. Народів; Бенеш, стверджує, що Франція противиться всяким реформам С. Народів, порозумівшись із Титулеску, іде до Парижа, де на поміч Франції ставить Малу Антанту.

Римська преса каже, що дві перші візити мають на меті за всяку ціну мир. Третя, це калькулювання мирової праці, бо — каже „Іль Джорнале д'Італія" з 16. 12. ц. р. — „Мала Антанта виступає проти всякої реформи С. Народів, відмовляє всяких концесій Німеччині у ділянці мілітарвій, посилення політики збройних союзів. І ось у цьому Мала Антанта і Франція взаємно розуміються". Можливо, що ця войовничо настроєна група почувається сьогодні на силах протиставитись усім намірам реформи Союзу Народів, але, думають у Римі, чи ця постава не викличе сильніших поганих відрухів. І саме тому Льондон і Рим зближаються до себе. „Італія і Англія — говорить наведений щоденник — покликані, щоб разом виконати важке і замотане дипльоматичне завдання, яке має на меті замирити Европу"

*

Під цю пору помічаються у Франції три напрями: перший захищає теперішній Союз На-

родів і допускає лиш до незначних його реформ; другий є проти всякої політики совєтонародньої та є за мілітарними союзами; третій, хоч і не підтримуваний великими щоденниками, та сильний серед широких кол громадянства й головно серед молоді, є проти Малої Антанти, яка паралізує політику Франції і стоїть колодою на шляху Франції у її взаєминах між великопотужними державами.

В Римі сумніваються, щоби Франція, яка заплта тепер політичними трудношами внутрі, дала свою руку ветерапливим і небезпечним меншим країнам і пресупокійно дала себе вести по шляху, що веде до рискованих позицій. Місце Франції між великими потугами.

Муссоліні відважно кинув гасло — «реформувати сучасний Союз Народів, до якого, по реформі, можливо знову увійти Німеччина, а там і Америка й Японія. Це гасло, що послідовно примусе і проти версайського договору, викликало завзятий опір Франції й Малої Антанти, які захищають Союз Народів таким, яким він є. Як ця палка дипльомативна гра скінчиться? Сторонники Муссолінія вірять, що їх ідея переможе.

М. З.

В українські руки.

ХАРБІН УПС. З днем 15. п. м. звільнено український національний будинок від решти установ ДНП і передано в повне розпорядження української колонії.

—o—

Мінімум німецьких домагань.

Обмірковуючи становище німецького уряду в останніх дипльоматичних переговорах, „Дер Таг" підкреслює, що міжнародня конференція з участю Німеччини зможе відбутися аж тоді, як буде признане німецьке домагання рівноправности. Згідно з основою рівноправности Німеччина домагається найперше широкого розброєння, і коли інші держави виконають це домагання, Німеччина готова залишитися розброєною. А що це неможливо осягнути, Німеччина прямує до усучнення зачільної зброї й була би схильна не домагатися відразу повної рівноправности в розброїній ділянці, але обмежитися до т. зв. нормальної зброї під умовинною, що буде знесена тяжка зброя. Одночасно Німеччина мусіла би мати достаточну охорону своїх границь. 300.000 воїнів Райхсвери, пише „Дер Таг", було би незвичайно скромним мінімум німецької оборонної здібности.

—o—

Саймон у Мусолінія.

Римський кореспондент „Журналь де Деба" повідомляє, що мін. Саймон буде 3. січня принятий Мусолінієм. Зясування становища Німеччини віцемін. Сувічем і Франції Саймоном позволить перевести розмову, сперту на знанні всіх необхідних елементів.

—o—

Нова війна в Китаю.

Із Шангаю повідомляють, що прибув там ґенерал Чан-Кай-Шек і обняв команду над армією, що воює з революційною провінцією Фу-Кіян. 35.000 добірного війська перейшло границі того краю. Для підтримання наступу змобілізовано дальші дві дивізії.

Конкурс Редакції „Діла" на пять економічних статтей.

Американський українець фундує премії на пять статтей на тему: „Як створити або розбудувати варстати праці для українців у рідному краю?"

Редакція „Діла" розписує оцим конкурс на пять економічних статтей на тему: „Як створити або розбудувати варстати праці для українців у рідному краю?"

Статті не можуть мати вільних історичних оглядів ні соціольогічних екскурсів а мають держатися точно теми, тобто засовувати плян розбудови варстатів праці.

Статті не можуть бути довші, як на 300 рядків друку розміру стовпців „Діла".

Статті треба присилати на адресу Редакції „Діла" до кінця січня 1934 р.

Для оцінки статтей Редакція „Діла" покликує окреме журі, зложене з наших економістів, теоретиків і практиків.

За найкращих пять статтей, які відзначить журі, дістануть автори по 5 американських долярів нагороди. Ці статті будуть видруковані на сторінках „Діла".

*

Пять пятидолярових премій за статті на повищу тему уфундував український бізнесмен із Злучених Держав Північної Америки *Василь Тихий*. Коли проекти, подані у статтях, припадуть до вподоби п. Василя Тихого, він має намір підпомагати краєві підприємства, які матимуть виклади на здійснення його ідеї.

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ" ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

На парляментарній арені.

ЗАСІДАННЯ БУДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ СОЙМУ.

Буджет Міністерства Рільництва

У понеділок дня 18. п. м. соймова буджетова комісія розглядала буджет Міністерства Рільництва і Земельних Реформ. На засідання явився вперше новий міністер рільництва Наконечніков-Клюковський. Референт буджету пос. Стройновський кинув у своїм рефераті відважну сугестію, що потребою хліборобського життя є наладнати **примусову організацію збуту хліборобських продуктів**; бо дотеперішня вільна торговля хліборобськими продуктами найшлася в хаотичних умовинах і не заспокоює потреб хліборобів. Поза цим заслуговує на увагу ще й друга теза його реферату, а саме, щоби поменшити вируб дерева в державних лісах та заховати його на пні до часу ліпшої кон'юнктури.

Буджет оборотового фонду земельної реформи референував пос. Камінський. З його реферату вийшло, що до кінця 1932 р. **скомасовано** в Польщі 2.885.080 га, а від 1. січня до 30. вересня 1933 р. 296.703 господарств, разом 424.124 господарств на 3.151.783 га. Від 1919 р. до 30 вересня 1933 р. **розпарцельовано** 2.166.095 га, поміж 576.724 парцелянтів. У тім державна парцеляція охопила 494.582 га до кінця 1932 р., та 4.103 га в перших 9-х місяцях цього року. Запас землі для дальшої парцеляції буде виносити в дні 1. січня 1934 р. кругло 1.179.000 га.

Перед дискусією забрав слово міністер рільництва, вказуючи, що на кризу в хліборобській продукції зложилися: надвишки вивозу, слаба консумція та недостача капіталових резерв і накреслив програму уряду в боротьбі з цією кризою.

В дискусії промовляв від Українського Клюбу **пос. О. Луцький**.

На основі поважного статистичного матеріялу промовець перевів доказ, що коли велика біда охопила ціле рільництво, то всетаки вона найприкріша на українській території. М. ін. покликувався на офіційну провірку цілого суспільного прибутку в хліборобських господарствах, який уже в 1930 р. виносив у пересічі для дрібних господарств тільки 320 зол., але в станиславівськім воєвідстві тільки 244 зол., а в волинськім 227 зол. Коли пересічний щоденний кошт удержання дорослої особи в цілій Польщі означимо числом 100, тоді для дрібних господарств львівського воєвідства цей кошт виносить тільки 82.5, станиславівського 80,8, а тернопільського тільки 77,5. Річні готівкові видатки на дорослу особу виносять після останніх статистичних даних у дрібних господарствах Поморя 98,69 зол., Познанщини 97,55 зол., в варшавськім воєвідстві 95,84 зол., але в тернопільськім воєвідстві тільки 57,94 зол., у львівськім 52,18, а в станиславівськім вже лиш 49,17 зол. При цьому не треба задурювати себе, що в близькій будучині буде ліпше. Дуже можливо, що ціла світова війна була тільки першим громом, та що правдива буря щойно перед нами. В минулорічній дискусії промовець домагався, щоби ціла господарська державна політика звернулася лицем до села, тепер висуває гасло, що ця політика мусить звернутися лицем до селянина. Є двоякий вихід зі сучасного великого перелому: або вирветься селянина з землі, як її особистого господаря, або цілий будучий лад опреться не тільки на інтересі, але і на цілій ментальности селянина, та на його моральних вартостях. Родова велика земельна власність свою ролю вже відіграла, це напевно вже погасаюче світло. Трагедією селянського світу є, що навіть його діти по здобутті вищої освіти занадто часто попадають у світ чужого собі світогляду. Освітня державна політика, яка саме тепер так дуже утруднює селянським дітям доступ до високих шкіл, є фатальною помилкою.

Відтак обговорив посол Луцький найважніші закони з 1932 і 1933 р., які мають допомогти селянам віддовжитися. У цьому уступі своєї промови підкреслив дуже невистарчаючий вислід праці Земельних Урядів на Поліссі, та вказав на велику нерівномірність, яка на тлі сучасного законодавства вийшла поміж парцелянтами, що користали з кредиту державних банків і парцелянтами українськими, які з цього кредиту не могли користати. Пос. Луцький домагався окремого закону, який мав би на увазі розумне пола-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 27. ГРУДНЯ 1933.

О. ГАЙДУЧОК.

ДВІ ЛИСТІВКИ.

У мене в хаті сільний воздух, запах гарбованої шкіри й медвежої гаври.

Це листівка від Гриця з Болехова прийшла. Пише він:

— Приїжайте, бо я купив собі „штахета" тай покажіть мені, якто не них скрутити вязи.

У таких випадках я все услужний. Дотого ми разом у гімназії футбол бубнили, потім на стрілецькі вправи ходили, на четвертому році війни я через вікно до нього перся, як у Порто-Ґуаро в каварні живим його побачив. З радости, що й він італійського вина напється.

Хоч обмаль снігу у лютім 1932 року було, то всеж я опинився в передмі вагону. Тьмаве світло падало там на поета реемігранта з Бразилій. Також спортовець. При + 40° Ц бразилійський ліс корчував, каву плекав. Ту ділянку спорту тому вподобав собі, що не міг присвоїти собі популярного нашого спорту — гнути спину.

Стрий нас розділив. В місячну ніч оглядаю околиці, звідки Степанівна в неволю маджапала (звілси й хист до географії). У Болехові вилізаю. Висідаю на тім самім дворці, що то його УСС перед москалями колись боронили. Звідси „солярі" майже сорок літ тому заїздили в мої рідні сторони і вигукували „давай соли". По шість грейцарів „топка" соли була. Новинки зі світа в село привозили. Солярі перевелись уже давненько, а УСС також сходять зі світа.

Услужний (очевидно за гроші) жидок завозить мене до Гриця. Хвалиться цей своїми лещатами. А той, що йому їх продав, на кожнім цьвяшку і ремінчику його натягнув. Дарма, що з суддею мав до діла.

Ранком ідемо на науку. Причепилися до саней і робимо шієрінг. Бачу, що мій учень стара вояна. Добре на дошках держиться хоч малий „гльобус" уже перед собою носить. Не даром босий двічі з війни вертався. Мигом переїжаємо круті вулиці Нового Вавилону. Так знайте! частина Болехова зветься. Тут ще на 150 літ перед Сталіном Йосиф II. хотів конче з жидів зробити гречкосіїв. Оселив їх на ріллі. Та в Новім Вавилоні господарять німці кольоністи, а жиди далі в місті торгують і шкіру гарбують.

Сани залишили ми на лісничівці. Самі впоперек через замерзлу Сукіль. Зганяємо з теплички дикі качки тай пораним від вітру слізом сунемо на найближчий верх т. зв. Лази. Там уже сипкий сніг аж вабить нас чимраз вище. Починаємо науку. Мороки з нею нема. Легке діло плуження, заверти, присіли при ізді. Відживя у мому учні старий спортсмен. Надходить до нас лісничий. Він сам від кількох літ їздить. А того року і його гаєві взялися до лещат. Не потребують у службі цілий день бовтатися по пахи в снігу. В лісничого, бачу новинку: його лещата з граба. Недовірчиво гляджу на них, а всеж таки гладко посуваються. Дотого тягарем підходять під т. зв. гікорі і надавались би для скакунів-лещатарів. На 80 проц. дешевші від гікорі були би.

В трійку підходимо на Погари буковим лісом і зіжжаємо вниз. З навії пускаюся вниз дерма заломами сіллами. Гриць того не дарує. Хоча раз з навії пірнув з головою у сніг, щераз пробує — опановує себе і зіжжає. Глядимо як на недалекім збічу стало сери прямує в ліс. Почерева западає в сніг і поволі немов маржинка посувається вперед. Кілько то їх в такі сніги вигибає! Ще карпатського пугача на лісничівці оглядаємо й вертаємось.

Міщанки стають і з остовпінням глядять на Гриця. А ми придивляємось кольоністам-німцям, що спішать з лещатами на Соломонову гірку.

— А багато наших їздить? — питаю.

— Я один тай Тіся, а німців з тридцять — відповідає Гриць.

Видко не всіх людей ліпив Господь Бог з тої самої глини, хоч на тій самій землі живуть.

—o—

Найбільша сензація — КАВА КАРЛЬСБАДСЬКА „Confiserie du Théâtre" – Легіонів 43 — проти театру

годження довгія цих останніх переважно українських парцелянтів. Що торкається організації збуту, промовець признає величезну вагу, щоби цей збут мали в своїх руках самі фільваки, однак завважує, що найліпшою формою для цього є добровільний кооперативний збут, на який досі спромоглося тільки українське дрібне хліборобство. При цій нагоді промовець звернув увагу на прикрі умовини для цієї праці в тернопільськім воєвідстві.

Навязуючи до заповідженої міністром новелізації ловецького закону, пос. Луцький домагався, щоби міністерство вжило всіх способів на те, щоби поважні шкоди, які має наше селянство кожного року від дикої звірини в лісах, нарешті йому винагороджено. У справі земельної реформи і II оборотового фонду, промовець ще раз вказав, що ціла ця для нас дуже важна справа прийшла з волі уряду побіч нашого селянства. У цім криється найбільша загроза не тільки соціяльної звірюхи.

Нарешті звернув пос. Луцький увагу міністерства на дуже шкідливу поведінку надлісництва в Зеленій, яке довело в осені цього року до масових екзекуційних наказів в цім селі за шкоди в лісі. Всі ці накази, нераз на дуже високі квоти, передав пос. Луцький начальному директорові державних лісів, який обіцяв розглянути цю справу.

Закінчив свою промову пос. Луцький по-студентом Українського Клюбу, щоби уряд призначив для цілого Прикарпаття і Гуцульщини вистарчаючу скількість житньої муки, щоби захистити населення цих околиць від голоду, замість продавати це жито по смішно низьких цінах, за кордон. Українські суспільні організації дбають, щоби ця мука не дісталася до приватної торговлі. Присутній на засіданні віцеміністер скарбу Козловський, заявив пос. Луцькому, що видасть у цьому напрямку відповідний розпорядок.

Засідання комісії, яке зачалося по год. 10. перед обідом закінчено по 10. вечором.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНІЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ.
22/48 ГАЛИЦЬКА 3.

Небезпека туберкульози для дітей.

II.

Джерела зараження. — Стадії хороби. — Як хоронити дітей.

(Докінчення.)

Зараження туберкульозою відбувається найчастіше через дихальний уклад, опісля кормовий і шкіру. Шлях дихального укладу це т. зв. краплинне зараження. Кожна людина при говоренні, а ще більше при кашлі розпилює перед собою на віддаль 1 метра дрібненькі краплі рідини (слини, харковиння). Хорий на відкриту туберкульозу легенів у краплях рідини викашльовує також бактерій. Коли в окруженні хорого є друга людина, то разом з повітрям втягає до горлянки і легенів дрібненькі краплі рідини разом з бактеріями туберкульози, або харкотиння опадає і осідає на долівці, там підсихає та напр. при нагоді прибирання, як курява знімається у повітря і з повітрям дістається до легенів. Бактерії осідають на слизній оболоні дишок, розмножуються, розвиваються кольонії, виділюють із себе отруту, яка нищить ґрунт, де вони осіли — ось так доходить до зараження.

На такий спосіб зараження найбільше наставлена саме дитина, раз не маючи змоги оборонити себе перед обкашлюванням свого оточення, перед якого дуже часто є хорі на відкриту туберкульозу батьки, рідня, пістунки, прислуга; далі не може оборонитися перед поцілунками тих осіб, третє: заражується рачкуючи по долівці, або коли впихає до ротової дуплини забруджені на долівці пальці.

З первісного зараження при вище названих умовинах — процес, що руйнує слизові оболонки дишок, себто рана, поширюється в найближчу околицю — організм боронить перед шкодою, змагає не допустити до поширювання руїни, окружає ще місце відповідними оборонними клітинами, неначе валом і так повстає горбок — гудзик, величини проса, від якого і придумана назва горбковиця-туберкульоза. Поодинокі горбки лучаться зі собою і так повстає т. зв. первісне огнище, величини зерна кукурудзи, до величини зіскового горіха. Рівночасно набрякають доокличні пасокові залози. Таке огнище (рана) може зовсім вигоїтися і то затягнутися шрамом (близна) та звапніти. Так найчастіше кінчиться зараження у дітей тих батьків, що знають в чім діло, звертають на це увагу, подають дитині такі умовини життя і розвою, які дозволяють їй побороти власними силами інвазію хоробових бактерій.

У інших дітей приходить до т. зв. загострення, себто поширення знищення ґрунту-тканин (широка рана) та рівночасно через пасоку і кров розносяться бактерії по цілім організмі. Тоді діти хорують і у них побачити можна побільшені пасокові залози, захворіння суглобів, костей, шкіри, внутрішніх оболонок як олегочної, очеревної — скрофульозу. Є це т. зв. *друга стадія туберкульози і саме на цю стадію хорієть діти найчастіше.* І в цій стадії, хоч може вона довго тривати, можна вилікувати захорілі органи, якщо не буде названих давніше шкідливих умовин.

Якщо вони є, тоді приходить до швидкого розсіяння у всіх органах тіла бактерій, повстають нові численні горбки, виснажуються оборонні сили організму і на кінець приходять т. зв. скоропостижні сухоти і смерть.

Третя стадія туберкульози це обмежена до легенів туберкульоза як дальший розвій і поширене в легенях знищення при поганих умовинах життя — первісного зараження і *таку стадію находимо* як останнє подзвінне по первісним зараженні в дитячім віці, у *дорослих.*

Знання і свідомість, що туберкульоза це пошесна хороба, причиниться корисно до поборювання цього у нас вині дуже поширеного суспільного лиха.

Дешевше і легше є запобігти, щоб лихо не повставало і не поширювалось. Запобігають — вишукуючи джерела зарази, лікуючи її та привчаючи людину гігієнічно жити. До цього служать протитуберкулічні поралні, диспансері, шпиталі, відповідні товариства, виклади, виставки, тощо.

Знаючи, що дитина є найбільше схильна на зараження туберкульозою, що туберкульоза у дорослих це кінцевий вислід зараження ще в дитячім віці, боремось із недугою ще перед зараженням дитини. Охорона починається вже від немовляти тим, що батьки і оточення стають освідомлені про небезпеку. Дитина, щоби не заразилася і не хворіла, потребує чистого свіжого повітря, сонця, охайности і чистоти шкіри та одягу, відповідної, добре складеної і приправленої поживи, охорони перед нежитами носа і горла (заправила діти заражуються від хорого оточення), охорони перед гострими пошесними хоробами як кір і кашлюк, охорони перед харкотинням, курявою і цілунками.

Названі заходи дадуть дитині змогу також на випадок зараження корисно поборювати трійливе ділання бактерій і тим самим охоронити її перед туберкульозою. Тоді і тільки тоді громадянство дістане корисного, працездатного, повновартісного громадянина.

Д-р Осип Філяс.

—o—

По широкому світі.

— Німецький уряд приготовляє закон, що унеможливлює діставати концесії на торговлю деревом.

— Румунський король Карло заявив на принятті для преси, що всі громадяни незалежно від раси і віроісповідання будуть користуватися рівними (?) правами для загального добра.

— Французький уряд запросив румунського міністра закорд. справ Тітулєску на конференцію. Тітулеску виїде до Парижа зараз після свят.

— При стяганні податків у бельгійському Конго збунтувалися тубильці, *причому* військо вбило кількох негрів.

— Французька преса підкреслює, що найближча сесія Союзу Народів, яка розпічнеться 13. січня, відбудеться під проводом польського міністра закорд. справ Бека.

— В цілій Японії велика радість, бо цісарева Нагако повила нарешті наслідника престола.

— Заграничні преса довідується, що в часі недавної пожежі в будинку ДПУ в Москві між численними вязнями згорів теж ген. Кутепов, захоплений більшовиками у Франції.

Гарну церу і її свіжість

осягнете уживаючи щоденно сухого крему під пудер „АЛЬОЕ“. Припис уживання і раціонального масажу в середині опакування.

Фабрика АЛЬОЕ виробляє рівнож крем товстий (спортовий), пасту і порошок до зубів. „?

Перевести обезпечення свого життя значить сплатити моральний обовязок супроти своєї рідні, суспільности й самого себе. Зробіть це в дипкому

УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ Й РЕНТИ

„КАРПАТІЯ“,

ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 38 (власна каменниця).

Політика з фільмами.

Саме тепер у малому паризькому кіні на вулиці Комартен ідє московська фільма з цікавою назвою — „Окраїна“. Замість того, щоби перекласти цю назву на французьку мову, як завжди це робиться, всюди це слово „Окраїна“ поміщене польськими латинськими буквами і коло його меншими — „провінція“. Афіша до цієї фільми така — приведений вище текст. „Окраїна — провінція“, далі німецький жовнір і на тлі царського прапору з орлом два московські салдати жанру Кузьми Крючкова.

На все це я не звернув уваги, аж доки мої французькі знайомі не сказали мені, що ця фільма певно з українського життя. І дійсно зроблено все це не лише з метою притягти публику до кіна (до речі дуже дорогого), але і з другою метою: створити у середнього француза, мало знайомого з географічними назвами упевнення, що Окраїна — Україна, це провінція (очевидно Росії!). Німець позаду, це очевидно той самий, що нас „придумав“, два салдати чи то царські чи то сталінські з рушницями на варті. Фільму, що з цією алегорією має мало спільного, побачити може кілька тисяч глядачів, але реклямy, яка міститься в усіх щоденних паризьких часописах побачать сотні тисяч. Що забуті і потрібно Москві та цілком сходиться з сучасним курсом Сталіна та Постишева.

Це не перший випадок московської політики з фільмами. Історія фільми Довженка „Іван“ не менше цікава. Як відомо, „Іван“ фільма, що по-

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

казує будову Дніпрельстану, — всі дійльоги там українські. Півтора року тому фільма в українській версії йшла в Берліні і з неї німці вперше почули з екрану українську мову, що її відмітила німецька критика.

У Франції з „Іваном“ трапилась дивна історія. Фільму заборонила цензура. Звичайно після подібної заборони починається успіх фільми. Влаштовують приватні сеанси в ріжних кінокльобах, роблять протести і після кількох вирізок у фільмі цензура дає дозвіл висвітлювати їх. На цей раз ніяких протестів, ніяких сеансів. Французька кіноцензура не дуже сувора, але принципово забороняє сцени, де є „поклик до знищення сучасного ладу Франції“. Процедура в цензурі така: підчас демонстрування фільми у чужій мові, членам цензури дає відпрасмство переклад у французькій мові. Таким чином фактично все залежить від перекладу та перекладачів. Можливо, що деяким чинникам, чи то російським у Москві, чи то російським у Парижі (під цим оглядом єдність тепер повна) не подобалась перспектива показати фільму, хоч і революційну, але в українській мові в Парижі. Отже для цього є „переклад“. А на Україні можна сказати: „заборонено, тай годі. Все вина та проклята цензура“!

Ось ще один приклад для політики сучасної Москви супроти України та української мови.

Парнж.

Евген Дєслав.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла“ 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

За поширення української книжки.

ДО ПРОБЛЕМИ РОЗБУДОВИ НАШОГО ВИДАВНИЧО - КНИГАРСЬКОГО РУХУ.

(Стаття дисусійна).

Уже тисячі разів стверджували у нас на сторінках преси, на анкетах, конференціях і т. д., що фактичне запотребування нашим громадянством своєї книжки не стоїть просто в ніякому відношенні до теоретично можливого такого запотребування; що видавання книжок (і писання їх) — це у нас злий інтерес; що десятки тисяч томів найвартніших творів українського письменства лежать десятками літ на книгарських полицях; що наша видавничо-книгарська справа кволо крутиться в блудному колі і не може з нього вийти...

Приглядаємося цій справі ще раз. Безпосередньою причиною невідрадного стану в нашому видавничо-книгарському русі є те, що взята книжка не має такого, як треба, ринку збуту. З тої причини наша книжка дорога, а це знову, у свою чергу, відемно впливає на її ринок збуту. Блудне коло. Щоб ринок збуту для нашої книжки побільшити до бажаних границь, треба здобути для нашої книжки найширші маси громадянства, **отже в першу чергу наше село.** Треба виробити в нашого селянства **апетит до книжки, потребу книжки.** Треба жагу за книжкою вщіпити в душу нашого села.

Як це зробити?

З огляду на те, що одиноко успішним способом вщіплювати щонебудь у психіку людини є виховувати і призвичаювати її до того від дитини, як також тому, що найлекше є привчити і призвичаїти читати саме дитину, — **треба почати творити ринок збуту для нашої книжки через солідне, плянове й докладне „очитування" найширших мас нашої селянської дітвори.** Коли селянська дітвора зросте в постійному контакті з книжкою, коли вона впродовж кількох літ буде постійно читати (й самозрозуміло чимраз більше „розчитуватися"), то, коли вона зросте, буде потребувати книжки, отже буде її радо купувати.

Як це перевести в життя?

Наші видавництва і книгарні в порозумінні з нашими виховно-освітніми провідними центрами повинні покликати до життя **окремий організаційно-пропагандивний апарат для дитячих (у першу чергу — сільських) бібліотек.** Видавництва і книгарні акцію цього апарату в першу чергу також фінансують. Виходячи із ствердженого історією Факту, що тільки справді сильні й корисні для загалу організми чи твори здобувають собі вічне, а бодай дуже довге буття й розвиток, цей апарат мав би за завдання піднести у першу чергу виховні користи тих бібліотек для нашого народу до можливого максімум. Отже він редагував би плани та програми виховування у діточих бібліотеках, приготовляв би окремі реферати й рефератики, збав би про піднесення виховної вартости бібліотекарів, себто організував би для них курси; старався би натхнути загал тих бібліотекарів загалом для свого діла через відповідні публікації, статті у пресі і т. д. і т. д.

Пова тією акцією для осягнення кваліятативного максімуму діточих бібліотек згаданий вище апарат переводив би акцію для осягнення на цій ділянці також кваліятативного максімум. Він делегував би на провінцію доброго, сперґійного і метkого організатора та промовця, який на окремих повітових чи окружних зїздах, конференціях і т. д. налагоджував би організацію діточих бібліотек, він лєктурував би вже існуючі бібліотеки і т. д. Рівнобіжно йшла би пропагандивна акція у пресі, в окремих публікаціях, летючках, афішах то-що.

На дїточі, окремлені сільські бібліотеки вперше й вже не сторінках „Діла" вільна разів уже у нашого громадянства: як незвичайно багатий у можливости засіб, при зомочі якого, при деякій ініціятиві „з гори", могли би ми рочти національно виховувати справді широкі маси нашої дїтвори. Тому тепер не буду повторюватися. Скажу тільки, що такі дїточі бібліотеки в найкращім і практично одиноко можливім засобом, як справді здобути українську книжкою найширші маси нашого громадянства. Останніми часами звертав я на цьому самому місці увагу на декуючу потребу почати національно виховувати найширші, мільйонові маси селянської дітвори. Тепер підходимо до тої самої справи з чисто купецької точки погляду наших видавництв і книгарень. Думаю, що таке насвітлення тої самої акції під двома рїжними кутами причинилося до докладнішого вчасвітлення її суті і — що найважніше — до переведення її в діло.

Переведення в життя ось-так начерченого плану вимагає безперечно великого вкладу розумної, плянової праці та гроша. Означе тільки ця праця може дати великі й сильні основи під розвиток українського видавничо-книгарського руху, тільки вона може кількакратно, а може й кількадесять разів побільшити наш книжковий ринок збуту. Що така акція булаб рівночасно великим національним ділом, бо причинилася би в дуже значній мірі до вилобуття наверх тих величезних, просто безмежних можливостей творчого національного дїлання, які дрімають у мільйоновій масі української сільської дітвори, на це звертав я вже увагу в інших статтях.

На закінчення скажу, що пора вже раз вийти нашому книгарсько-видавничому рухові із цього блудного кола, в якому він нині безпорадно крутиться (загал не купує книжки, бо вона дорога, але й тому, бо її не потребує: книжка дорога, бо загал її не купує і т. д.), вийти походом на наші близькі, далекі і навіть найдальші й найтемніші села і — перемогти.

Ярослав Татомир.

ДАРОМ

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

НЕ МЕТРИ!

У нас дістанете красу, якість і трівкість!

Дістанете ПРАВДИВІ КИЛИМИ ХАМУЛИ.

Склад: ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1

(біля Марійської площі).

Взори висилаємо на бажання.

Тріюмф Українського Хору у Празі.

КОНЦЕРТ СЛАВЯНСЬКИХ НАРОДНІХ ПІСЕНЬ У ВИКОНАННІ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ У ПРАЗІ.

Чесько-українське „Товариство прихильників української пісні у Празі" влаштувало 3. грудня концерт славянських народніх пісень. Співав Український Хор під диригуванням п-і Россіневич-Щуровської. Концерт відбувся під протекторатом старости чехословенської української Громади, д-ра Л. Єржабка, в салі будинку Чеського Радія. Салю виповнила публіка, взяжена майже з усіх славянських народів, яких репрезентанти перебувають у Празі, в переважно українська та чеська. Зацікавлення виступом Українського Хору було незвичайно велике, особливо в чеських музичних кругах, тому то й присутність представників чеської музичної співацької громади була значна.

В першій частині програми хор співав пісні: українські, чеські, словацькі й українські з Підкарпаття. „Ой пряду, пряду" Леонтовича викликало бурю оплесків. Те саме повторилось по відспіванні словацької пісні „Ан'чка мльинарова" в гармонізації Малята. У виконанні чеських пісень перевищила українська дума над чеською формою і темпом, а це викликало справжнє захоплення серед чеської публіки. Д-р Єржабек, проф. Кадержабек, проф. Фіяла та численні музичні репрезенти дякували в антрактах п-і Щуровській за прегарне, мистецьке виконання програми.

Дальша частина складалася з пісень: сербських, хорватських і болгарських. Сербська „Тиха ночі" Мірковіца в тяжкій для співу гармонізації, особливо через фігурні для сербської пісні музичні дисонанси, вийшла зовсім поправно, а — по словам д-ра Єржабка — краще, як в інтерпретації „Югославянського Хору", що продукувався давніше у Празі. Дуже мило вражіння зробила хорватська „Шкугала є чавка", але кульмінаційною точкою цієї частини програми була болгарська „Віла сеї гора" Д. Хрістова — вольо Бакарджієва в супроводі хору. Мельодія з орієнтальною закраскою.

На третю частину програми складалась пісні лужицько-сербські, білоруські та українські. Особливе зацікавлення викликали дві українські, синхронізовані пісні Кошиця: „Журба" і „Косив козак сіно", у яких виступив на перший план могучий і звучний баритон солїста М. Самойловича. Завершенням мистецького ефекту була остання українська пісня Кошиця „Ой, пізу я по коліна в лободу".

Важко сказати, котра з пісень концертного репертуару (відспіваних було 15) найкраща, тому, що всі вони були відспівані майстерно під батутою п-і Щуровської. Можемо лиш говорити про ефект, який кожна пісня зокрема зробила на слухачах. Ми мали змогу порівняти пісні рїжних славянських народів з українськими. Залишилося враження, що болгарські та сербські пісні, окрім загальної мелянхолії, мають мало спільного з іншими славянськими мельодіями. У словацьких теж відчувається вплив несславянського темпераменту. Щодо мельодійности та рїжноманітности, то українські пісні стоять безумовно на першому місці.

По закінченні концерту знову незвичайно теплими словами дякували представники чеського музичного світу п-і Щуровській та всім членам Хору за високоартистичний спів. Д-р Єржабек по своїй щирій промові на тему славянської взаїмности запросив Український Хор до участи у фестивалю всіх славянських хорів, що підготовляється на честь Сметани і Дворжака в весною 1934 року. Той-же д-р Єржабек висказав надію, що коли українці будуть співати на фестивалю лиш так, як на цьому концерті, то здобудуть собі першенство між хорами всіх інших славянських народів.

Г.

Ширіть наш часопис!

Загальний Зїзд „Рідної Школи".

В 9. год. ранку 25. ц. м. в салі Ремісничої Палати відкрито річний звичайний Зїзд „Рідної Школи", який проте, з огляду на особливі умовини, в яких найшлась „Рідна Школа", стає справді зборами надзвичайної ваги.

Присутніх поверх 300 осіб, а того 265 уважатованих делегатів Кружків Р. Ш.

Над президіяльним столом висить портрет останнього голови Т-ва, пок. дир. Іллі Коберуза.

Заг. Зїзд відкрив 1-ий заступник голови Гол. Управи *о. мітрат Балюк.* З огляду на свою недугу передав провід Зїзду 2-му заступникові голови *пос. Дмитрові Великановичеві.*

На вступі пос. Великанович згадав тих різнопрофільних діячів, які в ост. році покинули ряди живих. До них належать: *о. радн. Ол. Стефанович*, останній з 13-ти основників „Рідної Школи"; *ем. управитель школи Корнило Бірецький*, (жертвував „Р. Ш." в моргів ліса); *ем. управ. Осип Привідин* (записав „Р. Ш." реальність у Станиславові і 491 зол.); *ем. управ. Василь Пасічник*; *ем. залізничник Теодор Волян* (записав „Р. Ш." 1000 зол.); *о. радн. Лев Нестерович* (багатий датель „Р. Ш."); *б. голова Кружка Осип Білобран*; вчителька *Ольга Марія Торонська*; *ем. управ. Ол. Завидило* (записав майно і готівку); голова Кружка *о. д-р І. Фіяль*; голова Кружка *Єронім Білинський* і голова Кружка *Григорій Турко.*

Зокрема голова зборів широко згадку присвятив памяті пок. голови Головної Управи *б.т. в. Іллі Коберуза*, його великій заслузі для „Р. Ш." у завершенні завершив його жертвенну працю для тієї установи.

На вшанування голови зборів згадкуті вище устами встали присутні, виявляючи в такий спосіб свою пошану.

На свого заступника пос. Великанович візвав *о-ра Мирона Коновальця*, на секретарів *пп. Данила Вагилевича, Костя Ліщинського й Паладійчука.*

З черги відбуто вибір трьох Загальних Зборів „Р. Ш.".

Як на головні справи нинішнього Зїзду голова звернув увагу на *матеріяльну ситуацію Т-ва*, яку характеризують довги Т-ва: 212.000 довгу пеня тралі та 260.000 зол. довги Кружків. Факт, що на прилюдний поклик Гол. Управи впереді 3-ох тижнів громадянство масовими жертвами покрило видатки Т-ва за останніх 3 і пів місяці, — дає надію Гол. Управі вірити, що громадянство зуміє фінансово санувати Т-во. Другою найважнішою справою в перебудові школи „Р. Ш." відповідно до нових державних законів. Зі свого боку Гол. Управа має чисту совість, тим більше рідношкільне вчительство, що працює в голоді й холоді...

ДЕННИЙ ПОРЯДОК ЗЇЗДУ:

1) Відкриття Заг. Зїзду і відчитання обов. дуючого правильника. 2) Провірка протоколу останнього Заг. Зїзду. 3) Звітомовлення Гол. Управи „Р. Ш." з діяльности за адміністраційний рік, себто від 1. вересня 1932 до 31. серпня 1933, про стан шкільництва „Р. Ш.", про організаційні справи, підприємства, касове й бібліотечне заманчення. 4) Звіт Контрольної Комісії та уділення у справі абсолюторії Головній Управі. 5) Реферат на тему *„Програми навчання у школах та організація кружків шкільництва"* (реф. інсп. „Р. Ш." *В. Кравчинич*). 6) Матеріяльне забезпечення Т-ва (реф. *в. Зенона Южинського*). 7) дискусія над звітами й рефератами. 8) Вибір Комісії Матки для заміщення кандидатів до Гол. Управи. 9) Вибір голови Т-ва, 18 членів Гол. Управи і 6 їх заст., 3 членів Контрольної Комісії і двох їх

заступників, та 5 членів Головного Суду, 10) Ухвала про висоту членської вкладки, і 11) Евентуалія.

На внесок п. В. Япова рішено перевести окремо дискусію над звітами (після 4 точки) й окремо над рефератами та щоби після звітів вибрано відразу Комісію-Матку.

На внесок *д-ра Корнила Троян* рішено не відчитувати протоколу останнього Зїзду, лише вибрати Провірну Комісію. Окремо вибрано комісію внесків. Увійшли туди: *д-р Ник. Гірняк, Іван Герасимович, п-ні Федорчак, о. Ковалюк* (проти нього голосували радикали й націоналісти) і *п. Яр. Старух.*

В імені Контрольної Комісії *п. Гебус* склав фінансовий звіт, з якого виходить, що недобір Т-а по день 31. 8. ц. р. дійшов до суми *111.991.06* зол. По нинішній день неввайлачені платні дійшли до суми *32.825 зол.* Головною причиною поганого стану фінансів „Р. Ш." є упадок жертвенности Америки. Промовець піддав ідею внутрішньої позички. Контрольна Комісія у складі пп. *Івана Филиповича, Гебуса, Лазорка й Стернюка* зголошує дати Гол. Управі абсолюторію, П. *Андрій Гаєцький*, як член Контр. Комісії, що не брав участи в засіданні, до повищого внеску не приключується. (Зазначуємо, що докладне звідомлення Головної Управи „Р. Ш." за час від 1. 11. 1932. до 31. 8., 1933., як також докладний фінансовий звіт Контрольної Комісії — поданий у ч. 23.—24. часопису „Рідна Школа" з 15. ц. м.).

Дискусія велася одночасно над дружковим звітом Головної Управи й Контрольної Комісії.

В. Яців: Рідна Школа, що мусить пристосовуватися до державних законів, розпорядків і контролі, а втримувана грішми укр. народу, може стати напрямком навчання нерідного. З цього не виходить, що не треба Р. Ш. (В тому моменті делегат влади звертає увагу, щоб не вткгати до дискусії моментів політичних). Бувають одиничні випадки пристосування до Р. Ш. неукраїнських учительських сил. З признанням каже про позашкільну діяльність Р. Ш., але закидує їй брак організованости. Підає думку організувати курси для вчительства Р. Ш. Чинник урядовців у централі Р. Ш. перемагає громадський чинник Головної Управи зі шкодою для Т-ва. Непотрібно витрачено стільки грошей і енергії на т. зв. шкільні плебісцити. Через розріст бюрократії Р. Ш. коштує. Урядовці Р. Ш. бувають навіть нечесні супроти сторін учителів. Потрібний конгрес Р. Ш.

Д-р І. Новодворський: Буджет Р. Ш. нереальний. Старий недобір і довги такі величезні, що не вільно допускати до нових недоборів. Адміністраційні видатки (52.360.27) — величезні. Зокрема великанська рубрика канцелярійного персоналу (31.240.54). Буджет Гол. Управи мусить бути звужений. До фахової діяльности Р. Ш. не можна зараховувати напр. заслуг Союзу Українок (куховарські курси).

Б. Кравців: У звіті нема списку довгів. Зокрема існують величезні довги Кружків, про які Заг. Зїзд повинен теж знати. Ненормальне явище, що вчителі-чужинці у школах Р. Ш. дістають вищу платню від українських сил.

Д-р Бурко: Середні школи Р. Ш. не можуть бути фінансово самовистарчальні і тому не слід покликувати ся на самовистарчальність, бо це фікція, підтримувана голодовими платнями вчителів (90—130 зол.). Батьки дітей, що ходять до Р. Ш., часто не почуваються до обовязку підтримувати власну школу, коли мова йде про чужу школу — то наші батьки супроти неї завжди дуже солідні! Це вже проблема характеру. Завданням Кружків Р.Ш. є не лише виховувати дітей, але передовсім і батьків-громадян, які не виконують своїх зобовязань супроти Рідної Школи.

І. Кіндратів: Звіт промовчав загальну ситуацію українського вчительства. Промовець порушує питання утраквізації, плебісциту і шкільного страйку. Коли починає говорити про потребу боротьби „працюючих мас" під проводом кружків Р. Ш. — голова Зборів, на домагання представника влади, відбирає йому голос.

Проф. Ластовецький підкреслює величезну роботу Повітового Союзу Кружків у Львові. У звіті замало сказано про краєві кружки й школи, а забагато про Львів; так, що можна мати враження, наче це не звіт цілої Рідної Школи, а лише його львівських станиць.

М. Новак: У дискусії слідно скидання надто одностороннє вини на Гол. Управу та виставлювання вчительства. Вчительство у великій мірі само собі винуватє, бо поза загальними становими організаціями не створило організації Рідної Школи. Плебісцитів не можна легковажити, бо вони зупиняють процес полонізації всіх народніх шкіл.

І. Крушельницький спростовує, що вчительство приватних шкіл має свою організацію, але саме вчительство місцевости передмовця (п. Новака), Коломийщини, цією справою зовсім не цікавиться і на дотичні листи не відповідає. — При обнижці платні треба мати на увазі персональні кваліфікації і мінімум екзистенції.

М. Рій: Завзок Гол. Управи з краєм за слабий. Скількість поїздок делегатів Гол. Управи дуже мала.

П. Олексин — зголосив письмену резолюцію.

Г. Старух — Гол. Управа не виконала резолюцій прийнятих Заг. Зїздом мин. року, напр. про рідношкільний педагогічний конгрес. Хай цьогорічні резолюції знову не залишаться на папері. Є випадки, що директори шкіл Р. Ш. посилають своїх дітей до польських шкіл (Самбір). Далі промовець атакує особу гол. інспектора Р. Ш. п. Кузьмовича в такий непристойний спосіб, що голова перериває йому. **Пос. Д. Великівський** окремо реагує на напад на високозаслуженого рідношкільного діяча п. Кузьмовича і перепрошує його екс президію.

Д-р Скорик, директор гімназії Р. Ш. у Самборі зачепленний попереднім промовцем, стверджує, що має лише нелітніх дітей, які ще взагалі до ніякої школи не ходять.

Проф. Біленький. Ліквідація Видавничого Фонду є великим лихом. Діти зі шкіл РШ. мусять мати окрему рідну книжку, інакше зрелаговану. Треба повести акцію масового основування бурс. Бурси — це одна зі змінених метод громадсько-виховної праці, пристосованих до змінених умовин національного життя.

І. Корчинський: Від членства у Кружках РШ. відмовляються цілі громадяни, м. і. священики, напр. у Пов. Кружку РШ. у Галичі є лише 2 священики. Інтелігенти власною поведінкою деморалізують селян. Станиславівський Ординаріят заборонив переводити збірки на Рідну Школу.

О. кан. Навроцький спростовує, що в усіх епархіях існує звичай, підтриманий розпорядженнями, що збірки, ведені по церквах, переходять крізь духовне зверхництво, яке від себе передає збірку Рідній Школі. Це звичайна формальність.

Ст. Чепіль: На 200.000 чеків повертають до Головної Управи лише три-чотири тисячі виповнених чеків. Треба офіціяльно, згори, від Гол. Управи накладати на членів усіх Кружків надзвичайний податок.

Романюк критикує масове перенесення учителів і вчительок без відома Гол. Управи. Потурається недостойним виступам деяких учителів, напр. Микитеєві, Самбірський рідношкільник, що посилає свої діти до польської школи, це п. Галущинський. Промовець не є вдоволений з демократичного принципу, що обовязує на засіданнях Головної Управи.

Проф. І. Крушельницький виясняє, що справа п. Микитея була предметом докладного розгляду ріжних чинників.

Л. Ясінчук від Гол. Управи РШ. дає пояснення до фінансового звіту. Головною причиною ріжних недостач в ньому — це технічний брак місця у часописі, наслідком чого треба було ріжні рубрики скреслювати. Знижка платень вчителям і службовцям іде завжди рівномірно. Існування поодиноких шкіл залежить у ще більшій мірі, ніж від жертвенности членів Кружка, — від фреквенції дітей. — Податок, накладений на Кружки, не приносить користи.

На внесок Провірної Комісії *(п. Дяшка)* прийнято до відома протокол попереднього Зїзду.

Інспектор „Р. Ш." В. Кузьмович відповідає на ріжні заміти, піднесені в дискусії. На місце чужонаціональних сил прийнято 26 українських сил. Рідношкільного конгресу не можна скликувати без попереднього переведення повної підготовки. Нині він ще передчасний. Щодо закидів особистого характеру — промовець просить всіх, хто тут має якінебудь сумніви, звернутися до нього безпосередньо, а він уможливить всім опонентам справу всесторонньо перевірити. Замітп. Романюка є дуже дивні, бо п. Романюк не може жалітися, щоби колинебудь Гол. Управа переходила до денного порядку над його замітами. Неправдою є, наче би бодай в одному випадку промовець, як інспектор „Р. Ш., кермувався іншими мотивами, як лише кваліфікації вчителя.

Внесок на абсолюторію уступаючій Головній Управі Зїзд прийняв одноголосно.

До *Комісії-Матки* ввійшли такі особи: *1) о. Щербанюк* (Рогатин), *2) дир. Домбровський, 3) Гаєцький, 4) п-ні Дорошенко, 5) Новак, 6) Глушко, 7) д-р Коновалець, 8) студ. Ролошин, 9) Скоплякова.*

На цьому Зїзд перервано на пів години.

ДРКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 27. ГРУДНЯ 1933.

МЕРДЖОРІ ШАРП.

ВИРЯТУВАВСЯ.

— Чи можу ще чимось служити, пане?

— Ні, Бейтс. Можете на нас не чекати і йти спати. Я сам зачиню двері за паном Каніггем— відповів господар дому Шерард. Він вернувся після нудної премієри до хати зі своїм другом і кинув задоволений погляд по своїй кімнаті. Вогонь горів у ватрані, завіски були спущені, на столі стояла закуска, віскі, папіроси та сірники.

Льокай поклонився і вийшов.

Каніггем уявв сендвіча і сказав з усміхом:

— Коли ти, завзятущий старий парубче, одного дня нічнеш думати про заповіт, не забудь і про мене. Скажи тоді своєму льокаєві так: „Дорогий Бейтсе! Коли я вмру, підіть від мене просто до пана Каніггема; там буде вам ще краще, як у мене. Багато вільного часу і нілких жіночих візит. І залишиться в нього так довго, доки не зустрінемось усі знову в найстаршому та найкращому клюбі..." Не забудеш, приятелю, га?

Шерард зітхнув:

— Старі єгиптяни мали неодин розумний звичай. Забирали зі собою весь свій домашній штаб...

— Мені цілого штабу не треба. Бейтс вистачив би мені. Я вже питався тебе раз, де ти найшов його?

— На Атлантійському океані. Це не звичайна собі історія. Пригадуєш собі, як недовго після скінченої війни потонула „Монтенегрія"? Це був один із найбільше люксусових пароплавів. Спис його гостей — був чимсь у роді листи т. зв. вищих десяти тисяч. Між цією сметанкою находився теж бостонський мільярдер Шуйлер-Брави, що займав половину першого поверха і якого ніхто не бачив. „Монтенегрія" наїхала на міну і тільки сорок осіб спаслося, я між ними.

Шерард узяв папіроску. Навіть після десяти літ спомин про те, як людина тонула на морі, не належить до приємних.

— На рятунковім човні, що витягнуло мене, були самі мущини. Між ними пізнав я тільки одного, з яким познайомився на кораблі — великого маляра. Інших може був би пізнав у кімнаті, але не можеш уявити собі, як катастрофа на морі зміняє людей. Над ранком виловив я з моря ще одного маленького чоловічка. Він був ледви живий, але ми його відратували.

Шерард спитав хвилину пізніше:

— Чи ти бачив коли Атлантійський океан з човна?

Його приятель заперечив головою; він не знав таких пригод.

— Шкода, подиву гідний вид. Довгі морські гори оточують тебе; вони здебільша сталево-сірі, але при сході та заході сонця, грають неімовірними барвами. Маляр божевольв від вражіння. Він малював двацять літ морські краєвиди і аж тепер побачив, як вони повинні виглядати. Він довго захоплювався комбінаціями колірів, мало не осліп. Я, щоби прогнати від себе важкі думи, уявляв собі, що сиджу у своїй лльондонській кімнаті і кілька годин складав ріжні плани подорожі омнібусами та спис страв, які замовлю собі в клюбі. Десь пополудне почув я біля себе якийсь шелест і глибокий голос: „Вибачте, пане, чи ви не потребуєте ви-падково, камердинера?" Цей запит так добре відповідав моєму настроєві, що я й не здивувався. Коли я оглянувся побачив, що за мною стоїть саме той чоловічок, якого я вранці витягнув, наче рибку, з морських хвиль. Човен холітався, а той бідачисько стояв прикритий якоюсь шкурою, з легко схиленою головою та спущеними руками, зовсім як справжній камердинер, що вивідується про здоровля свого пана. Ця його поява і його пропозиція були такі безглуздо смішні, що я аж загикнувся і почав настирливо реготатись.

Каніггем перебив Шерардові:

— І це був Байтс?

— Так, це був він і непорушно ждав на мою відповідь. Після хвилини скривився чемно і сказав: „Я здаю собі справу з того, що така пора і таке місце зовсім невідповідні, щоби старатись за посаду. Але я не можу гаяти ні хвилини. Я втратив разом із потонулим кораблем усе: своє майно і свою посаду". Його поведінка була бездоганна і симпатична, але було в ній дещо таке, що легко дратувало. Він мав таку міну, якби хотів сказати, що ми безнадійно блукаємо по океані і що наші надії на спасення зменшуються з кожною хвилиною. Все-ж таки його постава і тон підкреслювали одну характеристичну рису англійців, що звикли в найбільше ненормальних обставинах поводитись нормально. Це було головною причиною, що я поставився до його пропозиції теж у такому самому тоні:

— А хтож був вашим останнім хліболавцем?

— Пан Гуттон, в повних десять літ. Він був першим секретарем Шуйлера-Бравна і вони... вони обі потонули вночі.

(Докінчення буде.)

Докладний звіт з дальшого ходу нарад подамо з технічних причин завтра.

ФІНАНСОВІ РЕЗОЛЮЦІЇ.

З огляду на великанське біжуче грошеве запотребування РШ., на яке треба на бічучий рік (1933/34) поза передбаченими шкільними оплатами зложити добровільними дарами біля один міліон золотих, — Загальний Зїзд Р. Ш.

1) взиває всі Кружки РШ., щоби вони вжили енергійних засобів для організування масової грошевої допомоги РШ., а то шляхом:

а) поголовного членства, б) „сотикового фонду", в) дохідних імпрез, г) традиційних збірок у грошах і натурі;

2) взиває всі Кружки РШ., щоби вони вживали своїх доходів з усіх можливих джерел виключно на потреби діяльности РШ.

Для успішнішої пропаганди гасла „Свій до Свого", — Загальний Зїзд взиває Головну Управу видати бльочки для купців і підприємств у цілому краю з означеним відсотком від закупна на потреби РШ. й увести їх усюди впродовж 1934 року при помочі Повітових Союзів Кружків РШ. чи Кружків з правами Повітових Союзів РШ.

Зріст рідношкільної діяльности на місцях, а при цьому господарська криза та її наслідки спричинили від низки років зменшення грошевих вливів до Головної Управи РШ на потреби Рідної Школи. Наслідком того, як Головна Управа, так і деякі Кружки РШ. були примушені обдовжити свої нерухомости, щоби ратувати довголітні, з трудом придбані здобутки. Тему, що таке обдовжування погрожує руїною майна Рідної Школи, втратою стану посідання, між іншим у самому осередку української культури — у Львові, що могло би мати необчислимо шкідливі наслідки; тому, що безнастанні клопоти про сплату довгів і вдержання нерухомостей вижуть руки як Головній Управі, так і Кружкам РШ., зупинять їх розмах та ініціятиву, що мусить відбитися некорисно на цілости Т-ва, — Загальний Зїзд РШ. взиває нову Головну Управу Р. Ш. розписати в місяці лютому 1934 р. внутрішню безпроцентову позичку серед українського громадянства на суму 250 тисяч зол. вплатних до кінця червня 1934 р. при помочі довжних грамот у найнижчій ціні по 25 зол.

Загальний Зїзд Р. Ш. взиває ціле українське громадянство піддержати цю акцію якнайприхильніше і масовим закупом довжних грамот чи то особами, товариствами, чи гуртами уможливити в найкоротшому часі розвинути Р. Ш. таку діяльність, якої від неї вимагає український нарід і час.

НОВИЙ ГОЛОВА Т-ВА.

На внесок комісії-матки головою Рідної Школи Збори вибрали одноголосно ПРОФ. ІВАНА ГАЛУЩИНСЬКОГО.

Студентська націоналістична „опозиція", яка намагалася „знулскати" з нової Управи посл. Д. Великановича й інсп. Вол. Кузьмовича остаточно провалилася: щодо першого з них при другім голосуванні змінила своє становище, а щодо п. Кузьмовича — то він перейшов більшістю 100 голосів проти 53. Докладний список членів Головної Управи подамо завтра.

—o—

З організаційного руху.

ПОВ. НАР. ЗІЗД У ТЕРНОПОЛІ.

В середу 20. грудня 1933 відбувся в Тернополі Повітовий Народній Зїзд УНДО. Присутніх було 63 осіб, у цьому 10 священників з повіту і гурток місцевої інтелігенції. Нарадам проводив бувший посол Антін Кунько, господар з Чернилева Руського, секретарював Іван Сірант, емер. управитель школи з Березовиці Великої. Короткий звіт з діяльности уступаючого Комітету дав його секретар Василь Болюх з Кутковець, який принято до відома. З черги посол д-р Степан Баран виголосив політичний реферат, а опісля секретар Центрального Комітету УНДО Володимир Целевич зі Львова реферат організаційний. Над рефератами відбулася дискусія, а на запити щодо поодиноких справ, що їх порушували поодинокі дискутанти дав відповідь і вичерпуюче пояснення пос. д-р Баран. Вибрано новий Повітовий Народній Комітет, зложений з інтелігенції і селян, а голова Комітету вибрано був. посла Антона Кунька. Для цього Комітету вибрано було також Контрольну Комісію. Для найближчого часу рішено відбути загальні засідання повного повиборного Повітового Народнього Комітету. Треба зазначити, що в дискусії порушено також і справу партійної преси і на місці приділано для „Свободи" кільканадцять передплатників.

У місяці ГРУДНІ засвідчімо перед цілим культурним світом нашу глибоку повагу до Матері-Просвіти. Засвідчім, що вона така наша власність, що ми всі, цілий нарід стоїмо непохитно на сторожі освітніх змагань та підтримаємо їх морально і матеріяльно. Всі від найбідніщого до найбагатшого спішімо з „Даром Просвіти"!

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ІНСТРУКЦІЯ ПРО АКЦЕПТАЦІЙНИЙ БАНК В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

Накладом Центробанку появилась на днях брошура пос. О. Лупького, яка докладно інформує про конверсійні договори довжників із кредитовими інституціями через Акцептаційний Банк. Хто може цими договорами користуватись і як має братись до справи — все це майже заінтересованій у згаданій брошурі. Значіння Акц. Банку і для наших хліборобів було обговорене вже на сторінках кооперативної преси. Практична вартість „Інструкції" є очевидна, її поява в українській мові була необхідна.

НАЦІОНАЛЬНА НЕТЕРПИМІСТЬ ЧИ КОНКУРЕНЦІЙНА ЗАВИСТЬ?

У варшавській „Газеті Гандльовій" ч. 289, опублікував довшу статтю про галицьке молочарство („Mleczarstwo w Małopolsce") дир. Мазоп. Зайонжку Молочарського в Кракові п. Адам Богданович. Представляючи стан галицького молочарства, автор не міг не згадати нашого „Маслосоюзу". Ви його згадав. Послухаймо як: Одночасно молочарська кооперація у Галичині поділена на два національні табори: польська кооперація і українська (в оригіналі скрізь „руска"). Остання курітується в т. зв. „Маслосоюзі" з осідком у Львові, з багатьома відділами на сході. Тим, що не вичіснюється в відносинах, здавалося би, що польські організації групують тільки польські молочарські кооперативи. Тимчасом до верховних польських обединень належать теж українські молочарські кооперативи, а „М. С." обединує виключно ті українські кооперативи, що йдуть по лінії питомих цьому Союзові національних гасел". — Ось усе, що міг сказати польський кооперативний діяч про ролю „Маслосоюзу" в галицькому молочарстві.

Польська хроніка.

РЕГУЛЮВАННЯ ДОЛЯРОВИХ ЗОБОВЯЗАНЬ.

Ця справа довго ще буде актуальна в Польщі і в нас. При довголітній двовалютовости обниження вартости одної валюти, долара, мусіло спричинити цей хаотичний стан особливо в кредитовій ділянці, який саме переживаємо. Питання того чи іншого курсу при заплаті долярових зобовязань є вже і темою судових справ хоч ще дальше апеляційних інстанцій не пішло. Думки серед юристів поділені в тому пункті, де йде про зобовязання платні перед девалюацією долара. Частина обстоює біжучий курс, як добрий спосіб відповження промисловців і купців. Як подає „Газ. Гандльова" Мін. Скарбу випрацювало проект закону, який норме долярові зобовязання в інституціях сіль.-господарського довгорічницевого кредиту. Це була би перша законна розвязка проблеми бодай на одному відтинку. Цікаве буде рішення Найвищого Суду в цій матерії, коли судові скарги дійдуть туди з апеляційних судів (якщо очевидно справа не буде ще вирішена законом).

РЕФОРМА УБЕЗПЕЧЕНЕВО - СОЦІЯЛЬНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

На 1. січня нового року мав увійти в життя закон про „спалення" соц. убезпечень. „Газ. Гандльова" принесла вістку, що речинець буде пересунений до 1. квітня. Але — як довідується знову крак. „Час" — щойно по святах вирішить Міністерство Сусп. Опіки, від якого часу згаданий закон матиме силу. На основі цього закону шезнуть: Союз Кас Хорих, Союз Заведень від убезп. умовних працьовників, відділи в Познані і в Кор. Гуті, Зав. від випадків у Познані і „Зупу" у Львові. **Перестане взагалі істнувати назва „Кяса Хорих".** Натомісць повстануть нові центральні інституції: 1) Заведення убезпечення від недуг, 2) емеритальне для робітників, 3) від випадків, 4) Суспільні асекурації, 5) Зупу. Верховною організацією буде Палата Соціяльних Убезпечень. — Також само убезпечення умовних працьовників буде зновелізоване в напрямі його раціоналізації і пристосування до змінених обставин. **Емерити** (державні, самоврядні, тощо), які працюють зарібково, будуть мати змогу дістати емеритальні права і в Зупу, — умовини добровільного убезпечення будуть облекшені, справа признання емеритальних прав буде урегульована і багато дечого іншого принесе згадана новеля.

ПІЛЬГИ ПРИ ВИКУПНІ ПРОМИСЛОВИХ СВІДОЦТВ НА РІК 1934.

Цього року Міністерство Скарбу внаслідок інтервенцій купецьких організацій значно поширило дотеперішні пільги при викупні патентів. Ми на жаль не маємо тут місця, щоби подати теми нового циркуляру, але звертаємо их них увагу цілого купецького світу.

Світова хроніка.

ПІВ РОКУ ДІЯЛЬНОСТИ НАЙРИ. — СОТКИ НОВИХ КОДЕКСІВ У ДОРОЗІ.

На днях святкувала американська Найра свій перший ювілей істнування. Як відомо — Найра це скорочена назва мабуть найголоснішої господарської інституції з усіх новотворів Рузвельта. Вона регулює умовини продукції і праці, поборює безробіття реалізуванням широкої програми публичних робіт, до чого фонди черпає з нових податків, спеціально до того призначених (3.300 міл. долярів). З приводу цього ювілею — як подає від. „Нов Фр. Пресс" — американський уряд заявив, що акція през. Рузвельта, яка змірює до поборення господарської депресії, показалась успішною, і що ця акція з деякими модифікаціями остане і дальше рішаючим фактором у краю. Кодифікація промислу йде дальше. Досі підписано 150 „кодів", а кількасот „кодів" є в роботі. Щораз менше голосів чути про невдачі „Найри" і спротивів є тепер менше від часу, коли уряд загрозив карно-судовими репресіями тим, які саботують розпорядки „Найри". Високі урядові думають, що ліквідація „Найра" спричинилаб ще гострішу контролю промислу. Уряд приймає собі заслугу у винайдені праці для чотирьох міліонів безробітних. — Маючи теж чимало позитивного у своїй діяльности, уряд довоїть сміло стане з початку січня перед конгресом.

СЕРЕДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКІ ПЛЯНИ МІН. БЕНЕША.

Деякі успіхи мадярської ревізіоністичної пропаганди збентежили в першу чергу чехів. Наслідком того була їхня контр-пропаганда, в якій живу участь взяв між. Бенеш, подорожуючи по Зах. Европі. В промовах і статтях старався він доказати, що обі концепції 1) т. зв. „аншлюс" Австрії до Німеччини і 2) створення нової Австро-Угорщини ведуть до міжнародніх ускладнень. Політичні справи мусять залишитись на боці. Мала Антанта має вже політичний статут, а тепер працює над господарським статутом. Господарська співпраця Малої Антанти з Угорщиною і з Австрією облекшить теж політичне порозуміння і закріпить мир у Середній Европі.

ЗОЛОТА КЛЯВЗУЛЯ І ІІ ОБОРОНА.

Плинність вартости провідних валют актуалізувала золоту клявзулю. Ця форма асекурації вартости не тільки в Америці перестала обовязувати, але і в Европі її (ігнорують ті, що мають можливість скористати з обезцінення долара чи фунта. В Англії, де прийнявся погляд, що не фунт упав у вартости, а подорожіли чужі гроші і девізи, в практиці паперовий фунт уважали рівним з фунтом золотим. Навіть суд І. і ІІ. інстанції в одному випадку, де йшло про нереспектування золотої клявзулі, заявив, що „фунт є фунтом". Щойно Найвищий Суд, який є Палата Льордів, станув у цій справі на іншому становищі (стільки паперових фунтів, скільки треба дати за умовлену кількість золотих фунтів). Цей присуд викликав в Англії велику сензацію. Варто замічити, що „Асоціяція посередників вартостей" у Парижі разом з Союзом швайц. банків у Базилеї веде підготовку заснування спеціяльного комітету оборони клявзулі золота у вартісних паперах. Ця справа наболіла в усіх майже державах. І так прим. цілий ряд німецьких підприємств, як Круп, електричні Т-ва (Рейсько-Вестфальське, Зах.-Вестф.) тощо вимінюють свої купони по вартости паперових долярів. Тільки комуни (Франкфурт, Берлін) заявляють, що амортизувати і процентуватимуть свої долярові позички по повній золотовій вартости. З Австрії справа долярових заграничних зобовязань є претенсій є темою багатьох статтей у пресі. Рідше теж про те, як ставитись до золотої клявзулі в давніх умовах.

В. Н-вич.

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В МИКУЛИНЦЯХ.

В містечку Микулинці, пов. Тернопіль, українці мимо своєї нечисленности і мимо заманювання ціною двох мандатів до спільного бльоку до міських виборів лішли зі самостійною листою. Управнених до голосування було 1803, з того жидів 1118, римо-католиків 421 і греко-катол. 264. При виборах віддано на польсько-жидівську листу ч. 1 голосів 1019 — з чого неважних голосів 70, на українську листу ч. 2 голосів 199, з чого неважних 2. До міської ради (12 радних) вибрано 7 поляків (між ними місцевого пароха, почтаря, судового офіціяла і комерсанта), 3 жидів між ними адвоката д-ра Каца) і двох українців — адвоката Григорія Куріпу і лікаря д-ра Миколу Фуртака. Між жидами була велика боротьба і жидівські виборці взаїмно знекували собі своїх кандидатів і всіх польських. З місця зорієнтувалися поляки на самому початку і на своїх карткових счеркнули двох жидів, а що йшли масово і солідарно — то здобули замість 3 аж 7 мандатів, а жиди внаслідок боротьби між собою стратили пять мандатів і замість 8 мають тільки трьох радних. Якщо не було би боротьби між поляками і жидами та між самими жидами, українці могли здобути тільки один мандат, а здобули два. Слід зазначити згадано високу участь наших виборців при голосуванні і повну солідарність. Крім одного випадку не було взагалі счеркування кандидатів, а серед кандидатів на радних не було там екстратур як це було в сусідньому Тернополі між українськими кандидатами.

Сумна дійсність, а як воно могло би і повинно бути.

Перед кількома днями зайшла я ділово до кравецької жіночої кооперативи „Труд". Розмова з панею Олею Олесницькою, нашою незрівняною не тільки фаховою, але також артистичною провідницею цієї жіночої установи, відкрила мені такі несподівані факти, що не можу перейти над ними до денного порядку і мушу поділитися ними зі шановними читачками.

Зараз після того, як перебрала фаховий і артистичний провід „Труду" п. Е. Олесницька, почав він у скорім, майже небувалім темпі, в наших відносинах, розвиватися. Насипала така скількість замовлень, що повстала конечність заангажувати більше число фахових сил-кравчинь, які мусіли часами навіть ночами працювати, щоб виконати всі замовлення на час. Симпатики і провідниці „Труду" радувались незвичайно скорим розвитком своєї установи, а її провідниця бачила вже у своїх мріях „Труд" як могутню жіночу кооперативу, що дасть працю та істнування величезній скількости українських кравчинь, як у найкращих українських кооперативах. Таким чином причинився би „Труд" до зменшення безробіття.

Тимчасом початок шкільного року не приніс такої скількости замовлень як не було перед феріями. І постепенно спадає число замовлень, так, що є загроза редукції цінних сил, які мали заняття. Провідниця і ті самі прихильниці „Труду", які передтим стежили з радістю за його розвитком, почали доходити причин цього сумного явища. Від клієнток не почули цінних нарікань на виконання робіт і всі тільки в superlativах висловилися про працю. Один однісінький закид почули, який часто повторювався, а саме, що ціни „Труду" за виконані замовлення, є для пересічного числа наших жінок, за високі. Тут треба вияснити цей помилковий погляд.

„Труд" виконує всякі роди робіт від найвибагливіших до найскромніших. Очевидно, що і ціни до них відповідно застосовані. „Труд" виконує якусь дрібну і скромнішу роботу чи зміну за ціну десять золотих, ба навіть і меншу, а за найскладніший фасон не жадає більше як середньо дорога кравчиня. На кожний випадок клієнтка повинна завсіди звернутись з повним довірям до провідниці „Труду" і виявити щиро свої побажання, яким управа після наузтрія. Тому невірний є погляд, що „Труд" має точну тарифу без огляду на рід і якість виконаної праці, не рахуючись з фінансовою спромогою даної клієнтки. Іде теж „Труд" дуже на руку своїм клієнткам з провінції, та виконує, маючи жіру даної особи, фасони з одноразовою пробою або взагалі без проби. Це дуже велика полекша для наших українських пань з провінції, що можуть убратися у своїй кооперативі за розмірно низьку ціну.

Ця статтейка хоче розсіяти непорозуміння у відношенні до української жіночої кооперативи „Труд" та повинна зєднати цій установі клієнтелю для добра і розвитку нашої кравецької кооперативи.

І може не буде треба переконувати „Труд" та переконувати нашого загалу, що він не називався би так, якби треба вести його з таким великим трудом.

Д. В. Д.

—o—

Ювилей „Союзу Українських Купців".

Служба Божа в катедрі св. Юра. — Надзвичайні Заг. Збори „Союзу Українських Купців. — Іменування почесних членів Т-ва. — Вибір почесної президії. — Привіти. — Реферати. — Закінчення.

В 10-ліття істнування Союзу Українських Купців відбулися в понеділок 25. ц. м. святочні Загальні Збори того Товариства, попереджені Службою Божою в катедрі св. Юра, що її відправив *Преосв. Н. Будка*. На Службі Божій явилися численно члени Т-ва зі Львова і гості з провінції.

Друга частина свята відбулася в салі „Української Бесіди", де в год. 10. зібралися члени Т-ва і запрошені гості в числі понад сто осіб. Там при вступі вписувалися присутні у пропамятну книгу Т-ва і вбивали цвяшки в купецький емблем.

Свято, себто Надзвичайні Загальні Збори Союзу Українських Купців відкрив голова Т-ва ради. Гр. Гануляк, який сказав: Наше 10-ліття — ніби дрібна подія, але у нас це велика річ. Ми йшли від малого до великого, ми стягали людей по одному і тут і в краю. Крім централі отварали ми поволі і інші філії, яких маємо в 10-ліття рівно 10. Зареєстрованих членів СУК і його філій є до 2.000. Позатим є ще багато українських купців незареєстрованих в СУК. Все те, що маємо, творили ми виключно власними силами і засобами, власною енергією і працею. Небагато надбань ми маємо, але все таки це вже гарний початок у розбудові нашого третього стану. Опісля промовець привітав гостей: представників установ, У. П. Р. і преси.

З черги голова Т-ва помянув померших членів СУК: Ромена Зубика, Евгена Мартинця і Михайла Самосія — всі три члени основники Союзу Українських Купців у Львові, Володимира Дрогинича (Львів), д-ра Кирила Джулинського (Львів), Андрія Дейнеку (Львів), Луку Негірного (Самбір), Івана Бориса (Перемишль), Степана Юркова (Заліщики). Присутні вшанували їх память повставанням з місць.

Опісля промовець отворив надзвичайні Загальні Збори СУК з порядком нарад: Іменування почесних членів Т-ва (§ 10. статуту). На внесення Ради СУК. Збори вибрали *почесними членами Т-ва* отсих громадян: 1) митрополита Шептицького, 2) п. Олену Левицьку, 3) през. д-ра Костя Левицького, 4) радн. Миколу Заячківського, 5) д-ра Степана Федака, 6) дир. Дениса Коренця, 7) п. Станислава Лаврова. Після того голова і секретар Т-ва вручили їм артистичні грамоти, виконані відомим графіком п. Павлом Ковжуном. Збори витали акт вручення почесних грамот гучними оплесками.

Іменем відзначених грамотами громадян забрав слово през. *д-р Кость Левицький*, який сказав: Маю честь зложити щиру подяку від себе і всіх тих, котрих СУК зволив іменувати почесними членами. Ми всі прикладали до будови й розбудови українського купецького стану свої цеглинки, але справа пішла аж тоді як слід, коли підросло молоде покоління, коли керму того руху взяли у свої руки ви, панове і пані. Вам треба подякувати, що не зважаючи на всі трудноші часу й обставин, ведете СУК і його філії на здорових і солідних засадах, чим причиняєтесь до закріплення нашого елементу по містах.

Опісля Збори вибрали *почесну президію* у складі: *Олена Левицька, дир. Михайло Лозорко, Іван Іванків зі Стрия і Стан. Лаврів.*

В дальшому представники установ складали *привіти*. Іменем Української Парляментарної Репрезентації промовив *посол д-р Степан Білик*. Іменем Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання — ген. секретар п. *Володимир Целевич*. Від Центросоюзу промовляв *дир О. Радловський*, від кооперативи „Торговельник" — студ. *Мих. Ковальчук*, від кооперативи „Будучність" у Тернополі — *д-р Брикович*, від редакції „Українського Міщанина" зі Станиславова — *п. Петро Самоверський*, від філії СУК у Стрию — *п. Іван Іванків*, від філії СУК у Станиславові — *п. Жаровський Федь*. Письменні привіти надіслали: Т-во „Просвіта" у Львові, Народня Торговля, Маслосоюз, Міщанське Брацтво у Львові, редакція „Діла", Т-во „Дністер", Т-во „Карпатія", С. Т. „Україна", дирекція, співробітники і персонал „Бібльосу", Цех українських ремісників у Станиславові, Василь Свищ у Надвірній (голова тамошнього гуртка СУК), Івзн Кметь, купець у Пакости (віршом). Всі привіти приймали присутні оплесками.

В дальшій частині ювилейних Зборів читали свої реферати: справник Т-ва п. *Дм. Конюх:* „Історія й розвиток СУК за 10 літ і немічення програми праці на майбутнє"; *д-р Р. Зубик:* „Історія українського купецтва від найдавніших часів"; посол *д-р Ст. Білик:* „Значіння рідного промислу й торговлі для нації", *інж. М. Творило:* „Реклама в торговлі і промислі під сучасну пору"; *інж. В. Несторович:* „Купецькі книги в світлі податкових приписів і нового торговельного та карного закону".

Після рефератів, що своїм фаховим підходом і багатим змістом зацікавили авдиторію, відчитав голова ось такі резолюції Зїзду:

РЕЗОЛЮЦІЇ.

Ювілейний Зїзд Українських Купців і Промисловців у Львові

1) стверджує з признанням розвиток укр. купецтва і пром. життя, та щораз більше заінтересування ним цілої української суспільности як доказ животности наших господарських сил.

2) Ювілейний Зїзд вважає конечністю ще більшого заінтересування суспільности цими питаннями й тому поручає Управі Союзу Купців заняти ся поширенням фахової літератури, а зокрема поручає приступити до видавання фахового торгов.-пром. органу.

3) Ювілейний Зїзд закликає укр. купців і промисловців до масового обєднання у своїй становій організації, якою є Союз Купців.

4) Ювілейний зїзд взиває до всебічного поширення виробів українського промислу так приватного, як і кооперативного, а зокрема звертає увагу купців по містах на те, що центральною закупочною гуртівнею споживчих товарів є Народня Торговля.

5) Ювілейний зїзд постановляє, щоби Виділ Союзу Купців з огляду на дотеперішню безпляновість у закладанні нових торг. підприємств виробив плян, на підставі котрого мають закладати ці підприємства як щодо бранж так і дільниць і щоби ставив постійним інформатором та дорадником у цих справах.

6) Ювілейний зїзд звертає увагу всім українським торговельним і промисловим підприємствам на конечність побільшення затрудненої у своїх підприємствах молоді для виховання більших кадрів наших фахових сил.

7) Ювілейний зїзд стверджує конечність солідарної матеріяльної і моральної допомоги початкуючим підприємцям, тому поручає Виділові Союзу Купців виготовити проект допомогового фонду й приступити до його зреалізування.

8) Ювілейний зїзд стверджує конечність належного вивінування Торговельно-Промислового Банку через масове вступлення в члени і складання до нього ощадностей.

9) Ювілейний Зїзд взиває С.У.К., щоби для оживлення діяльности нашого Купецького Банку постарався у компетентних державних чинників про дешевий кредит, з якого вже користають інші подібні організації.

Ці резолюції прийняв зїзд через аклямацію.

Після спільної знимки зійшлись члени Конгресу і запрошені гості на комерс до „Вітаміни". На почесному місці засіли Преосв. о. Никита Будка і о. пралат Леонтій Купицький. За столом бачили ми теж кількох чільніших світських громадян. У дружній гутірці, після кількох промов і тостів (голова Гануляк, Івахів зі Стрия, Добранський і інші), закінчили купці своє ювилейне свято.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 80½ 2—4

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матрапи по 7 зол.** 524 26-100

— **Конфіската „Діла".** Число „Діла" з датою: понеділок 25. грудня ц. р. підпало конфіскаті за кілька рядків у передовій статті **„Перед Загальним Зїздом Рідної Школи".** Конфіската ся прийшла аж у неділю рано (число те вийшло в суботу в ночі), так, що другий наклад могли ми видати щойно в понеділок передполуднем. Це вже 42-а конфіската нашого часопису в цьому році.

ГОСТИННИЦЯ — УНІОЧІ

— **Вистави театру ім. І. Тобілевича у Львові,** що мали великий моральний успіх, виявили одночасно повну байдужість нашого громадянства до нашої зразкової театральної трупи. Великі кошта найму дорогої салі „Театру Ріжнородностей" спричинили поважний дефіцит і наші артисти, що сподівались своїм побутом у Львові, бодай на кілька днів влекшити свою тяжку мандрівку, останками сил, утомлені фізично та морально, мусіли рятуватись позичкою, щоби покрити найнеобхідніші витрати. Виїзджають вони на провінцію з почуванням полекші, бо наше громадянство на провінції таки має більше зрозуміння для театру і вміє його підтримати, без огляду на власну скруту. Наші чільніші громадяни гостять у себе артистів і цим стають їм дуже у пригоді. Після пяти вистав у Бродах, Театр ім. Тобілевича, вибирається до Золочева і Тернополя.

— **Коли будуть міські вибори у Львові?** Як зачувати з Варшави, вибори до міської ради у Львові відбудуться мабуть в місяці лютім. Проєкт окремого статуту для Львова, а також Варшави, Кракова, Познаня, Лодзі і Вильна виготовляють в міністерстві внутрішніх справ. Статут появиться шляхом президентського розпорядку.

— **Залізничі знижки для шкільної молоді** Досі користають із залізничих знижок школи публичні або пирватні з правом прилюдности. Лише молодь зі шкіл без права прилюдности і всякого рода приватних курсів не має тих знижок. Це безперечно велика кривда для неї, бо це також шкільна молодь. Не досить, що вже без її вини права її обмежені, але ще й відмовляється їй права користати зі шкільних знижок на залізницях. Компетентні чинники повинні усунути цю несправедливість. В той спо-

Успіхи „Просвіти" значаться успіхами на всіх ділянках нашого життя. Занепад „Просвіти" потягнув би за собою занепад усього нашого дорібку. Шануймо себе! Даймо матеріяльні засоби „Просвіті"!

сіб не лише дасться змогу доїзджати шкільній молоді всіх шкіл, отже і без права приналежності, але одночасно збільшиться фреквенція на залізниці.

— **Еміграція до Палестини.** В місяці жовтні ц. р. прибуло до Палестини 4.572 імігрантів, з того 4.449 жидів. 410 жидів приїхало в характері капіталістів, привозячи коло пів мільона фунтів.

— **Гостинець з Ворохти до Жабя.** На варшавських зборах у справі Гуцульщини станіславівський воєвода Ягодзінський повідомив, що між Ворохтою і Жабєм збудовано шосу на просторі 32 км. На ту ціль фонд праці призначив 250.000 зол. Решту коштів будови покрито з фондів самоврядної влади. Околичне населення перепрацювало 140.000 робучих днівок за дожиновання.

— **Тиф на Волині і Поліссі.** В селі Клешні ширіться грізна пошесть плямистого тифу, якого жертвою стало досі 40 осіб. Санітарна влада влаштувала для хорих окремий шпиталь. Випадки тифу стверджено теж на Поліссі.

— **Львівська хроніка.** Арештовано Дмитра Жавого, що на Краківській площі вирвав Розалії Росовській, селянці з Прус під Львовом, торбинку з грішми. — Така сама пригода сталася на пл. Сольських Анні Кивак зі Збоїськ, якій львівський опришок Петро Гречин вирвав з рук калитку з грішми. Гречина арештовано. — Зі склепу Калісмана Оскара вкрали радіовий апарат вартости 1.500 зол. — К. Діямандові в Ринку вкрали гардеробу вартости 1.600 зол.

— **Краєва хроніка.** В пивниці одного дому в Яслі вибух світильний газ і висадив цілий дім у повітря. Дві особи, тяжко ранені, відставлено в безналійному стані до шпиталю.

— **Трагедія серед снігів.** Молоде подружжя Влад. Бродний з жінкою Анною з Домаморичнов, Тернопіль вертали вечором від родини зі села Довжанки пішки до дому. Був мороз і мело снігом, отже Бродний ослаб серед поля і не міг дальше йти. Жінка, бачучи, що він готов замерзнути, тягнула його якийсь час за руки, аж врешті сам ослабла. Рятуючи чоловіка перед смертю, вона лишила його на дорозі і побігла шукати в людей рятунку. По дорозі заблудила і вкінці впала знесилена у сніг під селом Дов-

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

З діяльности Тов. „Зоря". Товариство „Зоря" в Тернополі під проводом свого голови ріжбяра Павла Хачмарчука та при совісній співпраці членів виділу розвиває дальше свою діяльність. Перед двома місяцями відбулися шкільні сходини зорян з рефератом посла д-ра Степана Барана про практичні цілі Товариства на найближчу будучність. Тоді рішено підтримати розвій місцевої доповняючої ремісничої школи „Рідної Школи" приєднанням для неї учнів та збирати фонди на основання бурси для української ремісничої молоді, що вже вводиться в життя. В п'ятницю 22. грудня ц. р. заходом зорян відбулася в год. пів до шостої рано в парохіяльній церкві традиційна торжественна Служба Божа на інтенцію розвою „Зорі", котру відправив о. крилошанин Вол. Громницький в асисті дияконів і він виголосив відповідну проповідь, загріваючи зорян до дальшої праці для добра нашого народу під християнським прапором. Співав хор Т-ва „Поділля", а в часі богослужения приграваля дуга оркестра Т-ва „Міщанське Братство". Заходом „Зорі" виставлено в неділю 24. грудня ц. р. у великій відновленій салі „Міщанського Братства" (головна заслуга у цьому голови „Міщанського Братства", будівничого Андрія Фалендиша) гуртком аматорів пєсу „Соколики". Чистий дохід з цієї вистави призначено на основання бурси для української ремісничої молоді в Тернополі.

МОНАСТИРИСЬКА.

Вистава „Сатани". Аматорський гурток місцевої „Просвіти" відограв дня 17. грудня ц. р. виставу п. з. „Сатана" (іст. драма на 4 дії з часів українських визвольних змагань з більшовиками), інсценізації Н. Рибака. Вистава пройшла з повним моральним успіхом. П. К. Чайківська вивязалася з ролі отамана повстанців знамените, М. Лисковичівна як більшовичка була дуже добра, Н. Рибак — комісар, З. Новицький — український діяч, Мик. Рибак — ад'ютант, К. Возчук — четар У, Г. А., Ів. Рибак — нім. старшина і інші — всі грали бездоганно. Драма представила публиці змагання для оборони України перед червоною Москвою і зробила на присутніх сильне враження. Дивно тільки, що управа „Народнього Дому" не хотіла відчинити у вечір театральної салі, так, що багато публики вернуло домів.

Академія в честь Мазепи у Красієві. Того самого дня відбулася заходом аматор. гуртка читальні „Просвіти" в Красієві академія в честь гетьмана І. Мазепи. Багато труду вложив у це гурток, зокрема його провідник п. Ст. Кухар, бо в програму входило аж 17 точок деклямацій і хорових, а на закінчення вистава „Давно те діялось". Обширний реферат про гетьмана Мазепу виголосив ради. Осип Мисевич, адвокат з Мо-

частинами вступив здоро — о. Тарчин голос Красі-

Гість.

ВІДГУКИ ДНЯ.

До братів з твердим знаком.

Брати по Володимирі, Ярославі, Романі і Данилі, діти одної матери — Галичини, а за тим і Руси. До вас нині моє слово з огляду на ваш одіз у Львові.

Чого ви хочете — далебі не розчоломкаю!

Кажете: одна Русь! — Гарнд. Але чому не київська, а суздальська, чи московська?

Кажете: триєдина! — Гарнд. Але чому більше „єдина", як „три"?

Нешжеж вам легше говорити мовою Шухевича, ніж Хмельницького, любіше співати „частушкі", ніж коломийки, танцювати „ламаринскую", ніж козачка?

Ви нас уважаєте сепаратистами у відношенні до Росії, ми вас у відношенні до України, а на ділі ріжниця та, що ми не хочемо привласти українців за вітку російського народу, а ви не голитеся, що москалі особний нарід.

Погодімся на одно: великороси вітка українського народу і повинні прийняти нашу мову за літературну.

В тім напрямі треба працювати, бо це більше історично обосноване, як наш перехід на російську мову.

Коли наші предки колонізували пігайчі ліси — ані в гадці не мали, що эмігранти будуть диктувати тим, які лишилися в старім краю. Так само не припускали, що їхня змінена мова схоче запанувати над мовою вічного, богатого і культурного підпа.

Не думали, а так сталося. Шевченкові були в своїх темних борах, далеких землях за зміненою натурою. Вміли краще слухати: часом чужих, а все своїх і тому писали. Твердий хребет старих русичів ломив неодин найїздник, веселі, бечтві землі манили веслно око голодного суседа і тому ми маємо... дві думки щодо нашої ролі, походження і будучности.

Але „горі імєм сердця".

Вже недалекий той час, коли буде тільки одна думка, що єднує нас усіх і дасть добрі наслідки.

Тримаймося твердо свого, південного, а старого як старий єсть Київ золотобаний. А кольоністи як хочуть — або нехай пристають до нас, або нехай творять чи продовжують створене свое власне.

Не боронім їм, але й не пхаймося до них!

Галактіон Чіпка.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

жанкою, звілки обоє вийшли. Аж наїхали самьми люди і знйшли її ледви живу. Коли її відтерли, почала благати з плачем, щоби йшли рятувати чоловіка. Люди поїхали на вказане місце, але знайшли вже тільки зимного трупа.

— **Злефальсували пів мільона зол.** у варшавському відділі міжнароднього товариства спальних вагонів. Ще торік приїхав до Варшави головний інспектор т-ва з Парижа і стверднв зловживання. Слідство тривало більше як рік і виявило, що зловживань допустилися інж. Франц Скребовський і касієр Волод. Бондровський. Лефальсації, що дійшли до суми пів мільона, тревали пів року й уходили безкарно, бо обо винуватці користувалися безмежним довірям і не були зовсім контрольовані. Слідство проти них скінчилось і незабаром розпічнеться сенсаційний судовий процес.

— **Упертий винахідник.** Варшавський апеляційний суд розглядав справу оригінального винахідника, якогось Боцянського, що запропонував свого часу ПКО. на продаж свій винахід, який унеможливлював фальшування цяглячих книжечок. Стрінувшись з відмовою, Боцянський прийшов до ПКО з фальшивою книжечкою, на яку виплатили йому гроші. Тоді він признався, що книжечка була сфальшована і гроші звернув. Каса потягнула його до судової відповідальности, однак суд його виправдав. Коли описав ПКО дальше не хотіто купити його винаходу, Боцянський знову вибрав в однім почтовім уряді гроші на сфальшовану книжечку. І знову звернув отержані гроші, признаючись до фальшівництва. Тим разом окружний суд засудив його на рік вязниці. Справа опер лася об апеляційний суд, який відложив її, щоби наперед розслідити умовий стан упертого винахідника.

— **За недбальство в самоврядуванні.** Румунська влада розвязала повітову раду в Сторожинці на Буковині м. і. за те, що не перевела на час громадських обрахунків, не виготовила буджету і не постаралась вишутрувати повітові дороги. На місце ради встановлено комісію, зложену з 13 членів.

З листів до Редакції.

ПРОТИ ОСОБИСТИХ НАКЛЕПІВ.

Високоповажаний Пане Редакторе.

У часописі „Нова Зоря" появилися наклепи на мою особу. Я вислав до Редакції „Нової Зорі" листа з виясненнями, але Редакція мого листа досі не опублікувала. Тому прошу Вас дуже в інтересі правди і загально громадському інтересі опублікувати на сторінках „Діла" цілий мого листа до „Нової Зорі". Повторно Вам завдячений за ласкаву прислугу прошу приняти

високов. прихильного пошанованні

Я. Макогін

ЛИСТ ДО „НОВОЇ ЗОРІ".

Високоповажаний Пане Редакторе.

Париж, 25. листопада 1933.

З висоти не відповідаю на особисті наклепи в часописах. Але тому, що в „Новій Зорі" з дня 16. ц. м. (ч. 87, ст. 3. статтю „Необережне поширення") порушена справа громадської ваги, дозвольте Пане Редакторе, що звернуся увагу на те, що Вас хтось мильно поінформував.

Я ніколи не підписував ані не висилав сам, чи спільно з кимсь другим, листа до Союзу Народів, чи це в моїм імені, чи в імені Українського Бюра в Лондоні, чи Женеві, бо я є приватною особою, від нікого не маю до нього мандату і не уважаю себе компетентним цього робити.

Оскільки знаю, не підписували ані не висилали таких листів і Українські Бюра, бо до цього були покликані особи уповноважнені українським громадянством. Тому — Ваші висновки про „Необережні поширення", необережні хіба тим, що Редакція необережно містить непровірені вістки.

Ваші закиди мого „більшовизму" мушу уважати за несмачний жарт, який Ви, Шан. Пане Редакторе, пускаєте в світ на підставі подібних непровірених наклепів. Коли будете настоювати на своїм твердженню, буду мусів відповісти на них доказами в пресі.

Остаю з належною пошаною. —Я. Макогін.

— **Що можливе в Америці?** Стейт Мериленд мав у себе неначе справжню війну. Говернор Ричі післав стейтове військо (міліцію), щоб арештувало винуватців самосуду над негром Армвудом 18. жовтня за душогубство. Стейтова міліція арештувала 5 осіб з 20 підозрілих і

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького . .	3·— зол.	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Левинського	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина І. ІІ. ІІІ. . . . . Окрема частина по 3 зол.	8·— „	0·50
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Медьниця	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюна . . .	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1·— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука . . .	0·50 „	0·10

Замовлати в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.

Належитість надсилати складанками П. К. О. 142·382.

замкнула в арешті в Принсес Енн, Мерилянд. Це дало гасло до бунту в Принсес Енн і в сусіднім Селізбері. Зібралася кількатисячна юрба, щоби визволити арештованих. Війська було всього 300 проти 3.000 народу. Воно стало боронитись слізними бомбами. Але це було іскрою до вибуху війни. Люди попали в шал і кричали дикими голосами, яким правом військо має приходити на їх вулиці і кидати бомби на нарід. Стали закидати військо камінням, цеглами, чим попало. Тимчасом військо якимсь взяло арештованих і вивезли бічними дверми та далі завезли їх до Болтимор. Нараз збунтовані пригнали пожарним возом, прикрутили гидрант і пустили сильну струю води на воєків. Вода клала їх до землі і вони втікли до будинку. Юрба шаліла далі і мстилася на репортерах газет. Били їх, розбивали їм фотографічні апарати, розбивали і перевертали автомобілі. Аж під вечір юрба трохи прийшла до рівноваги і розійшлася до тому, кленучи говернора Ричі.

— **Різні вістки.** В Лодзі застрілився в трамваї припадково поліцай Адам Садурський, оружуючи необережно службовим револьвером. — В баварській місцевости Нойштадт у фабриці ляльок був вибух, що знищив 3-поверховий будинок. — У Варшаві арештовано почтового контрольора Антона Деліюша, що присвоював собі почтові перекази, які листоноші звертали почті, не заставши адресата дома.

— **Причини ворожнечі до Далай Лями.** Як ми вже повідомляли, англійська преса принесла звістку, що в Тибеті йдуть чутки про те, що Далай Ляму отруїли священики. Тибетанці вважали його реінкарнацією Будди. Він був сином бідного селянина. Ще як дитину вибрали його ченці наслідком довгих молитв, релігійного обявлення й астрольогічних обчислень, що потверджували факт, якто безсмертна душа Будди вселилась у тіло цієї дитини. Тибетанському Далай Лямі підлягає величезна армія духовників; він є власником дорогоцінностей, збираних тисячелітям і його слова необхідні та святі для кожного тибетанця. Покійний Далай Лама виховувався на заході і засвоїв собі европейську культуру. Це було причиною ворожнечі його духовників супроти нього. Він об'їздив автом увесь Тибет, хоча давніше автом взагалі не вільно було віздити, у своїй палаті мав телефон і користувався часто телеграфом. Мликом до молитви, необхідні для тибетанських ченців, він спровадив з чужини і вони крутились тепер уже не руками або водою, а електрикою. Це було теж причиною великого обурення між ченцями. Досі невідомо, чи покійний духовний володар Тибету не залишив заповіту, хто має бути його наслідником.

—o—

З театру.

Театр ім. Тобілевича: „СОНЦЕ РУЇНИ", трагедія на 5 дій В. Пачовського.

Кільканацять літ не бачили у Львові цієї песи; що кільканацять літ кожна песа має нову авдиторію, отже можна було гадати, що і на Пачовського трагедію прийдуть поглянути ті, що її не бачили. Наш театр виставив її тільки під напором загальних настроїв; наша публика, головно на провінції, відчуває потребу патріотичних, захопливих пес. Перерібки з повістей Лепкого „Мотря" і „Батурин" мали великий успіх.

„Сонце руїни" 21 літ тому вдарило саме в ту струну, якої звуки нині оживають. Ця песа тим ріжна від популярних народніх і подібних Грінченка або Тобілевича, що має деякі впливи польського романтичного театру. Вона побудована головно на ширшій ідеольогічній основі і змагається з кількома супротивними проблемами, що їх важко вмістити в рямці одного вечора. Може глядачі звернули вчора увагу на характеристичну подробицю: дві зручніше, з погляду технічного, складені песи на підставі трильогії Лепкого повторювали мотиви використані Пачовським, теж уже неоригінальні. Дорошенко вагається, кого вибрати з двох союзників, і зазнає такої самої невдачі, як Мазепа. Оба вони мають суперника у чурі. Мотря, зовсім так само як Прися, стає чимсь у роді Кассандри; обі йдуть у манастир. Дорошенкові, як і Мазепі, старий дідуган, що є символом народньої маси, додає сили і ворожить долю. Та найголовніша спільна риса тих пес це роля найближчої дружини обох гетьманів: ці козацькі старшини появляються кілька разів на сцені і заступають грецький хор; коли треба тільки піднести настрій вони зараз присягають і погрожують воріженькам.

Найбільша прикмета песи Пачовського гостро зарисовані діеві особи, з яких кожна має власне обличчя; всі вони енергійні, сильні та завзяті, в доброму та злому. Друга її прикмета — чиста народня мова, що часто (може і за часто) користується словами народніх дум і приповідок. Ш-а дія, що є кульмінаційною точкою песи, найкращий доказ, що автор має справжній сценічний нерв і вміє, коли треба, стати поетом. Розмова Дорошенка з жінкою іскриться перлами поезії.

Песа Пачовського така обемиста, що можна з неї зробити дві, а що важніше: є з чого вирізувати сцени. Це навіть необхідне. Вже і так скорочена ще томить нас своєю 4-годинною виставою. Промови гетьманів і полковників занадто нагадують нам наші політично-програмові тиради та статті і не слід ними псувати наскрізь драматичної основи трагедії, що має кілька могутніх креацій. Сам автор напевно нині з перспективи 20-літнього досвіду добачує свої недостачі, які для сцени може легко виправити.

Виставив наш театр песу як міг найкраще. Бенцаль у ролі Дорошенка мав свою велику креацію; Й. Стадник як митрополит Тукальський був просто незрівняний; усі мусіли звернути увагу на дві малі сцени з дідом, відтвореним прегарно Кривицьким, що рідко коли виступає, з огляду на інші обовязки; Кривицька дала класично трагічну постать, — навіть у тій сцені, де автор підпав під вплив безсмертної Офелії, не була вона банальна у важкій ролі; дуже добрим Лучком був Кудла, мамою Дорошенка Совачева, Лизогубом — Тимченко, прегарними типами Сірком — Рубчак і московським послом Яковлів, зовсім добрими Теплий у ролі Безрідного, Данчак як турецький посол. Мусій як московський посол і в ролях полковників: Феник, Старицький, Когут і Гулак. Дебютувала з великим успіхом наймолодша 12-літня донька Й. і С. Стадників — Соня Стадниківна; колись здобуде рекорд молодости своїм 25-літнім ювилеєм!

Львівська публика не виповнила салі; але нею не можна мірити настроїв у краю; після успіхів „Мотрі" та „Батурина" песа Пачовського може втриматись так само довго у репертуарі.

м. р.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 26. XII. год. 3.30 поп. „Фрайліх Доктор".

Вівторок, 26. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Середа, 27. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 26. XII. год. 3.30 поп. „Вавтерьо".

Вівторок, 26. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".

Український Театр ім. Тобілевича.

БРОДИ: 27. 12. Батурин; 28. 12. Пелена; 29. 12. Шлюнок перед зеркалом; 30. 12. Фраскіта. 31. 12. Мотря

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників", „Фліа і Фляп як усмиратєлі".

АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не дими земді".

АТЛЯНТИК: „Забавка".

ВАНДА: „Облава в Парижі".

КАСІНО: „Брат дівола", Льорель і Гарді.

КОПЕРНИК: „Роскішні турботи" Моріс Шевалє.

КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста", вертеп: „Під ялинкою".

МАРУСЕНЬКА: „Роскішні турботи" Моріс Шевалє.

МІРАЖ: „Спів, цілунок, дівчина".

МУЗА: „Сни Індії" Рамон Новаро.

ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Горн).

ПАН: „С. О. С." — Ледяна гора.

ПАСАЖ: „Бандит детектив" (Кен Мейнард) і додатки.

ХІМЕРА: „Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Чанду", ревія: „Коли зорі світять".

УТІХА: „Кохання та пісня донського козака" з Із. Мозжухіном.

Закордонне радіо.

Вівторок, 26. грудня 1933.

Відень (517,2) 19.00 Радіоопурі Легара; **Братислава** (279,3) 16.00 Концерт; **Мор. Острава** (263,8) 12.15 Легка музика; **Прага** (488,6) 10.00 Словацькі пісні, 20.05 Концерт; **Париж** (1725) 21.00 „Веселі кумоньки з Віндсору" песа Шекспіра; **Атльона** (413) 20.30, 21.45 Спів; **Білгород** (430,4) 17.00 Пісоньки; **Ковно** (1935) 18.30 „Гражина" оп. Карвиніюса (трансм. з держ. опери); **Гайльсберг** (276,5) 11.00 Колядки европ. народів, 18.00 Веела програма, 21.20 Муз. казки; **Лайпціг** (389,6) 11.00 Камер. музика; **Мінхен** (533) 17.40 Спів, 18.20 Нар. пісоньки; **Міляжер** (360,6) 15.00 „Ганс ім Ґлік" казка для дітей; **Букарешт** (394,2) 20.45 Пісоньки; **Сотенс** (483,8) 20.30 „Чар вальса" оп. Ф. Штравса; **Будапешт** (550,5) 23.30 Цик. музика; **Міляно** (331,5) 20.40 „І Гранатієрі" оп. Валенте; **Рим** (441,2) 13.30 Концерт Гасп. Касадо.

Середа, 27. грудня 1933.

Відень (517,2) 11.30 Концерт; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт; **Париж** (1725) 21.45 Симф. концерт; **Білгород** (430,4) 16.30 Пісоньки; **Рига** (525) 19.05 „Бали у Савої" оп. Абрагама; **Берлін** (419) 20.05 Сучасна музика; **Мінхен** (533) 17.50 Концерт; **Букарешт** (394,2) 17.00 Музика; **Стокгольм** (435,4) 20.00 „Кармен" оп. Бізета; **Будапешт** (550,5) 22.00 Цик. музика; **Міляно** (331,5) 17.10 Спів; **Рим** (441,2) 20.10 Дуети, 21.00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 26. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 12.10 Метеорольог. вістки; 12.15 Концерт (музика, спів); 14.00 Справа льону; 14.15 Пісні й музика (з грамофону); 15.00 Користуймося ледом у сільському господарстві; 15.20 Оркестра; 16.00 Для дітей „Ісусова Ялинка"; 16.30 Славні артисти (з грамофону); 16.45 „Біля Марто" чеська новеля Дурика; 17.00 „На зимових повах у середущому Сіяні": 17.15 Концерт волід (музика, спів); 18.00 Вертеп (авд.); 18.40 Концерт; 19.00 Фейл. „Львівський волошеня"; 19.10 Всячина; 19.30 Танці (з грамофону); 19.45 Фейлетон; 20.00 Трансм. з Варшави „Бал у Савої" оп. Абрагама, в перерві Спортові вістки; 23.05 Танкова музика.

Середа, 27. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Англійські пісоньки (грамофон); 12.38 Штравсові вальси (грамофон); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Інструментальна музика (грамофон); 15.50 Спів; 16.10 Для дітей „Зима", „Нещастя Франі" (Б. Герца); 16.35 Пісоньки (грамофон); 17.10 Камеральний концерт; 18.20 Легка музика; 18.50 Балачка про Симф. концерт; 19.06 Всячина; 19.25 Фейл. „Книжкові драми"; 19.40 Спортові вістки; 20.00 Легка музика; 21.15 Спів (Бандровська-Турська); 22.00 Відчит есперанто „Самоломіч сліпих"; 22.20, 23.05 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замість святочних побажань з приводу Різдва Христового зложили П-во Малицькі зі Шляхтинець 10 зол. на Р. Школу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ТИЖДЕНЬ ФІРАНОК — тридільні від 5.00 зол., фіне ручної роботи за безцінь. Найвибагливіші моделі Crouchet, Brugges, Venice, Indanthren. — **ФРАЙЛІХ**, Сикстуська 21. 660 5—?

ДОБРЕ СКРОЄНІ СОРОЧКИ, чепурні, зі смаком, гарні капелюхи по низьких цінах поручає А. Р. ТЕРІХ, пл. Марійська 1, Готель Жоржа, Тел. 47-44. 31/49 2-3

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевняємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, **Grodno, ul. Hoovera 9.** 11-15

ПЕЧІ залізні, шамотові поручаємо на остру зиму — РЕНТШНЕР, ЛЕГІОНІВ 37. 30/49 4—4

СВЯТА весело переведеш у модних і доволі капелюсі купленім у відомій із своєї дешевости робітні капелюхів „КАПЕЛЬЛО", Кентшинського 18. 2/32 2—3

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЬОМ", Гетьманська 22 побіч Промислового Музею 13/47 8-15

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ

Д-р Степан Андоущишин

отворив канцелярію

863 **В ТОВСТІМ к. ЗАЛІЩИК.** 2—2

Присилайте передплату!

ДЕШЕВІ, СЕЛЄКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС", ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 3—25

ПЯКІНА першорядні по зниженних цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа; заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Лещатарські комплєти

як штани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (дульбоке), дошки (ясеневі), вязання, киїки і шапки виконує і продає за **зол. 63.50**

ВИРІБНЯ „РЕНОМА"

Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.

1/32 Вступи і переконаєшся! 9-10

ВЖЕ ВИЙШЛА 1. КН.

„ВІСТНИКА"

НА 1934 Р.

ЗМІСТ: Е. Маланюк: Карпатський тритих. Б. Кравців: * * * І. Самчук: Гори говорять. М. Булгаков: Рік 1918. Л. Мосенда: Нівелір. Ю. Липа: Рідна мова й рідна не-мова. Е. Маланюк: Вінець кінця (Іван Бунін). Ю. Клен: Січень. Е. Ляхович: Як Англія побиває скруту. П. Моран: Забезпечення від ризика. Дм. Донцов: По трупах ілюзій. М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія. Від Адміністрації.

НОВА адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, Чарнецького 26 м. 2. — Чекове конто П. К. О. 500.371.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Ч. 343 (13.542). Львів, четвер 28. грудня 1933. Pocznowa oprata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Святочна промова папи до кардинал'ів.

Як повідомляють з Риму, дня 23. ц. м. папа прийняв кардиналів задля традиційних різдвяних побажань. Промова з оглядом подій цілого року, яку папа притім звичайно виголошує, була цього року коротка. Між іншим сказав, що не думає говорити багато про світову ситуацію, але що цілий світ дожидає від нього слова, то він пригадує слова Наполеона: „Щоби робити війну, треба грошей і ще раз грошей." Однак міжнародне положення є таке загострене, що папа скаже з глибини серця: „Треба молитися, молитися і ще раз молитися."

Вірні бажають теж почути думку папи про те, що означено словом „стерилізація" та що сьогодні є предметом законних постанов. На це питання папа відповів, що в цій справі вийшов недавно декрет конгрегацій, а крім того обговорила основно це питання енцикліка Casti Connubii. Вірні і духовенство можуть в одним або другім випадку знайти те, що є предметом їхніх думок або науки.

Пастирський лист австрійських епископів.

Віденська „Райхспост" оголосила довго дожиданий пастирський лист австрійських епископів, який відчитано мин. неділі у всіх церквах Австрії. Лист, який підписали кардинал архиепископ Теодор Інніцер, князі епископи Рідер, Гефтер, Павліковський, епископи Гефельнер і Мемелавер та апостольський адміністратор з Інсбруку Вайц, звертається різко против всякого більшовизму в якійнебудь формі, вказує на потребу державного авторитету і зисловлюючись з признанням про напрямну лінію австрійського уряду, закликає населення піддержати його всіми силами. Дальше лист обговорює австро-німецький конфлікт, зазначуючи, що „братню війну Австрії накинено." Пригадує теж, що німецькі епископи вже давно осудили однодушно національний соціялізм з релігійного і церковного становища. Опісля вичисляє всі принціпіяльні помилки національ-соціялізму і поборює всі ідеї й тенденції, що ведуть до національної церкви та явного зірвання з католицькою церквою. Вкінці пригадує розпорядок австрійського уряду, що забороняє духовенству брати активну участь в політичному житті. Однак церква не зрікається впливу на політику і домагається, щоби в новій реформі устрою Австрії було признане йому належне становище.

Вислід румунських виборів.

Черновецький „Час" подає такий огляд останніх румунських виборів: Покищо відомо, що урядова національно-ліберальна партія осягла при цих виборах блискучу побіду, бо навіть абсолютну більшість голосів у цілій державі. Мандати розділюються по відсоткам голосів, які кожна політична партія отримала при голосуванні в цілій державі. Обчислення відбувається так: Поперше дістає нац.-ліберальна за те, що має приписані законом 40 проц. голосів у цілій державі, премію. Ця премія виносить половину всіх депутатів, отже 193 депутати, бо всіх депутатів є 386. Остається до поділу друга половина, себто 193 депутати поміж усі політичні партії, які дістали найменше 2 проц. голосів в усій державі, відповідно до того, кілько відсотків голосів має яка партія.

Міністерство внутрішніх справ має вже в руках вислід голосування з усіх виборчих позітів. Але вирахування, в котрім повіті вийшов кто депутатом, дуже складне й вимагає багато часу. Десь коло Нового Року цікаві довідаються, хто в котрім повіті буде депутатом. Обчислено вже, що на близько 4 міліони управнених до голосування віддало свої голоси лише 2 міліони 28 тисяч 895 виборців. Вони голосували на 27 партій. З тих деякі партії не досягли 2 проц. і лишаються без мандатів. Не будуть заступлені в камері депутати: соціяльні-демократи з 1.1 проц., жидівська державна ліста з 1.3 проц., скартельовані партії Авереску й консерватисти з 1.51 проц. і горожанський блюк професора Форцу з 0.56 проц. голосів. Голоси, які на них припали, дочисляються процентово всім партіям, які досягли вимаганих законом 2 проц. голосів.

Загальний образ виборів представляється так: нац.-ліберали одержали 1 міліон 96 тисяч 943 голоси або 54.5 проц. Дочисливши наведені в попереднім уступі голоси, вони мають до рахунку 56.66 проц. Тому вони одержать поперше премію, себто 193 мандати, й 56.66 проц. від других 193, то є 101 мандат, отже разом 303 депутатів.

Всі інші партії, що не осягли 40 проц. голосів, звуться міноритарними. Вони дістають відповідне до отриманих голосів число депутатів. При теперішніх виборах осягнули: ліберали 56.66 проц., нац.-цараністи 14.95, жоржісти 5.31, лупісти 5.17, кузісти 4.40, мадяри 4.36, Гога 4.20, **Юніян 2.82**, Аржетояну 2.5 проц.. Відповідно до того мають: ліберали 303 депутатів, нац.-цараністи 29, жоржісти 10, лупісти 10, кузісти 9, мадяри 9, Гога 8, **Юніян 5**, Аржетояну 4 депутатів.

Партія Юніян це блюк радикально-селянської партії з українською народньою партією. До кінця цього тижня не буде знати, в яких повітах оці міноритативні партії будуть мати своїх депутатів.

Орґанізують „стрільців Ворошилова".

На основі повідомлень з Москви головна рада Авіохіму розпочала широку акцію творення відділів військового вишколу серед робітників, щоби створити кадри „стрільців Ворошилова". При кожній фабриці, що має найменше 2.000 робітників, організують стрілецькі відділи і роблять вправи. Між поодинокими краєвими радами Авіохіму роблять т. зв. умови соціялістичної конкуренції, на основі яких кожний обвід зобовязується вимуштрувати відповідне число стрільців Ворошилова. Так напр. комітет Авіохіму в Одесі зобовязався вимуштрувати коло 100.000 стрільців Ворошилова, а в заміну за те Сталінград (давніше Царицин) підписав зобовязання, що до 17-го конґресу всесоюзної комуністичної партії вимуштрує 25.000 стрільців.

Замітний факт, що головна рада Авіохіму на Рад. Україні звернулася до головної ради тієї організації в Москві зі скаргою, що українські організації Авіохіму не дістають відповідної скількости крісів і гострих набоїв, потрібних до переведення вправ серед українських робітників.

Словаччина у цифрах.

На основі урядової чехословацької статистики на самій Словаччині жило в 1930 р. громадян: чехословацької національности 2 міл. 345.909, мадярської 571.988, німецької 147.501, української 91.078, жидівської 65.385, циганської 30.626, інших 1.701. Від 1921 р. число чехословаків зросло на 16.5 прц., українців на 6.4 прц., німців на 5.5 прц. Число мешканців мадярської та жидівської народности зменшилося.

ВЕЛИКЕ ЛЬОСУВАННЯ
ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ
НАШОГО ЧАСОПИСУ!

Світла і тіни.

Рефлексії після вчорашнього Загального Зїзду Рідної Школи.

Львів, 26. грудня 1933.

Коли хто вимагає від Загального Зїзду Рідної Школи, щоби він радив над проблемами рідношкільної політики, то ця вимога (як багато інших ніби то самозрозумілих, гарних, мудрих і слушних претенсій) є пустим звуком просто тому, що — нема змоги її виконати. Шляхи національного виховання не лежать у стратосфері, лише звязані вони найтісніше з цілою національною дійсністю і можуть бути намічувані лише поруч з оцінкою тієї дійсности. Казати про українську національну шкільну політику та промовчувати польську шкільну політику державну, її розвоєві тенденції, дотеперішні і передбачені майбутні наслідки, — це річ, очевидно, зовсім неможлива. З хвилиною, коли присутній на рідношкільному Зїзді представник влади станув на становищі, що всяке порушування тем із нинішньої польсько-української шкільно-освітньої дійсности є „політикою", якої не вільно торкатися, — дискусія про потребу і завдання приватного, від державних фондів незалежного (але залежного від державних розпорядків і контролі) шкільництва тратить під ногами грунт і **мусить** зійти на манівці. Така дискусія мусить обертатися довкола річей розмірно малих і маловажних, довкола рахункових зіставлень, висоти платень, довгів, нинішньої грошевої мізерії та загумінкової мізерії особистих атак і анімозій.

І тому, здається нам, всі найбільш високопарні, молодечим духом ентузіязму навіяні поклики про потребу національного шкільно-освітнього конґресу лунають у порожні: не тому, щоби хтонебудь не признавав ваги такого конґресу й не хотів його, а тому, що така установа може стати щонайвище засобом масової маніфестації чи демонстрації, але матиме ще менші можливости ділово накреслювати напрямні організованого національного виховання, ніж їх мають щорічні Зїзди Рідної Школи. Зборища кількохсот осіб таких справ не вирішує.

Отож така дискусія на — безперечно важливі, а всеж другорядні — теми була найбільш характеристичним моментом вчорашнього численного Загального Зїзду Рідної Школи. Однак і серед тої тіни, що притьмарювала весь хід нарад, були ясні смужки світла: тут і там слідно було дозрівання свідомости широких верств громадянства, що обективні умовини накидують потребу ревізії дотеперішніх традиційних і трафаретних шляхів нашої шкільної політики, з якою утотожнюється боротьбу за стан посідання шкільних заведень Р. Ш., або за учительський персонал. Перекидатися майже виключно на фахове шкільництво; осередок національного виховання пересувати на позашкільну освіту й на дім дитини, родину; масовим основуванням бурс уможливлювати доступ до шкіл селянським дітям, тримаючи їх одночасно під своїм моральним впливом — це ті здорові думки, які кидали молоді й старі учасники Зїзду, ще лише як ідеї, не як оформлені конкретні проекти, а проте як ідеї безумовно реальні і життєздатні.

Друга сторінка вчорашнього Зїзду, це від кількох літ постійне (і тому позбавлене вже первісного посмаку „сензації") явище т. зв. націоналістичної опозиції. Цим разом на опозиц-

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, тканини та білизняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 25.

ція була чисельно навіть сильна, а з радикалами — що спільно голосували проти кандидатур священників і деяких членів УНДО — таборила більшість (теж цікава коаліція!). Було би проте грубою помилкою по зрості націоналістичних голосів міркувати про зріст їхніх впливів на терені громадських установ. Студентська націоналістична молодь бе старше громадянство своєю меткістю й активністю. Вона „пильнує інтересу", себто являється на тих зборах організаційних клітин, на яких іде вибір делегатів на краєві зїзди, і таким робом автоматично туди дістається у числі непропорціонально більшому до значіння націоналістичної молоді для даної установи і для цілого нашого громадського життя. Так виглядає техніка „здобування" установ, яка найшла свій вислів і на вчорашньому рідношкільному Зїзді. До цієї техніки належала теж мабуть згори умовлена активність на самому Зїзді: один по другім забірали молоді люди слово, говорили довго, палко і багато, — та проте і їхніх виступів не можна підтягнути під спільний знаменник. Від безлічі націоналістичних промов, серед яких роїлося від грімких слів та які були переливанням з пустого в порожне, різко відзначалися виступи тактовні, ділові, опертї бодай на мінімальному фактичному матеріялі. На жаль, таких промовців зпосеред націоналістичної молоді було — підкреслюємо — **двох.** Деякі дозволяли собі навіть на грубі особисті нетакти й випади супроти одиниць, з якими можуть політично боротися, але яких особи повинні шанувати. За ними стояло кількадесять молодих студентів, жадних „сензації", якою мало бути „провалення" деяких осіб при виборі до Головної Управи. Сумне з веселим було тут змішане, коли ті люди в останній хвилині пошукували за контркандидатами й висували врешті такі контркандидатури, які саме з погляду відношкільного — далеко не партійного — інтересу не витримували ніякого порівнання, а самі викликували — сміх.

Найбільш есенціональним вислідом Загального Зїзду Рідної Школи була постанова про розписання 250.000-ої внутрішньої позички. Розагітування тієї позички в краю, її популяризація і стягнення її — ось справжнє поле до попису всіх тих вчорашніх учасників Зїзду, які йшли туди задля сензації. Зібрати 250.000 зол. впродовж 3-ох місяців 1934 року — це булаб найбільша сензація!..

У місяці ГРУДНІ засвідчімо перед цілим культурним світом нашу глибоку пошану до Матері-Просвіти. Засвідчім, що вона таки наша власність, що ми всі, цілий нарід стоїмо непохитно на стороні освітніх змагань та підтримаємо їх морально і матеріяльно. Всі від найбіднішого до найбогатшого спішімо з „Даром Просвіти"!

Параґвай зломив розєм.

Болівійський консулят у Відні одержав від свого уряду таку вістку: За посередництвом комісії Совжу Народів і уругвайського президента Тери дня 19. ц. м. підписано в Монтевідею між Болівією і Параґваєм розєм, щоби конфлікт між обома державами полагодити мировим судом. Отже цю умову Параґвай вже зломив. Коли ще 19. ц. м. болівійці підбили параґвайський наступ на форт Мунез, точно в 24 год. параґвайці дали остентаційний останній пушочний вистріл. Означе пізніше, зібравши нові військові сили, параґвайці виконали несподівано новий вступ на форт Мунез, який опісля в часі нічного бою заскочені болівійці мусіли досвіта покинути. Також в інших місцях фронту пробували параґвайці атакувати, що свідчить про їхню плянову акцію. Болівійський уряд звернувся до президента Тери і до комісії Совжу Народів з відповідними реклямаціями.

По широкому світі.

— Бельґійський парлямент ухвалив кредити на розбудову оборони границь у висоті 750 міліонів франків.

— Голяндський уряд доручив своєму послові в Берліні запротестувати проти виконання смертного присуду на голяндському громадянинові Ван дер Ліббе.

— В Німеччині повстав „боєвий союз австрійських німців", що має згуртувати всіх австрійських німців на території Німеччини в одну організацію зі всенімецькою тенденцією.

— Дирекція поліції в Нірнберзі засеквеструвала маєток 53 комуністичних і соціял-демократичних організацій а також одної організації анархістично-синдикалістичної.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ найдешевше дістанеш у текстильнім магазині „ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ. ГАЛИЦЬКА 5. 22/48

Палестина чи Кипр?

„Фельькішер Беобахтер" потверджує вістку, що анґлійський уряд рішив поселити на острові Кипрі 50.000 жидів, щоби припинити дальшу імпортацію жидів до Палестини. Новим курсом анґлійської політики пояснюється факт, що корабель „Польонія" з 965 жидівськими емігрантами кружляв довший час по Середземному Морю і щойно наслідком кількох інтервенцій міг висадити їх на беріг у Яфі. Крізь густі військові кордони і під охороною панцирних самоходів прибули нарешті жиди з Яфи до Тель Авів.

На думку часопису Анґлія влаштувала палестинську державу тільки на те, щоби випрязати жидів проти арабів. Але з уваги на те, що Палестина перемінилася на вулкан, який що хвилини грозить вибухом, повстав новий анґлійський плян, щоби поселити 50.000 жидів на острові Кипрі.

Вони мають стати опорою анґлійського панування на Кипрі проти греків, що бунтуються проти анґлійської влади. Розуміється, що ціла Греція незвичайно вражена тією вісткою та поселення жидів на Кипрі може довести до поважних заворушень, в яких арабів заступлять греки.

НА ЯЛИНКУ подаруйте своєму мешканню правдивий килим Хамули. Мешкання стане гарніше а Ви більш вдоволені!
Килими Хамули — килими на ціле життя!
Склад: ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1
(біля Марійської площі).
Взори килимів висилаємо на бажання.

Загальний Зїзд „Рідної Школи".

(Доповняючий звіт про другу частину вчорашніх нарад.)

РЕФЕРАТИ І ДИСКУСІЯ.

Після перерви перший реферат виголосив інсп. **В. Кузьмович** на тему **„Програма навчання у школах та організація приватного шкільництва"** (обширний зміст того реферату подамо окремо). **Фінансовий реферат** виголосив п. **З. Юзичинський,** який звернув увагу на постійну обнижку буджету Р. Ш. Колись буджет Р. Ш. вимагав 3-ох міліонів зол., ще в останньому році 1,300.000 зол., на цей рік 900.000 зол. В кожному разі треба ще від кожної української родини в Галичині по 1.20 зол., щоби покрити цьогорічний буджет. Головна Управа прийшла до висновку, що **треба розписати внутрішню позичку у висоті 250.000 зол.** та повести акцію за масовим членством. Внутр. позичка дасть змогу покрити всі зобовязання (залеглости і і довги) Р. Ш. Зголошує відповідні резолюції.

ДИСКУСІЯ.

В. Янів: Школа з українською мовою не є ще школою українською. Найважніший вплив родини на дитину. Тому кружки мусять виховувати батьків. Внутрішня позичка вимагає зрозуміння ваги Р. Ш. у громадянстві.

Ст. Чепіль (Винники) подає приклади, як деякі школи стрімко вводять польські свідоцтва.

В. Манько (Добромиль) не вірить в успіх внутрішньої позички.

М. Мельник (Підбірці) займається трудношами боротьби за рідну школу.

П. Романюк каже більше звертати увагу на домашнє виховання.

Пришляк — жаліє, що на Зїзді мало уваги присвячується справі діточих садків по селах.

Д-р Крушельницький поручає заснування середніх фахових шкіл.

Пос. д-р Ст. Бірик підкреслює величезну вагу позашкільного виховання, якому статут Р. Ш. дає можливости широкого розвитку та на яке громадянство звертає замало уваги. Позашкільне виховання може стати найбільшою і непереборною перешкодою всім денаціоналізаційним спробам.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. ГРУДНЯ 1933.

МЕРДЖОРІ ШАРП.

ВИРЯТУВАВСЯ.

(Докінчення.)

При цих останніх словах один чоловік, що весь день лежав як мертвий, піднявся, насторожив вуха і підійшов до нас. Просто вірити не хочеться, що значить журналістичний інстинкт. Як я довідався пізніше, був це репортер із „Шикаґівського Таймса". Він приклякнув біля мене, глипнув на Бейтса своїми короткозорими очима і спитав охриплим голосом.

— Вибачте, пане, чи ви не сказали, що Шуілер-Браян потонув.

— Так. Він і пан Гуттон були в першому човні, що пішло на дно.

— Звідки ви це знаєте?

— Я теж був там. Ми хопились майже одночасно тої самої дошки і я бачив, як один за одним пішов під воду.

Почувши це, журналіст увесь запалав від радости. Він шукав нервово по кишенях свого подертого нічного халата вічного пера, що очевидячки теж пішло на дно моря. Хвилину пізніше взяв він на допит Бейтса і випитував подрібно про життєпис, звички та спосіб життя великого міліярдера. Бейтс гикався, бентежився і при кождому запиті, чемно відкашлював і відповідав: „Не знаю, пане."

— Але ви мусите це все знати! — кричав репортер. — Коли ви десять літ провели у домі свого пана, то мусите знати, чи він цідує свою жінку зранку, коли сідає до снідання, чи ні. Коли вам залежить на гонорарі, то мій часопис заплатить вам, коли ми тільки причалимо до берега. Тому говоріть, будь ласка.

Тоді Бейтс уперше повернув свою голову, глянув просто в очі журналістові і сказав:

— Річ у тому, що я маю одну вроджену хибу: я ніколи не оповідаю про нішо, що торкається тих осіб, яким служу.

Шерард оповідав далі і дійшовши до цього місця, сказав:

— Ця одна заввага задовольнила мене. Я зрозумів, що Бейтс це саме та людина, за якою шукав я все життя. З огляду на нашу виняткову ситуацію я не міг у човні на морі зібрати про нього ближчі референції, але мені не залежало на цьому. Я попросту наняв його до себе. На другий день нас взяв на свій чердак великий вантажний корабель, а вирятовані іншими човнами найшли захист на якомусь американському пароплаві; між ними була теж жінка Шуілера-Браяна і якийсь анґлійський граф. Тиждень пізніше причалили ми до Ліверпуля, такі нещасливі та обдерті, якби нас просто витягнули з води. Навіть митні урядовці милосердились над нами. Та вже того самого вечора Бейтс подавав мені у моїй хаті віскі зі содою так добре приготовлене, як я ще не пив ніколи.

— І від того дня — перебив йому Канінґтем — він зірвав зі своєю минувшиною.

— Зовсім розумно — потвердив Шерард — і це найбільша його прикмета. Він не тільки зразковий камердинер, але і зовсім задоволений своїм місцем. Він не бажає ніколи того, чого не може мати. Коли має вільну годину йде або до кіна або до шиночку.

Настала перерва і оба приятелі задумані вдивлялись в огнище. Канінґтем поправився вигідно у фотелі і додав:

— Отже так виглядає історія з твоїм Бейтсом.

У тій самій хвилині він запримітив, що його господар придивляється йому з легкою усмішкою.

— Не зовсім — відповів Шерард. — Вона має ще свій фінал. Це діялось усе приблизно рік тому, коли у Парижі ставили одну мою пєсу. Я поїхав туди на премієру і зупинився у свого приятеля Дюбуа. Це дуже інтеліґентна людина, один із найкращих критиків „Фіґаро" і має пристрасть гостинности. На одному вечорі в нього я познайомився теж з панею Шуілер-Браяновою. Після смерти свого чоловіка вона зачинила свій дім у Бостоні і переселилась до Парижа. Тут увійшла вона у зв'язки з ріжними славними людьми і не знаю чому, одного разу запросила і мене до себе на вечеру, разом з Дюбоа. Дюбоа мусів їй мабуть сказати, що я з бороною у мистецтві пуританських принципів і коли ще додав, що я недавно заснув у кабаре під час голої ревії, то це мусіло їй вистачити.

Канінґтем покивав головою.

— І як ти там витримав? Чи було там гірше, як звичайно на таких обідах?

— Багато гірше. До смерти не забуду цих мук. Ми їли із золотих тарілок і сиділи на музейних кріслах. На кожні дві особи припадав один льокай, а майордомус виглядав як кардинал Рішеліє. Страви були вегетеріянські і лімонаду пили ми з венеціянських золочених склянок. Господині-міліярдерка була завзятущою прихильницею прогібіції, теозофком, анті-

У дискусії над висотою членської вкладки, торкаючись популяризації ідеї Р. Ш. пор. **Целевич** гостро, але дуже річево, критикує пресовий орган Т-ва „Рідна Школа", який є редагований в той спосіб, що не має нікого доступу до села.

Членську вкладку встановлено на 2 зол. річно, для селян, робітників, студентів і домашніх помічників(ниць) по 1 зол. річно, для молодечих членів (14—18 літ) — 50 сот. річно. Половина членської вкладки належиться Головній Управі, половина кружкам.

В дискусії при точці „Евентуалія", студ. **Атаманюк** назвав м. і. цікавий приклад, як деякі заможні інтелігенти викручуються від вкладки і датків на Рідну Школу (дир. „Бібльосу").

З РЕЗОЛЮЦІЙ ЗАГАЛЬНОГО ЗІЗДУ РІДНОЇ ШКОЛИ У ЛЬВОВІ З ДНЯ 25. ГРУДНЯ 1933.

Найважнішу резолюцію про розписання внутрішньої позички ми подали вчора. Деякі інші резолюції залишаємо з цензурних оглядів.

Резолюція ч. 4) Зізд стверджує, що бажаючи цілого українського народу в справах шкільництва є виховання молоді в українських школах учителями українцями в українськім дусі.

5) Зізд висловлює признання усім тим, що в якийнебудь спосіб трудяться та поносять жертви при боротьбі за виховання української молоді і взиває витревати у тих змаганнях не вважаючи на всі перешкоди.

6) Загальний Зізд взиває українське громадянство до дальшої відбудови народнього, середнього загально-освітнього і фахового шкільництва Рідної Школи й активного піддержування істнуючого.

7) З уваги на те, що дошкільне виховання молоді стає чимраз актуальнішим і важним питанням у діяльности Рідної Школи, а Рідна Школа не має поки що ніякого заведення, в якому майбутні вчительки захоронок дісталиб потрібну фахову освіту, Загальний Зізд Рідної Школи взиває Головну Управу, щоби подбала чимскорше за концесію на захоронкову семінарію у Львові та вже на початку слідуючого шкільного року її відкрила.

8) Загальний Зізд доручує Головній Управі розглянути справу освіти й виховання молоді, що вийшла вже зі шкільного віку (від 14—18 літ) і зорганізувати для того віку молоді позашкільне виховання. (Резолюція з 24. 4. 1933).

9) Загальний Зізд одобрює дотеперішню діяльність Рідної Школи на території Лемківщини і доручає у черговому році звернути найпильнішу увагу на дітвору і молодь Лемківщини та в порядку ударної плянової акції поширити сітку діточих садків і дорослу молоді.

10) Загальний Зізд взиває Головну Управу скликати рідношкільний педагогічний конгрес з завданням викристалізувати виховні ідеали українського народу і наміти шляхи, тактику і засоби шкільної і виховної праці. (Рез. з 24. 4. 1933).

11) Загальний Зізд стверджує наново, що принцип самовистарчальности рідношкільних середніх шкіл в деяких випадках втратив свою живучість. Тому доручає Загальний Зізд Головній Управі в переходовому часі кріза допомогти в міру фондів тим школам із загальної жертвенности. З другої сторони Загальний Зізд взиває батьків, щоби точно виконували свої зобовязання, а місцеві Кружки та управи середніх шкіл

вівісекціоністкою і пропаґаторкою індійського самоврядування. Що більше — всі ці свої погляди висловлювала вона з голосним фанатизмом. Після обіду, ми, мужчини, не мали змоги сісти собі спокійно при віскі і тому ми втікли до готицького сальону на чорну каву. Кава була спеціяльної марки з якихось горіхів, а цигара мала таку домішку, що прогнівала шкідливу нікотину. Я вкинув крадькома свою цигару до вазонка і думав над тим, чи не можна би краще розсипатись у попіл, ніж сидіти тут далі. Саме тоді глипнув я на величезний образ — портрет природної величини, що висів між двома вікнами. Був це портрет малого, сивого чоловічка, у середньому віці, і я не міг зрозуміти, чому цей портрет висить саме в цьому місці. Не знаю, як довго стояв я як задубілий, поки хтось не прокинув мене з задуми. Я обернувся і побачив біля себе господиню.

— Це мій бідний небіщик муж... — показала вона на портрет — ах, як тяжко мені без нього!...

Каніггем спочатку не зрозумів:

— Але Бейтс знає про те, що його жінка вирятувалась і живе...

— Ще би! знав від першої хвилини, коли прохав у мене місця на рятунковім човні. Волів лишити їй міліярди і принятись в мене посаду. Коли я провів з товаристві його жінки один вечір, розумію його і ніколи не зраджу його тайни. Сподіваюсь, що і ти її дотримаєш, для його добра. Подумай, він мусів аж топитись, щоб найти щасливу нагоду, як змінити своє життя, яке мусіло бути для нього страшною мукою.

З англ. мови переклав **А. Б.**

—o—

Добра == чи зла?

Зовнішній вигляд жарівки не скаже Тобі того, щойно коли її вжиєш, пізнаєш її видайність світла і зужиття струї. Отже купуй лише високогатункові, економічні жарівки відомої марки

TUNGSRAM

стягали енергійно б'жучі і залеглі оплати від батьків за науку дітей.

12) Загальний Зізд доручує Головній Управі зайнятися живо організацією бурс у цілому краю з перевагою типу селянських бурс.

13) Головна Управа виконає постанови статуту в тому напрямі, щоби її засідання відбувалися щомісячно, а найменше один раз на два місяці.

14) Головна Управа виробить і введе в життя правильники, які унормують обсяг ділання самої Головної Управи, її Президії та канцелярії Головної Управи, якщо таких правильників досі нема.

15) Загальний Зізд взиває повсюдно і з натиском Головну Управу, щоби впродовж слідуючого ділового року виконала резолюцію Зізду з 24. 4. 1933, яка звучить: Загальний Зізд взиває Головну Управу виступити з усією рішучістю проти таких одиниць зпоміж учительства чи службовників, яких поведінка чи вчи-

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ки не відповідають гідности і високому завданню рідношкільного вчителя чи службовника, а при приймані нових учительських сил чи службовників кермуватися крім фахових кваліфікацій також їхньою попередньою громадянською працею.

Загальний Зізд взиває Головну Управу, щоби перевірила громадянські та фахові кваліфікації з платні так учительських як і загалом усього підчиненого собі персоналу у Львові і в краю та залишила на посадах тільки тих, що вповні відповідають вимогам ідеології Рідної Школи, а в звязку з тим, щоби зредукувала видатки на власну канцелярію.

16—18) — фінансові резолюції (гл. вчорашнє ч. „Діла").

19) Взиваємо всі рідношкільні установи і членів Р. Ш. **передплачувати ілюстрований півмісячник „Рідну Школу"** (Львів, вул. Словацького 14) та масово його поширювати. (Рез. з 24. 4. 1933).

20) Звертаємо увагу українського громадянства на **Книгарню Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 20** та взиваємо тим полагоджувати свої покупки, бо дохід іде на удержання українських приватних шкіл Р. Ш. (Рез. з 24. 4. 1933).

21) З огляду на те, що Головна Управа не виконувала кілька літ деяких ухвалених резолюцій Загальних Зіздів взиває нинішній Загальний Зізд Головну Управу, щоби провірила всі резолюції трьох останніх Зіздів Р. Ш., а саме з 16 травня 1932 р., з 24. квітня 1933 і 25. грудня 1933 р., не виконані резолюції впродовж чергового ділового року виконала і про це склала звіт на найближчому звичайному Загальному Зізді.

22) Загальний Зізд висловлює щиру подяку всій українській національній пресі і всім тим, добродіям, громадянам, установам, товариствам, громадам і кооперативам, що своїми дарами й трудами для їх зорганізування помогли Рідній Школі вдержати і поширити свої виховні станиці.

Зокрема висловлює щире признання нашій еміграції загалом та головно еміграції Злучених Держав, в першій мірі Обединенню Українських Організацій в Америці за визначну грошеву допомогу і за ставлення справи Р. Ш. як найпершої зпоміж усіх українських справ.

ДЕЗИДЕРАТИ.

Крім того Загальний Зізд піддержує прохання Старшини Кружка Рідної Школи ім. Грінченка у Львові у справі матеріяльної допомоги 4-ом школам, які цей Кружок удержує, а то тому, що з тих шкіл користає молодь не тільки львівська, але також селянська і робітнича з цілого краю.

Загальний Зізд поручає Головній Управі вжити відповідних заходів у справі освідомлювання рідношкільної молоді і членів Р. Ш. про шкідливість алькоголю і тютюну та зокрема подбати, щоби всі Збори сходини та імпрези установ Рідної Школи відбувалися без алькоголю в буфеті і без курення тютюну. Поширювати клич: замість на алькоголь і тютюн, гроші на Рідну Школу.

НОВА ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

Голова — проф. Іван Галущинський. Члени: о. д-р Лаба Василь, д-р Коновалець Мирон, Кузьмович Володимир, Малицька Констянтина, д-р Дашкевич Олена, Микола Ластовецький, Масляк Ярослав, Марченко Андрій, о. Гриник Василь, о. Бараник Северин, Радловський Орест, Ілля Семянчук, посол Дмитро Великанович, Криса Іван, Олексин Іван, д-р Ярема Яким, Юліян Каменецький, Іванна Скоплякова. **Заступники:** мгр. Кривокульський Володимир, д-р Маркіян Дзерович, Михайло Крилошанський, Рудко Василь, Полянський Володимир, Донцова Марія.

Контрольна Комісія Рідної Школи:

Іван Филипович, Методій Гебус, д-р Володимир Ривюк, Ростислав Волошин, Стернюк Іван. **Заступники:** Кобаєвич Василь, Бонковський Микола.

Розємний Суд Рідної Школи:

Кокорудзова Іванна, о. Бучацький Олександер, Рудницький Іван, адв., о. д-р Костельник Гавриїл, проф. Павлюх Гнат.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ

це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин:

„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,

12/47 тел. 28-10.

Розмова з утікачем із Радянської України.

Дня 17-го ц. м. стрінув я у залізничім возі лінії Львів—Станиславів емігранта з Великої України. Тут була нагода довідатися від наочного свідка тамошніх відносин про трагічний стан по той бік Збруча. Він оповідав зі спокоєм про страшні речі. Чи дійсно у вас такий страшний голод? — питаю. „На весні голод був великий. Люди пухли з голоду та мерли сотнями. Тепер по живих голод припинився, та з весною може знову вернутись. Совітським підданим живеться страшно зле. Скольективізованих селян гонять до праці днем і вночі, а їсти нема що. Вільні господарства доцищує влада податками. Від дійної корови треба платити річно 900 літрів молока податку. Державі продати корець пшениці 50 руб. купити 900 кінь коштує 2.000 руб., корова 2.000. Нині худоби по селах мало. Все зїли підчас голоду. Де в селі було підчас зими 3000—5000 овець, там нині менше десятка. У краю страшне злодійство та бандитизм. Грабіжі на денним порядку". — І нема ніяких відрухів, як так люди терплять? — „Де може людина спухла з голоду бунтуватися. Нічого не можна вдіяти. По містах комісарі все москалі та жиди. Нарід живе надією на війну, та чекав її з дня на день." — Як тоді, чи буде хто за комісарами? — „Такі будуть їх кінчити", показує на свого шестилітнього сина. Мій розмовець колишній австрійський горожанин, тому дістав паспорт на виїзд. Паспорт виданий 4. травня ц. р., а покинути границю вдалося перед тобою днями.

С. Гаврилюк.

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В ТЕРНОПОЛІ.

На основі нового самоуправного закону належить Тернопіль до т. зв. президентських міст, себто таких, що на їх чолі стоїть президент і яких міську самоуправу вийняли з повітового самоуправного звязку. Усіх виборців вписаних до виборчих списків при останніх виборах 16. грудня ц. р. було 19.492 — з того жидів 8.272, римо-католиків 6.480, врешті греко-католиків 4.770, при чому пропустили у списках дуже багато греко-кат., що здавна осіли в Тернополі і є тут відомими особами, як прим. адвокати, заможні каменичники, промисловці і т. д. Місто поділили на сім виборчих округ і то в довільний та штучний спосіб, щоби полякам забезпечити перевагу. Для осягнення цієї штучної переваги виділювали з поодиноких округ навіть поодинокі доми, де мешкали поляки і прилучували їх до зовсім інших округ, до яких не належали дані вулиці. Якщо Тернопіль творив би одну виборчу округу, як це є прим. при громадських виборах у містах і селах Чехословаччини, — то на 32 радних українці змогли би вибрати найменше 9 радних власними голосами; при цьому штучному поділі могли українці вибрати всього тільки чотирьох радних.

У поодиноких округах число управнених до голосування на основі списків було таке: округа I. — Гаї і вул. Острожського та Строма і Доли — 3 радних — управнених 2.310, з чого римо-кат. 555, греко-кат. 1.097 і жидів 658; округа II. — 6 радних — від вул. Міцкевича по вул. За монастирем — управнених 4.008, з того римо-кат. 1.678, греко-кат. 985 і жидів 1.345; округа III. — околиці Міського Города і Брідське — 4 радних — управнених 2.304, з того римо-кат. 1.309, греко-кат. 843, жидів 182; округа IV. — 4 радних — Заруда — управнених 2.357 — з того римо-кат. 1.226, греко-кат. 396, жидів 735; округа V. — радних 9 (жидівська дільниця) — управнених 5.063, з того римо-кат. 533, греко-кат. 350, жидів 4.080; округа VI. — Загробелє і вулиці над ставом — 3 радних — управнених 1.510, з того римо-кат. 690, греко-кат. 238, жидів 587; округа VII. — 3 радних — полудневa частина міста і Болоня — управнених 1.940, з того греко-кат. 766, римо-кат. 483, жидів 685. Внаслідок цієї виборчої геометрії українці могли здобути тільки по одному мандатові в округах I., II., III. і VII. і то навіть при одній спільній польсько-жидівській листі, як це врештою і було. При розбитті поляків і жидів на окремі листи і нашій сильній фракції при голосуванні можна би здобути по одному мандатові в округах IV. і V.

Тернопільські українці утворили один спільний виборчий комітет і до виборів пішли самостійно. Поляки і жиди утворили спільний блок, до якого замешувався староста Малішький і українців, обіцюючи їм чотири мандати у міській раді. Досі українці мали 16 радних (на 48), зпоміж котрих один був асесором. За той час стратили у магістраті посади одного міського лікаря, одного урядовця в магістраті, начальника огнєвої сторожі та кількох з магістратської служби, на місце яких прийнято тільки поляків і сьогодні у магістраті українця нема за винятком одного чи двох з найнижчої служби.

У всіх семи виборчих округах українці зголосили своїх кандидатів (листа ч. 2). Як відомо з „Діла", головна виборча комісія заряднла окремий строгий іспит з польської мови для українських кандидатів, при якому перепало кільканацять кандидатів і їх всіх счеркнено з листи. Українську листу у третій окрузі уневажнено, бо комісія заквестіонувала 17 підписів на всіх 80; до важности треба було 49 підписів, а було важних незаквестіонованих підписів 64 — замість потрібних 49. Проти важности переведених у цій окрузі виборів українці внесли протест.

Участь виборців у голосуванні виносила пересічно дві третини управнених. Найбільше голосувало поляків, найменше українців. З виборчої урни вийшли несподіванки. Перепали кандидати з перших місць, а вийшли з дальших. У першій окрузі перепав о. Волод. Громницький, що від 40 літ безперервно засідає у міській раді і є директором Міської Каси Ощадности та основником Міщанського Братва, а вийшов якому невідомий і нічим досі незаслужений молодий приватний урядовець Василь Онуферко з Гаїв, що був на другому місці (на всіх два). Це сталося також з кандидатом з першого місця (на всіх двох) знаним у Тернопільщині адвокатом д-ром Остапом Постригачем у другій окрузі. Там вибрано будівничого Андрія Фалендиша. У семій окрузі вийшов мясарський промисловець Іван Майка, що зумів розвести за собою відповідну агітацію. У раді є отже трьох українців (Онуферко, Фалендиш і Майка), а між ними ні одного з вищою освітою. З поляків вибрано 17, у цьому 14 інтелігентів з вищою освітою з різних фахів, жидів 12, здебільша рівнож інтелігентів, у цьому 4 сіоністів. Наша поразка саме у тій обставині, що не було солідарности серед українських виборців-міщан, які далися взяти на агітацію міщанських кандидатів і счеркуванням інтелігентів, повалили їхні кандидатури з очевидною шкодою для наших інтересів.

Уконституювання ради на разі не буде з причини внесеного протесту, який вирішить воєвідство. Але є вже кандидати на президента міста, між якими вичисляють був. воєводу Мошинського, був. нач. відділу безпеки Герговича і полковника Відзацького.

—o—

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів.

Загальний Збір Т-ва „Просвіта" у Львові.

Отворення Зборів. — Учасники. — Порядок Зборів. — Дві найважніші справи. — Звідомлення з діяльности. — Внесок Ревізійної Комісії. — Вибір Комісії-матки. — Вибір комісії редакційної і статутової. — Збір радить у двох окремих групах. — Реферат ред. Мудрого. — Дискусія.

Загальний Збір Товариства Просвіта у Львові відбувся у вівторок 26. ц. м. в салі Ремісничої Палати при участи 166 делегатів філій і читалень та понад 60 гостей. Збір був попереджений поминальним богослуженням за померших членів Т-ва, що його відправив в Успенській церкві о. кан. Лопатинський. До панахиди за померших членів Просвіти станули крім о. кан. Л. також о. крил. Дзерович і о. Василів.

Отворив Збори в год. 10.45 голова Т-ва проф. *д-р Іван Брик*, ствердивши, що Збори скликано правосильно. Привитавши учасників, помянув теж померших членів Т-ва, яких довгий список відчитав. Підчас того учасники піднялись зі своїх місць, вшанувавши ось так память померших членів Просвіти.

Опісля голова подав порядок Зборів: 1) Відкриття Загального Збору. 2) Відчитання правильника Загального Збору. 3) Прийняття до відома протоколу з попереднього Збору Т-ва. 4) Звідомлення з діяльности Т-ва Просвіта за час від 1. 8. 1931. до 30. 6. 1933 р. 5) Звідомлення Ревізійної Комісії. 6) Вибір Комісії-матки і комісій для обговорення звідомлень та пляну діяльности Товариства, а саме: а) адміністраційно-господарсько-видавничої, б) організаційно-культурної, в) редакційної для приготування внесків на пленарне засідання. 7) Відчитання внесків і дискусія над ними. 8) Ухвалення абсолюторії. 9) Вибір нових членів Гол. Виділу на місце тих, що уступили, заступників членів Гол. Виділу, членів Ревізійної Комісії і їх заступників. 10) Зміна статуту. 11) Затвердження буджету на найближчий рік і прийняття комісійних внесків. 12) Закриття.

З черги подав голова, що нинішній Збір має перед собою дві найважніші справи: 1) *матеріяльне положення Просвіти і її господарка*, 2) *освітньо-виховна діяльність Т-ва*. Крім того слід вибрати редакційну комісію для упорядкування і стилізації різних зголошених внесків.

Цьогорічний Збір — казав дальше голова — відбувається в 65-ліття Просвіти. Саме минає 100 літ від тої хвилини, коли гурток питомців Духовної Семинарії у Львові зважився виступити прилюдно і дав у лютому першу книжку в народній мові до цензури. Це 100-ліття уродин Ом. Огоновського, 100-ліття уродин колишнього редактора видань Просвіти Осипа Юрія Федьковича, це 120 років від народин Шевченка. Це час, коли тюрмою і „стенкою" здушують всякий вияв зорганізованого українського життя там, за Збручем. Тому Галицька Земля стала силою обставин знову нашим П'ємонтом. А що серцем цілого нашого життя є Просвіта, на неї звернені очі всіх українців світу. Тому промовець апелює до Зборів, аби вони гідною й поважною поставою дали доказ, що їм лежить на серці тільки добро нації.

Вступні відчитано і прийнято без зміни *правильник Зборів*.

В справі *протоколу* з попередніх Загальних Зборів поставив сен. д-р Іван Макух внесок, аби його не читати, але вибрати трьох делегатів, які його переглянуть і прийнять на салю з відповідним внеском. Внесення це Збори прийняли і для провірки протоколу вибрали: проф. Зубрицького, проф. Бурка і студ. Волошина.

З черги поставив д-р Осип Когут внесок, аби точку 10. нинішнього порядку Зборів (зміна статуту) стягнути, бо делегати не мали часу познайомитись докладніше, в якому напрямі мають піти та зміна. По короткій дискусії і вияснені головні д-ра Брика рішено, що над справою зміни статуту голосування не буде, зате буде переведена в цій справі дискусія, з чим автор внеску погодився.

Звідомлення з діяльности Просвіти зложив секретар Т-ва п. *Мих. Тарамко*. Тому, що всі важніші дати й цифри, які характеризують ту діяльність, наші читачі знають уже з „Діла", того широкого звідомлення не подаємо.

Іменем верифікаційної комісії поставив *проф. Зубрицький* внесок прийняти протокол з попередніх Зборів. Прийнято одноголосно.

Іменем Ревізійної Комісії промовив *інж. Евген Храпливий*, що поставив внесок ухвалити абсолюторію Гол. Виділові.

КОМІСІЯ-МАТКА.

В цьому місці поставив *д-р Процик* внесок вибрати комісію-матку, до якої увійшли: о. д-р Гнат Цегельський, д-р Блавацький з Сянока, д-р Іван Ліщинський в Бурштина, сел. Михайло Кернога з Підберезець і п. Совик з Рави Руської.

З черги Збір вибрав ще окрему *комісію редакційну і статутову* та поділився *на дві частини*: учасники, що лишились на салі, утворили *адміністраційно-господарську комісію*, а всі інші перейшли до недалекої салі в Т-ві „Зоря", де радили як *організаційно-культурна комісія* під проводом о. дир. Дзеровича і його заступника ред. О. Павлова. Ця організаційно-культурна комісія, вислухавши трьох рефератів: п. *Петрика і Маталяса* (на освітньо-організаційні теми) і п. *Дорошенка* (на бібліотечні теми), зійшлася опісля знову з учасниками адмін.-господарської комісії разом, щоб спільно вести дальше наради, ухвалити поставлені резолюції і закінчити Збори.

В міжчасі на адміністраційно-господарській комісії виголосив реферат *ред. В. Мудрий* на тему: Господарка у Просвіті і шляхи дальшої її санації. Референт зазначив на вступі, що нова санація Просвіти обчислена на 15 літ, який то час поділено на три 5-літки. Опісля промовець говорив ширше про вагу організаційного відділу, якого члени переводили поїздки, стягали позички, і довги, були нерідко екзекуторами Т-ва. На цей діловий рік прелімінує Т-во свої приходи на суму 301.000 зол., еле чи така сума вплине дійсно до Т-ва, годі нині напевно сказати.

В цьому році Просвіта хоче сильно розбудувати свою видавничу діяльність. Крім журналу „Життя і Знання", що є від двох літ самостійний, появлятимуться тепер щомісячні книжочки, кожна на 3—4 арк. друку. На ті книжки, з яких перша вже вийшла, розписана передплата в сумі 3.60 річно (у продажі будуть ті книжки коштувати 5.40 зол.). Поза тим буде виходити що три місяці одна книжка (у вид. „Учітеся"), кожна до 100 сторін друку. В плані є теж видавництво історичних повістей, але все те залежатиме від постави громадянства, себто від його підтримки.

Померший недавно громадянин, емер. судія Мійський, записав Т-ву фільварок на Бойківщині: 300 моргів ліса і 200 моргів поля. Евент. продажа того майна відтягнулаб Просвіту від довгів, а передовсім від відсотків.

Просвіті винні філії, читальні й окремі люди понад 200.000 зол. На жаль, філії і читальні не сповняють дуже часто своїх обовязків і не спішаться сплатити свої довги, хоч мають дуже поважне майно в готівці (чередко розкішне поміж членів, а то й не-членів).

Висилайте передплату на новий рік!!! Вирівнюйте свої довги за часопис!

При кінці свого реферату поставив ред. Мудрий резолюції того змісту, щоби: 1) засновувати якнайбільше зразкових бібліотек, яких основою повинні стати видання Просвіти; 2) влаштувати точно вкладки; 3) сплачувати довги; 4) пропагувати масове членство, допомогу й пожичку Просвіті і т. д.

ДИСКУСІЯ.

Д-р Іван Копач уважає, що не невідповідний крок Виділу: поділити нинішній Зїзд на дві частини. На це голова д-р Брик дає відповідні вияснення.

Д-р Стахів Матвій: На жаль, Просвіта працює без плану. Господ. план — це буджет, а деж той буджет? Буджетовий прелімінар, предложений кілька днів тому, не є зовсім буджетом. Таксамо не вяжуть нікого ті цифри, що їх подав у своїм рефераті ред. Мудрий. Т-во перестушило свій минулорічний буджет — всупереч виразній ухвалі попередніх Заг.-Зборів — на суму 50.000 золотих. Це недопускальне, бо інакше Т-во буде котитись дальше по похилій площі до катастрофи. В дальшому промовець аналізує ріжні цифри звідомлення і вказує, що зат. видатки на адміністрацію в сумі 120.000 зол. є рішуче за високі. Тому треба завести якнайбільші ощадности. Коли нині покликуються на те, що Просвіта мала перед війною субвенції від влади, то треба зазначити, що по війні має Просвіта щорічну субвенцію від народу (дар Просвіті), чого перед війною не було. При кінці поставив д-р Стахів резолюції у змислі своєї промови.

Сел. **Валухович** (Яворівщина) заявляється за ліпшою господаркою і вказує на те, що в централі за багато урядовців. Жалується, що в деяких околицях студентство не працює зовсім на освітньому полі, а займається чим іншим.

На закиди д-ра Стахова відповів нач. бухгальтер Т-ва п. **Іван Павлик,** збиваючи його дані, як нестійні.

Богдан Кравців спинився над видавничою діяльністю Просвіти. Нам треба добрих книжок, зокрема добрих драматичних творів, виданням яких Просвіта повинна занятися.

Проф. **А. Березовський** домагається видачі підручника для читальняного діловодства і радить заінтабулювати Просвіті на маєтностях тих філій, як іне хочуть платити своїх довгів. Радить теж притягнути до Т-ва більше членів. При кінці ставить відповідну резолюцію.

Воробець Федь (Львів) пропонує заснувати збірчий фонд, в якому спентралізувались би всі наші грошеві збірки. Таке розбиття збіркової акції, яке маємо тепер, до нічого доброго не доведить.

П. **Саган** (Камінка Стр.) нарікає на несправність апарату Просвіти і подає приклад з Камінеччини, що голова Т-ва обіцює в найближчих днях розслідити.

Д-р Процик (Буськ) є тої думки, що коли в нашій освітній праці є такі великі недостачі, то винною тут головно низи, себто наші філії, читальні і поодинокі члени, які не сповняють якслід своїх обовязків. Ставить внески в справі однородної вкладки для всіх членів і в справі санації по читальнях.

Дальше промовляли п. **Городиський Володимир** (Дрогобич), **д-р Дмитрів** (Рогатин) і ін.

Год. 4-а попол. Дискусія ведеться дальше.

*

По промовах кількинацятьох учасників і по основній відповіді **ред. Мудрого,** який на основі даних збивав усі закиди, видвигнені д-ром Стаховом, Збори на внесення Ревізійної Комісії ухвалили всіми голосами проти одного-одніського голосу о. Савойки **абсолюторію Гол. Виділові** за час від 1. липня 1931 до 30. червня 1933.

ДОПОВНЯЮЧИЙ ВИБІР ГОЛ. ВИДІЛУ.

Іменем комісії-матки забрав слово її член п. **Ст. Совик** і запропонував на місце вильосованих членів Гол. Виділу отсих кандидатів: о. дир. **Дзеровича Юліяна, інж. Творидла Миколу,** студ. **Волошина Ростислава (з Волині), дир. Терлецького Омеляна** і д-ра **Дзеровича Маркіяна.** На заступників: **Галібея Михайла, Крилошанського Михайла, д-ра Олексишина Ярослава, посла Пеленського Зиновія, Стахову Оксану** і д-ра **Сімович Ірену.**

До Ревізійної Комісії: **дир. д-ра Кривуцького Павла, д-ра Терлецького Михайла, д-ра Гижу Івана, інж. Храпливого Евгена, інж. Рудника Захара.** На заступників: **Пасіку Петра** і **Кліша Михайла.**

Всіх їх вибрали Збори одноголосно.

Після того почалася **дискусія в справі зміни статуту.** Як перший забрав слово референт тої справи **д-р Юліян Олесницький.**

Год. 6.30 веч. Збори продовжуються далі.

ДАМО „ПРОСВІТІ" ВЕЛИКИЙ ДАР У ГРУДНІ! ВОНА МУСИТЬ РОСТИ Й МІЦНІТИ, БО МИ ХОЧЕМО ЖИТИ.

ВІДГУКИ ДНЯ.

LUX IN TENEBRIS.

(Олесеві Бабієві.)

Чотири метри вширш, три вздовж — от і цілий світ. Сірий мур, товариші недолі і два віконця. Одно в мурі на клапоть неба — друге в дверах на клапоть коридору, обидва з решіткою.

Минають дні, минають ночі — подібні до себе як дві сніжинки. Нудні дні волічуться лінивo, отягаючись і зіваючи. Злається нераз: вже день пропав, а він іще вертається. На прикурку присяде, зупне каламутними очима і злобно всміхається: „Не так легко мене позбутися. Там, на світі люди плачуть за мною, то я швидко тікаю від них. Чим більше плачуть — тим швидше тікаю. Але тут... Посиджу ще з вами!"...

Прийде врешті ніч, затягне темні занавіси, постелить чорний ковер на підлозі. Недобра, безока старуха, що ще ліпше вміє насміхатися як день. Зимовий холод вдасться крізь вікно, втискається крізь двері, виповзує з кожного кутка. Цілу ніч по камері ходить і зимними руками мешканців обтулює. Спіть!...

А сни... Ніколи не гірші від дійсности...

— — — — — — — —

На осяяній сонцем леваді матуся розстелює полотна. А сонце кладеться на них як ласкавий котик, витягається, очі жмурить. Маленький хлопчик тільки ждс, глядить, котре полотно трошки підсохло: голову під себе, ноги під себе і катуль-катуль, як клубочок.

— Ой, хлопче, забереш! — грозить пальцем матуся. Зхмарила гріно брови і грубим голосом говорить, але очі як яблуневий цвіт.

Хлопчик гляне на брови — настрашиться, гляне на очі — засміється і далі: катуль-катуль...

— — — — — — — —

Ніч. Запахла бозами, розспівалась соловієм, затикалась зорями. Серел кущів на лавочці біля нього — Вона.

— Як добре, що ти вже з нами. Так тяжко було...

Схиляється над нею і бачить, що в її очах відбиваються зорі, чує, як пахнуть її уста і співає серце.

— — — — — — — —

Весела, тепла кімната. Білі стіни і ясні лиця. В кімнаті самі приятелі і знайомі. Витають його усміхом, але щирим і добрим, як піколи.

— Холи скоріш! Ми так довго вже ждемо на тебе. Дні годинами рахували. В нас тільки праці, а так мало рук. Добре, що ти вже є. Сідай і працюй, про решту не журися. Ми про все подбали заздалегідь.

— — — — — — — —

А часом приснивться — схід сонця. Такий чарівний, безхмарний схід, такого великого, ясного сонця... Люди з хат повиходили, дивляться, а на лицях радість, яка не має рівної собі...

.....Холодно. Будишся зі сну.
На серці сум, а на душі тягар...
А вітер пісню виграє сумну
Про дивну непорушність хмар
Холодна мряка в вікна б'є,
А пустка руку подає
І шепче: Любий мій,
Про мене мрій!"...

А всеж таки і там бувають гарні дні.

Коли прийдуть добрі люди у відвідини, або хоч... передадуть даруночки на свята.

Тоді немов жмуток золотих промінів заблукається між сірі мури.

Галактіон Чіпка.

РЕКЛЯМА

У СВЯТОЧНОМУ ЧИСЛІ „ДІЛА"

яке вийде в значно збільшеному обємі та накладі

ПРИНЕСЕ ВАМ БАЖАНИЙ УСПІХ.

На зимовий спорт для бідної дітвори!

Чи бачили Ви жалісний погляд бідної дитини, як вона дивиться на своїх ровесників, що з рожевими очима, з рожевим від морозу личком мчаться по білому снігу на лещетах, чи саночках? Як що ви бачили — то чи схотіли вглянути в душу такої дитини, та відгадати її думки? А все-таки можна хочби частинно зарадити цьому, та недопускати, щоби ці бідні діти гляділи завистно на багатших ровесників і щоби в їх серцях уже в ярій молодості будився жаль до долі, що не всіх однаково обдаровує приємностями життя.

А коли зважимо, що спорт це не тільки приємність, але й здоровля, сила, життя нашої дітвори, — то повинні ми уможливити їм користати з цього спорту. В кождім домі найдуться старі, поломані лещета, санчата чи совги, які зовсім непотрібно забирають місце. І отсе ми звертаємось до українського громадянства з проханням прислати на нашу адресу непотрібне чи знищене спортове приладдя, яке наші члени ремісники направлять та зроблять здатним до ужитку.

Таким способом наше громадянство поможе убогій молоді користати з зимового спорту.

Приладдя приймають в хлопячій школі ім. Т. Шевченка при вул. Супінського 23. в годинах пополудневих у шкільного сторожа.

—o—

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС. 804 3—4

— **Від 1. січня 1934 р.** удалося нам заанґажувати до нашого ресторану і кавярні артистичний орхестральний ансамбль під орудою знаного нашому громадянству **композитора проф. Богдана Вахнянина.** Певні, що артистичний орхестральний ансамбль з богатим репертуаром (класичні твори, стрілецька муза, колядки, щедрівки, тощо) притягне до „нашої коршмоньки" милих гостей, відновляємо наш льокаль, а відновляючи його вертаємось до давнього традиційного вигляду та його обставини. До милого побачення в день відчинення, а саме 1. І. 1934 р. Початок концертів год. 8. веч. — **Данило Метз, Івен Пук,** власники. 805

— **„Самостійність."** Під цим заголовком появився з датою 1. січня 1934 новий Український тижневик у Чернівцях (вул. Петровича ч. 2), що виходить під гаслом: відвага і власна сила на-роду. Редагує „Самостійність" комітет молоді, видає і відповідає за редакцію Петро Григорович.

— **Для наших лещатарів.** Вибираються наші лещатарі в ріжні і подальші околиці, а деякі дуже гарні місця навіть недалеко Львова лишаються для них незнанними. Ось пр. пригожа для лещатарських прогульок гора (копець) Хорив у Славуті ще не бачила ні одного нашого лещатаря. А оплатилось би зробити там громадну прогульку. Залізницею їдеться з Личаківського двірця до стації Лагодів перед Перемишлянами. Звідси через с. Лагодів вигідною дорогою дістаємося аа гостинець (Львів-Золочів) і в слідуючому селі Славуті (Словіті) маємо Хорив, вищий і гарніший від львівського кіпця. Також серпентина на Хориві вигідніша і ширша; можна нею зїздити безпечно з самого вершка аж до підніжа. В Славуті є по дорозі і інші горбки дуже пригідні для їзди на лещатах або саночках. Варто при нагоді оглянути в Славуті двір і старий монастир наших Василіянок та їх старинну церкву. Цього року повинен провід наших лещатарів заініціювати прогульку на Хорив, тоді і деякі лещатарі з околиці зявились би на Хориві. — **М. М.**

— **Початок навчання на позаочних курсах пасічництва.** Дня 15. ц. м. в Українському Технічно-Господарському Інституті позаочної освіти при Українській Господарській Академії в ЧСР. (в Подебрадах) вийшли з друку і розсилаються 1 і 2 лекції з пасічництва. Уміщено в них розділ „Українське пасічництво та його значіння"; написав його лектор Української Господарської Академії інж.-агр. М. Сочинський. До кінця грудня мають вийти ще лекції 3 та 4. В третій лекції має міститися розділ „Анатомія та фізіольогія бджіл", написаний д-ром Л. Гуменюком (Свалява), а в четвертій — „Походження бджіл, раси бджіл, спадковість у бджіл", написаний д-ром Іваном Драбатим (Берлін). Виготовлення й випуск лекцій розрахований на 6 місяців. Запис слухачів продовжується. Платня за весь курс — 70 чеських кор. За детальними проспектами звертатися на адресу: Ukrajinská Hospodářská Akademie v CSR. Lazně Poděbrady, Zamek. Tchécoslovaquie, або в Польщі до Т-ва „Сільський Господар" — Львів, Ринок 10.

— **Музичний попис.** Попис учнів Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Станиславові відбувся у неділю 17. ц. м. з нагоди закінчення шкільного півроку. Грали ученики й ученици кляси фортепіяну (учит. Крижанівської й Лепківної) та кляси скрипки (учит. Сенкевича й Вислоцького). Як серед учнів нижчих так і середніх років обох кляс є замітні таланти, які при дальшій праці під проводом загально цінених учителів Інституту можуть дійти до мистецької досконалости. Присутні родичі та гості із великим зацікавленням слідкували за грою молодих виконавців. — **Гість.**

— **Бюро Тірка** повідомляє, що в пятницю 29. ц. м. виступлять з вечором відомий пісонькар варшавських театриків Круковський (Львів) і пісонькарка Марія Косська.

— Нижній рів ощущавства. На Поліссі вештався єзел українського православного населення Василь Бакланов, що подавав себе за ченця з Печерської Лаври в Київі й оповідав, що чудом урятувався з різні, яку більшовики зробили ченцям в 1919 р. Кілька років Бакланов мучився по більшовицьких тюрмах, аж нарешті вдалося йому втекти на польський бік. Тут натягав білих селян, збираючи жертви на будову якоїсь церкви, монастиря, тощо. Одначе показалося, що Бакланов був звичайним ошуканцем, що не мав нічого спільного з монастирем та іншими речами, про які оповідав. Побоюючись арештування, він утік назад на радянський бік.

— **16 кораблів замерзло.** З Букарешту повідомляють, що на Дунаю замерзло 16 пароплавів, з того 3 грецькі біля Тульчі, 7 кораблів ріжних держав біля Галацу і 6 в Браїлі. Якщо лід в найближчому часі не розтає, мусять рушити з допомогою ледоломи.

— **Найдорожша книжка.** Британський музей відкупив від совітського уряду т. зв. кодекс сінаітікус, найстарший рукопис біблії у світі за 100.000 фунт. шт. Цю книжку привіз в Ленінграду спеціяльний посланець безпосередньо перед Різдвом до Льондону. Її виставили у музею вже на святах в окремій вітрині. Кодекс має 348 сторінок з чотирома шпальтами і розмір 45 і 39 цм.

— **Медведі в місті.** Як повідомляє румунська преса, в ночі на 20. ц. м. зайшли до парку королівського замку в Клужі два медведі. Один з них появився передпол. на вулицях міста, викликуючи серед населення великий переполох. Поліція стріляла, але без успіху, аж медвідь вернувся назад до парку. Тоді поліція й стрільці окружили парк, щоби вбити двох непрошених гостей.

— **Ріжні вістки.** В південній Сербії появилися численні стада вовків, що нападають навіть у день на людські оселі. — Останні вибори до німецького Райхстагу коштували 1,800.000 марок.

— На Каспійському Морі шаліла страшна буря, що знищила багато малих кораблів. — Минулого тижня у Празі одного дня взято шлюб у магістраті 42 пар. — Великий французький окружний лет довкола Африки закінчений офіціяльно 18. грудня в Альжирі.

— **Найбагатша дівчина на світі** зветься Доріс Дюк, американка; дістане вона в найближчому часі, коли скінчить 21 літ 30 міл. долярів, у 25-ім році 30 міл. дол. і в 30-ім році знову 30 міл.

— **Мері Пікфорд** починає нову карієру. Мілліони, які заробила вона у фільмі, їй не вистачають. Вона має купецький хист і хоче назалі робити гроші. Дотеперішні капітали вложила вона у землю в Каліфорнії, але біржеві операції зруйнували її на якийсь час. Вона заявила, що виступатиме у великім ню-йорськім театрі у новій ревії. Дотеперішні її ролі молодих дівчат зіпсував час; вона доходить до 40 літ і хоче забезпечити собі старість.

—o—

З кіна,

КІНА „КОПЕРНИК" І „МАРУСЕНЬКА": „РОСКІШНІ ТУРБОТИ"

Давно небачений у нас Шевальє найшов собі новий сюжет. Зі старих його фільм лишилась у ній іще любов жіноцтва, але вона сходить на другий плян перед любовю для... дитини, і то не власної. Те саме ніжне серце, що бється на вид кожної спіднички і гарної ніжки, починає враз битись іще живіше на вид пелюшок і безрадних дитячих ніжок. Як позбутись зі своєї хати дитини одним махом? — ось турбота для людини з ніжним серцем і вагання чутливого Моріса доводить до ріжних комічних конфліктів. Ця фільма є тепер черговою сенсацією Парижа, Льондону та Нюйорку.

—o—

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Основання Місцевого Гуртка Союзу Українських Купців у Тернополі. По довших заходах вдалося зорганізувати українських купців і особи, що працюють у торговельних підприємствах, у власне товариство у формі філії „Союзу Українських Купців" у Львові як Місцевий Гурток в Тернополі. В неділю 22 грудня 1933 р. по шестій раз відправлено процесту Службу Божу в церкві оо. Редемптористів, при чому целебранс виголосив пригожу проповідь до численно зібраних купців про завдання купецтва для Церкви і народу. Опісля в 8 год. рано відбулися в домівці „Народньої Торгівлі" в Тернополі сходини місцевих українських купців і осіб, що працюють в місцевих українських торговельних підприємствах і кооперативах. Сходинам проводив начальник складу „Нар. Торгівлі" Микола Турин, секретарював Микола Никифорчук, начальник складу „Маслосоюзу". Реферат про значіння купецтва для розвою і життя нашого народу та про потребу станової організації нашого купецтва виголосив посол д-р Степан Баран і він пояснив статут „Союзу Українських Купців", закликаючи присутніх до основання Місцевого Гуртка цього товариства. По дискусії рішено одноголосно основати в Тернополі товариство під назвою „Місцевий Гурток Союзу Українських Купців" як філію „Союзу Українських Купців" у Львові. На місці підписано подання і статути, які негайно внесено до воєвідського уряду через місцеве староство в цілі зареєстрування цього нового українського товариства. З хвилиною, коли влада зареєструє товариство, розпічне воно свою статутову діяльність і переведе організацію нашого купецтва в місті і в повіті, що без сумніву причиниться до скріплення наших національних сил. Згадані вище сходини вислали привіт на надзвичайні загальні збори „Союзу Українських Купців" у Львові в дні його ювилейного свята десятилітнього істнування, а крім того рішено вислати на це свято українського купецтва окремого делегата в особі радного міста Тернополя купця Івана Майки.

—o—

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

24. XII. **Погонь — Лехія 0:0.** Змагання за мистецтво А-класи.

25. XII. **Погонь — Чорні 3:1** (2:1, 1:0, 0:0). Змагання товариські.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр

Середа, 27. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Четвер, 28. XII. год. 7.30 веч. „Гелька" Монюшка, гост. виступ С. Федичківської і т. варшавських артистів.

Театр Ріжнородностей

Середа, 27. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".
Четвер, 28. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".
Пятниця, 29.XII. год. 7.30 веч. „Стефек".

Концертове Бюро Тірка.

Пятниця, 29. XII. „Льопек" Круковський і М. Корська.

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників", „Фаїн і Фаїн як усмирителі".
АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не дамо землі".
АТЛЯНТИК: „Забавка".
ВАНДА: „Облава в Парижі".
КАСІНО: „Брат діявола", Льорель і Гарді.
КОПЕРНИК: „Роскішні турботи" Моріс Шевальє.
КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста", вертеп: „Під ялинкою".
МАРУСЕНЬКА: „Роскішні турботи" Моріс Шевальє.
МІРАЖ: „Спів, цілунок, дівчина".
МУЗА: „Син Інді" Рамон Новаро.
ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Горн).
ПАН: „С. О. С." — Ледяна гора.
ПАСАЖ: „Бандит детектив" (Кен Мейвард) і додатки.
ХИМЕРА: „Король циганів".
СТИЛЕВЕ: „Чанду", ревія: „Коли зорі світять".
УТІХА: „Кохання та пімста донського козака" з Ів. Мозжухіном.

Закордонне радіо.

Середа, 27. грудня 1933.

Відень (517,2) 11.30 Концерт; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт; **Париж** (1725) 21.45 Симф. концерт; **Білгород** (430,4) 16.30 Пісоньки; **Рига** (525) 19.05 „Баль у Савої" оп. Абрагама; **Берлін** (419) 20.05 Сучасна музика; **Мінхен** (533) 17.50 Концерт; **Букарешт** (394,2) 17.00 Музика; **Стокгольм** (435,4) 20.00 „Кармен" оп. Бізета; **Будапешт** (550,5) 22.00 Циг. музика; **Мілянo** (331,5) 17.10 Спів; **Рим** (441,2) 20.10 Дуети, 21.00 Опера.

Четвер, 28. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.15 Пісні й арії, 18.55 „Дон Карльос" оп. Вердія; **Братислава** (279,3) 12.35 Концерт; **Кошиці** (293,5) 17.00 Концерт; **Прага** (488,6) 20.00 Концерт; **Париж** (1725) 21.00 Камер. музика; **Білгород** (430,4) 20.00 Вечір білг. композиторів, 21.00 Оп. арії; **Берлін** (419) 19.00 Моцартові твори; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.20 Барокова музика, спів; **Лянгенберг** (472) 20.10 „Дас Трененкріглян" муз. поема Шумана; **Мінхен** (533) 20.30 „Весела вдова" оп. Легара; **Будапешт** (550,5) 17.30 Фортепян, 19.30 „Гофманові казки" оп. Офенбаха; **Рим** (441,2) 17.00 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 27. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Англійські пісоньки (грамофон); 12.38 Штравсові вальси (грамофон); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Інструментальна музика (грамофон); 15.50 Спів; 16.10 Для дітей „Зима", „Нещасти Франі" (Б. Герна); 16.35 Пісоньки (грамофон); 17.10 Камеральний концерт; 18.20 Легка музика; 18.50 Балачка про Симф. концерт; 19.06 Всячина; 19.25 Фейл. „Книжкові драми"; 19.40 Спортові вістки; 20.00 Легка музика; 21.15 Спів (Бандровська-Турська); 22.00 Відчит-есперанто „Самопоміч сліпих"; 22.20, 23.05 Танкова музика.

Четвер, 28. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Весела музика з грамофону; 12.38 II. Симфонія Д-дур Брамса (з грамофону); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Легка музика, спів (Ділдур-Залуська); 16.40 Гумор та здоровля; 16.55 Музика з грамофону; 17.05 Про лотиську музику; 17.20 Фортепянновий ресіталь; 17.50 Туристичний бюлетен; 18.00 Визволення Вільна; 18.20 Авд. „Дзвони" (Шекспіса); 19.10 Всячина; 19.25 Актуальний відчит; 19.40, 19.43 Сніговий комунікат; 20.00, 21.15 Музика, спів; 21.00 Почт.-техн. скринька; 22.00, 23.25 Ретрансмісії із закорд. станцій. 22.20 Комунікати; 22.25 Весела авдиція.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА"

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26. XII.: масло —.—, молоко 20 сот., сметана 70 сот. яйця 5.40—6.60 зол. за копу. Тенденція на молоко і сметану удержана, на яйця сильна, на масло вичікуюча.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ від зол. 5.60, філе ручної роботи за безцінь. Колдри 9.80, брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80, ручні таблетки від 39 сотиків, лише у ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660a 5—?

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталіційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 4—15

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові оттомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/49 2—20

ДОБРЕ СКРОЄНІ СОРОЧКИ, чепурні, зі смаком, гарні капелюхи по низьких цінах поручає А. Р. ТЕРІХ, пл. Марійська 1, Готель Жоржа. Тел. 47-44. 31/49 3-3

КУХОННУ посуду по цінах дотепер невидапих продає РЕНТШНЕР, Легіонів ч. 27. 30/49a 1—5

МОТОЦИКЛЕВІ КОМБІНЕЗОНИ імпрегновані і звичайні поручає казково дешево: Вирібня „ПАЛЮМ" Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Ковдри, матраци, тапчани, оттомани, фіранки, дивани, хідники, церати і лінолеум в найбільшім виборі поручає найдешевше

Ф-МА КІЧАЛЕС І МАРГУЛЕС
15/33 **Львів — Сикстуська 18.** 2—3

ОСТОРОГА!
Одинока оригінальна
ЧЕКОЛЯДА
перечищуюча
ДЛЯ ДІТЕЙ
І ДОРОСЛИХ.

Драстік-Любельський

лагідний засіб перечищуючий
ДІЛАЄ ДОБРЕ.

Препарат польський.

Кожна чекольдка в естетичній торбинці.
Виробляє Аптикар П. ЛЮБЕЛЬСКІ, Варшава, Длуга 16.

ВЖЕ ВИЙШОВ І. ТОМ
СВ. ПИСЬМА СТАРОГО ЗАВІТУ
в українському перекладі.
Ціна 6.50 зол. з почтовою оплатою.
Замовляти в о. Д-ра Яр. Лелицького.
752 ЛЬВІВ, вул. Як. Стшемє 15. 5—5

Читайте „Діло"!

Лещатарські комплєти

як штани, вітрівки (імпрегн.), чоботи (дульбокс), дошки (ясеневі), вязання, кийки і шапки виконує і продає за зол. 63.50
ВИРІБНЯ „РЕНОМА"
Львів, СОНЯШНА 9, Телеф. 47-49.
1/32 Вступи і переконаєшся! 10-10

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15 „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 344 (13.543). Львів, пятниця 29. грудня 1933. Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий політичний процес в У. С. Р. Р.

КОССАК І БУКШОВАНИЙ ПЕРЕД БІЛЬШОВИЦЬКИМ СУДОМ.

З певного джерела довідуємося, що в скорому часі відбудеться в Харкові великий політичний процес проти українських комуністичних діячів. На лаві обвинуваченых засядуть між іншими: **Вікул** (передвоєнний соціялдемократичний діяч), **Озерський** (бувший керманич т.-зв. головнауки у народньому комісаріяті освіти УСРР), **Осип Букшований** (про якого була вістка, що його розстріяли в ДПУ), **Березинський** (галичанин), д-р **М. Лозинський** (галичанин, б. член Ред. „Діла"), **Гр. Коссак** (галичанин, б. командант УСС) і накінець **Бей Федір** (галичанин). Всі вони увязнені харківським ДПУ.

Крім того інформують нас, що у часі пожежі в московській тюрмі ДПУ на Лубянці згоріли: **Турянський** (б. член опозиції КПЗУ), **Саврич Карло** (б. провідник опозиції КПЗУ, про якого була вістка, що він наложив руку на себе) і **Орський** (теж галичанин).

Арештування б. посла Бориса Козубського.

Після проголошення засуджуючого присуду у голосному кремінецькому процесі т. зв. „Юнака", коли виводили засуджених з судового будинку, впали з гурту, що стояв перед будинком, оклики на честь засуджених. Зате з місця арештували п-ню **Марію Черкавську**, вдову по бл. п. сенаторі Михайлі Черкавським і п-ню **Шубську**, емер. вчительку, маму одного з засуджених. На другий день поліція перевела ревізію в помешканні відомого чільного представника українського громадянства Волині б. посла **Бориса Козубського** та арештувала його. П-ні Козубському закидають участь у згаданій демонстрації. Борис Козубський сидить у кремінецькій вязниці.

Несамовита історія одного похорону!

Смерть Івана Бачинського, б. касіера „Дністра". — Чому нема клепсидр? — Небіщик не може діждатись похорону.

Трапилась у Львові предивна історія.

В понеділок явився у пароха св. Юра о. прелата Куницького о. Лончина, управляючий церквою св. Миколая та Жовківській вул., з просьбою, щоби дати йому делегацію на похорон якогось Бачинського, замешкалого в дебрах. Як похоронну таксу о. Лончина складав парохії 50 зол. Після перевірки справи парохіяльною канцелярією показалося, що річ іде про *довголітнього скарбника „Дністра", відомого старого українського громадського діяча Івана Бачинського*, який мешкав і помер у домі відомого львівського польського промисловця Бачевського, при вул. Полчинській та який вже лежав у металевій домовині, у мундурі австрійського майора у похоронному домі при вул. Кохановського. Очевидно, о. прал. Куницький відмовив о. Лончині делегацію. У похоронним заведенні „Конкордія" поінформували парохію, що похорон відбудеться у вівторок (вчора) в 10. год. ранку. На цю годину явився на місці від парохії св. Юра о. Семчишин (обіцяної повозки ніхто не прислав), та крім цього о. віцеректор Малиновський, о. Бучацький і о. Годунько. Явилася також орхестра „Зорі", хор під управою радн. Купчинського і громадяни (головно службовики „Дністра", Ремісничої бурси й старшиною та члени „Міщанського Братва" і „Зорі"), яких можна було повідомити устно чи телефонічно. Похоронне заведення мало від сина покійного доручення, *ніяких клепсидр не видавати і тому про смерть пок. Івана Бачинського ніхто до останньої хвилини не знав!* Зібрані священики й громадяни даремне вичікували на похоронний віз. За яку годину присутні довідалися із похоронного заведення, що *родина похорон відкликала*. Названі три останні священики як представники Ремісничої Бурси, відправили панахиду, орхестра відіграла похоронного марша, хор проспівав „Вічная память" — і люди вдивовані та схвильовані розійшлись.

До середи полудня небіжчик лежав непохоронений. Як зачуваємо, мають тіло відвезти до... Варшави! На цю тему кружляють по місті найбільш фантастичні поголоски, як то син покійника і п. Бачевський, відомий промисловець, власник дому при вул. Полчинській, де мешкав і помер пок. І. Бачинський, старалися в той спосіб тихцем — нишком похоронити Покійника, щоби ніхто з українського громадянства про смерть і похорон не довідався і не міг у похороні брати участь!

*

† *Іван Лешкович-Бачинський*, ур. 18. V. 1849 р. у Бачині к. Самбора, як емеритований капітан австр. армії вступив у 1892 році до „Дністра", де 29 літ працював у характері касіера. Підчас війни був покликаний назад до війська й отримав ступінь майора. Після війни повернув до праці в „Дністрі", де в 1921 році пішов на емеритуру. Брав живу участь у громадському житті, був членом-основником і деякий час директором Краєвого Т-ва Кредитового та членом-основником Ремісничої Бурси, для якої особливо заслужився. У міщанських колах користувався за свої заслуги супроти ремісничо-промислового дорослу великою повагою. До останніх днів свого пізнього віку живо цікавився українськими громадськими справами.

Був повівчаний з німкинею, з дому Юнгфайн. Мав двох синів, які скінчили ним. гімназію у Львові; молодший згинув на війні, старший є високим урядовцем у міністерстві фін. нім. у Варшаві.

Проти спроб відорвати Україну.

МОСКВА, 27. 12. ПАТ. Центральний екзекутивний комітет Рад. України скінчив свої наради. У вислапій Сталінові чолобитній телеграмі комітет запевнює, що „народні маси України будуть зміцнювати братні звязки з іншими радянськими республіками, згуртованими довкола світової пролетарської революції Москви", а „всяка контрреволюція й інтервенція повинні тямити, що солідарність українського народу СРСР є непохитна та що всякі спроби відорвати Україну стрінуться з рішучим і безпощадним спротивом." На кінцевім засіданні предс. Петровський ще раз підкреслив вагу приязних взаємин, що лучать Радянщину з Польщею, Францією й Америкою.

—o—

Жидівська кольонізація в Америці.

Уряд Зл. Держав признав позичку пів міл. долярів на поселення на ріллі 200 жидівських родин. Кольоністи рекрутуються зміж жидів, що заняті в одяговім промислі. Кожна родина дістане фарму, яка вистарчить на вижившення родини. Кошти кожної фарми обчислені на 3.000 зол. Численні жидівські організації підтримують цю кольонізацію. Незабаром відбудеться в Ню Йорку загальноамериканська жидівська конференція під гаслом повороту на ріллю.

Ширіть наш часопис!

ЯКІ ПРЕМІЇ ЖДУТЬ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ДІЛА"?

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20.
впроваджує від 1. СІЧНЯ 1934 р. ПРЕМІЇ ЗА ОЩАДНІСТЬ у висоті 25—100 зол. Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк негайно висилає.

Велика знижка цін
на всі роди ВИНА в складах Народної Торговлі у Львові і в краю.
Природні і гварантовано виноградні ВИНА дістати можна лише в складах НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ.

14 дешевих днів
40% знижка ціи на всілякі товари блаватні і білизняні - - - -
Для приміру подаємо:

Флянела білизн.	0.60	Полотно	0.60
Флянела піжам.	0.75	Димка на підшт.	0.70
Флянеля в найв. зорі	1.—	Сирівка	0.60
Бай двосторонна	1.70	Зефір на сорочки	0.80
Вельвети і штрукси	1.75	Полотно	1.30
Ваталіна	1.50	Полотно на прост.	1.30
Шевіоти на мундурки	2.25	Хустинки до носа	0.20
Шевіоти на убрання	2.75	Ручники вафлеві	0.35
Вовна на сукні	3.—	Ручники купал.	0.65
Сукна лещат.	3.25	Пошевки	2.40
Вовна на плащі	7.—	Капи і обруси	2.75
Пледи	5.50	Підпинки ковар.	5.50
Коци	5.50	Колдри сатинові	9.—

УВАГА: Білети до Великого Театру і Ріжнород. в партері даром як премія при закупі товару від 15 зол., а від 5 зол. білети до кін Паляс, Апольо, Атляптік і інших.
Галицький Магазин Новостей, Львів, Галицька 15.
Хто предложить цей вирізок, дістане даром гарний дарунок.

АРХИТВІР АНГЛИЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

Діловий Зїзд.

ПІСЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ЗБОРУ Т-ВА „ПРОСВІТА"

Львів, 27. грудня 1933.

Характер цьогорічного Загального Збору Т-ва „Просвіта" у Львові можна вважати наскрізь діловим. Коли в попередніх роках Збори головного українського освітнього товариства відбувалися нерідко в атмосфері бурливій, коли на салі нераз шуміло, а президії тільки з трудом удавалося втихомирити розбурхані пристрасти, — то цього року не було з того всього ні сліду. Учасників Збору, що явилися зрештою в меншому числі, як звичайно, зєднало одно бажання: допомогти матері українських товариств вийти зі скрути матеріяльної і вдержати „Просвіту" й надалі як головний освітньо-виховний осередок всього нашого народу по цей бік риської лінії.

До ділового ходу нарад цьогорічного Збору „Просвіти" причинилась також обставина, що Збір той, вислухавши звідомлення з діяльности Т-ва і звідомлення Ревізійної Комісії, по-„ілився на дві частини, які радили як дві окремі комісії: адміністраційно-господарська й організаційно-культурна. На одній і другій комісії були виголошені окремі реферати, після вислухання яких учасники обох комісій зійшлися знову разом, щоб перевести вже дискусію над вислуханими рефератами і над зголошеними внесками. Чи цей спосіб нарад утримається і на будуче, не знаємо, на всякий випадок такий поділ учасників Зборів на дві окремі частини, які радять над справами, що їх ближче цікавлять і для яких вони мають більше зрозуміння, має свої добрі сторони.

Характеристичним явищем, що кидалось у вічі кожному учасникові і Зборів Рідної Школи і Зборів „Просвіти", була повна відсутність на цьогорічних зїздах обох тих установ делегатів з радянофільською закраскою. А ще не так то давно такі делегати творили на Зборах наших культурно-освітніх централь більшу чи меншу групу, яка голосними вигуками, криком і вереском вносила не тільки шум і замішання в наради, але й намагалась їх розбити. Прочищення атмосфери в цьому напрямі, поза вилімінування радянофільських елементів зі Зборів наших осередніх установ уважаємо явищем з кожного погляду дуже корисним, явищем, яке свідчить понад усякий сумнів ясно про теперішні настрої зорганізованого українського громадянства.

Підчеркуючи вині в загальному наскрізь поважні і ділові наради вчорашнього Збору „Просвіти", не можемо всеж таки помінути мовчанкою виступів деяких учасників, членів соц.-радикальної партії, що пописувались лустомельщиною, забираючи ось-так зовсім непотрібно дорогий час і продовжуючи Збори майже до 9. год. вечора. Це тимбільше дивне, що члени тої партії входять до Головного Виділу Товариства, працюють у його комісіях, отже знають добре стан справи, за який зрештою несуть теж відповідальність. Отже на що здалася така поведінка? І як воно виглядає, коли член господарської комісії, що має змогу переводити свої пляни в життя в тій комісії, викочує велику гармату на Заг. Збори, щоби з неї обстрілювати цілий Виділ? Через тих радикальних промовців не прийшло м. ін. і до ухвали в справі зміни статуту, хоч пропоновані зміни уможливилиб усім читальням „Просвіти" діставати звільнення при своїх імпрезах від високих стемплевих оплат та дозволилиб „Просвіті" поширити сітку своїх читалень у цілій Польщі. Радикальні промовці вчіпились точки про унормування членства в „Просвіті" — зрештою також важної, і через цю точку не дійшло до голосування в справі зміни статуту в інших точках, так, що цілу справу прийшлось остаточно відложити на пізніше. І таким робом читальні „Просвіти" — в противенстві до кружків „Р. Ш.", „Лугів" та інших установ — мусять платити й надалі за дозвіл на кожну свою імпрезу поважну грошеву суму, таким робом „Просвіта" не може рушитись зі своїми читальнями й філіями поза територію трьох східно-галицьких воєвідств...

Це булиб оті дрібні „тіни" вчорашнього Збору „Просвіти", що зрештою не перешкодило нашій освітній централі відбути своїх нарад, як уже сказано вище, гідно й поважно. Це одночасно запорука, що Гол. Виділ „Просвіти" піде й дальше раз наміченим шляхом розбудови матері всіх наших установ і її повної санації.

Рідна Школа,

виховання й орґанізація українського приватного шкільництва

та завдання української шкільної політики.*)

Використовуючи таку численну приявність рідношкільних діячів і доповнюючи передполудневу дискусію, змінюю частинно тему мого реферату. Дозволю собі перш усього звернути увагу Високого Зїзду на такі завдання, які окреслюють становище Рідної Школи у цілому комплексі справ, що їх сьогоднішне наше положення ставить перед українське зорганізоване громадянство у звязку з українською і з державною шкільною політикою. Тому не можемо обмежити наших уваг виключно до статутової діяльности Рідної Школи; тут безумовно потрібна орієнтація у ширших, загальніших проблемах.

ЗАВДАННЯ РІДНОЇ ШКОЛИ І ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ СУПРОТИ НАРОДНЬОГО ШКІЛЬНИЦТВА.

Їх означають ось які цифри: згідно з офіційною статистикою у народніх школах є молоді 4,356.000. Скільки в тому української молоді — статистика не каже. Зате каже, що гр.-католиків і православних є в народніх школах 16.9 проц. (Rocznik Statystyczny 1932 r.). Хоч не маємо даних, щоби перевірити ту цифру, однак вона напевно не за висока. Відраховуючи частину православних на інші народности і приймаючи, що українська дітвора творить 16 проц. усієї дітвори в народніх школах, дістанемо число 696.960 або кругло 700.000 як число українських дітей у народніх школах. Йдучи за ключем цього самого статистичного джерела, можемо вирахувати, що у всіх українських народніх школах є около 100 тисяч української молоді, в утраквістичних около 350 тисяч, а в народніх школах з польською мовою навчання около чверть міліона. Коли взяти під увагу, що в народніх школах Р. Ш. є всього — згідно з нинішнім звітом — приблизно 5.400 дітей, то вийде, що під безпосереднім впливом українського громадянства є лише 0.78 проц. усіх українських дітей. З цих статистичних даних треба поробити ось які висновки: 1) українське громадянство мусить далі класти великий натиск на розбудову свого приватного шкільництва. Порівнаймо ще його стан от хочби з німецьким. Ми маємо 33 приватні нар. школи Р. Ш., німці мають своїх 209, до наших шкіл ходить 5.344 дітей, а до німецьких 11.237. Пропорція для нас дуже некорисна! Коли взяти під увагу, що німців у Польщі є вдесятеро менше, ніж українців, то відношення скількости наших приватних шкіл до німецьких є як 1:63 — в нашу некористь. Те відношення не дуже поправляє факт, що ми маємо кілька інших приватних народніх шкіл, поза Рідною Школою. 2) Треба далі організувати оборону народнього державного шкільництва і втягати українське організоване громадянство й українських родичів до боротьби за поширення державного народнього шкільництва з українською мовою навчання і за вплив українського громадянства на те шкільництво. 3) Треба звернути особлившу увагу на справу позашкільного впливу на українську молодь з деожавних народніх шкіл, отже на дитячі бібліотеки, підручники, лектуру, літературу, юнацьку і дитячу пресу, курси до-

*) Реферат — у скороченні — виголошений на Заг. Зїзді Р. Шк. 26. грудня ц. р.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 29. ГРУДНЯ 1933.

Д-Р В. ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ.

Модерне мистецтво на нашому ґрунті.

З приводу вистави АНУМ.

З ріжних причин обективної натури АНУМ не репрезентує якогось мистецького напрямку, тільки сполучує у собі напрямки найріжнородніших мистецьких осередків.

Через те не можна подати загальної характеристики мистецьких проблем і цілей цього об'єднання. Треба спинитися на поодиноких мистцях і напрямках, які вони заступають. Панують тут найріжнородніші гетерогенні течії, почавши від імпресіонізму Глущенка (зазначуючи тільки найважніші) через неоімпресіонізм, нахил до нової річевости Сельського, шукання загальних форм у Муєнкової, анатуралістичної декоративности Андрієнка, плякатовости і нахилу до конструктивізму Гординського аж до фантастичного, на зміст обрахованого, експресіонізму Бутовича та візантинізму Осіньчука. Це низка ріжних течій, де пробиваються впливи ріжних середовищ і напрямків, які завважили на згаданих мистцях.

З огляду на фрагментарний характер екскурсів деяких мистців слід подати точнішу характеристику.

Добре угрунтована є імпресіоністична мистецька культура Миколи *Глущенка*. Мане, а головно Ренуар були його maestri di capo. Своєю свіжістю і пахучістю зображення поверхні тіла між усіма іншими картинами відзначається його портрет жінки. Мягкою, пухкою атмосферою окутаний порт у Кан. Смілині кольористичними імпресіями акварелі. Безперечно, що Глущенко володіє всіми засобами імпресіонізму. Російські академічні малярі — виховувані рівнож у французьких школах — володіли певно не гірше засобами французького академізму. Але ніхто з них не знявся так високо, щоби міг поважно суперничати з французьким академічним малярством. Кожне мистецьке перешіплення на чужий ґрунт — коли вриваються корінні звязки з тим ґрунтом, з якого виростає мистецтво, загрожує органічній творчости нидінням.

Сельський представник „нової річевости" і нового загального формалізму (упрощення природних форм-явищ) замітний своїми студіями над інтенсифікацією освітлення та барв. Контраст освітлених площ і гра світла, що впадає, є темою „композицій з дверми" та вітрильників. Конкретний у формах він навіть змагає до конкретизування світла та барви. Так повстають світляні та барвисті плями. Якась ляпідарність праформ пробивається в зображенні льокомотиви, яка лізе повзе як червак по землі.

Менше переконовучі намірено ляпідарність форм є „Пні", „Корабель", „Інтерієр з кораблем" та студії до зими. Зате глибокі ефекти інтенсифікації світла і барв осягає Сельський у вітрильниках: тут вже получує старих голяндців з новочасною річевістю. Гранчатє ляпідарність брил та площ контрастує з приглушеною вишуканістю атмосфери в зображенні порту. Сельський залюбки передає атмосферу, де відчуває світляні та кольористичні тонкости і сполучує їх з формальними проблемами та новочасною річевістю в одно.

Оригінальні студії та композиції *Андрієнка*. Легкістю та декоративністю нагадує французів. Найзамітніша „мертва натура" з маскою, слабші цвіти. Студії на тему українського костюму без розмаху та фантазії.

С. Гординський заступлений рядом олійних образів. Без властивої сугестивної просторової сили є два пейзажі. Навіть у мостах над Сеною, де пересікаються просторово мости, брак властиво відчуття простору, бо Гординський звик до площі. Декоративне є гуцульське весілля. Живий рух, композиція, „деревляно"-конструктивічні фіґури творять цілість повну експресії. Нагадуються при тім усе плякати. Те саме можна повторити про портрет М. Колесси. Зрештою у портретах слідна ще хитність. Маємо враження, що Гординський не розвинув ще свого таланту в олійних образах. Зате його царниною є ґрафіка; тут він у своїм середовищі і з неї вміє добувати мистецькі тонкости.

За мало для повної характеристики дала п. *Я. Музикова*. У виставлених картинах відзиходимо те саме шукання шляхів загального формалізму та упрощення форм, що у Сельського тільки без кольористичних та світляних ефектів.

Цілком осторонь стоїть *Осіньчук*. Він вертається до призабутих у нас традиціональних форм візантинізму. З нього відтворює нові форми. Цей неовізантинізм — у противежності до більшости заступлених малярів — має в собі посмак самобутности та оригінальности. Виринають перед нашими очима великі площі, ідеальні, стилізовані обличча гіератизм фіґур. Це навязування до старої традиції та її творче асимілювання в дусі новочасного малярства має перед собою будучність. Хто зна є чи на творча синтеза, яку вніс незабутній, у нас ще не цілком розумілий, Холодний не є найбільш органічним явищем у нашому новочасному малярстві.

Серію образів замикають мистці більше або менше модерних напрямків: *Шатківський, Лясовський, Мезик, Фортух* (пізній імпресіоніст, напр. у зображенні церкви) і мало замітний, як малий *Винниченко*.

(Покінчення буде.)

З огляду на різні думки, які виникають що звучать серед відвідувачів, надаємо, що цікаво було нашим читачам почути ще кілька слів від тих, які мають ми на цьому місці минулого тижня. — *Редакція*

ДЕЗИНФЕКЦІЮ УСТНОЇ ЯМИ І БІЛІ ЗУБИ
осягнете, уживаючи щоденно тільки пасту до зубів
„АЛЬОЕ“
Фабрика Альое виробляє тежкрем сухий під пудер, крем товстий (спортовий) і порошок до зубів.
568 ?

повняючої освіти, українознавства, тощо. 4) Великанську вагу матиме в скорому часі справа т. зв. домашнього навчання. Неофіційні польські джерела кажуть, що дітей поза школою є около 800 тисяч. Скільки в тому українських дітей — не знаємо, але напевно більше, ніж 170 тисяч. Те число щорічно зростає і зростатиме далі у звязку зі зростаючою редукцією державного вчительського персоналу та іншими ощадностями. З тієї маси позашкільних дітей напостатимуть, скажім, евідентні аналфабети. До них дійдуть ще т. зв. поворотні аналфабети. Нові шкільні закони, які м. і. поставили собі завдання, — вводячи 7-літній шкільний примус і обовязкову доповняючу освіту після покінчення нар. школи, — зменшити загрозу поворотного аналфабетизму, не матимуть під тим оглядом сутнього значіння для нас. А це тому, що державні народні школи з перевагою української дітвори є і будуть далі у 98 проц. школами найнижчого ступня, отже школами з найнекориснішою організацією навчання, т. зн. з так званою тихою наукою, з ріжними штучними комплетами дітей, скороченою програмою і т. д. Всі ці огляди є для освіти ширших народніх мас на дальшу мету настільки некорисні, що справа організації позашкільної науки, або доповнення шкільної, виросте до величезного значіння. В дану хвилину, використовуючи закони, зможемо це зробити найуспішніше лише через домашнє навчання. І тому слід нам звернути на нього послідовну і плянову реалізацію якнайпильнішу увагу.

В. Кузьмович.

(Продовження буде.)

Загальний Збір Т-ва „Просвіта“ у Львові.

ДАЛЬШИЙ ХІД ДИСКУСІЇ. — СПРАВА ЗМІНИ СТАТУТУ. — РЕЗОЛЮЦІЇ

У доповненні до вчорашнього звіту із Загальних Зборів „Просвіти“ подаємо, що в дискусії над рефератом ред. **В. Мудрого** в адміністраційно-господарській комісії забирали слово крім поданих учора промовців ще пп.: головний бухгальтер „Просвіти“ **І. Павлик**, який з актами в руках полемізував із тезами д-ра Стахова, **Волод. Городиський** (Дрогобич) у справі членських вкладок і членських виказок, **Крилошанський** (Львів) і д-р **Булак** (Сколе) в справі Милування та членських книжечок. Кінцеве слово в тій комісії мав ред. **В. Мудрий**, який давав вияснення всім промовцям і зокрема запявся аналізою та критикою тез д-ра М. Стахова.

У тому місці прийшов до слова представник комісії-матки п. **Ст. Совик**, що запропонував кандидатів до Головного Виділу на місце вильосованих, уступивших і померших. Вислід виборів подали ми вчора.

Після вибору пішла дискусія над культурно-освітніми й освітньо-організаційними справами. У цій дискусії забирали слово: **проф. Бурко** (Золочів), селянин **Москва** з Підберізець к. Львова (говорив незвичайно інтелігентно), п. **Гаврилюк** (Львівщина), **д-р Мелінішин** (Тернопіль), **Рачець Федір** (селянин із Жовківщини), **о. Прийма** (з Дуліб), **о. Савойка** (в справі майна читалень), **д-р Дмитрів** (Рогатин) про необхідність аполітизму в освітній роботі, **ред. Павлів**, про суть культурної праці, **п. Поцяляк** про оживлення слабих філій, **п. Паук** і **п. Мартинів** про потребу використання безробітної інтелігенції для праці в „Просвіті“. Наведені промовці вичерпали дискусію над культурно-освітніми рефератами, виголошеними в освітньо-організаційній комісії. Ця дискусія на загал була річева та корисна.

З черги прийшов до слова представник статутової комісії в особі **д-ра Ю. Олесницького** зі Станиславова. Д-р Юл. Ол. заявив, що статутова комісія рішила запропонувати Заг. Зборам деякі зміни, які, на думку комісії, треба провести тепер, а інші зміни відложили до чергових зборів. Референтом статутових змін від комісії був **мец. Михайло Корчинський**. Над справою зміни статуту вивязалася широка, дуже складна дискусія, в результаті якої точку зміни статуту знято з порядку нарад. Найважнішою причиною того, що цю точку знято з порядку нарад було те, що всіх учасників Загального Збору було тільки 170, а згідно з вимогами статуту до ухвалювання статутових змін треба 200 учасників.

Коли цю справу таким чином зліквідовано, піддала президія Зборам під розвагу справу членства і передплати всіх видань „Просвіти“. Збори рішили, що в цьому році за вплату **25 зол.** на рік кожний член матиме заплачену вкладку, пренумерату на видавництва і пренумерату на **„Життя і Знання“**. Минулого року за все те платилося 30 зол. Двозолотова вкладка остає далі в силі.

Після того прийшла до слова резолюційна комісія. Від неї промовив **ред. В. Целевич.** Запропоновані резолюції відчитав **М. Дужий.** Всі резолюції ухвалив збір без труднощів за виїмкою тих, які запропонував д-р М. Стахів, а які були протистатутовими. Над його пропозиціями вивязалася обширна дискусія, в якій забирали слово передовсім проєктодавець **д-р М. Стахів**, який їх боронив, проти цих резолюцій промовляли **М. Корчинський, В. Целевич, З. Пеленський**. Підтримував д-ра Стахова **о. Савойка.** У результаті тієї дискусії проєктовані д-ром Стаховом резолюції провалилися.

На тому Загальні Збори закінчились.

Вагаються з відповідю.

ПАРИЖ, 27. 12. ПАТ. Часописи звертають спеціяльну увагу на вчорашню конференцію міністрів Шотана, Бонкура, Далядієра і Саро, що приготовили внесення на сьогоднішне засідання кабінету в справі становища супроти німецьких пропозицій. Оголошений комунікат не виясняє характеру тієї конференції, але преса сумнівається, чи уряд відкине засаду переговорів, ведених між Францією і Німеччиною поза Женевою

Як за царських часів.

БЕРЛІН, 27. 12. ПАТ. „Фосіше Цтг.“ повідомляє з Парижа, що на основі поголосок, які там кружляють, Франція запропонувала перед двома тижнями Радянщині оборонний союз, який обвязував би обі держави на випадок, якби заатакувала їх третя держава. Проєкт предложено буцімто перш усього радянському амбасадорові в Парижі Довгалевському. Крім того Франція мала заінтересуватися справою своїх союзників, перш усього Польщею. Часопис зазначує, що Москва досі не відкинула французької пропозиції. На думку часопису такий союз міг би бути спрямований тільки проти [illegible]

Вбили архиепископа в церкві.

ЛЬОНДОН, 27. 12. ПАТ. З Ню Йорку наспіла вістка про вбивство, якого жертвою впав у Різдвяну ніч примас вірменсько-католицької церкви в Америці, архиеп. Туріяна. Коли в часі нічної відправи архиепископ підійшов з процесією до вівтаря, зміж народу виступило нагло 4 людців, що з великими ножами кинулися на архиепископа, одітого в святочні ризи і заштилетували його. Всіх чотирьох напасників придержано. Показалося, що це вірмени. За причину свого вчинку подали, що будучи вірменськими націоналістами, вважають діяльність архиепископа Туріяна, який заявився за вірменською радянською республикою, шкідливою для інтересів незалежної Вірменії. Туріян прибув з Вірменії до Америки вже після більшовицької окупації й частина вірменської еміграції в Америці сильно його поборювала як прихильника радянської політики.

Полотна НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ
КОВДРИ, МАТРАЦИ, ДЕРКИ
СОЛІДНІ І ДЕШЕВІ
ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ
ЛЬВІВ, РИНОК 30.

„Фільософія“ пана Винниченка.

До характеристики колишнього партійного то вариша.

„Віднайшовся слід Тарасів“, — скажемо словами безсмертної Гоголевої епопеї, „Тарас Бульба“. В. Винниченко, про якого відомо було останніх майже десять років, що він невідомо, що робить і невідомо, яких політичних переконань додержується, той самий п. Винниченко зненацька озвався в пресі, що він комуніст і що хтось з непорозуміння, вимагав від нього „зміни всього фільософського світогляду та політичних переконань“.

Ця авторитативна заява не може лишитися без відповіди. Треба сказати публично про п. Винниченка те, що йому належиться, особливож у цей момент, який так трагічно переживає цілий український нарід.

Загально кажучи, українці — люди делікатної вдачі. Українці цінять культурну працю (наукову, письменницьку) і готові культурному працьовникові дарувати багато навіть тяжких політичних промахів, провин і „внбриків“. Ця пошана до культури лежить глибоко в свідомості українських мас. Дозволю собі навести тут один власний спомин. У 1920 р. в січні мені довелося бути на Уманщині разом з українською армією, що почала тоді свій відомий „зимовий похід“ проти Денікіна та більшовиків. На Уманщині я мав нагоду довідатися, що селянство цього повіту та повітів сусідніх зібрало цілу чумацьку валку з салом, мясом, борошном, пшоном та з іншими харчами, щоби післати в Київ, як дарунок голодним членам Української Академії Наук (тоді ще не ВУАН, без „соціяльних замовлень“ та без „академиків“ типу того славнозвісного коня, що його римський імператор Калігула зробив був сенатором).

„Ні, — думав я собі в той час, — цей нарід не пропащий, коли має такий високий ідеалізм“.

Бож справді, — сказатиб: що є спільного у такого київського селянина з арабською літературою, з санскритською мовою, або з диференціялами та інтергралами? Аж ні! Той самий селянин, який перед революцією і за революції міг (за словами Шевченка) „різати все, що паном звалось“, отой нащадок Гонти й Залізняка тепер побачив, що та наука є своя, українська, і що той учений-академік є теж своя людина, бо говорить з ним його рідною мовою „по простому“. В цьому є безперечна революційна, поступова сила національної ідеї народу, що визволяється. Ця ідея в рішаючі моменти історії може його перевертати і віки загачувати...

П. Винниченко має той привілей, що належить до Literatenstand-у, він письменник з метким пером. Власне його письменницькі успіхи забезпечили були його **політичну кар'єру.** Вже при організації Української Центральної Ради 1917 р. стояло відкрите питання, хто має бути її головою — Грушевський чи Винниченко. На жаль, досвід із професором та письменником, як політичними провідниками, не виправдав надії на Україні.

Fünfundsiebzig Profesoren —
Vaterland, du bist verloren!

писав колись Г. Гайне про німецький „професорський“ парлямент у Франкфурті. Само собою, це зовсім не доказ, що професор або письменник не може бути політиком. Навпаки! Чехословацький президент проф. Масерик з цього погляду дає просто класичний приклад професор Сорбони в Парижі Брак (Деруссо) є одночасно визначним діячем французької соціялістичної партії (спеціяліст з класичної фільольогії), померлий позаторік довголітній провідник голяндської соціялдемократичної партії Трульстра був заразом і славним поетом малого фризького народу, професором був і славнозвісний Жан Жорес. З цих прикладів, взятих випадково (а їх можна було б значно збільшити) бачимо, що не професія рішає в індивідуальности політичного діяча, політичного провідника.

Історичні факти свідчать, що всі видатні політичні діячі були людьми **великого характеру.** Вони часто починали свою роботу з малою купкою прихильників, на початку їх противники з них глузували й сміялися, ставили їм, здавалось би, непереможні труднощі, але ці провідники, обдаровані твердим характером і непохитною вірою в свою справу, йшли вперед, не гнулися після поразок, а, навпаки, ще більше гартували свою волю до остаточної перемоги своєї ідеї. Такі люди як Вашингтон, Гарібальді, Мацині, Де Валера, Жорес, Шевченко, Міцкевич, Драгоманів — це все насамперед **політичні характери.** Відніміть у Шевченка його непримиренний дух, його непохитну віру в свою ідею, віру, яка йому не дала загинути в найстрашнішій царській каторзі, то що лишиться з Шевченка? Він же й на засланні звертається до своїх „дум і слави злої“:

„За тебе марно я в чужому краю
Караюсь, мучуся... **але не каюсь!**“

П. Феденко.

(Продовження буде.)

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовняні, шовкові, бавовняні та білизняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 37

По широкому світі.

— Перший радянський амбасадор у Вашінґтоні, Трояновський, виїхав з Москви до Америки з двома членами амбасади.

— Більшовицька управа східно-китайської залізниці зажадала від інтендантури японської армії в Манджурії 22 міл. рублів за перевіз японських військ.

— На основі опінії тутешніх політичних кол. мін. Бонкур виїде в заповіджену подорож до Варшави і Праги аж у лютім, бо мусить бути на нарадах французького парляменту, що розпічнеться 9. січня, а 15. січня поїде до Женеви, де возьме участь в засіданні Союзу Народів і розброєвій конференції.

— В Парижі перебуває грецький міністер закордонних справ Максімос і конферував з міністрами Бонкуром і турецьким амбасадором у справах балканської політики. Опісля поїде до Риму, де стрінеться з Мусолінієм.

— В долині ріки Олдой, допливу Амура, відкрили великі поклади золота.

— Після конференції Малої Антанти, яка відбудеться в Загребі, югославянська королівська пара виїде з офіціяльною візитою до Парижа. Запрошено теж офіціяльно румунського короля Карла.

— Помер президент Каталонії Франческо Масія. Його наслідником правдоподібно буде еспанський посол у Брюселі Сальватор Еберт.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найзвичайніше зістанем у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ.
22/48 ГАЛИЦЬКА 3.

Страшна залізнича катастрофа у Франції.

ЗУДАР ДВОХ ПОСПІШНИХ ПОТЯГІВ. — 217 ОСІБ УБИТИХ, ПОВЕРХ 300 РАНЕНИХ. — ПРИЧИНОЮ ГУСТА МРЯКА.

Пізнім вечором дня 23. н. м. склалося у Франції нещастя, що вкрило жалобою увесь край на час латинських Різдвяних свят. Між стаціями Вер-Торей і Ляні-Торіні у віддалі 23 км. від Парижа поспішний потяг Париж Штрасбурґ наїхав на поспішний потяг Париж-Нансі, що стояв недалеко стації Ляні. Удар був такий страшний, що всі вагони розбилися на дребезги і з обох потягів лишилася тільки кува трісок і заліза. Жертвою катастрофи стало поверх 500 осіб, з того 217 убитих і 300 ранених. Третій потяг, що їхав у відворотному напрямі, задержався завчасу на 100 метрів від місця катастрофи. Є це одна з найбільших залізничих катастроф, які знає історія. Склалася вона серед таких обставин:

Поспішний потяг Париж-Нансі відїхав з півгодинним опізненням зі східного двірця в Парижі і біля стації Ляні мусів задержатися в полі, бо шлях був замкнений з причини перебігу підміського потягу. В тій хвилині надїхав поспішний потяг Париж-Штрасбурґ, що теж з великим опізненням виїхав з паризького східного двірця. Машиніст не дочув акустичних сигналів сторожі, а сигнал оптичний побачив аж тоді, коли вже не міг здержати потягу, що їхав зі швидкістю 105 км. на годину. Наслідком страшного удару, складові частини возів вилетіли в повітря з такою силою, що знайдено їх у віддалі кількасот метрів. Після страшного гуку з кучі розбитих вагонів стали добуватися жахливі крики ранених. В одним з потягів находилися теж шкільні діти, що їхали додому на свята. На місці не було ані робітників, ані лікарів. Аж за дві години надїхав перший рятунковий потяг з Парижа. До того часу рятувало довколишнє населення. Взагалі рятункова акція стрічалася з великими труднощами з причини густої мряки. Один з французький вояк, який брав участь у рятунковій акції, сказав, що від часу боїв під Верден не бачив ще такого пекла. До того рятункова акція була зорґанізована нелегко й побільшувала число жертв катастрофи. В перших трьох годинах були до розпорядження тільки одні лікарі. Багато ранених умерло від знемоги та упливу крови. Багато вбитих були так змасакровані, що годі було стверднти їхню тотожність.

На основі приблизних обчислень міністерства французьких залізниць прийдеться заплатити родинам убитих і ранених відшкодування в сумі поверх 100 міліонів франків. Між убитими находяться два французькі посли Шіяпіно і Ролєн, а три посли є ранені.

Два дні добували вбитих зпід кучі румовища. Ранених перевозили до шпиталів у Ляні та Парижі. На східному двірці в Парижі, який перемінено в жалібну каплицю, відбувалися жахливі сцени, коли свояки розпізнавали тіла вбитих. До каплиці прийшов кардинал Вердьє і відправив панахиду за погибших. В богослуженні взяв участь президент Лєбрен з рїжними представниками влади.

ПАРИЖ. 28. XII. ПАТ. Досі не устійнено докладно причин залізничої катастрофи під Ляні. Правдоподібно причиною була густа мряка, серед якої залізнича служба не дбачила сигналів. Із зізнань пасажирів виходить, що сигнали показували справді вільний відх. Це потверджувало би правдивість зізнань машиніста і керовника курієрського потягу. Дефінітивно справа буде вияснена після розслїду приладів, що реєструють в паровій швидкість потягу і після переслухання більшого числа свідків. У списку вбитих находяться два польські назвища: Осип і Теофіля Мисьорські.

ПАРИЖ. 27. 12. ПАТ. Нині рано в шпиталі в Ляні померли дві особи наслідком ран підчас залізничої катастрофи.

ПАРИЖ, ПАТ. 27. 12. Нині рано відбулась врочиста церемонія випроваджения жертв залізничої катастрофи зі Східного двірця, який замінено на каплицю. В похороні взяли участь президент республики Лєбрен, премієр Шотан, члени уряду, багато послів і сенаторів, представники суспільних установ, синдикатів і орґанізацій залізничників. Перед похоронами виголосили промови Реноден, предсідник адміністраційної ради залізничого т-ва та міністр праці Паґанон. Міністр в імені уряду й народу відлав честь померших і впевнив, що уряд переведе якнайточніше слїдство, щоби устійнити причину катастрофи та щоби на будуче не приходило до катастроф. З огляду на таку велику катастрофу французький нарід жадає, щоби всю фр. науку й техніку віддати на забезпеку людського життя. Сигналізацію, залізничі матеріяли та шлях мають значно поліпшити та довести до якнайкращого стану. Будемо бермуватися такою осадністю, якої метою буде заохадження людського життя.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ
це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин:
„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,
12/47 тел. 28-10.

Чехи хочуть кольонізувати Абісинію.

Від довшого часу в Чехословаччині розглядають справу кольонізації Абісинії чехословацькими емігрантами. Думку цю піддержують передовсім чеські подорожники, які зазнайомилися з Абісинією ще перед війною. У звязку з тим чеські часописи зазначують, що питання це поки що не на часі, бо в Абісинії тепер велика криза. Більше як 50 відс. давніх европейських кольоністів в Абісинії тепер опинилося без праці та мусять вдоволятися приладковими заробітками. І то безробітні ті — це люди кваліфіковані. В Абісинії, на основі Менелікового закону білі люди не можуть мати власної землі. Торговля в в руках арабів, вірмен і греків. Старі великі торговельні французькі, німецькі, англійські й італійські фірми стрічаються з великими трудностями.

Злучені Держави сконфіскували японський журнал.

Японська пропаганда на Гонолюлю.

Американський уряд сконфіскував велику скількість японського журналу (магазину) „Гіноде", в якім говорилося про побіду Японії над Зл. Державами. Передмову до тієї статті написав сам командант японського летунства адмірал Гірогару Като, член найвищої військової ради. Стаття зачинається зістріленням американського повітреплава на японських водах японцями. З того дійшло до японсько-американської війни, яка скінчилася побідою Японії.

Автор того памфлету поручник-командор Фукунага виправдує написання тієї статті повітряним зброєвням Зл. Держав на Атлянтику, що є теж загрозою для Японії, бо повітряні кораблі не є такі нерухомі, як твердить „Юнайтед Прес" твердить, що Японія запротестує у Вашінґтоні проти тієї конфіскати.

ПРИГАДАЙМО СОБІ ВСІ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ „ПРОСВІТИ" В 65-і П РОКОВИНИ!

Два управителі східньо-китайської залізниці.

Філіяльна японська влада в Манджурії іменувала без згоди СРСР нового управителя східно-китайської залізниці. Так залізниця має тепер двох управителів, які видають противорічні розпорядки. СРСР запротестував в Токіо проти того іменування.

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В ЯВОРОВІ

Прочитуючи в пресі звідомлення про вибори в рїжних містах Галичини треба стверднти, що всі вони в порівнанні з яворівськими, відбулися — що так скажемо — серед дуже „скромних" обставин. В Яворові ті „обставини" грубо перейшли засадничі приписи закону й навіть звичайної людської приличности.

Не хочемо бути голословними, й тому, не входячи в детайлі, що стануть змістом протестів, згадаємо лише про такі справи, як самовільне назначення бурмістром половини членів виборчих комісій (без участи магістрату!), несправедливий поділ міста на 7 виборчих округ і несправедливий приділ мандатів, нпр. II-а округа мала 512 виборців і 4 мандати (польська округа!) і VII-ма мала 1313 виборців і також лише 4 мандати (українська округа!). Списи виборців по округах зарядив згадати сам бурмістр без участи магістрату й тому не було одного загального спису повзбучного й тому внаслідок цього коло 1000 (тисячу) українських виборців не поміщено в списах та зате поміщено поляків по кілька разів в одній окрузі, по рїжних округах і таких, що їх в Яворові нема. Українським громадянам утруднювано в неможливий спосіб користати зі списів виборців, виборчі комісії не урядували вчасно, реклямацій за виписаном українських виборців не уважнювано, не вичеркувано теж тих польських чи жидівських виборців, які не мали права голосу. Багатьох українських кандидатів на радних очеркнено з листи кандидатів, а в часі голосування провадили явну агітацію виборчу навіть самі члени виборчих комісій, сидячи при уряді. В сінях виборчих льокалів видирано картки нашим виборцям і вписано польські, відтак вимагано від наших виборців рїжних легітимацій на доказ ідентичности, квестіоновано при цьому літа (хоч навіть у списах виборців не було поданих докладних дат уродження!), квестіоновано хресні їм: Евфрозина-Розалія, Станіслав-Остап і т. п. В розливанні польських карток ангажувалися навіть такі поляки, що займають в яворівськім урядництві найвищі становища. Голосували такі поляки, які зовсім навіть не були в листах, голосували за себе, за чужих осіб, за неістнуючих, голосували неповнолітні, врешті улаштовано також рїжні „магічні" штуки в роді гашення світла в льокалях виборців, зривання печаток з двох виборців, несломпльовані конверти, змінювання льокалів перед отворенним уряд, підкане обчислювання карток і голосів на картках, уневажнювання карток і т. п. Наші мужі довіря мали надзвичайно важке завдання і незрідким покертуванням терпіли переслідування, вплив в другорядне становище членів комісій. До цього слід додати ще й те, що комісії самовільно вичеркували зі списів українських виборців в часі, як ті хотіли віддати голос.

В результаті, на около 65 відс. українського населення Яворова, ми мали 20 відс. українців у виборчих комісіях (жиди — 20 відс. і поляки — 57 відс.) і вибрали на всіх 24 радних — 5 українців (20.8 відс.), жиди — 6 (25.1 відс.) і поляки — 13 (54.1 відс.). Яким супроти згаданих виборчих методів захопалося українське населення?...

Вже з днем зарядження виборів створено виборчий комітет і рішено, згідно з традицією нашого міста, йти до виборів самостійно, без жадних компромісів, блоків і т. п. Рішено теж перевести на радних найкращих осіб з інтелігенції та міщанства. Цю простолінійність задержано цілий час тревання виборчої акції і треба стверднти, що яворівське міщанство разом зі своєю інтелігенцією *емінло з виборів дійсно побідно.* Мірилом нашої сили є не кількість вибраних радних, бо це не від нас залежало, але свідома постава усього громадянства. Масовою та солідарною участю у виборах, неустушливістю супроти рїжних на-

Саймон і Рем на Капрі.

ЛЬОНДОН, 27. 12. ПАТ. Англійські часописи звертають увагу на факт, що на острові Капрі проводить відпустку права рука Гітлера, шеф штабу штурмових відділів і міністр без теки в уряді республики капт. Рем, що пробуває там з президентом поліції Гайнесом з Бреславу. Коли англійський міністер Саймон висідав на беріг Капрі, Рем і Гайнес були теж у пристані.

рішень і трудощів ми доказали, що ніколи не зрезигнуємо з належного нам впливу на господарку нашого міста. З огляду на кількість населення, ми повинні тепер мати около 15 радних (на всіх 24), а маємо тільки 5. Сталося це лише завдяки нарушенню засадничого принципу — загальности, рівности, тайности й безпосередньости голосування. Ми виставили листи кандидатів у всіх 7-ох виб. округах і від всіх тих округ вносимо протест. Та без огляду на відповідь, яку одержимо, мусимо перевести ще один протест проти свідомого спихання нас ріжними чинниками до ролі підрядного чинника. Цей протест переведемо шляхом ще більшого сконсолідування всіх творчих сил і скріпленням організаційної роботи на всіх ділянках народнього життя на терені нашого міста. Яворівське українське міщанство, яке своєю кількістю перевищує всіх інших, мусить перевищати також якістю. Нехай міщани інших міст, які тепер ішли на всякі компроміси зрозуміють вже вже, що *не кількість, а якість* має значіння.

Яворівський міщанин.

—o—

ЯК МУСОЛІНІ РЕФОРМУЄ ЛІГУ НАЦІЙ.

ПАРИЖ, 27. 12. ПАТ. Італійські політичні кола сподіються, що в розмові з мін. Саймоном Муссоліні внесе ближче італійський проект реформи Ліги Націй. На думку „Ль Ордр" Муссоліні хоче зазначити, що вважає Лігу Націй конечним чинником у міжнародніх взаєминах, одначе йому треба відібрати „парляментарний" характер, себто умовини абсолютної одводушности членів Ради Ліги в усіх справах, які піддають для її розгляду. З другого боку Муссоліні гадає, що незалежно від признання рівних прав усім членам Ліги на випадок конфлікту між двома краями, радити над тим повинні лише великі держави та заінтересовані краї без участи інших членів Ліги. Муссоліні гадає, що так улекшив би багато спірних справ. Всі держави повинні належати до Ліги Націй, та ніяка з них не може покидати Ліги, коли захоче.

—o—

СПОЧУВАННЯ ДЛЯ ФРАНЦІЇ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 27. 12. ПАТ. Держ. секретар монсіньор Пачелі поручив апостольському нунціеві в Парижі зложити спочування в імені папи на руки французького уряду з приводу залізничої катастрофи.

ПАРИЖ, 27. 12. ПАТ. Генеральний директор німецьких залізниць переслав до управи французької залізничої лінії, на якій приключилася катастрофа, телеграму зі спочуваннями.

ДАРОМ

З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. кільки Перфумерія С. ЦЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7. і Коперника 15 а.

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає гарний даруночок.

ІТАЛІЯ ПРОТИ „АНШЛЮСУ".

РИМ, 27. 12. ПАТ. Заповіль гостини держ. підсекретаря Сувіча у Відні коментують тут як підкреслення ворожого відношення Італії до „аншлюсу". Віденська гостина є конечним вислідом гостини в Берліні, де держ. підсекретар Сувіч не забув підкреслити рішучого становища Муссолінія пошанування незалежности Австрії. У віденських балачках мають теж управильнити наддунайські відносини.

—o—

ДИМІСІЯ ШЕФА УПРАВИ НІМ. АРМІЇ.

БЕРЛІН, 27. 12. ПАТ. Шеф управи армії генерал піхоти барон фон Гамерштайн-Екворт зголосив у порозумінні з урядом просьбу димісії з 1. лютого 1934. Гінденбург прийняв димісію та іменував його рівночасно генералом-полковником від 1. лютого.

—o—

САЙМОН НАТИСКАЄ НА ФР. УРЯД.

РИМ, 27. 12. ПАТ. Гостина мін. Саймона в Римі, на думку політичних кол у Римі, матиме чисто інформаційний характер, а повноваження мін. Саймона в цьому напрямку будуть обмежені. Англійському урядові залежить покищо на цьому, щоби найти вихідні точки між Парижем, Римом, Берліном і Льондоном. Закордонні журналісти думають, що міністер Саймон зробив великий натиск на французький уряд як у справі розброєння так і в справі реформ Ліги Націй, та що вислід цього натиску обговорюватимуть з Муссолініем.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 804 4—4

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 27-100

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. лешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 5—8

— **Папучі — пантофлі** — берлячі — фільцові чоботи поручає і виконує робітня „ІБІС" вул. Собеського 9 (давніше Вроновська). 679 10-10

— **До всіх б. учениць лівочої школи ім. Шевченка у Львові і симпатиків Кружка ім. Ганни Барвінок наш поклик і прохання.** По традиції давніх літ і цього року наш Кружок улаштовує **передсвяточний ярмарок** на цілі Рідної Школи. Всякі пожертвування в грошах, натураліях і фантах слати до кінця грудня ц. р. на адресу Кружка: Львів, вул. Мохнацького 12. Ярмаркуємо 1. і 2. січня. — **За Старшину:** К. Малицька, Ів. Скоплякова. 802

— **Твори Василя Стефаника.** Досі не було в нас збірного видання творів Василя Стефаника. Частина розкинена по ріжних збірках, з яких деякі давно вичерпані, інші знову, друковані по журналах і часописах, для загалу недоступні. В останніх часах написав Василь Стефаник кілька нових оповідань, які досі ніде не були друковані. Все це робило необхідним видати збірні твори цього найбільшого сучасного українського письменника. Ювилейний Комітет, який основався з нагоди 60-ліття Вас. Стефаника дав розкішне видання творів Стефаника в одному томі, в обмеженій кількости — 1000 примірників — з ілюстраціями передових українських мистців-графіків. Книжка друкована у великому форматі 4°, на гарному папері. Ціна того видання в переплеті в ціле полотно зол. 25, в півполотно зол. 20. Замовлення і гроші висилати до „Центробанку" у Львові вул. 3-го Мая 15 на р-к „Твори В. Стефаника" Конто П. К. О. 143.467. Кожний, хто любить гарну книжку, повинен замовити Твори Василя Стефаника. Книжка продається на доступні рати.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 30. ц. м. год. 19. відбудеться в домівці Товариства дискусійний реферат д-ра Т. Е. Бурачинського: „Які користи дає У. Л. Т. своїм членам". 912

— **Волинський епархіяльний єпископ.** З певних джерел подають, що синод православної церкви а властиво митрополит Денис нарешті погодився на призначення окремого епархіяльного єпископа на Волині, а саме архиепископа Олексія Громадського. Архиеп. Олексій походить з духовної родини (з Підляшша), родився в 1882 р., скінчив духовну семинарію в Холмі й духовну академію в Київі. Висвячений на єпископа в 1922 р., як на вікарного єпископа луцького. Незабаром був переведений до Гродна, де й перебуває досі.

— **Вийшли на волю.** Дня 23. ц. м. випущено з луцької вязниці члена УНДО Миколу Столярчука й Миколу Гоюка з с. Романова на Луччині. Обидва сиділи 12 тижнів під закидом, що буцімто належать до ОУН і вибили шиби в школі с. Пальча. Крім подібних доносів М. Столярчукові ще хтось підкинув відозви ОУН, які до речі були розліплені невідомо ким і здерті разом з крохмалем.

— **Дикий напад.** Невідомий чоловік побив голову повіт. комітету УСРП Івана Бондарука в його рідному селі Жидичині пов. Луцьк, коли він увечорі вертався до дому. П. Бондарук негайно звернувся до поліції. Ведеться дохождення.

— **Крадуть дерево.** В луцькому окружному суді був процес у справі крадіжи дерева в лісах ординації Радзівіла в Олиці. Гаєвого Джевицького засуджено на 2 роки вязниці й 400 зол. карн. а лісничого на 6 місяців з завішенням на 2 роки.

— **Пожежі.** На фільварку гр. Потоцького в Потоці пов. Бережани згоріли стирти з 200 копами пшениці. Вогонь був підложений. В одній з урятованих від вогню стирт найшли фляшку з нафтою і надпалені шмати, які не занялися з причини вогкости. Фільварок є в посесії Майблюма — В тім самім повіті в селі, званій Фільварком за мостом, згоріли будинки Генрика Скшипка, діяча людової партії „Пяст". Згоріло збіже, стодола й інвентар.

— **Львівська хроніка.** З мешкання І. Вайсмана, власника фірми „Карбо" при вул. Браєрівській вкрали злодії готівку 1.050 зол. — В магазині фірми Шенкер і спілка на головній дворці вкрадено ріжні товари вартости 2.000 зол. — З мешкання посла ББ д-ра Домашевича при вул. Осолінських винесли злодії два футра вартости 1000 зол.

— **Грабунковий напад.** На приватну інкасентку Олену Кляйн у Лодзі напали два бандити. Ударивши її кулаком в голову, напасники вирвали їй течку з готівкою 450 зол. і почали втікати. За напасниками пустилося в погоню кількох прохожих. Вивязалася тріляннина, наслідком чого 6 осіб потерпіло тяжкі рани. Врешті одного бандита підстрілено й зловлено. Другий бандит утік.

— **Снігова катастрофа.** З Ню Йорку повідомляють про страшну сніговію, що шаліє від кількох днів над Зл. Державами. В Шикаго і Ню Йорку снігова верства груба на 8 цалів. В Ню Йорку заангажовано ро прятання снігу 20.000 безробітних. На ріці Гудзон і на Атлянтику панує снігова буря і побоюються, що утонуло 300 рибаків, які виїхали на море. З причини снігових заметів згинуло коло 200 осіб, що знайшлися на дорогах. Сніг засипав багато малих домів.

— **Вибух вулькану.** В Японії вибухає вулькан Кашімура. Досі стверджено, що чотири особи згинули, а кількадесять є ранених.

КИЛИМИ ХАМУЛИ

є найкращим даром на Ялинку!

За 50 ...г буде так само гарний, як у день купна.

КИЛИМИ ХАМУЛИ - ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1

(біля Марійської площі)

797 Взори висилаємо на бажання.

Ширіть наш часопис!

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „БРАТ ДІЯВОЛА".

Славний „Фра Діяволо" перероблений на фільму. Головні ролі грають Деннис Кінг, прегарний баритон і дуже добрий актор, разом з Льорелем і Гардієм, відомими американськими коміками. Ця комбінація романтичної опери з фарсою робить дуже добре вражіння. Американські коміки мають кілька знаменитих ситуацій і не розтягають сцен, як це часто буває у комедіях, де вони грають самі. Соля Кінга вставлені дотепно так, що не є чисто механічним додатком без звязку з акцією. Льорель і Гарді викликують справжній регіт

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Районова господарсько-кооперативна й освітньо-виховна анкета в Ременові. З ініціятиви дирекції районової молочарні в Ременові, повіт Львів, відбувся дня 9. грудня ц. р. у просторій салі читальні „Просвіти" в Ременові господарсько-кооперативна й освітньо-виховна анкета представників як місцевих кооператив і товариств, так і дооколичних 14 сіл, а саме: Руданець, Стрийтина, Вислобоків, Запитова й Кукизова, львівського повіту і Колодна, Колоденця, Нового Села, Сулимова, Віднова, Вихопнів, Звертова, Гребенців і Жовтанець, жовківського повіту. Присутніх було 140 делегатів. Заступлені були установи з Ременова і з вище вичислених 14 сіл та присілків: споживчі, кредитові і молочарські кооперативи, Кружки „Рідної Школи", читальні „Просвіти", кружки „Союзу Українок" і тов. „Сокіл". Крім делегатів прибули на анкетні збори о. Демчук, парох Руданець, о. Ходачек, парох Стрийтина, о. Бак, парох Звертова й о. Яросевич, парох Колодна. Зі Львова на анкету прибули: адвокат д-р Іларіон Боцюрків, як делегат Повіт. Союзу Кружків „Р. Ш.", п. Михайло Козланюк як делегат Резіз. Союзу, інж. Хроновят, делегат Маслосоюзу і д-р Томчишевський, делегат Маслосоюзу (головний референт про раціональну годівлю домашньої птиці). До президії Зборів вибрано о. Демчука, д-ра Боцюркова, інж. Михайла Хрововята, п. Михайла Козланюка, о. Ходачека, о. Бака й о. Яросевича. Перший забрав голос п. Іван Фур, директор районової молочарні в Ременові, що привітавши всіх присутніх, у своєму короткому статистичному звіті зазнайомив присутніх зі станом розвою поодиноких кооператив і в самому Ременові і в дооколичних селах. Відтак д-р Боцюрків виголосив реферат освітньо-виховного змісту. По рефераті д-ра Боцюркова слідував реферат п. Михайла Козланюка про недомагання в сільських кооперативах споживчих і про способи усунення тих недомагань. Дальше був реферат інж. Михайла Хрововята про молочарні, умовини їх розвою, раціональну годівлю молочних корів, доставу молока і т. п., а на кінці реферат д-ра Томашевського про раціональне плекання і доставу дохідної птиці. По рефератах відбулася дискусія в такому самому порядку, як чергувались реферати, себто найперед про потреби „Рідної Школи", відтак про умовини розвою споживчих кооператив, а вкінці про умовини закладання молочарень, годівлю молочних корів і про птахівництво. В кожній з вище згаданих ділянок присутні на анкетних зборах делегати ухвалили одноздушно отсі резолюції: 1. В справах „Рідної Школи": а) перевести у всіх громадах, заступлених на анкеті, в яких досі плебісциту не було, плебісцит за школою з

різною українською мовою навчання, б) завести в кожному із заступлених на анкеті сіл пропорційний одноетиковий податок на цілі „Рідної Школи". 2) В ділянці споживчих кооператив: а) втягнути в члени кооператива всіх громадян даного села, а зокрема жінок; б) збувати і купувати все тільки у своїх кооперативах. 3) В ділянці молочарень: а) зліквідувати всі приватні молочарні в районі заступлених на анкеті громад і зкучитися з районовою молочарнею в Ременові. 4) В ділянці раціонального плекання домашньої птиці: утворити конкурси раціонального годування (тучення) птиці при кружках „Сільського Господаря" в даній громаді. 5) В ділянці „Сільського Господаря": При кружках „С. Г." творити групи з метою перевести хліборобські курси для сільської молоді, щоби в той спосіб поширювати на селі хліборобське знання.

СТРИП.

„Свій до свого". На тему цієї купецької зміни відбувся 17. ц. м. відчит „Союзу Українських Жінок" у Т-ві „Міщанська Бесіда" в Стрию. Прелегенткою була п-і Охримовичева Софія. Відчит був коротким, та змістом богатий, чого доказом була жива дискусія жіноцтва і приявних міщан. Проф. Залеська, головa „Союзу Українських Жінок", піддаванням різних тем з приводу виголошеного відчиту так зацікавила членів „Міщ. Бесіди", що вони просили робити частіше спільні сходини, відчити й дискусії. Завданням „Т-ва У. Ж." у Стрию стало те, щоби гасло „Свій до свого" не було, як досі, тільки шумною вічевою фразою. Секційний комітет поставив собі за завдання вести точну контролю у кожній ділянці міста, щоб між українськими громадянами даної ділянці й українськими купцями навязати тревалі і здорові купецькі взаємини. Зокрема, щоб українські приватні купці мали у своїх крамницях передовсім українські фабрикати. Важним було б, щоб цей контрольний комітет пань у викопуванні своїх завдань пб крамницях звернув увагу нашим прив. купцям, щоби вони й від себе не цуралися народнього гасла та купували й читали передовсім українські часописи. Приявний на тому відчиті голова Т-ва Українських Купців у Стрию представив, що їхне Т-во взяло дуже добре зорганізоване і має понад 30 членів. На жаль, переглядаючи списи передплатників у редакціях українських львівських часописів, зауважили ми ледви одного чи двох із стрийських „зорганізованих" українських прив. купців. А дехто решта? Решта або не читає нічого, або купує постійно навіть по два-три часописи кожного дня... тільки не в своїй рідній мові.

Приявний.

Св. Миколай в українській захоронці на Шумлянщині. Після шести років завітав у домівку української захоронки на Шумлянщині, опорожнену по тяжких зусиллях від льокаторів, св. Миколай до своїх найменших громадян цього передмістя. Від самого полудня збігали до захоронки ці найменші провірювати, чи справді по тільки роках прийде знову до них св. Миколай з даруночками. За цей час шестилітнього летаргу української захоронки на Шумлянщині неодні зневірились у своїх очікуваннях і пішли за приманчивим правбом за сусідній тин. Сидьміші вірою й духом таки діждалися свого. Щойно від місяця почувся колишній діточий гамір у домівці захоронки під проводом п. Марійки Яцкевичівної. Вона, закликаючи від хати до хати, згуртувала в захоронці понад 40 дрібненьких слухачів і слухачок. Мороз ні завірюха не спиняють уже їх дома. Тож не дивно, що й доволі щедрий був цього року св. Миколай. Раділи діточки даруваками та ще й тим, що в народніх строях могли попописуватися на сцені перед своїми батьками. Простецінсь і батьки радістю, що після довшого часу почули знову під тою народньою забутою стріхою дзвінкі голосочки своїх найменших. За одним тільки батьки й дідусі розглядалися сумно по кімнаті, а саме, в котрому кутовику стане знову маленький вівтарець б. капличка захоронки. Оглядалися старенькі шумлявщани і в душі запитували вигід захоронки, чи діждатись їм ще почути голосок давнього дзвіночка, який кликатиме їх та всіх інших громадян горішніх передмість міста Стрия в неділі і свята на богослуження... як колись бувало.

Батько.

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ

Погонь — Гасмонея 8:0 (5:0, 3:0, 2:0). Змагання за мистецтво Аґласа.

ТАБЛИЦЯ ГАКІВКОВИХ МИСТЕЦТВ А-КЛЯСИ.

	гор.	доб.	нтр.	ві.	н. вор.
1) Лехія	3	5	1		9:1
2) Погонь	4	5	3		9:1
3) А. З. С.	4	3	5		12:11
4) Україна	**2**	**2**	**2**		**7:11**
5) Чорні	1	1	1		1:1
6) Гасмонея	2	—	4		2:15

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

КОЛЯДИ, КОЛЯДКИ І ШЕДРІВКИ на Різдво Христове і Йордан. Перемишль, 1934. В-во „Криниця" в Перемишлі в рамах Католицької Акції ч. 1, ст. 34

ЖУРНАЛИ.

СВІТ МОЛОДІ, січень 1934. ч. 1. місячник для українських дівчат. Нач. редакторка Ірина Вільде. Коломия. Зміст: На ідеольогічні теми: Л. Гарасцак: Молодь у Всеукраїнському жіночому конгресі. Ще на тему: Ми й наші матері. І. Вільде: Маленька пані великого дому. У. Кравченко: Крути. Як вести дебати. М. Брилинська: За природне право жінки. Дівчина з міста: Лицарський пережиток і жіноча рівноправність. Є.П.: Аномалії українського жіночого спортового руху.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. ч. 11. листопад-грудень 1934.

SLOVANSKY PREHLED, ч. 10. Зміст: Х. Гандев: Болгарська академічна молодь по боротьбі. Г. Бечковський: До зїзду славянського студентства у Празі 1908 р. Огляди. Реферати.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО ДОЛЮ ІНВАЛІДІВ УГА!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 28. XII. год. 7.30 веч. „Галька" Монюшка, гост. виступ С. Федичківської і т. варшавських артистів.

Пятниця, 29. XII. год. 7.30 веч. „Фрайшиц Доктор".

Театр Різнородностей.

Четвер, 28. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".
Пятниця, 29.XII. год. 7.30 веч. „Стефек".

Концертове Бюро Тірка.

Пятниця 29. XII. „Льопек" Круковський і М. Корська.

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників", „Фліп і Фляп як усмирителі".
АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не дамо землі".
АТЛЯНТИК: „Забавка".
ВАНДА: „Облава в Парижі".
КАСІНО: „Брат дявола", Льорель і Гарді.
КОПЕРНИК: „Роскішні турботи" Моріс Шевальє.
КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста", вертеп: „Під ялинкою"
МАРУСЕНЬКА: „Роскішні турботи" Моріс Шевальє.
МІРАЖ: „Спів, цілунок, дівчина".
МУЗА: „Син Індії" Рамон Новаро.
ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Горн).
ПАН: С. О С." — Ледяна гора.
ПАСАЖ: Бандит детектив" (Кен Мейнард) і додатки.
ХИМЕРА: „Король циганів".
СТИЛЕВЕ: „Чанду", ревія: „Коли зорі світять".
УТІХА: „Кохання та пімста донського козака" з Ів. Мозжухіном.

Закордонне радіо.

Четвер, 28. грудня 1933.

Відень (517,2) 17.15 Пісні й арії, 18.55 „Дом Карльос" оп. Верді; **Братислава** 279,3) 12.35 Концерт; **Кошиці** (293.5) 17.00 Концерт; **Прага** (488,6) 20.00 Концерт; **Париж** (1725) 21.00 Камер. музика; **Білгород** (430,4) 20.00 Вечір білг. композиторів, 21.00 Оп. арії; **Берлін** (419) 19.00 Моцартові твори; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 17.20 Барокова музика, спів; **Лайпціґ** (472) 20.10 „Дас Тренекріглайн" муз. поема Шумана; **Мінхен** (533) 20.30 „Весела вдова" оп. Легара; **Будапешт** (550,5) 17.20 Фортепян, 19.30 „Гофманові казки" оп. Офенбаха; **Рим** (441,2) 17.00 Концерт.

Пятниця, 29. грудня 1933.

Льондон (355,9) 20.55 „Зачарований флет" оп. Моцарта; **Відень** (517,2) 21.30 Концерт; **Братислава** (279,3) 19.25 Словацькі пісні; **Кошиці** (293,5) 12.30 Концерт; **Прага** (488.6) 20.30 Симф. концерт; **Париж** (1725) 21.45 „Травіята" оп. Верді; **Білгород** (430,4) 20.00 Спів; **Берлін** (419) 17.00 Вокальний концерт; **Кенігсвустергавзен** (1634.9) 20.00 Великий концерт військової музики; **Лайпціґ** (389,6) 15.00 Нові пісні, 17.50 Шуманові, Шубертові, Брамсові, Пфіцнерові, Вольфові пісні (Гартман, баритон); 20.30 Романтичний вечір (форт.); **Міляккер** (360,6) 20.10 „Чорне Домино" ком. опера Обера; **Будапешт** (550,5) 13.30, 20.05 Цик. музика, 20.50 Оп. арії; **Мілляно** (331.5) 20.40 Хор; **Рим** (441.2) 16.00, 20.00, 21.30 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 28. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05 Весела музика з грамофону; 12.38 II. Симфонія Д-дур Брамса (з грамофону); 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Легка музика, співа Ділур-Залуська); 16.40 Гумор та здоровля; 16.55 Музика з грамофону; 17.05 Про дитячу музику; 17.20 Фортепіяновий реціталь; 17.50 Туристичний бюлетен; 18.00 Визволення Вильна; 18.20 Авд. „Дзвони" (Діккенса); 19.10 Всячина; 19.25 Актуальний відчит; 19.40, 19.43 Сигналь комунікат; 20.00, 21.15 Музика, спів; 21.00 Пошт.-техн. скринька; 22.00 23.25 Ретрансмісії із закорд. станцій. 22.20 Комунікати; 22.25 Весела авдиція.

Пятниця, 29. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.00, 12.05 Концерт орхестри; 15.25 Зб'жева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Вокальна музика з грамофону; 16.10 Фортепян; 16.40 Серед книжок; 16.55 Орхестра Дінку (грамофон); 17.10 Солісти (Добровольська-Павловська сопран. Умберто Манеї, тенор); 17.50 Стенографія; 18.00 Дім і школа в фізвихованні молоді; 18.20 Концерт російської трупи Ропіцького (хор, балалайки); 19.05 Всячина; 19.25 Фейлетон; 19.40 Спортові вістки; 19.43 Сигналь комунікат; 20.00 Муз. балачка; 20.15 Симф. концерт (Бердяєв), „Важкими дітер. подій 1933 р."; 22.40 Цик. музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Присилайте передплату!

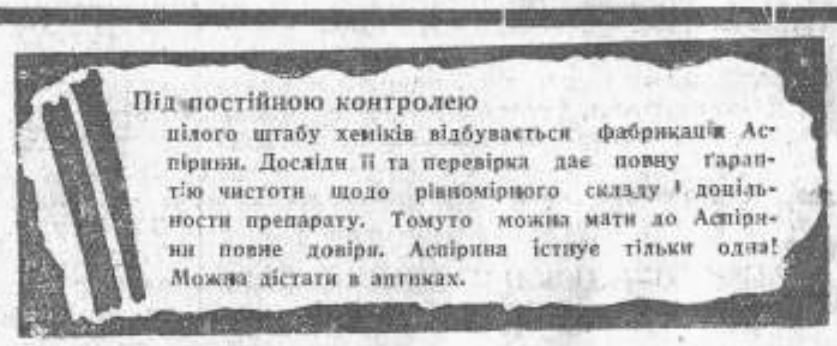

Під постійною контролею цілого штабу хеміків відбувається фабрикація Аспірини. Досліди її та перевірка дає повну гарантію чистоти щодо рівномірного складу і доцільности препарату. Томуто можна мати до Аспірини повне довіря. Аспірина істнує тільки одна! Можна дістати в аптиках.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Свічки „Рідної Школи" для Кружків „Р. Ш." і Кооперативи Львова та львівського повіту можна дістати в Пов. С. Кр. „Р. Ш." у Львові (вул. Словацького ч. 14, III. п.) від 28. 12. 1933. до 5. І. 1934. включно від год. 10 до 14. 817 1—2

Замісць вінка на домовину бл. п. Ректора львівського університету, Проф. Д-ра Генрика Гальбіна, що як предсідник Комісії Сенату для справ молоді все прихильно ставився до прохань українських студентів, зокрема медиків і що ніколи не робив різниць між петентами українцями і поляками, складає Т-во „Медична Громада" 50 зол. на викінчення будови Українського Шпиталю у Львові.

Подяка. Усім тим, котрі не забули про мене в дні ювілею моєї 35-літньої сценічної праці складаю цією дорогою сердечне Спасибі! — **Йос. Стадник.** 811

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у приватних оборотах у Львові зол. 5.63.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.10, Париж 34.87, Берлін 212.33, Цюріх 172.10, Амстердам 357.75, Нюйорк кабель 5.69 і пів, Нюйорк чеки 5.68 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам для 27. XII.: молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.40—6.60 за копу, масло —.—. Тенденція на молоко і сметану слаба, на яйця сильна, на масло вичікуюча.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні: I a	II-a
Кури молоді на печеня	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

Пантарки 3.— зол. за штуку.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛИШЕ у кирібі **ФРАЙЛІХА** фірмки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь, ковдри 9.80, брокати від 2.90, Львів, Сикстуська 21. 660 5 5—7

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, Grodno, ul. Hoovera 9. 12-15

КУХОННУ посуду по цінах дотеперішніх виданих продає РЕНТШНЕР, Легіонів ч. 37. 30/43a 5—5

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ. найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 9-15

ПОВІТОВИЙ Союз Кружків „Р. Ш." у Львові вул. Словацького ч. 14, III. пов. потребує 1000 святочних ялинок. Зголошення доставців зі Львова і повіту приймає до кінця грудня н. р. 1—1

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише занеси до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМИНІКАНСЬКА 4. 816 1—10

КОЛЯДИ Безкоровайного на фортепян 2 зол. книгарня Шевченка. 814 1—2

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по „ 0·15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 345 (13.544). Львів, субота 30. грудня 1933. Pocztowa uprata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 ша. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

По москвофільських зїздах.

Провал Бачинського і його сателітів.

Як ми вже повідомляли попереднього тижня, в днях 25. і 26. ц. м. відбулися у Львові зїзди москвофільських організацій, а саме: „Т-ва Качковського" і „Руської Сел. Організації".

Атмосфера зїздів була душна, що й виникало з хаосу, який панує в москвофільськім таборі. Як шан. читачам відомо, в москвоф. таборі є наче би два відлами: один — групка М. Бачинського, а другий — опозиційний, або еволюційний, що прямує до обєднання нашого народу. Групка Бач-ого через своїх прихильників досить живо агітувала на цих зїздах, але в результаті не тільки не осягнула перемоги, а навпаки, вийшла скомпромітована, хоч не виключена річ, що деякі вибранці в „совіти" є тихими прихильниками Бачинського.

Знаменне те, що цього року роздавано учасникам обох зїздів летючки з гострою критикою господарки посла Бачинського всенародним майном „Нар. Дому". І хоч деякі промовці старалися повести людей на манівці і тушували дійсну правду перед учасниками, то все-таки видно, що в москвофільськім таборі нема згоди. Показалось це і з того, що недавно обкидали яйцями деяких людей нібито за українську політику, в тім і радника Третяка, б. сеніора Ставропігії, за „якусь" шкідливу господарку (хіба за те, що за його часів досить енергійно інтервеніовано у влади в справі віддачі Нар. Дому?!). А в часі зїзду „РСО" обкидали яйцями сяніцьких „самостійників" нот. Яворського і Музичку (які іменували Бачинського і Слезюка „почетними членами"!).

Деякі промовці на обох зїздах виступали проти українців, одначе серед учасників далось зауважити і відчути, що такий тон панує лиш у тих промовців! Нарід перемучений політиканством бажає згоди, так, що демагогія одиниць не принесла їм найменшого вдоволення.

На зїздах була заступлена провінція дуже малочисленно, ледви кількома тими самими постійними учасниками. Салю доповнювали студентами з „Друга" і львівськими людьми.

На зїзді Т-ва Качковського доповнили лиш виділ трьома членами, людьми без „фарби"; а в „совіт" РСО увійшли переважно люди нові, при чому з явних прихильників Бачинського не увійшов туди ніодин! Питання тільки, яку лінію поведе новий председник „РСО", теперішній сеніор Ставропігії рад. Гулла, котрому не можна закинути нечистоти рук. Та все таки побоюємося, що в політиці готові його „обробляти" адгеренти Бачинського. В найближчій будуччині побачимо, куди поведе рад. Гулла свою партію і її прихильників! Дай Боже, щоби не піддався впливам, які діяють лиш на шкоду нашому народові як одній цілости в Польщі. А знаємо, що заінтересовані чинники пустили в рух обіцянки цілою силою пари.

Чи рад. Гулла зуміє і схоче опертися напорові — побачимо.

—o—

В румунськім парляменті буде тільки один представник У. Н. П.

У національно-ліберальнім парляменті Румунії матиме Українська Національна Партія одного-одиського представника. Не маючи можливости зібрати на власну листу вимаганих законом 2 проц. голосів з усієї держави, У. Н. П. злучилася в технічний виборчий картель з радикально-селянською партією під проводом Ґрігорія Юніяна і ставила своїх кандидатів на спільній листі під одним знаком з цією партією. Українські кандидати були в черновецькім, сторожинецькім і радовецькім повіті.

З трьох ліст при виборах до камери депутованих вибрано першого на листі тільки в двох виборчих повітах. У черновецькім стояв на першім місці Ґріґоре Юніян, на другім д-р Володимир Залозецький. Юніяна саме підчас виборчої пропаганди проголосив Найвищий Касаційний Суд у Букарешті правним досмертним сенатором, бо він був уже десять разів вибраний до парляменту. При виборах до камери депутатів вибрано Юніяна послом окрім Чернівців іще й у повіті Ґорж.

Юніян мав право вибирати, котрий з тих трьох мандатів він буде виконувати. Якби був вибрав свій сенаторський мандат, то в Ґоржі і в Чернівцях вступив би на його місце зараз другий на листі. Таким чином увійшов би був до камери депутатів один юніяніст у повіті Ґорж і д-р Володимир Залозецький, президент У. Н. П. у черновецькім повіті. Одначе Юніян постановив інакше. Він перший зголосив уже по вістках столичних газет, що зі своїх трьох парляментарних мандатів виконуватиме в нововибранім парляменті своє посольство в черновецькім повіті. Таким чином пропадає один мандат У. Н. П. Юніян не матиме в сенаті ані одного сенатора. Волів зректися свого сенаторства, аби мати посольський мандат з черновецького повіту.

Виборча ліста Юніяна матиме в камері мабуть пятьох послів — чотирьох румунських селянських радикалів і одного з У. Н. П., бо в сторожинецькім повіті **також** вийшов перший на листі президент У. Н. П. **д-р Володимир Залозецький.** Він і буде в нововибранім парляменті одинокий незалежний український посол.

Українські посли з ліберальної партії.

Дня 28. ц. м. відбувалися ще вибори до сенату з громадських і повітових радних. З У. Н. П. кандидують у черновецькім повіті д-р Антін Кирилів і в сторожинецькім д-р В. Залозецький. Число виборців у цій курії дуже обмежене і либерали обробили відповідно тих радних, що мають виборче право у цій курії. Ледви чи кандидати У. Н. П. перейшли. Треба буде зареєструвати вже це за успіх, як вони зберуть на себе поважне число голосів.

Українців заступатимуть українці, члени румунської національно-ліберальної партії — посол **о. Теодор Стусяк,** кооператор в Оршівцях і сенатор **Олександер Мегасюк,** учитель. Обидва вибрані в черновецькім повіті.

—o—

Хто похоронив пок. Івана Бачинського?

Як довідуємося, пок. Івана Бачинського, який три дні лежав у похоронім домі при вул. Хохановського, вчора, в середу вечором, відправив на Личаківський цвинтар якийсь **польський** священик. Домовина пролежала ніч у гробівці Бачевських. Сьогодні, в четвер домовину відвезли на дворець і вона відїхала пополудневим потягом до Варшави.

Увільнились від жидів.

БЕРЛІН, 28. 12. ПАТ. Німецький союз адвокатів, що є найбільшою досі організацією німецьких правників і має 15.000 членів, розвязався на загальних зборах у Гамбурзі, перевівши відповідні зміни статуту. Арійські члени перейдуть до націонал-соціялістичного союзу правників. Розвязана організація адвокатів мала 3.000 жидів.

Ширіть наш часопис!

ХТО МАТИМЕ ПРАВО брати участь у льосуванні „ДІЛА"?

ПРИГАДКА.

В суботу, дня 30. грудня 1933 р. год. 8. рано відбудеться в Преображенській церкві при вул. Краківській

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за померлих членів Народної Торговлі, а в год. **10. рано ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ** в домівці Сокола-Батька при вул. Руській ч. 20. 818

Не за мандати

а за підстави громадської співпраці.

Львів, 28. грудня 1933.

„Навіщо було стільки місця присвячувати в „Ділі" справі одного посольського мандату?!" — чуємо від тих, які завжди схильні приймати готові, дуже приступні і дуже плоскі „теорії", ковані людьми, для яких найвищим законом є демагогія супроти інших та інтерес — для себе. Такою плоскою демагогічною „теорією" є заголошування прилюдного заміру, що „партії дбають тільки про мандати". Дивна річ, що цей закид уперше вийшов у галицькому житті зпід пера того діяча, який *сам* утратив мандат і який розпочав боротьбу проти *всіх* політичних партій на те, щоби... *самому* основувати партію нову! Фраза про „боротьбу за мандати" належить нині взагалі до арсеналу найбільш нестійких аргументів, якими звеличники нових суспільних систем воюють проти системи демократії, що признає політичну диференціяцію громадянства на політичні партії і їхнє взаємне суперництво. Нема мабуть нині такого фанатика демократичного устрою, який не признавав би, що той устрій виявив великі хиби і що в обличчі нових суспільних течій, які користуються спеціяльними методами боротьби, та в обличчі глибоких психольогічних потрясень демократизм у теорії і практиці в багато дечому вимагає перевірки. А проте своє репрезентативний мандат ніколи не був і не є — навіть серед деяких інших проявів ослаблення демократії *цїлю* політичних партій! Мандат до законодатних чи самоуправних установ завжди був і є лише засобом виконування громадсько-політичних обовязків, лише інструментом партійно-політичної організації. А боротьба за мандат, вибори, — були і є лише засобом перевірки організаційних впливів та пригодою до популяризації партійно-політичних гасел. Закидати найбільшій українській партійно-політичній організації, якої партійні цїли є в буквальному розумінні національними цїлями і якої члени несуть і найбільший тягар праці і найбільшу відповідальність в усьому організованому громадському житті, що ця партія бореться за мандат, що в якусь матеріяльну вигоду для одної особи, — це свідома і глупа плоба, на ґрунт якої можуть бо-

тися лише одиниці, що взагалі не хочуть і не вміють вглиблюватися у суть *суспільних явищ*.

Бо справа третього золочівського мандату не в питанням, хто цей мандат мав. Цим питанням по суті „Діло", оголошуючи у ряді чисел історію виборчого блоку з 1930 року, зовсім не цікавилося! Ця справа — це суспільне явище, яким є *загрожування тих моральних основ цілого нашого гром. життя, якими є взаємне довіря і взаємна льояльність ріжних національних політ. груп, які мусять для загального національного добра в деяких конкретних випадках тісно співпрацювати*. Таким конкретним випадком були сеймові вибори в 1930 році. Мало користи нам варшавський сейм дає, чи ніякої; треба туди висилати своїх репрезентантів, чи не треба — це зовсім окрема справа і сюди вона не належить. Фактом є, що в 1930 році всі українські політичні організації рішили брати участь у виборах, і фактом є, що в українському громадянстві існуючими були застрої за блоком усіх національних партій. Це гасло перше проголосило УНДО взрав-же по розв'язанні сейму. Його поклик стрінувся з прихильною поставою двох інших політичних партій. Умову заключено і вибори переведено в атмосфері — здавалось би — взаємного довіря. Першою рисою у цьому довірю була вимога від УСРП додаткових мандатів, коли то при переговорах на цю тему делеґатам УНДО радикали єдиного примірника засадничої попередньої умови не показали. Всетаки, ті делеґати УНДО додаткову й остаточну умову підписали ! партійні власти її затвердили та — дотримали. Отже фактом є, що 1) посол Дмитро Левицький не дістав мандату з державної листи, тільки з листи окружної, наслідком чого не ввійшов до сойму ще один посол УНДО, а зате ввійшов радикал: 2) що сен. Галущинський зрікся мандату з сенатської листи та прийняв з посольської окружної, йдучи на руку лідерові радикалів, що бажав собі сенатського мандату: 3) що пос. Хрущький зрікся мандату з тернопільської округи та прийняв з листи державної, наслідком чого втратив мандат чільний член партії УНДО, а ввійшов до сойму радикал; 4) що після смерти М. Галущинського УНДО признало отверто, що черговий після нього на листі радикальний кандидат має до того мандату право. Здається, що всі ці факти, як також і віддача мандату білорусові, доказують аж надто проречисто, що УНДО-ння на мандатах не залежить і що так само не вважає для себе ніякою трагедією утрату мандату опорожненого зі смертю пок. Ярослава Олесницького, який УСРП, усупереч двом добровільним умовам та на підставі **ex post** спрепарованої „інтерпретації" затримала для свого чоловіка! Але трагедією вважає те, що цей факт нарушив підвалини під майбутню міжпартійну громадсько-політичну співпрацю, бо важка є співпраця без взаємного довіря, серед остраху, що контрагент може тебе в якийсь спосіб підвести!

Завдано поважний удар самій ідеї єдиного фронту. І *тому* це справа поважна і лише тому ми їй стільки місця присвятили.

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — новин. шовки, фланелі та білизняні матеріали — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 25.

Рідна Школа,

виховання й організація українського приватного шкільництва

та завдання української шкільної політики.

II.

ДВІ ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ШКІЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

Заки приступлю до дальшої аналізи завдань української шкільної політики, дозволю собі звернути увагу на одну велику недостачу нашого громадського життя. А саме на ту, що українське громадянство реагує іноді дуже гостро на другорядні, натомість не реагує зовсім, або дуже слабо, на засадничі прояви державної політики. Наша публіцистика, преса і взагалі прилюдна громадська діяльність цю недостачу часто ще й поглиблює. Особливо ясно це виступає у шкільній царині. Нпр. ми особливо болюче реагували, коли усували учителів з приводу відмови т. зв. льояльности, або на більш чи менш нетактовне виконування державної контролі над школою. Тимчасом це речі безперечно дошкульні, але всеж не засадничі. Засадничою вимогою, яку сьогодні кожна держава, отже й польська, ставить до шкільництва, всеодно державного чи приватного, є та, щоби воно було одним з кілець уніфікації держави. На випадок, коли у державі є неоднородні елементи з власним виразним обличчам, школа має послідовно і, як це не можливо негайно, то впродовж довшого часу, довести до занику національно-культурних окремішностей тих неоднородних первнів. А це, далі, має йти двома шляхами: 1) шляхом монополізації державними органами всього духово-культурного впливу на школу (програма навчання, добір учительського персоналу, вплив на підручники, лектуру і організації молоді, підчинення дидактики і програми навчання вихованню), 2) шляхом впливу на продукцію інтеліґенції, себто освічених верств народу, які все найлекше стають непожаданими для держави носіями національно-культурних окремішностей (безліч законних можливостей стримати розбудову приватних шкіл, селекція — у польських нових шкільних законах почвірна — при переході до шкіл з іншою чи вищою організацією, неунормоване ніякими приписами принимання молоді до високих шкіл, понижування організаційного ступня нижчого шкільництва, обмеження середнього, брак вищого — для українців повна недостача українських приватних і державних шкіл для продукції народнього вчительства, тощо).

Ці дві тенденції державної шкільної політики, назвім їх: змога культурної і соціяльної павперизації у відношенні до непокірливої меншини, повинні для нас стати властивим предметом реакції. Вони повинні бути ключем для зрозуміння польської держ. політики та привчити нас, як українську шкільну політику розложити на ряд літ і втягнути в її засяг найширші верстви нації. Стараймося реагувати не лише в подразненні чи зворушенні, будьмо здібні це лише до гомінких, але хвилевих демонстрацій! Навчімся теж послідовно здійснювати власні пляни і жертвувати другорядними справами для засадничих. Словом: зраціоналізуймо теж українську шкільну політику.

ЗАВДАННЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ" І ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ СУПРОТИ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНИЦТВА.

Перша тенденція державної шкільної політики, а саме намагання зосередити в руках державних органів духовий і культурний вплив на школу, для кожного ясна. Ми це намагання помічуємо скрізь, в державному і приватному шкільництві, в народніх і середніх шклах. Особливо виразно проявляють це нові шкільні закони і про це ми писали та говорили вже неодн.

Зате вважаю, що ню другу тенденцію, себто можливість зменшення українських провідних верств, наші широкі кола недостаточно розуміють і недостаточно освідомлюють собі її небезпеку. І хоча я про те вже минулого року на Зїзді згадував, то всеж уважаю вказаним з усією рішучістю підкреслити, що дальший цілорічний досвід на полі українського приватного і державного шкільництва лише впевнює у слушности цих побоювань.

Цифри втрат, вираховані минулого року — стійні і сьогодні. Наш стан посідання в державному приватному і середньому шкільництві перед 1. липня 1932 р. виражається у числі 218 кляс. Тут беру під увагу гімназії: 5 державних, 2 утраквістичні державні, 10 Рідної Школи, 1 СС. Василіянок, 1 Перемиського Інституту, 3 на Волині, далі 9 семинарій, в тому 2 утраквістичні державні і 7 прив. Р. Ш. та СС. Василіянок. З цих кляс утратимо після автоматичного введення нових шкільних законів до 1. липня 1938 р. 130 кляс, себто 59.63 проц. Саме досвід майже вже двох літ діяння тих законів показує, що сподіваних еквівалентів за втрати — в народньому шкільництві, ми не дістали. Виходить, що не дістанемо їх — при таких самих умовинах — в будучому, ані в народніх, ані середніх школах і з того, далі, висновок про таку величезну втрату нашого стану посідання: Коли вважатимемо, що середні школи, або їх кляси, це освітні кільця, крізь які переливає якась означена струя людського матеріялу, то ясно, що коли тих кілець буде менше, то й людська струя поменшиться, то й виховний та навчальний вплив школи буде менший, а за тим і сила провідних верств та національна культура поменшиться.

З того ось які висновки для діяльности українського громадянства, яку найлекше в межах даної дійсности проводити. 1) Всеж якнайбільше зусиль спрямовувати на дальшу розбудову українського середнього приватного шкільництва і поширення стану посідання дер-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. ГРУДНЯ 1933.

Д-Р В. ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ. 2)

Модерне мистецтво на нашому ґрунті.

З приводу вистави АНУМ

(Докінчення.)

У графічних працях вибиваються *Бутович*, *Гординський*, *Ковжун* та *Сельський*. Бутович відзначається оригінальністю концепції та фантастичністю сюжетів. У нього цілком зрілий вироблений свій стиль, десь вкоріненний у галицькім середовищі. Тому в його працях відчуваємо барвний полих землі; не даром ілюструє він Стефаника. Своїм демонізмом, гротесковістю, полетом та наглядністю ілюстрації належать ці зображення чи не до найліпших. *Гординський* відзначається сміливість та бравурність, часами попадає грохи під вплив плякату, одначе знову зпід його впливу отрясається. Шкода, що так мало виставив *Ковжун*. Його абстрактні конструктавістичні композиції не дозволяють виробити собі погляду за останні етапи його мистецького розвою, бо їх рішуче за мало. У *Сельського* пробивається ніжність у нпансованих лініритах.

Різьба заступлена *Ковериком* та *Литуринською*. Портрет о. Й. С. ядерний профілем виступає збитою масою, тільки на наші ширші почування трохи за натуралістичний. Повний експресії та зіґнлної гармонії рухів та лінїй „Вічний революціонер". Китайка Литуринської має риси всіх милих сторінок жіночої творчости.

Значіння вистави в тому, що вона орієнтує про ріжні явища на полі новочасного українського малярства. З цих явищ виходить, що новочасне українське малярство заступлене на виставі АНУМ стоїть під домінуючих впливом модерних течій західньо-европейського малярства. І саме над цим треба на мить застановитись.

Сам факт, що українське малярство стоїть під впливом західньо-европейських течій і то дуже часто наймодерніших, не означає ще перевороту в історії новочасного українського малярства. Бо абсолютна перевага таких домінуючих впливів серед середовища, яке має дуже слабеньку мистецьку традицію — може причинитися не так до оживлення, як до знищіння власної мистецької традиції та культури. Кожний чужий вплив мусить переходити через оголь творчої синтези. Тільки ірраціональне продженє хотіння і придбане засвоєне „чуже" можуть з себе видати щось творче нове. Тільки у германського, непогамованого, неозначеного у своїх надлюдських змаганнях Фавста і в власичної зріновоженої гармонією почуття міри і форми Олени — зродився Евфоріон — синтеза романського та германського світа...

Проблем того рода більш принципіяльного, більш духового та світоглядного характеру не можна вирішити організованим способом. Це не є питання організації, програм, а питання духової колективности. Тільки тоді, коли народяться з тих ріжних напрямків гомогенні духово-мистецькі колективи (або повільні мистці великого формату), тоді зачне коло них кристалізуватися справді глибокий творчий мистецький рух як найчистіший духовий прояв життя нації. Думаю, що така хвилина в історії українського мистецтва незабаром надійде...

Та далекойдучі міркування на цю тему треба відложити на інше місце. Закінчім їх думкою, що в мистецтві не рішає остаточно все зовнішнє, не рішає програма, не той чи інший напрям, а рішає саме суть, себто все глибше відчута дійсна правда.

P. S. Думаю, що п. д-р Драґан, як це виходить із рецензії на ту саму виставку АНУМ („Діло" з 23. і 24. грудня 1933).) з тими моїми думками не цілком погодиться. Нпр. на його погляд кожне мистецтво, як воно велике і досконале не булоб, мусить проминати. Що всі великі твори мистецтва мають у собі критерії вічної вартости — цього п. д-р Драґан тимсамим не признає. Але ще менше погодиться д-р Драґан з поглядом, що властиво мистецтва не треба пропагувати, бо воно, на наш погляд, говорить само за себе. Відбирає собі п. д-р Драґан можливість об'єктивної оцінки мистецької вистави, коли сам належачи до журі виступає не тільки як критик тої самої вистави, але як її пропаґатор, як це нпр. виходить із такого звороту: „Картини треба купувати, треба з ними займатися, вникати до них, тоді навіть мимовільно, само собою прийде зрозуміння нового мистецтва". Чи дійсно відношення публики до мистецтва є аж таке капіталістичне або аж таке механічне?... Чи не кривдимо ми ним самого мистецтва?

—o—

КОЛИ ХОЧЕТЕ
запрестти себе у серцях найдорожчих — подаруйте правдивий килим Хамули!
Склад: ЛЬВІВ — РУТОВСЬКОГО 1
(біля Марійської площі).
Взори килимів висилаємо на бажання.

жавного шкільництва з українською мовою навчання. 2) Старатися про коедукацію в існуючих українських прив. дівочих середніх школах. 3) Піднести фреквенцію поодиноких кляс так, щоби два відділи в одній клясі були засадою. 4) Всюди там, де є середня школа, старатися про підбудову, у формі 6-ти клясової народньої школи.

Тут хочу бодай кількома словами спинитися над труднощами, які стрічатимемо в тій діяльности. Уважаю, що безділля або лиш невеличкі спроби, — після цього знов безділля, це проста втеча з поля громадської праці. Саме весь сенс національних змагань лежить сьогодні в тому, щоби вони були безупинні, послідовні і масові. Не вірю, щоби перед систематичним, опертим на легальних основах натиском не поступився хочби й найсильніший державний апарат. З браку часу не відчитую історії зразкової під цим оглядом діяльности одного Кружка Р. Ш., який за два і пів року зробив безліч заходів на терені адміністраційної і шкільної влади і таки добився оснувчання початкової кляси народньої школи Р. Ш. Згірдливі фрази про безуспішність, а то й шкідливість петиційних чи якихнебудь інших заходів, уважаю звичайним пустомельством і звичайним громадським лінивством, яким у такій відповідальній діяльності, як шкільна, місця не повинно бути.

В. Кузьмович.

(Докінчення буде).

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ
це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин:
„ТЕКСТИЛЬ“ — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,
12/47 тел. 25-10.

В 50-ті роковини українського фемінізму.

Українське зорганізоване жіноцтво святкує в 1934 р. 50-ліття заснування першої жіночої організації — піонірою українського жіночого руху Наталією Кобринською. Наталя Кобринська є під сучасну пору — давно померклою постаттю, знаною більше в літературі як у громадському житті, емanацією раціоналізму 80-тих років минулого століття. Та має вона за собою світлі моменти своєї діяльности, що не дозволяють сучасному жіноцтву перейти над її змаганнями до денного порядку.

Вона кинула гасло визволення жіноцтва з вікових пересудів та заснування першої жіночої організації з метою ввести українське жіноцтво в громадянську працю, поширити їхнє зацікавлення до суспільних й політичних проблем, а головне піднести їхню освіту через доступ до вищих шкіл.

Її змагання вийшли далеко поза межі світогляду тодішнього жіноцтва — а її гасло не збуденніло ще й досі! На її тезах побудована сьогоднішня ідеольогія українського жіночого руху — багато її думок лягло в основу цілої фемінїстичної програми.

Львівська Філія Союзу Українок порішила в першу чергу спопуляризувати постать Кобринської серед своїх членів та львівського громадянства та насвітлити її діяльність з погляду фемінізму як державно-творчого чинника в житті нації.

Дня 30. XII. п. р. год. 19. влаштовує львівська Філія С. У. Святочний концерт у честь Наталії Кобринської в салі „Української Бесіди“. У святі беруть участь: Ольга Дучимінська, п. Марія Свірська, п. Надія Біленька, п. Ірина Гургулівна. Зокрема хорові точки у виконанні львівської „Сурми“.

На це свято запрошує Львівська Філія С. У. усіх своїх членів та гостей ними впроваджених.

Л. Г.

„Фільософія“ пана Винниченка.

До характеристики колишнього партійного товариша.

II.

А тепер, після цієї „інтродукції“, звернемось до нашого доморослого „фільософа-комуніста“, пана Винниченка. Вся діяльність політична п. Винниченка — не суцільний, майже „клінічний“ приклад **політичної безхарактерности,** хиткости, непостійности. Найвиразніше це виявилося після революції 1917 року, коли провідникові „Чесности з собою“ доля судила стати близько, в провідній ролі, до політики відродженої України. Аж до кінця 1917 року Винниченко додержувався виразно протибільшовицької лінії. Його тодішні промови й тепер можна читати, як зразок тверезої, реальної аналізи політичної ситуації на Україні.

Але хвиля більшовизму, що полилася була з Росії на Україну разом із бандами Муравйових, Антонових та інших, захопила була також декого з українців. (Неронович, Касяненко Е. і інші). Хитання в настроях українських мас вплинули фатально й на Винниченка. Він не зміг піднестися вище „жабячої перспективи“; він не показав якостей політичного провідника, що вміє боротися й плисти „проти течії“, знаючи, що настрої мас у добі революції мінливі і що ці маси завтра будуть схиляти голову перед тим, що вони його вчора розярено паплили й нищили.

Винниченко свої хитання й вражіння збирає до купи в драмі „Між двома силами“ (назвав він цю драму „Між двох сил“, чистим російським варваризмом!)

Минав час, прийшла реакція на чолі з гетьманом Скоропадським. Сім місяців панування поміщицтва на Україні з масовими побоями та розстрілами українських селян за те, що вони поділили були панську землю між собою, — ці сім місяців припечатали долю цілого українського народу на довгі роки. Ця політична маскарада, коли запеклі вороги українського національного руху грали ролю „українських патріотів“, а разом винищували тисячі дійсно патріотичної і демократичної української інтелігенції та показували „карательними експедиціями“ українським селянам і робітникам, що то їх „Україна бє“, вся ця quasi українська доба внесла страшне замішання в настрої й погляди українських мас та української інтелігенції. Скоштувавши панських канчуків в тому часі, неодни мало свідомий, а навіть і добре свідомий українець почав здалека ідеалізувати Совітську Росію, яка, здавалася, навіддаль раєм, порівняно з тодішним режімом на Україні. Безперечно, в ділі більшовизації України головну „премію“ заслужив тодішний гетьманський уряд зі своїми „істінно-русскімі“ добровольцями. „Гетьманський“ режім ослабив до краю чуйність українців щодо більшовицької Росії, навіть у колах політично вироблених. Директорія, почавши повстання проти „федерації“ Скоропадського з білою Росією 15. листопада 1918 р., мала, як і багато українців того часу, ілюзію, що російські більшовики не почнуть війни проти революційної України. Похід російської червоної армії проти демократичної України, проголошення Москвою українського уряду, на чолі з соціялістами, поза законом, — не все здавалося тоді багатьом на Україні непорозумінням, що має бути ліквідоване — переговорами. За ці переговори вхопився був, як за єдину певну дошку рятунку, тодішній голова Директорії Української Народньої Республики Винниченко. Він не розуміє того, що вже тоді здоровим інстинктом зрозуміло багато українських робітників та селян, — що для більшовизму соціялісти взагалі — **„головний ворог“** і що Москва лекше порозуміється з реакційними, диктаторськими правительствами, як із демократами та соціялістами.

І Винниченко почав знову хитатися праворуч і ліворуч, „яко трость вітром колеблєма“. Він усе шукав такої політичної рецепти **форми влади** на Україні, яка задоволила би

Готовий! — а тепер
NIVEI
Вистарчить зовсім легко натерти руки. Домашня праця не залишить тоді ніяких слідів і шкіра стане внедовзі делікатна та відпорна.
Зол. 0·40 — 2·60.

Загадочна нотатка „Віку Нового“ про ред. М. Струтинського.

Нинішній „Вік Нови“ подав сенсаційну вістку про те, що ред. Мих. Струтинський лишив учора рано в ред. „Нового Часу“ лист до жінки, в якому повідомив, що не може довше боротися з життєвими труднощами і рішає відібрати собі життя. Після того не показався більше до своєї хати і всякий слід по ньому загинув.

Довідуємося, що ред. Мих. Струтинський перебуває у себе в львівському помешканні живий і здоров.

Нова старшина Народньої Організації.

КОМУНІКАТ.

В середу, дня 27. грудня ц. р. відбулося під проводом голови Н. О. посла **д-ра Степана Біняка** конститууюче засідання Осередньої Старшини Львівської Нар. Орг. Заступниками голови вибрано одноголосно о. прал. **Леонтія Куницького** і **дир. Омеляна Терлецького.** Секретарем вибрано через аклямацію **п. Агатона Добрянського,** заступником секретаря м-ра **Василя Жовніра,** а касієром **дир. Миколу Матвійчука.** Реферат організаційний і політичний здано, а відносним референтом вибрано п. Агатона Добрянського. Реферат суспільної опіки віддано **о. прал. Куницькому,** реферат культурно-освітний **дир. Омелянові Терлецькому,** а реферат правний **д-рові Іларіонові Боцюркову.** Реферату господарського не обсаджено.

До Старшини Н. О. увійшла також голова Т-ва „Будучність“ **п. Антонія Конрадова,** чого наслідком ошибки не оголошено в попередньому комунікаті.

Коновалець переговорює з Ґерінґом?

РИГА, 27. 12. З Москви повідомляють: Секретар центрального комітету комуністичної партії України, Хатаєвич, промовляючи на засіданні партійної організації в Дніпропетровську заявив, що радянський уряд має докази, що між німецькими урядовими чинниками і ОУН організацію полк. Коновальця були ведені переговори в справі умовин німецько-українського союзу на випадок відбудови незалежности України. Переговори мав вести полк. Коновалець з мін. Ґерінґом. Коновалець згодився признати Німеччині концесії на Україні в металюрґічнім і воєннім промислі, розтягнути німецьку контролю над армією і закордонною політикою України, за що Німеччина прибічала свою підтримку для українського національного руху, що хоче злучити всі землі, на яких живуть українці, в одну українську державу. Revelяції Хатаєвича приняла радянська преса з широкими коментарями.

—o—

Перед радянсько-американським порозумінням.

МОСКВА, 28. 12. ПАТ. В московських дипльоматичних і пресових колах зачувати, що Радянщина запропонувала Зл. Державам політичне й пресове порозуміння з оборонним характером. Ці поголоски потверджує кількагодинна конференція амбасадора Зл. Держав у Москві Буліта зі Сталіном і Ворошиловом перед виїздом Буліта до Вашінґтону. Стріча відбулася в почиву Сталіна в приватнім мешканні Ворошилова. Це перший випадок політичної розмови Сталіна з заграничним дипльоматом.

Московські дипльоматичні кола відносяться досить скептично до можливости заключення такого порозуміння. Однак з другого боку кажуть, що треба рахуватися з особистими впливами през. Рузвельта і значінням американських військових кол, які до ідеї американсько-радянського порозуміння відносяться прихильно.

Чекісти правили богослуження.

„Ді Нешенел Уерлд“, що виходить у Пітсбурзі, оголосив у ч. 39. довіре з Парижа про побут міністра Еріота в Радянщині та як він відвідав одну московську церкву. Показалося, що богослуження, на яке прийшов Еріо, відправив чекіст, переодітий за православного священика. Зібрані вірні були теж членами ДПУ. Священик і вінкон, одіті в богаті літургічні ризи, належали без сумніву до семітської раси. Справа виявилася тільки тому, що один із присутніх у церкві француз, якого врізили давно деякі подробиці у поведенні „священика“, після того, як Еріо й його окруження вийшли з богослуження, несподівано вернувся до церкви. Виловив, яке він тепер побачив, годі описати: „священик“ що молився перед хвилиною, курив папіроску, спершись об вівтар, а „вірні“ у диких підскоках і в приступі шаленої радости танцювали серед ікон. Побачивши таку весамовиту сцену, французький громадянин вийшов незамітно з церкви.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла". Львів. Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

вибагливу, вередливу Москву. Він хитався між демократизмом і „радянством", між парляментаризмом та диктатурою, не знав, на яку ногу стати, не знав, що сказати масам, які ждали рішучого слова: або так, або так!

Пізніше Винниченко створив „теорію", що незалежна Україна напевне булаб удержалась, коли б „петлюрівці" (це слово в його устах звучить найзгірдливіше) не перешкодили заведенню української совітської влади на Україні. Наївна теорія! Москва не потрібує **ніякої української** влади, бо Ленін та його ученики уважають, що влада на Україні має належати до них. Характеристичний приклад: Коли українські більшовики в Полтаві в початку 1918 року не хотіли пустити в місто російських більшовицьких частин Муравйова, то він звелів розігнати робітничу **більшовицьку** раду, створив свій ревком і заявив, що це є „справжня народня влада, **як ми її розуміємо**". (Про це в споминах Антонова-Овсієнка).

Як птах, що задивився в нерухомі очі гада-давуна, втратив Винниченко всю самостійність. Навіть найближчі його тодішні приятелі не знали, яку нарешті політичну позицію має „голова Директорії". Це був повний параліж волі, цілковита прострація. В Київі, в моїй присутності, дружина покійного Юрія Нарбута називала тоді Винниченка з сумним жалем — „маленький Володя"...

Коли Винниченкові на 6-му зїзді української соц. демократичної партії в січні 1919 р., в Київі деякі делегати поставили вимогу, що влада має діяти енергійно, то Винниченко безнадійно махнув рукою, сказавши: „Яка ми влада?"

Винниченкові все бракувало політичної школи та політичної освіти. Недуриож у моїй присутности 1919 р. Сергій Вікул, теперішній комуніст, якого заарештували сталінці в Харкові, за „контрреволюцію", висловлася був про Винниченка: „На диво мало освічена людина"...

Ще одна сумна сцена врізалася мені в память з київського зїзду української соц. дем. партії. На Авдієнка, члена фракції „незалежних", що виступив був на зїзді з обороною „радянства", Винниченко накинувся з докорами, що своїм патосом нагадували Цезареве — „І ти, Бруте"! Бо на зїзді, під впливом рішучої протирадянської позиції його більшости, Винниченко став був „рішуче" на платформу демократії й парляментаризму. Це була несподіванка для Авдієнка та його однодумців і він зі зворушенням, трохи не з слізми промовив: „Та вже ви мене й інших товаришів учили! Вже доказували, що совітська платформа — єдиний вихід з положення!" Хоч усі, що чули цю розмову, сміялися, та по суті над цим треба було плакати...

Але вже незабаром після зїзду УСДРП на державній нараді, з участю членів Директорії, уряду, військових провідників та делегатів політичних партій, той самий Винниченко знову стилявся до „совітської платформи". Його нерішуча проповидь прийняти радянську владу так обурила С. Петлюру, що він тодіж на нараді заявив, що кожного, хто сіятиме руїну в війську та в народі подібними пропозиціями, треба суворо карати.

Прийшов Трудовий Конгрес 19—23. січня 1919 р. Уже Винниченко знову став демократом і завзято критикував більшовицьку диктаторську систему...

У Винниці, в лютім 1919 р., Винниченко заявив, що він „утомився", радив шукати допомоги в Антанти, бо вона, мовляв, має непереможні танки, які лізуть на гору і в долину. П. Мартос висловив тоді побоювання, щобн наші козаки не збільшовичились та щоби не повіддавали цих проблематичних танків російським більшовикам, але Винниченко цілком поважно казав, що в такім разі треба буде взяти до танків і французьку охорону. Це був, так мовити, „політичний заповіт" утомленого Винниченка!

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ.
22/48 **ГАЛИЦЬКА 2.**

Капітан перший відплив від загроженого морськими хвилями й підводним камінням корабля... Чому це Ленін і Троцький не „втомилися", чому Дантон і Робеспіер, Карно й Кемаль Паша, Б. Хмельницький і Петро Дорошенко не томились, а хапалися за найменшу можливість, щоби продовжити свою боротьбу? Бо не були **політичні характери**. І пок. С. Петлюра був політичним характером. Винниченкові доля не дала цієї політичної вдачі, якої головною й основною частиною, на погляд учених соціольогів, є **пристрасть**. Винниченко не має глибоких пристрастей, єате багато примх, а ще більше особистої дрібної амбіції, претенсій, егоїзму та особистої ненависти. Але ці якости не творять політичного характеру, навпаки, роблять людину асоціяльною і навіть **антисоціяльною**.

П. Феденко.
(Продовження буде.)

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В ЗБОРОВІ.

Місто Збориів поділили на 2 округи. Нам пропонували 5 мандатів під умовиною, коли не підемо до виборів. Одначе наш комітет рішив піти до виборів самостійно і в обох округах виставити свої листи. На жаль, не обійшлося без ширпників в особах Васала Сеньківського і Гавриля Жеграя, б. радних, які, бачучи, що не силять компромісу і що їх помінули, виставили свою листу.

До виборчих комісій покликали у нас самих „своїх", які урядували так запопадливо, що годі було доступити до перегляду списків. Про їх відпис не було й мови. Тому в списках бракувало дуже багато наших виборців.

По внесенні листи почалась їздити наших кандидатів, які тревали без кінця. Рівночасно починкували перед головну комісію десятки людей, щоби стверднти автентичність їх підпису на листах. У місті розкинули летючки в українській мові, в яких обіцювали мічанам-виборцям різні групи на вербі та взивали їх рівночасно не слухати „розполітикованих куплів і адвокатів". Що пресілок і вулиця — скликували виборців, а хмари диму з махорки, яку роздавали даром, змішані з хрипкими голосами бесідників, затемнювали до-решти слабі світла кімнат, в яких душились наші дядьки, слухаючи тих промов.

Настало голосування. Виборчі комісії старалися бути дуже вічливі, одначе не для всіх виборців. До деяких виборців виходили по картки аж на вулицю і їх вводили просто до салі розбиваючи зате кулаками інших, які стояли цілими годинами перед дверима, намагаючись дістатись до виборчого льокалю.

Імена українських виборців відпукували з трудом у списках, а багатьох в них відсилали в нічим подому. У виборчім льокалі агітували саме ті, що найменше мали на це право, висміваючи при тому виборців, що „голосують на адвокатів, поморанських шпірників, а не на автохтонних мічан".

У всіх виборчих округах брали участь мужі довіря українських ліст. Одначе, аби вони не були свідками всіх виборчих чудес. Їх завдалеґідь, або вже перед самим обчисленням голосів, усували з виборчих льокалів.

Загальний настрій українського громадянства дуже бадьорий. Вже від кількох тижнів цікавилось воно живо виборами і, відкидаючи всякі компроміси, постійно обстоювало ідею, щоби йти до виборів самостійно. В день самих виборів всі наші люди просто облягали виборчий льокал і, не зважаючи на холод і дотинки, чекали терпеливо цілими годинами на свою черту.

Вибрано двох українців в УНДО і ще одного..., зате 10 поляків і 3 жидів. — *Виборець.*

ДО 339. ЧИСЛА „ДІЛА" долучили ми поштові складанки. Просимо негайно вислати ними довг, хто його має за часопис, та передплату на січень 1934.

Не буде безпосередніх переговорів Німеччини з Францією

Французька преса повідомляє про нараду чотирьох французьких міністрів, Шотана, Бонкура, Солюта і Даладіера, над інформаціями, одержаними з Берліна. Хоча висліл нарад невідомий, „Ля Ліберте" пише, що французький уряд рішив удержати своє дотеперішне становище, а саме: що Франція не може згодитися на підписання з Німеччиною пакту неагресії, який підважив би льокарненський пакт; на вдержання Німеччиною збройних формацій в числі півтретя міліона людей та на розбройчі переговори поза Женевою. Як довідується часопис, мін. Бонкур радив заявити Гітлєрові, що Франція не може згодитися на переговори на основі пропозицій, предложених Гітлєром. З думкою Бонкура погоджувався Шотан.

ПАРИЖ, 28. 12. ПАТ. На вчорашньому засіданні ради всіх міністрів Бонкур виголосив експозе в справі німецьких пропозицій щодо розброєння. Промовець зясував загально інструкції, які задумує післати французькому амбасадорові в Берліні. Рада міністрів затвердила ті інструкції.

Після засідання ради міністрів премієр Шотан зложив представникам преси таку заяву: Слід зрозуміти, що уряд мусить зберегти усяку резерву, бо обовязуючий звичай не позволяє оголошувати дипльоматичні документи перед закомунікуванням їх урядам держав, для яких вони призначені. Можу вам тільки сказати, що Франція, погоджуючись радо на ведення розмов зі всіми інтересованими державами, хоче прямувати до зорганізування загальної безпеки шляхом редукцій зброєнь і в рамах Союзу Народів. Франція зрештою готова виступити з позитивними пропозиціями, які ствердять її щире бажання миру.

ГОЛОСИ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН, 28. 12. ПАТ. Вся німецька преса обговорює висліл вчорашньої наради міністрів у Парижі, підкреслюючи, що французький кабінет не зійшов з лінії, вказаної рішенням ради краєвої оборони, постановляючи вести з Берліном переговори дотеперішнім дипльоматичним шляхом. На думку німецької преси Франція намагається тимчасом змобілізувати союзників для підтримки свого становища. Франція ухиляється від безпосередніх переговорів з Німеччиною, обстоюючи вперто женевську систему.

„Берлінер Тагеблят" пояснює, що Німеччина досить часто вже висловлювала бажання взяти участь у мировій політиці, а тепер заявляється за розброєнням. Якщо тепер накидається їй приписи, як має формувати свою військову організацію, то мусить спитати з черги, що властиво Франція дає в користь розброєння.

Німеччина зброїться.

ВІДЕНЬ, 28. 12. ПАТ. „Арбайтер Штг." алярмує австрійську опінію вісткою про горячкові воєнні приготування Німеччини. Побільшено не тільки чисельний стан Райхсвери, не тільки одіто по військовому штурмові відділи, але побільшено значно продукцію воєнних матеріялів. Ціла Німеччина перемінилася в одну велику фабрику зброї та муніції.

Подібну горячкову працю можна завважати в повітряних збройних. Фабрика Гоєс-Райнікен-Дорф збудувала 25 летунських ганґарів. В Гамбурзі кольоністи мусіли покинути свої ґрунти, бо Райхсвера будує там летовище. В корабельних доках у Вільгельмсгафені розпочали будову нового кружляка всупереч постановам версайського трактату.

Громадянська війна в Китаї.

Із Шанґаю повідомляють, що 8 нанкінських літаків збомбардувало Фучав. 45 осіб згинуло, матеріяльні втрати значні. Американська місія повідомляє, що ушкоджена церква і місійні будинки. Більша частина китайського населення покинула місто.

Коло Чанчав між нанкінськими військами і комуністичними відділами, що підтримують уряд Фу-Кіен, йшли завзяті бої. Згинуло 600 комуністів. Нанкінські війська обсадили місто. На основі комунікату квартири військ провінції Фу-Кіен 16 нанкінських літаків збомбардувало Чанчав. 40 будинків завалилося, причому згинуло кількадесять осіб а поверх сотні є ранених. Нанкінські війська здобули форт Мамао-Чакмен, а нанкінські воєнні кораблі опанували форт Пагода біля Чанчав.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український нарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — **Головний Редактор і Видавець проф.** д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.50 квартально. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:

Warszawa, ul. Śniadeckich 25 m. 10.

Як додаток до „Різної Мови" виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Европі 5 зл., поза Европою 1 амер. доляр

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

По широкому світі.

— Прусський міністр господарки наказав потіснити на давніх місцях у бюрах і урядових домівках портрети бувшої династії Гогенцоллернів та знаки монархії, які усунено після оголошення німецької республики в 1919 р.

— Римський кореспондент „Берлінер Штг." довідується, що мін. Сеймоч виїде 5. січня безпосередньо до Лондону.

— Наслідком сильних морозів у Зл. Державах замерзло в одній лиш 20 осіб.

— В провінції Лію-Кіян бандити вхопили італійського місіонаря о. Анжелія, що від 10 років перебував у Китаю.

— В похоронні Маццї, президента Каталюнії, взяло участь 300 тисяч осіб.

— На вулицях м. Печ на Мадярщині розкинено масово протижидівські летючки, а жидівські крамниці обліплено відозвами, що закликають до бойкоту жидів.

—o—

СРСР ГОТОВ ПІДДЕРЖУВАТИ ЛІГУ НАЦІЙ.

НЬЮ ЙОРК, 28. 12 (ПАТ). „Нюйорк Таймс" помістили інтервю свого кореспондента Вальтера Дуранті зі Сталіном. Сталін сказав, що СРСР міг би піддержувати Лігу Націй, коли б Ліга спротивилася війні та піддержувала мир. Сталін додав, що є поважна та справжня небезпека з боку Японії. СРСР може лише приготовлятися, щоби тій небезпеці протиставитися. Японія булаб неозумна, сказав Сталін, коли б нападала на СРСР, бо треба взяти під увагу, що господарське положення не є певне та що Японія має слабі точки на Кореї, в Манджурії та Китаю.

Згадуючи про закордонну торговлю Сталін підкреслив, що розвиток її залежить від кредиту. СРСР не залежить тепер стільки, як колись, від німецького промислу.

—o—

ДИРЕКЦІЯ ЗАВИНИЛА ЗАЛІЗНИЧУ КАТАСТРОФУ.

Слідство в справі страшної залізничої катастрофи біля Лині виявило, що завинила катастрофу дирекція залізниць, бо не поробила належних заходів обережности. І так управа північної залізниці з причини непогоди затримала аж 300 поїздів, а східна залізниця не лише вислала всі поїзди, а ще й збільшила їх скількість.

Як у Парижі розійшлися вістки про катастрофу юрба уладила демонстрацію проти дирекції залізниці. Хотіли навіть вдертися до бюра дирекції, тому мусіла інтервенювати поліція. Часописи головно „Ль Евр" помістили дуже гострі статті проти дирекції сх. залізниць. Т-во скривало перед публикою справжні вістки про катастрофу, а старалося представити її як незначну.

Вчора найшли ще дальші тіла жертв катастрофи так змасакровані, що годі їх було пізнати.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **Українська орхестра в ресторані й кавярні „Уніон"** (Народня Гостинниця). Відомий композитор проф. Богдан Вахнянин зорганізував орхестральний ансамбль, який буде виступати в кавярні „Уніон" (вул. Коспюшка ч. 1). В репертуарі клясичні твори, стрілецька муза, колядки, щедрівки та ін. Український орхестральний ансамбль виступить уперше вже 31. грудня ц. р. на польський Сильвестровий вечір, різнородний малою, але гарною програмою. 805

— **Святочний дарунок.** Кожний відчуває, як давить теперішня господарська криза. Але Рідна Школа не могла відмовити слушним домаганням громадянства і давним звичаєм видала свій стінний календар на 1934 рік. Тим разом цей календар прикрашений багатьома образками (7), що представляють діяльність Рідної Школи на всіх кінцях Східної Галичини. Цей календар це показчик зросту впливів Р. Ш. Його можна вжити за найгарнішу прикрасу найзубогливішої селянської чи інтелігентської світлиці. Тому надається якнайкраще на родинний святочний дар. Рідна Школа розсилає його з цим числом „Діла" разом зі своїми почтовими чеками. Прохаємо при помочі долученого чека переслати Рідній Школі на кошти друку й пересилки. Скільки? А деж у сьогоднішній час можна диктувати ціну! Кожному нехай ціну продиктує його сумління і свідомість, що дохід з календаря Р. Ш. йде на скріплення українських позицій у найважнішій ділянці, бо у шкільництві. Очевидно, що зворот коштів за календар не може йти на кошт щомісячної жертвенности. Хто одержав би кілька календарів Р. Ш. з іншими часописами, зволить роздати їх з чеками своїм знайомим. Одно велике прохання: висилаючи гроші до Р. Ш. конечно дописати на середущій частині чеку в горі „календар".

— **Промоція.** Дня 22. грудня ц. р. відбулася на краківськім університеті промоція о. Павла Хруща, завідателя гр. кат. парохії в Кракові на доктора фільософії. З цієї нагоди жертвував 10 зол. на Рідну Школу, 5 зол. на католицьку пресу, 5 зол. на фонд вдів і сиріт по священиках.

— **350-ті роковини смерти Івана Федоровича.** Дня 17. грудня ц. р. відбулися у Львові збори друкарських робітників, посвячені обороні дотеперішнього цінника та протестові проти нового закону про час праці і т. д. Перед денним порядком голова організації друкарів В. Вишневський виголосив промову з нагоди 350 тих роковин смерти першого львівського друкаря, Івана Федоровича та відчитав резолюцію, в якій львівські друкарі клонять голови та віддають честь батькові першої у Львові друкованої книжки. Численні зібрані учасники зборів вислухали тої промови, повставши з місць, а резолюцію ухвалили грімкими оплесками та окликами: „Слава Федоровичеві!"

— **Оплати в Касах Хорих.** З днем 1. січня входить в життя розпорядок міністра суспільної опіки про доплати за лікарські поради в Касах Хорих. Треба буде теж платити за ліки, операції і т. п. За лікарську пораду встановлено доплату 20 сот., за ліки 10 сот., за фармацевтичні специфіки і препарати 30 сот., а за лікарські заходи разом з порадою 20 сот. Вільні від всяких доплат є чинности хірургічні, діягностичні, насвітлювання кварцовою лямпою та охоронні щіплення. Також діти до 3-го року життя вільні від доплат. Так само нема оплат при умовчих недугах і в наглих випадках. Після 4 тижнів хорі, що лічаться і є безробітні, не платять нічого.

— **Смерть українського етнографа.** Довідуємося щойно тепер, що мабуть ще на початку року помер у Київі на параліж серця Олександер Андріевський, автор монументальної „Бібліографії літератури з українського фольклору" (Київ, 1930, 824 стор. вел. 8°), доведеної на жаль тільки до 1916 р. Вшануванню його памяти присвячує Етнографічна Комісія НТШ своє найближче засідання.

— **Присуд на комуністів.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові відбувся 7-денний процес проти 10 комуністів, між якими находилася вдова по адвокаті д-р фільософії Юлія Брістігерова, д-р мед. Гітля Ротенберг і мгр. прав Льоке. Засуджені: Леонард Беркович на 5 літ, д-р Брістігерова на 10 місяців і Марко Ратнер на 6 місяців вязниці.

— **Самогубство спортовця.** При вул. Королеви Ядвиги застрілився 25-літній механік спортовець Вацл. Дубена. Причина: родинні непорозуміння.

— **Краєва хроніка.** Вісімлітня дівчинка Ярослава Винницька з Оришковець коло Чорткова знайшла залізничу капслю, якої вжила до забави. Настав вибух, наслідком чого дівчинка втратила зір. — В Раві Руській з магазину футер І. Мільмайстра вкрадено кількасот кримських шкірок вартости 10.000 зол. — В Перемишлі положилася 30-літня Осипа Домбровська на залізничому шляху, наслідком чого перейхав її потяг, відтявши голову від кадовба. Причиною самогубства були родинні невзгоди. — Коло Ходорова випала з переповненого особового потягу 15-літна учениця торговельного курсу зі Львова, Марія Боднар і тяжко потовклася. — У Познані почалася розправа перед наглим судом проти Каз. Лабендзьовського за вбивство залізничої службовички Марії Огродовської та її 7-літнього синка.

— **Арештували адвоката.** ПАТ повідомляє про арештування д-ра А. Гарасимова в Дубецьку біля Перемишля. Його обвинувачують, що в пресових оголошеннях обіцював посередництво в здобутті учительських посад у державних народніх школах. Як винагороду за це вимагав по 300 зол.

— **Намагане самогубство перед розправою.** На четвер заповіджений був у львівському суді процес проти бувш. комісаря львівського магістрату Влад. Кшечуновича за здефравдування 9.300 зол. Розправа не відбулася, бо Кшечунович зажив у самовбивчому намірі кілька пастильок вероналю. Лікар ствердив, що стан Кшечуновича не є небезпечний.

— **Смерть Луначарського.** З Ментони повідомляють, що там умер у 69 р. життя один з найстарших більшовиків, Анатоль Луначарський. В роках 1926 до 1929 був комісарем освіти в Радянщині, недавно став радянським амбасадором в Мадриті. Однак з причини недуги до Мадриду не доїхав. Тіло його мають спалити а попіл перевезти до Москви. Був одним із чільніших московських істориків.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Інжинір Мих. Гамота, упокоївся у Львові, по довгій тяжкій недузі 28. грудня ц. р. В. Й. П.!

Ольга з Чепелів Вознякова померла. Похорони відбудуться в суботу 30. грудня 1933 р. у Поршні в год. 10. рано.

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

Загальні Збори.

Кажуть люди, що це для товариства конечне, так, як парлямент для держави.

Але парлямент часом школить...

Перед кожними загальними зборами ріжні люди ріжно заховуються.

Ті, які належать до виділу — почувають себе ніяково. Менш-більше так, як студент перед іспитом. Ніби все переробив, ніби все мав в пальцях, а анумж...

Ті, які хочуть належати до виділу, дістають високу горячку і роблять опозиції.

— Що ви хочете поправити — питають їх.

— Виділ.

Збираються на наради, без огляду на партії, поклади і заміри.

— Ви проти підвишки вкладок, ми проти обнижки — їдім разом.

І їдуть.

Часом є опозиція проти брунетів, часом проти бльондинів. Часом опозиція має підложа або більше загальне, наприклад: виділовий не цілує в руку пань, або менше загально вже є пять літ у виділі. Але особистого підложа нема ніколи.

Люди, які не належать зі не хочуть належати до виділу — діляться на дві групи.

Одні — це глядачі. Вони вже задалегідь затирають руки... „Богу дякувати, загальні збори. Спектакель — сконати буде можна"... Тим загальних зборів — хочби щодня.

Другі — це генеральні промовці. Генеральні не тому, що їх уповажнили до генеральної промови, а тому, що хочуть на загальних зборах генерально виговоритися.

— Ви не до речі говорите! — звертають їм увагу.

— То я можу з іншої бочки!

І направду можуть. Тільки, що також не до речі.

На зборах „Рідної Школи" говорять про Ориєнтайна, на зборах „Просвіти" про голівлю кріликів, а на зборах „Сільського Господаря" про шкільні розпорядки кураторії.

При голосуванні (приємне слово! — прим. складача) опозиція йде лавою, але тільки з початку.

— Хто за гром. Перкатоносом?

Опозиція: Всі, всі!

Хтось із притомних: Алеж він ніколи справами товариства не займався, на збори не приїшов, навіть не знати, чи до товариства належить.

Часть опозиції: То замість нього прошу гром. Кривенка.

Друга часть опозиції: Ні, ні. Ми товариша Громилу!

Це є кінцем опозиції, а початком більших криків.

Остаточно переходить виділ, запропонований комісією-маткою.

А на закінчення хтось із провінції каже кілька слів:

— Я приїхав на збори, щоби скріпитися на дусі і підбальорити тих, які мене вислали. А тимчасом, що я тут побачив?! Грижня, дрібничковість, інтриги... До чого це все допровадить? Питаю вас, світлі збори, до чого це все допровадить?!

Відповіди нема, бо учасники спішаться до виходу. І так вже цілий день страчений...

Галактіон Чіпка.

З судової салі.

„ВІЙНА" МІЩАН З КУПЦЯМИ В МОСТИСЬКАХ.

Дня 12. XII. ц. р. різницький майстер Іван Мушинський справляв у себе в Мостиських забаву. На забаві пили тільки бонгу. Десь в 7. год. веч. товариство хотіло трохи перейтися по місті. Коли тільки вийшли, найсильніше підпитий господар Іван Мушинський, упав і вибив пехотячи шибу в жидівській крамниці. На це прискочив до нього купець Таменгерц і вдарив Мушинського в лице, а з другого боку Шмуль Кісель палицею по голові так, що Мушинський упав окривавлений на землю. В обороні покривдженого станули його компаніони і почалась бійка між українськими й польськими міщанами з одного боку і жидівськими купцями з другого. Наслідком цієї баталії був акт обвинувачення і окружний суд у Перемишлі засудив 5-ьох міщан за злочин з § 240 к. к., а між ними й Івана Мушинського, на 10 місяців вязниці. Проти цього засуду вніс Іван Мушинський апелянцію і дня 27. XII. ц. р. в Апеляційному Суді у Львові відбулася розправа. По переведеній розправі апеляц. радн. Лянге увільнив Івана Мушинського від вини і кари. Обвинувачував прок. Чопівський, пошкодованого Тедреса Кіссля заступав адв. д-р Фрім з Перемишля, обвинуваченого Івана Мушинського д-р Лев Ганкевич.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ЗАБАВКА".

Польська фільма про дідича у поважніщім віці, якто він закрутився в місті з кабаретовою зіркою і як привіз її з собою на село, на власну біду і біду рідні. Гри четвертини фільми у стилі комедії; інтрига добре завязана; пригожі знимки з природи з Полісся. За якою можна стежити з цікавістю, гра зовсім добра. Можна мати тільки застереження щодо надто типових, яких ролі сальоново стилізовані.

—o—

Дописи.

ТУРКА н. С.

Анкета „Народньої Торговлі". Дня 22. XII. ц. р. відбувся в салі Народнього Дому в Турці анкета у справі відношення громадянства до тутешнього складу „Н. Т.". Хоч був сильний мороз, явилося поверх 150 осіб, з чого 10 інтелігентів і понад 140 мужчин і жінок. Анкету отворив і закінчив голова контрольного комітету „Н. Т." д-р Мирон Кондрат, який проводив нарада. По рефераті інж. Ст. Лящинського забирали в дискусії голос: посол Дмитро Великанович, о. Адріян Лечицький, Ст. Бандрівський і А. Горечко. Анкета вирішила підтримати місцеву філію „Н. Т." і не допустити до її ліквідації. Справді вже крайня пора, аби вся духовна і світська інтелігенція турчанського повіту присвоїла собі гасло: „Свій до свого" і закупувала товари в знаній з добрих і дешевих товарів установі „Народній Торговлі".

—o—

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

ТЕРНОПІЛЬ. **Україна — Кресы 3:0.**
ТЕРНОПІЛЬ. **Україна — Поділля 10:0.**
Змагання товариські.

Лехія — Гасмонея 10:0 (2:0, 4:0, 4:0). Змагання за мистецтво А-класи. Судив п. Саварин.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Лев Ясінчук: РІДНА ШКОЛА В ІДЕЇ І ЖИТТІ. Підручник для рідношкільних організацій і діячів. — Львів 1934. Накладом „Рідної Школи", Львів, Словацького ч. 14. Стор. 206, 8°.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Рік VI. Ч. 1. за січень 1934. Зміст: Ф. Невестюк: Привітом „Літопис". — (вірш). — Від Визвеництва. — Ів. Шелестинський: „Як підростете, то пригадаєте їм.." — Т. Коструба: Іван Богун, полковник винницький. — Остап Лисак: На вітчизняних бульварах. — † М. Михайлик: Українське село в часах нашої революції. — Ф. Невестюк: Стежі (вірш) — М. Островерха: Сонячний фрагмент. — Ігор Лузький: З українського самостійницького руху на початку мин. століття. — Інж. П. В.: Повстанський рейд з Київщини. — Юрій Горліс-Горський: Холодний Яр говорить. — Бібліографія

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Ч. 1. Річник II. Львів, січень 1934. Зміст: Е. Маланюк: Карпатський триптих; Б. Кравців: * * *; І. Самчук: Гори говорять; М. Булгаков: Рік 1918; Л. Мосенда: Нівелір; Ю. Липа: Рідна мова й рідна земля; М. Маланюк: Вінець кінця; Я. Клен: Січень; Е. Ляхович: Як Англія побиває скруту; П. Коран: Забезпечення від ризика; Дм. Донцов: По трупах ілюзій; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Авторові допису „Українські політ. вязні в Чорткові". Дякуємо за посилку, містимо дуже рад. Просимо писати частіше. Щирий привіт!

—o—

Театр.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 29. XII. год. 7.30 веч. „Фрайяйяя Доктор"

Субота, 30. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Театр Різнородностей.

Пятниця. 29. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".
Субота. 30. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".

Концертове Бюро Тірка.

Пятниця 29. XII. „Львівек" Круковський і М. Корська.

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників", „Фліп і Фляп як усмирителі".
АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не дамо землі".
АТЛЯНТИК: „Забавка".
ВАНДА: „Піднебесний романс".
КАСІНО: „Брат диявола", Льорель і Гарді.
КОПЕРНИК: „Роскішні турботи" Моріс Шевальє.
КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста", вертеп: „Під ялинкою"
МАРУСЕНЬКА: „Роскішні турботи" Моріс Шевальє.
МІРАЖ: „Спів, цілунок, дівчина".
МУЗА: „Син Індії" Рамон Новаро.
ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Гоні).
ПАН: „С. О. С." — Ледяна гора.
ПАСАЖ: Бандит детектив" (Кен Мейнард) і додатки.
ХІМЕРА: „Король циганів".
СТИЛЕВЕ: „Чанду", ревія: „Коли зорі світять".
УТІХА: „Кохання за пімста донського козака" з Ів. Мозжухіном.

Закордонне радіо.

Пятниця, 29. грудня 1933.

Льондон (355,9) 20.55 „Зачарований флет" оп. Моцарта; **Відень** (517,2) 21.30 Концерт; **Братислава** (279,3) 19.25 Словацькі пісні; **Кошиці** (293,5) 12.30 Концерт; **Прага** (488,6) 20.30 Симф. концерт; **Париж** (1725) 21.45 „Травіята" оп. Вердія; **Білгород** (430,4) 20.00 Спів; **Берлін** (419) 17.00 Вокальний концерт; **Кеніґсвустергавзен** (1634,9) 20.00 Великий концерт військової музики; **Лайпціґ** (389,6) 15.00 Нові пісні, 17.50 Шуманові, Шубертові, Брамсові, Пфіцнерові, Вольфові пісні (Гартман, бзритон); 20.30 Романтичний вечір (форт.): **Мільякер** (360,6) 20.10 „Чорне Доміно" ком опера Обера; **Будапешт** (550,5) 13.30, 20.05 Циг. музика, 20.50 Оп. арії; **Мілянo** (331.5) 20.40 Хор; **Рим** (441,2) 16.00, 20.00 21.30 Концерт.

Субота, 30. грудня 1933.

Льондон (355.9) 16.30 Концерт музична, спів, 22.00 Сучасна камер. музика; **Відень** (517,2) 13.10 Популярна музика, 20.05 „Кохання та ненависть у Вердія" (музика, спів); **Братислава** (279,3) 12.30 Концерт; **Мор. Острава** (263.8) 10.10 Музика, 22.15 Всячина (музика, спів); **Прага** (488,6) 16.00 Легка музика, пісоньки, 20.10 Пісоньки; **Білгород** (430.4) 16.40 Мельодії, популярні пісоньки; **Ковно** (1935) 20.20 Спів; **Кеніґсвустергавзен** (1634,9) 10.10 Нар. пісоньки 19.00 Два славні піяністи; **Мішкен** (533) 15.20 Нар. пісні; **Мільякер** (380,6) 20.10 „Дер безе Гайст Люмпаці Вагабундус" веселий радіообраз на осн. Нестроя; **Стокгольм** (435.4) 16.00 Спів, 20.00 Давня танкова музика; **Будапешт** (550.5) 12.05, 13.30, 18.40, 22.45 Концерт, 21.50 Циг. музика, спів; **Рим** (441.2) 19.30 Арії та пісні, 20.50 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 29. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.00, 12.38 Концерт оркестри; 15.25 Збіжева біржа; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Вокальна музика з грамофону; 16.10 Фортепіян; 16.40 Серед книжок; 16.55 Оркестра Дінку (грамофон); 17.10 Солісти (Добровольська-Павловська, сопран, Умберто Манеа, тенор); 17.50 Стенографія; 18.30 Дім і школа в фіз. вихованні молоді; 18.20 Концерт російської трупи Роліцького (хор, балалайки); 19.05 Всячина; 19.25 Фейлетон; 19.40 Спортові вістки; 19.43 Сигнал комунікат; 20.00 Муз. балачка; 20.15 Симф. концерт (Бердяєв), „Важніші дітер. події 1933 р."; 22.40 Циг. музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

Субота, 30. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.41 Популярна музика з грамофону; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Лев Рапель (12-літній піяніст); 16.00 Авдиція для хорів, сальонова оркестра; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Солісти (музика, спів); 18.00 Відчит „Йос. Мегофер, 10-ті роковини його мистецької праці"; 18.20 Хор Дана; 19.05 Театр. фейлетон; 19.15 Всячина; 19.25 Рецитації свят. поезій; 19.40 Спортові вістки; 20.00 Легка музика, пісоньки; 21.00 Техн. скринька; 21.20 Концерт польської музики; 22.00 Танкова музика; 23.05 „Биленська Зазуля".

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в приватних оборотах платили за доляр по 5.66 зол.

Золото: доляри 5.95—9.00; франки фр. 35.50—36.00; дукати 82.80—83.20; рублі 46.80—47.20; корони 37.00—37.50.

Срібло: корони 0.30, фльорени 0.75, рублі 1.20.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.12, Париж 34.87, Берлін 212.20, Ціріх 172.12, Амстердам 358, Нюйорк кабель 5.74, Нюйорк чеки 5.73.

Акцій.

Банк Польський 82 і три четверті.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни л. Підволочиська	льоко Львів	
Пшениця дв.	18.00—18.25	
Пшениця збір.	16.75—17.00	
Ячмінь двір.	12.75—13.25	
Ячмінь на мл.	10.25—10.50	11.50—11.75
Овес дв. незам.	10.50—10.75	12.00—12.25
Овес збір.	7.50— 8.00	9.00— 9.50
Гречка на мл.	17.50—18.50	
Висівки житні	7.50— 7.65	
Висівки пшен.	7.90— 8.10	
Висівки ячмінні		8.25— 8.50

Інші курси незмінені.

(вірш). — Від Визвеництва. — Ів. Шелестинський: „Як підростете, то пригадаєте їм.." — Т. Коструба: Іван Богун, полковник винницький. — Остап Лисак: На вітчизняних бульварах. — † М. Михайлик: Українське село в часах нашої революції. — Ф. Невестюк: Стежі (вірш) — М. Островерха: Сонячний фрагмент. — Ігор Лузький: З українського самостійницького руху на початку мин. століття. — Інж. П. В.: Повстанський рейд з Київщини. — Юрій Горліс-Горський: Холодний Яр говорить. — Бібліографія

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Ч. 1. Річник II. Львів, січень 1934. Зміст: Е. Маланюк: Карпатський триптих; Б. Кравців: * * *; І. Самчук: Гори говорять; М. Булгаков: Рік 1918; Л. Мосенда: Нівелір; Ю. Липа: Рідна мова й рідна земля; М. Маланюк: Вінець кінця; Я. Клен: Січень; Е. Ляхович: Як Англія побиває скруту; П. Коран: Забезпечення від ризика; Дм. Донцов: По трупах ілюзій; М. Л.: З пресового фільму; Бібліографія.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Авторові допису „Українські політ. вязні в Чорткові". Дякуємо за посилку, містимо дуже рад. Просимо писати частіше. Щирий привіт!

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС",
ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу. 18/47 3—25

Deutsche

Великий національний часопис у Німеччині

Показові числа даром висилає
Verlag Scherl, Berlin SW 68

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Чоколядові прикраси на ялинку з фабрики

ІВАНА ГЕФЛІНҐЕРА

здорові, смачні, з найліпшої чоколяди, в сортиментах і на вагу, всюди можна дістати, а головно у фірмовій крамниці

ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8
819 (пл. св. Духа). 1—8

Вже появилась знаменита праця о. М. Вергуна п. з.

НОВОМОДНІ ПРОРОКИ
або
„БІБЛІЙНІ ДОСЛІДНИКИ"

Ціна 1.50 зол.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 3.50 зол.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Свічки „Рідної Школи" для Кружків „Р. Ш." і Кооператив Львова та львівського повіту можна дістати в Пов. С. Кр. „Р. Ш." у Львові (вул. Словацького ч. 14, III. п.) від 28. 12. 1933. до 5. 1. 1934. включно від год. 10 до 14. 817 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРОКАТИ від 2.90, накидки 7.80, фіранки від 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Ковдри 9.80, таблетки ріжного роду — ціни сотикові. Вирібня ФРАНЦІХА, Сикстуська 21. 660г 5—?

МОЛОДОЮ все будеш, якщо будеш носити капелюхи з робітні „КАПЕЛЛЬО", Кентшинського 18. 2/32 2—2

Д. ШЛЯЙХЕР — А. КЕССЛЄР оптик. Львів, вул. Руська 16. 695 3-3

РІЗДВЯНІ ЛИСТІВКИ з святочними побажаннями в найбільшому виборі, **практичні подарунки на Ялинку** — золоті пера, альбоми, квітові води тощо, дістанете найдешевше в СОЮЗНОМУ БАЗАРІ, ЛЬВІВ, РУСЬКА 20. 32/49 2—3

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електричні найдешевше у фірмі Е. Гавсман, Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 5—15

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише занеси до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4. 816 2—10

ТОҐИ для суддів, прокураторів, адвокатів поручає казково дешево: Вирібня одежі „ПАЛЛЮМ", Гетьманська 22 побіч Промислового Музею. 13/47 2-3

ПІСНЯ СОНІ з „Жабуриння" Балтаровича, Думка VIII. Безкоровайного на скрипку — книгарня Шевченка. 814 а 1—2

ЗОЛОТІ штучні зуби і біжутерію, купує Вайдер, Сикстуська 33. 822 1—3

ПИЙТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 1—8

ОГОЛОШЕННЯ

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. XII.: молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.40—6.60 за копу, масло —.—. Тенденція на масло і сметану слаба, на молоко знижкова, на яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

Пантарки 3.— зол. за штуку.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по . зол. 0.15
кущно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 346 (13.545). Львів, неділя 31. грудня 1933. Pocztową opłatą zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ощад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Словацькі шовіністи нищать українські написи у Пряшеві.

Як відомо, на Закарпатті мають не тільки всі державні уряди (староства, залізничі стації, почтові уряди і т. д.), як і уряди комунальні (магістрати), але також приватні підприємства, крамниці то-що подвійні написи: в українській і чеській мові. Такіж написи існують і в тих повітах східної Словаччини, в яких живе компактною масою українське населення. Це було і є сіллю в оці словацьких шовіністів, які забули, що ще так недавно словацьке населення терпіло разом з українцями під спільним мадярським ярмом, а нині ведуть супроти українців таку саму політику денаціоналізації, яку вели колись мадяри. Ті словацькі шовіністи стараються ліквідувати українські школи, перевели тенденційно спис населення, виказавши на Словаччині замісць 200.000 українців не цілих сто тисяч, а в останньому часі почали акцію в напрямі усунення українських написів з усяких підприємств, заведень, крамниць і т. д. Найновіші закарпатські часописи повідомляють, що таку акцію переведено вже у Пряшеві, осідку греко-кат. епископства, де при „очищуванні" міста від мадярських написів усунено подекуди також написи українські.

У звязку з тою акцією словацьких шовіністів закарпатська преса накликає українське населення на Словаччині, зокрема в Пряшеві, постояти за права свого народу і дати словацьким зазіханням належний відпір.

Чому буковинські українці програли вибори?

Черновецький „Час" (ч. 1498) застановляється у статті „Міркування з кінцем року" над причинами, які довели до того, що при недавніх виборах до румунських установ буковинські українці програли баталію майже на цілому фронті. Причини— поруч малої нац. свідомости і політичного невироблення українського населення з одного та виборчих зловживань і натиску з другого боку — добачує „Час" у великих помилках, що їх поробили дотеперішні політичні провідники нашого народу у своїй роботі. Ті помилки обіцює „Час" представити у чергових числах, а покищо стверджує, що „якби у нас було, як у людей, то при всім ліберальнім терорі повинні би українці вибрати з черновецького повіту 4 послів і 3 сенаторів, а зі сторожинецького 2 послів і 2 сенаторів." Тимчасом вийшло таке, що замість 11 представників вибрали українці тільки одного свого незалежного кандидата, яким є посол д-р В. Залозецький.

Загострення протиукраїнського курсу.

Як відомо, на сесії центрального екзекутивного комітету радянсько-української республики принято постанову про рішучу боротьбу з українською націоналістичною опозицією, яка дісталася в компартію і державний апарат. У звязку з тією постановою виключено з партії й потягнено до відповідальности трьох чільних комісарів українців, що займали відповідальні становища: Андрія Річицького, Макаренка і Гришу. Річицький займав кілька літ становище начальника секції пропаганди і преси при ЦК компартії на Україні.

Мусоліні запросив Саймона до Риму.

ПАРИЖ, 29. XII. ПАТ. Часописи довідуються з Риму, що британський амбасадор у Римі Дрюмонд, який прибув на острів Капрі, привіз сер Саймонові лист Мусолінія з новорічними побажаннями та запрошенням до Риму на день 4. січня, щоби відбути конференцію про головні справи европейської політики. У звязку з тією конференцією французька преса надіється, що основи проектованого компромісу в справі розброєння будуть зближені до англійської тези, яка щоб догодити поглядам Гітлера і Бонкура, признає Німеччині право зброїтися й домагається від Франції частинного розброєння.

—o—

Проти політичних реформ у Румунії.

Букарештенська преса повідомляє, що між першими законами, які уряд предложить новому парляментові, буде проект закону про охорону держави. Закон має на меті забезпечити теперішний політичний порядок у Румунії. Уряд хоче довести до того, щоби в Румунії не могли розвиватися ніякі переворотові політичні партії ані політичний рух зі сепаратистичними тенденціями.

Довкола французької відповіди.

ПАРИЖ, 29. XII. ПАТ. Міністер Поль Бонкур приняв учора французького амбасадора з Берліна Франсуа Понсета і дав йому подрібні інструкції в справі відповіди, яку французький уряд виладив для уряду німецького. Як передбачують, французька відповідь буде доручена аж після повороту Гітлера зі святочних ферій до Берліна, що станеться мабуть 5. січня. Безпосередно після конференції з амбасадором Понсетом мін. Бонкур приняв на чергових авдіенціях польського амбасадора Хлаповського і радянського амбасадора Довгалевського. Преса підкреслює, що в розмовах з амбасадорами обох держав мін. Бонкур познайомив їх з рішеннями французької ради міністрів і змістом ноти, якою французький уряд відповів Гітлерові на його пропозиції.

—o—

Ширіть наш часопис!

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 338 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 22. 12. 1933 do Sygn. VI 1 Pr. 656/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 23. grudnia 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 20. 12. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr. 338 z daty Lwów dnia 22. 12. 1933 zawierającego w artykule Panachyda w całości z tytułem znamiona wyst. z art. 154 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by brzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 i. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę w kwocie do 400 złotych. Uzasadnienie! Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu w tendencyjny sposób podkreślić uznanie dla politycznych przestępców skazanych prawomocnym wyrokiem sądowym i w taki sposób pochwalać czyny karygodne. Według §§ 487, 489, 493 pk, oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul. Popowiczówna w. r. Za zgodność Jenowicz st. sekretarz.

ПРОХАЄМО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ДІЛА" ДОКЛАДНО СЛІДКУВАТИ за нашими оповістками про ПРЕМІЇ

Від 1. СІЧНЯ 1934 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на ПРЕМІЙНІ КНИЖЕЧКИ В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ „ДНІСТЕР" У ЛЬВОВІ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20.

на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

НЕМА ПОТРЕБИ ІХАТИ ДО МІСТА ЗА ЗАКУПАМИ. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ У ЛЬВОВІ Ринок 36 висилає оплачено пошт. харчеві посилки до всіх місцевостей у краю. Користайте з цього способу закупна товарів, бо він найдешевший і не наражує Вас на страту часу і зайвий видаток на подорож. Замовляйте на свята: каву, чай, какао, мігдали, родзинки, вина, меди, коріння тощо. На бажання можемо занятися теж купном і висилкою інших, не проваджених нами артикулів.
ЯКІСТЬ ТОВАРУ ДОБІРНА, ОБСЛУГА СОЛІДНА І СКОРА.

Ніяких безпосередніх розмов!

Франція відмовляється вести безпосередні переговори з Німеччиною

Львів, 29. грудня 1933.

Від часу, коли Німеччина виступила з Ліги Націй і розбройної конференції, іде гарячкове пошукування за якимсь виходом із тієї зовсім хаотичної ситуації, в якій найшлась Европа. Очевидне банкроцтво Ліги Націй зродило тенденції до безпосередніх розмов між державами, як до найкращого й найпростішого способу порозуміння у всіх тих спірних справах, яких не могла поладнати важка машинерія женевських установ. Центр усіх світових конфліктів — це вічно напружена ситуація між Францією і Німеччиною, якої не усунуло Льокарно. Бо Франція залишилась надалі провідницею оборонців Версалю, а Німеччина надалі будувала всю свою закордонну політику на підвалинах ревізіонізму! І тому від довгих літ належить до найпримітивніших правд міжнародньої політики, що альфою тривкої ситуації міжнародніх відносин є порозуміння між Францією і Німеччиною.

І в Німеччині й у Франції було і є чимало прихильників ідеї такого порозуміння. Але з другого боку правдою є, що коли з приходом Гітлера до влади ця ідея в Німеччині зросла (бо не стало опозиції, яка на попередніх урядів, як опозиція націоналістична, воювала саме антифран-

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовна, шовки, фланелі та білизняні матеріали — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕГІОНІВ Ч. 35.

цуськими аргументами, що нині стали вже непотрібні!), то у Франції антинімецькі настрої зросли. Бо у Франції явними і скритими прихильниками ревізіонізму, як засобу для трівкого замирення з Німеччиною була лівиця, радикальні соціялісти й соціял-демократи, які нині, під впливом соціялістичної і жидівської німецької політичної еміграції заняли засадничо вороже становище супроти гітлерівської Німеччини.

Таким робом добра воля нової Німеччини стрінулась по другому боці з перешкодами передовсім психольогічної натури. Однак не тільки вони грають ролю. Аджe найбільше зацікавленими тут — у негативному змислі — є союзники Франції, малі держави, для яких безпосереднє франко-німецьке порозуміння означає в більшій або меншій мірі небезпеку німецької політичної експансії, так само, як розбиття Ліги Націй означає втрату міжнароднього терену, за якому вони, малі держави мали формально рівний голос з усіми великодержавами, та фактично разом із Францією всіх інших майоризували.

Ми згадували про це недавно з приводу побуту міністра Бенеша у Парижі. Після Бенеша поїхав туди бельгійський міністр закорд. справ Гіманс. Тепер заповіджений приїзд до Парижа королів Румунії і Югославії. Все це меткі заходи з одною спільною метою: відтягнути Францію від безпосередніх розмов з Німеччиною, які самі собою є вже небезпечні, як реальна можливість ліквідації франко-німецького спору та зміна всієї дотеперішньої політичної системи в Европі!

І ці заходи видали вже наслідки. 3-годинна нарада премєра, міністра закордонних справ та міністрів війни і народньої оборони Франції (всі чотири були вже премєрами!) покінчилася засадничим рішенням у безпосередні офіціяльні переговори з Німеччиною не вступати, а повна рада міністрів те становище затвердила. Засадничі умовини Німеччини, у тому виді, в якому вони продістались до преси, та які мали творити підставу безпосередніх переговорів, не пропонували ніяких радикальних змін: не згадувалось там про якісь територіяльні ревізії, про кольонії, про военну морську фльоту і т. п. „страшні" речі. А всеж, казалось про перебудову райхсвери, про збільшення її числа зі 100.000 мужви й старшин до 300.000, про збереження спортово-військових формацій (хоч і під контролею), врешті про пакт неаґресії між Францією і Німеччиною. Переговорювати на такій базі, це значило для Франції у засаді признати банкрутство розброїної конференції, у засаді погодитися на ревізію військових клявзуль версайського мира та піддати в сумнів загарантовану Англією льокарнську умову. Піти на цей шлях — Франція злякалася. В останньому рішенні франц. кабінету кажеться знову про Лігу Націй, як про єдину установу, в рямцях якої Франція готова з усіми про все дискутувати, а як єдину фірточку для безпосередніх розмов — називається звичайний необовязуючий та інформаційний звязок з дипльомата чужими представництвами.

Таким робом спроби сенації европейських відносин знову застрягли на мертвій точці. Коли, хто і як її з неї зрушить — про це невідомо. По Европі розїджає тепер англ. мін. закорд. справ Саймон, який обертається теж у завороженому колі: бажання піти Німеччині назустріч, втримати англо-французький аліянс, співпрацювати з дипльоматією Мусолінія та врятувати від дискредитації розбройну конференцію в огляду на особу її голови п. Гендерсона — це більше ніж квадратура кола!

Цікаве тут становище Польщі. Ніби п. Полі Бонкур має приїхати до Варшави й разом з ним, Беком поїхати до Москви. Але це покищо поголоска. Здається, що Польща зуміла вже дещо уневажнити себе від Франції та веде власну політику, якої перше завдання — відчути тенденції політики Німеччини та не допустити до того, щоби найтись ізольованою з заходу і сходу. І — треба признати — ця політика має деякі успіхи.

„Ганебна роля Скрипника..."

Нові пописи московських ставлеників на VI. сесії Всеукраїнського Центр. Виконавчого Комітету у Харкові.

Варшавська аґенція ВУ подає докладний звіт з VI. сесії Всеукр. Центр. Виконкому, формально найвищої „законодатної" установи української соціялістичної „республики", на ділі одної з експозитур московського партійного політбюра. Сесія розпочалася 20 грудня ц. р. і нічого нового по суті не принесла. Як виходить зі звіту „подвизався" головно Петровський, а з усіх інших промов цікавий хіба ще виступ „пролетарського письменника" Кулика, який виступив з великою обороною московсько-більшовицької протиукраїнської політики на полі культури, доказуючи, що це саме є правильна „українізація"!..

Присутніх було на сесії 300 делеґатів, з того 192 членів Всеукр. Центр. Виконкому і Всесоюзного ЦВК (себто ще більше москалів і жидів), 38 голов районових виконкомів і 27 голов сільських совітів. Присутні були теж репрезентанти моторово-тракторних станиць, совхозів, колхозів, харківських партійних, професійних і суспільних організацій, та найбільших підприємств. В дипльоматичній льожі сиділи представники держав, що мають у Харкові консуляти. За президіяльним столом засіли: Петровський, Чубар, Балицький, Попов, Сухомлін, Затонський, Шліхтер, Порайко, Войцеховський, Михайлик, Поляков, Горлинський, Пилацька, Ткаченко і Громилин. Відкрив сесію великою промовою голова ВУ ЦВК Петровський, який славив „величезні успіхи" совітського промислу та „переможення недомагань у сільському господарстві". Ці „успіхи" є наслідком більшовицької боротьби за реалізацію ґенеральної лінії партії та мудрих вказівок „вождя всесвітнього пролетаріяту тов. Сталіна". Петровський підкреслює „заслуги" (!!) „славного вартівника революції — ҐПУ", яке саме святкує ювилей свого 16-літнього істнування (голосні оплески). ҐПУ викрило (казав далі голова „українського парляменту") багато злочинців у системі комісаріяту хліборобства і народньої освіти та у Всеукраїнській Академії Наук. Партія розбила націоналістичні ухили і націоналістів, які у своїй зрадницькій контрреволюційній роботі злучилися з імперіялістичними інтервентами. Виконуючи безпосередні інструкції фашистів, вони змагали до зірвання соціялістичної перебудови народнього господарства України, відірвання України від СРСР та привернення капіталістичного устрою. Однак клясова боротьба не скінчилася, а прихід до влади в Німеччині фашистів та активізація японського імперіялізму додає відваги клясовим ворогам і змушує до підвищення клясової чуйности...

Промовець займається теж проблемою реалізації ленінської національної політики на Україні. З прикрістю признає, що в ній ділянці партійні і совітські організації провинилися у минулих роках через багато „недоглядів". Покликується на реферат Косіора і промову Постишева, як зразкове зясування ситуації. „Ганебну ролю відіграв б. комісар освіти України Скрипник. Він зробив ухил від головної лінії ленінської національної політики і біля нього витворився гурт шкідників та диверсантів, які приготовляли інтервенцію на Україні. За посередництвом Скрипника організації шкідників скермовували культурно-освітню працю на шлях відірвання української мови, літератури, культури й мистецтва від СРСР, маючи на увазі відірвати Україну від СРСР. Це сприяло витворенню на Сов. Україні злочинних груп, звязаних з дефензивою капіталістичних країн і працюючих над організацією повстанчих груп на Україні"... Далі накидається Петровський на „лизунів", „виродків" і „смітярів з фашистівських сіней" та закінчує свою промову з емфазою окликом, що „націоналістам ніколи не вдасться відірвати Україну від СРСР."

Після реферату голови наркому Чубара про господарський плян УСРР на 1934, корреферату Коцюбинського, Конотопа (про Донбас) і Лаврищева про комунікаційні справи), промовляв *Кулик*, голова організаційного комітету „Спілки совітських письменників України". Він прославляв величезні здобутки української народньої освіти за часів більшов. влади та з обуренням протиставився закидам клеветників радянської,

Просимо не забути вирівняти залеглости за „Д І Л О" та вислати передплату на січень 1934-го року.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 31. ГРУДНЯ 1933.

ПАВЛЬ БЛЬОК.

ЖИТТЄВІ НЕСПОДІВАНКИ.

МОДЕРНЕ ПОДРУЖЖА.

Багато з того, що мало колись подружжа, нині щезло; та заздрощі все ще залишились. Та мало є нині таких чоловіків, що пробували би боронитись перед зрадою своєї жінки так, як це зробив месіє Літіер. Кожного ранку, коли він ішов до бюра, зачиняв свою жінку на ключ у кімнаті, а коли й це не видавалось йому досить безпечним, наклав їй силоміць „пояс чистоти". Як цей пояс виглядає, можуть цікаві переконатись оглянувши його у паризькому музею „Клюні", де ще зберігся один його примірник з 16-го віку. У провінціяльних музеях є ще пізніші зразки цього винаходу на доказ, що і в пізніших віках трапляються заздрі чоловіки і певні жінки. Нас цікавить нині не легкість обичаїв давніх віків, а покірливість жіноцтва. Якби нині який чоловік хотів наложити своїй жінці пояс невинности то вона, як спортовка перш усього побила би його, а потім передала до психіятричного інституту як ненормального типа.

Та мадам Літіер не належала до модерних. Вона пішла слухняно зі своїм чоловіком до бандажиста, де заплатили вони без здивування 325 франків за бажаний апарат. Як нову забезпеку чоловік придумав ще до пояса штучний замок, якого не міг би відчинити навіть винахідник. І ця подружа пара жила би довго у гармонійній згоді, якби пан Літіер не хотів робити експериментів з новими ланцюжками і механічними винаходами. Одного дня жінці було таки за багато і вона пішла до комісаріяту поліції, де задемонструвала свої муки.

Поліція заарештувала чоловіка і почала слідство на підставі 344-ої статті карного кодексу, де навіть є згадка про кару смерти. Та так зле справа не стоїть. На допиті виявилось, що пані Літіер заплатила за історичний пояс з власних ощадностей, далі відкликала скаргу і бомбардує суд проханнями, щоби випустили її чоловіка, з яким була щаслива.

Цю історію підхопила париська преса і паризькі кабарети і подружжа Літіер стали славні, як Абеляр і Гельоїза. Одночасно знавці покликуються на твір д-ра Кофенона, де стверджено, що ще у 1885 р. були у паризькій пресі оголошення про продаж таких поясів. Був навіть випадок (читачі, не лякайтесь!), що продали такий апарат для охорони невинности чоловіка. Справа Літіерів має ще іншу цікаву подробицю. Очевидці і всі, що бачили фотографію пані Літіер стверджують, що вона погана як смерть, така погана, що навіть найсміливіші не відважились би підійти до неї. Пан Літіер мусить бути в ній засліплений, коли досі не запримітив цього. На кожний випадок тих 325 франків це були викинені гроші.

ЖІНКА, ЩО ПЕРЕМОГЛА СТАРІСТЬ.

Минулого року весь Париж бух захоплений одною німкою, що в поважнім віці не скривала своїх літ. Навіть преса, що взагалі не понижає нічого німецького, писала про грацію і непереможну привабливість цієї дами. Один критик славив її за інтелігентну розмову, другий описував її повну гідности та розуму поведінку з тими всіма мужчинами, що захоплюються нею. Вона — молода, чеснотлива, повна сил і ніжна, артистка і дама.

Прирівнювали її з різними славними жінками від Нінон де Ляклльо до Колети, що так само любить і розуміє звірів. Ця дама не грає у кіні, у театрі теж не виступала, хоча кожна інтелігентна жінка вміє грати і виступати. Вона не письменниця, не малярка, не різьбарка, не співачка, не діячка, не летунка, не світова дама — вона яко мога немодерна аж до ранньої руханки включно, яку вживала ще тоді, коли не була світовою дамою.

Єдина кокетерія, яку вона вживає це та, якої не вживає ніодна кокетна дама: вона повідомляє всіх і вся про свій вік. Коли вона на засовім коні показує своє мистецтво і легко скаче, пересилаючи привіти публиці, її менажер з арени кличе:

„Мої пані і панове! Пані Тереса Ренц, яку ви саме тепер привітали оплесками, скінчила 10. квітня 1932 року 73 роки!"

Хто може — нехай пробує її наслідувати.

ВЕСЕЛИЙ ШЛЮБ.

Перед мером V-ої паризької дільниці стояла молода пара готова до шлюбу. Наречений був елеґантний, хоч трохи екзотично одягнений, наречена — весела, білява парижанка. Урядовець ледве прогикав прізвище: Могамед Шеріфіян Лесукі.

— Як написати ваше прізвище?

— Воно написане у паперах, які маєте у

Наче на Україні йде систематична ліквідація українізації. ..

На внесок якогось *Дудка* ЦВК рішив вислати привітні телеґрами: Сталінові, Калінінові, Молотову і всім центральним московським партійним владам...

НА СВЯТА!
поручаємо
ВИНА
МЕДИ
ШАМПАНИ
Г. МАКОВСЬКОГО
з Крушвиці.
Велика золота Державна Медаля!

Ще одна нота до Німеччини.

ПАРИЖ, 29. XII. ПАТ. В політичних колах говорять, що англійський кабінет вишле в найближчих днях німецькому урядові ноту в справі розброєння, домагаючись, щоб обмірковувати ту справу в рамах Союзу Народів. Зі загальним змістом тієї ноти британський амбасадор в Парижі льорд Тірель познайомив, як кажуть, міністра Бонкура і бельгійського міністра Гіманса в Парижі.

ДАРОМ
З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ
„САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол.
тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів,
Сикстуська 7. і Коперника 15 а.
Почтові висилки відворотно.
Хто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

По широкому світі.

— У Варшаві відкрито 28. ц. м. дієцезальний православний збір вірних варшавсько-холмської дієцезії під проводом митрополита Деніса.

— Поліція в Есені арештувала й запроторила в концентраційнім таборі двох професорів лікарів, що поширювали некорисні поголоски про штурмовців.

— Німецька поліція в Емеріх відкрила в багатьох книгарнях торговлю листівок з портретами Гітлера, на яких канцлер має у волоссі ретушовані голови Леніна, Распутіна і Кляри Зеткін. Сконфісковано велику скількість тих листівок.

— Шурин Ван дер Лібе разом із адвокатом вніс просьбу до през. Гінденбурга, щоби помилував засудженого на смерть Лібе.

— Конференція провідників національно-соціялістичної партії відбудеться 5—7. січня в віллі канцлера Гітлера в Оберзальцберг біля Берхтесґадену.

своїй кишені, пане мер — сказав чужинець з чемним поклоном.

— Ви помиляєтесь, пане, — відповів мер — але заки встиг докінчити речення, чужинець уже витягнув йому з кишені свою карту тотожности, паспорт і жіночу, наперфумовану хустинку.

— Вибачте — сказав чужинець — за недискретність, це мабуть спомин від вашої пані.

Мер збентежився. Коли він злучив руки новоженців, нараз свідки побачили, що між ними руками появились рожі. Коли новоженці мали зложити таксу за шлюб, молодий витягнув ці гроші з кишені писареві, що сидів над книжкою. Одночасно з книжки витягнув він пару підвязок і пару канарків. Присутні почали зглядатись. Тоді молодий добув звідкись цілу серію білетів, на яких можна було прочитати: „Квілі-Квілі, египетський чарівник, мистець двору ріжних Величностей“.

Квілі-Квілі підійшов серед загального сміху до мера:

— Пане мер! Ви такі симпатичні, що мушу вам звернути золотий годинник, який випадково заблукав до моєї кишені.

Один із репортерів, що найшовся там, спитав чарівника, чи не може він показати всім своєї славної штуки, якто одна з присутних дам щезає.

— Ні, на жаль — відповів закоханий Квілі-Квілі — відтепер цієї штуки показувати не буду, бо я хотів би, щоби моя дама залишалась завсіди при мені.

— Хіба, що сама щезне — докинув якийсь злобний.

Переклав А. Б.

Тисячна частина міліметра

робить ріжницю, коли йде про конструкцію світляного дротика до жарівки. Цей дротик, багато тонший від людського волосся, серце жарівки, рішає про її справність, зужиття струї і тревалість. Тому лише фабрика, що має за собою десятки літ досвіду і яка пристосовує найдосконаліші машини, може виробляти жарівки справді економічні. Якщо хочеш доцільноощаджувати, уважай при закупі, щоби Ти дістав жарівки світової марки

TUNGSRAM

„Фільософія“ пана Винниченка.

До характеристики колишнього партійного товариша.

III.

Від місяця лютого 1919 р. Винниченко опинився на добровільній еміґрації. О, звичайно, він постарався стати в позу „вигнанця“, і в своїм „Відродженні нації“ робить із себе майже Віктора Ґіго, „зацькованого реакцією“. А як же! Аджеж якийсь французький полковник-піжон Фреденберґ дозволив собі в лютім 1919 р. заявити українцям, що Винниченка, Петлюру та Чехівського треба вигнати з українського правительства, як собак (chasser comme les chiens). З ласки Фреденберґа мали лишитися на чолі української республики тільки такі провідники, як Андрієвський, Швець та Макаренко. Українські делеґати протестували проти таких вибриків зарозумілого француза і не злякалися перед його погрозами. Але „революціонер“ Винниченко злякався примхуватого французького полковника, що уявляв собі Україну чимсь подібним до Мадаґаскару або Ґвінеї. Винниченко поїхав за кордон. Замість того щоб іти в маси, вести їх, переконувати, будити, — Винниченко „ізбра благую часть“, оселився в Відні і писав „Відродження нації“. А одночасно повідомляв знайомих у Камянці, що бідує в Відні, і просив грошей. З якою ненавистю читав цей чолонік звістки, що всеж українська армія уперто бореться з ворогами, що народні маси йдуть проти більшовиків, не зважаючи на їхню „радянську владу“ та інші політичні лозунги. Жовчю й отрутою писані рядки Винниченкової „Нової Доби“ в Відні та його трьохтомового „Відродження нації“, в якім він з насолодою мазохіста повторює: „І прогнали Винниченка, як собаку“... „Ніким-же мучимі, но самі ся мучать“, цими словами літописця можна сказати про цю вигадану, поетично вифантазовану „трагедію“ Винниченка-„вигнання“.

Нарешті прийшла для Винниченка нова несподівана шанса! В ряди червоної армії Ленін і Троцький покликали 1920 р. всіх патріотів Росії. Зголосився був царський ґенерал Брусілов, але не зовстався позаду й Володимир Винниченко. Правда, він „чесно з собою“ думав, що він оборонятиме „українську революцію“. Своєї революції не схотів обороняти, мовляв, „утомився“, але їхати в Харків року божого 1920 на посаду заступника голови ради більшовицьких комісарів енергії вистачило!

Саме в вересні 1920 р., підчас комісарування Винниченка в Харкові, мені довелося перебувати нелеґально під більшовицькою владою в Катеринославі над Дніпром. Звістка про цей новий Винниченків „вибрик“ тяжко вразила всіх українців, зосібнаж соціялістів. „Зрадник“, „провокатор“, — іншого імени не було для Винниченка на Україні.

Покійний Микита Шаповал оповідав мені та І. Мазепі в Празі 1921 р. про таку пригоду з Винниченком, що перервала його комісарування в Харкові. Одного дня до Харкова прийшла була делеґація від українців селян і робітників. Делеґація звернулася до Винниченка зі скаргою на здирства „червоних“, на розстріли невинних людей, на всякого роду насильства. Хтось від широї душі так і сказав Винниченкові: „Хоч, мовляв, усі знають, що ви продалися більшовикам, то всеж віримо, що, як українець, маєте ще в серці хоч трохи жалю до своїх людей, то скажіть слово в нашій обороні“.

Таке „Евшан-зілля“ примусило Винниченка негайно шукати стежки назад, до Західної Европи...

Здавалося, що вже після цього експерименту Винниченко вилікувався від більшовицької хвороби та від того, що в науковій літературі називається „наївним космополітизмом“, з його символом — „спільним котелком“. Наївний космополітизм — це карикатура на інтернаціоналізм. Інтернаціоналізм визнає націю, як історичну життєву реальність, інтернаціоналісти працюють в межах своєї нації для її культурного й морального піднесення до найвищих щаблів вселюдськости, з збереженням усіх цінних рис національної вдачі, традиції, способу думання. Інтернаціоналізм визнає рівність між нарсдами. Наївний космополітизм — це романтика „спільного казанка“, це з одного боку, або вираз хижацьких настроїв народів-панів, що мріють про „злиття нації“ (ленінізм) в одній універсальній мові, при чім підсвідомо або й свідомо свій нарід, свою мову вважають за „клясичні“ та „взірцеві“ для такого злиття, — а з другого боку цей наївний космополітизм виявляється у мало свідомих націй, що ще не усвідомили собі своєї власної індивідуальности та національних економічних інтересів. Аджеж нація є в значній мірі, а інколи й переважно **економічним організмом!**

Наївний космополітизм п. Винниченка найвиразніше показався в його розмові з Троцьким у Москві 1920 р. Троцький домагався права Росії на володіння Донецьким Басеном на Україні, з його вугільними багатствами. Наївного космополіта Винниченка це обурило й здивувало, про що він і писав після свого повороту за кордон. Ідеольоґія „одного котелка“ міцно засіла в Винниченковій голові. Як побачимо далі, від свого наївного космополітизму Винниченко не вилікувався й досі. „Предметне навчання“, яке йому дали були московські більшовики, минуло для нього, нездібного учня, безслідно.

IV.

Через опозицію до більшовиків, через „революційно-демократичний союз“, який він пробував заснувати на еміґрації у 1924 р. разом з Шаповалом, Ґалаґаном і ін. Винниченко дійшов нарешті до ідеольоґії „Повороту на Україну“, що виложена в його брошурі цієї назви 1926 р.

Винниченко публично проповідує „подвійну етику“, радить українцям-еміґрантам їхати на Україну, не вважати на те, що доведеться „каятися“ і засуджувати публично свої погляди й дотеперішню діяльність, бо, мовляв, головне — бути щирим, чесним із собою, бож у душу мою, що я в дійсности думаю і чого хочу, ніякий чекіст не залізе.

ЯК КУРИМО ТО ЛИШЕ СВОЇ найкращі ПАПЕРЦІ ТУТКИ „КАЛИНА“

На Винниченкова „етика" спричинила сотні непотрібних жертв, особливо поміж українською молодю. Багато пішло на „Смєну Вєх", а тим самим приняло й комуністичну ідеольогію. Скільки цих легковірних покутує тепер в совітських тюрмах і засланні *Винниченків гріх*, скільки їх заплатило кров'ю своєю за те, що послухали порад цієї безхарактерної людини? „Растлитель младенцев". — так прозвали були Винниченка на еміграції за його поради „повороту на Україну". Це він постарався якнайбільше розплодити між українськими емігрантами „поворотництво", хоч його „чесність із собою" не дозволила йому самому спробувати ще раз „повороту на Україну".

І ось тепер виявилися результати цієї етики „з подвійним дном". Де ті „повороти", яким Винниченко пророкував широку культурну роботу на совітській Україні? Розсіяні по Сибірах, Туркестанах та інших Соловках, інші, як Лозинський, Пирхавка та багато інших мусять під московським кнутом „признаватися", що вони „готували повстання, як сигнал до інтервенції"... Ст. Рудницький, український гео раф, десь „українізує" в Рязані чи в Пскові і з ним ціла фаланга культурних українських „поворотців".

Але за Винниченкову подвійну етику тепер мусять відповідати й безперечно переконані комуністи-українці, — між ними Річицький, Вікул, Букшований, Бадан, Авдієнко і багато, багато інших. Бо Москва їм закидає тепер, що вони були, мовляв, „дворучниками". Косьори, Попови й Постишеви покликуються на Винниченкову етику „чесности з собою", яка ніби була засвоєна від нього українськими комуністами. Нарешті самому Винниченкові більшовики чеплають тепер „епітетов оранс" — „заплеклого контрреволюціонера" (резолюція ЦК КП(б)У з 22. листопада 1933).

І в цей мент чуємо голос „філософа" з Паризя, що він, бачите, комуніст з переконаннями і що йому, мовляв, ніяк не личить висловлювати будьякі погляди про те, як російські більшовики вимарюють на Україні голодом „буржуйських" робітників і селян. Оце таки „філософський світогляд"! Там, на занесеній снігом Україні все мовчить, бо „благоденствує" під канчуками Постишевих і комп., там навіть із справжніх комуністів-українців точать кров московські сатрапи, там жертви довіря до авторитету Винниченка гинуть у льохах і казематах „Чеки", але п. Винниченкові це байдуже. Він-же має певний філософський світогляд і „політичні переконання"!?

Про такі характери писав Франко огненими словами:

„Мій учитель був пес, що за ласки став
І цілує ту руку, яка його б'є"...

Шевченко у своїй містерії „Великий Льох" оповідає про тих близнят, що мають народитися від української матері:

„Один буде, як той Гонта,
Катів катувати;
Другий буде (оце вже наш!)
Катам помагати..."

Цих „двоє близнят" сплелося трагічним вузлом в особі одного Володимира Винниченка. Він колись боровся проти катів а тепер він *„катам помагає"*. Помагає вже хочби тим, що *мовчить* з приводу того, що Україну ті кати довели до голодової смерти й до людоїдства.

І нехай пан Винниченко не ховається за ширму „філософського світогляду" та „політичних переконань". Хто знає вдачу цієї людини, не повірить в його „світогляд" або в „переконання". Винниченко — це тип жорстокого, патольогічного експериментатора, людина з „субективною етикою", яка виявляється в безмежнім себелюбстві, людина з повною атрофією чуття політичної й моральної відповідальности за свої слова та вчинки.

Це „раб лінивий", що закопав даний йому талант у землю і втік за кордон шукати щастя. Це „щастя" він знайшов у тих будиньках, що їх придбав у Парижі за гонорарі, які йому ласкаво дозволила виплатити Москва. Ця матеріяльна залежність від Москви ще більше обтяжує пана Винниченка з його „філософським світоглядом" та з „політичними переконаннями".

Dixi et animum levavi...

Прошу у читачів вибачення за деякі різкі вирази. Писав це щиро і з переконанням. Ніколи я не зачіпав особи п. Винниченка, бо вважав його за *мертву людину*. Але виявилося, що мертвий заговорив про „філософський світогляд" Нехай ще буде епітафія, хоч і довга, над могилою живого трупа, облитого кров'ю його колишніх однодумців.

Прага.

П. Феденко.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів.

З документів часу.

Знову заборона заснувати читальню „Просвіти" на Лемківщині.

В дні 23. листопада п. р. внесли члени основники читальні „Просвіти" в Костарівцях, сяніцького повіту, прохання до староства, щоби староство зареєструвало статут і читальня могла приступити до праці над піднесенням культурно-освітнього рівня своїх односельчан, які дотепер пропадали в москофільському дурмані та безділлі. І ось не проминули ще навіть три тижні, а вже сяніцьке староство надіслало на руки голови читальні о. пароха Й. Гамерського відмовне рішення, яке подаємо в дослівному відписі з оригіналу:

Starostwo Powiatowe Sanockie. L. BP. 101 (Stow. rel.) 1933. Sanok dnia 11. grudnia 1933. Do P. T. Założycieli Oddziału Towarzystwa „Proświta" p. n. Czytelnia Proświty w Kostarowcach do rąk W-bnego Księdza Józefa Hamerskiego. Na zasadzie art. 41 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 (Dz. U. R. P. 94 poz. 808) zakazuję założenia Oddziału Towarzystwa „Proświta" p. n. Czytelnia Proświty w Kostarowcach, ponieważ założenie tego stowarzyszenia może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego. W skład Zarządu Czytelni wchodzą bowiem, za wyjątkiem przewodniczącego, przeważnie miejscowi działacze i sympatycy rozwiązanego stronnictwa Selrob-Jedność, którzy nie dają gwarancji, że działalność Czytelni ograniczy się jedynie ściśle do wypełnienia zadań określonych w statucie, a raczej należy przypuszczać, że pod płaszczem legalnego stowarzyszenia będą się starali szerzyć hasła nielegalnego stronnictwa politycznego.

Od powyższej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w ciągu dni 14-tu od dnia następnego po doręczeniu. Starosta powiatowy: Dr. Skwarczyński w. r.

Слід згадати, що в селі Костарівцях нема ні сель-робів ні їхніх прихильників. Ніхто з односельчан не був судово покараний за комунізм. Одначе цікаво, що відмовне рішення видало староство тоді, як наші доморослі москвофіли, підбехтані своїми опікунами, яким не вдалося заснувати в останніх тижнях „Strzelca" у нашому селі, внесли негайно по нашім проханню письмо до староства, щоби в Костарівцях заснувати ще читальню Качковського. Ось до чого доводить сліпа ненависть деяких москвофілів до всього, що українське. Та проте ніякі перешкоди вже не спинять нашого лемка, який пробудився зі сну і горнеться до праці над своїм відродженням і зміцненням національної свідомости.

Українські політичні вязні в чортківській вязниці.

У карно-слідчій вязниці в Чорткові перебувають тепер отсі українські політичні вязні:

І. Засуджені:

1) Мирослав Чорненький (4 роки), 2) Микола Кузьмяк (4 роки), 3) Дмитро Потятиник (3 і пів р.). 4) Семен Дутка (3 р.), 5) Ярослав Клим (3 р.), 6) Антін Комарницький (2 і пів р.), 7) Петро Федів (2 р.), 8) Тарас Левчук (півтора р.), 9) Осип Кузик (півтора р.).

ІІ. Слідчі:

1) Іван Школьний і товариші: Василь Гринчишин, Осип Дерганка, Василь Марків, Михайло Мужжа, Гринько Правіцький, Павло Фіголь, Микола Фіголь і Василь Якимишин. Усі вони сидять у слідчій вязниці ще від травня п. р. Дістали вже акт обвинувачення за злочин головної зради (приналежність до ОУН). Дня 22. січня 1934 р. зачинається їхня розправа перед лавою суддів присяглих в окр. суді у Чорткові. Боронять чортківські адвокати: д-р Володимир Електорович і д-р Михайло Росляк.

2) Володимир Балацко й товариші: Володимир Дідич, Кость Добрянський, Яків Гнідовський, Степан Онищук і Мирон Бачинський. У слідчій вязниці перебувають від вересня п. р. На днях мають дістати акт обвинувачення за злочин головної зради (приналежність до ОУН).

3) Петро Підгородецький і товариші: Іван Городиський, Петро Кульчицький, Степан Шавель — молоді селяни з села Верховець п. Копичинці.

4) Іван Білоус з Дуплиськ, пов. Заліщики.

Петрові Підгородецькому й товаришам та Іванові Білоусові закидають теж поповнення злочину головної зради через приналежність і діяльність в ОУН.

Добре було б, якщо чортківське громадянство зацікавилось би дещо цими українськими політ. вязнями, саме з нагоди недалекого Різдва Христового.

Тих політ. вязнів, що мали більші присуди, а саме Михайла Гринчука (9 літ), Василя Стадника (6 і пів р.), Василя Антонюка (5 літ), Онуфрія Шиманського (5 р.) вивезли перед кількома місяцями з Чорткова до вязниці в Дрогобичі.

През. Рузвельт про світовий мир.

ЛЬОНДОН, 29. 12. ПАТ. Вчора на бенкеті, що його уладила фондація ім. Вільсона в Вашингтоні, през. Рузвельт виголосив промову, присвячені справі мира. Альтраістична й дуже ідеалістична програма, як собі її уявляв пок. президент, не здійснилася. Надмірний зріст націоналістичних змагань серед европейських народів замість зближувати віддалював Америку від міжнародньої співпраці. Нині з огляду на поважне міжнародне положення Америка співпрацює більше з Лігою Націй ніж коли. Ліга стала основою світового мира. Ми не є членами Ліги — сказав през. Рузвельт — і не думаємо до неї вступати, одначе співпрацюємо з нею в кожній політичній справі, яка зясовує думки всіх народів у відріжненні від думок політичних провідників і упривілеєних кляс або їх імперіялістичних намірів. Населення світа в 90% вдоволене своїми територіяльними кордонами й готове розброїтися. Світовий мир загрожений рештою, 10 проц., щодо яких треба побоюватися, що підуть за своїми провідниками, які змагають до територіяльної експансії коштом сусідів і не хочуть розброїтися або принаймні зброєння, навіть колиб усі інші згодилися на взаїмний ненапад і обмеження зброєнь. Колиб тих 90 проц. могло переконати тих 10 проц., щоби думали самостійно та не дали вести себе на ремінці, то запанував би справжній мир.

Вкінці бесідник поставив три умовини для світового мира: 1) Хай всі народи погодяться кілька літ постепенно усувати всю офензивну зброю, яку мають, і не творити додаткової. Це не забезпечує ще ніякого народу перед інвазією, наскільки йому не признають права забезпечити власні кордони постійними укріпленнями та наскільки не введуть постійної міжнародньої інспекції. 2) Хай всі народи зложать заяву, що ніхто з них не позволить своїм збройним силам переступити кордонів свого краю та перейти на територію іншого. Переступлення людство уважало би актом напасти й воно мусіло би викликати осуд всього людства. 3) Очевидне, що ніяке загальне порозуміння не матиме вартости, коли до нього не приступлять усі без виїмки держави, склавши святочне зобовязання. Колиб таке порозуміння приняла величезна більшість держав із тим, що війде в життя лише тоді, коли його приймуть усі, то тоді булоб розмірно легко устійнити, яка держава хоче піякресли свою приналежність до гурта меншости, яка все ще вірить у силу меча задля інвазії й атакування сусідів.

—o—

ДОРОСТАЮЧА МОЛОДЬ повинна вживати рано шкляночку натуральної води FRANCISZKA-JÓZEFA, яка чистить кров направляє функцію шлунка і кишок із спасенним успіхом для дівчат і хлопців. Пор. її лікарі.

КИЛИМ ХАМУЛИ
є даром естетів, є подарунком, який буде найкращим свідоцтвом доброго смаку даруючого.
КИЛИМИ ХАМУЛИ - ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1
797 (біля Марійської площі).

Найбільша сензація КАВА КАРЛЬСБАДСЬКА „Confiserie du Théâtre" — Легіонів 43 — проти театру

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ
це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин:
„ТЕКСТИЛЬ“ — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,
12/47 тел. 28-10.

ДЕКРЕТ ПРО ДОСТАВУ ЗОЛОТА.

ВАШИНҐТОН, 29. 12. ПАТ. Секретар скарбу Моргентав оголосив учора декрет, що наказує доставити скарбові все золото яке є в Зл. Державах. Декрет цей є доповненням декрету през. Рузевельта з 28. серпня 1933. Приписам того декрету не підлягають: 1) золото в штабах, задержане на основі дозволу федеральної влади, 2) рідкі монети, що мають вартість для збиручів, 3) кусники золота неперетопленого й золота, що не переступає 100 долярів, 4) золото, призначене для промислових цілей, 5) золоті монети й золото в штабах, що є власністю банків, які належать до системи Федерал Резерв, а також власність Реконстрокшен Файненс Корпорейшен, вкінці 6) золото в штабах і закордонне золото, яке є тепер на островах Филипинських, Гавайських і інших позаконтинентальних посілостях Зл. Держав.

РОЗПРАВА ПРОТИ КОМАНДАНТА „СИНІХ СОРОЧОК“.

ДЕБЛІН, 29. 12. ПАТ. Розправа проти генерала О'Дофі починається тут перед військовим трибуналом 2. січня. Доручений генералові акт обвинувачення подає пять точок, які закидають йому приналежність до нелегальної організації, заохочування до бунтівничих учинків і накликування до вбивства шефа уряду Де Валєри.

РЕДУКЦІЯ ЖИДІВ

ЄРУСАЛИМ, 29. 12. ПАТ. Із Багдаду повідомляють про масову редукцію жидівських державних службовців з причини, як кажуть, надто великої їх скількости. Інтервенція в тій справі в британського амбасадора остала без успіху.

МИНАЄ ПЕРЕМИРЯ.

МОНТЕВІДЕО, 29. 12. ПАТ. Завтра минає річинець перемиря між Параґваєм і Болівією. Прийшли тут вістки, що Болівія згодилася продовжити перемиря до 14. січня 1934, одначе Параґвай не згодився на те.

—o—

ВИБІР СЕНАТОРІВ У РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, 29. 12. ПАТ. Колеґія громадських і департаментальних рад вибрала нових сенаторів, 65 із урядової партії і 6 із опозиційних партій, в цьому 3 незалежних консерватистів і 3 членів нар. селянської партії.

—o—

ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ.

БУЕНОС АЙРЕС, 29. 12. ПАТ. У місті велике схвилювання викликали чутки про плянований переворот. У звязку з тим сконсиґнували в касарнях дві бригади піхоти.

—o—

НОВИНКИ

— Робітня футер **Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 2-8100

— **Новість на ялинку.** Кожна чемна дитина дістане на ялинку збірку гарних легенд про Ісуса Христа й Богородицю п. з. „З небесного городчика“. Ціна книжечки 80 сот., з пересилкою 95 сот. Замовляти: „Наш Приятель“ — Львів, вул. Сикстуська 39 а. 827 1-2

— **Клопоти з похоронами бл. п. Бачинських.** Дня 29. XII. відбулися похорони о. Корнилія Бачинського, пароха Мишковець, з церкви св. Юра. Родина помершого поминула українське похоронне заведення „Харіс“ і пішла до чужого підприємства. Шістьох працівників „Харісу“, бувш. Січових Стрільців, виставило велику реклямову таблицю „Харісу“ під св. Юром, де на тлінні останки очікував чужий каравай з польською обслугою. По кількох хвилинах напало кількох чужих жалібників на людей з „Харіса“ і біжними епітетами про „гайдамаків“ ображують до нашу національну гідність. Це наслідки вірности газові „свій то свого“! 896

— **В справі „Дару Просвіти“.** Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ взиває всі філії „Просвіти“ надіслати в перших днях січня 1934 р. висталі їм збіркові листи на „Дар Просвіти“. На основі рескрипту трьох воєвідств, що дали дозвіл на збірку, вислід збірки мусить бути поданий до публичного відома найдальше до 10. січня 1934 р. Всі листи мусять повернути до Централі *без огляду на те, чи вони виповнені збірками чи* порожні. Разом з листами належить відіслати зібрану готівку, якої ніяк задержати не вільно. Філії, що ще не надіслали списку збірників зі своїх районів, перешлють їх тепер разом зі збірковими листами.

— **Виступ д-ра Тисяка в радіо.** Дня 1. січня 1934 р. в год. 18.40 вечором співатиме у варшавськім радіо наш відомий співак д-р **Василь Тисяк** по польськи та по італійськи. Зголошені нашим співаком українські пісні управа варш. радія на кілька днів перед виступом відкинула. Цю обставину добре знати українським радієвим абонентам і ще краще собі її зареєструвати в памяті.

— **Особисті вістки.** В гірничій академії в Кракові осягнув дня 20. ц. м. п. Орест Шпіцер, родом з Лежанівки, скалатського повіту, степень інжиніра гірника.

— **Трамвай і шкільна молодь** Дирекція електричного трамваю у Львові повідомляє, що шкільна молодь може також в часі теперішніх шкільних ферій користуватись обниженими картами в ціні 4.50 зол. від 1. січня нового року. Крім того будуть давати півмісячні карти від 16. січня по ціні 2.50 зол.

— **Цукор не подешевіє.** З Варшави повідомляють, що із заповідженої кілька разів обнижки цін цукру не вийде нічо. Обнижці противиться м-ство скарбу зогляду на податкові впливи від цукру. Противні тій обнижці також фабриканти цукру, боронячись тим, що обнижка цін цукру вимагала би наперед зміни закону, який тепер обовязує.

— **В справі докторатів.** В найближчому часі має появитися розпорядок міністра освіти в справі осіб, що хочуть осягнути вищі наукові степені. Передбачені деякі полекші при осяганні докторату, які полягають на тім, що вищий науковий степень можна буде осягнути ще перед упливом двох років після осягнення степеня магістра.

— **Викупно промислових свідоцтв.** Скарбова Палата у Львові повідомляє, що станиці викупна промислових свідоцтв на 1934 р. будуть чинні 30. і 31. грудня 1933. без перерви.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ.
22/48 ГАЛИЦЬКА 3.

— **Нові податки.** Міродатні чинники обмірковують нові приписи в справі самоврядної господарки. Щоби придбати нові джерела доходу, задумують встановити оплати від кавалерів і бездітних подруж, що платять доходовий податок. На покриття коштів суспільної опіки призначують оплати від карт до гри та інших забав.

— **За зневаження державних відзнак** відповідали перед судом в Самборі Микола Манько і Мих. Саврун із Кружок. Після переведеної розправи Савруна засуджено на 2 роки, а Манька увільнено.

— **Фальшиві монети.** У Львові появилися фальшиві 5 і 10-золотові монети, яких жертвою впало багато купців та інших осіб. Монети підроблені незвичайно прецизійно і ріжняться тільки тягарем і глухим звуком від правдивих. Поліції удалося викрити фабрику фальсифікатів у мешканні якогось Гуралевича і Дидюка.

— **За протидержавні летючки.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станув студент прав Іван Климів під замітом приналежности до ОУН і кольпортажі протидержавних летючок на терені Сокальщини і Волині. На основі вердикту суддів присяжних трибунал засудив Климова на 1½ місяців вязниці. Боронив адв. д-р Біляк.

— **Львівська хроніка.** Арештовано служницю Михайлину Ярощак, що вкрала своєму хліборобцеві Олександрові Кмець при вул. Панєнській 299 долярів. — У ресторані при вул. Городецькій поперерізував собі жили авантюрник Дмитро Дурбак. Забрали його до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** Міністер справедливости звільнив із станівища нотаря Ізака Розенблята в Обертині. — В Сухорічу пов. Львів стверджено кілька випадків черевного тифу. — За образу почтового урядовця в службі засуджено в Самборі на 6 місяців вязниці Ярослава Городиського з Луки. — В Луці пов. Самбір арештовано Стефана і Владисл. Галанів, що чатали в лісі на Маєра Блайберга, касіера з Прус і під загрозою забрали йому 230 зол. — В Довгім пов. Стрий згоріла загорода Івана Гонцака, в Козовій дім Сем. Маслийовича. — В Ялі арештовано шайку палїїв, що непокоїла сільське населення. — У Познані нагий суд засудив на кару смерти вбивника Марії Огродовської та її сина Лабендзевича.

— **Проти гіперпродукції інтеліґенції з вищою освітою.** Німецький міністер внутрішніх справ обмежив до 15.000 число абітурієнтів, що після матури можуть бути допущені до студій у вищих школах Німеччини. На основі дотеперішньої статистики 23.000 абсольвентів і абсольвенток середніх шкіл не буде допущених до вищих студій.

ШОВКИ
ФРАНЦУСЬКІ І КРАЄВІ
НА МОДНІ ЖІНОЧІ СТРОЇ
поручає дешево
ГУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА
ЛЬВІВ, Ринок 30.

— **Дарунки для през. Масарика.** „Лідове Новіни“ повідомляють, що як минулих літ так і цього року президент Чехословаччини Масарик дістав із нагоди свят крім багато листів і телеґрам із бажаннями також багато вічних дарунків від найпростіших і найбідніших людей, які так виявляють свою любов для нього. Бувший столярський робітник післав президентові вертеп, який сам вирізав і гарно помалював олійними фарбами. Інший, по фаху фасадник, післав ґіпсовий модель фантастичного міста. Між дарунками є далі металевий модель літака, моделі хат і багато рисунків, головно президентових портретів. Один образ великий, на тлі його леґіони. Якийсь винахідник подарував президентові машинку до варення чорної кави, інші прислали книжки, вишивані образи і т. і. Є того дійсно багато, а ще напевно багато прийде й по святах.

— **Команда Союзу Українських Пластунів Еміґрантів** у Чехословаччині подає до відома, що нова адреса Команди СУПЕ є така: Ing. Cmola Ireneus Praha-Vrsovice, Palackeho 78. Рівночасно повідомляє, що б. пластунки, які вслід за п. Е.. Вировим виступили із СУПЕ, заложили собі „Гурток старших пластунок Україна“ і тим нарушили пластовий закон. Згідно з „Життям у Пласті“ Ол. Тисовського, кожний, що вступає до УПУ, зобовязується після виступлення не закладати ніякої іншої пластової організації. Отже „Гурток старших пластунок Україна“ не має ні морального ні формального права вважати себе провідниками Українського Пласту і жадати від українських пластових частин звітів з їхньої діяльности.

— **Різні вісти.** В другім дні Різдвяних свят відбулося у Варшаві коло 500 вінчань. — Гр. Альфред Потоцький з Ланцута, власник багатьох земельних маєтків і підприємств, рішив продати більшовикам свою палату у Варшаві за 2 міл. зол. — Німецький письменник Арнольд Цвайґ, якого твори в Німеччині заборонено, а маєток сконфісковано, вибирається на постійний побут до Палестини. — На залізничій стації Дерманешті (Ґатна) на Буковині наїхав паровіз на три сестри, Естеру, Лібу і Яфку Кац, що ждали на потяг, і одну вбив на місці, другій відтяв обидві ноги, а третю тяжко ранив на цілім тілі.

— **Повінь в Бразилії.** В Ріо де Жанейро повідомляють про великі зливні дощі, що спричинили величезну повінь в окрузі Катаґезес. Багато осіб утонуло або пропало без вістки. Поверх 2.000 осіб лишилось без даху над головою.

— **Заперти.** На підставі опінії університетських клінік, ділання гіркої води „FRANCISZKA-JÓZEFA“ є певне, а хорі радо її приймають.

—o—

З театру.

ТЕАТР *„ЗАҐРАВА“* У ЗБАРАЖІ:
Інсценізація „Землі“ В. Стефаника.

Для історії наших театрів і репертуару годиться закріпити дату 8. 12. ц. р. і місцевість Збараж. В цьому дні і в цьомуж городі заінсценізував театр „Заґрава“ вперше Стефаникову „Землю“. Спорядив її для сцени і по мистецьки вирежисерував арт. В. Блавацький. Цим разом поет Стефаник, режисер Блавацький і маляр Боровик склались на одну виставу.

Акція відбувається в різьблених гуцульських рамах при переділеній на двоє сцені. Оттимто обрамуванням оригінально і ярко підкреслено мистецькі образи, які чергуються по собі без перерви, а вхопивши раз глядача, держать його в напруженні довго-довго, поки друга завіса

АРХИТВІР АНГЛИЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла“ 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла". Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

не западе. Перед сценою на салі 5 постатей. Уважати їх можна музами поета чи пак „еловами" поета. Вони речитативним способом виголошують, ніби скавдують, ніби кладуть важке різьблене каміння: наперед „Моє слово", а потім слова поета з поодиноких новель: „Вона — Земля", „Сини", „Марія". Це перша частина. Повна зора сильного трагізму й експресії, зміцнених знаменитою грою В. Блавацького й інших артистів.

Друга частина розряжує напружені нерви ступнево: „Злодій", „Побожна", „Morituri". Тонка психольогія покутських селян при Стефаникових словах, скупих, а важких як камінь, виступає наявно у грі артистів, вистудіованій до подробиць. Лиш у „Morituri" п. Опар викривав свою ролю. Поміж тонку гру артистів, слід підкреслити деклямацію п. Блавацької, Степової і Боровика.

Постановка цієї інсценізації, головно новелі з другої частини, виведені сценічно, викликали живу дискусію поміж громадянством „за" і „проти". Деякі казали: „Гарно читаються новелі, але не належаться на сцену, не моралізують". Годиться підповісти, що і щось поганє, представлене по мистецьки, викликує теж почуття краси. (Доказом нехай буде Роденова бронзова статуя з поганим перекривленим носом).

Стефаникову „Землю" в постановці В. Блавацького і „Битурин" зі стилевими декораціями Боровика, з оригінальною постановкою III. дії, яка ніколи не полишиє в памяти глядача, з незрівняною грою і мистецькою характеризацією в особах Мавени, Мединівна та двох ділів варто побачити кожному українцеві.

Ф. Когут.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ПРОКУРАТОР АЛІСІЯ ГОРН".

Звичайно ідемо на польську фільму з упередженням. Остання фільма приємно нас розчарувала. Вартість фільми „Прокуратор Алісія Горн" спирається головно на змістовій й оригінальній фабулі повісти Мостовичевої. Фільма багата в емоційні моменти, місцями з гумористичною закраскою, ілюстрована гарними свідоцтвами з природи й будівель Кракова, дискретна музична синхронізація роблять загалом приємне враження. Типи: таємничого лікаря-дослідника (Самборський), капітана-авантюрника (Бродзевіч) й прокуратора-жінки (Смосарська) виведені взірцево. Зокрема Смосарська дала надсподівану креацію ...ор'єної суспільної й прокуратора в одній особі.

Слід звернути теж увагу на ... вичайно вирівняну ліцію акторів, завдяки якій не ... а незацікавлена стежити за блідими надписами.

Б-ко.

—o—

СПОРТ.

З КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩАТАРСЬКОГО КЛЮБУ.

Заповіджений передріздвяний безплатний курс для початкуючих лещатарів відбудеться в суботу 30. XII. н. р. в годинах від 14.30—16.30 на Бас. Замку (останній перестанок трамваю ч. 4). Час і місце дальших щоденних лекцій будуть умовлені на першім тренінгу. Курс веде мгр. С. Рожанковський.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

ПОГОНЬ — УКРАЇНА 3:0 (1:0, 2:0, 0:0).

Змагання за мист. А-класи. Судив д. Раніш не признав одного гола, стріленого Україною, бо його не зауважив, зате признав одного гола для Погоні, стріленого з виразного оф-сайду. На основі ходу гри, Україна була, можна сказати, цілком рівноправним противником Погоні і ті змагання повинні були ремізувати. Видців 500.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

Змагання цих дружин за мистецтво А-класи відбудуться в неділю 31. ц. м. на торі при вул. Яблоновських. Початок: год. 12. впорядні. Україна мусить ті змагання виграти, якщо хоче запевнити собі 4-е місце в таблі.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 30. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Неділя, 31 XII. год. 3.30 поп. „Фрайляйн Доктор"

Неділя, 31. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Неділя, 31. XII. год. 11. веч. „Веселий час".

Театр Ріжнородностей.

Субота 30. XII. год 7.30 веч. „Стефек".

Неділя, 31. XII. год. 3.30 поп. „Моя сестра та я"

Неділя 31 XII. год. 7.30 веч. „Стефек".

Неділя, 31. XII. год. 11.30 веч. „Фотель 47".

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників", „Фліп і Фляп як усмирителі".

АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не дамо землі".

АТЛЯНТИК: „Забавка".

ВАНДА: „Піднебесний романс".

КАСІНО: „Брат диявола", Льорель і Гарді.

КОПЕРНИК: „Розкішні турботи" Моріс Шевальє.

КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста", вертеп: „Під ялинкою"

МАРУСЕНЬКА: „Розкішні турботи" Моріс Шевальє.

МІРАЖ: „Спів, цілунок, дівчина".

МУЗА: „Син Інді" Рамон Новаро.

ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Горн).

ПАН: С. О. С" — Ледяна гора.

ПАСАЖ: Бандит детектив" (Кен Мейнард) і додатки.

ХИМЕРА: „Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Чанду", ревія: „Коли зорі світять".

УТІХА: „Кохання та пімста донського козака" з Із. Мозжухіном.

Закордонне радіо.

Субота, 30. грудня 1933.

Льондон (355.9) 16.30 Концерт музичн. тіпів, 22.00 Сучасна камер. музика; **Відень** (517,2) 13.10 Популярна музика, 20.05 „Кохання та ненависть у Вердія" (музика, спів); **Братислава** (279,3) 12.30 Концерт; **Мор. Острава** (263.8) 10.10 Музика. 22.15 Всячина (музика, спів); **Прага** (488,6) 16.00 Легка музика, пісоньки, 20.10 Пісоньки; **Білгород** (430.4) 16.40 Мельодії, популярні пісоньки; **Ковно** (1935) 20.20 Спів; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 10.10 Нар. пісоньки 19.00 Два славні п'яністи; **Мінхен** (533) 15.20 Нар. пісні; **Мільмакер** (360,6) 20.10 „Дер безе Гайст Люмпазі Вагабундус" веселий радіообраз на осн. Нестроя; **Стокгольм** (435.4) 16.00 Спів, 20.00 Давні танкова музика; **Будапешт** (550,5) 12.05, 13.30, 18.40. 22.45 Концерт. 21.50 Циг. музика, спів; **Рим** (441,2) 19.30 Арії та пісні, 20.50 Опера.

Неділя, 31. грудня 1933.

Відень (517.2) 10.00 Орг. музика, 10.50 Спів, 15.35 Камер. музика, 20.05 „Трік-Траш" комедія Нестроя, 21.45 Сильвестровий вечір; **Братислава** (279.3) 21.15 Оп. музика, спів; **Кошиці** (293,5) 9.15 Квартет, 18.00 Сильвестер для народу: „Дядько Бадура та дядько Дурний розглядають стратосферу" (спів); **Прага** (488,6) 19.05 „Почтилюн із Льонжімо" ком. оп. Адама, 22.30 „Злочин і кара" комедія з життя СРСР. Зощенка; **Букарешт** (394,2) 17.00, 22.00 Музика, 20.00 Два фортепіяни; **Мілян** (331,5) 17.00 Музика, 21.00 Опера; **Рим** (441,2) 17.00 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 30. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.41 Популярна музика з грамофону; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Леа Рапель (12-літній піяніст); 16.00 Авдиція для хорів, сальонова орхестра; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Солісти (музика, спів); 18.00 Відчит „Йос. Мегофер, 10-ті роковини його мистецької праці"; 18.20 Хор Дана; 19.05 Театр. фейлєтон; 19.15 Всячина; 19.25 Рецитації свят. поезій; 19.40 Спортові вістки; 20.00 Легка музика, пісоньки; 21.00 Техн. скринька; 21.20 Концерт польської музики; 22.00 Танкова музика; 23.05 „Виленська Зазуля".

Неділя, 31. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 11.40 Місії в Китаю; 12.10 Метеорольог. вістки; 12.15 Муз. поранок, „Як працюють у фабриці порцеляни"; 14.00 Рільнича балачка; 14.15 Ринки рільних продуктів; 14.25 Популярна музика з грамофону; 15.00 Сусп.-гер. виховання сільської молоді; 16.00 Для дітей „Сильвестер"; 16.30 Славні артисти (грамофон); 16.40 Літер. чвертьгодинка „Новий Рік"; 17.00 Балачка „Тому 200 літ"; 17.15 Польська музика нар. характеру, спів, 18.00 Авд. „Моя пестінка"; 18.40 Шлягери з 1933 р. (грамофон); 19.00 Фільмова продукція в мин. році; 19.10 Всячина; 19.50 Легка музика, пісоньки; 21.00 Фейлєтон „Сильвестрові небилиці"; 22.15, 22.15 Спортові вістки; 22.25, 23.05 Танкова музика; 23.50 Спеціяльна авдиція; 0.5 Парада зір; 0.30 Сильвестрова авдиція в Познані; 1.00 Сильвестрова авдиція зі Львова; 1.30—2.00 Продовження паради зір.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в приватних обротах платили за доляр по 5.67 зол.

Золото: доляри 8.95—8.98; франки фр. 35.80—36.20, дукати 82.50—82.80, рублі 46.00—46.75, корони 37.20—37.60.

Срібло: корони 0.30, фльорени 0.72, рублі 1.30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.10—29.08, Париж 34.85 і пів, Берлін 212.30, Цюріх 172.20, Амстердам 357.75, Нюйорк кабель 5.74, Нюйорк чеки 5.73.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 29. XII.: молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.40—6.60 за копу, масло —.—. Тенденція на молоко і сметану слаба, на яйця удержана, на масло вичікуюча.

Масло в днї 21., 22. і 23. по зол. 2.80 за 1 кг.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замісць вінка на могилу бл. п. Інж. Мик. Гаморя зложили панство Пежанські 20 зол. на Рідну Школу.

На Рідну Школу зложив Вп. Інж. М. Гвориздо, Львів 10 зол. замісць вінка на могилу бл. п. Адріяна Домбчевського.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.80 — фіранки 5.90 ручної роботи філе за безцінь. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.90. Одинока вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 5—?

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, **Grodno, ul. Hoovera 9.** 13-15

КУХОННУ посуду по цінах дотепер невидавних пропає РЕЙТШНЕР, Легіонів ч. 37. 20/43a 3—5

КОЛЯДИ Безкорозійного на фортепіян 2 зол. книгарня Шевченка. 814 2—3

КОВНІРЕЦЬ будемо мати чистий, лише занеси до правлї ГОВИКОВИЧА ДОМІНІКАНСЬКА 4 816 3—10

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею 13/47 9-15

ПИЯТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 2—8

ЦУКОРНЯ „ПЧІЛКА" — Ринок 27 — приймає святочні замовлення. 37/50 1-3

1—2 КІМНАТИ з кухнею шукаю. Зголошення до Адміністрації під „Мешкання". 824 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАЙДЕШЕВШЕ можна дістати

ПУХ І ПІРЯ

у фірмі „ПІРІОПУХ".

ГОТОВІ ПОДУШКИ 6 ЗОЛ.

„ПІРІОПУХ", ВУЛ. СЕРБСЬКА Ч. 2.

Д-р Іван Кміцикевич

адвокат

помер 29. грудня 1933. в 60 р. життя. Винос тлінних останків відбудеться в суботу 30. грудня 1933 р. в год. 3. попол. з дому жалоби при вул. Романовича ч. 11. до Личаківської ротачки.

Похорони відбудуться в неділю 31. грудня 1933 в год. 3. попол. з парохіяльної церкви в Бродах на місцевий цвинтар до родинної гробниці, про що повідомляють опечалена **Дружина і Рідня.**

НА ЯЛИНКУ

пригадується ласкавій памяти стара, 50 літ існуюча фірма

Брандштедтер і С-ка

ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 5

та її філія

„Confiserie du Théatre"

ЛЕГІОНІВ 43

та поручає

СВОЇ ЗНАНІ ЧОКОЛЯДИ, ЦУКРИ, БОМБОНЄРИ ТА ІНШІ ВИБАГЛИВІ ЛАСОЩІ ПО НАДЗВИЧАЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. 25/48 2—5

ПЯНІНА першорядні по звиженних цінах; на догідних умовинах Купно, продажа; заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Чоколядові поікраси на ялинку з фабрики

ІВАНА ГЕФЛІНҐЕРА

здорові, смачні з найліпшої чокодяди, в сортиментах і на вагу, всюди можна дістати, а головно у фірмовій крамниці

ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8

819 (пл. св. Духа). 2—8

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	**Дрібні оголошення від слова:**	
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
„ на першій сторінці	„ 0·80	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
		шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол.	480.—
„ „ 1/2	„	250.—
„ „ 1/4	„	130.—
„ „ 1/8	„	70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

КОНФІСКАТ НАКЛ.

№. 346 (13.545). Львів, неділя 31. грудня 1933. Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і полар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Словацькі шовіністи нищать українські написи у Пряшеві.

Як відомо, на Закарпатті мають не тільки всі державні уряди (староства, залізничі стації, почтові уряди і т. д.), як і уряди комунальні (магістрати), але також приватні підприємства, крамниці то-що подвійні написи: в українській і чеській мові. Такіж написи існують і в тих повітах східної Словаччини, в яких живе компактною масою українське населення. Це було і є сіллю в оці словацьких шовіністів, які забули, що ще так недавно словацьке населення терпіло разом з українцями під спільним мадярським ярмом, а нині ведуть супроти українців таку саму політику денаціоналізації, яку вели колись мадяри. Ті словацькі шовіністи стараються ліквідувати українські школи, перевели тенденційно спис населення, виказавши на Словаччині замісць 200.000 українців не цілих сто тисяч, а в останньому часі почали акцію в напрямі усунення українських написів з усяких підприємств, заведень, крамниць і т. д. Найновіші закарпатські часописи повідомляють, що таку акцію переведено вже у Пряшеві, осідку греко-кат. епископства, де при „очищуванні" міста від мадярських написів усунено подекуди також написи українські.

У звязку з тою акцією словацьких шовіністів закарпатська преса накликає українське населення на Словаччині, зокрема в Пряшеві, постояти за права свого народу і дати словацьким зазіханням належний відпір.

Чому буковинські українці програли вибори?

Черновецький „Час" (ч. 1498) застановляється у статті „Міркування з кінцем року" над причинами, які довели до того, що при недавніх виборах до румунських установ буковинські українці програли баталію майже на цілому фронті. Причини— поруч малої нац. свідомости і політичного невироблення українського населення з одного та виборчих зловживань і натиску з другого боку — добачує „Час" у великих помилках, що їх поробили дотеперішні політичні провідники нашого народу у своїй роботі. Ті помилки обіцює „Час" представити у чергових числах, а покищо стверджує, що „якби у нас було, як у людей, то при всім ліберальнім терорі повинні би українці вибрати з черновецького повіту 4 послів і 3 сенаторів, а зі сторожинецького 2 послів і 2 сенаторів." Тимчасом вийшло таке, що замість 11 представників вибрали українці тільки одного свого незалежного кандидата, яким є посол д-р В. Залозецький.

Загострення протиукраїнського курсу.

Як відомо, на сесії центрального екзекутивного комітету радянсько-української республики принято постанову про рішучу боротьбу з українською націоналістичною опозицією, яка дісталася в компартію і державний апарат. У звязку з тією постановою виключено з партії й потягнено до відповідальности трьох чільних комісарів українців, що займали відповідальні становища: Андрія Річицького, Макаренка і Гришу. Річицький займав кілька літ становище начальника секції пропаганди і преси при ЦК компартії на Україні.

Мусоліні запросив Саймона до Риму.

ПАРИЖ, 29. XII. ПАТ. Часописи довідуються з Риму, що британський амбасадор у Римі Дрюмонд, який прибув на острів Капрі, привіз сер Саймонові лист Мусолінія з новорічними побажаннями та запрошенням до Риму на день 4. січня, щоби відбути конференцію про головні справи европейської політики. У звязку з тією конференцією французька преса надіється, що основи проектованого компромісу в справі розброєння будуть зближені до англійської тези, яка щоб догодити поглядам Гітлєра і Бонкура, признає Німеччині право зброїтися й домагається від Франції частинного розброєння.

—o—

Проти політичних реформ у Румунії.

Букарештенська преса повідомляє, що між першими законами, які уряд предложить новому парляментові, буде проект закону про охорону держави. Закон має на меті забезпечити теперішний політичний порядок у Румунії. Уряд хоче довести до того, щоби в Румунії не могли розвиватися ніякі переворотові політичні партії ані політичний рух зі сепаратистичними тенденціями.

Довкола французької відповіди.

ПАРИЖ, 29. XII. ПАТ. Міністер Поль Бонкур приняв учора французького амбасадора з Берліна Франсуа Понсета і дав йому подрібні інструкції в справі відповіди, яку французький уряд виладив для уряду німецького. Як передбачують, французька відповідь буде доручена аж після повороту Гітлера зі святочних ферій до Берліна, що станеться мабуть 5. січня. Безпосередно після конференції з амбасадором Понсетом мін. Бонкур приняв на чергових авдієнціях польського амбасадора Хлаповського і радянського амбасадора Довгалевського. Преса підкреслює, що в розмовах з амбасадорами обох держав мін. Бонкур познайомив їх з рішеннями французької ради міністрів і змістом ноти, якою французький уряд відповів Гітлерові на його пропозиції.

—o—

Ширіть наш часопис!

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w składzie S. O. W. Medyński jako Przewodniczący, S. O. M. Młynarski i Dr. J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 338 czasopisma „Diło" z daty Lwów dnia 22. 12. 1933 do Syga. VI 1 Pr. 636/33 na posiedzeniu niejawnem w dniu 23. grudnia 1933 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 20. 12. 1933 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Diło" Nr. 338 z daty Lwów dnia 22. 12. 1933 zawierającego w artykule Panachyda w całości z tytułem znamiona wyst. z art. 154 kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego czasopisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by sprostowanie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12. 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę w kwocie do 400 złotych. Uzasadnienie! Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu w tendencyjny sposób podkreślić uznanie dla politycznych przestępców skazanych prawomocnym wyrokiem sądowym i w taki sposób pochwalać czyny karygodne. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Medyński w. r. Protokul. Popowiecówna w. r. Za zgodność Janowicz st. sekretarz.

ПРОХАЄМО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ДІЛА" ДОКЛАДНО СЛІДКУВАТИ за нашими оповістками про ПРЕМІЇ

Від 1. СІЧНЯ 1934 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на ПРЕМІЙНІ КНИЖЕЧКИ
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20.
на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

НЕМА ПОТРЕБИ ІХАТИ ДО МІСТА ЗА ЗАКУПАМИ. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ У ЛЬВОВІ Ринок 36 висилає оплачено пошт. харчові посилки до всіх місцевостей у краю. Користайте з цього способу закупна товарів, бо він найдешевший і не наражує Вас на страту часу і зайвий видаток на подорож. Замовляйте на свята: каву, чай, какао, мігдали, родзинки, вина, меди, коріння тощо. На бажання можемо занятися теж купном і висилкою інших, не провадженних нами артикулів.
ЯКІСТЬ ТОВАРУ ДОБІРНА, ОБСЛУГА СОЛІДНА І СКОРА.

Ніяких безпосередніх розмов!

Франція відмовляється вести безпосередні переговори з Німеччиною.

Львів, 29. грудня 1933.

Від часу, коли Німеччина виступила з Ліги Націй і розбройної конференції, іде гарячкове пошукування за якимсь виходом із тієї зовсім хаотичної ситуації, в якій найшлась Европа. Очевидне банкрутство Ліги Націй зродило тенденції до безпосередніх розмов між державами, як до найкращого й найпростішого способу порозуміння у всіх тих спірних справах, яких не могла поладнати важка машинерія женевських установ. Центр усіх світових конфліктів — це вічно напружена ситуація між Францією і Німеччиною, якої не усунуло Локарно. Бо Франція залишилась надалі провідницею оборонців Версалю, а Німеччина надалі будувала всю свою закордонну політику на підвалинах ревізіонізму! І тому від довгих літ належить до найпримітивніших правд міжнародньої політики, що альфою тривкої сатації міжнародніх відносин є порозуміння між Францією і Німеччиною.

І в Німеччині й у Франції було і є чимало прихильників ідеї такого порозуміння. Але з другого боку правдою є, що коли з приходом Гітлера до влади ця ідея в Німеччині зросла (бо не стало опозиції, яка за попередніх урядів, як опозиція націоналістична, вимагала дуже активної

НОВИНИ ДЛЯ ПАНЬ — вовни, шовки, флянелі та білизняні матеріяли — поручає І. СТАХЕЛЬ — ВУЛ. ЛЕҐІОНІВ Ч. 35.

цуськими аргументами, що нині стали вже непотрібні!), то у Франції антинімецькі настрої зросли. Бо у Франції явними і скритими прихильниками ревізіонізму, як засобу для трівкого замирення з Німеччиною була лівиця, радикальні соціялісти й соціял-демократи, які ешні, під впливом соціялістичної і жидівської н'мецької політичної еміграції заняли засадничо вороже становище супроти гітлерівської Німеччини.

Таким робом добра воля нової Німеччини стрінулась по другому боці з перешкодами переловсім психольогічної натури. Однак не тільки вони грають ролю. Алже найбільше зацікавленими тут — у негативному змислі — є союзники Франції, малі держави, для яких безпосереднє франко-німецьке порозуміння означає в більшій або меншій мірі небезпеку німецької політичної експансії, так само, як розбиття Ліги Націй означає втрату міжнароднього терену, за якому вони, малі держави мали формально рівний голос з усіми великодержавами, та фактично разом із Францією всіх інших майоризували.

Ми згадували про це недавно з приводу побуту міністра Бенеша у Парижі. Після Бенеша поїхав туди бельгійський міністр закорд. справ Гіманс. Тепер заповіджений приїзд до Парижа королів Румунії і Югославії. Все це меткі заходи а одною спільною метою: відтягнути Францію від безпосередніх розмов з Німеччиною, які самі собою є вже небезпечні, як реальна можливість ліквідації франко-німецького спору та зміна всієї дотеперішньої політичної системи в Европі!

І ці заходи видали вже наслідки. 3-годинна нарада премєра, міністра закордонних справ та міністрів війни і народньої оборони Франції (всі чотири були вже премєрами!) покінчилася засадничим рішенням у безпосередні офіціяльні переговори з Німеччиною не вступати, а повне рада міністрів те становище затвердила. Засадничі умовини Німеччини, у тому виді, в якому вони продістались до преси, та які мали творити підставу безпосередніх переговорів, не пропонували ніяких радикальних змін: не згадувалось там про якісь територіяльні ревізії, про кольонії, про воєнну морську фльоту і т. п. „страшні" речі. А всеж, казалось про перебудову райхсвери, про збільшення її числа зі 100.000 мужви й старшин до 300.000, про збереження спортово-військових формацій (хоч і під контролею), врешті про пакт неагресії між Францією і Німеччиною. Переговорювати на такій базі, це значило для Франції у засаді признати банкроцтво розбройної конференції, у засаді погодитися на ревізію військових клявзуль версайського мира та піддати в сумнів гаварантовану Англією локарнську умову. Піти на цей шлях — Франція злякалася. В останньому рішенні франц. кабінету кажеться знову про Ліґу Націй, як про єдину установу, в рямцях якої Франція готова з усіми про все дискутувати, а як єдину фірточку для безпосередніх розмов — називається звичайний необовязуючий та інформаційний звязок з дипльоматичними представництвами.

Таким робом спроби санації европейських відносин знову застрягли на мертвій точці. Коли, хто і як її з неї зрушить — про це невідомо. По Европі розїжджає тепер англ. мін. закорд. справ Саймон, який обертається теж у завороженому колі: бажання піти Німеччині назустріч, втримати англьо-французький аліянс, співпрацювати з дипльоматією Мусолінія та врятувати від дискредитації розбройну конференцію є ось-

„Ганебна роля Скрипника..."

Нові пописи московських ставлеників на VI. сесії Всеукраїнського Центр. Виконавчого Комітету у Харкові.

Варшавська аґенція ВУ подає докладний звіт з VI. сесії Всеукр. Центр. Виконкому, формально найвищої „законодатної" установи української соціялістичної „республики", на ділі одної з експозитур московського партійного політбюра. Сесія розпочалася 20 грудня ц. р. і нічого нового по суті не принесла. Як виходить зі звіту „подвизався" головно Петровський, а з усіх інших промов цікавий хіба ще виступ „пролетарського письменника" Кулика, який виступив з великою обороною московсько-більшовицької протиукраїнської політики на полі культури, доказуючи, що це саме є правильна „українізація"!..

Присутніх було на сесії 300 делеґатів, з того 192 членів Всеукр. Центр. Виконкому і Всесоюзного ЦВК (себто ще більше москалів і жидів), 38 голов районових виконкомів і 27 голов сільських совітів. Присутні були теж репрезентанти моторово-тракторних станиць, совхозів, колхозів, харківських партійних, професійних і суспільних організацій, та найбільших підприємств. В дипльоматичній льожі сиділи представники держав, що мають у Харкові консуляти. За президіяльним столом засіли: Петровський, Чубар, Балицький, Попов, Сухомлін, Затонський, Шліхтер, Порайко, Войцеховський, Михайлик, Поляков, Горлинський, Пилацька, Ткаченко і Громилин. Відкрив сесію великою промовою голова ВУ ЦВК Петровський, який славив „величезні успіхи" совітського промислу та „переможення недомагань у сільському господарстві". Ці „успіхи" є наслідком більшовицької боротьби за реалізацію ґенеральної лінії партії та мудрих вказівок „вождя всесвітнього пролетаріяту тов. Сталіна". Петровський підкреслює „заслуги" (!!) „славного вартівника революції — ҐПУ", яке саме святкує ювилей свого 16-літнього істнування (голосні оплески). ҐПУ викрило (казав далі голова „українського парляменту") багато злочинців у системі комісаріяту хліборобства і народньої освіти та у Всеукраїнській Академії Наук. Партія розбила націоналістичні ухили і націоналістів, які у своїй зрадницькій контрреволюційній роботі лучилися з імперіялістичними інтервентами. Виконуючи безпосередні інструкції фашистів, вони змагали до зірвання соціялістичної перебудови народнього господарства України, відірвання України від СРСР та привернення капіталістичного устрою. Однак класова боротьба не скінчилася, а прихід до влади в Німеччині фашистів та активізація японського імперіялізму дозволяє підвищити класову чуйність...

Промовець займається теж проблемою реалізації ленінської національної політики на Україні. З прикрістю признає, що в цій ділянці партійні і совітські організації провинилися в минулих роках через багато „недоглядів". Покликується на реферат Косіора і промову Постишева, як зразкове зясування ситуації. „Ганебну ролю відіграв б. комісар освіти України Скрипник. Він зробив ухил від головної лінії ленінської національної політики і біля нього витворився ґурт шкідників та шпигунів, які приготовляли інтервенцію на Україні. За посередництвом Скрипника організації шкідників скермовували культурно-освітню працю на шлях відірвання української мови, літератури, культури й мистецтва від СРСР, маючи на увазі відірвати Україну від СРСР. Це сприяло витворенню на Сов. Україні злочинних ґруп, звязаних з дефензивою капіталістичних країв і працюючих над організацією повстанчих ґруп на Україні"... Далі накидається Петровський на „лизунів", „виролків" і „смітярів з фашистівських сіней" та закінчує свою промову з емфазою окликом, що „націоналістам ніколи не вдасться відірвати Україну від СРСР."

Після реферату голови наркому Чубара про господарський план УСРР на 1934, корреферату Коцюбинського, Конотопа (про Донбас) і Лаврищева (про комунікаційні справи), промовляв *Кулик*, голова організаційного комітету „Спілки совітських письменників України". Він прославляв величезні здобутки української народньої освіти за часів більшов. влади та з обуренням протиставився закидам клеветників радклади,

Просимо не забути вирівняти залеглости за „Д І Л О" та вислати передплату на січень 1934-го року.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 31. ГРУДНЯ 1933.

ПАВЛЬ БЛЬОК.

ЖИТТЄВІ НЕСПОДІВАНКИ.

МОДЕРНЕ ПОДРУЖЖА.

Багато з того, що мало колись подружжа, нині щезло; та заздрощі все ще залишились. Та мало є нині таких чоловіків, що пробували би боронитись перед зрадою своєї жінки так, як це зробив месіє Літієр. Кожного ранку, коли він ішов до бюра, зачиняв свою жінку на ключ у кімнаті, а коли й це не видавалось йому досить безпечним, наклав їй силоміць „пояс чистоти". Як цей пояс виглядає, можуть цікаві переконатись оглянувши його у паризькому музею „Клюні", де ще зберігся один його примірник в 16-го віку. У провінціяльних музеях є ще пізніші зразки цього винаходу на доказ, що і в пізніших віках трапляються заздрі чоловіки і непевні жінки. Нас цікавить нині не легкість обичаїв давніх віків, а покірливість жіноцтва. Якби нині який чоловік хотів наложити своїй жінці пояс невинности то вона, як спортовка перш усього побила би його, а потім передала до психіятричного інституту як ненормального типа.

Та мадам Літієр не належала до модерних. Вона пішла слухняно зі своїм чоловіком до бандажиста, де заплатили вони без здивування 325 франків за бажаний апарат. Як нову забезпеку чоловік придумав ще до пояса штучний замок, якого не міг би відчинити навіть злом-

ник. І ця подружа пара жила би довго у гармонійній згоді, якби пан Літієр не хотів робити експериментів з новими ланцюжками і механічними винаходами. Одного дня жінці було таки за багато і вона пішла до комісаріяту поліції, де задемонструвала свої муки.

Поліція заарештувала чоловіка і почала слідство на підставі 344-ої статті карного кодексу, де навіть є згадка про кару смерти. Та так зле справа не стоїть. На допиті виявилось, що пані Літієр заплатила за історичний пояс з власних ощадностей, далі відкликала скаргу і бомбардує суд проханнями, щоби випустили її чоловіка, з яким була щаслива.

Цю історію підхопила паризька преса і паризькі кабарети і подружжа Літієр стали славні, як Абеляр і Гельоїза. Одночасно знавці покликуються на твір д-ра Кофенона, де стверджено, що ще у 1885 р. були у паризькій пресі оголошення про продаж таких поясів. Був навіть випадок (читачі, не лякайтесь!), що продали такий апарат для охорони невинности чоловіка. Справа Літієрів має ще іншу цікаву подробицю. Очевидці і всі, що бачили фотографію пані Літієр стверджують, що вона погана як смерть, така погана, що навіть найсміливіші не відважились би підійти до неї. Пан Літієр мусить бути в ній засліплений, коли досі не запримітив цього. На кожний випадок тих 325 франків це були викинені гроші.

ЖІНКА, ЩО ПЕРЕМОГЛА СТАРІСТЬ.

Минулого року весь Париж був захоплений одною пімкою, що в поважнім віці не скривала своїх літ. Навіть преса, що взагалі не признає нічого німецького, писала про ґранію

і непереможну привабливість цієї дами. Один критик славив її за інтелігентну розмову, другий описував її повну гідности та розуму поведінку з тими всіма мужчинами, що захоплюються нею. Вона — молода, чеснотлива, повна сил і ніжна, артистка і дама.

Прирівнювали її з ріжними славними жінками від Нінон де Лянкльо до Колети, що так само любить і розуміє звірів. Ця дама не грає у кіні, у театрі теж не виступала, хоча кожна інтелігентна жінка вміє грати і виступати. Вона не письменниця, не малярка, не різьбарка, не співачка, не діячка, не летунка, не світова дама — вона яко мога немодерна аж до ранньої руханки включно, яку вживала ще тоді, коли не була світовою дамою.

Єдина кокетерія, яку вона вживає це та, якої не вживає ніодна кокетна дама: вона повідомляє всіх і вся про свій вік. Коли вона на рясовім коні показує своє мистецтво і легко скаче, пересилаючи привіти публиці, її менажер з арени кличе:

„Мої пані і панове! Пані Тереса Ренц, яку ви саме тепер привитали оплесками, скінчила 10. квітня 1932 року 73 роки!"

Хто може — нехай пробує її наслідувати.

ВЕСЕЛИЙ ШЛЮБ

Перед мером V-ої паризької дільниці стояла молода пара готова до шлюбу. Наречений був елегантний, хоч трохи екзотично одягнений, наречена — весела, білява паризанка. Урядовець ледве проказав прізвище: Могамед Шеріфіян Десукі.

— Як написати ваше прізвище?

— Воно написане у паперах, які мають у

дяче на Україні йде систематична ліквідація українізації. ..

На внесок якогось *Дудка* ЦВК рішив вислати привітні телеграми Сталінові, Калінінові, Молотову і всім центральним московським партійним владам...

НА СВЯТА!
поручаємо
ВИНА
МЕДИ
ШАМПАНИ
Г. МАКОВСЬКОГО
з Крушвиці.
Велика золота Державна Медаля!

Ще одна нота до Німеччини.

ПАРИЖ, 29. XII. ПАТ. В політичних колах говорять, що англійський кабінет вишле в найближчих днях німецькому урядові ноту в справі розброєння, домагаючись, щоб обмірковувати ту справу в рамах Союзу Народів. Зі загальним змістом тієї ноти британський амбасадор в Парижі лорд Тірель познайомив, як кажуть, міністра Бонкура і бельгійського міністра Гіманса в Парижі.

ДАРОМ
З ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ
„САЛЬФЕРС“ тому, хто курить 5 шт. за 1.— зол.
тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів,
Сикстуська 7. і Коперника 15 в.
Почтові висилки відворотно.
Кто предложить цей вирізок отримає гарний дарунок.

По широкому світі.

— У Варшаві відкрито 28. ц. м. дієцезальний православний збір вірних варшавсько-холмської дієцезії під проводом митрополита Денисса.

— Поліція в Есені арештувала й запроторила в концентраційнім таборі двох професорів лікарів, що поширювали некорисні поголоски про штурмовців.

— Німецька поліція в Емеріх відкрила в багатьох книгарнях торговлю листівок з портретами Гітлера, на яких канцлер має у волоссі ретушовані голови Леніна, Распутіна і Кляри Зеткін. Сконфісковано велику скількість тих листівок.

— Шурин Ван дер Лібе разом із адвокатом вніс просьбу до през. Гінденбурга, щоби помилував засудженого на смерть Лібе.

— Конференція провідників національно-соціялістичної партії відбудеться 5—7. січня в віллі канцлера Гітлера в Оберзальцберг біля Берхтесгадену.

своїй кишені, пане мер — сказав чужинець з чемним поклоном.

— Ви помиляєтесь, пане, — відповів мер — але заки встиг докінчити речення, чужинець уже витягнув йому з кишені свою карту тотожности, пашпорт і жіночу, наперфумовану хустинку.

— Вибачте — сказав чужинець — за недискретність, це мабуть спомин від вашої пані.

Мер збентежився. Коли він злучив руки новоженців, нараз свідки побачили, що між ними руками появились рожі. Коли новоженці мали зложити таксу за шлюб, молодий витягнув ці гроші з кишені писареві, що сидів над книжкою. Одночасно з книжки витягнув він пару підвязок і пару канарків. Присутні почали зглядатись. Тоді молодий добув звідкись цілу серію білетів, на яких можна було прочитати: „Квілі-Квілі, єгипетський чарівник, мистець двору ріжних Величностей“.

Квілі-Квілі підійшов серед загального сміху до мера:

— Пане мер! Ви такі симпатичні, що мушу вам звернути золотий годинник, який випадково заблукав до моєї кишені.

Один із репортерів, що найшовся там, спитав чарівника, чи не може він показати всім своєї славної штуки, якто одна з присутних дам щезає.

— Ні, на жаль — відповів закоханий Квілі-Квілі — відтепер цієї штуки показувати не буду, бо я хотів би, щоби моя дама залишалась завсіди при мені.

— Хіба, що сама щезне — докинув якийсь злобний.

Переклав А. Б.

Тисячна частина міліметра
робить ріжницю, коли йде про конструкцію світляного дротика до жарівки. Цей дротик, багато тонший від людського волосся, серце жарівки, рішає про її справність, зужиття струї і тревалість. Тому лише фабрика, що має за собою десятки літ досвіду і яка пристосовує найдосконаліші машини, може виробляти жарівки справді економічні. Якщо хочеш доцільно ощаджувати, уважай при закупі, щоби Ти дістав жарівки світової марки
TUNGSRAM

„Фільософія“ пана Винниченка.

До характеристики колишнього партійного товариша.

III.

Від місяця лютого 1919 р. Винниченко опинився на добровільній еміграції. О, звичайно, він постарався стати в позу „вигнанця“, і в своїм „Відродженні нації“ робить із себе майже Віктора Гіго, „зацькованого реакцією“. А якже! Адже якийсь французький полковник-піжон Фреденберг дозволив собі в лютім 1919 р. заявити українцям, що Винниченка, Петлюру та Чехівського треба вигнати з українського правительства, як собак (chasser comme les chiens). З ласки Фреденберга мали лишитися на чолі української республики тільки такі провідники, як Андрієвський, Швець та Макаренко. Українські делегати протестували проти таких вибриків зарозумілого француза і не злякалися перед його погрозами. Але „революціонер“ Винниченко злякався примхуватого французького полковника, що уявляв собі Україну чимсь подібним до Мадагаскару або Гвінеї. Винниченко поїхав за кордон. Замість того щоб іти в маси, вести їх, переконувати, будити, — Винниченко „взбра благую часть“, оселився в Відні і писав „Відродження нації“. А одночасно повідомляв знайомих у Камянці, що бідує в Відні, і просив грошей. З якою ненавистю читав цей чоловік звістки, що всеж українська армія уперто бореться з ворогами, що народні маси йдуть проти більшовиків, не зважаючи на їхню „радянську владу“ та інші політичні лозунги. Жовчю й отрутою писані рядки Винниченкової „Нової Доби“ в Відні та його трьохтомового „Відродження нації“, в якім він з насолодою масохіста повторює: „І прогнали Винниченка, як собаку“... „Ніким-же мучимі, но самі ся мучать“, цими словами літописця можна скачати про цю вигадану, поетично вифантазовану „трагедію“ Винниченка-„вигнанця“.

Нарешті прийшла для Винниченка нова несподівана шанса! В ряди червоної армії Ленін і Троцький покликали 1920 р. всіх патріотів Росії. Зголосився був царський генерал Брусілов, але не зовстався позаду й Володимир Винниченко. Правда, він „чесно з собою“ думав, що він оборонятиме „українську революцію“. Своєї революції не схотів обороняти, мовляв, „утомився“, але їхати в Харків року божого 1920 на посаду заступника голови ради більшовицьких комісарів енергії вистачило!

Саме в вересні 1920 р., підчас комісарювання Винниченка в Харкові, мені довелося перебувати нелегально під більшовицькою владою в Катеринославі над Дніпром. Звістка про цей новий Винниченків „вибрик“ тяжко вразила всіх українців, зосібнаж соціялістів. „Зрадник“, „провокатор“, — іншого імени не було для Винниченка на Україні.

Покійний Микита Шаповал оповідав мені та І. Мазепі в Празі 1921 р. про таку пригоду з Винниченком, що перервала його комісарування в Харкові. Одного дня до Харкова прийшла була делегація від українців селян і робітників. Делегація звернулася до Винниченка зі скаргою на здирства „червоних“, на розстріли невинних людей, на всякого роду насильства. Хтось від широї душі так і сказав Винниченкові: „Хоч, мовляв, усі знають, що ви продалися більшовикам, то всеж віримо, що, як українець, маєте ще в серці хоч трохи жалю до своїх людей, то скажіть слово в нашій обороні“.

Таке „Евшан-зілля“ примусило Винниченка негайно шукати стежки назад, до Західної Европи...

Здавалося, що вже після цього експерименту Винниченко вилікувався від більшовицької хвороби та від того, що в науковій літературі називається „наївним космополітизмом“, з його символом — „спільним котелком“. Наївний космополітизм — це карикатура на інтернаціоналізм. Інтернаціоналізм визнає націю, як історичну життєву реальність, інтернаціоналісти працюють в межах своєї нації для її культурного й морального піднесення до найвищих щаблів вселюдськости, з збереженням усіх цінних рис національної вдачі, традиції, способу думання. Інтернаціоналізм визнає рівність між народами. Наївний космополітизм — це романтика „спільного казанка“, це з одного боку, або вираз хижацьких настроїв народів-панів, що мріють про „злиття націй“ (ленінізм) в одній універсальній мові, при чім підсвідомо або й свідомо свій нарід, свою мову вважають за „клясичні“ та „взірцеві“ для такого злиття, — а з другого боку цей наївний космополітизм виявляється у мало свідомих націй, що ще не усвідомили собі своєї власної індивідуальности та національних економічних інтересів. Адже нація є в значній мірі, а інколи й переважно **економічним організмом!**

Наївний космополітизм п. Винниченка найвиразніше показався в його розмові з Троцьким у Москві 1920 р. Троцький домагався права Росії на володіння Донецьким Басеном на Україні, з його вугільними багатствами. Наївного космополіта Винниченка це обурило й здивувало, про що він і писав після свого повороту за кордон. Ідеольогія „одного котелка“ міцно засіла в Винниченковій голові. Як побачимо далі, від свого наївного космополітизму Винниченко не вилікувався й досі. „Предметне навчання“, яке йому дали були московські більшовики, минуло для нього, нездібного учня, безслідно.

IV.

Через опозицію до більшовиків, через „революційно-демократичний союз“, який він пробував заснувати на еміграції у 1924 р. разом з Шаповалом, Галаґаном і ін. Винниченко дійшов нарешті до ідеольогії „Повороту на Україну“, що виложена в його брошурі цієї назви 1926 р.

Винниченко публично проповідує „подвійну етику“, радить українцям-емігрантам їхати на Україну, не вважати на те, що доведеться „каятися“ і засуджувати публично свої погляди й теперішню діяльність, бо, мовляв, головне — бути щирим, чесним із собою, бож у душу мою, що я в дійсности думаю і чого хочу, ніякий чекіст не валізе.

ЯК КУРИМО ТО ЛИШЕ СВОЇ НАЙКРАЩІ ПАПЕРЦІ ТУТКИ „КАЛИНА“

Ця Винниченкова „етика" спричинила сотні непотрібних жертв, особливо поміж українською молодю. Багато пішло на „Смєну Вех", а тим самим прийняло й комуністичну ідеольогію. Скільки цих легковірних покутує тепер в совітських тюрмах і засланні *Винниченків гріх*, скільки їх заплатило кровю своєю за те, що послухали порад цієї безхарактерної людини? „Растлитель младенців", — так прозвали були Винниченка на еміграції за його поради „повороту на Україну". Це він постарався якнайбільше розплодити між українськими емігрантами „поворотництво", хоч його „чесність із собою" не дозволила йому самому спробувати ще раз „повороту на Україну".

І ось тепер виявилися результати цієї етики „з подвійним дном". Де ті „повороти", яким Винниченко пророкував широку культурну роботу на совітській Україні? Розсіяні по Сибірах, Туркестанах та інших Соловках, інші, як Лозинський, Пирхавка та багато інших мусять під московським кнутом „признаватися", що вони „готували повстання, як сигнал до інтервенції"... От. Рудницький, український гео раф, десь „українізує" в Рязані чи в Пскові і з ним ціла фаланга культурних українських „поворотців".

Але за Винниченкову подвійну етику тепер мусять відповідати й безперечно переконані комуністи-українці, — між ними Річицький, Вікул, Букшований, Бадан, Авдієнко і багато, багато інших. Бо Москва їм закидає тепер, що вони були, мовляв, „дворучниками". Косьори, Попови й Постишеви покликуються на Винниченкову етику „чесности з собою", яка ніби була засвоєна від нього українськими комуністами. Нарешті самому Винниченкові більшовики чеплюють тепер „епітетом орнанс" — „запеклого контрреволюціонера" (резолюція ЦК КП(б)У з 22. листопада 1933).

І в цей мент чуємо голос „філософа" з Парижа, що він, бачите, комуніст з переконаннями і що йому, мовляв, ніяк не личить висловлювати будьякі погляди про те, як російські більшовики вимордовують на Україні голодом „буржуйських" робітників і селян. Оце таки „філософський світогляд"! Там, на занесеній снігом Україні все мовчить, бо „благоденствує" під канчуками Постишевих і комп., там навіть із справжніх комуністів-українців точать кров московські катрпи, там жертви довіря до авторитету Винниченка гинуть у льохах і казематах „Чеки", але п. Винниченкові це байдуже. Він-же має певний філософський світогляд та „політичні переконання"!?

Про такі характери писав Франко огненими словами:

„Мій учитель був пес, що за лапки став
І цілує ту руку, яка його б(е"...

Шевченко у своїй містерії „Великий Льох" оповідає про тих близнят, що мають народитися від української матері:

„Один буде, як той Гонта,
Катів катувати;
Другий буде (оце вже наш!)
Катам помагати..."

Цих „двоє близнят" сплелося трагічним вузлом в особі одного Володимира Винниченка. Він колись боровся проти катів а тепер він *катам помагає*". Помагає вже хочби тим, що *мовчить* з приводу того, що Україну ті кати довели до голодової смерти й до людоїдства.

І нехай пан Винниченко не ховається за ширму „філософського світогляду" та „політичних переконань". Хто знає вдачу цієї людини, не повірить в його „світогляд" або в „переконання". Винниченко — не тип жорстокого, патольогічного експериментатора, людина з „субєктивною етикою", яка виявляється в безмежнім себелюбстві, людина з повною атрофією чуття політичної й моральної відповідальности за свої слова та вчинки.

Це „раб ліниві", що закопав даний йому талант у землю і втік за кордон шукати щастя. Це „щастя" він знайшов у тих будинках, що їх придбав у Парижі за гонорарі, які йому ласкаво дозволила виплатити Москва. Ця матеріяльна залежність від Москви ще більше обтяжує пана Винниченка з його „філософським світоглядом" та з „політичними переконаннями".

Dixi et animum levavi...

Прошу у читачів вибачення за деякі різкі вирази. Писав це щиро і з переконанням. Ніколи я не зачіпав особи п. Винниченка, бо вважав його за *мертву людину*. Але виявилося, що мертвий заговорив про „філософський світогляд" Нехай це буде епітафія, хоч і довга, над могилою живого трупа, облитого кровю його колишніх однодумців.

Прага.

П. Феденко.

А. Пясецький А. С.
КРАКІВ
Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів.

Українські політичні вязні в чортківській вязниці.

У карно-слідчій вязниці в Чорткові перебувають тепер отсі українські політичні вязні:

І. Засуджені:

1) Мирослав Чорненький (4 роки), 2) Микола Кузьмяк (4 роки), 3) Дмитро Потятинник (3 і пів р.). 4) Семен Дутка (3 р.), 5) Ярослав Клим (3 р.), 6) Антін Комарницький (2 і пів р.), 7) Петро Федів (2 р.), 8) Тарас Левчук (півтора р.), 9) Осип Кузик (півтора р.).

II. Слідчі:

1) Іван Школьний і товариші: Василь Гринчишин, Осип Дерганка, Василь Марків, Михайло Музика, Гринько Правіцький, Павло Фіголь, Микола Фіголь і Василь Якимишин. Усі вони сидять у слідчій вязниці ще від травня ц. р. Дістали вже акт обвинувачення за злочин головної зради (приналежність до ОУН). Дня 22. січня 1934 р. зачинається їхня розправа перед лавою суддів присяглих в окр. суді у Чорткові. Боронять чортківські адвокати: д-р Володимир Електорович і д-р Михайло Росляк.

2) Володимир Балацко й товариші: Володимир Дідич, Кость Добрянський, Яків Гвіздовський, Степан Онищук і Мирон Бачинський. У слідчій вязниці перебувають від вересня ц. р. На днях мають дістати акт обвинувачення за злочин головної зради (приналежність до ОУН).

3) Петро Підгорецький і товариші: Іван Городиський, Петро Кульчицький, Степан Шавель — молоді селяни з села Верховець п. Копичинці.

4) Іван Білоус з Дуплиськ, пов. Заліщики.

Петрові Підгородецькому й товаришам та Іванові Білоусові закидають теж поповнення злочину головної зради через приналежність і діяльність в ОУН.

Добре булоб, якщо чортківське громадянство зацікавилось би дещо цими українськими політ. вязнями, саме з нагоди недалекого Різдва Христового.

Тих політ. вязнів, що мали більші присуди, а саме Михайла Гринчука (9 літ), Василя Стадника (6 і пів р.), Василя Антонюка (5 літ), Онуфрія Шиманського (5 л.) вивезли перед кількома місяцями з Чорткова до вязниці в Дрогобичі.

През. Рузвельт про світовий мир.

ЛЬОНДОН, 29. 12. ПАТ. Вчора на бенкеті, що його уладила фондація ім. Вільсона в Вашингтоні, през. Рузвельт виголосив промову, присвячені справі мира. Альтраістична й дуже ідеалістична програма, як собі її уявляв пок. президент, не здійснилася. Надмірний зріст націоналістичних змагань серед европейських народів замість зближувати віддалював Америку від міжнародньої співпраці. Нині з огляду на поважне міжнародне положення Америка співпрацює більше з Лігою Націй ніж коли. Ліга стала основою світового мира. Ми не є членами Ліги — сказав през. Рузвельт — і не думаємо до неї вступати, одначе співпрацюємо з нею в кожній політичній справі, яка зясовує думки всіх народів у відрізненні від думок політичних провідників і привілеєних кляс або їх імперіялістичних намірів. Населення світа в 90% вигоголене своїми територіяльними кордонами й готове розброїтися. Світовий мир загрожений рештою, 10 проц., щодо яких треба побоюватися, що підуть за своїми провідниками, які змагають до територіяльної експанзії коштом сусідів і не хочуть розброїтися або понизити зброєння, навіть колиб усі інші згодилися на взаїмний ненапад і обмеження збройень. Колиб тих 90 проц. могло переконати тих 10 проц., щоби думали самостійно та не дали вести себе на ремінці, то запанував би справжній мир.

Вкінці бесідник поставив три умовини для світового мира: 1) Хай всі народи погодяться кілька літ постепенно усувати всю офензивну зброю, яку мають, і не творити додаткової. Це не забезпечує ще ніякого народу перед інвазією, наскільки йому не признають права забезпечити власні кордони постійними укріпленнями та наскільки не введуть постійної міжнародньої інспекції. 2) Хай всі народи зложать заяву, що ніхто з них не позволить своїм збройним силам переступити кордонів свого краю та перейти на територію іншого. Переступлення людство уважало би актом напасти й воно мусіло би викликати осуд всього людства. 3) Очевидне, що ніяке загальне порозуміння не матиме вартости, коли до нього не приступлять усі без виїмки держави, склавши святочне зобовязання. Колиб таке порозуміння прийняла величезна більшість держав із тим, що війде в життя лише тоді, коли його приймуть усі, то тоді булоб розмірно легко устійнити, яка держава хоче підкреслити свою приналежність до гурта меншости, яка все ще вірить у силу меча задля інвазії й атакування сусідів.

—o—

Знову заборона заснувати читальню „Просвіти" на Лемківщині.

В дні 23. листопада п. р. внесли членів основники читальні „Просвіти" в Костарівцях, сяніцького повіту, прохання до староства, щоби староство зареєструвало статут і читальня могла приступити до праці над піднесенням культурно-освітнього рівня своїх односельчан, які дотепер пропадали в москофільському дурмані та безділлі. І ось не проминули ще навіть три тижні, а вже сяніцьке староство наіслало на руки голови читальні о. пароха Й. Гамерського відмовне рішення, яке подаємо в дослівному відписі з оригіналу:

Starostwo Powiatowe Sanockie. L. BP 101 (Stow. ref.) 1933. Sanok dnia 11. grudnia 1933. Do P. T. Założycieli Oddziału Towarzystwa „Proświta" p. n. Czytelnia Proświty w Kostarowcach do rąk W-bnego Księdza Józefa Hamerskiego. Na zasadzie art. 41 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 (Dz. U. R. P. 94 poz. 808) zakazuję założenia Oddziału Towarzystwa „Proświta" p. n. Czytelnia Proświty w Kostarowcach, ponieważ założenie tego stowarzyszenia może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego. W skład Zarządu Czytelni wchodzą bowiem, za wyjątkiem przewodniczącego, przeważnie miejscowi działacze i sympatycy rozwiązanego stronnictwa Selrob-Jedność, którzy nie dają gwarancji, że działalność Czytelni ograniczy się jedynie ściśle do wypełnienia zadań określonych w statucie, a raczej należy przypuszczać, że pod płaszczem legalnego stowarzyszenia będą się starali szerzyć hasła nielegalnego stronnictwa politycznego.

Od powyższej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w ciągu dni 14-tu od dnia następnego po doręczeniu. Starosta powiatowy: Dr. Skwarczyński w. r.

ДОРОСТАЮЧА МОЛОДЬ повинна вживати рано шкляночку натуральної води FRANCISZKA-JÓZEFA, яка чистить кров, направляє функцію шлунка і кишок із спасенним успіхом для дівчат і хлопців. Пор. її лікарі.

КИЛИМ ХАМУЛИ
є даром естетів, є подарунком, який буде найкращим свідоцтвом доброго смаку дарующого.
КИЛИМИ ХАМУЛИ - ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1
797 (біля Марійської площі).

Найбільша сензація КАВА КАРЛЬСБАДСЬКА „Confiserie du Théâtre" — Легіонів 43 — проти театру

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА ЯЛИНКУ
це вовняні матеріяли — на шкільні мундурки, костюми, муж. убрання та всякі шовки з магазину новин:
„ТЕКСТИЛЬ" — СТ. ЗАЛЄСКА, ГАЛИЦЬКА 18,
12/47 тел. 28-10.

ДЕКРЕТ ПРО ДОСТАВУ ЗОЛОТА.

ВАШИНҐТОН, 29. 12. ПАТ. Секретар скарбу Моргентав оголосив учора декрет, що наказує доставити скарбові все золото яке є в Зл. Державах. Декрет цей є доповненням декрету през. Рузевельта з 28. серпня 1933. Приписам того декрету не підлягають: 1) золото в штабах, задержане на основі дозволу федеральної влади, 2) рідкі монети, що мають вартість для збирачів, 3) кусники золота неперетопленого й золота, що не перевищає 100 долярів, 4) золото, призначене для промислових цілей, 5) золоті монети й золото в штабах, що є власністю банків, які належать до системи Федерал Резерв, а також власність Реконстроквшен Файненс Корпорейшен, вкінці 6) золото в штабах і закордонне золото, яке є тепер на островах Филиппиньских, Гавайських і інших позаконтинентальних посілостях Зл. Держав.

РОЗПРАВА ПРОТИ КОМАНДАНТА „СИНІХ СОРОЧОК".

ДЕБЛІН, 29. 12. ПАТ. Розправа проти генерала О'Дофі пічнеться тут перед військовим трибуналом 2. січня. Доручений генералові акт обвинувачення подає пять точок, які закидають йому приналежність до нелеґальної організації, заохочування до бунтівничих учників і накликування до вбивства шефа уряду Де Валери.

РЕДУКЦІЯ ЖИДІВ.

ЄРУСАЛИМ, 29. 12. ПАТ. Із Баґдаду повідомляють про масову редукцію жидівських державних службовців з причини, як кажуть, надто великої їх скількости. Інтервенція в тій справі в британського амбасадора остала без успіху.

МИНАЄ ПЕРЕМИРЯ.

МОНТЕВІДЕО, 29. 12. ПАТ. Завтра минає речинець перемиря між Параґваєм і Болівією. Прийшли тут вістки, що Болівія згодилася продовжити перемиря до 14. січня 1934, одначе Параґвай не згодився на те.

ВИБІР СЕНАТОРІВ У РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, 29. 12. ПАТ. Колеґія громадських і департаментальних рад вибрала нових сенаторів, 65 із урядової партії і 6 із опозиційних партій, в цьому 3 незалежних консерватистів і 3 членів нар. селянської партії.

ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ.

БУЕНОС АЙРЕС, 29. 12. ПАТ. У місті велике схвилювання викликали чутки про плянований переворот. У звязку з тим сконсиґнували в касарнях дві бриґади піхоти.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих,** матраци по 7 зол. 524 2-8100

— **Новість на ялинку.** Кожна чемна дитина дістає на ялинку збірку гарних леґенд про Ісуса Христа й Богородицю п. з. „З небесного городчика". Ціна книжечки 80 сот., з пересилкою 95 сот. Замовляти: „Наш Приятель" — Львів, вул. Сикстуська 39 а. 827 1-2

— **Клопоти з похоронами бл. п. Бачинських.** Дня 29. XII. відбулися похорони о. Корнилія Бачинського, пароха Мишковець, з церкви св. Юра. Родина помершого поминула українське похоронне заведення „Харіс" і пішла до чужого підприємства. Шістьох працівників „Харісу", буш. Січових Стрільців, виставило велику реклямову таблицю „Харісу" під св. Юром, де на тлі ні останки очікував чужий каравай з польською обслугою. По кількох хвилинах напало кількох чужих жалібників на людей з „Харіса" і різними епітетами про „гайдамаків" ображувало нашу національну гідність. Це наслідки вірности гаслові „свій до свого"! 826

— **В справі „Дару Просвіти".** Головний Виділ Т-ва „Просвіта" взиває всі філії „Просвіти" надіслати в перших днях січня 1934 р. вислані їм збіркові листи на „Дар Просвіти". На основі рескрипту трьох воєвідств, що дали дозвіл на збірку, виклад збірки мусить бути поданий до публичного відома найдальше до 10. січня 1934 р. Всі листи мусять повернути до Централі без огляду на те, чи вони виповнені збірками чи порожні. Разом з листами належить відіслати зібрану готівку, якої ніяк задержати не вільно. Філії, що ще не надіслали списку збірщиків зі своїх районів, перешлють їх тепер разом зі збірковими листами.

— **Виступ д-ра Тисяка в радіо.** Дня 1. січня 1934 р. в год. 18.40 вечором співатиме у варшавському радіо наш відомий співак д-р **Василь Тисяк** по польськи та по італійськи. Зголошені нашим співаком українські пісні управа варш. радія на кілька днів перед виступом вілкинула. Цю обставину добре знати українським радієвим абонентам і ще краще собі її зареєструвати в памяті.

— **Особисті вістки.** В гірничій академії в Кракові осягнув дня 20. ц. м. п. Орест Шпіцер, родом з Лежанівки, скалатського повіту, степень інжинїра гірника.

— **Трамвай і шкільна молодь** Дирекція електричного трамваю у Львові повідомляє, що шкільна молодь може також в часі теперішніх шкільних ферій користуватись обниженими картами в ціні 4.50 зол. від 1. січня нового року. Крім того будуть давати півмісячні карти від 16. січня по ціні 2.50 зол.

— **Цукор не подешевіє.** З Варшави повідомляють, що із заповіджених кілька разів обнижки цін цукру не вийде нїщо. Обнижці противиться м-ство скарбу зоглядy на податкові впливи від цукру. Противні тій обнижці також фабриканти цукру, боронячись тим, що обнижка цін цукру вимагала би наперед зміни закону, який тепер обовязує.

— **В справі докторатів.** В найближчому часі має появитися розпорядок міністра освіти в справі осіб, що хочуть осягнути вищі наукові степені. Передбачені деякі полекші при осягненні докторату, які полягають на тім, що вищий науковий степень можна буде осягнути ще перед упливом двох років після осягнення степеня магістра.

— **Викупно промислових свідоцтв.** Скарбова Палата у Львові повідомляє, що станиці викупна промислових свідоцтв на 1934 р. будуть чинні 30. і 31. грудня 1933. без перерви.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ
найдешевше дістанеш у текстильнім магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП" — З. ЗАЛЄСКИЙ, ЛЬВІВ.
22/48 ГАЛИЦЬКА 5.

— **Нові податки.** Міродатні чинники обмірковують нові приписи в справі самоврядної господарки. Щоби придбати нові джерела доходу, задумують встановити оплати від кавалерів і безділтних подруж, що платять доходовий податок. На покриття коштів суспільної опіки призначують оплати від карт до гри та інших забав.

— **За зневаження державних відзнак** відповідали перед судом в Самборі Микола Манько і Мих. Саврун із Кружок. Після переведеної розправи Савруна засуджено на 2 роки, а Манька увільнено.

— **Фальшиві монети.** У Львові появилися фальшиві 5 і 10-золотові монети, яких жертвою впало багато купців та інших осіб. Монети підроблені незвичайно прецизійно і ріжняться тільки тягарем і глухим звуком від правдивих. Поліції удалося викрити фабрику фальсифікатів у мешканні якогось Ґуралевича і Дидюка.

— **За протидержавні летючки.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станув студент прав Іван Климів під замітом приналежности до ОУН і кольпортажі протидержавних летючок на терені Сокальщини і Волині. На основі вердикту суддів присяжних трибунал засудив Климова на 15 місяців вязниці. Боронив адв. д-р Біляк.

— **Львівська хроніка.** Арештовано служницю Михайлину Ярощак, що вкрала своєму хліборобцеві Олександрові Кмець при вул. Панеңській 299 долярів. — У ресторані при вул. Городецькій поперерізував собі жили авантюрник Дмитро Дурбак. Забрали його до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** Міністер справедливости звільнив із становища нотаря Ізака Розенблята в Обертині. — В Сухорічу пов. Львів стверджено кілька випадків черевного тифу. — За образу почтового урядовця в службі засуджено в Самборі на 6 місяців вязниці Ярослава Городиського з Луки. — В Луці пов. Самбір арештовано Стефана і Владисл. Галанів, що чатували в лісі на Маєра Бляйберґа, касіера з Прус і під загрозою забрали йому 230 зол. — В Ловтім пов. Стрий згоріла загорода Івана Грицака, в Козовій дім Сем. Маслийовича. — В Ялі арештовано шайку паліїв, що непокоїла сільське населення. — У Познані наглий суд засудив на кару смерти вбивника Марії Огродовської та її сина Лабендзевича.

— **Проти гіперпродукції інтеліґенції з вищою освітою.** Німецький міністер внутрішніх справ обмежив до 15.000 число абітурієнтів, що після матури можуть бути допущені до студій у вищих школах Німеччини. На основі дотеперішньої статистики 23.000 абсольвентів і абсольвенток середніх шкіл не буде допущених до вищих студій.

ШОВКИ
ФРАНЦУСЬКІ І КРАЄВІ
НА МОДНІ ЖІНОЧІ СТРОЇ
поручає дешево
ҐУРТІВНЯ ТЕКСТИЛЬНА
ЛЬВІВ, Ринок 30.

— **Дарунки для през. Масарика.** „Лідове Новіни" повідомляють, що як минулих літ так і цього року президент Чехословаччини Масарик дістав із нагоди свят крім багато листів і телеґрам із бажаннями також багато вічних дарунків від найпростіших і найбідніших людей, які так виявляють свою любов для нього. Бувший столярський робітник післав президентові вертеп, який сам вирізав і гарно помалював олійними фарбами. Інший, по фаху фасадник, післав ґіпсовий модель фантастичного міста. Між дарунками є далі металевий модель літака, моделі хат і багато рисунків, головно президентових портретів. Один образ великий, на тлі його леґіони. Якийсь винахідник подарував президентові машинку до варення чорної кави, інші прислали книжки, вишивані образи і т. і. Є того дійсно багато, а ще напевно багато прийде й по святах.

— **Команда Союзу Українських Пластунів Еміґрантів** у Чехословаччині подає до відома, що нова адреса Команди СУПЕ є така: Ing. Cmola Ireneus Praha-Vrsovice, Palackeho 78. Рівночасно повідомляє, що б. пластунки, які вслід за п. Е.. Вировим виступили із СУПЕ, заложили собі „Ґурток старших пластунок Україна" і тим нарушили пластовий закон. Згідно з „Життям у Пласті" Ол. Тисовського, кожний, що вступає до УПУ, зобовязується після виступлення не закладати ніякої іншої пластової організації. Отже „Ґурток старших пластунок Україна" не має ні морального ні формального права вважати себе провідниками Українського Пласту і жадати від українських пластових частин звітів з їхньої діяльности.

— **Ріжні вісти.** В другім дні Різдвяних свят відбулося у Варшаві коло 500 вінчань. — Гр. Альфред Потоцький з Лянцута, власник багатьох земельних маєтків і підприємств, рішив продати більшовикам свою палату у Варшаві за 2 міл. зол. — Німецький письменник Арнольд Цвайґ, якого твори в Німеччині заборонено, а маєток сконфісковано, вибирається на постійний побут до Палестини. — На залізничній стації Дерманешті (Ґатна) на Буковині наїхав паровіз на три сестри, Естеру, Лібу і Яфку Кац, що ждали на потяг, і одну вбив на місці, другій відтяв обидві ноги, а третю тяжко ранив на цілім тілі.

— **Повінь в Бразилії.** В Ріо де Жанейро повідомляють про великі зливні дощі, що спричинили величезну повінь в окрузі Катаґезес. Багато осіб утонуло або пропало без вістки. Поверх 2.000 осіб лишилось без даху над головою.

— **Запертя.** На підставі опінії університетських клінік, ділання ґіркої води „FRANCISZKA-JÓZEFA" є певне, а хорі радо її приймають.

З театру.

ТЕАТР *„ЗАҐРАВА"* У ЗБАРАЖІ:
Інсценізація „Землі" В. Стефаника.

Для історії наших театрів і репертуару годиться закріпити дату 8. 12. ц. р. і місцевість Збараж. В цьому дні і в цьомуж городі заінсценізував театр „Заґрава" вперше Стефаникову „Землю". Спорядив її для сцени і по мистецьки вирежисерував арт. В. Блавацький. Цим разом поет Стефаник, режисер Блавацький і маляр Боровик склались на одну виставу.

Акція відбувається в різьблених ґуцульських рамах при переділеній на двоє сцені. Оттимто обрамуванням оригінально і ярко підкреслено мистецькі образи, які чергуються по собі без перерви, а вхопивши раз глядача, держать його в напруженні довго-довго, поки друга завіса

АРХИТВІР АНГЛИЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ
БУРЕВЕРХИ
у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО.
Окрема книжка на гарному папері, 278 стор
Обмежена скількість примірників.
ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.
Для передплатників „Діла" 1 зол. 80 сот.
Пересилка 50 сот. більше.

Чи маєте вже

Новий Самоуправний Закон

Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації „Діла", Львів, Ринок 10.

Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

ле запале. Перед сценою на салі 5 постатей. Уважати їх можна музами поета чи пак „словами" поета. Вони речитативним способом виголошують, ніби скандують, ніби кладуть важке різьблене каміння: наперед „Моє слово", а потім слова поета з поодиноких новель: „Вона — Земля", „Свині", „Марія". Це перша частина. Повна того сильного трагізму й експресії, зміцнених знаменитою грою В. Блавацького й інших артистів.

Друга частина розряджує напружені нерви ступнево: „Злодій", „Побожна", „Morituri". Тонка психольогія побутських селян при Стефаникових словах, скупих, а важких як камінь, виступає виразно у грі артистів, вистудіованій до подробиць. Лиш у „Morituri" п. Опар викривав свою ролю. Попри тонку гру артистів, слід підкреслити деклямацію п. Блавацької, Степової і Боровика.

Постановка цієї інсценізації, головно новелі з другої частини, виведені сценічно, викликали живу дискусію поміж громадянством „за" і „проти". Деякі казали: „Гарно читаються новелі, але не пасують на сцену, не моралізують". Годиться відповісти, що і щось інше, представлене по мистецьки, викликує теж почуття краси. (Доказом нехай буде Роденова бронзова статуя з погнутим перекривленим носом).

Стефаникову „Землю" в постановці В. Блавацького і „Вагурин" зі стилевими декораціями Боровика, з оригінальною постановкою III. дії, яка ніколи не полишає в памяти глядача, з мінливою грою і мистецькою характеризацією в особах Малени, Мевшікова та двох дітей варто побачити кожному українцеві.

Ф. Когут.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ПРОКУРАТОР АЛІСІЯ ГОРН".

Звичайно ідемо на польську фільму з упередженням. Остання фільма приємно нас розчарувала. Вартість фільми „Прокуратор Алісія Горн" спирається головно на змістовій й оригінальній фабулі повісти Мостовичевої. Фільма багата в емоційні моменти, місцями з гумористичною закраскою, ілюстрована гарними світлинами з природи й будівель Кракова, дискретна музична синхронізація робить загалом приємне враження. Типи: таємничого лікаря-дослідника (Самборський), капітана-авантюрника (Бродневіч) й прокуратора-жінки (Смосарська) виведені зовсім удатно. Зокрема Смосарська дала надзвичайну креацію завзятої суджені й прокуратора в одній особі.

Слід звернути теж увагу на незвичайно виразну дикцію акторів, завдяки якій не треба наперед стежити за блідими надписами.

Б-ко.

—o—

СПОРТ.

З КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩАТАРСЬКОГО КЛЮБУ.

Заповіджений передріч безплатний курс для початкуючих лещатарів відбудеться в суботу 30. XII. ц. р. в годинах від 14.30—16.30 на Вис. Замку (останній перестанок трамваю ч. 4). Час і місце дальших щоденних секцій будуть умовлені на першім тренінгу. Курс веде: мгр. С. Рожанковський.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

ПОГОНЬ — УКРАЇНА 3:0 (1:0, 2:0, 0:0).

Змагання за мист. А-класи. Судія п. Раміш не признав одного гоаля, стріленого Україною, бо його не зауважив, зате признав одного гоала для Погоні, стріленого з виразного оф-зайду. На основі ходу гри, Україна була, можна сказати, цілком рівнорядним противником Погоні і ті змагання повинна була ремісувати. Видів 500.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

Змагання цих дружин за мистецтво А-класи відбудуться в неділю 31. ц. м. на торі при вул. Яблоновських. Початок: год. 12. вполудне. Україна мусить ті змагання виграти, якщо хоче запевнити собі 4-е місце в табелі.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 30. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Неділя, 31. XII. год. 3.30 поп. „Фрайлейн Доктор".

Неділя, 31. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все".

Неділя, 31. XII. год. 11. веч. „Бесельчак".

Театр Різнородностей.

Субота, 30. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".

Неділя, 31. XII. год. 3.30 поп. „Моя сестра та я".

Неділя, 31. XII. год. 7.30 веч. „Стефек".

Неділя, 31. XII. год. 11.30 веч. „Фотель 47".

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників", „Фліп і Фляп як усмирителі".

АПОЛЬО: „Присуд життя", „Не дамо ренті".

АТЛЯНТИК: „Забавка".

ВАНДА: „Піднебесний романс".

КАСІНО: „Брат диявола", Льорель і Гарді.

КОПЕРНИК: „Роскішні турботи" Моріс Шевальє.

КОЛІСЕЙ: „В тіні хреста", вертеп: „Під ялинкою".

МАРУСЕНЬКА: „Роскішні турботи" Моріс Шевальє.

МІРАЖ: „Спів, цілунок, дівчина".

МУЗА: „Син Індії" Рамон Новаро.

ПАЛЯС: „Прокуратор" (Алісія Горн).

ПАН: „С. О. С." — Ледяна гора.

ПАСАЖ: „Бандит детектив" (Кен Мейнард) і додатки.

ХИМЕРА: „Король циганів".

СТИЛЕВЕ: „Чанду", ревія: „Коли зорі сяють".

УТІХА: „Кохання та пімста донського козака" з Із. Мозжухіном.

Закордонне радіо.

Субота, 30. грудня 1933.

Льондон (355.9) 16.30 Концерт музики, співів, 22.00 Сучасна камер. музика; **Відень** (517.2) 13.10 Популярна музика, 20.05 „Кохання та ненависть у Верлія" (музика, співи); **Братислава** (279,3) 12.30 Концерт; **Мор. Острава** (263,8) 10 10 Музика, 22.15 Всячина (музика, співи); **Прага** (488,6) 16.00 Легка музика, пісоньки, 20.10 Пісоньки; **Білгород** (430,4) 16.40 Мельодії, популярні пісоньки; **Ковно** (1935) 20.20 Співи; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 10.10 Нар. пісоньки 19.00 Два славні піяністи; **Мінхен** (533) 15.20 Нар. пісні; **Мільянер** (360,6) 20 10 „Дер безе Гайст Люмпаці Вегабундус" веселий радіообраз на осн. Нестроя; **Стокгольм** (435 4) 16 00 Співи, 20.00 Давня танкова музика; **Будапешт** (550,5) 12.05, 13.30, 18.40, 22.45 Концерт, 21.50 Циг. музика, співи; **Рим** (441,2) 19.30 Арії та пісні, 20.50 Опера.

Присилайте передплату!

Неділя, 31. грудня 1933.

Відень (517.2) 10.00 Орг. музика, 10.50 Співи, 15.35 Камер. музика, 20.05 „Тр'ш-Траш" комедія Нестроя, 21.45 Сильвестровий вечір; **Братислава** (279.3) 21.15 Ор. музика, співи; **Кошиці** (293.5) 9.15 Квартет, 18.00 Сильвестер для народу: „Дядько Бадура та дядько Дурний розглядають стратосферу" (співи); **Прага** (488.6) 19.05 „Почтилюн із Льонжімо" ком. оп. Адама, 22.30 „Злочин і кара" комедія з життя СРСР. Зощенка; **Букарешт** (394,2) 17.00, 22.00 Музика, 20.00 Два фортепіяни; **Мілянo** (331,5) 17.00 Музика, 21.00 Опера; **Рим** (441.2) 17.00 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 30. грудня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 12.05, 12.41 Популярна музика з грамофону; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Лев Рапель (12-літній піяніст); 16 00 Авдиція для хорих, сальонова орхестра; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Соліети (музика, співи); 18.00 Відчит „Йос. Мегофер, 10-ті роковини його мистецької праці"; 18.20 Хор Дана; 19.05 Театр. фейлетон; 19.15 Всячина; 19.25 Рецитації свят. поезій; 19.40 Спортові вістки; 20.00 Легка музика, пісоньки; 21.00 Техн. скринька; 21.20 Концерт польської музики; 22.00 Танкова музика; 23.05 „Виленська Зазуля".

Неділя, 31. грудня 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 11.40 Міслі в Китаю; 12.10 Метеорольог. вістки; 12.15 Муз. поранок, „Як працюють у фабриці порцелини"; 14.00 Рільнича балачка; 14.15 Ринки рільних продуктів; 14.25 Популярна музика з грамофону; 15.00 Сусп.-гор. виховання сільської молоді; 16.00 Для дітей „Сильвестер"; 16.30 Славні артисти (грамофон); 16.40 Літер. чвертьгодина „Новий Рік"; 17.00 Балачка „Тому 200 літ"; 17.15 Польська музика нар. характеру, співи, 18.00 Авд. „Моя пестійка"; 18.40 Шлягери з 1933 р. (грамофон); 19.00 Фільмова продукція в мин. році; 19.10 Всячина; 19.50 Легка музика, пісоньки; 21.00 Фейлетон „Сильвестрові небелиці"; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25, 23.05 Танкова музика; 23.50 Спеціяльна авдиція; 0.5 Парада зір; 0.30 Сильвестрова авдиція з Познання; 1.00 Сильвестрова авдиція зі Львова; 1.30—2.00 Продовження паради зір.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в приватних оборотах платили за доляр по 5.67 зол.

Золото: доляри 8.95—8.98; франки фр. 35.80—36.20, дукати 82.50—82.80, рублі 46.00—46.75, корони 37.20—37.60.

Срібло: корони 0.30, фльорени 0.72, рублі 1.30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 29.10—29.08, Париж 34.85 і пів, Берлін 212.30, Ціріх 172.20. Амстердам 357.75, Нюйорк кабель 5.74, Нюйорк чеки 5.73.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня **29. XII.**: молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця зол. 6.40—6 60 за копу, масло —,—. Тенденція на молоко і сметану слаба, на яйця удержана, на масло вичікуюча.

Масло в дні 21., 22. і 23. по зол. 2.80 за 1 кг.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замість вінка на могилу бл. п. Інж. Мик. Гамоти зложили панство Пежанські 20 зол. на Рідну Школу.

На Рідну Школу зложив Вп. Інж. М. Творидло. Львів 10 зол. замість вінця на могилу бл. п. Аріяна Домбчевського.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.80 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцінь. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80. Одинока вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 5—?

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо енергійним особам. Інформації дає Т-во Банкове, Grodno, ul. Hoovera 9. 13-15

КУХОННУ посуду по цінах дотепер невидзаних продає РЕНТІШНЕР, Легіонів ч. 37. 30/49a 3—5

КОЛЯДИ Безкоровайного на фортепіян 2 зол. книгарня Шевченка. 814 2—3

КОВНІРЕЦЬ будеш мати чистий, лише занеси до пральні ГОВИКОВИЧА, ДОМІНІКАНСЬКА 4. 816 3—10

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ. найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 9-15

ПИЙТЕ НАЙКРАЩИЙ ЧАЙ І КАВУ А. СЕРАФІНА, Львів — Сенкевича 5. 2—8

ЦУКОРНЯ „ПЧІЛКА" — Ринок 27 — приймає святочні замовлення. 37/50 1-3

1—2 КІМНАТИ з кухнею шукаю. Зголошення до Адміністрації під „Мешкання". 824 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАЙДЕШЕВШЕ можна дістати

ПУХ І ПІРЯ

у фірмі **„ПІРІОПУХ".**

ГОТОВІ ПОДУШКИ 6 ЗОЛ.

„ПІРІОПУХ", ВУЛ. СЕРБСЬКА Ч. 2.

Д-р Іван Кміцикевич

адвокат

помер 29. грудня 1933. в 60 р. життя. Вивіз тлінних останків відбудеться в суботу 30. грудня 1933 р. в год. 3. попол. з дому жалоби при вул. Романовича ч. 11. до Личаківської рогачки.

Похорони відбудуться в неділю 31. грудня 1933 в год. 3. попол. з парохіяльної церкви в Бродах на місцевий цвинтар до родинної гробниці, про що повідомляють опечалена **Дружина і Рідня.**

НА ЯЛИНКУ

пригадується ласкавій памяти стрия, 50 літ існуюча ф-ма

Брандштедтер і С-ка

ПЛ. ГОЛУХОВСЬКИХ 5

та II філія

„Confiserie du Théatre"

ЛЕГІОНІВ 43

та поручає

СВОЇ ЗНАНІ ЧОКОЛЯДИ, ЦУКРИ, БОМБОНЄРИ ТА ІНШІ ВИБАГЛИВІ ЛАСОЩІ ПО НАДЗВИЧАЙНО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. 35/48 2—5

ПЯНІНА першорядні по зниженій ціні; на догідних умовинах. Купно продажа: заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21.

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Чоколядові прикраси на ялинку з фабрики

ІВАНА ГЕФЛІНҐЕРА

здорові, смачні, з найліпшої чоколяди, в сортиментах і на вагу, всюди можна дістати, а головно у фірмовій крамниці

ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 8

819 (пл. св. Духа). 2—8

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий в тексті і новинах	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол.	480—
„ „ 1/2	„	250—
„ „ 1/3	„	130—
„ „ 1/8	„	70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Ліхоґ", Львів, Ринок 16.